Yoac kekehagocac Dzadzahac gboria nga Mitiyegec

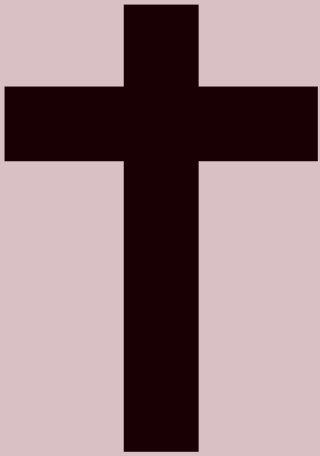

The New Testament and Psalms in the Dedua Language of Papua New Guinea

Yoac kekehagocac Dzadzahac gboria nga Mitiyegec
The New Testament and Psalms in the Dedua Language of Papua New Guinea
Buk Baibel long tokples Dedua long Niugini

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

℗ 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dedua

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023
19b7c48c-f4ce-5007-838d-58f01dc01ecc

Contents

MATAIO 1
MAREKO 62
RUKA 98
YOHANE 161
APOSORO 206
ROMA 265
1 KORINTI 295
2 KORINTI 322
GARATA 340
EFESO 350
FIRIPI 359
KOROSAI 365
1 TESARONIKE 372
2 TESARONIKE 378
1 TIMOTEO 381
2 TIMOTEO 389
TITO 395
FIREMONG 399
HEBIRAIO 401
YAKOBO 422
1 PETORO 430
2 PETORO 438
1 YOHANE 443
2 YOHANE 450
3 YOHANE 451
YUDA 452
YOHANEAC KPEFING 455
MITIYEGEC 483

Mataio
Yeng Yesuac Siduc Gombung Ohoec

1 Yesu Kristoarunac fingecsahe amma fingeceregec, imocac yofi ohogec. Yesu ye Dawidiarunac nga Dawidi ye Abrahanggarunac.
2 Abrahang ye Isakaac mama. Isaka ye Yakoboac mama. Yakoboarunac Yuda nga dacmunafora.
3 Yudaac medahora Perese nga Dzera fingeroc, yereac nonggongira Tama. Anu Perese ye Hesoronggac mama nga Hesorongngo Ranggac mama.
4 Rangngo Aminadaac mama, Aminadango Nasonggac mama nga Nasongngo Sarmonggac mama,
5 Boas ye Sarmong nga enema Rahabaarunac. Boasi ye Obedac mama nga nonggea, imoc Ruti. Nga Obedngo Isaiac mama.
6 Isaingo ngictau Dawidiac mama, Dawidingo Saromoac mama yeac nonggea ye warac Uriaac enema kefec.
7 Saromo ye Rehoboanggac mama, Rehoboang ye Abiaac mama nga Abiaarunac Asafa.
8 Asafa ye Yosafataac mama, Yosafatango Yoranggac mama nga Yorang ye Usiaac mama.
9 Usiango Yotanggac mama, Yotang ye Ahasiac mama nga Ahasi yearunac Hesekia fingerec.
10 Hesekiaarunac Manasse fingerec, Manassearunac Among, Amonggarunac Yosia fingerec.
11 Yosia yearunac Yekonia nga munafora fingecgec. Yeni Babirong bangecfu meyunu kenggec, naso imohai fingecgec.
12 Yeneac ngadeu Saratiere fingerec, ye Yekoniarunac. Nga Saratiere yearunac Dzorobabe.
13 Dzorobabearunac Abiudu, Abiuduarunac Eriaking, Eriakinggarunac Asore fingerec.
14 Asorearunac Sadoko, Sadokoarunac Aking nga Akinggarunac Eriudu fingerec.
15 Eriuduarunac Ereasa, Ereasaarunac Matang nga Matanggarunac Yakobo fingerec.
16 Yakoboarunac Yosefe Mariaac ewea fingerec. Nga Maria yearunac Yesu, kpara Kristo degec, ye fingerec.
17 Fingecsahengina Abrahanggarunac erekecma Dawidi fingeru andenga 14 ande. Nga Dawidiarunac fingecsahengina erekecma andenga 14 ammanu Babironnu meyunuma kenggec. Nga imohacnac namma erekecgec andenga 14nu Messia fingerec.
18 Yomoc Yesu Kristoac fingec fingecac siduc. Maria nga Yosefe yeri eweeneng anecdeac yoac dedzege bic anoc nga Maria yeng ine Yosefegoc feyac mi ammaec Tiri Asuarunac medac kpenanggeec.
19 Nga ewea Yosefengo ifi negemma ngic kpetiac kefecac ngicngac yeneac kicfu enembingeha gamekpekpe ammiudeac negenu naric mi anu negen negengua mema tembuhau aikic waudeac negenec.
20 Ye imocac negen negengua mema kecmanu Kebuac angero mongngo ine gauu fingecmima yofi edeec, “Yosefe, Dawidiac kisicfunac,

ge enembingecga Maria menadeac mi kengecgubeso. Sabac hereau
tacde, ye imoc Tiri Asuarunac.
21 Mariango medac mong meude, yeng kecma ngicngacfora kopoc-
singinaunac mesiyunuu komoc kpegecde. Imocac ge kpara Yesu
mibesena."
22 Anu Kebungo yoac profete yenearu faiu degec, imocnoc fingec-
darudeac ifi fingerec.
23 "Negenggec, ngacnaroangngo medac mong kpenanggema meu yeac
kpara Imanuere degecde." *(Yesaia 7:14)*
Imocac titiha yofi, Anutungo nenanggoc kecde.
24 Anu Yosefengo gauunac yacma Kebuac angerongo yoac edeec, imoc
modacma kemma Maria hesickema ameau enec.
25 Enu yeri eweeneng kekec bic mi kecmaecngoc medac fingeru kpara
Yesu kparoc.

2

1 Yesu Betreheng amau Yudaia prowinsiu fingerec, naso imohai Hero-
dengo ngictau kefec. Kecmanu negen negengngic goa bangec wenac ere
ereaunac Yerusarennu hama
2 yofi degec, "Yudangic ngeneac ngictau fingecdac, ye dahai? Neni
wenac ere ereau tacma yeac asomeng ereu hemma ye eweheiminideac
hadimbe."
3 Ifi degec ngictau Herodengo imoc negemma ubaebic meec. Meu
ngicngac Yerusareng taonnu kecgec, yeneng ifingoc anggec.
4 Nga ye yudaareng yeneac womong gareng enara nga mitiac ne-
gen negengngicfocngina sasawa heitaiyunuma yofi dekpesi ayemmeec,
"Messiango dahai fingerudeac dedea?"
5 Ifi kpesiyemmeu yofi degec,
"Imoc Betreheng taonnu Yudaia prowinsiu. Imocacnoc profetengo yoac
yofi ohoec fede,
6 'Yuda bangecfu Beterehennac enara mong fingecma israengicngac-
focna garengyunuudeac taong imoc yudaarenggac taong goa yeneac
mamea kpac.' " *(Mika 5:2)*
7 Ifi edegec Herodengo wenac ere ereaunac negen negengngic tem-
bucfu heitaiyunuma asomeng noc nasoac fingerec, imocac naso dindin-
gac negenudeac dekpesi ayemmeu edegec.
8 Edegec yeng yofi dema Betreheng amau sueyunuec, "Ngeni kemma
sabac dahai fede, imoc hofocma meficgema hama edenugec neng mong
ifingoc kemma eweheimibesare."
9-10 Ngictaungo ifi deu yeni imoc negemma sinnu kenggec. Kemma
asomeng wenac ere ereau henggec, imocngo monggoc fingeru hemma
ubangerectoa negemma desogai homac anggec. Nga asomengngo
waraiyemmeu kengkecma sabac feec, ama imocac witiau heiserima
tarec.
11 Taru yeni amau emma sabac nga nonggea Maria yerenggec.
Yeremma fafoc heima ngonducnema ye afehegec. Amma finachienginaunac ubangerecac wiac yofi widicma migec, gol nga hosuc homungkerengagoc amma icsopea homuna gombunga kpara mira.
12 Nga Anutungo yeni Herodearu sing mi dzigenegecdeac gauu goro
dema dederecge ayemmeu yeni sing monnu sing bangecnginau dzige-
negec.

13 Dzigenema kenggec Kebuac angero mongngo Yosefe gauu fingecmima yofi edeec, “Ge yacma sabac nonggeagoc meyuruma worama Aigita bangecfu kemma kecgec. Kecmagec neng edengunubaguc monggoc habisia, nocac Herodengo sabac hofocma meficgema kpehomeudeac dede.”
14 Ifi deu Yosefengo tofocnac imohaingoc yacma sabac nonggeagoc meyuruu Aigita bangecfu kenggec.
15 Kemma ihai kecmagec Herode homeuguc dzigenegec. Nga Anutungo profeteac enacfu yoac faiu yofi deec,
“Ni Aigita bangecfunac medacna kpacba haec.” *(Hosea 11:1)*
imoc fora anudeac ifi fingerec.
16 Anu negen negengngic yeneng Herodeac yoac wagec, ye ifi hemma herebutoa negenec. Negemma Betreheng nga amabangec imocac wegenacfu tarec, imohai wasaingic sueyunuu yeni ngicngac imoc yeneac medacfocngina kifangina yohockang namma made, yeni sasawa yunuhomedacgec. Imoc negen negengngic yenearunac naso negenec, imocac sirihau anec.
17 Ifi anu profete Yeremiaaru yoac yofi dedea, imoc fora fingerec.
18 “Raama taonnu kiacsonggong nga ubahodung kuneng fingecde. Imoc Rahengo nambaracfora homegec, yeneac kiackecde. Ye nambaracfora homedacgec mong mi kecdaeac demeefai ammigecdeac mi negende.” *(Yeremaia 31:15)*
19 Anu Herode homemanuguc Anutuac angero mongngo Yosefe gauu fingecmima yofi edeec,
20 “Ge yacma medac nonggeagoc meyuruma Israe bangecfu kenna, medac kpehomebesonga degec, ngic imoc yeni bic homegec.”
21 Ifi deu Yosefengo efaima yacma medac nonggeagoc meyuruma Aigita bangec wama Israe bangecfu dzigenema kenggec.
22 Kemma Yosefengo yoacsiduc yomoc meficgeec, “Akeraongo mama Herodeac tatac mema Yudaia prowins, imocac ngictau anec.” Yosefengo imoc meficgema ihai kecbeso kengec kpeec. Nga ye gauu goroyoac negenecac Gariraia prowinsiu kenec.
23 Kemma taong mong kpara Nadzarete, ihai emma kecgec. Profete yeneng yoac yofi degec, “Ye nadzaretengic, ifi degecde.” imoc fora anudeac ifi fingerec.

3

1 Naso imohai Yohane dokunadzicngo Yudaia bangec kisiu hama ngicngac mitiyoac edekpou ayemmema
2 yofi deec, “Kurumenggac eucererengngo bic mewegenengunudeac ngeni ubangina merenggec.”
3 Nga profete Yesaiango Yohaneac yofi ohoec,
“Bangec kisiu kpakpac mong yofi fingecde, ‘Ngeni KEBUAC sing wisima singa heitumeigec.’ ” *(Yesaia 40:3)*
4 Nga ye wamba kamere dzoeango memea, imoc heima fadenga mong yangseberango memea, imocngo kebangau dzegeec. Amma ye ipua nga kateac kukundzau nekefec.*

* **3:4:** Ngakpia nga fadenga imoc Eriaac ngakpi nga fadeng isoc. 2 Ngictau 1:8

5 Anu Yerusareng ngicngac nga Yudaia prowinsiunac amma Yodang
doku wegenacfu bangec tackenec, imohacnac yeni amanene yearu
kenggec.
6 Kemma kopocsicngina deficgemagec Yodannu doku nadzicyem-
meec.
7 Farisaio nga sadukaio homacngo doku nadzicgecdeac hagec Yoha-
nengo yenemma yofi edeyunuec, “Boidzocac gboricfora, ngeni Anu-
tuarunac turunga haudeac ande, imohacnac woragecdeac merang
goroyoac edengunuec?
8 Imocac ngeni doku nadzicma ubamerenggac siricfu fora meficge-
bisia.
9 Nga ge geanggaac yofi mi negengemebesena, ‘Abrahang ye
bangecna.’† Anutungo hoc yomoc naric deu Abrahanggac bangecfora
fingecgecdenoc, imoc edengunuduae.
10 Naka ic haniau bic faigec fede. Nga ic goa fora gombunga mi
angandae, imoc sasawa heiu kpeu gerecfu ukugecde.
11 Ni uba dzigec dzigeneac doku nadzicngemmebade. Nga ngic ngade-
nau hama kecde, yeng ine Tiri Asu nga gerec nadzicngemmeude. Nga
yeac kucngo neac kuc ferahade. Ni ifiango yeac hanitabe hesimiba naric
mi ngereeude.
12 Ye meic meicke saraha mariau mehama wit seuhagoc meic meicke
sobennu feu imoc fima seuha meickeude. Meickema fora mekpedzuc
amma ameau faima seuha wanggema gerec pisic pisickea kpac, imohai
ukuu dzeude.”
13 Naso imohai Yesungo Gariraia bangecfunac Yodang dokuu kemma
Yohanengo mitidoku nadzicmiudeac edeec.
14 Edeu Yohanengo imoc negenu naric mi anu deec, “Geng ni naric
nadzicnennade, imoc ngereede, ammanu geng nearu hama nadzicgem-
badeac denec.”
15 Ifi deu Yesungo yofi deec, “Ge yoac imoc wana, faka dindingac
sasawa fora fingerudeac yaguc edeguduae, ifi anna ngereeude.” Ifi deu
naric dema yoara tofohoec.
16 Nga Yesungo doku nadzicma dokuunac eremanu kurumeng
anggeec. Anggeu Anutuac Asungo kebesacac siric amma hau hemmanu
yearu maec.
17 Mamanu kurumennunac ubaudumeng mongngo yofi deec, “Yomoc
songomedacna, ye hensongo ammiduae.”

4

1 Naso imohai Asungo Yesu wangecma mangana minginango ye to-
banggeudeac bangec kisiu hesicke kenec.
2 Kenu Yesungo imohai hadzingtoforec 40 yakasege kecma hereaac
homeec.
3 Ifi anu faitobang ngicngo yearu hama deec, “Ge Anutuac Medac fora
kecnecfu hoc yomoc dena meremma ic sogong anu.”
4 Ifi deu Yesungo yoac yofi meremmiec,

“Yoac yofi oho ohoya fede, ‘Ngicngo ic sogonggacsac mi kefude, kpac.
Ye Anutuac enacfunac yoac ereandesoc, imoc sasawa mema
kecbeso.’ ” *(Dedeseri 8:3)*

† **3:9:** Abrahanggac bangecfora sasawango kekecseri megecde ifi negensinggegec.

5 Ifi deu mangana minginango Yesu hesickema taong kpetiacfu
kemma Anutuac womong witiau wi yombong, ihai faiu nanu edeec,
6 "Ge Anutuac Medac fora kecnecfu geanggaoc yomohacnac yuma
kemena. Yoac yofi oho ohoya fede,
'Ye geac amma angerofora uayoac yemmeu yeneng maringina witiau
tofohogugec hoc mongngo haniga mi herecgeude.' " *(Mitiyegec 91:11-12)*
7 Ifi deu Yesungo yofi edeec, "Nga monggoc yoac yofi oho ohoya fede,
'Ge KEBU Anutuga faitobannu mi faibesena.' " *(Dedeseri 6:16)*
8 Ifi deu mangana minginango Yesu monggoc hesickema tiki buma
kuneng monnu emma bangectoa bangec gawamangnginagoc nga kuc
kibikperagingina hania hania, imoc edzahema
9 edeec, "Negenna, ge fafoc heima ngonducnema eweheinennadeu
yomoc sasawa gembade."
10 ifi deu Yesungo yofi edeec, "Satang ge meickena. Yoac yofi oho ohoya
fede,
'Ge KEBU Anutuga, ye mocgu eweheimima kingang kpemibesena.' "
(Dedeseri 6:13)
11 Ifi deu mangana minginango wama kenu angero yeneng hama Yesu
henggareng ammigec.
12 Ngic yeni yoac yomoc degec, "Yeni Yohane witicamau faigec tacde."
Yesungo imoc negemma Gariraia bangecfu Nadzarete taonnu dzige-
neec.
13 Dzigenema Nadzarete wama Seburong nga Naftari yereac bangec
Gariraia dzohong tegiau, Kafanaung taonnu tacyac anec.
14 Profete Yesaiango imocac kpefinnu yofi deec,
15 "Yodang noboc sing doku dzohonnu kende, Seburong nga Naftariac
bangec ihai bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae,
yeneng Gariraia bangecfu kecdae.
16 Ngicngac kundunnu kecgec, yeni kperagi kuneng henggec nga ngicn-
gac homecac bageu bangecfu kecgec, yeneac botucfu kperagia fingerec."
(Yesaia 9:1-2)
Yoac imoc fora anudeac ye Kafanaung taonnu tacyac anec.
17 Naso imohai Yesungo ngicngac yoac yofi edekpou ayemmeec, "Ku-
rumenggac eucererengngo bic mewegenengudeac ngeni ubangina
merenggec."
18 Yesungo ifi kpouyemmema kemma Gariraia dzohong tegiau
kensikema dacmunac yohockang uficngira dzohonnu ukuma nanec
yerenec. Imoc Simong, kpara mong Petoro degec nga munea Anderea.
Yeri kondungyang meme ngic kefoc.
19 Yeri yeremma yofi edeyuruec, "Ngeri hama modacnuec. Ngeri
kondungyang meandape, ifi isocngoc ngic meyunuecdeac kpounge-
mecbade."
20 Ifi deu yeri imohaingoc uficngira wama ye modaroc.
21 Anu imohacnac kemma monggoc dacmunac yohockang, Dzebe-
daioac medahora, Yohane nga munea Yakobo yerenec. Yerenu yeri
mangngira Dzebedaiogoc gombau uficngina memengere amma kec-
magec kpacyuruec.
22 Kpacyuruu yeri naso imohaingoc mangngira nga gomba wama ye
modaroc.

23 Yesungo Gariraia ihai bangecsoc yerecgema kpekpeturang amanginau kpoukpou ua mema eucererenggac siduc gombung dekperagiyemmekefec. Amma ye ngicngac hafei nga kucmamangina hania hania sasawa mengereyunudarec.
24 Ifi anu yeac siducngo kemma Siria prowins sasawa sokodarec. Sokodaru ngicngac yeneng ngicngac hafei hania haniango memanganeyunuec nga kpendzengtoa kpegec amma hadehade nga yafinggoc amma goa afonasongina hau ubasufu angandae nga ngicngac hanimaringina homemea, yeni Yesuaru meyunu kendacgec yeng mengereyunuec.
25 Nga Gariraia bangecfunac nga Dekaporisi, imohacnac amma Yerusareng taonnunac nga Yudaia prowins amma Yodang nobocgennac ngicngac habutoango yombong ye modackecgec.

5

1-2 Yesungo habutoa yenemma tikiu emma tarec. Tacmanu medacfora yeneng yearu kenggec yeng yoac yofi dema kpouyemmeec.
3 “Ngicngac Asuac songou home homegoc kecandae, yeni kenecnginagoc, nocac kurumenggac eucerereng imoc yeneacnoc.
4 Ngicngac ubahodunggoc kecandae, yeni kenecnginagoc, Anutungo yeninoc meefaiyunuude.
5 Nga ngicngac memaemema kecandae, yeni kenecnginagoc, nocac bangec yomocngo yeneac maridzoming anude.
6 Ngicngac yaka nga dokuac homeandae, ifi isoc dindingac kekecac homeandae, yeni kenecnginagoc, Anutungo yeni imoc gumecyunuu gebecyunuude.
7 Ngicngac ogofocngina yeneac ubamangang negengandae, yeni kenecnginagoc, nocac Anutungo ifingoc yeneac ubamangang negenude.
8 Ngicngac ubangina kongaha kecandae, yeni kenecnginagoc, yeni Anutu henggecde.
9 Ngicngac yare menomaneandae, yeni kenecnginagoc, nocac yeni Anutuac nambaracfora deyemmebesonga.
10 Ngicngac faka dindingac angkecdaeac yunumeme ayemmeandae, yeni kenecnginagoc, kurumenggac eucerereng imoc yeneac.
11 Nga ngeni neac arennu kecdaeac amma ngic yeneng desofoc nga ngunukporac angemmema ikoc amma ngeneac negemma yoac mangana hania hania angemmegecde. Yeni ifi angemmegecde, ngeni kenecnginagoc.
12 Bungngina kunengngo kurumennu tomaingina fede. Ngeni imocac ubangerec negemma sogaibisia. Ngicngac yeneng warac profete yunukporac ayemmegec, yeni ifi isoc angemmegecdenoc.
13 Ngeni bangecngicngac yeneac kondung. Kondungngo kiacma songea kpac anudeu songea monggoc naric mi meficgeude. Kondung ifia, imoc uaya kpac. Imoc eng bangecfu ukuni ngic yeneng haningo tigecde.
14 Anu ngeni bangectoa bangec yomocac kperagi. Taong mong tikiu nande, imoc naric mi sufuude.
15 Nga ngic mongngo kifa kpedzereckema pake bageau naric mi faiu tarude. Imoc ine kifa tatahau faiu tacma ngicngac ama manau tacdae, yeni mekperagiyunudarude.

16 Nga ngeneac kperagingo siriha imocngoc amma ngicngac mekperagiyunubeso. Mekperagiyunuu yeni angammemengina gombunga hemma Mangngina kurumennu kecde, ye dengeregecde.

17 Ngeni yofi mi negembisia, ye dedeseriyoac nga profete yeneac kpoukpouyoac kpeudeac maec. Negenggec, ni yoac kpebadeac mi mayai, kpac. Enacdedea imocngo fora fingerudeac mayai.

18 Foracngoc, bangec nga kurumeng yeri kpac anecde. Nga dedeseriyoacac dzikangabisic mongngo naric mi kpac anude. Dedeseri kibiu yoac oho ohoya fede, imoc sasawango foragoc ammanu bangec nga kurumeng wisickeude.

19 Imocac amma yofi ande, mong ye dedeseriyoac yomohacnac wiac kapiabisic mong meickeude amma ogofora ifingoc anggecdeac kpouyemmeude, yennoc kurumenggac areng yenearunac ngic mamea yombong demigecde. Nga ngic mong ye dedeseriyoac tofohoma ogofora modacgecdeac kpouyemmeude, ye kurumennu ngicngac yeneac engena demigecde.

20 Ni edengunuba negenggec, ngeni fakangina dindingacngo mitiac negen negengngic nga farisaio yeneac angammeme mi feraheyombonggeudeu ngeni kurumenggac eucererennu naric mi enggecde.

21 Bangecfocnina nga esangabofocnina yeni yofinoc ede edeyunuya, ‘Ge ngicngac mi yunuhomebesena. *(Makekeng 20:13)* Nga mong ye ngic kpehomeude, ye yoacac areng anude.’

22 Neng ine yofi edengunuba, ngic mong ye ogeaac herebu angande, ye yoacfu nambeso. Nga mong ye ogeaac yofi deude, ‘Ge ngic irec ireckea kpac.’ Ye yudangic yeneac tutumangtoanginau faibesonga. Nga mong ye ogeaac yofi deude, ‘Ge negen negengga kpac.’ ye hofeac gerecfu ukugec kemeude.

23-24 Ge imocac amma ubangerecgaac wiac Anutuaru faibeso dema yofi ambesena. Aratau kemma ogoga geac ngaba mekecde, imoc negensinadeu ge sesega arata kiwau wana taru kemma ogogagoc yoac mengerena. Mengerena ruae fingeruguc hama ubangerecgaac wiac faibesena.

25 Nga ngabagango yoacfu faigubacac ngerahafoc sinnu kemma yegoc dedefic angemema ngaba wabesera. Ge ifi mi annadeu ngabagango desi desingic yearu faiguu yeng keracnatang yeneac mariu faiguu witicamau faigugecde.

26 Ni fora yombong edeguduae, ge witicamau takecma ogogaac turung sasawa hafoangoc kpoumaguc manade.

27 Anu yoac yofi bic edengunugec fede, ‘Ge kaisero mi ambesena.’ *(Makekeng 20:14)*

28 Neng ine yofi edengunuba, ngic mongngo ngac mong hemma hensongo ammiude, ye hereango serofaka bic andac.

29 Nga kicga foingo anggenu kopocsic meficgenadeu ge imoc tatahaunac meickema ukuna kembeso. Sebiga tosea kpac anu sebiga hafoangoc hofeu mi ukugecde, imocngo ngereeude.

30 Nga marifoigango anggenu kopocsic meficgenadeu ge imoc herecgema ukuna kembeso. Sebiga tosea kpac anu sebiga hafoangoc hofeu mi ukugec kemeude, imocngo ngereeude.

31 Warac yofi dekecgec, ‘Ngic mongngo enema wade, ye wawakibi ohoma mibeso.’ *(Dedeseri 24:1-4)*

32 Neng ine yofi edengunuduae, enemango serofaka mi ammanu ngic
mongngo ye waude, ye serongac anudeac ammiude. Nga ngicngo ifi
anu enemango eweenenggac sing ferahema kefude. Amma ngic ye ngac
wawaya meude, ye eweenenggac sing ferahema serofaka anude.

33 Anu bangecfocnina nga esangabofocnina yeni ifingoc yofi bic
edeyunuyunuya, 'Ge dedzegegaac dzadzahac mi meickebesena. Nga
yoacga Anutuac kicfu seria deserinec, imoc modacbesena.'
34 Neng ine yofi edengunuduae, ngeni yoacngina seriudeac wiac mong
kpacma mi deseribisia. Kurumeng imoc Anutuac amatatac, imocac
ngeni kurumeng kpacma yoacngina mi deseribisia.
35 Nga bangec, imoc Anutuac fetec, imocac ngeni yoacngina de-
serigecdeac bangec mi kpacbisia. Nga ngeni Yerusareng imoc ifingoc
deserima mi kpacbisia nocac imoc Ngictautoa, yeac taong.
36 Nga ge orucdzoga mocgubisic kongac kongac me dzadzu dzadzu
menadeacsoc mi annecac orucga kpacma dedeseri dede, imoc ifingoc
wabesena.
37 Ngeni yoacngina sasawa yofisac debisia, 'Fora imoc fora nga kpac
imoc kpac. Yoacngina yomoc ferahema torokpema degecde, imoc man-
gana mingina yearunac hade.'

38 Ngeni yoac mong yofi bic negenggec, 'Ngic mongngo ogeaac kic
memanganeudeu yeac kic ifingoc memanganebesonga. Nga mongngo
ogeaac enac hetackeudeu yeac enac ifingoc hetackebesonga. Kicac
turunga imoc kicngo kpoumibesonga nga enacac turunga imoc enacngo
kpoumibesonga.' *(Makekeng 21:24; Sesememe 24:20; Dedeseri 19:21)*
39 Neng ine yofi edengunuduae, ngicngac mangana angemmegec
ngeni turunga mong mi merengyemmebisia. Mongngo munggungga
foiu kpeudeu geng munggungga kanau ifingoc sinemibesena.
40 Nga mongngo yoacfu faigubesonga ngakpiga mana meudeu ge
ngakpiga witiau ifingoc wamibesena.
41 Nga mongngo igocguma sing kiromita mocgu yegoc kennadeac
edeguudeu geng kiromita yohockang yegoc kembesena.*
42 Nga ngic mongngo wiac mong minadeac kpesigenu ge imoc
mibesena. Nga mongngo gearunac wiac monggac turung ambesonga
dema kpesigenu wiacga mi segerebesena.

43 Yoac mong yofi fede, ngeni imoc warac bic negenggec, 'Ngicngac
gegoc wegena kecdae, yeni heresongogoc hoangyunubesena *(Sesememe
19:18)* amma ge ngabafocga ngadeyunubesena.'
44 Neng ine yofi edengunuduae, ngeni ngabafocngina heresongogoc
hoangyunubisia amma ngicngac ngunukporac angemmeandae, yeneac
numubisia.
45 Ngeni ifi amma Mangngina kurumennu kecde, yeac nambaracfora
kecgecde. Ye wenaha uayoac miu imocngo ngic gombunga mangana
yeneac amma ereude. Nga ye ngic dindingac nga ngic faka dindingac
mi angandae, yeni momocngoc kia yemmeude.
46 Nga ngicngac yeneng ngeni heresongogoc hoangngunugec ngeneng
yeni heresongogoc hoangyunugecdeu faka imocac buma mong mi fin-
gerude, kpac. Takesimeme ngic yeneng imoc ifingoc angandae.

---

* **5:41:** Yesungo mail deec. Roma yeneac mail imoc kiromita mocgu nga noboha isoc.

47 Ngeni dacmunafocngina yeneac edoc bedoc ayemmegecdeu imoc
faka engena kpac. Bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae,
yeni ifingoc imoc angandae.
48 Imocac amma ngeni yofi ambisia, kurumeng Mangngina ye dindin-
gac kecde nga ngeni ifingoc ye isoc dindingac kecbisia."

6

1 "Ngeni ngicngac yeneng ngenemma dengerengunugecdeac yeneac
kicfu faka gombunga mi angkecbisia, kpac. Ngeni ifi anggecdeu kuru-
meng Mangngina yearunac faka gombunggaac buma mong mi megecde.
Ifi fingecbacac henghomema kecbisia.
2 Imocac ngicngac makpekpea ubangerecac wiac yemmenec, imohai
ngicngac yeneng trampet udumengtoayagoc geac amma fifigecdeac mi
edeyunubesena. Ngic ikoha goa yeni kpekpeturang amau me singtoau
ngicngac yeneng dengereyunugecdeac ifi angandae. Ni fora eden-
gunuduae, ngic ifia yeni bungngina hafoangoc bic megec.
3 Ge ngicngac makpekpea ubangerecac wiac mong yemmenade, imo-
hai ine marifoigango wiac anu kanagango imoc mi negembeso.
4 Ge ifi amma ubangerecac wiac mong yemmenade, imocngo sufu su-
fuu femanu Manggac wiac sufu sufuu hengande, yennoc buma genude.
5 Anu ngeni numubesonga dema ngic ikoha yeneng angandae, ngeni
ifi isoc mi ambisia. Yeni kpekpeturang amau nga singtuturunnu nu-
muma nanggec ngic yeneng yenemma dengereyunugecdeac songo ne-
gengandae. Foracngoc, yeni bungngina hafoangoc bic megec, imoc
edengunuduae.
6 Ge numubesonga dema, imohai ine amaga mana kapiau emma
naguga heima Manggac sufu sufuu kecde, ye numumibesena. Ifi anna
Manggac faka sufu sufuu hennegeng angande, yeng buma genude.
7 Nga ngeneng numubeso dema, bangec monnunac ngicngac Anutu
mi negemmidae, yeneng numuandae, ngeneng ifi isoc mi numubisia,
kpac. Yeni nunumu herea negengisinga kpac eng numuandae. Amma
yoacngina homac osokecdaeac amma negenggec nunumunginango for-
agoc anude.
8 Imocac ngeni yeni isoc mi ambisia. Ngeni mi numumimagec
Mangngina yeng ngeni noc wiacac kpedadanggeandae, imoc bic ne-
genude.
9 Ifi anu ngeni yofi numubisia, 'Kurumeng Mannina, geac kpac kpetiac
febeso.
10 Nga eucererengga hanemmebeso. Kurumennu geac songo nga
negen negeng modacgec fede, siriha imocngoc bangecfu nenearu fin-
gecbeso.
11 Ge yaguc yaka socnina nemmena.
12 Nga neni ngic yeneac kopocsic waandimbe, siriha ifingoc kopocsic-
ninaac turunga wanemmena.
13 Ge faitobannu mi fainununa nga manganaunac mesinunubesena.'
14 Ngeni ngicngac mangana angemmegec ngeni yeneac kopocsic
wagecdeu kurumeng Mangnginango ngeneac kopocsic ifingoc waude.
15 Amma ngeni ngic yeneac kopocsic mi wagecdeu ine Kurumeng
Mangnginango ngeneac kopocsic ifingoc mi waude.

16 Anu ngeni yaka segekecma ikocngic yeneng angandae, ifi isoc mi
ambisia. Yeni yakasege kecdae, naso imohai ngicngo yenenggecdeac
kicnangengngina huringaiande. Foracngoc, ngic ifia yeni bungngina
hafoangoc bic megec, imoc edengunuduae.
17 Ge yakasege kecma orucga kerec nadzicmima kicmesuga dzuacbe-
sena.
18 Ifi anna ngic yeneng ge yakasege kecnec, imoc mi negentegec-
magec Manggac mi hengena kecde, yengsac negenude. Amma Manggac
angammemega sufu sufuu hengkecde, yengsac buma genude.
19 Bangecfu dzaukpadzadzangngo dzofinacngina kirecgeande nga
hufengngo wiacngina meande amma hamangecngic yeneng ama het-
ackema wiacngina meandae. Imocac ngeni bangecfu dzofinacngina
mekpedzuc mi ambisia.
20 Ngeni dzofinacngina kurumennu mekpedzuc ambisia. Imo-
hai dzaukpadzadzangngo wiacngina mi kirecgeude nga wiacngina
hufengngo mi meude amma hamangecngic yeneng imohai naric mi
hetackema wiac megecde.
21 Ge dzofinacga fede, imohai songoga ifingoc feude.
22 Kicga imoc sebigaac kifa nga kicgango gombunga feudeu sebiga
sasawa mekperagidarude.
23 Nga ge kickerec me kicmangang me kicgango manganeudeu ine
sebiga sasawa kundung kpeude. Nga kperagi gearu fede, imocngo
kundung kpeudeu kundungtoa yombong fingecgenude.
24 Ngic mongngo ngic kuneng yohockang yereac kingang naric mi
kpekefude, kpac. Ye monggac songo negemma mong ngadeheude me
monggaru kpeketahema mong waude. Ngeni naso socfungoc Anutu nga
dzofinac yereac kingang naric mi kpegecde.
25 Imocac amma yofi edengunuduae, ngeni nenedokuac dema kekec-
nginaac defagung amma yofi mi debisia, ‘Neni noc yaka nema kecnide?’
me sebinginaac negemma, ‘Noc wamba heima kecnide?’ Negenggec,
kekecngo yaka feraheude nga sebingo ine ngakpikporuc feraheude.
26 Ngeni sawau neng yenenggec. Yeni heikpenec me netohong mong
mi angkecgec Mangngina kurumennu kecde, yeng yaka eng yemmeude.
Nga ngeni isinggema negembisia, ngeneng Anutuac kicfu neng yeneac
engena andae.
27 Nga ngenearunac mongngo dewaidzoc amma kefu imocngo kekec-
nasoya kapianec monggoc naric mi mehereeude, kpac.
28 Anu ngeni nocac negengyohoc amma yofi deandae, ‘Neni noc
wamba mema mekecni?’ Ngeni dzaring amasobennu eng tohoandae
yenembisia. Yeni witic mi yumuma uatoa mi mema sifu yadiandae.
29 Nga ngictau Saromo ye warac wamba kibia gombunga gombunga
heikefec, yeac kibikperagitoayango ine dzaring yeneac kibi kereng
kereng mi feraheec, imoc edengunuduae.
30 Nga dzaring amasobennu eng tohoande, imoc yagucacsac fingeru
wereckengau herecgema gerecfu ukugecde. Nga Anutungo dzaringte-
hec ifia wamba heiyemmeudeu ye ifingoc ngicngac ngeni negen ne-
gensingngina kapia fede, ngeni ngakpi kporucngina torokpeu torokpe
ngemmeude.
31 Imocac amma ngeni dewaidzoc amma yofi mi debisia, ‘Neni noc
nenedoku nenide me noc wamba heinide?’

32 Bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yeneng imoc
sasawa megecdeac negen negengngina imohai faigec fekecde. Nga
Kurumeng Mangnginango ngeni wiac sasawa kpedadanggeandae, imoc
bic negenude.
33 Imocac ngeni warac warac yombong Anutuac eucerereng nga yeac
faka dindingac meficgegecdeac uatoa mebisia. Ngeni ifi anggec yeng
wiac sasawa imocnoc ifingoc torokpeu torokpe ngemmeude.
34 Ifi anu ngeni wereckenuac dema negengyohoc mong mi ambisia.
Wereckenu ye yengenaoc negengyohoc angemeude. Uameme tembuc
tembuc ye yengenaoc ebihaac sirihau ebiha mebeso, imoc soha ande."

7

1 "Ngic yeneng ngeneac faka isinggema desingunubauac ngeni ngic
yeneac faka isinggema mi desiyunubisia.
2 Imoc yofiac, ngeni ngic isingyunuma yoacngina desiandae, siriha
ifiangoc yeneng isingngunuma ngeneac yoacngina desigecde. Nga ngeni
wiac kpetea isinggema imocacsoc ngicngac wiac yemmeandae, yeni
siriha ifiangoc kpetea isinggema turung kpoungemmegecde.
3 Ge ogogaac kicfu gocbisic tacde, imoc hengannec amma geangga
kicfu ine ic kebanga fede, imoc mi hentegecnec, faka ifia imocngo mi
ngereede.
4 Geangga kicfu ic kebanga femanu ogogaac deannec, 'Naric negem-
mana kicgau goc tacde, imoc meickeba.'
5 Ikocngic, ge geangga kicfu ic kebanga fede, imoc meickemaguc
ogogaac kicfu gocbisic tacde, imoc naric hentegecma meickenade.
6 Ngeni wiac mong kpetiac dedea, imoc kasi mi yemmebisia nga
kubungina imoc berec yenearu mi ukubisia. Kasi yeneng dzigenema
nginibauac nga berec yeni imoc haninginango tidzamebauac.
7 Ngeni turunga fingecngemmeudeac numuma kecbisia nga wiac
meficgegecdeac hofocma kecbisia. Amma nagu witingemmeudeac
naguu heima kecbisia.
8 Ngic mong ye numukecde, yeng wiac meude nga hofockecdengo wiac
meficgeude amma naguu heikecde, yeac nagu witimigecde.
9 Ngenearunac ngic mong medahango yakaac kpesimiu yeng hoc
naric mi miude.
10 Me kondungyanggac kpesimiu boidzoc mangana naric mi miude.
11 Ngeni ngic fakangina manganagocngo sifu nambaracfocngina
ubangerecac wiac gombunga yemmegecdeac negentegecdae. Imocac
ngeni yofi negembisia, Kurumeng Mangnginango ngeneac faka gom-
bunga imoc homac ferahaude. Ngeni yearu wiac monggac kpesigec
yeng wiac gombunga torokpeu torokpe ngemmeude.
12 Nga ngic yeneng noc faka angemmegecdeac negensiandae, ngeni
faka siriha imocngoc ayemmebisia. Imocnoc dedeseriyoac nga pro-
feteyoacac hania.
13 Ngeni nagu kapiau emma kengkecbisia. Imoc yofiac, manganaac
sing imocac naguya kuneng nga sing imoc singtoa amma ngicngac
homacngo sing imoc modacma kengkecgec kecma kpetotieyunugecde.
14 Nga kekecac sing imocac naguya kapia nga sing imoc fofonga anu
ngicngac efeanecngosac imohai kengkecma kekec fora meficgegecde.

15 Profete ikoha yeneng memanganengunubauac ngeni yeneac
henghomema kecbisia. Yeni sebinginango rama sebi nga ubanginango
ine katekasi anu yeni godzuac arennu iwaingina wangecngunugecdeac
ngenearu hagecde.
16 Nga forangina fingectegeru, ngeni imoc hemma negengyem-
megecde. Ngic yeni kemma witic waeyagoc, imohacnac waing fora
naric mi mesigecde. Amma fareng nga gberafecfunac fig fora naric mi
megecde, imoc negendae.
17 Nga ic gombunga sasawa, yenearunac fora gombunga fingerude
nga ic manganaunac ine fora mangana fingerude.
18 Nga ic gombunga imohacnac fora mangana fingec fingec mi fede.
Nga ic manganaunac fora gombunga naric mi fingerude.
19 Ic mong foraya gombunga mi fingerudeu imoc kperecgema gerecfu
ukugecde.
20 Ifi anu ngeni profete ikoha yeneac forangina hemma naric negen-
tegecyunugecde.
21 'Ngicngac Kebuna, Kebuna.' ifi denengandae, yenearunac sa-
sawango kurumenggac eucererennu naric mi enggecde. Manna ku-
rumennu kecde nga ngicngac yeac songo nga negen negeng modacma
kecdae, yeneng ihai enggecde.
22 Nga naso imohai ngicngac homacngo edenugecde, 'Kebu, Kebu, neni
geac kpacfu profeteyoac deing amma hadehade nga yafing kporacyun-
uing amma faka kuhagoc homac meing, ge imoc sifu negennec.'
23 Ifi degec yofi yombong edeyunubade, 'Ni ngeni mi negengngunud-
uae. Dedeseriyoac kpekpengic, ngeni neac kicfunac meickegec.'
24 Ngic mong ye yoacna yomoc negemma tofohoande, yeng ngic irec
ireckea nga ngic amea peperandzi witiau meec, ye isoc.
25 Ye ameaac hania peperandzi witiau nanecac serima taru kiafirang-
toa kpeu tungbaungngo hama ama imoc naric mi kpembarackeude.
26 Nga mong ye yoacna yomoc negemma mi tofohoude, yeng ine ngic
negen negenga kpac nga ngic amea sangiu meec, ye isoc.
27 Kia kpeu tungbaung nga firangtoa kpema ama imoc kpembarack-
ema medidinggeu makpeude."
28 Yesungo yoac yomoc deu wisickeu ngicngac habutoa yeneng
kpoukpouyaac amma kerectegec anggec.
29 Nocac yeng mitiac negen negengngic yeneac dede isoc mi deec, kpac.
Ye ngic uakibi mekecde, yeac siricfu kpoukpou ua kuhagoc meec.

8

1 Yesungo tikiunac mamanu habutoa kuneng yombongngo ye
modacgec.
2 Modacmagec ngic mong kukuseriagocngo hama fafoc heimima deec,
"Kebu, ge negenna naric anu medzuacnubang."*
3 Ifi deu Yesungo maria sinema ngic kpeserema yofi edeec, "Ge
ngereenadeac songona fede." Deu imohaingoc sebia ngereeu hafeia
kpac anec.
4 Nga Yesungo yofi edema deraheec, "Ge sebigau faka fingecdac, imo-
cac ngic mong mi edebesena. Ge womong gareng yearu kemma sebiga

* **8:2:** Mongngo kukuserigoc sebia wonongagoc dekecgec. Ngic homacngo hafei ifia mi megecdeac kukuseriagoc yeni ama ngadeau kecbisia. Imoc Moseac dedeseriyoacfu oho ohoya feec.

edzahena. Edzahema Mosengo seseac deec, imoc modacma imocac
sirihau faina yeneng sesega imoc hemma negentegecgecde.”
5 Anu Yesungo Kafanaung taonnu emmanu wasaigareng mongngo
hama meficgeudeac desambic amma deec,†
6 “Kunenna, enac tofoc tofoho medacna ye hanimaria homemea
amma ye amau kpendzengtoa kpema fema kecde.”
7 Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ni naric hama mengerebade.”
8 Ifi deu wasai garengngo yoac yofi meremmiec, “Kunenna, ni noc
gombunnaac amawarocnau erenade. Ge yoacgangosac dena enac tofoc
tofoho medacna ngereeude.
9 Imoc yofi, ni ngic kucnginagoc yeneac bageu kecduae. Nga neac
bageu wasaifocna kecdae. Yenearunac monggac kenna deba ye kenude.
Ni yenearunac monggac hana deba haude. Nga wanacngicnaac ua
yomoc mena deba ye imoc meude.”
10 Ifi deu Yesungo imoc negemma kerectegec amma ngicngac
modacgec, yeni yofi edeyunuec, “Foracngoc, Israe bangecfu ngicngac
negen negensingngina seria yofia mong mi henai, imoc yeac henduae.
11 Imocac yofi edengunuduae, ngic homacngo wenac ere ereaunac
nga wenac keme kemeaunac hama Abrahang nga Isaka amma Yakobo
yenigoc kurumenggac eucererennu yenahafoc tacma neneyaka
negecde.
12 Nga Anutungo warac warac yengena eucererenggac areng deec,
yeni ine ngadeau kundunnu ukuyunugec kemegecde. Kemema ihai
kiacma enacngina kisaranggema kecgecde.”
13 Ifi dema wasaigareng yofi edeec, “Ge kenna, negensinggenecmoc,
imoc fora fingecgenude.” Anu wenac naso imohaingoc enac tofoc tofoho
medaha ngereec.
14 Anu Yesungo Petoroac amau emma Petoro sefenango sebigerec
ammiu feu henec.
15 Hemma mariau mema kpesereu sefena hafeia kpac anu yacma
yenenggareng ayemmeec.
16 Marai anu imohaingoc ngicngac yeneng ngicngac hadehade nga
yafinggoc homac Yesuaru meyunuu hagec. Hagec, yeng yoac dema asu
mangana kporacyunuma hafeinginagoc sasawa mengereyunuec.
17 Profete Yesaiango warac yofi deec, “Yeng nenang kucmamanina
meickema hafeinina atickeec.” *(Yesaia 53:4)* imoc imohai fora fingerec.
18 Ngicngac habutoango Yesu oronggegec ye ifi yenemma medacfora
edeyunuec, “Nenang dzohong noboc kenni.”
19 Ifi demanu mitiac negen negengngic mongngo hama edeec,
“Kpoukpou, ge ihai me ihai kennadesoc ni modacguma gegoc kem-
badeac negenduae.”
20 Ifi deu Yesungo yofi deec, “Katekasi yeni bangec manau fefeng-
inagoc nga sawau neng yeni faecnginagoc nga ngicac Medacngo ine
kparicganga kpac, ifi kecde.”
21 Deu medacfora yenearunac mongngo deec, “Kebu, negennemmana
kemma manna tonggomaguc modacgubade.”
22 Ifi deu Yesungo ine yofi edeec, “Ge homemea wayununa yeni
yenaocngoc tonggoemegec. Nga geng ine ni modacnuna.”

---

† **8:5:** Wasaigareng yomoc yeac bageau wasaingic 100 isoc kecgec. Wasaingic garengnginagoc yeni bangec monnunac.

23 Yesungo gombau enu medacfora yenahafoc gombau emma
kenggec.
24 Kemmagec firang kucgoc kpeu siritembongngo gomba feraheu
kemebesonga anec nga Yesungo ine gau feec.
25 Feu medac yeneng Yesuaru kemma midima degec, “Kebu ge onggon-
nununa, neni kemebeso andimbe.”
26 Ifi degec yeng yofi edeyunuec, “Ngeni negen negensingngina kapi-
anecsac fede, ngeni kengec mi ambisia.” Ifi dema firang nga dzohong
kpetariyemeru firang kpac anu dzohong ye ning kpema eng feec.
27 Feu ngic yeni kerectegec amma kpesiemegec, “Ye noc ngic? Firang
nga dzohongtoa yereng yeac enara tofohodape.”
28 Anu yeni dzohong noboc gadarangic, yeneac bangecfu ken-
sikemagec ngic yohockang hadehadengiragocngo kicsereunac haoc.
Yeri wasai yombong, imocac ngicngac yeni imohacsing susuferecge mi
angkecgec.
29 Nga yeri ihai namma kpacma deoc, “Anutuac Medac, neneac wiac
imoc geac mi ande. Nasonina mi hamanu ge kpendzeng monnu mi
fainunubesena.”
30 Anu edibigeng berechabu mong kuneng yeni surukpema kecmagec
31 hadehade yeneng yofi dema Yesu desambic ammigec, “Ge kporac-
nununade isoc, berechabu yenearu suenununa kemebisina.”
32 Ifi degec yeng yofi edeyunuec, “Ngeni meickegec.” Deu yeni
meickema erema berechabu yenearu kemegec berec yeni hafoangoc
fagannunac nedzima dzohonnu kemema doku nema homedacgec.
33 Homegec berecgareng yeneng kengec worama taonnu kemma faka
imocac siduc sasawa ayemmegec. Ayemmedacma ngic hadehadengi-
ragoc yerearu faka fingerec, imocac ifingoc edeyunugec.
34 Edeyunugec taong imocac ngicngac sasawango Yesu
meficgegecdeac kemma hemma amabangecngina waudeac edegec.

9

1 Yesungo gombau emma dzohong ferecgema yengena taonnu kensi-
keec.
2 Kensikeu yeni ngic mong hanimaria homemea dzakeu faima to-
fohoma hagec. Hagec Yesungo negen negensingngina hemma ngic
puringa yofi edeec, “Medacna, ge ubaga ngereeu, kopocsicga imoc bic
wawaya.”
3 Ifi deu mitiac negen negengngic goa yenaocngoc negensigec, “Ngic
yomoc ye Anutu emmide.”
4 Ifi negenggec Yesungo negen negengngina hemma yofi deec, “Ngeni
ubanginau negen negeng mangana mi negensigec.
5 Yoac damocngo efea ande, ‘Kopocsicga bic kpac ande.’ ifi debesonga
me ‘Ge yacma kenna.’
6 Ngicac Medac ye bangecfu kopocsic wawaac uayoac nga kuc femide.
Nga ngeni imoc negenggecdeac amma yoac yomoc deduae.” Ifi dema
ngicpuring yofi edeec, “Ge yacma dzakega mema amagau kenna.”
7 Ifi deu ngic ye yacma ameau kenec.
8 Kenu ngicngac habutoa nanggec, yeneng imoc hemma kerectegec
amma kengecyunuec. Anutungo uayoac kuhagoc ifia ngicngac yem-
meec, yeni imoc hemma Anutu dengeregec.

9 Yesungo imohacnac ferecge kemma takesimemengic mong kpara
Mataio, ye takesimeme amau taru hemma yofi edeec, “Ge hama modac-
nuna.” Ifi deu yacma modarec.
10 Anu Yesungo Mataioac amau emma yaka netacmanu takesimeme
nga manganameme ngic homacngo hama Yesu nga medacfora yenigoc
tacma yaka yenahafoc negec.
11 Nema tacgec farisaio yeneng imoc hemma Yesuac medacfora kpe-
siyemmegec, “Kpoukpoungina ye nocac manganameme ngic nga takes-
imeme yenigoc tacma yaka nede?”
12 Ifi degec Yesungo imoc negemma yofi edeyunuec, “Ngicngac
kuchafeingina kpac kecdae, yeni dotaac mi ayemmeande. Hafeingi-
nagoc, yeneng ine dotaac ayemmeude.
13 Ngeni kemma yoac yofi fede, imocac negen negeng megec,
‘Ni sesegerec meandae, imocac mi anende. Ngicngac wosoefac angeme-
andae, imocac anende.’ *(Hosea 6:6)*
Imoc yofiac, ni ngic dindingac kpacyunubadeac mi mayai, kpac. Ni ine
ngicngac kopocsicnginagoc kpacyunubadeac mayai.”
14 Naso imohai Yohaneac medacfora yeneng hama kpesimigec, “Neni
nga farisaio naso homac yakasege angandimbe amma geac medacfocga
yeni nocac yaka sege mi angandae?”
15 Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, “Memeturanggac ngicngo ogofora
yenigoc kecmanu yeni ubahodung naric mi anggecde, kpac. Nga kecma
naso monnu memeturanggac ngic yenearunac meickegecde, naso imo-
hai ine yakasege anggecde.
16 Ngac mong ye ngakpi eseau kporucsusuc gboria mong faima mi
kpebiude, kpac. Ye gboria ifi faiudeu gboriango esea taiu dzamema
titingtoa fingerude.
17 Nga ngic mongngo waing gboria bokong yangseberango memea
eseau mi kpeu kemeude, kpac. Ifi anudeu waing gboriango bokong
esea imoc tindziru manganeu dokuya maude. Imocac waing gboriango
bokong gboriau kpegec yerahafoc naric tarecde.”
18 Yesungo yoac imoc edeyunuma tacmanu gareng mongngo yearu
hama fafoc heima eweheiheigoc edeec, “Ni naroanna yaguc homedac.
Geng hama mariga witiau faina gboriude.”
19 Ifi deu Yesungo yacma kenu medacfora ifingoc yenahafoc modacma
kenggec.
20-21 Kemmagec ngac mongngo ngadenginau modacyunuma kenec. Ye
kifa 12 sacherec kefecac amma hama negenec, “Ni Yesuac ngakpiasac
kpeserebadeu ngerec ngeree meficgebade.” ifi negemma ngakpihereha
susiaac witiha kpesereec.
22 Kpesereu Yesungo dzigene hemma yofi edeec, “Ngac, ge ubaga
ngereeu. Negen negensinggango mengeregudac.” Ifi demanu ngac ye
imohaingoc ngereec.
23 Anu Yesungo kemma garenggac amau kensikema emma kungac fifi
fifi areng amma ngicngac habutoa kpeborongngina negemma yofi
24 edeyunuec, “Ngeni yomohacnac meickegec. Naroang ye mi home-
dac, ye gau fede.” Ifi deu yeni deendema ammima dzomoremigec.
25 Dzomoremima meickema mamagec, Yesungo naroang feec, ihai
emma naroanggac mariau mema miaru gborima yarec.

26 Yaru siduc imocngo bangec imoc sokodarec.
27 Yesungo bangec imoc wama kemmanu ngic yohockang kicngira
pisic pisickeango Yesu modacma arohoma kpacsambic ammima deoc,
“Dawidiac bangeha, ge nereacnec ubaga manganeu.”*
28 Ye amau emmanu kicpisic yohockang yereng yearu kenec yeng yofi
kpesiyemerec, “Neng faka ifia mebadeacsoc anduae, ngeri imoc negens-
inggedape me?” Ifi deu yereng deoc, “Oc Kebu, imoc negensinggedipe.”
29 Ifi deec kicngira kpeserema yofi deec, “Negen negensingngiraac fora
fingecngemeru.”
30 Ifi deu kicngira tegerec. Tegeru wiac fingecyemerec, imoc ngic mong
mi edeecdeac dederac ayecmeec.
31 Nga yereng ine kemma siduha imoc deyadiec amasoc negendacgec.
32 Anu yeri kemmaec ngicngac yeni ngic mong yoara kpac nga hade-
hadeagoc Yesuaru mehagec.
33 Mehagec yeng hadehade kporacmiu ngic ye yoac deec. Deu ngicn-
gac habutoango imoc hemma kerectegec amma degec, “Israe bangecfu
faka ifia warac mong mi fingeru hening.”
34 Ifi degec ine farisaio yeneng degec, “Ye hadehade yeneac ngictaung-
inaac kucfu hadehade kporacyunuma kecde.”
35 Yesungo taong nga amabisic sasawau yerecgema kpekpeturang
amanginau emma edekpou ayemmema eucererenggac siduc gombung
dekperagima hafei hania hania nga ngicngac kucmamanginagoc sa-
sawa mengereyunudarec.
36 Nga habutoa yeni demadzac nga kucmama amma rama garengng-
ina kpac, ifi isoc kecgec. Imocac amma Yesungo yenemma ubea manga-
neu
37 medacfora yofi edeyunuec, “Semeng fora homacngoc kpauedac fede
nga uangic ine efeanecsac kecdae.
38 Imocac amma ngeni Kebu, semeng mingina numumima yofi ede-
bisia, ‘Ge ua ngic sueyununa yeneng kemma foraga mekpedzuc am-
bisia.’ ”

10

1 Yesungo medacfora 12 kpacyunuu hagec ngicngac yenearunac asu
seuhagoc kporacyemmegecdeac uayoac yemmmeec nga hafei hania ha-
nia amma ngicngac kucmamanginagoc sasawa mengereyunugecdeac
uayoac kuhagoc yemmeec.
2 Aposoro 12, yeneac kpacngina yofi, Simong kpara mong Petoro
nga munea Anderea amma Sebedaioac medahora Yakobo nga munea
Yohane.
3 Firipo nga Batoromaio nga Toma amma takesimemengic Mataio,
Yakobo Arifaioac medac nga Tadaio
4 Amma Simong Kananaio amma Yuda Kariotonac. Ngic yeng kecma
Yesu kerereu megec.*
5 Yesungo medacfora 12 imocnoc sueyunuma yoac yofi dema
edeyunuec, “Ngeni bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae,
yeneac bangecfu nga samariangic yeneac taonnu mi kembisia, kpac.

---

* **9:27:** 2 Samue 7:12-16 Anutungo Dawidigoc yoac dedzege yofi anec. Ngic mongngo geac arenunac naso wisic wisickea kpac geac tatacfu tarude. Imocac yeni Yesuac Dawidiac bangeha degec. * **10:4:** Simonggac kpara mong Dzerote. Ruka 6:15.

6 Israehabuu ngicngac rama sufu sufuya, ifi isoc kecdae, ngeni yen-
earu kembisia.
7 Ngeni kemma yofi dekperagiyemmebisia, kurumenggac eucerereng
imoc bic mewegenengunude.
8 Ifi dekperagiyemmemma ngicngac hafeigoc mengereyunuma home-
mea megboriyunubisia nga kukuserigoc sebingina ngereeudeac men-
gereyunuma hadehade nga yafing kporacyunubisia. Ni kuc imoc uban-
gerecac nga buma kpac ngemmedua, imocac amma ngeni ubangerecac
nga buma kpac memefic imoc yemmebisia.

9 Ngeni dzo gol nga siriwa nga kopango† memea, imoc mi meficgebisia
nga wiac ifia fadeng nabehau mi faima mekecbisia.
10 Ngicngac yeneng ua mekecmagec ua imocngo yakangina
meficgebeso, faka imoc ngereeude. Imocac ngeni singgac hie me ngakpi
yohockang me hanitabe me yasu mong mi mekembisia.
11 Amma taong me amabangec monnu kenggecde, ngeni imohai ngic
mong yegoc tacgecdeac siric ande, ye meficgebisia. Meficgema yegoc
tacyac anggec wisickeu faima kembisia.
12 Ngeni ama imohai emma wenacngerec ruaeyoacgoc debisia.
13 Ifi degec ama imoc ruae naric meudeac siriha anudeu, ruaengo ama
imohai hama feude. Nga ama imoc ye ruaea naric mi meudeac siriha
anudeu ruae imocngo ngenanggaru monggoc dzigenengemmeude.
14 Nga mongngo mi hoangngunuma yoacngina mi negenudeu
ngeneng ama me taong imoc wama haninginaunac yube kpegec mau
kembisia.
15 Foracngoc, kecma ising ising nasotoau taong imocac ngicngac ye-
neac ebicngo Sodong nga Gomora taong, yereac ebic feraheude, imoc
edengunuduae.

16 Negendae, rama yeneng katekasi yeneac botucfu kecdae, ni siriha
imocacsoc suengunuduae. Imocac ngeni boidzoc isoc negen negen-
tegecnginagoc kecbisia nga kebesac neng, yeni isoc manganangina kpac
kecbisia.
17 Ngeni ngic yeneac negentegecma kecbisia. Yeni yoacfu
faingunugecde nga kpekpeturang amanginau dzikacngo ebiria
ngunugecde.
18 Nga ngicngac yeni neac amma mengunuma kemma gawana nga
ngictau yeneac kicfu faingunugecde. Ifi anggec ngeneng yeni nga
bangec monnunac ngicngac Anutu mi negendae, ngic imoc momoc siduc
gombung dekperagiyemmebisia.
19 Nga ngicngac yeneac kicfu faingunugec yoacfu nanggecde, imohai
ngeni noc yoac degecde me dafi degecde, imocac negengyohoc mong mi
ambisia. Kebungo naso imohainoc yoac ngemmeu ngeni imoc debisia.
20 Ngeni naso imohai ngenaoc yoac mi degecde, kpac. Mangnginaac
Asungo yoac enacnginau faiu imoc degecde.

21 Imohai dara mongngo munea enara yeneac mariu faiu yeneng
ye homecfu faigecde nga manggac mongngo faka imocngoc medahaac
anude. Nga nambarac yeneng nonggo mangfocngina deengdema ayem-
mema homecfu faiyunugecde.

---

† **10:9:** kopa imoc aieng siriha mong karaya sacsac 1 nga 2 toea isoc.

22 Nga neac kpacac amma ngicngac sasawa yeneng ubango ukungunugecde. Nga ngic mong ye seserigoc kecmanu nasotoa haude, yeng komoc kpeude.
23 Ngeni taong monnu kecgec ngicngac yeneng ngunukporac angemmegec ngeni taong imoc wama worama monnu kembisia. Foracngoc, ngeni Israe bangecfu taong sasawa fekende, ihai uana mi mesimagec Ngicac Medacngo haude.
24 Negen negeng medac mongngo kpoukpouya yeac engena mi anude nga wanacngic mong ye mingina yeac engena mi anude, kpac.
25 Negen negeng medac ye kpoukpouyaac siric isoc ambeso nga wanacngic ye minginaac siric isoc ambeso, imocngo naric anude. Nga amaac enara yeac Bedzeburu demigec isoc amafora ngenearu kpac ifia mangana monggoc kpacngunugecde.
26 Wiac mong sangoyagoc fede, imoc kecma nonongkac fingectegerude nga wiac sufu sufuya fede, imoc negendacgecde. Imocac ngeni yeneac mi kengecngunubeso.
27 Ni tofocnac nasou yoac edengunuduae, ngeni imoc kperagiau debisia. Nga sangicfu kedzacnginau dedea, ngeni ama witiau namma imoc deyadigec negendacbisia.
28 Ngicngac yeni sebingina kpehomema ubaongangina naric mi kpehomegecde, ngeni yeneac mi kengecngunubeso. Anutungo sebi nga ubaonga yerahafoc hofeu memanganeude, ngeni yeac ine damungunubeso.
29 Ngicngac yeni nengbisic yohockang faigec toea mocgu sacsacngo bummeandae. Nga neng yenearunac mongngo bangecfu makpeu Mangnginango imoc bic negenude.
30 Nga ngeneac orucdzonginaac kpete, imoc ifingoc osoosodara.
31 Ngeneng nengbisic homac feracyunudae, imocac amma ngeni mi damungunubeso.
32 Mong ye ngic yeneac kicfu neac deande, ‘Ni yeac areng.’ Neng yeac ifingoc Manna kurumennu kecde, yeac kicfu yofi debade, ‘Ye neac ngic.’
33 Nga mong ye ngic yeneac kicfu neac kpacna busickpeu neng Manna kurumennu kecde, yeac kicfu yeac kpac ifingoc busic kpebade.
34 ‘Ye bangecfu ruae meficgeudeac maec.’ ngeni neac ifi mi negembisia, kpac. Ni ruae meficgebadeac mi mayai, ni ine yare meficgebadeac mayai.
35 ‘Medac ye mamagoc tohoemeecde nga naroang ye nonggeagoc tohoemeecde. Nga ngac ye erangiagoc tohoemeecde, ifi fingerudeac mayai.
36 Ngicngac ngic monggac ameau yombong arengfora kecdae, yenennoc ngabafora anggecde.’ *(Mika 7:6)*
37 Ngic mong ye nonggo manghora heresongogoc hoangyuruma neac songo mamea negengande, ye neac areng anudeac siric mi anude. Nga mong ye medaha me naroanga heresongogoc hoanggema neac songo mamea negenude, yeng neac areng kefudeac siric mi anude.
38 Ngic mong ye mariponga tofohoma ni mi modacnuude, yeng neac areng kefudeac siric mi anude.
39 Mong ye yengena kekeha meficgema segerede, ye kekeha sufumiude. Nga mong ye neac amma kekeha wade, ye kekeha meficgeude.

40 Ngic mongngo ngeni heitaingunuude, yeng ni heitainuude. Amma
ni heitainuude, yeng Anutu suenuec, ye heitaiude.
41 Nga ngic mong ye profete mong hemma ngic imoc ye profete kecde,
ifi negemma ye heitaiude, yeng profeteac bung meude. Amma mongngo
ngic ye dindingac kecdeac amma ngic imoc heitaiude, ye ngicngac
dindingac yeneac bung meude.
42 Mongngo medac kapia mong hemma neac medac andeac negemma
doku nomang kpakenecfu kpemiu neudeu yeng kecma bumaac mi
obohoude, imoc fora yombong."

11

1 Yesungo medacfora 12 dederecge ayemmedaru wisickeu amabangec
imoc waec. Wama taonnginau siduc gombung edekpou ayemmeudeac
kenec.
2 Anu Yohanengo witicamau tacma Kristongo ua meec, siduc imoc
negemma medacfora yearu sueyunuu kemma
3 kpesimigec, "Ngic hanemmeudeac dedea, imoc ge me neni monggac
tomai kecbisina?"
4 Ifi degec yeng yofi deec, "Ngeni kemma wiac hennegeng andae,
imocac siduc Yohane ammibisia.
5 Ngicngac kicpisic yeni kicfifi andae nga hanimangang yeni sing
kengkecdae amma ngicngac kukuseringinagoc yeni sebingina ngereeu
kecdae. Kedzacfong yeneng yoac negemma kecdae nga homemea
yeneng gborima kecdae amma ngic makpekpea yeneng siduc gombung
negengkecdae.
6 Nga ngic mong ye neac negemma herea mi buude, ye kenehagoc."
7 Anu Yohaneac medacfora yeni kemmagec Yesungo yeac haniaya
dekperagima habutoa yofi edeyunuec, "Ngeni bangec kisiu noc wiac
henggecdeac kenggec? Komba mong firangngo kpeu kockpac ande,
ngeni imoc henggecdeac kenggec me?
8 Imoc kpac. Imocac noc wiac hembesonga kenggec? Ngic mong
wambaya kibiagoc me? Negenggec, ngic wambangina kibia gombunga
heiandae, yeni ngictau yeneac amau kecandae.
9 Ngeni profete mong hembesonga kenggec me? Yennoc profete goa
sasawa feracyunude, ifi deduae.
10 Yeacnoc yofi oho ohoya fede,
'Negenna, ni enacdedena sueba yeng waraigemma singga mengere-
genude.' *(Marekai 3:1)*
11 Foracngoc, ngic ngacfunac fingecgec, yenearunac mongngo Yohane
dokunadzic naric mi ferahaec, kpac. Nga kurumeng eucererenggac
manau mamea kecde,* yeng Yohaneac engena.
12 Nga Yohane dokunadzicngo uaya hanaheecfunac erekecma yaguc
ande, ngicngac yeni kurumenggac eucerereng mebesonga ua serima
meandae.
13 Profete sasawa nga Moseac dedeseriyoac, imoc yeni kpefingyoac
deerekecmagec Yohanearu hasikede.
14 Nga ngeni yoac yomoc hoanggebeso negengandae isoc yofi deduae,
Eriango haudeac degec, imoc yenoc. *(Marekai 4:5)*

---

* **11:11:** Yesungo yengenaac negemma yofi deec, "Kurumeng eucererenggac manau mamea kecde" Anutungo ye ferahedeac ifi deec.

15 Kedzahagoc yeng yoac yomoc negembeso.
16 Nga areng yofinenggac kecdae, yeni fakangina yofi. Nambarac yeni
sobennu tacma ogofocngina yeneac kpacandae,
17 'Neni kungac fifini ngeni ine yegec mi fededau nga ubahodung yegec
heini ngeni mong mi kiacdau.'
18 Yohanengo hama nenedoku mi neu yeni hemma degec, 'Ye yafin-
gagoc.'
19 Nga Ngicac Medacngo hama nenedoku neu hemma deandae,
'Henggec, ye nenedoku efea mi nekecde nga ye takesimeme ngic nga
manganameme ngic yeneac ogongina.' Anutuac negen negentegec,
imoc gombunga ande, imoc uayango dede."
20 Yesungo guruama goau faka kuhagoc homac meu ngicngac
homacngo hemma ubamereng mi anggecac ye dehou ayemmema
yofi edeyunuec,
21 "Koradzing nga Besaida ngicngac, ngeni sowecnginagoc. Ngenearu
kucfaka homac bic fingerec, kucfaka ifia Tiro nga Sidong taonnu fin-
gecbac dede ngicngac yeni kopocsicnginaac amma ubamanganggac
wamba bic heima hama nadzicma ubamereng ambau.
22 Ni edengunuba, ising ising nasotoau Anutungo Tiro nga Sidong
areng yeneac ubamangang negemma turunga efeanec yemmeude
amma ngeni ine turunga ebiriangoc ngemmeude.
23 Nga Kafanaung taong, geng kurumennu ennadeac ifi negengannec,
imoc kpac yombong. Yeni homecac amau megu keme kemeac siric
annec. Faka kuhagoc gearu fingerec, imocngo Sodong taonnu fingecbac
dede Sodong ye naso yofinenggac febacngoc.
24 Nga edengunuba negenggec, turung kpoukpou nasou Sodonggac
areng yeni turunga efeanec ayemmegecde nga ge ine turunga meebir-
ima anggenggecde."
25 Naso imohai Yesungo yofi deec, "Manggac, kurumeng nga bangec
mingina, ngicngacareng negen negentegecnginagoc nga fitira andae,
geng yeni wiacga sasawa yomoc mesufuyemmenec. Amma nam-
baracbisic bisic, yeni ine wiac yomoc mekperagiyemmenec, imocac
dengereguduae.
26 Oc Manggac, ge imoc hemma ubaga ngereede.
27 Mannango wiac sasawa nenu neng imoc mekecduae. Nga ngic
mongngo Medac naric mi negemmide, Manggacngosac negemmide.
Ifi isocngoc mongngo Manggac naric mi negemmide, Medacngosac
ine ye negemmide. Amma Medacngo ngicngac meisingyunuma edza-
cyunuande, yeneng ifingoc Manggac negemmigecde.
28 Ngicngac uatoa mema kucmama kecandae nga ebic homac tofo-
hoandae, ngeni nearu hadacgec neng kecnegeng ngemmebade.
29 Ngeni hama tofona miacma tofohoma negen negeng nearunac
megec. Ni wosonomang nga memaemema kecduae. Ifi anu ubaongang-
inango kecnegeng meficgeude.
30 Neac tofona imoc yumea nga tofo witiau wiac dzegeanduae imoc
efea."

12

1 Naso imohai Yesungo sabata nasou wit uausing kemmanu medacfora
yeni herenginaac homema wit fora goa menec anggec.

2 Ifi anggec farisaio yeneng imoc hemma edegec, “Henna, medacfocga
yeni sabata nasou faka mi angana, imoc andae.”
3 Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, “Dawidi nga uamedacfora yeni
herenginaac homema faka anggec, ngeni imoc osonegeng mi angandae
gedang.
4 Ye Anutuac womonnu emma ic sogong Anutuac sese faifaia, imoc
mema uamedacfora yenigoc negec. Faka imoc mi angana nga Daw-
idi yengena nga uamedacfora yeneng imoc anggec. Womong gareng
yeneng imoc naric negecde nga ngictehec yeneng imoc mi nebisia. *(1
Samue 21:1-6)*
5 Womong gareng yeni ifingoc sabata nasou ua mema sabata tatac
faka wama sifu kopocsic mi meficgegecde. Dedeseriyoac mitikibiu fede,
ngeni imoc osoma mi negengandae.
6 Ni yoac yofi edengunuba, wiac yomocngo* Anutuac womong fera-
hade.
7 Nga yoac yofi oho ohoya fede,
‘Ngeni wosoefac ayemmedae, imocac anende nga sesegerecac ine mi
anende.’ *(Hosea 6:6)*
Ngeni yoac imoc negentegecbau dede ngeni ngic kopocsiha kpac, ye
mangana mi demibau.
8 Ngicac Medac yennoc sabataac Kebu.”
9 Anu ye wama imohacnac kemma kpekpeturang amanginau enec.
10 Enu ngic mong maria mong homemeango ihaingoc tarec. Taru ngic
yeni Yesungo dafi deu negemma yoacfu faigecdeac kpesimigec, “Sabata
nasou ngic mengec mengere ua naric mebesonga me kpac?”
11 Ifi degec yeng yofi edeyunuec, “Ngenearunac mongngo ramaya
mong sabata nasou teng monnu kemedac isoc, ye ine bic kemma ramaya
taiu ereude.
12 Nga ngic ngeneng ine wiac engena amma rama feraheyombonggedae. Imocac sabata nasou mengec mengere uaac kpaea
mong mi fede.”
13 Ifi dema ngicac yofi deec, “Ge mariga sinena.” Ifi deu ye maria sineu
imohaingoc sorongaima ngereeu maria noboha isoc anec.
14 Nga farisaio yeni mama kemma adzoroma tacma Yesu kpegecdeac
dekiric anggec.
15 Ifi anggec Yesungo negengyemmema imohacnac wama kenec. Kenu
ngicngac homacngo modacgec yeng ngicngac hafeinginagoc sasawa
mengereyunuec.
16 Mengereyunuma ngicngac yeni siduha mi deyadigecdeac goroyoac
edeyunuec.
17 Profete Yesaiango kpefinnu yoac bic deec, imoc fora ambeso,
18 “Negenggec, ni ua ngicna meisinggeai nga heregoc yeac songo
negemba ubaonganango yeac sogaide. Nga Asuna yeac witiu
faiba yeng neac desi desifaka dindingac bangec monnunac ngicngac, yenearu dekperagiyemmeude.
19 Amma ye ngaba mi anude nga ye kucgoc mi arohoude. Ngicngac yeni
amasobennu namma yeac yoac udumenga naric mi negenggecde.
20 Nga yeng komba mong bic manganedac, imoc mi tueude nga kifa
mong witiha hosuhagoc, imoc mi mepisickeude. Ifi anu kecma ye

* **12:6:** Yesu ye yengenaac negemma “wiac yomocngo” deec.

desi desi faka dindingac garenggekefu faka imocngo faka mangana feraheude.
21 Nga bangec monnunac ngicngac Anutu mi negendae, yeneng negen negensingngina yeac kpacfu gbedickegecde." *(Yesaia 41:1-2)*

22 Yeni ngic mong hadehadeagoc nga kiwa pisic pisickea amma yoara kpac, ye Yesuaru mema kenggec. Kenggec yeng ngic mengereu yoac dede nga kicfifi anec.

23 Ifi anu kpebung nandacgec, yeneng imoc hemma kerectegec amma degec, "Ngic imoc ye Dawidiac kisicfunac gedang."

24 Ifi degec Farisaio yeneng ine imoc negemma degec, "Hadehade nga yafing kporacde, imoc hadehade nga yafing yeneac ngictau Bedzeburu, yeac kucfu mede."

25 Ifi degec Yesungo negen negengngnginau negemma yofi deec, "Bangec monggac ngicngac yeni ngaba angemema tohogecdeu bangec imoc kisi fingerude. Nga taong me amaareng mong yenaocngoc ngaba ange-megecdeu taong me amaareng imoc naric mi fekefude.

26 Nga Satang yengenaocngoc kporacemeudeu ye tohou habu yohockang anu yeac amabangeha seria naric mi feude.

27 Neng Bedzeburu yeac kucfu hadehade nga yafing kporacyunubai dede ngeneac medacfocngina yeni ifingoc yeac kucfu hadehade nga yafing kporacyunubau. Ifi anu ngeneac medacfocnginango yoacngina isinggema desigecde.

28 Nga neng Anutuac Asugoc hadehade nga yafing kporacyunuduaeu imohai Anutuac eucererengngo ngenearu bic hadac kecde."

29 "Ngic mongngo ngic kuhagoc mong yeac amau naric mi enude nga ye iwaiya sasawa naric mi wangerude, kpac. Ye ngic kuhagoc witick-emaguc amea manau emma iwaiya tacde, imoc naric wangerude."

30 "Ifi anu yofi edengunuba negenggec, ngic mong ye mi nanggenude ye ngadenuude. Nga mongngo nigoc mekpedzuc ua mi meude, yeng neac wiac megigi anu sinsararang kpeudeac ua meude.

31 Imocac edengunuba negenggec, ngic mong ye kopocsic hania hania meande amma Anutu demanganeande, yeac kopocsic wawaac sing fede. Nga mongngo Asu demanganeude, yeac kopocsic wawaac sing ine mi fede, kpac.

32 Anu ngic mong ye Ngicac Medac emmima yoac deude, yeac kopocsic wawaya fede. Nga mong ye Tiri Asu emmima yoac deude, yeac kopocsic wawaac sing mong mi fede, kpac. Imoc naso yofinenggac kecdimbe me naso ngade haude, imohai ifi fekeng kecbesande."

33 "Ic mong gombunga degec, imohai fora gombunga fingerude nga ic mangana degec, imohai fora mangana fingerude. Forango icac siriha edzacnunuude.

34 Ngeni boidzocac fingecsaheunac. Nga wiac ubaherenginau wakema fede, imocnoc enacnginango dekperagiude. Ngeni ngic manganango yoac gombunga degecdeacsoc mi ande.

35 Ngic gombungango ye tohonga gombunga femide, imohacnac wiac gombunga meu maande. Nga ngic manganango tohonga manganaunac wiac mangana meu maande.

36 Neng yofi edengunuba, ngeni yoacngina sicsauha sasawa deandae, yoac imoc ising ising nasou isinggema foraya degecde.

37 Yoacgaac siricfu yoacga gombunga desigecde nga yoacgaac siricfu
desima mangana degenggecde."
38 Ifi deu mitiac negen negengngic nga farisaio goa yeneng degec,
"Kpoukpou, ge faka kuhagoc mong edzacnununadeac anemmede."
39 Ifi degec yeng ine yofi edeyunuec, "Naso yomocac ngicngac ngeni
mangana nga seroareng amma kucfaka mong henggecdeac kpesiandae.
Nga ngeni ine faka kuhagoc mong mi ngemmengemmea, kpac. Profete
Yona, yearu kucfaka fingerec, ngeni imocsac henggecde.
40 Yona ye hadzing nga tofocnac harebec kondungyangtoaac herem-
anau feec, ifi isocngoc Ngicac Medacngo bangecac heremanau hadzing
nga tofocnac harebec feude, ngeni imocsac henggecde.
41 Anu Niniwe taongtoaac ngic yeni Yonaac dedekperagiyoac
negemma ubamereng anggec. Imocac ngicngac yomoc ngeneng ising
ising nasou Niniwe ngicngac yenigoc yacma nammagec fakangina
isinggema ngeneac mangana dengemmegecde. Anu negenggec,
yomocngo† Yonaac faka ferahade.
42 Nga Seba bangecac ngactaungo Saromoac negen negentegec
meudeac bangec tegiau sautfunac haec. Yeng ising ising nasou ngicngac
yomoc ngenigoc yacma nammagec fakangina isinggema ngeneac man-
gana dengemmeude. Anu negenggec, yomocngo‡ Saromo ferahede. *(1
Ngictau 10:1-13)*
43 Asu seuhagoc ye ngicfunac erema bangec dokuya kpac, ihai kemma
tacnegenudeac tatac hofocma yerecgema kecande. Kecma tatac mong
mi meficgema
44 yengenaocngoc yofi deude, 'Amana warac tacma wayai, imohai
monggoc dzigenema kembadeac negenduae.' Ifi dema kemma ama
imoc henude. Nga imoc bic wangge wanggea nga mengec mengerea
amma mingina kpac eng tacde. Taru asu seuhagocngo imoc hemma
45 monggoc kemma arengfora 7 wangecyunuu hagecde. Arengfora
imoc yeneng ye ferahema mangana yombong andae, yeni meyunuma
kemma ama imohai enarangina anu kecgecde. Ifi anu ngic ye warac
mangana kefec, ye imoc ferahema imocac mangana yombong kefude.
Nga ngicngac yofinenggac mangana andae, ngenearu faka ifiangoc
fingerude."
46 Yesungo ngicngac yoac edeyunumanu nonggo munafora yeneng
hama ngadeau namma yegoc yoac denegeng anggecdeac degec enec.
47 Enu ngic mongngo imoc negemma edeec, "Nonggo munafocga yeni
gegoc yoac yoac anggecdeac ngadeau nandae."
48 Ifi deu Yesungo ye edeec, "Damoc yeneng neac nonggo munafocna?"
49 Ifi dema medacfora nanggec, yenearu maria sinema yofi deec,
"Ngicngac yomoc yeneng nonggo munafocna.
50 Imoc yofiac, ngicngac Manna kurumennu kecde, yeac songo nga
negen negeng modacma uaya meandae, yenennoc neac nonggonaing
nga dacmunafocna."

13

1 Uameme imohaingoc Yesungo amaunac mama dzohong tegiau
kemma tarec.

† **12:41:** Yesu ye yengenaac negemma "Yomocngo Yonaac faka ferahade." deec. ‡ **12:42:** Yesu ye yengenaac negemma "Yomocngo Saromo ferahade." deec.

2 Tacmanu habutoa kunengngo yombong yearu kenggec ye gombau
emma tacmanu ngicngac habutoango dzohong tegiau nanggec.
3 Nanggec yeng yoac heima yoac homac edeyunuma yofi deec,

“Gbome kpegi kpegingic mongngo gbome kpegiudeac uau kenec.
4 Kemma gbome kpegiu gbome goango mama sinnu heiu neng yeneng
hama nedacgec.
5 Nga goango harongannu heiu ihai bangec efeanec feecac imoc bic
nemonggema ereec.
6 Amma gbome godea homac mi faiecac wenacngo erema kpeu uru-
ruema homeec.
7 Nga goango haseng manau heima nemonggeu hasengngo yadima
gbome heihomeec.
8 Nga gbome goango bangec gombungau heima fora fingerec. Imo-
hanac goau 100 fingerec nga goau 60 amma goau 30 fingerec.
9 Kedzahagoc yeng yoac yomoc negembeso.”

10 Anu medac yeneng yearu kemma kpesimigec, “Ge dafiac yoac heima
edeyunuannec?”
11 Ifi kpesimigec Yesungo yofi merengyemmeec, “Kurumeng eucer-
erenggac negen negeng sufu sufuya, imoc ngeneng negenggecdeac
ngemmengemmea. Nga imoc ine yeni mi yemmeyemmea.
12 Ngic mong wiac goa femide, ye wiac homac monggoc migec
mekefude. Nga mong ye wiac mong mi mekecde, yearunac wiacbisic
mekecde, imoc ifingoc wangecgecde.
13 Ngicngac yeni kic fima mi hendae nga kedzac kpema sifu wiac mong
mi negentegecgecde. Imocac amma yoac heima edeyunuanduae.
14 Nga profete Yesaiango yoac deec, imoc yenearu fora fingecde,

‘Ngicngac kedzacngo negen negeng, yeni imoc negemma naric mi ne-
gentegecgecde. Amma kicngo heheng yeni imoc hemma naric mi
hentegecgecde.
15 Ngicngacareng yomoc yeni herengina tondzera nga kedzacnginango
yoac negenggecdeac ebiridae amma kicnginango wiac henggecdeac
mepisickegec. Yeni kicnginango wiac mong hembauac nga kedzacng-
inango negembauac amma negen negengnginango wiac mong negen-
tegecbauac, imoc yeni ubangina dafiu dzigeneu mengereyunubade.’
(Yesaia 6:9-10)
16 Nga ngicngac kicpisic nga kedzacfong kpac, ngeneac kickedzacngina
kenehagoc.
17 Foracngoc, profete nga ngic fakangina dindingac homacngo warac
kecgec, yeni wiac ngeni hengandae, imoc hembeso songo negemma sifu
mi henggec. Nga ngeni wiac kedzacnginango negengandae, yeni imoc
kedzacngo negembeso ayemmeu ifingoc mi negenggec.”

18 “Imocac ngic gbome kpegiec, imocac yoac heiheiac hania deba ngeni
negenggec.
19 Ngic mongngo eucererenggac yoac kedzahango negemma mi ne-
gentegeru mangana minginango hama gbome hereau homec homera,
imoc bic meickeude. Imoc wit gbomea sinnu heiec, siriha imocacsoc
ande.
20 Nga gbomea harongannu heiec, imoc ngic mongngo eucererenggac
yoac negemma songogoc bic hoanggeude, ye isoc.

21 Hoanggeu imocngo ubeau godo mi mema naso wegenanecsac
feude. Nga Anutuac yoacac amma kpendzeng me yunukporacfaka
yearu fingeru ye makpeude.
22 Nga gbomea hasennu heiec, imoc ngic mong ye eucerenggac yoac
negemma kefude, ye isoc. Ye yoac negenu kekecac negengyohoc nga
dzofinacac faitobangfaka imocngo yadima yoac imoc heihomeu fora
mong mi fingerude.
23 Nga gbomea bangec kerehagocfu heiec, imoc ngic mong ye eucer-
erenggac yoac negemma negentegerude, ye isoc. Ngic ifia yearunac
goango fora 100 nga goango 60 amma goango 30, ifi fingerude."

24 Yesungo yoac mong heima yofi edeyunuec, "Kurumenggac eucer-
ereng imoc ngic mongngo uayau kemma witgbomea gombunga kpegiec,
siriha imocacsoc ande.
25 Ngic ye kpegima kenu amaareng yeni tofocnac gau fedacmagec
ngabango ine hama kpindzing mangana ifingoc wit botuhau kpegima
kenec.
26 Nga wit imoc nemonggema erema fora fingecmanu kpindzing man-
ganango ifingoc nesarima ereec.
27 Ifi anu wanacngic yeneng hama mingingngina edegec, 'Kunennina,
ge uau gbome gombunga kpeginec anu kpindzing mangana imoc ine
damohacnac erede?'
28 Ifi degec yofi edeyunuec, 'Ngabangic mongngo imoc andac.' Ifi
deu degec, 'Neni kemma kpindzing mangana imoc taima ukunide, ge ifi
negennec, me?'
29 Ifi degec yeng yofi edeyunuec, 'Kpac, ngeni kpindzing taidimbe
dema wit ifingoc taibauac amma wagec.'
30 Wit nga kpindzing yerahafocngoc yadimaec kpememe naso hau
kpememengic yofi edeyunubade, 'Ngeni hanahema kpindzing taima
dedeckema gerecfu ukugec dzebeso. Nga wit ine mekpedzuc amma
semengamanau faigec tacbeso.' "

31 Yesungo yoac mong heima yofi edeyunuec, "Kurumenggac eucer-
ereng imoc mastet gbomea isoc, ngic mongngo imoc mekemma uayau
homerec.
32 Mastet gbomea, imoc gbome sasawa yeneac kapiangina. Amma
ye yadima semeng uaac mondzang feracyunuma ic wegena anu sawau
neng yeneng hama fawau faec heiandae."

33 Anu Yesungo yoac mong heima yofi edeyunuec, "Kurumenggac
eucerereng imoc yis isoc. Ngac mongngo farawa 20 kg mema uuha
yisgoc yerecgema meu hafoangoc yisagoc anude."
34 Yesungo yoac deec, imoc yoacfu sasawa heima ngicngac habutoa
edeyunukefec, ye eng mong mi edeyunuec.
35 Profete mongngo yoac yofi deec,

"Ni yoac heima deba, imoc enacnaunac maudeac ande nga wiac warac
kundunnu sufu sufuya feec nga wiac ngade fingecbesande, imo-
cac yoac debade." *(Mitiyegec 78:2)*

Yoac imoc fora fingerudeac Yesungo yoac heimasac yoac edeyunukefec.

36 Anu ye habutoa faiyunuma amau enu medacfora yeneng yearu
emma degec, "Ge yoac heima kpindzing mangana uau erede dedang,
imocac hania dekperaginemmena negenni."

37 Ifi degec yeng yofi merengyemmeec, “Ngicac Medacngo gbome
gombunga kpegima kecde.
38 Semeng uaya imoc bangectoa bangec amma gbomea gombunga
imoc eucererenggac nambaracfora. Nga kpindzing mangana imocngo
mangana minginaac nambaracfora.
39 Nga ngabangicngo gbome uau kpegiec, imoc mangana mingina. Nga
fora kpememe naso, imoc naso wisic wisickea, imocac nasotoa. Uangic
imoc angero.
40 Yeneng kpindzing mangana taima gerecfu ukugec dzeude, nasotoau
ifi isoc fingerude.
41 Imohai Ngicac Medacngo angerofora sueyunuu yeneng yeac am-
abangehaunac wiac kopocsic meficgeande amma ngicngac kopocsic
mekecdae, imoc sasawa kpezucyunudacma
42 gerecyadau ukuyunuu kemegecde. Ihai ngicngac kiacma enacngina
kisaranggema kecgecde.
43 Nga ngicngac kpetiac yeni Mangnginaac eucererennu wenackiwa
isoc kperagima kecgecde. Kedzahagoc yeng yoac yomoc negembeso.”

44 Yesungo monggoc yofi deec, “Kurumenggac eucerereng imoc ngic
yeneng dzofinac ua monnu sufugec, ifi isoc. Ngic mongngo ihai kemma
imoc meficgema monggoc mesufuec. Mesufuma ubangerec kuneng
negemma kemma wiara sasawa suema dzo mema kemma ua imoc
bummeec.
45 Anu monggoc yofi, kurumenggac eucerereng imoc kubu gombunga
buma kuneng kubu faifaingic mongngo hofocma kefec, ifi isoc.
46 Hofoc kecma kubu mong buma kuneng yombong meficgeec.
Meficgema kemma iwaiya sasawa sueu dzo kirecgeec. Kirecgeu hama
imocngo kubu imoc bummeec.

47 Ni monggoc deba negenggec, kurumenggac eucerereng imoc ufic
mong isoc. Ngic yeni ufic dzohonnu ukugec kemema kondung yang
hania hania meande.
48 Ukugec dzohonggac yangngo uficfu wakeu tegiau kpedzigec ereec.
Ereu ngic yeni kondungyang nenea isinggema otou faigec nga mi nenea,
imoc ukugec.
49 Naso wisic wisickea imohai faka ifi isoc fingerude. Angero yeneng
kemma ngicngac manganameme areng kecdae, yeni ngicngac dindingac
yeneac botucfunac meicyunuma
50 gerectoau ukuyunugec kemegecde. Kemema yeni ihai kiacma
enacngina kisaranggema kecgecde.”
51 Yesungo ifi dema kpesiyemmeec, “Ngeni yoac imoc sasawa negen-
tegecdae me?” Ifi deu degec, “Oc.”
52 Ifi degec yofi edeyunuec, “Imocac mitiac negen negengngic ku-
rumeng eucererenggac negen negeng mema kecandae, yeninoc ama
monggac mingina, ye isoc andae. Yeng tohongaunac wiac esea nga
gboria memaude.”

53 Yesungo yoac heima imoc dedacma amabangec imoc wama
54 yengena amabangehau kenec. Kemma kpekpeturang amanginau
emma edekpou ayemmeu ngicngac yeneng imoc negemma kpidohoma
degec, “Ngic yomoc ye negen negentegec nga kucfaka imoc dahacnac
mema mekecde?

55 Ye amamemengic yeac medacnoc. Nga nonggea kpara Maria amma
ye Yakobo nga Yosec nga Simong amma Yuda yeneac dacngina.
56 Nga naingfora sasawa yeni nenanggoc kecdae. Yeng negen negeng
imoc dahacnac meec?"
57 Yeni ifi dema Yesuac yoac nga uayaac dehesi amma wagec. Ifi anggec
Yesungo edeyunuec, "Profete yeni yenang amanginau nga amabangec-
nginau, imohaisac kpacngina kpac kecdae."
58 Anu ngicngac yeni mi negensinggegecac amma yeng imohai kuc-
faka efeanecsac meec.

14

1 Naso imohai Yesuac siducngo gawanatoa Herode yeac kedzacfu
kemeu
2 yeng negemma uamedacfora edeyunuec, "Imoc Yohane dokunadzic.
Ye homecfunac gborima yarecac amma faka kuhagoc meudeac kuc
femide."
3-4 Imoc yofiac, Herodengo warac munea Firipoac enema Herodia
hamangec meec. Meu Yohanengo yofi edeec, "Ge ngac imoc mema yegoc
kecnade, imoc singngo mi dede." Ifi deecac Herodengo Yohane mema
hanimaria kpema witicamau faima
5 kpehomebeso negensiec. Nga ngicngac yeneng ye profete, ifi ne-
genggecac amma kengec anec.
6 Anu Herodeac fingec fingecnaso hau yeni adzoroma tacmagec Hero-
diaac naroangngo yeneac botucfu yegec fedeu Herodengo hensongo
ammima
7 naroangngo wiac monggac ammiu imoc naric miudeac nemuya
monggac kpacfu deseriec.
8 Deseriu naroang ye nonggeango negen negeng miu Herode edeec,
"Ge Yohane dokunadzicac oruha terau faima mehama nenna."
9 Ifi deu negemma ngictau ye ubaebic meec. Amma ye ine
dedeseriyoac ngicngac tacgec yeneac kicfu deec, imoc negensima
naroangngo deec, imoc migecdeac deserima
10 wasaingic sueu Yohane witicamau tarec, ye ubea herecgebesonga
kenec.
11 Kemma Yohaneac ubea kperecgema hatea terau faima mehama
naroang miu nonggeaaru mekenec.
12 Anu Yohane medacfora yeni kemma farenga mehama tonggoma
kemma Yesu siduc imoc ammigec.
13 Ammagec Yesungo siduc imoc negemma amabangec imoc wama
gombau emma medacfora yenigoc amabangec mong ngiha kpacfu, ihai
ye tembuha tarudeac kenggec. Ammanu ngicngac habutoa yeneng imoc
bic negemma taongngina wama hanising ye modacma kenggec.
14 Kenggec Yesungo gombaunac mama ngicngac habutoa ifi yenemma
ubea manganeu ngicngac hafeinginagoc mengereyunuec.
15 Mengereyunuma kecmanu ama marai anu medacfora yeneng
yearu hama degec, "Bangec yomoc ngiha kpac anu naso bic kendacdeac
ngicngac habutoa sueyununa amabangec goau kenggec. Yeni kemma
yenaoc yaka bummenec anggec."
16 Ifi degec yeng yofi edeyunuec, "Yeni kenggecdeacsoc mi ande, ngeni
ngenaoc yaka gumecyunugec."
17 Ifi deu degec, "Neni ic sogong marimong nga kondungyang
yohockang yoc mekecdimbe."

18 Ifi degec yeng yofi deec, “Ngeni yaka imoc nearu mehagec.”
19 Yesungo ifi dema ngicngac habutoa kpindzinnu matacgecdeac
edeyunuec. Edeyunuma ic sogong marimong nga kondungyang
yohockang, imoc mema kiwa fiu kurumennu enu yaka keneheec. Kene-
hema ic sogong imoc tuema medacfora yemmeu yeneng imoc mema
ngicngac habutoa yemmegec negec.
20 Nga yeni sasawango negebec amma yaka tosea neti anggec tarec,
imoc kpedzucnegec kemema sakac 12 wakeec.
21 Ngicngac yaka negec, ngic yeneac kpete imoc 5 tauseng isoc. Nga
ngacnambarac yeneac kpetengina imoc mong mi megec.
22 Yesungo medacfora sueyunuu yeni gombau emma dzohong nobocgeng waraigecdeac kenggec. Kemmagec ye yengenaoc kecma ngicngac
habutoa faiyunuu
23 kendacgec. Kendacgec ye numuudeac tikiu enu ama toforeu tembuha tarec.
24 Taru gombango dzohong dzongiau kensikemanu firangngo
kenggecfusing hama siri kpema gomba mekemmeha anec.
25 Ifi anu ama wereckembesonga ammanu Yesungo dzohong witiau
titi medacfora yenearu kenec.
26 Ye dzohong witiau titikenu medacfora yeneng hemma yofi degec,
“Wosongango hade.” Ifi dema kengec amma arohogec.
27 Arohogec Yesungo negemma imohaingoc yofi edeyunuec, “Ngeni
wosongina makiu, imoc ni, ngeni mi kengecngunuu.”*
28 Ifi deu Petorongo meremma deec, “Kebu, ge geanggaoc hanec isoc,
ni doku witiau tima tima gearu habadeac edenuna.”
29 Ifi deu Yesungo deec, “Ge hana.” Ifi deu Petoro ye gombaunac mama
doku witiau tima Yesuaru kenec.
30 Kemmanu firangtoa kpeu hemma kengec amma ine dokuu kemema
kpacma deec, “Kebu, ge meficnuna.”
31 Ifi deu Yesungo maria bic sinema Petoroac mari mema miacma yofi
edeec, “Ngic negen negensingga kapia, ge nocac negengyohoc andang?”
32 Ifi deu gombau emmaec imohaingoc firang kpac anec.
33 Anu gombau tacgec, yeneng Yesu dengerema yofi degec, “Foracngoc,
ge Anutuac Medac.”
34 Anu yeni dzohong ferecgema Genesarete bangecfu kensikegec.
35 Kensikemagec bangec imocac ngic yeneng Yesu bic hensima yoac
imoc faigec bangec imohai yerecgeu yeni ngicngac hafeinginagoc yearu
meyunudacma hagec.
36 Hama hafeinginagoc yeni ngakpia susiaac witihasac
kpeseregecdeac derecgegec. Amma kpeseregec, yeni sasawango
ngereedacgec.

15

1 Mitiac negen negengngic nga farisaio yeneng Yerusarennac Yesuaru
hama degec,
2 “Medacfocga yeni nocac bangecfocnina nga esangabofocnina yeneac
singyoac kpema maringina mi dzuacma yaka menec angandae?”

* **14:27:** Grik yoacfu ye “Ego eimi.” deec. Imocac titiha yohockang, “Imoc ni.” me “Ni kecduaengoc.” Imoc Anutuac kpara mong Anutuac angerongo Mose edeec.

3 Ifi degec yeng yofi deec, “Ngeni nocac Anutuac dedeseriyoac kpema
ngenang singyoac waraima modacandae.”
4 Anutungo yofi dede,

“Ge nonggo manghocga seseheyurubesena.” Nga “Ngic mong nonggea me mamaac sowecyoac deude, ye homebeso.” *(Makekeng 20:12; 21:17; Sesememe 20:9; Dedeseri 5:16)*

5 Ngeni ine yofi deandae, “Mongngo nonggea me mama edema yofi
deude, ‘Neng wiac goa gemma nanggegubai dede imoc bic Anutuac sese
dedua.’
6 Ye ifi dema nonggo manghora mi seseheyuruude. Ifi amma ngeni
singyoacngina kpabanggema Anutuac yoac semegecde.
7 Ikocngic, ngeneacnoc profete Yesaiango kpefing dema fora yombong
yofi deec,

8 ‘Ngichabu yomoc yeni enacbibicngo sesehenuandae nga herenginango ine neac hereau kecdae.

9 Nga yeni kpoukpou ngicngac kpouyemmeandae imoc ngicac singyoac-
sac edekpou ayemmeandae amma eng dengerenugec hemba fora kpac
angkecde.’ ” *(Yesaia 29:13)*

10 Anu Yesungo ngicngac kpacyunuu hagec yoac yofi dema edeyunuec,
“Ngeni kedzac kpema negentegecbisia.
11 Enacfusing wiac kemede, imocngo ngic ubahere mi heidzadzu
kpeude. Nga wiac hereninaunac nga enacfu ereande, imocngo ine ngic
ubahere heidzadzu kpeude.”
12 Anu medacfora yeneng yearu hama edegec, “Farisaio yeneng yoac
imoc negemma negemmangang meficgegec, ge imoc negennec me?”
13 Ifi kpesimigec yeng yofi deec, “Kurumeng Mannango iwai mong mi
homerec, imoc godeagoc kpedzigecde.
14 Ngeni imocac wayunugec. Yeni yenaoc kicpisic amma kicpisic ye-
neac enara kecdae. Amma kicpisic mongngo kicpisic ogea wangerudeu,
yeri yerahafoc tennu kemeyuruude.”

15 Deu Petorongo kpesimiec, “Yoac heidang, imocac hania dena ne-
genni.”
16 Ifi deu yeng yofi edeyunuec, “Ngeni negen negentegecngina kpac
isoc kecdaengoc.
17 Wiac enacfusing kemeande, imoc sasawango herenginau kemema
isinggeu keractennu kemeude. Ngeni imoc mi negentegecdae me?
18 Nga wiac enacfusing ereande, imocngo ine ubahereunac erema ngic
ubahere heidzadzu kpeude.
19 Ubahereunac wiac yofia ereande, negen negeng magana nga
ewekpekpe amma kaisero faka nga eweeneng mewa amma hamangec
faka nga ikoc yoacfu faifaiyunu amma desureyoac.
20 Faka imocngo ngic ubahere heidzadzu kpeude. Nga ngeni maring-
ina mi dzuacma yaka eng negecde, faka imocngo ine ngic ubahere naric
mi heidzadzu kpeude.”

21 Yesungo Genesarete bangec wama Tiro nga Sidong bangec, imohai
kenec.
22 Kemmanu imohacnac Kanaang yeneac arennunac ngac mongngo
hama Yesu kpacsambic ammima deec, “Kebu, Dawidiac bangeha, ge
neac ubaga manganeu, hadehadengo naroanna memanganeande.”

23 Deu Yesungo yoac turunga mong mi merenu medacfora yeneng
hama igockema degec, “Ngac ye ngadeninau homac kpacdeac suena
kenu.”
24 Ifi degec, yeng yoac yofi merenec, “Ni Israe amaarenggac rama sufu
sufuya kecdae, yeneac amma mayai.”
25 Anu ngacngo ine hama Yesuac fafoc heimima deec, “Kebu, ge
meficnuna.”
26 Ifi deu yofi edeec, “Nambarac yeneac yaka wangecyunuma kasi
yenearu ukuyemmeyemme, imoc faka gombunga mi ande.”
27 Ifi deu ngac ye serima deec, “Kunenna, imoc naric denec. Nga
kasi yeni ine mingingfocnginango yaka kisisickegec tebo bageau mau
imocsac neandae.”
28 Ifi deu Yesungo meremma ngac yofi edeec, “Ngac, negen negens-
ingga imoc engena yombong. Negen negenggau negendang, ifi fingec-
gende.” Ifi demanu naso imohaingoc naroanga ngereec.
29 Anu Yesungo amabangec, imoc wama Gariraia dzohong tegiau
kemma tikiu emma ihai tarec.
30 Tacmanu ngicngac habutoa kuneng yombong hama ngicngac hani-
mangang nga puring amma kicpisic nga yoacngina kpac amma ngicngac
homac ifia meyunuma hagec. Hama Yesuac hoannu faiyunugec yeng
mengereyunuec.
31 Mengereyunuu ngicngac yoacngina kpac, yeni yoac degec nga
puring yeni ngereegec amma hanimangang yeni sing tigec nga kicpisic
yeni kic figec. Ifi anggec ngicngac yeneng imoc hemma kerectegec amma
Israeac Anutu dengeregec.
32 Anu Yesungo medacfora kpacyunuu hagec yofi edeyunuec, “Ngic-
ngac habutoa yomoc yeni yakangina kpac uameme harebec bic nigoc
kecdauac yeneac ubana manganede. Yeni sinnu kemma kicgigi ayem-
mebacac herenginaac homemagec naric mi sueyunubade.”
33 Ifi deu medacfora yeneng meremmigec, “Nenang yei bangec kisiu
kecma yaka dahacnac meni ngicngac habutoa kuneng yomocac kpe-
tenginasoc anude?”
34 Ifi degec Yesungo yofi kpesiyemmeec, “Ngeni ic sogong dafiguc
mekecdae?” Kpesiyemmeu degec, “Ic sogong seweng nga kondungyang-
bisic bisic goa.”
35 Degec Yesungo ngicngac habutoa bangecfu matacgecdeac
edeyunuec.
36 Edeyunuu tacgec, yeng ic sogong nga kondungyang mema uban-
gerec dema tuema medacfora yemmeu yeneng mederema ngicngac
habutoa yemmegec negec.
37 Yeni sokoma nema negebec andacgec yaka tosea neti anggec tarec,
imoc kpedzucnegec kemema sakac 7 wakeec.
38 Nga yaka negec, ngic imoc yeneac kpetengina 4 tauseng nga ngac
nambarac yeneac kpete imoc mi memea.
39 Yesungo ngicngac habutoa sueyunu kengha anggec ye gombau
emma Magadang bangecfu kenec.

16

1 Farisaio nga sadukaio yeni Yesuaru kemma yeac kuha
isinggegecdeac negenggec. Ifi negemma ye faka furia mong
kurumennunac meu fingeru edzacyunuudeac kpesimigec.

2 Kpesimigec Yesungo meremma yofi edeyunuec, “Ama marai anu
ngeni deandae, ‘Amabangec sacsac andeac wereckenu naso gombunga
anude.’
3 Nga asoac yacma deandae, ‘Amabangec sacsac amma kundung
kpedeac kiafirang kpeude.’ Ngeni sawau faka fingecande, imoc gom-
bunganoc isinggeandae nga nasoac soi fingecande ngeni imoc ifingoc
isinggegec ngereebac.
4 Ngicngac areng yomoc ngeni manganameme nga seroareng amma
ngeni kucfaka mong henggecdeac kpesiandae. Imocac ngeni faka
kuhagoc mong mi ngemmengemmea. Yonaaru kucfaka fingerec, ngeni
faka imocfiasac henggecde.” Ifi dema wayunuma kenec.
5 Yesuac medacfora yeni yegoc dzohong noboc kenggec. Kembeso ic
sogong nigecyunuu engsac kenggec.
6 Kensikema Yesungo yofi edeyunuec, “Ngeni farisaio nga sadukaio
yeneac yis henghomema kecbisia.”
7 Deu medac yeni yenaocngoc denegeng amma degec, “Nenang ic
sogong mi mema hading, imocacnoc ifi dede.”
8 Ifi degec yeng bic negengyemmema deec, “Ngeni ngic negen ne-
gensingngina kapianec, ngeni ngenaocngoc ic sogong mi mehadauac
denegeng andae, yoac imoc wagec.
9 Ngeni negen negentegecngina kpac. Ic sogong 5ngo ngic 5 tauseng
sokoyunudaru sakac dafiguc mewakegec, imoc mi nigecngunubeso.
10 Amma ic sogong 7ngo ngic 4 tauseng sokoyunudaru sakac imoc
dafiguc mewakegec, imoc ifingoc negensibisia.
11 Ni ic sogonggac mi dedua. Ngeni farisaio nga sadukaio yeneac yis,
imocac henghomema kecgecdeac dedua nga ngeni imoc mi negentegec-
dau.”
12 Ifi edeyunuma yeni ic sogonggac yis garengeme kecgecdeac mi deec,
imoc negentegecgec. Yeni farisaio nga sadukaio yeneac kpoukpouyoac,
imocac garengemema kecgecdeac ine deec.
13 Yesungo Firipi bangecac Kaisarea taong mewegenema medacfora
yofi kpesiyemmeec, “Ngicngac yeni Ngicac Medac yeac merac deandae?”
14 Ifi deu degec, “Ngic goango Yohane dokunadzic deandae nga goango
Eria amma goa yeneng ine Yeremia me profete mong deandae.”
15 Ifi degec yofi deec, “Nga ngeni ngenaoc ine neac merac deandae?”
16 Kpesiyemmeu Simong Petorongo deec, “Ge Messia, Anutu keke-
hagoc yeac Medac.”
17 Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Simong, Yonaac medac, yoac imoc ngic
dedeunac mi dedang, imocac ge kenecgagoc. Manna kurumennu kecde,
yennoc imoc mekperagima edeguu dedang.
18 Neng ifingoc edeguba negenna, ge Petoro,* anu hoc yomocac witiau†
kpebungtoana faibade. Nga imocngo serima nanu homec amaac na-
gungo naric mi hepatanggeude.
19 Ni kurumeng eucererenggac ki gemba geng bangecfu iwai sasawa
dzegenade, imoc kurumennu ifingoc dzege dzegea fingerude. Nga ge
wiac bangecfu yungecdacnade, imocngo kurumennu ifingoc yungec
yungec fingerude.”

---

* **16:18:** Petoro imocac titiha, hocbisic.

† **16:18:** Yesu ye yengenaac negemma “hoc yomocac witiau kpebungtoana faiba.” ifi deec.

20 Ifi dema medacfora yeneng Yesu ye Messia, imoc ngic mong mi
edeyunugecdeac deracyunuec.
21 Naso imohai hanahema Yesungo medacfora yofi edeyunuec, “Ni
Yerusarennu kemba yudangic enarafocngina nga womong gareng
enara amma mitiac negen negengngic yeneng kpendzengtoau fainuma
nuhomegecde. Anu uameme harebec ammanu monggoc gborima
yacbesare.” Faka imoc fingerudeac deec.
22 Ifi edeyunuu Petorongo Yesu ngadeau wangec kemma tembucfu
namma dekpetari ammima deec, “Anutungo meficgumanu faka imoc-
ngo gearu naric mi fingecgembeso.”
23 Ifi deu Yesungo dzigenema Petoro yofi edeec, “Satang, ngadenau
hakenna, ni memanunadeac negennec. Ge wiac negennec, imoc Anu-
tuarunac kpac, imocngo ine ngicac negen negeng ande.”
24 Ifi dema medacfora yofi edeyunuec, “Mong ye ni modacnubeso
negendeu ye yengena ubasebiaac songo memama mariponga miacma
tofohoma modacnubeso.
25 Ngic mong ye kekeha segereudeac negemma uaya mekecde, ye
kekeha sufumiude. Nga mong ye neac amma kekeha waude, ye kekeha
fingecmiude.
26 Imocac amma ngic mong ye bangectoa bangec yomocac finac sa-
sawa meficgema yengena kekeha ukuu sufuude, wiac imocngo meme-
fihagoc naric mi anude. Amma mong ye kekeha monggoc meudeac
negenside, ye imoc bummemeac osiude.
27 Nga Ngicac Medacngo Mamaarunac kuc nga kibikperagiagoc
angerofora yenigoc hama ngicngac sasawa angammemengina angan-
dae, imocac sirihau turunga kpouyemmeude.
28 Foracngoc, ngic yomoc nandae, ngenearunac goa mi homemagec
Ngicac Medacngo eucererengagoc hau kicnginango henggecde.”

17

1 Uameme 6 wisickemanu Yesungo Petoro nga Yakobo amma munea
Yohane hesicyunuu tikitoa herea monnu emma tembucngina kecgec.
2 Ihai kecmagec Yesuac sebia kicnginau heimerenec. Heimerenu
kicmesuya imoc wenac isoc anec nga ngakpikporuha imoc kongac
kpema ama meaiu kperagia fingecande, ifi isoc anec.
3 Ifi ammanu Mose nga Eria yereng imohaingoc fingecyemmema
yegoc denegeng anoc.
4 Nga Petorongo Yesuac deec, “Kebu, nenang yei kecni songea andeac
ge negenna naric anu bedzo bedzo harebec meba. Geac mong nga
Moseac mong amma Eriaac mong.”
5 Anu Petorongo ifi denammanungoc hoeng mong kperagiagocngo
mama semeyunumanu hoeng manaunac yoacudumeng mong yofi
kpacma deec, “Yomoc neac Songomedacna, ye hensongo ammiduae.
Ngeni yeac yoac negembisia.”
6 Nga medac yeni imoc negemma kengec ebiria amma bangecfu
makpema kicmesungina sufugec.
7 Ifi anggec Yesungo yenearu kemma midiyunuma yofi edeyunuec,
“Ngeni yacgec, kengec mi anggec.”
8 ifi deu yeni kicngina fima ngic mong mi henggec, yeni Yesu yenge-
nasac nanu henggec.

9 Anu tikiunac mama Yesungo deracyunuma yofi deec, “Ngeni onga
hendau, imocac ngic mong mi edeyunubisia. Kecma Ngicac Medacngo
homecfunac gborima yaruguc ine edeyunubisia.”
10 ifi deu medacfora yeneng kpesimigec, “Mitiac negen negengngic
yeni dafiac Eriango waraima haudeac deandae?”
11 ifi degec yeng yofi edeyunuec, “Eriango warai hama wiac sasawa
memengere anudenoc.”
12 Ni yofi edengunuba negenggec, “Eria ye bic hau yeni mi hensima
yenang songo modacma faka hania hania ammigec. Nga yeni Ngicac
Medac ifingoc kpendzennu faigec kpendzeng kpeude.”
13 Ifi deu medac yeni Yohane dokunadzicac deec, imoc bic irickegec.

14 Anu yeni tikiunac mama habutoa yenearu kensikemagec ngic
mongngo Yesuaru hama fafoc heimima deec,
15 “Kebu, ge medacnaac ubaga manganeu. Ye afonasoya hau
kpendzeng ebiria kpema naso homac gerecfu nga dokuu kemeande.
16 Nga medacna geac medacfocga yenearu mekemba yeneng ye men-
geregecdeac obohoma wadau.”
17 Ifi deu Yesungo yofi deec, “Ngicngac areng yomoc ngeni negen
negensingngina kpac yombong amma ngeni fakangina sicsauha. Ni
naso herea ngenigoc monggoc tacbadeac modzona tide. Ngeni medac
nearu mehagec.”
18 Deu mehagec Yesungo hadehade ngabayoac seria edeu ye medac
imoc wama kenec. Kenu naso imohaingoc medac imoc ngereec.

19 Ifi anu medacfora yeneng Yesuaru hama tembucngina tacma kpe-
simigec, “Neni dafiac hadehade imoc kporacbibieding?”
20 Kpesimigec Yesungo yofi merengyemmeec, “Foracngoc, ngeni ne-
gen negensingngina kapianecsac fedeac obohoma wadau. Ngeni ne-
gen negensingngina mastet gbomea* isoc fengemmeu debac ngeni tiki
yomoc naric edegecde, ‘Tiki, ge yomohacnac yacma edimoc kenna.’ Ifi
edegec ye kenude. Nga ngeni wiac monggac naric mi obohogecde.
21 Hadehade ifia yakasege kecma nunumungosac kporacbesonga.”

22 Yesu nga medacfora yeni yenahafoc Gariraia bangecfu kpedzuc-
nema kecmagec yeng yofi edeyunuec, “Ngic yeneng Ngicac Medac ker-
erema ngicngac yeneac mariu faigecde, imocac naso wegenede.
23 Faigec yeneng ye mema kpegec homeude. Homema uameme
harebec ammanu homecfunac monggoc gborima yarude.” ifi deu yeni
ubaebic kuneng megec.

24 Anu Kafanaung taonnu kensikemagec Anutuac womonggac takes-
imemengic yeneng Petoroaru hama kpesimigec, “Ngeneac kpoukpou ye
womonggac takesi faiande me kpac?”
25 ifi degec Petorongo deec, “Oc, faiande.” Ifi dema amau emma yoac
mi demanu Yesungo kpesimiec, “Simong, ge dafi negennec, bangeha
bangeha ngictaungina, yeni takesi meracarunac meandae? Yeni yenang
medacfocngina, yenearunac me ngicngac goa yenearunac meandae?”
26 Kpesimiu deec, “Yeni ngicngac goa yenearunac meandae.” ifi deu
Yesungo yofi deec, “Ifiac amma medacfora yeni takesi mi faifai eng
kecgecde.

---

* **17:20:** Mastet gbomea imoc homong gbomea isoc kapia yombong.

27 Nga yeni neranggac negemmangang mi anggecdeac amma geng
ine dzohong tegiau kemma kondungyang memeac hawic mong ukuna.
Ukuma kondungyang waraima menade, imocac enara mekpacgema
siriwadzo mong meficgenade. Meficgema dzo imoc mema neac nga
geangga kpacfu takesimemengic yemmebesena."

18

1 Naso imohai medac yeneng Yesuaru hama kpesimigec, "Kurumeng-
gac eucerereng, imocac arennu merang kuneng kecde?"
2 Ifi kpesimigec Yesungo nambarac yenearunac mong kparec. Kparu
kenu ye botucnginau faiu nanu yofi deec,
3 "Foracngoc, ngeni ubangina mi merenggecde amma nambarac yeni
isoc mi anggecdeu kurumenggac eucererennu naric mi enggecde.
4 Imocac ngic mong ye memaemema medac yofia, yeac siricfu kefude,
yeng kurumenggac eucererennu kuneng kefude.
5 Nga mong ye nambarac yenearunac mong yofia neac kpacfu
hoanggeude, yeng ni hoannuude.
6 Nga nambarac kapia yenearunac mong ni negensinnude, ye
mongngo ngombonggeu sing segeudeu faka yomocngo yearu ngeree-
bac. Ye yagucnoc dzamandzingtoa ubiau ubahemima kondung keme
kemeau ukugec kemebac.
7 Bangectoa bangec yomocac ngic manganaac ngombonggema ogo-
focngina kopocsicfu faiyunuandae, yeni sowecnginagoc. Nga faka imoc
fingerude, amma ngic mong ye faka imoc fingerudeac ngombonggeude,
ye ebihagoc.
8 Ge haniga me mariga mongngo anggenu kopocsic meficgenadeu
geng imoc herecgema ukuna kembeso. Hanimariga hafoangoc kecma
gerec wisic wisickea kpac, imohai ukugugec kemebanggac, hani man-
gang me hanimariga tegec tegera kecma kekecseriu ennade, imoc ine
ngereeude.
9 Me kicga mongngo anggenu kopocsic meficgenadeu geng kicga me-
ickema ukuna kembeso. Ge kicga yohockanggoc kecma hofeac gerecfu
ukugugec kemebanggac kicga nobohagocsac kecma kekecseriu ennade,
imoc naric anude.
10 Ngeni nambarac kapia, yenearunac mong ubango mi ukubisia.
Ni edengunuba negenggec, nambarac yeneac angerofocngina kuru-
mennu kecdae, yeni nasosoc Manna kurumennu kecde, yeac kicmesuya
hengkecdae.
11 Nga Ngicac Medacngo ngicngac sufu sufuya, yeni ebicfunac
kpedzucyunuma meyunuudeac maec.
12 Ngic mong ye ramafora 100 mekecde, imohacnac mong kemma
sufuu yofi anude. Ye ramafora 99 tikiu wayunuu nanggec kemma
sufudacmoc, imocnoc hoforude.
13 Hofockecma meficgema yeac ubangerec kuneng negenude. Nga 99
mi sufugec, yeneac ubangerec negengande, imoc ferahema sufuec, yeac
ubangerec kuneng negenude, imoc fora yombong.
14 Nga Mangngina kurumennu kecde, yeng ifi isocngoc areng kapia
yomoc, yenearunac mongngo mi sufuudeac negemma kecde.
15 Ogoga mongngo gearu kopocsic meficgeudeu ge kenna yegoc tem-
bucngira tacma imoc deficgemina. Nga yeng yoacga negenudeu ge
firang anna ye geac ogoga monggoc anude.

16 Nga ye yoacga mi negenudeu geng ine ngic mocgu me yohockang
meyuruna ngenahafoc ebic imoc mengeregecdeac tacbisia. Ifi amma
ngic yohockang me harebec dede sasawa demeseri ambisia. *(Dedeseri
19:15)*
17 Nga ye yoacngina mi negenudeu ngeni ine kemma kpebung
edeyunubisia. Edeyunugec yeng kpebung yeneac yoac ifingoc waudeu
ine ngic imoc henggec ye ngic Anutu mi negemmidae nga takes-
imemengic, yeni isoc ambeso.
18 Foracngoc, ngeni bangecfu wiac sasawa dzegegecde, imoc kuru-
mennu ifingoc dzege dzegea feude. Nga ngeni bangecfu wiac yungec-
dacgecde, imoc kurumennu ifingoc yungec yungera feude.
19-20 Imoc yofiac, yei bangecfu ngicngac yohockang me harebecngo
neac kpacfu kpeturanggema tacgecdeu ni botucnginau kecbade. Imocac
ngenearunac yohockangngo uba mocgu amma wiac monggac me mong-
gac kpesiecdeu Manna kurumennu kecde, yeng negengngecmema imoc
ngemerude."
21 Anu Petorongo Yesuaru hama kpesimiec, "Kebu, ogonango nearu
kopocsic meficgeudeu naso dafiguc kopocsiha wabadeac negennec?
Atac 7 soha ande me?"
22 ifi deu Yesungo yofi meremmiec, "Atac 7 kpac, atac 70 namma ende
imocac deduae.
23 Imocac kurumenggac eucerereng imoc ngictau mong ngic homac
mingingngina kefec, ye isoc. Nga yeng wanacngic yeni yearu turungng-
ina kpougecdeac nasoya faiec.
24 Faiu hagec turungnginaac ising ising ua hanaheu ngic mong ye
turunga kifa 150 tausenggac uabung, imocacsoc feec, ngic imoc yearu
mehagec.*
25 Nga ye turunga imoc kpouudeac obohoma minginango edeu yen-
gena nga enemmedacfora minging monggaru sueyunuma wiara sasawa
suedacma, imocngo dzo kirecgeu turung imoc kpac anudeac deec.
26 Ifi deu wanacngic ye imoc negemma minginaac kicfu makpema
deec, 'Kunenna, ge neac ubaga manganeu tomaina kecmana turunna
kpoudacbade.'
27 Ifi deu minginango yeac ubea manganeu yoara nga turunga momoc
waec.
28 Anu wanacngic ye ngadeau kemeec. Kemema ine wanacngic
ogea mong yearu turunga uameme 100ac uabung† feec, ye meficgeec.
Meficgema ye mendanggema ubea mendzicma deec, 'Neac turunna
gearu fede, imoc bic kpounendacna.'
29 Ifi deu wanacngic ogeango imoc negemma yeac kicfu makpema
desambic ammima deec, 'Ge neacnec ubaga manganeu tomai kecmana
turungga imoc ngade kpoubade.'
30 ifi deu ogeango yeac yoac wama turunga kpoudacmaguc maudeac
mekemma witicamau faiu tarec.
31 Taru wanacngic ogofocngira yeneng faka imoc hemma ubangina
homac manganeu negenggec naric mi anec. Nga yeni kemma faka
fingerec, imoc sasawa mingingngina edegec.

---

* **18:24:** Yesu ye 10 tauseng tarantong deec. Tarantong imoc dzotoangina anec. Nga 10 tauseng imoc kpetetoangina anec. Imocac witiau mi osogec. † **18:28:** Ye 100 denari deec.

32 Edegec mingingnginango wanacngic imoc deu hau edeec, ‘Ge
wanacngic mangac manganea. Geng desambic anenna turungga sa-
sawa wadua.
33 Nga neng geac ubana manganeu turungga wadua, ge ifi isoc wanac-
ngic ogogaac ubaga ifingoc manganeu turunga wabanggacsoc.’
34 Ifi dema minginango herebu negemma ngaba ammima witicam-
agareng yeneac mariu faiec. Faiu wanacngic ye turung imoc sasawa
kpoudacmaguc maudeac deec.
35 Anu ngeni sasawango ogofocngina tembuc tembuc yeneac kopocsic
ubaherenginango yombong mi wagecdeu Manna kurumennu kecde,
yeng siriha ifingoc ngeni angemmeude.”

19

1 Yesungo yoac imoc dedaru wisickeu Gariraia bangec wama Yudaia
bangecfu Yodang nobocgengau kenec.
2 Kenu ngicngac habutoa kuneng yombong ye modacgec yeng ngicn-
gac hafeinginagoc mengereyunuec.
3 Anu farisaio yeneng yearu hama faitobannu faigecdeac kpesimigec,
“Ngic ye enema wiac hania haniaac amma waude, singngo imoc dede
me?”
4 Ifi degec Yesungo meremma yofi edeyunuec, “Fingec fingec ming-
inango hanahema deu ngic nga ngac anecde, ifi meficyuruec. Ngeni
imocnoc osonegeng angandae. *(Fingec fingec 1:27; 5:2)*
5 Ye meficyuruma yofi deec, ‘Imocac amma ngic ye nonggomama
wayuruma enemaaru kpeketaheu yegoc sebi mocgu anecde.’ *(Fingec
fingec 2:24)*
6 Ifi anecdeac yeri yohockang monggoc mi andape, kpac. Yeri sebi
mocgu anecdeac yofi ande, Anutungo wiac dzegeec, imoc ngicngo naric
mi herecgebeso.”
7 Deu degec, “Nga dafiac Mosengo dedeseri yofi nemmeec, ngic
mongngo ngac wawa kibi ohoma ngac miu ngac ye wau kembeso?”
8 Ifi degec Yesungo yofi deec, “Ngeni ngic ubaseri nga herengina dzege
dzegea, imocac Mosengo enengfocngina wayunugecdeac kpae mi heiec.
Nga hanac hanaheaunac ereec sing ifia mong mi feec.
9 Ni ine yofi edengunuba, ngic mongngo enema serofaka mi ammanu
ye eng wama ngac mong meude, ngic imocngo serofaka anude.”
10 Ifi deu negemma medacfora yeneng degec, “Eweeneng yereac bo-
tucfu faka ifia fedeu eweeneng kekec kecnide, imoc gombunga yombong
kpac.”
11 Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, “Yoac yomoc goa yenearu mi
heiude. Yoac imoc ngic yemmeyemmea yenearusac heiude.
12 Ngic goa yeni nonggo heremanaunac kufing fingecgec. Nga goa yeni
ngicngo faka ayemmegec kufing anggec amma ngic goa yeni kurumeng
eucererenggac amma kufing isoc kecandae. Ngic mong ye yoac imoc
yearu heide, yeng imoc mebeso.”
13 Anu ngicngac yeneng nambaracfocngina kapiabisic Yesuaru
meyunu kemma negenggec, “Yeng mariango nambarac witinginau
faima numuyemmeude.” ifi anggec medacfora yeneng kpetariyem-
megec.

14 Yesungo ine yofi deec, “Nambaracbisic bisic yeni nearu naric hagec.
Ngeni kpae mi heiyemmegec. Kurumenggac eucerereng imoc nam-
baracbisic bisic yofia yeneac.”
15 Ifi dema maria witinginau faima kenecyunuu wisickeu ye ama-
bangec imoc wama monnu kenec.

16 Negenggec, ngic mongngo Yesuaru hama deec, “Kpoukpou, ni noc
faka gombunga angkecma kekecseri mebai?”
17 Ifi deu yeng yofi deec, “Ge wiac gombungaac ni mi kpesinenna.
Mocgungo gombunga kecde. Nga ge kekecseriu embesonga dema
dedeseriyoacnina tofohobesena.”
18 Ifi deu deec,

“Dedeseriyoac damoc tofohobadeac denec?” ifi deu Yesungo yofi deec,
“Ge ngicngac mi yunuhomebesena nga kaisero mi ambesena nga
hamangec mi mebesena amma enacfu faifai mi ambesena.
19 Ge nonggo manghocga seseyurubesena amma geangga anggengande,
siriha imocngoc ogofocga heresongogoc hoangyunubesena.” *(Makekeng
20:12-16; Dedeseri 5:16-20; Sesememe 19:18)*
20 Ifi deu sebigboringic yeng deec, “Ni imoc sasawa modacanduae. Nga
noc wiacac monggoc kpedadanggebade?”
21 Deu Yesungo yofi edeec, “Ge ngic dindingac hafoangoc kecbesonga
negennec isoc, yofi anna. Kemma wiacga sasawa suedacma hiedzoga
mema ngicngac makpekpea yemmebesena. Ifi anna kurumenggac
dzofinac fingecgenu hama modacnubesena.”
22 Ifi deu sebigboringic ye dzofinaha homac femiecac yoac imoc
negemma ubaebic mema kenec.

23 Kenu Yesungo medacfora yofi edeyunuec, “Foracngoc, ngic mong
dzofinactoagoc, ye kurumenggac eucererennu enudeac ambibieude.
24 Amma monggoc deba negenggec, kamerengo bungic singau engeng,
imoc ua efea nga ngic dzofinacgoc yeng Anutuac eucererennu engeng,
imocngo ine uatoayagoc.”
25 Ifi deu medac yeneng yoac imoc negemma kpidohoma kerectegec
yombong amma degec, “Ifi anu merang naric komoc kpeude?”
26 Ifi degec Yesungo yenemma yofi deec, “Ngic ngeni imoc obohoma
wagecde nga Anutungo wiac sasawa naric meude.”
27 Ifi deu Petorongo deec, “Negenna, neni wiacnina sasawa wadacma
modacguma kecdimbe. Imocac neni noc wiac menide?”
28 ifi deu Yesungo yofi edeec, “Foracngoc, kecma wiac sasawa gbo-
ria fingerude, naso imohai Ngicac Medacngo kurumenggac kuc nga
kibikperagiaac ngictautatahau tarude. Nga ngic modacnuandae, ngeni
ifingoc ngictautatac 12 imohai tacma Israeac kisic 12, yeneac fakangina
isinggema desigecde.
29 Nga ngicngac kpacnaac amma amafocngina me dacmunafocng-
ina me nonggo mangfocngina me nambaracfocngina me bangecngina
wagec, ngeni sasawango wiac imocac naso 100 monggoc megecde nga
kekecseringo maridzomingngina ambesande.
30 Ngic warac warac kecandae, yenearunac ine homacngo ngadea
anggecde nga ngadea kecdae, yenearunac homacngo warac warac
anggecde.”

20

1 “Kurumenggac eucerereng imoc ngic mong amabangehagoc, siriha
imocacsoc. Ye asoacngoc kemma ngic waing uayau ua megecdeac ngic
yagura meyunuec.
2 Meyunuma ua ngic yagura yeni uameme mocguac dzo ifiasoc
megecdeac denegeng amma uba mocgu amma sueyunuu uau kenggec.*
3 Nga 9 kiroc ammanu waing ua minginango ngic goa kpedzaroc
sobennu eng nanggec yenemma
4 yofi edeyunuec, ‘Ngeni ifingoc waing uanau kemma ua megec, imo-
cac sirihau dzo ngemmebade.’
5 Ifi deu yeni waing uayau kenggec. Nga ye 12 kiroc nga 3 kirocfu faka
imocngoc anec.
6 Nga 5 kiroc anu ye monggoc kemma ngic goa ifingoc eng nanggec
meficyunuma yofi edeyunuec, ‘Ngeni nocac eng nanggec ama marai
ande?’
7 Ifi deu degec, ‘Ngic mongngo uayoac mong mi denemmedac.’
Ifi degec yofi edeyunuec, ‘Ngeni ifingoc kemma neac waing uau ua
mebisia.’
8 Ama marai anu ua minginango ua gareng yofi edeec, ‘Ge yagurangic
kpacyununa hagec uaac bung yemmena. Amma ngic wisic wisickea
hagec, yenearunac hanahema yemmekengkecna waraima hadau, yen-
earu wisickebeso.’
9 Ifi deu ua garengngo ngic 5 kiroc hagec, yeni hanahema ua meme
mocguac bung, ifi yemmeec.
10 Yemmeu ngic waraima hagec yeneng negenggec, ‘Ye dzo meemma
nemmeude.’ Nga ua garengngo dzo kpetea imocngoc yemmeec.
11 Yemmeu yeni dzo kpetea imoc hemma negenggec naric mi anu
waing ua mingina
12 edegec, ‘Ngic yomoc yeni ngade yombong hama aua mocgusac ua
megec. Nga neni ine asoacngoc hama uaac ebic hemma wenacfu namma
meerekecni ama marai ande. Nga geng yenigoc siriha mocgungoc
anemmedang.’
13 Ifi degec yeng yenearunac mong yofi edeec, ‘Ogona, ni kopocsic
mong mi meficgegendua. Negenna, nerang waraima uameme mocguac
dzo ifiasoc deserima uba mocgu andic.
14 Ge imocac dzoga mema kenna. Nga neng ine yagurangic ngade
hadau yeni bung socfungoc yemmebadeac songona ande.
15 Ni neanna hiedzongo ifi me ifi ambesonga negemma imoc naric
ambai. Amma fakana gombunga anu imocac negen negengga mi man-
ganebeso.’
16 Ifi isoc ngadea yeneng warac warac anggecde nga warac warac
yeneng ine ngadea anggecde.”
17 Yesungo medacforagoc Yerusarennu kembeso kemma sinnu tem-
bucnginau yofi edeyunuec,
18 “Negendae, nenang Yerusarennu endimbe. Enni ngic yeneng Ngicac
Medac womong gareng enara nga mitiac negen negengngic, yeneac
mariu faigecde. Faigec yeneng ye homeudeac desigecde.
19 Desima ye bangec monnunac ngic Anutu mi negemmidae, yeneac
mariu faigecde. Faigec yeneng deendema ammima dzikacngo kpema

* **20:2:** Yeni denari mocgu degec. Denari imoc Roma yeneac dzo monggac kpara. Yesuac nasou denari mocgu uameme mocguac bung anec.

sebia kpekperecge amma mariponnu kpegec homeude. Amma uameme
harebec kemmanu homecfunac monggoc yarude."
20 Anu Dzebedaioac medahora nonggongirango meyuruu Yesuaru
hagec. Hama Yesu fafoc heimima deec, "Ni wiac monggac naric kpe-
sigembai me?"
21 Ifi deu deec, "Ge noc wiacac anggende?" Deu edeec, "Medachocna
yomoc yereng eucererenggau mongngo foigau nga mongngo kanagau
tarecde, imoc deserinenna."
22 Ifi deu Yesungo yofi deec, "Ngeni wiac kpesidae, imocac hania mi
negenghomedae. Nga neng kpendzenggac kpakenecfu nebeso anduae,
ngeri imoc neecdeac dedape me?" deu deoc, "Oc, naric nedede."
23 Yeri ifi deec Yesungo yofi edeyuruec, "Ni kpendzenggac kpakenecfu
nebade, ngeri imocngoc neecde. Nga ngic merang foinau me kananau
tarude, imocac fora ine neng naric mi desibade. Mannango ngic tatac
imohai tarecdeac bic mengereec, yereng ihai naric tarecde."
24 Anu medacfora 10 yeneng imoc negemma dacmunac yereac ne-
genggec manganeec.
25 Manganeu Yesungo kpacyunuu kenggec yofi edeyunuec, "Bangec
monnunac ngicngac, yeneac ngictaufocngina ngicngac yeneac ngick-
uneng siricfu garengyunuandae. Nga ngicngac kunengfocngina yeni
ngicngacfocngina yeneng yoacngina modacgecdeac kuc feyemmede,
ifinoc negengandae.
26-28 Nga faka ifia ngeneac botucfu mong mi febeso, kpac. Ngi-
cac Medacngo ngicngac yeneng yeac kingang kpegecdeac mi maec,
kpac. Yeng yeneac kingang kpema ngicngac homac ebicfunac yunge-
cyunuma kekeha wau yeneac doudeac maec. Ifi isoc ngenearunac
ngic mongngo engena kecbeso ammide, yeng botucnginau kingang
kpekpengina kecbeso. Nga ngeneac botucfunac warac warac ambeso
ammide, yeng botucnginau wanacngicngina kecbeso."
29 Yesu nga medacfora yeni Yeriko taong wama kemmagec ngicngac
habutoa kuneng yombong modacyunugec.
30 Nga sing tegiau kicpisic ngic yohockang taroc. Tarec ngicngac
yeneng degec, "Yesungo hama kende." ifi degec yeri imoc negemma
kpacma deoc, "Kebu, Dawidiac bangeha, ge nereacnec ubaga manga-
neu."
31 Ifi kparec ngicngac habutoa yeneng waickema tarecdeac
kpetariyecmegec. Nga yeri ine monggoc seriangoc kpacma deoc, "Kebu,
Dawidiac bangeha, ge nereacnec ubaga manganeu."
32 Kparec Yesungo namma kpacyuruma yofi deec, "Ngeri noc wiac
angecmebadeac negendape?"
33 deu deoc, "Kebu, neri kicnira tegerudeac negendipe."
34 Deec Yesungo ubea manganeu mariango kicngira kpesereu yeri
imohaingoc kicngira fima ye modaroc.

21

1 Yesu nga medacfora yeni Yerusareng mewegenema Betefage am-
abangec Oriwa tikiu tarec, imohai kensikema Yesungo medahora
yohockang yofi dema sueyuruec,
2 "Ngeri dindingac kemma guruama sing enarau tacde, imohai donggi
mong bic meficgeecde. Ye medahagoc witickegec nande. Ngeri donggi
imoc yungecyuruma nearu mehaec.

3 Nga ngeri ifi anec ngic mongngo ngeremma kpesingemerude isoc
ngeri yofi edebesera, ‘Kebungo yerigoc ua meudeac dede.’ Ifi deec yeng
donggi nonggomedac bic ngerigoc sueyuruude.”
4 Profete yoac mong yofi deec, imoc fora anudeac ifi fingerec.
5 “Ge Sionggac naroang yofi edebesena, ‘Henna, ngictauga hagende. Ye
donggiu hade, ye donggi medahaac witiau tacde nga ye fakaya
memaemeemea.’ ” *(Dzekaraia 9:9)*
6 Nga medac yeri kemma Yesungo edeyuruec, ifi isoc anoc.
7 Ifi amma donggi medahagoc meyuruma hama ngakpingira herea hes-
ima donggi nonggomedac yereac witingirau tiameoc. Tiameec Yesungo
imocac witiau tarec.
8 Taru ngicngac habutoa nanggec, yeni ngakpingina hesima sinnu
tiamegec nga goa yeni ic fawa icfunac herecgema sinnu tiamegec.
9 Nga ngicngac habutoa kiwau kenggec nga ngadeau modacgec, yeneng
kpacma yofi degec,
“Ohec waec, Dawidiac kisicfunac, ohec. Ngic Kebuac kpacfu hade,
ye kenehagoc. Wi kurumennu kpara dengeregec, ohec waec,
hosanna.” *(Mitiyegec 118:26)*
10 Yesungo Yerusarennu enu taonggac ngicngac sasawa yeni kpidohoma
kengha amma degec, “Imoc merac?”
11 Ifi degec ngicngac habutoa yeneng edeyunugec, “Imoc Yesu, pro-
fetenoc Gariraia bangecfunac Nadzarete taonnunac.”
12 Anu Yesungo Anutuac womonggac oda manau emma ngicngac
wiac emekpesi anggec, yeni imohacnac kporacyunuec. Ye ngic hiedzo
emekpesi anggec, yeneac tebo heimeremma kebesac emegec, yeneac
tatac ifingoc heimeremma
13 yofi edeyunuec,
“Yoac yofi oho ohoya fede, ‘Neac ama imoc nunumuama, kpara ifi
kpacbesonga.’ *(Yesaia 56:7)*
Nga ngeneng ine imoc merenggec,
hamangec ngic yeneac sufu sufuama ande.” *(Yeremaia 7:11)*
14 Anu womonggac odatoaac manau ngic kicpisic amma hanimangang
yeneng yearu hagec yeng mengereyunuec.
15 Ye faka kuhagoc ifi meec nga nambarac yeneng womong manau
kpacma yofi degec, “Dawidiac bangeha, ohec, hosanna.” Kpacgec wom-
ong gareng enara nga mitiac negen negengngic yeneng imoc hemma
herebu negemma
16 Yesuaru kemma degec, “Yeni yoac dedaemoc, imoc negennec me?”
Ifi degec yeng yofi deec, “Negenduae amma ngeni yoac yomocnoc oso-
negeng mi angandae gedang,
‘Ge nambarac kapia nga sabac namuu kecdae uayoac yemmena yeneng
geac kpac kuneng heiwayong memigecde.’ ” *(Mitiyegec 8:2)*
17 Ifi dema wayunuma taong wama Betania amabangecfu kemma
tofocnac ihai kefec.
18 Amma Yesungo asoac taonnu dzigene kemma hereaac homema
19 sing tegiau kic fima fig ic mong henec. Hemma negenu foragoc isoc
anu haniau kemma mariasac hemma ic yofi edeec, “Ic, gearunac fora
monggoc mi fingeckecbeso.” Ifi deu fig ic imoc imohaingoc ururueec.
20 Ururueu medacfora yeneng imoc hemma kpidohoma kpesimigec,
“Fig ic imoc dafi bic yombong ururuede?”

21 Ifi dema kpesimigec Yesungo yofi edeyunuec, “Foracngoc, ngeni
negen negensingnginagoc kecma negengyohoc mi anggecdeu icfu faka
medua, faka imoc naric megecde, imoc edengunuduae. Nga imocsac
kpac, ngeni ifingoc tiki yomocac yofi naric degecde, ‘Tiki ge miacemema
kondunnu ukuemema kemena.’ Ngeni ifi edegec, ifinoc anude.
22 Nga ngeni wiac monggac me monggac negensinggema nunumung-
inau kpesigecdeu ngeni imoc sasawa megecde.”
23 Yesungo ifi dema taonnu hama womonnu emma kpoukpou ua
meu womong gareng enara nga yudangic enarafocngina, yeneng hama
kpesimigec, “Ge noc kucfu ua yomoc menec amma merang uayoac imoc
genec?”
24 Ifi kpesimigec yeng yofi merengyemmeec, “Neng ngeni wiac mong-
gac ifingoc kpesingemmeba ngeni turunga edenugecdeu ni uakibinaac
hania imoc edengunubade.
25 Yohanengo dokunadzic ua mekefec, imoc dahacnac, kurumen-
nunac me ngicfunac?” Deu yeni yenaocngoc denegeng amma degec,
“ ‘Imoc kurumennunac.’ ifi denideu yeng yofi kpesinemmeude, ‘Ifi
negemma ngeni nocac ye mi negensinggegec?’
26 Me ‘Imoc ngicfunac.’ ifi denideu ngicngac sasawa yeni Yohaneac ye
profete negendae, imocac debesonga yeneac kengecnunude.”
27 Yeni ifi denegeng amma Yesu edegec, “Imoc mi negendimbe.” Ifi
degec Yesungo yofi deec, “Ifi degec, ni ifingoc noc uayoacac kucfu ua
mekecduae, imoc mi edengunubade.”
28 Negenggec, “Ngic mong ye medahora yohockang nga ye
waracmedahaaru kemma edeec, ‘Medacna, ge yaguc waing uau kemma
ua mebesena.’
29 Ifi edeu medahango merenec, ‘Ni imoc waduae.’ Ifi dema ine ngade
ubea dzigeneu uau kenec.
30 Nga manggac ye kemma ngademedaha, yeac ifingoc edeu
ngademedahango deec, ‘Manggac, ni naric kembade.’ Ifi dema kemma
ihoc bahoc amma uau mong mi kenec.”
31 Ngeni dafi negendae, “Medac yerearunac merang mamaac songo
modacma uaya meec?” Ifi kpesiyemmeu degec, “Waracmedaha yeng.”
degec Yesungo yofi edeyunuec, “Foracngoc, takesimeme ngic nga
singtoangac yeneng waraingemmema Anutuac eucererennu enggecde.
32 Yohanengo sing dindingac modacma ngenearu hau ngeni ine mi
negensinggegec. Nga takesimeme ngic nga singtoangac yeneng ye
negensinggegec. Ngeni ine imoc henggec amma sifu ubangina mi
merenggec nga mi negensinggegec.”
33 Ni yoac mong heiba negenggec, “Ngic mong amabangehagoc ye
waing ua mong homecma oda dzegeec. Dzegema waing tidzoc tidzohoac
teng usuma gareng yeneac kicfifiac amaherec meec. Ifi meu wisickeu
waing ua garenggegecdeac ngic meficyunuma yenigoc yoac dedzege
anggec. Nga yengenaoc ine bangec hereau kenec.
34 Kenu fora kpememe naso hau ye wanacngicfora sueyunuu ua-
gareng yenearu waing fora megecdeac kenggec.
35 Kenggec ua gareng yeneng ine minginaac wanacngicfora
meyunuma mong kpema mong kpehomema mong hocngo heigec.
36 Ifi anggec ua minginango wanacngic goa homac monggoc sueyunuu
kenggec gareng yeneng faka imocngoc ayemmegec.

37 Nga ngade ua minginango yofi negemma yengena medaha sueec,
‘Yeni medacnaac ewea sifu heigecde.’
38 Ifi dema sueu kenu ua gareng yeneng medaha hemma yofi dene-
geng anggec, ‘Yeng kecma ua yomoc tiu enude, imocac ye kpehomema
bangeha nga maridzominga sasawa meni nenang ambeso.’
39 Ifi dema miacukugec oda ngadeau kemeu mema kpehomegec.
40 Nga ua minginago monggoc hama uagareng dafi ayemmeude?”
41 Ifi deu degec, “Ua minginango hama uagareng mangana meman-
ganeyunuma yunuhomema waing uaya imoc uagareng goa yeneac
mariu faiude. Faiu yeneng imoc garenggema foranasou mingina fora
migecde.”
42 Ifi degec Yesungo yofi deec, “Mitikibiu yoac yofi oho ohoya fede,
‘Amameme ngic yeneng hoc mong mangana dema ukugec. Nga hoc
imocngo amaac hoc wotung amma seria nanude. Kebu yenge-
naoc faka imoc meu ngicngo hensongo ammidimbe.’ *(Mitiyegec
118:22-23)*
Ngeni kibi imoc osonegeng mi angandae gedang.
43 Imocac amma edengunuba negenggec, Anutungo eucerereng nge-
nearunac meickema areng mong yemmeude. Nga yeneng eucererenggac uaya mema foraya meficgegecde.
44 Nga ngic mong ye hoc imocac witiau maude, ye sebia tegerude. Nga
hoc imocngo yeac witiu makpema hedzameu kapuc kpeude.”
45 Anu Yesungo yoac heiec, imoc womong gareng enara nga farisaio
yeneac deec, imoc bic negentegecgec.
46 Yeni ifi negenggec nga habu yeneng yeac profete degecac yeni ine
Yesu mendanggegecdeac kengecyunuu osima wagec.

22

1 Yesungo yoac mong heima torokpema yofi edeyunuec,
2 “Kurumenggac eucerereng imoc ngictau mong isoc, ye medahaac
memeturang nasoac yakatoa ohoma memengere anec.
3 Amma ngictaungo wanacngicfora sueyunuu yeni ngicngac meme-
turanggac amma bic heitaiyunuec, yeni wangecyunugecdeac kenggec.
Kenggec ngicngac yeneng ine modzongina tiu wagec.
4 Wagec ngictaungo wanacngicfora goa monggoc sueyunuma yofi
deec, ‘Ngeni kemma ngic bic heitaiyunuai, yeni edeyunugec, “Negendae,
burumakana ngiwa nga yang kerectoayagoc imoc bic kpeoho amma
yakatoa mengeredacdua. Ni wiac sasawa bic memockedua, imocac
ngeni hagec.” ’
5 Ifi deu kemma edeyunugec, yeneng ine yoac monggoc hau imoc
negemma modzongina tiu eng wama kengha anggec. Mong ye uayau
kenec nga mongngo kpounec uayau kenec.
6 Nga ngicngac tosea yeneng ngictauac wanacngicfora ngaba ayem-
mema yunuhomegec.
7 Ifi anggec ngictau ye imoc negemma herebu amma wasaifora
sueyunuu kemma ngickpekpengic imoc yunuma taongngina faigec
dzeec.
8 Amma wanacngicfora yofi edeyunuec, ‘Memeturanggac yaka imoc
bic mengec mengerea nga ngic heitaiyunudua, yeni areng mangana
ifiango nearu hagecdeacsoc mi ande.

9 Imocac ngeni sing sosocfu kemma namma ngic meficyunugecdesoc,
yeni edeyunugec memeturanggac amau habisia.'
10 Ifi deu wanacngic yeni sinnu kemma ngic meficyunugecsoc gom-
bunga nga mangana momoc hesicyunudacma hama memeturanggac
yakaama imoc mewakegec.
11 Anu ngicngac yeni hadacma tacgec ngictaungo yenenudeac hama
ngic mong memeturanggac ngakpi mi heima tarec,
12 ye hemma yofi edeec, 'Tosona, ge dafi memeturanggac ngakpi mi
heima erema tacnec?' Ifi deu ngic ye yoara kpac waickema taru
13 ngictaungo kingangngicfora yeneac yofi deec, 'Ngeni hanimaria
kpema ngadeau kundunnu ukugec kemeu. Ihai kiacma enara
kisaranggema kecbeso.'
14 Ngicngac kpacyunuyunuya, yeni homac nga meisingyunuyunuya,
yeneng ine efeanec."
15 Anu farisaio yeneng kemma yoac dafi dema Yesu tobanggeni yoac
goa segeu meni dema imocac denegeng anggec.
16 Ifi amma medacfocngina nga Herodeac areng goa Yesuaru
sueyunugec kemma degec, "Kpoukpou, ge yoac fora dekecnec,
imoc negendimbe. Nga Anutuac sing dindingac ngicngac edekpou
anemmekecnec amma ngic monggac me monggac songo mi negemma
engena mamea socfungoc anemmeannec.
17 Imocac dafi negennec, damocngo naric ande, neni takesi ngictau
Sisa naric minide me kpac?"
18 Ifi degec Yesungo ngabasiricfu degec, imoc negemma yofi
edeyunuec, "Ikocngic, ngeni nocac suba idenendae?
19 Ngeni takesi faiandae, imohacnac dzo mong mehagec hemba." Ifi
deu yeni denarihoc mong mekemma edzahegec
20 yeng imoc hemma yofi kpesiyemmeec, "Onga nga kibi yoc, imoc
meracac?"
21 Deu degec, "Imoc Sisaac." Ifi degec yeng yofi edeyunuec, "Imocac
ngeni Sisaac wiac Sisa mibisia nga Anutuac wiac Anutu mibisia."
22 Ifi deu yeni imocac negenggec engena anu wama kenggec.
23 Sadukaio areng yeni homecfunac yacyac mi fede, ifi dekecdae,
yenearunac ngic goango wenac imohaingoc Yesuaru hama kpesimigec,
24 "Kpoukpou, Mosengo yofi deec, 'Ngic mongngo ngac meec nga ye
gboriha kpac kecma homeu muneango daraac hodzec mema gboric
kpeficgema daraac kpac miacma kecbeso.' *(Dedeseri 25:5-10)*
25 Dacmunac seweng nenigoc kecgec, yenearunac waracdacnginango
ngacfu kemma gboriha kpac kecma homeu muneango hodzeha meec.
26 Meu munea nga yeac ngadeau munafora 5 kecgec, yenearu faka
ifiangoc fingeru yeni sasawango homedacgec.
27 Homedacgec ngac ye ifingoc kecma homeec.
28 Ngic seweng yeni sasawango ngac yeac ewea anggec. Nga yacyac
nasou ngac imoc meracac enema anude?"
29 Ifi degec Yesungo meremma yofi edeyunuec, "Ngeni mitikibi nga
Anutuac kuc mi negentegecdaeac yoac desufudae.
30 Yacyac nasou ngicngac yeni monggoc mi meemegecde amma mang-
gac mongngo yofi mi deude, 'Ni naroanna ngic mibade.' Imohai ngicngac
yeni ine kurumenggac angero, yeni isoc anggecde.
31 Nga homecfunac yacyac dema Anutungo yofi bic edengunuec,

32 'Ni Abrahang nga Isaka amma Yakobo, yeneac Anutu.' *(Makekeng 3:6)*
Ngeni imoc osonegeng mi angandae gedang. Nga ye ine ngic homemea,
yeneac Anutu kpac. Ye gbori kecdimbe, neneac Anutu."
33 Nga ngicngac habutoa yeni kpoukpouya imoc negenggec engena anec.

34 Anu farisaio yeneng yoac yomoc negenggec, "Yesungo sadukaio
yeneac yoac merenu yoacngina dugung kpeu engsac nanggec." Yeni
imoc negemma kpedzucnema
35 yeneac botucfunac dedeseriyoacac negen negengngic mongngo
Yesu faitobannu faima kpesimiec,
36 "Kpoukpou, dedeseriyoacac manau dedeseriyoac damocngo en-
gena yombong ande?"
37 Ifi kpesimiu yofi edeec,

" 'Ge ubaherega nga ubaongaga amma negen negengga hafoangoc Kebu
Anutugaac songo negemma kecbesena.' *(Dedeseri 6:4-5)*
38 Imocngo dedeseriyoacac warac warac nga kuneng ande.
39 Nga imocac ngadeau ogea yofi,

'Ge geangga anggengande, siriha imocngoc gegoc wegena kecdae, yeni
heresongogoc hoangyunubesena.' *(Sesememe 19:18)*
40 Dedeseriyoac nga profeteyoac sasawango dedeseriyoac yohockang
yomocac witiau tima nandae."

41 Anu farisaio yeni kpedzucnema tacmagec Yesungo yofi kpesiyem-
meec,
42 "Ngeni Messiaac hania dafi negendae, ye meracac kisicfunac?"
Kpesiu meremmigec, "Ye Dawidiac bangeha."
43 Ifi degec Yesungo yofi deec, "Ifi anu Tiri Asungo dafiac Dawidiac
enac meefaiu yeac 'Neac Kebu.' dema yofi deec,"

44 "KEBUNGO neac Kebu edeec, 'Ge foinaugeng tacmana ngabafocga
hanigaac bageau faiyunuba yeni hanititiga anggecde.' " *(Mi-
tiyegec 110:1)*
Ifi deec.
45 Nga Dawidi yengenaoc kpara yofi kparec, "Neac Kebu. Nga Messiango
dafiu Dawidiac bangeha ande?"
46 Ifi deu yeni Yesuac yoac turunga merembesonga obohogec. Obohoma
naso imohacnac erema yeac kengec amma mongngo dekpesi monggoc
mi ammigec.

23

1 Yesungo ngicngac habutoa nga medacfora yofi edeyunuec,
2 "Mitiac negen negengngic nga farisaio yeni Moseac tatacfu tacdaeac
3 yeni yoac edengunudae, ngeni imoc sasawa tofohoma modacbisia.
Nga yeni faka angandae, ngeni siric ifi mi ambisia. Yeni yoac eden-
gunuandae, imoc ine yenaoc mi modacandae.
4 Yeni singyoacac dede ebiria yombong dedeckema ngic ngeneac
fuau faigec ebiriude. Nga yenaoc ine dede imoc meefaima mefic-
gunugecdeac gbongnginango miacgecdeac mi ayemmeude.

5 Yeni ngicngo fakangina henggecdeac mitigbomea kandacbisic bisic-
ngina meyadiandae.* Amma ngakpingina herea heiandae, imohai witic
kibi kibi kpatainggema nangande, imoc kuneng yombong meandae.†
6 Yeni yakatoa nasou nga kpekpeturang amau warac warac tatacfu
tacbesonga ayemmeude.
7 Nga kpedzaroc sobennu ngicngac yeneng 'Wenacngerec.' nga
'Gareng,' ifi dema kpacyunugecdeac homac ayemmeude.
8 Anu ngeni garengngina mocgungo kecde nga ngeni sasawa dac-
munac andae. Imocac ngeneac negemma mongngo 'Gareng,' ifi mi
kpacngunubeso.
9 Mangngina mocgungo kurumennu kecdeac amma ngeni bangecfu
ngic monggac 'Mannina,' ifi mi debisia.
10 Nga kunengngina Messia mocgungo kecdeac amma ngic mongngo
'Kunenna,' ifi mi kpacngunubeso.
11 Nga kunengngina kecde, yeng ine ngeneac kingangkpekpe kecbeso.
12 Ngic mong ye yengenaac negenu engena angkecde, ye mamea
anudeac memagecde. Nga mong ye yengenaac negenu mamea
angkecde, ye meenggecde.
13 Mitiac negen negengngic nga farisaio, ngeni kurumeng eucer-
erenggac nagu kpebung yeneac kicnginau heiandae. Ngeneng imohai
enggecdeac segeandae nga kpebung yeneng embesonga ammagec kpae
ifingoc heiyemmekecdae. Ngeni ikocfakangina ifia mekecdaeac ngeni
sowecnginagoc.
14 Mitiac negen negengngic nga farisaio ngeni sowecnginagoc. Ngeni
ngachodzec amangina wangecyunugec engsac kecgecde. Amma ng-
icngac yeneng negengngeree ngemmegecdeac ngeni nunumu herean-
goc numuandae. Ngeni ikocfaka ifia angandaeac turunga ebiriangoc
megecde.
15 Mitiac negen negengngic nga farisaio, ngeni ngic mocgu dekere-
cyoac ammigecdeac bangeha bangeha nga kondung ferecgema ken-
gandae. Nga yeng ngenearu torokpeu mefahegec, ye ngenang isoc
hofeac nambarac amma feracngunuma kemeude. Ikocfakangina ifia
mekecdaeac ngeni sowecnginagoc.
16 Sing edzac edzac ngic, ngeninoc kicpisic andae. Ngeni yoac yofi
deandae, 'Ngic mongngo Anutuac womong kpacma yoara deseriudeu,
imoc yoac kapia. Nga mongngo womong manau gol tacde, imoc kpacma
yoara deseriudeu ye yoara imoc naric mi waude.' Ifi deandaeac ngeni
sowecnginagoc.
17 Womongngo gol kpanggeu kpetiac anude, imoc wiac engena nga gol
yengenaoc imoc wiac mamea. Ngeni kicpisic nga negen negengngina mi
irec ireckea.
18 Amma ngeni deandae, 'Mong ye arata kpacma yoara deseriudeu,
imoc yoac kapia. Nga mongngo sese arata witiau bic faifaia, imoc
kpacma yoara deseriudeu yoara imoc naric mi waude.'
19 Aratango sese kpanggeu kpetiac anudenoc, imocngo wiac engena
nga sese yengenaoc imoc wiac mamea. Ngeni kicpisic areng.

---

* **23:5:** Yudangic yeni kandacbisic bisic yang seberango meme mitigbomea oho ohoya ihai barima mesunginau me fuanginau orohokecgec. Faka imocac hania Dedeseri 6:1-10 oho ohoya fede. † **23:5:** Faka imocac hania Bangec kisiu 15:38-41, imohai oho ohoya fede.

20 Ngic mong ye arata kpacma yoara deseriudeu ye arata nga sese arata
witiau fedacde, imoc momocngoc kpacma medarude.
21 Nga mong ye womong kpacma yoara deseriudeu womong yengena
amma Anutu imohai kecde, ye momocngoc kpacma medarude.
22 Nga mong ye kurumeng kpacma yoara deseriudeu, ye Anutuac tatac
nga yeng ihai mingina amma tarude, ye momocngoc medarude.

23 Mitiac negen negengngic nga farisaio, ngeni sowecnginagoc. Ngeni
singyoac kapiabisic modacma dedeseriyoac engena, imoc ine wagecde.
Ngeni ikocfakangina ifia meandae. Ngeni wiac homuna gombunga
nga yakaac nga ic sogonggac homuna gombunga fingerude, imocac
gbomea kapiabisic 10, imohacnac mocgu hendzicma Anutu miandae.
Amma faka dindingac nga ubamangang amma negen negensingngina
hafoangoc mekekec, imoc ine ihoc bahoc amma wagecde. Ngeni faka
gombungngina imoc naric modacbisia amma tosea deduae, imoc ifingoc
mi wabisia.
24 Ngeni ngicngac sing edzacyunugecdeac ua, imoc kicpisic siricfu
angkecdae. Nga kurungnginau picpic hemma imoc meickema kamere
ine mi hemma gbokoandae. *(Sesememe 11:1-2,4,20)*

25 Mitiac negen negengngic nga farisaio, ngeni ikocfakangina yofia
mekecdaeac ngeni sowecnginagoc. Ngeni tera tasengina ngadeasac
dzuacandae amma ngenang ubaherengina manau ine kickerec homac
fede, imoc ngenaoc mi garengemeandae.
26 Ge tase teraac mana dzuacnaguc ngadea ifingoc kongac kpeude.
Farisaio ngeni kicpisic.

27 Mitiac negen negengngic nga farisaio ngeni yofi negenggec, kicsere
imoc homemea seucnginagoc nga sicngo wake wakea fede, imoc kibi-
agoc anudeac ngeni kicsereac simeng weroc nadzicandae. Nga ngeni
ubaherenginau nga sebinginau siriha ifia amma kecdae.
28 Ngeni sebinginango ngickicfu dindingac isoc ande. Nga ubahereng-
inau ine ikocngo wake wakea amma ngeni ngenaoc dedeseriyoac kpema
kecdae. Ngeni ikocfakangina ifia mekecdaeac ngeni sowecnginagoc.

29 Mitiac negen negengngic nga farisaio, ngeni sebiengeneng amma
ikocfakangina mekecdaeac sowecnginagoc andae. Ngeni profete yeneac
kicsereu simengngina meyemmema ngic dindingac simengngina kibi-
agoc anudeac monggoc heigborima mengereandae.
30 Mengerema yofi deandae, 'Neni bangecfocnina yeneac nasou
kecbing debac profete naric mi yunuhomebing nga sacngina maudeac
faka yenigoc mi ambing.'
31 Ngeni ifi mekecma yofi dekperagiemedae, 'Nenang ngic profete
yunuhomegec, yeneac medacfocngina.'
32 Ngeni ifi dema bangecfocngina yeneac faka mewakema
mekecgecde.
33 Ngeni ngenaoc boidzoc amma boidzocac medac, ngeni yoacfu tu-
runga mema hofeu kemebauac
34 neng profete nga negen negengngic amma mitiac negen negengngic
sueyunuba hangemmegecde. Nga ngeneng kecma yenearunac goa
yunuhomegecde nga goa mariponnu yunugecde amma goa kpekpetu-
rang amanginau dzikacngo yunuma ngaba ayemmema taong mon-
nunac monnu kporacyunugecde.

35 Ngeni ifi mekecma ngic dindingac yunudacgec sacngina bangecfu
madarec, imocac turunga hafoangoc ngenearu feude. Imoc Abeac
sacfunac hanahema erekecma Barakiaac medac Dzekaraia, yeac sacfu
erede. Ngeni ye kpetiac ama nga arata botucngirau kpehomegec.‡
36 Foracngoc, faka sasawa imocac turunga, imoc areng yomoc nge-
nearu fingecdarude, imoc edengunuduae.
37 O, Yerusareng, Yerusareng, ge profete yunuhomeannec nga ngic
gearu sueyunuyunuya, yeni hocngo yenereannec. Kokorec nonggeango
nambaracfora kpeganga bageau foforacyunuande, ni naso homac ifi
isoc nambaracfocga kpedzucyunubadeac negembare ngeneng ine imo-
cac songo mi negenggec.
38 Negenggec, ngeneac amagerec imoc ngiha kpac anu kisi fingerude.
39 Ni edengunuba negenggec, yofinenggac hanahema ngeni monggoc
mi nenggecde. Nga nang enggecdeu yofi degecde, 'Kebuac kpacfu ngic
hade, ye kenehagoc.' *(Mitiyegec 118:26)* ifi degecde, naso imohai
ngeneng monggoc nenggecde."

24

1 Yesungo womonnunac mamanu medacfora yeneng yearu hama
womonggac mana kuneng hania hania edzahegec
2 yeng yofi edeyunuec, "Wiac imoc yaguc hendacdae, imoc ine ngade
yofi fingerude. Foracngoc, areng mong yeneng hama imoc sasawa
hembarackedacgec kendarude. Kendaru hoc mongngo monggac witiu
mi wagec tarude." Ifi dema
3 Yesungo Oriwa tikiu kemma taru medacfora tembucngina yearu
kemma kpesimigec, "Ge yoac dedang imoc noc nasou fingerude? Nga
naso wisic wisickea amma geangga hahanasogau noc soi fingerude,
imoc edenununa."
4 Ifi degec Yesungo meremma yofi deec, "Ngic mongngo ikocfu
wangecngunubacac ngeni henghomema kecbisia.
5 Imoc yofiac, ngic homac yeneng hama neac kpac kpacma degecde,
'Ni Messia.' ifi dema ngicngac homac uba mesufu ayemmegecde.
6 Nga ewekpekpetoaac siduc bangec wegenaunac nga bangec here-
aunac hau ngeni imoc negemma mi kpidohobisia. Wiac ifia fingecbeso
nga nasongo imohaingoc bic mi wisickeude.
7 Bangec goa yeneng bangec ogofocngina yenigoc ewekpekpe
anggecde. Nga ngictau monggac arengngo ngictau monggac areng
yenigoc ngaba angemegecde. Nga boditoa bangec goau fingerude nga
goau usoctoa meude.
8 Wiac gboria hanahema fingerudeac gadze kiande, ifi isoc ande.
9 Ifi fingeru ngicngac yeneng ngeni ngabafocnginaac mariu
faingunugecde. Faingunugec ngaba yeneng ngunuma homecfu
faingunugecde. Nga bangeha bangehaac ngicngac sasawa yeni neac
kpacnaac amma ubango ukungunugecde.
10 Nga ngicngac homac yeni negemmangang amma wanuma yenaoc-
ngoc ogofocngina ngaba yeneac mariu faiemegecde nga ubango ukue-
megecde.

‡ **23:35:** Kaing ye hanac hanaheau munea Abe kpehomeec. Fingec fingec 4:1-10. Ngictau Yoasi ye profete Dzekaria kpehomeec. 2 Ngictau siduc 24:17-27. 2 Ngictau siduc imoc Yuda yeneac mitikibiu wisic wisickea nande. Imocac Yesungo yofi deec, "Abeac sacfunac erekecma Barakiaac medac Dzekaraia sac imohai erede."

11 Nga profete ikoha homacngo fingecma ngicngac homac ikocfu
wangecyunugecde.
12 Singyoac wawa faka imoc yadiude imocac ngicngac homac yeneac
heresongogoc negengemeeme nga hoangemefaka nomaneude.
13 Nga ngic mongngo serima kecmanu naso wisickeude, yeng komoc
kpeude.
14 Nga ngicngac yeneng eucererenggac siduc gombung yomoc
edeyunugec dedekperagi imoc bangec sasawa sokodaru ngicngac yeni
imoc negendacmagec naso wisickeude.

15 Profete Danierengo wiac mangac manganea imocac yoac warac
deec, imocngo ama kpetiacfu nanu henggecde. Ngic mong ye yoac
yomoc osoude, yeng imoc negentegecbeso. *(Danie 9:27; 11:31; 12:11-13)*
16 Faka imoc fingeru ngicngac Yudaia bangecfu kecdae, ngeni worama
tikiu embisia.
17 Nga mong ye ama witiau nande, ye wiac mong meudeac ama manau
mi embeso.
18 Nga mong ye semeng uau nande, ye ngakpi hereha meudeac mi
dzigenebeso.
19 Ngac heregoc kecdae nga nenggac sabac namuu meyunukecdae,
yeni naso imohai ebicnginagoc anggecde.
20 Nga ngeni woragecdeac naso haude, imoc nomannasou me
sabatanasou mi fingerudeac numubisia.
21 Naso imohai kpendzeng kuneng yombong fingerude. Kpendzeng
ifia bangec hanac hanaheaunacngoc erekecma yofinenggac mong mi
fingerec amma ngade ifingoc mi fingecbesande.
22 Nga uameme imoc mi mewegenegecde isoc ngic mongngo komoc
naric mi kpeude. Amma ngicngac isingyunuyunuya, ngeneac amma
naso mewegenegecde.

23 Naso imohai yoac mong yofi fingerude, ‘Henggec, Messia yei fin-
gecde.’ me ‘Messia ye edi fingecde.’ Ifi degecde isoc ngeni mi negens-
ingyunubisia.
24 Imoc yofiac, Messia ikoha nga profete ikoha yeneng fingecma ngicn-
gac uba mesufu ayemmegecdeac tobangyunuma faka morora nga faka
kuhagoc engena megecde. Amma yeni sing meficgegecdeu ngicngac
isingyunuyunuya ifingoc ikocfu wangecyunugecde.
25 Negenggec, ni faka imoc fingerudeac bic edengunuba negendae.
26 Ngicngac goa yeneng yofi degecde, ‘Henggec, ye bangec kisiu kecde.’
Ifi degecdeu ngeni ihai mi kembisia. Me yofi degecde, ‘Ye yei ama
manabisicfu tacde.’ Ifi degecdeu ngeni imoc mi negensinggebisia.
27 Piratacngo wenac ere ereaunac heima wenac keme kemeau kpe-
siande. Nga Ngicac Medac haude, naso imohai siriha imocacsoc fin-
gerude.
28 Koec koec neng yeni fareng fede, imohai eacandae.

29 Anu kpendzengtoa nasoya wisickeuguc

wenackiwa kundung kpeu afokperagia mi fingerude. Asomeng yeni ku-
rumennunac fotockema magec kurumenga kurumenga yeneac
kuc sasawa kpemindzahegecde. *(Yesaia 13:10; 34:4)*
30 Imohai Ngicac Medacac soi sawakebangau fingeru bangeha bangeha
ngicngac sasawa yeni imoc hemma kiacsonggong anggecde. Ifi am-

magec Ngicac Medacngo kurumenggac hoennu kuc nga kibikperagi-
toagoc hau henggecde.
31 Nga trampet udumengtoa kuneng fingecmanu ye angerofora
sueyunuu yeneng kurumenga kurumenga noboc noboc amma
bangec tegia noboc noboc 4 imohai kemma Kebu yengenaoc ngicngac
meisingyunuec, yeni kpedzucyunugecde.

32 Fig icngo hania edekpou angemmeu ngeni imoc negembisia. Fawa
firitickema besaiu ngicngac yofi negengandae, wenac naso ande.

33 Nga wiac sasawa dedua, imoc fingeru ngeni imoc hemma ifingoc
negembisia, Ngicac Medacac naso imoc bic wegenema hade amma ye
nagu ngadeau nande.

34 Foracngoc, areng yomoc ngeni mi homemagec wiac yomoc fingec-
darude.
35 Fingeru bangec nga kurumeng kpac anecde nga neac yoac, imoc ine
mi kpac anude.
36 Faka imoc noc uamemeu amma aua nofu fingerude, imoc mongngo
mi negenude. Kurumenggac angero yeni imoc mi negendae nga Medac-
ngo ifingoc mi negende. Manggacngosac naso imoc negende.

37 Noaac nasou faka fingerec, Ngicac Medacngo hau faka siriha imoc-
ngoc fingerude.
38 Kiatunggbaung mi hamanu ngicngac yeneng nenedoku nema ngic
yeni ngacfu kenggec nga manggac yeneng yofi degec, ‘Ni naroanna ngic
mibade.’ ifi angkecmagec Noango wageu enec.
39 Enu yeni mi negemma kecmagec kiatunggbaungtoango hama
merucyunudarec. Ngicac Medacac hahanasou faka ifiangoc fingerude.
40 Naso imohai ngic yohockang semeng uau kecmaec yerearunac
mong mema mong ine wagec uau kefude.
41 Ngac yohockang yeri flawa amau namma flawa medzamema kec-
maec yerearunac mong mema mong ine wagec nanude.

42 Kebunginango noc uamemeac haude, ngeni imoc mi negendaeac
amma ubagbori kecbisia.
43 Hamangecngic ye ama hetackema engande. Nga ama mingina
mong ye hamangecngic noc nasou haude negendeu ye gaugbori kecma
amea garenggekecma hamangecngic imoc kpae heimiude.
44 Imocac ngeni ifingoc efaima kecbisia. Ngicac Medacac aua ngeni mi
negemmagec haude.

45 Wanacngic mongngo negen negentegehagoc kefec. Nga mingi-
nango ye wanacngic ogofora yeneac gareng amma yakangina nasoyau
modacma yemmeudeac demiec.
46 Ye ua demi demia imoc medaru minginango hama henu naric
anude, ye kenehagoc.
47 Foracngoc, yeac minginango wiara sasawa garenggeudeac demi-
ude. Ngeni siriha imocacsoc kecbisia.

48 Nga wanacngic mangana, ye ine yengenaoc negensiude, ‘Ni
minginna naso herea kecmaguc haude.’
49 Ifi dema wanacngic ye ogofora yunuma minggong ngic, yenigoc
doku seria neude.
50 Ifi amma tomai mi kecma wanacngic yeng minginaac uamemenaso
nga auaya mi negemmanu minginango haude.

51 Hama wanacngic imoc kpema herec kperecge heima ngic ikoha
yenigoc faiude. Nga yeni ihai kiacma enacngina kisaranggema
kecgecde.”

25

1 “Kurumenggac eucerereng imoc yofi isoc anude. Naroang 10
yeni kifangina mema memeturang ngic yegoc meficemegecdeac sinnu
kenggec.
2 Yenearunac naroang 5 yeni mi irec ireckea nga 5 yeni negen ne-
gengnginagoc.
3 Naroang mi ireckegec, yeni kifangina mema kirung dokuyagoc mong
mi megec.
4 Nga negen negengnginagoc, yeneng kifangina mema dokungina
kirunnu kisima megec.
5 Nga memeturang ngicngo bic mi hau naroang sasawango kicngina
gau anu gau fegec.
6 Femagec tofocnac dzongiau kpakpac mong yofi fingerec, ‘Negenggec,
memeturang ngic hade, ngeni kemma yegoc eacgec.’
7 Ifi fingeru naroang 10 yeni gauunac gborima yacma kifangina
memengere amma
8 naroang negen negengngina mi irec ireckea, yeneng negen ne-
genggoc yeneac degec, ‘Kifanina bokobeso andeac ngeni doku mong
kisinemmegec.’
9 Ifi degec naroang negen negenggoc, yeneng merengyemmema yofi
edeyunugec, ‘Doku yomocngo nenanggacsoc kpac. Imocac ngeni ine
kifadokuya faiandae, yenearu kemma bummegec.’
10 Ifi degec, yeni kifadoku bummebesonga kemmagec memeturang
ngicngo haec. Hau naroang efaigecmoc, yeni yegoc memeturanggac
amau enggec. Emma nagu ukugec kpeu imohai nenesemeng nesogai
amma tacgec.
11 Tacmagec ngade ngac tosea yeneng hasikema degec, ‘Kebu, Kebu,
nagu witinemmena ereni.’
12 Ifi degec, yeng edeyunuec, ‘Foracngoc, ni kicrurungngunuduae.’
13 Ngeni wenac nga aua mi negendae, imocac amma ngeni ubagbori
kecbisia.
14 Imohai faka siriha yofi fingerude. Ngic mongngo bangec monnu
kenudeac wanacngicfora kpacyunuma dzofinaha yeneac mariu faima
kenudeac negenec.
15 Ye dzo garenggegecdeac kucnginaac sirihau yofi hendzicma yem-
meec. Ye ngic mong tarantong dzo 5 nga mong tarantong dzo yohockang
amma mong tarantong dzo mocgu,* dzo ifi yemmema kenec.
16 Kenu ngic tarantong dzo 5 meec, ye imohaingoc kemma emekpesi
uaya mema tarantong dzo 5 torokpema meficgeec.
17 Nga ngic tarantong dzo yohockang meec, ye ifingoc kemma
emekpesi uaya mema yohockang torokpema meficgeec.
18 Nga ngic tarantong dzo mocgu meec, yeng ine kemma mingina dzo
miec, imoc mema bangec usuma tonggoma mesufuec.
19 Anu mingingnginango naso herea kecma monggoc dzigene hama
dzo yemmeec, imocac turunga kpoumigecdeac kpacyunuec.

* **25:15:** Tarantong dzo mocgu imoc kifa 15gac uabung.

20 Kpacyunuu ngic tarantong dzo 5 meec, yeng tarantong dzo 5
mong momoc mekemma deec, ‘Kunenna, ge tarantong dzo 5 nenna ni
emekpesi uaya mema 5 monggoc torokpema meficgedua.’ Ifi deu
21 minginango yofi edeec, ‘Wanacngic gombunga yombong. Ge fak-
aga dindingac amma yoac modac modacfakaga soronga. Nga geng
yoac modacma wiac kapia kpacgoc garenggedanggac wiac ebiriangoc
garenggenadeac faigubade. Hana kunenggaac sogac sogaiu nerahafoc
kecdede.’
22 Nga ngic tarantong dzo yohockang meec, yeng ifingoc hama deec,
‘Kunenna, ge tarantong dzo yohockang nenna ni emekpesi uaya mema
tarantong dzo yohockang monggoc torokpema meficgedua.’ Ifi deu
23 minginango yofi edeec, ‘Wanacngic gombunga yombong. Ge fak-
aga dindingac amma yoac modac modacfakaga soronga. Nga geng
yoac modacma wiac kapia kpacgoc garenggedanggac wiac ebiriangoc
garenggenadeac faigubade. Hana kunenggaac sogac sogaiu nerahafoc
kecdede.’

24 Nga ngic tarantong dzo mocgu meec, yeng ifingoc hama deec,
‘Kunenna, ge ngic gerea, imoc negenduae. Amma uau wiac heihomec mi
amma foraya kpedziannec amma gbomea mong mi kpegima sifu foraya
mesiannec.
25 Imocac kengecnuu kemma tarantong dzoga bangecfu tonggoba feec
wiacga imoc monggoc merenggenduae.’
26 Ifi deu minginango yoara turunga yofi meremmiec, ‘Ge wanacngic
mangana amma oyonga. Ni uau heihomec mi amma foraya kpedzian-
duae amma gbomea mi kpegima sifu foraya mesianduae, geng imoc bic
negennec.
27 Ge imoc negemma dzona dzo tohonnu faina heikpegumekecgec
saheu neng dzigenema dzona imoc nobohagoc mebai.
28 Imocac ngeni tarantong dzo yearunac wangecma ngic tarantong
dzo teng mekecde, ye migec.
29 Ngic mong ye wiac mekecde, ye monggoc migec homac ebiriangoc
anude. Nga mong ye wiac mi mekecde, yearunac wiac mekecdemoc,
imoc ifingoc wangecgecde.
30 Wanacngic uaya gombunga mi medac, ngeni ine ye mema ngadeau
kundunnu ukugec kemebeso. Ihai kecdae, yeni kiacma enacngina
kisaranggema kecgecde.’

31 Kecma Ngicac Medacngo kuc nga kibikperagiagoc nga angero sa-
sawa yenigoc hasikegecde, naso imohai ye ngictau tataha kibikpera-
giagoc ihai emma tacbesande.
32 Amma ye bangeha bangehaac ngicngac sasawa deu hama yeac
kicfu kpedzucnedacgecde. Kpedzucnegec garengngo rama nga noning
medereyunuande, yeng naso imohai ifi isocngoc medereyunuma
33 rama foiugeng nga noning ine kanaugeng faiyunuude.
34 Ifi amma ngictaungo ngicngac foiugeng yofi edeyunuude, ‘Ngic-
ngac Mannaac kenecgoc, ngeni yei hagec. Ngeni maridzoming nga
amabangecngina megec, imoc bicngoc bangec hanahema fingerecfunac
ngeneac negemma faifaia.
35 Ni yakaac homeba ngeni yaka nenggec nga dokuac anenu doku
nenggec neai. Nga kuriha kecbare ngeneng nenggareng anenggec.

36 Ni wambaac obohoba ngeneng wamba heinenggec. Amma hafei
febare ngeni hama wirinugec. Nga witicamau kecbare ngeneng yugucnugec.'
37 Ifi deu ngicngac dindingac yeneng yoac yofi meremmigecde, 'Kebu,
ge noc nasou yakaac anggenu gemma gumecguing me noc nasou dokuac
anggenu gumecguing?
38 Amma noc nasou kuric hana genggareng anggening me wambaac
obohona gening?
39 Amma noc nasoac hafei me witicamau tacmana gemma yugucguing?'
40 Ifi degec ngictaungo yofi edeyunuude, 'Foracngoc, ngeni munafocna
kapiabisic yenearunac mocgunec ubangerec ammigec, imocacsoc ninoc
anenggec.' imoc edengunuduae.

41 Ifi dema kanaugeng nanggecde, yeneac yoac yofi edeyunuude,
'Ngicngac sowecngununguunuya, ngeni wanuma gerec wisic wisickea
kpac, imohai kemma kecbisia. Imoc mangana mingina nga angerofora,
yeneac amma dzema fede.
42 Ni yakaac homeba ngeni yaka mong mi nenggec nga dokuac anenu
ngeni doku mong mi nenggec neai.
43 Nga ni kuric hama kecbare ngeni nenggareng mong mi anenggec
nga wambana kpac kecbare mong mi heinenggec. Ni hafei anenec nga
witicamau febare ngeni mi yugucnugec.'
44 Ifi edeyunuu yeneng degecde, 'Kebu, ge noc nasou nenedokuga
kpac me wambaga kpac amma kuric kecmana neni gemma ihoc bahoc
aning? Me dahai hafeiamau me witicamau femana gemma ihoc bahoc
anggening?'
45 Ifi degec yeng yofi edeyunuude, 'Foracngoc, ngeni munafocna kapiabisic yenearunac mocgunec ubangerec mi ammigec, imoc ifingoc ni mi
anenggec, imoc edengunuduae.'
46 Nga yeneng kopocsicac turunga kpendzeng nasoya kpac
kpekecbesandaeac kenggecde. Nga areng dindingac yeneng kekecseriu
enggecde."

26

1 Yesungo yoac imoc sasawa dedaru wisickeu medacfora yofi
edeyunuec,
2 "Uameme yohockang femanu makekeng naso imocac hombang ammanu imohaingoc ngic yeneng Ngicac Medac mariponnu kpegecdeac
demeseri amma suegecde."

3 Anu womong gareng enara nga yudangic yeneac enarafocngina,
yeneng womong garengtoa kpara Kaifa, yeac amaodayagocfu endacma
4 Yesu akikic mema kpegecdeac dekiric amma
5 yofi degec, "Ngicngac botucnginau dzikac sicsauc fingecbacac ye
hombang nasou mi mebesonga."

6 Anu Yesungo Betania amau Simong kukuseriagoc, yeac amau yaka
netarec.
7 Netacmanu ngac mongngo yearu kemma, kirung mong arabastro hocngo memea, imocac kerecdokuya homung kerengagocngo yeac
orucfu kpakema nadzicmiec.

8 Nadzicmiu medac yeneng imoc hemma kerecdoku buma yada
anecac dehesi ammigec, “Ye nocac wiac buma engena imoc kped-
zonggede?
9 Imocngo dzo homac kirecgeu ngic makpekpea yemmeni ngereebac.”
10 Ifi degec Yesungo imoc negemma yofi edeyunuec, “Ngeni nocac
ngacac ifi dema ubaebic meficgemidae. Ye faka gombunga nearu meu
ngereede.
11 Ngic makpekpea yeni nasosoc ngenigoc kecgecde nga neng ine
ngenigoc nasosoc mi kecbade.
12 Ni homeba tonggonugecde, ye imocac sebina mengerema bic nadz-
icnende.
13 Foracngoc, ngic yeni siduc gombung yomoc bangeha bangeha
kemma dekperagigecde, imohai yeng ifi anec, imoc ifingoc degec ne-
genggec feude.”
14 Anu medacfora 12 yenearunac mong Yuda Karioto amaunac degec,
yeng womong gareng enara yenearu kemma
15 kpesiyemmeec, “Neng Yesu maringinau faibadeu dzo dafiguc
nenggecdeac negendae?” Kpesiyemmeu yeneng siriwa dzo 30 osoma
migec.
16 Migec, yeng Yesu naso damohai doc meu megecdeac hemmodacma
kefec.
17 Kecma ic sogong yis kpac, hombang imocac hanac hanaheau medac
yeni Yesuaru kemma kpesimigec, “Neni ama dahai kemma makekeng-
gac ramamedaha mengerema ohonenideac negennec?” *(Makekeng 12;*
Dedeseri 16:1-8) *
18 Ifi degec Yesungo yofi deec, “Ngeni taonnu emma ngic imoc hemma
yofi edebisia, ‘Kpoukpouninango geac yofi dede, nasona wegeneu
gearu hama ni nga medacfocna neni gegoc makekenggac ramamedaha
nenideac negenduae.’ ”
19 Nga Yesungo medacfora yoac edeyunuec, imoc tofohodacma
makekenggac ramamedaha ohomengere anggec.
20 Ama toforeu Yesungo medacfora 12 yenigoc yaka netacma
21 yofi edeyunuec, “Foracngoc, ngenearunac mongngo ngaba yeneac
mariu fainuude.”
22 Ifi deu medac yeni ubangina homac manganeu yenearunac mocgu
mocgungo kpesimigec, “Kebu imoc sifu neng mi anduae, me?”
23 Kpesimigec yeng yofi deec, “Ngic nigoc kurungterau ic sogong
nemuruckedic, yennoc doc faiu menugecde.
24 Ngic ye Ngicac Medac doc meude, ye sowehagoc. Ye nonggeaac
here manaunac mi fingecbac dede efaimibac. Nga Ngicac Medac neac
negemma mitikibiu yoac yofi oho ohoya fede, yeng wangunuma kenude-
noc.”
25 Ifi deu Yudango Yesu docfu faiudeac negenecmoc, yeng ifingoc
kpesimiec, “Kpoukpou, ge neac denec me?” Deu Yesungo yofi edeec, “Ge
geanggaoc imocnoc denec.”
26 Anu yeni yaka nemagec Yesungo ic sogong mong mema Anutuac
ubangerec dema mendzicma medacfora yofi dema yemmeec, “Ngeni
mema negec, yomoc fusina.”

---

* **26:17:** Naso imohai yis mi feec. Yeni flawa esea dokuyagoc homunagoc bic anec imoc flawa gborigoc yerecgegec flawa yadiec. Imocngo yisac ua meec.

27-28 Ifi dema kpakenec mong mema Anutuac ubangerec ammima
numumima yofi dema yemmeec, “Yomocngo dzadzahac gboriaac sacna,
imoc ngicngac homac yeneac kopocsic kpac anudeac kpetic kpetinggea,
imocac ngeni sasawango imoc negec.
29 Ni edengunuba negenggec, waing gbomeaac dokuya monggoc
mi nene kecbarengoc Mannaac eucererennu nenahafoc sing gboriaac
arennu nenide.”
30 Nga yeni ubangerec yegec heima amaunac mama edibigeng Oriwa
tikiu enggec.
31 Sinnu kemma Yesungo yofi edeyunuec, “Tofocnac yomohai ngeni
sasawango neac negemma makpema wanudacgecde. Faka imocac yofi
oho ohoya fede,
‘Ni gareng kpeba ramahabu yeni sinsararang kpegecde.’ *(Dzekaraia 13:7)*
32 Nga homecfunac yacmaguc waraingemmema Gariraia bangecfu
kemba ngeni ihai habisia.”
33 Ifi deu Petorongo edeec, “Goa yeni sasawa geac ifi dema wagugecde
nga neng ine naric mi wagubade.”
34 Ifi deu yofi edeec, “Ni forangoc edeguba, tofocnac yomohai kokorec mi
arohomanu geng sebiheinenna atac harebec anude.”
35 Deu deec, “Ge guma ni nubeso degec sebi naric mi heibade.” Petorongo
ifi deu medacfora meficgema imocngoc dedacgec.
36 Anu Yesungo kengkecma ua bangec mong kpara Gedzemane, ihai
kensikema medacfora yofi edeyunuec, “Ngeni yei tacmagec ni edi
kemma numubade.”
37 Ifi dema Petoro nga Dzebedaio medahora meyunuu kenggec.
Kemma Yesungo ubaebictoa yombong memanu dzonoma fedeu
38 yofi edeyunuec, “Ubaongana ebiriyombonggeu homebeso anende,
imocac ngeni yei nigoc ubagbori tacmina.”
39 Ifi dema kpesima kemma kicmesuya bangecfu hetutuckema yofi
numuec, “Manna, negenna angana andeu ge kpakenec yomoc meickena
feracnuu. Amma neac songo kpac, geac songo nga negen negeng
imocngo seribeso.”
40 Ye ifi numuma medac yenearu dzigene kemma yenenu gau fegec.
Gau fegec yenemma Petoro yofi edeec, “Ngeni sifu aua mocguacsoc nigoc
gaugbori kecgec.
41 Ngeni faitobannu embauac ubagbori kecma numugec. Foracngoc,
ongaasungo efaiande nga sebingo ine ebiriude.”
42 Nga ye monggoc kemma yofi numuec, “Manggacna, kpakenec
yomocngo feracnuudeac negenna mi ngereeu imoc nebare geac yoac
seribeso.”
43 Ifi numuma hama henu medacfora yeni kicngina gaungoc anu
fegec. Femagec yenemma
44 monggoc wayunu kemma numuu atac harebec anu yoac warac
deec, imocngoc dema numuec.
45 Numudacma medac yenearu dzigene hama yofi edeyunuec, “Ngeni
gaungoc fema kecdae, imoc naric kpac. Naso wegenede, ngic yeni Ngicac
Medac kererema kopocsicmeme yeneac mariu faigecde.
46 Benukererec ngicngo hadeac amma yacgec kenni.”
47 Ye ifi dema nammanu medac 12 yenearunac ogongina Yuda, yeng
ngichabutoa kuneng yombong enara waraiyemmeu hagec. Womong

gareng enara nga yudangic enarafocngina yeneng sueyunugec wa-
saibeang nga gbarucnginagoc hasikegec.
48 Sikegec benukererec ngic yeng waraima faka anudeac derec
derecgeyoac yofi bic edeyunuec, “Ngic titikokoc ammibade, ngeni ngic
imocnoc mendanggema mebisia.”
49 Ifi dema yeng imohaingoc Yesuaru kemma, “Ohec, kpoukpou.” ifi
dema titikokoc ammiec.
50 Ifi ammiu Yesungo yofi edeec, “Ogo, ge noc ua menadeac yei
hadang?” Deu yeni hama Yesu maria noboc noboc mema men-
danggegec.
51 Anu ngic Yesugoc kecgec, yenearunac mongngo wasaibeanga
kpedzima womong garengtoa yeac wanacngic kpema kedzaha noboc
herecgeec.
52 Herecgeu mau Yesungo yofi edeec, “Ngic mong ye dzikac kpeude
turunga dzikacngoc kiude, imoc fingecgembacac wasaibeangga ameau
monggoc faina kemeu.
53 Neac memeficsing mong mi fede, imoc negemma ifi annec. Nga
Manna yagucnoc numumibai dede yeng angero kpetengina 6 tauseng
arenga 12, angero habutoa ifia naric sueyunuu mama meficnubau.
54 Nga meficnubau dede mitikibiu faka yomoc fingerudeac oho ohoya
fede, imoc fora mi fingecbac.”
55 Ifi dema ngichabu yofi edeyunuec, “Ngeni mendannuma godzungic
meandae, ifi isoc wasaibeang nga gbarucnginagoc hadae. Nga ni we-
naha wenaha Anutuac womonnu edekpou angemmema kecanduae,
imohai ine naric menubau.
56 Amma yoc ine profete yeni mitikibiu yoac ohogec fede, imoc fora
fingerudeac imoc sasawa fingecdacde.”
Ifi deu medacfora sasawango Yesu wama woradacgec.
57 Anu mitiac negen negengngic nga yudangic enarafocngina yeni
womong garengtoa Kaifa yeac amau bic kpedzucnema tacgec, ihai Yesu
wangecma kenggec.
58 Yeni Yesu mendanggema ifi mekemmagec Petorongo ngadenginau
hereaungoc Yesu modacma kenec. Kensikema, Yesuac yoac desigecde,
imoc negenudeac womong garengtoaac ama imocac oda manau ke-
mema uamedac yeneac botucfu matarec.
59 Anu womong gareng enara nga yudangic tutumangtoaac memba
yeni hafoangoc tacma Yesu homecfu faigecde nga ye enacfu faifai am-
mima boi anggecdeac negengising anggec.
60 Ifi anggec ngic homacngo hama enacfu faifaiyoac degec, imoc-
ngo Yesu homecfu faigecdeacsoc mi anu hofocmangoc kecma ngic
yohockang yereng fingecma boi amma deoc,
61 “Yesungo yofi deec, ‘Ni Anutuac womong hembarackema uameme
harebec ammanu monggoc mebade, ni kucna imocacsoc fede.’ ”
62 Ifi deec womong garengtoango yacma Yesu kpesimiec, “Geac yoac
dedae, imocac noboha mong mi denade me?”
63 Ifi deu Yesungo ine waickema nanec. Nanu womong garengtoango
edeec, “Anutu kekec mingina, yeac kicfu kpesigemba ge deserina, geng
Messia Anutuac medac me kpac, imoc edenununa.”
64 Ifi deu yeng meremma yofi edeec, “Imoc gennoc denec. Nga eden-
gunuba negenggec, yaguc nga namma enude Ngicac Medacngo Kuctoa

Minginaac foiaugeng tarude. Amma ye kurumenggac hoeng witiau hau
ngeni imoc henggecde.” *(Mitiyegec 110:1; Danie 7:13-14)*
65 Ifi deu womong garengtoango yoac imoc negemmanganema
wambaya membarackema yofi deec, “Ye Anutu bic emmidacac yoacn-
inaac boingicac monggoc mi obohonide.
66 Ngeneng yoac imoc negemma dafi dedae?” Deu yeneng merem-
migec, “Ye homeudeac arennoc.”
67 Ifi dema yeni Yesu kicmesuya sofohoma mari tuema kpekpefac
ammigec nga goa yeneng dzikacngo kpema
68 degec, “Messia, merang gudac, imocac kpefingyoac edenununa.”
69 Ifi amma kecmagec Petorongo oda manau ama sobennu tarec. Tac-
manu wanac naroang mongngo yearu kemma deec, “Ge gariraiangicnoc
Yesugoc kecannec.”
70 Deu ye ngic sasawa tacgec, yeneac kicfu sebi heima deec, “Ge yoac
denec, imoc obohoduae.”
71 Ifi dema naguu kemmanu wanac naroang mongngo hemma ngic-
ngac ihai nanggec, yeni edeyunuec, “Ngic imoc ye Yesu Nadzaretenac,
yegoc kecandenoc.”
72 Edeyunuu Petorongo Anutuac kicfu serima monggoc busickpema
deec, “Ni ngic imoc mi negenduae.”
73 Ifi dema nammanu ngic yeneng Petoroaru kemma degec, “Neni
ubadzidziga negendimbe, ge foracngoc yeneac arennunac.”
74 Edegec ye yengenaoc sowecemema sopecemema deec, “Ni ngic imoc
mi negemmiduae.” Deu imohaingoc kokorecngo arohoec.
75 Nga Yesungo yoac yofi bic edeec, “Kokorecngo mi arohomanu geng
ni mi negennunec dema sebiheina atac harebec anude.” Petorongo yoac
imoc negensima kemema ubahodung kuneng negemma kiac hodung
kiarec.

27

1 Ama wereckenu womong gareng enara nga yudangic enarafocngina
yeni uba mocgu amma Yesu homeudeac deserigec.
2 Deserima Yesu maria dedeckema Yudaia bangecac gawana Pirato,
yearu mekemma yeac mariu faigec.
3 Anu Yesu homeudeac deserigec, Yuda benukererec ngicngo imoc
hemma deec, “Ni nocac ifi andua?” Ifi dema ubea manganeu siriwa
dzo 30 migec, imoc mekemma womong gareng enara nga yudangic
enarafocngina yeni monggoc merengyemmema
4 edeyunuec, “Negenggec, ni kererema ngic kopocsiha kpac, ye sac
nadzicmiai.”* Ifi deu yeneng degec, “Imoc neneac ebic kpac, imoc geac
ebic.”
5 Yeni ifi dema dzo wagec, yeng imoc mekemma womonnu ukuu enu
wama kemma ubasac neec.
6 Nga womong gareng enara yeneng siriwa dzo imoc kpedzucnema
degec, “Dzo imocngo sac bummeec. Imocac amma dzo imoc sesekatapau
faifai, imoc singngo mi dede.”
7 Dema yeni yoac dedzege amma dzo imocngo kuric yeneac kicsere
fingerudeac enang kudzimemengic yeac ua bangec bummegec.

---

* **27:4:** Dedeseri 27:25 yofi dede, ngic mong ye dzo mema mong kpehomeu sac kpetinggeude, ye sowehagoc anude.

8 Bummegec bangec imocac kpara Sacbangec hanahema degec nga
imoc yaguc fedengoc.
9-10 Profete Yeremiango yoac yofi deec, imoc imohai foragoc anec,
“Faka yofi fingerudeac Kebungo edenuec, Israe medacfora yeni ngic
imocac buma kpetea faima, “Ye siriwa dzo 30 imocacsoc.” ifi degec. Nga
yeni dzo imoc mema imocngo enang kudzimemengic yeac ua bangec
bummegec.’ ”†
11 Anu yeni Yesu mekemma gawanaac kicfu faigec nammanu yeng
kpesimiec, “Ge yudangic yeneac ngictau me?” Ifi deu Yesungo yofi
meremmiec, “Imocnoc geanggaoc denec.”
12 Anu womong gareng enara nga yudangic enarafocngina yeneng
namma haniaya degec Yesungo yoac turunga mong mi merengyemmeu
13 Piratongo kpesimiec, “Yeni yoacfu faiguma yoac homac yombong
dedae, ge imoc mi negennec me?”
14 Deu yeng yoac monnec mong mi merenu gawanango kerectegec
yombong anec.
15 Anu gawanango hombannu yofi angkefec, yuda ngichabu yeni
witicngic monggac kpara kpacgec, yeng ngic imoc yungeru witica-
maunac maande.
16 Naso imohai godzungic kpara kekena mong witicamau kefec, kpara
Baraba.
17 Nga ngicngac kpedzucnedacma nammagec Piratongo yofi kpe-
siyemmeec, “Merac yungecngemmebadeac negendae, Baraba me Yesu,
kpara mong Kristo deandae?”
18 Yudangic yeni Yesu eng keracmangang ammima yearu faigec, imoc
negemmanoc ifi deec.
19 Nga Pirato ye desi desi tatahau tacmanu enemango yearu yoac yofi
faiu kenec, “Ge ngic kpetiac yomocac yoac mi kpeserena, imoc wana. Ni
tofocnac fema gaukpefing hemma yeac amma ubaebic homac medua.”
20 Nga womong gareng enara nga yudangic enarafocngina yeneng
habu fenggeyemmegec yeneng Baraba yungecyemmeudeac degec nga
Yesu ine kpehomegecdeac degec.
21 Nga gawanango kpesiyemmeec, “Ngic yohockang nandape
yerearunac merac yungecngemmebadeac negendae?” ifi deu yeni
imohaingoc degec, “Baraba.”
22 Ifi degec kpesiyemmeec, “Ifi anu Yesu, kpara mong Kristo dean-
dae, yeac dafi ambade?” Kpesiyemmeu yeni sasawango degec, “Ye
mariponnu kpena homeu.”
23 Ifi degec, yeng kpesiyemmeec, “Imoc dafiac nga noc kopocsicac?” Ifi
deu yeni arohomumunggema degec, “Ye mariponnu kpebesonga.”
24 Ifi dema nanggec hemma Piratongo yoac dindingac deudeac obo-
hoec. Nga yeni ine serima kpacma nanggec kpeborongtoa hanahema
fingeru yeng doku mema ngicngac habutoa kicnginau namma maria
dzuacma yofi deec, “Ngic yomocac sacac kopocsic, imocngo nearu mi
tacbeso, imoc ngenearu febeso.”
25 Ifi deu ngicngac yeni sasawango yoara meremma degec, “Yeac sacac
kopocsicngo neni nga nambaracfocnina nenearu febeso.”
26 Nga Pirato ye Baraba yungecyemmema Yesu ine dzikacngo kpema
mariponnu kpegecdeac wasaingic maringinau wayemmeec.

---

† **27:9-10:** Mataio ye Yeremia 32:6-9 nga Dzekaria 11:12-13 kpeturanggema deec.

27 Anu gawanaac wasaingicfora yeneng Yesu ama manaunac
memama ama tegiau wasaingic oda manau kecandae, imohai meemma
wasaiareng sasawa hafoangoc kpedzucnegec.
28 Kpedzucnedacma Yesu yengena wamba hesimima ngakpi mong
kpauc kpauc heimigec kemeu
29 somang batihema oruhau heimigec kemeec. Kemeu yasu mong
memigec marifoiango mema nanec. Ifi amma kiwau fafoc heima
defagoc ammigec, "Ohec, yudangic yeneac ngictau."
30 Amma yeni sofohoma yasu wangecma imocngo oruhau kpegec.
31 Defagoc ammikecgec wisickeu yenang ngakpi hesimima yengena
wamba monggoc heimigec kemeu mariponnu kpegecdeac hesicke
kenggec.
32 Mekemma sinnu ngic mong meficgegec, kpara Simong, Kirene taon-
nunac, yeng Yesuac maripong tofohoudeac ngombonggegec tofohou
kenggec.
33 Kengkecma bangec buma mong kpara Gorigata, kpara mong Hata-
sic degec, ihai kensikegec.
34 Kensikema waing doku wiac hodungagocngo yerec yerecgea, imoc
gumegec ye imoc nenegemma waec.
35 Nga yeni ye mariponnu kpegec nammanu wambaya kpeing kpema
mederegec. *(Mitiyegec 22:18)*
36 Ifi amma garenga tacgec.
37 Nga ye nanu oruha witiau maripongau kopocsicac haniaya yofi
ohogec, "Yomoc Yesu, yudangic yeneac ngictau."
38 Anu yeni godzungic yohockang yegoc momoc mariponnu yuruma
mong foiugeng nga mong kanaugeng, ifi faiyurugec.
39 Nga ngic ihai kengha anggec, yeni Yesu deengdema ammima oruc-
ngina kpatitickema
40 degec, "Ge Anutuac womong hembarackema wenac harebec am-
manu medacbesonga denec, ge geangga onggongemena. Nga Anutuac
medac kecnec isoc mariponnunac mesiemema mana."
41 Nga womong gareng enara nga mitiac negen negengngic amma
yudangic enarafocngina yeneng ifingoc desusuic ammigec,
42 "Ye ngic goa onggongyunukefec nga yengena ine naric mi onggonge-
meude. Ye israengic nenang ngictau kecdeu mariponnunac mesiemema
mau ye negensinggenide.
43 Ye yofi dema negen negensinga Anutuaru faiec, 'Ni Anutuac medac.'
ifi deu Anutungo yeac ammikecdeu mesibeso."
44 Nga godzungic yegoc momoc yurugec, yeri yoac siriha ifiangoc
deendema ammioc.
45 Anu wenac dzongiau 12 kiroc ammanu imohai ama kundung kpema
kundungngo bangec sokoma fekemmanu 3 kiroc marai anec.
46 Nga 3 kiroc imohai Yesungo ubaudumeng kunengngoc kpacma yofi
deec, "Eri, Eri rema sabaktani." Imocac titiha yofi, Anutuna Anutuna, ge
nocac wanudang? *(Mitiyegec 22:1)*
47 Anu ngic nanggec, yenearunac goango negemma degec, "Ye Eria
kpacsambic ammide."
48 Ifi kparu ngic mongngo negemma gereagoc nedzima kemma kon-
dung sobing mong mema waingdoku aengagocfu nemuruckema kpinnu
faima Yesu gumeec.

49 Nga goango ine degec, “Ngeni imoc wagec, Eria foracngoc hama
meficgeu henni.”

50 Nga Yesungo monggoc ubaudumeng kunengngoc kparu asuya
ereec.
51 Ereu homeec, imohaingoc Anutuac womonnu kpoructoa wom-
ongmana kpetiac yombong naguyau nanec, imocngo wihacnac bo-
tuhaungoc tohoma mama yohockang anec. Amma usoctoa meu fagannu
hoctoa toa tohogec.
52 Nga kicsere fekenec, imoc anggeu ngic kpetiac warac homegec,
yenearunac homacngo sebigoc gborigec.
53 Yesungo kicsereaunac gborima yaru yeni ngade kicserenginaunac
erema taong kpetiac, imohai hama ngic homac fingecyemmegec.
54 Nga wasaigareng nga ngicfora Yesuac gareng nanggec, yeni usoc nga
wiac fingerec, imoc hemma damuyunuu wareckema degec, “Foracngoc,
ngic yomoc ye Anutuac medacnoc.”

55 Nga Yesu kpegec, imohai ngac homacngo araing namma wiac hen-
negeng anggec. Yeni Gariraia bangecfunac hanahema Yesu modacma
hama kingang kpemigec,
56 yenearunac ngac goa kpacngina yofi, Maria kpara mong Madara
amma Maria mong, Yakobo nga Yosefe, yereac nonggongira amma ngac
mong Dzebedaioac medahora, yereac nonggongira, yeneng ngachabu
yenigoc nanggec.

57 Anu Arimataia taonnunac ngic mong finactoayagoc, kpara Yosefe,
yeng Yesuac yoac negemma yeac arennu ifingoc kefec. Ye ama to-
forebeso ammanu
58 Piratoaru kemma Yesuac fareng meudeac kpesimiec. Kpesimiu
Piratongo migecdeac deu wamigec.
59 Wamigec Yosefengo Yesuac farenga mema linengkporuc mong kon-
gaha, imoc mema imocngo tembonggema mekenec.‡
60 Mekemma yengena kicsere gboria dema hocsirau singa usu ususya
feec, Yesuac fareng imohai faima hocyada mong kpedidinggeu kicsere
naguya imocngo hedzickeu taru kenec.
61 Anu Maria Madara nga Maria ogea yereng kicsere naguya
nonongkac ihaigeng fiec kenu taroc.

62 Wereckengau sabata asoac anu womong gareng enara nga farisaio
yeni kpeturanggema Piratoaru kemma
63 degec, “Kunennina, ikocngic imocngo gbori kecmangoc, yoac mong
deec, neni imoc negensidimbe, imoc edeguni negenna, ‘Ni homema
wenac harebec ammanu Anutungo homecfunac megborinuu monggoc
yacbade.’
64 Nga medacfora yeneng kemma farenga hamangec meworagec, ifi
debauac, ‘Ye homecfunac yacdac.’ imocac ge kicsere garenggegecdeac
edeyununa uameme harebec garenggebisia. Warac ikoc mong anec,
imoc femanu ngadeac ikocngo witiau enu yadibacac imoc edegudimbe.”
65 Ifi degec Piratongo yofi edeyunuec, “Naric, wasaingic ngemmeba
ngeni wangecyunu kemma kicsere garenggegecdeac kuc mekecdae,
imocac sirihau garenggebisia.”

‡ **27:59:** Lineng imoc kpindzing mong ambiac ogea, imocngo wamba megec.

66 Ifi deu yeni kemma kicsereac hocnagu mi kpedidinggegecdeac
witiau kpae faigec. Faima wasaingic yeneng gareng nanggecdeac
edeyunugec.

28

1 Sabata naso wisickeu sonda gboria hanac hanaheau ama werec
wereckenggac Maria Madara amma Maria ogea, yeri kicsere hem-
besonga kenoc.
2 Kemmaec Kebuac angero mongngo kurumennunac mau usoctoa
kucbiricngoc meu yeng kicsereac hoc kpedidinggeu kenu witiau emma
tarec.
3 Tarec, ye siriha pirac pirac siric nga wambaya kongac kongac hoeng
isoc.
4 Nga gareng yeneng ye hemma kengecyunuu dzonongngina fedeu
homebesonga amma fekenggec.
5 Nga ngac yeri kensikemaec angerongo yofi edeyuruec, “Ngeri mi
kengecnguruu, ngeri Yesu mariponnu kpekpea, ye hembeso hadape,
imoc negenduae.
6 Nga ye ine yei mi fede. Ye edengunuecmoc, ifi yacdac. Ngeri yoc
hama fefea henec.
7 Ngereng imoc hemma bic kemma medacfora yofi edeyunuec,
‘Yesungo homecfunac bic yacdac. Ye waraingemmema Gariraia
bangecfu kenu ngeni ihai kemma meficgegecde.’ Yoac imoc yagucnoc
edenguruba negendape.”
8 Ifi anu yeri kicsere wama damu nga sogac sogaitoagoc medacfora
siduc edeyunugecdeac nedzima bic kenoc.
9 Nedzi kemma Yesugoc ewacgec yeng yofi deec, “Wenacngerec.” ifi
deu yeri hoangau ngonducnema haniau mema afeheoc.
10 Nga Yesungo yofi edeyuruec, “Ngeri mi kengecnguruu. Ngeri
kemma tosofocna Gariraia bangecfu kenggecdeac edeyunuec, yeni ihai
kemma nenggecde.”
11 Anu ngahoc yeri kemmaec wasai ngichabu kicsere garenggegec
yenearunac goango taonnu emma wiac fingerec, imocac siduc womong
gareng enara edeyunudacgec.
12 Edeyunugec yeni yudangic enarafocngina yenigoc adzorogec.
Adzoroma yoac deserima wasaingic kicsere garenggegec, yeni yoac
degecdeac dzo imocacsoc yemmema
13 yofi dema deracyunugec, “ ‘Neni tofocnac gau femina yeac medac-
fora yeneng hama farenga hamangec medau.’ ngeni ifi debisia.
14 Nga gawanango yoac imoc negemma wiac mong angemmebacac mi
kengecngunubeso. Neneng demekiri naric amminide.”
15 Ifi dema edeyunugec wasaingic yeni dzo imoc mema yoac ede
edeyunuya, imoc deyadigec. Ikocyoacngina imocngo yudangic yenearu
sokoma feecngo fedengoc.
16 Anu medac 11 yeni Gariraia bangecfu tiki mong Yesungo bic
derecgeyemmeec, ihai enggec.
17 Emma yengena hemma afehegec nga ngic mocgu mocgungo ine
ubayohoc anggec.
18 Nga Yesungo kicnginau hama yofi edeyunuec, “Negenggec, bangec
nga kurumenggac kuc sasawa ni bic nendac nendara.

19 Imocac ngeni kemma ngicngacareng sasawa neac sing negemma
yoac modac modacareng anggec ngeneng meyunuma yenenggareng
ayemmebisia. Amma ngeneng Manggac nga Medac amma Tiri Asu yeac
kpacfu doku nadzicyemmebisia.
20 Nga neng yoac sasawa dederecge angemmekefai, ngeni imoc
hafoangoc modacdacgecdeac kpouyemmebisia. Amma negendae, ni
wenaha wenaha ngenigoc kecbare naso wisickebesande.”

Mareko
Yeng Yesuac Siduc Gombung Ohoec

1 Yomoc Yesu Kristo Anutuac Medac, yeac siduc gombung hanahema
fingerec,
2 imocac siduc. Profete Yesaiango yofi ohoec,
"Negenna, ni siducdedena sueba yeng waraigemma singga mengere-
genude. *(Marekai 3:1)*
3 Nga bangec kisiu kpakpac mong yofi fingerude, 'Ngeni KEBUAC sing
wisima singa heitumeigec.' " *(Yesaia 40:3)*
4 Yoac imocac sirihau Yohanengo haec. Hama bangec kisiu kecma
ngicngac ubangina dzigeneu kopocsicngina kpac anudeac mitidoku
nadzicgecdeac edekpou ayemmeec.
5 Nga ngicngac yeni Yudaia prowins nga Yerusareng taonnunac
amanene yearu kenggec. Kemma kopocsicngina deficgemagec yeng
Yodang dokuu namma doku nadzicyemmeec.
6 Yohane ye ngakpia kamere dzoeango memea, imoc heima fadenga
mong yangseberango memea, imocngo kebangau dzegeec. Amma ye
ipua nga kateac kukundzau nekefec.
7 Ye ngicngac yoac yofi edekpou ayemmeec, "Ngic neac ngadeu haude,
yeac kucngo neac kuc ferahade. Ni ifiango ngonducnema yeac han-
itabea witiha yungecba naric mi ngereeude.
8 Ni doku nadzicngemmeduae nga yeng hama Tiri Asungo nadzic-
ngemmeude."
9 Naso imohai Yesungo Nadzarete taong Gariraia bangec wama Yo-
dang dokuu hasikeec. Hasikeu Yohanengo doku nadzicmiec.
10 Nadzicmiu Yesungo dokuunac eremanu imohaingoc kurumeng
anggeu Asungo kebesacac siric amma yearu mau henec.
11 Hemmanu kurumennunac enacudumeng mong yofi fingeru ne-
genec, "Ge neac songomedacna, ni gengsongo anggenduae."
12 Nga imohaingoc Asungo Yesu sueu bangec kisiu kenec.
13 Kemma uameme 40 kecmanu Satangngo ye tobanggeec. Tobanggeu
imohai kateyang yenigoc kecmanu angero yeneng henggareng am-
migec.
14 Ngic yeneng Yohane witicamau faigec tacmanu Yesungo Gariraia
bangecfu kemma Anutuac siduc gombung edekpou ayemmema
15 yofi deec, "Naso bic hau Anutuac eucererengngo mewegenen-
gunudeac ngeni ubangina dzigeneu siduc gombung negensinggegec."
16 Anu Yesungo Gariraia dzohong tegiau kengkecma Simong nga
munea Anderea yerenu yeri uficngira ukuma nanoc. Nocac yeri kon-
dungyang meme ngic.
17 Yeremma Yesungo yofi edeyuruec, "Ngeri hama modacnuec ngic
yeneng kondungyang meandae, ngeri ifi isoc ngicmeme ua meecdeac
kpoungemecbade."
18 Ifi deu yeri imohaingoc uficngira wama Yesu modaroc.

19 Nga yeni kapianec kemma Yesungo Dzebedaioac medahora Yakobo
nga munea Yohane yerenec. Yeri gombau uficngira memengere amma
taroc.
20 Tarec yeng yeremma kpacyuruu yeri negenoc. Negemma imo-
haingoc mangngira Dzebedaio nga ua ngicfora gombau tacmagec
wayunuma Yesu modaroc.

21 Anu yeni Kafanaung taonnu kensikegec. Kensikemagec sabata naso
anu Yesungo kpekpeturang amau emma Anutuac yoac kpouyemmeec.
22 Kpouyemmeu ngicngac yeneng kpoukpouyoara negemma imoc
negenggec engena anec. Ye kpouyemmeec, imoc ngic uakibi mekecdae,
yeneac siricfu kuhagoc amma mitiac negen negengngic yeneac dede isoc
mi deec.
23 Anu naso imohaingoc kpekpeturang amau ngic mong asu seuhagoc-
ngo tacma arohoec.
24 "Yesu Nadzarete mingina, neneac wiac imoc geac mi ande. Ge me-
manganenununadeac hanec me? Ni gensiduaenoc, ge Anutuac kpetiac
ngic."
25 Ifi deu Yesungo asu seuhagoc ngaba ammima yofi edeec, "Ge waick-
ema ngicfunac erema kenna!"

26 Ifi deu asu seuhagocngo ngic mekpefac ammima kucgoc arohoma
erema kenec.
27 Kenu ngicngac sasawango kerectegec amma yenaocngoc kpe-
siemegec, "Imoc noc wiac? Imoc kpoukpou gboria nga yeng ua mingi-
naac kuhagoc kpounemmeu asu seuhagoc ifingoc yoac edeyunuu yeni
yoara negemma tofohogec."
28 Nga siduhango Gariraia prowinsiu bic kemma sokodarec.

29 Anu yeni kpekpeturang amaunac mama Yakobo nga Yohane yerigoc
Simong nga Anderea yereac amau kenggec.
30 Kemma enggec, imohai Simong sefena sebigerec ammiu feec, imoc
Yesu edegec.
31 Edegec Yesungo yearu kemma mariau mema miaru imohaingoc
hafeia kpac anu yenenggareng ayemmeec.

32 Ifi anu wenac kiwa kemeu ama tofore hamanu ngicngac yeneng
hafeigoc nga hadehade amma yafinggoc sasawa Yesuaru meyunu
kenggec.
33 Nga taonggac ngicngac sasawa yeni ama naguyau kpedzucnegec.
34 Kpedzucnemagec Yesungo ngicngac hafeingina hania haniagoc
mengereyunuma hadehade nga yafingngina homac kporarec. Nga
hadehade nga yafing kporacyunuec, yeni haniaya negenggecac yoac
degecdeac dederac ayemmeec.

35 Anu ama mi wereckemmanu Yesungo kundunnungoc yacma ama
wama bangec botuc mong ngiha kpacfu kemma numuec.
36-37 Numuu Simong nga tosofora yeni ye hofockemma meficgema
edegec, "Ngicngac sasawango ge hofocgudae."
38 Ifi degec yofi edeyunuec, "Nenang taong goa wegenac tackende,
imohai ifingoc kemma yoac edekpou ayemmebade. Nocac ua imocnoc
mebadeac hadua."
39 Ifi deu yeni Gariraia bangec yerecge kenggec. Kemma kpekpeturang
amasoc yeng yoac edekpou ayemmema hadehade nga yafing kpora-
cyunuec.

40 Anu ngic kubecserigoc mongngo yearu hama fafoc heima desambic
ammima deec, “Geng negenna naric anu naric medzuacnubang.”
41 Ifi deu Yesungo ubea manganeu maria sinema ngic kpeserema yofi
deec, “Ngereenadeac songona fede.”
42 Demanu imohaingoc kubeha mosiu sebia ngereec.
43 Ngereeu Yesungo ngic derahema suema yofi deec,
44 “Negenna, sebigau faka fingecdac, imocac ngic mong mi edebesena.
Ge womong gareng yearu kemma sebiga edzahema Mosengo seseac
deec, imocac sirihau modacma faibesena! Ge ifi faina yeneng sesega
hemma negentegecgecde.”
45 Ifi deu yeng ine kemma siduc imoc sifu deyadiec. Imocac amma
Yesungo taonnu fingec fingec monggoc mi enec. Ye ine ngadeau bangec
kisiu kecmanu ngicngac noboc nobocnacngo yearu hakecgec.

2

1-2 Uameme goa wisickemanu Yesungo monggoc Kafanaung taonnu
kenec. Kenu ngicngac homacngo imoc negemma ama wakema naguya
hedzickemagec yeng Anutuac yoac edekpou ayemmeec.
3 Ammanu ngic 4 yeneng ngic mong hanimaria homemea tofohoma
yearu mekenggec.
4 Mekenggec ngic homacngo nanggecac hoangau faigecdeac obohoma
ama witiau enggec. Emma ama bubuya meickegec titinga fingerec.
Fingeru yeni Yesu nanecfu imohai ngicpuring dzakeagoc faigec kemeec.
5 Kemeu Yesungo negen negensingngina hemma ngicpuring yofi
edeec, “Medacna, kopocsicga bic wawaya.”
6 Ifi deu mitiac negen negengngic goa ihai tacgec, yeneng ubanginau
yofi negenggec.
7 “Ngic imoc ye nocac yoac ifi dema Anutu emmide! Anutu mocgungo
kopocsic naric waude.”
8 Yeni ifi negenggec Yesungo ongaasuyau negengyemmema yofi
edeyunuec, “Ngeni nocac negen negeng ifia ubanginango negensidae?
9 Damocngo efea ande? Ngic puring yeac debesonga, ‘Kopocsicga kpac
ande’, me ‘Ge yacma tofoga mema kenna.’
10 Nga Ngicac Medac, yeng bangecfu kopocsic wawaac uayoac nga
kuc femide, ngeni imoc negenggecdeac amma yofi deba.” Ye ifi dema
ngicpuring yofi edeec,
11 “Ni edeguduae, ge yacma dzakega mema amagau kenna.”
12 Ifi deu imohaingoc ngic ye yacma dzakea mema ngicngac kicnginau
kenec. Kenu ngicngac sasawango imoc hemma kpidohoma kerectegec
amma Anutu dengerema degec, “Wiac yomoc mi hehennina yaguc
fingeru hendimbe.”
13 Anu Yesungo ama imohanac mama dzohong tegiau kenec. Kenu
ngicngac homacngo yearu kenggec kpoukpou ua meec.
14 Nga kemma Rewi Arifaioac medac takesimeme ameau taru hemma
yofi edeec, “Ge hama ni modacnuna!” Ifi deu yeng yacma modarec.
15 Kecma Yesungo Rewiac amau yaka nema tacmanu takesimeme ngic
nga manganameme ngic homacngo Yesu nga medacfora yenigoc yaka
momoc negec. Ngic ifia homacngo yeni modacyunuma kenggec.
16 Ifi anu Yesungo takesimeme nga manganameme yenigoc tacma
yaka neu farisaio yenearunac mitiac negen negengngic goa, yeneng

imoc hemma medacfora kpesiyemmegec, “Ye nocac takesimeme nga
manganameme yenigoc yaka nede?”
17 Ifi degec Yesungo negemma yofi edeyunuec, “Ngicngac hafeingina
kpac kecdae, yeni dotaac mi ayemmeude. Nga hafeinginagoc, yeneng
ine dotaac ayemmeude. Nga ni ngicngac dindingac kpacyunubadeac mi
mayai, kpac. Ni ine manganameme ngic kpacyunubadeac mayai.”

18 Yohaneac medacfora nga farisaio yakasege kecandae, yenearunac
goango hama Yesu kpesimigec, “Yohane nga farisaio medacfocngina
yeni yakasege angandae. Nga geac medacfocga yeneng nocac yaka sege
mi angandae?”
19 Ifi kpesigec Yesungo yofi edeyunuec, “Memeturang ngicngo tosofora
yenigoc taru yeneng yakasege naric mi kecgecde. Monggoc deba, yeng
yenigoc tacmanungoc yakasege naric mi kecgecde.
20 Kecma naso monnu ngic yeneng memeturanggac ngic yenearunac
meickegecde, naso imohai yakasege anggecde.

21 Ngac mongngo ngakpi eseau kporucsusuc gboria mong mi kpebi-
ude. Kporucsusu gboriango esea taiu dzamema titingtoa fingecbac.
22 Nga ngic mongngo waing gboria bokong yang seberango memea
eseau naric mi kpeu kemeude, kpac. Waing gboriango bokong esea
tindziru yerahafoc manganebaoc. Imocac waing gboria imoc bokong
gboriau kpeu kemeude.”

23 Naso monnu sabata nasou Yesungo wit ua dzongiau sing modac
kemmanu medacfora yeneng wit fora mocgu mocgu merecgema megec.
24 Merecgegec farisaio yeneng degec, “Henna, yeni nocac sabata nasou
faka mi angana andae?”

25 Ifi degec Yesungo yofi merengyemmeec, “Dawidi nga uamedacfora
yeni yakaac obohoma herenginaac homema faka anggec, ngeni imoc
osonegeng mi angandae gedang.
26 Abiatango womong garengtoa kefec, naso imohai Dawidingo Anu-
tuac womonnu enec. Emma ic sogong Anutuac sese faifaia, imoc men-
ema uamedacfora ifingoc gumecyunuec. Nga ic sogong imoc womong
gareng yenengsac naric negecde, ngictehec yeneng kpac.” *(1 Samue
21:1-6)*

27 Ifi dema yofi edeyunuec, “Ngicngo sabataac amma mi fingerec,
sabatango ine ngicngac ngeneac amma fingerec.
28 Ngicac Medac ye sabataac Kebu kecdengoc.”

3

1 Yesungo naso monnu kpekpeturang amau enu ngic mong maria
noboc homemea, ye ihai tarec.
2 Nga ngic goa yeni Yesu yoacfu faigecdeac negensigec amma ngic imoc
sabata nasou mengereude me kpac, imocac hembikecgec.
3 Hembikecgec Yesungo ngic marimangang yofi edeec, “Ge yacma
botucninau nanna.”
4 ifi dema yofi kpesiyemmeec, “Sabata nasou noc faka naric
ambesonga, faka gombunga me mangana? Amma homebeso andae,
yeni agengngina tinide me yunuhomenide?” Ifi deu yeneng engsac ning
kpegec.

5 Ning kpegec yeng ubaseringinaac negenghodungaima herea buu kic
fikengfiha amma ngic yofi edeec, “Ge mariga sinena!” deu ngic ye maria
sineu ngereec.
6 Ngereeu farisaio yeneng naso imohaingoc Herodeac arengfora yen-
earu ioha kemma dafiu mema kpegecdeac yoac dedzege anggec.

7 Anu Yesu nga medacfora yeni amabangec wama Gariraia dzohonnu
kemmagec Gariraia bangecfunac habu kunengngo modacyunugec.
8 Ngicngac Yudaia bangecfunac nga Yerusareng taonnunac amma
Idumaia bangecfunac nga Yodang edibigeng amma Tiro nga Sidong
bangecfunac, habutoa imoc yeni Yesungo faka sasawa meec, imocac
siduc negemma yearu hagec.

9 Nga Ngicngac homacngo hasikema Yesu igockebauac medacfora
yeneng wage wegenac faigecdeac edeyunuec.
10 Nga ye ngic homac mengereyunuu hafeigoc yeneng kemma kpe-
seregecdeac hefacemegec.
11 Nga asu seuhagoc yeneng Yesu hemma ngonducnema yofi dema
kpacma degec, “Genoc Anutuac medac.”
12 Ifi degec hania dekperagibauac Yesungo dederac ayemmeec.

13 Anu ye tikiu emma medac goa ubango negenggosi ayemmeecmoc,
deu yearu kenggec.
14-15 Kenggec medac 12 meisingyunuma aposoro kpac yemmeec. Yem-
meu yeni yegoc kecmagec yoac edekpou ayemmegecde nga hadehade
nga yafing kporacyemmegecdeac uayoac nga kuc yemmeec.

16 Ngic 12 meisingyunuec, yeneac kpacngina yofi, Simong, kpara mong
Petoro miec, ye
17 amma Dzebedaioac medahora Yakobo nga munea Yohane, yereac
kpacngira Boanerges yemerec. Imocac titiha, parandanggac medac.
18-19 Nga Anderea amma Firipo nga Batoromaio amma Mataio nga
Toma amma Yakobo, imoc Arifaioac medac nga Tadaio amma Simong
Kananaio nga Yuda Karioto amaunac, yeng kecma Yesu kerereu megec.

20 Anu Yesungo amau kensikeu habutoango hama kpedzucnegec
medacforagoc yakaneneac titing mong mi fingerec.
21 Wiacfora yeneng yofi negenggec, “Ye ubea sufude.” ifi dema
megecdeac kenggec.

22 Nga mitiac negen negengngic Yerusarennac hagec, yeneng degec,
“Ye hadehade nga yafing yeneac ngictaungina Bedzeburu, yeac kucfu
hadehade nga yafing ngicngac yenearunac kporacande.”
23 Ifi degec Yesungo kpacyunuma yoac heima yofi edeyunuec, “Satang
yengenaocngoc dafi kporacemeude?
24 Bangec monggac ngicngac yeni ngaba angemema tohogecdeu
bangec imocngo naric mi fekefude, kpac.
25 Nga amamana mocgungo tohoma ngaba angemeudeu amamana
imocngo kpac anude.
26 Nga Satangngo tohoma yengenaocngoc kporacemeudeu ye ifingoc
kpac anude.

27 Ngic mongngo ngic kuhagoc, yeac amau emma iwaiya naric mi
wangerude, kpac. Ye ngic kuhagoc imoc witickemaguc amea manau
emma iwaiya tacde, imoc naric wangerude.

28 Foracngoc, ngicngac yeni kopocsic hania hania angandae nga wiac
hania haniaac deendema nga dedenggbaring angandae, kopocsic ifia
sasawa, imocac wawa fede, imoc edengunuduae.
29 Nga ngic mongngo Tiri Asu denggbaringgeude, yeac kopocsic ine
wawaya mi fede. Kopocsihaac turunga imoc fekengkecbesande.”
30 Yeneng degec, “Ye asu seuhagoc.” imocac amma yeng ifi edeyunuec.
31 Anu Yesuac nonggo munafora yeneng sobennu kensikema ngic
mong suema degec, “Yesu ye mabeso.” ge ifi edena.
32 Ifi degec Yesungo habu yeneac botucfu tacmanu ngicngac yeneng
edegec, “Nonggo munafocga ngadeau namma ge hofocgudae.”
33 Ifi degec yeng merengyemmeec, “Damoc yeneng neac nonggo mu-
nafocna?”
34 Ifi dema yegoc momoc tacgec, kiwa yenearu fima yofi deec, “Nonggo
munafocna imoc ngicngac ngeni yomoc tacdae.
35 Nga ngic Anutuac songo nga negen negeng modacma yeac ua
mekecdae, yeneng neac nonggo naing nga dacmunafocna.”

4

1 Yesungo dzohong tegiau monggoc kemma ngicngac edekpou ayem-
meu homacngo yearu kpedzucnema hagec. Imocac yeng gomba monnu
emma ihai tacma edekpou ayemmeec.
2 Amma ye yoac heima yoac homac kpouyemmema yofi deec,
3 “Negenggec, gbome kpegi kpegingic mongngo gbomea kpegiudeac
uau kenec.
4 Kemma kpegiu gbome goa mama sinnu heiu neng yeneng hama
nedacgec.
5 Nga goa harongannu heiu ihai bangec efeanec feecac gbome imoc bic
nemonggema ereec.
6 Erema godea ine homac mi faiecac wenacngo erema kpeu gbome
imoc ururuema homeec.
7 Nga gbome goa haseng manau heiu hasengngo yadima heihomeu
fora kpac anec.
8 Nga gbome goango bangec gombungau heima kpea nemonggema
fora gombunga anec. Monggac imoc gbomea 30 nga monggac 60 amma
monggac 100, ifi fingerec.”
9 Yesungo ifi dema yofi edeyunuec, “Kedzahagoc yeng yoac yomoc
negembeso.”
10 Anu ngicngac habutoa kenggec medacfora 12 nga ngicngac goa
yegoc kecgec, yeneng yoac heihei imocac hania Yesu kpesimigec
11 yeng yofi edeyunuec, “Anutuac eucererenggac negen negeng sufu
sufuya, imoc ngeni bic ngemmengemmea. Nga ngicngac ngadeau kec-
dae, yeni ine yoac heiheiusingsac yoac sasawa negenggecde.
12 Ifi anu
‘Yeni kicnginango hemma wiac mong ine mi henggecde nga kedzacng-
inango negemma wiac mong sifu mi negentegecgecde. Imocac
yeni ubangina mi dzigeneu kopocsicngina kpac ambacac kopocsic
wawa mi anggecde.’ ” *(Yesaia 6:9-10)*
13 Anu Yesungo yofi edeyunuec, “Ni yoac heima deduae, ngeni imocac
hania mi negendaeu yoac heiheiac hania goa monggoc deba imoc ifingoc
dafi negentegecgecde.
14 Gbome kpegi kpegi ngicngo Anutuac yoac kpegiec.

15 Gbome sinnu heiec, imoc ngic goa yeni yoara negenggec nga Satang
ye ine bic hama gbome ubanginau kpegi kpegia meickeude.
16 Nga gbome harongannu heiec, imoc ngic goa Anutuac yoac
negemma heresongogoc bic hoanggegecde.
17 Amma yoac ubanginau godea mi meecac naso wegenanecsac taru
Anutuac yoacac amma kpendzeng me yunukporac faka fingeru yeni
makpegecde.
18 Nga gbome hasennu heiec, imoc goa yeni Anutuac yoac negenggec.
19 Negemma bangectoa bangec yomocac kekecac fagung nga dzofi-
nacac faitobang nga wiac goaac hensongo angandae, imoc sasawango
ubanginau kemema yoac heihomeu fora mong mi fingerude.
20 Nga gbome goa bangec kerehagocfu heiec, imoc ngic goango Anu-
tuac yoac negemma mekecgec fora fingerude. Goango 30 nga goango 60
amma goango 100 meficgeude."
21 Yesungo monggoc yofi edeyunuec, "Ngic mongngo kifa kpiacma
pake bageau faima mi kperahaude me tatac bageu faiu tarude, imoc
kpac. Kifa imoc tatahau faini tacande.
22 Wiac sufu sufuu fede, imoc kecma didiu fingectegerude nga wiac
seme semea, imoc kecma kperagiau fingectegerude.
23 Mong ye kedzahagocngo yoac yomoc negembeso."
24 Amma Yesungo yofi edeyunuec, "Ngeni yoac yomoc negen-
tegecbisia. Ngeni wiac kpetea isinggema ngicngac yemmeandae, ngic
yeneng kpete siriha ifiangoc isinggema turung kpoungemmegecde. Yeni
kpoungemmema imocac sirihau meemma monggoc ngemmegecde.
25 Imoc yofiac, mong ye wiac goa femide, ye wiac monggoc migecde.
Nga mong ye wiac mong mi femide, yearunac wiacbisic femide, imoc
ifingoc wangecgecde."
26-27 Amma monggoc yofi deec, "Anutuac eucererenggac siriha, imoc
ngic mongngo gbome kpegiec, ifi isoc. Kpegiu hadzing toforec feyac
ammanu gbome imoc nesarima ereude. Nga imoc dafiac erede, imoc
ngicngo mi negentegecde.
28 Nga bangec yengenaoc wiac meyadiu erema tebang angkecde.
Amma fora amma wadzima kpaueude.
29 Kpaueu fora kpememe naso anu ye semeng bic kperecgeude."
30 Yesungo monggoc yofi deec, "Nenang Anutuac eucererenggac siriha
yofi heima deni naric anude.
31-32 Anutuac eucerereng imoc mastet gbomea isoc. Mastet gbomea
imoc gbome sasawa yeneac kapiangina. Nga imoc bangecfu faini erema
yadima semeng uaac mondzang feracyunuma fawa kuneng angande.
Nga sawau neng yeneng imocac nokumucfu hama faec heima tacgecde."
33 Yesungo yoac heima yoac ifia homac dema ngicngac negen ne-
gengnginaac sirihau Kebuac yoac edeyunuec.
34 Amma yoac deec, imoc ine yoac heimasac edeyunukefec.
Edeyunuma medacfora meyunuma tembucfu kemma hania
dekperagima edeyunukefec.
35 Anu ama marai anu Yesungo medacfora yofi edeyunuec, "Nenang
dzohong noboc kenni."
36 Ifi deu yeni ngicngac habutoa wayunuma Yesu gombau bic tacmanu
yeni ye wangecma kenggec. Kemmagec gomba goango ifingoc moda-
cyunugec.

37 Nga imohai firang engena kpeu tembong kucgoc kpeu dokungo
gomba manau erema gomba mewakebeso anec.
38 Anu Yesungo gomba ngadeau kparicgang heima gau femanu medac-
fora yeneng midima degec, “Kpoukpou, kemebesonga andimbe, ge
imocac fagung mong mi annec me?”
39 Ifi degec ye gauunac yacma firang kpetarimima dzohong yofi edeec,
“Ge waickema fena!” ifi deu firang kpac anu dzohong imoc ning kpema
eng feec.
40 Feu Yesungo medac yeneac yofi deec, “Ngeni nocac kengec andae,
negen negensingngina mong mi fede me?”
41 Ifi deu yeni kengec nga damutoa yombong amma kpesiemegec, “Ye
noc ngic, firang nga dzohongtoa yereng yeac enac tofohodape.”

5

1 Anu dzohong ferecgema Gerasene bangecfu edigeng kenggec.
2 Kensikema Yesungo gombaunac mamanu ngic mong asu seuhagoc-
ngo kicsereunac hama Yesu meficgeec.
3 Ngic imoc ye kicsereu feyac angkefu ngic mongngo ye witickeudeac-
soc mi anec. Nga yeni sengngo witickebeso ifingoc obohogec.
4 Ngic yeni naso homac hanimaria sengngo witickegec yeng
seng kperecgedarec nga hania aiengngo witickegec, imoc ifingoc
kperecgedarec. Nga ngic sasawa yeni ye mendanggegecdeac obohogec.
5 Ngic imoc ye hadzing toforec kicsereu nga fagannu arohoma yenge-
naoc sebia hocfu heiherecge angemekefec.
6 Amma ye hereaungoc Yesu hemma nedzikemma haniau makpeec.
7 Makpema seriangoc arohoma deec, “Yesu Anutu engenatoaac
Medac, neac wiac imoc geac mi ande. Ni Anutuac kicfu edeguduae, ge
kpendzennu mi fainuna.”
8 Yesungo asu seuhagoc kporaru yearunac erema kenudeac edeec,
imocac amma ngicngo ifi deec.
9 Ifi deu Yesungo yofi kpesimiec, “Ge kpacga merac?” kpesimiu deec,
“Ni kpacna habutoa, nocac neni homac.”*
10 Ifi deu ye kporacyunuu bangec imoc mi wagecdeac
seriyombonggema derecgeec.
11 Anu bangec botuc imohai berechabutoa mong fagang wegenacfu
surukpema kecgec.
12 Kecgec asu seuhagoc yeneng yofi dema desambic ammigec, “Ge
suenununa berecfu kemeni.”
13 Ifi degec Yesungo negengyemmeu yeni ngicfunac erema berechabu
yenearu kemegec. Kemegec berec yeni fagannunac nedzima dzohonnu
kemema doku nema homedacgec. Nga berec homegec, yeneac kpeteng-
ina imoc 2 tauseng isoc.
14 Anu berecgareng yeneng kengec worama taonnu nga amabisicfu
ngic kecgec, yenearu kemma faka fingerec, imocac siduc edeyunugec
yeneng imoc hengecdeac hagec.
15 Nga yeni Yesuaru hasikema henggec ngic hadehadehabugoc warac
kefec, yeng negentegecma wamba heima taru yeni ye hemma kenge-
cyunuec.

* **5:9:** “Kpacna Region” deec. Region imoc ami areng mong kpetea 5 tauseng me 6 tauseng.

16 Nga ngic kicnginango faka imoc henggec, yeneng ngic hadehadegoc,
yearu faka fingerec nga berec yeneac siduc momoc ngicngac ayem-
megec.
17 Nga yeni yoac imoc negendacma Yesungo amabangecngina
waudeac edegec.
18 Ifi edegec ye gombau emmanu ngic hadehadegoc ngereec, yeng
yegoc kenudeac derecgeec.
19 Derecgeu Yesungo ine kpetarimima yofi deec, “Ge amagau kemma
Kebungo geac ubea manganeu wiac sasawa anggendac, imocac siduc
tosofocga ayemmebesena.”
20 Ifi deu ye kemma Yesungo faka sasawa yearu meec, imocac
siduc Dekaporisi bangecfu ngicngac yoac dekperagiyemmeu yeni imoc
negemma kerectegec anggec.
21 Anu Yesungo gombau emma monggoc dzohong ferecgema hasike
nammanu ngicngac homacngo yearu heockema kemma kpedzucnegec.
22 Kpedzucnemagec kpekpeturang amaac gareng mong kpara Yairo,
yeng hama Yesuac haniau makpema desambic amma deec,
23 “Naroanna homebeso ande. Ge hama marigango witiau faina
ngereeude.”
24 Edeu negemma kemmaec ngicngac habutoango hefacemema yearu
hagec.
25 Anu ngac mong ihaingoc nanec, ye sacherec amma kecmanu kifa 12
bic anec.
26 Amma ye kpendzeng kpema dota homac yenearu kemma hiedzoya
eng kpedzonggeu sebiau ngerec ngeree mong ine mi fingecmiu eng
monggoc manganeec.
27-28 Amma ngac imoc ye Yesuac siduc negemma ngicngac ngadengin-
ausing kemma yofi negenec, “Ni ngakpia kpeserema ngereebadenoc.” ifi
negemma Yesuac ngakpihereha kpesereec.
29 Kpesereu imohaingoc sawa gbanggeu sebia nomaneu kpendzenga
kpac anu negengemeec.
30 Nga Yesungo yofi negenec, kucna tosea ferecgedac, imocac amma
habutoa yenearu dzigenema yofi kpesiyemmeec, “Merang ngakpina
kpeseredac?”
31 Ifi deu medacfora yeneng degec, “Ngicngac homac yeneng hefacgu-
magec geng merang kpeserenude dema kpesinec, imoc mi heide.”
32 Nga Yesu ye ine ngacngo kpesereec, ye hentegerudeac fikengfiha
anec.
33 Ammanu ngac ye kengec kpeu dzonoma fedeu Yesuac haniau
makpema haniaya hafoangoc deficgedarec, nocac sebiau faka fingerec,
imoc negenec.
34 Deficgeu Yesungo yofi edeec, “Naroang, negen negensinggango
mengeregudac. Ge sebiga ngereeu ruaegoc kenna!”
35 Anu Yesungo yoac denammanungoc ngic goa yeneng kpebung
garenggac amaunac hama Yairo edegec, “Naroangga bic homedac,
kpoukpou monggoc ebic mi mina!”
36 Ifi degec Yesungo yoacngina wama gareng yofi edeec, “Ge mi
kengecguu, eng negensinggena.”
37 Ifi dema habu kpetariyemmema Petoro nga Yakobo amma munea
Yohane, yeni meyunuu kenggec.

38 Kemma garenggac amau kensikema henu ngicngac habu yeni ubahodung amma kpeborongtoa kpema kiacsonggong anggec.
39 Nga Yesungo ine ama manau emma ngicngac yofi edeyunuec, “Ngeni nocac kpeborong kpema kiacdae? Naroang ye mi homedac, ye gau fede.”
40 ifi deu yeni dzomoremigec. Yeng ine ngicngac sasawa kporacyunuu ngadeau madacgec. Magec naroanggac nonggomama nga medacfora harebec meyunuu naroang feec, ihai enggec.
41 Emma mariau mema yofi edeec, “Tarita koumi!” imocac titiha yofi, “Ngacbisic, ni edeguduae, ge yacna.”
42 Ifi deu naroang ye imohaingoc yacma kengha anu yeneng hemma kpidohoma negenggec imoc wiac engena anec. Naroang imoc ye kifaya 12 anec.
43 Nga Yesungo faka fingerec, imoc mi deficgegecdeac seria deracyunuma naroang yaka migec neudeac edeyunuec.

6

1 Yesungo bangec imoc wama yengena amabangehau kenu medacfora yeneng modacgec.
2 Nga sabata naso anu ye kpekpeturang amau emma ngic edekpou ayemmeu ngicngac negemma tacgec yeneng kerectegec amma degec, “Negen negeng imoc merang kpoumiec nga uayoac merang miecac mariango faka kuhagoc ifia mekecde?
3 Ye Mariaac medac nga amamemengic. Ye Yakobo nga Yosec amma Yuda nga Simong yeneac dacngina nga naingfora yeni nenanggoc kecdae.” Yeni ifi dema dehesi amma wagec.
4 Nga Yesungo yofi edeyunuec, “Profeteac amafora nga sactosofora amma arengfora, yenengsac yeac ewea mi heiandae.”
5 Nga ye faka kuhagoc mong yenearu meudeacsoc mi anec. Ye ngic hafeigoc mocgu mocgusac mariango kpesereyunuu ngereegec.
6 Nga yeni mi negensinggegecac negenu naric mi anec. Amma ye guruama tackenec, imohai yerecgema edekpou ayemmeec.
7 Yesungo medacfora 12 kpacyunuma yohockang yohockang hendzicyunuma asu seuhagoc kporacgecdeac uayoac nga kuc yemmema sueyunuec.
8 Amma yeng yofi dema dederecge ayemmeec, “Ngeni singgac mefic mong mi mema yasusac mebisia. Ngeni yaka me hie mi mebisia amma dzo mong fadeng nabehau mi baribisia.
9 Ngeni hanitabe faima ngakpi yohockang ine mi mekembisia.”
10 Ifi dema yofi edeyunuec, “Ngeni kemma ama monnu kensikegec ngic yeneng ama heingemmegec ngeni ama imohai tacyac angkecgec wisickeu wama amabangec monnu kembisia.
11 Nga amabangec monnu kenggec ngic yeni mi hoangngunugecde amma yoacngina mi negenggecdeu ngeni haninginaunac yube kpegec mau amabangec imoc wabisia. Nga ngic yeni imoc hemma haniangina negentegecbisia.”
12 Yesungo ifi deu yeni kemma ngicngac ubangina merenggecdeac Anutuac yoac edekpou ayemmegec.
13 Amma yeni hadehade nga yafing homac kporacyunugec nga ngicngac hafeigoc kerecngo nadzicyemmema mengereyunugec.

14 Yesuac siduc imoc bangeha bangeha sokoma kenu ngictau Herodengo yoac imoc negemma yofi negenec, “Yohane dokunadzicngo homecfunac gborima yarecac amma faka kuhagoc meudeac kuc femide.”
15 Ifi degec ngic goa yeneng degec, “Imoc Eria.” nga goango degec, “Ye profete. Profete warac kecgec, yeni isoc.”
16 Anu Herodengo ine yoac imoc negemma deec, “Yohane ubea kperecgeai, yennoc gboriec kecde.”

17-18 Nga Herodengo munea Firipoac enema kpara Herodia, ye hamangec mema mekefec. Faka imocac amma Yohanengo Herode yofi edeec, “Ge munagaac enema menec, imoc singngo mi dede.” Ifi deu Herodengo ngicfora edeyunuu Yohane mema witickema witicamau faigec.
19 Anu Herodiango Yohaneac herebu negenec. Negenu Herode ye ine Yohaneac kengec kpeu garenggeecac amma Herodiango kpeudeac sing obohoec.
20 Imoc yofiac, Yohane ye ngic dindingac nga kpetiac, Herodengo imoc negentegecma henggareng ammikefec. Amma ye yeac yoac negemma naso homac negengyohoc meficgema sifu yoara negenudeac ammiec.

21 Kecma Herodiaac naso gombunga mong yofi fingerec. Herodengo fingec fingec nasoyau ngickuneng yeac bageau kecgec nga wasaingicforaac enara amma Gariraia bangecfunac ngicenara, yeni heitaiyunuma neneyaka ohoyemmegec.
22 Ohoyemmema tacmagec Herodiaac naroangngo hama kicnginau yegec fedeec. Fedeu Herode nga ngic yegoc yaka negec, yeneng imoc hemma songo negenggec. Imocac amma ngictaungo naroanggac deec, “Ge wiac monggac negemma derecgenenna imoc naric gembade.”
23 Dema nemuya monggac kpacfu yofi deseriec, “Ge wiac sasawa derecgenenna gengyombonggebade nga bangecna nobohaac dena mendzicma gembade.”

24 Ifi deu naroang ye kemma nonggea kpesimiec, “Ni noc wiacac debade?” deu nonggeango deec, “Ge Yohane dokunadzicac oruha dena.”
25 Ifi deu naroang ye imohaingoc ngictau yearu kemma deec, “Yohane dokunadzicac oruha yagucngoc terau faima nennadeac anende.”
26 Ifi deu ngictaungo ubaebic meec. Amma ngic tacgec, yeneac kicfu yoac bic deseriecac amma ine imoc wabesonga negenu naric mi anec.
27 Nga ye imohaingoc wasaingic mong sueu Yohaneac hatea mehaudeac witicamau kenec. Kemma Yohaneac ubia kperecgema
28 hatea imoc terau faima mehama naroang miu naroangngo imoc mekemma nonggea miec.
29 Anu Yohaneac medacfora yeneng siduc imoc negemma kemma farenga mehama tonggogec.

30 Aposoro yeni monggoc Yesuaru kpeturangge hama wiac sasawa anggec megec nga edekpou ayemmegec, imocac siduc ammigec.
31 Nga ngicngac homac yeneng kengha anggecac tacnegeng nga yakaneneac titing mong mi fingerec. Imocac Yesungo medacfora yofi edeyunuec, “Ngeni hagec tembucnina kecnideac nigoc bangec kisiu kemma kecnegembisia.”
32 Ifi deu yeni tembucngina gombau emma bangec mong ngiha kpacfu kenggec.

33 Kemmagec ngicngac homacngo ine yenemma yenentegecma taong
tackenec, imohacnac nedzima warac warac ihai kensikegec.
34 Kensikema Yesungo gombaunac mama ngicngac habutoa ifi yen-
emma yeneac ubahodung negenec. Nocac yeni rama garengngina kpac
kecdae, ifi isoc kecgec. Ifi negemma wiac homac edekpou ayemmeec.
35 Ayemmema kefu marai anu medacfora yeneng yearu hama degec,
“Bangec yomoc ngiha kpac anu naso bic kendacde.
36 Imocac ge ngicngac sueyununa ama tackende, imohai kemma yaka
bummenec ambisia.”
37 ifi degec yeng yofi deec, “Ngeneng yaka yemmegec negec.” Ifi deu
merenggec, “Neni kemma 200 denaringo* yaka bummehama yemmeni
negecdeac denec me?”
38 Ifi degec Yesungo yofi kpesiyemmeec, “Ngenearu ic sogong dafiguc
fede, ngeni kemma henggec.” Ifi deu kenghemma edegec, “Ic sogong
marimong nga kondungyang yohockang metacdimbe.”
39-40 Ifi degec yeng ngicngac kpindzinnu matacgecdeac edeyunuec.
Edeyunuu yeni mama goa 100 nga goa 50 ifi habu mema kpindzinnu
tackenggec.
41 Tacmagec Yesungo ic sogong marimong nga kondungyang
yohockang imoc meec. Mema kiwa kurumennu fiu enu kenehema
ic sogong tuema medacfora ngicngac gumecyunugecdeac yemmeec.
Yemmema kondungyang ifingoc mederema yemmeu medacgec.
42 Mema ngicngac sasawango negebec amma
43 ic sogong nga kondungyang tosea neti anggec feu kpedzucnegec
kemema sakac 12 wakeec.
44 Ngic yaka negec, imoc yeneac kpetengina 5 tauseng.
45 Nedacgec wisickeu Yesungo ngicngac faiyunuudeac namma meda-
fora sueyunuu yeni waraima gombau emma Besaida taonnu kenggec.
46 Kemmagec ye ngicngac faiyunuma numuudeac tikiu enec.
47 Nga ama toforeyemmeu gombango dzohong dzongiau kemmanu
Yesungo tembuha yeigeng kefec.
48 Kefu medacfora kemmagec ama werec wereckenggac firangngo
kenggecfusing haecac puri kpebibiegec. Ifi anggec Yesungo yenemma
yenearugeng dzohong witiau titi kemma feracyunubeso anec.
49 Ye dzohong witiau titi kenecac yeni hemma ine wosongango hade,
ifi negemma kengec amma arohogec
50 yeng yofi bic edeyunuec, “Ngeni wosongina makiu, imoc ni, ngeni
mi kengecngunuu.”
51 ifi dema gombau emma yenigoc taru firang kpac anec. Nga yeni
ongangina worau kerectegec anggec.
52 Amma yeni herengina dzege dzegea feecac amma yakau faka fin-
gerec, imoc mi negentegecgec.
53 Anu yeni dzohong ferecgema Genesarete bangecfu kensikema gom-
bangina dzegegec tarec.
54 Taru gombaunac mamagec ngicngac yeneng Yesu bic hensigec.
55 Hensima amea amea nedzikemma ngicngac hafeigoc tofou
faiyunuma, “Ye ihai me ihai kecde.” imoc negemma ihai meyunu
hakecgec.

---

* **6:37:** 200 denari imoc burumaka 6ac bungngina isoc ande.

56 Yesungo taonnu nga amabisicfu endaru ngicngac yeneng ngicngac hafeigoc meyunuma didiu faiyunugec ngakpia susiaac witiha kpeseregecdeac derecgegec. Amma kpeseregec, yeni sasawango ngereegec.

7

1 Farisaio nga Yerusarennac mitiac negen negengngic goa yeneng Yesuaru hama kpeturanggema kecgec,
2 imohai Yesuac medacfora goa yeni maringina mi dzuac dzuac yaka menec anggec yenenggec.
3 Imoc yofiac, farisaio nga yudangic sasawango bangecfocnginaac singyoac modacma maringina dzuacmaguc yaka neandae.*
4 Amma yeni emenecfunac hama doku nadzic nadziha kpac yaka eng mi menec amma faka goa ifia momoc kpabanggema angandae. Yeni kpakenec nga sokoc amma birikeng ifingoc dzuacmaguc neandae.
5 Ifi anu farisaio nga mitiac negen negengngic yeneng Yesu kpesimigec, "Medacfocga yeni nocac bangecfocnina nga esangabofocnina yeneac singyoac mi modacma maringina mi dzuac dzuac yaka eng menec angandae?"
6 ifi degec yeng yofi edeyunuec, "Profete Yesaiango ngic ikoha ngeneacnoc kpefing fora yombong yofi ohoec,
'Ngichabu yomoc yeni enacbibicngo sesehenuandae nga herenginango ine neac hereau kecdae.
7 Yeni ngicngac wiac kpouyemmeandae, imoc ngicac singyoac edekpou ayemmeandae amma ni eng dengerenugec hemba fora kpac angkecde.' *(Yesaia 29:13)*
8 Ngeni Anutuac dedeseriyoac meickema ngic yeneac singyoac hoanggeandae."
9 Amma monggoc yofi edeyunuec, "Ngeni ngenang singyoac hoanggeandaeac Anutuac dedeseriyoac meickeyombonggegecde.
10 Mosengo yoac mong yofi deec,
'Ge nonggo manghocga seseheyurubesena.' nga 'Ngic mong ye nonggea me mamaac sowecyoac deude, ye homebeso.' " *(Makekeng 20:12; 21:17; Sesememe 20:9; Dedeseri 5:16)*
11 Ngeneng ine yofi deandae, "Ngic mongngo nonggea me mama yofi edema deude, 'Wiac gemba nanggegudeac dedua, imoc bic Anutuac sese† dedua.'
12 Ifi deu ngeni ngic nonggea me mama meficgeudeac dekpetari ammigecde.
13 Amma ngeni singyoacngina kpabanggema Anutuac yoac semema faka goa ifia homac angandae."
14 Yesungo ifi dema ngichabu monggoc kpacyunuu hagec yofi edeyunuec, "Ngeni kedzac kpema negentegecdacgec.
15 Wiac mongngo ngadeaunac kemeande, imocngo ngic ubahere naric mi heidzadzu kpeude, kpac. Nga ngic heremanaunac wiac ereande, imocngo ine ngic heidzadzu kpeude.
16 Ngic kedzahagoc kecde, yeng yoac yomoc negembeso."
17 Ye ifi dema ngicngac wayunuma amau enu medacfora yeneng yoac heima deec, imocac kpesimigec yofi edeyunuec,

---

* **7:3:** Ge imocac hania "Yoac goaac dedekperagi" imohai hennade. Hafac 1130 † **7:11:** Sese imoc Hebraio yoacfusing Korban

18 “Ngeni negen negentegecngina kpac, ifi isoc kecdaengoc.
Ngadeaunac wiac mong heremanau kemeande, imocngo naric mi
heidzadzu kpeude, ngeni imoc mi negentegecdae me?
19 Wiac imocngo ubanginau mi kemeandeac hereu kemema isinggeu
keractennu kemeude.” Yesungo ifi dema yaka sasawa nenideac des-
orongaiec.
20 Amma torokpema yofi deec, “Wiac mong ngic ubahereunac ere-
ande, imocngo ine heidzadzu kpeude.

21-22 Nga ngic ubahereunac wiac yofia ereande, negen negeng man-
gana nga Kaiserofaka amma hamangecfaka nga ngickpekpe amma
eweeneng mewa nga kic hodung amma manganaac areng meme nga
ikoc faka amma faka sicsauha nga keracmangang amma desureyoac nga
sebiengeng amma ubafong,
23 imoc sasawango ubahereunac erema ngic heidzadzu kpeude.”

24 Anu Yesungo yacma imohacnac kenec. Kemma Tiro nga Sidong
amabangecfu kensikema ama monnu enec. Enu ngicngac yeni taong
imohai siduha mi negenggecdeac, ifi negenec amma ye ine sufuma
tarudeac obohoec.
25-26 Ammanu imohaingoc Sirofoinikia bangecfunac grikngac
mongngo haec. Hama Yesuac haniu makpema naroanga asu seuhagoc
kporacmiudeac derecgemiec.
27 Derecgemiu Yesungo yofi edeec, “Nambarac yeni yaka warac warac
nema gebecyunubeso. Nambarac yeneac yaka wangecyunuma kasi
yenearu ukunide, imocngo faka gombunga kpac.”

28 Ifi deu ngacngo meremmiec, “Kebu, imoc negenduae, amma kasi
yeni sifu nambarac yeneng yaka kisisickegec tebo bageau maande,
imocsac neandae.”
29 ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ge yoac ifi denecac kenna, hadehade ye
naroangga bic wadac.”
30 Ifi deu ngac ye ameau kemma henu hadehadengo naroanga bic wau
naroang ye fefeau waickema feec.

31 Yesungo Tiro bangecfunac dzigenema Sidong taong ferecgema
Dekaporisi‡ bangecfu sing kemma Gariraia dzohonnu kensikeec.
32 Kensikemanu ngicngac yeneng ngic mong kedzacfong nga yoac
dedeac enara ebiria, ye mehama Yesu mariango kpesereudeac desambic
ammigec.
33 Ifi degec negemma ye ngichabu yenearunac meickema ngic
ngadeau faiu nanu gbongango kedzahau faima mariau sofohoma
nedzaranga kpesereec.
34 Kpeserema kurumennu fiu enu asu heima deec, “Effata!” Imocac
titiha yofi, “Ge sarina!”
35 Ifi deu ngic kedzaha bic sariu nedzaranga monggoc merenu yoac
tongganang deec.

36 Ifi deu Yesungo faka fingerecmoc, imoc ngicngac yeneng mi deyadi-
gecdeac seria yombong deracyunuu yeni ine imoc monggoc deyadiy-
ombonggema degec.

‡ **7:31:** Dekaporisi imoc titiha taong 10.

37 Ifi degec ngicngac yeni homac wareckema kerectegec amma degec,
“Ye wiac sasawa mema kecde, imoc ngereeyombonggedacde. Ye ngicngac kedzacfong yeneac kedzac mesariude nga yoacngina kpac, yeni yoac meficgeyemmeude.”

8

1 Naso imohai ngicngac habutoa yeni monggoc Yesuaru hama kpeturanggegec. Nga yakangina kpac anu Yesungo medacfora kpacyunuma yofi edeyunuec,
2 “Ngicngac yomoc yeni yakangina kpac uameme harebec bic nigoc kecdauac ubana manganede.
3 Goa yeni amabangec hereaunac hagecac yakaya kpacfu sueyunuba amanginau kengkecma kicgigi ayemmebacac.”
4 Ifi deu medacfora yeneng degec, “Nenang bangec kisi yofiau yaka dafiu meficgema habutoa yemmeni gebecyunuude?”
5 ifi degec Yesungo kpesiyemmeec, “Ngeni ic sogong dafiguc mekecdae?” deu yeni “Seweng” degec.
6 Ifi degec negemma Yesungo habu bangecfu matacgecdeac edeyunuec. Edeyunuma ic sogong seweng mema Anutuac ubangerec dema tuema medacfora yemmeu yeneng mederema ngicngac arennu yemmegec.
7 Amma ye kondungyangbisic bisic goa metacgecmoc, imoc ifingoc Anutu ubangerec edema faiyemmegecdeac edeyunuec.
8 Faiyemmegec yeni negec gebecyunuu yaka tosea tarec, imoc mema kpedzucnegec sakac 7 anec.
9 Nga ngic 4 tauseng ihai tacgec, yeni negec wisickeu sueyunuu kengha anggec.
10 Nga Yesu ye imohaingoc medacforagoc gombau emma Darimanuta bangecfu kenggec.
11 Farisaio yeneng hama Yesugoc yoacngina engemmama anec. Yeni kuha isinggegecdeac faka kuhagoc mong kurumennunac meu henggecdeac derecgemigec.
12 Ifi degec yeng ongaasuyau ebic meficgema yofi deec, “Naso yomocac ngicngac ngeni nocac faka kuhagoc henggecdeac derecgeandae? Foracngoc, ngicngacareng yomoc ngenearu faka kuhagoc mong naric mi fingecngemmeude, imoc edengunuduae.”
13 Ifi dema ngic imoc wayunuma gombau monggoc emma dzohong nobocgeng kenggec.
14 Naso imohai medac yeni ic sogong nigecyunuu mocgusac gombau taru mekenggec.
15 Nga Yesungo gorongina kpema yofi edeyunuec, “Ngeni farisaio nga Herode yeneac yis, imocac henghomema kecbisia.”
16 ifi deu yenaocngoc denegeng amma degec, “Nenang ic sogonnina kpac, imocac amma ifi dede.”
17 Ifi denegeng anggec ye imoc negemma edeyunuec, “Ngeni ic sogong mi mehadauac denegeng andae nga ngeni yoac imoc wagec. Ngeni herenegen negengngina dzege dzegeaac amma wiac mong mi negentegecdae.
18 Ngeni kicnginagocngo wiac mi hengandae nga kedzacnginagoc ammanu wiac mi negengandae.

19 Ni ic sogong 5 tuema ngic 5 tauseng gumecyunuba tosea taru sakac
dafiguc kpedzucnegec wakeec, imoc bic nigecngunuec me?" Kpesiyem-
meu yeni 12 degec.
20 "Anu monggoc ic sogong 7 tuema ngic 4 tauseng gumecyunuba tosea
taru sakac dafiguc kpedzucnegec wakeec?" kpesiu yeni 7 degec.
21 Ifi degec yeng yofi edeyunuec, "Ngeni yaguc ifingoc negen ne-
gengngina mi ireckedengoc."
22 Anu yeni Betsaida amabangecfu kensikemagec ngicngac yeneng
ngic kicpisic mong Yesuaru mehama mariango kpesereudeac desambic
ammigec.
23 Ifi anggec ye kicpisic mariau mema guruama ngadeau hesicke
kemma kiwau sofohoma mariango witiau faima kpesimiec, "Ge wiac
mong hennec me?"
24 Kpesimiu kicpisic yeng kic fima deec, "Ngic yeni siricngina ic isoc
yenemba kengha andae."
25 Ifi deu Yesungo kiwau maria monggoc faiu ngereema wiac sasawa
gombunga nga dindingac henec.
26 Henu suema yofi edeec, "Ge amagau kemma taonnusing mi embe-
sena."
27 Amma Yesungo medacfora yenigoc Kaisarea Firipo taonnu kenggec.
Sinnu kemmagec yeng medacfora yofi kpesiyemmeec, "Ngicngac yeni
neac merac deandae?"
28 Ifi deu degec, "Ngic goango Yohane dokunadzic deandae nga goango
Eria amma goa yeneng ine profete mong esea deandae."
29 Ifi degec yofi kpesiyemmeec, "Anu ngeni ngenaoc ine neac merac
deandae?" deu Petorongo deec, "Ge Messia."
30 Ifi deu yeng yoac imoc ngic mong mi edeyunugecdeac deracyunuec.
31 Anu Yesungo yofi edekpou ayemmeec, "Ngicac Medac ye kpendzeng
homac kpebeso. Yudangic enarafocngina nga womong gareng enara
amma mitiac negen negengngic yeneng ye ubango wama kpegec
homebeso. Homeu uameme harebec ammanu monggoc gborima
yacbeso."
32 Yoac imocac didiu yombong edeyunuu Petorongo ngadeau wangec
kemma tembucfu namma kpetarimiyombonggeec.
33 Kpetarimiu Yesungo dzigenema kiwa medac yenearu fima Petoro
kpetarimima edeec, "Satang, ge ngadenau hakenna. Ge wiac negennec,
imoc Anutuarunac kpac, imocngo ine ngicac negen negeng ande."
34 Yesungo habu nga medacfora kpacyunuma yofi edeyunuec, "Ngic
mong ye ni modacnubeso negendeu ye yengena ubasebiaac songo
memama mariponga miacma tofohoma modacnubeso.
35 Imoc yofiac, ngic mong ye kekeha segereudeac negemma uaya
mede, ye kekeha sufumiude. Nga ngic mong ye neac amma nga siduc
gombunggac amma kekeha waude, ye ine kekeha fingecmiude.
36 Imocac ngic mongngo bangectoa bangec yomocac wiac sasawa
meficgeecac kekeha ukuu sufuude, imocngo ngic naric mi meficgeude.
37 Ngickekec monggoc memeaac sing mong mi fede.
38 Imoc yofiac, ngic mongngo neac negenu gameagoc anude amma
neac yoacnaac negenu gameagoc ande, yearu yofi fingerude, Ngi-
cac Medacngo Mamaac kuc nga kibikperagiau angero kpetiac yenigoc
haude, yeng ngic imoc yeac ifingoc negenu gameagoc anude."

9

1 Yesungo torokpema yofi edeyunuec, “Foracngoc, ngic yomoc nandae,
ngenearunac goa mi homemagec Anutuac eucerereng kuhagoc fingecte-
geru henggecde, imoc edengunuduae.”
2 Anu uameme 6 wisickemanu Yesungo Petoro nga Yakobo amma
Yohane meyunuu tikitoa herea monnu tembucngina kecgecdeac enggec.
Emma sebia kicnginau heimeremma siriha mong yombong anec.
3 Ngakpia hereha kperagima kongac koporarac yombong anec.
Bangecfu ngic mongngo wamba kongac kongac ifia naric mi meficgeude.
4 Anu imohaingoc Mose nga Eria fingecyemmema Yesugoc yoac dene-
geng anoc.
5 Ifi anggec Petorongo Yesu edeec, “Kpoukpou, yei kecni songea andeac
bedzo bedzo harebec meni. Geac mong nga Moseac mong amma Eriaac
mong.”
6 Yeni homac kengecyunuecac ye noc wiac debeso, imoc obohoec.
7 Ifi nammagec hoeng mongngo hama semeyunumanu hoeng man-
aunac yoacudumeng mong yofi fingerec, “Yomoc neac Songomedacna,
ngeni yeac yoac negembisia!”
8 Yoac wisickeu imohaingoc yeni fikengfiha amma Yesungosac yenigoc
nanu henggec nga ngic mong mi henggec.
9 Nga yeni tikiunac mamagec Yesungo deracyunuma yofi deec, “Ngeni
wiac hendaumoc, imocac siduc ngic mi edeyunubisia. Kecma Ngicac
Medac homecfunac gborima yaruguc ine debisia.”
10 Edeyunuu medac yenaocngoc kpesiemegec, “Homecfunac gborima
yacyac, imocac hania dafi?”
11 Yeni yofi dema kpesimigec, “Mitiac negen negengngic yeni dafiac
Eriango waraima haudeac deandae?”
12 Ifi degec yofi edeyunuec, “Eriangonoc hama wiac sasawa memen-
gere anude. Nga mitikibiu yofi oho ohoya fede, ‘Ngicac Medac ye
kpendzeng homac kpeu desure ammigecde.’ imoc dafiac negensidae?”
13 Amma yofi edengunuba, “Eria ye bic haec nga ngic yeni songongi-
naac arennu faka hania hania ammigec, imoc yeacnoc oho ohoya fede.”
14 Yeni tikiunac mama medacfora goa yeneng yenearu hama henggec
ngicngac homac yeneac botucfu mitiac negen negengngic yenigoc yoac-
ngina engemmama anec.
15 Nga ngicngac nanggec, yeneng Yesu hemma kpidohoma bic
nedzikemma wenacngerec demigec.
16 Ifi anggec Yesungo kpesiyemmeec, “Ngeni nocac yoacngina engem-
mama ande?”
17 Ifi deu habu yenearunac ngic mongngo deec, “Kpoukpou, hadehade
mong yoara kpacngo medacnaac enac mema medzickeu gearu mehad-
uae.
18 Nga hadehadengo naso homac ye mema kpekpefac ammiande.
Ammiu ye hanimaria goriu enaraunac nambang soforoc ereu
enara kirandziande. Imocac medacfocga yeneng asu mangana
kporacmigecdeac deba yeni kporacbibiema wadau.”
19 Ifi deu Yesungo yofi merenec, “Areng yomoc ngeni negen negens-
ingngina kpac yombong. Ni ngenigoc naso herea monggoc tacbadeac
modzona tide. Ngeni medac imoc megec hau.”
20 Ifi deu mekenggec hadehadengo Yesu hemma medac kpefahau
bangecfu makpeec. Makpeu enaraunac nambang nga soforoc ereec.

21 Ereu Yesungo mama kpesimiec, “Hafei yomoc noc nasoac hana-
hema fingecmiec?” deu mamango deec, “Imoc sabahaungoc fingecmiec.
22 Fingecmiu hadehadengo naso homacngoc medac kpehomeudeac
gerecfu me dokuu kpefahau kemeande. Nga ge meficnurunadeacsoc
andeu sifu ubaga manganeu meficnuruna.”
23 Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Imoc ambadeacsoc, denec. Ngic mong
ye negensinggede, yearu wiac sasawa naric fingerude.”
24 Ifi deu imohaingoc medac mamango arohoma deec, “Ni negensing-
guba negen negensinna wegenedeac geng meficnuna.”
25 Ifi deu ngicngac homacngo Yesuaru nedzima kenggec yeng yen-
emma asu seuhagoc yoac seria ammima yofi edeec, “Asu kedzacfong
amma yoacga kpac, ni edeguduae, ge medac imoc wama erema kemma
monggoc dzigenema yearu mi kembesena.”
26 Ifi deu hadehadengo kucgoc yombong arohoma tima erema kenu
medac ye homemea isoc feec. Feu ngic yeneng imoc hemma bic home-
dac degec.
27 Ifi degec Yesungo ine mariau mema miaru yarec.
28 Yaru Yesungo amau enu medacfora yeneng tembucfu yegoc tacma
kpesimigec, “Neni dafiac hadehade imoc kporacnideac obohoding?”
29 Ifi degec yeng yofi edeyunuec, “Hadehade ifia yakasege kecma
nunumungo kporacbesonga.”
30 Yesu nga medacfora yeni ama imoc wama yofi negemma Gariraia
bangec ferecgema kenggec, “Ngicngac yeneng imoc mi negembisia.”
31 Nga ye imohai kemma medacfora yofi edekpou ayemmeec, “Ngic-
ngac yeni Ngicac Medac kererema ngic yeneac mariu faigecde. Faigec
yeneng ye kpegec homeude. Homeu uameme harebec ammanu
gborima monggoc yarude.”
32 Ifi deu yeni ine imoc mi negentegecma kpesigecdeac kengecyunuec.
33 Anu Yesungo Kafanaung taonnu kensikema amau emma medacfora
yofi kpesiyemmeec, “Ngeni sinnu noc wiacac denegeng andau?”
34 Kpesiyemmeu waickema tacgec nocac yeni sinnu yenanggarunac
merang engena kecde, imocac denegeng anggec.
35 Tacgec Yesungo medacfora 12 kpacyunuma yofi edeyunuec, “Ngic
mong ye enara kecbeso negende, yeng ngic tosofora sasawa, ngeneac
ngadeu kecma ngeneac kingangkpekpe ambeso.”
36 Ifi dema nambarac yenearunac mong mema botucnginau faima
hoanggema yofi edeyunuec,
37 “Ngic mong ye nambarac yenearunac mong yofia neac kpacfu
hoanggeude, ye ni hoannuude. Nga ngic mong ni hoannude, yeng nisac
mi hoannuude, kpac. Yeng Anutu suenuec, ye ifingoc hoanggeude.”
38 Anu Yohanengo Yesu yofi edeec, “Kpoukpou, ngic mong ye geac
kpacfu hadehade nga yafing kporacyemmeu hending. Amma ye ne-
nanggoc mi kecdeac kpetarimiding.”
39 Ifi deu Yesungo yofi deec, “Ngeni mi kpetarimibisia. Ngic mong ye
neac kpacfu ua mong kuhagoc meude, yeng kpacna bic mi demanga-
neude.
40 Ngic mong ye neneac ngaba mi ande, yeng ogonina anude.
41 Nga ngic mong ye ngeni Kristoac medac dema doku kpakenecfu
kpengemmeu negecde, foracngoc, yeng wiac imocac buma mi obo-
houde, imoc edengunuduae.”

42 “Amma nambarac kapia mongngo ni negensinnukecde, ngic
mongngo nambarac ifia faka mangana kpoumibacac amma ye yaguc-
noc dzamandzingtoa ubeau ubahemima kondungtoau ukugec kemeu,
imocngo ngic yearu ngereebac.
43 Nga mariga mongngo anggenu kopocsic meficgenadeu ge imoc
herecgema ukubesena. Mariga yohockanggoc kecma hofeac gerec pisic
pisickea kpac, imohai kemebanggac maritegec kecma kekecseriu enna
ngereeude.
44 ‘Hofeu kamangina mi homeude nga gerecngo mi pisickeude.’ *(Yesaia 66:24)*
45 Amma haniga mongngo anggenu kopocsic meficgenadeu imoc
herecge ukubesena. Haniga yohockanggoc kecma hofeu kemebanggac
hanitegec kecma kekecseriu enna ngereeude.
46 ‘Hofeu kamangina mi homeude nga gerecngo mi pisickeude.’
47 Me kicga mongngo anggenu kopocsic meficgenadeu imoc mesiukube-
sena. Kicga yohockanggoc kecma hofeu kemebanggac kicga mocgusac-
goc kecma Anutuac eucerereng manau enna ngereeude.
48 ‘Hofeu kamangina mi homeude nga gerecngo mi pisickeude.’
49 Ngicngac kondung hosoandae, ifi isoc ngicngac sasawa gerecngo
hosoyunubesonga.
50 Kondung imoc wiac gombunga nga imocngo ine kiacma songea kpac
anudeu geng songea monggoc naric mi meficgenade. Ngeni kondung
songea ubaherenginau mekecma ruaefaka angemmebisia.”

10

1 Yesungo bangec imoc wama Yudaia bangecfu Yodang nobocgengau
kenec. Kensikeu ngicngac habutoango yearu monggoc kemma kpetu-
ranggegec. Kpeturanggegec ye fakaya modacma edekpou ayemmeec.
2 Nga farisaio goa yeni ye tobanggegecdeac negemma kpesimigec,
“Ngic mong ye enema naric waude, imoc singngo dede me kpac?”
3 ifi degec yofi merengyemmeec, “Mosengo imocac dedeseriyoac dafi
ngemmeec?”
4 ifi deu yeneng degec,
“Mosengo yofi naric annideac deec, ‘Mong ye ngac wabeso dema yeng
wawakibi mima wau kembeso.’ ” *(Dedeseri 24:1-4)*
5 Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, “Ngeni ngic ubaseri nga herengina
dzege dzegea, imocac Mosengo dedeseriyoac imoc ohongemmeec.
6 Nga hanac hanaheau Anutungo siricngira ngic nga ngac anecdeac, ifi
meficyuruec. *(Fingec fingec 1:27; 5:2)*
7 Imocac amma ngicngo nonggomama wayuruma enemaaru kpeketa-
hau
8 yegoc sebi mocgu anecde. Ifi anecdeac yohockang monggoc mi andape,
yeri sebi mocgu anecde. *(Fingec fingec 2:24)*
9 Anutungo wiac dzegeec, imoc ngicngo naric mi herecgebeso.”
10 Nga yeni amau monggoc emma medacfora yeneng imocac kpesimigec
11 Yesungo yofi edeyunuec, “Ngic mongngo enema wama ngac mong
meude, ye serofaka enema esea ammiude.
12 Nga ngac mongngo ewea wama ngic mong meude, ye serofaka
ammiude.”

13 Ngicngac goa yeni Yesungo nambaracfocngina mariango kpesereyunuudeac meyunu hagec. Hagec medacfora yeneng ine kpetariyemmegec.
14 Ifi anggec Yesungo imoc hemma negenu homac manganeu yofi edeyunuec, “Nambaracbisic yeni nearu naric hagec, ngeni kpae mi heiyemmegec. Kurumenggac eucerereng imoc nambaracbisic yofia yeneac.
15 Foracngoc, ngic mong ye nambarac kapia yeni isoc mi anudeu ye Anutuac eucererennu naric mi enude, imoc edengunuduae.”
16 Ifi dema nambarac tabucyunuma maria witinginau faima kenecyunuec.
17 Yesungo kembesonga kemmanu ngic mongngo yearu nedzikemma yeac kicfu fafoc heima kpesimiec, “Kpoukpou gombunga, ni dafi amma kekecseriac maridzoming mebade?”
18 ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ge nocac gombunga denennec? Anutu mocgungo gombunga kecde.
19 Ge dedeseriyoac bic negennec,

‘Ge ngicngac mi yunuhomebesena, kaisero mi ambesena, hamangec mi mebesena, enacfu faifai mi ambesena, ngic yeneac wiac mong mi wangecyunubesena, nonggo manghocga seseheyurubesena.’ ”
(Makekeng 20:12-16; Dedeseri 5:16-20)

20 Ifi deu yeng meremma edeec, “Kpoukpou, ge denec, imoc sasawa sebigborinaungoc angereai.”
21 Ifi deu Yesungo yearu kic fima yeac songo negemma yofi edeec, “Ge wiac mocguac kpedadanggenec. Ge kemma finacga sasawa fegende, imoc suena dzo kirecgeu imoc ngicngac makpekpea yemmebesena. Ifi anna kurumenggac dzofinac fingecgenu hama modacnubesena!”
22 Ifi deu ngic ye ubea manganeu negengebirima kenec nocac ye dzofinaha homac femiec.
23 Kenu Yesungo fikengfiha amma medacfora yofi edeyunuec, “Ngic dzofinactoanginagoc yeneng Anutuac eucerereng manau enggecdeac ambibieyombonggegecde.”
24 Ifi deu medac yeneng yoac imoc negemma kerectegec anggec monggoc yofi edeyunuec, “Nambaracfocna negenggec, ngic finactoayagocngo Anutuac eucerereng manau engeng, imoc uatoayagoc.
25 Kamerengo bungic singau engeng, imoc ua efea nga dzofinactoagoc yeng Anutuac eucererennu engeng, imocngo ine uatoayagoc.”
26 Ifi deu yeni kerectegec yombong amma degec, “Ifi anu merang naric komoc kpeude?”
27 Ifi degec Yesungo kiwa yenearu fima yofi deec, “Ngicngac yeni imoc ambibiema wagecde nga Anutungo wiac sasawa naric mema wiac monggac mi obohoude.”
28 Ifi deu Petorongo deec, “Negennec, neni wiacnina sasawa wadacma ge modacguma kecdimbe.”
29 Ifi deu Yesungo yofi deec, “Ni fora yombong edengunuba, ngic mong ye amabangeha me daramunea me nonggomama me nambaracfora me amauaya, imoc neac nga siduc gombunggac amma waude,
30 yeng turunga mi obohoude. Amma ye wiac wadac, imocac turunga naso 100 monggoc meude. Ngicngac yeni naso yomohai ama nga daramuna amma nonggonasia nga nambaracfora amma amaua

migecde, imoc sisic ammima kpekporac ammimagec mekefude. Nga
ngade bangec siriha mong haude, imohai Kebungo kekecseri ifingoc
miude.
31 Anu ngic warac warac kecdae, yenearunac homacngo ngadea
anggecde nga ngadea kecdae, yenearunac homacngo warac warac
anggecde."
32 Anu yeni sing modacma Yerusarennu kengkecmagec Yesungo
waraiu medacfora yeni ye modacma negenggec wiac kuneng anec nga
goa ye modacgec, yeneng kengec anggec. Nga Yesungo medacfora 12
ngadeau meyunuma wiac fingecmiude, imocac yoac edeyunuec.
33 "Negenggec, nenang Yerusarennu endimbe. Enni ngic yeneng Ngi-
cac Medac womong gareng enara nga mitiac negen negengngic yeneac
mariu faigec, yeneng ye homeudeac desigecde. Desima ye bangec
monnunac ngic Anutu mi negemmidae, yeneac mariu faigecde.
34 Faigec, yeneng faifagoc ammima sofohoma dzikacngo kpema kpe-
homegecde. Nga uameme harebec ammanu ye monggoc gborima
yarude."
35 Anu Dzebedaioac medahora, Yakobo nga Yohane, yereng Yesuaru
kemma deoc, "Kpoukpou, neri wiac monggac derecgede anecmenadeac
negendipe?"
36 Ifi deec kpesiyemerec, "Ni noc wiac angecmebadeac negendape?"
37 Kpesiyemeru deoc, "Kecma kibikperagigau nerearunac mongngo
foigau nga mongngo kanagau tacdede, imoc deserinemecna."
38 Ifi deec Yesungo yofi edeyuruec, "Ngeri wiac kpesidape, imocac
hania mi negenghomedape. Neng kpendzenggac kpakenecfu nebade,
ngeri imoc ifingoc neecdeac dedape nga doku nadzicbade, ngeri imohai
nadzirecde me?"
39 Ifi deu yereng deoc, "Oc, naric andede." ifi deec Yesungo yofi
edeyuruec, "Ni kpakenecfu nebade, imoc ngeri ifingoc neecde nga doku
nadzicbade, imoc ngeri ifingoc nadzirecde.
40 Nga merang foinau me kananau tarude, imocac fora ine neng naric
mi desibade. Tatac imoc ngic damoc yeneac mengec mengerea fede,
yeneng ihai tacgecde."
41 Anu medacfora 10 yeneng imoc negemma Yohane nga Yakobo
yereac negenggec manganeec.
42 Manganeu Yesungo kpacyunuu kenggec yofi edeyunuec, "Bangec
monnunac ngicngac enarafocngina deyecdeyemmea, yeni ngicngac
yeneac ngickuneng siricfu yenigoc kecandaeac kuc feyemmede. Nga
kunengfocngina yeni kuc feyemmeu ngicngacfocngina yeneng yoacng-
ina modacgecde, ngeni imocnoc negendae.
43 Nga ngenearu faka ifia ine mi fingecbeso, kpac. Ngenearunac
ngic mongngo engena kecbeso ammide, yeng ine botucnginau kingang
kpekpengina kecbeso.
44 Amma ngeneac botucfunac mongngo warac warac ambeso am-
mide, yeng tosofora sasawa, yeneac wanacngic kecbeso.
45 Imoc yofiac, ngicngac yeneng Ngicac Medac kingang kpemigecdeac
mi maec, kpac. Yeng ine yeneac kingang kpema ngicngac homac yunge-
cyunuma kekeha wau yeneac doudeac maec."
46 Yesu nga medacfora yeni Yeriko taonnu kensikegec. Ihai kecma
ngicngac habutoa yenahafoc Yeriko monggoc wagec. Wamagec ngic

kicpisic mong kpara Batimaio, imocac titiha Timaioac medac, yeng sing
tegiau tacma iwaiac derecgekefec.
47 Derecgekefu Yesu Nadzarete taonnunac, yeng hama kende, yeni
yoac ifi degec ye imoc negemma kucgoc kpacma deec, “Yesu, Dawidiac
bangec, ge neacnec ubaga manganeu.”
48 Ye serima ifi kparu ngicngac homacngo waicke tarudeac edegec.
Edegec yeng ine seria monggoc kparec, “Dawidiac bangec, ge neacnec
ubaga manganeu.”
49 Kparu Yesungo namma yofi deec, “Ngeni kpacgec ye nearu hau.”
deu ngic yeneng ngic kicpisicac kpacma degec, “Ye kpacgude, ge ubaga
ngereeu yacma kenna.”
50 Ifi degec ngic ye ngakpihereha ukuma futucke yacma Yesuaru
kenec.
51 Kenu Yesungo kpesimiec, “Ni noc wiac anggembadeac negennec?”
deu ngic kickundungngo deec, “Kpoukpou, kicfifi ambadeac negend-
uae.”
52 Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Negen negensinggango mengeregudac
imocac naric kenna!” Ifi deu ye imohaingoc kicfifi amma Yesu sinnu
modacma kenec.

11

1 Anu yeni kengkecma Yerusareng taong mewegenebeso amma Oriwa
tikiu Betefage nga Betani amabangec tarocfu kensikegec. Kensikemagec
Yesungo medacfora yenearunac ngic yohockang sueyuruma yofi deec,
2 “Ngeri dindingac kemma guruama sing enarau tacde, imohai emma
donggi medaha mong ngicngo witiau mi tatara, imoc witickegec nande,
ngeri imoc meficgema witic yungecma mema haec.
3 Yungerec ngic mongngo kpesingemecma deude, ‘Ngeri dafi anecdeac
andape?’ ifi deu yofi edebesera, ‘Kebungo imocgoc ua meudeac dede.’ ifi
deec minginango donggi bic faiu haude.”
4 Ifi deu yeri kemma donggi medaha sinnu ama naguyau witic wi-
tickea nanec, imoc hemma yungeroc.
5 Yungerec ngic goa ihai nanggec, yeneng yeremma degec, “Ngeri dafi
negemma donggi medaha yungecdape?”
6 Ifi degec yeri Yesungo yoac edeyuruec, imoc edeyunuec yeni
negemma wayurugec kenoc.
7 Kemma donggi Yesuaru mekemma ngakpingira herea hesima donggi
medaha witiau tiameec Yesungo imocac witiau tarec.
8 Taru ngicngac homacngo ngakpingina herea hesima sinnu tiamegec
goango ua tegiaunac ic fawa herecgema sinnu faikenggec.
9 Nga ngicngac kiwau kenggec nga ngadeau modacgec, yeneng
kpacma yofi degec,
“Ohec, ngic Kebuac kpacfu hade, ye kenehagoc, hosanna. *(Mitiyegec 118:26)*
10 Mannina Dawidiac eucerereng hade, imoc kenehagoc. Wi kuru-
mennu kpara dengeregec, ohec waec, hosanna.”
11 Yesungo ifi Yerusarennu emma Anutuac womonnu enec. Emma
hennegeng andacma ama marai anecac medacfora 12 meyunuu Betania
amau kenggec.
12 Wereckengau yeni Betania wama mama Yesungo hereaac homeec.

13 Homema hereau fima fig ic mong maria tengging tengging henec.
Hemma negenu foragoc isoc anu ic haniau kensikema maria meficgeec.
Fig nasoya mi anecac ifi anec.
14 Nga ye fora hofocma ic yofi edeec, “Gearunac ngic mongngo fora
monggoc mi nebeso.” ifi deu medacfora yeneng yoac imoc negenggec.

15 Yesungo Yerusarennu kensikema Anutuac womonggac oda manau
enec. Emma ngic wiac emekpesi anggec, yeni imohacnac kporacyunuec.
Ye ngic hiedzo emekpesi anggec, yeneac tebo heimerenec nga kebesac
emegec, yeneac tatac heimeremma
16 Anutuac womong manau wiac ifia meenggecdeac kpetariyemmeec.
17 Kpetariyemmema yofi edekpou ayemmeec, “Yoac yofi oho ohoya
fede,

‘Amana imoc bangeha bangeha ngicngac sasawa yeneac nunumuama,
kpara ifi kpacbesonga.’ *(Yesaia 56:7)*

Nga ngeneng merenggec imoc ine hamangecngic yeneac sufu sufuama
ande.” *(Yeremaia 7:11)*

18 Ifi deu womong gareng enara nga mitiac negen negengngic yeneng
imoc negemma ye kpegecdeac sing hofocgec. Nga habu sasawango yeac
kpoukpouyaac negenggec engena anec nga yeni ine yeac kengecyunuec.
19 Nga ama marai anu Yesu nga medacfora yeni taong wama kenggec.

20 Wereckengau yeni sinnu kemma henggec fig ic imoc godeaunacn-
goc sokuema nanec.
21 Nanu Petorongo imoc hemma negensima Yesu edeec, “Kpoukpou ge
henna, ge fig ic soweckedang, imoc bic ururuema nande.”
22 ifi deu Yesungo yofi merennec, “Ngeni Anutu negensinggebisia.
23 Foracngoc, ngic mong ye ubeau negengyohoha kpac kecma wiac
mong me mong dema imocac fora fingerudeac negensiudeu yeng tiki
edimoc yacma kondunnu kemeu deu imoc foranoc fingerude, imoc
edengunuduae.
24 Ni imocac amma yofi edengunuduae, ngeni wiac imocac me imocac
negensima menide, ifi negemma negensinggema numugec wiac imoc
fingecngemmeude.

25 Anu ngeni namma numuandae, imohai ngic monggac wiac me
monggac ngaba mekecdaeu kopocsiha wabisia. Ifi anggec kurumeng
Mangnginango ngeneac kopocsic ifingoc waude.
26 Nga ngeni ngic yeneac kopocsic mi wagecdeu ine Kurumeng
Mangnginango ngeneac kopocsic ifingoc mi waude.”

27 Yesu medacforagoc yeni Yerusarennu dzigene enggec. Emma
Yesungo Anutuac womong manau yerecgemanu womong gareng enara
nga mitiac negen negengngic amma enarafocngina, yeneng yearu hama
kpesimigec,
28 “Ge noc kucfu ua yomoc menec nga merang ua imoc menadeac
uayoac genec?”
29 Ifi degec Yesungo yofi merengyemmeec, “Ni yoac mong kpesingem-
meba turunga edenugecguc ni ifingoc uakibinaac hania imoc eden-
gunubade.

30 Yohanengo dokunadzic ua mekefec, ua imoc kurumennunac me
ngicfunac, ngeni imoc edenugec negemba.”

31 Ifi deu yeni yenaocngoc denegeng amma degec, " 'Imoc kurumen-
nunac.' ifi denideu yeng yofi kpesinemmeude, 'Ifi negemmaguc ngeni
nocac ye mi negensinggegec?' "
32 Nga ngicfunac, imoc debesonga ngic yeneac amma kengecyunuec.
Nocac ngic yeni sasawango Yohane ye profete fora, ifi negenggec.
33 Imocac yeni Yesu meremmigec, "Imoc mi negendimbe." degec
Yesungo yofi merengyemmeec, "Ifi degec, ni ifingoc noc uayoacac kucfu
ua mekecduae, imoc mi edengunubade."

12

1 Yesungo monggoc yoac heima yofi edeyunuec, "Ngic mongngo waing
ua gboria mong homecma oda dzegeec. Dzegema waing tidzac tidza-
meac teng usuma gareng yeneac kicfifiac amaherec meec. Meu wisickeu
waing ua garenggegecdeac ngic meficyunuma yenigoc yoac dedzege
anggec nga yengenaoc ine bangec hereau kenec.
2 Kemma kecmanu fora kpememe naso hau wanacngiha mong
sueu waingngic yenearunac waing uaac fora noboha yeac anec, imoc
meudeac kenec.
3 Kensikemanu waingngic yeni wanacngic mema dzoboya kpema
entegeng suegec kenec.
4 Kenu minginango wanacngic mong yenearu sueu kenu yeneng ye
kpefuhama desofoc ammigec.
5 Ifi ammigec ua minginango serima wanacngic monggoc mong sueu
yenearu kenu ye kpehomegec. Kpehomegec ua minginango wanacngic
homac sueyunuu kenggec ua ngic yeneng medac goa dzoboyunugec nga
goa ine yunuhomegec.
6 Wisic wisickeau ua minginango songomedacyombonga mocgu ke-
fec, ye yofi negemma sueec, 'Yeni sifu medacyombonna eweheimigecde.'
7 Ifi negemma sueu ua ngic yeneng ine medacyombonga hemma
denegeng amma edeemegec, 'Yeng kecma ua yomoc tiu enude, imocac
ngeni hagec kpeni bangeha nga maridzominga imoc nenang ambeso.'
8 Yeni ifi dema ua minginaac medacyombonga mema kpehomema
farenga waing ua ngadeau ukugec kemema feec.
9 Anu ua minginango dafi anude? Ye hama waing ua ngic
yunuhomema waing uaya imoc ua ngic areng mong yemmeude.
10 Mitikibiu yoac yofi oho ohoya fede,
'Amameme ngic yeneng hoc mong mangana dema ukugec. Nga hoc
imocngo amaac hoc wotung amma seria nanude.
11 Nga faka imoc Kebu yengenaoc meu ngicngo hensongo ammidimbe.'
Ngeni yoac imoc osonegeng angandae." *(Mitiyegec 118:22-23)*
12 Nga Yesungo enara yeneac negemma yoac imoc heima deec, yeni imoc
bic negenggec. Nga yeneng ye mendanggegecdeac sing ine hofocgec.
Nocac yeni ngicngac yeneac kengecyunuu wama kenggec.
13 Ngicenara yeneng Yesu tobanggegec yoacdedeau makpeu yoacfu
faigecdeac negemma yofi anggec. Yeni farisaio nga Herodeac arennunac
ngic goa yearu sueyunugec
14 yeneng Yesuaru hama degec, "Kpoukpou, yoac fora dema ngic en-
gena me mamea yeneac mi negensiannec. Ge ngicngac areng socfungoc
ayemmekecnec, imoc negendimbe. Nga ge Anutuac sing dindingac
edekpou anemmekecnec. Ifi anu ngictau Sisa takesi mibesonga me mi

mibesonga, singngo dafi dede? Nenang ngictau Sisa takesi naric minide
me kpac?”
15 Ifi degec Yesungo ikocfakangina negentegecma yofi edeyunuec,
“Ngeni nocac faitobannu fainudae? Ngeni dzo mong meficgema edza-
cnugec hemba.”
16 Ifi deu yeni dzo mong migec yeng imoc hemma yofi kpesiyemmeec,
“Onga nga kibi yoc, imoc meracac?” kpesiyemmeu degec, “Imoc Sisaac.”
17 Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, “Imocac ngeni Sisaac wiac, imoc
Sisa mibisia nga Anutuac wiac, imoc Anutu mibisia!” Ifi edeyunuu
negemma kpidohogec.
18 Sadukaio areng yeni homecfunac yacyac mi fede, ifi dekecdae. Nga
yenearunac ngic goa Yesuaru hama kpesimigec,
19 “Kpoukpou, Mosengo dedeseriyoac yofi ohonemmeec, ‘Ngic mong
ye ngac mema gboriha mong mi kpeficge kecma homeudeu ngac ye
kefu muneango daraac hodzec mema gboric kpeficgema daraac kpac
miacbeso.’ *(Dedeseri 25:5-10)*
20 Naso monnu daramuna seweng yeni kecgec. Nga waracdacngi-
nango ngac mong mema gboriha kpac kecma homeec.
21 Homeu muneango ngac imoc mema ye ifingoc gboriha kpac kecma
homeec. Homeu munea mongngo faka imocngoc anec.
22 Nga daramuna seweng yeni ngac imocngoc mema gboricfocng-
ina kpac kecma homedacgec. Homedacgec hodzecngina kecma ngade
homeec.
23 Homeu ngic seweng yeneng ngac imocngoc megecac kecma ya-
cyac nasou homecfunac yacgecde, imohai ngac imoc meracac enema
anude?”
24 Ifi degec Yesungo meremma yofi edeyunuec, “Ngeni mitikibi nga
Anutuac kuc, imoc mi negentegecdae, imocac amma yoac desufudae.
25 Kecma homegec yeneng homecfunac yacgecde, imohai ngicngac
yeni mi meemegecde. Nga manggac mongngo ‘Ni naroanna ngic
mibade.’ imoc naric mi deude. Yeni imohai kurumenggac angero, yeni
isoc anggecde.
26 Nga homecfunac yacyac deba, ngeni yoac yomoc Moseac kibiu
imoc osoandae, Mosengo icfu gerecborang fingeru hemma ihai kenu
Anutungo yofi edeec,
‘Ni Abrahang nga Isaka amma Yakobo, yeneac Anutu.’ *(Makekeng 3:6)*
27 Nga ye ngic homemea yeneac Anutu kpac. Ye ngic gbori kecdae,
yeneac Anutu. Ngeni sing homac yombong segema kecdae.”
28 Anu Yesugoc demereng anggec, yeng turunga gombunga
merengyemmeu mitiac negen negengngic yenearunac mongngo imoc
hemma Yesuaru hama kpesimiec, “Dedeseriyoac damocngo engena
yombong ande?”
29 Ifi kpesimiu Yesungo yofi deec, “Dedeseriyoac engenangina yofi
fede,
‘Israengic ngeni negenggec, Kebu Anutunina ye mocgu nga
30 ge ubaherega nga ongaga amma negen negengga nga kucga sa-
sawa, imoc hafoangoc Kebu Anutugaac heresongo negemma kecbe-
sena.’ *(Dedeseri 6:4-5)*
31 Nga mong yofi,

‘Ge geangga anggengande, siriha imocngoc ngicngac gegoc wegena kecdae, yeni heresongogoc hoangyunubesena.’ *(Sesememe 19:18)*
Dedeseriyoac imoc yereac engena mong mi fede.”

32 Ifi deu mitiac negen negengngicngo meremmiec, “Gombunga kpoukpou, ge fora yombong denec. Anutu ye mocgu, mongngo ye isoc mi kecde.*
33 Nga ubaherega hafoangoc nga negen negengga hafoangoc amma kucga hafoangoc yeac songo heregoc negemma kecbesena amma geangga anggengande, siriha imocngoc ngicngac gegoc wegena kecdae, yeni heresongogoc hoangyunubesena, wiac imocngonoc Anutuac hosuc heihei amma sese hania hania ferahade.”
34 Ngic ye gombunga yombong merenu Yesungo negemma yofi edeec, “Ge Anutuac eucererenggac hereau mi kecnec.” Ifi deu yeni Yesu monggoc kpesimigecdeac kengecyunuu wagec.

35 Yesungo Anutuac womonnu edekpou ayemmema yofi kpesiyemmeec, “Mitiac negen negengngic yeneng Messia ye Dawidiac kisicfunac nocac deandae?”
36 Dawidi ye Asungo meefaiu yengenaoc yofi deec,
“KEBUNGO neac Kebu edeec, ‘Ge foinaugeng tacmana ngabafocga yeni hanigaac bageu faiyunubade.’ *(Mitiyegec 110:1)*
37 Dawidi yengenaoc ‘Neac Kebu’, kparec. Nga Messia ye dafiu Dawidiac bangeha ande?” Ifi deu ngicngac habutoa yeneng negendzidziegec.

38 Ifi anggec Yesungo edekpou ayemmema yoac yofi torokpema edeyunuec, “Ngeni mitiac negen negengngic yeneac henghomema kecbisia. Yeni songonginaac amma ngakpi herea heima kecgec ngicngac yeneng wenacngerec deyemmegecdeac emenecfu kenghaandae.
39 Amma kpekpeturang amau nga yakatoa nasou warac warac tatacfu tacbesonga songongina angkecde.
40 Amma yeni ine ngachodzec yeneac ama wangecyunuandae. Amma negen ngereengunugecdeac nunumu herea here numuandae. Yeni ikocfaka ifia angandaeac turunga ebiriangoc megecde.”

41 Anu Yesungo womonggac sesekatapa nobohau tacma henu ngicngac homacngo dzo imohai faigec kemeu ngic finactoagoc homacngo hama dzo ebiriangoc faigec kemeec.
42 Anu ngac hodzec mongngo ifingoc hama peni sacsac yohockang faiu kemeec, imoc toea mong kapianecsac.
43 Faiu Yesungo medacfora deu hagec yofi edeyunuec, “Foracngoc, ngac hodzec hiedzoya kpac yombong dzo faidacmoc, yeng ngicngac sasawa sese faidau, yeni feracyunude, imoc edengunuduae.
44 Ngicngac tosea sasawa, yeneng finactoangina wakema made, imohacnac sesengina faidau. Nga ngac ye ine wiac femidac, imocnoc hafoangoc faidacma entegeng kecde.”

13

1 Anu Yesungo Anutuac womonnunac mama kemmanu medacfora yenearunac mongngo edeec, “Kpoukpou, hoc gombunga gombunga nga ama kuneng kuneng tackende, imoc henna.”

---

* **12:32:** Yesaia 45:21

2 Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ama kuneng kuneng tackenu hennec,
imoc kecma naso mong haude, imohai wasaingic yeneng imoc sa-
sawa hembarackegecde. Hembarackegec hoc mongngo monggac witiau
wagec mi tarude.”
3 Yesungo Oriwa tikiu Anutuac womong kiwa dindingacfu tacmanu
Petoro nga Yakobo amma Yohane nga Anderea, yeneng yegoc tembucfu
kecma kpesimigec,
4 “Ge yoac dedang, imoc noc nasoac fingerude nga naso imohai noc soi
fingecmanu yoac sasawa imoc seriude?”
5 Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, “Ngic mongngo ikocfu wangecn-
gunubacac ngeni henghomema kecbisia.
6 Ngic homac yeneng hama neac kpac kpacma degecde, ‘Ni Messia.’ ifi
dema ngicngac homac uba mesufu ayemmegecde.
7 Dzikactoaac siduc bangec wegenaunac nga bangec hereaunac hau
ngeni imoc negemma mi kpidohobisia. Foracngoc, faka ifia fingecbeso.
Nga naso wisic wisickea ine imohai bic mi haude.
8 Bangecareng goa yeneng bangecareng ogofocnginagoc dzikac
kpema kecgecde. Nga ngictau monggac arengngo ngictau monggac
areng yenigoc ngaba angemegecde. Bangec monnu nga monnu usoc
meude amma bodinaso fingeckenude. Nga faka yomoc, imoc wiac
gboria fingecbeso andeac ngac gadze kiude ifi isoc ande.
9 Imocac ngeni ngenaocngoc garengemema kecbisia. Ngic yeni yoacfu
faingunugecde amma kpekpeturang amau dzikacngo ngunugecde.
Amma yeni neac amma ngictau nga gawana yenearu yoacfu
faingunugec ngeneng ihai namma ni dekperaginubisia.
10 Ngeni bangeha bangeha ngicngac siduc gombung edekpou ayem-
megec negendacgecguc
11 ngic mengunuma ngic goa yeneac mariu faingunugecde, ngeni naso
imohai, ‘Dafi denide?’ dema mi negengebiribisia. Tiri Asungo naso
imohai yoac enacnginau faiude, ngeni imoc debisia. Ngeni yoac imohai
degecde, imoc Tiri Asuarunac ambeso.
12 Anu dac mongngo munea enara yeneac mariu faiu yeneng homecfu
faigecde nga manggac mongngo medahaac imocngoc anude. Nga nam-
barac yeneng nonggo mangfocngina deendema ayemmema homecfu
faiyunugecde.
13 Nga ngicngac sasawa yeneng neac kpacnaac amma ngeni ubango
ukungunugecde. Nga ngic mong ye seserigoc kecmanu nasotoa haude,
yeng komoc kpeude.
14 Anu ngic mong ye yoac yomoc osoude, yeng imoc negentegecbeso.
Wiac mangac manganea wiac sasawa kpetotieude, imocngo ama
kpaeagocfu emma nanu henggecde,* faka imoc fingeru ngicngac Yudaia
bangecfu kecdae, ngeni worama tikiu embisia.
15 Nga mong ye ama witiau tacde, ye kemema ama manau emma wiac
mong mi mebeso.
16 Nga mong ye semeng uau nande, ye ngakpi hereha meudeac mi
dzigenebeso.
17 Amma ngac heregoc kecdae nga nenggac sabac namuu meyunukec-
dae, yeni naso imohai ebictoanginagoc anggecde.

---

* **13:14:** Imoc ama kpetiac. (Danie 9:27; 11:31; 12:11-13)

18-19 Naso imohai kpendzeng kuneng siriha mong yombong figerude.
Anutungo hanac hanaheaunac bangec sasawa meficgeecfunacngoc
erema yaguc kecdimbe, naso imocac manau kpendzeng ifia mong mi
fingerec amma ngade naric mi fingecbesande. Imocac amma ngeni wiac
imoc nomannasou mi fingerudeac numubisia.
20 Kebungo naso imoc mi mewegenebac dede ngic mongngo komoc
naric mi kpebac. Ngic meisingyunuyunuya, yeneac amma naso imoc bic
herec herecgea fede.
21 Naso imohai yoac yofi fingerude, 'Henggec, Messia yei fingecde.' me,
'Ye edi fingecde.' Ngicngac ifi degecdeu ngeni mi negensingyunubisia.
22 Imoc yofiac, ngicngac fingecma ikoc amma degecde, 'Ni
Messia.' yeni nga profete ikoha yeneng fingecma ngicngac uba
mesufu ayemmegecdeac ngicngac tobangyunuma faka kuhagoc
nga morora megecde. Amma yeni sing meficgegecdeu ngicngac
meisingyunuyunuya ifingoc ikocfu wangecyunugecde.
23 Faka sasawa imoc mi fingecmanu imoc bic edengunuduae. Ngeni
imocac negemma henghomebisia.
24 Anu kpendzeng imoc wisickemanu imohai
'wenackiwa kundung kpeu afokperagia mi fingerude.
25 Nga asomeng yeni kurumennunac fotockema magec kurumenga ku-
rumenga yeneac kuc sasawa kpemindzahegecde.' *(Yesaia 13:10;
34:4)*
26 Naso imohai ngeni Ngicac Medac henggec yeng kuctoaya nga kibikper-
agitoayagocngo hoennu haude.†
27 Hama angerofora sueyunuu bangec nga kurumeng tegia noboc noboc
wisickede, imohai kenggec yengenaoc ngicngac meisingyunuec, yeni
kpedzucyunugecde.
28 Fig icngo hania edekpou angemmeu ngeni imoc negenghomebisia.
Fawaya doku doku amma besaiu ngic ngeni yofi negengandae, wenac
naso ande.
29 Nga ngeni wiac dedua, imoc fingeru hemma ifingoc yofi negembisia,
Ngicac Medac nasoya bic wegenema hama nagu ngadeau nandenoc.
30 Foracngoc, areng yomoc ngeni mi homemagec wiac yomoc fingec-
darude, imoc edengunuduae.
31 Foracngoc, bangec nga kurumeng yeri kecma kpac anecde nga neac
yoac ine mi kpac anude.
32 Nga faka imoc noc uamemeu amma aua nofu fingerude, imoc
mongngo naric mi negenude. Kurumenggac angero yeni imoc mi
negenggecde nga Medacngo ifingoc mi negenude. Manggacngosac naso
imoc negende.
33 Ngeni garengngina mema ubagbori kecbisia. Nocac ngeni naso mi
negendae.
34 Imohai faka yofi isoc fingerude, ngic mongngo amea wama bangec
monnu kenudeac negenec. Ifi amma ye amagareng wanacngicfora
amaac wiac uanginaacsoc garenggegecdeac uayoac deyemmema nagu-
gareng naguu kicfifi nanudeac edeec.
35 Imocac ngeni ubagbori kecbisia. Minginango ama toforemanu
me tofocnac dzongiau me ama werec wereckenggac me asoac nasou
dzigeneude, ngeni imoc mi negendae.

† **13:26:** Danie 7:13

36-37 Ngeni gaufemagec hama ngenembacac yoac yomoc ngeni nga
ngicngac goa sasawa edengunuduae. Ngeni imoc negemma ubagbori
kecbisia."

14

1 Makekenggac naso nga ic sogong yisya kpac nene, imocac hom-
banggac uameme yohockang feec. Femanu womong gareng enara nga
mitiac negen negengngic yeni Yesu nofusing kic mesufu ammima mema
kpegec homeudeac sing hofocma
2 yofi degec, "Ngicngac yenearu dzikac sicsauc fingecbacac amma ye
hombang nasou mi mebesonga."
3 Anu Yesungo Betania amau ngic mong kpara Simong kubecserigoc,
yeac amau yaka netarec. Netacmanu ngac mongngo alabastros kirung*
mong kerecdoku homung kerengagoc metarec, imoc mehaec. Doku
imoc narda foraunac memea amma buma engena yombong. Ngacngo
imocnoc mehama kirung ubea kpetackema Yesuac oruhau kpakema
nadzicmiec.
4 Nadzicmiu ngic goa ihai tacgec, yeneng imoc hemma dehesi amma
degec, "Ye nocac wiac buma engena ifi kpedzonggede?
5 Doku homuna gombunga ifiango kifa mocguac uabung† ferahema
kirecgeu yeni imoc ngicngac makpekpea yemmegec ngereebac." Ifi
dema ngac yoac gereagoc ammigec.
6 Ifi ammigec Yesungo yoacngina negemma yofi edeyunuec, "Ngeni
nocac ngacac ifi degec ubaebic meficgeude? Ngeni faka imoc wagec. Ye
faka gombunga yombong anende.
7 Ngic makpekpea yeni nasosoc ngenigoc kecgec ngeni meficyunubeso
angemmeu naric meficyunukecgecde. Nga neng ine ngenigoc nasosoc
mi kecbade.
8 Ngac yomocngo sebina doku homunagocngo nadzicmiu ngeni
farenna tonggogecde, imocacnoc yeng hanahema meefainude.
Meefainuma yeac uaareng fede, imoc bic mesiude.
9 Foracngoc, ngicngac yeneng siduc gombung bangectoa bangec, imo-
hai kemma ngicngac edekpou ayemmegecde, imohai ngac yomocngo
faka anec, imoc ifingoc degec negenggec feude, imoc edengunuduae."
10 Anu medacfora 12 yenearunac mong kpara Yuda Karioto amaunac,
yeng Yesu meyemmeudeac dema womong gareng enara yenearu kenec.
11 Kenu yeni ubangerec negemma dzo migecdeac degec. Ifi degec
Yudango naso gombung damohai Yesu doc mema yereac mariu faiude,
imocac kicfifi kefec.
12 Ic sogong yis kpac, hombang imocac hanac hanaheau makekeng-
gac ramamedaha kpeherecge angandae, naso imohai Yesuac medac-
fora yeneng Yesu kpesimigec, "Neni dahai kemma makekenggac ra-
mamedaha nenideac memengere annideac negennec?"
13 Ifi kpesimigec yeng medac yohockang yofi dema sueyuruec, "Ngeri
taonnuu emma ngic mong dokuenanga tofohoma hau yegoc ewacma ye
modacbesera.
14 Modarec kemma amau enude, ama imohai ama mingina yofi edebe-
sera, 'Kpoukpoungo yofi kpesigende, "Ama mana damohai mengere-
nenna ni medacfocnagoc makekenggac ramamedaha nenide?" '

---

* **14:3:** Alabastros kirung imoc hocngo memea nga ubahereagoc amma tapea kpac. † **14:5:** Ye 300 denari deec.

15 Ifi deec yeng ama witiau amamana mong kuneng ihai wiac bic
mengec mengerea tacdacde, imoc edzacnguruu ngeri imohai iwainina
mengerebesera."
16 Ifi deu medac yeri ama wama taonnu enoc. Emma Yesungo edeyu-
ruec, imocac sirihau wiac meficgedacma makekenggac ramamedaha
ohomengere anoc.
17 Anu ama toforemanu Yesu nga medacfora 12 yenigoc kensikegec.
18 Kensikema yaka netacma Yesungo yofi deec, "Foracngoc, nge-
nearunac mongngo ni ngaba yeneac mariu fainuude, yennoc nigoc yaka
nede, imoc edengunuduae."
19 Ifi deu medac yeni negengebirima tembuc tembuc kpesimigec, "Ge
imoc neac denec me?"
20 Ifi degec, yeng yofi merengyemmeec, "Imoc medac 12 ngenearunac
mong anu yeng nigoc ic sogong terau nemuruckede.
21 Ngicac Medac ye wangunuma kenude, imoc neac negemma oho
ohoya bic fede. Nga ngic ye Ngicac Medac doc meude, ye ine sowehagoc.
Ye nonggeaac here manaunac mi fingecbacfu efaibac."
22 Anu netacmagec Yesungo ic sogong mong mema Anutu ubangerec
edema ic sogong imoc mendzicma medacfora yemmema yofi deec,
"Ngeni yomoc megec, imoc fusina."
23 Ifi dema kpakenec mong mema Anutuac ubangerec dema sasawa
yemmeu negec.
24 Negec yofi edeyunuec, "Yomoc neac sac, imocngo dzadzahac amma
imoc ngicngac homac yeneac amma kpetic kpetinggea.
25 Foracngoc, ni waing gbomeaac dokuya monggoc mi nene kecbaren-
goc Anutuac eucerereng manau waing gboria nebade, imoc edengunud-
uae."
26 Anu yeni Anutuac yegec heigec,‡ Heima taong wama Oriwa tikiu
enggec.
27 Emma Yesungo yofi edeyunuec, "Ngeni sasawango neac negemman-
gang amma wanugecde, imoc yofi bic oho ohoya fede.
'Ni ramagareng kpeba yeni sasawango sinsararang kpegecde.'
(Dzekaraia 13:7)
28 Anu neng ine gborima yacma waraingemmema Gariraia bangecfu
kembade."
29 Ifi deu Petorongo deec, "Ngicngac sasawango negemmangang amma
wagugecdeu neng ine imoc naric mi ambade."
30 Ifi deu Yesungo yofi edeec, "Foracngoc, yaguc tofocnac kokorecngo
arohou atac yohockang mi ammanu geng neac busickpena harebec bic
anude, imoc edeguduae."
31 Ifi deu Petorongo serimangoc deec, "Ni gegoc homebade isoc sebi ine
naric mi heibade." Ifi deu ogofora yeni sasawango imocngoc degec.
32 Yesu nga medacfora yeni ua bangec mong kpara Gedzemane, imo-
hai kenggec. Kensikema yeng medacfora yofi edeyunuec, "Ngeni yei
tacmagec ni numubade."
33 Ifi dema Petoro nga Yohane amma Yakobo meyunuu kenggec.
Kemma negen negenga fonggou negengebirima
34 yofi edeyunuec, "Ubaonganango ebiriyombonggeu homebeso
anende, imocac ngeni yei garengngina meemema tacgec."

‡ **14:26:** Yegec, imoc Mitiyegec 115-118.

35 ifi dema kpesima kemma bangecfu makpefema yofi numuec, “Imoc
naric anu naso imocngo feracnubeso.” ifi
36 numuma yofi deec, “O Manggac manna, gearu wiac sasawa imoc
efea. Ge kpakenec yomoc wangecnuna. Anu neac songo ine mi seribeso,
kpac. Geac songo nga negen negeng imoc seribeso.”
37 Ifi numuu wisickeu dzigenema medacfora yenearu hama yenenu
yeni gau fegec Petoro yofi edeec, “Simong, ge gau fenec, ge naric aua
mocguac manau gaugbori kecbang me?
38 Nga faitobannu embauac ngeni ubagbori kecma numugec. Ongaa-
sungo efaide nga sebingo ine ebiride.”
39 Ye ifi dema monggoc kemma nunumu imocngoc numuec.
40 Numuma hama yenenu yeni monggoc gau fegec. Nocac yeni kicng-
ina ebiriec. Nga ye yoac deu yeni meremmigecdeac obohogec.
41 Nga ye atac harebecfu dzigene hama yenemma yofi deec, “Ngeni
gau femangoc kecdae, imoc naric mi ande. Yaguc ine wisickede nga naso
bic hadac. Negenggec, ngic yeni Ngicac Medac kererema kopocsicmeme
yeneac mariu faigecde.
42 Benukererec ngicngo hadeac amma ngeni yacgec kenni!”
43 Anu Yesu ye ifi demanungoc medac 12 yenearunac mong Yuda, yeng
hau habu kunengngo wasaibeang nga gbarucnginagoc ye modacgec.
Anu yeni womong gareng enara nga mitiac negen negengngic amma
yudangic enarafocngina sueyunugec, yenearunac hagec.
44 Hagec benukererec ngicngo yofi derecgeyemmeec, “Ni ngic
muduckebade, ngeni yenoc mendanggema garenggeyombonggema
mekembisia.”
45 Anu Yuda ye hama Yesuaru bic kemma, “Kpoukpou.” dema muduc-
keec.
46 Muduckeu yeni Yesu maria noboc noboc mema mendanggegec.
47 Mendanggegec medac yenearunac mongngo ine wasaibeang kpedz-
ima womong garengtoaac wanacngic kpema kedzaha noboc herecgeec.
48-49 Nga Yesungo yofi edeyunuec, “Ni wenacsoc ngenigoc kecma
womonnu edekpou angemmeba ngeni imohai ine mi menugec. Nga
yaguc ine godzungic meandae, ngeni ifi isoc wasaibeang nga gbaruc
mema menugecdeac hadae.” Yoac mitikibiu fede, imoc sasawango ine
fingecdacbeso.
50 Yesungo ifi deu yeac areng sasawango ye wama kengec woragec.
51 Anu sebigborimedac mongngo kporuc linengngo memea imocsac
kpeec, yeng Yesu modaru megec.
52 Memagec, yeng kporuc kpesima senggang worama kenec.
53 Anu yeni Yesu mema womong garengtoa yenearu mekenggec.
Mekenggec womong gareng enara sasawa nga enarafocngina amma
mitiac negen negengngic, yeni kpeturanggema hagec.
54 Nga Petoro ye ngadenginau hereaungoc modacyunu kemma wom-
ong garengtoa yeac amaac oda manaungoc enec. Emma imohai
uamedac yenigoc gerec dzeunegemma tarec.
55 Anu womong gareng enara nga yudangic yeneac tutumangtoa
memba sasawa adzorogec. Adzoroma yeni Yesungo faka mangana dafi
anec dema kpehomegecdeac manganaac kopocsicac yoac anggecdeac
obohogec.

56 Nga ngic homacngo ikoc amma yeac enacfu faifaiyoac degec nga
gubeyoacnginango socfungoc mi anec.
57 Ngic goa yeneng kicnginau emma namma yofi dema enacfu faifai
ammigec,
58 “Ye yoac mong yofi deu negening, ‘Ni womong yomoc ngicmaringo
memea, imoc hembarackema uameme harebecac manau mong ngic-
maringo mi memea mebade.’ ”
59 Nga kopocsicac yoacngina imocngo ine ifingoc socfu mi anec.
60 Anu womong garengtoango yacma botucnginau namma Yesu yofi
kpesimiec, “Geac yoac dedae, imocac noboha mong mi denade me?”
61 Ifi deu Yesungo ine waicke namma turunga mong mi merennec.
Nga womong garengtoango monggoc kpesimiec, “Ge Messia, Kenec
keneheac medac me?”
62 Ifi deu Yesungo deec, “Ni imocnoc.§ Anu kecma ngeni Ngicac Medac
Kuctoa mingina yeac foiaugeng tacma kurumenggac hoennu kicnginau
hau henggecde.” *(Mitiyegec 110:1; Danie 7:13)*
63 Ifi deu womong garengtoa yeng ngakpihereha membarackema deec,
“Yoacninaac boingicac monggoc mi obohonide.
64 Ye Anutu emmima deu bic negendau, imocac dafi negendae?” Ifi deu
sasawango ye kopocsihagoc negemma homeudeac deserigec.
65 Ifi deserigec ngic goa yeneng sofohoma kiwa kporucngo bi-
ranggema marigbung gbungngo heima degec, “Ge kpefingyoac dena!”
degec gareng nanggec, yeneng ye mema kpegec.
66 Anu Petorongo oda manau nammanu womong garengtoaac wanac
naroang mongngo ihai haec.
67 Hama henu Petoro ye gerec dzeunegemma taru kiwa yearu fima
deec, “Ge ifingoc Yesu Nadzaretenac, yegoc kefoc.”
68 Ifi deu Petorongo ine sebi heima deec, “Ye mi negemmiduae nga
yoac denec, imoc mi negentegecduae.” Ifi dema ama naguyau kemeu
kokorec arohoec.
69 Arohou wanac naroangngo Petoro hemma ngic wegenac nanggec,
torokpema yeni monggoc edeyunuec, “Ngic yomoc ye yenearunac
mong.”
70 Ifi deu Petorongo ine monggoc busickpeec.
Nga naso mi hereemanu ngic imohai nanggec, yeneng monggoc degec,
“Foracngoc, ge yenearunac mong. Ge Gariraia bangecfunacngoc.”
71 Ifi degec ye yengenaoc sowecemema desopec amma deec, “Ngeni
ngic dedae, ye mi negemmiduae.”
72 Ifi deu imohaingoc kokorecngo arohou yohockang anec. Anu
Petoro ye Yesungo yoac edeec, imoc negensiec, “Kokorecngo arohou
atac yohockang mi ammanu geng neac busickpena harebec bic anude.”
Petorongo imoc negensima ubahodung kuneng mema kiachodung
kiarec.

15

1 Asoacngoc yombong womong gareng enara nga yudangic enarafoc-
ngina amma mitiac negen negengngic nga yudangic yeneac tutumang-
toa memba sasawa, yeneng yoac deserigec. Deserima Yesu maria
dedeckema Piratoaru mekenggec.

---

§ **14:62:** “Ni imocnoc.” imoc Anutuac kpara mong. Ge “Yoac goaac dedekperagi.” henna. Hafac 1128.

2 Mekenggec Piratongo Yesu kpesimiec, “Ge yudangic yeneac ngictau
me?” ifi deu merenec, “Imocnoc geanggaoc denec.”

3 Nga womong gareng enara yeneng Yesu yoacfu faima yeac haniaya
homac degec.
4 Ifi degec Piratongo monggoc kpesimiec, “Yeni geac yoac homac
yombong dedaemoc, imoc negemma turunga mong mi merennade me?”
5 Ifi deu Yesungo turunga monggoc mi merenu Piratongo negen ne-
geng ua homac meec.

6 Anu makekeng nasousoc ngic mong witicamau takefu yudangic
yeneng yeac kpara kpacgec Piratongo yenoc witicamaunac wau make-
fec.
7 Amma ngic goa warac ngicngac here miac miac faka amma ngic
goa yunuhomegec witicamau faiyunugec, yenearunac ngic mong kpara
Baraba.
8-10 Nga womong gareng enara yeni Yesuac keracmangang amma
yeac mariu mekenggec, Piratongo imoc bic negenec. Ifi negenu hab-
utoa yeneng hama Piratongo angkefec, ifi isoc anudeac kpesimigec
yeng meremma yofi kpesiyemmeec, “Yudangic ngeneac ngictau yunge-
ngemmebadeac negendae me?”
11 Ifi deu womong gareng enara yeneng habu fenggeyemmegec
yeneng Yesu wama ine Baraba naric yungecyemmegecdeac degec.

12 Ifi degec Piratongo monggoc meremma kpesiyemmeec, “Anu ni
yudangic ngeneac ngictau dedae, yeac dafi ambade?”
13 Kpesiyemmeu yeneng arohogec, “Ge ye mariponnu kpena homeu.”
14 Ifi degec Piratongo monggoc kpesiyemmeec, “Nga ye noc kopocsic
meec?” deu ine yeneng monggoc seriangoc arohogec, “Ye mariponnu
kpebesena.”
15 Ifi degec Piratongo habu yeneac negen negeng modarudeac
negemma Baraba wau kenec. Nga yeni Yesuac sebia dzikacngo
kpemaguc mariponnu kpegecdeac wasai maringinau wayemmeec.

16 Anu wasaingic yeneng Yesu mema gawamang yeneac amaoda
manau emma wasaingic sasawa hafoangoc kpedzucnegec.
17 Kpedzucnedacma ngakpiherec mong giweng giweng heimima so-
mang batihema ira isoc oruhau heimigec kemeec.
18 Kemeu eweheihei siricfu kpacma edegec, “Ohec, yudangic yeneac
ngictau.”
19 Dema yasungo oruhau kpema sofohoma haniau fafoc heima numu-
migec.
20 Anu yeni defagoc ammigec wisickeu ngakpiherec sacsac imoc hes-
ima yengena wamba heimigec kemeu mariponnu kpegecdeac mema
ngadeau kenggec.

21 Kemmagec Kirene taonnunac ngic mong kpara Simong, ye Are-
sande nga Rufu yereac mangngira, yeng semeng uaunac sinnu hamanu
wasaingic yeneng Yesuac maripong tofohoudeac ngombonggegec tofo-
hoec.
22 Tofohou yeni bangec buma mong kpara Gorigata, titiha hatasic,
imohai Yesu mekenggec.
23 Mekemma sopo mong aengagoc kpara mira, imoc wainggoc
yerecgema migec nga yeng ine imoc waec.

24 Anu yeni ye mariponnu kpema wambaya mederema wiac mong me
mong merang meude, imocac kpeing kpegec.
25 Yeni asoac 9 kirocfu Yesu mariponnu kpegec.
26 Kpema ye yoacfu faigec, imocac hania tafebisicfu yofi ohogec,
"Yudangic yeneac ngictau."
27-28 Anu yeni godzungic yohockang, mong foiau nga mong kanayau
yegoc mariponnu momoc yunugec. Ifi anggec yoac mitikibiu oho ohoya
yomoc seriec,
"Ye manganameme yenearunac mong, ifi negenggec." *(Yesaia 53:12)*
29 Anu ngic ihai kengha anggec, yeni Yesu deendema ammima oruc-
ngina kpatitickema degec, "Ngeni ngic imoc henggec, yeng womong
hembarackema wenac harebecac manau monggoc meudeac deec.
30 Ge geanggaoc onggongemema mariponnunac mesiemema mana!"
31 Anu womong gareng enara nga mitiac negen negengngic, yeneng
ifingoc ye desusuic ammima denegeng amma degec, "Ye ngic goa ong-
gongyunukefec nga yengena ine naric mi onggongemeude.
32 Ye Messia, Israe neneac ngictau kecdengo yaguc mariponnunac
mau hemma negensinggenide." Nga ngic yohockang mariponnu ifingoc
yurugec, yereng ifingoc deendema ammioc.
33 Wenac dzongiau 12 kiroc ammanu imohai ama kundung kpema
kundungngo bangec sokoma fekemmanu 3 kiroc marai anec.
34 Imohai Yesungo ubaudumeng kunengngoc kpacma yofi deec, "Eroi,
Eroi rama sabaktani." Imocac titiha yofi, "Anutuna Anutuna, ge nocac
wanudang." *(Mitiyegec 22:1)*
35 Ye ifi kparu ngic wegenac nanggec, yenearunac goango imoc
negemma degec, "Negenggec, ye Eria kpacsambic ammide."
36 Ifi degec ngic mongngo nedzikemma kondung sobing mong mema
waing aengagocfu nemuruckema yasuu faiu Yesuac enarau enu deec,
"Tomai namma henni, Eriango hama mesiude me kpac!"
37 Ifi demanu Yesungo ine ubaudumeng kunengngoc kparu asuya
ereec.
38 Ereu womonggac kporuc kuneng* imoc dzongiausing wihacnac
tohoma mau yohockang anec.
39 Anu wasaigareng yeac kicfu nanec, yeng Yesungo kparec nga
homeec, imoc hemma yofi deec, "Foracngoc, ngic yomoc ye Anutuac
medacnoc."
40 Nga ngac goa ifingoc hereau namma faka fingerec, imoc henggec,
yeneac botucfu Maria kpara mong Madara nga Maria, Yakobo mong
munea deandae, ye nga Yosec yereac nonggongira amma Sarome, yeni
yenahafoc nanggec.
41 Yesungo Gariraia bangecfu kefu ngac imoc yenennoc ye modacma
meficgekecgec. Amma ngac tosea homac, yeni Yerusarennu yegoc bic
kemma ihai ye hemma nanggec.
42 Marai bic anu hombanggac memengereac naso wegene hau
sabataac naso femanu
43 Yosefe Arimataia taonnunac, yeng ihai haec. Ngic ye kpactoayagoc
yudangic yeneac tutumangtoa, imocac membangina mong amma ye
Anutuac eucererenggac tomai kefec. Yeng kengeha kpac Piratoaru
kemma Yesuac fareng meudeac kpesimiec.

---

* **15:38:** Kporuc imoc ama kpetiac nga ama kpetiac yombong, yereac botucngirau faifaia.

44 Kpesimiu Pirato ye Yesungo bic homeec, imocac kpidohoma wa-
saienara kpacma Yesu bic homedac me kpac, imocac kpesimiec.
45 Kpesimiu Yesu bic homedac deu Yesuac fareng Yosefe desimiec.
46 Desimiu Yosefengo linengkporuc mong bummema Yesuac
farenga mariponnunac mesiu mau kporucngo tembonggema kicsereu
mekenec.† Kicsere imoc hocsirau singa usu usuya, imohai farenga faima
hoctoa mong kpedidinggeu singa hedzickeec.
47 Anu Maria Madara nga Maria Yosec nonggea, yereng Yesuac farenga
dahai faiec, imoc henoc.

16

1 Sabata tatac naso wisickeu imohai Maria Madara nga Maria
Yakoboac nonggea amma Sarome, yeneng kemma Yesuac fareng nadz-
icmigecdeac kerec homunagoc bummegec.
2 Bummema sonda gboria hanac hanaheau asoacngoc ama wereck-
enu kicsereu kemmagec wenac ereec.
3 Anu kemma yenaocngoc denegeng amma degec, “Merang hocsin-
gaac naguya imohacnac hoc kpedidinggenemmeude?”
4 Ifi dema kic fima henggec hoctoa imoc ine bic kpedic kpedidinggea.
Nga hoc imoc kunengtoa yombong.
5 Hemma kicsereu emma henggec medac mongngo ngakpihereha
kongac kongac mong heiec, yeng foiugeng taru hemma kpidohoma
kerectegec anggec.
6 Ifi anggec yeng yofi edeyunuec, “Ngeni mi kengecngunuu. Yesu
Nadzaretenac mariponnu kpegecmoc, ngeni ye hembeso hadae nga ye
bic gborima yacdac, yei mi fede. Faigec fedac, fefea imoc henggec.
7 Ngeni kemma medacfora nga Petoro yofi edeyunugec, ye
waraingemmema Gariraia bangecfu kende. Anu ngeni imohai kemma
ye meficgegec, yengenaoc edengunuec, ifi isoc.”
8 Ifi edeyunuu yeni kpidohoma dzonongngina fedeecac kicsereunac
worama kenggec. Amma yeni homac yombong kpidohoma kenge-
cyunuecac amma ngic mong mi edeyunugec.
9 Yesungo sondau yarec, naso imohai hanahema Maria Madara fin-
gecmiec. Ye warac hadehade 7 yearunac kporarec, ngac imocnoc fin-
gecmiec.
10 Fingecmiu Mariango kemma ogofora yegoc momoc kecgec, yeni
ubahodung negemma kiac kecmagec yofi edeyunuec,
11 “Yesungo bic yacdac kecde, ni hendua.” ifi deu yeneng ye mi
negensinggegec.
12 Anu imocac ngadeau ngic yohockang yeri amabangec monnu kem-
besonga kemmaec ye siriha mong amma fingecyemerec.
13 Fingecyemeru yeri dzigenema goa edeyunugec, yeneng ine mi
negensinggegec.
14 Anu medacfora 11 yeni yaka nema tacmagec Yesungo fingecyem-
meec. Nga ye yarec hemma edeyunugec, imoc mi negensinggegec nga
ubangina seriecac amma ngaba siricfu yoac edeyunuec.
15 Edeyunuma yoac yofi deec, “Ngeni bangectoa bangec, imohai
kemma wiac sasawa Anutungo deu fingerec, yeni siduc gombung
edekpou ayemmebisia.

† **15:46:** Lineng imoc kpindzing mong ambiac ogea, imocngo wamba mekecgec.

16 Anu ngic me ngac mong negensinggema mitidoku nadziru Anutungo ye ebicfunac mesiu komoc kpeude. Nga mong ye mi negensinggeude, yeng ine yoacfu makpeude.
17 Nga negensinggegecde, ngenearu faka kuhagoc yofi fingerude. Ngeni neac kpacfu hadehade nga yafing kporacyunugecde amma nedzarangyoac uba gboriausing degecde.
18 Ngeni boidzoc maringo megecde nga doku hodungagoc ngic memanganeyunuande, ngeni imoc negecdeu, imocngo mi memanganengunuude. Nga ngeni ngicngac hafeigoc yenearu mari faigec, yeni ngereegecde."
19 Kebu Yesungo yoac ifi edeyunuu wisickeu Anutungo ye kurumennu meenu yeac foiau tacde.
20 Anu medac yeni noboc noboc kemma siduc gombung ngicngac edekpou ayemmegec. Nga Kebungo yenigoc kefu yeni ua megec faka kuhagoc fingerec, imocngo yoara meseriec.

Ruka
Yeng Yesuac Siduc Gombung Ohoec

1-3 Kunenna Teofiro, profete yeneng yoac degec, imocngo botucninau
fora fingerec, imocac siduc ohogenduae. Ngicngac yeni hanac hana-
heaunacngoc erema kicnginango faka fingerec, imoc hemma yeni siduc
gombunggac kingangkpekpefora anggec. Yeni faka fingerec, imocac
siduc edenunugec homacngo imoc hanahema ohogec. Imocac siduc
edenunugec amma ohogec, imoc isinggema hanac hanaheaunac erema
fingerecmoc, imoc dindingac arenggema ohogemba naric anudeac ne-
gensiai.
4 Ge yoac yomoc osoma yoac kpougenggec, imocac fora ande, imoc
naric negennade.
5 Yuda bangecac ngictau Herode yeac nasou Abia ua arennunac wom-
ong gareng mong kefec, kpara Dzekaria. Yeac enema kpara Erisabete ye
Aronggac fingecsahe, imohacnac.*
6 Ngicngahoc imoc yeri Anutuac kicfu dindingac yombong kecma
dedeseriyoac nga singyoac sasawa modacma ikocngira kpac amma
kpetiac kefoc.
7 Yeri kufing kefocac amma Erisabetengo sabaha kpac kefu yeri kecma
ngicngac yada bic anoc.
8 Nga naso botuc ihai Dzekariango Anutuac kicfu uaarengfora yenigoc
ua megec
9 yeni fakangina modacma merang sesegerec homuna gombunga
kpedzereckeude, imocac kpeing kpegec Dzekaria heficgeec. *(Makekeng
30:7-8)*
10 Heficgeu sesegerec imoc kpedzereckebesonga nasoya hau ye Anu-
tuac womong manau enec. Enu ngicngac habutoa yeni ngadeau nu-
muma nanggec.
11 Ifi ammagec Kebuac angero mongngo hosuc heiheiac arata, imohai
Dzekaria fingecmiec. Fingecmima foiaugeng nanec.
12 Nga Dzekariango hemma kpidohoma kengec ebiria anu
13 angerongo yofi edeec, “Dzekaria, ge mi kengecguu, Anutungo
nunumuga bic negendac nga enengga Erisabetengo medac mong
kpenanggema megenude. Ge kpara Yohane, ifi kpacbesena.
14 Yeng geac ubangerec nga sogac sogai anude. Nga ngicngac homac-
ngo ye fingerecac amma ifingoc ubangerec negenggecde.
15 Imoc yofiac, yeng Kebuac kicfu kuneng anude. Amma waing doku
me doku seria mong naric mi neude. Ye nonggo heremanaunacngoc Tiri
Asu wake wakeagoc amma
16 Israe ngicngacfora homac wangecyunuu yeni ubangina Kebu Anu-
tungina, yearu merenggecde.
17 Amma medac ye manggac wangecyunuu ubangina meremma here-
goc nambaracfocngina yeneac songo negenggecde. Amma yoackpekpe
yeni negen negeng dindingac meficgeyemmeudeac ua meude. Nga yeng
Kebuac kicfu kecma Eriaac onga nga kucfu uaya mekefude. Ifi mekecma

---

* **1:5:** Womong gareng sasawa yeni Moseac dara Aronggac bangefora. Yeni Aronggac fingecsa-heunacsac ngac naric megec.

ngicngac meefaiyunuu yeni Kebuac kicfu efaima yeac ngicngacfora
anggecde.”
18 Ifi deu Dzekariango angero yofi edeec, “Ni neanna ngicyada nga
enenna ifingoc, ye kifaya bic homac ammanu geac yoac dafiugeng
negemba fora anude?”
19 Ifi deu angerongo deec, “Ni Gabirie. Anutuac kicfu nanganduae nga
ye yengenaoc yoac edegubadeac suenuu hama siduc gombung yomoc
edeguduae.
20 Negennec, yoac deduae, imocac nasoya hau foraya fingerude. Nga
ge yoacna imoc mi negensinggedanggac ge yoacga kpac anu ifi kecmana
wiac deduaemoc, imocac nasoya hama fingerude. Fingeru wenac imo-
haingoc yoacgagoc monggoc annade.”
21 Anu ngicngacareng yeni Dzekariaac tomai namma ye Anutuac
womonnu naso herea yombong nanecac kerectegec anggec.
22 Ifi anggec ye ngadeau mau yoara kpac anu yoac edeyunuudeac
obohou yeni bic negentegecgec, “O, ye womonnu emma onga mong
hendac.” Kecma ye yoara kpac anu mariangosac faka anec.
23 Anu Dzekariaac womong garenggac ua nasoya wisickeu ye mama
ameau monggoc dzigenema kenec.
24 Kenu naso mi hereemanu enema Erisabete ye hereagoc amma afo 5
sufu sufuu kefec. Kecma yofi negenec,
25 “Yomoc Kebuac faka mong, yeng neac negensima naso yomohai
gamena mesawerema faka yomoc anendac. Nga ngicngac yeneng neac
deendema monggoc mi anggecde.”
26 Anu Erisabeteac afoya 6 ammanu Anutungo angero mong kpara
Gabirie sueu Gariraia prowinsiu taong mong kpara Nadzarete, ihai
kenec.
27 Kemma ngac naroang kpara Maria, ye fingecmiec. Maria ye ngic
mong kpara Yosefe, yeac enema anude, imoc bic deserigec amma Yosefe
ye Dawidiac kisicfunac.
28 Angerongo Mariaac yofi deec, “Ohec, Kebungo gegoc kecde, wosoe-
factoayango gearu fedeac ubangerec negembesena.”
29 Ifi deu Maria ye imoc negemma kerectegec kuneng anec,
“Angerongo noc wiacac negemma ifi edenude?” imoc negenu obohou
negen negeng ua homac meec.
30 Memanu angerongo yofi edeec, “Maria, ge mi kengecguu, Kebungo
geac negenu ngereeande.
31 Amma negenna, ge sabac mong kpenanggema menade. Amma ge
medac yeac kpara Yesu kpacbesena.
32 Medac imocngo engena yombong anude. Yeng Anutu Engenatoan-
inaac Medac, yeac kpara ifi kpacgecde. Nga Kebu Anutungo ye kisiha
Dawidi yeac ngictauac tatac miu ihai tarude.
33 Amma yeng Yakoboac kisicfora yeneac ngictau amma nasoya kpac
kefude nga amabangeha garenggeude, imoc wisic wisickea kpac feeng
kefude.”
34 Ifi deu Mariango angero edeec, “Ni ngicgoc mong mi fedua nga imoc
dafiugeng fingerudeac denec?”
35 Ifi kpesimiu yofi deec, “Tiri Asungo gearu mau Engenatoaac kucngo
geac nokumuc amma kperacguude. Imocac amma sabacga kpetiac
fingerude, yeac kpara Anutuac Medac degecde.

36 Negenna, geac areng mocgu Erisabete, ye ngacyada amma sifu
medac kpenanggeec. Ngicngac yeni ye kufing kecde, ifi degec nga yeng
hereagoc anu afoya 6 bic ande.
37 Anutuaru faka kpungge kpunggea mi fede."
38 Ifi deu Mariango deec, "Negenna, Anutu ye neac minginna imocac
ge yoac dedang, imoc naric fingecnembeso." Ifi deu angerongo wama
kenec.
39 Naso mi hereemanu Mariango efaima Yudaiaac sifec bangecfu
taong monnu kenec.
40 Kemma Dzekariaac amau emma Erisabete wenacngerec demiec.
41 Nga Erisabetengo Mariaac yoac negenu sabac hereau tarec, imoc-
ngo kpidohoec. Kpidohou Tiri Asungo Erisabetearu wakeu
42 ye kunengngoc kpacma deec, "Ge ngac botucninau kenecgagoc nga
sabac heregau tacde, ye kenehagoc.
43 Kebunaac nonggeango nearu hau faka yomoc fingecnende, imoc
faka kuneng.
44 Negenna, ge wenacngerecyoacga dena kedzacnango negembare
sabacngo herenau sogaima yuengyuma andac.
45 Ngac ye Kebungo yoac edeu imocngo fora fingerudeac negens-
inggeude, ngac imoc ye kenehagoc."
46 Ifi deu Mariango deec, "Anutu, ge kicga fima nenna wanac
naroangga mamea yombong amma kefai. Imocac amma ubaonganango
Kebu heiwayong anggenu
47 Anutu memengerecna, ongaasunango geac amma sogaide.
48 Yeng kingang naroang mamea kecde, imoc hentegecdac nga
yofinenggac namma feengkefude, ngicngacareng sasawango negen-
nemma yofi degecde, 'Ye kenehagoc.'
49 Kuctoa Minginango fakatoaya kuneng yombong anendac nga yeac
kpara kpetiac.
50 Kisicfunac kisic yeac ewea heimiandae, yeneac witiu yeac ubaman-
gangngo feengkefude.
51 Nga ngicngac yenang uba negen negengnginaac negenggec en-
gena ande, yenearu kucfakaya mema maria sinema medereyunuu
singsararang kpegecde."
52 "Ye ngictau kucnginagoc, yeni tatacnginaunac meicyunuma ngic
kpac kuneng mong mi mekecgec, yeni memiacyunuec.
53 Nga ngicngac here home homegoc kecdae, yeng yeni yengena wiac
gombunga yemmema mewakeyunuec amma finactoanginagoc, yeni ine
maringinau wiac mong mi faima eng sueyunuu kenggec.
54-55 Anutungo yoara bangecnina Abrahang nga fingecsaheyaac
edeyunuec, imoc mi nigeckpeec, kpac. Ye kingangkpekpefora Israe
siriha ifiangoc meficyunuma wosoefac ayemmeude."
56 Amma Mariango afo harebec isoc Erisabetegoc kecma monggoc
ameau dzigene kenec.
57 Kenu Erisabete ye sabac fingec fingec nasoya wegeneu medac meec.
58 Meu amafora nga yengena arengfora yeneng Kebungo yearu wosoe-
factoa ammiec, imocac negemma yegoc momoc sogaigec.
59 Anu uameme 8 ammanu yeni medac sebi tosea herecgegecdeac
hama ngic yeneng yeac kpara Dzekaraia, mamaac wase megecdeac
degec.

60 Ifi degec nonggea Erisabetengo kpetarima deec, “Yeac kpara Yohane
kpacbesonga.”
61 Ifi deu yeneng degec, “Geac arengfocga yenearunac kpac ifia mong
mi kpacgec fede.”
62 Ifi dema yeni maringo faka amma medac kpara merac kpacnide,
imocac mama kpesimigec.
63 Kpesimigec Dzekariango kibi oho ohoac tafe, imocac kpesiyemmeu
migec yofi ohoec, “Medac yeac kpara Yohane.” Ifi ohou yeni sasawango
kerectegec anggec.
64 Nga naso imohaingoc Dzekariaac enara anggeu nedzaranga
heimerenu ye monggoc yoacdede amma Anutu dengerema kefec.
65 Anu amafora yeni sasawango kengec anggec nga ngicngac Yudaia
sifec bangectoau kecgec, yeni faka fingerec, imocac denegeng amma
kecgec.
66 Nga ye Kebuac kucngo sabacgoc kefec, imocac amma ngicngac siduc
negenggec, yeneng yoac imoc negen negenginau faima yofi negemma
kpesiemegec, “Sabac imocngo kecma dafi ambesande?”
67 Anu Tiri Asungo sabacac mama Dzekariaaru wakeu, yeng kpefin-
gyoac yofi deec,
68 “Kebu Israeac Anutu kenehebisina. Yeng ngicngacfora nenannu
hama witicfunac bic yungecnunuec.
69-70 Amma ye bicngoc yombong profete yeneac enacfu yoac faiu
degecmoc, imoc modacma kingangngiha Dawidi, yeac fingecsaheunac-
ngo ngic mong ebicfunac yungecnunuuu komoc kpenide, ye meficgen-
emmeec.
71 Yeng ngabafocnina kecdae nga ubango ukununuandae, yeneac
mariunac mesinunuudeac negenec.
72-73 Nga Anutungo kisicnina Abrahanggoc yoac deserima deec, imoc
negensima dzadzahac kpataninga modacma kisicfocnina wosoefac
ayemmema
74 ngabafocnina yeneac mariunac mesinunuu kecma kengeha kpac
eweheimima kecnide.
75 Kecni kekecnasonina fedesoc, imohai yeac kicfu kpataning nga
dindingac kecnideac ifi anemmeec.
76 Anu sabacna gennoc waraima Kebuac sing mengerema singa hei-
tumeinadeac amma Engenatoa yeac profete, ifinoc kpacgugecde.
77 Ge yeac ngicngacfora kopocsicngina kpac anudeac kpouyemme-
nade nga yeni ebicfunac mesi mesi nga komoc kpegecdeac sing, imoc
naric negentegecgecde.
78 Nga Anutuninango songo nga wosoefac engena yombong anem-
mekecdeac ifi fingerude. Yeac songotoayaac kuc imoc wenac isoc erema
nenanggaru mama ngicngac
79 kundung manau nga homecac nokumucfu kecdae, yeni mekper-
agiyunuu nenang ruaeac sinnu kennideac hanianina garenggema sing
imoc edzacnunuude.”
80 Anu sabac ye sebiugeng nga asuu yadiseri amma bangec kisiu
kecma Israe ngicngac yeneac kicfu fingectegerudeac nasoac tomai kefec.

2

1-2 Kwiriniungo Siria bangecac gawana kefec, naso imohai Roma
bangecac ngictau Sisa Agustongo bangeha bangeha kpacarengngina

mengeregecdeac yoac faiu kendarec. Nga osokporeng ua ifia warac mi feec.
3 Ifi anu ngicngac sasawango kpacarengngina mengeregecdeac taongngina fekenec, imocacsoc kendacgec.
4 Yosefe ye Dawidiac kisicfunac, imocac amma yeng Gariraia prowinsiunac erema Nadzarete wama Yudaia prowinsiu Dawidiac taongbisic kpara Betereheng, ihai kenec.
5 Nga enembingeha Maria ye hereagoc anu yegoc yerahafoc kpacngira kpacarennu ohogecdeac kenoc.
6 Yeri ihai kecmaec sabacac fingec fingecnaso haec.
7 Anu yeri amatatacfu titinga mong mi feecac yeri ngadeau tacmaec morocmedacngira fingeru Mariango sangohoma ramaburumaka otou ihai faiu keema feec.
8 Anu toforecfu ramagareng goa yeni Betereheng ama wegenacfu ramafocngina garengyunuma kecgec.
9 Kecmagec Kebuac angero mongngo fingecyemmeu Kebuac kibikperagitoayango mekperagiyunuu yeni kengec ebiria anggec.
10-11 Ifi anggec yeng edeyunuec, “Ngeni kengec mi anggec. Imoc yofiac, yaguc yombong ngeneac amma Dawidiac taonnu Messia Kebungina fingecdac, ye ebicnginaunac mesingunuude. Nga ngicngac sasawa yeac amma ebiriangoc sogaigecde, ni siduc gombung imoc dekperagingemmeduae.
12 Sabac ye merac imoc negenggecdeac ma yomoc ngemmebade, ngeni kemma ramaburumaka otou sabac mong kporucngo birac biranggea feu meficgegecde.”
13 Ye ifi demanu imohaingoc kurumenggac angerohabu kuneng, yeneng fingecma yegoc namma Anutu dengerema yofi degec,
14 “Anutu ohec, wi kurumennu febeso nga bangecfu ruae fingecbeso. Anutungo ngicngac wosoefac ayemmede.”
15 Ifi dema angero yeni kurumennu dzigenema enggec ramagareng yeni yenaocngoc denegeng amma degec, “Betereheng taonnu faka fingeru Kebungo edenunudac, imoc bic kemma henni.”
16 Ifi dema yeni bic kemma Maria nga Yosefe amma sabac oto manau feec, yeni meficyunuma yenenggec.
17 Yenemma angerongo sabac yeac yoac deecmoc, imoc edeyunugec negendacgec.
18 Nga ramagareng yeneng siduc anggec nga ngicngac imoc negenggec, yeni kerectegec andacgec.
19 Mariango ine faka fingechaec, imoc hereau faima negensima kefec.
20 Nga angerongo yoac ramagareng edeyunuec, yeni imoc sasawa fora hemma negemma dzigenema Anutu afec afehe kenggec.
21 Uameme 8 wisickeu sabac sebi tosea herecgegecdeac nasoya hau yeni kpara Yesu kpacgec. Kpac imoc ye nonggeango mi kpenanggemanu angerongo bic kparec.
22 Kecma Moseac dedeseriyoac modacma dzuac dzuacnasoac mitikibiu oho ohoya nande, nasongina imoc wisickeu yeni sabacngo Kebuac kicfu fingerudeac Yerusarennu meenoc.
23 Kebuac dedeseriyoacfu yoac yofi oho ohoya fede, “Waracmedac fingeckecgecdesoc yeni Kebuac kpataning areng.”

24 Nga sese faibesonga, imoc kebesac yohockang me gomoc go-
mocmedaha yohockang faibesonga, imoc Kebuac dedeseriyoacfu fede
nga yeri imoc modacma mekenoc. *(Makekeng 13:1-2,10-13; Sesememe*
12:1-8)

25 Naso imohai ngic mong Yerusarennu kefec, kpara Simeong. Ye
ngic dindingac amma Anutu eweheimima Tiri Asugoc kefec. Amma ye
Israengic yenearu memeseri fingerudeac tomai anec.

26 Nga Asungo warac yofi deficgema edeec, “Ge mi homemana Anu-
tuac Messia fingeru hennade.”

27 Nga Yesuac nonggomama yereng dedeseriyoac feec, imoc modacma
sabacngira Anutuac womonnu meenoc. Meenec Asungo Simeong bic
wangeru womong manau emma

28 sabac menamma Anutu dengerema yofi deec,

29-30 “Kebu minginna, ni wanacngicga kicnango Memengerecga hem-
badeac denec, imoc bic henduaac ruaegoc kekecna mewegenena kem-
bade.

31 Ge ngicngac sasawa yeneac kicfu sing imoc bic mengeredang.

32 Nga yeng bangeha bangeha ngicngac ge mi negensinggudae, yeni
mekperagiyunuma kperagingina anude amma ye israengicngacfocga
yeneac kibikperagitoa.”

33 Ifi deu sabac nonggomama yeri yeac yoac imoc negemma
kerectegec anoc.

34 Nga Simeongngo kenecyunuma sabac nonggea Maria yofi edeec,
“Negenna, Israengic homacngo medac yomocac amma mayunuude nga
homacngo yeac amma yacma nanggecde, ifi fingerudeac Anutungo
meisinggeec. Nga ngic homac yeni ye hemma yeac ngaba amma deen-
dema ammigecde.

35 Ammigec geac ubaherega ifingoc dzikacac beangngo herecgeude.
Ifi anu ngicngac homac yeneac negen negeng sufuma feec, imoc didiu
fingerude.”

36 Anu profete ngac mong kpara Hanna, ye ifingoc womonnu kefec. Ye
Fanuereac naroang Aseac kisicfunac. Amma ye ngic mema yegoc kifa 7
kecmanu ewea homeec.

37 Homeu ye hodzec kecmanu kifaya 84 anec. Amma yeng womong mi
wawa hadzing toforec yaka segekecma Anutu numumikefec.

38 Kecma naso imohaingoc yenigoc wegena namma Anutu dengereec.
Dengerema ngic Yerusarenggac tembuckekecngina fingerudeac tomai
kecdacgec, yeni sabacac siduc dekperagiyemmeec.

39 Yosefe nga Maria yeri Kebuac dedeseriyoacngo dede, imoc sasawa
andarec wisickeu Gariraia prowinsiu dzigenema Nadzarete amanginau
kemma kecgec.

40 Kecgec medacngo yadiu Anutuac ubangerecngo yearu feu yeng kuc
nga negen negentegec wake wakea meec.

41 Yesuac nonggomama yeri makekenggac hombang henecdeac ki-
fasoc Yerusareng taonnu engkefoc.

42 Amma yeni hombanggac faka modacma Yesungo kifaya 12 ammanu
yenahafoc hombannu kenggec.

43 Kemma kecmagec hombang naso wisickeu dzigene hagec Yesungo
Yerusarennu tarec. Taru nonggomama yereng imoc mi negemma hama

44 yofi negenoc, “Ye habu yenigoc sinnu kecde.” Ifi negemma yeri
uameme mocgu sinnu eng kenggec wisickeu Yesu hoforoc. Hofocma
tosofocngina nga arengfocngina yenearu yerecgema
45 mong mi meficgeocac monggoc dzigenema Yerusarennu
meficgeecdeac kenoc.

46 Uameme harebec wisickeu Anutuac womong manau emma Yesu
meficgeoc. Meficgeec yeng kpoukpou yeneac botucfu womonnu tacma
negengyemmema dekpesi ayemmeec.
47 Amma Yesungo negen negenggoc yombong ngic sasawa yoacngina
merenecac yeni kpidohoma imoc wiac engena ande, ifi negenggec.
48 Nga nonggomama yereng ye hemma kpidohoma nonggeango yofi
edeec, “Medac, ge nocac faka ifia anecmenec? Manggagoc nereng
negengyohoc amma hofocgukecdic.”
49 Ifi deu yeng edeyuruec, “Ngeri nocac hofocnudape? Mannango ua
mekecde, ua imoc mebadeac denenec, imoc mi negendape me?”
50 Ifi deu yeri yoac imocac obohooc.

51 Nga ye nonggomama yerigoc dzigenema Nadzarete taonnu kemma
imohai enacngira tofohoma kefec. Nga nonggeango faka sasawa fin-
gerec, imoc negen negengau faiu feec.
52 Nga Yesungo negen negeng nga kifayaac arennu yadiseri anu Anutu
nga ngic yeni yenahafoc hendzidziegec.

3

1 Ngictau Sisa Tiberiongo kifa 15 tatahau bic tackefec. Nga Pontio
Piratongo Yudaia bangecac gawana kefec. Kecmanu Herodengo Gari-
raia bangecac gareng anec nga munea Firipongo Ituraia nga Trakoniti
bangecac gareng anec amma Risaningo Abireneac gareng, ifingoc
kecgec.
2 Ifi kecmagec Hannas nga Kaifa yereng womong garengtoa kefoc.
Naso imohaingoc Dzekariaac medac Yohanengo bangec kisiu kefu Anu-
tuac yoacngo yearu haec.
3 Yohanengo Yodang doku noboc noboc bangec fekende, imohai
yerecgema ngicngac yofi dekperagiyemmeec, “Ngeni kopocsicngina
kpac anudeac ubangina dzigeneu mitidoku nadzicbisia.”
4 Profete Yesaiango yoac imoc deec, yeac kibiu yofi oho ohoya fede,

“Bangec kisiu kpakpac mong yofi fingecde, ‘Ngeni Kebuac sing wisima
singa heitumegec.
5 Yeni kperemeng sasawa semegecde nga tikifagang sasawa imoc hei-
tumegecde amma sing gbaring gbaring mengeregec dindingac anude
nga sing kopocsiragoc heisorongaigec
6 Anutungo ngicngac manganaunac mesinunuude, imoc ngiha ngihango
hendacgecde.’ ” *(Yesaia 40:3-5)*

7 Ifi anu ngicngac homacngo Yohanearu kenggec. Kemma doku nadz-
icyemmeudeac edegec Yohanengo yofi edeyunuec, “Boidzocac gboric-
fora, Anutuarunac turunga habeso ande, ngeni imohacnac woragecdeac
sing fede, merang goroyoac imoc edengunuec?
8 Imocac ngeni doku nadzicma ubamerenggac siricfu fora meficge-
bisia. Nga ngeni yofinenggac ngenanggac yofi mi negengemebisia,

‘Abrahang ye bangecnina.’ Anutungo hoc yomoc yenearu faka meu
yenearunac Abrahanggac bangecfora naric fingecgecde.*
9 Naka ye bic ic haniau tacdeac ic goa fora gombunga mi anggecde,
imoc sasawa heiu kpeu gerecfu ukuyunuude.”
10 Ifi deu ngicngac yeneng kpesimigec, “Ifi anu neni dafi annide?”
11 Ifi degec yofi merengyemmeec, “Ngic mongngo ngakpia yohockang
mekecde, ye mong hesima ngakpia kpac kecde, ye meficgebeso. Nga
nenesemengagoc kecde, yeng faka imocngoc ambeso.”
12 Nga takesimeme goa yeneng ifingoc hama doku nadzicyemmeudeac
hama degec, “Kpoukpou, neni dafi annide?”
13 ifi degec Yohanengo edeyunuec, “Ngeni hiedzo megecdeac dengem-
megec, imoc mi ferahema sirihausac mebisia.”
14 Nga wasaingic goa yeneng ifingoc kpesimigec, “Anu neni dafi an-
nide?” Ifi degec deec, “Ngeni godzufaka me ikocfu amma degbedicfu
monggarunac hiedzo mi mebisia. Ngeni uanginaac bummekecdae,
hiedzo imocsac fengemmebeso.”
15 Anu ngicngac yeni Messiaac tomai kecgecac amma ubaherenginau
negenggec, “Yohane yenoc Messia gedang.”
16 Ifi negenggecac Yohanengo yofi merengyemmeec, “Ni doku nadzic-
ngemmeduae nga ngic ngadenau hade, yeng ine Tiri Asu nga gerecgoc
nadzicngemmeude. Nga yeac kucngo neac kuc ferahade, ni ifiango yeac
hanitabea witiha yungecba naric mi ngereeude.
17 Ye meic meicke saraha mariau mehama wit seuhagoc meic meicke
sobengau feu, imoc fima seuha meickema fora mekpedzuc amma ameau
faiude. Faima seuha wanggema gerec pisic pisickea kpac, imohai ukuu
dzeude.”
18 Yohanengo yoac siriha homac dema ngicngac dederecge ayem-
mema siduc gombung edeyunukefec.
19 Anu ngictau Herodengo ine muneaac ngac kpara Herodia
hamangec mema faka mangana goa homac angkefecac Yohanengo
faka mangana imocac nonoyoac ededarec.
20 Edeu Herodengo yoara negemma monggoc Yohaneac ngaba amma
witicamau faiec.
21 Ngicngac sasawango mitidoku nadzicmagec Yesungo ifingoc miti-
doku nadzirec. Nadzicma numuma nammanu kurumeng anggeu
22 Tiri Asungo kebesacac siric amma yearu maec. Mau kurumennunac
enacudumeng mong yofi fingerec, “Ge songomedacna, ni gengsongo
anggengkecduae.”
23 Yesungo kifaya 30 ammanu uaya hanaheec. Nga ngicngac yeneng
yofi negenggec, ye Yosefeac medac. Nga Yosefe ye Heriac medac
24 nga Heri ye Matataac medac. Matata ye Rewiac medac nga Rewi ye
Merikiac medac. Meriki ye Yanaiac medac nga Yanai ye Yosefeac medac.
25 Yosefe ye Matatiaac medac nga Matatia ye Amosiac medac. Amosi
ye Nahunggac medac nga Nahung ye Esiriac medac. Esiri ye Nagaiac
medac
26 nga Nagai ye Mahataac medac. Mahata ye Matatiaac medac nga
Matatia ye Semeinggac medac. Semeing ye Yosekeac medac nga Yoseke
ye Yudaac medac.

---

* **3:8:** Abrahanggac bangecfora sasawango kekecseri megecde, israengic yeneng ifi negensinggegec.

27 Yuda ye Yohananggac medac nga Yohanang ye Resaac medac. Resa
ye Dzorobabeac medac nga Dzorobabe ye Saratiereac medac. Saratiere
ye Neriac medac
28 nga Neri ye Merikiac medac. Meriki ye Adiac medac nga Adi ye
Kosanggac medac. Kosang ye Erimadanggac medac nga Erimadang ye
Erieac medac.
29 Eri ye Yesouac medac nga Yesou ye Eriedzeac medac. Eriedze ye
Yoringgac medac nga Yoring ye Matataac medac. Matata ye Rewiac
medac
30 nga Rewi ye Simeonggac medac. Simeong ye Yudaac medac nga
Yuda ye Yosefeac medac. Yosefe ye Yonanggac medac nga Yonang ye
Eriakinggac medac.
31 Eriaking ye Mereaac medac nga Merea ye Menaac medac. Mena ye
Matataac medac nga Matata ye Natanggac medac. Natang ye Dawidiac
medac
32 nga Dawidi ye Isaiac medac. Isai ye Obedeac medac nga Obede ye
Boasiac medac. Boasi ye Saraac medac nga Sara ye Nasonggac medac.
33 Nasong ye Aminadaac medac nga Aminada ye Adaminggac medac.
Adaming ye Araniac medac nga Arani ye Hesoronggac medac. Hesorong
ye Pereseac medac nga Perese ye Yudaac medac.
34 Yuda ye Yakoboac medac nga Yakobo ye Isakaac medac. Isaka ye
Abrahanggac medac nga Abrahang ye Taraac medac. Tara ye Nahoreac
medac
35 nga Nahore ye Seruguac medac. Serugu ye Ragauac medac nga
Ragau ye Peregeac medac. Perege ye Ebereac medac nga Ebere ye Seraac
medac.
36 Sera ye Kenanggac medac nga Kenang ye Arapakisaac medac.
Arapakisa ye Senggac medac nga Seng ye Noaac medac. Noa ye Rametac
medac,
37 nga Ramec ye Metuseraac medac. Metusera ye Enokoac medac nga
Enoko ye Yaredeac medac. Yarede ye Maharareac medac nga Maharare
ye Kenanggac medac.
38 Kenang ye Enosiac medac nga Enosi ye Seteac medac. Setengo
Adanggac medac nga Adang yeng ine Anutuac medac.

4

1 Anu Tiri Asungo Yesu mewakeu Yodang dokuunac dzigene eremanu
yeng bangec kisiu wangeru kenoc.
2 Yesungo ihai kemma kecmanu uameme 40ac manau mangana ming-
inango ye tobanggeec. Tobanggemanu imohai Yesungo yakaya kpac
kecmanu uameme 40 wisickeu hereaac homeec.
3 Hereaac homema kecmanu mangana minginango edeec, “Ge Anu-
tuac medac kecnecfu hoc yomoc dena imoc ic sogong anu.”
4 Ifi deu Yesungo meremmiec, “Yoac yofi oho ohoya fede,
‘Ngicngo ic sogonggacsac mi kefude, kpac.’ ” *(Dedeseri 8:3)*
5 Ifi deu yeng Yesu bangecbuma monnu wangec enu piratac isoc
fingeru bangeha bangeha gawamangnginagoc edzahema
6 deec, “Bangeha bangeha yomocac kibikperagia nga imoc garengge-
badeac kuc bic nenggec. Nga ni imoc ngic mong me mong mibadeac kuc
fenende.
7 Imocac ge eweheinennadeu ni imoc sasawa waba geac andarude.”
8 Ifi deu Yesungo yofi meremmiec, “Yoac yofi oho ohoya fede,

‘Ge Kebu Anutuga mocgu eweheimima kingang kpemibesena.’ ”
(Dedeseri 6:13)
9 Ifi deu yeng Yesu monggoc wangecma Yerusarennu kemma Anutuac
womong imocac oda herea wi yombong nande, imocac bumau faiu nanu
edeec, “Ge Anutuac Medac fora kecnecfu geanggaoc yomohacnac yuma
kemena.
10 Yoac yofi oho ohoya fede,
‘Ye angerofora uayoac yemmeu yeneng ge sing sasawa kengkecnec,
imohai garenggugecde.’
11 amma
‘Ge haniga hocngo heibacac yeneng maringina witiau faiguma sese-
hegugecde.’ ” *(Mitiyegec 91:1,12)*
12 Ifi deu Yesungo deec, “Yoac yofi dedea fede,
‘Ge Kebu Anutuga faitobannu mi faibesena.’ ” *(Dedeseri 6:16)*
13 Ifi deu mangana minginango faitobang ammidaru wisickeu wama
kemma naso monggac tomai kefec.
14 Anu Tiri Asungo Yesuaru wakema feu ye Gariraia bangecfu mong-
goc dzigeneu bangec fekende, imocac ngicngac sasawango siduha ne-
gendacgec.
15 Nga yeng kpekpeturang amanginau emma kpouyemmeu ngicngac
sasawango dengeregec.
16 Anu Yesungo yadi yadibangeha Nadzarete, imohai kemma
kpekpeturang amau engande, faka imoc modacma ihai enec. Emma
mitikibi osoudeac nanu
17 yeni profete Yesaiaac kibi kpou kpouya migec ye imoc yungecma
kibiu yoac yofi feec, imoc meficgeec.
18 “Kebuac Asungo nigoc kecde nga neng ngicngac makpekpea siduc
gombung edeyunubadeac Kebungo dzimbonga nadzicnenec.
Ngic witicfu kecdae, yeni witicngina kpac anude nga
kicpisicngo kicfifi anggecde, imoc edeyunubadeac yeng suenuec.
Suenuu hama ebicgoc kecdae, yeni ebicngina meickema
wangecyunubade.
19 Nga Kebuarunac naso gombunga hangemmeude, imoc ifingoc dekper-
agibade.”
(Yesaia 61:1-2)
20 Yesungo kibi imoc monggoc kpouma kibigareng miec. Mima mataru
kpekpeturang amau ngicngac tacgec, yeni kicngina yearu sasawa fi-
dacgec.
21 Figec yeng yofi edeyunuec, “Yoac mitikibiu osoba negendau, imocac
fora yaguc hafoangoc fingecngemmede.”
22 Nga yeac enacfunac yoac dedea imocngo wosoefac nga kuhagoc
anecac ngicngac sasawango yeac negenggec naric anu kerectegec amma
yeac kpesiemegec, “Ngic yomoc ye Yosefeac medacngo ifi dede.”
23 Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, “ ‘Dota, ge geanggaoc men-
gereemena.’ Yoac heihei imoc fede nga ngeni imoc bic edenubeso
andae. Amma monggoc yofi, ‘Ge Kafanaung taonnu ua mena siducga
negengandimbe, imoc yei bangecgau ifingoc mena henni.’ ”
24 Dema monggoc torokpema deec, “Foracngoc, profete mong ye
yengena bangecfu kenu ngicngac yeneng naric mi hoanggegecde, imoc
edengunuduae.

25 Eria bic kefec, naso imohai Israe bangecfu ngac hodzec homacngo
kecgec. Kecmagec kurumeng nagu heiu kia mi kpeec, kifa harebec nga
afo 6 bangec imohai boditoa fingerec.
26 Fingeru Anutungo Eria sueu Israe ngac yenearu mong mi kenec.
Nga ye Sidong bangecac Sarepac taonnu ngac hodzec mong kefec, yearu
sueec.
27 Nga profete Erisango Israe bangecfu kefec, naso imohai ngicngac
homacngo kukuserigoc kecgec, yenearunac mongngo mi ngereec, kpac.
Nga Siria bangecfunac ngic mong kpara Naimang, yengsac ine ngereec."

28 Ifi deu ngicngac sasawa kpekpeturang amau tacgec, yeni imoc
negemma herengina buu
29 yacma Yesu igockema meickema taong ngadeau kemegec. Kemema
taongngina tikiu tarec ihai hofe mong nanec, imohai kemma ukugec
kemeudeac negemma wangecma kenggec.
30 Kenggec, yeng ine ngicngac botucnginau nedereyunuma kenec.

31 Yesungo Gariraia bangecac taong mong kpara Kafanaung, ihai
kemema sabata nasou ngicngac Anutuac yoac kpouyemmeec.
32 Nga yeac kpoukpoungo ngicngac uakibi mekecdae, yeneac siricfu
kuhagoc yombong ngicngac yeneng imoc negenggec engena anec.
33 Amma kpekpeturang amau ngic mong yafing seuhagoc kefec, yeng
yoac kuhagoc kpacma deec,
34 "Ah, Yesu Nadzaretenac, neneac wiac imoc geac mi ande. Ge
memanganenununadeac hanec me? Gensiduaenoc, ge Anutuac kpetiac
ngic."
35 Ifi deu Yesungo yafing yoac seria ammima yofi edeec, "Ge waickema
ngicfunac erema kenna!" Ifi deu yafing ye ngic kpefaheu botucnginau
makpeu yearunac erema kenec. Nga ye ngic imoc mong mi memanga-
neec.
36 Ngicngac sasawango imoc hemma kerectegec amma denegeng
amma degec, "Ye noc yoac mekecde? Ngic yomoc ye kuc mimia nga
kuhagoc yombong, yeng asu seuhagoc edeyunuu erema kendae."
37 Ifi fingeru Yesuac siducngo bangec imocac tegia noboc noboc
amasoc kendaru negenggec.

38 Yesungo kpekpeturang ama wama Simonggac amau kenec. Nga
Simong sefena sebigerectoa ammiu feu Yesungo sefena mengereudeac
edegec.
39 Edegec Yesungo namma ngac feu hemma sebigerec yoac seria
edema kpetarimiu sebigerecngo ngac wama meickeec. Meickeu ngac ye
naso imohaingoc yacma yenenggareng anec.
40 Anu wenackiwa keme kemeac ngicngac sasawango ogofocngina
hafei hania hania ayemmeec, yeni meyunuma Yesuaru hagec. Hagec
Yesungo ngicngac hafeinginagoc sasawa maria witinginau faima men-
gereyunudarec.
41 Mengereyunuu yafing nga hadehade ifingoc ngicngac homac yen-
earunac erema yofi kpacgec, "Ge Anutuac Medac." Nga ye Messia, imoc
negenggecac yeneng yoac imoc mi degecdeac deracyunuec.

42 Wereckengau Yesungo taong wama bangec botuc mong ngiha
kpacfu kenu ngicngac yeneng ye hofocgec. Hofocma meficgema yeng
yenigoc kefudeac negemma ye monnu mi kembeso degec.

43 Ifi degec ine edeyunuec, “Taong goa fekendae, ni imohai ifingoc
kemma Anutuac eucererenggac siduc gombung dekperagiyemmebe-
sare. Anutungo imocacnoc suenuec.”
44 Ifi dema Yudaia bangecfu kpekpeturang amangina fekenec, imohai
Anutuac yoac dekpou ayemmema kefec.

5

1 Naso monnu Yesungo Genesarete dzohong tegiau nammanu ngicn-
gac yeneng Anutuac yoac negenggecdeac hama igocemema oronggegec
botucnginau nanec.
2 Namma kic fima henu gomba yohockang dzohong tegiau taroc.
Nga kondungyang memengic yeneng gombangina faigec taru uficngina
dzuacma nanggec.
3 Nanggec Yesungo gomba mong, Simonggac gomba, imohai emma
tacma Simong edeu yeng gomba kapianec kpesiu dzohonnu kenu ngic-
ngac edekpou ayemmeec.
4 Wisickeu Simong yofi edeec, “Kondungyang mebesonga dzohonnu
doku keme kemea fede, ngeni ihai kemma uficngina ukuma kon-
dungyang megec.”
5 Ifi deu Simongngo meremmiec, “Kunenna, neni tofocnac yomohai
hafoanoc uatoa mema kondungyang mong mi meding nga geng denecac
ine kemma ufic ukubade.”
6 Ifi deu yeni uficngina ihai ukuma kondungyang homac yombong
megecac uficngina wakema barackebesonga anec.
7 Ifi anu yeni ogofocngina gomba monnu tacgec, yeni marikarac
heiyemmegec hama meficyunugec. Meficyunuma kondungyang gomba
yohockang mewakegecac gomba yereng kondunnu kemebesonga anoc.
8 Simong Petorongo faka imoc hemma Yesuac haniu makpema fafoc
heimima deec, “Kebu, ni ngic kopocsicnagoc anduaeac wanuma kenna.”
9 Simong nga ngic yegoc kecdacgec, yeneng kondungyang homac
yombong megecac amma kerectegec anggecac ifi deec.
10 Nga Sebedaioac medahora, Yakobo nga Yohane, yeri Simonggoc
kondungyang mema kecma ifingoc imoc hemma negenec wiac engena
yombong anec. Nga Yesungo Simong edeec, “Ge mi kengecguu. Ge
kondungyang meme nga yaguc ngicmeme annade.”
11 Ifi deu yeni gombangina mema tegiau faima wiac sasawa wama
Yesu modacgec.
12 Anu Yesungo taong monnu kecmanu ngic mong kukuseringo se-
bia semedaru manganeyombonggeec, yeng ihai kecma Yesu hemma
makpema kiwa bangecfu hetutuckema kpacsambic ammima deec,
“Kebu, ge negenna naric anu medzuacnubang.”
13 Ifi deu Yesungo maria sinema kpeserema deec, “Ge ngereenadeac
songona fede.” Ifi deu imohaingoc kukuseringo ngic imoc waec.
14 Wau Yesungo derahema deec, “Sebigau faka fingecdac, imocac ngic
mong mi edebesena. Ge womong gareng yearu kemma sebiga edzahena.
Amma Mosengo seseac deec, imocac sirihau sese faina ngicngac yeneng
sesega imoc hemma negentegecgecde.”
15 Nga Yesuac siduc, imoc ine kuneng yombong yadima kenu ngicngac
habutoa homac yeneng yeac yoac negenggecde nga yeng hafeingina
mengereudeac hagec.

16 Ifi anggec Yesungo naso homac kperecge tegecma bangec goa ngiha
kpacfu kemma numukefec.

17 Kecma naso monnu Yesungo Anutuac yoac edekpou ayemmemanu
farisaio nga dedeseriyoacac kpoukpoungic goa Gariraia nga Yudaia
amabisic sasawa amma Yerusarennac hama tacgec. Nga hafei mengec
mengereac kuc Kebuarunac, imocngo Yesuaru feec.

18 Ifi femanu ngic goango hama ngic mong hanimaria homemea
dzakeu faima tofohoma ama manau Yesuac kicfu faigecdeac negemma
mekenggec.

19 Mekenggec ngicngac homacngo hedzickema nanggecac yeni Yesuac
kicfu faigecdeac sing hofocma ngic imoc amabubuyau tofoho emma
ama bubuya hesarima ihacsing ngic botucnginau Yesuac hoannu dza-
keagoc faigec kemeec.

20 Kemeu Yesungo negen negensingngina hemma yofi deec, “Ngic,
kopocsicga imoc bic wawaya.”

21 Ifi deu mitiac negen negengngic nga farisaio yeni yenaocngoc yofi
negenggec, “Ngic imoc noc ngicngo Anutu emmide? Anutu mocgungo
kopocsic naric waude.”

22 Ifi negenggec Yesungo wiac ubanginau negensigec, imoc hemma
yofi edeyunuec, “Ngeni nocac ubanginau ifi negensidae?

23 Yoac damocngo deni efea ande, ‘Kopocsicga kpac ande.’ me yofi, ‘Ge
yacma kenna.’

24 Ngicac Medac ye bangecfu kopocsic wawaac uayoac nga kuc femide,
ngeni imoc negenggecdeac amma yofi deba.” Ye ifi dema ngic puringgac
yofi deec, “Ni edeguduae, ge yacma dzakega mema amagau kenna.”

25 Ifi deu yeng imohaingoc ngicngac sasawa yeneac kicfu yacma fefea
feande, imoc mema Anutu dengerema ameau kenec.

26 Kenu ngicngac sasawango homac yombong kpidohoma kerectegec
amma Anutu dengeredacgec. Nga kengecngo mewakeyunuu degec,
“Neni faka morora mi hengennina yaguc kicninango hending.”

27 Anu Yesungo imohacnac mama kemma takesimeme ngic mong
kpara Rewi, ye takesimeme amau tacmanu hemma yofi edeec, “Ge hama
ni modacnuna.”

28 Ifi deu Rewingo yacma wiac sasawa wadacma Yesu modarec.

29 Nga Rewi ye Yesuac amma ameau yaka kuneng ohou takesimeme
nga ngicngac homacngo yenigoc tacma yaka negec.

30 Ifi anggec farisaio nga miti negen negengngicfocngina yeneng ne-
genggec naric mi anu Yesu medacfora yeneac yoackpekpengina kpema
degec, “Ngeni nocac takesimeme nga manganameme yenigoc nenedoku
nedae?”

31 Ifi degec Yesungo yofi merengyemmeec, “Ngicngac sebingina hafeia
kpac kecandae, yeni dotaac mi ayemmekecde. Hafeinginagoc, yeneng
ine dotaac ayemmekecde.

32 Ni ngicngac dindingac kpacyunubadeac mi mayai, kpac. Ni ine man-
ganameme yeni ubangina merenggecdeac kpacyunubesonga mayai.”

33 Ngicngac goa yeneng Yesu kpesimigec, “Yohaneac medacfora nga
farisaio yeneac medacfocngina yeni naso homac yakasege kecma
nunumu ua meandae. Nga geac medacfocga yeneng ine nenedoku
nekecdae.”

34 Ifi degec Yesungo yofi merengyemmeec, “Memeturang ngicngo
ogofora yenigoc kecma yakasege anggecdeac naric mi deude.
35 Kecma naso monnu memeturanggac ngic yenearunac meickegecde,
naso imohai ine yakasege anggecde.”
36 Yesungo torokpema yoac mong heima yofi edeyunuec, “Mongngo
kporuc gboriaunac sintaha herecgema mema eseau naric mi faima
kpebiude. Ifi anudeu kporuc gboria manganeude amma gboria nga esea
kpeturangyuruu siriha naric mi fingerude.
37 Nga ngic mongngo waing gboria bokong yangseberango memea
eseau naric mi kpeu kemeude, kpac. Ifi anudeu waing gboriango bokong
esea imoc tindziru manganeu dokuya maude.
38 Imocac waing gboriango bokong gboriau kpeni kemeu naric ande.
39 Amma ngic mongngo waing esea bic neec, yeng waing gboria
neudeac songo naric mi negenude, kpac. Ye yofisac deude, ‘Waing esea
imoc gombunga yombong.’ ”

6

1 Yesungo sabata naso monnu wit uausing kemmanu medacfora
yeneng wit fora merecgema sebera kpetima asasahema negec
2 farisaio goango yenemma kpesiyemmegec, “Ngeni sabata nasou faka
mi angana imoc nocac andae?”
3 Kpesiyemmegec Yesungo yofi merengyemmeec, “Dawidingo
uamedacforagoc herenginaac homema faka anggec, ngeni imoc mi
osonegeng angandae gedang.
4 Ye Anutuac womonnu emma ic sogong Anutuac sese faifaia, imoc
mema yengena nema uamedacfora ifingoc yemmeec. Nga ic sogong
imoc womong gareng yenengsac naric neandae, ngictehec yeneng
kpac.” *(1 Samue 21:1-6)*
5 Ifi dema yofi edeyunuec, “Ngicac Medac ye sabataac Kebu.”
6 Sabata naso monggac Yesungo kpekpeturang amau emma Anutuac
yoac kpouyemmeec, imohai ngic mong marifoia homemeango yenigoc
tarec.
7 Nga Yesungo sabata nasou hafeigoc memengerecua mong meu yeni
haniaya mong meficgema yoacfu faigecdeac miti negen negenngic nga
farisaio, yeni garemmema nanggec.
8 Yesungo ine negen negengngina hemma ngic yeac yofi deec, “Ge
yacma erahama botucninau nanna.” Ifi deu ngic ye yacma ekemma
botucnginau nammanu
9 Yesungo yofi edeyunuec, “Wiac mong kpesingemmeba, sabatanasou
damocngo angana ande? Faka gombunga me faka mangana ayem-
mebesonga amma homebeso andae, agengngina tigecdeac dede me goa
memanganeyununiideac dede?”
10 Ye ifi dema kiwa fikengfiha amma yenendacma ngic yeac deec,
“Mariga sinena.” Ifi deu ngic ye maria sineu maria ngereeu
11 yeni herebutoa yombong negemma yenaocngoc Yesu dafi am-
migecdeac denegeng anggec.
12 Yesungo naso imohai numuudeac tikiu emma tofocnac hafoa Anutu
numumima kecmanu
13 ama wereckenu medac kpacyunuu kenggec medac 12 meis-
ingyunuma aposoro kpac imoc yemmeec. Nga aposoro yeneac kpacng-
ina yofi:

14 Simonggac kpara mong Petoro kparec nga yeac munea Anderea,
Yakobo nga Yohane, Firipo nga Batoromaio.
15 Mataio nga Toma amma Arifaioac medac Yakobo nga Simong, yeac
kpara mong Dzerote.
16 Amma Yuda, Yakoboac medac nga Yuda Karioto taonnunac, yeng
kecma Yesu kerereu megec.
17 Anu Yesungo tikiunac medacfora 12 yenigoc mama bangec tu-
mia monnu medacfora homac yenigoc nanec. Nanu ngicngac habu
kunengngo Yudaia bangec noboc noboc nga Yerusarennac amma Tiro
nga Sidonggac kondunnu amabangec fekende, imohacnacngo hagec.
18 Hama Yesuac yoac negenggecde nga yeng hafeingina
mengereudeac hagec. Amma ngicngac asu seuhagoc hama yeneng
ifingoc ngereegec.
19 Nga kucngo yearunac yenearu kemma ngicngac sasawa men-
gereyunuecac yeni sasawango ye kpeseregecdeac negenggec.
20 Ifi anggec Yesungo kiwa medacfora yenearu fima deec, “Ngicngac
wanac kecdae, ngeni kenecnginagoc, nocac Anutuac eucerereng imoc-
noc ngeneac.
21 Nga ngicngac yaguc herenginaac homedae, ngeni kenecnginagoc,
ngeni yaka nema gebecngunuude. Amma kiac ubahodunggoc yaguc
kecdae, ngeneng kenecnginagoc, ngenennoc kecma dzomoregecde.
22 Nga ngicngac yeneng Ngicac Medacac amma ngeni ubango ukun-
gunuma demanganengunuma ngadeau faingunuma kpac mangana
kpacngunugecde, imoc ngeni kenecnginagoc.
23 Ngeni naso deduaemoc, imohai ubangerec negemma yuengyuma
amma sogaibisia, nocac kurumennu bungngina kuneng tomaingina
fede. Nga ngic yeneac bangecfocnginango warac profete faka imocngoc
profete ayemmegec.
24 Ngicngac dzofinacgoc kecdae, ngeni sowecnginagoc, nocac ngeni
wiacngina songeagoc hafoa bic megec wisickeec.
25 Nga ngicngac semeng negebec yaguc angkecdae, ngeni sowecngi-
nagoc. Ngeni kecma herenginaac homegecde. Nga yaguc dzomocgoc
kecdae, ngeni sowecnginagoc. Ngeni kecma ubamangang negemma
kiacgecde.
26 Amma ngicngacngo dengerengunukecdae, ngeneac deduae, ngeni
sowecnginagoc, nocac yeneac bangecfocnginango warac profete ikoha
ifingoc dengereyunukecgec.
27 Ngicngac yoacnaac kedzac kpeandae, ngeni ine yofi edengunuduae,
ngeni ngabafocngina heresongogoc hoangyunubisia amma ngic ubango
ukungunuandae, yeni faka gombunga ayemmebisia.
28 Nga ngic sowecyoac edengunuandae, ngeni yeni kenecyunubisia
amma memanganengunuandae, ngeni yeneac numubisia.
29 Nga ngic mongngo munggungga noboc kpeudeu ge munggungga
noboha ifingoc wamibesena nga mongngo ngakpiga witiau meudeu
ngakpiga mana ifingoc wana mebeso.
30 Nga ngic yeneng gearunac wiac monggac derecgeandae, ge wiac
imoc yemmebesena amma mongngo geangga wiac wangecguu mong-
goc meremma genudeac mi hatahemibesena.
31 Ngic yeneng noc faka angemmegecdeac negensiandae, ngeni faka
siriha imocngoc ayemmebisia.

32 Nga ngic goa yeneng ngeneac songo negenggec ngeneng yeneac
songo negenggecdeu ngeneac ubangerecyoac homac mi debesonga.
Kopocsicmeme ngic yeneng ifingoc ngic damoc yeneac songo negengan-
dae, yeneac songo negenggecde.
33 Nga ngicngac goa faka gombunga angemmekecgec ngeni faka gom-
bunga ayemmegecdeu ngeneac ubangerecyoac homac mi debesonga.
Kopocsicmeme ngic yeni imoc ifingoc angandae.
34 Anu ngic ngenearu turung anggec ngeni turunga ifiangoc
kpoungemmegecdeac negensigecdeu ngeneac ubangerecyoac homac
mi debesonga. Ngic kopocsicnginagoc yeni ifingoc manganameme
ogofocngina wiacngina turungagoc yemmeandae.
35 Anu ngeni ine ngabafocngina heregoc yeneac songo negemma faka
gombunga ayemmebisia. Amma ngeni turungngina wagec yenearu
febeso nga kpougecdeac mi negembisia. Ngeni ifi anggecdeu faka
gombungaac bungngina kuneng feude nga ngeneng Mangngina Anutu
Engenatoa yeac nambaracfora anggecde. Yeng ngicngac ihoc bahoha
nga kichodungnginagoc nga ngic mangana faka gombunga ayemmeude.
36 Mangnginango ngicngac wosoefac ayemmekecde, ngeneng ifi isoc-
ngoc wosoefac ayemmebisia."
37 "Ge ngicngac mi demanganeyunubesena, yoac imoc modacnadeu
ngic yeneng ifingoc mi demanganegugecde. Amma ge ngicngac mi
isingyununa nga mi desiyunubesena, yoac imoc modacnadeu ngic
yeneng ifingoc mi isinggugecde nga mi desigugecde. Nga ngicngac
kopocsicngina wana. Ifi anna yeni ifingoc geac kopocsic wagecde.
38 Ngeni wiacngina ngicngac naric yemmebisia, ifi anggecdeu, Ke-
bungo wiacngina turunggeu kemeu kpemindzaiude. Amma monggoc
kpakeu wakema kpetinggeu noboha tabunginau mau megecde. Nocac
ngeni wiac kpetengina isinggema ngicngac yemmeandae, kpete siriha
ifiangoc yeni isinggema turung kpoungemmegecde."
39 Yesungo monggoc yoac heima yofi edeyunuec, "Ngic kicpisic
mongngo kicpisic ogea mong naric mi wangerude, yeri ifi amma yera-
hafoc tennu kemeecde.
40 Nga negen negengmeme medac mongngo kpoukpouyaac engena mi
anude. Kpoukpoungo medacfora hafoangoc kpouyemmedaru wisickeu
yeni yeac siric andacgecde.
41 Anu ge tosogaac kicfu gocbisic mong tacdemoc, imoc hemma
geangga kicfu ic kebanga fede, imoc ine mi negensiannec, faka imoc
naric mi ande.
42 Ifi amma ogogaac yofi mi debesena, 'Toso, ge negemmana kicgau
gocbisic tacde, imoc meickebadeac negenduae.' Ikocngic, geangga kicfu
ic kebanga kuneng fede mi hemma imoc naric mi annade. Ge geangga
kicfunac ic kebanga meickemaguc ogogaac kicfu gocbisic tacde, imoc
hentegecma naric meickenade.

43 Ic mong gombungau fora mangana naric mi fingerude nga ic man-
ganau fora gombunga naric mi fingerude.
44 Ic sasawa yeni foranginango haniangina mekperagigecde. Ge witic
waeyagoc, imohacnac fig icac fora naric mi mesinade nga wainggac fora
imoc fareng nga gberafecfunac naric mi mesinade.
45 Wiac gombunga ngic gombungaac ubatohong gombungaunac
ereude. Nga ngic mangana yeac tohong manganaunac wiac mangana

ereude. Wiac ngic ubahereau wakema fede, enarango imocnoc dekperagiude.
46 Ngeni nocac Kebuna Kebuna kpacnuandae nga yoacna wama mi modacnugecde?
47 Ngic mong ye hama yoacna negemma imoc modacma uaya ifingoc meudeu, ye ngic dafia, imoc edzacngunubade.
48 Ngic mong ye ama meudeac dema bangec usuu peperandzi fingeru imocac witiau wotunga ukuu kemeec, ngic imoc ye isoc. Ye ama seria meecac kia tunggbaungtoango hama ama imoc memanganeudeacsoc mi anec.
49 Nga ngicngac goa yoacna negemma uaya mi meandae, yeni ngic mong ye ama meudeac dema wotunga bangec pereckeau ukuu kemeude, ye isoc. Kia kpeu doku yadima ama imoc kpeu ama imocngo bic barackema mama kpedzamedarec."

7

1 Yesungo yoac imoc sasawa ngicngac edeyunudaru negenggec wisickeu Kafanaung taonnu kenec.
2 Kemma ihai wasai gareng monggac wanacngic ye homebesonga amma feec. Amma ye ngic gombungango mingina yeac ewea heimiande.*
3-4 Nga wasai garengngo Yesuac siduc negemma yudangic enarafocngina goa Yesuaru sueyunuu kemma ngombonggema degec, "Ge wasai garenggac wanacngic mong mengerenadeac hana. Wasai gareng ye ngic gombunga, ye naric meficgena.
5 Ye israengic nenanggac songea negengande nga yeng kiwa amma kpekpeturang amanina meec."
6-7 Edegec Yesungo yenigoc kemma ama mewegenemanu wasai garengngo ogofora goa sueyunuu yofi edegecdeac kenggec, "Kunenna, nasoga homac mi wana. Ge noc gombunnaac amawarocnau erenade, ni ifiango gearu naric mi habade, imocac ge ihai namma yoac dena medacna ngereeu.
8 Imoc yofi, ni ifingoc ngic kucnginagoc yeneac bageu kecbadeac fainugec. Amma neac bageu wasaifocna kecandae. Nga monggac kenna deba kenude nga monggac hana deba haude. Amma wanacngicnaac yomoc mena deba meudenoc."
9 Ifi deu Yesungo imoc negemma kerectegec amma dzigenema habu modacgec, yeni yofi edeyunuec, "Ni wiac mong edengunuba negenggec, Israe bangecfu negen negensingngina kuhagoc yofia mong mi henai."
10 Nga ngic sueyunuyunuya, yeni garenggac amau dzigenema kemma henggec wanacngiha ye hafeia kpac anec.
11 Anu Yesungo taong mong kpara Naing, ihai kenu medacfora nga ngicngac homacngo ye modacgec.
12 Kemma taongodaac nagutoayau kensikemanu ngic yeni medac mong homeec, yeac farenga tofohoma magec. Medac imoc ye ngac hodzec monggac medaha mocgusac anu ngicngac habu homacngo ye modacma taonnunac magec.

---

* **7:2:** Wasai gareng yomoc yeac bageau wasaingic 100 isoc kecgec. Wasaingic garengnginagoc yeni israengic kpac, yeni bangec monnunac.

13 Ifi magec Kebungo ngac imoc hemma ubea manganeu deec, “Ge mi
kiacna.”
14 Ifi dema kemma katapa imoc kpesereu ngic tofohogec, yeni wama
nanggec Yesungo deec, “Medac, ni edeguduae, ge yacna.”
15 Ifi deu homemeango yacma yoac deec. Nga Yesungo medac imoc
nonggea monggoc miec.
16 Nga ngicngac yeneng imoc hemma kpidohoma homac kengecyunuu
Anutu dengerema degec, “Profete kuneng mongngo nenannu fingecma
kecde nga Anutungo ngicngacfora nenang yugucnunuma kecde.”
17 Siduc imocngo Yudaia bangecfu nga bangec goa nobohau tacdae,
ihai kenu sasawango yoac imoc negenggec.
18-19 Yohaneac medacfora yeneng kemma siduc imoc ammigec Yoha-
nengo medahora yohockang kpacyuruu haec yeri Kebuaru kemma yofi
dema kpesimiecdeac sueyuruec, “Hanemmeudeac dedea, imoc ge me
neni ngic monggac tomai kecbisina?”
20 Ifi dema sueyuruu yeri Yesuaru kensikema yofi dema kpes-
imioc, “Hanemmeudeac dedea, imoc ge me neni ngic monggac tomai
kecbisina? Yohane dokunadzicngo imoc kpesigendedeac suenurude.”
21 Sueyuruec, naso imohaingoc Yesungo ngicngac homac hafeingi-
nagoc nga kucmama amma asu manganagoc mengereyunuec amma
kicpisic homac mengereyunuu kicfifi anggec.
22 Nga ngihoc yereng ifi edeec Yesungo deec, “Ngeri kemma wiac
hennegeng andaoc, imocac siduc Yohane ammibesera. Ngic kicpisic
yeni kicfifi andae nga hanimangang yeni sing kendae amma kukusering-
inagoc yeni sebingina ngereede. Nga kedzacfong yeni yoac negendae
amma homemea, yeneng gboridae nga ngicngac makpekpea yeneng
siduc gombung negendae.
23 Nga mongngo neac amma negemmangang mi angande, ye kene-
hagoc.”
24 Anu Yohaneac medahora kemmaec Yesungo yeac yofi dema habu
edeyunuec, “Ngeni bangec kisiu noc wiac henggecdeac kenggec? Komba
mong firangngo kpeu kockpac anu, imoc henggecdeac kenggec me?
25 Imoc kpac anu noc wiac hembesonga kenggec? Ngic mong
wambaya kibiagoc me? Negenggec, ngic wambangina kibia gombunga
gombunga heiandae nga bangecac songotoagoc kecandae, yeni ngictau
amau kecandae.
26 Ngeni profete mong hembesonga kenggec me? Yeng profete goa
sasawa feracyunude, ifinoc deduae.
27 Yeacnoc yofi oho ohoya fede,

‘Negennec, ni enacdedena sueba yennoc waraigemma singga mengere-
genude.’ *(Marekai 3:1)*

28 Ni yofi deba negenggec, ngic ngacfunac fingecgec, yenearunac
mongngo Yohane naric mi ferahaec. Anu Anutuac eucererenggac
manau mamea,† yeng ine Yohaneac engena.”
29 Ngicngac sasawa nga takesimemengic momoc, yeni imoc negemma
yofi negenggec, Anutu ye yoac fora nga dindingacac mingina, ifi dema
Yohanearu kemma mitidoku nadzicgec.

---

† **7:28:** Yesungo yengena negemma Anutuac eucererenggac manau mamea deec.

30 Nga Farisaio amma dedeseriyoacac negen negengngic yeni ine Anu-
tungo sing deyemmeec, imoc ngadehema Yohanearu mitidoku mong mi
nadzicgec.
31 Anu Yesungo yofi deec, “Ngicngac yofinenggac kecdae, ngeneac
fakangina yofi.
32 Ngeni nambarac sobenu takecdae isoc. Yeni tacma yenaocngoc yofi
dema kpacemeandae, ‘Neni kungac fifini ngeni nocac yegec mi fededau
nga ubahodung yegec heini nocac mi kiacdau?’
33 Yohane dokunadzicngo hama ic sogong nga waing mong mi neec,
imohai ngeni yofi degec, ‘Ye yafingagoc.’
34 Nga Ngicac Medac ye hama nenedoku neande, imohai yofi deandae,
‘Henggec, ye nenedoku efea mi nekecde nga takesimeme nga man-
ganameme yeneac tosongina.’
35 Nga Anutuac negen negentegec imoc gombunga ande imocac nam-
baracfora yeneac fakanginau ireckeude.”
36 Farisaio mong kpara Simong ye Yesugoc yaka neudeac ameau
heitaiu yeac amau emma taroc.
37 Tarec manganamemengac mongngo taong imohai kefec, ye yoac
yofi degec negenec, “Yesungo Simonggac amau tacde.” ifi degec
negemma kirung mong arabastro hocngo memea kerecdokuyagoc ho-
muna gombunga, imoc mekenec.
38 Mekemma Yesuac ngadeaugeng haniau namma kiaru kickumi-
ango mama Yesuac hani heiu urucsusiango imoc mekerenggema hania
titikokoc ammima kerecdoku homuna gombunga imocngo hania nadz-
icmiec.
39 Nadzicmiu farisaio Yesu heitaiec, yeng imoc hemma yengenaocngoc
yofi negenec, “Ngac hadac ye manganamemengac. Nga ngic yomocngo
profete fora ambac dede ye dafiugeng kpeserema faka yomoc ande,
imoc negemmibac.”
40 Ifi negenu Yesungo yofi edeec, “Simong, ni yoac mong edegubeso
negenduae.” ifi deu deec, “Oc, kpoukpou dena.”
41 Ifi deu yofi edeec, “Ngic yohockang yeri dzogareng mong yearunac
turung anoc, mongngo 500 denari nga mongngo 50.
42 Amma yeri turung imoc kpoumiecdeac osima kefecac turungn-
gira waec. Wau yerearunac damocngo dzogarenggac songo homac
negenude?”
43 Kpesimiu Simongngo merenec, “Dzo homac wamiec yeng, ifi negen-
duae.” deu Yesungo deec, “Negenggosi amma yoac dindingac denec.”
44 Anu yeng ngac yearu dzigenema Simong yofi edeec, “Ge ngac
yomoc henna. Ni amagau ereba ge haninaac doku mong mi nendang,
yeng ine kickumiango hanina dzuacma yengena orucsusiango hanina
mekerenggedac.
45 Nga amagau haba geng ubangerecac titikokoc mong mi anendang
nga yeng hadua, imohacnacngoc haninau titikokoc anendac.
46 Nga geng orucna kerecdokungo mong mi nadzicnendang nga yeng
hanina kerecdoku homunagocngo nadzicnendac.
47 Imocac edeguba negenna, ye heresongoya hafoangoc edzacnudacac
kopocsiha hafoangoc ifingoc wamiba kpac andacde. Mong ye kopocsiha
kapianec wawaya, ye ine songo kapianecsac femide.”
48 Ifi dema ngac yofi edeec, “Kopocsicga imoc bic wawaya.”

49 Ifi deu ngicngac goa tatacfu tacgec, yeni yenaocngoc denegeng
amma degec, “Yomoc merac ngic? Ye kopocsic ifingoc wayemmede.”
50 Nga Yesungo ngacac yofi deec, “Ge ruaegoc kenna. Negen negens-
inggango ebicfunac mesigudac.”

8

1 Yesungo taong nga amabisicfu yerecge kemma Anutuac eucererenggac siduc gombung edeyunukefec. Ifi kenu medacfora 12
2-3 nga warac ngac goa asu mangana nga hafeinginagoc mengereyunuec, yeneng yegoc momoc kengkecmagec dzofinacnginango meficyunugec. Ngac homac ifi anggec yenearunac mong kpara Maria kpara mong Madara, Yesungo warac yearunac hadehade 7 kporacmiec. Nga mong Yoana, ye Herodeac gareng Kusaac enema amma mong kpara Susana.
4 Ngicngac homac yeni taong tackenecsoc, imohacnacngoc Yesuaru hama habu kuneng anggec yeng yoac mong heima yofi edeyunuec,
5 “Gbome kpegi kpegingic mongngo gbome kpegiudeac uau kenec. Kemma gbome kpegiu gbome goango mama sinnu heiu ngic yeneng witiau tigec nga neng yeneng hama nedacgec.
6 Nga goa harongannu heima nemonggema ereu bangec dokuya kpac anecac sokuema homeec.
7 Amma gbomea goa haseng manau heiu haseng nga gbomea yerahafocngoc yadiec hasengngo imoc heihomeec.
8 Nga gbome goango bangec gombungau heima kpea nemonggema fora 100 sasawa fingecdarec.” Ifi dema kunengngoc yofi kpacma edeyunuec, “Kedzahagoc yeng yoac yomoc negembeso.”
9 Anu medacfora yeneng yoac heiheiac hania, imocac kpesimigec
10 yofi merengyemmeec, “Anutuac eucererenggac negen negeng sufu sufuya, imoc ngeneng negentegecgecdeac bic ngemmengemmea. Amma goa yeni kicngina fikecma mi henggecde nga kedzacnginango negengkecma naric mi negentegecgecde, imocac yoac heiheiausing yoac sasawa yemmeyemmea.” *(Yesaia 6:9)*
11 “Yoac heiheiac hania imoc yofi, gbome imoc Anutuac yoac.
12 Nga gbome sinnu heiec, imoc ngicngac goa yeni yoara negenggec. Nga mangana minginango hama yoac imoc ubanginaunac meickeu yeni negensinggebeso obohoma komoc mi kpegecde.
13 Gbome harongannu heiec, imoc ngic goango Anutuac yoac negemma heresongogoc bic hoanggegecde nga yoacngo ubanginau godea mong mi meecac naso wegenanecsac taru faitobannaso hau yeni wagecde.
14 Nga gbome hasennu heiec, imoc ngic goango Anutuac yoac negenggec, yeni kekecnginaac negengyohoc nga dzofinacac faitobang amma bangecac kekec hensongo angkecgec, imocngo yoac heihomeu fora mangana amma kpac angkecde.”
15 “Anu gbome bangec kerehagocfu heiec, imoc ngic goa yeneng Anutuac yoac negemma ubaherenginau faima sing dindingac nga gombunga mekecgecde. Mekecma seserigoc kecma fora meficgegecde.”
16 “Ngic mongngo kifa kpedzereckema tera bageau faima mi kperahaude nga fefe bageau faiu mi tarude. Imoc kpac, ye kifa tatahau faiu tacma ngicngac amau eregecde, yeneng kperagi hendacgecde.

17 Imoc yofiac, wiac sasawa sufu sufuya fede, imoc didiu fingectegerude nga wiac seme semea fede, imoc kecma kperagiau fingectegerude. Imoc sufu sufu mi kengkefude.
18 Ngic mong ye wiac goa femide, ye wiac monggoc migecde nga mong ye wiac mong mi femide, yearunac wiac fenende dema negende, imoc ifingoc wangecgec eng kefude. Imocac amma ngeni yoac negendae, imoc henghomema negemma kecbisia."

19 Anu Yesuac nonggo munafora yeneng yearu kenggec ngicngac homacngo hedzickegecac amma naric mi henggec.
20 Ifi anggec goa yeneng Yesuaru yofi degec enec, "Nonggo munafocga yeni hama genggecdeac ngadeau nandae."
21 Ifi degec Yesungo deec, "ngicngac Anutuac yoac negemma modackecdae, yeneng nonggo munafocna andae."

22 Naso monnu Yesungo medacfora yenigoc gombau emma yofi edeyunuec, "Nenang dzohong noboc kenni." Ifi deu kemmagec
23 Yesungo gau feu kia firangtoango hama dzohongtoa kpeu dokungo gomba mewakebeso anu yeni kemebeso anggec.
24 Amma medac yeneng Yesuaru kemma midima degec, "Kunennina, Kunennina, neni kemebesonga andimbe." Ifi degec Yesungo yacma firang nga dokuac siritembong dekpetari ayecmeu firang kpac anu dzohongngo ning kpema feec.
25 Feu medacfora yeneac deec, "Ngeni negen negensingngina kpac, ifi isoc ande." Ifi deu medac yeni kengecyunuu kerectegec amma yenaocngoc denegeng amma degec, "Ye noc ngic? Yeng firang nga dzohong yoac edeyuruu yeac enac tofohodape."

26 Yesu nga medacfora yeni dzohong ferecgema Gerasene bangecfu kenggec. Bangec imoc Gariraia dzohong noboc.
27 Kensikema Yesungo gombaunac mama taong imocac ngic mong hadehadeforagoc meficgeec. Ngic imoc ye naso herea bic senggang kecma amau ngisitataha kpac kicsereu kecande.
28 Ngic imocngo Yesu hemma seriangoc arohoma Yesuac hoannu makpema yofi kparec, "Yesu Anutu engenatoaac Medac, neac wiac imoc geac mi ande. Ni desambic anggenduae, ge kpendzennu mi fainubesena."
29 Nga Yesungo asu seuhagoc yearunac kporaru erema kenudeac bic edeec, imocac ifi deec. Asu seuhagoc imocngo naso herea ammiu ngic yeneng mema sengngo hanimaria kpema garenggegec. Nga ye seng kperecgedacma asu seuhagocngo wangecma bangec kisiu kengkefec.
30 Nga Yesungo kpesimiec, "Ge kpacga merac?" Kpesimiu deec, "Habutoa." Hadehade homacngo yeac hereu kemema kecgecac amma yeng ifi deec.
31 Nga hadehade yeneng Yesu desambic ammigec, "Ge hofeu suenununa mi kemeni."

32 Nga bangec imohai berechabu kunengngo fagannu surukpema kecgec. Anu yeni kporacyunuu berecfu kemegecdeac desambic ammigec yeng ifi anggecdeac negengyemmeec.
33 Negengyemmeu yeni ngicfunac erema berec habu yenearu kemegec berec yeneng fagannunac nedzima dzohonnu kemema doku nema homedacgec.

34 Homedacgec berecgareng yeneng faka fingerec, imoc hemma
kengec worama siduc deyadigec taonnu nga bedzou kenec.
35 Kenu ngicngac yeneng imoc negemma faka fingerec, imoc
henggecdeac Yesuaru hagec. Hama ngic hadehadeagoc kefec, ye
henggec. Yeng negentegecma wamba heima Yesuac haniu tarec. Ifi
taru yeni hemma kengecyunuec.
36 Nga ngic hadehadeforagoc kefecngo dafiu ngereedac, imoc ngic
kicnginango faka fingeru henggec, yeneng siduc ayemmegec.
37 Ayemmegec gerasenengic yeneac amabangec, imocac ngicngac sa-
sawango kengec homac yunuecac amma Yesungo wayunuudeac edegec.
Edegec Yesungo dzigenema kenudeac gombau enec.
38 Enu ngic hadehade kporacmiec, yeng Yesugoc kenudeac derecgeu
Yesungo ine suema yofi edeec,
39 "Ge amagau dzigene kemma Anutungo fakatoa anggendac, imoc
dekperagibesena." Ifi deu ngic ye kemma Yesungo yearu fakatoa meec,
imoc taong hafoangoc dekperagiyemmedarec.
40 Yesungo dzohong noboc kensikemanu ngicngac yeneng ye
heitaigec. Yeni sasawango yeac tomai kecgec.
41-42 Nga kpekpeturang amaac gareng mong kpara Yairo, yeng haec.
Ye naroanga mocgusac, kifaya 12 ammanu homebesonga anecac amma
ngic ye hama Yesuac haniau makpema ameau kenudeac desambic
ammiec. Ammiu yeni kemmagec ngicngac habutoango noboc noboc
hedzickegec.
43 Anu ngac mong ye sacherec amma kecmanu kifaya 12 anu ye dzofi-
naha sasawa dota hania hania yemmeu mongngo ye mengereudeac sing
mi meficgeec.
44 Ngac imoc ye habu yeneac botucfu Yesuac ngadeausing kemma
ngakpiherehaac witic susia kpesereu sawa bic gbanggeec.
45 Gbanggeu Yesungo kpesiec, "Merang kpeserenudac?" Ifi deu yeneng
degec, "Imoc mi negendimbe." nga Petorongo edeec, "Kebu, ngicngac
homacngo orongguma hedzicgudae."
46 Ifi deu Yesungo yofi deec, "Mongngo kpeserenudac, kuc wanuma
monggaru kenu negendua."
47 Ifi deu ngac ye yofi negenec, "Ye bic meficgedac." Ifi negemma sufu
sufu worabeso osima dzonoma fedeu hama Yesuac haniau makpeec.
Amma ye Yesu kpeseredac nga dafiu ngerec ngeree bic yombong fin-
gecmidac, ngicngac yeneac kicfu imoc dekperagidarec.
48 Dedaru Yesungo yofi edeec, "Naroanna, ge ruaegoc kenna. Negen
negensinggango mengeregudac."
49 Amma ye yoac denammanungoc kpebung gareng, yeac amaunac
yoac yofi haec, "Naroangga bic homedac, ge kpoukpou monggoc ebic mi
mina."
50 Ifi degec Yesungo imoc negemma Yairo edeec, "Ge mi kengecguu eng
negensinggena. Ye kekec monggoc meficgeude."
51 Yesungo ifi dema amau kensikema ngic mongngo amau mi enudeac
kpetarima Petoro nga Yohane amma Yakobo nga naroanggac nong-
gomama, yenigocsac enudeac deec.
52 Dema ngicngac hafoangoc yeni naroanggac kiacsonggong anggec
yofi edeyunuec, "Ngeni kiac wagec, naroang ye mi homedac, ye gau
fede."

53 ifi deu yeni dzomoremigec. Naroang ye bic homedac, ifi negenggec.
54 Nga ye ine naroanggac mariau mema kpacma deec, “Naroang, ge yacna.”
55 Ifi deu asuya monggoc kpoduu imohaingoc yacma taru Yesungo yaka migecdeac edeyunuec.
56 Nga nonggomama yereng kerectegec anec Yesungo ine ngic mong mi edeyunuecdeac kpae heiyemerec.

9

1 Yesungo medacfora 12 kpacyunuu hadacgec hadehade nga yafing sasawa kporacyunugecdeac nga hafei hania hania mengeregecdeac uayoac nga kuc yemmeec.
2 Yemmema Anutuac eucerereng dekperagigecdeac nga hafeigoc mengereyunugecdeac sueyunuma
3 yofi edeyunuec, “Ngeni singgac mefic mong mi mekembisia, hie nga yaka amma yasu nga dzo mong mi mebisia nga ngakpi yohockang mi mekembisia.
4 Nga ama monnu kensikegec, ngic yeneng ama heingemmegec ngeni ama imohai tacyac angkecgec wisickeu taong monnu kembisia.
5 Nga taong mong imocac ngicngac yeneng mi hoangngunugecdeu ngeni taong imoc wama haninginaunac yube kpegec mau yeni imoc henggec faka imocngo manganangina edzacyunubeso.”
6 Ifi deu yeni amea amea kemma siduc gombung dekperagikecma hafeinginagoc mengereyunugec.
7 Ifi anu Gariraia bangecac gawanatoa kpara Herode, yeng wiac sasawa fingerec, imocac siduc negenu obohoec. Nocac ngic goa yeneng yofi degec, “Yohane dokunadzicngo homecfunac gborima yacma kecde.”
8 Ifi degec goango yofi degec, “Eriango fingecma kecde.” nga goa yeneng degec, “Profete bicngoc yombong kecgec, yenearunac mongngo hadac.”
9 Nga Herodengo deec, “Neng Yohane ubea bic kperecgeai nga yomoc ine merac ngicac siduc negengkecduae.” Dema Yesu henudeac kicfifi kefec.
10 Anu aposoro yeni dzigenema ua megec, imocac siduc Yesu ammidacgec. Ammigec yeng meyunuma meickema tembuha tacbesonga taong mong kpara Betsaida, imohaigeng kenggec.
11 Kenggec habutoa yeneng imoc negemma ye modacgec. Modacgec, yeng hoangyunuma Anutuac eucerereng dekperagiyemmema ngerec ngereeac ayemmeec, yeni mengereyunuec.
12 Ama marai anu medacfora 12 yeneng Yesuaru hama degec, “Bangec yomoc ngiha kpacfu kecmina ama marai andeac habu sueyununa amabangec tackende, imohai kemma yaka meficge nema imohai febisia.”
13 Ifi degec deec, “Ngeneng yaka yemmegec negec.” Ifi deu merenggec, “Neni ic sogong marimong nga kondungyang yohockangsac mekecdimbe. Neni yaka mong mi bummebing dede habu sasawa yeneacsoc naric mi ambac.”
14 Ngic imoc yeneac kpetengina 5 tauseng, ifi isocngo kecgecac amma ifi degec Yesungo medacfora yofi edeyunuec, “Ngeni ngicngac edeyunugec, yeni 50 habusoc ifi kpedzucnema tackenggec.”
15 Ifi deu medac yeneng ngicngac ifi anggecdeac edeyunugec sasawango matacgec.

16 Matacgec Yesungo ic sogong marimong nga kondungyang
yohockang, imoc mema kiwa kurumennu fiu enu kenehema mendzirec.
Mendzicma ngicngac mederema yemmegecdeac medacfora yemmeu
17 yeneng imoc mederema ngicngac yemmegec. Yemmegec ngicngac
sasawango negebec amma yaka tosea neti anggec, imoc kpedzucnegec
kemema sakac 12 wakeec.
18 Yesungo naso monnu yengenaocngoc numuudeac kecmanu medac-
fora yegoc kecgec yeni kpesiyemmeec, “Ngicngac yeni neac merac dean-
dae?”
19 Ifi deu degec, “Goango Yohane dokunadzic nga goango Eria amma
goa yeneng ine profete mong esea, yeng gborima kecde deandae.”
20 Ifi degec deec, “Nga ngeni ngenaoc ine neac merac deandae?” Ifi deu
Petorongo deec, “Ge Anutuac Messia.”
21 Ifi deu, yeni yoac imoc ngic mong mi edeyunugecdeac deracyunuec.
22 Nga Yesungo yofi deec, “Ngicac Medac ye kpendzeng homac
kpebeso. Yudangic enarafocngina nga womong gareng enara amma
mitiac negen negengngic yeneng ye ubango wama kpegec homebeso.
Homeu uameme harebec ammanu monggoc gborima yacbeso.”
23 Yesungo habu sasawa yofi edeyunuec, “Ngic mong ye ni modac-
nubeso negendeu ye yengena ubasebiaac songo memama wenacsoc
mariponga miacma tofohoma modacnubeso.
24 Ngic mong ye yengena kekeha segereudeac negemma uaya
mekecde, ye kekeha sufumiude. Nga mong ye neac amma kekeha
waude, ye ine kekeha fingecmiude.
25 Imoc yofiac, ngic mong ye bangecac wiac sasawa meficgema
mekecde, ye ine kekeha sufumidarude nga yengena memanganeemeu
kekeha imoc fora kpac anude.
26 Nga ngic mongngo neac negenu gameagoc ande amma neac yoac-
naac negenu gameagoc anude, yeac siduc yofi, Ngicac Medac ye Mamaac
nga angeroforaac amma yengena kibikperagitoagoc haude, naso imohai
yeng ngic imoc yeac ifingoc negenu gameagoc anude.
27 Nga ngic yomoc nandae, ngenearunac goa yeni mi homemagec
Anutuac eucerereng hau henggecde, imoc forangoc edengunuduae.”
28 Anu yoac imoc deec, imocac sonda mocgu isoc wisickemanu
Yesungo Petoro nga Yakobo amma Yohane meyunuu numugecdeac tikiu
enggec.
29 Emma numumanu kicmesuya heimerenu siriha mong anu
wambaya kperagima kongac koporarac yombong anec.
30 Ifi ammanu imohaingoc ngic yohockang, Mose nga Eria yereng
fingecma yegoc denegeng anoc.
31 Yeri kibikperagitoangiragocngo fingecma Yesungo Yerusarennu
kemma kekeha mesima wayunuma enudeac denegeng anggec.
32 Nga Petoro ogohoragoc, yeni gautoa fegec. Fegecfunac gborima
yacma Yesuac kibikperagitoa nga ngic yohockang yegoc nanec
yenenggec.
33 Nga ngic yohockang yeri Yesu wama kemmaec Petorongo Yesu
edeec, “Kunenna, yei kecni songea andeac bedzo bedzo harebec meni,
geac mong, Moseac mong nga Eriaac mong.” Ye wiac imoc mi negen-
tegecma eng ifi deec.
34 Yoac denammanu hoeng mongngo fingecma mama semeyunuu
kengec amma hoeng manau kemmagec

35 hoeng manaunac ubaudumeng mong yofi kpacma deec, “Yomoc
neac Meisingmedacna, ngeni yeac yoac negembisia.”
36 Ubaudumeng imoc kpac anu yeni kic fima Yesu tembuha nanu
henggec. Hemma medac yeni yoacngina waickema nanggec. Nga naso
imohai wiac henggec, imocac ngic mong mi edegec.
37 Wereckengau Yesungo medacfora harebec yenigoc tikiunac ke-
memagec ngicngac habu kunengngo meficgegec.
38 Anu habu yeneac botucfunac ngic mongngo Yesuac kpacma
derecgema deec, “Kpoukpou, ge hama medacna henna, ye medacna
mocgusac.
39 Hadehade mongngo medac mendanggeu ye arohou asu man-
ganango mema kpekpefac ammima sebia mekuc kpekutung meu ena-
raunac soforoc ereande. Asu imocngo medac mi wama naso homac
memanganeyombonggeande.
40 Nga medacfocga yeneng kporacmigecdeac edeyunuba yeni kpo-
racbibiema wadau.”
41 Ifi deu Yesungo yofi deec, “Ngicngac areng yomoc ngeni negen
negensingngina kpac amma fakangina sicsauha. Naso herea ngenigoc
monggoc tacbadeac modzona tide. Ge medacga nearu mehana.”
42 Ifi deu medac ye wegena kemmanu asu seuhagocngo medac kpefa-
heu bangecfu makpeu yeac sebia mekuc kpekutung meu Yesungo asu
seuhagoc yoac seria ammima medac mengerema mama monggoc miec.
43 Miu ngicngac yeneng Anutuac kuctoa imoc hemma kerectegec
amma negenggec wiac engena anec. Amma yeni Yesuac ua sa-
sawa hemma kerectegec anggec. Ifi ammagec yeng medacfora yofi
edeyunuec,
44 “Ngeni kedzac kpema yoac yomoc negenggec. Naso mi hereemanu
yeni Ngicac Medac kererema ngicngac yeneac mariu faigec kpegecde.”
45 Ifi deu medac yeni yoac imoc mi negentegecgecdeac Anutungo uba
negen negengngina hedzickeec. Hedzickeu yeni Yesuac yoac obohoma
imocac hania kpesimigecdeac kengecyunuec.
46 Anu medac yenearunac merang engena ande, imocac yenaocngoc
yoacngina engemmama anec.
47 Ifi anggec Yesungo negen negeng ubanginau feec, imoc bic
negemma medacbisic mong mema yegoc faiu nanu
48 yofi edeyunuec, “Ngic mong ye kpacna negemma medac yomoc
hoanggeude, yeng ni ifingoc hoannude. Nga ni hoannude, yeng Kebu
suenuec, ye ifingoc hoanggeude. Imoc yofiac, ngeneac botucfunac ngic
mong mamea kecande, yeng engena ande.” Ifi deu
49 Yohanengo deec, “Kebu, ngic mongngo geac kpacfu hadehade nga
yafing kporacyemmeu neni imoc hemma nenanggoc mi kecdeac amma
kpetarimiding.”
50 Ifi deu yofi deec, “Ngic mong ye uanginaac ngaba mi ande, yeng
ogongina ande. Imocac ngeni ye mi kpetarimibisia.”
51 Yesungo kurumennu enudeac nasoya wegene hau negen negenga
Yerusarennu sueu kenec.
52 Kenu ngic goa sueyunuu yeni waraima nenesemeng nga amagerec
mengeregecdeac Samariaac guruama monnu kensikegec.
53 Kensikegec Yesungo Yerusarennu kenude, ngicngac yeneng imoc
negenggecac Yesu ama mong mi heimigec.

54 Ifi anggec medahora Yakobo nga Yohane yereng imoc hemma yofi
deoc, “Kebu, neni kurumennunac gerec deni mama ngic yomoc yonoho-
daru, imoc naric ambing me?”
55 Deec Yesungo dzigenema yoac ifia negembesonga kpae heiyemeru
56 medacforagoc guruama monnu kenggec.
57 Sinnu kemma ngic mongngo Yesu edeec, “Ge ihai me ihai ken-
nadesoc modacguma gegoc kembadeac negenduae.”
58 Ifi deu yeng yofi meremmiec, “Katekasi yeni bangec manau fefeng-
inagoc nga sawa neng yeni faecnginagoc amma Ngicac Medacngo ine
kparicganga kpac.”
59 Ye ngic mong yofi edeec, “Ge hama ni modacnuna.” Ifi deu yeng
deec, “Kebu, negennemmana kemma manna tonggomaguc habade.”
60 Ifi deu meremmiec, “Homec yeni yenaocngoc tonggoemegec nga
geng ine wayunuma kemma Anutuac eucerereng dekperagima kecbe-
sena.”
61 Nga ngic mongngo deec, “Kebu, ni modacgubadeac negenduae nga
kemma arengfocna edeyunumaguc ine habade, imoc naric me?”
62 Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ngic mong ye negen negenga bic
suemaguc dzigenekpe ande, ngic ifiango Anutuac eucererenggacsoc mi
ande.”

10

1 Imoc wisickeu Kebungo ngic 72 meisingyunuma yohockang
yohockang hendzicyunuec. Hendzicyunuma yengena taong nga
amabisic kembesonga negensiec, imohai yeneng waraimigecdeac
sueyunuma yofi edeyunuu kenggec,
2 “Semeng fora homacngoc kpauedac fede nga ua ngic ine efeanec-
sac kecdae. Imocac ngeni semeng mingina numumigec yeng ua ngic
sueyunuu yeneng kemma foraya mekpedzuc ambisia.
3 Negenggec, ramamedahango katekasi yeneac botucfu kecdae, siriha
imocacsoc suengunuba kembisia.
4 Ngeni dzobirang me hie nga hanitabe mi mema kembisia. Amma
sinnu ngic mong meficgema yoac mi mebisia.
5 Amma ngeni ama imohai me imohai enggecde imohai emma yofi
debisia, ‘Ruae ngenearu febeso.’
6 Ifi degec ruaengic mong imohai kecdeu ngeneac ruaengo ye
hoanggeude nga mi kecdeu ruae imoc monggoc ngenanu dzigeneude.
7 Ngicngac ama ngemmegec ngeni imohaingoc tacbisia. Nga yeni
yaka nga doku ngemmegec ngeni imocnoc nebisia. Ngeni amayuguc
mi kembisia. Uango ua ngic uabungngina meficgeyemmebeso, imocngo
ngereeude.
8 Ngeni taong monnu kenggec ngic yeneng ama heingemmema wiac
mong negecdeac ngemmedae, ngeni imoc nebisia.
9 Ngeni taong imohai ngicngac hafeinginagoc mengereyunuma yofi
edeyunubisia, ‘Anutuac eucererengngo ngenearu bic mewegenen-
gunuma hama fede.’
10 Nga ngeni taong monnu enggec ama mi heingemmegecdeu ngeni
ine amasingnginau kemma yofi edeyunubisia,
11 ‘Taongnginaac yubengo hanininau mendanggedac, neni imoc ifin-
goc kpeni mama imocngo manganangina edzacngunubeso. Nga ngeni

ine yofi negembisia. Anutuac eucererengngo yei bic mewegenengunuma hama fede.'
12 Amma nasoya hau taong imocac turunga ebiria yombong haude,
imoc Sodong amabangec ferahema fingerude, imoc edengunuduae.
13 Korasing nga Besaida ngicngac, ngeni sowecnginagoc. Ngenearu
kucfaka homac bic fingerec. Amma kucfaka ifia Tiro nga Sidong taonnu
fingecbacfu yeni kopocsicnginaac ubahodunggac wamba bic heima
hama nadzicma tacma ubamereng ambau.
14 Nga ising ising nasotoau Anutungo Tiro nga Sidong areng, yeneac
ubamangang negemma turunga efeanec yemmema ngeni ine turunga
ebiriangoc ngemmeude.
15 Amma Kafanaung, geng kurumennu ennadeac ifi negengkecnec
nga kpac yombong. Ge homecamau megu keme kemea siriha annec.
16 Ngic mong ye kedzaha ngenearu faide, yeng kedzaha nearu faide.
Nga ngeni ngadengunuude, yeng ni ngadenuude nga Kebu suenuec, ye
ifingoc ngadeheude."
17 Anu ngic 72 yeni sogac sogaigoc dzigenema degec, "Kebu, neni
kpacga kpacni hadehade nga yafing yeneng yoacnina tofohoma woragecde."
18 Ifi degec Yesungo yofi merengyemmeec, "Ni Satang hemba yeng
piratac isoc heima kurumennunac maec.
19 Negenggec, ni uayoac nga kuc bic ngemmeai. Ngemmeba ngeni
boudzoc nga wemeweme witinginau naric tigecde amma ngabanina
nga yeac arengfora sasawa yeneng ngeneac bageu kecgecde. Nga wiac
mongngo ngeni naric mi memanganengunuude, kpac.
20 Nga hadehade nga yafingngo enacngina tofohoma woraandae,
ngeni imocac homac mi sogaibisia. Nga kpacarengngina kurumennu
oho ohoya fede, ngeni imocac homac yombong sogaibisia."
21 Naso imohaingoc Tiri Asungo Yesu ammiu sogac sogai songongo
mewakemiu yoac yofi deec, "Manggac, kurumeng nga bangec mingina, geng wiacga sasawa yomoc mesufuyemmenecac ngicareng negen
negentegecnginagoc nga fitira kecdae, yeni imoc mi hennegeng andae.
Amma nambaracbisic bisic, yeni wiac yomoc mekperagiyemmenec,
imocac dengereguduae. Manggac, ge imoc hemma ubaga ngereede,
imoc fora.
22 Mannango wiac sasawa nenec imoc mekecduae. Nga mongngo
Medahaac hania naric mi negende, Manggacngosac negemmide. Ifi
isocngoc mongngo Manggacac hania naric mi negende, Medacngosac
ye negemmide. Amma Medacngo ngicngac meisingyunuma Manggac
edzacyunude, yeneng ifingoc ye negemmigecde."
23 Anu Yesungo medacfora yenearu dzigenema yeneacsac yofi dema
edeyunuec, "Faka yomoc fingeru kicnginango hengkecdae, ngeni kenecnginagoc.
24 Ni edengunuba negenggec, warac profete nga ngictau homac
yeneng ngeni wiac hengandae, imoc hembeso negemma sifu mi
henggec. Nga ngeni wiac yomoc kedzacnginango negengandae, yeneng
imoc ifingoc negembeso ayemmeu mong mi negenggec."
25 Anu dedeseriyoac negen negengngic mongngo hama Yesu faitobannu faiudeac negemma deec, "Kpoukpou, ni faka dafi amma kekecseriac maridzoming mebade?"

26 Ifi deu Yesungo yofi meremmiec, “Dedeseriyoacfu yoac oho ohoya
fede, ge kibi imohai dafi osonegeng angannec?”
27 Ifi deu ngicngo meremmiec,

“Ge ubaherega nga ubaongaga nga kucga amma negen negengga hafoangoc Kebu Anutuga heresongogoc hoanggebesena.” *(Dedeseri 6:5)*

Amma,

“Ge geangga anggengande, siriha imocngoc gegoc wegena kecdae, yeni heresongogoc hoangyunubesena.” *(Sesememe 19:18)*

28 Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ge yoac dindingac dema merennendang.
Ifi amma kecengkecbesannec.”
29 Nga ngic ye Yesungo yeac ngic dindingac debeso, ifi negemma kpes-
imiec, “Nga ngicngac neac wegena kecdae, imoc merac yombong?”
30 Kpesimiu Yesungo meremmiec,

“Ngic mongngo Yerusarennac Yeriko taonnu kemeudeac kemma
godzungic yeneac mariu heiec. Heiu yeneng wambaya hesima kpegec
homebeso anu ukugec feu woragec.
31 Femanu womong gareng mongngo imohacsing kemema ngic feec,
ye hemma kpegegenggema nobocsing kenec.
32 Kenu womong gareng yeneac memefic ngic mongngo ifingoc imohai
kemeec. Kemema ngic imoc henu feu ye ifingoc kpegegenggema nobocsing kenec.

33 Anu samariangic mongngo sing imocngoc modacma kemema ngic
feec, ye hemma yeac ubea manganeec.
34 Manganeu yearu kemma kerec doku nga waing dokuya kubehau
kpakema kubeha biranggemiec. Biranggema yengena donggi witiau
faima kiangamau mekemma henggareng ammiec.
35 Amma wereckengau siriwa dzo yohockang kiangamaac gareng
mima yofi edeec, ‘Ge ngic yomoc henggareng ammima kecbesena. Ni
monggoc dzigeneba dzo imocngo mi heiude isoc, imohaingoc imocac
turunga gembade.’ ”
36 Ifi dema Yesungo dedeseriyoac negen negengngic yofi kpesimiec,
“Ge dafi negennec? Ngic ye godzungic yeneac mariu manganeec. Nga
ngic harebec yenearunac ngic merang yeac ogo amma wegena kefec?”

37 Ifi kpesimiu yeng meremmiec, “Yeac ubamangang negemma
meficgeec, yeng.” Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ge geanggaoc kemma ye
anec, ifi isoc angkecbesena.”

38 Yesu nga medacfora yeni kengkecma guruama monnu kensikegec.
Kensikema ngac mong kpara Mata, yeng Yesu ameau enudeac heitaiec.
39 Heitaiu Mataac munea kpara Maria, yeng Kebuac haniu matacma
yoara negenec.
40 Negemmanu Matango ine dzandzung namma yenigoc mi tacma ha
namma Yesu edeec, “Kebu, ge neac negengyohoc mi annec. Ni tembucna
ngenenggareng ua mebadeac munana wanudac, ye edena meficnuu.”
41 Ifi deu Kebungo yofi meremmiec, “Mata Mata, ge wiac homacac
negengyohoc amma ebic mekecnec.
42 Amma wiac mocgusac imoc megec ngereeude. Maria ye wiac
gombunga isinggema mekecde, imoc mongngo yearunac naric mi me-
ickeude.”

11

1 Yesungo naso monnu kemma botuha monnu numuu wisickeu
medacfora yenearunac mongngo deec, “Kebu, Yohane ye medacfora
numugecdeac sing kpouyemmeec, ge ifingoc ifia goa kpounemmena.”
2 Ifi deu Yesungo yofi deec, “Ngeni yofi dema numubisia, ‘Manggac,
geac kpac kpetiac febeso. Anu eucererengga imocngo hanemmebeso.
3 Ge wenacsoc yaka socnina nemmebesena.
4 Kopocsicnina wanemmena. Neni ifingoc ngic yeneac kopocsic-
nginaac turung kpoukpouac wayemmekecdimbe. Faitobannu mi
fainunubesena.’ ”
5 Ifi dema yofi edeyunuec, “Ngenearunac mongngo tofocnac dzongiau
ogea monggac amau kemma debac, ‘Ogona, ge ic sogong harebec mefic-
nuna turunga ngade gembade.
6 Ogona mongngo sing hereaunac hama tofocnac amanau hau yakana
kpac anu noc gumebadeac obohoduae.’
7 Ifi deu ogea ama manau tacma debac, ‘Ge ebic mi nenna. Nagun-
ina bic meserima nambaracfocnagoc gaufedimbeac naric mi yacma
megembade.’
8 Ni edengunuba, ye ogeaac amma ic sogong mi mibac dede yeng
ngombonggema engngoc kpesimibac, imocac amma ye sifu yacma ic
sogong miude.
9-10 Ngic mong ye numukecde, yeng wiac imoc meude nga ho-
fockecdengo wiac imoc meficgeude amma naguu heiande, yeac nagu
witimigecde. Imocac ngeni numugec turunga ifi ngemmeude nga ngeni
hofocma foraya meficgegecde amma naguu heigec nagu witingem-
megecde.
11 Ngeneac botucfu manggac monggac medahango kondungyanggac
kpesimiu yeng boidzoc mangana naric mi miude.
12 Nga ye kokorec gbomeaac kpesimiu weme weme naric mi miude.
13 Ngic ngeni mangana angandaengo sifu nambaracfocngina uban-
gerecac wiac gombunga yemmegecdeac negentegecdae. Imocac yofi ne-
genggec, kurumeng Mangnginango fakangina gombunga imoc homac
feraheu ngicngac Tiri Asuya yemmeudeac kpesimidae, yeni Tiri Asuya
naric yemmeude.”
14 Naso monnu Yesungo hadehade mong yoara kpac, imoc ngicfunac
kporarec. Kporaru hadehadengo ngicfunac erema kenu ngic yoara kpac
kefec, yeng yoac deu ngicngac yeneng kerectegec anggec.
15 Nga ngicngac goa yeni ine yofi degec, “Ye hadehade nga yafing
yeneac ngictaungina Bedzeburu yeac kucfu ngicngac yenearunac kpo-
racande.”
16 Anu goa yeneng ine Yesu kuha isinggegecdeac negemma kurumen-
nunac faka kuhagoc mong meudeac edegec.
17 Edegec Yesungo negen negengngina bic negemma yofi edeyunuec,
“Bangec monggac ngic yeneng ngaba angemema tohogecdeu bangec
imoc kisi fingeru ama mongngo ama monggac witiau makpema kpac
anude.
18 Nga Satangngo tohoma yengenaocngoc kporacemeudeu ye nga
arengfora naric mi serima nanggecde, kpac. Nga ngeni neac ine
deandae, ‘Ye Bedzeburungo ammiu yeac kucfu hadehade nga yafing
kporacyunuande, imoc obohode.’

19 Neng Bedzeburuac kucfu hadehade nga yafing kporacyunubai
dede ngeneac medacfocngina yeni ifingoc yeac kucfu hadehade nga
yafing kporacyunubau. Ifi anu ngeneac medacfocnginango yoacngina
isinggema desigecde.
20 Nga Anutungo gbonga faiu ni imocngo hadehade nga yafing kpora-
cyunuduaeu Anutuac eucererengngo ngenearu bic hadac kecde, ngeni
imoc negenggec." *(Makekeng 8:16-19)*
21 "Ngic kuhagoc mongngo dzikacac iwaiya mema ameaac gareng
kecmanu finaha gombunga feude.
22 Nga ngic mong kuha monggoc, yeng yearu hama yegoc ewema fi-
rang anudeu yeng ngic yeac dzikacac iwaia wangecmidarude. Wangeru
ama minginango dzikac wiac, imocac kucfu seria kefec, imoc kpac
anu ngic kuha monggocngo yeac finaha hamangec mema hendzicma
ngicngac goa yemmeude.
23 Ifi anu mong ye neac ogona mi ande, ye ubeango wanude. Nga mong
ye nigoc mekpedzuc ua mi meude, yeng neac wiac sinsararang kpeudeac
ua meude."
24 "Asu seuhagoc yeng ngicfunac erema bangec dokuya kpac, ihai
kemma tacnegenudeac tatac hofocma yerecgema kecande. Kecma tatac
mong mi meficgeudeu yengenaocngoc yofi deude, 'Amana warac tacma
wayai, imohai monggoc dzigenema kembadeac negenduae.'
25 Ifi dema kemma ama imoc wangge memengere angana henude.
26 Hemma monggoc kemma arengfora 7 wangecyunuu hagecde.
Arengfora imoc yeneng ye ferahema mangana yombong andae, yeni
meyunuma kemma ama imohai enarangina anu tacgecde. Tacgec ngic
ye warac mangana kefec, imoc ferahema imocac mangana yombong
kefude."
27 Yesungo yoac ifi demanu ngac mongngo habu yeneac botucfunac
kpacma deec, "Ngac meguma namuu garengguec, ye kenehagoc."
28 Kparu Yesungo imoc wama yofi deec, "Ngicngac Anutuac yoac
negemma hoanggeandae, yeni kenecnginagoc."
29 Ngicngac habu yeni engngoc hamangoc fegec Yesungo yoac
torokpema yofi deec, "Naso yomocac ngicngac ngeni areng mangana
yombong. Ngeni kucna isinggegecdeac faka kuhagoc fingecngem-
meudeac derecgeandae. Nga ngeni faka kuhagoc mong mi ngem-
mengemmea, Yonaaru kucfaka fingerec, ifiasac henggecde.
30 Niniwe taonggac ngicngac yeneng negensinggegecdeac Kebungo
Yonaaru faka kuhagoc meec. Nga siriha imocngoc Ngicac Medac yenge-
naoc ngicngac yomocngo negensinggegecdeac fakaya kuhagoc meude.
31 Seba bangecac ngactau ye Saromoac negen negentegec meudeac
bangec tegiau sautfunac haec. Imocac amma yeng ising ising nasou
ngicngac yomoc yenigoc yacma nammagec fakangina isinggema yeneac
mangana deyemmeude. Anu negenggec, yomocngo* Saromoac negen
negeng ferahade. *(1 Ngictau 10:1-13)*
32 Niniwe taonggac ngic yeni Yonaac dedekperagiyoac negemma
ubamereng anggecac amma yeneng ising ising nasou ngicngac yomoc
yenigoc yacma nammagec yeneac fakangina isinggema yeneac man-
gana deyemmegecde. Negenggec, yomocngo† Yonaac faka ferahade.

---

* **11:31:** Yesungo yengenaac imoc deec. † **11:32:** Yesungo yengenaac negemma "yomocngo" deec.

33 Mongngo kifa kpedzereckema sufu sufuu me pake bageau naric mi
faiude, ye kifa imoc tatahau faiu tacma kperagiu ngicngac yeni erema
kperagia henggecde.
34 Kicga imoc sebigaac kifa amma kicga gombunga fema sebiga sasawa
mekperagidarude. Nga ge kickerec me kicmangang mekecma kicgango
manganeudeu ine sebiga sasawa kundung kpeude.
35 Imocac amma ge kperagia fegende, imoc kundung kpebacac amma
garengemema kecbesena.
36 Ge sebiga sasawango kundunga kpac kperagigoc feudeu sebiga
kperagiango sokoma feude. Imoc kifa mong kperagitoayagoc mekper-
agiguande, ifi isoc."
37 Anu Yesungo yoac demanungoc farisaio mongngo yegoc yaka
neudeac heitaiu yeac amau emma taroc.
38 Matacma maria mi dzuacma yaka eng neudeac anu farisaiongo
imoc hemma kpidohou
39 Kebungo ine yofi edeec, "Farisaio ngeni teratasengina ngadeasac
dzuacandae nga ngeni ubaherengina manau ine kickerec amma wiac
manganango wake wakea fede.
40 Ngeni negen negengtegecngina kpac. Kebungo ngadeau wiac meec,
yeng manaac ifingoc meec.
41 Ngeni imocac amma ngicngac makpekpea wiac heregoc yemme-
bisia. Ifi anggec wiacngina sasawa dzuac dzuara anude.
42 Farisaio, ngeni romboc nga gime amma mondzangngina sasawa
imocac kpete mema 10 imohacnac mocgu hendzicma Anutu miandae.
Nga faka dindingac nga heregoc Anutuac songo negembesonga, imoc ine
ihoc bahoc amma waandae, imocac ngeni sowecnginagoc. Ngeni faka
gombunga imoc modacbisia amma tosea mi wabisia.
43 Farisaio, ngeni kpekpeturang amau tatac warac warac imohai
tacgecdeac angemmeande nga ngicngac yeneng kpedzaroc sobennu
eweheihei faka angemmegecdeac songo negengandae, imocac ngeni
sowecnginagoc.
44 Kicsere esea mong wiaha kpac ngic yeneng mi negemma eng witiau
kengha andae, ngeni kicsere ifia isoc kecdae, imocac ngeni sowecngi-
nagoc."
45 Ifi deu dedeseriyoacac negen negengngic yenearunac mongngo
edeec, "Kpoukpou, ge ifi dema neni ifingoc denggbarinnununec."
46 Ifi deu Yesungo yofi merenec, "Dedeseriyoacac negen negengngic,
ngeni ifingoc sowecnginagoc. Ngeni ngic yeneac ngadenginau finac
ngicngo memeacsoc kpac, imoc faiandae nga ngenang ine ngicngac
ebicngina efea anude, imoc meficyunugecdeac gbongngina mong mi
sinegecde.
47 Bangecfocnginango profete esea yunuhomegec homegecmoc ye-
neac kicsereu simengngina miacandae, imocac ngeni sowecnginagoc.
48 Yeneng profete yunuhomegec nga ngeneng kicserengina simenggoc
miackeandae, ngeni ifi amma yofi dekperagidae, 'Neni fakaninau uba
mocgu kecdimbe.'
49 Ngeneac amma Anutuac negen negentegecngo bicngoc yofi deec, 'Ni
profete nga aposoro yenearu sueyunuba yeneng goa yunuhomegecde
nga goa yunukporac ayemmegecde.'

50 Imocac amma bangec hanac hanaheaunacngoc erekecma profete
yunuhomegec sacngina maec, imocac turunga yagucac ngicngac kec-
dae, ngenearunacngo kpoudacgecde.
51 Turung imoc Abeac sacfunac hanahema erekecma Dzekariaac sacfu
erede. Yeni Dzekaria arata nga kpetiac ama botucngirau kpehomegec.
Oc, ngicngac areng yomoc ngeneng turunga imoc kpoudacbisia, imoc
edengunuduae.
52 Dedeseriyoacac negen negengngic, ngeni Anutu negemmigecdeac
ki, imoc ngicngac yenearunac meickegec. Amma ngenang imohai mi
emma ngicngac yeneng embesonga ammagec ine kpae bic faiandae,
imocac ngeni sowecnginagoc."
53 Anu Yesungo wama ngadeau kemeu mitiac negen negengngic nga
farisaio, yeneng yeac negemmangang amma kpesi kpesi hania hania
kpesimigec.
54 Yeni, "Yoac goa segeu meni." dema yeac gareng mema kecgec.

12

1 Ngicngac homac yombong, teng tauseng nga noc ifiacsoc yeni
kpezucnema nanggecac yenaocngoc timbimbingemegec. Nga Yesungo
medacfora, yeneac negemma yofi deec, "Ngeni farisaio yeneac ikoc
fakangina imocac henghomema kecbisia, imoc yis isoc ic sogonnu sok-
oude.
2 Wiac mong sangoyagoc fede, imoc kecma nonongkac fingectegerude
nga sufu sufuya fede, imoc negendacgecde.
3 Imocac ngeni kundunnu yoac sasawa deandae, imoc kperagiau ne-
genggecde nga ama mana kapiau kedzacnginau sangic sangic deandae,
yeni imoc ama witiau namma dekperagigecde.
4 Nga tosofocna, ngic goa yeni sebingina kpehomegecdeac kuc
mekecma monggoc memanganengunugecdeac kuc hofocandae, ngeni
yeneac mi kengecngunubeso, imoc edengunuduae.
5 Ngeni ine Kebu monggacsac damungunubeso. Yeng ngunuhomema
gerechofeu ukungunuu kemegecdeac uayoac nga kuc mekecde. O, yofi
deduae, ngeni yeac ine damungunubeso.
6 Ngicngac yeni nengbisic 5 faigec peni yohockang sacsacngo bum-
meandae nga Anutungo neng imoc yenearunac mong naric mi nigeck-
peude.
7 Amma ngeneac orucdzongina kpete, imoc ifingoc oso osodara. Nga
ngeneng sawaac nengarengtoa yeni feracyunudae, imocac ngeni mi
kengecngunubeso.
8 Ngic mong ye ngic yeneac kicfu Ngicac Medac yeac deande, 'Ni
yeac areng anduae.' ifi deu Ngicac Medacngo yeac ifingoc Anutuac
angerofora yeneac kicfu yofi deude, 'Ye neac ngic.'
9 Nga ngic mong ye ngic yeneac kicfu ine ni busicnuude, neng ye
ifingoc Anutuac angerofora yeneac kicfu busic kpebade.
10 Ngic mong ye Ngicac Medac emmiude, yeac kopocsic wamigecde
nga mongngo Tiri Asu denggbaringgema emmiude, imocac kopocsic
wawaya ine mi fede.
11 Ngic yeneng mengunuma kpekpeturang amau nga yoacgarenggac
enara nga ngickuneng, yeneac kicfu faingunugecde, ngeni naso imohai

negengyohoc amma yofi mi debisia, ‘Neni turunga dafi merennide nga
noc yoac denide?’
12 Naso imohaingoc Tiri Asungo yoac enacnginau faiu ngeni imoc
debisia.”
13 Anu ngicngac habu yeneac botucfunac ngic mongngo Yesuac deec,
“Kpoukpou, dacna ye mannaac maridzoming tembuha mekecde, imo-
cac geng dena noboha ni mederema nenu.”
14 Ifi deu Yesungo yofi meremmiec, “Ngic, ngereac iwai mederema
gareng ambadeac mongngo mi fainuec.”
15 Ifi dema torokpema yeneac yofi deec, “Ngeni dzofinactoaac ki-
chodung ambauac garengngina mebisia. Ngic monggac dzofinactoa,
imocngo yengena kekehaac siriha mi heficgeude.”
16 Ifi dema yoac mong heima yofi edeyunuec, “Ngic dzofinactoagoc
mongngo uayau semeng fora homac anu
17 semenga dahai faiudeac negengemema
18 yofi ambade negenec, ‘Ni semengama dafiguc mekecduae, yeni
hembarackema monggoc meyadiyunuma mema semeng nga wiacna
gombunga sasawa kpedzucnema ihai kpeturanggebade.
19 Kpeturanggeba wisickeu neanna ubaonganaac yofi debade, ni
kifa homacacsoc wiac gombunga bic kpedzucnedua, imocngo kekecna
meefaiu menec amma sogac sogaigoc kecbade.’
20 Ifi deu Anutungo yeac yofi deec, ‘Kapangic, tofocnac yomohaingoc
kekecga wangecgugecde. Nga wiacga mekpedzuc amma wanade, imoc
goa yeneng megecde.’ ”
21 Nga Yesungo monggoc torokpeec, “Ngic mong ye yengenaac amma
bangecac dzofinactoa mekpedzuc amma Anutuac kicfu ine dzofinaha
kpac kecde, yeac kekeha imocacsoc anude.”
22 Imocac amma Yesungo medacfora yofi edeyunuec, “Neni noc yaka
nenide nga sebininau noc wamba heima kecni. Ngeni imocac kekecngi-
naac defagung mi ambisia.
23 Kekecngo yaka ferahaude nga sebingo ngakpikporuc ferahaude.
24 Ngeni wondong yenenggec. Yeni heikpenec nga netohong mong mi
negenggec Anutungo sifu eng semeng yemmekecde. Nga Anutuac kicfu
ngeneng neng yeneac engena andae.
25 Ngenearunac mongngo dewaidzoc amma kefu imocngo kekecna-
soya kapianec monggoc naric mi mehereeude.
26 Ngeni wiac kapia ifiaac obohoma tosea goaac ifingoc negengyohoc
mi ambisia.
27 Dzaring eng tohoandae, ngeni yenembisia. Yeni witic mi yumuan-
dae amma uatoa mi mema sifu yadiandae. Ngictau Saromongo warac
wamba kibia gombunga gombunga heikefu kibikperagitoayango ine
dzaring yeneac kibi kereng kereng mi ferahaec.
28 Nga dzaring amasobennu eng tohoandae, yeni yagucac fingecdae
nga ngic yeni wereckenu herecgema gerecfu ukuyunugecde. Nga
Anutungo dzaringtehec ifia wamba heiyemmeudeu yeng ifingoc ngicn-
gac negen negensingngina kapia mekecdae, ngeni ngakpikporucngina
torokpeu torokpe imoc monggoc ngemmeude.
29 Imocac ngeni noc yaka nga doku dahacnac fima negecdeac negengy-
ohoc nga demadzac imoc wabisia.

30 Nga bangeha bangeha ngicngac yeneng imoc megecdeac negen negengngina imohai faigec fekecde. Nga ngeni wiac imocac obohoandae, Mangngingango imoc bic negende.
31 Ngeni yeac eucerereng meficgegecdeac ua mebisia nga wiac imocnoc ifingoc torokpeu torokpe megecde."

32 "Habubisic, ngeni mi ebiribisia. Mangngina ye eucererenga ngemmeudeac negenu ngereede.
33 Ngeni finacngina suegec ngicngac yeneng imoc bummedacgec ngeni dzo imoc mema ngicngac makpekpea kecdae, yeni ubangerecac wiac imoc yemmebisia. Ngeni dzobirang mi barackeudeac meficgebisia. Nga ngeni dzofinac kuha mi maude, imoc kurumennu kpedzucnebisia. Ihai hamangecngic yeni mi hagecde nga dzaukpadzadzangngo wiac mi memanganeude.
34 Imoc yofiac, ngeni dzofinacngina nofu faigec fede, imohaingoc ubasongongina ifingoc feude."

35 "Ngeni kporucngina seria kpema kifangina kpedzereckema efaima kecbisia.
36 Ngic kuneng ye memeturang amaunac hama naguu heiu ua ngihango yeac tomai kecma nagu bic witimiude, ngeni ifi isoc tomai kecbisia.
37 Nga mingingngingango hama uamedacfora yeni gaugbori kecgec meficyunuude, yeni kenecngingagoc. Foracngoc, ye yengenaoc yeneac kingang kpeudeac kporuha mewegenema 'Ngeni tacmagec.' deu tacgec yaka meha yemmeu negecde, imoc edengunuduae.
38 Ye tofocnac dzongiau me ama werec wereckenggac gaugbori kecmagec hama yenenudeu uamedac imoc yeni kenecngingagoc.
39 Hamangecngic ye ama hetackema engande. Nga ama mingina mong ye hamangecngic noc nasou haude negendeu ye hamangecngic kpae heimiude.
40 Nga ngeni Ngicac Medacac aua mi negemmagec ye haude, imocac amma ngeni ifingoc efaima kecbisia."

41 Anu Petorongo deec, "Kebu, ge yoac heima dedammoc, imoc neneac me ngicngac sasawa yeneac denec?"
42 Ifi deu Kebungo yofi merenec, "Amagareng gombunga mong negen negentegehagoc minginaac yoac dede modacande, minginango amagareng ifia uayoac miu ye uamedacfora yeneac enarangina amma yaka nasou hendzicma deecfu negecdeac yemmekefude.
43 Yemmekefu minginango dzigene hama henu uamedacngo ua imoc medarudeu uamedac ye kenehagoc.
44 Foracngoc, minginango wiara sasawa garenggeudeac demiude, imoc fora yombong.
45 Anu wanacngic mong ye yengenaocngoc ine yofi negensiudeu, 'Minginnango bic mi haude.' Ifi dema ua ngicngac goa yunuma minginaac wiac nedacma doku seria nema ubea sufuude.
46 Ifi anudeu wanacngic ye tomai mi kecma minginaac uamemenaso nga auaya mi negemmanu minginango haude. Hama uamedac imoc herecge meickeu kemema negen negensingngina kpac, yenigoc kefude.
47 Nga wanacngic mong ye minginaac yoac negemma mi efaima kecde, yeng dzikac ebiria kiude.

48 Nga wanacngic mong ye minginaac uayoac nga songo mi negemma
dzikacac arennu faka goa angande, ye dzikac efeanecsac kiude. Ngic-
ngac yeneng ngic mong wiac ebiria migec mekecde, yearu wiac ebiri-
angoc fingecmiudeac negenggecde. Nga yeni ngic mong wiac homac
garenggeudeac uayoac migec mekecde, yeng wiac monggoc negen ne-
gengtegecgoc garenggeu imoc mi memanganeudeac negenggecde.

49 Ni bangecfu gerec habuya habuya fiba dzeudeac mayai. Amma
gerec imoc bic dzebacfu ubana ngereebac.
50 Amma ni dokunadzic siriha mong nadzicbesare. Ni imoc negemma
herenango ebiriu kecma uana imoc hafoangoc wisickeu herena
ngereeude.
51 Ni bangecfu ruae meficgebadeac mayai, ngeni imoc mi negembisia,
imoc kpac. Ni ine tohoemegecdeac mayai, imoc edengunuduae.
52 Nga yofinenggac nga namma enude, imohai ngicngac 5 ama mana
monnu kecdae, yeni tohoma kecgecde. Harebec yeneng yohockang
yerigoc nga yohockang yeri harebec yenigoc ngaba ngaba angemegecde.
53 Yeni tohoma manggacngo medac yegoc ngaba anude nga medac
yeng mamagoc ngaba anecde. Nenggac ye naroangagoc ngaba anude
nga naroangngo nonggeagoc ngaba angemeecde. Nga erangi yeri tohoe-
mema ngaba angemeecde."

54 Anu Yesungo ngicngac yeneac yofi deec, "Ngeni wenac keme ke-
meau hoeng mong hemma yofi bic deandae, 'Kia kuneng kpeude.' ifi
degec kia kpeude.
55 Nga sautfunac firang kpeu negemma yofi deandae, 'Bangec gerea
anude.' degec ifi angkecde.
56 Ikocngic, ngeni bangecfu nga sawau wiac fingecande, imoc hemma
naric isinggegecde. Nga naso yofinenggac kecdimbe, imocac faka
hemma isinggebau dede imocngo naric ambac.

57 Amma ngeni faka damocngo dindingac ande, imoc ngenaoc isingge-
bau dede imoc naric ambac.
58 Anu ngabaga mongngo yoacfu faiguudeac meguu ngerahafoc sinnu
kengkecdape, ge imohai yoacngira dengereecdeac uatoa mebesena. Ifi
mi annadeu ye desi desingic yearu faiguude. Nga desi desingicngo
keracnatanggaru faiguu keracnatangngo witicamau faiguude.
59 Faiguu ge ihai takecma ngabagaac turung hafoangoc nga dzo wisic
wisickea yombong kpoumaguc witicamaunac manade, imoc edegud-
uae."

13

1 Naso imohaingoc ngic goa yeneng Yesu siduc yofi ammigec, "Gari-
raiangic goa yeni sesenginaac yang Anutuac hosuc heimagec Piratongo
deu ngicfora yeneng kemma yunuhomema sacngina imoc sesenginaac
yang sawagoc meturanggegec."
2 Ifi degec Yesungo yofi kpesiyemmeec, "Ngic homegec, yeneac kopoc-
sicngo gariraiangic sasawa yeneac kopocsic ferahaecac ifi fingecyem-
meec, ngeni imoc negensidae me?
3 Nga imoc kpac yombong. Ngeni ubangina mi merenggecdeu ngeni
sasawango yeni homegec, ifi isocngoc homedacgecde, imoc edengunud-
uae.

4 Nga Siroang amaherecngo barackema ngicngac 18 witinginau mama
yunuhomeec. Imocac ngeni dafi negensidae, yeneac kopocsicngo
Yerusarennu ngicngac sasawa kecdae, yeneac ferahade me?
5 Imoc kpac yombong. Nga ngeni ine ubangina mi merenggecdeu
ngeni sasawango yeni homegec, ifi isocngoc homedacgecde, imoc eden-
gunuduae."

6 Anu Yesungo yoac mong heima yofi edeyunuec, "Ngic mong ye fig ic
mong waing uayau homeru nanec. Nanu ye kemma fora hofocma
7 waing uaac gareng edeec, 'Ic yomocac fora hofocma kecbare kifa
harebec bic ande nga ye nocac eng namma bangec kereha nedarude?
Imocac ic imoc herecgema ukuna.'
8 Ifi deu waing uagarengngo deec, 'Kunenna, ge imoc wana kifa yomo-
hai ifingoc nammanu haniau usuma bangec goa kerehagoc heikecbe-
sare.
9 Ifi amba ngadeguc fora gombunga anude gedang. Nga fora mi
anudeu ge naric herecgema ukubesena.' "

10 Sabata naso monnu Yesungo kpekpeturang ama monnu emma
kpoukpou ua meec.
11 Meu ngac mong imohai tarec, ye hafeiac hadehade mongngo ngadea
mendanggeu ngadehokuc kefu kifaya 18 bic anu naric mi kpehengaibac.
12 Nga Yesungo ye hemma yearu haudeac kpacma edeec, "Ngac ne-
genna, ni hafeiga meickeba kpac ande."
13 ifi dema maria witiau faimanu ngac ye ngadea bic kpehengaima
sorongaiu yacma namma Anutu dengereec.

14 Ifi anu kpekpeturang amaac gareng yeng ine Yesungo sabatau
mengec mengere ua meecac herebu negemma ngicngac edeyunuec,
"Uameme 6 fede, imohai ua mebesonga. Ifi anu ngeni naso imohai hagec
mengerengunugecde nga sabata nasou ine kpac."
15 Ifi deu Kebungo meremmiec, "Ikocngic, ngeni sasawa burumaka
nga donggifocngina doku yemmegecdeac sabata nasou yungecyunugec,
yeni amanginaunac magec meyunu kengandae, imocngo ngereede.
16 Nga ngac yomoc Abrahanggac naroannoc, ye ine Satangngo kifa
18 bic dzegeu kecmanu sabata nasou yungec yungera anude, imoc
negenggec ifingoc ngereede."
17 Yesungo ngabafora turunga ifi merengyemmeu yeni
gameyunudarec. Nga ngicngac tosea yeni ine faka engena sasawa
meu henggec, imocac sogac sogai andacgec.

18 Imocac Yesungo yofi deec, "Ni noc wiacfusing yoac heiba ngeni
Anutuac eucererenggac siriha naric negentegecgecde?
19 Imoc mastet gbomea isoc, ngic mongngo mastet gbomea mema
uayau homeru yadima ic wegena anu sawau neng yeneng hama fawau
faec heigec."

20 Ifi dema Yesungo monggoc deec, "Anutuac eucerereng, imoc noc
wiacfusing yoac heiba negenggecde,
21 Imoc yis isoc, ngac mongngo farawa 20 kiroacsoc meu uuha yisgoc
yerecgema meu hafoangoc yisagoc anude."

22 Yesungo taong nga amabisicfu yerecgema ngicngac yenearu
kpoukpou ua mema Yerusarennu kenudeac kenec.

23 Kemmanu ngicngac goa yeneng kpesimigec, “Kebu, ngicngac
efeanec, yenengsac komoc kpegecde me?” ifi degec Yesungo yofi
merenec,
24 “Ngeni nagu kapiau enggecdeac ua seserigoc mekecbisia. Ni eden-
gunuba, ngicngac homac yeni Anutuac eucererennu enggecdeac uatoa
mema obohogecde.
25 Nga ama minginango yacma nagu heiu ngeni ngadeau namma
naguu heima degecde, ‘Kebu, nagu witinemmena ereni.’ Ngeni ifi
degec yeng merengngemmema yofi deude, ‘Ngeni dahacnac? Ni mi
negengngunuduae.’
26 Ifi deu ngeneng degecde, ‘Neni gegoc nenedoku neing nga geng
neneac sinnu namma edekpou anemmenec.’
27 Ifi degec, yeng ine monggoc edengunuude, ‘Ngeni dahacnac? Ni mi
negengngunuduae. Manganameme, ngeni neac kicfunac meickegec.’
28 Ngeni Abrahang nga Isaka amma Yakobo nga profete sasawa Anu-
tuac eucererennu tacgec yenenggecde. Nga ngeni ine ngadeau ukun-
gunugec kemegecde. Ihai ngeni kiacma enac kisaranggema kecgecde.
29 Nga ngicngac yeni wenac ere ereaunac nga keme kemeaunac amma
nort amma sautnacngo hama Anutuac eucererennu tacma neneyaka
negecde.
30 Amma goa ngadea kecandae, yeni warac warac anggecde nga warac
warac kecandae, yeneng ngadea anggecde.”
31 Naso imohaingoc farisaio goa yeneng hama Yesuac degec, “Hero-
dengo gubeso andeac bangec yomoc wama kenna.”
32 Ifi degec Yesungo yofi merengyemmeec, “Ngeni kemma katekasi
imoc yofi edegec, ‘Negennec, ni yaguc nga wereckenu hadehade nga
yafing kporacyunuma hafeigoc mengereyunuba uameme harebecfu
uana wisickeude.
33 Ni yaguc nga wereckenu amma wereu kengkecbade. Profete yeni
bangec goau naric mi yunuhomebesonga, kpac. Yeni Yerusarennusac
yunuhomebesonga, faka ifi fede.’
34 Yerusareng Yerusareng, ge profete yunuhomeannec nga ngic gearu
sueyunuyunuya, yeni hocngo yenereannec. Nga Kokorec nonggeango
nambaracfora kpeganga bageau foforacyunuande, ni ifi isoc naso
homac nambaracfocga kpedzucngunubadeac negembare ngeneng ine
imocac songo mi negenggec.
35 Negendae, amangina kisi nanude nga ngeni monggoc mi nenggecde
kecma yofi degecde, ‘Kebuac kpacfu ngic hade, ye kenehagoc.’ ifi
degecde, imohai ngeneng monggoc nenggecde.” *(Mitiyegec 118:26)*

14

1 Yesungo sabata naso monnu farisaio yeneac enarameme monggac
amau yaka neudeac enu farisaio yeneng yeac haifaka hennegeng amma
tacgec.
2 Imohai ngic mong sebia yadi yadia, yeng hama Yesuac kicfu nanu
3 Yesungo dedeseriyoacac negen negengngic nga farisaio yofi kpe-
siyemmeec, “Sabatau ngic mengec mengereyunuac sing mong fede me
kpac?”
4 Ifi deu yeni turunga mong mi merenggec Yesungo ine ngic imoc
maringo mema mengerema sueu kenu

5 yofi edeyunuec, “Ngenearunac monggac medac me burumaka
mongngo dokuteng monnu kemeu sabata naso anu ye sifu bic kemma
kpedziu ereude.”
6 Ifi deu yeneng yoac imocac turunga meremmigecdeac obohogec.
7 Anu imohai ngic heitaiyunuyunuya goa yeneng tatac warac warac
isinggema ihai tacgec Yesungo yenensima yoac heima yofi dema
edeyunuec,
8 “Ngic mongngo memeturanggac yakau heitaiguude, imohai ge
yakaac tatac warac waracfu bic mi tacbesena. Ngic heitaiyunuyunuya,
yenearunac mongngo gedang geac engena anu
9 ngic ye nga ge ngerahafoc heitainguruec, yeng hama yofi edeguude,
‘Ge meickemana ngic yomocngo taru.’ Ifi deu gameguu tatac wisic
wisickeau yombong kemma tacnade.
10 Ngic mong heitaiguu ge ine kemma tatac wisic wisickeau tacbesena.
Ifi anna ngic heitaiguec, yeng hama gemma yofi gedang deude, ‘Tosona,
ge tatac warac waracfu ekemma tacna.’ Ifi deu ngicngac bic tacdae,
yeneac kicfu eweheihei anggenude.
11 Ngic mong ye yengena sebi meengande, ye memagecde nga mong
ye sebia memaemeande, ye meenggecde.”
12 Nga Yesungo ngic heitaiec, yeac ifingoc yoac mong yofi deec, “Ge
wenacfu me marai yakaneneac areng goa heitaiyununade, imohai ogo-
focga me dacmunac me arengfocga me dzofinacnginagoc geac wege-
nacfu kecdae, yeni mi heitaiyunubesena. Yeneng turunga gedang mong-
goc kpougenggec sing imohai turungga bic menade, imoc mi ngereede.
13 Ge heitaiyununadeac yaka mengerenade, naso imohai ine ngic
makpekpea nga sebimangang nga hanimangang amma kicpisic
heitaiyunubesena.
14 Ge ifi amma kenecgagoc annade. Imoc yofiac, ngic imoc yeni
turunga kpougenggecdeacsoc mi anggecde. Nga geng yaka imocac
turunga imoc ngicngac dindingac gborima yacgecde, naso imohai
menade.”
15 Ifi deu yeni yaka netacma yoara negenggec yenearunac ngic
mongngo Yesu edeec, “Mong ye Anutuac eucererennu emma yaka ne-
tarude, ye kenehagoc.”
16 Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ngic mongngo nenesemeng kuneng
mengereudeac negemma ngicngac homac yeneac yoac faima
heitaiyunuec.
17 Heitaiyunuu yakaneneac naso hau ye wanacngiha sueu yeng ngic
heitaiyunuec, yeni edeyunuudeac kemma deec, ‘Hagec, wiac sasawa bic
mengereding tacde.’
18 Ifi deu ngic sasawango degbedic amma ngic warac warac yeng deec,
‘Ni bangec mong bummedua, imoc hembadeac kembeso negenduae,
imocac negenna mi manganebeso.’
19 Nga mongngo deec ‘Ni burumaka ngiwa 10 uaac amma bummedua,
imocac kemma uau tobangyunubeso negenduae, imocac negenna mi
manganebeso.’
20 Ifi deu ogongira mongngo deec, ‘Ni ngac medua, imocac amma naric
mi habade.’
21 Nga wanacngic ye kemma yoac imoc sasawa mingina edeu mingi-
nango herebu negemma wanacngic yofi edeec, ‘Ge taonggac sinnu nga

singbisicfu bic kemma ngicngac makpekpea nga sebimangang amma
kicpisic nga hanimangang, yeni hesicyununa hagec.'
22 Ifi deu wanacngicngo kemma deec, ifi isoc amma dzigenema yofi
edeec, 'Kunenna, ge dedang, imoc bic andacdua nga ama manau ine
tatac fedengoc.'
23 Ifi deu minginango deec, 'Ge singtoa nga singbisic fedacde, imohai
kemma ngicngac yenemma hagecdeac serima dema hesicyunuma hana
yeni amana mana yomoc mewakebisia.
24 Ngic heitaiyunuyunuya, yenearunac mongngo yakana ohoai, imoc
naric mi nehembesande, imoc edengunuduae.' "
25 Yesungo kenu ngicngac habutoango ye modacma kenggec dzigen-
ema yenemma deec,
26 "Ngic mong ye hama modacnubeso negenside, ye yengena nong-
gomama nga eneng nambaracfora amma dacmunac nga yengena
kekeha ifingoc mi ngadeheudeu ua medacna naric mi anude.
27 Nga mong ye yengena mariponga mi tofohoma modacnuudeu ye
medacna naric mi anude.
28 Ngenearunac ngic mongngo kicfifiac amaherec mebesonga ne-
gende, ye ama naric medarude me kpac, imocac waicke tacma hana-
hema iwaiac buma osoareng andarudeu ngereeude.
29 Nga ye hanahema ifi mi amma eng simenga yerecgema faima ama
tosea mi medzickebac dede ngicngac yeneng imoc hemma deendema
ammima
30 yofi degecde, 'Ngic yomoc ye ama mebesonga amma kuha mong mi
feecac ama ua mi mesiec.'
31 Anu ngictau mongngo ngicfora 10 tauseng eng meyunuma kemma
ngictau mong ye ngicfora 20 tauseng, yenigoc ewegecde, imoc mi
ngereeude. Ye matacma yofi isinggemaguc anude, neac ngicfocna 10
tauseng yeneng ngabafocna hagecde naric yunugecde me kpac.
32 Imoc naric mi anudeu yeni hereaungoc kecmagec yeng gubekisang
ngic ruae dafi fingerudeac sueu kenude.
33 Imocac ngenearunac mongngo yengena wiac sasawa mi ngade-
hedarudeu ua medacna naric mi anude.
34 Kondung imoc wiac gombunga. Nga kondungngo kiacma songea
kpac anudeu ine ye songea monggoc naric mi meficgeude.
35 Kondung ifiango yaka sereau ukuni memefic mi anude nga bangec
kereha semeng uau faiandae, imocgoc kpeturanggenideac siric ifingoc
mi ande. Imoc eng ukuandae. Kedzahagoc yeng yoac yomoc negem-
beso."

15

1 Takesimeme ngic nga manganameme sasawa yeneng Yesuac yoac
negembesonga yeac hoannu kendacgec.
2 Nga farisaio nga mitiac negen negengngic yeneng negenggec imoc
naric mi anu nasosoc yofi dekecgec, "Ngic yomoc ye manganameme
hoangyunuma yenigoc yaka neande."
3 Ifi degec Yesungo yoac mong heima yofi edeyunuec,
4 "Ngenearunac ngic mong ye ramafora 100 femide. Ifi femiu ye-
nearunac rama mong sufuudeu minginango dafi anude? Ye rama
99 wayunuu bangec kisiu nanggec kemma mocgu imoc hofockecma
meficgeude.

5 Meficgema ubangerec negemma fuayau faima tofohoma mekenude.
6 Mekemma ameau kensikema ngic ogofora nga tosofora wegenac
kecdae, yeni kpacyunuma yofi edeyunuude, 'Ngeni hagec nenahafoc
sogaini. Ni ramana sufuec, imoc meficgedua.'
7 Ifi isoc ngic kopocsihagoc mocgungosac ubamereng anu sogac sogai
siriha imocngoc kurumennu fingerude, imoc edengunuduae. Nga ngic-
ngac 99 yeni ubamerenggac sing mi obohoma kpetiac bic kecdae, yeneac
amma sogac sogai ifia mi fingerude.

8 Me ngac mong ye siriwa dzoya 10 mekecma mong ukuu sufuudeu ye
dafi anude? Ye kifaya kpedzereckema ama wanggema serima hofock-
engkecma meficgeude.
9 Meficgema ngac ogofora nga tosofora wegenac kecdae, yeni kpa-
cyunuma yofi edeyunuude, 'Ngeni hagec nenahafoc sogaini. Ni dzona
ukuba sufuec, imoc meficgedua.'
10 Nga ngic kopocsihagoc mongngo ubea merenu Anutuac angero yeni
yenahafoc ifingoc sogaigecde, imoc edengunuduae."

11 Yesungo torokpema deec, "Ngic mong ye medahora yohockang
kefoc.
12 Nga medaha kapiango mama edeec, 'Manggac, ge dzofinac goa
hendzicma neac nobohana nenna neannaoc mekecbade.' Ifi deu
mangngirango iwaiya hendzicma medahora yemerec.
13 Yemeru naso mi hereemanu medaha kapia ye dzofinaha kpedzuc-
nedacma mema bangec hereau kenec. Kemma imohai bangecac sic-
sauckekecfu dzofinactoaya mekefec, imoc ukudarec.
14 Ukudaru kpac ammanu bangec imohai boditoa fingeru ye yaka nga
wiac sasawaac obohoec.
15 Obohoma bangec imocac mingina mong yearu kemma ogo ammiu
yeng bereha garenggeudeac berecodau sueu kenec.
16 Kenu berec yeneng yaka sebera negec, imoc neudeac ammiec nga
mongngo ine yaka mong mi gumegec.

17 Ifi anu ye yengenaoc kekeha hentegecma deec, 'Mannaac uamedac-
fora yaka negebec angandae. Nga neng ine yei yakaac homema
homebeso anduae.
18 Imocac ni yacma mannaaru kembadeac negenduae. Kemma yofi
edebade, "Manggac, ni kurumeng arenggac nga geac kicfu momoc
kopocsic meficgeai,
19 imocac monggoc medacga kpacnugecde, imoc mi ngereeude. Ge
sifu menuna yagurangicfocga yenearunac mong isoc amma kecbesare."
' ifi negemma kenec.

20 Amma medac ye hereaungoc kemmanu mamango bic hemma yeac
ubea manganeu yearu nedzima kemma tofohoma titikokoc ammiu
21 medacngo deec, 'Manggac, ni kurumeng arenggac nga geac kicfu
momoc kopocsic meficgeai, imocac medacga monggoc kpacnugecde,
imoc mi ngereeude.'
22 Nga manggacngo ine wanacngicfora yofi bic edeyunuec, 'Ngeni
bicbic kemma ngakpiherec gombunga yombong mehama heimigec ke-
meu gbonggac ring heimima hanitabe haniau heimigec kemeu.
23 Ngeni kemma burumakamedaha gbofoma, imoc mehagec kpema
nenahafoc nesogai anni.

24 Medacna yomoc ye bic homeec, ifi negening ammanu ye kekec
monggoc meficgedac. Ye sufuecfunac monggoc meficgeding.' Ifi deu
yeni nesogaitoa anggec.
25 Ifi ammagec medaha kunengngo semeng uau kecma ihacnac ama
mewegenema hama ine musi nga yegec fede fedeac udumeng negemma
26 uamedac mong kparu hau kpesimiec, 'Noc faka fingecde?'
27 Ifi deu uamedacngo turunga yofi merenec, 'Munagango kpesipiriha
kpac gombunga amau monggoc dzigenedacac amma manggango deu
burumakamedaha gbofoma kpeding.'
28 Ifi deu dara ye herebu meficgema ngadeau namma amau enudeac
mi ammiu mamango mama amau enudeac demekiri ammiu
29 darango mama edeec, 'Negenna, ni kifa dafiguc geac wanac ua
mema kecma yoacga mong mi kpeai. Ifi mekecba ogofocna yenigoc
noningmedaha mong nenideac mong mi nennec, kpac.
30 Nga medacga imoc ye iwaiga singtoangacgoc kecma ukuma hau
geng ine yeac amma burumakamedaha busia kuneng kpenec.'
31 Ifi deu mamango deec, 'Medacna, ge nasosoc nigoc kecannec nga
neac wiac sasawa imoc geacnoc.
32 Nga nenang yaguc ubangerec negemma nesogai ambisina. Mu-
naga yomoc ye bic homeec, ifi negening ammanu ye kekec monggoc
meficgedac. Ye sufuecfunac monggoc meficgedinggac ifi anni.' "

16

1 Yesungo medacfora yoac yofi edeyunuec, "Ngic mong dzofinacgoc
yeng dzogareng ngic mong meec. Meu yeng yegoc kecma yeac dzofinac
garenggekefec. Garenggekefu goa yeneng yeac yofi dema edegec, 'Dzog-
arengga imoc ye dzofinacga mi garenggema sicsauc faiande.' Imocac
amma yeng dzogarenga kparu hau
2 edeec, 'Geac fakaga mangana degec negengkecduae. Dzogarenna
monggoc naric mi kecnade. Ge imocac dzofinacac nga uagaac siduc
hafoangoc ohoma nenna.'
3 Ifi deu dzogareng yengenaocngoc yofi negenec, 'Ngickunennango
dzogareng ua nearunac meickeude. Nga ni ama uamemeac osiduae
amma kucna mi fede, derecgenecngic ambadeac gamenude, imocac dafi
ambade?'
4 'O, yaguc negenduae. Uaunac meicnugec kpac anu goa yeneng
amanginau heitainugecdeac faka mong ambade.'
5 Ifi negemma ngic sasawa kunengaac turung mekecgec, yeni tembuc
tembuc kpacyunuec. Kpacyunuu ngic warac enec, ye kpesimiec, 'Ge
kunenna yearunac turungga dafiguc annec?'
6 Ifi deu meremmiec, 'Oriwa kereha kes 600.' Ifi deu edeec, 'Ge
turungkibiga mema bic tacma kes 300sac ohona.'
7 Dema ngic mong kpesimiec, 'Nga ge turung dafiguc annec?' Kpesiu
meremmiec, 'Wit toru 800, imocacsoc.' Ifi deu edeec, 'Ge turungkibiga
mema 640sac ohona.'
8 Anu dzogareng mangana ye negengising amma anecac dzofinac
minginango dengereec. Nocac bangectoa bangec yomocac medacfora
yeni kperagiaac medacfora ferahema ebiriangoc meficemeandae.
9 Neng ine yofi edengunuduae, dzofinac yengenaocngoc fakaya
dindingac kpac, ngeni wiac imoc mema ogo gboria meficgebisia. Ifi

anggec dzofinacac naso kpac anude, imohai ogofocnginango bangec feengkefude, ama imohai heitaingunugec enggecde.

10 Ngic mong ye yoac modacma wiac kapianec gombunga garenggeande, ye ifingoc yoac modacma wiac kuneng garenggema kefude. Nga mong ye yoac mi modacma ikoc amma wiac kapianec gombunga mi garenggeande, ye ifingoc yoac mi modacma ikoc amma wiac kuneng gombunga mi garenggeude.

11 Nga ngeni yoac mi modacma bangecac dzofinac mangac manganea gombunga mi garenggegecde isoc ngic mongngo dzofinac fora garenggegecdeac maringinau naric mi faiude.

12 Nga ngeni yoac mi modacma ngic monggac dzofinac gombunga mi garenggegec isoc, imohai wiac ngeneac desi desia imoc ngemmegecdeac osiude.

13 Uamedac mocgungo ngic kuneng yohockang yereac kingang naric mi kpeude. Ye monggac songo negemma mong ngadeheude me monggaru kpeketahema mong waude. Ngeni, Anutu nga dzofinac yereac kingang sofucngoc kpegecdeacsoc mi ande."

14 Yesungo yoac imoc deu farisaio yeni hiedzoac songo kuneng feyemmeecac amma imoc negemma detenic ammigec.

15 Ammigec Yesungo yofi edeyunuec, "Ngic yeneng dindingac dengemmegecdeac ngeni imoc yeneac kicfu faka dindingac angkecdae. Nga Anutungo ine wiac ubaherenginau fede, imoc negendacde. Imoc yofiac, ngic yeneng wiac monggac negenggec engena angkecde, imoc Anutungo henu faka mangana yombong ande.

16 Moseac dedeseriyoac nga profete yeneac yoac dekperagigec erema Yohane fingeru naso imoc wisickede. Nga imohacnac erema ngicngac yeneng Anutuac eucerereng dekperagigecde. Dekperagigec ngicngac yeni serima ihai endae.

17 Bangec nga kurumeng meickeu kpac anude, imoc efea nga Anutuac dedeseriyoac imohacnac dzikangabisic meic meicke imoc ine naric mi fingerude.

18 Ngic mong ye enema wama ngac mong meude, ye serofaka anude nga mong ye ngac wawaya meude, yeng ifingoc serofaka anude."

19 Anu Yesungo monggoc deec, "Ngic mong kefec, ye dzeingakpia gombunga linengngo memea* amma ngakpia witiau sacsac siriha gombunga heima wenacsoc nenesemengtoagoc nga ondzonggboc amma songo witiau takefec.

20 Nga yeac amasinnu, oda ngadeau ine ngic mong makpekpea kpara Radzaro kefec. Ye sebiau kubecngo wake wakea nga ngic yeni ihai faigec fekefec.

21 Fema ngic dzofinacgoc yeac tebounac yaka tosea maande, imoc neudeac ammikefec. Nga kasi yeneng ine hama kubeha aberekecgec.

22 Kecma ngic makpekpeango homeu angero yeneng ye mekemma Abrahanggac hoannu faigec kefu ngic dzofinacgocngo ifingoc homeu tonggogec.

23 Tonggogec ye homecamau kecma ihai kpendzeng kuneng kpekefec. Ifi kpekecma kic fima henu Abrahangngo hereau yombong tarec nga Radzaro henu yeac hoannu tarec.

---

* **16:19:** Lineng imoc dzaring mong dzuama imoc ambi feranga isoc.

24 Ifi hemma kpacma deec, ‘Abrahang manna, ni yei gerec manau
kpendzeng kuneng kpeduae, imocac amma ge ubaga neac manga-
neu Radzaro suena kemma gbonga susiango dokuu nemurucke hama
nedzaranna menomaneu.’
25 Ifi deu Abrahangngo yofi deec, ‘Medacna, ge wiac mong negen-
sibesena. Ge bangecfu kecmana ngicngac yeneng iwai gombunga
gombunga genggec mekecna Radzaro ine manganasac migec. Yaguc
Radzaro yei menomanedae nga geng ine kpendzeng kpekecnec.
26 Nga monggoc torokpema deduae, botucninau tufatoa faifaia fede.
Ifi anu mongngo yeihacnac ferecgema gearu haude me ihacnacngo yei
haha, imoc osiosia.’
27 Ifi deu dzofinacgocngo deec, ‘Ifi anu manggac derecgegemba, ge
Radzaro suena mannaac amau kenu.
28 Dacmunafocna 5 ihai kecdae, yeneng kpendzengbangec yomohai
habauac ye kemma gorongina kpema edeyunubeso.’
29 Ifi deu Abrahangngo ine yofi deec, ‘Yeni Mose nga profete yeneac
yoac mekecma negengkecbisia.’
30 Ifi deu dzofinacgoc kefecngo deec, ‘Abrahang manna, imoc kpac.
Ngic mongngo homecfunac gborima kemma edeyunuu ine ubamereng
anggecde.’
31 Ifi deu Abrahangngo yofi deec, ‘Yeni Mose nga profete yeneac yoac mi
negemma wagecdeu ngic mongngo homecfunac gborima deu ye ifingoc
naric mi modacgecde.’ ”

17

1 Anu Yesungo medacfora yeneac yofi deec, “Ngicngac faka mangana
anggecdeac faitobang, imocngo bangecfu fingerude. Nga ngic mongngo
ngicngac ogofora faitobang ifia ayemmeude, ye ine sowehagoc.
2 Ye nambarac kapia yenearunac mong mangana mi kpoumiudeac ye
yagucnoc dzamandzing ubeau ubahemima kondunnu ukugec kemeu,
imoc yearu ngereebac.
3 Ngeni ngenaocngoc garengemema kecbisia. Tosoga mongngo kopoc-
sic meficgeudeu ge goroyoac edena. Nga ye ubea merenudeu kopocsiha
wabesena.
4 Nga ye uameme mocguac manau atac 7ngoc ge memanganeguu naso
7 ifingoc gearu dzigenema hama yofi deude, ‘Kopocsic yomoc anaiac
ubahodung negenduae.’ Imoc deudeu kopocsiha wakecbesena.”
5 Anu aposoro yeneng Kebuac degec, “Ge negen negensinnina
meyadinemmena.”
6 Ifi degec Kebungo yofi merengyemmeec, “Negen negensingngina
kapia mastet gbomea isoc fengemmeudeu ngeni fig ic yomoc ye yenge-
naoc godeagoc fukema kondunnu kemema nanudeac edegec ye enacng-
ina tofohoma naric kemema nanude.”
7 “Anu ngenearunac mongngo wanacngiha bangec mendzic mendzic
kefude me ramaburumaka garenggekefude, yeng semeng uaunac hama
amau ereu minginango matacma yaka neudeac mi deude.
8 Ye ine yofi edeude, ‘Ge ngakpikporucga mewegenema yakana men-
gerema henggareng anemma tomai nanna. Tomai nammana neba
wisickeuguc ge yaka naric nenade.’
9 Minginango wanacngic uayoac ifi miu yeng yoara tofohoma ua
medacdac, imocac ubangerecyoac mi edeude.

10 Ngeni ifingoc wiac anggecdeac dengecdengemmea, imoc mesi-
dacma yofi debisia, ‘Neni wanacngic amma uaninasac meding.’ ”
11 Yesungo ifi dema Yerusarennu kenudeac sing modacma Samaria
nga Gariraia botucngirau kenec.
12 Kemma guruama monnu emmanu ngic 10 kukuseringinagoc sinnu
hamagec meficyunuec. Anu yeni hereaungoc namma
13 kpacma degec, “Yesu, kunennina, ge neneac ubaga manganeu.”
14 Ifi degec Yesungo yenemma edeyunuec, “Ngeni kemma womong
gareng fingecyemmema sebingina edzacyunugec.” *(Sesememe 14:1-32)*
Ifi deu yeni sinnu kemmagecngoc sebingina ngereec.
15 Ngereegec yenearunac mongngo sebia ngereeu hemma dzigene
hama seriangoc arohoma Anutu dengereec.
16 Dengerema Yesuac haniau kicmesuya hetutuckema makpe fema
yeac ubangerec yoac deec. Amma ngic imoc ye Samariangic.
17 Ye ifi anu Yesungo kpesimiec, “Ni negemba ngic 10 yeneng ngerec
ngeree meficgedau nga ngic 9 yeni damoc?
18 Ngic yomoc ye areng monnunacngo yeneac botucfunac yengsac
Anutu afeheudeac dzigenema hade nga goa yeni ifingoc anggec naric
ambac.”
19 Dema Yesungo yeac yofi deec, “Ge yacma kenna, negen negensing-
gango mengeregudac.”
20 Farisaio goa yeni Anutuac eucerereng noc nasoac haudeac Yesu
kpesimigec yofi merengyemmeec, “Anutuac eucerereng hau ngeni imoc
kicngo naric mi henggecde.
21 Amma yofi naric mi degecde, ‘Ngeni henggec, ye yoc me ngeni
henggec, ye edimoc.’ Negenggec, Anutuac eucerereng imoc ubahereng-
inau fede.”
22 Ifi dema medacfora yeneac yofi deec, “Kecma naso mong hau ngeni
Ngicac Medacac uameme mocgusac henggecdeac angemmeude amma
naric mi henggecde.
23 Nga ngicngac yeni ngeneac yofi degecde, ‘Ngeni henggec, ye edi.’ me
‘Ngeni henggec, ye yei.’ Ifi degec ine mi modacyunubisia nga ihai bic mi
kembisia.
24 Imoc yofiac, sawau piratac heiu kperagiango nobocnac ferecgema
noboc kengande, Ngicac Medac ye ifi isocngoc hahanasoyau fingecte-
gerude.
25 Hanahema ine naso yomocac kisic yeneng ye ngadehegec
kpendzeng homac kpeude.
26 Noaac nasou faka fingerec, Ngicac Medacac haha nasou faka ifian-
goc fingerude.
27 Ngicngac yeni nenedoku nema ngic ngacfu kenggec nga manggac
yeneng degec, ‘Ni naroanna ngic mibade.’ Ifi angkecmagec Noango
wageu enu doku yadima wiac sasawa semedaru manganema kpac
andarec.
28 Nga Rotiac nasou faka ifiangoc fingerec. Ngicngac yeni nenedoku
nema iwai bummema suema neneyaka mehomeckecma ama mekecgec.
29 Nga wenac mong ifi amma kecmagec Rotingo Sodong waec, wenac
imohaingoc Anutungo negenu kurumennunac gerec nga sarafa hoc*
imoc ine kia isocngo mama wiac sasawa dzedaru kpac andarec.

---

* **17:29:** Sarfa hoc imoc hoc mong dzagec dzagec. Gerecfu dzeu gereha gerecyohoc ande.

30 Nga Ngicac Medac fingectegerudeac nasoyau faka ifia isoc fingerude.
31 Naso imohai ngic me ngac mong ye ama witiau tarude nga iwaiyango ama manau taru ye imoc meudeac ama manau mi embeso. Nga mong ye semeng uau nanude, ye ifingoc ameau dzigene mi kembeso.
32 Roti enemaaru faka fingerec, ngeni imoc negensibisia.
33 Ngic mong ye kekeha segereudeac ua mekecde, ye kekeha ukuu sufumiude nga mong ye kekeha ukuu sufuude, ye kekeha fingecmiude.
34 Tofocnac imohaingoc yohockang yeri fefe mocguac witiau femaec Kebuac areng yeneng yerearunac mong mema mong ine wagec feude.
35 Nga ngac yohockang yerahafoc imohaingoc namma flawa medzamema kecmaec Kebuac areng yeneng yerearunac mong mema mong ine wagec nanude.
36 Nga ngic yohockang yeri semeng uau kecmaec Kebuac areng yeneng yerearunac mong mema mong ine wagec uau kefude, imoc edengunuduae.”
37 Ifi deu medacfora yeneng kpesimigec, “Kebu, faka imoc dahai fingerude?” Kpesimigec Yesungo yofi merengyemmeec, “Koec koec neng yeni fareng fede, imohai eacgecde.”

18

1 Medac yeneng nasosoc modzotitia kpac nunumu ua megecdeac Yesungo yoac mong heima yofi edeyunuec.
2 “Yoac isic isingge ngic mong ye taong monnu kefec. Ye Anutuac kengec mi angkefec nga ngicngac yeneac eweheihei mong mi angkefec.
3 Nga taong imohaingoc ngac hodzec mong kefec, ye nasosoc yearu hama yofi dekefec, ‘Ngabafocna yeneng memanganenubeso amma kecdaeac neac yoac dindingac dema meficnubesena.’
4 Ngac ye ifi dekefu yoac isic isinggengo meficgeudeac mi negenec. Amma ngade ngac imocac modzea tiu yengenaocngoc ine yofi negenec, ‘Ni Anutuac kengec mi anduae nga ngic yeneac eweheihei mong mi negenduae.
5 Nga ngac hodzec yomoc ye nasosoc nearu hama hatahenengkecde, imocac amma yoara mengeremibesare. Ifi mi ambadeu ye nasosoc hakefu modzona tiyombonggeude.’ ”
6 Anu Kebungo yofi deec, “Ngeni yoac isic isinggengo faka dindingac mi modacande, yeng yoac deec, imoc negensibisia.
7 Anutungo ngicngacfora meisingngunuec, ngeneac amma modzea mi tiude. Ngeni hadzing toforec ye meficngunuudeac kiacnginango yearu kenu ye ngeneac amma faka dindingacfu meficngunuudenoc.
8 Nga nasongina mi mehereema faka dindingac fingecngemmeudeac ua bic meude, imoc edengunuduae. Nga Ngicac Medacngo haude, imohai ngicngac ye negensinggedae, ngicngac ifia negemba homac kecgecde.”
9 Ngic goa yeni yenanggac negenggec dindingac anu goa ngadeyunuma kecgec, yeneac negemma Yesungo yoac mong heima yofi deec,
10 “Ngic yohockang, farisaio mong nga takesimeme mong, yereng numuecdeac Anutuac womonnu enoc.

11 Emma farisaiongo yacma namma yengenaac negemma yofi dema
numuec, ‘Anutu ni ngic goa, godzungic nga faka mangana me kaisero
angandae, yeni isoc kpac. Nga takesimeme ngic edimoc, ni ifingoc ye
isoc kpac, imocac ubangerec edeguduae.
12 Amma sondasoc uameme yohockang yakasege kecanduae nga wiac
sasawa mekecduae, imoc 10nunac mocgu genganduae.’
13 Anu takesimeme ngic yeng farisaioac hereau namma kpehengaima
kurumennu fiu enudeac negengebirima ine ngonducnema mokuhau
kpema yofisac dema numuec, ‘Anutu, ni kopocsicmeme, ge neac ubaga
manganeu.’
14 Nga takesimemengo ifi deecac Anutuac kicfu ngic dindingac amma
amau kenec, imoc edengunuduae. Nga farisaio ye ine kpac. Ngic mong
ye yengena sebi meende, yeni ye memagecde nga mong ye yengena sebi
memaemeude, ye meenggecde.”
15 Ngicngac goa yeni Yesungo sabacfocngina mariango
kpesereyunuudeac yearu meyunu hagec. Hagec medac yeneng
yenemma ine kpetariyemmegec.
16 Kpetariyemmegec Yesungo ine kpacyunuma deec, “Nambaracbisic
yeni nearu naric hagec, ngeni kpae mi heiyemmegec. Anutuac eucer-
ereng imoc nambaracbisic yofia yeneac.
17 Foracngoc, mong ye nambarac kapia angkecdae, ifi isoc mi
angkecde, ye Anutuac eucererennu naric mi enude, imoc edengunud-
uae.”
18 Ngic enara mongngo Yesu kpesimiec, “Kpoukpou gombunga, ni dafi
amma kekecseri mebade?”
19 Ifi deu Yesungo yofi meremmiec, “Ge nocac gombunga denendang?
Anutu mocgungo gombunga kecde.
20 Ge dedeseriyoac yomoc bic negennec,

‘Ge kaisero mi ambesena, ngicngac mi yunuhomebesena, hamangec mi
mebesena, enacfu faifai mi ambesena nga nonggo manghocga
seseheyurubesena.’ ” *(Makekeng 20:12-16; Dedeseri 5:16-20)*

21 Ifi deu ngicngo merenec, “Ge denec, imoc sasawa sebigborinaungoc
angereai.”
22 Ifi deu Yesungo imoc negemma edeec, “Ge wiac monggac engngoc
kpedadanggenec, imoc yofi ambesena. Finacga sasawa fegende, imoc
suena hiedzo kirecgeu imocngo ngicngac makpekpea medereyemmebe-
sena. Ifi anna kurumenggac dzofinac fingecgenu hama modacnube-
sena.”
23 Ifi deu ngic ye yoac imoc negemma ubaebic kuneng meec, nocac ye
dzofinactoa homac femiec.
24 Yesungo ngic henu ubaebic meu yofi deec, “Ngic dzofinactoagoc
yeneng Anutuac eucerereng manau enggecdeac uatoa yombong ande.
25 Kamerengo bungic singau engeng imoc ua efea nga ngic dzofinac-
toagocngo Anutuac eucererennu engeng, imocngo ine uatoayagoc.”
26 Ifi deu ngicngac yeneng yoac imoc negemma kpesimigec, “Ifi anu
merang naric komoc kpeude?”
27 Ifi degec Yesungo deec, “Ngic ngeni faka goa megecdeac obohodae,
imoc Anutungo naric meude.”
28 Ifi deu Petorongo deec, “Negennec, neni ama nga iwainina wama ge
modacguma kecdimbe.”

29-30 Ifi deu Yesungo yofi deec, “Ni foracngoc edengunuduae, ngic
mong ye Anutuac eucererenggac amma amea me enema me nambarac-
fora nga dacmunafora amma nonggomama wayunuma kecde, yeac
yofi fingerude, ye warac iwaiagoc kefec, imoc ferahema kekec nasoyau
iwaia monggoc homac meficgeude. Amma wisickeu bangec siriha mong
haude, imohai kekecseri ifingoc meficgeude.”
31 Anu Yesungo medacfora 12 ngadeau meyunuma yofi edeyunuec,
“Negendae, nenang Yerusarennu ennide. Enni imohai profete yeneng
warac Ngicac Medacac yoac kibinginau ohogecmoc, imocac fora fingec-
darude.
32 Nga ngic yeni ye mema faigec bangec monnunac ngic Anutu mi
negemmidae, yeneac mariu enu yeneng detenic nga meenti memati
ammima desofoc ammigecde.
33 Amma dzikacngo ye kpekecma kpehomegecde. Nga ye uameme
harebec ammanu ine monggoc gborima yarude.”
34 Ifi deu medac yeneng yoac imoc negemma mong mi negengireck-
egec. Yoac imocac hania imoc yenearu sufu sufuya feu Yesungo yoac
deec, imoc mong mi negengireckegec.
35 Yesungo Yeriko taong mewegenemanu ngic kicpisic mongngo sing
tegiau tacma iwaiac derecgekefec.
36 Amma negenu ngicngac habutoango ferahema kengha anggec kpe-
siec, “Imoc dafi andae?”
37 Kpesiu edegec, “Yesu Nadzaretenac, yeng ferecgema kende.”
38 Ifi degec yeng kunengngoc kpacma deec, “Yesu Dawidiac bangec,
neacnec ubaga manganeu.”
39 Kparu ngicngac kiwau kenggec, yeneng kpetarimima waickema
tarudeac edegec yeng ine monggoc arohoec, “Dawidiac bangec, neacnec
ubaga manganeu.”
40 Kparu Yesungo namma kicpisic yearu mekenggecdeac edeyunuu
yeni wegenac mekenggec Yesungo yofi kpesimiec,
41 “Ni noc wiac anggembadeac negennec?” deu merenec, “Kebu, kicfifi
ambadeac negenduae.”
42 Ifi deu Yesungo edeec, “Negen negensinggango mengeregudeac, ge
monggoc kicfifi anna.”
43 ifi deu ngic ye imohaingoc kicfifi amma Yesu modacma Anutu
dengereu ngicngac sasawa yeneng imoc hemma Anutu dengeregec.

19

1 Yesungo Yeriko ferecge kemmanu
2 takesimeme ngic yeneac enara mong dzofinactoayagoc, kpara
Sakaio, ye ihai kefec.
3 Yeng Yesu ye ngic dafia dema hembesonga negenec. Amma ye ngic
wegena anu ngicngac homac yeneac botucfu nanecac Yesu naric mi
henec.
4 Ifi anu Yesungo sing kenudeac kenec, ye ngicngac yeneac botucfunac
ihai waraima nedzi kemma fig ic mong nanec, imocac witiau emma kic
fima tarec.
5 Taru, Yesungo imohai kensikema kiwa fiu enu edeec, “Sakaio, ni
yaguc amagau hama tacbade, ifi negenduaeac ge bic mana.”
6 Ifi deu Sakaiongo icfunac bicbic mama Yesu ubangerecgoc hoanggeu
ameau kenoc.

7 Kenec ngicngac sasawa yeneng imoc hemma negenggec naric mi anu
degec, “Yesungo manganamemengic yeac amau nocac kendac?”
8 Ifi degec Sakaiongo ine ihai namma Kebuac deec, “Kebu negenna,
finacna mekecduae, imocac noboha ngicngac makpekpea yemmebade
nga goa ikoc ayemmema wiac meai, yeneac turung atac fo meemma
monggoc yemmebade.”
9 Ifi deu Yesungo yofi deec, “Anutungo yaguc ama mana yomocac
mingina ebicfunac mesiyunuu komoc kpegecde. Ngic yomoc ye ifingoc
Abrahanggac kisicfunac.
10 Imoc yofiac, Ngicac Medac ye ngicngac sufu sufuya hofocyunuude
nga kpedzucyunuude amma ebicfunac meyunuudeac maec.”
11 Ye ifi dema kemma Yerusareng taong mewegeneec, imocac yeneng
yofi negenggec, “Anutuac eucerereng imoc kicninau yombong bic
fingectegerude.” Ifi negenggecac amma Yesungo yoac mong heima
torokpema yofi edeyunuec,
12 “Ngic mongngo ngickunenggac arennunac fingec fingera, yeng yofi
negenec, ‘Ni bangec hereau kemba yeneng ngictau kpac nenggec dzigen-
ema bangec yomocac ngictau ambade.’
13 Nga ye kembesonga dema wanacngicfora 10 kpacyunuma dzo mong
kpara mina mocgu tembuc tembuc yemmema deec, ‘Ni kembareng
ngeni dzo yomocngo emekeng emeha amma kpetea meyadibisia.’*
14 Nga ngic yeac ama mocgufora, yeneng ine ye ubango ukugec. Ifi
anu ye kenu ngic goa yofi dema edeyunuma sueyunugec kenggec, ‘Yeng
neneac ngictau kefudeac songo mi negendimbe.’
15 Nga ye ihai kefu yeneng ngictau kpac migec kecma monggoc dzi-
genema bangehau haec. Hama wanacngicfora dzo yemmeec, imoc dafi
meyadigec, imoc negenudeac kpacyunuec.
16 Kpacyunuu wanacngic warac warac yeng hama deec, ‘Kebu, ni dzo
nennec, imoc meyadima dzo 10 monggoc meficgeai.’
17 Ifi deu ngictaungo yofi deec, ‘Ge wanacngic gombunga amma ua
gombunga medang. Ge yoac dedena modackecma wiac kapia gom-
bunga garenggedanggac taong 10 garengyununadeac uayoac nga kuc
genduae.’
18 Nga wanacngic ngade, yeng hama deec, ‘Kebu, dzo nennec, imocngo
dzo 5acsoc monggoc meyadiec.’
19 Ifi deu ngictaungo edeec, ‘Ge taong 5 imocac gareng faiguduae.’
20 Anu ua ngic mongngo hama deec, ‘Kebu, dzoga yomoc kporuc
manau sufuba tarec, imoc henna.
21 Ge ngic gerea amma kpekpeturang uaac hiedzo mi faima sifu
meannec. Nga uau heihomec mi amma sifu foraya kpedziannec, imocac
geac kengecnuu ifi anai.’
22 Ifi deu ngictaungo deec, ‘Ge wanacngic mangac manganea, yoacga
meremba imocngo giude. Ni ngic gerea amma kpekpeturang uaac
hiedzo mi faima sifu meanduae. Nga uau heihomec mi amma sifu foraya
kpedzianduae, imoc bic negennec.
23 Nga ge nocac dzona yomoc dzo tohonu mi fainec? Ifi ambannu
dzigenema dzona imoc nobohagoc mebai.’
24 Ifi dema ngicngac goa ihai nanggec, yeneac deec, ‘Ngeni dzo imoc
wangecma wanacngic minadzoya 10 femide, ye migec.’

* **19:13:** Mina mocgu imoc wenac 100ac uabung.

25 Ifi deu yeneng degec, ‘Kebu, ye dzoya 10 bic fede.’
26 Ifi degec yofi merengyemmeec, ‘Ngic mong wiac goa femide, ye
wiac monggoc migecde nga mong ye wiac mong mi femide, yearu wiac
fedemoc, imoc ifingoc wangecgecde, imoc edengunuduae.
27 Anu ngabafocna yomoc yeni neng ngictaungina kecma
garengyunubadeac wagec, ngeni ngic imoc yei meyunu hama kicnau
yunuhomegec.’ ”

28 Yesungo yoac ifi deu wisickeu ye waraima Yerusarennu enec.
29 Emma tiki kpara Oriwa, imocac wegena hama Betefage nga Betania
amabangec mewegenema medac yohockang, yofi dema sueyuruec.
30 “Ngeri dindingac kemma amabangec sing enarau tacde, imohai
enec donggi medaha mong ngicngo witiau mi tatara, imoc witickegec
nande. Nanu ngeri imoc meficgema witic yungecma mema haec.
31 ‘Ngeri nocac donggi yungecdape?’ Ifi kpesigecdeu ngeri yofi debe-
sera, ‘Kebungo imocgoc ua meudeac dede.’ ”
32 Yesungo ifi dema ngic sueyuruu kemma yeng deec, imoc sasawa
meficgedaroc.
33 Meficgema donggi medaha yungerec minginango deec, “Ngeri no-
cac donggi medaha yungecdape?”
34 Ifi deu yereng deoc, “Kebungo imocgoc ua meudeac dede.”
35 Ifi dema yeri donggi medaha imoc Yesuaru mema kenoc. Amma
Yesungo emma tarudeac yeri ngakpingira herea hesima donggi meda-
haac witiau kpesorohoma Yesu enudeac meficgeoc.
36 Meficgeec ye emma tacma kenec, imohai ngicngac yeneng ngakpi-
herecngina hesima sinnu tiamegec.

37 Nga Yerusareng wegenac Oriwa tikiac sing keme nande, imohai
yeac arengfora habu kuneng yeneng kucfaka hengkecgecac amma
ubangerec negemma udumengyadango Anutu dengerema yofi degec,
38 “Ngictau Kebuac kpacfu hade, ye kenehagoc. Kurumennu ruae feu
sawau wi dedengerec febeso.” *(Mitiyegec 118:26)*
39 Ifi kpacma dengeregec farisaio goa habu yeneac botucfu nanggec,
yeneng Yesuac degec, “Kpoukpou, ge arengfocga dena waickebisia.”
40 Ifi degec Yesungo merengyemmeec, “Yeni waickegecdeu hoc yeneng
arohogecde, imoc edengunuduae.”

41 Yesungo Yerusareng mewegenema taong imoc hemma kiacma
42 yofi deec, “Geng yofinenggac ruaegoc kecnadeac sing hentegecna
ngereebac. Nga sing imoc ine yaguc sufu sufu fema kicgau mi fin-
gectegecde.
43 Geac nasoga haude, imohai ngabafocga yeneng noboc noboc orong-
guma bangec usuma heiemma igocgugecde.
44 Igocguma yeneng memanganeguma nambaracfocga geac botucfu
kecdae, yeni yunuhomedacgec bangecfu fegecde. Amma geac manau
hoc mong wagec mongngo monggac witiu mi tarude, nocac Kebugango
hadac, ge imoc mi hentegecdang.”

45 Amma Yesungo Anutuac womonggac oda manau emma ngicngac
yeneng wiac emekeng emeha amma nanggec, yeni kporacyunuma
46 yofi edeyunuec, “Yoac oho ohoya yofi fede,
‘Ni womonna yomocngo nunumuac ama ambeso.’ *(Yesaia 56:7)*

Nga ngeneng ine imoc merenggec hamangecmeme yeneac sufu sufuama ande." *(Yeremaia 7:11)*
47 Anu Yesungo wenacsoc womonnu kpoukpou ua meu womong gareng enara nga mitiac negen negengngic amma habu yeneac enarafocngina yeneng ye kpegecdeac nasoyombonga hofocma kecgec.
48 Nga ngicngac yeni yeac yoac negengyombonggema kecgec nga yoara mong wagecdeac mi negenggec. Imocac amma ngaba yeneng ye meickegecdeac sing mong mi meficgegec.

20

1 Yesungo naso monnu Anutuac womonnu ngicngac edekpou ayemmema siduc gombung edeyunuu womong gareng enara nga mitiac negen negengngic amma yudangic enarafocngina yeni yenahafoc hama kicnginau namma
2 kpesimigec, "Ge noc kucfu ua yomoc menec nga merang uayoac imoc genec? Imoc edenununa."
3 Ifi degec yeng yofi merengyemmeec, "Ni ifingoc kpesingemmeba wiac mong edenugec,
4 Yohanengo dokunadzic ua mekefec, imoc kurumennunac me ngicfunac?"
5 Ifi deu yeni yenaocngoc denegeng amma degec, " 'Imoc kurumennunac.' Ifi denideu yeng yofi kpesinemmeude, 'Anu ngeni nocac ye mi negensinggegec?'
6 Amma 'ngicfunac' ifi denideu ngicngac sasawa yeneng hocngo neneregecde nocac yeni Yohane ye profete, imoc ubaherenginango negensidae."
7 Ifi dema meremmigec, "Dahacnac haec, imoc mi negendimbe."
8 Ifi degec Yesungo yofi merenec, "Ifi degec, ni merang uayoac nenu ua mekecduae, imoc ifingoc mi edengunubade."
9 Ifi dema Yesungo yoac mong heima ngicngac yofi edeyunuec, "Ngic mongngo waing uayau waing homerec. Homeru wisickeu waing ua garenggegecdeac ngic meficyunuma yenigoc uayoac dedzege anggec nga yengena ine naso herea bangec monnu kefudeac kenec.
10 Kemma kecmanu fora kpememe naso hau wanacngiha mong sueu waing uaac gareng yenearu kenu yeneng waing fora imohacnac yeac noboha migecdeac kenec. Kenu waing uaac gareng yeneng wanacngic imoc dzoboya kpema entegeng suegec kenec.
11 Kenu minginango ifi hemma ngic mong sueec. Sueu kenu waing uaac gareng yeneng ye ifingoc kpema faka mangana yombong ammima entegeng suegec kenec.
12 Kenu wanacngiha atac harebec sueu kenu yeneng ye ifingoc kpegec sawa mau kporacgec kenec.
13 Ifi anu ua minginango yofi deec, 'Dafi ambade? Ni medacyombonna songo negemmianduaemoc, ye sueba kenu ye sifu eweheimigecde.'
14 Dema medacyombonga sueu waing uaac gareng yeneng ye hemma yenaocngoc denegeng amma degec, 'Yeng kecma ua yomoc tiu enude. Nenang ye kpehomeni yeac bangec nga maridzoming imoc nenang anude.'
15 Ifi dema medac imoc kporacgec oda ngadeau kemeu kpehomegec."

Ifi dema Yesungo kpesiyemmeec, “Ua mingina imocngo waing uaac
gareng yeni dafi ayemmeude?
16 Yeng hama waing uaac gareng yunuhomema waing ua imoc ua-
gareng goa yeneac mariu faiude.” Ifi deu yeneng imoc negemma yofi
degec, “Ifi naric mi fingecbeso.”
17 Ifi degec Yesungo yenemma yofi deec, “Yoac yofi oho ohoya nande,
imoc titiha negensibisia,
‘Amameme ngic yeneng hoc mong mangana dema ukugec. Nga hoc
imocngo amaac hoc wotung amma seria nanude.’ *(Mitiyegec
118:22)*
18 Ngicngac sasawa hoc imocac witiau mayunude, yeni sebingina te-
gerude. Nga hoc imocngo yeneac witiu makpema hedzameyunuu kapuc
kpegecde.”
19 Mitiac negen negengngic nga womong gareng enara yeni imohain-
goc ye mebeso anggec. Yesungo yeneac yoac heima deec, imoc bic
negenggec amma ngicngac yeneac kengecyunuu ine wagec.
20 Anu yeni Yesu hembima ngicfocngina sueyunugec, yeneng yoara
negendimbe siric yearu kenggec. Kemma noc yoac dafi deu negemma
ine prowinsiac desi desingic yeac mariu faigecdeac negenggec.
21 Nga ngic imoc yeneng Yesuac degec, “Kpoukpou, ge yoac denec
nga wiac kpounemmenec, imoc fora sasawa. Amma ge Anutuac sing
ngicngac edekpou ayemmema yoac monde monde mi angkecnec, geac
ifi negendimbe.
22 Imocac edenununa, neni takesi ngictau Sisa naric minide me kpac?”
23 Ifi degec Yesungo ikocngina hentegecma yofi edeyunuec,
24 “Ngeni dzo mong edzacnugec hemba. Onga nga kibi yoc, imoc
meracac?” deu degec, “Imoc Sisaac.”
25 Ifi degec Yesungo deec, “Imocac ngeni Sisaac wiac, imoc Sisa mibisia
nga Anutuac wiac, imoc Anutu mibisia.”
26 Ifi deu yeni ngicngac yeneac kicfu enacfu faifai ammima meme,
imoc obohogec. Amma yoacngina turunga merenec, imocac kerectegec
amma yoac mong mi degec.
27 Anu Sadukaio yeneng homecfunac yacyac mong mi fede, ifi dean-
dae. Amma yenearunac goa Yesuaru hama kpesimigec,
28 “Kpoukpou, Mosengo dedeseriyoac yofi ohonemmeec,
‘Ngic mong ye ngac mema gboriha kpac kecma homeu ngic imocac
muneango daraac hodzec mema gboric kpeficgema daraac kpac
miacma kecbeso.’ *(Dedeseri 25:5-10)*
29 Naso monnu dacmunac seweng kecgec nga waracdacnginango ngac
mema gboriha kpac kecma homeec.
30 Homeu muneango daraac hodzec mema
31 eng kecma homeec. Anu munangirango hodzec imoc mema ifingoc
sabaha kpac kecma homeu dacmuna seweng yeni ngac imocngoc mema
gboricfocngina kpac kecma homedacgec
32 amma ngac ye wisickeu ifingoc homeec.
33 Amma yeng ngic seweng yeneac enengngina amma kecma yacyac
nasou ye dacmunac seweng yenearunac meracac enema anude?”
34 Ifi degec Yesungo yofi merengyemmeec, “Bangec yomocac kekec
nasoac medacfora yeneng ngac meandae nga manggac yeneng yofi
deandae, ‘Ni naroanna ngic mibade.’

35 Nga ngicngac homecfunac gborima yacyac nga kekeseri megecdeac-
soc andae, yeni ihai eweeneng mi anggecde.
36 Yeni homecfunac yacyac, imocac kisic anggecde. Amma yeni Anu-
tuac nambaracfora kecma angero isoc anggecdeac yeni monggoc naric
mi homegecde.
37 Homecfunac yacyac fede, imoc Mosengo ifingoc ohoma dekper-
agiec. Imoc yofi, icfu gerec dzeu ye hemmanu Kebuac dede yoacfu yofi
fingerec,
'Ni Abrahang nga Isaka amma Yakobo yeneac Anutu.' *(Makekeng 3:6)*
38 Yeac hehennu yeni sasawango kekecnginagoc. Ye gbori kecdimbe,
neneac Anutu, homemea yeneac Anutu kpahac."
39 Ifi deu mitiac negen negengngic goa yeneng yofi degec, "Kpoukpou, ge
yoac gombunga yombong denec."
40 Anu imocac ngadeau yeni kengecyunuu mongngo kpesi kpesi mong-
goc mi kpesimigec.
41 Ifi anu Yesungo yofi deec, "Ngeni yoac yofi negembisia, yoac mong
yofi fede, 'Messia ye Dawidiac arennunac fingerude.'
42 Nga Dawidi ye yengenaoc Mitiyegecfu yofi deec fede,
'KEBUNGO neac Kebuna yofi edeec, "Ge foinaugeng tacmana
43 ngabafocga hanigaac bageau faiyunuba yeni hanititiga anggecde." '
(Mitiyegec 110:1)
44 Imocac Dawidi ye 'Neac Kebu' kparecngo dafiu yeac arennunac ande?"
45 Yesungo ngicngac sasawa yeneac kicfu medacfora yofi edeyunuec,
46 "Ngeni mitiac negen negengngic yeneac henghomema kecbisia.
Yeni ngakpi herec gombunga faima amayuguc anggecdeac songo ne-
gengandae nga suenecfu kemma ngicngac yeneng yeneac wenacngerec
deyemmegecdeac songongina kuneng fede. Amma yeni kpekpeturang
amau nga yakatoa nasou warac warac tatacfu tacbesonga songongina
angkecde.
47 Amma yeni ngac hodzec yeneac amangina wangecyunuandae.
Amma yeneac negengngeree fingerudeac nunumu hereangoc numuan-
dae. Yeni ikocfaka ifia angandaeac turunga ebiriangoc megecde."

21

1 Anu Yesungo kic fima henu ngicngac dzofinacgoc yeni sesengina
Anutuac womonggac sesekatapau faigec kemeu
2 ngac hodzec makpekpea mongngo peni sacsac yohockang, ifisac faiu
kemeu hemma
3 yofi deec, "Foracngoc, ngac hodzec yomoc ye hiedzoya kpac kecma
dzo faima ngic sasawa sese faidau, imoc feracyunuma faidarec, imoc
edengunuduae.
4 Imoc yofiac, yeni finactoangina wakema fede, imohacnac tosea
mema sesengina faidau. Ngac ye ine noc wiac femidac imocnoc hafoan-
goc faidacma entegeng kecde."
5 Anu ngic goa yeneng Anutuac womong hoc kibia gombungango
memea amma sese nga ubangerec hania haniango Anutu mikecgec,
imocngo womong kibiagoc anudeac memengere anggec, imoc hemma
siduc degec Yesungo yofi edeyunuec,

6 “Ama yomoc hensongo homac andae, imoc naso herea mi tarude.
Naso mong haude, imohai ngic yeneng imoc sasawa hembarackegecde.
Hembarackegec hoc mongngo monggac witiau wagec mi tarude.”
7 Ifi deu yeneng kpesimigec, “Kpoukpou, ge faka denec, imoc noc na-
soac fingerude nga naso imohai noc soi fingeru hemma naso wegenede
negennide, imoc edenununa.”
8 Ifi degec Yesungo deec, “Ngic yeneng ikocfu wangecngunubauac
ngeni henghomema kecbisia. Ngic homac yeneng hama neac kpac
kpacma yofi degecde, ‘Ni Messia.’ nga ‘Naso bic hadac.’ ifi degec ngeni
mi modacyunubisia, kpac.
9 Nga ewekpekpetoa amma ubakpekpe udumengtoagoc fingeru ngeni
imoc negemma kengec mi ambisia. Wiac ifia hanahema fingecbeso nga
naso ine imohaingoc yombong mi kpac anude.”
10 Amma monggoc torokpema yofi deec, “Bangec goa yeneng ogo-
focngina yenigoc ewekpekpe anggecde nga ngictau monggac arengngo
ngictau monggac areng yenigoc ngaba angemegecde.
11 Usoctoa meude nga bodinaso nga hafei kuneng bangec monnu nga
monnu ifiangoc fingeckenude. Fingeckenu bangecfu nga sawau soi
hania hania fingeru henggecde.”
12 “Faka ifia mi fingecmanungoc yeni kpacnaac amma ngeni ngunuk-
porac angemmema mengunuma kpekpeturanggac amaareng yeneac
mariu faingunugecde. Nga yeneng witicamau faingunugec ngeni ngic-
tau nga gawana yenearu mengunuma kenggecde.
13 Nga naso imohainoc neac dedekperagi yoac edeyunugecdeac sing
fingecngemmeude.
14-15 Ni negen negentegec ngemmema yoac enacnginau faibade. Ifi
amba ngabafocngina yeneac botucfunac mongngo yoac ngemmebade,
imoc naric mi memaude me kpeude. Imocac amma ngeni yeneac kicfu
noc yoac deni dema mi arenggekecbisia.
16 Kecma nonggo mang nga dacmunafocngina amma sactoso nga
ogofocngina yeneng kererengunuma ngaba yeneac mariu faingunugec
ngenearunac goa yunuhomegecde.
17 Neac kpacnaac amma ngicngac sasawango ubango ukun-
gunugecde.
18 Nga ngeneac orucnginaunac orucdzongina mongngo ine naric mi
sufuude.
19 Ngeni seriangoc namma kekecngina onggonggegecde.
20 Wasaingic habu yeneng hama Yerusareng oronggegecde, naso imo-
hai ngeni yofi bic negenggecde, taong manganeudeac naso bic hade.
21 Imohai ngicngac Yudia bangecfu kecdae, yeni worama tikiu embisia
nga Yerusareng taong manau kecdae, yeni worama ngadeau kemebisia
amma ngadeau kecdae, yeneng Yerusareng manau mi embisia.
22 Naso imoc turung kpoukpou naso anude. Imohai yoac sasawa oho
ohoya fede, imocac fora fingerude.
23 Naso imohai ngac heregoc kecdae nga nenggac sabac namuu
meyunukecdae, yeni ebicnginagoc anggecde. Bangec yomohai ebic
kuneng fingerude nga bangecac ngicngac witinginau ngaba fingerude.
24 Nga ngaba yeneng dzikacac beangngo ngic noboha yunuhomema
noboha witicyunuma bangeha bangeha meyunuma kemma
faiyunugecde. Amma bangeha bangeha ngicngac areng Anutu mi

negemmidae, yeneng hama Yerusareng haninginango tima kecmagec
nasongina dedea, imoc wisickeu kenggecde.
25 Naso imohai wenac nga afo amma asomeng yenearu soi fingerude.
Nga bangeha bangeha ngicngac yeni ubaebic mema kondunnu namma
kondung tembonggac udumeng negemma negengyohoc amma dafi
ambesonga obohogecde.
26 Ebic imocngo bangecfu fingerudeac ngicngac yeni imoc negemma
negengyohoc nga kengec amma homecgboric anggecde. Sawau kuc
sasawa yeni kockpac anggecde.
27 Anu naso imohai yeni Ngicac Medac henggec ye kuctoayagoc nga
kibikperagitoayagocngo hoeng witiau haude.
28 Faka imoc fingecbeso ammanu ngeni kpehengaima yacma oruc-
ngina miacma nambisia. Naso imohai ebicfunac mesingunugec
enggecdeac naso wegeneude."
29 Anu Yesungo yoac mong heima yofi edeyunuec, "Ngeni fig ic nga ic
sasawa hemma negembisia.
30 Ic yeni maringina besaiudeu wenac naso wegenede, imoc ngenaoc
bic negenggecde.
31 Ngeni wiac sasawa deduae, imoc fingeru hemma ifingoc yofi negem-
bisia, Anutuac eucerereng bic mewegenengunude.
32 Foracngoc, ngicngac areng yomoc, yeni mi homemagec wiac yomoc
fingecdarude, imoc edengunuduae.
33 Bangec nga kurumeng, yeri kpac anecde nga neac yoac imoc naric
mi kpac anude.
34 Ubasufu nga dokunene amma bangecac negengyohoc imocngo
meebiringunubauac ngeni garengngina meemebisia. Wenac imoc utac
fingecngemmebacac.
35 Wenac imohai subango yang kpeande, ifi isoc bangectoa bangec
imohai hama ngicngac sasawa yenearu fingecdarude.
36 Imocac ngeni nasosoc garengemema kecma nunumu ua
mekecbisia. Mekecma wiac sasawa yomoc fingecbeso ande, imohacnac
woragecdeac kuc mema Ngicac Medac, yeac kicfu serima nanggecde."
37 Yesungo naso imohai wenacsoc Anutuac womonnu kpoukpou ua
meec. Mema kecmanu ama marai anu tiki mong kpara Oriwa, imohai
kenu toforeu takefec.
38 Wereckenu ngicngac sasawa yeneng Anutuac womonnu yeac yoac
monggoc negenggecdeac kengkecgec.

22

1 Hombang mong, ic sogong yisya kpac nene, kpara mong makekeng
deandae, imoc wegeneec.
2 Wegeneu womong gareng enara nga mitiac negen negengngic yeni
Yesu homecfu faigecdeac sing mong meficgegecdeac negensigec. Amma
yeni obohogec nocac yeni ngicngac yeneac kengecyunuec.
3 Yuda kpara mong Karioto ye medacfora 12 yenearunac mong. Nga
Satangngo yeac ubahereau kemeu
4 yeng kemma womong gareng enara nga womonggac keracnatang
garengngina, yenigoc tacma Yesu sing dafiu mema yeneac mariu
faiudeac yoac denegeng anggec.

5 Nga yeni ubangerec negemma dzo kpetea mong dema migecdeac
yoac dedzege anggec.
6 Yudango yenigoc uba mocgu amma sing dafiu meficgema habu yegoc
mi kecmagec Yesu sufu sufuu yeneac mariu faiudeac kicfifi kefec.
7 Kecma ic sogong yisya kpac nene, imocac hombannu ramamedaha
kpeandae, uameme imoc hau
8 Yesungo Petoro nga Yohane yofi dema sueyuruec, “Nenang
makekenggac ramamedaha nenideac ngeri kemma wiac mengereec.”
9 Ifi deu kpesimioc, “Dahai mengerededeac negensinec?”
10 Deec merengyecmema yofi deec, “Ngeri kemma taonnu enecde,
imohai ngic mong dokuenanga tofohoma hau ngeri yegoc ewacma
modacma kemma ye ama monnu enu ngeri yegoc emma
11 ama mingina yofi edebesera, ‘Kpoukpoungo yofi kpesigende, ama-
mana damohai medacfocnagoc makekenggac ramamedaha nenide?’
12 Ifi deec yeng ama witiau amamana mong kuneng edzacnguruude.
Nga ihai wiac bic faifaia tacdacde, ngeri imohai iwai mengerebesera.”
13 Ifi deu yeri kemma Yesungo edeyuruec, imocac sirihau wiac
meficgema makekenggac ramamedaha ohomengere anoc.
14 Anu yakanene naso hau Yesungo medacfora yenigoc yaka nebeso
tacma
15 yofi edeyunuec, “Ni makekenggac ramamedaha yomoc ngenigoc
nebesonga homac yombong anende. Amma imoc nemaguc kpendzennu
embade.
16 Imoc yofiac, ni yaka yomoc monggoc mi nene kecbarengoc Anutuac
eucererennu foraya fingerude.”
17 Ifi dema kpakenec mong mema Anutu dengerema yofi deec, “Ngeni
yomoc mema ngenaoc emema negec.
18 Ni waing gbomeaac dokuya monggoc mi nene kecbarengoc Anutuac
eucerereng haude.”
19 Ifi dema ic sogong mong mema Anutu dangge edema mendzicma
yemmema yofi deec, “Yomoc fusina, imoc ngeneac amma faifaia. Ngeni
neac negensima imoc negec.”
20 Yaka negec wisickeu ye kpakenec ifingoc mema deec, “Kpakenec
yomoc sacnaac dzadzahac gboria, imoc ngeneac amma kpetic kpet-
inggea.
21-22 Ngicac Medac ye Anutungo sing demiecfu kenudenoc nga ngic
docfu fainuude, ye maria neac marinagoc yakatebou tacdape, ngic imoc
ye ine sowehagoc.”
23 Ifi deu medacfora yeni merang yeneac botucfunac faka imoc anude,
ifi dema yenaocngoc kpesiemegec.
24 Anu medac yeni yenang botucfunac merang engena kecde, imocac
yoacngina engemmama anu
25 Yesungo edeyunuec, “Bangec monnunac ngicngac Anutu mi negens-
inggeandae, yeni ngictaufocnginango ngicngac garengyunuma enac
tofoc tofohofocngina meyunuandae. Ifi meyunuma ine yofi deandae,
‘Neni memeficngina kecdimbe.’ ”
26 Ngeneng ine ifi mi ambisia. Mong ye engena ande, ye ngadea
ambeso nga enarangina kecde, yeng tosofora yeneac kingangkpekpeng-
ina siricfu kecbeso.
27 Imocac yofi kpesiduae, ngic merang engena ande? Ngic yaka eng
tacma neude me yakau kingangkpekpe ua mema kecde? Yaka eng tacma

neude, ngeni yeac negenggecde. Nga neng ine sifu ngeneac botucfu
kingangkpekpe siricfu kecduae.
28 Amma ni faitobang manau kecbareng ngeni mi wanuma nigoc
kecgec.
29 Mannango eucererenggac kuc neac mariu faiec, ifi isocngoc neng
eucererenggac kuc ngeneac mariu faibade.
30 Faiba ngeni imocgoc kecma eucererennau yaka nga doku nema
tacgecde. Amma ngeni ifingoc ngictautatac mema Israe kisic 12 yeneac
fakangina isinggema desigecde.

31 "Simong, Simong, negenna, Satang ye ngic yeneng wit seuha kpegec
maudeac kpemindzaheandae, ifi isoc gombungaunac merengngunuu
manganegecdeac bic arenggema derecgenendac.
32 Nga Simong ge ine negen negensingga ukuna mi maudeac, neng
geac amma nunumu ua bic medua. Amma ubaga meremma nearu
monggoc dzigenema dacmunafocga meseriyunubesena."
33 Ifi deu Petorongo merenec, "Kebu, ni gegoc witicamau kembade
amma homebadeac bic efaidua."
34 Ifi deu Yesungo edeec, "Petoro, ni edeguba yaguc tofocnac yomo-
haingoc kokorec mi arohomanu geng neac sebiheina atac harebec
anude."
35 Anu Yesungo yofi edeyunuec, "Ni warac suengunuba kenggec, imo-
hai dzobirang me hie me hanitabe mi mekecgec ngeni wiac monggac
kpedadanggegec me?" Ifi deu yeneng degec, "Kpac."
36 Ifi degec Yesungo yofi deec, "Nga yaguc ine yofi deduae, Ngic
mong ye dzobirangagoc me hieagoc kecde, yeng imoc mebeso. Amma
wasaibeanga kpac kecde, ye ngakpitoaya sueu hiedzo kirecgeu imocngo
wasaibeang bummebeso.
37 Mitikibiu yoac oho ohoya fede, imocngo nearu fora fingecbeso, imoc
edengunuduae. Yofi,

'Yeni yeac godzungic degec.' *(Yesaia 53:12)*
Neac negemma yoac degec fede, imoc yaguc fora fingecdarude."
38 Ifi deu medac yeneng degec, "Kebu henna, neni wasaibeang
yohockang mekecdimbe." degec Yesungo deec, "Imoc soha."

39 Dema Yesungo faka angkefec isoc amma taong wama Oriwa tikiu
kenu medacfora modacma kenggec.
40 Kensikema yofi edeyunuec, "Ngeni faitobannu embauac numugec."
41 Ifi dema medacfora wayunuma kapianec kpesima kemma fafoc
heima
42 yofi dema numuec, "Manggac, ge negenna naric anu kpakenec
yomoc nearunac meickena. Amma neac songo mi fingecbeso, kpac.
Geac songo nga negen negeng imocngo seribeso."
43 Ifi numumanu angero mongngo kurumennunac fingecmima mama
meseriu
44 Yesungo ine negengebirima seriangoc numuu sengerangango sac
isoc amma bangecfu maec.
45 Numuu wisickeu yacma medacfora yenearu dzigene kemma
yenenu yeni ubahodung negemma gau fegec
46 yofi edeyunuec, "Ngeni nocac gau fedae? Ngeni faitobannu em-
bauac yacma numugec."

47 Yesungo yoac denammanungoc habutoa mong yearu hagec. Hama
medac 12 yenearunac mong kpara Yuda, yeng waraiyemmema Yesu
muduckeudeac yearu mewegeneu
48 Yesungo deec, “Yuda, ge Ngicac Medac muduckema doc menec, ec.”
49 Ifi deu ngic Yesu oronggema nanggec, yeneng faka mangana imoc
fingecbesonga anu hemma kpesima degec, “Kebu, neni wasaibeango
yununide me?”
50 Nga yenearunac mongngo womong garengtoa yeac wanacngic
kpema kedzaha foiugeng herecgeec.
51 Herecgeu Yesungo yofi deec, “Ngeni faka imoc wagec.” Ifi dema
wanacngicac kedzaha kpeserema mengereec.

52 Anu ngic Yesu mebesonga hagec, imoc womong gareng enara nga
womonggac keracnatang enaramemengina amma yudangic enarafoc-
ngina yeneac yofi deec, “Ngeni godzungic meandae, ifi isoc wasaibeang
nga gbarucnginagoc hadae.
53 Ni Anutuac womonnu wenacsoc ngenigoc kecbareng ngeni sifu
imohai mi menugec. Nga yaguc ine ngeneac naso anu kundunggac
kucngo garenggac tatac mekecde.”

54 Ifi anu yeni Yesu mema womong garengtoaac amau mekenggec
Petoro ye ngadenginau hereaungoc modacyunuma kenec.
55 Kenu ngic goa yeni amaac oda manau sobeng dzongiau gerec figec
dzeu dzeunegemma tacgec Petorongo yeneac botucfu mataru
56 wanac naroang mongngo Petoro gerecfu taru kic fima hemma deec,
“Ngic yomocngo yegoc kecande.”
57 Ifi deu Petorongo ine sebi heima deec, “Ngac, ge denec, ni ye mi
negemmiduae.”
58 Ifi deu naso mi hereemanu ngic mongngo Petoro hensima deec, “Ge
ifingoc yenearunac mong.” Ifi deu Petorongo deec, “Ngic, ge negennec
ni kpac.”

59 Nga aua mocgu isoc nammanu ngic mongngo monggoc serima deec,
“Fora yombong, ngic yomoc ye gariraiangic, ye ifingoc yeac arennunoc
kecande.”
60 Ifi deu Petorongo ine merenec, “Ngic negenna, ge denecmoc, imoc
mi negentegecduae.” Dema yoac imoc mi desimanungoc kokorecngo
arohoec.
61 Arohou Kebungo dzigenema Petoro henu Petoro ye Kebungo yeac
yoac deec, imoc negensiec, “Kokorecngo tofocnac yomohaingoc mi aro-
homanu geng neac sebiheina atac harebec anude.”
62 Imoc negemma Petorongo ngadeau kemema ubahodung kuneng
mema kiac hodung kiarec.

63 Ngic Yesuac gareng kecgec, yeneng Yesu dedzomoc ammima kpema
64 kiwa kporucngo biranggema degec, “Merang gudac, geng imocac
kpefingyoac dena.”
65 Ifi dema yeni faka hania hania ammima desusuic ammigec.

66 Ama wereckenu yudangic enarafocngina, imoc womong gareng
enara amma mitiac negen negengngic yenahafoc kpeturanggemagec
Yesu yudangic yeneac tutumangtoau mekemma
67 yofi degec, “Edenununa, ge Messia me?” Ifi degec yeng yofi
merengyemmeec, “Edengunuba naric mi negensinggegecde.

68 Nga kpesi kpesi kpesingemmebadeu turunga naric mi
merenggecde.
69 Nga yofinenggac nga namma enude Ngicac Medacngo Anutu Kuctoa
minginaac foiaugeng tarude." *(Mitiyegec 110:1)*
70 Ifi deu yeneng degec, "Ifi anu ge Anutuac Medac me?" Ifi degec, yeng
merengyemmeec, "Ni imocnoc, ngeneng ine imoc dedae."*
71 Ifi deu yeneng degec, "Yoacninaac boingicac monggoc mi obo-
hodimbe. Ye imoc yengena enarango deu bic negending."

23

1 Dema kpeturanggema tacdacgec, yeni sasawa yacma Yesu mema
Piratoaru mekemma
2 imohai yoacfu namma haniaya yofi degec, "Ngic yoc ye ngicngac-
focnina yenearu singngina mesufuma takesi Sisa minideac kpetarinem-
mema yengenaac ifi dekecde, 'Ni Messia, ngictau mong.' "
3 Ifi degec Piratongo kpesimiec, "Ge yudangic yeneac ngictau me?" Ifi
deu meremmiec, "Imocnoc geanggaoc denec."
4 Anu Piratongo womong gareng enara nga habu yeneac deec, "Ngic
yomocngo singyoac mong mi kpeec, ni kopocsiha hofocduae."
5 Ifi deu yeneng ine serima degec, "Ye ngicngac kpouyemmema here
miac miac Gariraianac hanahema ayemme hakecma Yudaia bangecfu
sokoma ihai wisickede."
6 Ifi degec Piratongo imoc negemma kpesiyemmeec, "Ngic yomoc
Gariraia ngic me?"
7 Amma ye Yesuac hania negemma Herodengo bangec garenggede, ye
ihacnac, ifi negenec. Negemma Herodengo naso imohai Yerusarennu
ifingoc kefecac Yesu sueu yearu kenec.
8 Kenu Herodengo Yesuac siduc bic negenec. Ye Yesungo faka kuhagoc
goa meu henudeac negengkefec. Ifi negemma naso herea Yesu hofock-
efecac amma Yesu yearu mekenggec ubangerec yombong negenec.
9 Negemma Yesu kpesi kpesi homac kpesimiu yeng ine imocac turunga
mong mi merenec.
10 Nga womong gareng enara nga mitiac negen negengngic yeneng
hama namma yeac hania seriangoc yombong degec.
11 Nga Herode nga wasai arengfora yeneng ye ngadehema dedzomoc
ammima ngakpi mong kibiagoc heimigec kemeu Piratoaru monggoc
suegec mekenggec.
12 Herode nga Pirato yeri warac ngaba ngaba kefoc nga wenac imo-
haingoc ogo ogo anoc.
13 Anu Piratongo womong gareng enara nga enarameme amma ngic-
ngac kpacyunuu hadacgec
14 yofi dema edeyunuec, "Ngic imoc ye ngicngacfocnina herengina
miacande, ifi dema mehadau. Nga neng ngeneac kicfu kpesimiba wiac
negemma yoacfu faidae, imoc kpac anu kopocsiha hofocduae.
15 Nga Herodengo ifingoc negemma eng merenu mema hadau. Ifi anu
ngic yomocngo mangana mong mi memanu neng homecfu faibadeacsoc
mi ande, ngeni imoc negentegecbisia.
16 Ifi anu ye memeting goa mima waba kenudeac negenduae."

---

* **22:70:** "Ni imocnoc" imoc Anutuac kpara mong. Ge "Yoac goaac dedekperagi." henna. Hafac 1128.

17 Anu hombang nasou gawanango ngic mocgu witicamaunac
yungecbeso, faka imoc feec.
18 Imocac habutoa sasawa yeneng arohogec, “Ye meickema Baraba
yungecnemmena.”
19 Baraba ye warac taonnu ngicngac yeneac here miac miac faka
amma ngic kpehomeec, imocac amma witicamau faigec.
20 Nga Piratongo ine ngicngac yenearu monggoc serima deec nocac ye
Yesu yungeru kenudeac negenec.
21 Ifi deu yeni arohogec, “Ge mariponnu kpena homeu, mariponnu
kpena homeu.”
22 Arohogec naso harebec anu Piratongo deec, “Ngic yomoc ye noc
kopocsic yombong meficgeec? Ni kopocsiha mong mi meficgema home-
cfu faibadeacsoc mi anduae. Ifi anu memeting mima waba kenudeac
negenduae.”
23 Ifi deu yeni mariponnu homeudeac serima seriangoc arohoma
Piratoac yoac ferahema udumengtoa meficgema yeneng firang anggec.
24 Ifi anggec Piratongo yeneac yoac negemma negengyemmema Yesu
desiyemmeec.
25 Amma ngic ye here miac miac faka angkecma ngic kpehomeu witi-
camau faigec tarec, ye yungecgecdeac degec, imoc yungecyemmema
Yesu ine maringinau faiu songongina modacgecdeac wayemmeec.
26 Wayemmeu wasaingic yeneng Yesu mekemma henggec ngic mong
Kirene taonnunac, kpara Simong, ye semeng uaunac hau sinnu
meficgema yeng Yesuac maripong tofohoudeac ngombonggegec tofo-
homa Yesu modarec.
27 Nga ngicngac habu kunengngo modacgec, yeneac botucfu ngac
homac yeneng yeac dekiac amma ubamangang kuneng anggec.
28 Ifi anggec Yesungo dzigenema edeyunuec, “Yerusarennac ngac-
naroang, ngeni neac mi kiacgec. Ngeni ngenang nga nambaracfocngina,
yeneac amma ine kiacbisia.
29 Naso mong haude, imohai ngicngac yeneng yofi degecde, ‘Ngac
kufing nga sabac mi megec amma namu mi gumecyunugec, yeni kenec-
nginagoc.’
30 Naso imohai ngicngac yeneng tikiac degecde, ‘Tiki ge witininau
mama ferandzinununa.’ Nga faganggac yofi degecde, ‘Fagang ge tohoma
kperacnununa.’ *(Hosea 10:8)*
31 Yeni ic sabayagoc nande, imohai faka ifia andaeu ic bic ururuedacfu,
imoc memanganeyombonggegecde.”
32 Anu yarengic yohockang yeri Yesugoc yurugecdeac ifingoc meyuru
kemma
33 bangec buma mong kpara Hatasic degec, imohai kensikema Yesu
mariponnu kpegec amma yarengic mong foiugeng nga mong kanau-
geng, ifi yurugec.
34 Yunugec Yesungo deec, “Manggac, yeni ua medae, imoc mi negen-
tegecma andaeac kopocsicngina wana.” Nga yeneng wambaya kpeing
kpema mederegec.
35 Ngicngac yeni wiac fingerec, imoc ifi hennammagec yudangic
enarafocnginagoc yeneng ifingoc desusuic ammigec, “Ye Messia, Anu-
tuac meisingmedaha andeu yeng ngicngac goa onggongyunuec, ifi isoc
yengena ifingoc onggongemeu.”

36 Nga wasaingic yeneng ifingoc defagoc ammima yeac wegenacfu
hama waing aengagoc yearu sinemima
37 degec, “Ge yudangic yeneac ngictau kecnecfu geangga onggonge-
mena.”
38 Nga oruha witiau yoac yofi oho ohoya nanec, “Yomoc yudangic
yeneac ngictau.”
39 Anu yarengic yohockang yerearunac mong nanec, yeng Yesu
desusuic ammima deec, “Ge Messia annecfu geangga onggongemema
neri ifingoc onggonnuruna.”
40 Ifi deu ogeango kpetarimima deec, “Ge ifingoc yoacfu firang mi
andang amma Anutuac kengecguu ngereebac.
41 Nerang kopocsicniraac turunga faka dindingacfu ifi anecmedae nga
ngic yomoc ye ine kopocsic mong mi meficgeec.”
42 Ifi dema Yesuac deec, “Yesu, ge eucererenggau kensikema ngictau
tatac mema ni negensinubesena.”
43 Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Foracngoc, yagucngoc nigoc eucer-
erennu kecdede, imoc edeguduae.”
44 Anu wenac dzongiau 12 kiroc ammanu imohai ama kundung kpema
kundungngo bangec sokoma fekemmanu 3 kiroc marai anec.
45 Nga wenackiwa kundung kpeec, naso imohaingoc Anutuac wom-
onnu kpoructoa womongmana kpetiac yombong naguyau nanec, imoc
tohou yohockang anec.
46 Nga Yesungo ubaudumeng kunengngoc kpacma deec,
“Manggac, ongaasuna marigau faiduae.” *(Mitiyegec 31:5)*
Ifi deu asuya ereec.
47 Anu wasai garengngo imoc hemma Anutu eweheimima deec, “Ngic
yomoc ye kopocsiha kpac, imoc fora.”
48 Nga ngicngac sasawa yeni faka fingerec, imoc hennegeng
ambesonga hagec, yeneng faka imoc fingeru hemma mokucnginau
kpema kiacma amanginau kenggec.
49 Nga Yesuac arengfora sasawa nga ngac goa Yesu modacma Garira-
ianac hagec, yeni ine hama hereau namma faka fingerec, imoc henggec.
50-51 Ngic mong kefec kpara Yosefe, ye Yudaia bangecfu Arimataia
taonnunac. Amma ye yudangic yeneac tutumangtoaac memba kefec. Ye
ngic yumea nga fakaya dindingac amma Anutuac eucererenggac tomai
kefec. Nga yeac ogoforango yoac degec nga faka anggec, yeng imocac
negenu mi ngereec.
52 Ifi anu yeng Piratoaru kemma Yesuac fareng meudeac kpesimiec.
53 Kpesiu negemmiu ye Yesuac fareng mesima linengkporuc imocngo
tembonggema mekemma kicsere mong gboria, imohai faiec.* Kicsere
imoc gboria amma hoc sirango mengec mengerea nga ngic mong imohai
mi tonggo tonggoya.
54 Anu wenac imoc sabataac efac kpefac naso anu sabata naso hana-
hebeso anec.
55 Nga Gariraia bangecfunac ngac goa Yesu modacgec, yeneng Yosefe
modacma kicsereu kemma Yesuac fareng faigec, imoc hennegeng amma
56 monggoc dzigenema amanginau kemma fareng imocac kerecdoku
homuna gombunga memengere amma sabatanasoac singyoac fede,
imoc modacma tomai kecma tacnegenggec.

---

* **23:53:** Lineng imoc kpindzing mong ambiac ogea, imocngo wamba megec.

24

1 Sonda gboria hanahema asoac ama negemma ngac yeni kerecdoku
homuna gombunga memengere anggec, imoc mema kicsereu kenggec.
2 Kemma henggec hoctoa kicsere sing hedzic hedzickeamoc, imoc bic
kpedic kpedidinggea feu kicsere naguya eng nanec.
3 Nanu ngac yeni kicsere manau emma Kebu Yesuac farenga ine mi
meficgegec.
4 Amma yeni noc wiac fingecdac dema obohoma nammagec imohain-
goc ngic yohockang ngakpingira kongac koporarac yombong, yereng
hama kicnginau fingecma nanoc.
5 Nanec ngac yeni kengec amma ngonducnema nammagec ngic
yohockang yereng yofi edeyunuoc, “Ngeni ngic gboridac kecde, ye nocac
kicsereu hofocdae?
6 Yenoc Anutungo homecfunac bic megboriu yacma yei mi kecde.
Amma yeng Gariraia kecmangoc yoac edengunuec, imoc negensibisia.
7 ‘Ngicac Medac ye kopocsicmeme yeneac mariu faigec, yeneng mema
mariponnu kpegec homeude.’ imoc fingerudeac deec, ‘Nga uameme
harebec ammanu monggoc gborima yarude.’ ”
8 Ifi deu ngac yeni yeng yoac bic deec, imoc negensigec.

9 Negensima kicsereunac monggoc dzigene kemma medac 11 nga
tosofocngina faka sasawa fingerec, imoc edeyunudacgec.
10 Ngac kenggec, yeneac kpacngina Maria Madara nga Yohana amma
Maria Yakobo nonggea nga ngac goa yenahafoc kenggec, yeneng siduc
imocngoc aposoro edeyunugec.
11 Nga ngac yeneng yoac imoc edeyunugec, imocac medac yeneng
negenggec sicsauc anu yoacngina mi negensinggegec.
12 Nga Petorongo ine yacma nedzima kicsereu kenec. Kemma kicsereu
okarima henu kporucsusu tembonggegec imocngosac tarec. Ye imoc
hemma negenu wiac engena anu monggoc dzigene kenec.

13 Anu wenacnaso imohaingoc ngic yohockang Yesu modacandape,
yereng ama mong kpara Emausi, imohai kembesonga kenoc. Bangec
imoc Yerusarenggac hereau 11 kiromita, imocfi tarec.
14 Nga yeri faka sasawa fingerec, imocac denegeng amma kenoc.
15 Yeri yoac imocac denegeng amma negen negeng ua mema kemmaec
Yesu yengenaoc ngadengirau kemma meficyuruu yerigoc kenggec.
16 Amma yeri kic mesufuu ayecmeu mi hensioc.

17 Ifi anu Yesungo yofi kpesiyemerec, “Ngeri sinnu noc wiacac
ngeraocngoc denegeng andape?” Ifi deu yeri ubahodung siric amma
waickema nanoc.
18 Namma mong kpara Kereopa, yeng kpesimiec, “Ge kuricngic moc-
gungosac Yerusarennu kecmina sonda yomocac manau ihai faka fingec-
dac, imoc mi negendang me?”
19 Ifi deu yeng deec, “Noc faka fingecdac?” Ifi deu yereng edeoc,
“Yesu Nadzaretenac yearu faka fingerec. Ye profete mong amma Anutu
nga ngic yeneac kicfu yoac deec nga faka sasawa meec, imoc kuhagoc
yombong anec.
20 Nga womong gareng enara nga israengic enarafocnina, yeneng
ye homeudeac dema gamang yeneac mariu faigec yeneng mariponnu
kpegec homeec.

21 Nga neni yofi negensinggeing, yennoc israengicngac mesinunuude.
Faka fingerec, imocac uameme yaguc harebec ande.
22-23 Anu ngac goa neneac habuunac, yeni yaguc asoac yombong
kicsereu kemma farenga hofocdau. Hofocma dzigenema hama yofi
edenunudau, ‘Angero yereng ongau fingecnemmema yofi deec, “Yesu ye
bic gboridac kecde.” ifi dedau.’ Ifi degec kpidohoding.
24 Amma nenearunac ngic goango kicsereu kemma ngac yeneng
dedau, ifi isoc yombong meficgedau nga yengena ine mi hendau.”
25 Ifi deu Yesungo yofi edeyuruec, “Ngeni negen negengngina kpac
nga wosongina nomana yombong. Profete yeneng bicngoc yoac sasawa
degec, imoc bic mi negensinggedae.
26 Imoc yofi fingerudeac degec, ‘Messia ye kpendzeng kpekefu
wisickeuguc kibikperagiatoaac ameau naric enude.’ ”
27 Yengena siduc imoc mitikibiu oho ohoya fedacde, imoc Moseac kibi-
unac hanahema kengkecma profete sasawa yeneng yeac siduc ohogec,
ye imocac hania deireckeyemerec.
28 Anu yeri ama kembesonga kenoc, imoc mewegenema Yesungo
ferecgema kembeso siric isoc anu
29 yereng kpetarimima deoc, “Ama marai anu kundung kpebeso an-
deac ge nerigoc kenni.” Ifi deec yerigoc amau emma tacgec.
30 Yesungo yerigoc tacma yaka nebesonga ic sogong mema kenecyoac
dema mendzicma yemerec.
31 Yemeru kicngira tegeru Yesu hensimaec yeng imohaingoc aockeu
32 yeraocngoc denegeng amma deoc, “Yeng sinnu mitikibiac hania
edekpou anecmema deireckenemeru herenirango yacyombonggedac,
imoc fora yombong.”
33 Nga yeri imohaingoc yacma dzigenema monggoc Yerusarennu
kemma medacfora 11 ogofocnginagoc kpeturanggema tacmagec mefi-
cyunuoc.
34 Meficyunuec yeneng edeyuruma yofi degec, “Kebungo fora homec-
funac gborima yacdac, ye Simong bic fingecmidac.”
35 Ifi degec yereng sinnu yerearu faka fingerec nga Yesungo ic sogong
mendziru hensioc, imocac siduc andaroc.
36 Siduc ifi andarec yeni yoac imoc negemma tacmagec Yesu yenge-
naoc botucnginau namma deec, “Ruae ngenearu febeso.”
37 Ifi deu yeni kpidohoma kengec amma negensigec, “Wosonga
hendimbe.”
38 Ifi negensigec yeng yofi deec, “Ngeni nocac kpidohoma negengy-
ohoc andae?
39 Imoc ni neanaoc, ngeni hanimarina henggec. Wosonga yeni sic-
fusingina kpac. Ngeni imocac hama kpeserenuma nenggec.”
40 Ifi dema hanimaria edzacyunuu
41 yeni kerectegec amma ubangerectoa negemma sifu mi negens-
inggegec yeng yofi kpesiyemmeec, “Ngeni yaka mong faigec tacde me?”
42-43 Ifi deu yeni kondungyang dzedzea noboha migec mema kicng-
inau neec.
44 Nema yofi edeyunuec, “Ni ngenigoc kefai, imohai yofi bic eden-
gunuai, wiac sasawa neac negemma Moseac dedeseriyoacfu nga profete
yeneac kibiu amma Mitiyegecfu oho ohoya fede, imoc sasawa fora
fingecbeso.”

45 Ifi dema ye imohaingoc negen negengngina meireckeyemmeu yeni
mitikibiac yoac negentegecgec
46 yofi torokpema deec, “Imocac amma yofinoc oho ohoya fede,
Messiango kpendzeng kpema homema uameme harebecfu monggoc
gborima yarude.
47 Yaru ngicngac yeni yeac kpacfu ubamereng nga kopocsic wawaac
sing imoc Yerusareng taonnusing hanahema bangeha bangeha ngicngac
sasawa yenearu yoac dekperagigec kenude.
48 Faka yomocnoc kicnginau fingecdacmoc imoc dekperagibisia.
49 Nga Mannango wiac ngemmeudeac deec, neng imoc suengemmeba
mebisia. Negenggec, ngeni taong yomohai tacma imoc mi wabisia
kecma wihacnac kuc heingemmebade. Ngeni kuc imoc memaguc naric
kengha ambisia.”
50 Anu Yesungo waraiyemmeu taong wama ngadeau Betania ama-
bangec, imohai kemma maria miacma kenecyunumanu
51 Anutungo meu wayunuma kurumennu enec.
52 Enu yeni afehema songo kuneng meficgema Yerusarennu monggoc
dzigenema kenggec.
53 Nga yeni nasosoc womonnu kecma Anutu ubangerec edekecgec.

Yohane
Yeng Yesuac Siduc Gombung Ohoec

1 Hanac hanaheaunacngoc enacyoacngo kefec nga enacyoac ye Anutugoc kefec amma enacyoac ye Anutu.
2 Amma yennoc hanac hanaheau Anutugoc kefec.
3 Nga Anutungo enacyoacfu deu wiac sasawa fingecdarec, wiac sasawa fingecma fekende imoc yea kpac mong mi fingerec.
4 Yearunoc kekec feec nga kekec imocngo ngicngac yeneac kperagi anec.
5 Nga kperagingo kundung mekperagiu kundungngo kperagi imoc semeudeac ambibiema waec.
6 Anutungo ngic mong sueu haec, yeac kpara Yohane.
7 Yeng kperagi imocac hepucngic amma dedekperagi imoc ngicngac mekperagiyemmeudeac haec. Yeng ifi hau ngicngac sasawango kperagia imoc negensinggegecdeac negenec.
8 Ye yengenaoc kperagi imoc mi kefec, kpac. Ye ine kperagi imoc mekperagiudeac haec.
9 Anu kperagi fora yombong, yeng bangecfu ngicngac sasawa mekperagiyemmebeso haudeac anec.
10 Anutu ye kperagiango bangec nga wiac sasawa meficgedaru kperagia imocngo bangecfu kefu ngicngac yeneng ine ye mi hensigec.
11 Ye bangehau dzigenemanu arengfora yeneng ama mi heimigec.
12 Nga ngicngac ama heimima kpara negensinggegec, yeni Anutuac nambaracfora anggecdeac deyemmeec.
13 Deyemmeu ngicngac imoc yeni ngic sacfusiunac me sebiac songounac me ngic monggac songounac mong mi fingecgec, kpac. Yeni Anutu yengenaarunac fingecgec.
14 Anu enacyoacngo sebifusiagoc amma botucninau kefec. Kefu medac mocgungo fingecma Manggacarunac kuc nga kibikperagia mekefec, kuc nga kibikperagia imocnoc hening. Henni yearu danggunuc nga yoac fora wake wakea fede.
15 Yohanengo yeac hepuc amma dekperagima kpacma yofi deec, “Ni yeacnoc yofi deai, ngadenau hama kecde, ye kunenna, nocac ni mi fingecbarengoc ye kechakefec.”
16-17 Dedeseriyoacngo Mosegoc hau yearunac meing nga danggunuc amma yoac fora imoc Yesu Kristogoc haec. Amma ye danggunuc hafoangoc femide, imocngo nenannu wisic wisickea kpac hakecde.
18 Ngic mongngo Anutu mong mi henec, kpac. Medaha mocgusac Mamaac hoannu kecande, ye Anutungoc. Yeng Manggac dekperaginemmeec.
19-20 Yudangic Yerusareng taonnu kecgec, yeneng womong gareng nga womong gareng yeneac memefic sueyunugec Yohanearu kemma kpesimigec, “Ge merac?” kpesimigec, yeng haniaya mi hesonggema yofi dekperagiyemmeec, “Ni Messia kpac.” imocngo Yohaneac dedekperagi.
21 Ifi deu yeneng monggoc kpesimigec, “Ge merac, ge Eria me?” kpesimigec yeng deec, “Ni ye kpac.” deu degec, “Ge profete yombong me?” degec merenec, “Kpac.”

22 Ifi deu degec, “Anu ge merac? Suenunudau, yenearu yoac turunga
dafi mekemma edeyununide? Ge geanggaac dafi deannec?”
23 Ifi degec Yohanengo yofi merenec,
“Bangec kisiu ubaudumeng fingerec imoc nennoc yofi kpacduae, ‘Ngeni
KEBUAC sing heitumeigec.’ *(Yesaia 40:3)*
Profete Yesaiango neac ifi deec.”
24 Anu farisaio yeneng ngic goa sueyunugec kemma
25 Yohane kpesimigec, “Ge Messia kpac nga Eria kpac amma profete
kpac. Ge nocac ngic doku nadzicyemmeannec?”
26 Ifi degec Yohanengo yofi merengyemmeec, “Ni doku nadzicngem-
meanduae. Nga botucnginau ngic mong kecde, ngeni ye mi negemmi-
dae.
27 Yeng ngadenau hama kecde nga ni ifiango yeac hanitabe witiha
yungecba naric mi ngereeude.”
28 Yohanengo Betania amau Yordang doku nobocgengau doku nadzi-
cyemmekefec, imohai faka imoc fingerec.*
29 Wereckengau Yohanengo namma henu Yesungo yearu hau
ngicngac yofi edeyunuec, “Henggec, imoc Anutuac ramamedaha,
yeng bangectoa bangec imocac ngicngac sasawa yeneac kopocsic
meickeude.”
30 Yeacnoc negemma yofi deai, “Ngic mong ngadenau hama kecde,
yeng ni mi fingecbare bicngoc yombong kefecac ni feracnude.
31 Neng ye mi negemmiai. Nga israengicngac ngeneng ye hen-
tegecgecdeac neng hama doku nadzicngemmebade.”
32 Yohanengo yofi dekperagiec, “Ni Tiri Asu hemba yeng kebesacac
siric isoc kurumennunac mama yeac witiau taru henai.
33 Nga ni ye mi negemmibare suenuec, yeng yofi edenuec, ‘Asungo
mama ngic yearu taru hennade, yeng Tiri Asungo nadzicngemmeude.’
34 Ni imocnoc hemma hepuc amma yofi dekperagiai, ngic yomocngo
Anutuac medac.”
35 Anu wereckengau Yohane ye medacfora yenearunac yohockang
yerigoc imohai monggoc nanggec.
36 Nammagec Yesungo kenu hemma medahora yofi edeyuruec,
“Henec, imoc Anutuac ramamedaha.”
37-38 Ifi deu negemma medahora yereng Yesu modacma kenec Yesungo
dzigene yeremma yofi kpesiyemerec, “Ngeri noc wiacac angecmede?”
kpesiyemeru deoc, “Rabbi, (imocac titiha kpoukpou) ge dahai kecnec?”
39 Deec yofi edeyuruec, “Ngeri hama henec.” ifi deu yeni yenahafoc
kemma ama kefec, imoc hemma wenac imoc yegoc taroc. Faka yomoc
marai 4 kiroc fingerec.
40 Anu Yohaneac yoac negemma Yesu modaroc, yerearunac mong
Anderea, Simong Petoroac munea.
41 Yeng Yesu hemma dzigenema warac warac yengena munea Simong
meficgema yofi edeec, “Neri Messia meficgedic.” (Messia imocac titiha
Kristo.)
42 Ifi dema Simong hesickeu Yesuaru kenec Yesungo ye hemma yofi
deec, “Ge Simong Yohaneac medac, geac kpacga Kefa debesonga.” (Imo-
cac titiha hoc amma grikyoacfu Petros.)

---

* **1:28:** Betania ama yohockang feoc. Mong Yerusareng wegena nga mong Yordang wegena.

43 Wereckengau Yesungo Gariraia bangecfu kembesonga negemma
Firipo meficgema yofi edeec, “Ge hama modacnuna.”
44 Nga Firipo nga Anderea amma Petoro yeni Besaida taonnunac.
45 Anu Firipongo Natanae meficgema yofi edeec, “Mosengo
dedeseriyoac kibiu ohoec nga profete yeneng ifingoc ohogec, neni
ngic imoc meficgeding. Imoc Yesunoc, Yosefeac medac, Nadzarete
taonnunac.”
46 Ifi deu Natanaengo deec, “Nadzarete taonnunac wiac gombunga
mong mi fingecande.” ifi deu Firipongo deec, “Ge hama henna.”
47 Nga Yesungo Natanae henu yearu kenu yofi deec, “Henggec, ngic
yomoc israengic fora, yearu ikoc nga faitobang faka mong mi fede.”
48 Ifi deu Natanaengo kpesimiec, “Ge dafi negennunec?” Ifi deu
Yesungo yofi edeec, “Firipongo mi kpacgumanu fig ic haniau tacmana
bic gendua.”
49 Ifi deu Natanaengo yofi edeec, “Rabbi, ge Anutuac medac, Israe
neneac Ngictau.”
50 Ifi deu Yesungo yofi meremmiec, “Ge fig ic haniau tacna gendua
deduaeac negensinnunec. Kecma faka yofia monggoc ferahema fingeru
hennade.
51 Negenggec, kurumeng anggeu ngeni Anutuac angerofora yeneng
Ngicac Medac yearu engemmama anggec yenenggecde, imoc fora
yombong edengunuduae.”

2

1 Uameme yohockang wisickeu Gariraia bangecfu Kana taonnu
memeturang fingerec. Nga Yesuac nonggea ihai kecmanu
2 Yesu nga medacfora momoc heitaiyunugec.
3 Nga yeni waingngina kpac anu nonggeango Yesu edeec, “Waingngina
kpac ande.”
4 Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ngac, neac wiac imoc geac mi ande,
nasona mi hadacngoc.”
5 Ifi deu nonggeango uamedac edeyunuec, “Yeng wiac monggac eden-
gunuu ngeni imoc sasawa tofohobisia.”
6 Anu yudangic yeni dzuac dzuac fakangina modacma enang
dokuyagoc faigec tacande. Imocac amma imohaingoc enang hocngo
memea 6 faigec tarec. Enang mocgu mocgu imoc 100 lita, ifingo
tackenec.
7 Nga Yesungo uamedac yofi edeyunuec, “Ngeni doku fima enannu
kpakegec kemema wakeu.” ifi deu yeni doku figec kemema wakedarec.
8 Figec wakeu yeng yofi edeyunuec, “Ngeni yaguc fima imoc yaka-
garenggaru mekenggec.” Ifi deu fima mekenggec.
9 Mekemmagec dokungo waing anu yakagarengo imoc nehemma
waing dahacnac dema obohou uamedac doku fima mekenggec,
yenengsac negenggec. Ifi nehemma yakagarengo memeturangngic,
ye deu haec.
10 Hau edeec, “Fakanina yofi fede, hanahema waing gombunga ngic
gumecyununi nekecma ubasufu anggec waing songea kpac gume-
cyunuandimbe. Anu geng ine waing gombunga mesufuna tacdacac
yaguc meficgenec.”
11 Yesungo Gariraia bangecfu Kana taonnu kecma negens-
inggegecdeac faka kuhagoc imoc hanahema meec. Mema kuc nga

kibikperagia ifi mekperagiu medacfora yeneng imoc hemma ye
negensinggegec.
12 Kecgec wisickeu Yesu nga nonggo munafora amma medacfora
yenahafoc Kafanaung taonnu kemema ihai wenac goa kecgec.
13 Kecgec yudangic yeneac makekenggac naso wegene hau Yesungo
Yerusareng taonnu enec.
14 Emma henu ngic yeneng womonggac oda manau ramaburumaka
nga kebesacneng faigec nga goa tatacnginau tacma hiedzo emekec-
magec Yesungo yenenec.
15 Yenemma indzuru mong mudze mudzea mema imocngo ngic sa-
sawa ramaburumakanginagoc womonnunac yunukisang ayemmeu ke-
megec. Kememagec ngic hiedzo emekecgec, yeneac dzongina megigi
amma tebongina heimerenec.
16 Heimeremma ngic kebesacneng suegec, yeni yofi edeyunuec,
“Ngeni wiacngina imoc meickegec! Ngeni Mannaac ama anggec
emekpesi ama mi ambeso.”
17 Faka imoc fingeru medacfora yeneng yoac mong oho ohoya feec,
imoc negensigec,

“Geac amaac amma herenango gerec dzema dzendandannuude.” *(Mi-
tiyegec 69:9)*

18 Amma yudangic yeneng meremma edegec, “Ge faka imoc andang-
gac noc faka kuhagoc mena hemma negensinggenide?”
19 Ifi degec Yesungo meremma yofi edeyunuec, “Ngeni womong yomoc
hembarackegec ni uameme harebecfu imoc miacbade.”
20 Ifi deu yudangic yeneng degec, “Ngic yeneng womong yomoc kifa
46 mekecma medzickegec. Anu geng uameme harebecfusac naric miac-
nade me?”
21 Yesungo ine yengena sebiaac womonnu yoac heima deec.
22 Kecma homecfunac megboriu yaru medacfora yeneng Yesungo
yoac ifi deec, imoc negensigec. Negensima mitikibiu yoac oho ohoya
fede nga Yesuac yoac momoc negensinggegec.
23 Anu Yesungo Yerusarennu makekenggac hombang naso femanu
ihai kecma faka kuhagoc meu ngicngac homacngo hemma yeac kpara
negensinggegec.
24 Nga Yesu yengenaoc ngicngac haifakangina hentegecdarecac amma
ubakeraha mong mi edeyunuec.
25 Imoc yofiac, ye yengenaoc ngic yeneac ubaherenginau wiac sasawa
fede, imoc negenecac ngic monggac haniaac ngic mong mi kpesimiec.

3

1 Farisaiongic mong kpara Nikodemo, ye yudangic yeneac ngickiwa
mong kefec.
2 Nga yeng tofocnac dzongiau Yesuaru hama deec, “Rabbi, geng Anu-
tuarunac mama kpoukpou ua mekecnec, imoc negendimbe. Geng faka
kuhagoc meannec, ua ifia ngic mongngo Anutuya kpac kecma naric mi
mebac.”
3 Ifi deu Yesungo yofi meremmiec, “Foracngoc, ngic mong ye fingec
fingec gboria mi fingerude, yeng Anutuac eucerereng naric mi henude,
imoc edeguduae.”

4 Ifi deu Nikodemongo deec, “Ngic bic yadi yadiyango dafi monggoc
fingerude? Ye nonggeaac heremanau naric mi enude nga monggoc naric
mi fingerude.”
5 Nga Yesungo yofi meremmiec, “Foracngoc, ngic mong ye dokuu nga
Asuu gboria mi fingerude, yeng Anutuac eucererennu naric mi enude,
imoc edeguduae.
6 Nga ngicfunac fingec fingera, yeng ngic siricngoc nga Asuunac fingec
fingera, ye Asu siricngoc.
7 Ngeni fingec fingec gboriau fingecgecdeac edeguba mi kpidohona.
8 Firangngo yengena songo modacma kpeu udumenga negengannec.
Nga ye dahacnac hade amma dahai kenude, imoc ine mi negennec.
Ngicngac Asuunac fingec fingera, yeni sasawango siricngina ifia.”

9 Ifi deu Nikodemongo meremmiec, “Yoac sasawa denec, imoc dafi
fingecdarude?”
10 Ifi deu Yesungo meremma yofi edeec, “Ge israengic yeneac kpouk-
poungo wiac imoc dafi mi negentegecnec?
11 Foracngoc, neni wiac hengandimbe nga negengandimbe, neni
imocac hepuc nga dedekperagingic amma dekperagingemmeandimbe,
imoc edeguduae. Anu ngeni yoac imoc mi mema honggeandae.
12 Ni bangecac wiacac yoac dema edengunuba ngeni mi negens-
inggegecde. Nga kurumenggac wiacac edengunubadeu ngeni imoc dafi
negensinggegecde?
13 Ngic mongngo kurumennu mi enec. Ngicac medac kurumennunac
maec, ye mocgungo kurumennu enec.

14 Mosengo bangec kisiu boudzoc miaru nanec, ngic yeneng ifi isoc
Ngicac Medac miacgec nambeso.
15 Anu ngicngac ye negensinggegecde, yeni sasawango kekecseri
megecde.
16 Imoc yofiac, Anutungo bangectoa bangecfu ngicngac ngeneac noc
isoc ammiecac Medaha mocgu faiu bangecfu maec. Imocac ngic
mongngo ye negensinggeude, ye manganau mi kemeude yeng ine kekec-
seri meude.
17 Anutungo Medaha bangecngic manganangina isinggema desiudeac
sueu mi maec, kpac. Ye bangecngic ebicfunac mesiyunuu komoc
kpegecdeac bangecfu sueu maec.
18 Amma ngic mong Medaha negensinggede, ye yoacfu mi faiude. Nga
mong ye Anutuac Medaha mocguac kpara mi negensinggede, yeng ine
mi negensinggeecac amma yoacfu bic makpeec.

19 Yoacninaac desi desiac hania imoc yofi, kperagingo bangecfu
hau ngicngac angammemengina manganaac amma kundunggac songo
monggoc negemma kperagia wagec.
20 Ngicngac faka mangana angandae, yeni fakangina mangana didiu
mi fingectegerudeac sasawango kperagia ngadehema kperagiau naric
mi hagecde.
21 Nga ngic mong ye faka fora meande, yeng kperagiau naric haude.
Amma ye Anutuac kucfu uaya meande, imoc fingectegerude.”

22 Kecma Yesu nga medacfora Yudaia bangecfu kemma ihai yenigoc
kecma ngicngac doku nadzicyemmegec.

23 Naso imohai Saring taong wegenacfu Ainong taonnu doku homac
feec. Imocac Yohane ye ifingoc ihai kecmanu ngicngac yearu kenggec
yeng ifingoc doku nadzicyemmekefec.
24 Faka imoc Yohane witicamau mi faimagec fingerec.

25 Anu Yohane medacfora nga yudangic mong, yeni yuda yeneac dzuac
dzuac fakanginaac amma yoacngina engemmama anec.
26 Anu medac yeneng Yohanearu kemma edegec, “Rabbi, ngic gegoc
Yordang nobocgeng kefec geng yeac hania edenununec, yennoc ngicn-
gac doku nadzicyemmeu sasawango yearu kendacdae.”
27 Ifi degec Yohanengo yofi merengyemmeec, “Anutungo kurumen-
nunac wiac mi miudeu ngicngo imoc naric mi meude.
28 Ni Messia kpac. Ni ine yeac singwarac ambadeac Anutungo suenuu
hayai. Imocacnoc bic edengunuai, ngeni dedena imoc negendaeac
hepucna naric anggecde.

29 Ngic enembingehagoc yeng ngacfu kenude. Anu ngicac ogeango
yeac enacfunac memeturanggac siduha negemma ubangerectoa ne-
genude. Nga ni ifi isoc yaguc ubangerec hafoangoc negenduae.
30 Yeac kpacsiducngo yadiu neacngo mamea ambeso.

31 Wihacnac maec, yeng wiac sasawaac engenatoa ande. Nga ngic
bangecfunac fingec fingera, yeng bangecfunac, imocac amma bangecac
yoac deude. Kurumennunac maecngo wiac sasawaac buma anec kecde.
32 Amma yeng wiac wi fede, imoc hennegeng angkefec, imocac hepuc
amma dekperagiu ngic mongngo yeac yoac mi hoanggeude.
33 Anu ngic mong ye yoac imoc mema hoanggeude, yeng Anutu ye fora,
imoc deseriude.
34 Anutungo ngic sueec ye Anutuac yoac deude. Imoc yofiac, Anutungo
Tiri Asu hendzicma nobohasac kpeteagoc mema mi yemmeude, kpac.
35 Manggacngo heregoc Medahaac songo negemma wiac sasawa
mariau faiec.
36 Imocac Medaha negensinggede, ye kekecserigoc kefude. Nga Meda-
haac yoac kpeude, ye kekec mi henu Anutuac turung ine yearu feke-
fude.”

4

1 Farisaio yeni Yesuac yofi negenggec, “Yeng habu meyunuma doku
nadzicyemmeu Yohaneac habu kpetea ferahede.”
2 Nga Yesu yengenaoc ngicngac doku mi nadzicyemmeu medacfora
yeneng doku nadzicyemmegec.
3 Nga Yesungo yoac ifi negemma Yudaia bangec wama Gariraia
bangecfu monggoc dzigeneec.

4-5 Ihai kemma Samaria bangec ferecgebeso amma Samariaac taong
mong kpara Sika, ihai kensikeec. Sika taong imoc Yakobongo medaha
Yosefeac bangec desimiec, imocac wegenac tarec.
6 Anu Yesungo Yakoboac dokuteng tarecfu, imohai sing kengkecma
kuha kpac anu dokuteng imocac tegiau mama tarec. Tacmanu 12 kiroc
isoc anec.
7-8 Anu medacfora yeni yaka bummegecdeac taonnu kemmagec
samariangac mongngo doku fiudeac hau Yesungo yofi edeec, “Doku
mehana neba.”

9 Ifi deu ngacngo deec, “Ge yudangicngo dafi samariangac nearu
dokuac denec?” Yudangicngac yeni samariangicngac yenigoc emenec-
ngina mi feecac ngacngo ifi deec.
10 Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ge Anutu haringaac hania nga merang
dokuac kpesigende, imoc negentegecma kpesimibang debac yeng doku
kekehagoc gembac.”
11 Ifi deu ngacngo deec, “Kebu, ge doku finadeac wiacga kpac nga
dokuteng imoc herea anu doku kekehagoc dahacnac finade?
12 Bangecnina Yakobongo dokuteng yomoc menemmeec. Geng ye
ferahenec me? Ye yengena nga medacfora amma ramaburumakafora,
yeni doku yomohanac nekecgec.”
13 Ifi deu Yesungo yofi meremmiec, “Ngicngac doku yomoc neandae,
yeni sasawango dokuac monggoc ayemmeande.
14 Nga mong ye neng doku miba neude, yeng dokuac monggoc mi
ammibesande. Nga doku mibade, imocngo yearu dokukiwa sike sikea
fingecma kekecseri meficgemiude.”
15 Ifi deu ngacngo deec, “Kebu, ge doku imoc nenna nema dokuac
monggoc mi anembeso nga doku fibadeac yomohai monggoc mi
habesare.”
16 Ifi deu Yesungo yofi meremmiec, “Ge kemma ewega dena haec.”
17 Ifi deu ngacngo deec, “Ni ewena kpac.” deu Yesungo yofi edeec, “Ni
ewena kpac, ge fora denec.
18 Ge ngic 5 bic meyununec nga ngic yofinenggac mena ngerahafoc
kecdape, ye geac ewega kpac.”
19 Ifi deu ngacngo deec, “Kebu, ge profete, imoc gentegecduae.
20 Kisicfocnina yeneng tikibuma yomohai Anutu afehekecgec. Anu
ngeneng yofi deandae, ‘Yerusareng, imohaisac Anutu afehebesonga.’ ”
21 Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ngac negensinnuna, naso mong we-
geneude, imohai ngicngac ngeneng tikibuma yomohai nga Yerusarennu
Anutu monggoc mi afehegecde.
22 Ngeni wiac hania mi negentegecdae, imoc numumidae. Ebicfunac
mesi mesi nga komoc kpegecdeac kuc, imoc yudangic nenearunac fin-
gerec nga Anutu negengireckema numumima kecdimbe.
23 Naso mong hama kecde nga bic hadac, imohai ine dedengerec ng-
icngac fora, yeni ongaasungina forango Manggac dengeregecde. Mang-
gacngo nunumu areng ifia yeneac negenu ngereeude.
24 Anutu ye Asu. Imocac amma ngicngac dengerebesonga dema
ongaasungo nga faka forau dengerebisia.”
25 Ifi deu ngacngo deec, “Messia, kpara mong Kristo deandae, ye
fingerudeac dedea, imoc negenduae. Yeng hama wiac sasawa dekper-
aginemmeude.”
26 Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Yoac edeguduae, imoc ni.”
27 Ifi demanu medacfora yeneng amaunac dzigene hagec. Hama
Yesungo ngacgoc yoac denegeng anocac hemma kerectegec anggec.
Amma mongngo yofi mi kpesimiec, “Ge noc wiacac kpesiminec me yegoc
noc wiacac dedape?”
28 Anu ngacngo Yesuac yoac negemma enanga wama amau dzigene
kemma amafora edeyunuec,
29 “Ngeni hama henggec. Ngic mong ni faka anai meai, imoc seng
deficnudacde. Ye Messia gedang?”

30 Ifi deu yeneng taong wama Yesuaru hagec.

31 Anu medacfora yeneng yaka neudeac yofi degec, “Rabbi, ge yaka nena.”
32 Ifi degec yeng yofi edeyunuec, “Yaka fenende, imoc ngeni mi negendae.”
33 Ifi deu medacfora yenaocngoc denegeng amma degec, “Ngic mongngo yaka meha migec nedac gedang.”

34 Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, “Suenuec, yeac enac tofohoma uaya mekecma mesibade, imocngo yakana ande.
35 Ngeni yofi deandae, ‘Afo 4 wisickeuguc semeng fora anude.’ Neng yoac mong deba negenggec, ngeni kicngina fima uau henggec, yaka bic fora amma kpekpauc fede.
36 Ifi anu heihomec nga kpememengic yeri yerahafoc ubangerec negenecdeac kpememengicngo uayaac bung mema kekecseriac fora ifingoc mekpedzuc anude.

37 Nga, ‘Ngic mongngo wiac homeru mong ye fora mekpedzuc anude.’ yoac ifi deandae, imocac foranoc fingecde.
38 Ngic goa yeneng ua megec ua imocac fora fingerec. Nga ngeni heihomec mi ammagec ni suengunuba fora mekpedzuc ambisia. Ngeneng yeneac ua torokpema tigec enec.”

39 Samariangacngo Yesuac yofi dekperagiyemmeec, “Yeng ni faka anai meai, imoc seng deficnudacde.” ifi deecac taong imohacnac samaria ngicngac yenearunac homacngo Yesu negensinggegec.
40 Imocac amma samariangicngac Yesuaru kemma yeng yenigoc kefudeac heitaigec. Heitaigec yeng negengyemmema wenac yohockang yenigoc kefec.
41 Yesungo ihai kecmanu homacngo yombong yeac yoacac amma negensinggema
42 ngac edegec, “Neni warac geac siducac amma negensinggeding. Nga yaguc nenaoc yeac enacfunac yoara negemma negensinggedimbe. Amma gennoc bangecngic sasawa neneac memengerec ngic, imoc negendimbe.”

43 Anu uameme yohockang wisickeu Yesungo Samaria bangec wama Gariraia bangecfu kenec.
44 Ye ihai kemma yengenaac yofi dekperagiemeec, “Profete mongngo yengena bangecfu kefu ngicngac yeneng eweheihei mong mi ammigecde.”

45 Anu gariraiangic yeni makekenggac nasou Yerusareng taonnu kenggec Yesungo faka sasawa meu henggecac amma Gariraia bangecfu kenu amafora yeneng ubangerecgoc heitaigec.
46 Heitaigec Yesungo Kana taong Gariraia bangecfu doku merennu waing anec, ihai monggoc dzigene kenec. Kenu ihai ngictauac kia mong haec, yeac medacngo Kafanaung taonnu hafei feec.
47 Nga kiango Yesu Yudaia bangecfunac dzigenema Gariraia bangecfu hade, ifi negemma yearu kemma medaha mengereudeac edeec, nocac medaha homebeso anec.
48 Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ngeni faka kuhagoc nga faka morora mi hemma eng mi negensinggegecde.”
49 Ifi deu kiango deec, “Kebu, ge bic hana, medacna homebeso ande.”

50 Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ge kenna, Medacga bic ngereedac
kecde.” ifi deu ngic ye Yesuac yoac negensinggema dzigene kenec.
51 Dzigene kememanungoc wanacngicfora yeneng hama sinnu
meficgema edegec, “Medacga bic ngereedac kecde.”
52 Ifi edegec, ye ngereec, imocac nasoyombonggac kpesiyemmeu
yeneng degec, “Worang hadzing 1 kiroc, imohai sebia nomanedac.”
53 Ifi degec mamango negensiec, “Yesungo naso imohainoc suenuma
dedac, ‘Medacga ye bic ngereedac kecde.’ ” Ifi negemma siduc edeyunuu
ye nga wiacfora yeni Yesu negensinggegec.
54 Yesungo Yudaia bangecfunac Gariraia bangecfu dzigene hama ne-
gensinggegecdeac faka kuhagoc meu imocngo naso yohockang anec.

5

1 Imocac ngadeau yudangic yenang hombang mong hau Yesungo
Yerusarennu enec.
2 Emma Yerusareng taonnu nagutoa mong kpara Ramaac nagu, imo-
cac nobohau dzohong mong feec. Imoc hebiraio yoacfu Betesida dean-
dae, imocac tegiau firangama 5 tackenec.
3-4 Anu firangama imocac manau ngicngac hafeinginagoc nga kicpisic
amma goa hanimangang nga puringa ifia homacngo fekenggec, yeni
doku kockpac anudeac tomai fegec. Imoc yofiac, naso goau Kebuac
angero mongngo doku imohai haande. Hau doku kockpac anu mong ye
waraima dokuu kemede, yeng hafeia sasawa kpac angande.
5 Anu ngicngac fekenggec, yeneac botucfunac ngic mong puringa kefu
kifa 38 bic anec, yeng ihai fekefec.
6 Nga naso herea ihai fekefecac Yesungo hemma imoc negemma yofi
kpesimiec, “Ge ngereebeso anggende me?”
7 Ifi deu puringngo meremmiec, “Kunenna, doku kockpac ammanu
merac ngicngo meficnuma dzohonnu fainubac. Ni kemebeso ambare
mongngo hefacnuma kemeande.”
8 Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ge yacma fefega mema kenna.”
9 Ifi deu ngic ye naso imohaingoc sebia ngereeu yacma fefea mema
kenec.
Nga naso imoc ine sabata naso anec.
10 Anu yudangic yeneng ngic ngereec hemma edegec, “Yaguc
sabatanasou fefega mema kenna, imoc singngo mi dede.”
11 Ifi degec merengyemmeec, “Ngic mengerenudac, yeng suenuma
dedac, ‘Ge fefega mema kenna.’ ”
12 Ifi deu kpesimigec, “Merac ngicngo fefega mema kenna.” dedac?
13 Nga ngic ngereec ye merang mengereec, imoc mi negenec nocac
Yesungo ngichabutoa nanggecac, ihai kemma kperucgeec.
14 Anu imocac ngadeau Yesungo ngic imoc womong manau meficgema
yofi edeec, “Ge sebiga bic ngereedac. Nga ebic mong kunengngoc
fingecgembacac kopocsic monggoc mi meficgebesena.”
15 Ifi deu ngicngo kemma yudangic edeyunuec, “Ngic mengerenudac,
imoc Yesu.”
16 Yesungo sabata nasou ua ifia mekefecac yudangic yeneng ngaba
seria ammigec.
17 Yesungo yofi merengyemmeec, “Mannango uaya mehakefec nga
yofinenggac medengoc imocac amma neng ifingoc ua mekecduaengoc.”

18 Ifi amma Yesungo sabatanasoac singyoac memanganeec nga
torokpema Anutuac Manna dema ye isocngoc anec, imocac amma yu-
dangic herengina monggoc yaru Yesu kpehomebeso anggec.

19 Ifi anggec Yesungo yofi merengyemmeec, “Foracngoc, Mamango ua
mong meu Medacngo imoc hemma yengenaoc ua imocsac naric meude,
imoc edengunuduae. Mamango ua mede, Medahango ua imocngoc
meude.
20 Imoc yofiac, Manggac ye Medaha songogoc hoanggema ua mede,
imoc sasawa edzahekecde. Nga ua sasawa meu hengandae, imocac
engenatoa edzaheu meu ngeni imoc hemma kerectegec anggecde.
21 Manggacngo ngic homemea midiyunuma megboriyunukecde, ifi
isocngoc Medacngo ngic megboribeso negemmiu ngereeu megboriude.
22-23 Manggacngo ngic angammemengina mi desiude, kpac. Ngic
sasawango Manggac eweheimiandae, ifi isoc Medac eweheimigecdeac
yeng desi desiua Medahaac mariu faidarec. Nga ngic mong ye Medahaac
eweheihei mi ammiande, yeng Manggac sueec, ye ifingoc eweheihei mi
ammiude.
24 Foracngoc, ngic mong ye neac yoac negemma Manggac suenuec,
ye negensinggeude, yeng kekecserigoc kecma yoacfu mi enude, imoc
edengunuduae. Yeng homec wama kekecfu bic endac.
25 Foracngoc, ngicngac bic homegec, yeneng Anutuac Medacac
ubaudumeng negemma kekec megecde. Naso imoc haude nga yaguc bic
hadac, imoc edengunuduae.
26 Manggac yengenaaru kekec fede, siriha imocngoc yeng kekec Medac
miu Medacaru ifingoc kekec fede.
27 Nga Medaha ye Ngicac Medac, imocac amma Manggacngo ngic
isingyunuma desiyunuudeac kuc miec.

28-29 Ngeni yoac imocac kerectegec mi ambisia. Imoc yofiac, ngic-
ngac kicsereu fedae, yeni sasawango naso mong hau ubaudumenga
negemma kicsereunac eregecde. Faka gombunga angkecma homegec,
yeni kekec megecdeac yacgecde. Nga faka mangana angkecma home-
gec, yeneng yoacfu nanggecdeac yacgecde.
30 Ni wiac mong neanna ubaac naric mi mebade, kpac. Ni wiac kedza-
cnango negemma negenganduae, imocac sirihau fakangina isinggema
desibade. Neanna songo mi modacanduae, kpac. Suenuec yeac songo
modacbade. Imocac amma neac desi desiuango dindingac ande.

31 Ni neannaoc haniana dekperagibadeu dedekperagina imocngo fora
mi anude, kpac.
32 Mongngo neac hepuc amma haniana dekperagiande. Nga yeng neac
hanianaac wiac dekperagiande, imocngo fora ande, imoc negenduae.

33 Anu ngeni ngic goa sueyunugec Yohanearu kenggec, yeng yoac
foraac hepuc amma imoc dekperagiyemmeec.
34 Ngic mongngo neac dedekperagi naric mi deude, kpac. Ngeni
ebicfunac mesingunuba komoc kpegecdeac yoac yomoc edengunuduae.
35 Yohane ye siriha yofi, kifa mong dzema mekperagingunuande, ye
ifi isoc anec. Mekperagingunuu ngeni naso wegenanec kperagi imocac
songo negemma kperagia imohai kecgec.

36 Ni neannaoc dedekperagi metacduae, imocngo Yohaneac dedekper-
agi ferahede. Nga Manggacngo uaya mema mesibadeac nenec. Amma

ua mekecduaengo hepucna amma Manggacngo suenuec imoc dekperagiude.
37-38 Amma Manggac suenuec, yennoc hepucna amma haniana bic dekperagiec. Ye ngic sueu ngeneng ye mi negensinggedae amma Manggacac ubaudumeng mi negemma yengena dafia mi henggec nga enacyoarango ubaherenginau mi fede.
39 Mitikibingo kekecseri meficgengemmeude, ngeni ifi negensinggema kibi imoc osonegeng angkecdae. Kibi imocngonoc neac hepuc amma neac hania dekperagiude.
40 Nga ngeni ine nearu hama kekec megecdeac mi angemmede.
41 Ni ngic yeneac dedengerec mi hoanggebade, kpac.
42 Nga Anutuac songo imoc ngeneac ubahereu mi fede, imoc negenduaengoc.
43 Nga ni Mannaac kpacfu haba ngeni mi hoannugecde. Nga ngic mong yengena kpacfu haudeu ngeni ye bic hoanggegecde.
44 Ngeni ngenaocngoc dengereemema Anutu mocgu yearunac dedengerec haande, imocac mi angemmeudeu ngeni ye negensinggegecdeac obohogecde.
45 Neng kecma Manggacaru yoacfu faingunubade, ngeni ifi mi negembisia. Ngeni Mosearu heirima kecgec yeng yoacfu faingunuude.
46 Mosengo neac negemma ohoec. Imocac amma ngeni imoc negensinggebau dede ni ifingoc negensinnubau.
47 Ngeni Moseac mitikibi mi negensinggedaeu neng yoac deduae, imoc ifingoc naric mi negensinggegecde."

6

1 Yesungo yoac imoc dedacma Gariraia dzohongtoa, imocac kpara mong Tiberia dzohongtoa, imoc ferecgema edibigeng enec.
2 Nga yeng hafeigoc yenearu faka kuhagoc meu ngicngac yeneng imoc henggecac amma ngicngac habutoango ye modacgec.
3 Modacgec Yesungo medacfora yenigoc tikibumau emma tacgec.
4 Anu yudangic yeneac makekeng hombang naso wegeneec.
5 Nga Yesungo kic fiu kenu ngicngac habutoango kuting kuting yearu kenggec, yenemma Firipo yofi kpesimiec, "Nenang yaka dahacnac bummema ngicngac habutoa yomoc yemmeni negecde?"
6 Yeng noc faka meude, imoc bic negemma Firipo eng tobanggema kpesimiec.
7 Kpesimiu Firipongo meremmiec, "Nenang afo 8ac uabung, imocac socfu yaka bummema hesisicke yemmeni yeneacsoc mi anude."*
8 Ifi deu medacfora yeneac botucfunac Anderea, Simong Petoroac muneango deec,
9 "Medacbisic mong yei nande, ye ic sogong 5 bari gbomeango memea† nga kondungyang yohockang mekecde, imocngo ine habutoa dafi yemmeni sokoyunuude?"
10 Ifi deu Yesungo yofi deec, "Ngeni ngicngac matacgecdeac edeyunugec." Ifi deu edeyunugec kpindzingtoa feec, imohai matacgec. Ngic tacgec, yeneac kpetengina 5 tauseng isoc anec.

---

* **6:7:** Ye denari 200 deec. † **6:9:** Bari flawa imoc wit flawa siriha ifia.

11 Tackenggec Yesungo ic sogong imoc mema Anutu ubangerec edema
mederema ngicngac ihai tacgec, yeni yemmeec. Yemmeu wisickeu kon-
dungyang ifingoc mema medereu songonginaac areng menec anggec.

12 Negec gebecyunuu Yesungo medacfora yofi edeyunuec, “Yaka tosea
neti anggec fema manganebacac ngeni imoc kpedzucnedacgec sakacfu
kemedaru.”
13 Ifi deu yeni ic sogong 5 bic negec, imocac tosea kpedzucnedacgec
kemema sakac 12 wakeec.

14 Wakeu ngicngac yeng faka kuhagoc meec, imoc hemma degec,
“Foracngoc, ngic yocnoc profete bangecfu haudeac dedea.”
15 Nga ngic yeneng hama Yesu mendanggema ngictaungina
faibesonga degec Yesungo negengyemmema meickema monggoc
tembuha tikiu enec.

16 Enu ama kundung kpemanu medacfora yeni dzohongtoa tegiau
kemegec.
17 Kememagec ama kundung kpeu Yesungo yenearu mi hamanu
yenaocngoc gombau emma dzohongtoa ferecgema Kafanaung kem-
besonga kenggec.
18 Kemmagec firangtoa kpeu dzohonggac tembong kuneng yarec.
19 Nga yeni 5 me 6 kiromita, imocacsoc puri kpema kemmagec Yesungo
doku witiau titi kemma gomba mewegeneu yeni hemma kengec anggec.
20 Ifi anggec ine Yesungo yofi edeyunuec, “Imoc ni, neannaoc haduae,
ngeni kengec mi anggec.”
21 Ifi deu negemma Yesu gombau taiembeso ammagec gombango
bangec kembeso degec, imohai bic kensikeec.

22 Wereckengau ngicngac habutoa yeneng dzohong noboc namma
degec, “Gomba mocgungosac yoc taru hending. Nga Yesungo ine medac-
fora yenigoc imohai mi enu yeni tembucngina emma kendau.”
23 Ifi dema nammagec gomba goa Tiberia taonnunac kemma, Kebungo
Anutu dangge dema ic sogong gumecyunuecfu, ama imoc mewegenema
hagec.
24 Hama yeni Yesu nga medacfora ihai mi yenenggecac habutoango
Yesu hofocbesonga Kafanaung taonnu kenggec.

25 Hofocma dzohong edibigeng kemma meficgema kpesimigec,
“Rabbi, ge noc nasoac yei hadang?”
26 Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, “Foracngoc, neng faka kuhagoc
meba hendau, imocac amma mi hofocnudae, imoc edengunuduae.
Ngeni yaka negebec andauac hofocnudae.
27 Yaka mong hoaema kpac angande, ngeni imocac uatoa mi mebisia.
Nga Ngicac Medacngo kekecseriac yaka ngemmeude, imocac uatoa
mebisia. Imoc yofiac, yeac witiu Anutu Manggacngo yengena dedese-
riac dzic faiec.”

28 Ifi deu yeni kpesimigec, “Anutuac ua mebeso dema noc ua meni
ngereeude?”
29 Ifi degec turunga yofi merengyemmeec, “Anutuac ua yomocnoc.
Anutungo ngic sueu haec, ngeni ye negensinggegec.”

30 Ifi deu yeneng degec, “Hemma negensinggunideac noc faka
kuhagoc menade nga ge noc ua naric menade?

31 Kisicfocnina bangec kisiu mannayaka‡ nekecgec, imocacnoc yofi
oho ohoya fede,
‘Ye kurumennunac yaka yemmeu negec.’ ” *(Makekeng 16:4; Nehemia 9:15; Mitiyegec 78:24)*
32 Ifi degec yofi edeyunuec, “Foracngoc, Mose ye yengenaoc kurumenggac yaka mi mema ngemmeec, imoc edengunuduae. Mannango kurumenggac yaka fora ngemmeude.
33 Anutuac yaka, ngic yennoc kurumennunac mama bangecngic yeneac
kekec meficgeyemmeude.”
34 Yeng ifi deu degec, “Kebu, ge yaka imoc nasosoc nemmekecbesena.”
35 Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, “Ni neannaoc yaka kekehagoc, imocac ngic mong ye nearu haude, yeng yakaac mi homeude nga mong ye ni negensinnuude, yeng dokuac monggoc mi ammiude.
36 Neng ine yofi bic edengunuai, ngeni bic nenggec nga sifu mi negensinnuandae.
37 Mannango ngicngac sasawa nenec, yeneng nearu hagec ngadeau naric mi kisangyunubade.
38 Ni neanna ubanaac kurumennunac mi mayai. Suenuec, yeac negen negeng modacbadeac mayai.
39 Nga suenuec, yeac songo nga negen negeng yofi, ye yengenaoc ngicngac nenec, yeni marina titingaunac mi mabisia nga yeni kecma naso wisic wisickeau midiyunuba yacdacgecde.
40 Mannaac negen negeng imoc yofi, ngicngac Medaha hemma negensinggegecde, yeni sasawango kekecseri megecde. Nga naso wisic wisickeau neng midiyunubesanduae.”
41-42 Nga yeng yofi deec, “Ni neannaoc yaka fora amma kurumennunac mayai.” Imocac amma yudangic yeneng negenggec naric mi anu degec, “Ngic yomoc Yesu, i. Ye Yosefeac medac nga neni nonggomama negengyurudimbe. Ammanu yeng dafi yofi dede, ‘Ni kurumennunac mayai.’ ”
43 ifi degec Yesungo yofi deec, “Ngeni negemmangang wagec.
44 Mannango ngic mong mi heitaiudeu yeng nearu naric mi haude. Manggac suenuec, yeng ngicngac heitaiyunuec nga neng naso wisic wisickeau midiyunubesanduae.
45 Profete yeneac kibiu yoac yofi oho ohoya fede,
‘Anutungo kpouyemmedarec.’ *(Yesaia 54:13)*
Imocac amma ngicngac sasawa Manggacac yoacfu kedzac faima yearunac negen negeng medae, yeneng nearu hadacgecde.
46 Ngic mongngo Manggac mi henec, kpac. Ngic mocgungo Manggacgoc kefec, yeng Manggac henec.
47 Foracngoc, ngic mongngo ye negensinggede, yeng kekecserigoc anude.
48 Ni neannaoc kekecac yaka.
49 Kisicfocnina yeneng bangec kisiu mannayaka§ nema homedacgec.
50 Ngeni yaka kurumennunac maec, yocnoc nema mi homegecde.

---

‡ **6:31:** Anutungo bangec kisiu yaka mong meficgeyemmeu asoacsoc sobing isoc kpedzucnekecgec, imoc kpara mannayaka

§ **6:49:** Anutungo bangec kisiu yaka yemmekefec, imoc asoacsoc sobing isoc bangecfu fingeckefu ngicngac yeneng imoc kpedzucnema nekecgec, imoc kpara mannayaka.

51 Ni neannaoc yaka kekehagoc amma kurumennunac mayai. Ngic
mong ye yaka imoc neudeu ye kekecseri meficgema kechereema kefude.
Yaka imoc fusina. Ngicngo kekec meficgegecdeac yemmebade."
52 Ifi deu yudangic yoacngina manganeu degec, "Ngic yomoc ye dafi
sebifusia nemmeu nenideac dede?"
53 Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, "Foracngoc, ngeni Ngicac Medac
sacfusia mi negecdeu kekecngo ngenearu mi feude, imoc edengunud-
uae.
54-55 Imoc yofiac, neac fusi, imocngo yaka fora nga neac sac, imocngo
doku fora, imocac amma ngic mong ye sacfusina neude, yeng kekec-
serigoc anu neng naso wisic wisickeau ye megboribade.
56 Anu mong ye neac sac nga fusi neude, yeng neac heremanau kefu
neng yeac heremanau kecbade.
57 Manggac suenuec, ye kekec mingina nga ni yeac amma kecduae.
Nga mong ye fusina neude, ye ifi isocngoc neac amma kefude.
58 Yaka yomocngo kurumennunac maec kecde, imoc bangecfocni-
nango yaka nema homegec, ifi isoc kpac. Mongngo yaka yomoc neude,
yeng kecma kekecseri meude."
59 Yesungo yoac imoc Kafanaung kpekpeturang amau ngicngac
edekpou ayemmeec.
60 Ifi deu negemma medacfora yenearunac homacngo degec,
"Kpoukpou imoc ebihagoc, mongngo imoc negemma naric mi
modarude."
61 Ifi degec Yesungo edekpou ayemmeu medac yeni yoac homac
osogecac yengenaoc negengyemmema yofi edeyunuec, "Yoac imocngo
memanganengunude me?
62 Nga Ngicac Medac ye warac kefecfu dzigene enu ngeni imoc hemma
dafi anggecde?
63 Asungo kekec meefaiude nga sebiac kekec, imocngo memefiha kpac.
Ni yoac edengunudua, imoc Asu nga kekec.
64 Anu ngeneac botucfunac goango ine yoacna mi negensinggedae."
Imoc yofiac, ngicngac damoc yeneng ye mi negensinggegec nga ngic
merang Yesu doc mema ngaba yeneac mariu faiude, Yesungo imoc bic
negenec.
65 Ifi anu yofi torokpeec, "Ngic goa ngeneng mi negensinggedae,
imocac amma waraima bic edengunudua, Manggacngo ngic mong mi
meefaiudeu, yeng nearu naric mi haude."
66 Ifi deu medac homacngo Yesu wama amanginau kemma yegoc
monggoc mi yerecgegec.
67 Kenggec Yesungo medacfora 12 yofi kpesiyemmeec, "Ngeni ifingoc
wanuma kembeso angemmede me?"
68 Ifi deu Simong Petorongo yofi meremmiec, "Kebu, gearu kekecseriac
yoac fora fedeac neni ngic monggaru naric mi kennide.
69 Neni bic negentegecma negensinggudimbe, genoc Anutuac Kpetiac-
ngic."
70 Ifi deu Yesungo yofi deec, "Neng medac 12 meisingngunuai nga
ngenearunac ine mongngo hadehade ande."
71 Ye yoac imoc Simong, Karioto taonnunac yeac medaha Yudaac
negemma deec. Ngic imocngo medac 12 yenearunac amma yeng Yesu
doc meudeac anec.

7

1 Imocac ngadeau yudangic Yudaia bangecfu kecgec, yeni Yesu kpe-
homebesonga sing hofocgec. Imocac amma yeng ihai mi kengha amma
Gariraia bangecfu yerecgema kefec.
2 Anu yudangic yeneac bedzo 40ac hombang wegene haec.*
3 Nga Yesu munafora yeneng edegec, “Ge bangec yomoc wama Yudaia
bangecfu kemma fakaga imoc ihai mena medacfocga henggecde.
4 Mong ye habu yeneac kicfu fingecbeso negende, ye sufu sufuu ua
mi mebeso. Ge fakaga imoc annadeu ngicngac yeneng fakaga hen-
tegecgecdeac didiu kecma mebesena.”
5 Nga munafora yeneng ifingoc ye mi negensinggegec.
6 Ifi anggec Yesungo yofi edeyunuec, “Neac naso mi hadac nga ngeneac
naso, imoc ine nasosoc feude.
7 Ngicngac yeni ubango naric mi ukungunugecde. Nga neng ine
angammemengina mangana dekperagianduaeac ubango ukunugec.
8 Ngeni hombannu kenggec nga ni ine bic mi kembade nocac neac
nasoyombong mi ande.”
9 Ye ifi dema wama Gariraia bangecfu tarec.
10 Taru munafora hombanggac kemmagec ye ifingoc kemma fin-
gectegecma mi keng keng sufu sufuu kenec.
11 Ifi anu yudangic yeneng hombannu Yesu hofocma kpesiemegec,
“Ngic imoc dahai?”
12 Kpesiemegec ngicngac habutoango yeac sangic kpema homac dene-
geng amma degec, “Ye ngic gombunga.” ifi demagec goa yeneng degec,
“Kpac, ngic imocngo ngicngac habutoa ikoc ayemmeande.”
13 Amma yudangic yeneac kengecyunuu mongngo Yesuac yoac didiu
mi deec.
14 Anu hombang imoc bic dzonginemanu Yesungo womonnu emma
ngicngac edekpou ayemmeec.
15 Kpouyemmeu negemma yudangic yeneng kerectegec amma degec,
“Ngic imoc ye dafi, ye negen negeng mong mi mema sifu mitikibiu yoac
oho ohoya fede, imoc negende.”
16 Ifi degec Yesungo yofi merengyemmeec, “Ni yoac kpoungemmed-
uae, imoc neanna yoac kpac. Imoc suenuec, yeac yoac.
17 Ni yoac kpoungemmeduae, imoc Anutuarunac me neanna ubanaac
deduae, imoc ngic mongngo Anutuac enac tofohobeso negende, yeng
negentegerude.
18 Ngic mong ye ubeaac yoac deande, ye yengena dedengerec fin-
gerudeac negensima imoc deude. Nga mong ye ngic sueec, yeac deden-
gerec fingerudeac ua meande, yeng ngic fora, yearu faka dindingac fede.
Faka segesegea yearu mong mi fede.
19 Mosengo dedeseriyoac ngemmeec, fora. Nga ngenearunac ngic
mongngo imoc ine mi modackecde, kpac. Amma ngeni nocac
nuhomebeso negendae?”
20 Ifi deu habutoa yeneng merenggec, “Ge yafinggagoc. Merang gubeso
dede?”
21 Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, “Ni faka kuhagoc meba ngeni
henggecac sasawango kerectegec andae.

---

* **7:2:** Hombang imoc Anutungo bangec kisiu kifa 40 garengyunuu bedzonginau kecgec, yeni imoc negensima hombanga tacandae.

22 Negenggec, Mosengo ngeni sebi tosangina, imoc herecgegecdeac
uayoac ngemmeec. Mose ye yengenaoc imoc mi hanahemanu yeac
bangecfora yeneng ine hanahegec. Imocac amma ngeni faka imoc
modacma sabata nasoungoc ua imoc megecde.
23 Amma ngeni Moseac dedeseriyoac mi ferahegecdeac sabata na-
soungoc ngic yeneac sebi tosangina herecgeandae. Ngeni faka ifia
mekecdaeu neng sabata nasou ngic mong sebia hafoangoc mengerebare
nocac ngaba anendae?
24 Ngeni kicnginango sebiu heheng imohai mi isinggema debisia.
Ngeni ine yoac dindingac negengising amma debisia."

25 Ifi deu Yerusareng taonggac ngic goango kpesiemegec, "Ngic imoc
kpehomebeso dedae me?
26 Nga ngic ye yoac didiu demanu nocac turunga mong mi merendae?
Yeni ye Messia, imoc bic ireckedae gedang.
27 Nga Messia haudeu ye dahacnac haude imoc ngic mongngo mi
negenude nga ngic yoc ye dahacnac, imoc ine negendacdimbe."

28 Ifi degec Yesungo imoc negemma womong manau namma yoac
kucgoc dema yofi edekpou ayemmeec, "Ngeni ni negennuma dahacnac
hayai, imoc negendaengoc. Ni neanna negen negennu wiac mong
mebesonga mi hayai. Suenuec, yeng fora anu ngeneng ye mi negendae.
29 Nga suenuec, ye negemmiduae, nocac yearunacnoc hayai."

30 Ifi deu yeni mendanggema witicamau faibesonga negenggec. Nga
nasoya mi haecac mongngo mi kpeserema megec.
31 Nga habutoa yenearunac ngicngac homacngo ye negensinggema
degec, "Messiango haude, imohai yeng faka kuhagoc meude, imoc ngic
yocngo faka kuhagoc homacngoc meande, imoc mi ferahema meude."

32 Habutoa yeneng ifi dema sangicfu yoac denengeng anggec. Anggec
farisaio yeneng imoc negemma womong gareng enarafocngina yenigoc
kpedzucnema keracnatang sueyunugec Yesu mendanggema witicamau
faigecdeac kenggec.
33 Ifi anggec Yesungo yofi deec, "Ni naso wegenanecsac ngenigoc
kecbade. Kecma suenuec, yearu monggoc dzigenema embade.
34 Ngeni ni hofocnubibiema naric mi meficnugecde nga ni kembade,
imohai ngeni naric mi hagecde."

35 Ifi deu yudangic yenaocngoc denegeng amma degec, "Ngic yomoc
ye dahai kenu hofocma mi hennideac dede. Ye arengfocnina grik
bangecfu sinsararang kpema kecdae, ihai gedang kemma grikngicngac
yoac edekpou ayemmeude.
36 Ngeni ni hofocnubibiema naric mi meficnugecde nga ni kem-
bade, imohai ngeni naric mi hagecde. Yoac imocac hania mi negen-
tegecdimbe."

37 Hombang wisic wisickea, imocac nasoyadau Yesungo mama yoac
kucgoc yofi deec, "Ngic mong ye dokuac homeandeu ye nearu naric
hama nebeso.
38 Nga mongngo ni negensinnude, yeacnoc mitikibiu yofi oho ohoya
fede, 'Yeac hereunac kekecac dokukiwa tohoma kenude.' "
39 Ngicngac ye negensinggema kecdae, yeneng Tiri Asu ngade
megecde, imocac ifi deec. Yesungo naso imohai kurumennu emma kuc
nga kibikperagiagoc mi anecac amma Asu imoc mi yemmeyemmea.

40 Anu ngicngac habutoa yeneng yoara imoc negemma goango degec,
“Ngic yomocngo profetenina fora yombong.”
41 Amma goa yeneng degec, “Ngic imoc ye Messia.” nga goa yeneng
degec, “Kpahac, Messiango Gariraia bangecfunac mi haude.”
42 Mitikibiu yoac yofi oho ohoya fede, “Ye Dawidiac dzominga Betere-
hennunac, imoc Dawidiac ama yombong.”
43 ngic yeni ifi dema Yesuac amma tohoemmegec.
44 Tohoma goango ye mendanggema witicamau faibesonga, ifi degec
amma mongngo ine sebiau mi kpesereec.
45 Keracnatang yeni womong gareng enara nga farisaio yenearu
eng dzigenema kenggecac kpesiyemmegec, “Ngeni nocac Yesu mi
mehadae?”
46 Kpesiyemmegec degec, “Ngic mongngo yoac ifia deu mi negenning.”
47 Ifi degec farisaio yeneng merengyemmegec, “Ngeni ifingoc yeac
ikocfu makpedau me?
48 Enarameme nga farisaio neneac botucfunac mongngo ye naric mi
negensinggedimbe, kpac yombong.
49 Nga sicsauc areng yomocngo dedeseriyoac mi negentegecdae, ngeni
sowec medae.”
50-51 Ifi degec, yenearunac mong kpara Nikodemo, ye warac Yesuaru
kenec, yeng yofi deec, “Dedeseriyoacninango yofi dede, ‘Ngic monggac
yoara nga angammemea mi hennegeng amma isinggema tactacngoc
yoacfu mi faibesonga.’ ”
52 Ifi deu turunga yofi meremmigec, “Ge ifingoc Gariraia bangecfunac
me? Mitikibiu hennegeng amma yofi bic hennade, profete mongngo
Gariraia bangecfunac mi fingerude.”
53 Ifi dema yacma amanginasoc kendacgec.

8

1-2 Yesungo oriwa tikiu emma taru ama wereckembeso ammanu
mama monggoc Anutuac womonnu enec. Enu ngicngac yearu hadacgec
tacma miti kpouyemmeec.
3 Ifi amma tacmanu mitiac negen negengngic nga farisaio yeneng ngac
mong sero anu hemma Yesuaru mehama kicnginau faigec nanec.
4 Nanu Yesu kpesimigec, “Kpoukpou, ngac yomocngo sero kicninau
anu hending.
5 Nga dedeseriyoacfu Mosengo ngac ifianoc hocngo yenerehome-
nideac deserinemmeec. Geng yaguc dafi denec?”
6 Yeni Yesungo yoac mong dafi deu negemma yoacfu faini dema
faitobang ammigec.
Ifi ammigec Yesungo ngonducnema gbongango bangecfu kibi ohoec.
7 Ohoma nammanu kpesima kpesi anggec kpehengaima yofi
edeyunuec, “Ngenearunac ngic mong kopocsiha kpac kecde, yeng
waraima hoc ukuu ukubisia.”
8 Ifi dema monggoc ngonducnema bangecfu kibi ohoec.
9 Anu yeni Yesuac yoac imoc negemma kifanginaac sirihau yadango
waraima Yesu wama kendacgec ngac ye botucnginau tembuha nanec.
10 Ifi nanu Yesungo kpehengai hemma yofi kpesimiec, “Ngac, ngic yeni
dahai kendau? Ge manganaac areng, imoc mong dedau me?”

11 Kpesimiu deec, “Kebuna, kpac.” Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Neng
ifingoc ge mangana areng mi debade. Ge kemma kopocsic monggoc mi
meficgebesena.”
12 Yesungo monggoc torokpema yoac yofi edeyunuec, “Ni bangectoa
bangec imocac ngicngac ngeneac kperagi. Mong ye ni modacnude,
yeng kundunggac sing mong mi modarude. Amma ye kekecac kperagiu
kefude.”
13 Ifi deu farisaio yeneng merenggec, “Ge geanggaocngoc dekper-
agiemenec, imoc singngo mi dedeac yoacga fora mi ande.”
14 Yesungo meremma yofi edeyunuec, “Ni neannaocngoc haniana
dekperagiemeduae, imoc fora. Ni dahacnac hayai nga dahai kembade,
imoc neannaoc negenduae. Ngeni ine dahacnac hayai nga dahai kem-
bade, imoc mi negendae.
15 Ngeni bangecngic siricnginau ngicngac fakangina isinggema hani-
angina deandae. Neng ngic mong isinggema hania dede ua mi mebade.
16 Ni tembucna ua imoc mi mekecduae. Manggac suenuec, yegoc ua
mekecdipe. Imocac neng desi desiua meduaeu imocngo foragoc ande.
17 Dedeseriyoacnginau yoac yofi oho ohoya fede, ‘Ngic yohockang
dedengira mocgu anu yoacngira fora anude.’
18 Imocac amma neannaocngoc dekperagiemeba Manna suenuec,
yeng ifingoc hepucna amma dekperaginuude.”
19 Ifi deu farisaio yeneng kpesimigec, “Geac Mangga dahai kecde?”
degec Yesungo meremma yofi edeyunuec, “Ngeni ni mi negennudae nga
Manna ifingoc mi negemmidae. Ngeni ni negennubau debac Manna
ifingoc negemmibau.”
20 Yoac imoc, womonggac mana monnu soikia katapa tarecfu, imohai
ngic edekpou ayemmeec. Nga ngic mongngo mendanggema witicamau
mi faigec nocac ye ifi ammigecdeac naso mi anec.
21 Amma Yesungo monggoc yofi edeyunuec, “Ni kemba ngeni hofoc-
numa kopocsicnginagoc kecma homegecde. Nga ni kembade, imohai
ngeneng naric mi hagecde.”
22 Ifi deu yudangic yeneng degec, “Ni kembade, imohai ngeni naric mi
hagecde. Ye nocac ifi dede? Yengena sebia eweude me?”
23 Ifi degec yofi edeyunuec, “Ngeneng emu bangecfunac nga ni bangec-
funac kpac, ni wihacnac.
24 Imocacnoc edengunuduae, ngeni kopocsicnginagoc kecma home-
gecde. Ngeni ‘ni kecduaengoc’, imoc mi negensinggedaeu kopocsicngina
fekefu homegecde.”
25 Ifi deu kpesimigec, “Anu ge merac?” degec yeng yofi edeyunuec, “Ni
haniana bic edengunudua.
26 Ni ngeneac haifakangina homac hennegeng amma isinggema desi-
badeac fede. Anu suenuec, ye yoac foraac mingina nga wiac yearunac
negenduae, imoc bangecfu dekperagibade.”
27 Yesungo Mamaac negemma edeyunuu yeni obohogec.
28 Obohogec Yesungo yofi edeyunuec, “Ngeni Ngicac Medac nanggegec
nanude, ngeni naso imohai ‘ni kecduaengoc’, imoc negentegecgecde.
Ni wiac mong neannaoc mi angkecduae, Mannango kpounenec, imoc
debade.
29 Suenuec, yeng nigoc kecde. Ni yeac songo modacma ua mekecduae.
Imocac amma ye wanuu tembucna mi kecbade.”

30 Yesungo yoac ifi deu ngicngac homacngo ye negensinggegec.

31 Yesungo yudangic ye negensinggegec, yeni yofi edeyunuec, “Ngeni neac yoac hoanggema kecgecdeu neac medacfocna fora anggecde.

32 Ifi amma yoac fora negentegecgecde nga yoac forango witicfunac yungecngunuude.”

33 Ifi deu meremmigec, “Neni Abrahanggac kisicfunac, mongngo wanac mi menunuec. Nga merang wanac menunuecac geng yungecnununadeac denec?”

34 Ifi degec Yesungo yofi deec, “Ni fora yombong edengunuba, mongngo kopocsic meande, ye kopocsicngo wanac meu wanacngiha kecde.

35 Wanac meu kecande, ye ama imocac manau hombonanga naric mi kefude. Nga Medacngo ama imocac manau hombonanga kefude.

36 Imocac Medacngo yungecngunuudeu ngeni witicngina kpac kecgecde.

37 Ngeni Abrahanggac kisicfora, imoc negenduae. Neac yoacac titinga mong ine ngeneac ubahereu mi nandeac nuhomebeso efaidae.

38 Ni Mannaac hoannu kecma wiac hennegeng anai, imocnoc edengunuduae. Nga ngeni ine mangnginaarunac wiac nga faka negengandae, imocnoc amma kecdae.”

39 Ifi deu degec, “Neneac mannina Abrahang.” degec Yesungo yofi merengyemmeec, “Ngeni Abrahanggac nambaracfora ambau debac yeac kekec nga faka modacbau.

40 Ni ngic mongngo Anutuarunac yoac fora negemma edengunubare ngeni nocac nuhomebeso andae? Abrahang ye faka ifia mong mi angkefec.

41 Ngeni ine mangnginaac kekec nga faka modacandae.” Ifi deu yeneng degec, “Neni sicsaucfunac mong mi fingering, kpac yombong. Mannina mocgu Anutu.”

42 Ifi degec Yesungo yofi deec, “Ni Anutuarunac fingecma neanna ubanaac mi mayai. Yennoc suenuec, imocac ngeni Anutu mangngina ambac dede heregoc neac songo negemma hoannubau.

43 Nga ngeni ine yoacnaac kedzac kpegecdeacsoc mi ande, imocac amma ngeni yoac deanduae, imoc mi negentegecdae.

44 Nga mangana mingina, yennoc ngeneac mangngina nga faka yeac songou fede, ngeni imoc megecdeac angemmeude. Ye hanahemangoc ngic yunuhomeande nocac yeac ubahereau faka fora mi feu faka fora mi mema nangkecde. Ye ikocngic nga ye ikocac mama kecdenoc. Imocac amma ye yoac ikoc dema yengenaoc nanggeeme kefude.

45 Nga ni yoac fora deduaeac ngeni neac yoacna mi negensinggegecde.

46 Ngenearunac mongngo neac kopocsic mong negendaeu naric mi heficgebac. Nga ni yoac fora deduae isoc ngeni nocac mi negensinnudae?

47 Anutuac arengfora yenennoc yoara negenggecde. Ngeni ine Anutuac arengfora kpac, imocac yeac yoac mi negenggecde.”

48 Anu yudangic yeneng meremmigec, “Ge samariangicnoc amma ge hadehadegagoc, ifi deandimbe nga imoc yoac fora.”

49 Ifi degec Yesungo meremma yofi edeyunuec, “Ni hadehadena kpac. Ni Manna eweheihei ammiba ngeneng ine eweheihei mong mi anengandae.

50 Ni neanna kpac kuneng mebadeac ua mi meanduae nga mongngo
neac kpac miacma desiude.
51 Foracngoc, ngic mong ye neac yoac mekefudeu, ye naric mi homebe-
sande, ni edengunuduae."
52 Ifi deu yudangic yeneng degec, "Ge hadehadegagoc, neni yaguc ne-
genggudimbe. Abrahang ye homeec nga profete yeni ifingoc homegec.
Geng ine denec, 'Mong ye neac yoac mekefude, yeng mi homebesande.'
53 Anu ge kisicnina Abrahanggac engena mi annec. Ye homeec nga
profete yeni ifingoc homegec. Amma ge geanggaac negenna engena
ande, imocngo naric mi ande."
54 Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, "Ni neannaoc dengereemebadeu
imocngo fora mi ambac. Nga Manna ngeneac Anutungina kecde, yeac ifi
deandae, yeng eweheihei anende.
55 Ngeneng mi negemmidae, neannaoc ine ye negemmiduae. Neng
ye mi negemmiduae debadeu, ngic ikoha amma ngeni isoc ambade. Ni
negemmiduaengo yoara mekecduae.
56 Bangecngina Abrahang ye neac naso fingeru imoc hembeso
negemma songotoa femiec. Femiu hemma songo negenec."
57 Ifi deu yudangic yeneng degec, "Ge kifaga 50 mi andacngoc nga ge
Abrahang hennec, imoc naric mi heide."
58 Ifi degec Yesungo yofi deec, "Foracngoc, Abrahang mi fingecmanu
'ni kecduaengoc', imoc edengunuduae."
59 Ifi deu yeni hoc mema heibeso anggec yeng sufu sufuu womong
ngadeau kemeec.

9

1 Yesungo sinnu kemma ngic mong kicpisic fingec fingera henec.
2 Henu medacfora yeneng kpesimigec, "Rabbi, ngic yoc meracac
kopocsicac amma kicpisic fingerec? Yengenaac me nonggomama yereac
kopocsicac?"
3 Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, "Ngic yengena me nonggomama
yeneng kopocsic meficgegec, imocac kpac. Anutuac ua mong yearu
fingectegeru henggecdeac ifia fingerec.
4 Suenuec, nenang yeac ua wenacfungoc mekecbisina. Nga ama
toforemanu mongngo ua naric mi meude.
5 Ni bangecfu kecma bangecac kperagi anduae."
6 Ifi dema bangecfu sofohoma imoc bangecgoc yerecgeu goteng fin-
geru ngic kicpisic yeac kiwau hosoec.
7 Hosoma yofi edeec, "Ge Siroang dzohonnu kemma doku nadzicna."
(Siroanggac titiha imoc "Sueec.") Ifi deu kemma nadzicma kicfifi amma
dzigeneec.
8 Ifi amma dzigene hau amafora nga ngicngac goa warac iwaiac
derecgekefu henggec, yeneng degec, "Ngic yomocngo tacma derecgeke-
fec me?"
9 Goango degec, "Imoc yennoc." Nga tosea yeneng ine degec, "Imoc ye
kpac, imoc ye isoc mong." nga yengenaoc deec, "Ni ngic yomocnoc."
10 Ifi deu kpesimigec, "Ge dafi amma kicga fidang?"
11 Ifi degec deec, "Ngic kpara Yesu, yeng goteng yerecgema kicnau
hosoma suenuma deec, 'Ge kemma Siroannu doku nadzicna.' ifi deu
kemma nadzicma kicfifi andua."

12 Ifi deu kpesimigec, “Nga ngic imoc damoc?” degec deec, “Ni mi
negenduae.”
13 Ifi deu yeni ngic warac kicpisic kefec, imoc farisaio yenearu hesicke
kenggec.
14 Nga Yesungo goteng yerecgema ngic kiwa merecgeu kicfifi anec,
imoc sabata nasou ifi anec.
15 Nga farisaio yeneng ifingoc ngic hemma kpesimigec, “Ge dafi amma
kicfifi andang?” degec deec, “Ye gotengngo kicnau hosou imoc nadzicma
kicfifi andua.”
16 Ifi deu farisaio goango degec, “Ngic imoc ye sabata tatacninaac
sing mi modacde, imocac ye Anutuarunac kpac.” Ifi degec goango
degec, “Ngic kopocsihagocngo dafi faka kuhagoc ifia mebac?” Ifi dema
yenaocngoc tohogec.
17 Tohoma kicpisicngo kicfifi anec, ye monggoc kpesimigec, “Ge ngic
kicga merecgeec, yeac dafi denec?” degec deec, “Ye profete mong.”
18 Ifi deu yudangic yeneng ngic imoc kicpisic kefecfunac ngereema
kicfifi anec, imoc mi negensinggegecac nonggomama kpacyuruma
19 kpesiyecmegec, “Ngic yomoc ye ngereac medac me? Ye kicpisic
fingerec, ifi dedape me? Nga ye dafiu yaguc kicfifi ande?”
20 Ifi degec nonggomama yereng yofi merennoc, “Ngic yomoc nereac
medac. Ye kicpisic fingerec, imoc negendipe.
21 Nga dafiu yaguc kicfifi ande nga merang kiwa merecgedac, imoc
neri mi negendipe. Ye bic yadi yadiaac amma yengena kpesimigec,
yengenaoc haniaya edengunubeso.”
22 Yeri yudangic yeneac kengecyuruu ifi deoc. Yudangic yeneng yoac
mong bic yofi dedzege anggec, “Mongngo Yesu ye Messianoc ifi dema
deficgeudeu neni ye kpebung yeneac ngadeau faini kefude.”
23 Imocac amma nonggomama yereng deoc, “Ye bic yadi yadiaac
yengena kpesimigec.”
24 Ifi deec yeni monggoc ngic kicpisic kefecmoc, ye naso yohockang
kpacma edegec, “Ge Anutu afehena. Ngic dedang, ye kopocsihagoc, imoc
negemmidimbe.”
25 Ifi degec, yeng merengyemmeec, “Ngic imoc kopocsicmeme me
kpac, imoc mi negenduae. Nga wiac mocgu negenduae, ni warac kicpisic
kefaingo yaguc kicfifi anduae.”
26 Ifi deu kpesimigec, “Ye noc wiac anggendac? Ye siriha dafiu kicga
merecgedac?”
27 Ifi degec yeng merengyemmeec, “Ni imoc bic edengunudacdua nga
ngeni ine nearu kedzac mi faidau. Ngeni nocac monggoc negembeso
andae? Ngeni ifingoc yeac medacfora ambeso negensidae me?”
28 Ifi deu yeni desusuic ammigec, “Genoc ngic imocac medac nga neni
Moseac medacforango kecdimbe.
29 Anutungo Mose edeu yoara deec, imoc negendimbe. Nga ngic
yomoc ye dahacnac, imoc ine mi negemmidimbe.”
30 Ifi degec yofi merengyemmeec, “Ngic imoc kicna merecgedac. Nga
ye dahacnac haec, imoc ngeni mi negendae. Ni imocac warecngunud-
uae.
31 Nenang yofi negendimbe, Anutungo kopocsicmeme yeneac yoac
naric mi negengyemmeude. Anu ngic mongngo eweheimima dedea
tofohoande, Anutungo ye negemmiude.

32 Bicngoc yombong hanahema feerekefecfu siduc mong yofia mi
negenning, ‘Ngic mong kicpisic fingecma kecmanu ngic mongngo kiwa
merecgeec.’
33 Ngic imoc Anutuarunac mi mabac dede, ye ua mong ifia naric mi
mebac.”
34 Ifi deu yofi meremmigec, “Ge hafoangoc manganaunac fingecnec-
ngo yoac kpounemmenec, i.” Ifi dema kucgoc kisanggec maec.
35 Anu Yesungo ngic kisanggec maec, imoc negemma hofockemma
meficgema edeec, “Ge ngicac medac negensinggenec me?”
36 Ifi deu ngic imocngo deec, “Kunenna, ye merac? Edzacnuna hemma
negensinggeba.”
37 Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ge bic hendang. Ngic imocngonoc gegoc
yoac yoac ande.”
38 Ifi deu deec, “Kebu, ni negensingguduae.” Ifi dema ye afeheec.
39 Nga Yesungo yofi deec, “Ni fakanginaac ising ising fingerudeac
bangecfu mayaiac ngic kicpisicngo kicfifi anggecde nga kicfifi yeni
kicpisic anggecde.”
40 Yoac ifi deu farisaio goa yegoc nanggec, yeneng imoc negemma
degec, “Neni ifingoc kicpisic me?”
41 Ifi degec Yesungo yofi deec, “Ngeni kicpisic kecbau debac kopoc-
sic mi fengemmebac amma ngeneng ine yaguc dedae, ‘Neni kicfifi
kecdimbe.’ imocac amma kopocsicngina fengemmekefude.”

10

1 Ni fora yombong edengunuduae, “Ngic mongngo rama yeneac oda
manau embeso dema oda naguya wama monnusing enudemoc, ye
hamangec nga godzungic.
2 Ngic naguusing engande, yeng rama yeneac gareng.
3 Nga nagugarengngo yeac amma odanaguya naric witiude. Witiu
rama yeneng ubea negenggec, yengenaoc rama kpacnginau kparu
hagec waraiyemmeu yenahafoc ngadeau kemegecde.
4 Ye ramafora hesicyunuu kemedacgec waraiyemmeu ramafora yeni
yeac ubea negendaeac ye modacgecde.
5 Amma yeni ngic furia naric mi modacgecde. Yeneng yeac ubea mi
negendaeac kengec amma woragecde.”
6 Yesungo yoac yomoc heima deu yeneng ine imocac obohogec.
7 Obohogec Yesungo monggoc yofi edeyunuec, “Foracngoc, neng rama
yeneac nagu, imoc edengunuduae.
8 Ngic goa ni mi fingecbare hagec, yeneng hamangec nga godzungic.
Nga rama yeneng ine yenearu kedzac mi faigec.
9 Ni neannaoc nagu. Mongngo nearu ferecgema oda manau enudeu
Anutungo ye ebicfunac mesiu komoc kpeude. Amma ye naguusing
engemmama amma nenesemeng meficgeude.
10 Hamangecngic yeng wiac hamangec meudeac nga yunuhomema
kpetotieyunuudeac haude. Nga neng kekec monggoc nga monggoc
mekecgecdeac hayai.
11 Neannaoc ramagareng gombunga. Gareng gombungango rama
yeneac amma kekeha waude.
12 Nga ngic mong ye yagura kemma ngic monggac ramagareng kecde,
yeng rama yeneac mingingngina mi amma kecmanu katekasi hau ine

hengkpatema woraude. Worau katekasingo rama yininegiric ayem-
meude.
13 Ngic imoc ye yaguraua mekecdeac rama yeneac negengyohoc mi
anude.
14-15 Neannaoc ramagareng gombunga. Mannango ni negennude nga
neng Manna negenduae, ifi isoc neannaoc ramafocna negengyunuduae
nga ramafocna yeneng negennudae. Neng rama yeneac amma kekecna
wabade.
16 Amma ramafocna goa kecdae, yeni oda yomohanac kpac. Nga neng
hesicyunuba ubana negenggecde. Ifi anggec ramakpebung mocgu nga
ramagareng mocgu anude.
17 Ni kekecna wama monggoc mebadeac amma Manggacngo neac
songo negende.
18 Ngic mongngo nearunac kekecna naric mi meickeu ni neannaoc
kekecna wabade. Amma kekecna wama monggoc mebade, imocac
uayoac nga kuc nearu fede. Imoc Mannango deserinenec."
19 Yoac imocac amma yudangic yeni monggoc tohogec.
20 Tohoma ngic homac yeneng degec, "Ye yafingagoc kecdeac ubasufu
ande. Ngeni nocac yearu kedzac faidae?"
21 Nga ngic tosea yeneng degec, "Yoac ifia ngic yafingnginagoc, yeneac
yoac kpac. Yafing yeni kicpisic kiwa naric mi merecgegecde."
22 Yerusarennu nomang naso anu womong naguya bicngoc desigec,
imocac hombannaso anec.
23 Imohai Yesungo womong manau firangmemeac mana mong feec,
kpara Saromoac firangmeme mana, ihai kengha anec.
24 Ifi anu yudangic yeneng oronggema edegec, "Ge noc nasou haniaga
dekperaginemmena negemma monggoc mi obohonide? Ge Messia
kecnecfu imoc deireckenemmena."
25 Ifi degec Yesungo yofi merenec, "Imoc bic edengunuai anu ngeni mi
negensinggedae. Ni Mannaac kpacfu ua mekecduae, imocngo haniana
mekperagiude.
26 Ngeni ine mi negensinnudae, nocac ngeni neac ramafocna, yen-
earunac kpac.
27 Ramafocna yeni ubanaac kedzac faigec ni negengyunuba yeneng
modacnugecde.
28 Modacnugec kekecseri yemmeba yeni wiac mongngo naric mi
memanganeyunubesande. Nga ngic mongngo marinaunac naric mi
mesiyunuude.
29 Mannango yeni nenec, yeng wiac sasawa yeneac engena. Imocac
Mannaac mariunac mongngo naric mi mesiyunuude.
30 Ni nga Manggac neri mocgu."
31 Ifi deu yudangic yeneng hocngo heigecdeac hoc monggoc megec.
32 Ifi anggec Yesungo yofi edeyunuec, "Manggacac ua gombung
homac edzacngunuai. Anu hania damocac ngeni ngaba amma hocngo
nerebesonga andae?"
33 Ifi deu yudangic yeneng merenggec, "Ua gombungaac amma hocngo
gerebeso mi andimbe. Ge bangecngicngo geangaac Anutu dema Anutu
emminec, imocac amma ine hocngo gerebeso andimbe."
34 Ifi degec Yesungo yofi merenec, "Dedeseriyoacnginau yoac yofi oho
ohoya fede, imoc mi negendae me? Anutu yengenaoc deec,
'Ni deba, ngeni sasawango anutuareng.' *(Mitiyegec 82:6)*

35 Nga ngic Anutuac enacyoac bicngoc mekecgec, yeneac Anutungo
deecfu, ‘Ngeni anutuareng.’ ifi anu Anutuac yoac mitikibiu fede, imoc
netohonideac singa mong mi fede.
36 Anu Anutungo ngic meisinggema desima sueu bangecfu maec, imoc
ni. Ni yofi bic dedua, ‘Ni Anutuac medac.’ Ifi deaiac ngeni nocac yofi
dedae, ‘Ge Anutu emminec.’
37 Ua mekecduae, imoc Mannaarunac mi andeu ngeni mi negensinnu-
bisia.
38 Nga Mannaac ua mebadeu ngeneng ine mi negensinnuma sifu
faka kuhagoc mekecduae, imoc negensinggebisia. Ifi amma Man-
nango nearu kecde nga neng yearu kecduae, imoc negemma negen-
tegecgecde.”
39 Ifi deu yeneng monggoc mendanggebeso anggec, yeng maringin-
aunac hesima woraec.
40 Anu Yesungo Yodang doku ferecgema doku noboc Yohanengo doku
nadzic ua hanahema meec, ihai kemma kefec.
41 Ihai kecmanu ngicngac homacngo yearu hama degec, “Yohanengo
negensinggegecdeac faka kuhagoc mong mi mekefec. Amma ye ngic
yomocac hania deec, imoc sasawa sifu fora ande.”
42 Ifi dema bangec imohai ngicngac homacngo Yesu negensinggegec.

11

1 Ngic mong kpara Radzaro, ye Betania amau hafei ammiu feec. Nga
Maria nga dara Mata yereng ama imohai kefoc.
2 Nga Maria yennoc Kebuac haniu kerec homuna gombungango
nadzicmima yengena orucsusiango mekerenggeec. Nga Mariaac naina
Radzaro yenoc hafei ammiec.
3 Hafei ammiu nainghora yereng Yesuaru yoac faiec kenu deoc, “Kebu
negenna, ngic hensongo ammiannec, ye hafei ammiu fede.”
4 Ifi deec kenu Yesungo imoc negemma yofi deec, “Ye homeudeac hafei
mi ammide. Hafei imoc Anutuac kuc nga kibikperagi heficgeucdeac fin-
gecde. Fingeru Medahaac kuc nga kibikperagi ifingoc fingectegerude.”
5 Nga Yesungo Mata muneagoc amma Radzaro yeni heresongogoc
hoangyunukefec.
6 Anu yeng ine siduc imoc negemma uameme yohockang bangec
ihaingoc torokpema kefec.
7 Ifi kecmaguc medacfora yofi edeyunuec, “Nenang Yudaia bangecfu
dzigenema kenni.”
8 Ifi deu medacfora yeneng degec, “Rabbi, yudangic yeneng hocngo
gerebeso anggec nga geng naso mi hereemanu monggoc ihai kennade.”
9 Ifi degec Yesungo yofi merenec, “Uameme mocguac manau aua 12
fede nga ngic mongngo wenacfu sing kengande, ye naric mi fopockeu
makpeude nocac ye bangectoa bangec imocac kperagi henude.
10 Nga mong ye kundunnu kengande, ye fopockeu makpeude nocac
yearu kperagia mong mi fede.”
11 Ifi dema yoac monggoc torokpema edeyunuec, “Nenang ogonina
Radzaro gau feu ni midiba yarudeac ihai kembade.”
12 Ifi deu medacfora yeneng degec, “Kebu, ye gau fedeu fekecma
ngereeude.”
13 Yesungo Radzaroac homecac deu, yeneng ine negenggec gautehec
feu dede isoc anec.

14 Imocac ye tongganang yofi edeyunuec, “Radzaro ye bic homedac.”
15 Nga ngeni negensinggegecdeac amma ni imohai mi kefaiac ubangerec negenduae. Ngeni yaguc hagec yearu kenni.
16 Ifi deu Toma kpara mong Tombosonga* yeng medac ogofora edeyunuec, “Nenang ifingoc yegoc homenideac kenni.”
17 Yesungo Betania taonnu kensikeu Radzaro ye kicsereu wenac yohoc nga yohoc bic ferahemanu edegec negenec.
18 Yerusareng nga Betania botucngirau kiromita harebec, imocacsoc wegeng wegeng taroc. Imocac
19 Yudangic homacngo naingngiraac amma demeefai ayecmebesonga dema Mata nga Maria yerearu hatacgec.
20 Tacmagec Yesu hade degec Matango imoc negemma meficgeudeac kenu Mariango ine amau tarec.
21 Taru Matango kemma Yesu edeec, “Kebu, geng yei nenigoc kecbang debac nainna mi homebac.
22 Nga geng yaguc iwai monggac Anutu kpesimina ye naric genude, imoc negenduae.”
23 Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Nainggango gborima yarude.”
24 Ifi deu Matango deec, “Ye naso wisic wisickeau homecfunac yacyac fingeru yarude, imoc negenduae.”
25 Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Homecfunac yacyac nga kekec, imoc ninoc. Mong ye ni negensinnude, ye homeude nga sifu kefude.
26 Nga ngicngac yei kecma negensinnudae, yeni sasawango mi homebesandae, imoc negensinggenec me kpac?”
27 Ifi deu deec, “Oc Kebu, ge Messia Anutuac Medac bangecfu mabeso dedeanoc, imoc bic negensingguduae.”
28 Ifi dema dzigene kemma munea Maria kparu kenu sangicfu edeec, “Kpoukpoungo hatacma geac dede.”
29-30 Anu Yesungo taonnu mi hasikemangoc Matagoc ewaroc ihaingoc nanecac Mariango yoac imoc negemma bic yacma kenec.
31 Kenu yudangic yeneng demeefaiac hama tacgec, yeni Mariango gereagoc yacma kenu hemma ye kicsereu kiarudeac kende dema modacgec.
32 Anu Mariango Yesu nanec, imohai kensikema Yesuac haniau makpema edeec, “Kebu, ge yei tacbang debac nainna naric mi homebac.”
33-35 Ifi dema kiaru yudangic yegoc hagec, yeni yenahafoc kiacgec Yesungo yenenu ubahodungngo ongaasuya meebiriu negenghodungaima kickumea mamanu deec, “Dahaigeng faigec?” deu degec, “Kebu, hama henna.”
36 Ifi anu yudangic yeneng hemma degec, “Henggec, ye Radzaroac heresongo kuneng femiec.”
37 Nga goa yenearunacngo degec, “Ye warac kicpisic kiwa merecgeec. Nga ye ngic yomoc gombunga garenggeu mi homebac.”
38 Yesungo monggoc ubaebic mema kicsereu kenec. Kicsere imoc hockedzebe anu hoc mongngo singa hedzickema feec.
39 Feu kensikema edeyunuec, “Ngeni hoc imoc meickegec.” ifi deu ngic homeec, yeac naina Matango deec, “Kebu, ye homunagoc bic andac nocac ye uameme yohoc nga yohoc bic kendac.”

---

* **11:16:** Ye ogeagoc foratombosonga fingeroc.

40 Ifi deu Yesungo edeec, “Ge negensinggenadeu Anutuac kuc kibikper-
agiagoc hennade, ifi bic edegudua.”
41 Ifi deu hoc meickegec Yesungo kic fiu enu yofi deec, “Manggac, ge
yoacna bic negendang, imocac geac dangge deduae.
42 Ge nasosoc nunumuna negengannec, imoc bic negendua. Anu geng
ni suenunec, imoc ngichabu yoc nandae, yeneng negensinggegecdeac ifi
edegudua.”
43 Ifi dema Yesungo kucgoc kpacma deec, “Radzaro, ge yacma ngadeau
mana.”
44 Ifi deu ngic homemea hanimaria nga kicmesuya kporucsusuc-
ngo kpefusema birac biranggea, imocngo yacma maec. Mau Yesungo
edeyunuec, “Ngeni yungecmigec kenu.”
45 Yudangic homacngo Maria hembeso hagec, yeni Yesungo ua meec,
imoc hemma ye negensinggegec.
46 Ifi anggec, yenearunac goango ine farisaio yenearu kemma Yesungo
faka meec, imocac siduc ayemmegec.
47 Ayemmegec womong gareng enarafocngina amma farisaio, yeni
tutumangtoaac memba kpedzucyunuma yofi degec, “Ngic yomoc ye
negensinggegecdeac faka kuhagoc homac medeac nenang dafi anni?
48 Ye wani kecma faka ifia torokpema meudeu ngic sasawango ye ne-
gensinggegec Roma yeneng hama amawomonnina nga ngicngacfocnina
wangecnunubauac.”
49 Ifi degec, yenearunac mong kpara Kaifa, ye kifa imohai womong
gareng enara kefec, yeng yofi edeyunuec, “Ngeni wiac mong mi negen-
tegecdae.
50 Ngicngac areng sasawa mi kpac anggecdeac ngic mocgungo bangec
areng yeneac amma homeu ngereeude, ngeni imoc mi negentegecdae
me?”
51 Yoac imoc yengena ubeaac negemma mi deec. Yeng kifa imohai yu-
dangic yeneac womong garengtoa kefec, imocac kpefing deec. Yesungo
bangec areng yeneac amma homeudeac ifi anec.
52 Ye yeneacsac homeudeac mi maec. Ye Anutuac nambaracfora sin-
sararang kpegec kecdae, yeni kpedzucyunuu areng mocgu anggecdeac
ifi deec.
53 Ifi deu naso imohaingoc Yesu kpegecdeac hanahema dekiric anggec.
54 Ifi anggec Yesungo negemma yudangic yeneac botucfu monggoc
nonongkac mi yerecgekefec. Ye ine worama Eferaing ama bangec kisi
wegenacfu feec, ihai medacfora yenigoc kemma kefec.
55 Yudangic yeneac makekeng hombang naso wegene hamanu ng-
icngac homacngo Anutuac kicfu kpetiac anggecdeac dzuacemegecde,
imocac amma amangina wama Yerusarennu kenggec.
56 Kemma womong manau namma Yesu hofocma yenaocngoc kpe-
siemegec, “Ye hombanninau haude me dafi negendae?”
57 Nga womong gareng enarafocngina nga farisaio yeneng deserima
ngicngac yofi edeyunugec, “Yesu dahai kecde, imoc mongngo meficgema
edenunugec mendanggema mebisina.”

12

1 Makekenggac hombang imocac wenac 6 femanu Yesungo Radzaroac
taonnu Betania, ihai kenec. Yesungo ngic yenoc homecfunac megboriec.

2 Yeni imohai Yesuac amma yaka gombunga ohogec Matango yaka
faima arenggeu negec. Nga ngic Yesugoc tacma yaka negec, yenearunac
mong Radzaro.
3 Tacmagec, imohai Mariango sebiac kerec lita noboha, kpete imo-
cacsoc mema Yesuac haniau kpakema nadzicmiec. Kerec, imoc narda
foraunac memea* amma imocac buma kuneng. Nadzicmima orucd-
zoeango hania meusuranggeec. Ifi anu kerec imocac homunango fima
ama mana sokodacma feec.
4 Anu medacfora yeneac botucfunac medac mong Yuda Kariotonac,
yennoc ngade Yesu doc meudeac anec amma yeng deec,
5 "Nenang kerec imoc faini kifa mocguac uabunggac dzo kirecgeu†
ngic makpekpea yemmebing, imocngo ngereebac."
6 Yuda ye imoc ngic makpekpea yeneac negensima mi deec, kpac. Ye
ine hamangecngicac amma dzohiengina garenggekecma dzo hamangec
menec angkefec.
7 Ifi deu Yesungo deec, "Ge ngac imocac yoac wana. Ye kerec imoc faiu
femanu homeba naso imohai eng tonggonubauac amma nadzicnende.
8 Ngic makpekpea yeni nasosoc ngenigoc kecgecde nga neng ine
ngenigoc nasosoc mi kecbade."
9 Anu yudangic homacngo Yesungo Betania taonnu kecde, ifi
negemma Yesuacsac mi kenggec. Yeni Yesungo Radzaro homecfunac
megboriec, ye momoc hembeso kenggec.
10-11 Ifi fingeru yudangic homacngo Radzaroac amma enara yeneac
dede wama Yesu negensinggegec. Imocac womong gareng enara yeneng
Radzaro ifingoc kpegecdeac yoacua megec.
12 Wereckengau ngicngac habutoango hombanggac Yerusarennu
kenggec. Kemma Yesungo Yerusarennu haudeac wegenanec hade,
ngicngac yeni ifi negemma
13 ic maria dzuamagoc mema Yesugoc ewacgecdeac sinnu kenggec.
Kemma yofi kpacgec,
"Ohec, ngic KEBUAC kpacfu hade, ye kenehagoc. *(Mitiyegec 118:26)*
Yeng Israe neneac Ngictau."
14 Ifi kpacgec Yesungo donggi medaha mong meficgema imohai emma
tarec. Imocacnoc yofi oho ohoya fede,
15 "Sionggac naroang ge mi kengecguu. Henna, ngictaugango donggi
medahaac witiau tacmanu haude." *(Dzekaraia 9:9)*
16 Faka fingerecfunac medacfora yeneng imocac hania mi
negenghomegec. Kecma Yesungo kuc nga kibikperagiagoc anec, naso
imohai ine faka ammigec nga yoac yeac negemma oho ohoya fede, imoc
negengireckegec.
17 Anu ngichabu yeni Yesugoc kemma Radzaro kicsereunac kpacma
homecfunac megboriu henggec, yeneng siduc imoc desahegec.
18 Ye faka kuhagoc imoc meecac amma habutoango yegoc
ewacgecdeac kenggec.
19 Ifi anggec ine farisaio yeni yenaocngoc denengeng amma degec,
"Negenggec, nenang wiac mong anganggac siriha kpac. Ngicngac kped-
zongacngo ye modacma kendacdae."

---

* **12:3:** Narda imoc dzaring mong marikomoc. Dokuya homunagoc imocngo kerec, imoc memea. † **12:5:** Ye denari 300 deec.

20 Anu ngicngac hombanggac Anutu afehegecdeac Yerusarennu
kenggec, yeneac botucfu grikngic goa momoc kecgec.
21 Kecma Firipoaru hama degec, “Ngickuneng, neni Yesu hembeso
negendimbe.” nga Firipo ye Gariraia bangec Besaida taonnunac.
22 Ifi degec Firipongo hama Anderea edeu yerahafoc kemma Yesu
edeoc.
23 Edeec Yesungo yofi meremma edeyuruec, “Ngicac medac ye kuc nga
kibikperagiagoc anudeac nasoya hade.
24 Foracngoc, wit gbomea mong bangecfu mi kemema tohoudeu imoc
yengenaocsac tarude, imoc edengunuduae. Nga bangecfu kemema
tohoudeu imocngo fora homac meficgeude.
25 Ngic mong ye sebiaac kekecac songo negengande, ye kekeha sufumi-
ude. Nga sebiaac kekec bangec yomohai ubeango waande, yeng kekeha
mekecma kekecseri meficgeude.
26 Nga ngic mong ye kingang kpekpena ambeso negendeu ye ni modac-
nubeso. Nga ni kecbade, ye imohai ifingoc nigoc kefude. Nga ngic mong
ye neac kingang kpeudeu, Mannango ye seseheude.”
27 Amma Yesungo monggoc deec, “Yaguc ubaongana ebiriu dafi de-
bade? Manggac, ge naso yomohacnac onggonnuna. Nga neng ine
imocac ammanoc naso yomohai hasikeduae.
28 Manggac, ge kpacga mekperagina.”

Ifi demanu kurumennunac udumeng mong yofi fingerec, “Ni kpacna
bic mekperagiai amma monggoc mekperagibade.”
29 Yoac ifi fingecmanu ngicngac habutoa nanggec, yeneng udumeng
imoc negemma degec, “Parandangngo heide.” Nga toseango ine degec,
“Angero mongngo yegoc yoac dede.”
30 Ifi degec Yesungo yofi deec, “Udumeng imoc neac amma mi hadac,
kpac. Imoc ngeneac memeficac fingecdac.
31 Yaguc bangectoa bangec imocac ngicngac fakangina ising isingge-
naso nga yoacngina desigecde. Amma bangec yomocac ngictau meick-
egecde.
32 Anu ngic yeneng bangecfunac miacnugec ni emma ngicngac sasawa
kpedziyunuba nearu hadacgecde.”
33 Yengena siric dafiu homeude, imocac dekperagima edeyunuudeac
ifi deec.
34 Ifi deu ngic habutoango meremmigec, “Dedeseriyoacfu yofi degec
negengandimbe, ‘Messiango fingecma nasoya kpac, kechereema ke-
fude.’ Anu ge dafi denec, ‘Ngic yeneng Ngicac Medac miacgec embeso.’
Nga Ngicac Medac imoc merac?”
35 Ifi degec Yesungo deec, “Kperagingo naso wegenanecsac ngenigoc
kefude. Kundunggac kucngo semengunubacac ngeni kperagi fengem-
memanu kperagigoc kecbisia. Ngic mong ye kundunnu kengkecde, ye
sing dafiu kende, imoc naric mi negentegerude.
36 Imocac amma ngeni kperagingo ngenigoc femanungoc kper-
agi imoc negensinggebisia. Ifi angkecma kperagiac nambaracfora
anggecde.” Yesungo ifi dema wayunuma yenearunac meickeec.

37 Yesungo faka kuhagoc homac kicnginau meu yeni ine ye mi negens-
inggegec.
38 Profete Yesaiaac yoac yomoc fora fingecbeso,

"Kebu, yeni yoac dekperaginemmegec, imoc ngic merac negensinggeec
amma meracaru KEBUAC mariseri fingecmiec." *(Yesaia 53:1)*
39 Imocac amma yeni naric mi negensinggegec. Amma Yesaiango yoac
mong yofi torokpema deec,
40 "Yeni kicnginango mi henggecdeac kicngina mekundung kpeec amma
faka meu ubangina dzingfong anu mekundung kpeyunuec nga
ubadzigec dzigene mi fingecyemmemanu mengereyunubaiac."
(Yesaia 6:10)
41 Yesaiango Yesuac kuc kibikperagiagoc henecac yeac negemma yoac
yomoc deec.
42 Ammanu ngickiwa botucnginaunac homacngo Yesu negens-
inggegec nga farisaio yeneng ine kpebunggac ngadeau faiyunubauac
yeni imoc mi dekperagiyemmegec.
43 Ngic yeneng dedengerec ayemmegecdeac songotoa feyemmeec nga
Anutungo dedengerec ayemmeudeac wagec.
44 Anu Yesungo kucgoc kpacma yofi deec, "Ngic mong ni negensin-
nude, ye nisac kpac, ye suenuec, ye ifingoc negensinggeude.
45 Nga mong ye nende, yeng suenuec ifingoc henude.
46 Nga ngicngac negensinnudae, yeni sasawango kundunnu monggoc
mi kecgecde nocac bangecfu kperagia mama fingectegerec, imoc ni.
47 Ngic mong ye yoacna negemma mi tofohoudeu neng fakaya mi
isinggema desibade, kpac. Ni ngicngac fakangina isinggema desibadeac
mi mayai. Neng ine ngicngac ebicfunac mesiyunubade nga yeni komoc
kpegecdeac mayai.
48 Anu mong ye ngadenuma yoacna mi hoanggeude, wiac mongngo
fakaya isinggema desimiude. Yoac deai, imocngonoc naso wisic wisick-
eau fakaya isinggema desiude.
49 Ni neanna ubanaac yoac mi deanduae, kpac. Manggac suenuec,
yeac yoac debadeac dederecge anenec.
50 Yeac dedeseriyoac imoc kekecseri, imoc negenduae nga imocac
amma Manggac yoara edenuec, imocngoc debade."

13

1 Makekenggac hombang nasoac tofocnac mocgu femanu Yesungo
bangec yomoc wama Manggacaru dzigeneudeac nasoya wegeneec,
imoc bic negengemeec. Ifi negemma bangecfu wiacfora yeneac
heresongoya fekefec, imoc hafoangoc edzacyunumaguc kekeha
wisickebeso, ifi negenec.
2 Yeni maraiac yaka nema tacgec. Nga mangana minginango negen
negeng Yuda, Simong Kariotoac medac ubeau bic yofi faiec, yeng Yesu
docfu faiu ngaba yeneng mebisia.
3 Nga Mamango wiac sasawa Yesuac mariau bic faiec nga ye Anutu-
arunac mama monggoc dzigene enude, ye imoc bic negenec.
4 Negemma tataha wama yacma ngakpi hereha hesima keremmeme
mong mema kebangau dzegeec.
5 Dzegema tera yadaosong, imohai doku kpeu kemeu medacfora
yeneac hani dzuacyemmema keremmeme kebangau dzegeec, imocngo
haningina mekerenggeyemmeec.
6 Ifi amma Simong Petoroaru kenu Petorongo kpesimiec, "Kebuna, ge
dafiac hanina dzuacnade?"

7 Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ni faka anduae, ge yaguc imocac hania
mi negentegecnec amma ngadeguc hania negentegecnade.”
8 Ifi deu Petrongo deec, “Kpac yombong, ge neac hani mi dzuacnade.”
deu Yesungo meremmiec, “Ni haniga mi dzuacbadeu, ge nearu mi
tahockenade.”
9 Ifi deu Simong Petorongo deec, “Kebuna, ge haninasac kpac, orucna
nga marina momoc dzuacnenna.”
10 Ifi deu Yesungo yofi deec, “Ngic mong ye doku bic nadzirec,
ye hafoangoc kongac kpeecac monggoc mi nadzicma haniasac
dzuacbesonga. Ngeni kongac bic kpegec amma imoc ngeni sasawa
ngeneac ine mi deduae.”
11 Nocac ngic merang ye doc meu megecde, imoc bic negenec. Imocac
yofi deec, “Ni sasawa ngeneac imoc mi deduae.”
12 Yesungo haningina dzuacdaru wisickeu ngakpi hereha heiu kemeu
monggoc matacma yofi kpesiyemmeec, “Ni faka ngenearu medua, imo-
cac hania negentegecdae me?
13 Ngeni neac kpoukpou nga Kebu kpacnuandae, imoc naric deandae,
nocac ni imocnoc.
14 Ni Kebu nga kpoukpounginango haningina dzuacduaeu ngeni nge-
naoc ifingoc haningina dzuacemebisia.
15 Ni faka gombungaac ongea edzacngunuma angemmeduae, siriha
imocngoc ngenaocngoc modacma mebisia.
16 Foracngoc, wanacngicngo mingina mi feraheude nga sue sueango
ngic sueec, ye mi feraheude, imoc edengunuduae.
17 Ngeni yomoc negemma modacgecdeu Anutuac ubangerecngo nge-
nearu feude.
18 Ni sasawa ngeneac mi deduae. Meisingngunuai, ngeni ine negengn-
gunuduae. Amma yoac mitikibiu oho ohoya fede, imoc fora fingerudeac
yoac yomoc heficgeec,
‘Ngic nigoc yaka neande, ye gofoc gofohango tifacnuudeac bic hania
miacde.’ *(Mitiyegec 41:9)*
19 Faka imoc fingerude nga, ‘Ni kecduaengoc.’ ngeni imoc negens-
inggegecdeac amma yaguc faka imoc mi fingecmanu imocac siriha
edengunuduae.
20 Foracngoc, ni ngic me ngac mong sueba hau mongngo ama heimiude,
yeng ni ama heinende ande. Anu ngic mong ye ni ama heinenude, yeng
suenuec, ye ama heimiudengoc.”
21 Yesungo yoac imoc demanu ongaasuya ebiriu yoac yofi dekperagiec,
“Ni fora yombong edengunuba, ngeneac botucfunac mongngo docfu
fainuu menugecde.”
22 Ifi deu medacfora yeni yenaocngoc kicngo engemma degec, “Imoc
meracac dede?” ifi dema obohogec.
23 Nga medacfora yeneac botucfunac songomedaha yeng Yesuac
hoannu tarec.
24 Ifi taru Simong Petoro ye hatango sosoc yofi anec, “Ge kpesimina,
imoc meracac dede?”
25 Ifi deu medac imoc Yesuac mokucfu heifema kpesimiec, “Kebu, ge
imoc meracac denec?”
26 Ifi deu Yesungo deec, “Ni ic sogong tosea yomoc nemuruckema ngic
mong mibade, ngic imocnoc.” Ifi dema ic sogong mema nemuruckema
Yuda, Simong Kariotoac medac miec.

27 Miu ic sogong meu Satangngo hereau kemeec. Kemeu Yesungo yofi
edeec, “Ge ua mebeso negennec, imoc kemma bic mebesena.”
28 Ifi deu medacfora tacgec, yeneng noc wiacac edede, imocac obo-
hogec.
29 Imoc yofiac, Yuda ye dzohie mekefecac hombanggac wiac mong
bummeudeac edede me ngic makpekpea wiac mong yemmeudeac dede,
ifi negenggec.
30 Nga Yudango ic sogong tosea memanu imohaingoc yacma kemeec.
Nga tofocnac naso yombong bic anec.
31 Anu Yesungo yofi deec, “Yaguc Ngicac Medacngo kuc nga kibikpera-
giagoc fingectegecde. Fingectegeru ngicngac yeni Ngicac Medac uayaac
amma Anutuac kuc nga kibikperagia negenggecde.
32 Ngicngac yeni Medac hemma Anutuac kuc nga kibikperagia ne-
genggecdeu Manggacngo Medahaac kuc nga kibikperagia ngicngac
mekperagiyemmeude, imocac naso wegenede.
33 Nambaracfocna, ni naso wegenanec ngenigoc kecmangoc kemba
ngeni ni hofocnugecde. Anu yudangic edeyunuai, imocngoc yaguc
edengunuduae. Ni kembade, imohai ngeneac hahaac sing mong mi fede,
kpac.
34 Singyoac gboria mong ngemmeduae, ngeni ngenaocngoc
heresongogoc hoangemebisia. Neng ngeni heresongogoc
hoangngunukecduae, ngeni ifi isoc ngenaocngoc heregoc tembuc
tembuc songogoc hoangemebisia.
35 Ngeni ngenaocngoc heresongogoc hoangemegecdeu ngicngac sa-
sawango ngeni neac medacfocna kecdae, imoc negenggecde.”
36 Ifi deu Simong Petorongo kpesimiec, “Kebu, ge dahai kennade?”
ifi deu Yesungo yofi deec, “Ge yaguc ni kembade, imohai naric mi
modacnunade, kecma ngadeguc modacnunade.”
37 Ifi deu Petorongo monggoc kpesimiec, “Kebu, ni nocac yaguc naric
mi modacgubade? Ni geac amma kekecna naric waba doude.”
38 Ifi deu Yesungo meremma yofi edeec, “Ge naric neac amma kekecga
wana doude, ifi denec me? Foracngoc, ni edegubade, kokorecngo mi
arohomanu geng atac harebec neac busic kpenade.”

14

1 Ngeni ubaebic mi mebisia. Ngeni Anutu negensinggema ni ifingoc
negensinnubisia.
2 Neac Mannaac amau amamana homac fekende. Imoc mi febac dede
yofi bic edengunubai, “Ni ngeneac ama mana mengerebadeac kembade.
3 Amma ngeneac amatatac heitumeibadeac kemma dzigene hama
hesicngunubade. Ni kecbade, ihai nenahafoc kecnideac negenduae.
4 Amma dahai kembade, ngeni imocac sing bic negendae.”
5 Anu Tomango kpesimiec, “Kebu, ge dahai kennade, imoc mi ne-
gendimbe. Imocac sing dafi negentegecnide?”
6 Kpesimiu Yesungo yofi deec, “Ninoc sing nga yoac fora amma kekec.
Ngic mongngo nia kpacfu Manggacaru keng keng imocac sing mong mi
fede.
7 Ngeni ni negennudaeu Manna ifingoc negemmigecde. Amma ngeni
yaguc namma enude imohai ye negemmima bic hendae.”
8 Ifi deu Firipongo deec, “Kebu, ge Manggac edzacnununa henni
socnunuude.”

9 Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Firipo, ni naso herea ngeneac botucfu
kecbare ge mi negennunec. Ngic mong ye nenec, yeng Manna henec.
Nga dafiac Manggac edzacngunuba henggecdeac denec?
10 Ni Manggacac hereu kecduae nga Manggacngo neac hereu kecde.
Ge imoc mi negensinggenec me? Yoac edengunuanduae, imoc neanna
ubaac mi debade, kpac. Manggacngo neac hereu kecma ua imoc
mekecde.
11 Ngeni yoacna yomoc negensinggegec, ni Manggacac hereu kecduae
nga Manggacngo neac hereu kecde. Ifi deba obohogecdeu uana meand-
uae, imoc negensinggebisia.
12 Foracngoc, mong ye ni negensinnude, ye ni ua meanduae, imocngoc
meude, imoc edengunuduae. Amma ua mekefai, yeng imoc ferahema
monggoc meude, nocac ni Manggacaru kembade.
13 Medacngo Manggacac kuc nga kibikperagi heficgeudeac amma
ngeni wiac sasawa neac kpacfu kpesigec, imoc ambade.
14 Amma wiac monggac neac kpacfu kpesinenggecdeu ni imoc am-
bade.
15 Ngeni heregoc neac songo negenkecdaeu singyoacna modacgecde.
16 Anu neng Manggac kpesimiba yeng memeseringina mong ni isoc
ngemmeu yeng ngenigoc nasosoc kefude.
17 Amma ye yoac foraac Asu. Nga bangecfunac ngicngac yeni ye naric
mi megecde. Yeni ye mi hengandae nga ye mi negemmigecde. Nga
ngeneng ye negemmidae, ye ngeneac botucfu amma herenginaunoc
kefude.
18 Nga wangunuba beging isoc mi kecgecde, kpac. Ni ngenearu
habade.
19 Naso wegenanec wisickeuguc bangectoa bangec imocac ngicngac
yeneng ni monggoc mi nenggecde nga ngeneng ine nenggecde, nocac ni
kecduaeac amma ngeni kecgecde.
20 Ni Mannaac hereu kecduae nga ngeni neac hereu kecdae amma ni
ngeneac hereu kecduae, ngeni naso imohai imoc negentegecgecde.
21 Ngic mong ye neac singyoac hoanggema modacande, ye heregoc
neac songo negenude. Nga mong ye heregoc neac songo negenudeu
Mannango yeac songo ifingoc negenude. Amma neng yeac songo
negemma fingecmibade.”
22 Ifi deu Yuda Kariotoac waseango Yesu kpesimiec, “Kebu, ge nenisac
fingecnemmebesonga negensinec nga bangectoa bangec, imocac ngicn-
gac yenearu kpac, imoc dafiac?”
23 Ifi deu Yesungo yofi meremmiec, “Ngic mong ye heregoc neac songo
negendeu ye enacyoacna modarude. Modaru Mannango yeac songo
negenu nereng yeac hereu amatatacnira mema kecdede.
24 Nga mong ye heregoc neac songo mi negenude, ye enacyoacna mi
modarude. Nga ni yoac deba negengandae, imoc neac yoac kpac, imoc
Manggac suenuec yeac yoacnoc.
25 Ni ngenigoc kecma yoac yomoc edengunuduae.
26 Nga Manggacngo memeficngina Tiri Asu neac kpacfu sueu mama
yeng wiac sasawa kpoungemmema yoac edengunuai, imoc heig-
boringemmeude.
27 Ni faingunu kembade nga ruaena faiduae, imocngo ngenearu feke-
fude. Bangectoa bangecac ngicngac yeneng ruae yemmeandae, ruaena

imoc ifi isoc kpac. Imocac ngeni kengec mi ambisia amma ubaebic mi
mebisia.
28 Ni Manggacaru kemma monggoc ngenearu dzigene habade, ifi deba
negendau. Amma ngeni heregoc neac songo negendae isoc sogaibau
nocac Manggac yennoc neac engena.
29 Nga kembadeac fora ngadeguc fingectegeru ngeni negens-
inggegecdeac amma kembadeac fora mi fingecmanungoc siduha yaguc
edengunuduae.
30 Ni naso herea monggoc ngenigoc yoac yoac mi ambade. Bangectoa
bangec yomocac ngictau haude. Nga yeac wiac mong neac hereu mi
fede.
31 Ni Manggacac songo negengkecduae. Amma yeng uayoac de-
serinenec, imocac sirihau ua mekecduae, bangectoa bangec yomocac
ngicngac yeneng imoc negentegecgecdeac amma deduae, ngeni yacgec
wama kenni.”

15

1 Ni waing ic fora nga Mannango wainguaac mingina.
2 Ic fawa goa nearu fema fora mi angkecgec ye imoc sasawa
kperecgema ukuyunuude. Nga fawa fora angandae, imoc sasawa foraya
homac anudeac ye imoc kperecgema memengere anude.
3 Ni enacyoac edengunuaiac ngeni bic kongac kpegec kecdae.
4 Amma ngeni nigoc kpeketahema kecbisia. Ifi anggec neng ngenigoc
kpeketahema kecbade. Ic fawango waing icfu mi kpeketaheudeu,
ye fora naric mi anude. Ifi isocngoc ngeni nearu mi kpeketahema
kecgecdeu fora mong mi anggecde.
5 Ni neannaoc waing ic nga ngeni fawafocna. Ngic mong ye nearu
kpeketahema kecde, neng yearu ifingoc kpeketahema kecba yeng fora
homac anude. Ngeni nia kpacfu ua mong naric mi megecde.
6 Mong ye nearu mi kpeketahema kefudeu ye ngicngo fawa heregema
ukuu dzanggeande, ifi isoc ye ukugecde. Nga fawa ifia kpedzucnema
gerecfu ukugec dzeude.
7 Ngeni nearu kpeketahema kecgecde nga neac yoac ngenearu kpeke-
tahema feudeu wiac monggac angemmeu kpesigec, imoc fingecngem-
meude.
8 Nga ngeni fora homac meficgemagec Manggacngo faka imocac kpac
kuneng meu ngeni medacfocna fingectegecgecde.
9 Manggacngo ni songogoc hoannukefec, neng ifi isocngoc ngeni
songogoc hoangngunukefai. Ngeni neac songo manau kpeketahema
kecbisia.
10 Ni Mannaac dederecge yoac modacma yeac songo manau kpeke-
tahema kecduae. Ifi isoc ngeneng neac singyoac modacgecdeu neac
songoac manau kpeketahema kecgecde.
11 Neac ubafeacngo ngenearu fede nga ubangerecngina hafoangoc
fengemmeudeac yoac yomoc edengunuduae.
12 Yomoc neac singyoac, neng ngeneac songo negengkecduae, siriha
imocngoc ngeni ngenaocngoc heresongogoc hoangemema kecbisia.
13 Mong ye ogofora yeneac amma kekeha waude, yeac heresongo imoc
engena yombong.
14 Nga ni singyoac ngemmeai, imoc sasawa modacgecdeu ngeni neac
ogofocna anggecde.

15 Kingangmedac ye minginango wiac angkecde, imoc mi negenude.
Imocac ni ngeneac kingangmedac monggoc mi debade, kpac. Ni nge-
neac ogofocna deduae, nocac ni Manggacarunac yoac negennai, imoc
sasawa edengunudarai.
16 Anu ngeni neac kpacfu wiac monggac kpesigec Manggacngo imoc
ngemmeudeac amma neng meisingngunuai. Ngeneng ine ni mi meisin-
nugec, kpac. Meisingngunuma fora meficgegecdeac uau faingunuai.
Nga ngeni kemma fora meficgebisia. Meficgegec fora imocngo fefeseri
feengkefude.
17 Anu ni singyoac yofi ngemmeduae, ngeni ngenaocngoc heregoc
songo negengemekecbisia.
18 Bangectoa bangec yomocac ngicngac yeneng ubango
ukungunudaeu ngeni yofi negembisia. Yeni ubango ngeni mi
ukungunugec imohai ni ubango bic ukunugec.
19 Ngeni bangectoa bangec yomocac ngicngac kecbau yeni yenang
ayemmeande, ifi isocngoc ngeneac songo negembau. Nga ngeni ine
bangec yomohanac kpac, neng ine ngeni bic meisingngunuma bangec
yomocac ngicngac yenearunac meicngunuai. Imocacnoc yeneng ngeni
ubango ukungunugecde.
20 Ni yoac warac edengunuai, imoc mi nigecngunubeso, wanacngic-
ngo mingina naric mi feraheude. *(Yohane
13:16)* Imocac amma ngicngac nukporac anenggec, yeni ifi isocngoc
ngeni ngunukporac angemmegecde. Nga neac yoac hoanggeandaeu
ngeneac yoac ifingoc hoanggegecde.
21 Yeni suenuec, ye mi negemmidae. Imocac yeni neac kpacnaac
amma ngeni ifi angemmedacgecde.
22 “Ni mama yenearu yoacna mi debai dede yeni kopocsicngina kpac
kecbau. Amma yaguc ine kopocsicnginaac amma degbedic anggecdeac
sing mong mi fede.
23 Ngic mong ye ubango wanude, ye ifingoc Manna ubango waude.
24 Ni ua mekecduae ngic mongngo faka kuhagoc ifia bicngoc mi
meec, imoc yeneac botucfu mi mebai dede, yeni kopocsicngina kpac
kecbau. Nga yeni ine imoc yaguc hemmaguc Mannagoc neri ubango
ukunurugec.
25 Anu yoac yomoc,
‘Yeni hania kpacfu ubango ukunugec.’ *(Mitiyegec 35:19; 69:4)*
imoc dedeseriyoacnginau oho ohoya fede nga imocngo hafoangoc fin-
gerudeac ifi anggec.
26 Memeficngina haude, ye Manggacarunac suengemmeba haude
amma yennoc yoac foraac Asu nga yeng hama ni dekperaginuude.
27 Nga ngeneng hanac hanaheaunacngoc nigoc kecgec, imocac ngeni
ifingoc naric dekperaginugecde.”

16

1 Ngeni negemmangang amma mi wanugecdeac yoac yomoc bic eden-
gunudua.
2 Ngic yeni kpekpeturang amaac kpae heingemmema ngadeau
faingunugecde. Nga naso mong haude, imohai ngic yeni Anutuac ua
medimbe dema ngunuhomegecde.
3 Yeni Manggac nga ni mi negennurudaeac ifi anggecde.

4 Ni hanac hanaheaunacngoc yoac imoc mi edengunuai nocac ni
naso imohai ngenigoc kefai. Nga naso mong haude, imohai ni yoac
edengunudua, imoc mi nigecngunuudeac amma yaguc monggoc eden-
gunuduae.

5 "Ni suenuec, yearu dzigenebadeac naso wegene hade. Nga nge-
nearunac mongngo yofi mi kpesinende, 'Ge dahai kennade?'
6 Neng yoac yomoc edengunuduaac ine ngeni ubahodungngo mewak-
engunuude.
7 Ni yoac fora edengunuduae, ni kembade, imocngo ngenearu
ngereeude. Ni mi kembadeu memeficngina naric mi haude. Neng
kemma ye sueba ngenearu haude.
8 Yeng hama bangectoa bangec yomocac ngicngac kopocsicngina nga
faka dindingac amma desi desiua imoc edzacyunuma heficgeyemmeu
negenggec fora anude.
9 Kopocsicac hania yofi, yeni ni mi negensinnudae.
10 Nga faka dindingacac hania yofi, ni Manggacaru emba ngeni mi
nenggecde.
11 Amma desi desiac hania yofi, bangectoa bangec yomocac ngictau ye
yoacfu bic makpeec.

12 Nga nearu ngeneac yoac homacngoc fede. Nga ngeni ine yaguc imoc
tofohoma mekecgecdeacsoc mi ande.
13 Yoac foraac Asu maude, yeng yoac forau mekpedzuc
angemmedarude. Amma ye yengena ubeaac yoac mi deude. Ye
Anutuarunac yoac negengande, imoc deude nga faka ngadeu
fingecbesande, imocac momoc edengunuude.
14 Ye ni dekperagingemmema kpac kuneng nenude, nocac ye neanna
ubatohonnunac yoac imoc meude.
15 Manggacaru wiac sasawa fede, imocac mingina ni. Imocac amma
yofi deduae, wiac sasawa Asungo mema dekperagingemmeude, imoc
nearunac.
16 Ngeni naso wegenanec mi nenggecde nga naso wegenanec monggoc
fede, imohai nenggecde."

17 Ifi deu medacfora goa yenaocngoc kpesiemegec, " 'Naso wegenanec
fede, imohai mi nenggecde nga naso wegenanec monggoc fede, imohai
nenggecde.' yoac imocac hania dafi? Amma monggoc dedac, 'Ni Mang-
gacaru kembade.' "
18 Anu negenggec obohou degec, "Naso wegenanec fede, imocac hania
dafi? Neni yoac imocac hania obohodimbe."

19 Medacfora yeneng kpesimibeso anggec Yesungo imoc bic negemma
yofi edeyunuec, "Naso wegenanec fede, imohai mi nenggecde nga naso
wegenanec monggoc fede, imohai nenggecde. Imocac ngenaocngoc
kpesiemedae me?
20 Foracngoc, ngeni kiac songgong ammagec bangectoa bangec yomo-
cac ngicngac yeneng sogaigecde, imoc edengunuduae. Nga ngeni uba-
hodung anggec ubahodungngina imocngo merennu ngeni ubangerec
monggoc meficgegecde.
21 Ngac mong ye medacmeme nasoya wegene hau kpendzeng kpema
sabac meude. Sabac mema ye kpendzeng imoc nigeckpeude. Ye sabac
bangecfu bic fingecdac, imocac amma sogaiude.

22 Ngeni imocacsoc yaguc ubaebicgoc kecdae. Amma monggoc
ngenemba imohai ngeni ubangerec negemma sogaigec ngic mongngo
sogac sogaingina imoc naric mi meickeude.
23 Anu naso imohai ngeni wiac monggac mi kpesinenggecde, kpac.
Foracngoc, ngeni wiac monggac neac kpacfu Manggac numumigec yeng
imoc ngemmeude, imoc edengunubade.
24 Ngeni warac neac kpacfu wiac monggac mi numukecgec. Nga so-
gac sogainginango hafoangoc fengemmeudeac ngeni wiacac numuma
mebisia.
25 Ni yoac heima yoac edengunukefai. Kecma nasoya hau ni yoac
heima ngenearu monggoc mi debade, kpac. Ni didiu yombong Mang-
gacac wiac dekperagibade.
26 Naso imohai ngeni neac kpacfu numugecde. Nga neng ngeneac
amma Manggacaru numubade, imoc mi deduae.
27 Ngeni heregoc neac songo negendae nga ni Manggacarunac hayai,
imoc negensinggegecde. Imocac Manggac yengenaoc ngeneac songo
negende.
28 Ni Manggacarunac hama bangecfu mayai nga monggoc bangec
wama Manggacaru dzigene kembade."
29 Ifi deu medacfora yeneng degec, "Negenna, ge yaguc yoac mi heima
didiu denec."
30 Amma wiac sasawa negendacnec, imoc yaguc negendimbe. Ge
mongngo kpesigenggecdeac mi obohonecac amma ge Anutuarunac
hanec, imoc negensinggedimbe.
31 Ifi degec Yesungo medacfora yofi edeyunuec, "Ngeni yaguc negens-
inggedae.
32 Negenggec, naso mong hade nga bic hadac imohai ngeni ni tem-
bucna wanuma ticpac tohoma sinsararang kpema tembuc tembuc
amanginasoc kenggecde. Nga tembucna mi kecbade, nocac Manggacngo
nigoc kefude.
33 Ngeni nearu ruaegoc kecgecdeac yoac yoc edengunuduae. Nga
ngeni bangectoa bangec yomohai kpendzeng kpema kecgecde. Nga ni
bangec yomoc bic feraheaiac ngeni ubangina kuha mi mabeso."

17

1 Yesungo yoac imoc dema kiwa kurumennu fiu enu yofi numuec,
"Manggac, naso bic hadac. Ge medacgaac kuc nga kibikperagi ngicn-
gac mekperagiyemmena. Ge ifi anna Medacngo ifingoc geac kuc nga
kibikperagi ngicngac mekperagiyemmeude.
2 Geng bangecngicngac sasawa yeac kuc bageau faiyununec. Nga yeac
areng denec yeng kekecseri yemmeudeac yeni yeac bageau kecgecdeac
uayoac nga kuc ye minec.
3 Anu yeni Anutu mocgungo fora kecde amma yeng Yesu Kristo sueu
maec negennurugecde, imocngo kekecseriac hania.
4 Ni ua mebadeac denennec, imoc mesiai amma geac kuc nga kibikper-
agi bangecfu mekperagiyemmeai.
5 Manggac, bangec nga kurumeng mi fingecmaecngoc ni geac kicfu
kuc nga kibikperaginagoc kefai, ge kuc nga kibikperagina imoc nenna.
6 Manggac, ge geanggaoc ngicngacfocga bangec yomohacnac meis-
ingyununa geac kpacga mekperagiyemmeai. Yeni geac ngicngac kecgec
geng yeni nennec nga yeneng yoacga tofohoma kecgec.

7-8 Amma enacyoac nennec, imoc bic yemmeba megec. Imocac yeni
wiac sasawa gearunac hau nennec, imoc negendae. Nga geng suenuna
gearunac hayai, imoc ifingoc yaguc fora yombong negendae.
9 Imocac yeneac numugenduae. Bangectoa bangec yomocac ngicngac
yeneac mi numuduae, kpac. Ni geng ngicngac nennec, yeneac amma
numugenduae nocac yeni geac ngicngac areng
10 nga neac wiac sasawa imoc geac nga geac imoc neac. Nga ni yeneac
kekecfu kuc kibikperagigoc mema kecduae.
11 Kekecnasona bangecfu wisickebeso ammanu yeni bangecfu kec-
magec neng gearu habade. Kpetiac Manggac, nerang mocgu nga ifi isoc
yeneng mocgu anggecdeac geng kpacga nennec, imoc arennu yenen-
gareng ambesena.
12 Neng yenigoc kefai, naso imohai kpacga nennec, imocngo
garengyunuma onggongyunuba ngic mongngo mi sufuec. Yenearunac
mocgusac, hofeac medac, yeng manganeec. Mitikibiu yoac fede, imoc
hafoangoc fora fingerudeac ifi fingerec.
13 Anu neac feac feacngo yenearu sokodarudeac amma yoac sasawa
yomoc bangec yomohaingoc dekperagima yaguc gearu habade.
14 Ni enacyoacga yemmeai. Amma yei kuriha kecduaeac bangectoa
bangec yomocac ngicngac yeneng ubango ukunugec nga siriha imoc-
ngoc yeni kuric kecdaeac bangectoa bangec yomocac ngicngac yeneng
yeni ubango ukuyunugec.
15 Ge bangecfunac meicyununadeac mi numugenduae, kpac. Man-
ganaac minginango memayunubacac geng kaso ayemmebesena, imoc
numugenduae.
16 Ni bangectoa bangec yomohanac kpac nga yeni ifi isocngoc yomo-
hanac kpac.
17 Geac yoac imoc fora amma imocngo kpetiac kekecfu
meyadiyunubeso.
18 Nga geng ni bangectoa bangec yomohai suenunec, ifi isocngoc neng
yeni bangecfu sueyunuduae.
19 Yeni yoac forau kecma kpetiac kecgecdeac neng yeneac amma
kpetiac kekecfu kecduae.
20 Anu ni yeneacsac mi numugenduae. Nga enacyoacga degec ngicn-
gac yeneng imoc negemma negensinnugecde, yeneac momoc numugen-
duae.
21 Yeni sasawa mocgungoc anggecde nga geng suenunec, imoc ngicn-
gac bangectoa bangec yomohai negensinggegecdeac yeneac yofi numu-
genduae, Manggac, ge neac hereu kecnec nga neng geac hereu kecduae,
siriha ifingoc yeneng nerang here manau kecbisia.
22 Nerang mocgu kecdipe, ifi isoc yeni mocgu kecgecdeac amma geng
kuc kibikperagiagoc nennec, imoc bic yemmeai.
23 Yeni mocgu yombong kecgecdeac neng herenginau kecba geng neac
hereu kecnade. Ifi fingeru bangectoa bangec yomocac ngicngac yeni
geng suenuna mayai, imoc negentegecgecde. Nga ge neac songo negen-
nec, ifi isoc yeneac songo negengkecnec, imoc ifingoc negentegecgecde.
24 Manggac, bangec nga kurumeng mi fingecmaec ge bic heresongogoc
hoannuma kuc nga kibikperagi nennec. Nga ngicngacfocna nennec,
yeni neac kuc kibikperagiagoc imoc henggecdeac neng kecbade, imo-
haingoc nenahafoc kecnideac anende.

25 Faka dindingacac Manggac, bangecngic yeneng ge mi negenggugec
neng ine negengguai. Nga geng ni suenuna mayai, neac ngicngacfocna
imoc bic negendae.
26 Geng ni songogoc hoannunec, songo imocngo yeneac hereu feude
nga ni herenginau kecbadeac neng geac kpac bic dekperagiyemmeai
amma dekperagiyemmebade."

18

1 Nunumu wisickeu Yesungo medacfora yenigoc mekemma Kidrong
doku ferecgema noboc yufu ua mong feec, ihai kemma enggec.
2 Nga Yesungo medacfora yenigoc naso homac imohai
kpeturanggekecgecac Yuda ye Yesu docfu faiu megecde, yeng ifingoc
yufuua imoc negenec.
3 Ye ifi negemma womong gareng enara nga farisaio yeneac wasaingic
amma keracnatang meyunuu haec. Hama yenahafoc kifa hania hania
nga yareac wiac goa momoc mekenggec.
4 Anu Yesungo faka fingecmiude, imoc bic negendarecac amma yen-
earu wegenac kemma yofi kpesiyemmeec, "Ngeni merac hofocdae?"
5 Kpesiyemmeu degec, "Yesu Nadzaretengic, ye hofocdimbe." ifi degec
Yesungo yofi deec, "Imoc ni."* Ifi demanu Yuda Yesu doc meec, yeng
yeneac botucfu nanec.
6 Nga Yesungo yofi deec, "Imoc ni." imohai yeni ngade ngade kemma
bangecfu makpegec.
7 Kpefemagec monggoc kpesiyemmeec, "Ngeni merac hofocdae?" deu
degec, "Yesu Nadzaretengic."
8 Ifi degec Yesungo yofi merenec, "Ni bic edengunudua, imoc ninoc.
Ngeni ni hofocnudaeu naric medac yomoc wayunugec kembisia."
9 Nga Yesungo yoac bic deec, imocngo hafoangoc fora anudeac
torokpema yofi deec,
"Ge ngic nennec, yenearunac mong mi waba sufuec." *(Yohane 6:39)*
10 Anu Simong Petoro yeng wasaibeang mong ameagoc mekefec, imoc
kpedzima imocngo womong gareng enaraac wanacngiha kpara Mariku,
ye kpema kedzaha foiaugeng herecgeec.
11 Herecgeu Yesungo Petoro yofi edeec, "Ge beangga ameau faina
kemeu. Manggacngo kpendzenggac sokoc nenec, imoc nedacbesare."
12 Anu wasaingic nga enara amma yudangic yeneac keracnatang
yeneng Yesu mendanggema maria dzegema
13 hanahema Hanasiaru mekenggec. Nga Hanasi kpegea Kaifa ye
kifanaso imohai womong garengtoa kefec.
14 Nga "Ngic mocgungo ngicngac areng yeneac amma homeude, imoc-
ngo ngereeude." Imoc Kaifango yudangic bic dederecge ayemmeu feec.
15 Yeni Yesu mekemmagec Simong Petoro nga medac ogea mong, yeri
Yesu modaroc. Modarec medac imocngo womong garengtoa negem-
miecac yeri Yesu modacma womong garenggtoaac ama imocac oda
manaungoc enec.
16 Enu Petoro ye ine oda naguac ngadeau nanec. Nammanu medac
ogeango womong garengtoa negemmiec, yeng mama nagugareng ngac
naguu nanec, ye edema Petoro hesickeu oda manau enoc.

---

* **18:5:** "Imoc ni" imoc Anutuac kpac mong Miti eseau yemmeyemmea. Ge yoac goaac dedekperagi imohai henna. Hafac 1128.

17 Emmaec wanac naroang nagugareng nanec, yeng Petoro kpesimiec,
“Ge ifingoc ngic mehadau, yeac medac me?” deu Petorongo deec, “Ni
imoc kpac.”
18 Nga ama nomang anecac wanacngic nga keracnatang yeneng hama
gerecmosora kpedzucnema figec wewengaima feu sebingina megec
gereeu nanggec. Nammagec Petoro ye ifingoc sebia meu gereeudeac
hama botucnginau nanec.
19 Anu womong garengtoango Yesu medacforaac nga yengena
kpoukpou uayaac dekpesi ammiec.
20 Ifi ammiu Yesungo yofi meremmiec, “Ni didiu bangecfu ngicngac
yoac edeyunukecma yoacna nasosoc kpekpeturang amanginau amma
womongtoanginau dekefai. Nga yudangic sasawa kpeturanggeandae,
imohai dema sufu sufuu mong mi deai.
21 Nga geng nocac imoc kpesinennec? Ngicngac yoac deba negenggec,
yeni kpesiyemmena. Negenghenna, yoac deai, yeneng negendae.”
22 Ifi deu keracnatang yenearunac mong wegenac nanec, yeng Yesu
kpepatanggema yofi edeec, “Ge noc sinnu namma womong garengtoaac
yoac turunga ifi meremminec?”
23 Ifi deu Yesungo yofi meremmiec, “Ni yoac mong mangana deduae,
imoc dekperagina me fora deduaeu nocac nudang?”
24 Ifi deu Hanasingo Yesu witihagoc sueu womong garengtoa Kaifa,
yearu mekenggec.
25 Anu Simong Petorongo sebia meu gereeu nammanu yeni kpesimigec, “Ge medacfora yeneac arennunac mong me?” ifi degec, yeng sebi
heima deec, “Ni kpac.”
26 Ifi deu womong garengtoaac wanacngic mong, ye Petorongo
kedzaha herecgeec, yeac arennunac, yeng deec, “Ge yufu uau yegoc
tacna neng genai.”
27 Ifi deu Petorongo monggoc busic kpeu imohaingoc kokorecngo
arohoec.
28 Wereckengau yeni Yesu Kaifaarunac wasaingic oda manau kecandae ihai mekenggec. Nga womong gareng yeni Anutuac kicfu
wonongnginagoc amma makekenggac ramamedaha mi nebinggac
dema ine oda manau mi enggec.
29 Ifi anggec Piratongo sobennu mama kpesiyemmeec, “Ngeni ngic
yomoc noc haniaac yoacfu faidae?”
30 Ifi deu yeneng turunga meremmigec, “Ye faka mangana mi ambac
dede gearu mi faibing.”
31 Ifi degec Piratongo yofi edeyunuec, “Ifi anu ngeni mekemma ngenang singngina modacma fakaya isinggema desigec.” Ifi deu yudangic
yeneng degec, “Neni ngic mong kpeni homeudeac kuc mi metacdimbe.”
32 Yesungo warac yengena home homeac sing deec, imoc hafoangoc
fora anudeac faka imocnoc fingerec.
33 Nga Piratongo oda manau monggoc emma Yesu kpacma kpesimiec,
“Ge yudangic yeneac ngictau me?”
34 Ifi deu Yesungo yofi meremmiec, “Ge yoac imoc geanggaoc denec me
goango neac edegudauac denec?”
35 Ifi deu Piratongo yofi meremmiec, “Ni yudangic kpac. Geangga
ngicngacfocga amma womong gareng enara yeneng nearu faigudau.
Nga geng noc faka annec?”

36 Ifi deu Yesungo yofi merennec, “Neac eucerereng imoc bangectoa
bangec yomohacnac kpac. Imoc yomohacnac ambac dede ni yudangic
yeneac mariu mi fainugecdeac enac tofoc tofohofocna yeneng neac
amma yenigoc ewekpekpe ambau. Nga neac eucerereng imocngo
bangec yomohacnac kpac.”
37 Ifi deu Piratongo deec, “Fora, ge ngictau mong me?” ifi deu Yesungo
yofi merenec, “Geng neac ngictau mong denec. O, ni ua imoc mebadeac
fingecma yoac fora imocac hepuc amma imoc dekperagibadeac bangec-
toa bangec yomohai mayai. Nga ngic mong ye yoac foraac arennu kecde,
yeng neac ubaudumennaac kedzac kpeude.”
38 Ifi deu Piratongo deec, “Nga nocngo yoac fora ande?”
Ifi dema monggoc Yuda yenearu dzigene mama yofi edeyunuec, “Ni
yeac kopocsic mong mi meficgeduae.
39 Ni ngic mocgu makekenggac hombannu witicamaunac faingem-
meba maande, faka ifi fedeac yudangic ngictaungina faingemmeba
maudeac angemmede me?”
40 Ifi deu yeni monggoc kucgoc yombong arohogec, “Ngic ye kpac,
Baraba ine faina mabeso.” Nga Baraba ye ine yarengic.

19

1 Anu Piratongo deu wasaingic yeneng dzikacngo Yesu kpema sebia
kperec merecge kpegec.
2 Kpema somang batihema ngickunenggac ira isoc mengerema
oruhau gborockegec. Nga yeni ngakpi mong herea giweng giweng
heimigec kemeec.
3 Ifi amma hoangau hama degec, “Ohec, yudangic yeneac ngictau.” Ifi
dema kpekpepetang ammigec.
4 Anu Piratongo monggoc ngadeau mama deec, “Negenggec, ni
ngic yeac kopocsic mong mi meficgeduae, imoc negenggecdeac amma
wangecma maduae.”
5 Ifi deu Yesungo ngakpia giweng giweng nga iraya waeagoc, imoc
tacmanungoc mama nanu Piratongo deec, “Ngeni ngic yomoc henggec.”
6 Ifi deu womong gareng enara nga keracnatang yeneng ye hemma
kpacgec, “Mariponnu kpegec, mariponnu kpegec!” ifi degec Pira-
tongo deec, “Ni yeac kopocsic mong mi meficgeduaeac amma ngenaoc
wangecma kemma mariponnu kpegec.”
7 Ifi deu yudangic yeneng meremma degec, “Ye yengena sebia
meemma ni Anutuac medac deec, imocac neni dedeseriyoacnina fede,
imohai namma ye homebeso, ifi dedimbe.”
8 Ifi degec Piratongo negemma monggoc damukpeec.
9 Damukpeu ye oda manau monggoc emma Yesu kpesimiec, “Ge
dahacnac yombong?” ifi deu Yesungo turunga mong mi merenec.
10 Ifi anu Piratongo monggoc kpesimiec, “Ge neac yoac turunga nocac
mi merennec? Ni naric mesigubade nga mariponnu naric gubade,
imocac uayoac nga kuc nearu fede, ge imoc mi negennec me?”
11 Ifi deu Yesungo meremma yofi edeec, “Ge kuc imoc wihacnac mi
genggena dede geanggaoc naric mi memanubang. Imocac yofi ande,
ngic geac mariu fainudac, yeac kopocsicngo geac ferahede.”
12 Ifi deu imohaingoc Piratongo Yesu dafi kenudeac negensimanu
yudangic yeneng kpacgec, “Ge ngic imoc wana kenudeu Sisaac ogea mi

kecnade. Mong ye yengena meemma yofi dede, ‘Ni ngictau.’ ye Sisa
emmiude.”
13 Ifi degec Piratongo imoc negemma Yesu wau kenudeac sing hoforec.
Hofocma Yesu wangeru ama ngadeau mama bangecbisic botuha mong
kpara Hocdzake, ihai desi desitatacfu emma tarec. Bangecbisic imoc
hebiraio yoacfu kpara Gabata.
14 Anu makekeng nasoac efac kpefac amma yaka kpedzucnegec fe-
manu 12 kiroc wegeneu Piratongo yudangicngac yofi edeyunuec, “Ngeni
ngictaungina henggec.”
15 Ifi deu yeni kpacgec, “Meickena, meickema mariponnu kpena
homeu!” Ifi kpacgec edeyunuec, “Ni ngictaungina mariponnu kpeba
homeudeac negendae me?” Ifi deu womong gareng enara yeneng
meremma degec, “Ngictaunina imoc Sisa, mong mi kecde, kpac.”
16 Ifi degec Piratongo mariponnu kpegecdeac maringinau faiec.
17 Faiu Yesu yengenaoc mariponga tofohou bangec buma mong kpara
Hatasic degec nga hebiraio yoacfu Gorigata, imohai mekenggec.
18 Imohai kemma Yesu mariponnu kpegec. Nga yegoc ngic yohockang
noboc nga noboc Yesu botucngirau, ifi yunugec.
19 Anu Piratongo yoacbuma mong yofi ohoma mariponnu faiu nanec,
“Yesu Nadzaretenac, yudangic yeneac ngictau.”
20 Anu Yesu mariponnu kpegec, bangecbisic imoc amatoa wegenacfu
feecac amma yudangicngac homacngo kibi imoc osogec. Kibi imoc
hebiraio yoacfu nga latingyoacfu amma grikyoacfu oho ohoya nanec.
21 Ifi oho ohoya femanu yudangic yeneac womong gareng enarafocng-
ina yeneng Pirato yofi edegec, “Yudangic yeneac ngictau, ifi mi ohona.
Ngic yomoc yengenaoc deec, ni yudangic yeneac ngictau, ge ifi ohobe-
sena.”
22 Ifi degec Piratongo deec, “Yoac ohoduae, imoc ohoduanoc.”
23 Anu wasaingic yeni Yesu mariponnu kpegec nanu wambaya mema
mederegec, yohoc nga yohoc anu sokoma megec. Nga ngakpia imoc
susuic dzuhura kpac,
24 yeni imoc hemma denengeng amma degec, “Nenang yomoc mi
mesuckema meracac anudeac kpeing kpeni.” Anutuac yoac hafoangoc
fora fingerudeac wasaingic yeni ifi anggec. Yoac yofi oho ohoya fede,
“Yeneng wambana mederema ngakpina megecdeac kpeing kpegec.”
(Mitiyegec 22:18)
25 Anu Yesuac nonggonasia yeri nga Keropaac enema Maria amma
Maria kpara mong Madara, yeneng Yesuac mariponnu wegenac kemma
nanggec.
26 Nammagec Yesungo songomedaha henu nonggeagoc wegenac
nanec yeremma nonggea yofi edeec, “Nenggac, imoc geac medacy-
ombongga.”
27 Ifi dema medac, ifingoc edeec, “Medac, imoc geac nonggoga.” Ifi deu
medac ye imohaingoc Yesu nonggea yegoc kefudeac wangeru ameau
kenoc.
28 Uana mesidacdua, Yesungo imoc negemma yoac mitikibiu oho
ohoya fede, imoc hafoangoc fora fingerudeac yofi deec, “Ni dokuac
anende.”
29 Ifi deu bokong mong waing aengagoc wake wakea nanec, yeni kon-
dung sobing mong imohai mema wainnu nemuruckema babacmeacfu
dzegema faigec Yesuac enarau enec.

30 Enu Yesungo waing imoc nema yofi dema arohoec, “Ni uana bic
mesidacdua.” Ifi demanu ubea sorohoma mau asuya yaru homeec.
31 Uameme imoc makekenggac efac kpefacac naso anec. Nga yudangic
yeneng ngic mariponnu yunugec, yeneac farengngina sabata nasou
mariponnu mi nambeso negenggec. (Sabata naso imocngo hombang
kuneng yombong.) Imocac amma wasaingic yeneng mariponnu ngic
haningina kpetackema mesiyunugecdeac Pirato kpesimigec.
32 Kpesimigec wasaingic yeneng hama ngic Yesugoc mariponnu yu-
rugec, yereac haningira monggac hanahema kpetackema monggac ifin-
goc kpetackegec.
33 Kpetackema Yesuaru hama henggec, ye bic homeec, ifi anu hania mi
kpetackegec.
34 Nga wasaingic mongngo ine sangarango Yesuac pandzenga nem-
barackeu sac nga doku imohacsing maec.
35 Ngeni ifingoc faka fingerec, imoc negensinggegecdeac amma ni
kicnango hendarai nga imoc dekperagiduae. Amma ni wiac dekperagid-
uae, imocngo fora ande, imoc negenduae.
36 “Yeni sira mong mi kpetackegecde.” *(Makekeng 12:46; Bangec kisiu 9:12; Mitiyegec 34:20)*
Yoac yomocngo mitikibiu oho ohoya fede, imoc hafoangoc fora fin-
gerudeac ifi fingerec.
37 Mitikibiu yoac mong yofia fede,
“Nembarackegec, ngic imoc yeni kicnginango henggecde.” *(Dzekaraia 12:10)*
38 Imoc wisickeu ngic mong kpara Yosefe Arimatianac, yeng Piratoaru
kemma Yesuac fareng mesiudeac kpesimiec. Kpesimiu Piratongo desiu
Yosefengo kemma Yesuac farenga mesiec. Imoc yofiac, ye Yesuac medac
anu ye yudangic yeneac kengec kpeu fingectegecma mi kefec.
39 Nga Nikodemo, ye warac tofocnac Yesugoc yoac yoac anoc, yeng ic
sopea homuna gombunga ebiha 30 kiroacsoc, imoc mehaec. Sopo yereac
kpacngira mira nga aroe, imocngo yerec yerecgea.
40 Yeri imoc mehama yudangic yeneac fareng tonggo tonggoac faka
modacma farenga mema sopongo kpedanggema lineng kporucngo tem-
bonggeoc.*
41 Anu yeri Yesu mariponnu kpegec, bangec botuc imohaingoc ua
mong feec, ua imocac manau kedzebe mong gboria ngicngo memea
nanec. Nanu kicsere ngic mong warac mi faigec, imohai faioc.
42 Yudangic yeni imohai hombanggac efac kpefac anggec nga kicsere
imoc wegenac feecac Yesuac farenga imohai faioc.

20

1 Sonda gboria uameme hanac hanaheau ama werec wereckenggac
Maria Madarango kicsereu kemma kedzebe naguac hoctoa, imoc meic
meickea henec.
2 Ifi hemma monggoc nedzikemma Simong Petoro nga medac mong,
Yesuac songomedaha, yeri edeyuruec, “Yeni Kebu kicsereunac meick-
ema dahaigeng faidau, imoc mi negendimbe.”
3 Ifi deu Petoro nga medac ogea yeri kicsereu kemma

* **19:40:** Lineng imoc kpindzing mong ambiac ogea, imocngo wamba mekecgec.

4 yerahafoc sinnu nedzikemma medacogeango kucgoc nedzima
Petoro ferahema yeng bic kicsereu kensikeec.
5 Kensikema okarima henu kporucsusu tembonggegec, imocngosac
tarec. Nga ye manau ine mi enec.
6 Simong Petoro ye ngade hama kicsereu emma henu kporucsusu imoc
tarec.
7 Kporucsusu oruhau kperahagec, imocngo tembuha kporuc tosea
kpou faifaiango imocgoc mi tarec, ifi henec.
8 Ifi hemma nammanu medacogea waraima kicsereu kenec, yeng
ifingoc kicsereu emma imoc hemma negensinggeec.
9 Imoc yofiac, Yesu homecfunac yacbeso, imocac mitikibiu oho ohoya
fede, yeri imoc warac mi ireckemangoc
10 dzigenema amangirau kenoc.

11 Anu Mariango kicsere ngadeau namma kiarec. Kiacmangoc
okarima kicsereu kic fima henec.
12 Henu angero yohockang yeri ngakpiherecngira kongac kongac
yerenec. Yerenu Yesuac farenga feecfu, mongngo oruhaugeng nga
mongngo haniaugeng, ifi taroc.
13 Tacma kpesimioc, “Ngac, ge nocac kiacnec?” kpesimiec Mariango
merenec, “Yeni Kebunaac farenga meickema dahai faidauac obohoma
kiacduae.”
14 Ifi dema dzigene henu Yesungo ngadeau nanec. Nanu Yesungo
nande, imoc mi hentegeru
15 Yesungo yofi kpesimiec, “Ngac, ge merac hofocma kiacnec?” deu
negenec, “Ua minginango kpesinende.” ifi negemma deec, “Kunenna,
geng Yesuac farenga meickema monnu faidang isoc edenuna kemma
meba.”
16 Ifi deu Yesungo yofi deec, “Maria.” ifi deu dzigenema “Rabbouni.”
deec. (Arama yoacfu Rabbouni, imocac titiha kpoukpouna.)
17 Nga Yesungo yofi edeec, “Mannaaru mi enduangoc, imocac mi
kpeserenuna. Ge kemma tosofocna yofi edeyununa, ‘Ni Manna nga
ngeneac Manggac amma neac Anutuna nga ngeneac Anutu, yearunoc
embade.’ ”
18 Ifi deu Maria Madarango medac yenearu kemma Yesu henec nga
yoac edeec, imoc edeyunuec.

19 Uameme imohaingoc ama bic toforemanu Yesu medacfora yeni yu-
dangic yeneac kengecyunuu amangina nagu heima kpetinggema tacgec.
Tacmagec Yesungo hama botucnginau namma yofi edeyunuec, “Ruae
ngenearu febeso.”
20 Ye ifi dema maria nga pandzenga edzacyunuec. Edzacyunuu
medacfora yeni Kebu hemma sogaigec.
21 Nga Yesungo monggoc yofi edeyunuec, “Ruae ngenearu febeso.
Mannango suenuu hayai, neng ifi isocngoc ngeni suengunuduae.”
22 Ye ifi dema enacasuya fifiyemmema yofi deec, “Ngeni Tiri Asu
megec.”
23 Ngeni ngic yeneac kopocsic wayemmegecdeu kopocsicngina kpac
anude. Nga ngeni kopocsicngina witickegecdeu kopocsicnginaac witicfu
kecgecdengoc.

24 Medac 12 yeneac botucfunac mong kpara Toma, Tombosonga degec,
yeng Yesungo medacfora fingecyemmeec, naso imohai mi tarec.

25 Imocac medac ogofora yeneng edegec, “Neni Kebu hending.” degec
Tomango deec, “Ni kicnango biringngo kpegec mi hembade nga gbon-
nango maria titingau mi faibade amma pandzengau marinango mi faiba
enudeu imoc naric mi negensinggebade.”
26 Ifi deu uameme 8 imocac ngadeau Yesu medacfora nga Toma yena-
hafoc monggoc emma tacgec. Yeni nagungina heima kpetinggema tac-
magec Yesungo botucnginau fingecma namma yofi deec, “Ruae ngenigoc
febeso.”
27 Ifi dema Tomaac yofi deec, “Toma, gbongga sinena marinaac titin-
gau enu nga kicgango henna. Amma mariga sinena pandzennau enu
negengyohoc wama negensinggena.”
28 Ifi deu Tomango deec, “Ge Kebuna amma Anutuna.”
29 ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ge kicngo nendanggac negensinggenec.
Nga ngic mong ye kicngo mi hemma negensinggeude, ye kenehagoc.”
30 Yesungo medacfora yeneac kicfu ngicngac yeneng negens-
inggegecdeac faka kuhagoc homac mekenec, imoc kibi yomohai mi
ohodarai.
31 Nga Yesu ye Messia Anutuac medac, ngeni imoc negensinggema
kekec yeac kpacfu mekecgecdeac kibi yomoc oho ohoya fede.

21

1 Imocac ngadeau Yesungo Tiberia dzohonnu medacfora monggoc
fingecyemmeec. Imoc yofi fingerec,
2 Simong Petoro nga Toma Tombosonga dekecgec amma Natanae Gari-
raia bangecfu Kanang taonnunac nga Dzebedaioac medahora amma
Yesuac medacfora yenearunac ngic yohockang, yeni yenahafoc tacgec.
3 Tacma Simong Petorongo ogofora edeyunuec, “Ni kondungyang-
gac kembadeac negenduae.” Ifi edeyunuu degec, “Neni gegoc momoc
kennide.” Ifi dema yenahafoc gombau emma kemma tofocnac imohai
kondungyang mong mi megec.
4 Wiac mong mi mekecmagec ama wereckenu Yesungo dzohong tegiau
nanec. Nanu yeni Yesungo nande, imoc mi hensigec
5 Yesungo yofi kpesiyemmeec, “Medacfocna, ngeni kondungyang
mong medau me kpac?” deu yeni degec, “Kpac.”
6 Ifi degec yeng yofi edeyunuec, “Ngeni uficngina gomba foiaugeng
ukugec kemeu goa meficgegecde.” Ifi deu yeni deec imoc modacma
uficngina ukugec kemeu kondungyang ebiriango yombong uficfu ke-
megecac kpedzibibiema wagec.
7 Nga Yesuac songomedacngo Petoro edeec, “Imoc Kebunoc.” ifi deu
Simong Petorongo negemma sebiasac nanecac ngakpia heima gom-
baunac yuma dzohonnu kemema waraiyemmeec.
8 Nga medacfora goa dzohong tegiaugeng 100 mitaacsoc hereau
mi tacgecac yeni gombau namma uficngina kondungyangagoc kpedzi
kpedzi kenggec.
9 Kensikema tegiau emma henggec ic sogong goa nga kondungyang
gerecyohocfu tarec.
10 Ifi taru Yesungo yofi deec, “Ngeni kondungyang goa yaguc medau,
imoc mehagec.”
11 Ifi anggec Simong Petorongo tembuha gombau emma ufic kpedziu
tegiau enec. Nga imoc kondungyang kuneng kunengngo wakema kpe-
tengina 153 imocacsoc anec nga uficngo sifu mi tegerec.

12 Nga Yesungo yofi edeyunuec, “Ngeni hama menegec.” ifi deu
medacfora kengecyunuu yenearunac mongngo, ge merac dema, mi
kpesimigec. Imoc Kebunoc, yeni ifi bic negenggec.
13 Nga Yesungo gerec kiwau hama ic sogong mema yemmema ko-
dungyang ifingoc mema yemmeec.
14 Yesungo homecfunac yarec, naso imohai medacfora fingecyem-
meec, imoc atac harebec anec.
15 Anu yaka negec wisickeu Yesungo Simong Petoro yofi kpesimiec,
“Simong Yohaneac medac, ge neac songo heregoc negennec, imocngo
tosofocga yeneac ferahede me?” ifi deu Petorongo deec, “O, Kebu ni geac
heresongo negenduae, ge imoc bic negennec.” Ifi deu Yesungo yofi deec,
“Ge ramafocna medaha yaka gumecyunubesena.”
16 Dema Yesungo monggoc deu atac yohockang anec, “Simong
Yohaneac medac, ge foracngoc neac songo heregoc negennec me?” deu
Simongngo deec, “O, Kebu ni geac heresongo negenduae, imoc bic
negennec.” ifi deu Yesungo yofi deec, “Ge ramafocna yeneac gareng
kecbesena.”
17 Dema Yesungo monggoc kpesimiu atac harebec anec, “Simong
Yohaneac medac, ge neac songo heregoc negennec me?” Yesungo kpe-
simiu atac harebec anu Petoro ye negengebirima Yesu yofi edeec, “Kebu,
ge wiac sasawa negendacnec. Ni geac heresongo negenduae, imoc bic
negennec.” ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ge ramafocna meyunuma yaka
gumecyunubesena.”
18 “Ni fora yombong edeguduae, ge sebigbori kecma geanggaoc
wambaga faima songoga modacma kengha angannec. Nga ge kpengeng
annade, naso imohai mariga miacna ngic mongngo wamba heigemma
songoga mi fede, imohai megu kemma faigugecde.”
19 Petorongo homehau siric dafi homema Anutu dengereude, Yesungo
imocac heabima deec. Amma monggoc edeec, “Ge hama modacnuna.”
20 Yesungo ifi deu, Petorongo dzigenema Yesuac songomedaha henu
yeng yeri modacyuruec. Ngic modacyuruec, yeng warac yaka negec,
naso imohai Yesuac mondacfu heima merang doc meudeac kpesimiec.
21 Nga Petorongo medac imoc hemma Yesu kpesimiec, “Kebu, ge yeac
dafi negennec?”
22 Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ni songona andeu yeng kecmanungoc
dzigene habade, imocngo ine geac wiac mi ande. Ge eng hama modac-
nuna.”
23 Ifi deu tosofora botucnginaunac yofi netohogec wakeec, “Medac
imoc mi homeude.” Nga Yesungo mi homeudeac mi deec, kpac. Ye
yofisac deec, “Ni songona andeu yeng kecmanungoc dzigene habade,
imocngo geac wiac mi ande.” Yoac wisic wisickea
24 Medaha imoc ninoc. Ni wiac yomocac hepuc amma dekperagima
ohoai. Nga yoacna imoc fora, imoc negendimbe.
25 Yesungo wiac goa homac meec, ngic mongngo wiac imocac yoac sa-
sawa kibiu ohodacbac imoc bangectoa bangec yomohai faifaiac titinga
negemba mi fingecbac.

Aposoro Yeneac Siduc

1 O Teofiro, ni warac yoac ohogenai, imoc Yesungo hanahema ua meec
amma enacyoara kpounemmeec, imocac yoacsiduc seng anggendarai.
2 Ye uaya mekengkefu nasoya wegene haec imohai Tiri Asuac kucfu
aposoro warac meisingyunuec, yeni uaareng dederecge ayemmema
kurumennu enec, imocac siducnoc ohodarai.
3 Yeng kpendzeng kpekecma homema monggoc gborima yacma
uameme 40ac manau yengenaoc fingecsufu ayemmema faka hania
hania mema Anutuac eucererenggac hania edekpou ayemmeec. Ayem-
meu yeni faka imoc hemma ye fora kecde, imoc negentegecgec.
4 Amma yenigoc tacyac amma yoac yofi edeyunuec, “Ngeni
Yerusareng bic mi wabisia. Manggacac dedeseriyoac edengunuba
negenggec, imoc fora kpeudeac tomai kecbisia.
5 Imoc yofiac, Yohane ye doku bic nadzicngemmeec nga yoc ine naso
mi hereemanu Tiri Asu nadzicngemmeude.”
6 Ifi deu kpedzucnema tacgec yeneng kpesimigec, “Kebu, ge naso
yomohai Israe ngicngac monggoc kpedzucnununa neni nenang bangec
ngictauninagoc amma kecnide me?”
7 Ifi degec yofi edeyunuec, “Manggac ye kuc minginango yeng wenac
me yabungnaso hania hania faiec fede, imoc negentegecgecdeac kuc mi
ngemme ngemmea.
8 Negenggec, Tiri Asungo ngenearu mama kuc ngemmeu ngeni siducd-
edefocna anggecde. Nga ngeni Yerusareng amma Yudaia nga Samaria
bangec sasawa yerecgema yoacna dekenggec bangeha bangeha soko-
dacbeso.”
9 Yesungo ifi edeyunuma kicngina witiau efaima enec. Emmanu
hoengngo kicnginaungoc merucgema meenec.
10 Meemmanu yeni fimodacma hofocgec ngic yohockang ngakpingira
kongac kongacngo mi yenearu fingecma nambesera i.
11 Namma yofi edeyunuoc, “Gariraia bangecfunac ngic, ngeni kicngina
sawau fimangoc mi nambisia. Anutungo Yesu kurumennu meenu ye
wangunuma endac. Amma ngic enu hendau, yennoc kecma siriha
ifiangoc habesande.”
12 Anu aposoro yeni Oriwa tikibumaunac dzigenema mama
Yerusarennu enggec, imoc sing wegenac anu sabata nasou sing imoc
naric kengha angkecgec.*
13 Yerusarennu kemma ama tacyac angkecgec, imohai emma tacgec.
Tacgec, yeneac kpac yofi: Petoro nga Yohane amma Yakobo, Anderea
nga Firipo amma Toma, Batoromaio nga Mataio amma Yakobo Arifaioac
medac, Simong Dzerote nga Yuda Yakoboac medac.
14 Ngic imoc yenennoc uba mocgu amma nunumu ua tatahoc
mekecgec. Ifi anggec Yesuac nonggea Maria nga ngac goa amma
Yesuac munafora, yeneng yenigoc yenahafoc kecma nunumu ua momoc
mekecgec.
15 Anu Yesuac arengfora 120 nganoc ifingo kpedzucnema tacmagec
Petorongo botucnginau namma yofi edeyunuec.

---

* **1:12:** Imoc 800 mitasac anec.

16 “Negen negensinggoc tosofocna, negenggec, Yudango ngic hesicyunuu kemma Yesu mendanggegec, yeacnoc Tiri Asungo bicngoc Dawidiac enacfu yoac faiu ohoec, imoc fora fingecbeso, imocac ifi anec.
17 Yuda warac nenang arennoc amma kefec, ye nenahafoc Kebuac uamemeac denecdenemmea.”
18 “Amma ngic yeng faka manganaac dzo mema ua bangec mong bummeec, ihai kemma oruhango kpemeremma kekpeu wosea kpendziru keracbawa madarec.
19 Amma imocac siduc Yerusareng ngicngac sasawa negendacma bangec, imocac kpara Akedama degec, titiha yofi, ‘Bangec sac maecfu.’ ”
20 “Mitiyegecfu yoac yofi oho ohoya fede,
‘Ye amabangeha kisi fingeru ngic mongngo yeac kporucbedzou mi tacbeso.’ *(Mitiyegec 69:25)*
Amma monggoc yofi,
‘Ngic mongngo yeac ngicenaraac tatac mebeso.’ *(Mitiyegec 109:8)*
21-22 Imocac amma ngic mong yeac turunga meisinggebesonga. Yohanengo Yesu mitidoku nadzicmiu uaya hanahema mema nenanggoc kengha kecma kurumennu enec, naso imohai ngic nenanggoc kecgec, ngic imoc yeneac botucfunac ngic mong isinggeni yeng nenanggoc Yesu homecfunac yarec, imocac siduc nenahafoc debisina.”
23 Petorongo ifi deu ngic yohockang meficyurugec: Mong kpara Yosefe Basaba dekecgec, yeac kpara mong Yusto, amma ogea Matia.
24 Meficyuruma yofi dema numugec, “O, Kebu ubaheheng mingina, ge ngic yohockang yoc yerearunac daoc meisinggema edzacnununa henni.
25 Henni yeng aposoro kpac mema Yudaac tatac mebeso. Yuda ye tataha imoc wama yengena sing monnu kenec.”
26 Ifi dema numuma meisinggeudeac kpeing kpegec Matia heficgeu aposoro 11 yenearu torokpegec.

2

1 Pentekos tacyacac naso wegenemanu yenahafoc ama mocguu kpedzucnema engensicfu tacgec.*
2 Tacmagec kurumennunac udumengtoa mong firang kucgoc kpeande, imocac udumeng isoc ioha yombong fingecma maec. Mama ama tacgec, ihai emma wakeu
3 yeni siriha yofi henggec: Nedzarang gerecborang isoc fingecma ngicngac orucnginasoc tohoma tackenec.
4 Anu Tiri Asungo ubanginau kemema wakeec. Wakeu yoac siriha mong mong degec. Asungo minginasoc meficgeyemmeu yoac dekenggec.
5 Anu yudangic homac bangec noboc nobocnac hahayango Yerusareng taonnu tacgec, yeni Anutuac yoac modacma kecgec.
6 Nga udumengtoa fingeru habu homacngo imoc negemma hama kpedzucnema kerectegec anggec. Imoc yofiac, Tiri Asugoc yeneng ngicngac yeneac yoacnginausing tembuc tembuc degec negenggec.
7 Negemma kerectegec amma warecyunuma degec, “Ngic yomoc yoac andae, yeni sasawango gariraiangic.

---

* **2:1:** Pentekos tacyacac naso imoc Yuda yeneac hombang mong anec. Imocac oho ohoya yomohai fede: Makekeng 23:16; Sesememe 23:15-16; 34:22; Bangec kisiu 28:26-31; Dedeseri 16:9-12.

8 Nga yeni dafiu nenang yoacninausing yombong tembuc tembuc degec negendimbe?

9 Neni yoc patangic nga medengic amma erangngic, me Mesopotamia bangecfunac nga Yudaia bangecfunac amma Kapadokia bangecfunac, neni Ponto bangecfunac nga Asia bangecfunac,

10 amma monggoc Firigia bangecfunac, neni Pamfiria bangecfunac nga Aigita bangecfunac amma Ribia bangecfu Kirene ama tegia tegia, imohacnac amma Roma taongtoaunac hading.

11 Amma yudangic nga bangec monnunac ngic yudangic yenigoc torokpegec, kretangic amma arabiangic. Nenang ifingoc kecma yoacninasoc Anutu fakatoayaac yoacsiduc degec negendimbe."

12 Ifi dema kerectegec amma obohoma denegeng amma degec, "Faka fingecde, imoc wiac siriha mong yombong, imoc mi negentegecdimbe."

13 Goango ine yeneac deendema amma yofi degec, "Yeni waingdoku homac nedauac ubangina sufude."

14 Ifi degec Petoro ye tosofora 11 yenigoc namma ubea meyadima yofi edeyunuec, "Yudangicngac amma ngicngac sasawa Yerusarennu kecdae, ni faka yomocac hania dekperagingemmeba negenggec.

15 Ngeni ngic yomoc yenemma yofi negensidae, 'Waingdoku nema ubangina sufude.' ifi kpac. Yaguc asoac 9 kirocsac andeac waingdoku mi nedau, kpac.

16 Nga faka yomocacnoc, profete Yoelengo yoac yofi deec,

17 'Kebungo yofi dede, "Naso wisickebeso ammanu ni Asuna kpakeba mau ngicngac sasawango medacgecde. Amma naroang medacfocngina yeni profeteyoac degecde nga sebigborifocngina onga henggecde amma yadafocngina gaukpefing henggecde.

18 Amma naso imohainoc ni enac tofoc tofoho ngicngacfocna, yenearu Asuna kpakeba mau yeni profeteyoac degecde.

19 Amma deba wi sawau soi fingerude. Nga emu bangecfu faka bibiagoc siria hania hania fingerude. Naso imohai sac nga gerec amma hosuctoa fingerude.

20 Kebuac nasotoaac kuc kibikperagiagoc mi fingecmanu wenackiwa meremma kundung kpeude nga afokiwa sac isoc anude.

21 Anu Ngicngac yeneng KEBUAC kpac kpacgec Anutungo yeni sasawa kopocsicnginaac ebicfunac mesiyunuu komoc kpegecde." ' *(Yoele 2:28-32)*

22 Israengic, ni edengunuba negenggec, Yesu Nadzaretenac, ye Anutungo meefaima nonggo tacmimanu botucnginau faka kuhagoc nga negensinggegecdeac faka kuhagoc nga faka mi hengena meec. Imoc bic ireciecckeaac hania hentegecgec.

23 Yeacnoc Anutungo bicngoc negenu feec, imocac sing desima ngeneac mariu faiec. Ngeneng ye bangec monnunac ngic, dedeseria kpac kecdae, yeneac mariu faima edeyunugec yeni ye mariponnu kpegec homeec.

24 Anu homecngo ye naric mi segereec. Imocac Anutungo homecac kpendzennunac megboriu yarec.

25 Dawidingo yeac enac mema yofi deec,

'Ni nasosoc kicna KEBUARU fikecduae. Yeng foinaugeng kecdeac wiac mongngo menuu goroc goroc naric mi ambade.

26 Imocac ubaherenango ubangerec negemma nedzarannango sogaiu
sebina ifingoc ruaegoc anude.
27 Geng ubaongana wana homec amau naric mi kemeude. Ge enac tofoc
tofohongicga onggonggena kicsere naric mi henude.
28 Geng kekecac sing kpounennec. Geac kicfu sogac sogai hafoangoc fede
nga foigaugeng ubangerec feengkefude.' *(Mitiyegec 16:8-11)*
Yoac imoc Dawidingo dekperagiec.
29 Tosofocna, bangecnina Dawidiac hania dema enacefac yofi eden-
gunuba, ye homeu tonggogec. Anu kicserea feecngo yaguc fede.
30 Ye profete kefecac yofi negenec, 'Anutungo yeac bangecyombonga
yeneac arennunac medaha mong meisinggema ye ngictautatahau faiu
tarudeac deseriec.' *(Mitiyegec 132:11)*
31 Imoc kpefing hemma negemma Kristo yacyahaac yofi deec,
'Anutungo enac tofoc tofohongiha onggonggeu kicsere naric mi henude.'
(Mitiyegec 16:10)
32 Anu Yesu yenoc Anutungo homecfunac midiu yaru neni kicninango
fora hendaring.
33 Ye yacma dzigene enu Anutu marifoiango seseheec. Nga Mamango
warac Tiri Asu miudeac deec, ye imoc mema kpakeu maec, imoc yaguc-
noc hennegeng andae.
34 Dawidi ye kurumennu mi enec, kpac. Yeng ine yoac yofi deec,
'KEBUNGO neac Kebuna yofi edeec, "Ge foinaugeng tacmana
35 ngabafocga hanigaac bageau faiyunuba yeni hanititiga anggecde." '
(Mitiyegec 110:1)
36 Imocac amma israengicngac sasawa, ngeni yofi negengyombongge-
bisia: Ngeni Yesu mariponnu kpegec, ngic imocnoc Anutungo Kebu nga
Messianina fainemmeec kecde."
37 Petorongo yoac ifi edeyunuu herengina yaru, yengena nga aposoro
arengfora yofi kpesiyemmegec, "Tosofoc, neni dafi anni, ngereeude?"
38 Ifi degec Petorongo yofi edeyunuec, "Kopocsicngina kpac anudeac
ngeni tembuc tembuc Yesu Kristoac kpacfu ubangina dzigeneu doku
nadzicgec. Ifi anggec Anutungo wosoefahaac Tiri Asuya ngemmeude.
39 Nga dedeseriyoac imoc ngenang nga nambaracfocngina amma
hereau kecdae, Kebu Anutuninango kpacngunuma heitaingunuudesoc,
ngeni naric megecde."
40 Petoro ye ifi dema gorongina kpema yoac homac torokpema
edeyunuec, "Kebungo ngic mangac manganea yeneac faka imohacnac
mesingunuu ngeni komoc kpebisia! Yenigoc manganema kpac am-
bauac."
41 Anu wenac ihai ngicngac 3 tauseng yeni Petoroac yoac negens-
inggema doku nadzicma Yesuac habuu torokpegec.
42 Anu aposoro yeneng siduc gombung kpouyemmegec imoc ne-
genggecdeac yenang singngina meserima kecma ubango dedzege amma
uba urecfu yaka nema nunumu ua mekecgec.
43 Nga aposoro yenearu faka kuhagoc nga faka morora hania hania
fingectegerecac ngicngac sasawango kerectegec anggec.
44 Anu Yesu negensinggegec, yeni uba urecfu wiac sasawangina imoc
mekecgec.
45 Amma yeni bangec nga hiefinacngina suegec dzo kirecgeu tosofoc-
ngina wiac hofocgecsoc medereyemmegec.

46 Nga ngicngac wenacsoc Anutuac womonnu uba mocgu amma kpedzucnekecgec, yeni uba urecfu amaya amaya yaka nekecma yakangina imoc ubangerecgoc mederema emenec angkecgec.
47 Ifi amma Anutu dengerema kecgec ngicngac habutoango yeneng dzidziema eweheihei ayemmegec. Anu Kebungo wenaha wenaha ngicngac kopocsicfunac mesiyunuu komoc kpegec yengena arennu torokpeyunuec.

3

1 Wenac monnu 3 kiroc marai nunumunaso anu Petoro nga Yohane yeri Anutuac womonnu enoc.
2 Anu ngic mong hanimangang nonggo heremanaunac ifia fingerec, ye Kebuac womonnu nagu mong kpara Nagukereng, ihai wenaha wenaha tofoho emma faigec takefec. Ye ngicngac womonnu engemmama anggec, yenearu ubangerecac wiacac derecgeudeac ifi anggec.
3 Ngic imocngo Petoro nga Yohane yeri womonnu embeso ammaec yeremma ifingoc ubangerecac wiacac derecgeyemerec.
4 Derecgeyemeru yereng ye henserioc. Henserima Petorongo yofi edeec, “Ge nerenna!”
5 Ifi deu “Yereng wiac mong nembesonga dedape.” ifi negemma kic fima yerenec.
6 Yeremmanu Petorongo yofi edeec, “Ni hiedzona kpac nga wiac mocgu fenende, imoc ine gemba mena! Yesu Kristo Nadzaretenac, yeac kpacfu yacma kenna.”
7 Ifi dema marifoiau mema miaru imohaingoc hania ubea seriec.
8 Seriu kucbiric yacma namma yerigoc womonnu enggec. Emma yeng yu engemmama nga sing kengha amma Kebu dengereec.
9 Kebu dengerema kengha anu ngicngac hafoangoc yeneng hemma degec.
10 “Yennoc womonggac nagu kpara Nagukereng, ihai hiedzoac derecgeyemmeudeac takefec.” Ifi dema hensima kpidohoma dzonong fede fede anggec.
11 Ngic ye Petoro nga Yohane yerearu kpeketaheu ngicngac homacngo Anutuac womong mana kakasang mong feec, kpara Saromo, imohai yerearu kemma kpedzucnedacma kerectegec anggec.
12 Ifi anggec Petorongo yenemma ngicngac yofi edeyunuec, “Israe ngicngac, ngeni ngic yomoc hemma kerectegec mi ambisia. Amma ngeni neri mi nerenseribisia. Faka imoc nereac kucac mi fingecdac nga imoc nereng Kebuac kicfu gombunga kecdipeac mi fingecdac.
13 Imoc kpahac, kisicfocngina Abrahang nga Isaka amma Yakobo, yeneac Anutu yennoc enac tofoc tofohoa Yesu ngickunenggac kuc kibikperagiagoc miec. Ngeni ine ye ngadehema bangec monnunac ngic Anutu mi negemmidae, yenearu faigec. Foracngoc, Piratongo yoara isinggema yungecbesonga desiec. Nga ngeneng ine wagec.
14 Yenoc ngic kpetiac nga faka dindingac mekecde nga ngeneng ine ye wagec. Amma godzungicngo ngic mong kpeu homeec, ngeni yenoc yungecngemmeudeac serima dema
15 kekecac enarameme kpegec. Nga Anutungo ye homecfunac megboriu yarec, neni imocac hepuc aning.

16 Nga neri Yesuac kpac kpacma negensinggedicac ngic yomoc hendae,
ye kuc medac. Nga Yesuac kpacfu negen negensinggoc kecdipe, imocac
amma ye ngereehomedac. Ngeni sasawango faka imoc hendae.
17 Tosofocna, ngeni nga garengfocngina Yesuac hania mi negemma ifi
anggec, imoc yaguc negentegecduae.
18 Foracngoc, Anutungo Messia meisinggeec, yeng kpendzeng
kpekecma homeudeac profete sasawa yeneac enacfu yoac faiu degec,
imoc sasawa Anutu deecfu fingecdarec.
19 Imocac ngeni kopocsicngina kpac anudeac ubangina dzigeneu
Anutu hoanggebisia.
20 Ifi anggecdeu Anutuac hoannunac kenec kuhagoc haude. Amma
bicngoc Messia meisinggengemmeec, ye suengemmeude, imoc Yesunoc.
21 Ye kurumennu emma kecmanungoc, wiac sasawaac mengec men-
gere naso hau dzigeneude. Imocac yoac Anutungo bicngoc yombong
kpetiac profetefora enacnginau faiu dekperagigec.
22 Mosengo yofi deec,
‘Kebu Anutunginango ngeneac arennunac profete mong ni isoc, ifia
meficgengemmeu yeng yoac sasawa deude, imoc negendacbisia.
23 Anu mongngo profete imocac yoac mi tofohoudeu ye arengnginaunac
meickema kpehomebesonga.’ *(Dedeseri 18:15,18-19)*
24 Naso yomohai faka fingecdac, imoc Samuearunac profete sasawa
nangeregec, yeneng bic dekperagigec.
25 Anutungo kisicfocngina yenigoc dzadzahac mema Abrahang yofi
edeec,
‘Bangecfocga yeneac arennu ngicngac bangeha bangeha
keneheyunudacbade.’ *(Fingec fingec 22:18; 26:4)*
Ngeni dzadzahac imoc nga profete yeneac yoac maridzoming imoc
mekecdae.
26 Ngeneacnoc bic negensima Anutungo medaha sueu mama fin-
gerec, imoc ngeni sasawa kpenggodzuac sinnunac merengngunudacma
kenecngunuudeac ifinoc anec.”

4

1 Petoro nga Yohane yeri ngicngac yoac ifi edeyunuma nammaec
womong gareng amma womonggac tebengic enara nga sadukaio yeni
yenahafoc yerearu kemma ihai nanggec.
2 Nga ngic nanggec yereng yoac edekpou ayemmema Yesu ye enaran-
ina mema homecfunac yarec, imocac yoacsiduc desaheyemmedarec
yeni herebu negemma ngaba ayecmegec.
3 Ifi ayecmema mendangyuruma ama bic marai anecac witicamau
faiyurugec tacmaec ama wereckenec.
4 Anu habutoango Petoro yoac deu negenggec, yenearunac homacngo
imoc negensinggema Yesuac habuu torokpegec. Anu ngicngac imoc
kpetengina 5 tauseng anec.
5 Wereckengau yudangic yeneac tutumangtoaac memba nga
enarafocngina amma mitiac negen negengngic, yeni Yerusarennu
kpeturanggegec.
6 Kpeturanggema womong garengtoa Hanasi nga Kaifa amma Yohane
nga Aresande amma womong gareng enara kecdae, yeneac arengfocng-
ina sasawa yenahafoc kpedzucnema tacgec.

7 Tacma Petoro nga Yohane meyuru hama kicnginau faiyurugec.
Faiyuruma yofi dekpesi ayecmegec, “Ngeri noc kucfu nga meracac
kpacfu faka yomoc medaoc?”
8 Kpesiyecmegec Petoro ye Tiri Asungo ubeau wakeu yofi edeyunuec,
“Enarameme nga Israe garengfocnina deba negenggec.
9 Ngeni ngic hanimangang ye dafi ngereedac amma yearu faka gom-
bunga dafi fingecmidac, imohaingoc kpesinecmebau.
10 Ngeni nga israengic sasawa negenggecdeac yoac yofi deireckeba,
ngeneng Yesu Kristo Nadzaretenac mariponnu kpegec homeu Anutungo
ye homecfunac megboriu yarec kecde. Nga yeac kpacfu ngic imoc
ngereema kicnginau nande.
11 ‘Amameme ngic yeneng hoc mong mangana dema ukugec. Nga hoc
imocngo amaac hoc wotung amma seria nanude.’ *(Mitiyegec
118:22)*
12 Ngic monggaru kpeketahegec yeng kopocsicac ebicfunac naric mi
mesiyunuude, komoc kpegecdeac sing mong mi fede, kpac. Bangeha
bangeha nenang Yesuac kpacfu kecni yeng kopocsicac ebicfunac mesin-
unuu komoc kpenide.”
13 Anu Petoro nga Yohane yeri kibiama yadau mong mi tarocngo
kengeha kpac enacefacngoc yoac deocac yeni imoc negemma kerectegec
anggec. Amma yeri Yesugoc kefoc, imoc yerensigec.
14 Anu ngic sebia ngereec, yeng yerigoc nanu henggecac yoac
merengyecmegecdeac obohogec.
15 Obohoma tutumangtoaunac ayecmegec sobennu mama nammaec
yenaocngoc yoac yofi dema denegeng anggec.
16 “Nenang ngic yohockang dafi ayecmenideac obohode. Yeri negens-
inggegecdeac faka kuhagoc yombong meec fingectegeru Yerusarennac
ngicngac yeneng siduha bic negendacdau, imocac busic naric mi
kpenide.
17 Nga yoac imoc amasoc kenu negendacbauac yeri Yesuac kpacfu
yoac monggoc mi edekpou ayemmeecdeac dekengec ayecmeni.”
18 Ifi dema kpacyuruma yofi edeyurugec, “Ngeri Yesuac kpac ngic
monggoc edekpou mi ayemmebesera.”
19-20 Ifi degec Petoro nga Yohane yereng yoac yofi merengyemmeoc,
“Wiac kicninango hening amma kedzacninango negening, imoc busic
naric mi kpenide. Ngeni ngenaoc negenghenggec, ngeneac yoac me
Anutuac yoac tofohobesonga. Damocngo Anutuac kicfu ngereede?”
21 Ifi deec yeni dekengec yoac monggoc ayecmema eng faiyurugec
kenoc. Imoc yofiac, faka fingerecac ngicngac sasawa Anutu dengeregec.
Imocac aposoro dafi ayemmebeso, imocac obohogec.
22 Nga ngic faka kuhagoc sebiau fingeru ngereec, ye ngicyada kifaya
40 feraheecac yeni aposoro eng wayurugec.
23 Wayurugec Petoro nga Yohane yeri arengfocngira yenearu dzigen-
ema kenoc. Kemma womong gareng enara amma garengfocngina yoac
edeyurugec, imocac yoacsiduc edeyunudarec negenggec.
24 Negemma yeni uba mocgu amma Anutu kpacma dengerema yofi
degec, “Kuctoa mingina Anutu, ge kurumeng nga bangec amma kon-
dung nga imocac iwai hania hania meficyununec.
25 Geng bicngoc Tiri Asu edena yeng kisicnina amma enac tofoc
tofohoga Dawidi, yeac enara meefaina yeng yoac yofi deec,

'Foracngoc bangeha bangeha ngicngac areng, yeni faka mangana anggecdeac yoac dedzege andae nga ngiha ngiha yeni negen negeng ua mema kpedzongemeandae, imoc mi ngereede.
26 Bangecac ngictau yeni efaigec ngic enara uayoacnginagoc, yeni kpeturanggema KEBU memadae. Nga yeng ngic meisinggema kerecdokungo nadzicmiec, ye ifingoc memagecdeac yoac dedae.' *(Mitiyegec 2:1-2)*
27 Geac enac tofoc tofohoga kpetiac, imoc Yesu Kristo nga geng ye kerecdokungo nadzicminec. Nga taong yomohainoc Herode nga Pontio Pirato, yereng bangec monnunac ngic Anutu mi negemmidae, yeneng israe ngicngac yenigoc kpeturanggema ye keracmangang ammigec.
28 Amma waracngoc geangga kucfu nga enacgango denecac sirihau ifi ammidacgec.
29 O Kebu, yomoc ine dekengec yoacngina hennegeng amma enac tofoc tofohofocga kuc meficnunuma nanggenununa yoacga kengeha kpac dekperagiyemmebisina.
30 Demina mariga sinena sebiu ngerec ngeree nga negensinggegecdeac faka kuhagoc nga faka mi hehena kpetiac enac tofoc tofohoga Yesu, yeac kpacfu fingeckembeso."

31 Ifi numugec wisickemanu amabangec kpedzucnema tacgec, imoc kpididieu Tiri Asungo ubanginau wakeu Anutuac yoac kengeha kpac ngic enacefac deireckeyemmegec.

32 Yesu negensinggegec, habu imoc yeni uba mocgu amma wiac feyemmeec, imocac neac geac mi dema urecngina mekecgec.

33 Aposoro yeneng Kebu Yesu homecfunac yarec, siduc imocac hepuc amma kuhagoc dekperagigec. Nga danggunuctoayango sokoyunudacma feec.

34 Yeneac botucnginau mongngo wiac monggac mi obohoec, kpac. Ngicngac sasawa amabangecnginagoc kecgec, yeni amabangecngina imoc desigec hiedzo kirecgeu

35 Aposoro yenearu faigec. Faigec, yeneng ngic yeni iwaiac obohogecsoc medereyemmekecgec.

36 Anu ngic mong kefec kpara Yosefe, aposoro yeneng kpara mong Banaba degec, imocac titiha yofi: Demeseri medac. Ye Rewiac arennunac Kipiro nucfu fingerec.

37 Ngic yeng bangeha mong desiu hiedzo kirecgeu aposoro yenearu mekemma faidarec.

5

1 Anu ngic mong kefec kpara Anania, ye enema Safiragoc bangecngira noboha mong desiec dzo kirecgeec.

2 Kirecgeu dzo tosea meickema faiu tarudeac enema edeu negentegeru uba mocgu anoc. Amma toseasac aposoro yenearu mekemma faiec.

3 Faiu Petorongo yofi edeec, "Anania negenna, Satangngo ubagau kemeu geng Tiri Asu ikoc ammima bangecga nobohaac bung tosea herandzina fede.

4 Amabangecga noboha fegembeso dema fegembac me desina dzo kirecgeu imocngo 'ifi me ifi amba' dema ambang. Ge ubagango tobangguu ifi andang, imoc naric mi ande. Negennec, ge ikoc annec, imoc ngic neni mi anemmenec, kpac. Ge Anutunoc ikoc ammidang."

5 Ifi deu Anania ye yoac imoc negemma imohaingoc todingge makpeu
asu heifeec, imoc kpac anu homeec. Anu yeni sasawango faka fingerec,
imocac siduha negemma damuyunuu kengectoa anggec.
6 Nga ngicmedac yeneng yacma farenga biranggema tofoho kemma
tonggogec.
7 Tonggomagec aua harebec wisickeu enema ye ewearu faka fingerec,
imoc mi negemma haec.
8 Hau Petorongo yofi kpesimiec, “Bangec nobohango dzo kirecgedac,
imocsac me?” kpesimiu yeng deec, “Oc, imocsacnoc.”
9 Ifi deu Petorongo yofi edeec, “foracngoc, ngeri Kebuac Asu to-
banggeecdeac denegeng amma uba mocgu andaoc. Negennec, ewega
tonggoma hadau, yeni nagu ngadeau nandae, mi hereemanu ge ifingoc
tofogu kemma tonggogugecde.”
10 Ifi edemanu ye imohaingoc haniau todingge makpeu asuya ereu
homeec. Homeu ngicmedac yeni ama manau emma ye bic homeec, ifi
hemma farenga tofoho kemma ewea feec, imocac tegiau tonggogec.
11 Anu kpebung sasawa amma ngicngac sasawa yeneng siducngira
negemma damuyunuu kengectoa anggec.
12 Aposoro yeneng negensinggegecdeac faka kuhagoc nga faka mi
hehena, imoc homac ngicngac yenearu megec. Nga Yesuac habu sasawa
yeni Anutuac womong mana mong katapa mi kpekpea feec, kpara
Saromo, ihai uba mocgu amma kpeturanggema kecgec.*
13 Kpeturanggegec ngicngac yeneng kengec amma yenearu mi
torokpegec. Amma yeni sifu eweheihei ayemmema kecgec.
14 Ifi anggecac ngicngac homac yeni Kebu negensinggema yenearu
kentorokpe anggec Yesuac habu yadiec.
15 Aposoro yeni faka kuhagoc megec henggecac amma yeni hafeigoc
fefe nga dzakegoc sinnu yofi dema faiyunugec, “Petorongo kengha anu
sifunec ongeango kpahacyunuu hafeingina kpac ambeso.”
16 Amma Yerusareng taong yerec yerec amabangec hereau tackende,
imohacnac ngicngac homac hafeinginagoc amma asu seuhagocngo me-
manganeyunugec, yeni hesicyunu kenggec ngereedacgec.
17 Faka ifia fingeru womong garengtoa nga arengfora sadukaio ngich-
abu, yeneng keracmangang angkecma
18 aposoro mendangyunuma witicamau faiyunugec.
19 Faiyunugec tofocnac imohai Kebuac angero mongngo nagu meyem-
mema hesicyunuu mama yofi edeyunuec.
20 “Ngeni Anutuac womonnu emma namma kekec gboriaac hania
ngicngac sasawa edeyunudadacbisia.”
21 Ifi edeyunuu negemma ama werec wereckenggac womonnu emma
ngicngac edekpou ayemmegec.
Naso imohai womong garengtoango arengforagoc yudangic yeneac
tutumangtoa, imocac memba nga israe ngicngac yeneac enaratoa kpa-
cyunuu hadacma kpeturanggegec. Kpeturanggema aposoro meyunu
hagecdeac witicamau yoac faigec kenec.
22 Kenu keracnatang yeni kensikema witicamau hofocyunuma dzi-
gene hama degec,

* **5:12:** Imocac onga hafac 615nu nga 617nu fede.

23 “Neni kensikema nagu kia seria yombong memea henni gareng yeni
naguu nandau. Anu nagu witima emma ngic hofocyunuma ine ngic
mong mi hending.”
24 Yoac imoc degec womonggac tebengic enara nga womong gareng
enara, yeneng faka fingecdac, imocac obohogec.
25 Ifi ammagec ngic mongngo hama deec, “Negendae, ngic witicamau
faiyunudau, yeni womonnu ngicngac kpouyemmema nandae.”
26 Ifi deu tebengic kunengngina yeng keracnatang meyunuu kenggec.
Nga ngic yeneng hocngo yenerebauac kengecyunuu aposoro yumeau
hesicyunu hagec.
27 Nga yudangic yeneac gamang, imocac memba, tutumannu
faiyunugec nammagec womong garengtoango yoac yofi kpesiyemmeec.
28 “Ngeni ngic yeac kpacsiduha ngicngac edekpou mi ayemmegecdeac
dederac angemmeing. Nga ngeni ine yoac imoc edekpou ayemmema
Yerusarennu monggoc desahedae. Amma ngic imoc yeac sawaac kopoc-
sic, imoc neneac witiu faibeso dedae.”
29 Ifi degec Petoro nga aposoro goa yeneng yoac yofi merengyem-
megec, “Anutuac yoac wama ngicyoac tofoc tofoho, imoc naric mi
ambesonga.
30 Ngeni Yesu maringinango mariponnu kpema kpehomegec kisicfoc-
ninaac Anutungo ye homecfunac megboriu yarec.
31 Yaru Anutungo meemma enaramemetoanina nga memengerecnina
amma kasonina gununggeu foiau nande. Nga israengic ngeni ubangina
dzigeneu kopocsicngina kpac anudeac ifi anec.
32 Anutungo Tiri Asu enac tofoc tofohofora yemmeande. Nga Tiri Asu
nga neni Yesuac siduc imoc nenahafoc dekperagidimbe.”
33 Yoac ifi edeyunuu wosongina meu aposoro yunuhomegecdeac
degec.
34 Ifi degec tutumangnginau farisaiongic mong tarec, kpara Gamarie,
ye mitiac negen negengngic nga ngicngac yeneng yeac ewea heikecgec.
Yeng deec, “Ngeni ngic yomoc ama sobennu meyunu kemema nam-
magec.”
35 Ifi deu meyunu kemegec enarameme arengfora yofi edeyunuec,
“Israengic, ngeni ngic yomoc haniangina negentegecma faka ayemme-
bisia.
36 Warac naso mong ngic mong kpara Teuda yengenaoc fingecma deec,
‘Ni ngickunengngina.’ ifi deu ngic 400 isoc yearu kpeketahegec. Nga
ye yengena dzikac kima homeu arengfora ticpac tehegec uangina kpac
anec.
37 Ye kpac anu takesiac amma kpac oso oso nga oho oho naso megec,
naso imohai Gariraia bangecfunac ngic mong kpara Yuda, ye ngic goa
herengina miaru yeni ye modacgec. Yuda yengena ifingoc kpegec kpac
anu arengfora ticpac tehedacgec.
38 Imocac amma yofi edengunuba negenggec, ngeni ngic yomoc
wayunugec kenggec. Yeni uaareng yomoc ngic negen negennu medaeu
imoc bic kpac andarude.
39 Nga Anutungo nonggo tacmanu medaeu ngeni mi kpetariyem-
megecdeacsoc anggecde. Kecma Anutu ngaba ammibauac.”
40 Ifi edeyunuu ireckema aposoro kpacyunugec hagec dzikacngo
yunugecdeac edeyunugec. Yunugec wisickeu yeni yoac monggoc Yesuac
kpacfu mi dekperagigecdeac deracyunuma sueyunugec.

41 Sueyunugec, yeni naric Yesu kparaac amma gamekpekpe ayem-
megec, imocac ubangerecfu tutumannunac mama kenggec.
42 Amma yeni wenaha wenaha Anutuac womonnu nga amaya amaya,
imohai Yesu ye Messia imocac siduc gombung edekpou ayemmema ua
imoc mi wagec.

6

1 Naso imohai Yesuac habu sokoma kenec. Sokoma kenu nenesemeng
wenacsoc mendzicyemmekecma yudangic grikyoac dekecgec, yeneac
hodzec medadangyunugec. Ifi anggec, yeni yudangic ama mingina
kecgec, yeneac ubakpekpe anggec
2 aposoro 12 yeneng Yesuac habu kpacyunudacma yofi edeyunugec,
“Neni yaka hendzic hendzic ua imoc nanggema Anutuac yoac dede,
imocac ua wadacni mau naric mi ngereeude.
3 Negen negensinggoc tosofocna, ngeni imocac amma ngic 7 ngenang
botucfunac meisingyunubisia. Ngic Asungo ubangina wakeu negen
negeng nga fakangina gombunga yenengkecdae, ngic fakangina ifia
meisingyunubisia. Nga neneng ua imoc yemmeni mebisia.
4 Nenaoc ine ua imoc wama nunumu nga Anutuac enacdede ua
mekecbisina.”
5 Yoac ifi degec habutoa yeneng negenggec ngereec. Anu ngic yofiguc
meisingyunugec: Stefano, ye negen negensingtoayagoc amma Tiri Asu
wake wakea femiec, amma Firipo nga Porokoro amma Nikano, Timong
nga Pamena amma Nikorao. Nikorao ye Antiokianac nga ye bangec
monnunac ngicngo warac Anutu mi negemmima kecma yudangic yen-
earu torokpeec.
6 Yeni ngic imoc aposoro yeneac hoannu faiyunugec nanggec aposoro
yeneng maringina sebinginau faima yeneac amma numugec.
7 Anu Anutuac yoacngo Yerusarennu yadima sokoma kenu Yesuac
habu yenearu nasoya nasoya torokpeu torokpe fingeckenec. Fingeck-
enu Anutuac womong gareng, yenearunac homacngo siduc gombung
negensinggema modacgec.
8 Stefano ye Anutuac danggunuc nga kuc homac femiec. Imocac
amma yeng ngicngac botucnginau kecma Kebu negensinggegecdeac
faka kuhagoc nga faka mi hehena homac meec.
9 Anu yudangic yeneac kpekpeturang amangina mong kpara Feack-
ekec* degec, yenearunac ngic goango yacma Stefanogoc yoacngina en-
gemmama anec. Ngic imoc yeni Kirene nga Aresandria amaunac amma
Kirikia nga Asia bangectoaunac.
10 Nga Stefano ye Tiri Asuac kucfu yoac negentegecma deu yeni yoac
turunga merembesonga osigec.
11 Osima ngic goa fenggeyunugec, yeneng Stefanoac yofi degec, “Ngic
ye Mose nga Anutu demanganeyuruu negening.”
12 Ifi degec ngicngac habutoa amma yudangic enarafocngina nga mitiac
negen negengngic, yeneac wosongina miacgec. Miacgec yeni Stefano
mema mendanggema yudangic yeneac tutumangtoau mekemma

* **6:9:** Kpekpeturang ama imocac memba yeni warac ebicfu kecgec. Yeni ngickuneng mocgu mocgu yeneac wanac kecgec. Kecma yenaocngoc hiedzo kpeturanggema bummeemema ngic imoc wayunugec.

13 ihai ngic ikoha faiyunugec yeneng hepuc amma yofi degec, “Ngic imoc
ye nenanggac ama kpetiac nga dedeseriyoacnina wisic wisickea kpac
tatahoc demanganeande.”
14 Yeng yoac yofi deu negening, “Yesu Nadzaretenac, yennoc ama yomoc
iriringgema singyoac Mosengo deficgenemmeec, imoc wama yoac gbo-
ria heficgenemmeande.”
15 Nga yudangic sasawa tutumangtoanginau tacgec, yeneng Stefano
henserima henggec kicmesuyango angero yeneac siric isoc anec.

7

1 Womong garengtoango Stefano kpesimiec, “Yoac dedae, imoc fora
me?”
2 Ifi deu Stefanongo yofi deec, “Mangfocna nga sactosofocna, yoac
deba negenggec: Kisicnina Abrahang ye Harang taonnu mi kemma
Mesopotamia bangecfu kecmanu Anutu kuc nga kibikperagi mingina,
yennoc fingecmima yofi edeec,
3 ‘Ge amabangecga nga arengfocga wayunuma neng bangec mong edza-
cgubade, ihai kemma kecbesena.’ *(Fingec fingec
12:1)*
4 Anu ye yoac ifi negemma Kardea bangec wama Harang taonnu
kemma kefec. Ihai kecmanu mama homeec. Homeu Anutungo bangec
ngeni yofinenggac kecdae, Abrahang imohai sueu haec.
5 Hesicke hama bangec mong mi wamiu tiuenec, imoc kpac yombong.
Ye nga bangecfora dengec tigec enudeac areng kpeyemmeec, imoc
nambaraha kpac kecmanu edeec.*
6 Amma Anutungo yoac mong yofi deec, ‘Esangaboga nga bangecfocga
yeni kifa 400 ngic mong yeneac bangecfu kuric kecma enac tofoc tofoho
ua mema sisic witiau kecbesandae.’
7 Amma yoac mong yofi torokpeec,
‘Enactofoc tofohofocngina meyunugecde, ngic imoc yeni turunga yem-
mebade nga nambaracfocga faiyunugec bangec yomohai dzigene
hama enac tofoc tofoho anemma kecbesandae.’ *(Fingec fingec
15:13-14)*
8 Anutungo Abrahang dzadzahac mima sebi tosangina herecgegecdeac†
Anutungo Abrahang edeec. Ifi edeecac medaha Isaka kpeficgeu fin-
gecma uameme 8 femanu medahaac sebi tosea herecgeec. Anu Isakango
Yakobo kpeficgeec nga Yakobongo kisicfocnina 12 kpeficyunuec.
9 Kisicfocnina yeni munangina Yosefe keracmangang ammima Aigita
bangecfu faigec ngic goa yeneng bummema mekenggec. Ihai kecmanu
Anutungo yegoc kefecac amma
10 kpendzennunac meickema ubangerecgoc kekec heficgemiec.
Yeng Yosefe wosoefac ammima negen negentegec miu Aigita ngictau
Faraongo negen negenga imoc hengngereema yengena amagerec nga
aigitangicfora momoc garengyunuma kefudeac ngickuneng faiec.
11 Faiu kecmanu Aigita nga Kanaang bangecfu bodi fingeru ebic
kuneng meficgegec. Ifi fingeru kisicfocnina yeni nenesemenggac
homema kecgec.
12 Kecmagec ‘Aigita bangecfu semeng fede’ ifi degec negemma
Yakobongo medacfora sueyunuu ihai kenggec.

---

* **7:5:** Fingec fingec 17:8; 48:4 † **7:8:** Sebi tosea, imoc ngicmedac fusacnginaac dumbengaac sebera fede, imoc herecgeandae.

13 Kecma naso monnu monggoc kenggec Yosefengo dacfora haniaya
dekperagiyemmeec. Dekperagiyemmeu Faraongo Yosefe yengena nga
arengfora haniangina negentegerec.
14 Ifi anu Yosefengo dacfora edeyunuu kemma mangngina Yakobo nga
arengfocngina sasawa bic kpacyunugec hagec. Nga ngicngac hagec,
yeneac kpetengina 75 anec.
15 Nga Yakobo ye Aigita bangecfu kemma kecma homeec nga medac-
fora kisicfocnina yeni ifingoc ihaingoc homedacgec.
16 Homegec farengngina Sikeng amau meyunu hagec. Hama
Abrahangngo Sikeng amau Hamoro medacfora yenearunac bangec
mong kicsereac amma siriwa dzo dafigucngo bummeec, imohai
tonggoyunugec."
17 "Anutungo wiac Abrahang miudeac bicngoc deseriec, imoc fora
fingerudeac naso wegenemanu Yakobo esangabofora nga bangecfora
yeni Aigita bangecfu homac fingecsahe anggec.
18 Ifi amma kecmagec Aigita ngictau gboria mong fingerec, yeng
Yosefeac hania mi negenec. *(Makekeng 1:8)*
19 Anu ngictau yennoc kisicfocnina meenti memati ayemmema meman-
ganeyunudarec. Amma yeng yofi edeyunuec, 'Ngeni sabacfocngina
wayunugec homedacbisia.' "
20 "Mose ye naso imohai fingeru Anutungo sabac gombunga imoc
henu ngereec. Nga ye mamaac amau afo harebec kefu garenggegec.
21 Ifi amma mekemma ama ngadeau tihereema faigec feec. Femanu
Farao naroangango meficgema yengena medac isoc mema mekefu
yadiec.
22 Yadiu Farao ngicfora yeneng aigitangic yeneac faka nga negen
negeng kpoumigec negentegecma kecma wiac deme anu kuhagoc anec."
23 "Kecma kifaya 40 anu ye israengic ogofora yenennegeng anudeac
ubea efaiu kenec.
24 Kemma aigitangic mongngo israengic mong eng kpeu hemma ogea
meficgema turunga meremma aigitangic homemea kpeec.
25 Kpema yofi negenec, 'Ni arengfocna Faraoac mariunac
mesiyunubadeac dema Anutungo ua nende, imoc negentegecdae
gedang.' Ye ifi negenec anu israe ngicngac yeneng imoc ine mi
negentegecgec.
26 Anu wereckengau monggoc kemma israengic yohockang eng eweec
meficyuruma demefac ayecmema yofi edeyuruec, 'Ngihoc waec, ngeri
areng mocgungo ewedape, imoc naric kpac.' "
27 "Ifi deu ngic ogea kpeecngo Mose kpefahama yofi deec, 'Mongngo
mi nereac desidesingic me gareng faiguec.
28 Ge worang aigitangic kpehomedang, ifi isoc ni gedang ifingoc
nubeso annec.' *(Makekeng 2:14)*
29 Ifi deu Mosengo yoac imoc negemma imohaingoc worama Midiang
bangecfu kemma kuric kefec. Ihai kecma ngac mema medac yohockang
kpeficyuruec."
30 "Anu kifa 40 monggoc kecma Sinai tikiugeng bangec hocsir-
agocfu kemma kecmanu angero mongngo icbarama susiau gerecborang
manau fingeru henec.
31 Hemma kpidohoma hentegerudeac kenu Kebuac yoac yofi fingerec,

32 'Ni kisicfocga yeneac Anutu, Abrahang nga Isaka amma Yakobo,
yeneac Anutunoc.' Fingeru Mose ye dzonong fede fede amma kengec
kpeu kiwa sufuma ngonducnema nanec.
33 Nammanu Kebungo yofi edeec, 'Bangec nannec, imoc bangec
kpetiac, imocac hanitabega hesina.
34 Ni ngicfocna Aigita bangecfu sisicyunugec kiacudumeng anggec
ereu yenenduae. Amma mesiyunubadeac yaguc maduae. Imocac Aigita
bangecfu sueguba bic kembesena.' " *(Makekeng 3:2-10)*
35 "Ngic yeneng Moseac yoac wama yofi degec,
'Mongngo ge neneac desidesingic me gareng mi faiguec, kpac'
(Makekeng 2:14)
Anutungo ngic yenoc israengic yeneac enarameme nga mesi mesingic-
ngina anudeac dema angero sueu gerecborang manau fingecmima ua
imoc demiec.
36 Ifi amma Anutungo Mose sueu kemma hesicyunu haec. Ye Aigita
bangecfu nga Kondung sacsacfu nga bangec kisiu faka mi hehena nga
negensinggegecdeac faka kuhagoc homac mema kecmanu kifa 40 anec."
37 "Amma Mose yennoc israengic yofi edeyunuec,
'Anutungo arengfocngina yeneac botucfunac profete mong ni isoc
meficgengemmeude.' *(Dedeseri 18:15)*
38 Amma yengngoc bangec hocsiragocfu kisicfocnina yeneac kpebung-
goc kpeturanggema kecma Sinai tikiu emma angeroac enacfunac yoac
kekehagoc negemma mama edenunuec."
39 "Kisicfocnina yeni yengena wama yoara membaickema Aigita
bangecfu dzigenegecdeac ubangina suema
40 Arong yofi edegec, 'Ge nemuonga mong menemmena nemu imoc-
ngo warainemmebeso. Mosengo Aigita bangecfunac hesicnunu haec, ye
gedang bic sufuma kpac anec.' *(Makekeng 32:1)*
41 Ifi dema naso imohai nemuonga burumaka medaha siric isoc mema
hosuc heimigec. Yeni maringinango onga mema imoc deafehe ammima
hoanggegec.
42 Ifi anggec Anutungo ngadeyunuma sawau onga hadehade afe-
heyunugecdeac wayemmeec. Profete yeneac kibiu yoac imocac yofi bic
oho ohoya fede,
'Israe mingina, ngeni kifa 40 bangec hocsiragocfu kecma yang hosuc
heima me sesegerec goa mong mi ohonenggec, kpac.
43 Ngeni nemu Morokoac kporucbedzo tofohokecgec nga nemu Refang,
yeac asomeng onga mekecgec. Wiac imocnoc numumigecdeac memen-
gere anggecac amma ni Babirong bangec hereau faingunubade.' "
(Amosi 5:25-27)
44 "Kisicfocnina yeni bangec hocsiragoc, ihai Anutuac kporucbedzo
megec, imoc Anutungo Mose siriha edzahema derecgemiec, imocac
sirihau memea.
45 Bedzo imocnoc kisicfocnina Yosuango enara meyemmeu yei bange-
careng goa yeneac bangecfu mehama tacdacgec. Tacmagec Anutungo
bangecareng kecgecmoc, yeni yunukporac ayemmeu kisicfocnina yeni
bangec tigec enu Anutuac kporucbedzo imohaingoc torokpeu torokpe
mekengkecmagec Dawidi fingerec."
46 "Anutungo Dawidi wosoefac ammiu yeng Yakoboac Anutu, yeac
amawomong mong meficgeudeac numumiec.

47 Foracngoc, imoc yengenaoc kpac, Saromongo Anutuac womong
memiec.
48 Engenatoa yeng ine ngic yeneng womong mong maringo memea,
ihai tacyac mi angande. Profete mongngo enacyoac yofinoc deec,
49 'Ngictau tatacna imoc kurumeng nga bangec imocngo titiserina, Ke-
bungo ifi dede. Ngeneng amatatacna mong menenggec imoc ine
mi ngereeude amma fefe monggac manau tacnegembade, imoc
obohoude.
50 Foracngoc, ni marinango wiac sasawa meficgedarai.' " *(Yesaia 66:1-2)*

51 "Ngicngac gori goria, ngeni ubakedzacngina fonggo fonggoya, kisic-
focngina yeni Tiri Asu deendema ammikecgec, ngeni ifingoc ifi andae.
52 Kisicfocngina yeni profete sasawa yunukporac ayemmegec. Profete
yeneng dindingac mingina fingerudeac kpefingyoac degec nga ngeneac
kisicfocngina yenennoc yenahafoc profete imoc yunugec. Kecma Ngic
Dindingac yengena fingeru ngenennoc doc mema ye kpehomegec.
53 Ngeni angeroac enacfunac dedeseriyoac megec nga imoc ine sifu
wagec."

54 Stefanongo yoac ifi edeyunuu negemma wosonginau meu yeni
herebu kuneng negemma yearubigeng fima enacngina kisaranggema
nangengngina manganeec.
55 Stefano ye ine Tiri Asungo ubeau wakeu kurumennu fiu enu Anu-
tuac kuc kibikperagiau Yesu Anutu foiau nanu hemma deec,
56 "Negendae, ni kurumeng anggeu Ngicac Medacngo Anutu foiau
nanu henduae."
57 Ifi deu yeni sasawango kpeborongtoa kpema kedzacngina kpe-
fonggema yearu ururunggema kpefahe kpefahe kemma
58 taong ngadeau kensikema hocngo ukuma heigec. Ifi amma hepuc-
ngic yeni ngakpingina herea hesima ngicmedac mong kpara Sauro, yeac
haniu guruhegec.

59 Guruhema Stefano hocngo heigec yeng yofi dema numuec, "O Kebu
Yesu, ge ubaongana mena."
60 ifi dema fafoc heima arohoma kpacma deec, "Kebu ge kopocsicngina
yomoc wayemmena." ifi dema homeec. Homeu Saurongo faka imocac
negenu ngereec.

8

1 So, naso imohaingoc Yerusarennu kpebung kecgec, yeni hana-
hema yunukporac ayemmegec. Ayemmegec ticpac tehema Yudaia nga
Samaria bangectoau kendacgec aposoro yeneng ine tacgec.
2 Amma ngic goa Kebu eweheimima kecgec, yeneng Stefano mema
kiacsonggongtoa yombong ammima tonggogec.
3 Anu Sauro ye kpebung yunukporac ayemmeudeac amaya amaya
emma ngicngac metai ayemmema witicamau faiyunuec.

4 Yesuac habu yeni ticpac tehema kenggecngo ine guruamasoc kecma
ngicngac Anutuac enacyoac dekperagiyemmekecgec.
5 Ifi ammagec Firipongo samariangic yeneac taonnu sikema Kristoac
yoacsiduc dekperagiyemmeec.
6 Dekperagiyemmema negensinggegecdeac faka kuhagoc meu
hemma kedzac kpema yoara yenahafoc negenggec.

7 Imoc yofiac, ye asu seuhagoc homac kisangyunuu ngic hereunac
erema arohoma woragec. Amma ye puring hania hania homac men-
gereyunuec.
8 Ifi anu taong imohai ngicngac yeni ubangerec kuneng negenggec.
9 Anu taong imohai ngic mong kefec kpara Simong, ye bangecac
hadehadegoc ua mekefu samariangichabu yeneng henggec bibiagoc
anec. Ye yengenaac negenu engena anec.
10 Anu engena mamea yeni yenahafoc yeac negenggec engena anu
eweheimima yofi dema kecgec, “Anutuac kuc kunengngo yearu fede.”
11 Ye boru mema kerec ayemmeu kpidohoma yearu kpeketahema
nasoherec kecgec.
12 Anu Firipongo Anutuac eucererenggac siduc nga Yesu Kristoac
hania deireckeyemmeu ngicngac yenahafoc negensinggema mitidoku
nadzicgec.
13 Ifi anggec Simongngo ifingoc Yesu negensinggema doku nadzicma
Firipoac hoannu kefec. Firipongo faka kuhagoc nga faka mi hehena meu
Simong ye imoc hemma kpidohoma negen negeng ua homac meec.
14 Samariangicngac yeni Anutuac yoac negenguba anggec, imocac
siduc Yerusarennu aposoro yenearu kenu negenggec. Negemma Petoro
nga Yohane sueyurugec kenoc.
15 Ihai kemema yeni Tiri Asugoc anggecdeac Kebu numumioc.
16 Tiri Asungo warac yenearu mong mi mamanu yeni Kebu Yesuac
kpacfusac mitidoku nadzicgec.
17 So, aposoro yeri maringirango sebinginau faiec yeni Tiri Asugoc
anggec.
18 Aposoro yeri ngic yeneac sebiu maringira faiec Tiri Asugoc anggec,
Simongngo imoc hemma dzo yerearu mehama
19 yofi edeyuruec, “Ngeri uayoac nga kuc imoc ni ifingoc nenec neng
ifingoc ngicsebinginau marina faiba Tiri Asugoc ambisia.”
20 Ifi deu Petorongo yofi edeec, “Anutuac wosoefac imoc hiedzongo
bummebeso negennecac hiedzogagoc ngerahafoc hofeu kemebesera.
21 Anutungo uba ikocga hendeac kuc yomocngo mong mi yafinggu-
manu entegeng kecnade.
22 Ge manganaga imoc wama ubaga dzigeneu Kebu numumina uba-
gau songo ikoha dzuacgembac.
23 Manganaac hodungango ge memanganeguu ngicngac meman-
ganeyununadeac fakango fuseguecnoc.” imoc henduae.
24 Ifi deu Simongngo deec, “Wiac dedapemoc, imoc mi fingecnembeso.
Imocac ngeraoc neac amma Kebu numumiec.”
25 Anu aposoro yeri ngicngac Kebuac yoac dekperagima edekpou
ayemmema Yerusarennu dzigenebeso dema Samaria guruama tack-
endesoc siduc gombung dekperagiyemmema kenoc.
26 Kebuac angero mongngo Firipo yofi dema edeec, “Ge efaima sing
Yerusarennunac emu Gadza taonnu kemede, imohai kembesena. Sing
imoc kisi fede.”
27 Ifi dema edeu Firipongo efaima kenec. Anu Etiopia bangectoau
ngactau mong kefec kpara Kandake, yeac ngickuneng mong* dzofina-
haac garengtoa, yeng Yerusarennu Kebu afeheudeac kengenecfunac

* **8:27:** Ngic imoc ye gbomea meic meickea.

28 dzigenema keretacfu tacma ferecge kemma profete Yesaia, yeac
yoackibi osoec.
29 Ifi ammanu Asungo Firipo yofi edeec, “Ge bic keretac edimocac
hoangau kenna.”†
30 Ifi deu Firipongo yearu nedzima kemma ngic ye profete Yesaia,
yeac yoackibi osou negemma kpesimiec, “Yoac osonec, imocac hania
negentegecnec me?”
31 Kpesimiu deec, “Mongngo mi dekperaginemmanu neannaoc naric
mi negentegecbade.” Ifi dema Firipo ye keretau enu yerahafoc tarecdeac
derecgemiec.
32 Yoackibi osoec, imoc yofi,
“Rama mong kpehou anggecdeac mekengandae me ramamedahango
dzoea merec merecgengic yearu waickema feande, siriha imocac-
soc amma enara mong mi anggeec.
33 Yeni yoacfu kuha memama yeac yoacac fora mi dema bangecfu
kekeha meickegec. Anu yeac esangabofora yeneac kpetengina mongngo
oso osoac siriha kpac. Imoc yofiac, Kebuac arengfora yeneng kekeha
bangecfunac wangecgec.” *(Yesaia 53:7-8)*
34 Ifi osoma ngickunengngo Firipo yofi dema kpesimiec, “Profete ye
meracac ifi dede, ye yengenaac me ngic monggac?”
35 Kpesimiu Firipongo enara anggema mitikibiac yoac imohacnac
torokpema Yesuac siduc gombunggac hania edekpou ammiec.
36 Ifi amma kengkecma doku monnu kensikema ngickunengngo yofi
deec, “Henna, doku yoc fede, ge naric mitidoku nadzicnembang me?”
37 Ifi deu Firipongo deec, “Ubaga hafoangoc negensinggenadeu naric
ambade.” deu yoac yofi meremmiec, “Yesu Kristo ye Kebuac medac,
imoc negensinggeduae.”
38 Ifi dema keretac dzegeu taru Firipo nga ngickuneng yerahafoc
dokuu kemema Firipongo doku nadzicmiec.
39 Nga dokuunac eremaec Kebuac Asungo Firipo ioha wangecma kenu
ngickunengngo monggoc mi hemma ubangerec negemma kenec.
40 Firipongo ine Asodoc taonnu kenu henggec. Amma ihacnac
hanahema amea amea siduc gombung dekperagiyemmema kengkecma
Kaisarea taonnu mesiec.

9

1 Sauroac hereu ubagerec kuneng fekefecac Yesuac habu ngaba ayem-
mema yunumeme amma womong garengtoa yearu kemma yofi edeec,
2 “Ngic me ngac Damasko taonnu sing gboria modacdae, yeni
meficyunuma meyunuma maringina dedeckema Yerusareng taonnu
meyunu habadeac Damasko kpekpeturang amaac enara, yeneac kibi
mong ohoma nenna.”
3 Miu ye kemma Damasko mewegenebeso ammanu imohaingoc kuru-
mennunac kperagingo ioha mama neraranggeec.
4 Neraranggeu ye bangecfu todingge kpeu fema yoac mong yofi fin-
geru negenec, “Sauro, Sauro, ge nocac nukporac anemma kecannec?”
5 ifi deu Saurongo kpesimiec, “Kebu ge merac?” ifi deu deec, “Nukpo-
rac anengkecnec, Yesu ninoc.

† **8:29:** Ge ifingoc Dedeseri 23:1 nga Yesaia 56:3-7 osona. Warac ngic ifia yeni Anutuac hoannu naric mi hagec. Yaguc Tiri Asungo sing gboria meficgenemmede.

6 Imocac ge yacma amau kenna! Ihai kecmana dafi ambesonga,
imocac yoac edegugecde."

7 Anu ngic yegoc kenggec, yeni yoacngina kpac anu engsac iridzagec
amma nanggec. Nocac yeni yoac negenggec amma ngic mong ine mi
henggec.
8 Nga Saurongo yacma kic fiudeac kpanggung manggung anu ngicfora
yeneng mariau mema Damasko mekenggec.
9 Mekenggec ihai uameme harebec kiwa nomaneu tacma nenedoku
mong mi neec.

10 Damasko taonnu ubamereng ngic mong kefec kpara Anania, ye
Kebungo ongau fingecmima kparec, "Anania." kparu deec, "Kebu ni
yomoc."
11 deu Kebungo yofi edeec, "Ge yacma sing kpara Dindingac deandae,
ihai kemma Yudaac amau emma ngic mong kpara Sauro, Tarso taon-
nunac, ye hofocma meficgebesena. Negenna, ye numuma tacde.
12 Ye ongau kpefing yofi hendac: Ngic mong kpara Anania, yeng yearu
kemma kiwa fiudeac dema maria sebiau faidac."
13 Ifi deu deec, "Kebu, ngic yeac homac degec negenganduae. Ye geac
kpetiac arengfocga Yerusarennu megigi noc efea ayemmeande.
14 Nga yei ifingoc kpacga kpacma dengereandimbe, neni sasawa witic-
nunuma menunu kenudeac womong gareng enara yeneng uakibi migec
yofinenggac mekecde."
15 Ifi deu Kebungo yofi edeec, "Ge kenna. Ni ngic yenoc meisinggeba
ye siducdedena bangec monnunac ngicngac nga ngictaufocngina amma
israe medacfora yenearu kpacsiducna deyadibeso.
16 Ammanu kpacnaac amma sueba kpendzeng nga ebic hania haniaac
witiau kecbeso, imoc edzahema kpoumibade."

17 Ifi deu Anania ye kemma ama dedea, ihai emma Sauroac sebiu
maria faima deec, "Tosona Sauro, yacna. Kebu Yesu sinnu fingecgenec,
yennoc suenude. Ge kicga fina Tiri Asungo ubagau wakeudeac haduae."
18 Ifi demanu ye imohaingoc kiwaunac wiac mong fonoc isoc mau
kiwa fima yacma mitidoku nadzirec.
19 Nadzicma yaka nema seriec.

Sauro ye Yesuac habu Damasko kecgec, yenigoc uameme goa kefec.

20 Kecma imohaingoc yudangic yeneac kpekpeturang amau emma
Yesuac hania dekperagiyemmema yofi edeyunuec, "Yesu ye Anutuac
medac."
21 Ifi edeyunuu yeni negemma kpidohoma yofi degec, "Ngic imoc-
ngonoc Yerusareng taonnu kpac imocnoc eweheihei ammigec megigi
ayemmema yei ifingoc witicyunuma womong gareng enara yenearu
meyunu kenudeac haec."
22 Ifi degec Saurongo serima yofi deec, "Foracngoc, Yesu ye Messia."
Ye imocac hania edzacyunuu yudangic Damasko kecgec, yeni negemma
kpidohoma yoara turunga mi merenggec.

23 Ye uameme homac ifi angkefu yudangic yeneng Sauro kpegecdeac
yoac dedzege anggec.
24 Ifi amma yeni kpegecdeac dema oda naguyau hadzing tofocnac
gareng faiyunugec nangkecgec. Yeac dekiric anggec, imoc yengenaaru
hau negenec.

25 Anu Sauro yoaraac uba merenggec, yeneng tofocnac ye uficfu
barima oda titingau sing faigec ngadeau kemema kenec.
26 Kemma Yerusarennu kensikema Yesuac habu yenearu
torokpeudeac yoara deu yeni sasawango kengec anggec. Nga ye
ubamereng fora anec, imoc mi negensinggegec.
27 Anu Banabango Sauro mema aposoro yenearu hesicke kemma yofi
edeyunuec, “Kebungo Sauro sinnu fingecmima yoac edeec. Ifi anu ye
Damasko taonnu kengeha kpac Yesuac hania dekperagiec.”
28 Anu Saurongo yenigoc Yerusarennu tacyac amma yoac kengeha
kpac deede ayemmema kengha anec.
29 Amma Kebuac kpacfu serima namma ngic siduc gombung kengeha
kpac, enacefac edeyunuec. Edeyunuu yudangicngo grikyoac dekecgec,
yenigoc Anutuac enacyoac denegenggac amma yoacngina engemmama
anec. Anu ngic imoc yeneng ye kpebeso anggec.
30 Ifi anggec Yesuac habu yeneng imoc negemma Kaisarea taonnu
hesicke kemema faigec kengkecma Tarso taonnu kengsikeec.
31 Anu kpebung Yudaia nga Gariraia amma Samaria bangecfu kecgec,
yenearu ruae fingerec. Fingeru ruaegoc kecma kpetengina kuneng
amma sahema Kebu eweheimima ubango hoanggema afehegec. Anu
Tiri Asungo ubaebicngina meickeec.
32 Petoro ye amabangec tackende, imoc yerecgema kengkecma Yesuac
kpetiac areng* Rida taonnu kecgec, yenearu kemesikeec.
33 Sikema ihai ngic mong henec, kpara Ainea, ye puring amma fefeu
fekefu kifa 8 bic anec.
34 Nga Petorongo yofi edeec, “Ainea, Yesu Kristongo mengeregudeac
yacma fefega geanggaoc mengerena.” deu ye imohaingoc yacma nanec.
35 Ifi anu ngicngac Rida taong nga Sarong bangecfunacngo ye hemma
ubangina meremma Kebuaru kenggec.
36 Yope taonnu ubamereng ngac mong kefec, kpara Tabita, kpara
grikyoacfusing Dorkas. Yearu memeficac faka gombunga feecac
makpekpea meficyunuma kefec.
37 Anu naso imohai Tabita ye hafei fingecmiu homeec. Homeu yeni
farenga kerec nadzicmima amamana monnu meemma faigec feec.
38 Nga Yope imoc Rida taong wegenac tarecac Yesuac habu yeni
Petorongo Rida tacde, imoc negemma ngic yohockang sueyurugec yearu
kemma yofi desambic ammima edeoc, “Ge naric nenearu bic habang
me?”
39 Deec Petoro ye negemma efaiu yerigoc kenggec. Kensikeu fareng
feecfu hesicke enggec. Enu ngachodzec sasawa yeni oronggema ki-
acubamangang anggec. Nga Tabita gbori kecma ngakpikporuc kpe-
biyemmekefec, imoc edzahedacgec.
40 Edzahegec Petorongo sueyunuu kemedacgec fafoc heima numuec.
Numuu wisickeu farenga feecfu dzigenema yofi edeec, “Tabita ge
yacna.” deu ye kiwa fima Petoro hemma yacma tarec.
41 Tacmanu Petorongo mariau mema miaru yacma nanec. Nanu
Yesuac kpetiac areng amma ngachodzec Tabita gborima yarec, imoc
henggecdeac kpacyunuec. Kpacyunuu hagec Tabita yarec, imoc edza-
cyunuec.

---

* **9:32:** Yesuac kpacfu kopocsic deficgema mengadehedae, yeni Anutuac kicfu kpetiac andae.

42 Nga yeni siduc imoc degec, imocngo Yope taonnu sokoma kenu homacngo Kebu negensinggegec.
43 Nga Petorongo ngic mong kpara Simong, yamberec seberameme, yeac amau naso herea isoc tacyac anec.

10

1 Kaisarea taonnu ngic mong kefec, kpara Konerio. Ye Itaria wasaiareng tosea, yenearunac ngic 100, yeneac kunengngina kefec.
2 Ye yengena nga arengfora sasawa, yeneng heregoc Anutuac songo negemma eweheimima kecgec. Konerio ye ubangereac wiac homac ngicngac makpekpea yemmekefec amma Anutu wenacsoc numumikefec.
3 Konerio ye 3 kirocac ua memanu Anutuac angero mongngo ongau yearu fingecma edeec, “Konerio.”
4 Ifi deu kpidohoma kengec kpeu kiwango gbong henserimanu deec, “Kebu noc wiac?” deu yeng deec, “Nunumuga nga ubangerecgaac wiac makpekpea yemmeannec, imoc sese isoc Anutuaru enu ye imocac negengngereekecde.
5 Imocac ge yaguc Yope taonnu ngic sueyununa kemma ngic mong kpara Simong, kpara mong Petoro, ye hesicke habisia.
6 Ye yamberec seberameme ngic mong kpara Simong, yeac amau kecde. Amea imoc kondung tegiau tacde.”
7 Angerongo yoac imoc edema kenu Konerio ye enac tofoc tofohongic yohockang nga wasaingickereng mong, ngic imoc heitaiyunuma yoac deu negenec.
8 Imoc ayemmedacma Yope taonnu sueyunuu kenggec.
9 Ngic yeni kengkecma sinnu fegec ama wereckenu monggoc kengkecma ama mewegenebeso ammagec, Petorongo wenac dzongiau numuudeac ama witiau waranda isoc feec, ihai enec.*
10 Emma yakaac homema deu yaka ohomagec Kebungo kiwa merecgeu faka yofi henec:
11 Kurumeng anggeu wiac mong henec. Imoc kporuc isoc tegia noboc noboc mema bangecfu faigec mama, ifi isoc anec.
12 Imocac manau yamberec amma nengboudzoc hania hania feec.
13 Mamanu yoac mong yofi fingerec, “Petoro ge yacma kpenec anna.”
14 Ifi fingeru Petorongo yofi deec, “Kebu imoc naric kpac, ni wiac wonongagoc nga Kebungo kpae faiec, imoc mong mi neai nga naric mi nebade.”
15 Ifi deu atac yohockang anu deec, “Anutungo kpae imoc meickede, imocac ge wonongagoc mi dena.”
16 Nga faka imoc fingeru atac harebec anu imohaingoc kporuhagoc kpedziu kurumennu monggoc enec.
17 Enu Petoro ye onga henec, imocac negengfagung amma tacmanu Konerio ngicfora yeni Yope taonnu sikema Simonggac amaac kpesi kpesi kengkecma odanaguyau namma
18 kpachofoc amma kpesigec, “Simong kpara mong Petoro, ye ama yei kecde me?”
19 Nga Petorongo onga henecac negengfagung amma kecmanu Asungo yofi edeec, “Negennec, ngic harebec yeni hama ge hofocgudae.

* **10:9:** Israe ngic yeni amangina siriha dafi megec imoc ongau hafac 247nu fede.

20 Imocac ge yacma kemema yenigoc kembesonga dema negengyohoc
mi ambesena. Ngic imoc yeni neng sueyunuba hadae.”
21 Ifi deu Petorongo yenearu kemema deec, “Ngic hofocdau ni yomoc-
noc, ngeni dafiac hadae?”
22 Ifi deu ngic yeneng yofi degec, “Wasaingic gareng Konerio ye
Anutu eweheimima faka gombunga modackecde. Nga yudangic sasawa
yeni yeac negenggec ngereeande, yenoc angero kpetiac mongngo fin-
gecmima ameau heitaiguma enacgaunac yoac negenudeac edeec.”
23 Ifi degec Petorongo amau heitaiyunuma edoc bedoc ayemmeu
fegec.
Fema wereckengau yacma ye nga ngic imoc yeni kembeso anggec
Yesuac habuunac goa Yope kecgec, yeni yenahafoc kenggec.
24 Yeni sinnu tofocnac mong fema ama wereckenu yacma kengkecma
Kaisarea kensikegec. Konerio ye arengfora amma tosofora heitaiyunuu
tomai kecmagec kensikegec.
25 Kemma Petorongo amau embesonga ammanu Koneriongo hama
hoangau fafoc heima numumiec.
26 Numumiu Petorongo mema miacma yofi edeec, “Yacna ni ngico-
gogangoc.”
27 Ifi denegeng amma ye ama manau emma ngic kpedzucnema tacgec,
yenemma yofi edeyunuec.
28 “Ngeni yudangic neneac faka negendae. Neni bangec monnunac
ngic ngenigoc ogo nga engemma kekec ifi mi annideac kpaeyoac seria
fede. Ni ine ngeni ngic wonongnginagoc dema desusuic mi dengemme-
badeac Anutungo imoc edeedzacnu anec.
29 Imocacnoc heitainugec haba dema mi obohoai. Anu yoc heitain-
udae, imocac hania degec negemba.”
30 Ifi deu Koneriongo yofi edeec, “Uameme 4 bic wisickemanu marai
3 kirocac ua memanu numubare ngic mong ngakpia kperagiagocngo
nearu fingecma
31 yofi edenuec, ‘Konerio negenna, Anutungo nunumuga nga uban-
gerecgaac wiac makpekpea yemmeannec, imocac negengngereede.
32 Imocac ge Yope taonnu ngic sueyununa Simong kpara mong Petoro,
ye hesicke habisia. Yeng yamberec seberameme Simong, yeac amau
kecde. Amea imoc kondung tegiau tacde.’
33 Yoac ifi deu ni imocacnoc gereagoc sueyunuba gearu hadau. Hagec
geng yoacna negemma hanecac naric ande. Nga Kebungo yoac edeguec,
imoc seng dena negennideac Anutuac kicfu nenahafoc kpedzucnema
tacdimbe.”
34 Ifi deu Petorongo enacefac amma yofi edeyunuec, “Anutungo ng-
icngac isinnunuma monggac songo negemma mong mi waude, imoc
foracngoc negentegecyombonggeduae.
35 Ngic bangeha bangeha eweheimima angammeme dindingac
angkecdae, yeneac negenu ngereeande.
36 Foracngoc, Anutungo Yesu Kristo mocgu, ngic sasawa nenang Ke-
bunoc sueu maec. Yeng ruae yoac gombung israe ngicngac nenearu
deficgenemmeec, imoc ngeni negendae.
37 Amma Gariraia bangecfu hanahema wiac fingecma Yudaia bangec
sokoma kenec, imoc ngeni negendae. Imoc yofi: Yohane ye ngic doku-
nadzicac yoac edeyunuec.

38 Anu Anutungo Yesu Nadzaretenac kuc nga Tiri Asu faimiu yeng
bangec yerecgema kengha amma ngic meficyunuma mengereyunuke-
fec nga mangana minginaac kucngo ngicngac kekecngina meman-
ganedarec, yeni mengereyunudarec. Anutungo nonggo tacmimanu
yeng ua imoc meec.
39 Anu Yesungo yudangic neneac bangecfu nga Yerusarennu ua meec,
imoc hennegeng andaring. Ifi amma kecmanu yeni ye mariponnu
kpegec homeec.
40 Homema femanu wenac harebec anu Anutungo ye megboriu yacma
ngicngac fingecyemmeu henggec.
41 Ngicngac sasawa yenearu mi fingerec, kpac. Anutungo waracngoc
siducdedefora meisinnunuec, nenearusac fingerec. Ye homecfunac
yaru neninoc nenedoku yegoc neing.
42 Nga Anutungo ngic yenoc ngic gbori nga homemea angam-
memenina desiudeac gununggeec, yoac imocac hepuc amma ngichabu
gorongina kpema desaheyemmenideac denemmeec.
43 Anu profete sasawa yeneng yeacnoc hepuc amma yoac yofi degec,
'Ye negensinggegecde, yeni yeac kpacfu kopocsicngina kpac anude.' "
44 Petoro ye yoac ifi dema nammanungoc negemma tacgec Tiri Asungo
yenearu mama ubangina wakeec.
45 Wakeu ngic sebi tosangina herec herecgeango Yesu negensinggegec
nga Petorogoc kenggec, yeni Tiri Asungo wosoefahaac kuc bangec mon-
nunac ngicngac, yenearu ifingoc faiyemmeu
46 nedzarangyoac dema Anutu dengerema deafehe ammigec, yeni
imoc negemma kerectegec anggec. Ifi anggec Petorongo yofi deec,
47 "Nenang Tiri Asugoc aning, faka imoc ngic yomoc ifingoc fingecyem-
meu mitidoku naric mi segereyemmebesonga."
48 Ifi dema yeni Yesu Kristoac kpacfu doku nadzicgecdeac deyemmeec.
Nga yenigoc uameme goa tarudeac edegec.

11

1 Aposoro goa nga Yesuac habu Yudaia bangecfu kecgec, yeni bangec
monnunac ngicngo Anutuac yoac negenguba anggec, imocac siduc ne-
genggec.
2 Nga Petorongo Yerusarennu dzigene kenu sebi tosangina herec
herecgea, yeneng dehou ammima
3 yofi edegec, "Ge nocac sebi tosangina mi herec herecgea, yeneac
amau emma yenigoc yaka nedang?"
4 Ifi degec Petorongo faka haniaunacngoc fingecereec, imoc
edeyunuec.
5 "Ni Yope taonnu numuma kecbare kicna merecgeu onga mong yofi
henai: Wiac mong kporuc kuneng isocngo tegia noboc noboc menamma
kurumennunac nearu faigec maec, ifi isoc anec.
6 Mau hereema kperirickema yofi henai, yamberec kuneng kapia nga
goa enacnginagoc amma nengboudzoc hania hania feec.
7 Ifi yenembare nearu kpakpac yofi fingerec, 'Ge yacma kpenec anna.'
8 Ifi deu yofi deai, 'Kebu imoc naric kpac. Ni wiac wonongagoc
nga Kebungo wiac mong kpae faiec, imoc enacna mi kpesereecfu mi
kpesereude.'

9 Ifi deba kurumennunac yoac mong fingeru atac yohockang anec,
‘Anutungo kpae imoc meickede, imoc wonongagoc mi debesena.’
10 Faka imoc fingeru atac harebec anu iwai imoc kporuhagoc monggoc
kpedziu kurumennu enec.

11 Anu negenggec, naso imohaingoc Kaisarea taonnunac ngic harebec
sueyunugec nearu hama ama kefai, ihai nammaggec
12 Asungo yofi edenuec, ‘Ge yenigoc kembeso dema negengyohoc mi
ambesena.’
Ifi deu kemba negen negensinggoc tosofocna 6 yomoc, yeneng modac-
nugec kemma wasaingicgareng yeac amau ening.
13 Enni yeng yoacsiduc yofi anemmeec, ‘Neac amau angero mongngo
fingecnemma yofi edenuec, “Ge Yope amau ngic sueyununa kemma
Simong kpara mong Petoro, ye hesicke hagec.
14 Yeng yoac edeguu ge nga arengfocga ngeni yoac imoc negemma
hoanggema komoc kpegecde.” ’

15 Anu ni siduc gombung edeyunubare warac nenannu Tiri Asu maec,
ifi isocngoc yenearu madac.
16 Ni imoc hemma Kebungo yoac yofi deec, imoc negensiai, ‘Yohane ye
doku nadzicngemmeec, yoc ine Tiri Asu nadzicngemmeude.’
17 Nga nenang Kebu Yesu Kristo negensinggemina Anutungo wosoefa-
haac kuc nemmeec, yeng ine wosoefahaac kuc siriha imocngoc yemmeu
ni ifiango Anutu naric mi kpetarimibade.”

18 Petorongo ifi dema edeyunuu yeni negemma ubangina kuha mau
Anutu afehema yofi degec, “Foracngoc, Anutungo bangec monnunac
ngicngac ubangina meremma kekecseriac fora anggecdeac ifinoc ande.”

19 Ngicngac yeni Stefano kpema Yesuac habu goa yenahafoc yunukpo-
rac ayemmegec ticpac tehema goango Foiniki bangecfu nga Kipiro nucfu
amma Antiokia taonnungoc kensikegec. Kemma kecma yudangicsac
siduc gombung dekperagiyemmegec.
20 Anu Yesuac habu botucnginau ngicngac Kipiro nucfunac nga Kirene
bangecfunac kecgec, yeni Antiokia taonnu hama grikngic yenigoc ifin-
goc denegeng amma Kebu Yesuac siduc gombung dekperagiyemmegec.
21 Dekperagiyemmegec Kebungo kuc yemmeu ngicngac habutoa yeni
negensinggema ubangina Kebuaru faigec.

22 Imocac yoacsiduc kpebung Yerusarennu kecgec, yeneac kedzacfu
kemeu yeni imoc negemma Banaba suegec Antiokia amau kenec.
23 Kensikema Anutungo danggunuc uaya bic meficgeec, ye imoc
hemma ubangerec negemma ubanginango Kebuaru heiserigecdeac de-
meefai ayemmeec.
24 Ye ngic gombunga amma ye ubeau Tiri Asu nga negen negens-
ing wake wakea femiu ngicngac homacngo imoc hemma Kebuaru
torokpegec.

25 Nga Banabango Sauro hofocma meficgeudeac Tarso kenec.
26 Kemma meficgema hesickeu Antiokia taonnu hama kpebung
yenigoc kifa mocgu kecma ngic homac Anutuac enacyoac edekpou
ayemmeoc. Nga Antiokia amau hanahema ngicngo Yesuac habu, yeneac
kpac Kristoac ngic deficgeyemmegec.

27 Naso imohai profetengic goa Yerusarennac Antiokia taonnu magec.

28 Yenearunac tosongina mong kpara Agabo. Asungo kpefing edeu
yeng yacma bangecsoc boditoa fingerudeac deficgeec. Nga bodi imoc
Roma ngictau Sisa Kraudio kecmanu naso imohai fingerec.
29 Fingeru Yesuac habu yeni yoac imoc negemma Yudaia bangecfu
negen negensinggoc tosofocngina kecgec meficyunugecdeac hiedzo
feyemmeecsoc kpeturanggema yenearu faigec kenudeac deserigec.
30 Deserima hiedzo meficgegec, imoc Banaba nga Sauro yemecgec yeri
imoc mekemma Yesuac habu Yerusarennu enarafocngina kecgec, yeni
yemmegec.

12

1 Naso imohai ngictau Herodengo kpebung kecgec, yenearunac ngic-
ngac goa yunuma memanganeyunuudeac negemma mendangyunuma
witicamau faiyunuec. Ifi ayemmema ngade yoacfu faiyunuma ngaba
ayemmema yunubeso negenec.
2 Amma yeng deu Yohane dara Yakobo wasaibeangngo kpehomegec.
3 Ifi anu yudangic yeni songo negenggec nga yeng yenemma ic sogong
yisya kpac nene, imocac tacyacnasou deu Petoro ifingoc mendanggema
witicamau faigec.
4 Ye makekenggac tacyacnaso wisickeu Petoro* yudangic yeneac kicfu
yoacfu faiudeac negensima deu witicamau faiec. Faima wasaingic 16
yeneng areng 4 nga 4 hendzicma namma garenggegec.
5 Ifi anggec Petoro ye witicamau tacmanu kpebung yeni tatahoc Anu-
tuaru numukecgec.
6 Anu Herodengo ama wereckenu Petoro yoacfu faiudeac deec, naso
imoc wegenemanu tofocnac imohaingoc wasaingic yohockang yereng
Petoro seng yohockangngo yeranggoc witickema faiec botucngirau feec.
Femagec wasai goa yeni nagu ngadeau gareng nanggec.
7 Yeni ama manau ifi fegec Kebuac angero mongngo hama ihai nanu
amamana imoc kperagidarec. Kperagiu angerongo Petoro pandzengau
kpeserema midima deec, “Ge bic yacna.” demanu seng imohaingoc
Petoroac mariaunac fotockema mau
8 angerongo deec, “Ge fadengga dzegema hanitabega heina kemeu.”
Dema angerongo monggoc edeec, “Ngakpiga herea heina kemeu modac-
nuna.”
9 Ifi deu Petorongo yacma angero modacma kenec. Kemma angerongo
faka yearu meec, imocac negenu onga isoc anec.
10 Nga yeri nagu yohockanggac gareng nanggec, imoc feracyunuma
kemma aieng nagutoa taonggac kiwaugeng mewegenemaec, imoc yen-
genaoc anggeu kemeoc. Kemema sinnu kemma angero ye ioha aockeec.
11 Ifi anu Petoro ye negen negenga sariu yofi deec, “Yaguc negentegec-
duae, Kebungo angeroya sueu Herodeac mariunac nga yudangic yeneac
herebuunac mesinude.”
12 Ifi negentegecma kemma Yohane Marekoac nonggea kpara Maria,
yeac amau sikeec. Ihai homacngoc kpeturanggema numuma tacgec.
13 Tacmagec Petorongo ama naguyau namma nagu heiu uanaroang
mong kpara Rode, yeng imoc negemma mama
14 Petorongo yoac deu ubea negemma nagu mi witiwiti, eng sogaima
ama manau emma, “Petoro ye hadac naguu nande.” dema edeyunuec.

---

* **12:4:** Ge Makekeng nadung 12 nga 13 imohai osoma negentegecna. Ihai tacyac yohockanggac hania dekperackperagia fede.

15 Edeyunuu yeni negemma degec, “Ubaga sufude me?” degec, yeng
serima deec, “Fora yombong, yeng nande.” deu yeneng degec, “Imoc
angeroyango gedang.”
16 Nga Petoro ye heimangoc nammanu yeni nagu witima yengena
hemma kpidohogec.
17 Kpidohogec yeng maribarac tuema deracyunudacma Kebungo
witicamaunac yungeru maec, imocac yoacsiduc ayemmema deec,
“Ngeni siducna yomoc Yakobo nga negen negensinggoc tosofocnina
edeyunugec.” Ifi dema meickema monnu kenec.
18 Ama wereckenu wasaingic yeni Petoro hofocma degec, “Ye dafiu
aockedac?” dema kpidohoma oboc kpoboc yombong anggec
19 Herodengo meficgegecdeac deu hofocbibiegec. Hofocbibiegec
dekpesi ayemmeu kpac anu wasai yeneng nagugareng imoc yunuhome-
gecdeac desiec. Desiyunuma Yudaia bangec wama Kaisarea kemema
kefec.
20 Herodengo Tiro nga Sidonggac ngicngac herebu meficgeyemmeke-
fec. Imoc yofiac, yeni nenesemengngina Herodeac bangecfunac mege-
cac amma yeni kpedzucnema yearu hama ngaba kpac anu ruae fin-
gerudeac kpesimigec. Yeni warac Herodeac ngickereng mong kpara
Birasto, ye Herodeac gaufefe amea garenggema kefec, yearu kemma
yeng yenigoc kefudeac dengombong ammigec.
21 Herodengo yoac imoc negemma imocac turunga merengyem-
meudeac naso edeyunuec. Naso imohai ye ngictau ngakpia heima
ngictautatahau matacma urecyoacngina edeyunuec.
22 Edeyunuu ngic yeni sasawango horianggemima yofi degec, “Yoac
imoc ngicyoac kpac, imoc Anutuac yoac.”
23 Anu ye Anutu mi afeheecac amma naso imohaingoc Kebuac
angerongo Herode kpeu kamango kigec homeec.
24 Homemanu Anutuac yoacngo yadima kenec.
25 Anu Banaba nga Sauro Yerusarennu sueyurugec, yeri ua imoc
medarec wisickeu dzigene Antiokia kenecdeac Yohane kpara mong
Mareko hesickeec yenahafoc kenggec.

13

1 Kpebung Antiokia kecgec, yeneac botucfu profete nga kpoukpou
yofingo kecgec: Banaba nga Simong, kpara mong Nige, Rukeo Kirene
amaunac nga Sauro amma Manaeng.*
2 Anu yeni naso monnu yakasege kecma Kebu afehegecdeac kpedzuc-
nema kecgec Tiri Asungo yoac yofi edeyunuec, “Banaba nga Sauro
yeri neac ua meecdeac kpacyuruma ua yemerai, ngeni imoc meecdeac
desiyecmegec.”
3 Ifi deu yeni yakasege kecma maringina sebingirau faima nu-
mukenehe ayecmema faiyurugec kenoc.
4 Tiri Asungo ifi dema sueyuruu yeri Sereukia taonnu kemeoc. Ihai
sikema kporucwageu emma kengkecma Kipiro nucfu enoc.
5 Emma Sarami taong ihai kemma yudangic yeneac kpekpeturang
amangina tackenecsoc, ihai emma Anutuac yoac deireckeyemmekenoc.
Kenec Yohanengo yerigoc yenahafoc kecma meficyuruec.

* **13:1:** Ngickereng Herodeac nonggomama yereng Manaeng heibeging ammima mekefec yadiec.

6 Anu nuc imohai hanising ferecge kengkecma Pafo amau kenggec.
Ihai kensikema yudangic mong bangecac hadehadegoc nga profete
ikoha kefec kpara Bara Yesu, ye meficgegec.
7 Ngic yeac tosoya kia mong kpara Sergio Pauro. Kia imoc ye negen
negengtoayagoc nga Anutuac yoac negembesonga ammiu Banaba nga
Sauro kpacyuruec.
8 Kpacyuruu Erima, ngic bangecac hadehadegoc,† yeng yereac yoac
mefahema kiango Yesu negensinggebacac deraheec.
9 Ifi anu Tiri Asungo Sauro, kpara mong Pauro ubeau wakeu Erima
kiwango henseriserima yofi edeec,
10 "Mangana minginaac medac, ge Kebuac sing dindingac fekende,
imocac ngaba seria amma kecna ubagau ikoc nga manganango wake
wakea. Ge Kebuac sing dindingac femanu mengbaringgekecnec naso-
herec ifi kecma faka imoc mi wanec.
11 Imocac yaguc Kebuac kuc gearu fingeru hembesena. Kicga kundung
kpeu naso botuc yomoc wenac kperagia mi heheng kecbesena." Ifi deu
imohaingoc wiac hoeng hoeng isocngo kiwa sangoheu kiwa kundung
kpeu mariango meang kpeang amma mariau megecdeac deec.
12 Faka imoc fingeru kiango hemma Kebuac siduc gombung
kpoumigec, imocac negenu engena anec.
13 Pauro nga ngicfora yeni Pafo taong wama wageu monggoc emma
kengkecma Pamfiria bangecfu Perege taonnu kensikegec. Kensikegec
Yohanengo ihai wayunuma Yerusarennu dzigeneec.
14 Dzigeneu yeni Perege wama kengkecma Pisidia bangecfu Antiokia
taong waseau, ihai kensikegec. Ihai kecmagec sabata naso anu yeni
yudangic yeneac kpekpeturang amau emma tacgec.
15 Tacgec gareng yeneng Anutuac dedeseriyoac nga profete yeneac
yoackibi goa oso wisickema yofi edeyunugec, "Tosohocnina ngereng
Anutuac enacyoac mong negendape isoc demeseri anemmeec negenni."
16 Ifi degec Paurongo yacma waickema tacdacgecdeac maribarac
kpouyemmema yofi edeyunuec, "Israengicngac, ngeni nga habu goa
Anutu eweheimiandae, ngeni edengunuba negenggec:
17 Israengicngac nenang Anutungo kisicfocnina meisingyunuu yeni
Aigita bangecfu kuric kecma sahegec. Amma ye kuctoayango imohac-
nac hesicyunu hama
18 bangec kisiu hocsiragocfu faiyunuma yenenggareng ayemmeec.
Yenenggareng amma mebibieyunuma kecmanu kifa 40 wisickeec.
19 Wisickeu yeng Kanaang bangecfu amabangec seweng
kpedzongyunuma kisicfocnina bangec imoc yemmeu minginasoc
amma kecmagec kifa 450 wisickeec.
20 Wisickeu Kanaang bangecfu kecmagec yeng dedesingic meficyunuu
keceremagec profete Samue fingerec.
21 'Ngictaunina mong fingeru.' degec Anutungo Benyaminggac
arennunac Kisi medaha kpara Sauro, ye meficgeyemmeu kifa 40
enaramemengina amma kefec.
22 Kecmanu ye meickema ngictaungina Dawidi faiec. Amma yeac
hania yofi dekperagiec, 'Ni Dawidi, Isaiac medac yeac ubana ngereeu ye
hengising ammiai. Yennoc enac tofoc tofohona kefude.' " *(Mitiyegec
89:20; Yesaia 13:14)*

---

† **13:8:** Kpac imoc titiha bangecac hadehadegoc.

23 “Anu yoac yofi dedea fede, ‘Dawidi arengfora yenearunac israeng-
icngac nenang kopocsicac ebicfunac mesinunuudeac ngic mong fin-
gerude.’ Anutungo imoc deserinemmeec, imocac fora fingerec nga imoc
Yesunoc.
24 Anu Yohanengo ngic botucfu mi fingectegecma kecmanu israengic-
ngac sasawa ubangina dzigeneu mitidoku nadzicgecdeac edeyunuec.
25 Edeyunuma uaya mesiu wisickebeso ammanu yofi edeyunuec,
‘Ngeni ngic negennuandae, ni ye kpac. Negenggec, neac ngadeu hade, ye
engenatoa nga ni ifiango yeac hanitabe witiha yungecba mi ngereeude.’
26 Tosofocna, Abrahanggac bangecfora nga habu goa Anutu ewe-
heimiandae, ngeni yoacna deba negenggec, kopocsicac ebicfunac mesi
mesiac sing fede nga komoc kpeni, yoac imoc nenannu faiec fede.
27 Nga Yerusareng ngic engena mamea, yeneng Yesu mi hentegecma
ye kpegecdeac desigec. Yoacfu ifi faima desigec nga sabata tatac nasosoc
profete yeneac kpefingyoac osonegeng angandimbe, imoc seriec.
28 Foracngoc, yeni Yesuac kopocsic hofocbibiema eng hodzinggema
Piratoac mariu faigec, yeng desiu kpehomegecdeac degec.
29 Anu mitikibiu yoacsiduha oho ohoya fede, yeni imoc ammidacma
mariponnunac mesima kicsereu mekenggec. Yeni mekemma kedzebe
ngicngo miac miackeau sinegec emma feec.
30 Feu Anutungo ine homecfunac megboriu yarec.
31 Yacma ye ngicngac yegoc Gariraia bangecfunac Yerusareng taonnu
yenahafoc kenggec, yeni uameme homac fingecyemmeec. Fingecyem-
meu henggec, yenennoc siducdedefora anggec kecdae.
32 Anu Antungo bangecfocnina hanahema wiac yemmeudeac de-
seriyemmeec,
33 imoc Yesu megboriu nambaracfocngina nenannu fora fingeru imo-
cac siduc gombung edengunuandimbe. Imocacnoc Mitiyegec nadung
yohockang, imohai yoac yofi oho ohoya fede,
‘Ni yagucnoc megudua. Ge medacna nga ni geac Mangga.’ *(Mitiyegec 2:7)*
34 Yeng Yesu megboriu yarec nga ye ngade homehome nga hoachoae
imoc yearu monggoc mi fingerude. Yoac imocac Anutungo yofi deec,
‘Ni Dawidigoc dzahacemeic, imocac fora kenec kenehe kpetiac ngemme-
bade.’ *(Yesaia 55:3)*
35 Amma Mitiyegec monnu yoac yofi fede,
‘Ge kpetiac ngicga onggongena ye mi hoaebeso.’ *(Mitiyegec 16:10)*
36 Dawidiac yofi negendimbe, Anutungo ye ua demiec, imoc ngicfora
yenearu mesima homeec. Homeu esangabofora faiyunugec, ihaingoc
tonggogec hoaema kpac anec.
37 Anu Anutungo ngic megboriec, yeng ine hoac hoaea kpac.
38 Tosofocna yofi edengunuba negenggec: Kopocsic dzuac dzuac, imoc
ngic yennoc meficgeec, dedekperagi yoac imocngo ngenearu haec.
39 Nga Moseac dedeseriyoacngo kopocsicngina naric mi dzuarec. Nga
Yesu negensinggegec kopocsicngina dzuaru kpac anude, imoc ine fede.
40 Profete yeneng yoac yofi degec, imoc ngenearu seribacac nono
edengunuduae.
41 ‘Ngicngac ngeni defagoc angkecdae henggec. Ni naso imohai faka mo-
rora meba ngeni imoc hengkpidoc amma hofeu kemegecde. Ngic

mongngo edengunuu imoc naric mi negensinggebau.' " *(Habakuc 1:5)*

42 Ifi deu Pauro nga Banaba yeri kpekpeturang amaunac mamaec ngic yeneng sabata tatac naso monggac yoac imocacngoc edeyunuecdeac derecgeyemecgec.

43 Tutumang wisickeu mama yudangic nga bangec monnunac ngic homacngo yudangic yenearu torokpema kecgec, yeni yenahafocngoc Pauro nga Banaba modacyurugec Anutuac wosoefahaac arennu seria kecgecdeac demeseri ayemmeoc.

44 Nga sabata tatac nasongina monggoc anu taong imocac ngicngac yeni Anutuac yoac negenggecdeac ebiriango sikegec.

45 Sikegec yudangic yeneng yenemma Pauro nga Banaba keracmangang ayecmegec Paurongo yoac deu yeneng yegoc yoacngina engemmama anu yoara kpema desusuic ammigec.

46 Ifi anggec Pauro nga Banaba yeri yoac kucgoc kengeha kpac yofi edeyunuoc, "Hanahema yudangic ngeni Anutuac yoac dekperagingemmebesonga. Yaguc ngeni ngenaoc wama kekecseriac areng mi ambeso dedaeac neni wangunuma bangec monnunac ngicngac, yenearu kennide.

47 Kebungo yofi denemmeec,

'Neng ge bangec monnunac ngicngac, yeneac kifa faiguba geng ngicngac kopocsicac ebicfunac mesiyununa dema ge ua imoc gemba mekengkecma bangec tegiau mekemma ebicfunac mesiyununa komoc kpegecde.' " *(Yesaia 49:6)*

48 Ifi degec bangec monnunac ngicngac, yeneng imoc negemma ubanginа ngereeu Kebuac yoacac dedengerec anggec. Nga kekec wisic wisickea kpac, imocac areng anggecdeac Anutungo negengyemmeecsoc, yeni Kebu negensinggegec.

49 Nga amabangec ihai Kebuac yoacngo wakema kenec.

50 Taong imocac ngac kuneng goa yeni yudangic yenearu torokpema kecgec. Yudangic yeni amagareng nga ngac imoc wosoumeme ayemmema meyunu kemma Pauro nga Banaba yurukporac ayecmema amabangecngina segerema kisangyurugec kenoc.

51 Kemma fakanginaac amma haningiraunac yube kpefanggeec mau wayunuma Ikoniong taonnu kenoc.

52 Nga Yesuac habu yeneac ubau songo kuneng nga Tiri Asu wake wakea fingecyemme kenec.

14

1 Yeri Ikoniong taonnu sikema ihai ifingoc yudangic yeneac kpekpeturang amau emma siduc gombung kuhagoc deireckeyemmeoc. Imocac yudangic nga grikngic homacngo Yesu negensinggegec.

2 Yudangic goa yeneng ine yoac imoc wama bangec monnunac ngic Anutu mi negensigec, yeni fenggeyunugec negen negensinggoc tosofocnina herebu negengyemmegec.

3 Negengyemmegec yeri serima naso herea taong ihai kecma kengeha kpac Kebuac yoac kuhagoc dekefoc. Ammanu Kebu danggunuhaac yoac meseriudeac yengenaoc nonggo tacyecmemanu yeri negensinggegecdeac faka kuhagoc nga faka mi hehena homac mema kefoc.

4 Ifi anec taong imocac ngic tohoma goa yudangic yenearu kenggec nga goa aposoro yerearu kenggec.

5 Nga bangec monnunac ngic nga yudangic goa yeni garengfoc-
nginagoc aposoro mangana ayecmema hocngo yereregecdeac yoac
dzegegec.
6 Dzegegec yeri imoc negemma worama Rikaonia bangecfu kenoc.
Kemma ihai Ristera nga Derebe nga amabangec goa wegenac tarecfu
7 siduc gombung dekperagiyemme kenoc.

8 Ristera taonnu ngic mong tarec, ye hanihora mangac manganea. Ye
nonggo heremanaunac ifia fingecma kenghaya kpac eng takefec.
9 Tackefu Paurongo siduc gombung edeyunuu ngic ye negemma tac-
manu yearu kic dindingac fima haniaya yofi negenec, “Ngic imoc ye
ngerec ngereeac negen negensing femidenoc.”
10 Ifi negemma yoac kuhagoc yofi edeec, “Ge yacma hongngoc nanna.”
ifi deu ngic ye poratacke yacma kengha anec.

11 Anu ngic habutoa yeneng Paurongo faka meec, imoc hemma kucgoc
kpacma Rikaonia yoacnginau sing yofi degec, “Nemu yeneng ngicsebi
mema botucninau magec kecdae.”
12 Amma yeni Banaba ye nemu mong kpara Dia, ifi degec nga Pauro
ye yoac dederecgeac ngic, imocac amma nemu mong kpara Hermes, ifi
degec.
13 Nga nemu Dia yeac sesememengicngo deu yeni burumaka ngiwa
goa nga dzundzaring taong tegiau odanaguyau mekemema ngihoc
yereac eweheima hosuc heibeso anggec.

14 Ammagec aposoro yeri imoc negemma ubaebic mema ngakpingira
merecgema amangira wama bic habu yeneac botucfu kemma yofi aro-
hooc,
15 “Yei, ngicngac ngeni noc andae? Neri ngic ngeni isoc, ngeneac siric.
Ngeni nemungina kucmama kecdae, yeni ngadeyunuma Anutu keke-
hagoc mewegenegecdeac siduc gombung dekperagingemmekecdipe.
Yeng wiac sasawa bangecfu nga kurumennu nga kondunnu fedacde,
imoc meficgedarec.

16 Ngicngac warac kecgec, naso imohai bangec monnunac ngicngac
negengyemmemanu yeni ubanginaac nga kekecnginaac songo hania
hania, imocac kpaea mi faiyemmemanu yeni keceregec.
17 Keceregec ihoc bahoc mong mi angemmeec, kpac. Ye haniaya ne-
genggecdeac ubangerec angemmema deu kiawenac sawaunac nasoyau
fingeckecde. Nga ye nenesemeng nasoyau deu fingeru yakangina homac
meficgengemmeu songo witiau kecdae.”
18 Ngihoc yereng yoac ifi gadzea mema yoac ua ebiriangoc mekecma
dekpetari ayemmeec yereac hosucheihei imoc wagec.

19 Yeri ihai kecmaec yudangic Antiokia nga Ikoniong taonnunac
sikema yereac ua desakoigec. Desakoima ngicngac wangecyunugec,
yenahafoc Pauro hocngo heigec. Heima negenggec, “Ye bic homedac.”
ifi dema ama ngadeau taikemma faigec feec.
20 Femanu Yesuac habu yeneng hama oronggema memidi ammigec
gborima yacma amau enec. Nga wereckengau ye Banabagoc Derebe
taonnu kenoc.
21 Yeri kemma ihai siduc gombung dekperagiyemmeec ngic homacngo
Yesu negensinggegec. Ifi amma sing kenocfu, ihai monggoc dzigenema
Ristera nga Ikoniong amma Antiokia taonnu tacyac hakefoc.

22 Hakecma amasoc sikema Yesuac habu negen negensingina
kpedzucnema kecgecdeac demeseri ayemmema yofi edeyunuoc,
“Nenang Anutuac eucererennu ennideac kpendzeng hania hania
fingecnemmeu imocac witiau kecbisina.”
23 Amma kpebung taong mocgu mocgu kecgec, yeneac enarafocngina
meisingyunugec. Nga ngicngac Yesu negensinggegec, yeneac amma
yakasege amma numuma kenecyunuma Kebuac hoannu faiyunuoc.
24 Nga yeri Pisidia bangec ferecgema kengkecma Pamfiria bangecfu
kenoc.
25 Ihai kemma Perege taonnu yoac edeyunuma Ataria taonnu kemeoc.
26 Kemema kporucwageu emma kengkecma Antiokia dzigeneoc.
Taong imohainoc Yesuac habu yeni warac Kebuac kenecfu faiyuruma
ua deyecmegec, imohai sikema mesioc.
27 Ihai hasikema kpebung kpedzucyunuma Anutungo nonggo
tayecmemanu ua sasawa meoc amma bangec monnunac ngicngac,
yenearu ua nagu mong meyecmeu Yesu negensinggegec, imoc
edeyunudaroc.
28 Amma yeri naso hereangoc Yesuac habu yeneac botucfu kefoc.

15

1 Yudaia bangecfunac ngic goa yeni Antiokia taonnu kemema Yesuac
habu yofi kpouyemmegec, “Ngeni Moseac yoacfu sebi tosangina mi
herecgema komoc naric mi kpegecde.”
2 Ifi degec Pauro nga Banaba yerigoc yoacngina engemmama anu uba
mocgu mi anggec. Ifi angkecma yeni aposoro nga Yerusarennu habu
enarafocngina yenigoc yoac imoc dengeregecdeac Pauro nga Banaba
amma ngic goa meisingyunuma Yerusarennu sueyunugec kenggec.
3 Nga kpebung yeneng singgac wiac yemmema sueyunugec kenggec.
Kemma Foinike nga Samaria bangec kensikema Yesuac habu ihai
kecgec, yeni yofi edeyunugec, “Bangec monnunac ngicngac homacngo
ubamereng anggec.” Ifi degec, yeni imoc negemma ubangerec kuneng
negenggec.
4 Nga yeni kengkecma Yerusarennu kensikegec. Kensikema kpebung
nga aposoro amma Yerusareng kpebung enarafocngina, yeneng ama
heiyemmegec. Heiyemmegec, yeni Anutungo nonggo tacyemmemanu
misingua megec fora fingerec, imocac siduc meyemmegec.
5 Meyemmegec farisaioac mitiarennunac goango Yesu negens-
inggegec, yenearunac goa yacma yofi degec, “Bangec monnunac
ngic yeni sebi tosangina herecgebesonga amma Moseac dedeseriyoac
tofohogecdeac demeseri ayemmebesonga.”
6 Ifi degec aposoro nga enara yeni kpedzucnema yoac imoc tembuc
denegeng anggec.
7 Yoacua mekecma Petorongo yacma yofi deec, “Tosofocna, bangec
monnunac ngicngac, yeni neac enacfunac siduc gombung negemma
negensinggegecdeac Anutungo warac nenang botucfunac meisinnuec,
imoc negendae.
8 Anutu ye uba hehengngo warac Tiri Asu nemmeec, imoc ifingoc
bangec monnunac ngicngac, yeneac negenecac Tiri Asu yemmeec.
9 Nenang negensinggeing, ifi isoc yeni negensinggegec Anutungo
ubangina dzuarec.

10 Ifi anu ngeni Anutu tobanggema Moseac dedeseri, imocac tofo
kuneng Yesuac habu yeneac witiu faibeso dedae, imoc naric mi ande.
Bangecfocnina nga esangabofocnina amma nenang imoc tofobibiema
obohoing.
11 Nga yofi negensinggedimbe, Kebu Yesungo yudangic nga bangec
monnunac ngicngac, neni nenahafoc danggunuha nemmema ebicfunac
mesinunuu komoc kpenide."
12 Ifi deu habutoa yeni engsac negemma tacgec. Nga Anutungo Pauro
nga Banaba nonggo tacyemecmanu ua meoc, imocac siduc meyemmeoc.
Yeri bangec monnunac ngicngac, yenearu negensinggegecdeac faka
kuhagoc nga faka mi hehena homac meoc, imoc edeyunuoc.
13 Siduc meyemmeec wisickeu Yakobongo yoac yofi edeyunuec, "Toso-
focna, deba negenggec,
14 Anutungo hanahema bangec monnunac ngicngac, yenearunac ng-
icngac meyunuu yeac arengfora anggecdeac sing meficgeec,* imocac
yoac Simongngo dekperagiu negending.
15 Negenni yeac yoacngo profete yeneac yoacgoc socfungoc ande.
Negenggec, mitikibiu yoac yofi ohogec fede.
16 ' "Neng ngade kecma dzigenema Dawidiac amabara sesuhau monggoc
heigborima meseribade.
17 Nga ngic toseango Kebu ni kpachofoc anemma meficnugecde amma
bangec monnunac ngicngac, yeneng ifingoc arengfocna ambisia."
(Amosi 9:11-12)
18 Kebu ye bicngoc yoac ifia deereecngo dedenoc.'
19 Imocac negengising amma yofi deduae, bangec monnunac ngicngac,
yenearunacngo Anutu ubanginango hoanggema kecdae, yeni ebictoa mi
yemmebisina.
20 Yofisac deserima kibi ohoyemmebisina, ngicngac yeneng nemungi-
naac sese dema wiac heiyemmekecdae, wiac wonongagoc ifia wabisia.
Yeni serima kecma kaisero mi ambisia nga yamberec fusia sawagoc
amma sacac segekecbisia.
21 Yeni Moseac yoac bic negendae. Nga imoc esea bicngoc yuda yeneng
hanahema taonsoc osohakecgec. Amma imoc yofinenggac ifingoc
sabata tatac nasoyau kpekpeturang amanginasoc osonegeng angan-
dae."
22 Anu aposoro nga kpebunggac enarafocngina amma kpebungtoa,
yeni negenggec imoc naric anec. Nga yenearunac ngic enara yohockang
meisingyurugec mong kpara Yuda, yeac kpara mong Basaba, amma
Sira. Meisingyuruma yeri Pauro nga Banaba yerigoc yenahafoc Antiokia
taonnu kenggecdeac sueyurugec.
23 Amma yoackibi mong yofi dema ohoma yemmegec kenggec,
"Neni tosofocngina aposoro nga enarango bangec monggac habuunac
tosofocnina Antiokia nga Siria amma Kirikia bangecfu kecdae,
ngenearu yoackibi yoc faingemmedimbe.
24 Wenacngerec. Neni mi sueyunumina nenearunac ngic goa yeni
yenaoc ngenearu hama yoac edengunuma negen negengngina
mesufugec negengyohoc anggec, imoc negending.
25 Neni imoc negemma uba mocgu amma ngic yohockang meisingyu-
ruma tosohocnina Banaba nga Pauro yerigoc sueyuruni hadae.

---

* **15:14:** Sing imoc Konerioac amau hanahema fingerec.

26 Ngic yerinoc Kebunina Yesu Kristo, yeac amma kekecngira waoc.
27 Anu ngic imoc meisingyuruding, yeri hama yoac imoc enacfu dekperagingemmeec negembisia.
28 Tiri Asu nga neni nenahafoc ebic goa witinginau mi faingemmenideac negenni ngereede. Ngeni singyoac yomocsac modacgecdeac faingemmeni ngereede:
29 Ngicngac nemunginagoc yeneng nemungina yeneac sese dema yang heiyemmegec, ngeni imoc wama mi nebisia. Ngeni yamberec fusia sawagoc mi nebisia amma sac mi nebisia. Nga kaisero mi ambisia. Ngeni imoc sasawa wadacgec ngereeude.
Imocac ngeni ubangerecgoc kecbisia."
30 Anu kpebung yeni ngic imocnoc sueyunugec kenggec. Kengkecma yeni Antiokia kemesikema Yesuac habu Antiokia kecgec, yeni kpedzucyunuma yoackibi imoc yemmegec.
31 Yemmegec memeseri yoackibi imoc hemma osoma ubangerec negenggec.
32 Amma Yuda nga Sira yeri profete kefocac yoac homac dema Yesuac habu ubangina meefaima demeseri ayemmeoc.
33 Ifi angkefec naso wisickeu Yesuac habu yenearu dzigenebesonga turunga ruae nga kenecyoac ayecmegec kenoc.
34 Nga Sirango ine ihai kecbeso negenec.
35 Pauro nga Banaba yeri Antiokia taonnu uangira monggoc torokpema mekefoc. Mekefec ngic homac yenigoc memefic amma Kebuac yoac ngicngac edekpou ayemmema siduc gombunggac hania dekperagiyemmeec.
36 Kecma Paurongo Banaba yofi edeec, "Nerang monggoc dzigene kemma taonnu Kebuac yoac dekperagiyemmeic, ihai negen negensinggoc tosofocnina dafi kecdae, imoc kemma hennegeng ambisira."
37 Ifi deu Banabango Yohane Mareko yenahafoc kenggecdeac deec.
38 Nga Mareko ye warac yerigoc kengkecma Pamfiria bangecfu ua wama woraecac amma Paurongo yegoc kenggecdeac negenu mi ngereec.
39 Ifi amma Banabagoc yoacngira engemmama anu wama faiemeoc. Faiemema Banabango Mareko hesickeu kemma kporucwageu emma Kipiro nucfu kenoc.
40 Nga Pauro ye Sira meu kembeso deec Yesuac habu yeneng Kebuac danggunucngo ngerearu febeso degec kenoc.
41 Kemma yeri Siria nga Kirikia bangecfu kengkecma kpebung demeseri ayemmekenoc.

16

1 Pauro ye kengkecma Derebe nga Ristera taonnu kenec. Anu Ristera ihai ubamereng ngic mong kefec, kpara Timoteo. Yeac nonggea yudangac nga ye Yesuac arennu toroc torokpea anu mama ye grikngic.
2 Amma Yesuac habu Ristera nga Ikoniong taonnu kecgec, yeneng Pauro yofi edegec, "Timoteo ye fakaya gombunga."
3 Edegec Paurongo yerahafoc kenecdeac edeu naric deec. Anu yudangic bangec imohai kecgec, yeneng Timoteo mama ye grikngic, imoc negendacgec. Imocac Paurongo yeneac amma Timoteoac sebi tosea herecgeec.

4 Nga yeri amaea amaea kemma aposoro nga Yerusareng habuac
enarafocngina singyoac dedzege anggec, imoc tofohogecdeac Yesuac
habu edeyunukenoc.
5 Ifi amma ua meec kpebung yeneac negen negensing yadiec. Nga
wenacsoc bangec monnunac ngicngac, yeneng aposoro yenearu kemma
torokpekecgec homac anggec.
6 Asia bangectoau yoac dekperagiyemmebeso degec Tiri Asungo
kpetariyemmeu Firigia nga Garatia bangec eng ferecgema kenggec.
7 Kengkecma Misia bangec nga Asia bangec botucngirau namma Bi-
tinia bangecfu kembeso degec Yesuac Asungo kpae heiyemmeec.
8 Imocac yeni Misia bangec ferahema kengkecma Troa taonnu ke-
megec.
9 Ihai sikema tofocnac imohai Paurongo onga mong yofi henec,
Makedoniangic mongngo yearu fingecma namma desambic ammima
yofi edeec, “Ge dokutoa ferecgema Makedonia bangecfu hama mefic-
nunubesena.”
10 Pauro ye wiac imoc henu Anutungo neni Makedonia bangecfu
kemma siduc gombung dekperagiyemmenideac kpacnude, ifi negen-
tegecma Troa wanideac bic efaiing.
11 Efaima kporucwageu emma Troa wama ferecgema kengkecma
Samotrake nucfu kensikeing. Kensikema wereckengau imohacnac
kengkecma Neapori taonnu sikeing.
12 Sikema ihai wageunac mama hanising kengkecma Firipi taonnu
sikeing. Imoc Makedonia bangectoa imocac taongyada. Romangic
yeneng warac bangec imoc megec. Anu taong imohai uameme goa
kecmina
13 sabata naso anu taong odanagu wegenacfu doku mong feec, imohai
yofi dema kemeing, “Ngicngac numuandae, yeneac tacyac mong doku
tegiau fede me kpac, imoc kemema henni.” Ifi dema kemema ngac
kpedzucnema kecmagec meficyunuma matacma yenigoc yoac yoac an-
ing.
14 Yeneac botucfunac ngac mong Tiatira taonnunac kpara Ridia, ye
finacama mingina nga kporuc sacsac faikefec. Ye Anutu eweheimima
kefu Kebungo ubea mekperagiu Pauroac yoac kedzac kpema negenec.
15 Amma ye yengena nga arengfora mitidoku nadzicma yofi derecgen-
emmeec, “Ngeni negennugec ni Kebu fora negensinggeanduaeu neac
amau erema nigoc tacyac ambisia.” Ifi dema ngombonnunuu ening.
16 Naso monnu numukecgec, imohai monggoc kememina ihai wanac
naroang mongngo meficnunuec. Naroang ye yafingagoc kecma ngic-
ngac yeneac kpefingdede kefec. Ifi amma ngic mingingfora hiedzotoa
kirecgeyemmekefec.*
17 Anu yennoc meficnunuma Pauro nga neni modacnunuma kpacma
arohoec, “Ngic yomocngo Anutu Engenatoa, yeac enac tofoc tofoho nga
kopocsicac ebicfunac mesi mesi amma komoc kpegecdeac sing mong
derecgenemmedacgec ngeni sing imohai komoc kpegecde.”
18 Faka imoc wenacsoc anemmekefu Paurongo imocac modzea tiu
sisirema dzigene yafing yofi edeec, “Ni Yesu Kristo yeac kpacfu demekiri
amma edeguba, ge ngac hereunac erema kenna.” Ifi deu ye imohaingoc
erema kenec.

* **16:16:** Ngicngo bereckasi bummeandimbe isoc naroang ifi bummegec. Naso imohai yenearu faka ifia feec.

19 Kenu ngac mingingfora yeni hiedzongina fingecyemmeande, imoc
kpac anu negemma Pauro nga Sira mendangyuruma kpedziyuruma
yoacfu faiyurugecdeac kia yeneac amasobennu kenggec.
20 Kemma kia yenearu faiyuruma yofi degec, “Yeri yudangicngo aman-
inau dzomu meficgema tacyacnina memanganedape.
21 Amma faka goa furia romangic nenaoc menideac kpaeyoac dedea
fede, imocnoc mema modacdacnideac edenunudape.”
22 Ifi degec ngichabutoango uba mocgu amma herebu
negengyecmegec. Negengyecmegec kiango deu ngakpingira kucbiric
hesigec. Hesima dzikacngo yurugec.
23 Dzikacngo homac kperec merecgeyuruma witicamau faiyuruma
garengngo nagu seria heima gombunga yombong garengyuruudeac
edegec.
24 Yoac seria ifia edegecac amma ye witicama mana ungguruha
monnu faiyuruma haningira ic hendzic hendzirau faiu kindanggeu feoc.
25 Tofocnac dzongiau Pauro nga Sira yeri Anutu yegec nunumu am-
mioc. Ammiec witicngic goango kedzac kpema negengyecmegec.
26 Negengyecmemagec, imohaingoc usoctoa kuhagoc meu witicama
kpemindzaheu naguya bic anggedarec amma ngic sasawa witicngina
fotockedarec.
27 Anu witicama garengngo gauunac kpidohoma yacma nagu
anggema nandaru hemma, yofi negenec, “Witicngic woradau.” ifi
negemma wasaibeanga taima ewehomebeso anu
28 Paurongo kungengngoc kpacma deec, “Ge sebiga mi kpena, neni
hafoangoc tacdimbe.”
29 Ifi deu gareng ye arengfora deu kifa migec ama manau emma
dzonong fede fede amma Pauro nga Sira yereac haniu makpema feec.
30 Amma yacma ama manaunac hesicyuru mama kpesiyecmeec, “Ng-
ickunenghocna, ni dafi amma komoc kpebade?”
31 Ifi deu yereng yofi edeoc, “Ge nga arengfocga ngeni Kebu Yesu Kristo
negensinggegec yeng ebicfunac mesingunuu komoc kpegecde.”
32 Ifi dema ye nga arengfora Kebuac yoac edeyunuoc.
33 Edeyunuec gareng ye yacma tofocnac imohaingoc amau emma
kubecngira dzuacsangohe ayecmema deu yengena nga arengfora doku
nadzicgec.
34 Nadzicgec wisickeu yengena ama manau faiyuruma deu yaka gom-
bunga mengerema yemecgec neoc. Anu ye nga arengfora yeni Anutuac
ngic anggecac ubangina ngereeu sogaigec.
35 Ama wereckenu kia yeneng witicama gareng ngic yohockang
yungecyuruudeac keracnatang sueyunugec.
36 Sueyunugec garengngo yoac imoc negemma Pauro yofi edeec, “Ni
fainguruba kenecdeac kia yeneng yoac faigec hade. Imocac ngeri mama
kemma ruaegoc kecbesera.”
37 Ifi deu Paurongo yofi edeec, “Neri romangic arennu torokpema
kecde, yeni hanianira mi negendacma ngic kicfu eng dzikacngo nuruma
witicamau fainurugec. Nga yoc waic waic suenurugecac negendae,
imoc naric kpac. Yeni yenaoc hama hesicnurugec kendede.”
38 Anu Paurongo yoac ifi deu keracnatang yeni dzigene kemma kia
yoac yofi edeyunugec, “Ngic yeri romangic arennunacngo kecdape.” Ifi
degec yeni siduc imoc negemma damuyunuu kengec amma

39 ngihoc yerearu hama demembanang ayecmema witicamaunac hesicyuru mama amangina wama kenecdeac edeyurugec.
40 Ifi edeyurugec yeri witicamaunac mama Ridia yeac amau emma Yesuac habu yenemma demeseri ayemmema kenoc.

17

1 Pauro nga Sira yeri Amfipori nga Aporonia taong ferecgema Tesaronike taonnu kenoc. Nga ihai yudangic yeneac kpekpeturang ama mong tarec.
2 Nga Paurongo angande, ifi amma kpekpeturang amanginau emma sabata naso harebec yenigoc Anutuac yoac denegeng anggec.
3 Ifi amma yoac yofi dema mitikibiu yoac edzacyunuma deireckeyemmeec, “Messiango kpendzeng kpekecma homema monggoc gborima yarude, imoc mitikibiu dedea fede. Amma Yesu yennoc Messia, imoc dekperagikecduae.”
4 Ye ifi seria deireckeyemmeu yudangic goango ireckema Pauro nga Sira, yerearu kpeketahegec. Nga grikngic Anutu eweheimima kecandae nga ngac kuneng yeni homacngo yerearu torokpegec.
5 Anu ngic homacngo siduc gombung negenggec yudangic yeneng keracmangang ayemmema kpedzaroc sobennu kemma yarengic kpacyunugec. Kpacyunuma taonnu dzomugerec meficgema Yasonggac amau Pauro nga Sira taroc, imohai kpedzucnedacgec. Kpedzucnedacma ngihoc meyuruma ngic yeneac botucfu faiyurubesonga degec.
6 Dema hofocyuruma Yasong nga Yesuac habuunac goa meyunuma amaac enarameme yeneac kicfu kpedziyunuma kenggec. Imoc yofi dema aro aro kenggec, “Bangeha bangeha dzomugerec meficgema ngicuba miacyemmeandae, ngic imongonoc nenearu ifingoc hadau.
7 Haec Yasongngo ama heiyemeru tacdape. Yeri Ngictau Sisaac dedeseriyoac kpema ngictau furia mong kpara Yesu, ye kpanggema dedape.”
8 Yeni yoac ifi dema amangic nga enara wosongina megec.
9 Ifi anu gareng yeni Yasong nga tosofora ayemmegec sebingina kaso kpema hiedzo faigec wayunugec kenggec.
10 Ama toforeu Yesuac habu yeneng imohaingoc Pauro nga Sira Berea taonnu sueyurugec kenoc. Kemma ihai yudangic yeneac kpekpeturang amau emma siduc gombung deoc.
11 Deec taong imocac yudangic yeni fakangina nga angammemengina kpacgoc nga Tesaronike yeneac faka isoc kpahac, imocac enacyoac ubaefac hafoangoc negemma hoanggegec. Amma yoacngira ikoha me fora dema wenaha wenaha mitikibi osoma deusu anggec.
12 Ifiac amma yudangic yenearunac homacngo Yesu negensinggegec amma grikngic nga grikngac kuneng homacngo yerearu torokpegec.
13 Torokpegec Paurongo Berea taonnu Anutuac yoac dekperagiu siduc imocngo Tesaronike kenu yudangic yeneng negenggec. Negemma Berea hama habutoa imoc demanganema herengina miacgec.
14 Ifi anggec Yesuac habu yeneng imohaingoc Pauro kondunnu suegec kemeec. Nga Sira nga Timoteo yeri ihaingoc kefoc.
15 Anu ngic yeneng Pauro hesicke kengkecma Ateng taonnu faigec. Faigec yeng Sira nga Timoteo bic haecdeac edeyunuu ngic yeni dzigenegec.

16 Pauro ye Ateng taonnu yereac tomai kefec. Nga nemuonga wake-
mangoc tackenggec ye imoc hemma ubahodung kuneng negenec.
17 Amma ye yudangic yeneac kpekpeturang amau emma yudangic
yenang nga grikngic goa yudangic yenearu torokpema kecgec, yeni
yenahafoc mitiac denegeng anggec. Amma ye ifingoc wenaha wenaha
kpedzaroc sobennu kemma ngic tacgec, yenigoc miti denegeng anggec.
18 Anu taong imohai kekecac hania negen negengngic kecgec, kpacngina
epikuengic nga stoikengic. Ngic imoc yeneng Paurogoc yoac demereng
anggec goango Pauroac yofi degec, “Ngic imoc yennoc yadi yadima yoac
debeso ande, imoc mi negendimbe.” ifi degec toseango yofi degec, “Ye
nemu furiaac dedekperagi ngic.” Paurongo Yesuac siduc nga homec-
funac yacyac, yoac imoc deecac yeni ifi degec.
19 Ifi dema sobengtoa mong kpara Areopage ihai hesicke emma degec,*
“Ge yoac furia denec, imoc naric edenunubesena.
20 Yoac imoc kedzacnina furia, imocac ge haniagoc dena negembeso
anemmede.”
21 Ateng ngic kuric nga ama mingina sasawa, yeni yoacsiduc furia
negemma yoac imocsac denegeng amma siduc homac angkecgec.
22 Ifi anu Pauro ye Areopage tutumang botucfu namma ngic yofi
edeyunuec, “Ateng ngic, ni wiac sasawa hemma haniangina yofi hen-
tegecduae, ngeni nemu hania hania homac eweheiyemmema yeneac
faka hania hania mekecdae.
23 Ni taongnginau kengha amma nemuongafocngina yenengkecma
arata monnu kibi yofi oho ohoya feu henai, ‘Nemu mi hennegeng
angana, yeac arata.’ Nga nemu imoc mi negemma eweheimiandae, yeac
hania dekperagingemmeba negenggec.
24 Anutu yennoc bangectoa bangec nga wiac sasawa ihai fede, imoc
meficgema witiau wiac sasawa faidarec, yeng bangec nga kurumeng
imocac mingina kecde. Ye womong ngic maringo memea, imohai tacyac
mi angkecde.
25 Amma wiac mong hoforu ngicngo ua mema meficgeminade, imoc
mi fede, kpac. Ye yengenaoc kekec nga asu amma wiac sasawa ngic
yemmekecde.
26 Amma ngic mocgu meficgema deu yearunac ngic bangeha bangeha
nga habuya habuya fingecsahe kecgecdeac deec. Amma naso nga kpete,
imoc yengngoc deyemmeec.
27 Nga ngic yeni yenaoc ubanginango Kebu yengena hofocma meficge-
andae, ye imoc negensima ifi anec. Foracngoc, ye hereau kpac, ye ngic
nenang botucfu kecde.
28 Nga yennoc kekecninaac hania, nenang yeac kucfu kecma angam-
meme angkecdimbe. Amma ngeneac negen negengngic goango yofinoc
degec, ‘Nenang Anutuarunac fingering.’
29 Anu nenang Anutuarunac, imocac amma ngic yeni ubau negemma
gol me siriwa me hocngo marikibi meandae, Anutungo ifi isoc ande,
imoc mi negensibisia. Anutu ye kuctoa mingina.
30 Ngeni warac wiac imoc mi negentegecgecac Anutungo hemma
imocac yoara mi deec. Yaguc ine bangeha bangeha ngicngac sasawa
ubangina dzigeneudeac demeseri ayemmekecde.

---

* **17:19:** Areopage bangec ihai kpekpeturang ama mong feec. Yeni ihai kpeturanggema yoac hania hania denegeng angkecgec.

31 Yeng bicngoc naso mong deec, imoc fede. Naso imohai bangeha
bangeha ngicngac hanianina desima turunga dindingac merennem-
meude. Amma ngic mong ye ua imocnoc meudeac demiec, ye ngic imoc
edzacnunuudeac homecfunac megboriu yarec."
32 Anu Pauro ye homecfunac yacyac, imocac yoac deu goango demem-
baic ammigec nga goango degec, "Yoac imoc naso monnu dena monggoc
negembisina."
33 Ifi degec Paurongo wayunuma kenec.
34 Anu ngic goango ine Pauroaru kpeketahema Yesu negensinggegec.
Imoc yenearunac desi desi ngickuneng mong kpara Dionisio, ye Are-
opageac memba mong nga ngac mong kpara Damari, amma ngicngac
goa.

18

1 Paurongo uaya mesima Ateng wama Korinti taonnu kenec.
2 Ihai yudangic mong meficgeec kpara Akpira, ye Ponto bangecfu
fingerec. Amma ye enema Prisika yegoc Itaria bangecfu kecmaec
ngictau Sisa Kraudiongo yudangicngac Roma taonnu kecgec, yeneac
dedeseriyoac dema sueyunuu kendacgec. Imocac yeri Roma wama
Korinti taonnu gbori gbori hama kefoc. Anu Paurongo yerearu kenec.
3 Pauro ye seriama memengic nga Akpira ye ua imocngoc mekefecac
ye ameau tacyac amma meficgeu yerahafoc hiedzo memeac ua imoc
mekefoc.
4 Mekecma Paurongo sabata tatac nasosoc yudangic yeneac kpekpetu-
rang amau emma yudangic nga grikngic denegeng ammagec yoac
deireckeyemmeec.
5 Anu Sira nga Timoteo yeri Makedonia bangecfunac haec Paurongo
ua goa wama siduc gombung dedeac hombananga kefec. Amma yudan-
gic yoac deireckeyemmekefec, imoc yofi, "Yesu ye Messianoc."
6 Ifi ayemmeu yeni yoara surema deendema ammigec yeng fakangina
wama wambaya kpeihaiu yube mau yofi edeyunuec, "Ngeneac sacngo
ngenang orucfu habeso. Nga kopocsicnginaac turunga neac mi anude,
imoc ngenang anude. Imocac yaguc wangunuma bangec monnunac
ngicngac, yenearu kembade."
7 Paurongo ifi dema yuda yeneac kpekpeturang ama wama ngic mong
kpara Titio Yusto, yeac amau emma tacyac anec. Ngic imoc ye Anutu
eweheimima kefec nga amea imoc yudangic yeneac kpekpeturang ama
tegiau tarec.
8 Nga yudangic yeneac kpekpeturang amaac gareng kpara Krispo,
ye nga arengfora yeni Yesu negensinggegec. Nga Korinti ngicngac
homacngo Kebu negensinggema mitidoku nadzicgec.
9 Anu Tofocnac monnu Kebungo Pauro ongau yoac yofi edeec, "Ni
nanggegubade, imocac amma kengec amma enackidzic mi ambesena,
ge serima kecma enacyoacna debesena.
10 Neac ngichabutoa taong yomohai kecdaeac ngic yeneng gumeme mi
anggecde."
11 Ifi edeu Paurongo kifa mocgu nga noboha ihai tacma Anutuac yoac
ngicngac edekpou ayemmeec.
12 Gariong ye Akaia bangecfu kiatoa kecmanu yudangic yeni uba
mocgu amma Pauro ngaba ammima yoacfu mekenggec.

13 Mekemma kiaaru nesunggema yofi edegec, “Ngic yomoc ye
dedeseriyoacnina kpeande. Ye sing mong tima Anutu eweheimigecdeac
ngic fenggeyunuande.”
14 Edegec Paurongo enacefac amma yoac debeso ammanu Gariongngo
yudangic yofi edeyunuec, “O yudangic, ngic ye kopocsic ebiria meficge-
bac dede yoacngina naric negembai.
15 Nga ngeni ine ngenang edekpouyoac nga kpac hania hania amma
singngina imocac yoacngina engemmama andeac ngenaoc desibisia.
Yoac ifia neng naric mi desibade, imoc neac ua kpahac.”
16 Ifi dema yoacfunac kisangyunuu magec.
17 Mama yeni uba mocgu amma kpekpeturang ama imocac gareng
Sostene kiaac kicfu kpegec kiango imoc hemma yohoc bahoc anec.
18 Paurongo Korinti kecma Yesuac habu dekpemac ayemmema Siria
bangecfu kenudeac Kengkereai taonnu kemema wageu enec. Amma
Prisika nga Akpira yerigoc yenahafoc kenggec. Kemma ye Anutugoc
dedeseri deecac Kengkereai ihai orucdzoea merecgema wedzerec.
19 Yeni Efeso taonnu sikema Paurongo Akpira nga Prisika wayuruma
yudangic yeneac kpekpeturang amau emma yenigoc Anutuac enacyoac
denegeng anggec.
20 Amma yudangic yenigoc kefudeac desambic ammigec ye imoc
wama yenigoc yoac yofi dedzege anec.
21 “Anutungo negennenude isoc ni ngenearu monggoc dzigenebade.”
ifi dema Efeso taong wama wageu monggoc emma kenec.
22 Kengkecma Kaisarea sikema kpebung yenearu emma yenigoc yoac
yoac amma Antiokia kemeec.
23 Paurongo Antiokia imohai naso goau kefec. Kecma taong imoc
wama Garatia nga Firigia bangec yerecgema Yesuac habu demeseri
ayemmema kenec.
24 Naso imohai Efeso taonnu yudangic mong haec, kpara Aporo. Ye
Aresandria taonnu fingecma kibiamatoa mesima mitikibiu yoac oho
ohoya feec, imocac hania negentegecdarec.
25 Ye Kebuac enacyoac kpoumigec negenec. Anu ye Yohaneac doku-
nadzic, imocac sirihasac negenec. Nga ye Yesuac sing gerec gerehagoc
tongganangngoc deec.*
26 Ye yudangic yeneac kpekpeturang amau siduc gombung kengeha
kpac edeyunuec. Amma ihai siduc gombung deu Prisika nga Akpira yeri
yoara negemma hoanggema Anutuac sing gboria tongganang deireck-
emioc.
27 Nga Aporo ye Akaia bangecfu kembeso deu Yesuac habu yeni
demeseri ammima Yesuac kpebung edi kecgec, yeneac kibi yofi ohogec,
“Ngic yomoc ye ngenearu hau ngeneng ama heimibisia.” ifi ohomigec
mekengkecma ihai sikeec. Sikeu Anutungo ngicngac danggunuha yem-
meu Yesu negensinggekecgec, yenearu kemma homac meficyunukefec.
28 Ye didiu yombong yoac kucgoc yudangic dedzameyunuma yofi
dekperagiec, “Yesu yennoc Messia.” Ye mitikibigoc yoac imoc dema
edzacyunuu ubangina kuha maec.

---

* **18:25:** Ngicngac yeni Yesuac enac tofoc tofoho anggecdeac Anutu Manggac nga Medac amma Tiri Asu yeneac kpacfu dokunadzic monggoc ambisia. Yohaneac dokunadzic imoc soha mi anec, imocac dedea, imoc mi negentegerec.

19

1 Aporo ye Korinti taonnu kecmanu Paurongo sifecfusing ferecge
kengkecma Efeso sikema Yesuac habu goa meficyunuma
2 kpesiyemmeec, “Ngeni Yesu negensinggema Tiri Asugoc anggec me
kpac?” ifi deu yeneng degec, “Kpac, Tiri Asu kecde, siduc ifia mong mi
negening.”
3 Ifi degec monggoc kpesiyemmeec, “Anu ngeni noc mitidoku nadz-
icgec?” deu yofi degec, “Neni Yohaneac mitidoku nadziring.”
4 Ifi degec Paurongo yofi edeyunuec, “Yohanengo ngic ubangina dzi-
geneudeac doku nadzicyemmema yofi edeyunuec, ‘Ngadenau hama
kecde, ngeni ye negensinggebisia.’ ye yoac imoc Yesuac negemma deec.”
5 Ngic yeni yoac imoc negemma Kebu Yesuac kpacfu mitidoku nadz-
icgec.
6 Mitidoku nadzicgec Paurongo maria sebinginau faiu Tiri Asungo
yenearu maec. Mama ubangina wakeu yeni nedzarangyoac nga pro-
feteyoac degec.
7 Ngic ifi anggec, yeneac kpetengina 12 isoc anec.
8 Paurongo yudangic yeneac kpekpeturang amau emma kengeha kpac
kecma afo harebec siduc gombung dekperagiyemmekefec. Amma ye
Anutuac eucererenggac hania yenigoc demereng angemema defengge
ayemmeec.
9 Ifi anu ngic goa yeni ubaseri amma Yesuac sing gombung ngade-
hema ngicngac habutoa yeneac kicfu imoc demanganegec Paurongo
wayunuec. Wayunuma Yesuac habu kpedzucyunuma wenacsoc ngic
mong kpara Tirano, yeac kpoukpou amau siduc gombung dekpou ayem-
mekefec.
10 Ye kifa yohockang ifi kecmanu Asia bangectoau yudangic nga
grikngic ifingoc Kebuac yoac negendacgec.
11 Nga Anutungo Pauro nonggo tacmimanu faka kiwa morora kuhagoc
meec.
12 Paurongo uakporuc nga keremmeme mekefec, ngicngac yeni imoc
mema hafeigoc yenearu mekenggec, yeneng imoc kpeserema ngereegec
nga asu mangana herenginaunac erema woragec.
13 Yudangic goa bangec yerecgema asu mangana yunukporac anggec,
yenearunac ngic goango ngicngac asu manganagoc yeneac witiu Yesuac
kpac kpacma tobanggema ua yofi mema degec, “Yesu kpacsiduha Pau-
rongo dekperagiande, ge ngic yeac kpacfu worabesena.”
14 Amma yudangic mong kpara Skewa, ye womong gareng enara kefec
nga yeac medacfora 7 yeni ifinoc anggec.
15 Ifi amma degec asumanganango yoac yofi merengyemmeec, “Yesu
negenduae amma Pauro ifingoc negenduae. Anu ngeni merac?”
16 Ifi dema ngic asu manganagocngo kucgoc yacma wasai mema
medac sasawa yunudacma ngakpingina mesuc kpesuc mema sebingina
merecgeu yeni sac nadzicma senggang yacma amaunac mama woragec.
17 Anu Efeso taonnu yudangic nga grikngic yeni imocac siduc negen-
dacma kucngina mau dzonong fede fede anggec. Ifi amma Kebu Yesu
afehema dengeregec.
18 Dengerema ngicngac Yesu negensinggegec, yenearunac homac-
ngo sikema angammemengina mangana angkecgec, imoc nonongkac
deficgedacgec.

19 Deficgegec ngicngac homacngo warac bangecac hadehadegoc faka
megec, yeni kibingina kpeturanggema ngic yeneac kicfu faigec gerecfu
dzeec.* Kpeturanggema faigec dzeec, kibi imoc ngic 10 yeneng kifa 16
kampani ua mema ua bummegecde, dzo kpetea imocacsoc anec.
20 Nga yeni ifi anggec Kebuac yoacsiducngo kucgoc fingectegecma
noboc noboc sokoma kenec.
21 Paurongo mising ua imoc mesidacma yofi deec, “Asungo ubanau
negen negeng nendeac Makedonia nga Akaia bangec ferecgema
Yerusarennu kemma tacba wisickeu Roma taonnu kembesare.”
22 Ifi dema memefihora Timoteo nga Erasto sueyuruu Makedonia
bangecfu waraima kenoc. Nga yengena ine Asia bangecfu monggoc
kapia torokpema kefec.

23 Naso imohai Efeso taonnu Yesuac yoacsiducac amma kpeborongtoa
fingerec.
24 Imoc yofi: Siriwango marikibimemengic mong kefec kpara
Demetrio, yeng Atemis nemu womonggac ongea kapic kapic siriwango
meu enu ngic yeni bummekecgec. Bummegec ye nga ua ngic tosofora
hiedzo homac kirecgeyemmekefec.
25 Demetriongo ua ngic tosofora nga marikibimemengic sasawa
kpedzucyunuma yofi edeyunuec, “Ngicwiac, ngeni uanina imocngo
dzofinac meficgenemmeande, imoc negendae.
26 Nga ngic mong hama kecde kpara Pauro, yeac hania negendae. Ye
Efeso amaunac nga Asia bangec goaunac ngic noc efea fenggeyunuma
uba mesufu ayemmema yofi edeyunuande, ‘Nemuonga ngicmaringo
memea, imoc wiac fora kpahac.’
27 Yeng ifi anu uanina kuha mabacac nga imocsac kpac. Nemutoanina
Atemis yeac womong efaibacac amma Atemis yengena kpacsiduha kuha
madacbacac. Anu Asia bangecfunac nga bangec noboc nobocnac ngic
yenahafoc eweheimiandae amma siduha dafi kpac anude, imoc obo-
hode.”
28 Demetrio yeng yoac ifi edeyunuu yeni herebu kuneng negemma
arohoma yofi degec, “Efeso yeneac Atemis ye engenatoa!”
29 Ifi amma ngic homacngo yenearu torokpema taong wakema dzomu
gerehagoc meficgebesonga kpekpeturangsobennu yenahafoc nedzima
kendacgec. Amma Makedonianac ngic yohockang Pauro modaroc,
kpacngira Gaio nga Aristako, yeri meyuruma kpedziyuru kenggec.
30 Nga Paurongo ifi negemma ngic kpekpeturannu kembeso deu
Yesuac habu yeneng segeregec.
31 Amma prowinsiac ngickuneng goa Pauroac toso kecgec, yeneng
ifingoc kpekpeturang sobennu mi kenudeac dederacyoac yearu faigec
kenec.
32 Nga kpekpeturang ihai ngicngac yeneng yoacorong homac anggec
yoac sufudarec. Sufudaru goatoango “Hania damocac yei hama
nandimbe?” ifi dema obohogec.
33 Obohoma nammagec yudangic tosongina mong kpara Aresande, ye
ngichabutoa botucnginau nammanu deede ammigec yoac dzaeu emma
yoac demendzic anudeac ngic maribarac kpouyemmeec.

---

* **19:19:** Drakma 50 tauseng nande nga drakma mocgu, imoc uameme mocguac uabung.

34 Enu ngic yeneng ye yudangic, ifi hentegecma yenahafoc aua
yohockang ferahema arohoma yofi degec, “Efeso yeneac Atemis ye
engenatoa.”
35 Ifi angkecmagec Efeso taonggac kibi oho ohongicngo hama
yofi edeyunuec, “Ngeni waickema tacdacgec! Efeso ngicngac ngeni
negenggec, Atemistoaninaac ongea nga womonga henggareng
angkecdimbe. Amma yeac onga sawaunac maec, imoc bangectoa
bangecac ngicngac sasawango negendacdae.
36 Imocac ngeni ubangina mau faka sicsauc mi ambisia.
37 Anu ngic yohockang meyuru hadae, yeri nemuninaac womonnunac
wiac mong hamangec mi medaoc me Atemis mi emmidaoc.
38 Demetrio nga ua ngic ogofora yeni ngic monggac negenggec man-
ganedeu ye yoacfu faibisia. Anu yoacfu faifaia, imocac naso fede amma
kia kecdae. Ebicngina imoc yenearu mekemma yoacfu faiemebisia.
39 Me ngenang yoac mong fedeu enarameme yeneac kpekpedzucfu
mekenggec demengere ambisia.
40 Ebicnina yofi fede, ngeni yaguc dzomugerec anggecac amma yoacfu
fainunubauac. Dzomugerec meficgegec hania kpacfu ngickuneng
hagecde isoc yoacac obohogecde.”
41 Kibi oho ohongicngo yoac ifi dema sueyunuu kenggec.

20

1 Yoac orongtoa kpac anu Paurongo Yesuac habu heitaiyunuu hagec.
Hagec dederecge ayemmema meseriyunuma maringina mema Makedo-
nia bangecfu kenec.
2 Kemma bangec imoc ferecgema Yesuac habu tackenggec, yeneac
negen negeng midima demeseriyoac homac ayemmekenec. Kengkecma
Grik bangecfu kemma
3 ihai afo harebec kefec. Kecma kondunnu kemema wageusing
Siria bangecfu kembeso deu yudangic yeneng ngabayoac dema dekiric
anggec ye Makedonia bangecfusing dzigeneudeac negemma kenec.
4 Anu ngic yofigucngo sinnu Pauro modackenggec: Piroac medac
Sopate Bereanac nga Aristako nga Sekundo yeri Tesaronikenac, amma
Gaio Derebenac nga Timoteo nga Tikiko amma Tirofimo, yeri Asia
bangec dumbengaunac.*
5 Ngic imoc yeneng waraima Troa taonnu tomainina kecgec.
6 Tomainina kecmagec neni ine ic sogong yisya kpac nene, imocac
tacnegennaso wisickeu Firipinac wage meing. Wage mema wenac 5
kengkecma Troa taonnu kemma ihai uameme 7 kefing.
7 Anu neni sondau maung nenideac kpedzucneni Paurongo werec-
kengau kenudeac negemma Anutuac enacyoac edeyunuma kefec.
8 Edeyunukecmanu tofocnac dzongineu amamana wi taring, imohai
kifa homac dzeec.
9 Anu Paurongo yoacherec deu medac mong kpara Eutiko, ye gauac
turic takecma nigeckpeu titing houhouyau ferecgema bangecfu ke-
mema kpema feec. Femanu miacgec homemea anec. Ye ama mana
harebec witiau wi, ihacnac makpeec.

* **20:4:** Rukango kibi yomoc ohoec, yeng Paurogoc Makedonia bangecfu earoc.

10 Makpeu Paurongo kemema medac witiau foforahema fema ngicngac yofi edeyunuec, “Medac ye gbori fedeac ngeni kiacma mi ewehomegec.”
11 Ifi dema ama manau emma maung gumecyunuma yenigoc yaka neec. Neu wisickeu yenigoc mitiac denegeng amma kecmanu ama wereckenu wayunuma kenec.
12 Ngic yeni ine medac gboriu ameau hesicke kemma wosongina nomaneu ubangerec negenggec.

13 Anu goa neneng Paurogoc Aso taonnu eacnideac suenunuu kporuc wageu emma kenni yengena ine hanising haec, yeng areng ifi faiec.
14 Hama ihai meficnunuma wageu ereu neni nenahafoc kengkecma Mitirene taonnu kensikeing.
15 Ihanac kengkecma wereckenu dzintau Kio nucfu kemma kondung ferecgema mitiwocfu Samo nucfu kening. Ihanac seikponoc Mirete taonnu kensikeing.
16 Paurongo pentekos tatac nasou Yerusarennu bic tarudeac deec. Nga neni Asia bangec dumbengau tacmina naso segebacac Efeso eng ferecge kengkecma Mirete sikeec.

17 Sikema ihai namma Efeso yoac faiu kenu kpebung enarafocngina hagec.
18 Hagec Paurongo yoac yofi edeyunuec, “Ni Asia bangecfu hama ngenearu uana dafi hanahema mekefai, imoc haniaunacngoc negenghaandae.
19 Ni memaemeyombonggema Kebuac enac tofoc tofoho kecbare yudangic yeneng ngaba dekiric anemmagec kiacubahodunggoc nga faitobannu kefai.
20 Anu yoac desahengemmema mong mi medadanggeba feec. Nga ngeni ngereegecdeac yoac homac ngicngac amasobengnginau nga amea amea kpoungemmekenai.

21 Ni bic seria kpoungemmeba yudangic nga grikngic ubamereng amma Anutuaru kemma Kebunina Yesu negensinggegecdeac ubana kuha mi mamanu dekperagingemmekefai.
22 Anu yoc Asungo ubanau derecgenendeac Yerusarennu kenduae. Kemba faka mong dafia ihai fingecnenude, imoc mi negenghomeduae.
23 Ni yofisac negenduae, witicama nga kpendzengngo edi tomaina fede, imoc amasoc haba Tiri Asungo deficgenengkecde.
24 Deficgenenu ni ine neanna kekecnaac negemba buma engena mi angande. Ni eng sing derecgenenna timodacbadeac anengande. Nga Anutu danggunuhaac siduc gombung desahebadeac Kebu Yesungo denenec, ua imoc mekecma mesibadeac ubana ande.

25 Amma yomoc deba negenggec, ni Kebuac eucererenggac yoacsiduc ngicngac botucnginau dekperagingemmeba negengandae, ngeneng ngade kecma kicna monggoc mi henggecde.
26-27 Anutungo yoac sasawa derecgenemmeande, imoc hafoangoc edengunuai, imohacnac wiac mong mi waba feec. Imocac yaguc kedzac hesari angemmeba negenggec: mongngo ngenearunac sufuudeu kopocsihaac turunga nearu mi feude.

28 Ngeni ngenang garengemema Anutuac kpebung gombunga garengyunudacbisia. Ye yengena sacngo bummengunuec nga Tiri

Asungo kpebung yeneac enara kecgecdeac meisingngunuecac ngeni
ramagareng isoc Kebuac kpebungfora yenenggareng ambisia.
29 Ni yofi negenduae: Ni wangunuba katekasi enaragocngo ngenearu
hama rama memanganengunubeso anggecde.
30 Amma ngenang botucfunac ngic fingecma yoac fora denggbar-
inggema Yesuac habu goa utac mengunugecdeac anggecde.
31 Ngeni imocac negentegecma efaima kecbisia. Ni kifa harebec
hadzing tofocnac kiacubamanganggac nonosaeng tembuc tembuc dema
gorongina kpekefai, imoc wagec mi maec, imocac ngeni uana imoc
negensima kecbisia.
32 Ni Kebuac mariu faingunuduae amma yeac danggunucyoac gom-
bungau kpedzucngunuma faingunuduae. Imocngo kuc megecdeac
meseringunuu ngeni ngicngac kpetiac kekec megec kecdae, yenigoc
ngenahafoc maridzoming megecde.
33 Anu ni ngenigoc kecma hiedzoac dewaidzoc mi angemmema
34 marinango ua meba hiedzo kirecgenemmeu neanna nga ngicfocna
iwainina bummeing, ngeni imoc bic negendae.
35 Uana sasawa mekefai, imohai yofi kpoungemmeai: Ngeni
makpekpea meficyunugecdeac ua kucgoc mebisia. Kebu Yesungo yoac
yofi deec, ‘Ge ubangerecfu ogoga wiac mong minade, imocac ubangerec
buma kuneng gearu fingerude. Nga ubangerecfu ogogango wiac mong
genude, imocac ubangerec buma gearu efea fingerude.’ yoac imoc mi
nigecngunubeso.”
36 Paurongo yoac ifi desima yenigoc fafoc heima numuec.
37 Numuu wisickeu negemma kiachodung kiaru yeni hoanggema
titikokoc ammigec.
38 Ye warac yoac mong yofi edeyunuec, “Ngeni kicmesuna monggoc
mi henggecde.” Imocac yeni ubahodungtoa negemma hesicke kemma
wageu faigec emma kenec.

21

1 Neni wayunuma kporucwageu emma Ko nucfu kemma wereckengau Rodo nucfu kemma Patara taonnu sikeing.
2 Ihai kporucwage mong Foiniki bangecfu kenudeac efaimanu meficgema ihai emma kening.
3 Kengkecma Kipiro nuc kanaugeng taru hemma ferahadacma Siria bangectoaugeng kengkefec. Nga wagengo Tiro taonnu sikema finac ihai faiudeac kenec.
4 Faimanu neni amau emma Yesuac habu meficyunuma yenigoc wenac 7 kefing. Kecmina Asungo meyunuu yeni Pauroac goroyoac dema Yerusarennu mi kenudeac degec.
5 Anu kekeng nasonina wegeneu ngicngac nambaracfocnginagoc hesicnunugec nenahafoc taong wama kondung tegiau kemeing. Kemema sangiu fafoc heima numuing.
6 Numuni wisickeu marimeme amma wageu emmina yeni amau dzigenegec.
7 Tirounac kengkecma Toremai taonnu sikemina wageu kekeng imoc wisickeec. Wisickeu neni Yesuac habu ihai yugucyunuma wenac mocgu yenigoc taring.

8 Wereckengau kengkecma Kaisarea sikema Yesuac siducdede Firipo
meficgeing. Firipo ye memefic 7 faiyunugec, yeneac botucfunac. Anu
neni yeac amaunoc ening.
9 Ye naroangfora neakpac ngacnaroang kecgec, yeni Anutungo wosoe-
fac ayemmeu profeteyoac dekecgec.
10 Ihai uameme dafiguc kecmina Yudaia bangecfunac profete mong
kpara Agabo, ye nenearu hasikeec.
11 Hasikema Pauroac fadenga mema imocngo yengena hanimaria
dzegema yofi deec, "Tiri Asungo yofi dede, 'Fadeng yomocac mingina
ye Yerusarennu kensikeu yudangic yeni yofinoc ammima bangec mon-
nunac ngicngac, yeneac mariu faigecde.' "

12 Yoac ifi deu neni nga amafora neneng Pauro Yerusarennu mi
enudeac desegere ammima edeni
13 yeng yofi deec, "Ngeni homac kiacma wosoumeme mi anenggec. Ni
Yerusarennu witicfu embade, imocsac kpahac. Ni ifingoc Kebu Yesuac
momoc homebadeacnoc efaiduae."
14 Yoac edeni mi negenu wama yofi deing, "Kebu negenec, imoc
fingecbeso."

15 Uameme goa wisickeu Yerusarennu ennideac efaiing.
16 Efaini Kaisareanac Yesuac habuunac goa yeneng hesicnununma ngic
mong kpara Manasong, yeac amaunoc fainunugec. Anu Manasongngo
Kipiro nucfu fingerec nga waraima ubamereng anec.

17 Anu kengkecma Yerusarennu sikeni imohacnac negen negensing-
goc tosofocnina yeneng ogo anemmema ubangerec negenggec.
18 Nga wereckengau Paurongo Yakoboac amau hesicnunuu ening.
Emma tacmina kpebung yeneac enara yeni hagec.
19 Hadacgec Paurongo maringina meec. Mema Anutungo nonggo
tacmimanu bangec monnunac ngicngac, yenearu misingua meu fora
fingerec, imocac yoacsiduc sasawa ayemmeec.

20 Paurongo yoacsiduc ayemmeu Anutu afehegec wisickeu Pauro yofi
edegec, "Tosonina, ge yudangic tauseng dafiguc ferahema habunoc
efeango Yesu negensinggema kecdae. Nga yeni sasawango Moseac
dedeseriyoac seria mekecandae.
21 Anu geac yoacsiduc yofi hau yeni negengkecdae: Ge yudangic
bangec monnu ngicngac, yeneac botucfu kecdae, yeni Moseac
yoac wagecdeac amma sabacfocngina yeneac sebi tosangina mi
herecgegecdeac deracyunuannec. Amma yudangic fakanina
wagecdeac edeyunuannec.
22 Amma ngic yeneng geac ifi negengandaeac dafi ambesonga obo-
hode. Ge Yerusarennu hadang, imocac siducnoc negenggecde.

23 Imocac neni yoac mong edeguni modacbesena. Nenearu ngic
4 kecdae, yeni Anutugoc dedeseri anggecac orucdzongina mi merec
merecge kecdae.
24 Geng yenearu tahockema faka kpetiac fede, imoc yenigoc modacma
hosuc heiheingina bummena orucdzongina merecgema wedzecgec. Ge
ifi anna gemma geac yofi negenggecde, 'Yoara hau negening, imoc fora
kpac. Ye yengenaoc Moseac dedeseriyoac tofohokecde.' Ge ifi anna
yudangic Yesu negensinggedae, yeni geac ngaba mi anggecde.

25 Anu bangec monnunac ngicngacngo Yesu negensinggedae, yeneac
warac singyoac deing, imocac yoacsiduc kibiu yofisac ohoma bic faiyem-
meing, ngicngac yeni nemunginaac sese dema yang heiyemmegec
ngeneng imoc wama mi nebisia. Ngeni yamberec fusia sawagoc mi
nebisia amma sac wamaguc mi nebisia. Amma ngeni kaisero faka wama
imoc mi ambisia."
26 Ifi degec Paurongo yoacngina negemma ngic 4 yenearu tahockeu
wereckengau yenahafoc Anutuac womonnu emma faka kpetiac hana-
hegec, imocac nasoya wisic wisickea amma sesengina faima hosuc
tembuc tembucngina heigecdeac dekperagiyemmegec.
27 Faka kpetiac imocac uameme 7 wisickebeso ammanu Paurongo
Anutuac womonnu emma kecmanu Asia bangecfunac yudangic yeni ye
hemma ngic ngaba ammima arohogec habutoa wosongina miaru
28 Pauro mendanggema arohogec, "Oe Israengic, ngeni hama mefic-
nunugec meni! Ngic yomocngo bangecsoc kengkecma yudangic nenang
nga dedeseriyoacnina amma womonnina, imocac ngaba ambesonga,
ngic ifi edeyunukecde. Amma womonninau grikngic hesicyunuma ereu
kpetiac amanina yomoc goteng heidae."*
29 Pauro ye Efesonac ngic mong kpara Trofimo yegoc taonnu kengha
anec yerenggec, imocac ye womonnu hesickeu yerahafoc endaoc, ifi eng
negensima degec.
30 Imocac amafora yeneng arongina negemma yacma gbindind-
inggema hama kpeturanggedacgec. Kpeturanggemagec ngic goango
Pauro mendanggema womonnunac kpedzima magec, imohaingoc nagu
heidacgec.
31 Ngabangic yeneng Pauro mema kpehomebeso ammagec Roma wa-
saingic yeneac garengtoaaru yoac yofi kenu negenec, "Yerusarengngic
sasawa yeni yenahafocngoc ngaba sicsauc angemedae."
32 Yoac ifi negemma imohaingoc wasai engena mamea meemema
nedzima habutoa yenearu kemegec. Kemema henggec ngic yeni
Pauro kpema kecgec garengtoa nga wasaifora sikegec, yenemma engsac
wagec.
33 Anu wasai garengtoango sikema deu medacfora yeneng Pauro
mendanggema seng yohockangngo dzegegec. Dzegegec Pauro ye merac
amma noc wiac anec, imocac kpesi kpesi ua meec.
34 Anu ngic yeni arona aroga anggec kpeboronnu yoac hania ne-
genudeac obohoma deu wasai yeneng Pauro mema yenang uaamau
dzigene kenggec.
35 Anu Paurongo tireu embeso anu ngic yeneng yerecgema kucgoc
igockegecac wasaingic yeneng Pauro mohockema enggec.
36 Ifi anggec ngic habutoango modacyunuma aroho aroho kemma yofi
degec, "Ngic ye kpeni kpac ambeso!"
37 Ifi dema Pauro ama manau meembeso ammagec, yeng wasai
garengtoa kpesimiec, "Ni naric yoac edegubai me?" deu garengngo deec,
"Ge grikyoac negennec?
38 Warac aigitangic mongngo ngaba meficgeudeac godzungic 4
tauseng wangecyunuu bangec kisiu hocsiragocfu kenggec. Ge ngic imoc
me mong?"

---

* **21:28:** Anutu womonga gotengagoc hemma ngaba ambacac yeni yoac imoc degec. Bangec monnunac ngic, yeneng ihai naric mi enggec, imoc kpaeagoc.

39 Kpesimiu Paurongo yofi edeec, “Ni yudangic yombong amma
Kirikia bangecfu Tarso taong tacde, imohacnac. Ge naric negennenna
ngicngac yoac kapia edeyunuba.”
40 Ifi deu negemmiu Pauro ye tireu namma ngicngac maribarac
kpouyemmeu yoacngina kpac anu waickema tacgec hebiraio yoacfus-
ing yofi edeyunuec.

22

1 “Kunengfocna nga tosofocna, ni neanna hania edengunuba ne-
genggec.”
2 Anu Paurongo hebiraio yoacfusing deu negemma ning kpedacgec.
3 Nga ye tahockema edeyunuec, “Ni yudangic, Kirikia bangecfu Tarso
taonnu fingecma imohai kecma yadiai. Kpoukpou Gamarie yeac bageau
kecbare yeng kisicfocnina yeneac singyoac sasawa kpounenu negen-
darai. Amma ngeni yofinenggac faka andae, imoc ifingoc Anutungo
negengngereenubeso dema yoac imoc seria yombong mekefai.
4 Amma ngicngac momoc sing gboria modacgec yunukporac
ayemmema witicyunuma witicamau faiyunukecma yunukpebuc
ayemmegecdeac deaingoc.
5 Womong garengtoa nga yudangic gamangtoangina yeneng neac
hepuc naric amma hania ifia dekperagibau. Yenennoc kibi mong
ohogec, imocac siriha yofi: Ngicngac sing gboriau modacgec ni mefi-
cyunuma witicyunuma Yerusarennu meyunu haanduae. Nga turunga
yemmegecdeac tosofocngina Damasko kecandae, yenearu mekem-
badeac nenggec.
6 Ifi dema sing kengkecma wenac dzongiau isoc Damasko ama mewe-
genebare, imohaingoc kurumennunac kperagitoango gereagoc mama
nerarannuec.
7 Nerarannuu bangecfu todingge kpe fema yoac mong yofi fingeru
negenai, ‘Sauro Sauro, ge nocac nukporac anemma kecannec?’
8 Ifi negemma yofi deai, ‘Kebu ge merac?’ Deba yofi edenuec, ‘Nukpo-
rac angannec, Yesu Nadzaretenac ninoc.’
9 Ngic nigoc kecgec, yeni kperagitoa henggec, yoac edenuec imoc ine
obohogec.
10 Obohogec neng kpesiai, ‘Kebu, noc wiac ambadeac denennec.’ deba
Kebungo yofi edenuec, ‘Ge yacma Damasko kenna wiac anna dema
degecdegena, imoc edegugecde.’
11 Nga kperagitoango kicnau neraranggeu fiba kundung kpeec. Ifi
amba ngicfocna yeneng marinau mema Damasko menu kenggec.
12 Ihai ngic mong kefec kpara Anania, yeng dedeseriyoac henanggema
memodacma kefu yudangic taong imohaingoc kecgec, yeni sasawango
yeac negenggec ngereec.
13 Ngic yennoc nearu wegenac hasikema yofi edenuec, ‘Tosona Sauro,
ge kicga fitegecna.’ ifi deu ihaingoc kicna fitegecma ye henai.
14 Ifi dema yoac yofi edenuec, ‘Kisicfocnina yeneac Anutu, yeng uaya
mena dema edeedzacgu anu geng Dindingac mingina hemma yeac
enacfunac yoac negennadeac meisingguec.
15 Ge yeac siducdede amma wiac hennegeng annec, siduc imoc
bangecsoc ngic edeyunu kembesena.
16 Negennec, ge naso mi ukuna! Yacma Yesuac kpac kpacna yeac
kpacfu mitidoku nadzicma kopocsicga dzuacna.’

17 Ifi deu Yerusarennu dzigenema Anutuac womonnu emma numuba
kicna merecgeu Kebu henai.
18 Hemba yoac yofi edenuec, ‘Ama yomocac ngicngac yeni geac enac-
funac neac siducna negemma wagecde, imocac amma ge Yerusareng
wama bic kenna.’
19 Ifi deu yoac yofi meremmiai, ‘Kebu, ge negensinggugec, ni
witicfu meyunuma kpekpeturangamea amea meyunu emma dzikacngo
yunukefai, imoc bic negendae.
20 Amma siducdedega Stefano sacgoc homemea kpegecdeac ngakping-
ina hesigec garenggebare kpegec negemba ngereec, yeni imoc negen-
dacdae.’
21 Ifi deba Kebungo yofi edenuec, ‘Kpahac, ni bangec hereau bangec
monnunac ngicngac, yenearu sueguba kennadeac ge bic efaima
kenna.’ ”
22 Ngic yeni kedzac kpemagec, Paurongo yudangic wayunuma bangec
monnunac ngicngac, yenearu kenudeac warac Anutungo edeec, yoac
imoc edeyunuu yeni seriangoc arohogec, “Ngic ifia imoc kekeha kpac
ambeso. Ye kefu naric mi ande.”
23 Ifi dema arohoma ngatangyunuu ngakpingina herea hesima yube
figec enu meuku anggec.

24 Anggec garengtoango deu wasai yeneng Pauro amanginau
meenggec. Amma ngic yeni nocac homac arohomigec faka negenudeac
dzikacngo kpegec kopocsiha deficgeudeac desiyemmeec.
25 Desiyemmeu yeni dzikacngo kpegecdeac witicngo mendangge
dzegema taigec. Taigec Paurongo enarangina yofi dema kpesimiec,
“Ngeni ngic mong romangic yeneac arennu torokpema kecde, ye yoacfu
mi faifai manganaac areng desima dzikacngo naric kpegecde me? Imoc
singyoacngina kpede.”

26 Ifi deu enaranginango garengtoaaru kemma edeec, “Dafi
ambesonga? Ngic ye romangic yeneac arennu torokpeec kecde.”
27 Ifi deu garengtoango Pauroaru kemma kpesimiec, “Dena, ge forac-
ngoc romangic arennu torokpema kecnec me?” deu Paurongo deec,
“Imoc fora ni romangic yeneac arennunac.”
28 Ifi deu yeng deec, “Ni hiedzo homac faiba kirecgenuu romangic
anai.” Ifi deu Paurongo deec, “Ni ine fingec fingecna romangic yeneac
arennu fingerai.”
29 Ifi deu yeni imohaingoc Pauro faka ammibeso degec, imoc wagec.
Wasai garengtoa yeng ine yofi negenec “Pauro ye romangic. Ni ngic ifia
witicfu faidua, imoc naric kpac!” Ye ifi negemma kengec kpeec.

30 Wereckengau wasai garengtoango yudangic yeni Pauro hania
damocac yoacfu faigec, imocac hania yombong negenudeac womong
gareng enara nga yudangic tutumangtoanginaac memba deu sasawa
kpedzucnegec. Ammanu Pauro yungecma hesicke kemema kpedzuc-
negec, yeneac kicfu faiec.

23

1 Paurongo yudangic tutumangtoanginaac memba yenearu serima
yoac yofi edeyunuec, “Tosofocna, deba negenggec, Anutuac kicfu ni
kopocsicnaac negengfagunga kpac kecerema yaguc kecduaengoc.”

2 Ifi deu womong garengtoa kpara Anania, yeng ngic Pauro yafinggema nanggec, yeni yofi dema edeyunuec, “Ngeni dumbengau kpegec.”
3 Ifi deu Paurongo yofi edeec, “Anutungo guude, ge katapa mangana gbakingo oho ohoya, ifia manau bic dzame dzamea. Ge dedeseriyoacac modacma yoacna isinggema desinnunadeac ua mebesena. Nga imoc wama nugecdeac serima denec, ifi amma dedeseriyoac fede, imoc ferahanec.”
4 Ifi deu ngic nanggec, yeneng yofi edegec, “Ge Anutuac womong garengtoa kuha memama yoac ifia mi demina!”
5 Ifi degec Paurongo yofi deec, “Tosofocna, ye womong garengtoa kecde, imoc mi negemma yoac singau mi dedua. Mitikibiu yofi oho ohoya fede,
‘Ge enaramemefocga mi sowecyunubesena.’ ” *(Makekeng 22:28)*
6 Anu enarameme goa yeni sadukaiongic nga goa farisaio arennunac ifingo kecgec. Kecmagec Paurongo imoc negemma ubea miacma tutumangtoau yofi edeyunuec, “Tosofocna, ni farisaiongic amma yeneac arennunac fingerai. Nga homecfunac yacyac fingerudeac negensinggema kecma yoac imoc nanggeanduae, imocac yoacfu fainudae.”
7 Yoac ifi deu farisaiongic nga sadukaiongic yeni yenaocngoc easiemegec tutumangngina tohoec.
8 Nga sadukaiongic yeni deandae, “Homecfunac yacyac nga angero amma bangecac hadehade nga yafing hania hania, imoc mi fede.” Nga farisaiongic yeneng deandae, “Imoc fora fedacde.”
9 Amma imocac tutumangnginau orongtoa megec. Mekecma farisaio yeneac habuunac mitiac negen negengngic goa yacma yoac gereagoc yofi degec, “Neni ngic yomocac kopocsic hofocdimbe. Angero me asu mongngo yoac edeecfu neni imocac yoac mong mi debisina.”
10 Dema yoacnginango easiemegec wasai garengtoango Pauro taima merecgebauac kengec kpeu deu wasaingic yeneng kemema Pauro ngic botucnginaunac taimama ua amanginau mekenggec.
11 Mekemma tofocnac imohaingoc Kebungo Pauro fingecmima yofi edeec, “Ge kucga mena, ge yei Yerusarennu neac hepuc amma haniana dekperagiyemmenec, imoc ifingoc Roma taonnu neac hepuc amma haniana dekperagiyemmebesena.”
12 Ama wereckenu yudangic goango yoac dedzege amma yenaocngoc dedeseri seria yofi degec, “Nenang nenedoku segekecma Pauro kpehomemaguc nenedoku nebisina.”
13 Ngic yeni uba mocgu amma yoac imoc dedzege anggec, yeneac kpetengina 40 ferahaec.
14 Ngabangic yenennoc womong gareng enara nga yudangic enarafocngina yenearu kemma deficgeyemmema yofi edeyunugec, “Neni nenedoku segekecma Pauro kpehomemaguc nenedoku nenide, yoac imoc deseriding.
15 Imocac ngeni tutumangtoaac memba yenigoc wasai garengtoaaru yoac yofi faigec kembeso, ‘Ge Pauro neneac tutumannu suena hau yoara monggoc dehomebisina.’ Anu yoacngina negemma ifi anu nenang sinnu sufuma Pauro mema kpehomenide.”
16 Ifi degec Pauro deuyango yareyoac imoc negemma wasaiamau emma aniha edeec.

17 Edeu Paurongo wasai yeneac enara mong kpacma yofi edeec, “Ge
medac yomoc wasaigarengtoaaru hesicke kenna. Yeng yoac mong
edeude.”
18 Ifi deu ngic yeng medac imoc wasai garengtoaaru hesicke kemma
yofi edeec, “Witicngic Pauro yeng kpacnuma edenuu medac yomoc yoac
edeguudeac hesicke haduae.”
19 Ifi dema edeu garengtoango medac mariau mema hedzihau meicke
kemma tembucngira tacma kpesimiec, “Ge noc yoac mehanec, dena
negemba.”
20 Kpesimiu medacngo yofi edeec, “Yudangic yeni gearu yoac faigec
haudeac denegeng andau. Nga geng Pauro tutumangnginau hesicke
kenna yeac haniaya seng negenggecde, ifi kpesigenggecde.
21 Kpesigemma haniaya seng negenggecdeac fenggegugec mi negem-
besena. Ngic kpetengina 40 ferahede, yeni sinnu sufuma Pauro kpe-
homegecdeac dedeseri seria yofi dedau, ‘Neni nenedoku segekecma
Pauro kpehomemaguc yaka nenide.’ Yoac ifi deserima yeni bic efaima
geac yoacac tomai kecdae.”
22 Medac ye yoac ifi deu garengtoango yofi derahema sueec, “Ge yoac-
siduc imoc hama deficgema edenunec, imoc ngic mong mi edeyunube-
sena.”
23 Amma wasai garengtoango wasaingic yeneac enara yohockang
kpacyuruma yofi edeyuruec, “Ngeri kemma yofi ambesera, wasaingic
200 yeni haningo sing kekeng nga becosic witiau kekeng 70 amma
sangarameme 200, ifigucngo efaima tofocnac 9 kiroc ammanu Kaisarea
mekembisia.
24 Amma Pauroac becosic goa meficyunuma sate heiyemmebisia. Anu
ngeni ye aikic garenggema ngictau Feriki, yearu mekembisia.”
25 Ifi dema ngictauac kibi mong yofi dema ohoec.
26 “Kraudio Risia neng Ngictau Feriki geac kibi yomoc ohoduae.
Wenacngerec.
27 Wasaingic yeneng ngic mong mehadae, yudangic yeneng mema
kpehomebeso anggec. Anu neng ye romangic yeneac arennunac, yeac
ifi negemma wasaingic yenigoc kemma maringinaunac mesiing.
28 Mesini yoacfu faigec, imocac hania negemba dema enara tutu-
mangnginau mekenai.
29 Mekemma singyoacnginaac tohoma kecdaeac amma yoacfu faigec,
imoc meficgema yofi negenai, ‘Ye yoacfu faigec, imoc kpehome home me
witicamau fai faiac siriha mi ande.’
30 Hau ngic goa yeni sinnu sufuma Pauro mema kpegecdeac dekiric
anggec negemma gearu bic sueba hade. Amma yoacfu faidau, ngic imoc
ifingoc sueyunuba gearu hama yoara edegubisia.”
31 Ifi ohoma yemmeu wasaingic yeni garengnginaac enac tofohoma
Pauro tofocnacngoc hesicke kengkecma Antipatri taonnu kenggec.
32 Wereckengau wasaingic tosea yeni amau dzigenemagec becosicfu
tacgec, yeni yenaoc Pauro hesickema Kaisarea kenggec.
33 Kemma ngictau kibi mima Pauro ifingoc mariau faigec.
34 Faigec ngictaungo kibi osoma Pauro kpesimiec, “Ge Bangecga da-
hacnac?” deu Paurongo deec, “Ni Kirikia bangectoaunac.”
35 Ifi deu ngictaungo yofi edeec, “Ge yoacfu faigugec, yeni hama
fingecnenggec geac yoac debesonga.” Ye ifi dema Pauro Herodeac amau
faima garenggegecdeac edeyunuec.

24

1 Uameme 5 wisickeu womong garengtoa Anania nga yudangic
enarafocngina goa amma singyoacac negen negengngic mong kpara
Teaturo, yeni Kaisarea amau kemema ngictauaru Pauroac yoac
degecdeac fingecgec.
2 Fingecgec ngictaungo Pauro deu hau Teaturongo yeac yoac dema
ngictau yofi edeec, “Ngictau gombunnina Feriki, ge gombunga garen-
nununa ruaegoc kecdimbe. Amma geac negen negenggac amma kekec-
nina heimerenu gombunga kecni
3 nenearu amasoc nga iwai sasawa ngereema ereec. Imocac geac
negenni naric angkecde.
4 Amma yoac deba uanaso ukubanggac mengisima negen negenni-
naac yoac wegenanec edeguba.
5 Ngic yomocac faka yofi hening, ye deendema anemmekecde, imoc
yudangic bangecsoc kecdae, yeni sasawango ngaba sicsauc meficgeyem-
meande amma Nadzarete mitiareng yeneac enaranoc kecde.
6 Ye Anutuac womong imoc goteng heibeso anu meing. [Mema
dedeserininaac sinnu wiac ammibeso
7 ammina wasaigarengtoa Risia ye medacfora yenahafoc kucgoc hama
gereagoc wangecnunuec.
8 Amma yeac hania degec, ngic imoc yeni gearu hama fingecgecdeac
deyemmeec.] Nga neni yeac yoac edegudimbe, imoc geanggaoc dekpesi
ammima yoacfu faidimbe, imocac hania sasawa meireckenade.”
9 Yoac ifi deu yudangic yeni meficgema yoara nanggegec.
10 Anu ngictaungo Pauro yoac anudeac wadzimiu ye yoac yofi merem-
miec, “Ge bangec yomohai ngicngac yeneac desidesingic kifa homac
kecannec, imoc negensima haniana ubangerecgoc deba.
11 Ni Yerusarennu Anutu afeheba dema emma kecba uameme 12sac
andac, ge yoac imoc negengyohoc amma ngic kpesiyemmena edegugec.
12 Ni Anutuac womong manau ngic goa yenigoc yoacna engemmama
mi anec. Me kpekpeturang ama goau me amasobennu haifaka mema
ngicngac hagec, imoc mi anai. Faka imoc mong amba mi henggec.
13 Ngic yomoc yeneng haniana dema edegudae, yoac imocac fora
ifingoc edzacgugecdeacsoc mi ande.
14 Amma mong deficgegemba negenna: Sing gboria goango miti miti
deandae, imoc modacduae. Imocac sinnu kisicfocnina yeneac Anutu
eweheimima yoac sasawango dedeserinina modacde, imoc nanggean-
duae. Amma profete yeni yoac deoho anggec, imoc negensinggeduae.
15 Amma kecma ngic mangana nga gombunga homecfunac yacyac
naso wegeneude, ngic yomoc yaguc nesunggedae, yeni nga ni nenahafoc
wiac imoc fingerudeac negensinggema kecdimbe.
16 Ifi amma Anutuac kicfu nga ngic kicfu kopocsicnaac negengfagunga
kpac ua serima memangoc kecanduae.
17 Ni kifa goa bangec hereau kecma ubangerecac wiac ngic arengfocna
yemmebadeac amma Anutuac sese faibadeac Yerusareng taonnu hayai.
18 Amma hosuc heiheiac segekekec nga faka kpetiac mesima wom-
onnu emma kecbare meficnugec. Ihai ngic habutoagoc me kpeboron-
goc mi hayai.
19 Asia bangecfunac yudangic goa, yeni ine kpeborongtoa ifi anggec.
Yeninoc kopocsicac wiac mong mekecbau dede gearu hama neac yoac
dekperagibau.

20 Me ngic yoc nandae, yeneac memba tutumannu nambare neac
kopocsic mong meficgegec isoc deficgebisia.
21 Ni yoac mocgusac botucnginau namma yofi kpacma deai, 'Homec-
funac yacyac fede, yoac imoc nanggeanduae.' Imocac yaguc geac kicfu
menu hama yoacfu fainudae."

22 Ngictau Feriki ye kekec gboriaac siduc negendarecac yofisac
edeyunuec, "Wasai garengtoa Risiango Yerusarennac mau yoacngina
desibade." Ifi dema yoacngina feudeac dema sueyunuec.
23 Amma ye wasaigareng yofi edema sueec, "Ngeni Pauro garenggema
ngabakic mi hembisia amma tosofora naric hama heimefic ammibisia."

24 Uameme goa kecma Feriki ye nga enema, yudangac kpara Drusira,
yeri yerahafoc hama Pauroac deec erema Yesu Kristo negensinggegecac
hania edeyuruu negenoc.
25 Negemmaec yofi edeyuruec, "Faka dindingac modacbesonga nga
ubasebi garenggema faka mangana wabesonga amma desidesi nasoya
haude." Ifi deu Feriki kengec kpeu Pauro yofi edema sueec, "Naric
kenna, kecma naso monnu titing mong fingecnenu monggoc kpacguba
habesena."
26 Ngictau ye hakecmangoc yofi negenec: Paurongo hiedzo goa nenu
witicamaunac waba maude. Negeunga ifi feecac nasosoc kpacma yegoc
yoac denegeng angkefec.
27 Ammanu kifa yohockang wisickeu kia mong kpara Porkio Festo,
yeng ngictau Ferikiac tatac meec. Anu Ferikingo yudangic ubangerec
kpeyemmedacma Pauro witicamau tacmanu wama kenec.

25

1 Festo ye Yudaia bangectoaac ngictau ua hanaheec. Hanaheu
uameme harebec wisickeu Kaisarea wama Yerusarennu enec.
2 Enu womong gareng enara nga yudangickuneng yeneng yearu hama
Pauroac yoac dekperagima
3 hatahemima yofi degec, "Ge neneac wosoefac amma yoac faina
kenu Pauro ye Yerusarennu habeso." Yeni sinnu sufuma namma Pauro
kpehomegecdeac negemma ifi degec.
4 Edegec Festongo yofi edeyunuec, "Pauro ye Kaisarea ihai witicamau
taru ni yei kapianec tacmaguc monggoc dzigenema kemebade.
5 Kemeba ngeni Pauro yoacfu faidauac wiac mong metacdaeu debeso
dema ngenearunac enarameme goa yeni nigoc kemegec kopocsic mong
meficgeec isoc yeni yeac yoac imoc dedacbisia."

6 Ifi dema uameme 8 me 10 Yerusarennu kecma Kaisarea kemma ke-
meec. Kemema wereckengau desidesi amau emma tacma deec, "Ngeni
Pauro mehagec!" deu meenggec.
7 Meenggec Yerusarennac yudangic yerecgedacma yoac hania hania
homac nesunggema seria dema nanggec. Amma yeni yoac imocac fora
meficgegecdeac obohogec.
8 Nga Paurongo yoacngina turunga meremma hania yofi deec, "Ni
yudangic dedeseriyoacngina me Anutuac womong me ngictau Sisa, yeni
mong mi demanganeyunuai."

9 Ifi deu Festongo yudangic ubangerec kpeyemmedarudeac Pauro
kpesimiec, "Ge Yerusarennu naric emma ihai yoacga desibai me?"

10 Ifi deu Paurongo yofi meremmiec, “Yoc nanduae, imoc ngictau Sisa
yeac yoac desi desiamanoc nga neac yoac yomohai desibesonga. Ni
yudangic faka mangana mong mi ayemmeai, imoc geanggaoc negennec.
11 Ni kopocsictoa mong meficgebai dede nuhomenadeac dena se-
bina mi segerebai. Nga yeni ikocfu nesunggema haniana dedaeu ngic
mongngo yeneac mariu naric mi fainuude, imocac amma Roma ngictau
Sisa yeng yoacna desiudeac deduae.”
12 Ifi deu Festongo memeficfora yenigoc denegeng amma Pauro yofi
edeec, “Ge ngictau Sisa yearu kembeso denec, imocac yearu kembe-
sena.”
13 Uameme goa wisickemanu ngictau Agripango naina Beanikegoc
Kaisarea kemema Festo yuguckeoc.
14 Amma yeri uameme goa yegoc tacyac ammaec Festongo Pauroac
yoacsiduc ngictau Agripa yofi edeec, “Ferikingo ngic mong witicamau
faima kendaru takecde.
15 Anu hasikema Yerusarennu emba yudangic yeneac womong gareng
enara nga enarameme yeni nearu hama kpedzucnema ngic ye kpegec
homeudeac edenugec.
16 Edenugec ni yoac turunga yofi merengyemmeai, ‘Ngic mong hania
kpacfu memeting ammiammi, sing imoc romangic nenearu mong mi
fede. Ngic yoaragocngo ngic yoacfu faide, yeri eacma nammaec fora
debesonga.
17 Ifi meremba yei eacemeing, imohaingoc wereckengau ni desi desia-
mau emma Pauro mehagecdeac deai.’
18 Ifi dema Pauro yoacfu faigec yeni yeac faka mangana mong
deficgegecde debare yeni yenang mitinginaac sing fede, imocac hesuce-
megec.
19 Ngic mong kpara Yesu, yeac yofi degec, ‘Ye bic homeec.’ Anu
Paurongo yofi dekperagiec, ‘Ye gbori kecde.’ Yeni ifisac degec.
20 Nga ni yoac imoc negentegecbadeac osima yofi kpesimiai, ‘Ge
Yerusarennu naric emma ihai yoacga desibesonga me?’
21 Edeba Pauro ye ngictau Sisango yoara desiudeac deec. Ifi deu desiai,
‘Pauro ye witicamau tomai tacmanu kecma sing mong meficgemaguc
ngictau Sisaaru faiba kenude.’ ”
22 Festongo ifi dema edeu Agripango deec, “Ni neannaoc ngic yengena
enacfunac yoara negembadeac anende.” Ifi deu Festongo deec, “Werec-
kenu naric negennade.”
23 Wereckengau Agripa nga Beanike yeri sebikibi meemema tutumang
amau enoc. Nga wasai garengtoa nga ama imocac ngic engena yeni
yenahafoc modacyuruma enggec. Anu Festongo deu Pauro meenggec.
24 Meemmagec Festongo yofi edeyunuec, “Ngictau Agripa nga ngic-
focna yaguc nigoc tacdae, edengunuba negenggec: Ngic yomoc nande,
yeac amma yudangic noc efeango yei nga Yerusarennu kpacnuma hata-
henemma deandae, ‘Ye naric mi kecbeso.’
25 Nga yengenaoc Roma ngictau Sisango yoara desiudeac deecac yearu
sueba kenude. Nga neng ine ye homeudeac kopocsic mong mi meficgeai.
26 Amma yoac fora hofocma ngictau Sisa yeac kibi ohoba dema obo-
hoduae. Imocacnoc ngic yomoc ye ngenearu nga ngictau Agripa gearu
faiba nanu ngeni haniaya negemma fora meficgegec kibi ohoma faiba
kembeso.

27 Nga ni ngic mong witicamaunac kopocsihaac kibi mi ohoma Roma
taonnu eng sueba kekenggac negemba naric mi ande.”

26

1 Agripango Pauro yofi edeec, “Geanggaoc haniaga dena negenni.” Ifi
deu Pauro ye maria sinema yengena haniaya yofi edeyunuec,
2 “Ngictau Agripa, yudangic yeni yoacfu fainudae, imocac turunga
gearu debade.
3 Geng yudangic neneac haifaka nga deendemanina fede, imoc ne-
gendacnec, imoc fora, amma negennemma tacmana yoacna debadeac
ubana ngereede.
4 Ni sabacfungoc amanau kekecmemena kecerema Yerusarennu ke-
nai, imocac hania yudangic yeni negendacdae.
5 Ni waracngoc farisaio singngina tongganang yeneac botucfunoc
kefai. Nga haniana hennegeng anggecngo dena imoc naric edegubau.
6 Anutungo homemea megboriyunuude, yeng yoac imoc bangecfocn-
ina bicngoc deseriyemmema edeyunuec, yoac imoc fora fingerude, imoc
negensinggeduaeac yaguc yoacfu nanduae.
7 Israehabu 12 yeni hadzing tofocnac nasoya kpac Anutungo wiac
deseriyemmeec, imoc fingecdarudeac negensinggema Anutu afehema
kecdae. O ngictau Agripa, imocac hania imoc nenahafoc negens-
inggemaguc yudangic yeneng yoacfu fainudau.
8 Amma Anutungo homemea megboriyunukecde, imoc ngeni nocac
negenggec mi angana isoc angkecde.
9 Amma ni Yesu Nadzaretenac, yeac kpacsiduhaac kuc sing hania
haniau memabesare dema yofi anai.
10 Anu womong gareng enarango uakibi nenggec mekecbare kpetiac
arengfora noc efea witicamau faiyunukecma yunuhomegecdeac degec,
imoc hepuc amma negengyemmeai. Imocngoc Yerusarennu anai.
11 Amma ni naso homac yudangic yeneac kpekpeturang amaya amaya
kemma ubamereng kpemeting ayemmema Yesu denggbaringgegecdeac
ayemmema yunukporac ayemmekefai. Amma herebu yombong ayem-
meai, imoc efea kpac amma imoc yeisac mi anai, kpac. Ni bangec goaac
taonnu ifingoc kemma yunukporac ayemmekefai.
12 Ifi angkecba womong gareng enara yeneac dedeu uakibi mema
Damaskou ua ifingoc mebadeac fainugec kenai.
13 O ngictauna, ni sinnu kembare naso 12 kiroc ammanu kurumen-
nunac kperagi mong kuneng wenacac kperagia ferahade, ifiango mama
ni nga arengfocna nerarannunuec.
14 Nerarannunuu neni bangecfu todingge kpefedacma hebiraio
yoacfu yoac mong yofi fingeru negenai, ‘Sauro Sauro, ge nocac nukporac
anemma kecannec? Ge ubaseri ifi angkecma yasu biringa enaragocfu
geanggaoc kpena nendangguu kpendzeng kpenade.’*
15 Ifi negemma yofi deai, ‘Kebu ge merac?’ deba yofi edenuec, ‘Nukpo-
rac anengkecnec, Yesu ninoc.
16 Ge yacma nanna. Yaguc neac enac tofoc tofohongic annadeac fin-
gecgenduae. Imocac wiac yaguc hennec nga ngade edzacguba hennade,
imocac enacdedena kecbesena.

* **26:14:** Naso imohai yeni burumakangina yasu biringagocngo odau faiyunubesonga yasu imocngo sebingina nendangge kecgec.

17 Ni yaguc arengfocga nga bangecareng, yeneac mariunac
mesigukecbade.
18 Amma ni yenearu sueguba ge kemma ngicngac kicngina mere-
cgena kundung ngadehema kperagiu kembisia. Amma Satanggac kuc
herecgena yeni Anutuaru kembisia. Ifi amma kopocsicngina kpac anu
Kebu ni negensinnuma kpetiac kekec yemmeyemmea, yeneac habuu
torokpegecde.'
19 Ngictauna Agripa, ni kurumennunac onga henai, imoc mi kpeai.
20 Ni hanahema Damasko kemma dzigenema Yerusareng nga Yu-
daia bangecac yuda ngicngac amma bangec monnunac ngicngac, yen-
earu kenai. Kemma yeni ubangina dzigeneu Anutuaru kpeketahema
ubamerem merenggac angammeme meficgegecdeac edeyunukefai.
21 Ni ifi anaiac yudangic yeneng womonnu menuma nuhomebeso
anggec
22 Anutungo garennukecmanu enacyoara deai amma yaguc deduae.
Ni ngic engena mamea ngenahafocngoc tacmagec yomoc namma eden-
gunuduae. Profete nga Mose yeneng wiac fingerudeac dema ohogec,
imocngoc dekecduae.
23 Messia ye kpendzeng negengkecma homeec. Amma homemea
yeneac enara mema yacma yudangic nga bangec monnunac ngicngac
momoc kperagiyoara dekperagiyemmedarude. Yoac imocnoc Mose nga
profete yeneng ohogec."
24 Pauro ye haniaya ifi dema edeyunuu Festongo yofi arohomiec, "Ge
negen negengtoagango ubasufu meficgegende."
25 Ifi deu Paurongo yoac yofi meremmiec, "Ngictau Festo, ni ubasufu
mi anduae. Ni yoac fora tongganang deduae.
26 Yoac deduae, imocac hania ngictau Agripa yeng negendeacnoc
yearu efea deduae. Yoac deduae, imoc sufu sufu mi fingerec. Ngictau
ge negen negeng monggac mi obohonec.
27 Ngictau Agripa, ge profete yeneac yoac negensinggenec me? Ne-
gensinggenec, imoc negenduae."
28 Ifi deu Agripango yofi edeec, "Anengkecmana mi hereemanu Kris-
toac areng ambaiac."
29 Ifi deu Paurongo deec, "Naso herea me wegena, imoc mi debade. Ge
nga ngic goa yaguc yoac yomoc deba negendae, ngeni ni isoc anggecdeac
numuduae. Senggoc tacduae, imocgoc anggecdeac ine mi deduae."
30 Ifi deu ngictau Agripa nga Festo amma Beanike nga goa tagec yeni
yacma
31 kendacma denegeng amma yofi degec, "Ngic ye homecac me witica-
maac areng mong mi ande."
32 Amma Agripango Festo yofi edeec, "Ngic yomoc ye ngictau Sisango
yoara desiudeac mi debac dede, ge naric yungecna kemma kecbac."

27

1 Anu wasaingic enara mong kpara Yurio, yeng Sisaac habu, imo-
hacnac wasaingic 100 garengyunuec. Nga Itaria bangecfu kennideac
naso wegeneu ngictaungo deu Pauro nga witicngic goa Yurio yeac mariu
faiyunugec, yeng meyunuu yenahafoc kporucwageu enggec.
2 Nga wage imoc Adramiteng taonnunac amma Asia bangec dumben-
gau modacma taong tackenec, ihai enudeac dedea, neni wage imohainoc

emma Tesaronikenac makedoniangic mong kpara Aristako, yegoc nena-
hafoc kening.
3 Wereckengau wage Sidong taonnu emmanu Yuriongo Pauro ogo
ammima negemmiu taonnu keng emma ogofora yugucyunuu heimefic
ammigec.
4 Nga wageu monggoc emma taong wamina firangngo kennideugeng
haecac Kipiro nuc nga Asia bangec botucngirau kening.
5 Kemma Kirikia nga Pamfiria bangec ferecgema kengkecma Mira
taonnu Rikia bangecfu kensikeing.
6 Kensikeni ihai Aresandria taonnunac kporucwage mong tacma
Itaria bangecfu kembeso anec. Nga wasaingic enarango imoc
meficgema ihai menunuu ening.
7 Emma uameme goa dengec dengec kengkecma ua ebiriangoc mema
Kinido taong tarecfugeng sikeing. Sikeni firangngo kpemerennunuu
Kreta nucfugeng kening.
8 Kengkecma nuc imocac dumbenga mong kpara Sarimone ferecgema
Rasaia mewegenema kondung medaha mong feec, kpara Wage bris
gombunga, neni uaesa mekecmangoc ihai ening.
9 Kondunnu naso herea kengkefing amma kianomang naso mewege-
nenunu kecma memanganenunubacac Paurongo goroyoac yofi deec,
10 “Ngicwiac, yoc monggoc kennide negemba heocnenide. Wage nga
finacsac kpac, ngic nenahafoc kondunnu kemebinggac.” imoc hemma
negenduae.
11 Ifi edeu wasaigareng yeng ine Pauroac yoac mi negensinggema
wagegareng nga wage mingina yereac yoac negemma tofohoec.
12 Nga kondung medaha bic henggec wagengo ihai kianomanggoc
tatacacsoc mi anec. Ifi anu yeni imoc wama Kreta nuc imocac taong
mong brisiagoc kpara Foiniki, ihai naric endacma tacmagec kianomang
naso wisickeudeac homacngo degec. Ihai mura seria mi kpeande,
yowarecngosac efea kpeande.
13 Anu kondunggac firang firang gombunga kpeu wagengic yeneng
degec, “Naric kennide.” dema angka kpedzigec ereu Kreta nuc kpege-
genggema kening.
14 Kemmina naso mi hereemanu firang kpara murango nuc ferecgema
wage sebikpengau kucgoc kpeec.
15 Kpema wage mefaheu firanggac kucfu wage garenggegecdeac am-
bibiema wagec firanggac songou kenu kening.
16 Kengkecma nuc kapia mong kpara Kauda, imoc wadzahemima
kemmina dinggi kondunnu kemebeso anu mi mebinggacsoc
17 uaesa mekecma dinggi wage witiau kpedzima faiing.
Nga wage tohobacac imoc witicngo meserima kpefuseing. Kpefusema
dzegema Siriti sangiu, ihai embinggac amma wage yomeaac kporuc
kuneng kpedzigec mau firangngo fifinunuu kening.
18 Kenni firang kuhagoc kpema feu memanganenunubacac werecken-
gau finac goa kondunnu ukugec kemeec.
19 Kemeu hadzing tofocnac harebec anu wageac finac goa monggoc
ukugec kemeec.
20 Kemeu hadzing tofocnac homac firang yadango kpema feec. Feu
neni wenac me asomeng mong mi fingeru hemma negen negennina
fonggou kekecnina mi fingerudeac negening.

21 Anu ngic yeni naso herea nenedoku wama kecmagec Paurongo
kemma botucnginau namma yofi edeyunuec, “Ngicwiac, ngeni neac
yoac negembau dede Kreta nuc mi wabing. Amma forangoc, wage mi
manganeu finac naric mi ukubing.
22 Nga nenang botucfunac mongngo mi kpac anudeac ubangina kuha
mi mabeso. Nga wage ine kpedzameude.
23 Worang tofocnac Anutunaac enac tofoc tofohoya kecduae, yeac
angero mongngo nearu hama namma
24 yofi edenudac, ‘Pauro, mi kengecguu, ge Roma ngictau Sisa yeac
kicfu nambesena, imoc fingecbeso. Anutungo geac nunumuac amma
yofi dede, “Ngic yomoc ngeni wageu kecdae, ngenearunac mongngo mi
kpac anude.” ’
25 Imocac ngic yomoc ngeni ubangina ngereeu. Anutungo yoac eden-
uande, imoc ifi fingerude, imoc negensinggeduae.
26 Anu wagengo ine nuc monnu enu wani nedzamebeso.”
27 Ifi deu Adria kondunnu meang kpeang kecmina hadzing tofocnac
14 anec. Amma tofocnac dzongiau wagengic yeni bangec mewegene
28 negemma kpete ukugec kemeu mita 36 anec. Iohanec wisicke
kemma kpete monggoc ukugec kemeu mita 27 anec.
29 Anu hoc witiau embinggac dema kengecyunuu wage buyau angka
4 ukugec kemeu ama wereckenudeac numugec.
30 Numumagec wagengic yeni wage wama worabeso negensima wage
dinggia faigec kemeu ikoc amma yofi degec, “Neni wage dumbengau
angka mong faini kemeude.”
31 Ifi degec Paurongo wasaigareng nga ngicfora yofi edeyunuec, “Wa-
gengic woragecdeu ngeni komoc mi kpegecde.”
32 Edeyunuu wasaingic yeni dinggiac witic herecgegec kondunnu
kemeec.
33 Kemeu ama werec wereckenggac Paurongo ngic yeni yaka
negecdeac ngombongyunuma yofi edeyunuec, “Ngeni ebicfu yaka
wama kecmagec, yaguc uameme 14 ande.
34 Herenginango yakaac derecgemanu yaka mi nene kecma home-
bauac ngombongngunuma deduae.” Ifi dema yofi deec, “Ngeni ubay-
ohoc mi anggec nocac orucdzongina mong mi mama sufuude.”
35 Ifi deu yeni sasawango hemmagec kicnginau ic sogong mong mema
Anutu dangge edema merecgema neec.
36 Neu yeni imoc hemma ubangina ngereeu ifingoc yaka nedacgec.
37 Ngic wageu kefing, neneac kpetenina 276.
38 Anu yaka negec gebecyunuu wage efaiudeac wit homac wageu feec,
imoc kondunnu ukugec kemeu wage efaiec.
39 Ama wereckenu bangec mi hehenaac hembibiegec. Amma kondung
medaha mong hoc kpahac sangisac feu yeni imoc hemma wage imohai
naric enudeac degec.
40 Ifi degec ngic yeneng angka witicngina herecgegec kondunnu
kemeu naso socfungoc wage gombunga garenggegecdeac somba
yungecma kporuc kpedzigec enu firang kporucfu kpeu kondung
kpendzicma kenggec.
41 Kemma kondung botuhau sangi mong erema feec, ihai emma
wage dumbengau hendanggeu serimanu siritembong yadango wage
buyaubigeng kpedzameec.

42 Wage dzameu witicamangic yeni fifia mema worabauac wasaingic yeneng yunuhomebeso degec.
43 Ifi degec wasaingic garengnginango Pauro onggongeudeac negemma kpetariyemmema yofi edeyunuec, “Fifia meme ngeneng kondunnu waraima yuma kemema fifia mema tegiau enggec.
44 Amma goa neneng katapa witiau nga goa wage kpedzac kpedzamea witiau kenggec.” Neni nenahafoc ifingo ifi amma tegiau endacni nen-earunac monggac sebia mi manganeec.

28

1 Neni kondung tegiau gombunga emma naning. Nanni nuc imoc kpara Merite degec negening.
2 Anu nuc imocac ngicngac yeneng hoannunuma kianomang nasoac amma gerectoa yukenemmegec dzeu negening. Amma faka gombunga goa ifia homac anemmegec.
3 Anu Paurongo gerec kpiriria kpedzucnema medzucke hama gerecfu faiu kemeec. Kemeu boudzoc mong gerec negemmima gereckpiriria manaunac erema Pauro mariau kima kpataingge nanec.
4 Ifi nanu bangec imocac ngicngac yeneng imoc hemma denegeng amma degec, “Ngic imoc ye ngic kpehomeecnoc, ye kondunnu mi kemema homedac, imoc fora. Nga ye kondung tegiau yei eremanu turunga sikemiu homeude.”
5 Ifi degec Paurongo boudzoc gigima kpesiu gerecfu kemeu sebiau ebic mong mi fingerec.
6 Yeni imoc hemma yofi degec “Boudzoc enara imohai yadiude me ye makpema homedarude.” ifi dema tomai tacmagec sebiau ebic mong mi fingeru yeni hemma negemma degec, “Ngic ye nemu.”
7 Nuc imocac ngickuneng kpara Popirio, yeac ama bangeha wegenac feu yeng ama heinemmeu uameme harebec yegoc tacyac aning.
8 Ammina Popirio mamango amau sebigerec hafei amma kerac ukuuku ammiu feec. Feu Paurongo ameau emma maria sebiau faima numuma ngic mengereec.
9 Mengereu ngereeu nuc imocac ngicngac siduc imoc negemma hafeigoc homac yeneng ifingoc sikedacgec mengereyunudarec.
10 Mengereyunuu ngicngac yeni ubangerectoa negennemmema kekennaso wegeneu singgac neneyaka nga hiefinacgoc kennideac sirihau wageu fainemmegec.
11 Kporucwage mong kianomang nasoac ihai nangkefec. Nga afo hare-bec wisickeu neni wage imohai emma kening. Wage imoc Aresandria taonnunac nga dumbengau nemuonga mong nanec, kpara Kasotoro nga Porukisi. Kasotoro nga Porukisi yeri foratombosonga.
12 Kengkecma Siraku taonnu kensikema emma ihai uameme harebec tacma
13 taong imoc wama Regiong taonnu kemma taring. Imohai tacni wereckengau ngadeninausing yowarec kpeu uameme mong wisickeu Puteori taonnu kening.
14 Kensikema negen negensinggoc tosofocnina goa meficyununi heitainunugec uameme 7 yenigoc tacyac amma imohacnac hanising kengkecma Roma kening.
15 Kensikeni Roma taonnu Yesuac habungo siducnina bic negengge-cac goango hakecma Apio yeneac emenecfu meficnunugec. Nga

goango ama mong kpara Kiang ama harebec, imohai meficnunugec.
Meficnunugec Paurongo yenemma Anutu dangge edema ubangerec
negemma kuc meficgeec.
16 Roma taonnu sikeni Pauro witicamau mi faima ama monnu
tarudeac deu yeni naric degec. Ye imohai tacma worabacac wasaingic
mongngo ye garenggema kefec.
17 Ye ifi tacmanu uameme harebec anu yudangic yeneac garengfocngina kpacyunuu sikema yenahafoc tacgec yoac yofi edeyunuec,
“Tosofocna, ni yudangic arengfocnina mi memayunuai me kisicfocnina
yeneac singyoac nga fakangina deendema mi anai, imoc fora. Anu yeni
Yerusarennu mendannuma romangic yeneac mariu eng fainugec.
18 Fainugec romangic yeneng haniana dekpesi amma hania kpacfu
nuhomegecdeac dema kopocsicna hofocma yungecnugecdeac degec.
19 Ifi degec yudangic yeneng yoac imocac igocnuma kpetarigecac
ngictau Sisango yoacna desiudeac deai. Yudangic yeneac yoac mong yei
mehama deba dema mi hayai.
20 Ni imocacnoc negemma ngenigoc denegeng annideac kpacngunuba
sikedau. Israengicngac nenang Anutu dedeseriyaac fora fingerudeac
negensinggema kecdimbeac amma seng yomoc marinau witicnugec
kecduae.”
21 Ifi deu degec, “Yudaia bangecfunac geac yoackibi mong mi faigec
hau hening. Me ngic mong suegec hama geac kopocsic yoac mong mi
deu negening.
22 Imocac wiac negennec, imoc geanggaoc dena negenni naric ande.
Ge mitiareng denec, imoc bangecsoc deendema anggec negendimbe.”
23 Ifi dema tutumanggac naso mong degec naso imoc hau yudangic kpetengina homacngo Pauroac amau kpeturanggegec. Kpeturanggemagec, yeng Anutuac eucererenggac hania edeyunuec. Amma
ye Moseac dedeseriyoac nga profete yeneac yoac, imoc osoma yenang
negen negengngina wama Yesu negensinggegecdeac deireckeyemmeudeac ua meec. Ye asoacngoc hanahema ifi dema kecmanu ama
toforeyemmeec.
24 Amma ngic goa yeneng imoc ireckema yegoc uba mocgu anggec nga
goa yeni mi negensinggegec.
25 Amma yudangic yeni yenaocngoc yoacngina feracemeu Paurongo
yoac mocgu yofi edeyunuec, “Tiri Asungo profete Yesaiaac enacfu kisicfocngina yeneac yoac yofi deec,
26 ‘Ge kemma ngichabu yofi edeyununa: Ngicngac kedzacngo negen
negeng, yeni imoc negemma naric mi negentegecgecde. Amma
kicngo heheng yeni imoc hemma naric mi hentegecgecde.
27 Imoc yofiac, ngicngacareng yomoc yeni herengina tondzera nga
kedzacnginango yoac negenggecdeac ebiridae amma kicnginango wiac
henggecdeac mepisickegec. Yeni kicnginango wiac mong hembauac
nga kedzacnginango negembauac amma negen negengnginango wiac
mong negentegecbauac, imoc yeni ubangina dafiu dzigeneu mengereyunubade.’ *(Yesaia 6:9-10)*
Ngeni yeni isocngoc.
28 Imocac edengunuba negenggec, Anutungo memengerec sing
meficgeec, imoc bangec monnunac ngicngac, yeneac arennoc ande,

yeneng yoacna negemma komoc kpegecde.” Paurongo ifi deu negemma
wama kenggec.
29 [Kemma sinnu yudangic yenaocngoc yoacngina feracemeu kenggec.]
30 Pauro yengenaoc ama kuric bummema kifa yohockang ihai kec-
manu ngicngac yearu kengha anggec, yeni ama heiyemmekefec.
31 Heiyemmema kengeha kpac yombong kecma Anutuac eucerereng
dekperagiyemmeec. Ye Kebu Yesu Kristoac hania kpouyemmekefu ngic
mongngo mi kpetarimiec.

Paurongo
Roma Kpebung Yeneac Kibi
Ohoec

1 Ni Paurongo kibi yoc ohoma Roma kpebung ngenearu faiduae. Yesu
Kristo ye minginna nga ni yeac wanacngic. Yeng kpacnuma segerenuu
aposoro ua mema Anutuac siduc gombung dekperagibadeac denenec.
2 Yeng siduc gombung imocnoc warac profete yenearu yoac dedzege
amma haudeac deu yeneng imoc mitikibi kpetiacfu ohogec fede.
3 Siduc imoc yofi, Anutuac Medac, Kebunina Yesu Kristo, yeng ngicse-
biac arennu Dawidiac fingecsaheunac fingerec amma
4 kpetiac Asungo kucgoc yombong yeac yofi dekperagiec, yennoc
homecfunac gborima yarec, imocngo yofi edzacnunude, ye Anutuac
Medacyombonga. Imoc Kebunina Yesu Kristoac siduc gombung.
5 Anutungo deu ye wosoefac anemmema aposoro ua nemmeu neni
yeac kpacac amma bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae,
yeneac botucfu yoac dekperagini yeneng ye negensinggema yoara tofo-
hogecde, ua imoc mekecdimbe.
6 Nga Anutungo ngeni ifingoc kpacngunuma Yesu Kristoac areng
anggecdeac negende.
7 Anutuac songoareng Roma taonnu kecdae, ngeni kpacngunuu yeac
kpetiac areng kecdae. Nga Anutu Manninaac amma Kebu Yesu Kristoac
danggunuc nga ruaengo ngenearu febeso.
8 Bangeha bangeha yeneng ngeneac negen negensingnginaac yoac-
siduc edeemeandae, imoc wiac engena ifi negemma ngeneac negensima
Yesu Kristoac kpacfu Anutuna dangge edekecduae.
9-10 Ni numuanduae, imohai nasosoc ngeneac negensima numukecd-
uae. Anutungo imoc hemma hepucna ande. Nga ongaasunango uaya
mekecma yengena Medahaac siduc gombung dekperagianduae. Amma
ni nasosoc Anutu numumiba yeng negenu naric anu ngenearu bic
habade.
11 Hama ngenemba nenahafoc kecma ngeni serigecdeac Tiri Asuac
wosoefacac kuc ngenearu mederebade, imocac homac anende.
12 Ni yofi negemma imoc deduae, ni ngenearu haba nenang negen
negensinninango nanggeemema ngeneng ni meserinugec neng ngeni
meseringunubade.
13 Negen negensinggoc tosofocna, yofi negenggecdeac anende. Ni miti
uaac fora imoc bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, ye-
neac botucfu kpedzucneanduae, ifi isocngoc ngenearu hama miti uaac
fora goa kpedzucnebade. Amma imocac naso homac arenga faikecbare
wiac goango ine dzegenukefec.
14 Ni grikngic nga bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae
amma fakangina siriha kpac kecandae, yeni miti dekperagiyemmebe-
sare. Amma ngic negen negenggoc nga negen negengina kpac, yenearu
siduc gombung mamangkima dekperagima imocngo turunna kpoube-
sare.
15 Imocac amma Roma taonnu ngicngac kecdae, ngenearu ifingoc
siduc gombung dekperagibadeac herena yacande.

16 Siduc gombung imoc Anutuac kuc. Imocngo ngicngac sasawa
negensinggeandae, yeni kopocsicac ebicfunac mesiyunuu komoc
kpegecde. Yoac imoc yuda yeneac arennu waraima kemma grik yeneac
arennu momoc kenec. Imocac amma ni siduc gombunggac negemba
gameagoc mi angkecde.
17 Anutungo ngicngac dindingac denemmeande, imocac siduc gom-
bunnu yofi fingectegecande, negen negensinggoc hanahema negen ne-
gensinggoc mesibesonga. Amma yoac yofi bic oho ohoya fede,
"Ngic dindingac ye negen negensinggoc kecma kechereeude." *(Habakuc
2:4)*
18 Ngicngac goa yeni Anutuac faka nga yoac ngadehema sing ferahaan-
dae amma faka nga yoac fora kpema waandae. Ngicngac imoc yeneac
turunga kurumenunac fingeru Anutungo imoc kpouyemmeude.
19 Anutu haniaya botucnginau dindingac hengkecdae. Imocnoc Anutu
yengenaoc mekperagiyemmeande.
20 Amma hanahema ama bangec meficgeecfunac kecerema yofinenggac kecdimbengoc yengena kicngo mi hengena nga yeng wiac meficgeec, imoc henggec. Imocngo yengena marikibiaac siriha fingecyemmeu negentegeckecdae. Yeng nasoya nasoya kuc mingina kefecngo kefude amma ye Anutu, yeni imoc hentegecma kecdae. Imocac mongngo yoac mong yofi naric mi deude, "Anutu kecde, imoc mong mi negentegeraiac kopocsicna wabeso."
21 Yeni Anutu negemmidae, amma eweheihei ine mi ammigecde. Nga
ye Anutu, imoc negendaenoc nga yeni ine ye mi dengeregecde. Yeni
ine negen negengngina ikoha, imocngo faka meu kicpisic nga ubafong
anggec kundungngo ubanegen negengngina semeu sing segegecde.
22 Yeni ifi kecma deandae, "Neni negen negentegecgoc." ifi dema
samackpeng amma dzingfonga kecandae.
23 Nga yeni Anutu homeha kpac, yeac kuc kibikperagiagoc wama
ngic homemea, yeneac ongangina nga neng nga yamberec amma sekac
ongangina goa imocac Anutu siriha, ifia dema mekecgecde.
24 Ifi angandaeac amma Anutungo yenang hereyacyac fakanginau
wayunuu yeni kaiserofaka angkecma sebingina faka gameagocfu kpe-
andae.
25 Anutungo wiac sasawa deu fingerec, yearu dedengerec nga de-
dengerec fekengkecbeso, imoc fora. Nga yeni ine Anutuac yoac fora
wama ikocyoac hoanggegecde. Nga ye wiac sasawa deu fingerec, yeac
eweheihei faka wama yeac bageu monggoc mi kecandae. Yeng deu wiac
fingerec, yeni imoc afehema imocac kingang kpeandae.
26 Imocac amma Anutungo kpae mong mi heiyemmema wayunuu
hereyacyac faka gameagocngo fenggeyunuu ngac yeni ngicgoc kecan-
dae negengandimbe, yeni sing imoc wagec faka goa ngacngo faka mi
angana, imoc angemekecdae.
27 Nga ngic yeni sing imohaingoc ngacgoc kekec kecandae ne-
gendimbe, imoc wama herengina gerec isoc borang tiu ngicngo ngicfu
kemma faka gameagoc angemeandae. Ngicngac ifi angkecdae, yeni
yenaocngoc fakangina gameagoc anggec, imocacsoc turungango kekec-
nginau faka dindingac modacma meficgeyemmeude.
28 Ngicngac yeni Anutu negemmibesonga negenggec wiac mamea anu
faka imoc ngadehema wagec. Imocac amma Anutungo ifingoc kpae mi

heima wayunuec. Wayunuu yeni faka kpedahango fenggeyunuu faka
ngicngo mi angana, yeni imoc modacma angemekecgec.
29 Nga yeneac hereu faka mangana hania hania wake wakea fede,
imoc yofi, yeni ngicngac dindingac kpac. Yeni ngabagoc nga kichodung-
goc kecma faka mangana amma keracmanganggoc kecandae. Yeni
herengina yaru ngic yunukpebuc anggecdeac ayemmeu ngabau ewe-
andae. Yeni ikoc nga ngaba arennu ngic memanganeyunugecdeac
ayemmeande amma gubekisang kecandae.
30 Kecma yeni enacfu faifai amma Anutu ubango wama ubaseri kecma
yoacngina goria amma sebiengeng faka angkecdae. Amma nonggo
mangfocngina yeneac yoac kpema faka mangana gboria meficgeandae.
31 Nga yeni negen negengngina kpac kecma yenang yoacngina kpe-
andae. Yeni ngicngac tosofocngina heresongogoc hoangyunugecdeac
obohoma ngicngac yeneac ubamangang mong naric mi negenggecde.
32 Ngicngac faka mangana ifia angandae, yeni homecac areng andae.
Yeni Anutuac sing dindingac imoc negemmaguc sifu faka ifia angkecdae.
Nga yeni imocgoc torokpema goa yenenggec faka mangana ifia amma
kecgec, imoc ifingoc negenggec ngereeande.

2

1 Imocac ngic me ngac, ge negenna, ge ngicngac goa yeneac fakangina
isinggema kopocsicnginagoc andae, ifi dekecnade, naso imohai geangga
yeni isocngoc kopocsicgagoc annec, imoc deficemenade. Nga yeni
isingyunuma, “Ngeni kopocsicnginagoc.” ifi deannecac geangga ifingoc
isingemenec ande. Nocac geac faka nga angammemega imoc yeneac
isocngoc ande.
2 Anu faka nga angammemengina ifia angkecdae, yeni Anutungo
sing forau isingyunuma kopocsicnginaac turunga yemmeude, imoc ne-
gendimbe.
3 Nga ngicngac goa faka ifia angkecdae, ge yeneac faka isinggema
kopocsicnginagoc andae dema geangga faka ifiangoc angkecma Anu-
tuac isic isinggenasou degbedic yoac goa dema woranadeac negennec
nga imoc kpac yombong.
4 Anutungo faka yumea yombong anggemma modzotitia kpac tomaiga
naso herea kecande, imoc ngadehenadeu naric mi ande. Nga ubaga
merennadeac Anutungo yumea anggende, ge sifu imoc negentegecbe-
sena.
5 Nga here dzege dzegegoc kecma ubaga mi meremma kopoc-
sic mekpedzuc angkecma turunga menade. Nga Anutuac turung
kpoukpouac nasotoa hau turunga dindingac fingectegecgenude.
6 Imoc yofiac,
“Kebungo ngicngac tembuc tembuc angammemengina hennegeng
amma turunga kpouyemmeude.” *(Mitiyegec 62:12; Yoac negen
negengagoc 24:12)*
7 Mong ye mamangkima faka gombunga mekecma kurumenggac kuc
kibikperagiagoc nga eweheihei amma kekecseri meudeac ammiu uatoa
mekecde, Anutungo ye kekec wisic wisickea kpac miude.
8 Nga mong ye yengenaacsac negemma kecma yoac fora mi tofo-
hoande nga sing dindingac kpema mangana modacande, Anutungo
yearu herebuya kpakema kopocsicac turunga miude.

9 Nga ngicngac angammeme mangana angkecdae, yeni sasawango kpendzeng nga ubaebictoa meficgegecde. Yuda arengngo imoc waraima meficgemagec grik areng yeneng momoc meficgegecde.
10 Ngicngac faka nga angammeme gombunga angkecdae, yeni sasawango kurumenggac kuc nga kibikperagia nga eweheihei amma ruae meficgegecde. Yuda arengngo imoc waraima meficgemagec grik areng yeneng ifingoc meficgegecde.

11 Anutu ye monde mondea mi femide.
12 Ngicngac dedeseriyoac yenearu mi faifaia, yeni kopocsic meficgegec Anutungo dedeseriyoara kpac, yeni sasawa manganaac areng desiyunuma wayunuude. Nga ngicngac dedeseriyoacac bageau kecma kopocsic meficgegec, yeni dedeseriyoacngo yoacfu faiyunudaru kopocsicnginagoc kecma manganedacgecde.
13 Nga ngicngac faka nga angammenginango dedeseriyoac modackecdae, Anutungo yenemma dindingac deyemmeude. Nga ngicngac dedeseriyoac kedzacngosac negengandae, yeni dindingac mi deyemmeude, kpac.

14 Anu bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yeni dedeseriyoac oho ohoya mi modacandaengo yoara sifu momorongnginau fede, yeni imoc tofohoma dedeseriyoac modacandae, yeni yenaoc dedeseriyoacac mingina anggecde.
15 Nga dedeseriyoacngo wiac ambesonga dede, imoc ngicngac ubanginau bic oho ohoya fede, imoc edzacnunuandae. Amma here negen negengngina imocngo meseriude. Ubangina nga here negen negengngina yeri yerahafoc ua mema yoacfu kopocsingngina deficgeandape me nanggeyunuma meficyunuandape.
16 Imoc Anutuac desi desi nasotoau fingectegeru henggecde. Ni siduc gombung Yesu Kristongo nenec, imoc yofi dekperagianduae, Anutungo nasotoau ngicngac yeneac negen negeng sufu sufuya feec nga fede, imoc isinggema desiude.

17 Yudangic ngeni ngenanggac deandae, “Ni yudangic dema dedeseriyoacngo nanggenuu kecduae.” Amma ge Anutu negennec imocac negenna engena angkecde.
18 Anu dedeseriyoacngo sing kpougenu ge Anutuac negen negeng nga songo bic negemma faka nga angammeme damoc gombunga, imoc isinggema naric ireckenade.
19 Nga yofi negengemeannec, “Ngicngac kicpisic yeneac sing edzacyunuyunu ngic amma kundung manau kengkecdae, yeneac kperagia, imoc ni.”
20 Nga dedeseriyoacfu negen negeng nga yoac fora hafoangoc fedeac ge negen negengngina obohoandae, yeneac negennec, “Ni yeneac dederecgengic.” amma ngicngac nambaracuba mekecdae, yeneac yofi negengannec “Ni yeneac kpoukpou.”

21 Ge ifi amma goa edekpou ayemmema geangga ine mi kpouemeannec. Amma hamangec mi mebesonga, ifi edeyunuma geangga sifu wiac hamangec meannec.
22 Amma kaiserofaka mi ambesonga, ifi demaguc geangga kaisero angannec. Nga ge nemu ngadeyunuannec amma geanggaoc ine womonginau emma yeneac wiac hamangec meannec.

23 Amma Anutuac dedeseriyoac mekecma geanggaac negenna engena
anu gennoc dedeseriyoac kpema Anutu game witiau faiannec.
24 Mitikibiu yoac yofi oho ohoya fede,
"Ngeni ifi angkecdaeac amma bangec monnunac ngicngac, yeneac bo-
tucfu Anutuac kpac denggbaringgegecde." *(Yesaia 52:5; Edzekie 36:22)*
25 Ge sebi tosaga herecgema dedeseriyoac modacnadeu imocngo
memefihagoc anude. Nga dedeseriyoac kpenadeu ine sebi tosaga herec
herecgeango sifu sebi herec herecgea areng mi annade.
26 Anu areng goa sebi tosangina mi herecgegec, yeni angammemeng-
inango dedeseriyoac modacdacande, yeni sebi herec herecgeareng,
kpacngina ifi naric kpacbesonga.
27 Nga ge sebi tosaga herec herecgeango kecma dedeseriyoacac kibi
mekecma dedeseriyoac ine kpema kecna ngic mong ye sebi tosea mi
herecgegec, yeng dedeseriyoac modackecma faka nga angammemega
isinggema ge kopocsicgaggoc deude.
28 Ngic mong ye sebiugeng yudangic ande, ye yudangic fora mi ande,
kpac. Nga ngicsebiu sebi tosea herecgeandae, imoc sebi herec herecge
fora mi ande, kpac.
29 Mong ye ubahereau yudangic ande, yeng yudangic yombong. Anu-
tuac Asungo ubahereaac herec herecge ua meu Anutungo ngicngac
areng ifia dengereyunuande, imoc ngicac ua kpahac. Nga dedeseriac
kibingo ubahereac herec herecge ua, imoc naric mi meude.

3

1 Yudangic yeneng sebi tosangina herec herecgea kecmagec faka
imocngo yofi meficyunuu areng goa tatacngina feracyunugecde.
2 Anutungo yudangic kekecnginau hafoangoc nanggeyunuma
ngic areng goa feracyunuma yudangic faka gombunga homac
yombong ayemmeude. Yeng yeneac negenu ngereeu yengena yoac
garengegecdeac yeneac botucfu faiec fede, imoc negenggec engena
ambeso.
3 Anutungo yoac dedea modackecde. Anu goa yeni negen negens-
ingngina kpac kecgec, fakangina imocngo Anutuac faka mi meickeec.
4 Imoc kpac yombong. Yoac yofi oho ohoya fede,
"Geng yoac denec, imoc fora fingectegerude nga ge ngic hania isinggema
yoacngina desinec, imoc dindingac." *(Mitiyegec 51:4)*
Yoac yofi deni seria febeso, "Anutu ye fora nga ngicngac sasawa nenang
ine ikocninagoc."
5 Goa yeni deandae, "Ngicngac angammemenina manganangonoc
Anutuac faka dindingac mekperagiude." Yoac imoc fora mi ande nga
fora ambac dede Anutungo mangananinaac turunga kpounemmeu,
imocngo dindingac naric mi ambac. Ni ngicac negen negeng modacma
yoacna ifi deduae.
6 Anutu ye fakaya dindingac mi ambac debac bangeha bangehaac
ngicngac naric mi isingyunuma desiyunubac, imoc foracngoc.
7 Neac ikocyoacngo Anutuac yoac fora mekperagima kpara dengere-
bac ye kopocsicngic naric mi denembac.
8 Goa yeni enacfu faifai anemmema deandae, "Wiac gombunga fin-
gerudeac nenang angammeme goa mangana ambisina." Nga goa
yeneng neneac deandae, "Imocnoc kpounemmeandae." Ngicngac yoac

ifia deandae, yeni Anutungo kopocsicnginaac turunga, imocac sirihau
yemmeude.
9 Imocac dafi denide, yudangic nenaoc grikngic feracyunukecdimbe
me? Imoc kpac. Yudangic nga grikngic yeneac yoacngina yofi bic
deding, “Nenang momoc sasawango kopocsicac bageau kecdimbe.”
10 Imocac yofi oho ohoya fede,
“Ngic mongngonec dindingac mi kecde, imoc kpac yombong.
11 Amma ngic mong negen negentegecgoc mi kecde me mongngo Anutu
hofoc hofoc ua mong mi mekecde, kpac.
12 Yeni sasawango Anutuac sing ngadehedacma yenahafoc manga-
negec, mongngonec angammeme gombunga mi angkecde, imoc kpac
yombong.” *(Mitiyegec 14:1-3; 53:1-3; Miti dedengic 7:20)*
13 “Yeni ubangina imoc kicsere angge anggea.” *(Mitiyegec 5:9)*
“Yeni nedzarangnginango ikoc ayemmeandae amma bibicnginau boid-
zocac marasing mekecdae.” *(Mitiyegec 140:3)*
14 “Yeni enacnginau sowecyoac nga negemmangang herenginaunac
gerec dzema ereande.” *(Mitiyegec 10:7)*
15 Nga yeni ngicngac yunuma sacngina hetinggegecdeac haninginango
kpouma bic kengkecdae.
16 Amma yeni sing kengkecdae, imohai amabangec memanganema
ngicngac ebicfu faiyunuandae.
17 “Ngicngac imoc yeni ruaegoc kekecac sing mi negendae, kpac.” *(Yesaia 59:7-8)*
18 Amma yeni Anutuac kicfu dzonong fede fedegoc namma ewe-
heimigecdeac mong mi negensiandae. *(Mitiyegec 36:1)*
19 Neni yofi negendimbe, dedeseriyoac imocngo ngicngac
dedeseriyoacac bageau kecdae, imoc yeneac enacngina medzickeudeac
nga bangeha bangeha ngicngac sasawa yeni Anutuarunac turunga
megecdeac amma yoara dede.
20 Ngic mong ye dedeseriyoac modackecma Anutuaru haude, ye Anu-
tungo yofi naric mi demiude, “Ngic imoc ye dindingac.” Dedeseriyoac
imoc ine kopocsicnina dekperaginemmeu negennide.
21 Anu yofinenggac Anutungo ngicngac dindingac denemmeande, ye
imoc didiu faiu hengkecdimbe. Sing imoc dedeseriyoac nga profete yeni
hepuc angandae nga imoc dedeseriyoacac sing mi ande, kpac. Imoc sing
gboria amma siriha mong yombong.
22 Anutungo Yesu Kristo fainemmeec nga ngicngac ye negensinggedae,
yeneac dindingac deyemmeude. Nga ngicngac sasawa nenang siricnina
mong mong mi ande,
23 nenang sasawa kopocsic meficgema kuc nga kibikperagia Anutu-
arunac haande, imoc kekecninau obohoma kecdimbe.
24 Obohomina Yesu Kristongo witicfunac yungecnunuec. Yungec-
nunuma Anutungo wosoefac anemmeandeac amma dindingac denem-
meude. Imoc fingecnemmeudeac nenaoc ua mong mi meing.
25 Anutungo Yesuac sac hensima nonongkac faiu nanu ngicngac
nenang Yesu negensinggenide, yeng kopocsicac turung kpou kpouac

bung angkecde. Sing imohai Anutu ye yengena dindingac, imoc edzac-
nunuudeac negenu ngereec. Imoc yofiac, ye warac ngicngac faka yumea
ayemmema kopocsicnginaac turunga bic mi kpouyemmema
26 naso herea modzotitia kpac tomaingina kefec. Ye naso yofinenggac
ngicngac Yesu negensinggekecdimbe, nenang dindingac denemmeude.
Ye yengena dindingac, imoc edzacnunuudeac negensima Yesuac uaac
amma dindingac denemmeude.
27-28 Ifiac amma angammemenina gombunga imocac sebinina meen-
nideac sing mong mi fede, kpac. Anutungo ngicngac dindingac
deyemmeande, imoc negen negensingnginaac amma deude, neni imoc
negemma meseridimbe. Yeni dedeseriyoac modackecdaeac ye dindin-
gac mi deyemmeude, kpac. Imocac negen negensinggac amma sebien-
geng naric mi annide. Ge uagaac amma ngic dindingac naric mi annade,
imocac sebiga naric mi meennade.
29 Goa yeni yofi deandae, Anutu ye Yuda yeneac Anutusac. Nga imoc
fora kpac, ye bangec monnunac ngicngac, yeneac Anutu momoc kecde,
imoc fora.
30 Anutu mocgungonoc kecde. Amma ye sebi tosangina herecgegec,
yeni negen negensingnginaac amma dindingac deyemmeude. Nga
sebingina mi herecgegec, yeni ifingoc negen negensingngina hemma
dindingac deyemmeude.
31 Nga negen negensinninango dedeseriyoac mi meickenide, kpac.
Nenang negen negensingngo dedeseriyoac nanggenide.

4

1 Kisicnina Abrahang yeac hania henni.
2 Goa yeni yeac deandae, "Anutungo angammemeaac amma yeac ngic
dindingac demiec." Imoc fora mi ande nga imoc fora ambacfu ye sebia
naric meembac. Nga imoc ine Anutuac kicfu kpac.
3 Neni mitikibiu yofi osoandimbe,
"Abrahang ye Anutu negensinggeecac amma, yeng yeac ngic dindingac
demiec." *(Fingec fingec 15:6)*
4 Ngic mong ua meande, yeac uabung imoc wosoefacac mimia mi ande,
imoc ua meecac turunga ande.
5 Nga mong ye uaac sing wama negenserima Anutu negensinggeude,
yeac yofi fingerude, Anutungo ngic mangana dindingac deyemmeande,
yeng ngic imoc negen negensingaac amma uaya kpac wosoefacfu ngic
dindingac demiude.
6 Nga mong ye angammeme gombunga mong mi ammanu Anutungo
yeac dindingac deu yeac kenec meude, ngic ifia yeneac Dawidingo
ifingoc yofi deec,
7 "Ngicngac goa yeni singyoac kpema kecmagec Anutungo manganang-
ina wayemmeec nga kopocsicngina semeyemmeec, yeni kenecng-
inagoc.
8 Nga KEBUNGO ngic monggac kopocsihaac kpete mi meude, ngic imoc
ye kenehagoc." *(Mitiyegec 32:1-2)*
9 Kenec yoac, imoc ngic sebi tosangina herecgegec nga ngic mi
herecgegec yeneac momoc dedea. Abrahangngo negensinggeecac Anu-
tungo yeac negemma ngic dindingac demiec, ifinoc negemma de-
andimbe.

10 Abrahang ye sebi tosea herecgeuguc Anutungo dindingac demiec
me? Imoc kpac, ye sebi tosea mi herecgemanungoc Anutungo ye
dindingac demiec.
11 Abrahang ye negensinggeu Anutungo yofi demiec, “Ngic imoc
dindingac.” ifi dema sebi tosea herec herecgeac ma Abrahang miec.
Ye sebia mi herecgema bic negensinggeec. Nga ngic sasawa sebingina
mi herecgema negensinggeandae, Anutungo yeneac dindingac deudeac
yeni Abrahanggac kisicfora, ifi kpacyunuec.
12 Nga ngic sebi tosangina herecgema Abrahanggac hanititi modacma
Kebu negensinggeandae, yeneac ifingoc yofi deec, Abrahang ye yeneac
kisicngina. Negen negensinnu kisicngina Abrahang, ye hanahema sebi
tosea mi herecgema bic negensinggeec, ye isoc andae.
13 Anutungo Abrahang nga bangecfora yenigoc yoac yofi dedzege
anec, bangec nga kurumeng imoc ngeneac maridzoming anudeac ngem-
mebade. Nga imoc Abrahangngo dedeseriyoac modarecac mi deec,
kpac. Yeni negensinggegec nga Anutungo negengyemmema dindingac
deyemmeec, imocac witiau yoac dedzege anec.
14 Nga ngicngac yeni dedeseriyoac hoanggema maridzomingngina
mebau dede negen negensinggoc kekec foraya kpac ambac. Nga Anu-
tungo wiac yemmeudeac deseriec, imoc ifingoc kuha kpac ambac.
15 Dedeseriyoacngo kopocsicac turunga heficgeude nga dedeseriyoac
mong mi feudeu dedeseriyoac ifingoc mi kpebau.
16 Abrahang ye ngicngac dedeseriyoac mekecdae, yeneac mangngina.
Amma ye ngicngac negen negensing yeac isoc feyemmede, ye ngic ifia,
yeneac manggac. Nga Abrahanggac bangecfora sasawa yeni dedzegeac
yoac naric megecdeac imoc wosoefacac bageau feu negen negensingng-
inaac amma megecde.
17 Nga Abrahanggac negensima yofi oho ohoya fede,
“Ni faiguba ge ngicngac areng homac yeneac mangngina annade.” *(Fin-
gec fingec 17:5)*
Nga Anutungo ngic homemea megboriyunuande nga wiac mong mi
fede, imoc bic fede, ifi isoc ye imoc dema kpara kparu fingecande.
Ifiac amma Abrahang ye nenang mannina, imoc Anutuac kicfu nga
negen negensinggac sinnu.
18 Yeng gboricgoc anudeac siriha mi kefec, kpac. Nga ye Anutu negens-
inggeecac ngicngac areng homac yeneac kisicngina anec. Imocacnoc
yoac yofi bic dedea feec,
“Bangecfocga yeni homac yombong, kpete imocacsoc fingecgecde.” *(Fin-
gec fingec 15:5)* *
19 Abrahang ye kifaya 100 isoc anu sebia dzaparema kpedziu negenec.
Nga enema Sara ye kifa feraheu sabac meudeac siriha naric mi anec.
Nga Abrahang ye negen negensinga sifu seria feecac kucmama mong mi
anec.
20 Ye Anutungo wiac miudeac deseriec, imocac negengyohoc mong mi
amma serima negensinggema kecma Anutu afehekefec.
21 Nga Anutungo yoac deserimiecmoc imoc meudeac imocac kuha soha
femiec, Abrahangngo ifi negentegecma negenseriec.
22 Imocac amma yofi nande, “Anutungo yeac negensima, ngic dindingac
demiec.”

---

* **4:18:** Asomenggac kpete imocacsoc fingecgecde.

23 Nga yoac yomoc, “Yeac negensima ngic dindingac demiec.” imoc
Abrahanggacsac negemma mi oho ohoya fede, kpac.
24 Imoc nenanggac momoc oho ohoya fede. Anutungo Kebunina Yesu
homecac arennunac megboriu nenang ua imoc meec, ye negensinggeni
yeng ifingoc negennemmema dindingac denemmeude.
25 Nga nenang sing feraheing, imocac amma ngicngac yeneng Yesu
homecfu faigec. Nga Anutungo dindingac denemmeudeac Yesu home-
cfunac monggoc megboriu yarec.

5

1 Ifi amma Anutungo negen negensinnina hemma dindingac denem-
meu Kebunina Yesu Kristoac amma yegoc ruaeu kecdimbe.
2 Yeng sing meficgenemmeu Anutuac danggunuc manau yofinenggac
kecdimbe. Nga Anutuac kuc kibikperagiagoc ngade fingecnemmeude,
imoc wiac engena, ifi negemma sogaima kecdimbe.
3 Amma imocsac kpac, nenang ifingoc kpendzeng witiau kecma imo-
cac negenni engena anu sogaikecdimbe. Kpendzeng kpekpe, imocngo
herenina meseriude.
4 Meseriu modzotitia kpac kecma seserigoc nannide nga eucerereng-
gac fora fingerudeac negensinggema kecdimbe.
5 Ifi kecmina ubaninaac kuha naric mi maude. Nocac Tiri Asugoc anni
Anutungo songoya ubahereninau kpakeec fede.
6 Nenang sicsauc kecminangoc Kristoac naso hau yeng nenanggac
tatac mema homeec. Makpekpea kecminangoc, ye ifi anemmeec.
7 Ngic mongngo ngic dindingacac amma homeudeac negenside, siduc
ifia mi negengandimbe. Nga mong ye faka nga angammemea gombunga
angkecde, mongngo yeac amma kengec wama homecfu naric kembac
gedang.
8 Anutungo songoya edzacnunuma Kristoac deu yeng ngicngac ne-
nang kopocsicgoc kecmina nenanggac ammanoc homeec.
9 Anu yeac sawaac amma Anutungo ngicngac dindingac denemmeu
yofinenggac kecdimbe. Imocac ye ifingoc turung kpoukpouac nasou
yoacnina deu komoc kpebesandimbe, imoc negenserima kecdimbe.
10 Nga nenang Anutuac ngabafora kecmina Medahaac homecngo
ngaba meickeu Anutugoc ruae fingecnemmeec. Ruae fingecnemmeu
nenang ifingoc Medahaac kekecac amma komoc kpebesandimbe, imoc-
noc negenserima kecdimbe.
11 Amma imocsac kpac, Kebunina Yesu Kristongo kopocsicnina me-
ickema Anutugoc ruae meficgenemmeu nenang yofinenggac Anutuac
negenni wiac engena anu sogaima kecdimbe.
12 Imoc yofi fingerec, ngic mocguacsac amma kopocsic bangectoa
bangecfu fingecma homec heficgeec. Nga ngicngac sasawa kopocsic
meficgegecac amma homecngo ngicngac sasawa meyunuec.
13 Dedeseriyoac bangectoa bangecfu mi femanu kopocsicngo bic haec.
Dedeseriyoac mong mi feu kopocsicac hennegeng naric mi fingerude.
14 Nga Adanggarunac erekecma Moseac nasou homecngo ine ngicn-
gacareng sasawa garengyunuec. Adangngo kopocsic meficgema Anu-
tuac yoac kpeec. Nga goa yeni yeac kopocsic imoc isoc mi meficgegec
nga homecngo yeni sifu meyunuec. Adang ye ngic haudeac dedea, yeac
ongea.

15 Sing ferac ferahea, imoc siriha mong ande nga danggunuc imoc
siriha mong, imoc fora. Ngic mocgungo kopocsicfu makpeecac ngicngac
ebiriango homedacgec. Nga Anutungo wosoefahaac nga ubangerehaac
wiac ngicngac yemmeande, imoc ine homactoa anu yenearu ebiria
yombong kpakeyemmeec. Imoc ngic mocguacsac, Yesu Kristoac wosoe-
facac amma ifi fingecma feec.
16 Ngic mocgungo hanahema kopocsic meficgeec, Anutungo imocac
amma wosoefahaac wiac yemmeande, ifi mi negembisina, kpac. Ngic
mocgungo kopocsic hanahema meficgeu Anutungo turung kpoukpouac
faka hanahema meec. Meu ngicngac homac yeneng ine sing ferahema
turungnginagoc anggec. Anggec Anutungo ifi hemma wosoefac ayem-
mema kopocsicnginaac turunga waec.
17 Ngic mocgungo hanahema sing feraheu yeac kopocsicac amma
homecngo ngicngac garengyunuudeu ine yofi negembisia, Anutungo
ngicngacareng danggunuctoa ayemmema wosoefacfu dindingac
deyemmeu, yeni ngic mocgu, Yesu Kristo, yegoc kecma kekecac arennu
kecma wiac homac yenahafoc garenggegecde.
18 Ifi anu ngic mocgungo sing feraheecac Anutungo ngicngac sasawa
manganaac arennu desiec. Nga ngic mocgungo angammeme dindingac
anecac ifi isocngoc ngicngac sasawa kopocsicnginaac turunga meickeec.
Meickeu Anutungo ngicngac dindingac deyemmedaru imocngo kekec-
seri heficge yemmeec.
19 Nga ngic mocgungo enac tofoc tofoho faka wau ngicngac ebiriang-
goc yeni kopocsicnginagoc andacgec. Nga ifi isocngoc ngic mocgungo
enac tofoc tofoha anecac amma Anutungo ngicngac ebiriangoc yeneac
dindingac deyemmeec nga deyemmeude.
20 Anu kopocsicngina kuneng monggoc anudeac dedeseriyoac haec.
Nga kopocsicngina kuneng yombong anu danggunucngo monggoc
yombong kopocsicngina ferahema fingecma feec.
21 Imoc yofiac, kopocsicngo homec meficgema yenenggareng anec,
ifi isocngoc danggunucngo garennina anu Anutungo Kebunina Yesu
Kristoac amma dindingac denemmema kekec wisic wisickea kpac nem-
mebesande.

6

1 Imocac yofi debisina. Anutuac wosoefacngo yadiudeac nenang
kopocsicfu monggoc torokpema mi kecbisina, kpac.
2 Nga kopocsicfunac bic homeing, ifi negemmaguc sifu ihai monggoc
torokpema mi kecbisina.
3 Nenang Yesu Kristoaru kpeketahama kecnideac doku nadzicnem-
megec. Amma sasawango homehau bariyuhung anemmeu nadzicdar-
ing, ngeni imoc mi obohodae.
4 Nga doku nadzicni Anutungo yegoc tonggonunuu homecfu kemeing.
Manggac ye kuc nga kibikperagitoayango Yesu homecfunac megboriu
kekec gboriau enec. Enu nenang ifingoc kekec gboriau kecnideac yegoc
torokpenunuec.
5 Yesungo homeec, imocac siricfu yegoc torokpema homeing. Amma
ye homecfunac gborima yarec, nenang ifingoc torokpeinggac gborima
yacnide imoc negendimbe.

6 Kopocsicac kuc heresebininau ua mekecde, imoc kpac anudeac uba-
herenina esea mariponnu Yesugoc kpekpea, imoc negendimbe. Kopoc-
sicngo minginnina monggoc mi kefudeac ifi anec.
7 Imoc yofiac, Yesungo ngic homeec, ye kopocsihaac witicfunac bic
mesiec.
8 Nga nenang Kristogoc bic homeing dema yegoc ifingoc kecnide, imoc
negensinggedimbe.
9 Nga Anutungo Kristo homecfunac megboriu yarec. Amma ye yacma
monggoc mi homeude, imocnoc negendimbe. Ye homecac kuc bageau
monggoc mi kecde.
10 Ye ngicngac kopocsicninaac amma atac mocgusac homeu wisickeec.
Amma yofinenggac kecde, imoc Anutuac hoannu kecde.
11 Imocac ngeni ngenanggac yofi negembisia, kopocsicfunac bic
homema imocac bageau monggoc mi kecdimbe. Nenang yofinenggac
Yesu Kristogoc kpeketahema Anutuac hoannu kecdimbe.

12 Kopocsicngo kpedzingunuu sebiac negensongo hania haniango
wangecngunubacac ngeni kopocsic faka uba eseau fekecde, imoc wama
mi modacbisia.
13 Amma oruc kickedzac nga hanimaringina imocngo kopocsicac
kingangkpekpe mi ambeso, kpac. Ngeni warac homecfu kecgec,
yofinenggac ine kekec forau kecdae, imocac ngenaoc efaima kemma
Anutuaru oruc kickedzac nga hanimaringina desigec imocngo yeac
kingangkpekpe ambeso.
14 Ngeni dedeseriyoacac bageau kekec, imoc bic wama danggunucac
bageau kecdae, imocac amma kopocsingo kunengngina mi ambeso.

15 Imocac yofi annide. Nenang dedeseriyoac bageau mi kecdimbe,
kpac. Nenang danggunucac bageau kecdimbe. Imocac kopocsic mefic-
geni, imoc mi ngereeude nga ifi mi fingecbeso!
16 Ngeni ngic monggac wanac areng kecgecdeac desiemegecdeu ngeni
yeac wanac areng kecma yeac enac tofohobisia, imoc negendae. Ifi
isoc ngeni kopocsicac wanac areng kecma enara tofohogecdeu homec
meficgegecde. Nga ngeni enac tofoc tofohofakaac bageau kecma dindin-
gac kekec meficgegecde.

17 Anu ngeni warac kopocsicac wanac areng kecgec, imoc bic wagec
wisickeec. Wisickeu kpoukpouyoacac hoannu faingunugec, ngeni
ubangina hafoangoc imohai desiemema imoc tofohokecgecac amma
Anutu dengereduae.
18 Ngeni kopocsicac witicfunac bic mesi mesingunuya nga yaguc
dindingac kekecac wanac areng amma kecdae.
19 Nga ngeni sebifusiac kucmamanginagoc kecdaeac ngeneac siricfu
yofi deduae. Ngeni warac oruc kickedzac nga hanimaringina de-
siemema uba wonongagoc kekec nga singyoac kpekpe, imocac bageau
wanac areng kecgec. Ifi kecma singyoac kpema kecgec. Ngeni ifi
isocngoc yofinenggac oruc kickedzac nga hanimaringina desiemema
dindingac kekecac bageau wanac areng kecbisia. Kecma kpetiac kekecfu
yadiseri anggecde.

20 Amma ngeni kopocsicac wanac areng kecmagec dindingac kekecac
yoacngo naric mi garengngunuec, kpac.

21 Ngeni imohai kopocsicac fora mekecgec imocngo kekecngina memanganeec amma ngeni yofinenggac imoc negemma gamengunuande. Faka nga angammeme ifianoc homec heficgeude.
22 Ngeni yaguc kopocsicac witicfunac mesingunungunuya nga Anutuac wanac areng kecdae, imocac fora yofi, ngeni kpetiac kekec kecma yadiseri angkecmagec wisickeu kekecseri megecde.
23 Imoc yofiac, kopocsicac buma imoc homec megecde nga Anutuac wosoefac, imoc Kebunina Yesu Kristoac amma kekecseri buma kpac nemmebesande.

7

1 Tosofocna, ngeni dedeseriyoac negendae, imoc negenduae. Imocac yofi debeso negenduae. Ngicngac gbori kecmagec dedeseriyoacngo kunengngina amma garengyunuande, fora.
2 Imocac ngac mong ye ngicfu kenudeu, ngic ye kecmanungoc ngacngo yegoc dzahacemema kefecde. Dedeseriyoacac sing ifi fede. Kecma ewea homeudeu dedeseriyoacngo ngac ngicfu witickeec, imocac witiha kpac anude.
3 Nga ewea gbori kecmanungoc ngac ye ngic monggaru kenudeu yeac serongac degecde. Nga ewea homeudeu ine ngac ye dedeseriyoacac witicfu monggoc mi kefude. Ye naso imohai ngic monggac ngac anudeu serongac mi anude.
4 Tosofocna, ifi isocngoc Anutungo Kristoac sacfusiu ngeni yegoc ngunuhomeu ngeni dedeseriyoacac bageau monggoc mi kecdae. Ngeni ngic homecfunac yarec, yegoc torokpema kecgecdeac nga nenang Anutuac uaac fora annideac ye ifi anec.
5 Nenang warac uba eseaac arennu kecmina dedeseriyoacngo songo mangana herenina miaru homecac fora meficgekefing.
6 Nga yofinenggac dedeseriyoacfunac yungec yungecnunuya kecdimbe. Dedeseriyoacngo mendannunuec, imohacnac bic homeing. Dedeseriyoacfunac homema ua esea imoc wama Asuac ua gboriau emma nandimbe.
7 Imocac nenang yofi denide, dedeseriyoac yengenaoc kopocsic mi ande, kpac. Dedeseriyoacngo ine kopocsicac siriha edzacnuu negenghomeduae. Ge hensongo mi ambesena. *(Makekeng 20:17; Dedeseri 5:21)* Dedeseriyoacngo ifi mi debacfu ni hensongoac siriha naric mi negenghomebai.
8 Nga kopocsic ye dedeseriyoacfusing ine singa meficgema hensongofaka hania hania herena manau miacande. Amma dedeseriyoac mi febacfu, kopocsic ye homemea ambac.
9 Ni warac dedeseriyoara kpac kecbare dedeseriyoacngo hau negenai. Negemba imohai ine kopocsicngo kekehagoc amma ua meu
10 homeai. Imohai yofi henai, dedeseriyoacngo kekec meficgeudeac faifaia fede, imocngonoc homec meficgenenec.
11 Kopocsicngo dedeseriyoacfu singa meficgema ikocfu wangecnuma kpebucnuec.
12 Imocac yofi fede, dedeseriyoac imoc yengenaoc kpetiac nga nonoyoac ifingoc kpetiac nga dindingac amma gombunga.
13 Wiac gombunga, imocngo homecfu mi fainuec, kpac. Kopocsicac hania fingectegerudeac kopocsicngo ine homecfu fainuec. Nga kopocsicngo wiac gombunga mema imocngo nearu homec meficgeec.

Ifi anu dedeseriyoacngo kopocsic heficgeu kopocsic ye wiac mangana yombong, imoc fingectegerec.
14 Dedeseriyoac imoc Asuarunac, imoc negendimbe. Nga ni ine uba eseanagoc kecba kopocsicngo wanac menuu, kopocsicac bageu kecduae.
15 Nga faka nga angammeme angkecduae, imoc dafiac angkecduae, imoc mi negentegecduae. Ni wiac mong ambadeac negensianduae, imoc mi angkecduae. Nga faka ubanango waanduae, imoc ine angkecduae.
16 Amma faka goa songona mi angande, imoc mekecduaeu imocngo yofi deseride, dedeseriyoac imoc gombunga.
17 Ifi anu neannaoc faka imoc mi angkecduae, kpac. Kopocsic neac here manau fede, imocngo faka imoc angkecde.
18 Neac hereu wiac gombunga mong mi fede, ifi negenduae, imoc uba eseaac deduae. Imoc yofi, ni faka gombunga ambadeac negengkecma ine faka nga angammeme gombunga ambadeac obohoanduae.
19 Fora, angammeme gombunga ambesonga negenganduae, imoc mi angkecduae. Nga faka mangana wabadeac negenganduae, imoc ine angkecduae.
20 Ni faka goa mi ambadeac anengkecde, imoc ambadeu ine neannaoc faka imoc mi anduae, kpac. Kopocsic herena manau fede, imocngo ine faka imoc heficgeu anganduae.
21 Faka gombunga ambesonga negembare faka manganango ine herenaunac bic erema kekecna garenggeande, imoc meficgeanduae.
22 Amma ubaonganau Anutuac dedeseriyoac ubangerecgoc hoanggekecbare
23 songo monggac singyoacngo ine sebinau fingeru henganduae. Nga imocngo negen negennau dedeseri fede, imocgoc ewema kecdape. Ewekecma kopocsicac singyoacngo sebina witicfu faima sebinau uaya mekecde.
24 Ni ngic makpekpea ubahodunggoc kecma sebinagoc homecac bageau kecbare merang imohacnac mesinuude?
25 Anutuac dangge deduae, Yesu Kristo Kebunina yeng mesinuude. Mesinuu neanna negen negennango Anutuac dedeseriyoacac bageau kecma wanac ua mekecduae nga ubana eseango ine kopocsicac singyoac kingang kpemima kecduae.

8

1 Nga ngicngac Yesu Kristogoc kpeketahema kecdae, yeni yoacac arennu mi makpegecde.
2 Ge Yesu Kristogoc kpeketahema kecna Kekec Asuac* dedeseriyoacngo kopocsic nga homecac singyoacac witicfunac yungecguec.
3 Uba esea ye dedeseriyoacac kuha memau dedeseriyoacngo wiac obohou Anutungo ua imoc yofi meec. Ye Medacyombonga sueu nenang siric mema bangecfu maec. Mau Anutungo yeac sebiu kopocsicnina desima meickeu kpac anec.
4 Anu nenang uba eseaac sinnu kengkeng imoc wama Tiri Asugoc kpeketahema kengkecdimbe. Kengkecma dedeseriyoacac faka dindingac kekecninau fingectegerude.
5 Ngicngac uba eseaac songo nga negen negeng modacandae, yeni negen negengngina uba eseaac arennu faiandae. Nga ngicngac Asuac

* **8:2:** Kekec Asu imoc Tiri Asuac dede.

songo nga negen negeng modacandae, yeni negen negengngina Asuac arennu faiandae.
6 Anu uba eseaac negen negeng imoc homehagoc nga Asuac negen negeng imoc kekehagoc amma ruaeagoc.
7 Uba eseaac negen negengngo Anutu ngaba ammikecde amma Anutuac dedeseriyoac mi tofohoande. Imoc dedeseriyoacac bageau kefudeac obohoude.
8 Nga ngicngac uba eseaac songo nga negen negeng modackecdae, yeni Anutuac ubasongo meficgegecdeac singa obohokecdae.
9 Anu Anutuac Asungo ngeneac ubahereu kecdeu ngeni Asuac arennu kecgecde, uba eseaac arennu kpac. Nga mong ye Kristoac Asu mi mekecde, ye ine Kristoac areng kpac.
10 Nga Kristongo ngeneac ubahereu kefudeu sebingina imoc kopocsicnginaac amma homeec. Nga ongaasunginango ine dindingac kekecac amma kekehagoc anec.
11 Anutu ye Asuyango Yesu homecfunac megboriec. Amma Asu imocngo ubaherenginau kecdeu yeng sebingina homecac bageau kecde, imoc ifingoc Asuyango megboriude.
12 Negen negensinggoc tosofocna, negenggec, nenang turunninagoc kecdimbe nga imoc ine uba eseaac negemma kpac. Asungo bic megborinunuec, imocac amma uba eseaac arennu kecnideac turunga mong mi fenemmede.
13 Ngeni uba eseaac songo nga negen negeng modacma kecgecdeu homeac areng anggecde. Nga Asuac kucfu uba eseaac angammeme kpebucgegecdeu kechereema kecbesandae.
14 Anutuac Asungo ngicngacareng wangecyunukecde, yeni sasawango Anutuac medacfora.
15 Asu mongngo wanac menunuu monggoc kengecgoc kecnide, asu ifia mi nemmec, kpac. Nenang asu siriha mong mema Anutuac medacfora aning. Nga Asu imocngo meficnunuu yeac yofi kpacma dekecdimbe, “Manna, Manna.”
16 Nenang Anutuac nambaracfora kecdimbe, yoac imocnoc Anutuac Asu yengenaoc hepuc amma ongaasuninau faiu dekecdimbe.
17 Nga yeac nambaracfora kecdimbeu yeac maridzoming memeareng ifingoc amma Kristogoc areng mocgu kecma maridzoming menide. Neni nenahafoc kuc nga kibikperagininagoc annideac yegoc ifingoc kpendzeng kpeni Anutungo fora nemmeude.
18 Imoc yofi negensiduae, kuc kibikperagiagoc ngadeu nenannu fingectegerude, imoc wiac engena yombong nga yofinenggac ebic fingecnemmekecde, imoc wiac mamea.
19 Anutungo deu wiac fingecdarec imoc sasawango Anutuac medacfora didiu fingectegecgecdeac mamangkima yeneac tomai kecdae.
20 Nga Anutungo wiac deu fingecdarec, imoc ye negemmanu dzanggeande. Yeng wiac deu fingecdarec, imoc yengenaoc dzanggedarudeac mi negensiec, kpac. Anutu yengenaoc ifi faiec.
21-22 Amma imocac yofi negendimbe, Anutungo deu wiac sasawa fingecdarec, ihacnacngoc erekecma yaguc kecdimbe. Nga yeneng ifingoc wedzec horarac amma gadze yiniu homema hoaeandae, imocac witic hesima Anutuac nambaracfora yeneac amabangecfu kenggecdeac ayemmeude. Amabangec imoc witiha kpac nga imoc kuc nga kibikperagiagoc.

23 Nga imocsac kpac. Anutungo hanahema Tiri Asu nemmeec. Ifi
nemmeu nenang ifingoc sebininagoc bangec yomoc wama medacforaac
tatacfu bic ennideac herekiki anemmeu nasoyaac tomai kecdimbe.
24 Amma nenang wiac foraya fingerudeac negenserima tomai kecma
komoc kpenide. Mong ye foraya bic henu imoc fingerudeac negenser-
ima kecande, faka siriha ifia mi fede, kpac.
25 Nga wiac mi hengena imoc mebesandimbe, ifi negensinggema
kecdimbeu modzotitia kpac mamangkima tomai kecnide.

26 Ifi kecmina Asungo kucmamaninaac amma hama meficnunuu ifi
me ifi numuni ngereeude, imoc mi negentegecandimbeac amma yeng
agennina tima yoara kpac hereudumengau numuu Anutuaru engande.
27 Enu ngicherenina hengkecde, yeng Tiri Asuac negen negeng ifingoc
negenude. Asu ye Anutuac negen negeng modacma kpetiac habu
nenanggac amma nunumua faikecde.

28 Anu yofi negendimbe, Anutungo arenga faima ngicngac ne-
gengyunuma kpacyunuu yeni yeac arengfora kecdae. Ngicngac here-
goc yeac songo negengandae, yeni negengyunuma kekecnginau wiac
sasawa dindingac arenggema meficyunuu ngereeyombonggeude.
29 Imoc yofiac, Anutungo ngicngac bic negengyunuec, yeni
meisingyunuu yadiseri amma yengena Medaha isoc anggecdeac
desiyunuec. Medahango munafora homac yeneac waracdacngina
anudeac ifi arenggeec.
30 Arenggema ngicngac warac bic meisingyunuec, yeni ifingoc kpa-
cyunuma dindingac deyemmeec. Dindingac deyemmema kuc kibikper-
agiagoc ifingoc yemmeec.

31 Imocac amma Anutungo nanggenunuma nenanggoc kecmanu
mongngo sinnina hedzickema naric mi memanunuude.
32 Anutungo Medacyombonga mi segerema sasawa nenanggac amma
ngaba yeneac mariu waec. Nga nenanggac waecac amma ye ifingoc
ubangerehaac torokpema Medahagoc wiac sasawa nemmeude.
33 Mongngo Anutuac meisingfora yoacfu faiyunuudeu, Anutungo ye-
neac yoac ifingoc deu firang anggecde.
34 Yesu Kristo yennoc homeec. Homeu Anutungo ifingoc ye homec-
funac megboriu yarec. Yacma Anutuaru enec, foiau tacma nenanggac
amma numukecde. Imocac mongngo meisingfora yoacfu kopocsicni-
nagoc dema negende, ye osiude.
35 Amma Kristongo heresongogoc hoannunukecdeac, kekec imohac-
nac wiac mongngo nenang mederenunuudeacsoc mi ande. Kpendzeng
me ubaebic me nunukporac anemmegecde me herehomehome me sen-
ggang kekec me manganebeso annide me dzikacbeang, imoc sasawango
Kristoac songounac naric mi meicnunuude.
36 Yoac yomoc bic oho ohoya fede,

"Geac areng andimbeac amma yeni asoacnac kemma marai homecfu
fainunukecdae. Yeneng nenenggec neni rama kpebucyunuandae,
yeni isoc andimbe." *(Mitiyegec 44:22)*

37 Imoc sasawa fingecnemmeu Kristongo heresongogoc bic hoan-
nunuu nenang yegoc kecma feracyunuyombonggema firang amma
kecdimbe.

38-39 Nga Anutungo heresongogoc hoannunuu nenang Kebunina Yesu
Kristogoc kpeketahema kecmina wiac mongngo naric mi mederenunuude, imoc negenseriyombonggeduae. Imoc homec me kekec,
angero goa me ngictau goa, wiac goa yaguc fedae me wiac ngade
fingecgecde, wiac goa kucnginagoc wihacnac me wiac goa kucnginagoc
emuhacnac nga wiac goa Anutungo deu fingecgec, yeni sasawango yeac
songounac naric mi meicnunugecde.

9

1 Ni Kristogoc kpeketahema yoac fora deduae, ikoc mi anduae. Nga
Tiri Asungo here negen negenna midiu imocngo hepucna anu yofi
deduae.
2 Ni nasosoc arengfocna yeneac amma ubahodungtoa nga ubaebicgoc
kecduae.
3 Nga neng yeneac do mema sowecac bageau kecma Kristoaru agac
kecbadeac negenduae. Neni kisicnina mocgu.
4 Nga yeni Israe areng, yeni manggacac medacyombong kuc nga
kibikperaginginagoc kecdae. Yeni dzadzahac nga dedeseriyoacgoc
kecma Anutuac womong garenggekecdae. Amma Anutungo wiac yem-
meudeac deseriyemmeec, imoc yenearu fedengoc.
5 Nga yeni kisicbangecfocngina negendae, yeneac fingecsaheunac
Kristongo ngic siric amma fingerec. Ye Anutunoc, wiac sasawaac en-
gena. Yearu dedengerec nga dedengerec fekengkecbeso, imoc fora.
6 Anutu yoara kuha made, ngeni ifi mi negembisia. Imoc yofi, Israeng-
icngac Israe fingecsaheunac, yenearunac goa Israe yombong mi andae.
7 Imocac siriha yofi, Abrahanggac bangecfora goa yeni Sara
kimearunac. Imocac yofi oho ohoya fede,
"Isakaac fingecsahengo geac bangecfocga yombong anggecde." *(Fingec fingec 21:12)*
8 Sebiac arennu fingecdae, yeni Anutuac nambaracfora, ifi mi
dede. Dedzegeac bageau fingecandae, yeni Abrahanggac bangecfora
yombong andae.
9 Ye Abrahang nga Sara yerigoc yoac yofi dedzege anec,
"Ni naso deaimoc imohai habare Sarango medac mong mema kefude."
(Fingec fingec 18:10,14)

Songea arennu meisinnunuude

10 Nga imocsac kpac, Bangecnina Isaka ye Rebekagoc feu yeng fora
tombosonga kpenangyuruec.
11-12 Nga medac yeri mi fingecma kecmaecngoc yereac angammemen-
gira gombunga me mangana mong mi femanu Anutungo yereac Rebeka
yofi bic edeec,
"Darango muneaac kingang kpeude." *(Fingec fingec 25:23)*
Anutungo mong uayaac amma mi meisinggeude, ye songoya nga negen
negengaac amma ngicngac kpacyunuande, imoc seria nanudeac ye ifi
anec.
13 Imocac yofi oho ohoya fede,
"Ni Yakobo heresongogoc hoanggema Esau ine ubango ukuai." *(Marekai 1:2-3)*
14 Ifiac amma yofi denide. Anutungo sing mi segeude. Ye yoara
gombunga angande.
15 Yeng Mose yofi edeec,

"Ni monggac wosoefac ammibadeac negemma ye wosoefac ammibade. Nga monggac ubamangang ammibeso negenduae, ye ubamangang ammibade." *(Makekeng 33:19)*

16 Ifi anu Anutungo yengena wosoefahaac amma ngic meisinggeude nga ngic ye yengenaocngoc songo meficgeecac me uatoa meecac amma ifi mi fingerude.

17 Mitikibiu yoac oho ohoya fede, imocngo Farao yofi edeec,

"Ni gearu kucna bangeha bangeha edzacyunubade nga kpacna dekperagigec kenu negendacgecdeac amma ge ngictau faiguba genggecde." *(Makekeng 9:16)*

18 Imoc yofi, Anutungo mong wosoefac ammibesonga negendeu, imoc ammiude. Amma monggac herea dzegebesonga negendeu, imoc dzegeude.

19 Ge yoacna imoc negemma yofi denade gedang, "Anutuac songo nga negen negeng kpeudeac sing mi fede. Nga sing kpekpe mi febac dede yeng ni kopocsicnagoc naric mi debac."

20 Bangecngic ge negenna, ge ngicsac, ifi dema Anutuac yoac turunga mi merembesena. Marikibi minginango wiac mong meu wiac maringo memea, imocngo mingina naric mi kpesimiude,

"Ge nocac ni ifia menunec?" *(Yesaia 29:16; 45:9)*

21 Enangmemengic ye songeaac arennu ua naric meude, ye gbaki mema imocngo enang mong uaya engena meude nga enang mong uaya mamea naric meude.

22-23 Enang goa yeni kuc kperaginginagoc anggecdeac Anutungo warac wosocefac ayemmema mengereyunuec. Ngicngac yeni yeac kuc kibikperagiagoc henggecde, songoya ifi anec. Ye desi desiac fakaya ngicngac edzacyunuudeac nga yeni kuha negenggecdeac enang goa yeni kpedzac kpedzameaac arennu bic faifaia nandae, yeneac amma modzotitia kpac nasoherec tomaingina kecande, ye songea naric modacma ifinoc anude.

24 Imocac nenannoc kpacnunuec. Imoc Yuda arengsac kpac, ye bangec monnunac ngicngac momoc kpacyunuec.

25 Ye profete Hoseaac kibiu ifingoc yofi dede,

"Ngicngac areng mong warac neac ngicngac mi kecgec, yeni neac ngicngac, ifi kpacyunubade. Nga ngac mong heresongogoc mi hoanggeai, ye neac songongac, yeac kpara ifi kpacbade." *(Hosea 2:23)*

26 Nga bangec monnunac ngicngac Anutungo yeneac yofi deec,

"Ngeni neac ngicngac kpac." Amma bangec imohaingoc yofi kpacyunugecde, "Yeni Anutu kekehagoc yeac medacfora." *(Hosea 1:10)*

27 Yesaiango ine Israe yeneac negemma yofi kpacma dede,

"Israe ngicngac yeni kpetengina kuneng, imoc kondunggac sangi isoc anudeu ni sifu yenearunac noboha efeanecsac onggongyunuba komoc kpegecde.

28 KEBUNGO bangecfu ngicngac yoacngina bicbic isinggema desiyunuma uaya mesiude." *(Yesaia 10:22-23)*

29 Nga Yesaiango kpefingyoac yofi bic deec,

"KEBU Kuctoa Mingina, yeng bangecfocnina noboha goa mi ong-
gongyunuu komoc kpebau debac Sodong nga Gomora yeni isoc
ambing." *(Yesaia 1:9)*

30 Ni yofi torokpema deduae, bangec monnunac ngicngac, yeneng
dindingac kecgecdeac seseriua mong mi mekecma kekec dindingac eng
meficgegec. Yeni negensinggegec, imocac amma Anutungo dindingac
kpacyunuec.
31 Nga Israe ngicngac yeni ine dedeseriyoacngo kekec dindingacfu
faiyunuudeac seseriua mekecgec. Mekecma dedeseriyoacfusing dindin-
gac kekec mi meficgegec.
32 Yeni faka nga angammemenginaac negensima negen negensing
fora imoc ine wagec. Yeni hocfu kpondzong heima mayunuec.
33 Imocac yofi oho ohoya fede,

"Negendae, ni Sionnu hoc mong faiba imohai yeni kpondzong heigecde
nga peperandziu tifainggema negemmangang meficgegecde. Nga
mongngo ye negensinggeudeu ye game kpekpeu mi enude." *(Ye-
saia 8:14; 28:16)*

10

1 Tosofocna, Anutungo arengfocna kopocsicac ebicfunac mesiyunuu
komoc kpegecde, imocac heresongonango negengyombonggema ye nu-
mumianduae.
2 Amma ni yeneac hepuc amma yofi deduae, yeni Anutuac kingang
kpegecdeac ngombongemema seseri angkecdae. Nga ye dafi kingang
kpemibesonga, imocac negen negentegec ine mi feyemmede.
3 Amma yeni yenaocngoc sing dindingac meficgegecdeac arenggema
uaya mekecdae. Nga Anutungo sing mong bic meficgema ngicngac
dindingac deyemmeande, sing imoc ine mi negendae. Ifi amma yeni
Anutuarunac kekec dindingac fede, imocac bageau kecgecdeac waan-
dae.
4 Kristongo dedeseriyoac hafoangoc modacdaru dedeseriyoacac ua
wisic wisickea anec. Imocac amma ngicngac ye negensinggeandae, yeni
sasawango dindingac kekec meficgegecde.

5 Mosengo dedeseriyoacac sing dindingac kekec imocac yofi ohoec
fede,

"Ngic mong ye dedeseriyoac modacdarude, yeng sing imohai kekehagoc
amma kefude." *(Sesememe 18:5)*

6 Nga Anutungo negen negensinninaac amma dindingac denemmeude,
sing imocngo yofi dede,

"Ge geanggaoc ubaheregango yofi mi kpesiemebesena, merang kuru-
mennu enude?" *(Dedeseri
30:12)*

Imoc Kristo kurumennunac memaudeac negemma dede.
7 Me yofi, "Merang hofeu kemeude?" Imoc Kristo homecfunac
meereudeac negende. Ifi mong mi negembisia.

8 Imocac geac yoac yofi dedea fede,

"Anutuac yoac imoc hoanggau nga enacgau amma heregau fede."
(Dedeseri 30:14)

Nga negen negensinggac yoac imocnoc dekperagingemmekecdimbe.

9 Imoc yofiac, ge enacbibicgango, Yesu ye Kebu, imoc dekperaginade
nga Anutungo Yesu homecfunac megboriec, imoc negensinggenadeu
Anutungo kopocsicgaac ebicfunac mesiguu komoc kpenade.
10 Nenang ubahereninango ye negensinggeni yeng dindingac denem-
meude. Nga enacbibicninango ye dekperagini yeng kopocsicninaac
ebicfunac mesinunuu komoc kpenide.
11 Mitikibingo imocac yofi dede,
"Mongngo ye negensinggeudeu, ye gamekpekpeu mi enude." *(Yesaia 28:16)*
12 Anu yudaareng nga grikareng siricngira mong mong mi ande. Kebu ye
sasawa nenanggac Kebunina. Nga ngicngac yeac kpac kpacandae, yeni
ubangerecgoc keneha hania hania naric yemmeude.
13 Nga
"Ngicngac yeneng KEBUAC kpac kpacgec Anutungo yeni sasawa kopoc-
sicnginaac ebicfunac mesiyunuu komoc kpegecde." *(Yoele 2:32)*
14-15 Nenang mong sueni yeng Anutuac yoac dekperagiyemmeude. Nga
Anutuac yoac dekperagiu negemma naric negensinggegecde. Negens-
inggema yeni Kebuac kpara kpacma komoc kpegecde. Imocac yofi oho
ohoya fede,
"Ngic yeni siduc gombung mehakecgec ngicngac yeneng yeneac hani
udumeng ubangerehagoc negenggecde." *(Yesaia 52:7)*
16 Anu ngicngac yenearunac homacngo siduc gombung imoc ine mi
tofohogec. Yesaiango yofi dede,
"Kebu ge negenna, yoac dekperagiyemmeing, imoc yeni mi negens-
inggegec." *(Yesaia 53:1)*
17 Nga Kristoac yoac dekperagiyemmeni yeni yoara negengandae.
Amma yoac imoc negemma negensinggegecde.
18 Anu Israe yeni yoara kedzacnginango mi negenggec me? Ifi kpac,
yeni bic negenggec. Yofi oho ohoya fede,
"Ubaudumengngina imoc bangecfu kengkecde. Yeni yoacnginango
bangectoa bangec yomocac noboc noboc wisic wisickeau
kendarude." *(Mitiyegec 19:4)*
19 Ifiac amma monggoc deba, Israe ngicngac yeni yoara ubaherengi-
nango negentegecgec me? Mosengo Anutuac enac mema imocac yofi
deec,
"Ni faka angemmeba ngeni ngicngac areng mong bangec mocguac areng
mi andae, yeneac keracmangang anggecde. Nga areng mong ne-
gen negentegecngina kpac, ngeni yeneac herebu negenggecde."
(Dedeseri 32:21)
20 Yesaiango kengeha kpac imocac torokpema bangeha bangeha ngic-
ngac, yeneac yoac yofi deec,
"Ngicngac yeneng ni mi hofocnuma eng meficnugec. Nga neac dekpesia
kpac kecgec, yenearu fingecyemmeai." *(Yesaia 65:1)*
21 Amma Israe areng yeneac ine yofi deec,
"Ngicngac areng mong yoacna mi tofohoandae nga yoac kpekpe kecdae,
yeneng hagecdeac asoacfunac kemma tofocnac marina sineyem-
mekecduae." *(Yesaia 65:2)*

11

1 Imocac amma yofi negemma kpesiduae, Anutungo ngicngacfora bic wayunuec me? Imoc kpac! Neannaoc Israengic Benyaminggac arennunac nga kisicna Abrahang.

2 Anutungo ngicngacfora bic meisingyunuma mi wayunuec, kpac. Nga Eria ye hereebiha Anutuac kicfu dekperagima israengicngac yeneac yofi dema numuec, imoc mitikibiu oho ohoya fede,

3 "Kebu, yeni geac profetefocga yunuhomegec nga geac arataga kpembarackegec. Nga ni mocgungosac kecbare kekecna meickegecdeac negendae."

4 Ye ifi numuu Anutungo ine turunga yofi meremmiec,

"Ni ngicfocna 7 tauseng bic segereyunuba kecdae. Nga yeni nemu Baari yearu fafoc mong mi heimigec." Ngeni imoc negembisia. *(1 Ngictau 19:10,14,18)*

5 Ifi isocngoc Anutungo yofinenggac yenearunac tosea meisingyunuma wosoefaha ayemmeu yengena habubisic mong amma kecdae.

6 Yeng meisingyunuma danggunuha yemmeec, imoc yenang angammemengina gombungaac amma mi meisingyunuec, kpac. Ye angammemengina gombungaac amma meisingyunubac dede wosoefaha imoc wosoefac fora mi ambac.

7 Imocac amma yofi fede, Israe yeni wiac megecdeac uatoa mekecma imocac fora mong mi meficgegecde. Nga Anutungo ngicngac yeneac botucfunac meisingyunuec, yeneng ine wiac imoc meficgegecde. Anu Israe noboha yeni ubaseri nga ubafong amma kecdae.

8 Imoc yeneac yoac mong yofi oho ohoya fede,

"Anutungo faka meu yeni ongaasungina dzingfong anec. Amma kicnginango wiac mong mi hemma kedzacnginango wiac mong mi negenggec. Yeni ifia keceregecngo yaguc kecdaengoc." *(Dedeseri 29:4; Yesaia 29:10)*

9 Imocac Dawidingo yofi deec,

"Yakaneneac fakangina angandae, imocngo subabanggeng nga ufic isoc meyunuu kopocsicnginaac turunga ambeso.

10 Wiac mong mi henggecdeac yeni kicngina pisickebeso. Ge nasoya kpac ngadehokuc meyununa kecbisia." *(Mitiyegec 69:22-23)*

11 Ni yofi torokpema kpesiba, Israe yeni mayunuudeac kpondzong heigec me, imoc kpac. Yeni Anutuac yoac ferahegecac amma Anutungo bangec monnunac ngicngac, yeni kopocsicac ebicfunac mesiyunuu komoc kpegecde. Israe yeneng yenemma keracmangang anggecdeac ifi anec.

12 Nga Israe yeni Anutuac yoac ferahegec, faka imocngo Anutuac wosoefactoa heficgeu bangeha bangeha yenearu kendarec. Amma Israe yeni Anutuac sinnu makpegec, imocngo bangec monnunac ngicngac, yeni wiac gombunga homac yombong meficgeyemmeec. Kecma, Israe ngicngac sasawango negensinggegecde, naso imohai wiac engena yombong fingerude.

13-14 Anu bangec monnunac ngicngac kecdae, ngeneac yofi deduae, neanna arengfocna yeneng ngeneac keracmangang anggecde. Amma yeni sing imohai ngeni isoc kopocsicac dzuac dzuac mema komoc kpegecde. Ifi fingerudeac negemma neng ngeneac aposoro anai. Amma ua mekecduae imocac negemba engena yombong ande.

15 Anutungo Israe ngadehema waec, imocac bangec monnunac ngicngac ngeni Anutugoc uba mocgu amma ruae meficgegec. Ifi fedeu Anutungo monggoc Israe hoangyunuude, imocngo heficgeu homemea yeneng gborima kekec meficgegecde.

16 Ngeni yaka buma heima waraima Anutu migecdeu yaka sasawa imoc kpetiac anude.* Amma ic godea kpetiac andeu fawa sasawa ifingoc kpetiac anude.

17 Anutungo oriwa fora imocac fawa goa metackema meickema, imocac tatahau, ge kate oriwa fawa yombong, kapia mong kperecgeguma oriwa forau torokpeguec. Nga geng fawa fora yenigoc kecnec isoc yofi anude, ge ic godeagoc torokpema kecma kerecga ihacnac taima kecnade.

18 Ifi andeac, ge sebiengeng amma fawa noboha yeneac yofi mi negembesena, "Neng feracyunuduae." Ge ine sebiengeng annadeu yofi negembesena, ge ic fawasac, geng ic godea mi nanggenec nga ic godeango ine ge nanggeguma kecde.

19 Ifi deba geng yofi denade gedang, "Yeni ninoc icfu torokpenugecdeac fawa goa metackegec."

20 Denec isoc, yeni mi negensinggegecac amma metacyunuec. Nga geng negensinggenecac amma seria nangkecnecngoc. Imocac negen negenggau sebiengenga kpac amma kengecgoc kecbesena.

21 Anutungo yengena fawa mi onggongyunuecfu ge ifingoc naric mi onggongguude.

22 Ge Anutuac faka yumea nga demetinga seria fede, momoc hentegecbesena. Ye ngic mayunuec, yeni demetinga seria ayemmeec nga ge ine faka yumeau anggenec. Ge yeac faka yumeaac bageau mi kecnadeu ge ifingoc herecgeguude.

23 Nga fawa tosea negen negensingngina kpac, yeneng meremma negen negensinggoc anggecdeu ye icfu monggoc torokpeyunuude. Nga Anutungo icfu torokpeyunuudeac naric mi obohoude.

24 Ge kateac oriwaac fawa kapia, imoc herecgeguma oriwa ic fora mong geac areng mi ande, imocgoc torokpeguudeac mi ebiriudeu, oriwa ic fora yengena fawa monggoc toro torokpe ua imocngo wiac efea yombong anude.†

25 Tosofocna, ngeni ngenanggac negenggec engena ambacac amma yoac mong yomoc sufu sufuya fede, imoc negenggecdeac negenduae. Imoc yofi, Israe noboha yeneac uba negen negengngina imoc fonggoma femanungoc bangec monnunac ngicngac, ngeni erema hakecma kpetenginaac sirihau hafoangoc ambeso. Kpetengina hafoangoc anuguc Israe areng tosea ifingoc erema torokpegecde.

26 Ifi anu Kebungo Israe hafoangoc kopocsicac ebicfunac mesiyunuu komoc kpegecde. Imocac yoac yofi oho ohoya fede,

"Memengerec ngic ye Sionnunac hau Anutu ngadeheandae, yeneac faka mangana imoc sasawa Yakoboac arennunac meickeude."

27 "Nga kopocsicngina meickebade, imocngo naso imohai dzadzahacngina feude." *(Yesaia 59:20-21; 27:9; Yeremaia 31:33,34)*

---

* **11:16:** Ye ic sogonggac dede. Imocac yoac Bangec kisiu 15:17-21. Yaka buma heima Anutuac sese faibesonga imocac yoac yomohai fede: Makekeng 23:19; 34:22; Sesememe 2:12,14; 23:10,17,20; Bangec kisiu 18:12; 28:26 Dedeseriyoac 26:2,10 † **11:24:** Ic nenea gbomegoc didimang yeneng sing ifia metorokpeandae.

28 Siduc gombung hau Israe yeni imoc ngadehema Anutugoc ngaba
angkecma ngeneac sing meefaigec. Anutungo ine Abrahanggac bangec-
fora meisingyunuma kisicfocnginaac amma hoangyunukecde.
29 Anutungo ngicngac kpacyunuu wosoefacfu kuc yemmema negen
negenga ngade meremma monggoc wangecyunubac, faka imoc mi
femide, kpac.
30 Amma bangec monnunac ngicngac, ngeni warac Anutuac yoac
kpekpe kecgec nga yofinenggac Israe yeneng yeac yoac kpekpe kecgecac
amma Anutuac wosoefac ngenearu fingerude.
31 Yeni hanahema Anutuac yoac kpegecac ngeni Anutuac wosoefac
megec. Nga Anutungo yofi faiec, ngeni wosoefac imoc megecguc yeni
imoc ifingoc megecde.
32 Anutungo ngade ngicngac sasawa wosoefac ayemmeude. Ye imocac
hanahema ngicngac yoackpekpenginaac amma witicfu faiyunudarec.
33 O, Anutuac semeng dzohongagoc fede nga negen negenga imoc
kuneng nga kpeukeme kemea. Anu yeac desi desiac hania nga fakaya
amma angammemea, imoc negen negennina feraheude.
34 Imoc yofiac,

yeac negen negennu wiac fede, imoc ngic mongngo naric mi negenude.
Nga mongngo ye negen negeng naric mi meficgemiude. *(Yesaia 40:13)*

35 Amma ngic mongngo hanahema Anutu wiac mong miecfu ye imocac
turunga kpoumiude, imoc kpac yombong. *(Hiobe 41:11)*

36 Anutu ye yengenaoc wiac sasawa meficgedarec. Imoc yengena kucfu
fedacde amma yengena songo fingerudeac faifaia. Yearu dedengerec
nga dedengerec fekengkecbeso, imoc fora.

12

1 Ifi anu negen negensinggoc tosofocna, Anutungo wosoefac kuneng
angemmeecac dederecge angemmema yofi deduae. Ngeni Anutuac
kicfu asuu ua fora mema sebingina desigec imocngo Anutuac sese
kekehagoc nga kpetiac anu yeng negenu ngereebeso.
2 Ngeni bangectoa bangec yomocac ngicngac yenigoc angamemengina
siriha mocgu mi ambeso. Anutungo uba negen negengngina heig-
boringemmeu ngeni Anutuac songo negengising anggec yeng wiac kpac-
goc nga gombunga yombong anu imoc negenu ngereeude, imocac siriha
naric negentegecgecde.
3 Anutungo wosoefac anenu ni imocac sirihau ngeni sasawa yoac yofi
edengunuduae. Ge geanggaac siricfu isingemema feracmarabaha kpac
Anutungo negen negensinggac kpetea genec, imocac sirihau modacbe-
sena.
4 Sebi ye hafoangoc mocgu ande, imocac manau oruc kickedzac nga
hanimarinina fede. Amma yeni uangina mocgusac mi meandae, kpac.
5 Ifi isocngoc nenang homac amma Kristoac manau sebi mocgu an-
dacdimbe nga neni tembuc tembuc sasawa yeneac tosea.
6 Anutungo danggunuha nemmeec, imocac sirihau wosoefahaac kuc
amma ua siriha mong mong nemmeec, imoc fenemmede. Anutungo
wosoefahaac amma mong profeteyoac deudeac miu, ye negen negens-
ing femide, imocac sirihau modacma debeso.

7 Nga Anutungo ngic me ngac mong ogofora meficyunuudeac kuc nga
ua miu yeng memefic uanoc mebeso. Nga kpoukpou uaac kuc femide,
yeng imocac sirihau ngicngac kpouyemmebeso.
8 Mong ye ogofora negen negengngina midima demeseri ayem-
meudeac kuc femide, ye uaya imocac sirihau mekecbeso. Mong ye
ubangerecac ngicngac wiac hania hania eng yemmeande, ye wiac imoc
wosoefacfu yemmebeso. Nga enara kecma ua imoc meande, ye seseri
amma uaya mebeso. Nga ubamangang negemma memeficua meande,
ye ubangerecfu nga songogoc ngicngac ogofora meficyunubeso.

9 Ngeni heresongogoc hoangemekecdae, imocngo faka fora ambeso.
Ngeni faka nga angammeme mangana ngadehema faka gombunga
serima angkecbisia.
10 Nga ngicngac negen negensinggoc kecdae, ngeni botucnginau
heresongogoc hoangemema eweheihei angemegecdeac seserigoc fer-
acemebisia.
11 Amma ngeni ua serima megecdeac modzotitia kpac kecma hereng-
ina wagec Asungo midiu ngeni Kebuac wanac areng kecma yeac ua
mekecbisia.
12 Nga Anutungo wiac fingecngemmeudeac deec, imoc fingerude,
ngeni ifi negemma sogaibisia. Nga kpendzenggac manau ngisima kecma
mamangkima numukecbisia.
13 Amma kpetiac areng yeneng wiac monggac obohogec ngeni ebicng-
ina negemma wiac yemmebisia. Nga ama monnunac goa hagec ngeni
ama heiyemmegecdeac angemmebeso.

14 Amma ngicngac ngunukporac angemmegec ngeni yeni
kenecyunubisia! Ngeni kenecyunuma mong mi sowecyunubisia.
15 Ngicngac sogaima kecandae, ngeni yenigoc sogaibisia. Nga ngicngac
kiacandae, ngeni yenigoc kiacbisia.

16 Ngeni negengemema uba mocgu ambisia. Nga ngeni mamea
yenigoc tacma ua mamea naric mebisia, tatac engenaac mi angem-
mebeso. Ngeni tembuc tembuc ngenang negen negengtoanginagoc
dema ifi mi negengemebisia.
17 Nga ngicngac memanganengunugec ngeni yeneac turunga man-
gana mi merengyemmebisia. Ngeni ngicngac sasawa yeneac botucfu
faka gombunga ayemmegecdeac arenggema kecbisia.
18 Ngeni ruaegoc kecgecdeac kuc fengemmede, imocac sirihau ngicn-
gac sasawa yenigoc ruaeac sinnu kecbisia.
19 Songo tosofocna, faka mangana angemmegec, imocac turung mi
kpouyemmebisia. Anutungo turungngina kpouyemmeudeac titing
faimagec yengenaoc manganaac turung kpoukpou ua imoc mebeso.
Imocac yofi oho ohoya fede,

"Manganaac turung kpoukpou, imoc neac ua, Kebungo ifi dede."
(Dedeseri 32:35)

20 Ngeni yofi ambisia,

"Ngabaga hereaac homeu geng yaka mibesena nga dokuac ammiu geng
doku gumebesena. Ge ifi annadeu gerecwewengaima oruhau
kpeturanggena tarude." *(Yoac negen negengagoc 25:21-22)*

21 Ge manganango memaguudeac titing mi faimibesena, ge ine faka
gombungango mangana memama firang ambesena.

13

1 Gawamangfocnina kunengfocnina kecdae, nenang yeneac bageu kecma enacngina tofohoma kecbisina. Gawamang sasawa imoc Anutu yengenaoc deu fingecgec yea kpac mong mi fingerec.

2 Imocac mong ye gawamangfocnina yeneac yoac kpeude, ye Anutungo areng faiec, imoc kpeude. Amma ifi angandae, yeni yenaoc angammemenginaac turunga taima ebic meficgegecde.

3 Nga kia gawamangngo ngicngac faka gombunga angkecdae, yeni kengec mi meficgeyemmegecde, kpac. Ngicngac faka mangana angkecdae, yeni ine kengec meficgeyemmegecde. Nga ge kia gawamang yeneac kengeha kpac kecnadeac negennec isoc faka gombunga angkecna kia gawamangngo dengereguude.

4 Geng gombunga kecnadeac amma yeni Anutuac kingangngic kecdae. Amma yeni foracngoc wasaibeang kucmamayagoc mi mekecdaeac faka nga angammeme mangana meficgenadeu ine kengecgubeso. Yeni Anutuac kingang ngicfora kecma manganameme yeneac turunga kpouyemmegecde.

5 Nga turung kpoukpou ua, imocacsac kpac, ngeni negeng madzac ambauac ifingoc enacngina tofohobisia.

6 Gawamangfocnina yeni wisic wisickea kpac Anutuac bageu ua imocnoc mekecdae. Nga ngeni imocacnoc takesi faiandae.

7 Ngeni takesimeme yeni takesi yemmebisia nga finacac takesi degec imoc yemmebisia. Amma kunengfocngina yeneac kengecngunuu enarafocngina eweheihei ayemmebisia. Nga wiac ayemmebesonga dedea fede, imoc sasawa andacbisia!

8 Anu ngeni turungngina mong fedeu imoc bic kpoubisia. Ngeni heregoc songo negengemema kecbisia, faka imocac turung ine wisic wisickea kpac fekefude. Mong ye ngic ogea heresongogoc hoanggeude, yeng dedeseriyoac hafoangoc modarude.

9 Dedeseriyoac goa yofi fede,

"Ge kaisero mi ambesena, ngicngac mi yunuhomebesena, hamangec mi mebesena, hensongo mi ambesena." *(Makekeng 20:13-15,17; Dedeseri 5:17-19,21)*

Dedeseriyoac imoc nga dedeseriyoac goa tosea, imoc yoac mocguac manau kpeturanggedacma yofi fede,

"Ge geangga anggengande, siriha imocngoc gegoc wegena kecde, ye heresongogoc hoanggebesena." *(Sesememe 19:18)*

10 Nga mong ye ngicngac heresongogoc hoangyunuande, yeng ogofora ifingoc heresongogoc hoangyunuude. Ye naric mi memanganeyunuude. Ifi anu heresongogoc kekecngo dedeseriyoac hafoangoc modarude.

11 Ngeni faka imoc mekecma naso yomocac negemma efaima kecbisia! Imoc yofiac, neni hanahema Kebu negensinggeing, imohai negenni naso herea isoc feec. Yofinenggac ine komoc kpenide imocac naso wegenedeac ngeni gauunac gborima yacbisia.

12 Tofocnac bic kpac anudeac ande nga ama wereckenudeac ande, imocac nenang kundunggac angammeme wadacma kperagiaac tebemareku heima mekecbisina.

13 Amma wiac wenackperagiu angana ande, imoc modacbisina. Nenang doku seria nene nga kaisero amma sicsauc faka hania hania,

imoc mi angkecbisina. Amma ewekpekpe nga keracmanganggoc kekec
wadacbisina.
14 Uba eseaac songongo ngenearu yacbacac ngeni sebinginaac songo
mi nanggebisia. Ngeni Kebunina Yesu Kristo ngakpi isoc heima kecbisia.

14

1 Ngic mong ye negen negensinggoc kecma kucmama kefu ngeneng
yengena negen negensingaac deendema mi ambisia, kpac. Ngeni ye
botucnginau heitaima hoanggebisia.
2 Goa yeni Kebu negensinggema yaka sasawa naric nedacgecde. Nga
goa ine Kebu negensinggema kecma kucmama amma semeng uaac
yakasac negecde.
3 Ngic mong ye wiac sasawa neande, yeng ogea yaka goa segea fede,
ye mi ngadehebeso. Amma mong ye yaka goa segea fede, yeng ogea
wiac sasawa neande, imoc kopocsihagoc mi debeso. Anutungo ye bic
hoanggeec.
4 Geng ngic monggac kingangngic angammemea isinggema ye kopoc-
sihagoc denadeac kuc mi genggena, kpac. Ye angammemeango deu
maude me nanude imoc kebuyango ine naric deude. Amma kingangngic
ye nanudengoc, Kebungo imocac kuc miudeac mi obohode.
5 Ngic mong ye uameme sasawa yenearunac monggac negenu engena
angkecde. Nga mongngo ine uameme sasawa imocac negenu siriha
mocgungoc angkecde. Ngic tembuc tembuc ye yengena ubea ireckedaru
damocngo naric ande, imoc negenserima kecbeso.
6 Ngic uameme monggac negenu engena angande, ye Kebu negensima
ifi anude. Nga yaka sasawa neande, yeng Kebuac negensima Anutu
ubangerec edema yaka neude. Nga ngic yakasege angande, ye ifingoc
Kebuac negensima Anutu ubangerec edeudengoc.
7 Nenanggarunac mongngo yengenaac amma kecde, imoc mi fede.
Nga mongngo yengenaac amma homeude, imoc mong mi fede.
8 Nenang gbori kecnideu Kebuac amma kecnide nga homenideu Ke-
buac amma homenide. Homenide me gbori kecnideu Kebu yengena
arennoc kecnide.
9 Kristo ye gbori kecdimbe nga homegec nenanggac Kebu, imocac
amma ye homema monggoc gborima kekec meec.
10 Ge tosogaac angammeme isinggema desinade me tosoga ngade-
hema memanade, imoc naric mi ande. Nocac nenang sasawa Anutuac
yoacfu nambesandimbe.
11 Mitikibiu yoac yofi bic oho ohoya fede,
"Kebungo yofi dede, 'Ni kekec mingina. Imocac ngicngac sasawa
yeni neac kicfu fafoc heinenggecde amma nedzarang sasawango
Anutu kecde, imoc dekperagigecde.' " *(Yesaia 45:23)*
12 Ifi anu nenang sasawa tembuc tembucnina namma haifakanina
bangecfu aning, imocac siduc Anutu dekperagimibesandimbe.
13 Nga nenang tosofocnina yeneac faka monggoc isinggema mi deman-
ganeyunubisina, kpac. Ngeni ine yofi isinggehomebisia, tosofocnina
mayunuudeac sinnu ic me hoc me botac mong mi faibisina.
14 Anu yaka me wiac mong imoc yengena seuha mi ande, imoc Kebu
Yesugoc kpeketahema kecma ireckema negenseriduae. Nga mongngo
ine wiac monggac dema imoc seuhagoc, ifi negensiudeu, wiac imoc
yearu seuhagoc anude.

15 Nga geng yaka mong nena negen negensinggoc tosoga imocac ubaebic meficgeudeu ye heresongogoc mi hoanggema kecnec. Kristongo ifingoc tosogaac amma homeec, ye yaka nenegaac amma makpema manganebacac wabesena.
16 Imocac amma ngeni wiacngina seuha kpac mekecdae, imoc gombunga garenggema kecgecdeu, goa yeneng wiacngina gombunga fede, imocac deendema mi ammigecde.
17 Imoc yofiac, nenedoku imocngo Anutuac eucererenggac fora mi ande. Tiri Asungo faka dindingac nga ruae amma sogac sogai nemmeande, imocngo ine Anutuac eucererenggac fora ande.
18 Anu mong ye sing imoc modacma Kristoac kingang kpekecde, ye Anutungo negemmiu ngereeude nga ngicngac yeneng ifingoc ye hennegeng ammigec naric anude.
19 Imocac nenang ruaefakau meficemema angammemengina nanggeemema emekpesi angemebisina.
20 Imocac ge yakagaac amma Anutuac ua mi hendzicna. Yaka sasawa imoc kongaha, imoc fora. Amma yaka nene fakagango tosoga naric ammiu makpeude.
21 Ge yakagango tosogaac ubea memanganema ammiu makpebacac geng yang me waingdoku segega kecnadeu imocngo ngereeude. Me faka nga angammemega mongngo tosoga ubaebic meficgemibacac fakaga imoc wana ngereeude.
22 Amma geng wiac goa negen negenggau negenna naric anu imoc geanggaoc Anutuac kicfu mekecbesena. Nga ngic mong ye wiac goaac negenu naric angkecde nga imocngo hereebic miu yoacfu mi faiemekecde, ye kenehagoc.
23 Ngic mong ye yaka goa negengyohocfu neude, yeng yoacfu makpeude. Ye mi negensinggema yaka imoc sifu neude. Faka nga angammeme negen negensinggoc mi angkecdimbe, imoc sasawa kopocsihagoc.

15

1 Ngicngac Kebu negensinggema seria nandimbe, nenang kucmama kecdae, yeneac ebic serima tofohoma nenanggacsac negemma meficemema mi kecbisina.
2 Amma nenang tembuc tembuc ngicngac wegena kecdae, yeni ngereegecdeac nga yeni Kebu negensinggema yadiseri anggecdeac kingang kpeyemmebisina.
3 Kristongo ifingoc yengenaac ngereeudeac ua mi meec, kpac. Yeng faka anec imoc yofi oho ohoya fede,
“Desusuic areng yeni desusuic anggenggec, imocngo neac witiu enec.”
(Mitiyegec 69:9)
4 Mitikibiu warac wiac sasawa ohodacgec, imoc nenang edekpou anemmegecdeac oho ohoya fede. Yoac negenni imocngo meserinunuma nanggenunuu wiac fingecnemmeude, imoc negenseridimbe.
5 Amma Anutungo modzotitia kpac nga nangge nangge minginango meficngunumanu ngeni Yesu Kristoac negen negeng modacgec negen negengngina mocgu ambeso.
6 Ifi amma ngeni ngenahafoc enacurecfu Kebunina Yesu Kristoac Anutu nga Manggac dengeregecde.

7 Nga Anutuac kpac kuneng fingerudeac negemma Kristongo hoangngunuec, ifi isocngoc ngeni hoangemebisia.
8 Ni yofi edengunuduae, Anutungo warac bangecfocnina yenigoc yoac dedzege anec. Nga Kristongo Anutuac yoac fora meseriudeac sebi tosangina herec herecgea yeneac kingang kpekpe anec.
9 Ifi anu bangec monnunac ngicngac, yeneng ifingoc Anutu wosoefahaac amma dengeregec. Imocac yofi oho ohoya fede,
"Imocac ni bangeha bangeha ngicngac areng tosea, yeneac botucfu dengereguma yegecfu kpacga afehebade." *(2 Samue 22:50; Mitiyegec 18:49)*
10 Amma monggoc yofi dede,
"Bangec monnunac ngicngac, ngeneng yeac ngicngac arengforagoc kpeturanggema ngenahafoc sogaibisia." *(Dedeseri 32:43)*
11 Amma mong yofi,
"Bangec monnunac ngicngac, ngeni KEBU fendzonggema dengerebisia. Ngiha ngiha sasawa ngeni KEBU afehebisia." *(Mitiyegec 117:1)*
12 Nga Yesaiango torokpema yofi dede,
"Isaiac godeaarunac sera mongngo fingecma bangec monnunac ngicngac, yeneac ngictaungina amma garengyunuu yeneng ye negensinggema kecgecde." *(Yesaia 11:10)*
*
13 Anutungo kekecseriac dedepang faiec, ye negensinggegec yeac sogac sogai nga ruae hafoangoc mewakengunubeso. Imoc mewakengunuu Tiri Asungo nanggengunuu kekecseriac dedepangngo ubanegen negengnginau sokongunubeso.
14 Tosofocna, ngeni ngenaoc wiac gombunga arenggegec nga negen negeng sasawa imocngo mewakengunuu ngenaocngoc gorongina naric kpeemegecde, fakangina ifia fede, imoc negenseriyombonggeduae.
15 Ni ifi negemma kengeha kpac kecma yoac goa heigboringemmema ohoduae, imoc Anutungo wosoefac nga kuc nenecac anduae.
16 Ifi amma Yesu Kristoac kingangkpekpe kecma bangec monnunac ngicngac botucnginau Anutuac kicfu womonggareng kecma ua kpetiac mekecma yeac siduc gombunggac ua mekecduae. Mekecba Tiri Asungo bangeha bangeha ngicngac areng tosea, yeni Anutuac sese dema kpetiac meyunuu Anutungo yeneac negenu ngereede.
17 Ni Anutuac kicfu kingang kpekpe uaya mekecma Yesu Kristogoc kpeketahema kecduae, imoc negemba engena yombong anu naric deduae.
18 Kristongo dafiu kuc nenu neng bangec monnunac ngicngac yenearu kemma yeac yoac dema uaya meba yoara modacgec, imoc mi dekperagiyemmebaiu imocngo ebiribac.
19 Imoc Anutuac Asu yeac kucfu fingerec, yeac kucfaka hania hania morora hemma yoara modacgec. Ni siriha ifia Yerusarennu hanahema bangec noboc noboc mekengkecma Iririkong prowinsiu wisickeu Kristoac siduc gombung dekperagiyemmedarai.
20 Amma amabangec goau Kristoac kpacsiduc bic negenggec, yenearu siduc gombung mong mi edeyunukefai, imocac negemba ngereede. Imoc yofiac, ngic mongngo wotung bic ukuec, imocac witiau ua mebadeac mi anende.

---

* **15:12:** Isai imoc ngictau Davidiac mama.

21 Imocac yoac bic oho ohoya fede,
"Yeac kpacsiduc mong mi dekperagiyemmegec, areng imoc yeneng hentegecgecde. Nga ngicngac kedzacnginango yeac kpacsiduc mi negenggec, yeneng imoc negentegecgecde." *(Yesaia 52:15)*
22 Imocac amma naso homac sinnau kpae fingeru ngenearu mi hayai.
23 Nga yofinenggac uana bangec yomohai bic mesiba wisickeec. Amma ngenearu habadeac kifa homac songona bic anec.
24 Imocac Spania bangecfu kembade,† naso imohai ngenembeso negenduae. Amma ngenigoc ewacma songona imohai mesimaguc Spania bangecfu kembeso deba ngeneng ni meficnugecdeac negenduae.
25 Nga naso yomohai ine Yerusarennu kemma kpetiac areng ihai kecdae, yeni memeficac wiac yemmebesonga anduae.
26 Kpetiac habu Yerusarennu kecdae, yenearunac goa makpekpea kecdae. Nga Makedonia nga Akaia habu yeneng yeneac ubamangang negemma memefic goa kpedzucnema faigecdeac degec.
27 Yeni ifi anggecdeac ayemmeec. Yerusarenggac kpebung yeneng Asuac wiac gombunga bangec monnunac ngicngac, yenearu mederema yemmegec bangec monnunac ngicngac, yeneac turunga anec. Imocac amma yeni yenang dzofinacngo meficgeyemmeude imocngo ngereede.
28 Ifi anu ubangerecnginaac fora imoc Yerusarennu mekemma yemmeba makpekpea yeneng imoc megecdeac singa meseribade. Imoc wisickeuguc ngenearu sing hama Spania bangecfu kembade.
29 Nga habade, naso imohai Kristoac kenec hafoangoc fede, imocgoc ngenearu habade, imoc negensiduae.
30 Negen negensinggoc tosofocna, ngeni Kebunina Yesu Kristoac amma Asungo heresongogoc kekec meficgenemmeande, yeac amma yofi edengunuduae, ngeni seriangoc meficnuma Anutu yofi numumibisia,
31 Yudaia bangecfu areng goa Kebu mi negensinggeandae, yeneac mariunac yeng onggonnuudeac numubisia. Amma ni memeficac wiac mehama kpetiac areng Yerusarennu kecdae, yeni imoc henggec ubangina ngereeude, imocac momoc numubisia.
32 Ifi ammagec Anutungo negenu ngereeu ngenearu hama sogac sogaigoc tacnegembade.
33 Anutu ruae minginango sasawa ngenigoc kecbeso, imoc fora.

16

1 Ngactosonina Foibe, ye nanggema yoac goa deba negenggec. Ye Kengkereaiac kpebung kingang kpeyemmeande.
2 Ngeni Kebugoc kpeketahema ye hoanggema yeng wiac monggac obohou ngeni imoc meficgema mibisia. Ngeni kpetiac arenggac fakanina modacma ifi ammibisia. Ye ngicngac homac meficyunukecma ni ifingoc meficnuec.
3 Prisika nga Akpira yeri nga ni, neni Yesu Kristogoc kpeketahema kecma ua nenahafoc meandimbe. Wenacngerecna yerearu faiba hade.
4 Yereng neac amma kekecngira mi segereoc. Ni yerearu ubangerecna faiyecmeduae, imoc nengsac kpac. Bangec monnunac ngicngac, yeneac kpebung sasawa fekendae, yeneng ifingoc ubangerec deyecmedae.

† **15:24:** Spania imoc Inglis yoacfu sing Spain.

5 Amma kpebung yereac amau kpeturanggeandae, yenearu ifingoc
wenacngerecna faiba hade. Nga songo tosona Epaineto wenacngerecna
ifingoc edebisia. Ye Asia bangecfunac Kristogoc kpeketahema yeac
waracmedac anec.
6 Nga wenacngerecna Mariaaru sueba kende. Ye ngeneac amma uatoa
mekefec.
7 Amma ngicngahocna neac bangec mocguna Androniko nga Yunia
yerearu wenacngerecna faiba kende. Yeri aposoro botucnginau eweheiheigoc uangira mekecdape. Nga ni Kristoaru mi kpeketahebare yereng
ye bic negensinggeoc.

8 Ni Kebugoc kpeketahema Ampiriato heresongogoc hoanggeduae,
yearu wenacngerecna faiba kende.
9 Amma Urbanogoc Kristoac ua meing, yearu wenacngerecna nga
songo tosona Sitaki yerearu wenacngerecna faiba hau edeyurubisia.

10 Nga Apere ye Kristoac ngic fora, yearu wenacngerecna sueba
kende nga Aristoburoac arengfora yenearu wenacngerecna faiba hau
edeyunubisia.
11 Nga Herodiong bangec mocguna amma Narikisoac arengfora
Kebugoc kpeketahema kecdae, yenearu wenacngerecna sueba hau
edeyunubisia.
12 Nga Kebuac ngac Tirifaina nga Tirifosa, yeri yeac ua mema kecdape.
Amma tosongira Peresi ye yeac uatoa ifingoc mede nga ngicngac homacngo yeac heresongo negengkecdae. Wenacngerecna yenearu sueba
hade.
13 Amma Rufu ye Kebuac meising ngic nga yeac nonggea momoc,
yerearu wenacngerecna sueba hau edeyurubisia. Nonggeango ni ifingoc nonggo anende.
14 Amma Asingkrito nga Firegong amma Hereme nga Patoroba nga
Herema amma negen negensinggoc tosofocnina goa yenigoc kecdae,
yenearu wenacngerecna sueba hade.
15 Nga Firorogo nga Yuria amma Nereo nainagoc nga Orumpa amma
yenigoc kpetiac areng sasawa kecdae, wenacngerecnango yenearu
kende.
16 Ngeni titikokoc kpetiac angemema wenacngerecngina angemebisia. Kristoac kpebung sasawa, yeneng wenacngerecngina faigec ngenearu hade.
17 Tosofocna, goa yeni gurunendzic angandae, ngeni yeneac gareng
meemebisia. Amma ngeni kpoukpouyoac bic megec, imoc memanganebauac wayunubisia. Imoc seriangoc dema edengunuduae.
18 Areng ifia yeni Kebunina Kristoac kingang ua mong mi kpekecdae.
Yeni ine yakaac songo nga negensongongina fingerudeac ngicngac goa
negengisinga kpac tobangyunuma ubaherengina mesufuma yoac gombunga dema dekerec ayemmegecde.
19 Nga ngeni enac tofoc tofoho areng kecdae, ngicngac sasawa yeneng
imoc bic negenggecac negemba ngereede. Nga ngeni faka nga angammeme gombunga negentegecgecdeac amma angammeme manganaac
arennu kopocsicngina kpac kecgecdeac anengande.
20 Anutu, ye ruae mingina. Yeng naso mi hereemanu Satang haningina bageau memama kpedzameude. Kebunina Yesuac wosoefacngo
ngenigoc febeso.

21 Timoteo, neac ua mocgungo wenacngereha ngenearu sueu hade
nga Rukio amma Yasong nga Sosipate bangec mocguna, yeni wenacn-
gerecngina ngenearu ifingoc suegec hade.
22 Ni Teatio, Kebugoc kpeketahema kecma kibi yomoc ohoma nge-
nearu ubangerecna faiba hade.
23 Gaio, ye ni nga kpebung sasawa ama heinemmeande, yeng ngeneac
wenacngerec ifingoc faiu hade. Nga taonggac dzo gareng Erasto nga
tosonina Kpato, yereng ifingoc ubangerecngira faiec hade.
24 Kebunina Yesu Kristoac ruaengo sasawa ngenigoc febeso. Imoc
Fora.
25 Nenang sasawango Anutu kpackuneng minide. Ni Yesu Kristoac
dekperagingemmema siduc gombung edengunuai. Anutungo imo-
hainoc meseringunuu seria nanggecdeac yearu kuc ifia femide. Anu
yoac imoc warac hanac hanaheaunacngoc sufu sufuu feerekefec.
26 Feerekefu bangec monnunac ngicngac sasawa, yeneng ye negens-
inggema yoara modacgecdeac Anutu kekecseri minginango profete ye-
neac yoac mitikibiu fede, imocac deu yofinenggac didiu fingectegerec.
Fingectegeru bangeha bangeha ngicngac areng tosea yeneng yoara
naric negentegecgecde.
27 Anutu mocgungo negen negentegec mingina. Nga nenang Yesu
Kristogoc kpeketahema dedengerec nga dedengerec Anutuaru faini
fekengkecbeso, imoc fora.

Paurongo
Korinti Kpebung Yeneac Warackibi Ohoec

1 Anutungo Pauro negennenu Yesu Kristoac aposoro anai nga negen
negensinggoc tosonina Sostene, nereng kibi yomoc faide hade.
2 Anutungo Korinti taonnu yeac kpebung kecdae, ngeni kpacngunuma
Yesuac amma kpetiac mengunuec, ngeneac kibi yomoc faingemmedipe.
Amma ngicngac sasawango Kebunina Yesu Kristoac kpac kpacandae,
kibi yomoc ngenearu momoc faidipe. Kebu Yesu ye ngeni nga neni,
nenanggac Kebu momoc.
3 Anutu Mannina nga Kebunina Yesu Kristo yereac danggunuc nga
ruaengo ngenearu febeso.
4 Anutungo Yesu Kristoac amma wosoefac angemmeec, imocac ni
nasosoc ngeneac negemma Anutu dangge edekecduae.
5 Ngeni yegoc kpeketahema kecgec yeng wiac sasawa hafoangoc
ngemmeec. Yoacdede nga negen negentegec keme kemea imoc sasawa
bic fengemmede.
6 Kristoac dedekperagi edengunuing, imocac fora kekecnginau fin-
geru hemma kecgecde.
7 Imocac amma ngeni Yesu Kristo didiu fingectegerudeac tomai kecma
Asuac wosoefacac kuc sasawa, imocac mong mi obohodae.
8 Ye yengenaoc meseringunuu kechereemagec naso wisickeu ngeni
Kebunina Yesu Kristoac nasotoau kopocsicngina kpac nanggec yoacfu
naric mi faingunuude.
9 Anutungo Medaha Kebunina Yesu Kristogoc momoc torokpegecdeac
kpacngunuec amma yeng yoacdedea modarude.
10 Tosofocna, ni Kebunina Yesu Kristoac kpacfu negen negengngina
midima yofi edengunuduae, ngeni sasawango yoacdedenginau nga ne-
gen negengnginau uba mocgu amma gurunendzic mi angemebisia.
11 Tosofocna, Koroeac amaunac yeneng ngeneac yofi edenugec, “Yeni
botucnginau tohoemema deendema angemema kecdae.”
12 Ngenearunac ngic goango deandae, “Ni Pauroac ngic.” imoc dean-
dae. Nga goango deandae, “Ni Aporoac ngic.” amma goango deandae,
“Ni Kefaac ngic.” nga goango deandae, “Ni Kristoac ngic.” ngeni tembuc
tembuc ifia dekecdae.
13 Negenggec, Kristo ye mi tohoec, kpac. Yeni ngeneac amma Pauro
mariponnu mi kpegec. Nga Pauroac kpacfu doku mong mi nadzicngem-
megec, imoc kpahac.
14 Ni ngenearunac mong doku mi nadzicngemmeai, imocac Anutu
dengereduae. Krisipo nga Gaio yerisac nadzicyemerai.
15 Ifiac amma ngic mongngo yofi mi debeso, “Ni Pauroac kpacfu doku
nadzirai.”
16 Stefana nga arengfora yeni ine doku nadzicyemmeai, fora. Amma
torokpema goa nadzicyemmeai me kpac, imoc mong mi negenduae.
17 Kristongo doku nadzicyemmebadeac mi suenuec, kpac. Yeng ng-
icngac siduc gombung edekpou angemmebadeac suenuu hayai. Nga

Kristoac mariponggac yoac imoc kucmama ambacac yoac imoc ngicac
kucfu nga negen negentegecgoc mi debade.
18 Ngicngac hofeac sinnu kemedae, yeneng mariponggac yoac imoc
negenggec ubasufu yoac angkecde. Amma Anutungo kopocsicac ebic-
funac mesinunuu komoc kpenide, imocac ine nenang yofi negen-
sikecdimbe, mariponggac yoac imoc Anutuac kuc.
19 Yoac yofi oho ohoya fedengoc,
"Ni ngic negen negentegecnginagoc yeneac negen negentegec
kpetotiebade nga ngic negen negenggoc yeneac negen negeng
memabade." *(Yesaia 29:14)*
20 Anutungo bangec yomocac negen negeng mema kapa yeneac negen
negentegecac tatacfu faiu ngicngac negen negentegecnginagoc, yeni
mamea anggec. Nga mitiac negen negengngic yeni engena kpac. Nga
ngic yoac mereng kpereng mema deandae, yeneng fora mong mi
meficgegecde.
21 Nga ngicngac yeni bangecac negen negentegecgoc kecma Anutu
negemmigecdeac obohogecde. Obohoma siduc gombung denggbar-
inggema imocac ubasufuyoac deandae. Ubasufuyoac imocac yofi
dekperagini Anutungo ngicngac ebicfunac mesiyunuu komoc kpegecde,
ye faka imoc negenu ngereeude.
22 Yudangic yeni kuc hania hania isinggegecdeac faka kuhagocac kpesi
kpesi faiandae. Nga grikngic yeneng negen negentegec keme kemea
meficgegecdeac ayemmeude.
23 Anu nenang ine Kristo mariponnu kpegec homeec, yoac imoc
edekpou ayemmeni, yudangic yeneng imoc negenggec ubangina mi
heiude nga grikngic yeneng negenggec imoc ubasufuyoac angkecde.
24 Anu Anutungo yudangic nga grikngic kpacyunuu negens-
inggegecde, yeneng Kristoarunac Anutuac kuc nga negen negentegec
megecde.
25 Anutuac ubasufuyoacngo ngicngac yeneac negen negentegec fer-
ahema negen negengtoa anude nga kucmamayango ngicngac yeneac
kucngina ferahema kuctoayagoc anude.
26 Tosofocna, ngeni siric dafia kecmagec, Anutungo kpacngunuu hana-
hema negensinggegec, ngeni imocac siriha negensibisia. Ngenearunac
ngic sebiubigeng negen negentegecnginagoc homac kpac nga ngicngac
efeangosac kucngina engena amma kpacngina kekena, imoc homac
kpac.
27 Anutungo ngicngac negen negentegecnginagoc game kpekpeu
faiyunuudeac ngicngac yeneac kicfu wiac ubasufuyagoc angkecde, ngic-
ngac imoc meisingyunuec. Amma yeng ngicngac kucngina engena game
kpekpeu faiyunuudeac ngicngac yeneac kicfu wiac kucmama angkecde,
ngicngac imoc meisingyunuma meyunuec.
28 Nga ngicngac yeneac kicfu wiac mamea angande nga wiac seuha
deandimbe amma wiac kpac amma mi fede deandimbe, Anutungo
imocnoc meisinggeec. Meisinggeu wiac goa engena angande imoc kpac
anudeac ye ifi negenec.
29 Anu bangecngic me ngac mongngo Anutuac kicfu namma yenge-
naac negenu engena ambacac, yeng ifi anec.
30 Anutungo negengngemmeecac ngeni Yesu Kristogoc kpeketahema
kecdae. Yeng Yesu sueu Anutuac negen negentegec botucninau mehaec.

Mehau nenang Anutuac kicfu dindingac nga kpetiac annideac yeng kopocsicac witicfunac mesinunuec.
31 Imocac yoac yofi oho ohoya fede,
"Ngic mongngo miacemebeso negende, ye Kebungo kekehau dafi ammiec, imocsac negemma miacemebeso." *(Yeremaia 9:24)*

2

1 Tosofocna, ni ngenearu hama Anutuac negen negeng sufu sufuya fede dekperagingemmema yoacna efea me negen negentegectoaac siricfu yoac mong mi edekpou angemmeai, kpac.
2 Ni ngenigoc kecma yofi deba seriec, "Korinti taonnu kecma Yesu Kristosac dekperagibade nga ye dafiu mariponnu kpegec homeec, imocsac dekperagibade."
3 Ni ngenearu hayai, imohai kucmama nga kengec amma dzonong fede fede anai.
4 Amma Anutuac yoac dekperagima yoacna songeagoc me negen negentegecfu mi wangecngunuai, kpac. Tiri Asuac kucfakango yoacna meseriu ngeni imoc hemma negenggec.
5 Ngeneac negen negensing imoc ngicac negen negentegecfu feu mi ngereeude. Anutuac kucngosac negen negensingngina nanggeu febeso.
6 Imocac amma goa ngeni bic yadiseri anggec, ngeni yoac negen negentegecgoc edengunuandimbe. Yoac dedimbe imoc naso yomocac negen negentegec kpac nga naso yomocac engena yeneac negen negentegec mi ande, nocac ngadeau kpac andacgecde.
7 Nga Anutuac kuc nga kibikperagingo fingectegecnemmeudeac ye bangec nga kurumeng mi fingecmaec negen negentegeha sufu sufuya imoc faiec feec, negen negentegec imocnoc dekperagidimbe.
8 Naso yomocac engena sasawa sawau me bangecfu yenearunac mongngo negen negentegeha mi negenggec, kpac. Yeni imoc negembau dede yeni kuc nga kibikperagi mingina Kebu mariponnu naric mi kpebau.
9 Imocac yofi oho ohoya fede,
"Anutungo wiac kicngo mi hehena nga kedzacngo mi negen negena amma ngic hereau mi negen negenga, imoc arenggema ngicngac ye hoanggema heregoc yeac songo negenggecde, wiac imoc yeni yemmeude." *(Yesaia 64:4)*
10 Anutungo wiac imocacnoc negensima Asuya sueu dekperaginemmeu negening. Yeng wiac sasawa hennegeng amma Anutuac negen negeng keme kemea momoc hennegeng angkecde.
11 Geng ngic monggac ubaherea nga negen negena naric mi negennade, kpac. Ngicac ongaasungosac imoc negenude. Siriha ifiangoc mongngo Anutuac ubaherea nga negen negena naric mi negenude, imoc kpac. Anutu yengena Asungosac wiac imoc negengkecde.
12 Anutungo wiac hania hania wosoefacfu nemmeec. Amma nenang imoc negentegecnideac Asuya nemmeu meing. Bangecac asu mong mi meing, kpac.
13 Nga Anutungo wiac nemmeec, imocnoc dekperagidimbe. Yoac imoc ngicac negen negentegecfu mi dekecdimbe, imoc Asuac negen negentegecfunoc modacma denide. Neni Asuac yoac imoc Asuac kucfu dekperaginide.

14 Anutuac Asuarunac Asuac wiac, imoc ngic mong ye Anutuac Asuya
kpac kecma naric mi meude. Imoc yearu ubasufu faka anude. Asuac
wiac imoc asuu henegeng ambesonga, imocac amma ngic Asuya kpac,
yeneng Asuac wiac mi negenggecde.
15 Ngic Kebuac Asugoc kecde, yeng wiac sasawa naric hengising anude
nga ngic mongngo ngic imoc naric mi hengising ammiude.
16 Mitikibininau yoac yofi oho ohoya fede,
"KEBUAC negen negeng imoc ngic mongngo naric mi negenude nga
mongngo ye dederecge naric mi ammiude." *(Yesaia 40:13)*
Nga nenang Kristoac negen negenggoc kecdimbe.

3

1 Tosofocna, warac ngenearu hayai, imohai ngic Tiri Asugoc kecdae,
imocac sirihau yoac edengunubadeac osiai. Ngeni Kristogoc kpeketa-
hema sabac siricfu kecgecac ngicngac uba esea modacgec edeyunuan-
duae, ifi isoc yoac edengunuai.
2 Ngeni naso imohai yaka seria negecdeacsoc mi anggecac namusac
gumecngunuai. Nga ngeni yagucngoc yaka seria negecdeacsoc mi ande.
3 Ngeni uba eseaac siricfu kecdaengoc. Imoc yofiac, ngeni keracman-
gang angemema yoacngina ngabasiric deendema angemeandae. Ngeni
ifi amma ngictehec siric kecma
4 mongngo deude, "Ni Pauroac ngic." Nga mongngo ine deude, "Ni
Aporoac ngic." Ngeni ifi degecdeu negemba ngeni ngictehecac arennu
kecdae.
5 Aporo ye merac nga Pauro ye merac? Neri kingangkpekpesac andipe.
Kebungo ua nemeru neri imocac sirihau ua mekecdipe. Mekecde ngeni
yoacnira hoanggema ye negensinggegec.
6 Neng komoc homecba Aporo yeng imocac witiau doku kpakeec. Nga
Anutungo uaya mema imoc meyadiude.
7 Ngic yaka homerude, ye engena kpac nga doku semeng witiau
kpakeande, ye engena mi ande. Anutungo wiac meyadikecde, ngeni
yeac negenggec engena ambeso.
8 Amma ngic wiac homecande nga ngic doku witiau kpakeande, yeri
uangiraac hania mocgu ande. Ngade kecma yeri tembuc tembuc uangi-
raacsoc bung meecde.
9 Neri Anutugoc ua mekecdipe nga ngeni Anutuac semengua nga yeac
ama.
10 Anutungo wosoefac anemma amamemeac negen negeng nenu
imocac ngiha anai. Ifiac amma ni imocac sirihau simengwotung
arenggema ukuba kemeec. Nga imocac witiau ngic goango torokpema
ama megecde. Amma amamemengic yeneng uangina dafi mekecma
simeng witiau ama torokpema mekecdae, imoc tembuc tembucngina
isinggema mebisia.
11 Anutungo Yesu Kristo bic gununggeec simengwotunga isoc nande.
Nga ngic mongngo yeac tegiau wotung mong ukuu kemeudeac singa mi
fede.
12 Anu ngic mongngo simeng imocac witiau torokpema ua mekefude,
yeng gol me siriwa me hoc seria siriha gombunga me ic me birohoc me
tomocngo meudeu
13 uayaac hania Kebuac nasotoau fingectegerude. Naso imohai gerec-
ngo uaninaac hania tembuc tembuc tobanggema mekperaginemmeude.

14 Ngic mongngo ama meu gerecngo uaya tobanggeu seria nanudeu ye
imocac ua bung meude.
15 Nga monggac uaya dzeude isoc wiaha tegecma kpac anude nga
Anutungo yengena gerecfunac mesiu komoc kpeude.
16 Ngeni yofi negembisia, ngeni Anutuac womong nga Anutuac
Asungo ngeneac here manau kecde.
17 Nga ngic mongngo Anutuac womong memanganeudeu Anutungo
ye ifingoc memanganeude. Anutuac womong imoc kpetiac nga womong
imoc ngeninoc.
18 Ngic mong yengenaocngoc ikoc mi angemebeso. Botucnginaunac
mongngo yengena negensima yagucac negen negentegec mekecdeu
yeng bangecac ngic yeneac kicfu ubasufuyagoc amma negen negentegec
fora meficgebeso.
19 Bangec yomocac negen negentegec imoc Anutuac kicfu ubasu-
fuyagoc. Imocac yoac yofi oho ohoya fede,
"Ye ngic negen negentegecnginagoc yeneac yoac dzegema yenang bo-
tacfu faiyunuude." *(Hiobe 5:13)*
20 Amma mong yofi,
"*KEBUNGO* ngicngac negen negengnginagoc negendacde. Ye ngicngac
denegengngina hennegeng amma negenu imoc uaya kpac ande."
(Mitiyegec 94:11)
21 Ngeni ngic monggac kpara kpacma yegoc torokpema sebiengeng
angandae, imoc mi ngereede. Imoc yofiac, wiac sasawa imoc ngeneac
bic anec.
22 Imoc Pauro me Aporo me Kefa me bangeha bangeha me kekec
me homec me wiac mong bic faifaia fede me dengec fingerude, imoc
sasawango ngeneac.
23 Nga ngeni ngenaocngoc Kristoac ngicngac nga Kristo ye Anutuac
ngic.

4

1 Nenang Kristoac kingangkpekpefora. Nga yeng Anutuac negen
negeng sufu sufuya, imoc garenggenideac uayoac nemmeu ua imoc
mekecdimbe, ngicngac yeneng ifi negembisia.
2 Ngic mong ye gareng ua mekecde, ye enaraac yoac modacma sing
naric mi segebeso.
3 Nga ni neannaac yofi deba, ngeneng me ngic goa yeneng yoacfu
fainuma yoacna desigecde, imocac negemba wiac engena mi ande. Nga
neannaoc ifingoc naric mi isingemema forana debade.
4 Here negen negennau hofocemema ebic mong mi meficgeduae, fora.
Nga ni kopocsicna kpac, imoc naric mi debade. Kebungo haniana
hennegeng amma yoacna desiude.
5 Imocac amma ngeni nasoya mi fingecmanungoc ngic monggac yoac
mi desibisia. Kebu yengenaoc hama wiac kundunnu sufuma fede,
imoc mekperagima ngicngac negen negengnginaac hania didiu faiu
fingectegerude. Amma yeng naso imohai ngicngac tembuc tembuc
dedengerecngina edeyunuu negenggecde.
6 Tosofocna, ngeni yoacna negentegecgecdeac yomohai ngeneac
amma neanna nga Aporoac sing edengunuba negembisia. Yoac mitik-
ibiu oho ohoya fede, ngeni imoc mi ferahebisia. Ngeni ngic monggac

sebi meemma monggac sebi mi memabisia. Ngeni negen negeng imoc
megecdeac negenduae.
7 Geac fakaga imoc siriha mong kpac, ge wiac sasawa mekecnec, imoc
eng genggena mekecnec. Anu wiac imoc engsac genggec, imocac amma
sebiga mi meembesena.
8 Ngeni bic gebecngunuu finactoanginagoc anggec amma ngeni nenia
kpac ngictau andae. Nga forangoc, ngeni ngictau fora kecbau debac
songona kuneng ambac. Nga ngeni ngictau ambau isoc neneng ngenigoc
kecma ngictau momoc ambing.
9 Ni yofi negenduae, Anutungo aposoro fainunuu ngicngac yeneac
areng wisic wisickeau nandimbe. Yeni tenicfagoc anemmegecdeac
wenac kpekpeu fainunugec. Ngicngac nga angero yeneac kicfu
gameagoc nga homeac areng isoc kecandimbe.
10 Neni Kristoac amma memaemema ubasufu isoc anni ngeneng ine
sebingina meemma, “Neni Kristogoc kpeketahema fitira kecdimbe.” ifi
deandae. Nga kucmama kecmina ngeneng kucnginagoc kecgecde. Nga
ngicngac yeneng ngeni eweheihei faka angemmema neni ine mangana
dema wanunuandae.
11 Anu neneng naso yofinenggac ifingoc hereninaac homema dokuac
anemmeu wamba tegec tegera heima kecni ngicngac yeneng nunuan-
dae. Amma amagerecnina kpac kuric isoc kecma
12 nenaoc marininango uatoa meandimbe. Ngic yeneng sowec-
nunugec ine kenecyununide amma nunukporac anemmegec ubanina
mi mau serima kecnide.
13 Nga ngicngac yeneng denggbarinnunugec yeneac yoac gombunga
denide. Neni yofinenggacngoc bangecfu seuc isoc anni ngicngac yeneng
ukununugecde.
14 Gameac yoac edengunubadeac yoac yomoc mi ohongemmeduae,
imoc kpac. Ni ine songonambaracfocna demeting angemmebade, ifi isoc
ohongemmeduae.
15 Ngeni Kristogoc kpeketahema kecmagec garengfocngina teng
tauseng demeting angemmebau ngeni sifu mangngina mocgusac kecde.
Nennoc siduc gombung angemmeba ngeni Kristoaru kpeketahema
kekec gboria meficgegec.
16 Ifi anu negen negengngina midima edengunuduae, ngeni ni dafi
amba hemma modacnuma anduae isoc ambisia.
17 Imocac amma yaguc Timoteo sueba ngenearu haude. Ye
songomedacna kecma Kristogoc kpeketahema kecde amma ye yoac
modacma mong mi segeude. Ni Yesu Kristogoc kpeketahema dafi
kecanduae, yoac imoc kpebung sasawa fekendae, ngeni edekpou
angemmeanduae. Nga Timoteongo ngenearu hama yoac imocnoc
heigboringemmeude.
18 Ngic goa ngenearunac yeneng neac ifi negemma deandae, “Ye
nenearu mi haude.” goa ngenearunacngo neac ifi negemma sebingina
meemma yoacna kpeandae.
19 Nga Kebungo negenu ngereeude isoc naso mi hereemanu ni nge-
nearu habade. Hama yoac kpekpe areng kucngina dafi fede, imoc
hennegeng ambade. Amma yoacnginasac mi negembade.
20 Anutuac eucerereng imoc yoacfusing mi fingectegerude, imoc kpac.
Imocngo Tiri Asuac kucfu fingectegerude.

21 Anu ngeni neac dafi angemmede, imoc edenubisia. Dzikacgoc habadeac angemmede me heresongogoc nga yumea kekecac asugoc habadeac angemmede?

5

1 Ngenearu kaisero faka fede, yoac ifi degec negening. Kaisero faka mong bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yeneac botucfu mi feande, imocnoc ngeneac botucfu fede. Imoc ngic mongngo mamaac enemagoc feyac angandape.

2 Faka ifi femanu ngeni ine sebingina meengandae, imoc naric mi ande. Ngeni imocac ubahodung negemma ngic faka imoc angande, ye botucnginaunac meickebau, imocngo ine ngereebac.

3 Ni sebingo hereau kecduae, fora. Nga ongaasunango ine ngenigoc kecduae. Ifi kecma ngic imocac fakaya isinggema bic desiai.

4 Ngeni nga ni, nenang ongaasuu Kebunina Yesuac kpacfu kpedzucnema kecmina Kebunina Yesuac kucngo nenanggoc feu

5 nenang ngic ifia Satanggac mariu faibisina. Nga sebiango bangecac faka sasawa modackecde, imoc memanganedaru kpac anu ongaasuyango Kebuac nasotoau komoc kpebeso.

6 Sebiengengfakangina imoc naric mi ande. Ngeni yis kapianecsac uuhau faigec imocngo uuha sasawa meu sokoande, ngeni imoc bic negendae.

7 Anu nenang ramamedaha Kristo, yeni sese imoc bic kpegec homema dzuacnunuec. Imocac ngeni uuha esea yisgoc meickedacma uuha gboria faibisia.

8 Imocac amma nenang uuha esea yisgoc, imocac ngaba nga faka mangana wadacma faka kongaha nga yoac foragoc, imocac ic sogong yisha kpac mekecbisina.

9 Ngic serofaka angandae, ngeni yenigoc kpeketahema mi kecbisia, imocac kibiu bic ohongemmeai.

10 Amma bangecfu areng serofakanginagoc me kichodungnginagoc amma ngic ikoc amma ngicngac wiacngina wangecyunuandae me nemu eweheiyemmeandae, ngeni yeni sasawa wayunudacgecde, imocac ine mi negemma dedua. Ngeni imoc anggecdeu ngeni bangec yomoc wadacma kenggecdeac singsac fengemmeude.

11 Ngeni negen negensinggoc tosofocngina deyemmeandae, yeneac negemma ine yofi ohoai. Yeni serofaka angandae me hiedzoac kichodunggoc kecandae me nemu eweheiyemmeandae me ngicngac goa deendema ayemmeandae me doku seria nekecma ubasufu angandae me ngicngac ikoc ayemmema wiacngina wangecyunuandae, faka ifia angandaeu ngeni ngicngac imoc yenigoc kpeketahema mi kecbisia nga ngeni yenigoc yaka ifingoc mi nebisia.

12 Ngicngac ngadeau kecdae, yeni isingyunuma yoacngina naric mi desibade, imoc neac ua kpac. Ngeni ine arengfocngina botucnginau kecdae, yeni isingyunuma yoacngina desibisia.

13 Nga Anutungo ngicngac ngadeau kecdae, yeneac faka nga angammemengina isinggema yoacngina desiude. Ngeni ngicngac mangac manganea botucnginaunac meicyunubisia. *(Dedeseri 17:7; 19:19; 21:21; 22:21,24; 24:7)*

6

1 Fakangina yomoc mi ngereeude. Ngenearunac ngic mongngo ogea
ngaba ammima gamea kpacngo kpetiac tosofora yenearu mi kemma
feracyunuude. Feracyunuma ngic negen negensingngina kpac, yenearu
kemma ogea yoacfu faiande.
2 Kpetiac areng ngeneng kecma ngiha ngiha yoacngina desibesandae.
Ngeni imoc mi negendae gedang. Ngeni ngade ngenaoc ngiha ngiha
yoacngina desigecde, imocac ngenaoc yofinenggac wiac efeanec yoacfu
ifingoc desibisia, imoc ngereeude.
3 Amma ngeneng ngade angero isingyunuma yoacngina desigecde,
ngeni imoc negendaenoc. Ifiac amma ngeni faka goa botucnginau fede,
imoc naric isinggebisia.
4 Yaguc ine yoac mong botucnginau fingeru ngeni sing segema ngic
goa kpebunggac eweheiheiu mi kecdae, yeni meisingyunuma yoacngina
desigecdeac faiyunuandae.
5 Ngeni gamengunuudeac negemma imoc deduae. Nga ngeneac bo-
tucfunac ngic mongngo negentegecma kecma tosofora yeneac ebicyoac
dema mengereude, imocngo naric ambac.
6 Nga yofinenggac ngeni ine negen negensinggoc tosofocngina kec-
dae, ngeneng negen negensingngina kpac, yeneac kicfu kemma yoacfu
faiemeandae.
7 Ngeni yoacfu faiemeandae, faka imocngo edzacngunuude ngeni
firang mi andae. Nga tosofocngina yeneng ikocfu yoacngina dema me
wiacngina wangecngunuandae, ngeni imoc eng wagec feu ngereebac.
8 Nga ngeni ine negen negensinggoc tosofocngina mangana nga ikoc
ayemmema wiacngina wangecyunuandae.
9 Ge ikoc mi angemebesena amma yoac yomocac mi obohobesena. Ng-
icngac Anutuac yoac kpeandae, yeneng Anutuac eucererengaac marid-
zoming naric mi megecde. Kaisero faka angandae me nemu eweheiyem-
meandae me singtoa ngac yenearu kengandae me ngic goa yeneng
ngic ogofocnginagoc fema ngacgoc kekec isoc kecandae me ngic goa
yeneng meficyunugecdeac negemma kpae mi heiyemmema engsac ngic
ogofocnginagoc feandae me
10 hamangecmeme me ngicngac kichodungnginagoc me doku seria
nema ubasufu angandae me enacfu faifai yoac deandae me ikoc amma
hiedzo wangecyunuandae, areng ifia yeni sasawango Anutuac eucer-
erenggac maridzoming naric mi megecde.
11 Nga ngenearunac ngicngac goango warac ifi kecgec. Ifi kecmagec
Kebungo yengena kpacfu nga Anutuninaac Asu yeac kucfu dzuacn-
gunuma dindingac dengemmema kpetiac arennu faingunuec.
12 Goa yeni deandae, “Ni faka hania hania sasawa naric ambade,
kpaea mong mi fede.” Nga neng ine deba, “Wiac sasawa imocngo
memefihagoc mi ande. Wiac sasawa naric ambade, fora. Nga wiac
mongngo ine garennubeso anu imoc wama naric mi modacbesare.”
13 Yaka imoc hereninaac amma fede nga hereninango yakaac amma
fede. Nga kecma Anutungo meicyuruu kpac anecde. Sebininango
Kebuac amma fede, imoc serofaka anudeac amma mi fede nga Kebu ye
sebininaac amma kecde.
14 Anu Anutu kuctoayango Kebunina megboriu yarec, kecma yeng
nenang ifingoc megborinunuu yacnide.

15 Anu sebingina imoc Kristoac sebiaac tosea ande, ngeni imoc negembisia. Nga ni Kristoac sebia tosea singtoangacgoc kpeturanggeba yeac sebiac noboha anu mi ngereeude, imoc kpac yombong.
16 Imoc yofiac, ngic mongngo serongacgoc feudeu ye yegoc sebi mocgu andape, ngeni imoc negembisia,
"Ngicngac yohockang yeri sebi mocgu anecde." yoac imoc dedea fede.
(Fingec fingec 2:24)
17 Anu mong ye Kebugoc kpeketahema kecde, yeng yegoc asu mocgu anecde.
18 Ngeni kaiserofaka woramima meickebisia! Nga mong ye faka nga angammeme mangana goa angande, imoc yengena sebiac ngadeu angkefude. Nga sero angande, ye ine yengena sebia kopocsic meficgemima memanganeemeude.
19 Anutungo Tiri Asu ngemmeu mekecdae, ye ubaherenginau kefu sebingina imoc yeac womong, imocac ngeni ngenaoc ubasebinginaac mingina kpac.
20 Ngeni bungngina memea nga Kebungo bung imocacsoc faiec, imocac ngeni sebinginango Anutu kpac kuneng mibisia.

7

1 Ngeni kibinginau yofi kpesinenggec, "Ngic ye ngacgoc feude, imoc naric me kpac." imocac yofi deba negenggec:
2 Kaisero faka fingecbacac ngic tembuc tembuc ye yengena enemagoc ambeso nga ngac tembuc tembuc ye yengena eweagoc ambeso.
3 Nga singngo wiac dede, ngicngo enema imoc mibeso nga ngacngo ifingoc ewea imoc mibeso.
4 Amma ngac ye yengena sebiac mingina mi ande, kpac, eweango ine yeac sebiac mingina ande. Nga ifi isocngoc ewea ye yengena sebiac mingina mi ande, kpac. Enemango ine yeac sebiac mingina ande.
5 Imocac eweeneng ngeri ngeraocngoc sebingira mi segereemebesera. Ngeri naso goausac numuecdeac uba mocgu amma naso dema naric segereemebesera. Nga ngeraoc sebingira garengemeecdeac kuc mi fengecmedeac Satangngo faitobannu faingurubacac ngeri naso wegenanecsac eng kecma monggoc ngerahafoc kecbesera.
6 Nga imocngo dedeseriyoac mong mi ande. Ngeri dafi naric anecde imocac deduae.
7 Neanna songo ine yofi, ngicngac ngeni ni kecduae isoc kecgec ngereebac. Anu Anutungo wosoefahaac wiac nemmeande, imoc ngicngac tembuc tembucnina nemmeu mekecdimbe. Ye ngic mong kuc yoc mima mong imoc miude.
8 Ngic goa ngeni ngac mi mema eng kecdae amma ngachodzec ngeneac yofi deba negenggec, ngeni ni isoc eng kecgecdeac negemba ngereede.
9 Ngeni garengemegecdeac kuc imocacsoc mi fengemmedeu, ngeni seroac songngo herenginau ereu manganebauac memeturannu meemema eweeneng anggec ngereeude.
10 Nga eweeneng ngeneac yoac yomoc demeseri angemmeba yoacna modacbisia. Ngac mongngo ewea naric mi wabeso. Imocngo neac yoac kpac, imoc Kebuac yoac.
11 Ngac mong ye ewea wama kenudeu yofi ambeso, ye eng kecbeso me ewea warac kefec, yearu monggoc kemma yegoc ruae meficgema

eweeneng monggoc ambesera. Nga ngic mongngo enema naric mi wama kembeso.

12 Amma ngicngac tosea ngeneac yoac mekecduae, imoc ine Kebuac enacfunac mi meing. Ngic monggac enemango Yesu mi negensinggema eweagoc kefudeac negendeu, ngicngo enema mi wabeso.

13 Me ngac monggac eweango Yesu mi negensinggema enemagoc kefudeac negenudeu ngacngo ewea mi wabeso.

14 Ngac mong ye ewea negen negensinga kpac kecde, ye ewea kpetiac anudeac ammiude. Nga ngic mong ye enema negen negensinga kpac kecde, ye enema kpetiac anudeac ammiude. Ifi mi anggecdeu nambaracfocngina seucnginagoc kecgecde. Nga nambarac yeni ine yofinenggac kpetiac andae.

15 Anu mongngo Yesu mi negensinggede, yeng ewea me enema negensinggecde, ye waudeac negensiu kpae mi faibisia. Anutungo ruaegoc kecnideac kpacnunuec.

16 Ngac, geng ewega kopocsicfunac mesina komoc kpeude me kpac, imoc naric mi negennec. Nga ngic, ge enengga kopocsicfunac mesina komoc kpeude me kpac, ge imoc naric mi negennec.

17 Anutungo ngicngac kekecnginaac sirihau mocgu mocgu kpacngunuma heitaingunuu ngeni imocac sirihau kecbisia. Amma kpebung sasawa ngeneng faka imoc modacgecdeac edengunuanduae.

18 Ngic mong ye sebi tosea herec herecgeac areng kecmanu Anutungo ye kpacma heitaiecfu yeng negen negeng imoc mesufuudeac ua mi mebeso. Nga ngic mong ye sebi tosea mi herec herecgea kecmanu Anutungo kparecfu yeng sebi tosea mi herecgebeso.

19 Sebi tosea herec herecgea me mi herec herecgea, imocngo wiac engena mi ande. Nga Anutuac nonoyoac modacbesonga, imocngo wiac fora yombong.

20 Nga ngic mocgu mocgu ngeni kekec siriha dafi kecmagec Anutungo kpacngunuma heitaingunuec, ngeni kekec siriha imocngoc kecbisia.

21 Ge minginggaac wanacngic kecmana Anutungo kpacguecfu imocac negengyohoc mong mi ambesena. Nga ge ngic yungec yungec annadeac sing fingecgenu imoc naric modacbesena.

22 Ngic mong ye minginaac wanacngic kecmanu Kebungo kpacma heitaiecfu, yeng naso imohai sifu Kebuac ngic witiha kpac ande. Amma ngic mong witiha kpac kecmanu kparu, yeng sing ifiangoc Kristoac wanacngic anu Kristongo yeac mingina anude.

23 Kebungo bungngina bic meec, imocac ngeni ngic yeneac bageu wanac areng mi kecbisia.

24 Tosofocna, ngeni nanang siriha dafi nammagec Kebungo mocgu mocgu kpacngunuma heitaingunuec, ngeni siric ifiangoc Anutuac kicfu kecbisia.

25 Ngac goa ngeni ngicfu mi kemma eng kecdae, ngeneac negemma Kebuarunac singyoac mong mi fenende. Nga Kebungo wosoefac anenec, imocac sirihau negen negenna deba ngeni negengyohoha kpac kecma yoacna naric modacbisia.

26 Naso yomoc ebic kuneng fingecma fedeac amma ngeni yofinenggac kecdae isoc, ifi torokpema kecgec ngereeude, ifi negenduae.

27 Ge enenggagoc bic dzegeemeocfu ngac wabesonga mi negen-
sibesena. Nga yoac dedzegega kpac kecma ngac menadeac hofoha fai
mi ambesena.
28 Nga ge sifu ngac mong menadeu kopocsic mi meficgenade. Nga ngac
mongngo eng kecma ngicfu kenudeu ye ifingoc kopocsic mi meficgeude.
Eweeneng angkecdae, yeneac kekecfu ebic hania hania fingecande, ni
imohacnac onggongngunubadeac negenduae.
29 Tosofocna, naso wegenanecsac fede, ifi deduae. Ifiac amma ngic
enenggoc kecdae, ngeni enengfocngina kpac, ifi isoc kecbisia.
30 Nga ngicngac kiackecdae, ngeni kiacngina kpac, ifi isoc kecbisia.
Nga ngicngac sogac sogaigoc kecdae, ngeni sogac sogaingina kpac, ifi
isoc kecbisia. Amma wiac bummedae, ngeni wiacngina kpac isoc
kecbisia.
31 Nga ngicngac bangec yomocac wiac bummema mekecdae, ngeni
wiacngina efeanec feyemmede, ifi isoc kecbisia. Nga bangec yomoc
yaguc fede, imoc kpac ambesande.
32 Bangecac ebicngo mi fingecngemmeudeac songona ande. Ngic
ngacfu mi kenec, ye Kebuac wiacac negen negenga kuneng femide
amma ye dafi anu Kebungo negemmiu ngereeudeac ua meude.
33 Nga ngic mong ye ngac bic meec, ye ine bangecac wiacac negen
negenga kuneng femide amma ye enema faka dafi ammiu enemango
negemmiu ngereeude.
34 Ifi amma negen negenga tohoma yohockang anude. Nga ngac
naroang me ngac kosic ye Kebuac wiacac negen negenga kuneng femide,
ye yofi negende, “Ni dafiu kecba sebina nga ongaasuna kpetiac anude.”
Nga ngac mong ye ngic bic meec, ye ine bangecac wiacac negen ne-
genga kuneng femide, ye ewea faka dafi ammiu eweango negemmiu
ngereeudeac ua momoc meude.
35 Ngeni meficngunubadeac amma yoac yomoc deduae, imoc kudoc
kpengemmebadeac kpac. Ngeni sirihau kecma Kebuac ua nasosoc
mekecmagec bangecac wiacngo negen negengngina mi mesufubeso, ifi
negenduae.
36 Ngac mongngo ngicfu kengkenggac nasoya ferahema sifu ngicfu
kenudeac ammiu mamango hanahema kpetarima ngade negengyohoc
amma naric deude, ye kopocsic mi meficgeude. Nga naroanga ngicfu
naric kenude.
37 Nga manggac mong ye negengyohoc mi amma naric garengemema
naroanga ameau tacbeso, imoc ubayau bic negenseriu ye fakaya gom-
bunga anude.
38 Nga ngic mong ye naroanga ngicfu faiude, ye fakaya gombunga. Nga
mongngo naroanga ngicfu mi faiude, yeng monggac fakaya feraheude.*
39 Ngac mong ye ewea gbori kecde, ye ewea kecmanu yegoc kpeke-
tacemema kecbesera. Kecma ewea homeu ye ebiha kpac amma ngic
monggaru kembeso dema songea anu naric kembeso. Imoc Kebuac
negen negennu ambeso.
40 Nga ye eng kecbac debac keneha engena ambac. Neac negen
negeng ifi ngemmeduae. Nga ni ifingoc Anutuac Asugoc kecduae, imoc
negensiduae.

---

* **7:38:** Kebanga 36-38 mitiac negen negengngic imocac hania uba mocgu mi andae. Buk Baibelu sing mong meremmerenga fede.

8

1 Ngicngac yeni yang kpema nemuac sesengina faima neandae,
imocac hania yofi deduae, nenang sasawango negen negentegecgoc
kecdimbe, imoc negendimbe. Nga yofi ifingoc negendimbe, “Negen
negengngo ngicngac sebingina meenude.” Nga heresongogoc kekec
imocngo ngicngac nanggeyunuude.
2 Ngic me ngac mongngo yofi negemma kecdeu, “Ni negen negentegec-
nagoc.” ye negen negentegec kekec dindingacac siricfu mi kecde.
3 Nga mong ye Anutu heresongogoc hoanggedeu Anutungo ye negem-
miude.
4 Nemuac sese nebesonga me kpac, imocac yofi bic negentegecdimbe.
Anutu mocgungo kecde nga nemu yeni wiac fora kpac.
5 Ngicngac yeni nemungina sawau me bangecfu kecgec kpacngina
anutu deyemmeandae. Kebu nga anutu ifia homac kecdae.
6 Ifi kecmagec Anutunina ye mocgusacnoc. Yearunac wiac sasawa
fingecdarec amma ye imocac mama nga nenang yeac amma kecdimbe.
Kebunina Yesu Kristo ye mocgu nga yeac witiu wiac sasawa nga nenang
kecdimbe.
7 Negen negentegec imoc ngicngac goa yeneac ubau mi fede, yeni ne-
muac negemma faka fora dema yeneac sese nema kpanggeyunuandae
nga here negen negengngina kucmamango seuhagoc anude.
8 Nga yakanene imocngo Anutuac wegenacfu mi fainunuude, kpac.
Yaka nenide isoc imoc yeac kicfu engena mi ande. Nga mi nenideu isoc
wiac monggac mi obohonide.
9 Goa ngeni ine negengefaima nemagec tosofocngina kucmama kec-
dae, yeni yakaac amma faitobannu faiyunugec mayunubacac ngeni
gareng meemema kecbisia.
10 Ge negen negentegecgagoc. Amma geng nemuac womonnu tacma
nenadeu ogoga mongngo here negen negenga kucmamango ihai kecma
fakaga hemma ubea midiu yeng nemuac sese ifingoc nema ubayohoc
meficgeude.
11 Ge ifi angkecma negen negentegecgagocngo ngicngac kucmama
memanganeyununade. Nga Kristongo tosoga yeac ifingoc homeec.
12 Amma ngeni tosofocngina yeneac here negen negeng
memanganeyemmegec kucmama fingecyemmeu Kristoaru kopocsic
meficgegecde.
13 Imocac amma yofi deduae, ni yakanango tosona ebicfu faiba
makpebacac naric yang wama monggoc mi nebesare. Negen negensing-
goc tosona ebicfu faibadeu, imoc mi ngereeude.

9

1 Ni ngic kpaea kpac amma ni aposoro. Kebunina Yesu kicngo hemma
Kebugoc kpeketahema kecma ua mekecba ngeni ua imocac fora andae.
2 Foracngoc, ngicngac goa yeneng neac yofi negendae, “Ye aposoro
kpac.” ifi negenggec ni sifu ngeneac aposoro anduae. Amma Kebuac
aposoro kecduae, ngeninoc imocac foraya andae.
3 Ngicngac goa yeneng neac ngadeyoac dema kecgec imocac turunga
meremma yofi edeyunuduae,
4 kpebung yeneng neri ifingoc yaka nemecgec nedede, imoc singngo
dede.

5 Amma neri ifingoc enenghocnira negen negensinggoc kecdape,
sinnu meyurude habing, imoc ngereebac. Aposoro goa nga Kebuac
munafora amma Kefa, yeneng enengfocnginagoc kengha angandae.
6 Nga Banabagoc nerengsac kekecniraac wiac fingerudeac ua marini-
rango mededе, ngeni ifi negensiandae. Nga imoc kpac, singngo ifi mi
dede.
7 Wasai ngic mongngo wasaiua mema yengenaarunac bunggac dzo mi
meude. Nga mong ye waing homeru fora anu yengenaoc gbomea mema
neudenoc. Me mongngo ramaburumaka garengyunuma kecande, yeng
yenearunac namu menec angande.

8 Ni ngic yeneac negen negeng mema yoac yomoc mi deduae, kpac.
Dedeseriyoacngo imocac ifingoc dede.
9 Mosengo dedeseriyoacfu yofi ohoec fede,

"Burumakango wit sebera meickebesonga tidzameudeac ua ebiria
mekecde, imocac dumbenga mi dzegebesena." *(Dedeseri 25:4)*

Anutungo burumaka yeneac negemma imoc mi deec, kpac.
10 Foracngoc, ye ngicngac nenanggac ifingoc negemma ifi deec. Imoc
nenanggac momoc negemma oho ohoya fede. Ngic bangec mendzick-
ecde nga ngic wit sebera kpetima kecde, yeri fora nasoya hau ua imocac
foraac noboha meecdeac negensima ua mekecdape.

11 Anu Anutuac Asuac gbome ngenearu kpeginideu ngenearunac ifin-
goc sebiac mefic menide, ngeni imoc negenggec ngereebeso.
12 Nga ngic goa yeni ngenearunac wiac goa naric megecdeu neneng
imoc torokpema monggoc menide, ngeni ifi negenggec ngereebeso. Nga
neni Kristoac siduc gombung kpae heibinggac negemma ngenearunac
semeng memeac dede fedemoc, imoc wama mong mi mema sebiac ebic
hania hania tofohoma kecdimbe.
13 Ngic Anutuac womonnu ua mekecdae, yeni yakangina womonnu
meficgema neandae. Nga aratau kingang ua mekecdae, yeni arataac
seseunac tosea meandae, ngeni imoc bic negendae.
14 Nga goa yeni siduc gombung mekperagingemmeandae, yeni sing
imohacnacngoc kekecnginaac semeng meficgebisia, Kebungo sing imoc
faiec.
15 Ni ine memefic ifia mong mi mekefai. Amma ngeneng wiac mong
nenggecdeac negemma kibi yomoc mi ohoduae, kpac. Neanna semeng
meficgebade, imocac negemba engena ande. Nga homebaiac mongngo
sinna imoc naric mi meickeude.
16 Anutungo igocnuma dzegenuu siduc gombung ngicngac edekpou
ayemmekecduae. Amma siduc gombung mi dekperagibai dede yeac
sowec bageau kecbai. Imocac neannaoc ua gombunga meduae dema
kpacna naric mi miacbade.
17 Amma neanna songo modacma uaac kpesi kpesi faiba naric degec
ua yomoc mebaiu yeneng uabung nenggec mebai. Nga Kebu yengenaoc
ua yomoc mebadeac denenec, imoc modacma garengua buma kpac
mekecduae.
18 Nga bunna siriha yofi ande, ni siduc gombung dekperagikecma wiac
mebadeac dedea, imoc wadacma engsac naric dekperagiyemmebade.

19 Ngic mongngo neac kpae mi faiec, kpac. Nga neng ine ngicngac
homac kpedziyunubadeac negemma yeneac bageu naric faiemema
wanacngicngina amma kecduae.

20 Ni yudangic kpedziyunubadeac amma yenigoc kecma yudangic siricnginau angkecduae. Neannaoc dedeseriyoacac bageu mi kecduae, fora. Nga ngicngac dedeseriyoacac bageu kecdae, yeni kpedziyunubadeac yenigoc kecma yeni isoc dedeseriyoacac bageu kecduae.
21 Nga ngicngac goango dedeseriyoacac bageu mi kecdae, yeni kpedziyunubadeac yenigoc kecma dedeseriyoac kpac isoc kecduae. Anu neannaoc Anutuac dedeseriyoac ngadeau yombong mi kecduae, ni ine Kristoac dedeseriyoacgoc kecduae.
22 Kecma ngicngac kucmama kpedziyunubadeac yeni isoc yenigoc kucmama amma kecduae. Amma ngicngac hania hania kecdae, yenearunac goa kopocsicac ebicfunac mesiyunuba komoc kpegecdeac yenigoc kecma kekec hania hania modacma yeni isoc kecduae.
23 Ni siduc gombunggac amma uana sasawa mekecduae, kecma imocac fora nasoya hau neanna imocac sirihau noboha mebadeac negensiduae.
24 Nedzi nedziac ngic ariacsobennu firang anggecdeac nedziandae, yeni sasawango nedzimagec mocgungo firanggac sokoc meude, ngeni imoc bic negendae. Ngeni ngenang sokocngina megecdeac ifi isoc nedzibisia.
25 Ngic ariacfu kpacngina faiandae, yeni sasawango sebingina hafoangoc efaiudeac arengegecde. Ngic yeneng dzaring dzangge dzanggea ubaheyemmegecdeac ifi anggecde. Nga nenang dzaring dzangge dzanggea kpac ubahenemmegecdeac sebinina hafoangoc garengemenide.
26 Ni sicsauc mi nedzianduae nga ngicngac maringina eng ukugec pong kpeu ukuandae, ifi isoc mi anganduae.
27 Ni yofi anganduae, ngicngac tosea yenearu siduc gombung edekpou ayemmema hennegeng nasou ngic kpedaha ambaiac sebina kpekecduae. Imoc neac wanac areng amma yoacna modarudeac ifi ammikecduae.

10

1 Tosofocna, ngeni kisicfocnina yeneac yoacsiduc negentegecgecdeac negenduae. Hoengngo kperacyunuu yeni sasawango imocac bageu kengkecma kondung ferecgegec.
2 Hoeng nga kondung yereng mitidokungina anu yeni sasawango Mosegoc torokpegecdeac imohai doku nadzicgec.
3 Amma yeni sasawango Asuac yaka siriha mocgu nekenggec.
4 Asuac hoc peperandzingo modacyunuu hoc ihacnacnoc doku mau yeni sasawango Asuac doku siriha mocgu nekenggec. Nga hoc peperandzi imoc Kristonoc.
5 Nga Anutungo kisicfocngina botucnginau ngic homac yeneac fakanginaac amma ubea mi ngereec. Mi ngereeu yeni bangecfu mayunuu homedacgec farengnginango bangec kisiu sinsararang kpema fekenec.
6 Yeni faka mangana angkecgec, imoc ifingoc nenanggaru fingecbacac siduc imoc nenanggac amma faifaia fede.
7 Amma monggoc deba, ngeni yeni isoc nemu eweheihei mi ayemmebisia. Yeneac yoac yofi oho ohoya fede,

"Ngicngac yeneng matacma nenedoku nemaguc yacma yegec fede fede kecgec." *(Makekeng 32:6)*

8 Anu mong deba, nenang ifingoc serofaka mi ambisina. Yenearunac
ngicngac goa yeni serofaka angkecgecac ngicngac 23 tauseng yeni
uameme mocguac manau makpema homedacgec.
9 Ni monggoc torokpema deba, goa yeneng Kebu faitobang ammigec
boidzoc yeneng yinigec homedacgec. Nenang ifingoc Kristo mi to-
banggebisina.
10 Nga ngicngac goa yeneng modzotitiac yoac degec ngickpekpe
angerongo hama kpebucyunuec. Nenang siriha imocngoc modzotitiac
yoac mi debisina.
11 Faka yenearu fingerec, imoc ongea isoc ande. Siriha imocngoc
yofinenggac ngicngac naso wisic wisickeau kecdimbe, imocngo goron-
ina ambeso. Imocac amma yoac imoc mitikibiu oho ohoya fede.
12 Imocac ngic mongngo yofi deande, “Ni seria nanduae.” ye kecma
makpebacac garengemebeso.
13 Anu faitobang ngicngac goa yenearu fingecgec, siriha ifia nge-
nearu ifingoc fingecngemmeude. Nga Anutungo yoac dema imoc
modarude. Faitobang fingecngemmeu ngeni ebic imoc tofohoma
kecgecde. Nga imocngo kucngina mi feraheudeac faitobang ebiria
kpae heimiude. Faitobang hangemmeu yeng imohacnac woragecdeac
sing meficgengemmeu faitobangngo kucngina mi memaudeac garengn-
gunuude.
14 Songo tosofocna, nemu yeneng witicngunubauac ngeni nemu ewe-
heihei faka wama imohacnac worama yeni mi hoangyunubisia.
15 Ngeni ngicngac negen negentegecnginagoc, imocac amma ngeneac
yofi deba, ngeni ngenaocngoc yoacna negemma isinggebisia.
16 Kenecac sokoc keneheandimbe, nenang imoc nema Kristo yen-
gena sawagoc kpeketahema yegoc sac mocgu annide. Nga ic sogong
tueandimbe, imoc nema Kristo yengena sebigoc torokpema yegoc sebi
mocgu annide.
17 Ic sogong imoc hafac mocgu. Yeni hafac mocgusac mema imohac-
nac mederenemmegec nenang sasawango imoc neandimbeac nenang
ngicngac homac kecma sebi mocgungoc andimbe.
18 Ngeni Israe ngicngac yenemma negensibisia. Ngicngac seseac wiac
ohogec noboha neandae, yeni arata kpanggeandae.
19 Ngicngac nemu sesengina dema wiac heiyemmegec, imocngo wiac
engena mi ande, ngeni yoacna imoc negentegecgec. Nga nemu yengena
ifingoc wiac engena mi ande.
20 Nga bangeha bangeha ngicngac Anutu mi negemmidae, yeneng
seseac wiac faiandae, imoc Anutuac negemma mi faigecde. Yeni ine
hadehade nga yafinggac negemma sesegerec ohoandae. Nga ngeneng
ine hadehade nga yafing yenigoc kpanggeyunugec mi ngereede.
21 Ngeni Kebuac sokoc nga hadehade nga yafinggac sokoc momoc
mema imohacnac ifingoc negecde, imoc naric mi ngereeude. Nga ngeni
Kebuac yaka nga hadehade nga yafinggac yaka momoc kpanggeandae,
imocngo osiande.
22 Nga kucninango Kebuac kuc mi ferahade. Nenang Kebuac here
miacbinggac ifi mi ambisina.
23 Goa yeneng deandae, “Wiac hania hania sasawa annideac kpae
mong mi fede.” Nga neng ine yofi deduae, “Faka goa imocngo tosofocga

yeneac memefic mi anude. Wiac sasawa annideac kpae mong mi fede,
fora. Amma faka goango ine mi miacnunuma meserinunuude."
24 Ngic ye yengena gombung fingerudeac negemma fakaya mi
ambeso, kpac. Ngeni tosofocngina yenearu gombunga fingerudeac
negensima fakangina ambisia.
25 Ngicngac yeneng suenecfu wiac sasawa faigec ngeni imoc here
negen negengnginaac amma heikpesia kpac naric eng menec ambisia.
26 "Bangeha bangeha nga wiac sasawa bangecfu fede, imoc *KEBUAC*."
(Mitiyegec 24:1)
27 Anu ngicngac Kebu mi negensinggeandae, yenearunac mongngo
ameau kpacngunuu ngeneng yofi ambisia, ngeni ihai kenggecdeac ne-
genggec naric anu yeac amau embisia. Enggec yeng yaka ngemmeu
ngeni here negen negenginaac amma dekpesi mong mi amma imoc
naric nedacbisia.
28 Nga ngic mongngo yofi dekperagingemmeudeu, "Yomoc nemu
seseac yang noboha." imohai ine yaka imoc mi nebisia. Imoc yengena
nga here negen negenggac amma yaka imoc wama mi nebisia.
29 Nga geac here negen negenggaac mi deduae, kpac. Ni tosogaac
negemma imoc deduae. Nenang kpaea kpac kecdimbeac ngic monggac
here negen negengngo naric mi isinnunubeso.
30 Nga ngicngac yenigoc yaka nema Kebuac dangge denideu yeneng
wiacac bic dangge deding, imocac desure naric mi anemmebisia.
31 Ngeni nenedoku nedae me wiac mong angandaeu ngeni Anutuac
negensima dengerebisia.
32 Ngeni yudangic nga grikngic amma Anutuac kpebungfora negem-
mangang mi meficgeyemmebisia.
33 Anu ngicngac homac ebicfunac mesiyunuba komoc kpegecde nga
yeneac gombunga fingerudeac amma ua imoc mekecduae. Neanna
gombunna fingerudeac ine mi mekecduae.

11

1 Ni Kristoac faka nga angammeme modacanduae nga ngeneng siric
imocngoc neac faka nga angammeme hemma modacnubisia.
2 Nga ngeni neac wiac sasawa negensidae amma yoac edengunuma
ngemmeai, imoc meandae, imocac dengerengunuduae.
3 Ngic mocgu mocgu sasawa yeneac orucngina imoc Kristo nga ngac
mocgu mocgu yeneac orucngina imoc ngic amma Kristoac oruha imoc
Anutu, ngeni imoc negentegecgecdeac negenduae.
4 Nga ngic mong ye oruha kperahema numuude me profeteyoac
deude, ye yengena oruha gamekpekpe meficgemiude.
5 Nga ngac mongngo oruha mi kperahema numuude me profeteyoac
deude, ye ine yengena oruha gamekpekpeu faiude. Imoc ngac mongngo
oruha wedzecdarec isoc.
6 Amma ngac mong ye oruha mi kperahaudeu ye oruha merecgeu
wegena ambeso. Nga ngac ye oruha ifi merecgeude me wedzerude faka
imocngo gameagoc andeu ye oruha kperahema kecbeso.
7 Ngic ye Anutuac onga nga kibikperagia, imocac amma ye oruhau
wiac mong faima mi kperahebeso. Ngacngo ine ngicac kibikperagia.
8 Anutungo ngic ngacfunac mi meficgeec, ye ine ngac ngicfunac
meficgeec.

9 Nga ngic ye ngacac amma mi mefic meficgea, ngacngo ine ngicac
amma mefic meficgea.
10 Imocac ngac ye kuha femide imocac ma isoc wiac mong oruhau
heima kperahebeso. Ye angero yeneac amma ifi ambeso.
11 Ngac ye tembuha kekec imoc mi fede nga ngic ye tembuha kekec
ifingoc mi fede. Ngic nga ngac ngeni meficemema kecbisia, Kebungo
areng ifi faiec.
12 Ngac ye ngicfunac mefic meficgea, ifi isocngoc ngic ye ngacfunac
fingec fingera amma wiac sasawa imoc Anutuarunac hakecde.
13 Ngeni ngenaoc faka imoc isinggebisia. Ngac mongngo oruha mi
kperahema Anutu numumiande, imoc mi ngereeude.
14 Anu ngic mong ye orucsabaya kuneng mekecde me orucdzoya
dzegeande, faka imocngo gameagoc angande. Ngic nenang angam-
memeninango imoc kpounemmekecde.
15 Nga ngac mong ye orucdzoya kuneng femideu ye imoc negenu wiac
engena, imoc naric nga gombunga, nocac ye orucdzoyango orucsira
kperaheudeac imoc mekecde.
16 Mongngo yoac yomocac deendema anudeac negendeu ye yofi
negembeso, nenearu faka ifia mong mi fede nga Anutuac kpebung
yeneac botucfu faka mong ifia ifingoc mi fede.
17 Yoac torokpema edengunuba, imoc dedengerecyoac mi debade.
Ngeni tutumangnginau ubagombung yoac mi dema ngenaocngoc me-
manganeemeandae.
18 Nga hanahema yomocac deduae, ngeni kpebunnu kpedzucnema
tacma yoacngina tohoemeu kecandae, imoc negenai. Yoac imocac
negemba fora isoc ande.
19 Ngenearu tohoemeemefaka fingecbeso. Anutungo ngicngac damoc
fakangina fora hemma botucnginau nanggeyunuande, imoc didiu fin-
gectegerude.
20 Ngeni kpedzucnema enacurec yaka neandae, imocngo Kebuac
maung fora mi angande.
21 Amma ngeni yaka mehama yakanene nasou ngicngac tembuc tem-
buc ngenaoc yakanginasoc nedacgec goango ine herenginaac homean-
dae nga goa ngeneng doku homac yombong nema ubangina sufuande.
22 Ngeni amanginau tacmangoc yakangina waraima nebisia, faka
imocngo naric ambac. Ngeni Anutuac kpebung ngadeyunuandae,
ifi isoc angandae. Amma tosofocngina goa iwaingina kpac kecdae,
yeni gamekpekpe ayemmeandae. Ifi angandaeac dafi dema dengeren-
gunubade, imoc obohode.
23 Kebungo yoac yomoc edenuu negenai. Nga yoac imoc warac bic
edengunuai, imoc yofi, Yudango Yesu doc meec, tofocnac imohainoc yofi
fingerec, Yesungo ic sogong mong mema
24 Anutuac ubangerec dema ic sogong mendzicma yofi deec, “Yomoc
fusina, imoc ngeneac amma faifaia. Ngeni imoc nema neac negensima
nekecbisia.”
25 Nga yaka negec wisickeu ye kpakenec mema yofi deec, “Kpakenec
yomoc sacnaac dzadzahac gboria. Ngeni imoc negecdesoc neac negen-
sima nekecbisia.”
26 Ngeni ic sogong nga kpakenec yomoc negecdesoc, naso imohai
Kebuac homec dekperagigecde. Dekperagi kecmagec ye haude.

27 Ngic mong eweheiheia kpac Kebuac ic sogong nga kpakenecfunac
neudeu Kebuac sacfusiac turunga imoc yearu fingerude.
28 Ifi anu ngicngac tembuc tembuc ngeni ngenaoc isingememaguc ic
sogong nema kpakenecfunac nebisia.
29 Ngic mong ye Kebuac sacfusia mi hentegecma engsac neude, ye
nenedokuyau kopocsicac turunga meficgemiude.
30 Fakangina ifiac amma botucnginau ngicngac homac yeni kucmama
nga hafeinginagoc andae. Amma goa yeni bic wangunuma homegec.
31 Nga nenang tembuc tembuc hanianina faka forau hengising an-
nideu kopocsicac turunga nenannu mi habac.
32 Anutungo ngade bangec nga kurumeng memanganema meickeude,
nenang imocgoc manganebinggac ye kopocsicac turungango
metinnunuude.
33 Tosofocna, imocac amma yofi ande, ngeni yaka negecdeac
kpeturanggema haandae, naso imohai ngicngac ogofocngina waraima
megecdeac tomai ambisia.
34 Nga ngeni tutumangnginau kopocsicac turunga meficgebauac ngic
mongngo hereaac homeudeu ye ameau tacma yaka nemaguc habeso.
Nga yoacna tosea fede, imoc ngenearu hamaguc torokpema eden-
gunubade.

12

1 Tosofocna, Asuac ua fede, ngeni imocac wiac negenggecdeac negen-
duae.
2 Ngeni Anutu mi negensinggema kecgec, naso imohai hadehade nga
yafing yeni nemuonga yoacngina kpac, yenearu wangecngunugec ngeni
modacyunuma engsac kengkecgec, ngeni imoc negendae.
3 Imocac amma yofi deba negembisia, Anutuac Asungo ngic mong meu
yeng yofi mong mi deude, “Yesu ye sowehagoc.” Nga Tiri Asungo ngic
mong meu yeng, “Yesu ye Kebu.” ifi naric deude. Asu siriha mongngo
yearu ua meu ine imoc deudeac obohoude.
4 Asungo wosoefahaac amma kuc hania hania nemmeande, imoc
sasawa Asu mocgu, yearunac hakecde.
5 Nga Kebungo ua hania hania nemmeande, imoc sasawa Kebu mocgu,
yearunac hakecde.
6 Amma Anutungo sing hania haniau kuha mederenemmeande, imoc
sasawa Anutu mocgu, yearunac hakecde.
7 Asungo ngicngac meficnunuudeac arengfora tembuc tembuc me-
nunuma kekecninau kuha mekperagiude.
8 Amma Asungo ngicngac menunuu mongngo yoac negen negentegec-
goc deude nga mongngo yoac keme kemea deude. Nga Asu mocgungo
nenearu ua imoc meude.
9 Mongngo Asuarunac negen negensing seria meude. Nga mongngo
yearunac hafei mengec mengereac kuc hania hania meude.
10 Asu imocngoc ngic mong faka hania hania kuhagoc meudeac negen
negeng miude. Nga mongngo profete yoac deudeac negen negeng
miude. Amma mongngo asu hania hania isingyunuudeac negen negeng
miude. Nga mongngo nedzarangyoac hania hania deudeac negen ne-
geng miude. Amma mongngo nedzarang yoacfusing yoac merenudeac
negen negeng miude.

11 Asu ye mocgu amma yennoc ua sasawa mekecma negen negenga
nga songoya modacma kuha arengfora tembuc tembuc mederenem-
meude.
12 Sebinina imoc mocgu nga imocac tosea homac fekende. Imocac
tosea sasawa kpeturanggegec sebi mocgu anude. Nga Kristoaru siriha
ifi isocngoc fede.
13 Asu mocgungo kpeturannunuma doku nadzicnemmeu sebi mocgu
aning. Nenang yuda ngicngac me grik ngicngac me wanac areng me
witicnina kpac kecdimbe, nenang sasawa Asu mocgungoc mema doku
isoc nedaring.
14 Sebinina imocac tosea homac fekende, imoc wiac mocgu kpac.
15 Nga haningo yofi debac, “Ni mari kpac, imocac amma sebiac tosea
mong mi anduae.” ye sifu sebigoc torokpema sebiac tosea anude.
16 Nga kedzacngo debac, “Ni kic kpac, imocac sebiac tosea mong mi
anduae.” ye sifu sebigoc torokpema imocac tosea anude.
17 Anu sebingo hafoangoc kicsac ambac dede ye yoac negenudeac
osibac. Me hafoangoc kedzacsac ambac dede ye homuna negenudeac
osibac.
18 Yaguc yofi ande, Anutungo negen negenga nga songoya modacma
sebiac tosea sasawa tembuc tembuc sebi mocguaru arengyunuma
torokpeyunuec.
19 Anu sebiac tosea sasawango siric mocgusac ambac dede yeni kpetu-
ranggema sebi mocgu hafoangoc naric mi ambau.
20 Sebi ye mocgu nga sebiac tosea yeni homac.
21 Nga kicngo mariaac yofi naric mi deude, “Ni gea kpac tembuc naric
kecbade.” Amma orucngo haniac ifingoc yofi naric mi deude, “Ni ngeria
kpac tembuc naric kecbade.”
22 Imoc kpac, sebiac tosea goa kucngina mamea deandimbe, yenennoc
sebininau uatoa yombong meandae.
23 Nga sebiac tosea goa negenni eweheiheia kpac, yeni eweheihei
monggoc ayemmema kperacyunuandimbe. Amma sebiac tosea
goa henggecdeac negenni gameagoc angkecde, imoc faka gombunga
modacma kperahekecdimbe.
24-25 Nga sebininaac tosea goa eweheiheinginagoc, yeni
kperacyunubesonga mi negengandimbe. Amma sebinina tosea
yenaocngoc tohoemebauac Anutungo sebinina arenggema sebinina
tosea goa mamea negengandimbe, yeni ine monggoc eweheiyemmeec.
Eweheiyemmema yeni socfungoc garengemegecdeac ifi anec.
26 Amma sebiac tosea mongngo kpendzeng kpeudeu sebitosofora
yenahafocngoc meficgema kpendzeng kpegecde. Nga sebiac tosea mong
dengereudeu sebiac tosea sasawa yeni yenahafocngoc sogaigecde.
27 Anu ngeneng ine yofinenggac Kristoac sebi amma tembuc tembuc
sebiaac tosea andae.
28 Amma Anutungo kpebunnu ngicngac goa yofi faiyunuec, warac
warac aposoro nga yeneac ngadeau profete amma yeneac ngadeu mitiac
kpoukpou faiyunuec. Ifi faiyunumaguc goa faka kuhagoc megecdeac
faiyunuec. Ngicngac goa yeni hafei ua hania hania megecdeac Asungo
imocac kuc yemmeec. Amma ngicngac meficyunugecdeac areng goa
faiyunuec nga wiac garenggegecdeac ngicngac ifia faiyunuec amma goa
nedzarangyoac hania hania degecdeac faiyunuec.

29 Anu nenang sasawango aposoro mi annide nga sasawango profete mi annide, kpac. Amma sasawango kpoukpou mi annide. Nga sasawango kucfaka menideac negen negeng mi mekecdimbe.
30 Amma hafei ua hania hania menideac Asungo imocac kuc nenang sasawa mi nemmeec. Nga sasawango nedzarangyoac mi deandimbe amma sasawango yoacninausing imoc mi merengandimbe.
31 Anu ngeni Asungo wosoefahaac amma kuc nemmeande, imocac engenaya megecdeac serima kecbisia. Amma sing mong torokpema edzacngunubade imocngo sing sasawa feracyunude.

13

1 Ni Asuac kucfu yoac hania hania debai me Asuac kucfu angero yeneac yoac hania hania debade amma ngicngac yeni heresongogoc ine mi hoangyunuma kecbai, imohai ni gonggong isoc arohoma me tambaring isoc udumengtoasac angkecbade.
2 Amma profeteyoac debai dede nga negen negeng keme kemea sasawa negentegecbade amma negen negentegecnagoc kecbai dede tiki meickebadeac negen negensinna imocacsoc fenende amma ngicngac yeni heresongogoc ine mi hoangyunubai foraya mong mi meficgebai.
3 Nga dzofinacna sasawa mederema ngicngac yemmebai amma sebina meemma homecfu faibai nga ngicngac yeni heresongogoc ine mi hoangyunubai dede ni foraya mong mi meficgebai, kpac.
4 Heresongogoc hoangemema kekec, imocngo ngic monggac modzotiti mi negenude, ye yumea kefude. Nga imoc keracmanganga kpac kecma yengena yoac homac mi deude amma sebiengeng mi anude.
5 Ye faka mi angana, imoc mi amma yengenasac mi negensiude. Ye herebuya kpac kecma turungyoac mong mi deude.
6 Ye faka manganaac amma ubangerec mong mi negenude, kpac. Ye faka foraac ine sogaiude.
7 Ye wiac monggac modzea mi tiude. Ye wiac sasawa negensinggeude amma wiac sasawa fingerudeac negensima kecma, imocac kucmama mi anude. Nga wiac hania hania fingecmiu serima nanude.
8 Heresongogoc hoangemema kekec, imocngo naric mi kpac anude. Profeteyoacnina imoc ine kpac anude amma nedzarangyoacnina imoc meickeu kpac anude nga negen negennina keme kemea, imoc ifingoc kpac andarude.
9 Negen negennina amma profeteyoacnina imoc wiac nobohasac nemme nemmea.
10 Nga wiac hafoa fede, imoc Anutuarunac hauguc wiac noboha nemme nemmea, imoc kpac andarude.
11 Ni medac kecma medacbisicac siricfu faka negensima yoac dekefai amma medacbisicac siricfu negen negeng isinggema arenggekefai. Kecma ngic amba nambarac kekec meickeu yada sing kecduae.
12 Anu yofinenggac wiac hengandimbe, imoc wikinnu onga irec ireckea kpac, ifisac wiac hengkecdimbe. Ngade kecma wiac fora kicngo hennide. Yofinenggac wiac noboha negengandimbe. Anutungo hafoangoc negennenec, ni ifi isoc naso imohai wiac hafoangoc negendacbade.
13 Ifi anu wiac harebecngo feengkefude, imoc nenang Kebu negensinggedimbe nga kekecseri febesande imocac negen negeng amma heresongogoc hoangemema kekec. Nga wiac harebec yenearunac

wiac mocgungo engena ande, imoc ngicngac ogofocnina heresongogoc hoangeme kekec.

14

1 Ngeni heresongogoc hoangeme kekecac angemmebeso. Amma ngeni Asuac faka megecdeac songongina kuneng ambeso. Amma ngeni profeteyoac megecdeac negenggec engena yombong febeso.
2 Mong ye nedzarangyoacfusing yoac deande, ye ngic nenanggoc yoac mi deude, kpac. Ye ongaasuyango yoac keme kemea Anutu edeu, ngic mongngo imoc naric mi negentegerude.
3 Nga mong ye profeteyoac deande, yeng ngicngac ubaherengina midima meserinunuma nanggenunuude.
4 Nga ngic nedzarangyoac deande, ye yengena meseriemeude nga profeteyoac deande, yeng kpebung meserinunuude.
5 Anu ngeni sasawango nedzarangyoac degecdeac negemba ngereede. Nga ngeni profeteyoac degecdeac songona kuneng ande. Mongngo nedzarangyoac dema yoara mi merenudeu ye ngic profeteyoac dede, yeac mamea anude. Nga yeng yoara merenudeu ye ifingoc kpebung meseriu socngira mocgu anecde.
6 Tosofocna, ngenearu hama yoac goa dekperagingemmebai me yoac keme kemea goa edengunubai me profeteyoac debai me kpoukpouyoac goa debai dede imocngo memeficngina ambac. Ni ine ngenearu hama nedzarangyoacsac debai dede, imoc memefiha kpac ambac.
7 Imoc ifingoc fora yofi ande. Kungac nga gita yeri kekecngira kpac amma yeri sifu udumengngiragoc. Ge imoc eng sicsauc kpena udumenga siriha mi fingerudeu ngicngac yeni kungac me gita imocac ubea obohogecde.
8 Amma dzikacac tomengngo udumenga gombunga mi fingeru ngic yeni dzikacac naric mi efaigecde.
9 Ge ifingoc yofi negembesena, ubagau yoac dindingac denadeu ngicngac yeni yoacga naric negentegecgecde. Ge ine sicsauc nga kpeboronggoc denadeu yeni yoacga obohogec yoac sawau engsac denade.
10 Yoac hania hania bangecfu fekende nga yoac mong titiha kpac, imoc mi fede.
11 Ni ngic monggac yoac siriha mi negentegecbadeu yeng yoac deu yeac kicfu kuricngic ambade nga yeng ifingoc neac kicfu kuricngic anude.
12 Ngeni Asuac faka megecdeac homac angemmeande nga ngeni Asuac fakango kpebung meseriyunuande, imoc ifingoc megecdeac mamangkibisia.
13 Imocac mong ye nedzarangyoac deude, yeng yoac imoc ifingoc merenudeac Anutu numumibeso.
14 Ni nedzarangyoacfu sing numuduaeu ongaasunango numuude, fora. Nga negen negennango ine fora mong mi meficgeude.
15 Ifi anu dafi ambesonga? O, ni ongaasunango numubade nga negen nengentegecnagoc ifingoc numubade. Ni ongaasunango dedengerec yegec heibade nga negen negentegecnagoc ifingoc dedengerec yegec heibade.
16 Anu ongaasugango Anutu dengerenadeu ngictehec yeni geac dedengerec torokpema, “Imoc fora.” degecdeac obohogecde. Yeni yoacga mong mi negentegecgec.

17 Nga ge geanggaoc Anutu dengerena imoc ngereede. Amma yoacga
ine ngic ogofocga mi meseriyunuude.
18 Ni nedzarangyoac deanduae, imocngo Anutu dengereduae. Amma
ngeni feracngunudacma nedzarangyoac homac yombong deanduae.
19 Ni neanna songoac debade nga kpebung botucnginau kecma yoacna
5 negen negentegecnagoc debade, imocngo nedzarangyoacna teng
tauseng ferahade, imoc negenduae.
20 Negen negensinggoc tosofocna, ngeni negen negentegecnginau
nambarac isoc mi kecbisia. Ngeni angammeme manganau ine sabac
isoc kecbisia nga negen negentegecnginau yada kecbisia.
21 Dedeseriyoacfu yoac yofi oho ohoya fede,
"Yoacfusing siriha mong nga ngicngac yeneac enacbibicnginau dedenginango mong ande, ni ngicngac imoc meyunuma yoacna debade nga ngicngac yeneng ine kedzac mi kpegecde, *KEBUNGO* ifi dede." *(Yesaia 28:11-12; Dedeseri 28:49)*
22 Ngicngac negen negensingngina kpac kecdae, yeneng kucfaka bibiagoc henggecdeac nedzarangyoacngo imocac faifaia fede. Ngicngac
negen negensingnginagoc kecdae, yeneac amma ine mi fingerude.
Amma profeteyoac ngicngac negen negensingnginagoc yeneng bibiagoc
anggecdeac faifaia fede. Imoc ngicngac mi negensinggedae, yeneac
kpac.
23 Kpebung sasawa kpeturanggema tacma nedzarangyoac degec ngic
monnunac me ngic goa negen negensingngina kpac ngeneac botucfu
erema imoc ngenemma degecde, "Ngeni ubangina sufude."
24 Nga ngeni sasawango profeteyoac dema tacmagec ngic monnunac me
ngic negen negensinga kpac ngenearu ereu yoacnginango ye hereau
meu yengena kopocsiha engenu imocngo yoacfu faiude.
25 Faiu ye ubahereau negen negeng mekefu sufuma fede, imoc didiu
fingectegerude. Ifi fingectegeru yeng makpema kicmesuya mesufuma Anutu dengerema deude, "Foracngoc, Anutungo ngeneac botucfu
kecde."
26 Tosofocna, yofi naric ambesonga. Ngeni kpeturanggema
tacgecde, imohai ngicngac sasawango ngicngac ogofocngina wiac goa
edeemegecdeac mehabisia. Mongngo mitiyegec mong heingemmebeso
nga mongngo yoac edekpou angemmebeso amma mongngo yoac
goa dekperagingemmebeso nga mongngo nedzarangyoac debeso
nga mongngo imoc merembeso. Ngeni yoac sasawa imoc kpebung
meserigecdeac debisia.
27 Anu ngicngac goango nedzarangyoac degecdeu yohockang me harebecngosac debisia. Amma imoc arennu degec mongngo imoc merembeso.
28 Nga nedzarangyoac imocac merem merenggac ngic mong imohai
mi tarudeu ngic imoc ye tutumangnginau waickema tacma yengena
hereusac Anutugoc denegeng ambeso.
29 Nga kpekpeturanggac amanginau profete yohockang me harebecngosac profeteyoac debisia. Ifi degec ngicngac tosea ngeneng profeteyoacngina negemma isinggebisia.
30 Anu ngic mongngo waraima yoac deu yoac sufu sufuyaac dedekperagiyoac mong tacde yearu haudeu ngic waracngo waickemanu ogeango
debeso.

31 Ngeni sasawango profete yoac naric debisia. Nga debeso dema ngic
me ngac mocgu mocgungo arennu yoac imoc debisia. Ifi anu ngicngac
sasawango negen negeng megecde nga ngeni ubaherengina midima
meseriemegecde.
32 Profete asungo ngicngac profeteyoac deandae yeneac negen negeng
tofohoande.
33 Anutu ye sicsaucac Anutu kpac, ye ua arengagoc mema ruaea
meficgeande.
Kpebung kpetiac, imocac manau ngac yeni yoacngina waickema ke-
candae, ifi isoc
34 ngenearu ifingoc ambesonga. Ngac ngeni yoacngina waickema
tacma kpebunggac negen negeng modacbisia. Ngeni imohai yoac yoac
mi ambisia. Singyoacngo imocac ifi dede. *(Fingec fingec 3:16)*
35 Ngeni wiac monggac hania obohoma negembeso angemmeu amang-
inau kemma ewefocngina kpesiyemmebisia. Ngac mongngo kpebung
botucnginau yoac yoac anude, imoc faka gameagoc.
36 Anutuac yoac imoc ngenearunac hanahema mi fingerec nga imoc
ngenearusac mi kemma fede, kpac.
37 Ngenearunac mongngo yengenaac negenudeu, "Ni profete, ni Asuac
negen negenggoc kecduae." yeng kibi ohoanduae, imoc hennegeng
amma imoc Kebuac singyoac, imoc bic negenghomeude.
38 Nga ngic mongngo yoac yomoc osoma waudeu ngeni ye ifingoc
wabisia.
39 Imocac negen negensinggoc tosofocna, ngeni profeteyoac
degecdeac homac angemmebeso. Nga nedzarangyoacac mi
kpetaribisia.
40 Nga ngeni wiac sasawa sirihau nga arengagoc ambisia.

15

1 Tosofocna, ni siduc gombung dekperagingemmeba ngeni imoc
negemma hoanggema seria mekecgec, imoc monggoc heigboringemme-
badeac negensiduae.
2 Nga yoac edengunuba negenggec negen negensingngina seria
imohai feudeu imocngo kopocsicfunac mesingunuu komoc kpegecde.
Amma ngeni imoc wagecdeu negen negensingngina uaya kpac anude.
3 Ni hanahema Kebuarunac yoac engena yofi mema ngemmeai, Kris-
tongo nenang kopocsicninaac amma homeu
4 tonggogec uameme harebec anu Anutungo megboriu yarec. Faka
imoc mi fingecmanu imocac negen negeng mitikibiu bic oho ohoya feec,
imoc fingerec.
5 Nga ye Petoro fingecmima ngade medacfora 12 fingecyemmeec.
6 Imocac ngadeau tosofocnina kpetengina 500 ferahade, yeni yena-
hafoc tacmagec yeng yeneac kicfu fingeru henggec. Anu yenearunac goa
bic homegec nga homacngo yofinenggac kecdaengoc.
7 Ye imocac ngadeau Yakobo fingecmima aposoro sasawa fingecyem-
meec.
8 Nga wisic wisickeau fingecnenec. Nenggac mongngo sabaha ke-
bangsac meude, ni ifi isoc amba yeng sifu fingecnenec.
9 Ni Anutuac kpebung yunukporac ayemmemma kefai nga ngicngac
yeneng aposoro kpacnuandae, imocacsoc mi anduae, neng ine aposoro
yeneac mameangina.

10 Nga Anutungo wosoefahaac amma ye dafiugeng fainuu ni ifianoc yaguc kecduae. Kecbare wosoefaha eng mi feec. Ni sasawa feracyunudacma ua homac meai. Nga imoc neanna kucac kpac, Anutuac wosoefac nigoc feec, imocngo ua imoc meec.
11 Amma ni nga yeni imocnoc dekperagini ngeni modacma negensinggegec kecdae.
12 Anutungo Kristo homecfunac megboriec, imoc edekpou angemmekecdimbe nga ngenearunac ine goango deandae, "Homecfunac yacyac imoc mi fede." yeni ifi deandae, imoc mi heide.
13 Homecfunac yacyac mong mi febac dede Kristongo ifingoc homecfunac naric mi gborima yacbac.
14 Nga Anutungo Kristo mi megboriu yacbac dede neni yoac edekpou angemmekecdimbe, imocngo uaya kpac ambac nga ngeneac negen negensingngina ifingoc uaya kpac ambac.
15 Homecfunac yacyac mi febac dede Anutungo Kristo mi megboribac, "Anutungo Kristo megboriec." imoc ikocfu hepuc amma debing dede Anutuac dedekperagingic ikoha ambing.
16 Ni monggoc deba, homecfunac yacyac mi febac Kristo yeng homecfunac naric mi gborima yacbac.
17 Kristongo homecfunac mi yacbac dede ngeneac negen negensingngina imoc uaya kpac ambac nga ngeni kopocsicnginagoc kecbau.
18 Nga ngicngac goa yeni Kristogoc kpeketahema kecma bic homegec, yeni bic sufuma kpac ambau.
19 Nga nenang yaguc kecma Kristoac amma kekecseri menide, imoc negensima kecdimbe, imocac ngicngac yeni neneac ubamangangtoa naric negembau. Nga ngicngac sasawa feracyunuma ebicninagoc kecbing. Nga imoc fora mi ande.
20 Foracngoc, Kristongo homecfunac gborima yarec. Ye homecfunac yacyac imocac buma heima ngicngac homemea yeni waraiyemmema homecfunac gborima yarec.
21 Ngic mocgungo homecac sing meecac homec fingerec. Imocac amma ngic mocgungo ifingoc sing meu homemea yeneng homecfunac gborima yacgecde.
22 Ngicngac sasawango Adanggac amma homec meficgegec yeni sasawango ifi isocngoc Kristoac amma gborigecde.
23 Amma ngicngac nenang tembuc tembuc arenggoc yacnide. Kristongo waraima yarec amma yeng kecma monggoc haude, naso imohai yeac arengfora yeni gborima yacgecde.
24 Ifi fingecmanu naso wisickeude. Yeng imohai kia gawamang nga sasawa kucnginagoc bangecfu nga sawau kecdae, yeni meicyunudaru kpac anggec eucererenga Anutu Manggacac mariu faiude.
25 Kebu ye ngictau kecmanu Anutungo ngabafora sasawa hania bageau faiyunuude.
26 Ifi faiyunuma ngabaya wisic wisickea, imoc kpara homec, ye meickeu kpac anude.
27 Nga
"Anutungo wiac sasawa yeac haniaac bageu bic faidarec." *(Mitiyegec 8:6)*
Amma "Wiac sasawa." imoc yeac haniaac bageu faiec, imoc deu nenang yofi ireckebisina, Anutu ye yengenaoc Kristoac bageu mi faiemeec.

28 Yeng wiac sasawa Kristoac bageu faiu Medacngo Manggacac bageu
faiemema kefude. Nga Manggacngo wiac sasawa Medahaac bageau
faidarec, ye yengenaocngoc kecma ngicngac sasawa yeneac oruha
anude.
29 Ngicngac goa yeni homemea memefic ayemmegecdeac negensima
doku nadzicandae. Homecfunac yacyac mong mi febac dede faka imoc
uaya kpac ambac.
30 Uanaac amma ngic yeni nasosoc nubesonga angandae. Nga homec-
funac yacyac mi febac dede ni uaac fakana sicsauc ambac.
31 Kebunina Yesu Kristoac amma tosofocna ngeneac amma wenacsoc
homeanduae, fora.
32 Ni Efeso amau wasaiyang yenigoc ewekpekpe anai. Amma ni
ngicngac sicsauc kecdae, yeni isoc kecbai ewekpekpena imocac fora
mong mi fingeru yofi debai,

"Homecfunac yacyac mi feudeu nenang yaguc nenedoku naric nema
wereckenu homedacnide." *(Yesaia 22:13)*

33 Ngic yeneng ikocfu wangecngunubauac ngeni henghomema kecbisia.
Manganameme yenigoc kecnideu imocngo fakanina gombunga me-
manganeude.
34 Ngeni ubasufu yoac wama sing dindingac modacma kopocsic mong
mi meficgebisia. Ngenearunac goango Anutu mi negemmidae, imoc
gameagoc anu edengunuduae.
35 Goa yeneng ine yofi kpesigecde gedang, "Homemea yeni dafiugeng
gborima yacgecde nga sebi dafia mema yacgecde?"
36 Ge ngic ubafong yombong. Wiac homecannec, imoc eng mi
nemonggeande, kpac. Wiac esea homeu gboriango kekehagoc ereude.
37 Amma gbome homecannec, imoc foradzuamagoc kpac, imoc eng
homecnade. Imoc wit gbomea me gbome goa homecnade socngina
mocgu ande.
38 Nga Anutungo songea modacma gbome mocgu mocguac sirihau
modacma foradzuama miande.
39 Sebinina sasawango siriha mocgungoc mi ande, kpac. Ngic nenang
sebinina siriha mong nga yangkposi yeneac mong amma neng yeneac
mong nga kondungyang yeneac mong.
40 Amma kurumenggac sebi nga bangecac sebi, yeri siricngira mong
mong andape. Kurumenggac sebi ye yengena kibikperagiagoc nga
bangecac sebi imoc yengena mong.
41 Wenacac kperagi imoc yengena siriha mong nga afoac kperagi imoc
yengena siriha mong amma asomenggac kperagi, imoc yeni siricngina
mong ande. Amma yeni kperaginginaac siriha tembuc tembuc ande.
42 Homecfunac yacyac, imocac siriha ifinoc fede. Ngic sebingina
bangecfu faiandimbe, imoc pereckema dzamema kpac anude. Nga
Anutungo imoc monggoc megboriu imocngo fekengkecbesande.
43 Fareng ye kpauema homuna fiu bangecfu tonggoni, imocngo
kibikperagiagoc amma gborima yarude. Wiac kucmama anu bangecfu
homecni, imocngo kuhagoc nemonggema yarude.
44 Ngic sebingina tonggoandimbe, imoc sacfusigoc nga Anutungo se-
bingina megboriude imoc asugoc. Sebi ye sacfusigoc feudeu asu sebi
ifingoc feude.
45 Imocac yoac yofi oho ohoya fede,

"Adang warac warac, ye ubaongayagoc nga kekehagoc fingerec." *(Fingec fingec 2:7)*
Fingeru Adang wisic wisickea, ye asu kekeha nemmeude.
46 Asu sebi ye waraima mi haec, kpac. Sebi sacfusigoc yeng ine hanahema hamanuguc asu sebi ye ngade haec.
47 Ngic waraima haec, ye bangecngo memea bangecfunac fingerec. Nga yeac ngadeau haec, yeng kurumennunac haec.
48 Nenang ngic bangecngo memea, ye isoc kecdimbe. Nga kurumenggac ngic kecde, ye isoc kurumennu kecbesandimbe.
49 Nenang bangecngic yeac siric meing, ifi isocngoc kurumenggac ngic yeac siric mema kecbesandimbe.
50 Tosofocna, sebi sacfusigocngo Anutuac eucererenggac maridzoming naric mi meude, kpac. Wiac pereckema dzameude, imocngo wiac fekengkefudeac maridzoming ifingoc naric mi meude, imocnoc edengunuduae.
51 Yoac mong sufu sufuya fede, imoc dekperagiba negenggec, nenang sasawa mi homemina Kebungo homemea yenigoc nenahafoc sasawa heimerennunuu siric mong andacnide.
52 Imoc yofiac, trampet wisic wisickea imocac nasoyau trampet mongngo arohomanu wiac sasawa bic yombong piratac heiande me kicparac kpouandimbe, ifi isoc fingerude. Yeng ngicngac bic homegec, yeni megboriyunuu yeni yacma kekec dzonggo dzonggoya kpac megecde. Ifi fingecmanu nenang ifingoc heimerennunuu siric mong annide.
53 Anutungo wiac hoac hoaea nga homemea ye kekec dzonggo dzonggoya kpac ngakpi isoc heimiude.
54 Nga Anutungo wiac hoac hoaea nga homemea kekec dzonggo dzonggoya kpac ngakpi isoc heimiude, yoac yomoc mitikibiu oho ohoya fede, imoc fora fingerude,
"Kekecngo firang amma homec gbokou kpac anec." *(Yesaia 25:8)*
55 "Homec ge firang monggoc mi annade, waega imoc kpac anec." *(Hosea 13:14)*
56 Homecac waea, imoc kopocsic nga kopocsicac kuc imoc dedeseriyoac.
57 Nga Anutungo sing meficgenemmeu nenang Kebunina Yesu Kristoac amma firang angkecdimbe, imocac Anutu ubangerec ammidimbe.
58 Tosofocna, Kebuac ua meandae, imoc sicsauc mi meandae, ngeni imoc negendae. Ngeni imocac Kebuac ua mi wabisia, kpac. Ngeni nasosoc seria namma imoc mekecbisia.

16

1 Kpetiac areng Yerusarennu kecdae, yeneac amma hiedzo yofinenggac kpedzucnekecdimbe, imocac yoac yofi deba, ni Garata kpebung edekpou ayemmeai, ngeni imocngoc ambisia.
2 Ngeni sondasoc tembuc tembuc dzongina ereandesoc, imohacnac tosea hendzicma amanginau faigec tacbeso. Ifi anggec ni habade, naso imohai kpekpedzucac uatoa mi menide.
3 Ngeni ifingoc ngic goa meisingyunugec nga neng hama Yerusarennu ubangerecac hiedzo nga ngic kibinginagoc naric sueyunubade.
4 Nga negemba naric kekenggac siric anu ni ifingoc yenigoc nenahafoc kennide.

5 Ni Makedonia kemmaguc ngenearu sing habade. Nocac ni Makedonia prowins ferecgemaguc habade.
6 Hama ngenigoc tacba wisickeu noboc me noboc kembade. Uaac titinga fingeru ngenigoc naso herea isoc kecbade. Naric anude isoc nomang naso hafoangoc kecbade.
7 Ni yofinenggac ngenearusing eng ferecgema kembadeac mi anende. Kebungo negemmanu hama naso herea isoc ngenigoc kecbadeac ine negensiduae.
8 Amma Efeso bangecfu kecbare Pentekos naso wisickeu monggoc wama kembade.*
9 Yomohai ua kuneng yombong mebadeac sing sarima fede. Nga ngabafocna homac yomohai ifingoc kecdae.
10 Timoteongo ngenearu haudeu ye negengyohoha kpac botucnginau kefudeac areng faibisia. Ye ni isoc Kebuac ua mema kecde.
11 Ngenearunac mongngo ye mi ngadehebeso. Ye monggoc nearu dzigeneudeac deu ngeni singa meefaima ruaegoc suegec habeso. Ni nga negen negensinggoc tosofocnina neni yeac tomai kecnide.
12 Ni Aporo homac igockema yofi negenai. Yeng kpebunggac areng goa yenigoc ngenearu habeso. Amma ye bic haudeac mi ammiec. Ngade kecma titinga mong fingeru naric haude. Yeac ifi deduae.
13 Ngeni garengemema efaima kecma negensinggema serima nambisia. Ngeni ngic siric amma seserigoc kecbisia.
14 Amma ngeni hoangemema heresongogoc wiac sasawa ambisia.
15-16 Stefana nga arengfora yeneng Akaia bangecfu hanahema uaac buma heima ubamereng anggec. Yeni ubamereng amma hanahema kpebung kpetiac meficngunugec, ngeni ngicngac imoc negengyunudae. Tosofocna, igocngunuma yofi deduae, ngeni ngicngac ifia nga goa yenigoc kecma uatoa mema kecandae, yeneac yoacngina modacbisia.
17 Stefana nga Fortunato amma Akaiko, yeni ngeneac tatac mema nearu hagecac amma ubangerec negenduae.
18 Amma yeni neac ongaasu nga ngeneac ongaasu momoc midigec ngereeing, imocac ngeni ngic ifia eweheiyemmebisia.
19 Asia prowins manau kpebung fekendae, yeneng wenacngerecngina faigec ngenearu hade. Nga Akpira amma Prisika, yereac amau kpebung kpedzucneandae, yeni Kebuac kpacfu wenacngerecngina suegec ngenearu hade.
20 Amma negen negensinggoc tosofocnina sasawango wenacngerecngina suegec ngenearu hade. Ngeni titikokoc kpetiac angemema wenacngerec angemebisia.
21 Ni Paurongo wenacngerecyoac yomoc neanna marinango ohongemmeduae.
22 Mong ye Kebu heresongogoc mi hoanggeudeu sowecngo yeac witiu febeso. O Kebu, ge hana.
23 Kebunina Yesuac wosoefacngo ngenigoc febeso.
24 Ngicngac Yesu Kristogoc kpeketahema kecdae, songonango sasawa ngenearu febeso. Imoc fora.

---

* **16:8:** Pentekos imoc ifingoc Yuda yeneac hombang mong.

Paurongo
Korinti Kpebung Yeneac Ngadekibi
Ohoec

1 Anutungo Pauro negennenu Yesu Kristoac aposoro anduae. Ni nga
tosonina Timoteo, nereng kibi yomoc Anutuac kpebung Korinti taonnu
kecdae nga kpetiac areng sasawa Akaia bangecfu kecdae, ngenearu
faidipe.
2 Mannina Anutu nga Kebunina Yesu Kristo, yereac danggunuc nga
ruaengo ngenearu febeso.
3 Nenang Kebunina Yesu Kristo, yeac Anutu Manggac kenehebisina.
Yeng Manggacnina amma ye nenanggac ubia manganeande. Ye Anutun-
ina amma memeseri hafoangoc, imocac mingina.
4 Nenang ebic sasawau kecni yeng meserinunuande. Imocngo
meefainunuu nenang yeac memeseri mema ngicngac ebicnginagoc ye-
nearu kemma meseriyununide.
5 Kristongo kpendzeng kpeec, nenang kpendzeng ifia ebirangoc kpe-
andimbe, imocac Anutungo Kristoac amma ebirangoc meserinunuude.
6 Ngeni memeseri megecde nga komoc kpegecdeac ebic
tofohoandimbe amma meseringununideac Anutungo meserinunuude.
Ifi meseringununi ngeni ebicnginau serima nanggecde. Ngeneac ebic
nga neneac ebicngo siricngira mocgu andape.
7 Nenang nenahafoc ebicnina medereandimbe, ifi isoc memeserinina
medereemenide, imocac ngeneac negengyohoc mong mi mekecdimbe.
8 Tosofocnina, Asia bangecfu nenearu ebic fingeru kpendzeng kpe-
ing, ngeni imoc mi obohogecdeac negemma yomoc edengunudimbe.
Ebictoango memanunuma kucnina kpeu ubahereninau yofi negening,
“Nenang homecac areng andimbe.”
9 Anu Anutungo homecfunac ngicngac megboriyunuande, ye negens-
inggenideac yeng homecac arennunac mesinunuec. Nenang kucngo
soha mi ande, ye imoc edzacnunuudeac ifi anec.
10 Yeng homecac arennunac mesinunuec amma ye ngade ifingoc
homecac arennunac mesinunuude amma mesinunubesande, neni yeac
ifi negensinggema kecdimbe.
11 Nga imoc fingerudeac ngeni nunumuu meficnunubisia. Nga Anu-
tungo danggunuha nemmeude, imoc fingeru ngicngac homac yeneng
hemma neneac negemma Anutu dengeregecde.
12 Ngicngac yeneac kicfu nga ngeneac kicfu amma Anutuac kicfu
angammemenina gombunga nga kpetiac amma kongaha kecdimbe.
Amma here negen negennina kpetiac bangec yomohai ifi kecma negenni
engena angkecde. Nga uba eseaac negen negeng modacma botucnginau
mi kecandimbe, kpac. Anutuac danggunucngo sing edzacnunuu kpetiac
kekec kpetofohoma kecandimbe.
13-14 Wiac ohongemmeandimbe, ngeni imoc sasawa osoma naric ne-
gentegecgecde. Wiac oboc obohoa mong mi ohoandimbe.

Kebunina Yesu, yeac nasotoau ngeni neneac naric negensima se-
bingina meenggecde nga neni ifi isocngoc ngeneac negensima sebinina

meennide. Yofinenggac ngeni kapianecsac negennunudae nga wisic
wisickeau ngeni hafoangoc ine negennunugecde.
15-16 Ni imoc negensima yofi arenggeai, neng ngenearusing hama
ferecgema Makedonia bangecfu kembade. Kemma monggoc ngenearu
dzigenema habade. Haba ngeni Yudaia bangecfu suenugecde. Ni ifi
ambai dede waraima ngenearu hama dzigeneba monggoc neac amma
ubangerec negembau.
17 Ni imoc hanahema arenggema ngade eng kosa mi wayai. Ni "oc,
oc" nga "kpac, kpac" naso socfungoc mi deanduae amma uba eseausing
uana mi arenggeanduae.
18 Foracngoc, Anutu yoacdedea modackecde nga neni ifi isoc yoac
edengunuandimbe, ihai "Oc" nga "Kpac" naric mi kpeturanggenide.
19 Amma ni nga Siriwano amma Timoteo, neneng Yesu Kristo Anutuac
Medac botucnginau dekperagingemmeing, yeng "Oc" nga "Kpac" mi
kpeturanggeude, kpac. Yearu oc yoacsac fede.
20 Anutungo wiac nemmeudeac deseriec, ye medahaac negensima
"Oc" deec. Ifi deu Medahaac amma dedeseria fora fingerec nga fingeck-
enude. Fingeckenu Anutungo nenanggac amma kpac kuneng meude.
21-22 Yeng ngeni nga neni nenahafoc Kristoaru nanggenunuude.
Nanggenunuu nenang ngade kurumenggac wiac menideac
yeng yofinenggac Tiri Asuac kerecdokuyango nadzicnemmema
ubahereninau faiec. Faiu imocngo Anutuac ma anude.
23 Anu Korinti amau mi hayai, imocac hania yofi, ni botucnginau
demeting yoacsac debaiac imoc wama mi hayai. Dedena imoc Anutu
yengenaoc negemma hepucna ande.
24 Nga neneng negen negensingnginaac garengtoa mi kecdimbe, kpac.
Ngeni Kebu negensinggema serima nandae. Ifi namma ubangerec
negenggecdeac ngeni nga neni nenahafoc ua mekecdimbe.

2

1 Negen negennango yofi negensidua, ni monggoc ubaebic mefic-
gengemmebaiac wama mi habade.
2 Neng hanahema ubaebic meficgengemmebadeu ngenearunac
mongngo ubangerec naric mi meficgenenude.
3 Nga ngenearu haba goa ngeneng ubangerec meficgenengandae,
imocac negemba ngereede. Ngeni ubaebic meficgenembauac kibi mong
ohongemmeai. Ni ngeneac yofi negengyombonggeduae, sogac sogai
nearu fedeu ngeni sasawango sogaigecde.
4 Ni heresongotoagoc hoangngunuduae, imoc negenggecdeac kibi
ohoai. Amma herenango dehou anenu ubaebic kuneng mema kiacma
kibingina ohongemmeaimoc, imocngo ebic ngemmebadeac mi ohoai,
kpac.
5 Ngic ubaebic meficgenemmeec, ye ubaebic nisac mi meficgenenec,
kpac. Yeng ine ngeni sasawa ubaebic meficgengemmeec. Imocac homac
mi debade, imocsac deduae.
6 Nga ngeni homacngo ngic imoc kopocsihaac amma demeting bic
ammigec, imocngo yofinenggac soha anu ifi monggoc mi ammibisia.
7 Yeng ubamangang ebirangoc kecma kpac ambacac ngeni ine kopoc-
siha wama demeseri ammima
8 heresongongina edzahebisia, imoc seria dema edengunuduae.

9 Ngeni sasawango yoacna tofohogecde me kpac, imoc negen-
tegecbadeac kibina ohongemmeai.
10 Nga ngeni ngic monggac kopocsic wagecdeu neng ifingoc yeac
kopocsic wabade. Nga kopocsic mong wabadeu imoc Kristoac kpacfu
ngeneac amma waduae.
11 Satanggac faitobannu manunubacac ifi ambisia. Yeng faitobang
arenggeande, imocac sirihaac mi obohodimbe.
12 Anu Troa taonnu hama Kristoac siduc gombung edekpou ayemme-
badeac Kebungo singa bic mesarinenec.
13 Hama Tito hoforaiac ongaasunango ruae mi meficgeu ine dekenec
amma faiyunuma Makedonia bangecfu kenai.
14 Anu Kristogoc kpeketahema kecni Anutungo nasosoc yeac firanggac
arennu hesicnunuude. Hesicnunuu guruamasoc kenni Yesuac siducngo
homung kerengagoc amma imocngo uaninau fingecma kengkefude.
15-16 Kristogoc kpeketahema kecni sebihomunnina gombunga Anutu-
aru enude. Ngicngac komoc kpegecde, yeneac botucfu imocngo homuna
gombunga kekehagoc amma kekec yemmeude. Nga hofeac sing moda-
candae, imoc yeneac botucfu ine hoachomung kpedzini imocngo homec
yemmeude. Tembucnina ua imoc naric mi mebing, kpac. Kristogoc
kpeketahema kecni ifi fingerude.
17 Ngic goa yeni hiedzotoa kirecgeyemmeudeac negemma Anutuac
yoac deandae. Yeni isoc mi angkecdimbe, kpac. Anutungo suenunuu
yeac negensima Kristogoc kpeketahema kecni ubaherenina dindingac
femanu Anutuac yoac dekperagiandimbe.

3

1 Neni uaninaac hania monggoc edengununide me kibi mong nangge-
nunuudeac ohoma ngenearu mehani obohoude, ngeni imoc bic negen-
dae.
2 Ngeni ngenaocngoc neneac kibi andae. Nga Kristongo kibi imoc uba-
herenina manau bic ohou ngicngac sasawa yeneng kibi imoc osonegeng
angkecdae.
3 Anu neni ngenearu ua meni ngeneng Kristoac kibi andae, imoc didiu
bic fingectegerec. Amma kibi imoc pengdokuyango mi oho ohoya, kpac.
Anutu kekehagoc yeac Asungo ine kibi imoc ohoec. Nga ye imoc tafebisic
hocngo memea, imohai mi ohoec, kpac. Imoc ine ngicac sebifusiac tafeu
ngicngac ubaherenginau oho ohoya fede.
4 Yesugoc kpeketahema kecma yofi negensidimbe, Anutungo uaya
nanggema garenggeude.
5 Nga neni yofi negemma naric mi debisina, “Neni naric nenaoc ua
imoc menideacsoc andimbe.” kpac. Ua menideac kuc, imoc Anutu-
arunac hanemmekecde.
6 Yeng meserinunuu dzadzahac gboriaac kingangkpekpe kecnideac.
Imoc dzadzahac Mosengo ohoec, ifi isoc kpac. Asungo dzadzahac
imoc ubahereninau ohoec. Amma dedeseriyoacngo yoacfu fainunuu
homenide nga Asungo ine kekec nemmeude.
7 Anutungo dedeseriyoac imocac kibi hocfu ohoec. Yoac imoc-
ngo homec meficgenemmeec amma sifu kuc nga kibikperagiagoc
haec. Moseac kicmesuya kperagiu Israe ngicngac yeni kicmesuyau kic
figecdeac osigec. Ngade ine kuha maec.

8 Moseac ua areng imoc kuc kibikperagigoc hanahema kuha maecac
amma Tiri Asuac ua arenggac kuc nga kibikperagiango wiac imoc
monggoc feraheude.
9 Ua arengngo yoacfu fainunuande, imocngo kuc kibikperagiagoc
anecac amma ua areng sing dindingac meficgenemmeude, imocac kuc
kibikperagiango monggoc ferahade.
10 Ifi anu kuc kibikperagia engenatoa imocngo kuc kibikperagia warac
feec yeac kuc memaude.
11 Wiac kuc kibikperagiagoc haec, imocac kuha bic mama kpac anec,
fora. Nga wiac feengkefude, imocac kuc kperagiango wiac ifia monggoc
ferahaude.
12 Anu wiac feengkefude, imoc negensima kengeha kpac ua
mekecdimbe.
13 Moseac kicmesuyaac kperagia, imocac kuha mamanu ye yofi
negemma kicmesuya kporucngo kperahaec, “Israe ngicngac faka imoc
mi hembisia.” Nga neneng ine ifi mi angandimbe, kpac.
14 Yeneac negen negeng ine fonggou ifi anec. Nga yofinenggac kpou
kpoufocngina dzadzahac eseaac yoac osoyemmeandae, imohai kporuc
imocngangoc seria namma negen negengngina hedzickekecde. Anu
ngic yeni Kristogoc kpeketahegecdeu kporuc imoc meicmeickea anude.
15 Oc, yofinenggac kpou kpoufocngina Moseac yoac osoyemmegec
kporuc imoc ubaherengina hedzickekecde.
16 Nga ngic mong ye ubamereng amma Kebuaru kenudeu kporuc imoc
meickema kpac anude.
17 Kebu ye Asu amma Kebuac Asungo ngicfu kefu ngic ye witiha kpac
kefude.
18 Nga nenang sasawa kicmesunina kperaha kpac kecni Kebuac kuc
kibikperagingo kicninau wiking isoc heimerenu yeac onga annide.
Amma yeac kperagingo kekecninau yadima saheude. Kebu ye Asu
amma Asungo uaya meu faka imoc fingerude.

4

1 Anutungo wosoefahaac amma ua areng ohoaimoc, imoc nemmeec.
Imocac amma kucmama mi angandimbe.
2 Neni faka sufu sufu gameagoc sasawa bic wadacma dekerec naric
mi angemmenide. Amma Anutuac yoac mereng kpereng amma naric
mi edengununide, kpac. Yoac fora didiu fingectegerudeac neni Anutuac
kicfu yoara deni ngicngac sasawa here negen negengngina naric ireck-
egecde.
3 Nga siduc gombung deandimbe, imoc goa yenearu sufu sufu anude
isoc. Ngicngac imoc yeni hofeac sinnu kemegecde, yenearu ifia fin-
gerude.
4 Kristo ye Anutuac onga nga yeac siric. Anu bangec yomocac nemu
Satang, ye ngicngac mekundungkpeyunuu negen negensingngina kpac
kecdae nga yeni Kristoac siduc gombungngo ngicngac mekperagiyem-
meande, imoc mi henggecdeac kicpisic anggec.
5 Kebu Yesu Kristo dekperaginide nga neni nenang mi dekperagieme-
andimbe, kpac. Yesuac amma ngeneac kingangkpekpe amma kecdimbe.
6 Anutungo yofi deec,
“Kundununac kperagi fingecna.” *(Fingec fingec 1:3)*

Anutu yennoc ubaherenina mekperagikecde. Amma Kristo ye Anutuac
kuc nga kibikperagia negentegecde, negen negentegec imocngo yeac
kicmesuyaunac hama ubaherenina mekperagiude.

7 Nenang enang isoc kecdimbe. Anutuac kibikperagia imocac kuha
engena nga imoc dzofinac isoc ubahereninau faifaia fede. Dzofinactoa
imoc yearunac haande nga ngicngac yeni imoc negentegecgecdeac yeng
imoc ubahereninaac enannu faiec.
8 Anu ebic hania haniango noboc noboc igocnunuande, imocngo ine
mi dzegenunuude. Nga faka nga uaninaac gagabuma mi ukuni kpeande.
9 Ngic yeneng kporacnunumagec Kebungo naric mi wanunuude. Yeni
nunugec manunuu sifu mi kpac angandimbe.
10 Yesuac kekec sebininau fingectegerudeac amma neni Yesuac homec
sebininau tofohoma mekecdimbe.
11 Yesuac kekecngo bangecsebininau fingectegerudeac ngicngac yeni
nasosoc Yesuac amma sebinina homecac arennu faigecde.
12 Nga homec ye nenearu ua ifi mekecmanu kekecngo ngenearu
ifingoc uaya mekefude.

13 Yoac mong yofi oho ohoya fede,

"Ni negen negensinggoc kefaiac ebicnasou ifingoc negensinggumangoc
kefai, imocac amma deduae." *(Mitiyegec 116:10)*

Anu neni ifingoc negen negensinggac Asugoc kecma negensinggema
yoac dekecdimbe.
14 Anutungo Kebu Yesu homecfunac megboriec, yennoc Yesugoc homec-
funac megborinunuma neni nga ngeni nenahafoc menunuma yengena
hoannu fainunuu nannide, imoc negendimbe.
15 Wiac sasawa imoc ngeneac amma fingerude. Nocac Anutuac dang-
gunucngo torokpeu torokpe ngicngac yenearu hakefu ngicngac homac
yeneng ubangerec ebirangoc negemma Anutu dengeregecde.

16 Sebininango kucmama meficgema kpac ambeso anu Anutungo sifu
ubaherenina wenacsoc heigborinemmekecde, imocac nenang ubanina
mi maude.
17 Anu ebic nga kpendzeng kpeandimbe, imoc naso wegenanecsac
feude, imocngo wiac kuneng mi ande. Imocngo ine sinnina meu kekec-
seriac kuc nga kibikperagia engenatoa menide.
18 Wiac kicngo hengandimbe, imoc nasoya hau kpac ambesande.
Nga wiac kicngo mi hehena, imocngo fefeseri feude. Imocac wiac
kicngo mi hehena, imohaigeng kicnina fima kecdimbe nga wiac kicngo
hengandimbe imoc wanide.

5

1 Neni yofi negendimbe, sebininaac bedzo yomoc, imoc bangecfu bed-
zoac onga ande. Amma imoc dzamema barackeu Anutungo amanina
mong maringo mi memea kurumennu bic fainemmeec. Ama imocngo
fefeseri amma feengkefude.

2 Ifi anu, nenang sebibedzonina* yomohai kecmina asoringa anem-
meu kurumenggac ama heinemmeu kemeudeac songotoanina ande.
3 Yeng imoc heinemmeu kemeudeu senggang mi nannide.

---

* **5:2:** Ye sebinina negenu bedzo isoc ande, nasohere mi kefudeac.

4 Nga nenang bedzo yomohai kecma asoringa ebirangoc anemmeu
imoc hesinideac mi anemmeude. Kekecngo ine homec gbokoudeac
negemma ye sebi gboria witiau heiu kemeudeac anemmede.
5 Anutu yengenaoc kekec imoc menideac mengerenunuec, yennoc Tiri
Asu nemmeu imocngo dzadzahacac dzicnina.

6 Nga sebingo amanina anu ihai kuric kecma Kebugoc araing
kecdimbe, nenang ifi negemma ubayohoc mi kecnide.
7 Nenang yofinenggac yoara negensinggema fora kicngo mi hen-
gandimbe.
8 Ifi kecma negengyohoha kpac kecnide. Nga singa febac dede neni
bangecsebinina yomoc naric wama Kebuaru kemma amanina gboriau
kecbing.
9 Imocac yofi negenseridimbe, edi yegoc me yei kecni ubea
ngereeudeac nenang enara tofohobisina.

10 Nenang sasawa Kristoac ising isinggac tatahau kembisina. Kenni
yeng naso imohai faka nga angammemenina gombunga nga mangana
angkefing, imocac turunga kpounemmeude.

11 Kebu ye damuyagoc, neni imoc negendimbeac kengecnunude.
Imocac amma ngicngac kpedziyununideac uatoa mekecdimbe. Nga
Anutungo hanianina didiu bic faima hemma negende. Anu ni negemba
ngeni ifingoc here negen negengnginau hanianina naric ireckebisia.
12 Ngeni heitainunugecdeac uaninaac hania monggoc dema mi eden-
gununide. Goa yeni hama sebingina meenggec ubaherenginango fora
mi meficgeande. Ngic ifia hagec yofi naric edeyunubisia, “Neni Pauro
nga Timoteo amma Siriwano yeneac negenni engena ande.”
13 Ngeni ubasufu denemmegecdeu imoc neni Anutuac negemma
andimbe. Nga negen negentegecgoc kecnideu imoc ngeneac negemma
angkecdimbe.

14 Ngic mocgungo ngicngac sasawa donina mema homeec. Nga
neni sing imohaingoc sasawango homedaring, ifi negendimbe. Imocac
amma Kristo heresongogoc hoanggema ua mekecdimbe.
15 Kristongo ngicngac sasawa neneac amma homeec. Nga ngicngac
kecdimbe, neni nenanggac kekecacsac negemma monggoc mi kecbisina,
kpac. Nenang Kebuac amma kecbisina, nocac yeng nenanggac amma
homeu Anutungo ye monggoc megboriu yarec.

16 Imocac amma yofinenggac namma emma uba esea faka wama
ngicngac yeneac negenni mamea mi ambeso. Amma warac Yesuac
ngictehec isoc negening, yofinenggac ine kpac.
17 Mong ye Kristoaru kpeketahama kefudeu Anutungo ye meficgeu
gboria fingecma kefude. Kekec eseaac wiac imoc bic kpac anec nga kekec
gboria imocngo fingecma feudenoc.
18 Imoc sasawa Anutuarunac hakecde. Kristongo turunnina kpouu
Anutungo uba mocguac faka nemmeu yegoc ruae fingerec. Fingeru
ruaeyoac dekperaginideac ua nemmeec.

19 Anutungo Kristoaru kecma bangectoa bangec yegoc uba mocgu
anggecdeac faka meec. Nga ngicngac nenang yoara kpema kecminangoc
yeng kopocsicnina waec. Wama ngicngac yegoc uba mocgu anggecdeac
ubahereninau yoac imocnoc faiu dekperagiyemmeandimbe.

20 Nenang Kristoac enacdede nga Anutungo enacnina meefaiu yeac
desambicyoac Kristoac amma ngicngac yofi edeyunuandimbe, “Ngeni
Anutugoc uba mocgu anggecdeac yegoc ruae meficgebisia.”
21 Kristo ye yengena kopocsiha kpac. Amma yeng donina mema
kopocsicac ebicfu enec. Enu nenang yegoc kpeketahema Anutuac ngic-
ngac dindingac amma kecdimbe.

6

1 Neni nenahafoc ua mekecdimbeac yofi serima edengunudimbe,
“Ngeni Anutuac wosoefac bic megec, imoc eng kpedzonggebauac amma
edengunudimbe.”
2 Anutungo imocac yofi deec,

“Nasokereng anu ni kedzac kpema nunumuga negenai. Amma ni
noc nasou ebicfunac mesigubadeac imocac isinggema meficguai.”
(Yesaia 49:8)

Negenggec, yagucngoc nasokereng ande nga ye yofinenggac ebicfunac
mesinunuude.
3 Anu ye ua nemmeu ngicngac yeneng imoc demanganema ubangi-
nango wabauac neni fakanina garenggeandimbe.
4 Nga Anutuac kingangkpekpefora kecdimbe, imoc fakanina sasawau
ngicngac edzacyunuma kpendzennu seriyombonggema kecandimbe.
Amma yare witiau kecma ebic hania hania meficgema ubanina kuha
mau kecandimbe.
5 Ngic yeni dzikacngo nunuandae nga witicamau fainunuandae
amma neneac amma dzomugerec meficgeandae. Neni uatoa mekecma
gaugbori kecma hereninaac homeandimbe.
6 Neni Tiri Asugoc kpeketahema seria namma negen negentegecgoc
kecma faka kongahau nanggeemema ngicngac ogofocnina yeneac uban-
ina manganeu heresongo forau hoangyununide.
7 Anutuac kuc mekecma yoac fora dema kekec dindingac, imocngo
dzikacac wiacnina angkecde nga imoc mari foininau* mema ua me-
andimbe nga kanau† mema garengemeandimbe, faka imoc sasawa
amma Anutuac kingangkpekpe kecdimbe.
8 Ngicngac goa yeneng ewehei anemmeandae nga goa yeneng de-
manganenunugecde. Goa yeneng enacfu faifai anemmeandae nga goa
yeneng dengerenunugecde. Neni yoac fora deni goa yeneng imocac
negemma ikoc degecde.
9 Ngicngac homacngo wanunuandae amma sifu negennunuandae.
Neni homebeso amma sifu gbori kecdimbe. Ngic yeneng dzikacngo
nunugec sifu ine mi homeandimbe.
10 Nga ubahodung negemma sifu nasosoc sogaima kecdimbe. Neni
makpekpea kecma sifu ngicngac meficyununi yeni kurumenggac fi-
nactoagoc anggecde. Wiacnina kpac yombong kecma sifu wiacnina
sasawa fenemmede. Ifi isoc kecni ngicngac yeneng hanianina naric
negentegecgecde.
11 Ngicngac Korinti taonnu kecdae, ngeneac negemma sing dindingac
denide. Amma ngeneac ubaherenina kuneng yombong fede.

---

* **6:7:** Foininau, imocac yofi nengandae, imocngo kucgoc ewebesonga. † **6:7:** Kanau, imocac yofi negengandae, imoc garengemenideac dzikac wiac amma kaso isoc ua mebeso.

12 Nga ngeneng neneac negemma herengina dzegegec neneng sifu
ngeneac amma ubaherenina mi dzegenide, kpac.
13 Nambaracfocna, ni yaguc ngeneac yofi deduae, neneng ngeneac
angkecdimbe, ifi isoc ngeneng ifingoc ubaherengina hafoangoc neneac
angemmebeso.
14 Dindingac kekec nga singyoac kpekpe yeri yoac dedzege naric mi
anecde. Nga kperagi nga kundung yeri uba mocgu naric mi anecde.
Imocac ngeni ngicngac goa negen negensingngina kpac, yenigoc yoac
dedzege mi ambisia.
15 Kristongo Beriagoc‡ uba mocgu naric mi anude. Nga ngicngac negen
negensinggoc yeni ngicngac negen negensingngina kpac, yenigoc negen
negengngina mocgungoc naric mi anggecde.
16 Negenggec, Anutuac womong nga nemuonga botucngirau yoac
dedzege naric mi feude. Imoc yofiac, nenang Anutu kekehagoc, yeac
womong. Anutungo imocac yofi deec,
"Ni amagerecna yenearu mema yenigoc kecbade. Kecma yeneac Anutu
amba yeneng ngicngacfocna anggecde." *(Sesememe 26:12;
Yeremaia 32:38; Edzekie 37:27)*
17 Imocac amma, "Kebungo yofi dede,
'Ngeni yeneac botucfunac meickema wayunuma tembucngina kecma
wiac mong wonongagoc mekpesere mi ambisia. Ngeni ifi
anggecdeu neng hoangngunuma negengngemmebade. *(Yesaia
52:11; Edzekie 20:24,41)*
18 Amma ni ngeneac Mangngina nga ngeneng neac naroang medacfocna
anggecde, KEBU Kuctoa Minginango ifi dede.' " *(2 Samue 7:14)*

7

1 Songo tosofocna, Anutungo botucninau kefudeac deseriec, imo-
cac nenang wiac sasawa ongaasunina nga ubasebinina heidzadzu
kpekecde, imoc dzuacmengere amma kongaha ambisina. Amma Anutu
eweheiheigoc hoanggekecma kpetiac kekec kecnideac ua hanaheing,
imoc mesidacma yadiseri ambisina.
2 Ngeni ubaherengina meyadima hafoangoc hoannunubisia. Neni
ngic me ngac mong faka mangana mi ammiing. Amma wiacngina mong
ikocfu mi wangecngunuing.
3 Ngeni manganaac areng kecdae, imoc mi debade, kpac. Ngeni
neneac heremanau kecdae, imoc bic edengunuai amma homenide me
kecnide, imoc sasawa nenahafoc andacnide.
4 Ni ubaherenango hoangngunuma ngeneac negemba ngereema en-
gena ande. Amma neni ebic hania hania witiau kecmina ngeneng
nanggenunugec, imocac ubangerec ebirangoc negenduae.
5 Foracngoc, neni Makedonia bangecfu kensikeni ebic hania hania
fingecnemmeu tacyacnina gombunga mong mi fingerec. Sebiugeng
ngicngac yeni yoacsisic hania hania amma ngaba anemmegec uba-
hereninau kengecgoc kefing.
6 Nga Anutungo ngicngac ubaebicgoc kecgec meseriyunuande, yeng
Tito sueu nenearu hau imocngo meserinunuec.
7 Amma Tito haec, imocsac kpac, ngeneng dafiu demeseri am-
migec, yeng yoac imoc edenunuu ubangerec negening. Amma ngeni

‡ **6:15:** Beria imoc Satanggac kpara mong.

nenggecdeac songongina ande nga kpebunggac ebicac amma ubamangang andae amma ngeni dafiu neac songotoa negendae, ye imoc momoc edenunuu ubangerectoa negenai.
8 Kibina warac ohoai, imocngo ubamangang meficgengemmeec. Ni imoc negemma naso wegenanecsac negengyohoc amma ubanango waec, yofinenggac ine ubanango mi wade.
9 Neng ngeneac ubangerec negemma sogaiduae. Imoc yofiac, ngeni ubahodungsac negembau imoc mi sogaibai. Nga ngeneng ubamangang negemma ubamereng anggec. Ngeni Anutuac songo nga negen negeng modacma ubamereng anggec. Ifi anggecac yofinenggac kibininaac amma ebicngina fingerecmoc, imoc bic kpac anec.
10 Anutungo ubamangang meficgengemmeu imocac ubanginango mi wabisia, kpac. Imocngo ine ubamereng meficgengemmeu komoc kpegecde. Bangecac ubamangang, imocngo ine homec meficgengemmeude.
11 Anutungo ubamangang ifia meficgengemmeu imocngo ngenearu fora yofi fingecngemmeec, ngeni serima namma kopocsicfakaac kengecngunuu imoc kpebungnginaunac meickegecdeac dema ngicngac demeting ayemmegec kekecngina hafoangoc kongaha fingeru hengkecdimbe.
12 Ni warac kibi ohongemmeai, imoc ngic mongngo ogea memanganeec me mangana ammiec, kibi imoc yereac amma mi ohoai, kpac. Ngeni Anutuac kicfu dafiu heresongogoc hoannunuandae, imoc fingectegeru ngenaocngoc imoc henghomegecdeac amma ifi ohongemmeai.
13 Imocac amma memeseri meing. Mema torokpema yofi negening, ngeni sasawango Tito ongaasuya menomanema kuc gboria meficgemigec. Neni imoc negemma sogac sogai ebirangoc meficgeni imocngo meserinunuec.
14 Ni Titoac kicfu ngeni dengerengunuma yofi edeai, ye ngenearu hama ngenenu nearu game mong mi fingerec. Neni ngenearu hama yoacnina sasawa imoc fora deing, ifi isoc Titoac kicfu dengerengununi fora fingerec.
15 Yeng ngeneac negemma ubeango songotoagoc hoangngunuude. Ye ngenearu hau ngeni dafiu ama heimima kengecngunuu eweheimima yoara tofohogec, ye imoc mi nigeckpeec.
16 Ngeni serima kecdaeac negengyohocna kpac ubangerec negemma kecduae.

8

1 Tosofocna, Anutungo Makedonia kpebung tackendae, yeni wosoefac dafiu ayemmeec, imoc edengunubesonga negendimbe.
2 Imoc yofiac, yeni makpekpea kecma ebic witiau kpendzeng kpema sifu kpebung kpetiac Yerusarennu kecdae, yeneac ubangerec negemma wosoefac amma sese ebirangoc faigec.
3 Yeni wiac feyemmeec soha faigec. Nga neng hepucngina amba yeni imoc ifingoc ferahagec. Yeni yenaocngoc ifi arenggema anggec.
4 Yeni serima deigoc anemmema yofi degec, “Neni ifingoc ubangerec faka torokpema Yerusareng kpebung meficyununideac negendimbe.”
5 ifi degec kpetea mong hanahema negensima faiing. Faini yeni imoc ferahama faigec. Ferahama torokpema Anutuac negen negeng nga

songo modacma yenaoc Kebuac mariu faiemegec. Ifi faiemema nenearu
torokpema ifingoc faiemegec.
6 Ifi anggec, Tito ye ubangerec sese imoc faigecdeac ua ngenearu
hanaheec, ye imoc mesiudeac deserima edeing.
7 Ngenearu wiac sasawa ebirangoc fede, imoc yofi, negen negensing
nga enac dedengina fengemmede. Amma negen negentegec nga uaac
songo amma neneac heresongotoa fengemmede. Ifi femanu ngeni
ifingoc Yerusarenggac ubangerec sese ebirangoc naric faigecde.
8 Ni yoac yomoc dedeseriyoacac siricfu mi edengunuduae, kpac. Goa
yeni ua imohai faiemegecdeac songotoangina fede. Anu ngeni ngicngac
hoangyunuma yeneac heresongo fora negendae me kpac imocac faito-
bannu faingunuduae.
9 Ngeni Kebunina Yesu Kristoac wosoefac negendae. Ye kurumennu fi-
nactoayagoc kecma ngeneac amma finaha wadacma makpekpea amma
kefec. Yeng makpekpea anecac ngeni kurumenggac finactoanginagoc
anggec.
10 Anu ngeni sese faigecdeac neac negen negeng torokpeba imocngo
meficngunubeso. Ngeni kifa bageau ua imoc megecdeac negemma bic
deserima waraima ua imoc bic hanahegec.
11 Ngeni hanac hanaheau efaima ua imoc heresongogoc megec, ifi
isocngoc mamangkima yofinenggac uangina mesibisia.
12 Nga ngeni efaima kucngina fengemmedesoc sese faigec, imoc Anu-
tuac kicfu ngereede. Nga kucngina mi fengemmedeu imoc yoara kpac.
13 Ngicngac goa yeni ebicngina kpac kecgecde nga ngeni ebicgoc
kecgecde, faka ifia mi ngereede, kpac. Ngeni siricngina mocgu amma
kecgecdeac deduae.
14 Ifiac amma naso yofinenggac ngenearu wiac homac fede, imocac
nobohango ngicngac wiac monggac obohodae, yeni meficyunuude. Anu
ngade kecma ngeneng wiac monggac obohogecdeu, imohai yenearu
wiac homac feude, imocngo ngeni ifingoc meficngunuude. Ngeni ifi
amma siric mocgu kecgecde.
15 Imocac yofi oho ohoya fede,

"Ngic wiac homac meec, yeng semengtoagoc mi anec nga efeanec meec,
yeng wiac mong mi hoforec." *(Makekeng 16:18)*

16 Anu neni ngenearu ubangerecgoc ua meandimbe, ifi isocngoc
Anutungo Titoac ubea midiu ye ngenearu uaya ubangerecgoc mekefec,
imocac Anutu dengereduae.
17 Ye ngenearu ua meudeac ubea bic faiu meserimini yeng songotoa
negemma ngenearu haec.
18 Anu tosonina mong, ye siduc gombung deu kpebung sasawa fek-
endae, yeni yeac negenggec ngereeande, ye Titogoc sueni yerahafoc
haecde.
19 Kebungo kpac kuneng meudeac negemma neni Yerusarenggac
ubangerec sese garenggekecdimbe. Kpebung yeneng ngic imoc meis-
inggegec yeng nenigoc sese Yerusarennu mekennide.
20 Nga hiedzo imoc dafi garenggekecdimbe, ngic mongngo imocac
ngadeyoac debacac neni nenahafoc mekennideac songonina ande.
21 Kebuac kicfu nga ngicngac yeneac kicfu momoc faka dindingac anni
ngereeude.

22 Nga neni tosonina mong yerigoc sueyununi kenggecde. Ngic imoc
ye ua hania haniaac songotoa negengande, neni naso homac imoc henni
ubanina ngereec. Yeng ngeneac negenu engena ande.

23 Anu ni Titoac yofi deba negenggec, ye ua ogona anu neri ngenearu
hade nenahafoc ua meandimbe. Nga ngihoc yeri kpebunggac aposoro
kecma uangirau Kristoac kpac miacandape.

24 Imocac ngeni kpebung kicnginau songongina edzacyunuma
heresongogoc hoangyunubisia. Ifiac amma neneng ngeneac negemma
dedengerecyoac deing, imocngo ikoc mi ambeso.

9

1-2 Ni kpetiac areng Yerusarennu kecdae, yeni meficyunugecdeac
ohongemmeduae. Ngeni ua imoc megecdeac bic efaigec, imoc negendu-
aeac kibi yomohai yoac imoc naric wabaiacsoc. Nga Makedonia yeneac
kicfu ngeneac yofi dengerengunuanduae, "Tosofocnina Akaia kecdae,
yeni ua imoc megecdeac kifa bageaungoc bic efaigec."* Anu ngeneng
wiac yemmeyemmeac wosoefac meficgegec yeneng ngeneac siduc imoc
negemma herengina yaru yeni ifingoc ambesonga negensigec.

3 Anu neneng dengerengunuing, imocngo fora kpac ambacac toso-
focnina imoc sueyunuduae. Yoac bic deai, ngeni ifi isoc memefic
anggecdeac efaima kecbisia.

4 Anu kecma habeso deba Makedonia ngic goango nigoc hagec ngeni
ua imohai mi efaigecdeu imoc ngenenggec neni nga ngeni momoc
gamekpekpe ambinggac.

5 Imocac amma neng tosofocnina edeyunuba yeneng warainemma
hama kembisia, ifi negenduae. Yeni hama meficngunugec ngeneng
ubangerecac wiac faigec kenudeac bic deserigec, imoc mengerema
kpedzucne fai ambisia. Nga ngeni ubaebiha kpac ubangerecgoc sesenggina faigecdeac tosofocnina sueyununi hadae.

6 Ngic mong ye yaka efeanec semeng uau homerude, yeng fora
efeanecsac meficgeude. Nga mong ye yaka ebira homerude, yeng fora
ebirangoc meficgeude, ngeni imoc negensibisia.

7 Mong ye ubangerecgoc ngicngac wiac yemmeu Anutungo yeac
heresongo negenude. Imocac ngeni negengyohocfu me ngicngac goa
yeneac hodzinnu wiac ngicngac yemmegecde, imocngo mi ngereeude.
Ngeni ine tembuc tembuc ubanginau wiac mong bic negenserigec, imoc
yemmebisia.

8 Ifi anggec kpekpedzuc ua gombunga hania hania fingeru Anu-
tungo meficngunukefu wiac fengemmekefude nga ngeni nasosoc imo-
hai wiac homac faigecdeacsoc anggecde. Anutungo nenesemengngina
nga dzongina keneheu wiacngina ebirangoc nasosoc fekefude. Ifiac
amma ngeni sesenasou sasawango sesengina naric faigecde.

9 Imocac yofi oho ohoya fede,

"Ye songea modacma wiac mederema ngicngac makpekpea yemmeude.
Yeac faka dindingac, imoc nasoya nasoya feengkefude." *(Mi-
tiyegec 112:9)*

---

* **9:1-2:** Korinti taong imoc Akaia prowinsiu feec.

10 Anutungo komoc meficgeu ua mingina ye imoc homerude. Amma semenga ifi miande, yeng ngeneac komoc ifingoc meficgema semengngina ebirangoc mesaheude. Nga ngeneac fakangina dindingac, imocac fora torokpeu torokpe homac amma kenude.

11 Ngeni wiac hendzicma ngicngac ebic hania hania fingecyemmeu yeni ubangerecgoc wiac yemmegecdeac amma ngeneac wiacngina homac fingerude. Ifi anu neni ubangerecac wiac imoc ngicngac yemmeni yeni Anutu dengeregecde.

12 Ngeneng memefic ua imoc mema, imocngo kpetiac areng wiac monggac obohodae, yeni meficyunugecde. Imocngo sebinginasac mi meficgeude, kpac. Imoc ifingoc Anutuaru dedengerec ebirangoc meficgeude.

13 Ngeni memeficac ua imoc memagec Yerusareng kpebung yeni enac tofoc tofohongina henggecde. Ifi henggec ngeni Kristoac siduc gombung hoanggema yenigoc nga ngicngac sasawa yenigoc haring meandae, yeni imoc negemma Anutu dengeregecde.

14 Nga Anutuac wosoefac ebirangoc ngenearu fedeac yeni ngeneac amma numugecde nga ubaherenginango ngeneac angkecde.

15 Anutungo wosoefacfu wiac nemmeande imoc wiac engena anu imoc yoacngo dafi debesonga obohodimbe. Neni dengereni.

10

1-2 Ngicngac goango neac yofi deandae, “Paurongo nenanggoc yei kecma yoara yumea deande amma hereau kecma yoac seria kengeha kpac edenunuande.” Ni ngenearu haba ngic goa neac yofi deandae, “Pauro ye bangecac faka modacma uaya mekecde.” imoc yenearu yoac seria kengeha kpac naric debade. Kristo ye yumea nga ubaefacgoc nga sing imoc modacma faka angemmebadeac anende. Nga ngeni imoc wama neng kengeha kpac yoac seria edengunubadeac mi igocnubisia.

3 Neni bangecfu kecdimbe, fora. Amma dzikac kpekecma bangecac faka mi modacnide, kpac.

4 Tebe mariku dzikacac wiac mekecdimbe, imoc bangecfunac kpac. Imoc Anutuarunac amma imoc kuhagoc anu neneng imoc mema manganaac odasongngina hembarackema negen negengngina ikoha meickenide.

5 Faka nga negen negeng engena sasawango Anutuac negen negeng keme kemea imoc kpekecde, neni imoc momoc meickenide. Meickema negen negeng sasawa kpehafoima dzegema Kristoac enac tofoc tofohoac bageau fainide.

6 Nga ngeneac enac tofoc tofohongo hafoangoc fingeru yoackpekpe sasawa imocac turunga kpounideac efaima kecdimbe.

7 Anu ngic mongngo deudeu, “Ni Kristoac ngic.” Ye yengenaoc imoc negengemeu, neni ye isocngoc Kristoac ngic kecdimbe. Ye ifingoc yengenaoc negengemebeso. Mongngo ifi negemmanu fakanina imoc yearu ireckeude.

8 Kebungo kuc nemmeec, imoc ngeni memanganengununideac mi nemmeec, kpac. Ye meseringununideac kuc nemmeec. Ni kucna imocacsoc fede nga imoc negemba engena ande. Imocac amma gamekpekpeu mi fainugecde.

9 Amma kibi ohongemmeanduae, imocngo kengehagoc fingerudeac
mi negenganduae.
10 Nga ngic goa yeneng deandae, “Pauroac kibi imoc yoac seria nga
kuhagoc, fora. Anu ye hama nenanggoc kecma ine sebiugeng kucma-
mayagoc kecma yoac deu ngicngac yeni imoc ngadehema wagecde.”
11 Ngicngac ifi deandae, yeni yofi negentegecbisia, neni hereau kecma
yoac kibiu ohongemmeandimbe nga hama ngenigoc kecma angam-
memenina, imocngo siriha mocgu angkecdimbe.
12 Ngic goa yeneng ine yofi deandae, “Merang botucninau kuneng
kecde?” yeni imoc denegeng amma isinggeandae. Ngic ifia yeni wiac
mong mi negentegecma sing segegecde. Neni yenigoc namma merang
nenanggaru engena kecde, imoc naric mi debing.
13 Anutungo meisinnunuma uayoac nemmeu neni imoc modacma
ngenearu ifingoc sikeing. Nga ma imoc ferahama sebinina naric mi
meennide.
14 Neni ngenearu hama Kristoac siduc gombung edengunuing. Nge-
nearu mi habinnu uaninaac yoacsiduc imocngo sebiengeng ambac.
15 Nga ngic goa yeneng ua bic megec, neni ihai kemma kiwa amma
engena annideac negemma mong mi meandimbe, kpac. Neni yofi
negendimbe, ngeneac negen negensingngo yadiseri anu neneac ua
ngenearu ifingoc yadiseri anude.
16 Nga ngeneng yadiseri anggec neni ngeneac ngadeau bangec goa
fekende, ihai ifingoc kemma siduc gombung dekperagiyemmenide. Ifi
amma imohai ngic monggac uaac kiwa mi annide.
17 Nga mong ye yengenaac negenu engena angkecde, yeng KEBUAC
negenu wiac engena anu sogaibeso. *(Yeremaia 9:24)*
18 Anutungo ngic mong nanggeu ua meude, imocngo ngereeude.
Nga mong ye yengena kuha nanggeemema ua meude, imoc naric mi
ngereeude.

11

1 Ni yoac mong mereng kpereng deba modzongina mi tibeso.
2 Anutungo herea gerec dzeande, ifi isoc ni ngeneac amma herena
dzema kecde. Imoc yofiac, ngac mong ye ngic bingeha bic demigec
kecande, neng ifi isoc Kristoaru enembingec kongaha faingunubadeac
negensiduae.
3 Ngeneng Kristo hoanggema kongaha kecma heregoc yeac songo ne-
gendae. Nga boidzocngo Ewa ikoc ammima tobanggeec, ngic mongngo
ifi isoc kekecngina kongaha nga Kristoac songo imocac negen negeng
wangecngunubacac kengecnude.
4 Ni fakangina mong henganduae, imoc ine naric mi ande. Ne-
neng Yesuac siduc dekperagingemmeing nga ngic mongngo hama imoc
kpema Yesu siriha monggac dekperagingemmeudeu ngeni yeac yoac
mi isinggema engsac ubangerec negemma meandae. Faka imoc naric
mi ande. Ngeni Asu bic megec, imoc wama asu siriha mong ngic yen-
earunac ubangerecgoc meandae. Nga neneng siduc gombung dekper-
agingemmeing, imoc kpema siduc gombung siriha mong deudeu ngeni
imoc ifingoc mi isinggema engsac ubangerecgoc negemma megecde.
5 Ni neanna yofi negenduae, aposoro ifia yeni sebingina meengandae
nga ni yeneac mamea mi anduae, kpac.

6 Yoac dedeac kuc homac nearu mi fede, fora. Nga negen negentegec
sifu soha fenende. Ngeni sing hania hania ngenearu bic fingeru henggec.

7 Ni hiedzoac arennu siduc gombung mi dekperagingemmekefai.
Ngeneng engena anggecdeac memaemeai, imocac negemba kopocsic mi
ande.
8 Anu ni ngenearu kingang ua mebadeac kpebung goa yeni hiedzo
nenggec meai, fora. Nga ngenearunac ine hiedzo mong mi meai, kpac.
9 Amma ni ngenigoc kecma wiac monggac obohoma ngenearunac
mong ebicna mi miai, kpac. Tosofocnina Makedonia prowins, ihacnac
hagec, yeni ine wiac obohoai, imoc sasawangoc meficnudacgec. Ifi
anggec ni garengemema ebic mong mi ngemmeai amma mong mi
ngemmebade.
10 Nga Kristoac yoac forau kecduaeac ngicngac Akaia bangecfu kec-
dae, yeneng dedengerecna imoc naric mi meickegecde.
11 Ni heregoc ngeneac songo negenduaeac ebic mong ngemmebeso
mi anende. Neng ifi hoangngunuma ngeneac heresongo negenduae,
Anutungo imoc negende.

12 Ngic goa wangecngunuandae, yeni nenigoc soc mocgu ambeso
amma sebingina ifingoc meembeso anggecde. Yeni ifi anggecdeac ni
imoc kpae heima hiedzoac faka damoc anganduae, imoc engngoc amma
kecbade.
13 Nga ngic ifia yeni aposoro ikoc amma ongeasac mekecma ua fora mi
mema siricngina heimerenggec Kristoac aposoro siric isoc angkecdae.
14 Faka ifi anggecac ngeni mi kpidohobisia. Satang ye ifingoc yengena
siriha heimerenu kperagiac angero, ifi isoc angande.
15 Ifi ammanu yeac kingangkpekpefora yeneng ifingoc siricngina
heimeremma faka dindingacac ua ngic, ifi isoc anggecde nga imocngo
wiac engena mi ande. Amma yeni ine kecma wisic wisickeau angam-
memenginaac turunga megecde.

16 Anu ngeni neac yofi mi negembisia, “Ye ubea sufude.” imoc mong-
goc edengunuduae. Amma ngeni neac ifia negendaeu ngeni sifu ngic ifia
dema hoannubisia. Ifi anu neng ifingoc neanna kpacna miacma yoac
kapianec debade.
17 Amma yoac yomoc deduae, imoc Kebuac enac modacma mi deduae,
imoc ine ubasufuyoac isoc neannaoc dema kpacna miacma deduae.
18 Ngic homac yeneng bangecac negen negeng modacma yenang
kpacngina miacgecdeac yoac deandae. Imocac amma ni ifingoc neanna
kpacna miacma yoac goa debadeac negenduae.
19 Nga ngeni ngenaoc negen negentegecninagoc kecdimbe negendae,
ngeni ubasufuyoacac songo negendae, imoc hemma kecduae.
20 Ngic goa yeni wanac mengunuma iwaingina wangecngunuma
kpekpe patang angemmema kpacngina meenggecde. Ifi angkecgec
ngeni imoc hemma ngeni kpae mong mi heiyemmeandae, kpac.
21 Ifi anggec gamenuu yoac yofi deduae, nenearu kucfaka ifia mong mi
fede, ifi ambing dede imoc nenenggec gameagoc ambac.

Nga ngic goa yeneng kengecngina kpac kecma kpacngina miacan-
dae, ni ifi isocngoc kengeha kpac ubasufuyoac dema kpacna miacba
negenggec.

22 Yeni hebiraio ngic, fora. Nga ni ifingoc hebiraio ngic. Yeni Israe ngic
nga neng ifingoc israe ngic. Yeni Abarahanggac bangecfora amma ni
ifingoc yeac bangec anduaengoc.
23 Nga yeni Kristoac kingangkpekpefora andae nga neng imocac en-
gena anduae. Amma monggoc ubasufuyoac isoc deduae. Ni Kristoac ua
feracyunuma mekecduae. Ifi feracyunuba ngaba yeneng naso homac
witicamau fainugec tarai. Tacba yeneng naso homac dzikacngo ebiran-
goc nugec nga naso homac homecfu heima kefai.
24 Yudangic yeneng dzikacngo nugec, imoc atac faif anec. Amma
nugec, imoc kpetea 40 imohacnac mocgusac meickegec.
25 Nga naso harebec kocbing kiai amma naso mocgu hocngo neregec.
Nga naso harebec wageu kenni dokungo wageu wakeu kemeing. Amma
naso monnu hadzing tofocnac mocgu kondung witiau kefai.
26 Ni naso homac bangeha bangeha yerecgekecma dokutoau man-
ganebeso anai. Nga godzungic yeneng sinnu memanganenubeso
anggec amma neanna arengfocna yeneng memanganenubeso anggec
nga bangeha bangeha ngic Anutu mi negemmidae, yeneng meman-
ganenubeso anggec. Nga taong goau ngic yeneng memanganenubeso
anggec. Anu bangec kisiu nga kondunnu kecma ebic meficgeai. Amma
ngic goa ikoc amma yofi degec, “Neni ifingoc negen negensinggoc
kecdimbe.” yeneng tosonina dema memanganenubeso anggec.
27 Ifi anenggec sifu ua esa kpendzenggoc mekefai. Mekecma naso
homac gaugbori kecma nenedoku hoforai nga naso homac wambaac
osima tentennuu kefai.
28 Anu ebic imocsac kpac, ni ifingoc wenacsoc kpebung sasawa
garengyunubadeac negemma ua ebira mekecduae.
29 Kpebung yenearunac ngic mongngo kuha kpac anu neng ifingoc
ubaebic mebade. Nga yenearunac mongngo kopocsicfu makpeu yeac
ebic imocngo hemba herenau gerec isoc dzeude.
30 Nga kpacna miacbeso dema kucmamanaac negemma miacbade.
31 Ni ikoc mong mi deduae, imoc Yesu Kristoac Anutu nga Manggacngo
negende. Ye wisic wisickea kpac nasosoc dengerebesonga.
32 Ni Damasko taonnu kecbare ngictau Aretaac gawanango mendan-
nuudeac taonnu garengfora faiyunuec.
33 Faiyunuu tosofocna yeneng meficnuma uficfu barinuma taonggac
odaac titinnusing fainugec oda ngadeau mama yeac mariunac worayai.

12

1 Haniana goa torokpema deba, ni kicna tegeru wiac henai nga Ke-
bungo wiac sufu sufuya dekperaginenec, imocngo ngeneac memeficng-
ina mi ande gedang nga imoc sifu deduae.
2 Ngic mong Kristogoc kpeketahema kecde, ye negenduae, ye kuru-
meng kpetea harebec, imohai kpedzigec enu yaguc kifaya 14 ande.
Amma ye sebigocngo enec me sebia wama enec, imoc ine mi negenduae,
Anutungo imoc negende.
3 Ni ngic imoc negemmiyombonggeduae. Amma yeng sebiagoc me
sebia kpac enec imoc mi negenduae, Anutungo negende.
4 Ngic imoc ye kpedzigec emma eucererennu kemma yoac goa ngicngo
dedeac soha kpac, imoc kpaeyagoc nga dedeasoc mi ande, imoc hen-
negeng anec. Imoc ni.

5 Ni ngic imocac negemba engena ande. Ni neanna mi miacemeduae,
kpac. Ni kucmamanaacsac negemma haniana ifi dekperagiduae.
6 Ni neanna miacemebadeac songona ambac imoc ubasufuyoac mi
anu yoac fora debade. Amma ngic yeneng nengandae me siducna
negengandae, yeni imoc ferahema dengerenubauac neanna miacemebadeac waduae.
7 Kicna tegeru wiac sufu sufuya engena yombong henai, imoc
negemma neanna miacemebaiac Anutungo wae mong sebinau faiec
fede, imoc Satanggac angero mongngo dzikacngo nuande.
8 Nuu waengo sebinaunac meickeudeac Kebu numumiba atac harebec
bic anu
9 Kebungo yofi edenuec, "Neac wosoefacngo ge socguude. Nocac
kucnango kucmama imocac kekecfu hafoangoc fingectegerude." ifi
deecac yofi negenduae, Kristoac kucngo kperacnuudeac kucmamana
dekperagibade.
10 Anu ni ubahodung negemma ebicfu nga kucmama kecba defagoc
anemma nukporac anengandae, ifi anenggec Kristoac amma sogaianduae. Ni kucmamagoc kecma imohainoc kucnagoc anduae.
11 Ngeneng igocnugecac amma ngic kapaya isoc anduae. Ngeni ine
ngenaoc dengerenubau imoc ngereebac. Imoc yofiac, ni mameanec
kecbare sifu ngic aposoro engenatoa deandae, imoc yeneac mamea
mong mi kecduae.
12 Ni ngeneac botucfu uana serima mekecba ngeni negensinggegecdeac kucfaka hania hania nga faka mi hehena fingecngemmeu
aposoro yeneac ma imoc uanau fingectegeru henggec.
13 Amma kpebung goa yeneac botucfu sing modarai, imoc ifingoc
ngenigoc kecma modarai. Wiac mocgusac fede, ni dzofinacac arennu
ebic mong mi meficgengemmeai. Imoc henggec kopocsic andeu ngeni
kopocsicna imoc wabisia.
14 Ngenearu monggoc habadeac efaiduae, imocngo atac harebec
anude. Hama sebiac memeficac ebic mi ngemmebade. Nambarac
yeneng nonggo mang yeneac wiac mi mekpedzuc anggecde, kpac.
Nonggo mang yeneng ine nambaracfocngina yeneac wiac mekpedzuc
anggecde. Imocac dzofinacngina mebadeac mi habade, kpac. Ni ngenanggac amma habade.
15 Amma ngeneng kekecngina ngereeudeac amma dzofinac fenende,
imoc ubangerecgoc naric meficngunuma faingemmebade. Nga imocsac
kpac, ni ifingoc neanna kekec hafoangoc ngeneac amma naric wabade.
Ni ngeneac heresongotoa negenduae, imocac ngeni ifingoc neac songo
kapia naric negembisia.
16 Ni ebic mong mi meficgengemmeai, ngeni imoc yagucnoc negendae.
Nga dekerecfu me ikocfu wiacngina mong mi wangecngunuai.
17 Amma ngic sueyunuba hagec, yeneng neac negensima wiac mong
mi wangecngunugec, kpac.
18 Amma neng Tito ngenearu haudeac edema yegoc tosonina mong
sueyuruba haoc. Hama Titongo ifingoc wiac mong mi wangecngunuec.
Neri Asu mocgu nerahafoc modacemema hanititinira mocgungoc tima
kecdipe.
19 Neni ngenearu hama hanianina dema ngeneac kicfu
mengereemenideac dedae, ngeni imoc mi negensibisia. Tosofocna,

neni ine Kristogoc kpeketahema kecma Anutuac kicfu yoac denide.
Ngeni nanggengununi yadiseri anggecdeac ua sasawa menide.
20 Ni ngenearu hama ngenemba ngeni neac songo mi modacgecde
nga ngeneng ifingoc neac mi angemmeude, imocac kengecnude. Ngeni
gubekisang kecma enacfu faifai amma yoacngina deendema kerac-
mangang nga herebu angemmema sebingina meemma yoackpekpegoc
kecma uba mocgu mi kecandae, ngeni siringina ifia hembaiac kengec-
nude.
21 Nga haba ngicngac homac ngenearunac kopocsic meficgema faka
wonongagoc nga sero faka mekecma sicsauc kekec mong mi wagec, imoc
hemma kiac ubamangang amba Anutungo ngeneac kicfu memanuba-
cac kengecnude.

13

1 Ni monggoc ngenearu habeso negenduae, imoc haba nasona harebec
anude. Yoac yofi oho ohoya fede,

"Ngic yohockang me harebec yoacngina mocgu anudeu ngeni kopoc-
sicmeme yoara naric isinggema foraya degecde." *(Dedeseri 19:15)*

2 Anu ni naso dzongiau hama kopocsicmeme nga kpebungtoa ngeni
gorongina kpema yoac edengunuai. Nga yaguc ngenigoc tacbai ifi isoc
yoac imoc hereau kecma monggoc ohongemmeduae. Ifiac amma ni
monggoc ngenearu dzigene habade, imohai ngicngac goa ngeni kopoc-
sicfunac ubamereng mi anggec, ngeni demeting seria angemmebade.
3 Kristo ye ngenearu uaya kucmamaya kpac, yeng ua kuhagoc meande.
Nga enacnau yoara deanduae me kpac imocac kpesi kpesi ngenearunac
haec. Ni dzigene hama demeting angemmeba yeac kucfu yoara deand-
uae, imoc negentegecgecde.
4 Ngic yeneng ye gagabuu mariponnu kpegec homeec. Homeu Anutungo
ye nanggeu yacma yaguc yeac kucfu kecde. Neni yegoc torokpema kuc-
mama kecma yearu kpeketaheni Anutungo nanggenunuu yeac kucfu
ngenearu ua menide.

5 Nga ngeni negen negensinggoc kecdae me kpac, imocac ngenaoc
tembuc tembuc tobangemema isingemebisia. Nga Yesu Kristongo uba-
heregau mi kecdeu ge faitobannu makpenade, imoc negentegecbesena.
6 Nga neni faitobannu mi makpeing, ngeni imoc meficgegecdeac ne-
gensiduae.
7 Ngeni faka nga angammeme gombunga angkecma kopocsic mong
mi meficgegecde, imoc Anutu numumikecdimbe. Neni ngicngac yeneng
dengerenunugecdeac ngeneac mi numuandimbe, imocac goa yeneng
neneac negemmanganeandae.
8 Neni yoac nga faka fora naric mi kpenide, neni yoac nga faka fora
nanggenide.
9 Neni kucmama kecmina ngeneng kucnginagoc kecgec ubangerec
negendimbe. Nga ngeni Kristoac kpeteu yadiseri anggecdeac ifingoc
numukecdimbe.
10 Anutungo uayoac nenu ni ngicngac negen negensinggoc yadiseri
anggecdeac ua mekecduae. Nga memanganengunubadeac mong mi
deec, kpac. Imocac ni hereau kecma ngeneac kibi yomoc ohoduae.
Kecma ngenearu habade, imohai demeting yoac seria naric wabade.

11 Negen negensinggoc tosofocna, ni yoac desima yofi deduae, ngeni
ubangerecgoc kecma mengereemema meseriemema ruae meficgema
uba mocgu kecbisia. Ifi anggec Anutu, songo nga ruae minginango,
ngenigoc kefude.
12 Ngeni wenacngerec angemema titikokoc kpetiac angemebisia. Ng-
icngac kpetiac sasawa yeneng wenacngerecngina suegec ngenearu
hade.
13-14 Kebunina Yesu Kristoac danggunuc nga Anutuac heresongogoc
hoangemekekec amma Tiri Asugoc ureckekec, imocngo ngicngac sa-
sawa ngenearu fekecbeso.

Paurongo
Garata Kpebung Yeneac Kibi
Ohoec

1 Aposoro Pauro nearunac. Ngic yeneng uayoac yomoc mi nenggec
nga ngic mongngo ifingoc ua yomocac sing mi meficgenenec, imoc kpac.
Imoc Anutu Manggacngo, Kristo homecfunac megboriec, ye nga Yesu
Kristo yereng sing imoc meficgenenocac ua yomoc mekecduae.
2 Ni nga tosofocna nenahafoc kecdimbe, neneng Garata kpebung
ngeneac kibi yomoc faingemmedimbe.
3 Danggunuc nga ruae Manggacnina Anutuarunac nga Kebunina Yesu
Kristo yearunac ngenearu febeso.
4 Ye Mannina Anutuac negen negeng nga songoya modacma nenang
kopocsicac amma yengena kekeha waec. Ifi amma naso mangana
yofinenggac kecdimbe, imohacnac meicnunuec.
5 Imocac amma yearu dedengerec wisic wisickea kpac fekengkecbeso,
imoc fora.
6 Anutungo Kristoac wosoefacfu ye modacgecdeac ngeni kpacn-
gunuec. Amma ngeni ine ye bic yombong wama kengkecma siduc
gombung siriha monggac kedzac faima modackecdae, imoc hemba
wiac mangana yombong anu imocac negen negengua homac mema
warecngunuduae.
7 Amma siduc gombung siriha mong imoc mi fede. Ngic goango ine
Kristoac siduc gombunggac siriha netohogecdeac ayemmeu ngeneac
uba mesufu angkecdae.
8 Nga siduc gombung neneng bic edekpou angemmeing, imoc ine
neneng me kurumennunac angero mongngo, imoc netohoma siriha
mong edekpou angemmeudeu ye sowecyoacac bageu kecbeso.
9 Nga yoac bic deing yoc monggoc deduae, ngeni siduc gombung
bic negemma hoanggegec, ngic mongngo imoc netohoma siriha mong
edekpou angemmeudeu ye sowecyoacac bageu kecbeso.
10 Anu ni yaguc yoac deduae, imoc ngic yeneng negen
ngereenugecdeac mi deduae. Imoc Anutungo negen ngereenuudeac
amma deduae. Amma ngic yeneng neac negenggec ngereeudeac ua
mebai dede Kristoac wanacngic naric mi kecbai.
11 Tosofocna, siduc gombung dekperagianduae, negen negeng imoc
ngic dedeunac kpac, imoc edengunubadeac negenduae.
12 Ngic mongngo deu negenai me mongngo mi kpounenec, imoc kpac.
Yesu Kristo yengenaoc imoc ine kpefinnu mekperagima kpounenec.
13 Ni warac yudangic yeneac negen negeng arennu kecma faka anai,
ngeni imoc bic negendae. Nga Anutuac kpebungfora efea mi yunukpo-
rac ayemmema memanganeyunuai.
14 Nga yudangic neneac dedeseri nga fakau negen negennango
yadikecma yudangicngac ogofocna yeni homac feracyunuai. Amma
esangabofocnina yeneac singyoac negemma herena gerec dzeu imoc
meserikefai.
15 Nenggac heremanau tacbare Anutu yengenaoc meisinnuma wosoe-
fahaac kpacnuec.

16 Amma yeng songea modacma Medaha yengenaoc mewakenuu ni
Medahaac siduc imoc bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmi-
dae, yenearu dekperagibadeac ifi anec. Anu ni naso imohaingoc kemma
dafi ambadeac ngic goa dekpesi mong mi ayemmeai.
17 Amma ngic warainemma aposoro anggec yenembadeac
Yerusarennu mi kenai, kpac. Ni ine Arabia bangecfu kemma monggoc
Damasko dzigeneai.
18 Ihai kecbare kifa harebec wisickemanu Kefa hembadeac
Yerusarennu kemma uameme 15 yegoc kefai.*
19 Amma imohai kecma aposoro mong mi yenenai. Ni Kebuac munea
Yakobosac henai.
20 Yoac ohoduae imoc ikoc kpac, imoc Anutuac kicfu deduae.
21 Anu imocac ngadeau Siria nga Kirikia prowinsiu kemma kefai.
22 Nga Yudaia bangecfu Kristoac kpebung kecdae, yeneng ni mi negen-
nugec.
23 Goa yeneng yofi degec negenggec, “Ngic ye warac nunukporac
anemmeec, ye negen negensinggac siduc gombung memanganeecngo
imoc yaguc ngicngac edekpou ayemmekecde.”
24 Yeni ifi dema neac amma Anutu dengeregec.

2

1 Anu kifa 14 wisickeu ni monggoc Yerusarennu kenai. Naso imohai
Banabagoc neri Tito hesickede nenahafoc kening.
2 Ni Yerusarennu kembadeac Anutungo kpefinnu edenuec. Ihai
kemma siduc gombung bangec monnunac ngicngac Anutu mi negem-
migec, yenearu sing edekpou ayemmekefai siduc imoc ngic enara degec
kecgec, yeni tembuc tembuc dekperagiyemmeai. Ni warac nedziai nga
yaguc nedziduaengoc, uana imocngo sicsauc amma fora kpac ambacac
yoac imoc dekperagiyemmeai.*
3 Anu Tito grikngicngo nigoc haec, ye sebi tosea herecgegecdeac enara
yeneng mong mi degec.
4 Ngic goa tosofocnina mi andae, yeneng ine Titoac ifi degec. Yeni
sing eseaac bageu fainunugecdeac hama botucninau kecma Kristongo
witicfunac menunuec, imocac kickitong kecdae.
5 Nga siduc gombunggac yoac fora ngenearu seria feudeac neneng
naso monggac ngic ifia yeneac yoac bageau mong mi kefing, kpac.
6 Anu ua mekecduae dema ngic enara yeneng imohai wiac mong
torokpema ambadeac mi edenugec, kpac. Nga yeneng warac dafi
kecgec, imoc naric mi debade. Anutungo ngic sebiacsac hemma ngic-
ngac mi isingyunuude.
7 Yeneng ine faka fora yofia hemma mariu meme anggec. Anutungo
Petoro ngic sebi tosangina herec herecgea yenearu siduc gombung
dekperagiudeac uayoac miec, ifi isocngoc ni ngic sebi tosangina mi herec
herecgea, yenearu siduc gombung dekperagibadeac uayoac nenec.
8 Anutungo Petoro ua kucgoc meudeac fenggemiu, yeng ngic sebi
tosangina herec herecgea, yeneac botucfu aposoro ua meec. Nga ni ifi
isocngoc ua kucgoc mebadeac fenggenenu bangec monnunac ngicngac
Anutu mi negemmidae, yeneac botucfu aposoro ua mekecduae.

---

* **1:18:** Kefa imoc Petoro. Yesungo kpara mong ifi miec. * **2:2:** Paurongo yoac heima nedzi nedziac yoac homac dede.

9 Anu kpebunggac ngic wotunga degec, Yakobo nga Kefa amma
Yohane, yeni Anutuac danggunuc fenenec, imoc hentegecma yeni ni nga
Banaba nerigoc uba mocgu amma marinira mema yofi degec, “Ngeri
bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yenearu siduc gom-
bung dekperagibesera nga neneng ngic sebi tosangina herec herecgea,
yenearu siduc gombung dekperaginide.”
10 Ifi dema yoac mocgusac yofi torokpegec, “Ngeni ngicngac
makpekpea, yeneac ebic negensibisia.” ifi degecac ni imocnoc negemma
mamangkima ua serima mekefai.

11 Anu Petorongo Antiokia hama sing segeec. Imocac amma ni namma
kopocsic anec, imoc edeai.
12 Yakoboarunac areng goa mi hamagec ye bangec monnunac ngic-
ngac yenigoc yaka nekefec. Nga ngic sebi tosangina herec herecgea
arengfora goa hasikegec, imohai ye kengec amma bangec monnunac
ngic wayunuma yenigoc monggoc mi tarec.
13 Ifi anu yudangic tosea yeni ifingoc yegoc sebimeme anggec. Nga
Banabango ifingoc ikoc fakangina modacma sing segeec.
14 Anu yenemba, yeni siduc gombunggac yoac foraac faka mi
modacgec, ni ngicngac sasawa yeneac kicfu Petoro yofi edeai, “Ge yu-
dangicnoc amma yudangic fakanina wama bangec monnunac ngicngac,
yeneac faka modacannec, ge ine bangec monnunac ngic, yeneng yuda
neneac faka modacgecdeac fakagau edzacyunnunec, imoc mi ngereede.”

15 Neni yuda arennunac fingering nga bangec monnunac ngicngac
Anutu mi negemmidae, kopocsicmeme areng yenearunac mi fingering.
16 Ngic mong ye Yesu Kristo negensinggedeu Anutungo yeac ngic
dindingac demiude, imoc negendimbe. Ngic mong ye dedeseriyoac
modacma kecde, Anutungo ye dindingac mi demiude, kpac. Nga Anu-
tungo negen negensinninaac amma dindingac denemmeudeac neni
dedeseriyoacac sing wama Yesu negensinggema kecdimbe. Imoc yofiac,
ngicngac dedeseriyoac modacandae, Anutungo yeni ngicngac dindingac
naric mi deyemmeude, kpac. Ye ngicngac Yesu negensinggema kecdae,
yeni ine dindingac deyemmeude.

17 Goa yeni neneac yofi dedae, “Ngeni dedeseriyoac wama kopocsic
meficgedae.” Ifi febac dede Kristongo kopocsicac sing meficgengemme-
bac nga ifi kpac.
18 Ni wiac bic wama meickeai, imocac tataha monggoc mengerebadeu
kopocsic meficgebai. Nga ni ine faka eseaac tatac monggoc mi mengere-
bade, kpac.
19 Ni Kristogoc mariponnu momoc nugec nanic. Nga Anutugoc
kecbadeac amma dedeseriyoacngo kopocsicna edzacnuu Kristogoc
homema yoac imoc wayai.

20 Imocac amma ni neannaoc monggoc mi kecduae. Kristongo neac
ubaheremanau kecde. Imocac yofinenggac kecma Anutuac Medac
negensinggeba yeng kekecnau mewakenude. Yennoc heresongogoc
hoannuma neac amma yengena kekeha waec.
21 Anutuac wosoefac ubanango mi waduae. Ngic mong ye
dedeseriyoac modacande, Anutungo ye ngic dindingac imoc naric
mi demiude, kpac. Imocac amma Yesungo mariponnu homeec.
Dedeseriyoac kuhagoc febac Yesungo mariponnu naric mi homebac.

3

1 Garata ngic, ngeni negen negentegecngina kpac yombong. Yesu
Kristo mariponnu kpegec nanec, ngeni imoc negentegecgecdeac kicng-
inau yoac soha kpoungemmeing. Nga ngic mongngo ine kundunggac
faka mong angemmema negen negengngina mesufuu ngeni ifi isoc
kecdae.
2 Ngeni yofi isinggebisia, neni siduc gombung edengununi ngeni
imoc negensinggema Asu megecnoc. Ngeni ine angammemenginango
dedeseriyoac modacgecac amma Asu mi megec, kpac.
3 Ngeni Asugoc kekecngina hanahegecngo yaguc ine uba eseaac uau
monggoc kecdae, imoc mi ngereede. Ngeni kapafaka yombong andae.
4 Ngeni warac Yesuac amma kpendzengtoa kpegec. Nga yaguc ine
imocac fora engsac wadae.
5 Ngeni Abrahang isoc Anutuac yoac negemma negensinggegecac
Asungo hama kucfakaya botucnginau mekecde. Nga faka imoc
dedeseriyoac mekecdaeac amma mi fingecde.
6 Imoc yofi fingerec,
Abrahang ye Anutu negensinggeu Anutungo ye ngic dindingac demiec.
(Fingec fingec 15:6)
7 Imocac amma ngicngac Anutu negensinggema kecdimbe, nenang
Abarahanggac medacfora, ngeni imoc negentegecbisia.
8 Nga Anutungo bangec monnunac ngicngac, yeni negen negensingngi-
naac amma dindingac deyemmeude. Ye imocac siduc gombung warac
Abarahang edeec nga imoc mitikibiu yofi oho ohoya fede,
"Bangec monnunac ngicngac, yeni sasawango gearu hama kenecgoc
anggecde." *(Fingec fingec 12:3; 18:18; 22:18)*
9 Abrahangngo Anutuac yoac negensinggeec nga ngicngac yeneng Anu-
tuac yoac negensinggedae, yeni Abrahanggoc kenec megecde.
10 Ngicngac yeneng dedeseriyoac tobanggema tofohokecdae, yeni sa-
sawango sowecac bageu kecdae. Mitikibiu imocac yoac mong yofi oho
ohoya fede,
"Ngicngac dedeseriyoacfu wiac oho ohoya fede, imoc wama mi modack-
ecdae, yeni sowecac bageu kecdae." *(Dedeseri 27:26)*
11 Mitikibingo ifingoc yofi dede,
"Ngic mong ye negen negensing arennu kefude, Anutungo ye ngic
dindingac demiude." *(Habakuc 2:4)*
Nga mong ye dedeseriyoac modackecde, Anutungo yeac dindingac mi
demiude, kpac.
12 Dedeseriyoacngo negen negensinggac yoac mi mekperagiude. Nga
yoac mong yofi ine dedea,
"Ngic mong ye yoac imoc modacma kecde, yeng imocac manau kefude."
(Sesememe 18:5)
13 Yesungo donina mema dedeseriyoacac sowecfunac bummenunuec.
Nga yoac yofi oho ohoya fede,
"Ngic sasawa icfu gbedicyunugec nanggec, yeni sowecnginagoc."
(Dedeseri 21:23)
Ifi feecac dedeseriyoacac sowecngo Kristo sendenggeu yeng
dedeseriyoacac sowecfunac menunuec.
14 Anutungo kenec Abrahang miec, imocngo Yesuac amma bangec mon-
nunac ngicngac, yenearu kendarudeac Yesungo bummenunuec. Ifi anu

Anutungo yoac deseriec, imoc modaru nenang Yesu negensinggeni Asu nemmeec.
15 Tosofocna, ni ngic fakanina fede imocac sirihau edengunuba negenggec. Ngic mongngo maridzominggac yoac deserima deu ngic mongngo imoc naric mi kpeude nga yoac mong imocac witiau mi torokpeude.
16 Anutungo Abrahang nga bangeha yeri wiac goa yemerudeac yoac dedzege anec, imoc ye bangecfora homac yeneac mi deec. Ye ine ngic mocguacsac yofi deec, “bangecga.” Nga ngic imocnoc Kristo. *(Fingec fingec 12:7; 13:15; 24:7)*
17 Ni imocac amma yofi deduae, Anutungo Abrahanggoc dzadzahac deseriec nga kecma kifa 430 wisickemanu Mosegoc dedeseriyoac fingerec, imocngo dzadzahac esea naric mi kpeude me meickeude.
18 Manggac mongngo maridzominggac yoac mong mi deude isoc nambaracfora yeni dedeseriyoacac sing modacma maridzomingngina megecde. Nga Anutungo Abrahang wiac miec imocngo maridzominggac yoac modarec.
19 Ifi anudeu dedeseriyoac nocac faifaia fede? Imoc yoackpekpeac amma faifaia fede. Abrahanggac bangeha ye mi fingecmanu Moseac dedeseriyoacngo kuhagoc feec. Bangeha yeacnoc maridzominggac yoac oho ohoya feec.
Anu angero yeneng ine dedeseriyoac mema uba mocgu fingerudeac hengising ngicngina Mose migec.
20 Hengising ngic ye ine areng mocguac yoac mi deude. Nga Anutu ye mocgu amma yengena yoacacsac deude.*
21 Anutungo Abrahanggoc yoac dzegeec, imoc dedeseriyoacngo mi kpede, imoc kpac yombong. Anutungo dedeseriyoac nemmeec, imocngo kekecseri meficgenemmebac dede ye dedeseriyoacac amma ngicngac dindingac denemmebac, amma ifi mi fingerec.
22 Ngicngac Yesu Kristo negensinggema Abrahanggac dedzegeyoac hoanggekecdae, yeni maridzomingngina megecde. Imoc fingerudeac mitikibingo ngicngac sasawa kopocsicac bageu faiyunuec.
23 Negen negensingngo mi femanu neni witicamau tacni, dedeseriyoacngo garennunuec. Nga negen negensingngo fingeru ebic imoc kpac anec.
24 Nga dedeseriyoacngo garennunuu kecminangoc Anutungo negen negensinnu dindingac denemmeudeac Kristongo fingerec.
25 Nga naso yomoc negen negensinggac sing dindingac kekec bic fingerec. Imocac amma dedeseri garenggac bageu monggoc mi kecdimbe.
26 Ngeni sasawango negen negensinnu Yesu Kristogoc kpeketahema kecma Anutuac medacfora andae.
27 Nga ngicngac Kristoaru doku nadzicgec, ngeni sasawa siricngina yofi, Kristongo wambangina anu ngeni ye heigec kemeec.
28 Imoc yudangic me grikngic me wanacngic minginagoc me ngic witiha kpac, ngic me ngac, ngeni areng mong mong mi andae, ngeni sasawango Yesu Kristoaru kpeketahema areng mocgu andae.
29 Nga Kristogoc kpeketahedaeu Abrahanggac bangecfora kecma Anutuac yoac dedzegegoc kpeturanggema maridzominggac areng Kristogoc anggecde.

---

* **3:20:** Imocac amma yoac dedzege Anutungo Abrahanggoc meec imocngo Moseac yoac ferahede.

4

1 Ni yofi negemma deduae, medac mongngo maridzominga yeac
anudeac negemma medacbisic amma imocac tomai kecde, ye kpara
kpac kecma wanacngic isoc kefude.
2 Ye yengena garenggac bageu amma hiedzo garenggac bageu kecma-
nungoc mamango naso deec, imoc hasikeu finaha tiu enude.
3 Nenang ifingoc ifi kefing. Nambarac kecminangoc bangecac hade-
hade yeneng wanac menunugec yeneac bageu kefing.
4 Kecmina naso dedea, imoc hasikeu Anutungo yengena Medaha sueu
maec. Ye dedeseriyoacac bageu ngacfu fingerec.
5 Fingecma ngicngac dedeseriyoac bageu kecdimbe, nenang ihacnac
yungecnunuu erema yengena medahaac tatac menideac maec.
6 Ngeni nambaracfora andae, imocac amma Anutungo Medahaac Asu
sueu hereninau kecma yofi kiackecde, “Manggac, neac Manna.”
7 Imocac amma, ge monggoc wanacngic mi annade. Ge Anutuac
medactatac mena yeng maridzomingga dedea, imoc genude.
8 Anu ngeni warac Anutu mi negenggec nemu yeneng wanac men-
gunugec. Amma nemu imoc yeni Anutuac siric isoc kpac.
9 Ngeni yofinenggac ireckema Anutu negemmidae me yofi naric deba,
Anutungo ngeni bic negengngunuu kecdae. Nga ngeni monggoc dzi-
genema bangecac hadehade makpekpea nga kucngina kpac, yenearu
monggoc kemma yeneac wanac areng anggecdeac negendae, fakangina
imocngo obohode.
10 Amma ngeni uameme goa nga afo goa nga kpefinnu naso hemma
kifaac siriha naso hania haniaac negenggec fora anu imoc modacma
kecandae.
11 Nga uatoa ngenearu meai, imocngo fora kpac ambacac amma
negengyohoc anduae.
12 Tosofocna, ni ngeni isoc kecduae, imocac ngeni ni isoc anggecdeac
desambic amma edengunuduae. Nga ngeneng mong mi memanga-
nenugec.
13 Sebiugeng ebicnagoc amma naso imohai hanahema siduc gombung
dekperagingemmeai, imoc bic negendae.
14 Nga sebinaac ebicngo ngeni tobangngunuec, fora nga ngeneng mi
negemmanugec amma mi wanugec, kpac. Ngeni Anutuac angero mong
me Yesu Kristongo haec, ifi garenggebau isoc ni hoannuma garennugec.
15 Anu yaguc ine songongina engsac kpac ande. Ngeni warac songo
homac negemma kicgbomangina mesima nenggecdeac siriha anggec,
ngeneac gombung imoc hepuc amma dekperagiduae.
16 Ni goroyoac edengunuba ngeni neac yoac wagec, imocac obohod-
uae.
17 Ngic wangecngunubeso angkecdae, yeneng ngeni yenigoc
torokpema nanggecdeac gereagoc yombong dekecdae. Amma yeni
ngeneac gombunga mong mi negensidae, kpac. Ngeneng yoacnginaac
songo negemma yenearu torokpegecde, imocac ine ayemmede.
18 Ni ngenigoc kefai, imohai faka gombunga modacgecdeac uatoa
megec. Amma faka gombunga modacgecde, uatoa imocac nasosoc
mekecbisia.
19 Nambaracfocna, ni ngeneac amma monggoc kpendzeng gadze isoc
nikecde, ifi angkecbare Kristongo ngeneac hereu fingectegecbeso.

20 Ni ngeneac negemma dafi ambade, imoc obohoyombonggema negen negeng ua mekecduae. Amma ngenigoc yofinenggac kecbai dede goroyoacna seria naric wama yoac yumea deba ngeni imoc modacbau.
21 Anu dedeseriyoacac bageu kecbeso angemmedeu, ngeni kedzac faima yoac yomoc negembisia,
22 Abarahang ye medahora yohockang, mitikibiu yoac ifi oho ohoya fede, medac mongngo enema yombong, yearunac nga mong ine wanacngac yearunac.
23 Nga medaha wanacngac yearunac, ye sebiac arennu fingerec nga enemaarunac yombong fingerec, yeng Anutuac dedzegeyoac feec, imocac arennu fingerec.
24 Ni yoac heima yofi deduae. Ngac yohockang yeri dzadzahac yohockanggac onga andape. Dzadzahac mong imoc Sinai tikiu Arabia bangecfu yoac dedzege anggec, imocac nambaracfora yeni wanac kekecac bageu fingeckecdae, imocngo Haga ande.
25 Amma Yerusareng imoc Hagaac ongea ande. Yerusareng ye yaguc yengena nambaracforagoc wanac areng amma witicfu kecdae.
26 Nga wi kurumennu Yerusareng mong witiha kpac, imoc nenang nonggonina yombong.
27 Nga yoac yofi oho ohoya fede,

"Ngac kufing sabacga kpac, ge sogac sogaigoc kecna. Nga ngac gadze mong mi giec, ge kucgoc sogaima arohona. Ngac kosic yeac nambaracfora homac, kpetenginango ngac eweagoc yeac nambaracfora kpetengina feraheude." *(Yesaia 54:1)*

28 Tosofocna, Anutungo Abrahanggoc yoac dedzege anu Isaka fingerec, ifi isocngoc Anutungo Yesuac amma yoac dedzege meficgeu yengena nambaracfora fingering.
29 Ngic sebiac arennunac fingerec, yeng naso imohai ngic Asuac arennunac fingerec, ye kpekporac ammiec, siric imocngo yaguc fede.
30 Nga mitikibingo imocac negensima yofi dede,

"Ge wanacngac medahagoc kporacyuruna kenec, nocac wanacngac yeac medahango enengyombonga yeac medacgoc maridzoming naric mi meecde, kpac." *(Fingec fingec 21:10)*

31 Tosofocna, imocac nenang wanacngac yearunac kpac, nenang ngac enema yombonga yearunac.

5

1 Nenang witiha kpac kecnideac Kristongo witicfunac yungecnunuec, imocac ngeni serima nambisia. Ngeni monggoc wanac kekecac bageu faingunubauac henghomema kecbisia.
2 Negendae, ngeni sebi tosangina herecgegecdeu Kristoarunac memefic mong mi megecde, ni Paurongo imoc edengunuduae.
3 Ngic sebi tosangina herecgegecdeu yeni dedeseriyoac hafoangoc tofohoma modacdacbisia, imoc serima monggoc edengunuduae.
4 Nga ngic Anutuac kicfu dindingac nanggecdeac dedeseriyoac modacgecdeac negendae, ngeni Kristoarunac kperecgeemema yegoc monggoc mi kpeketahama Anutuac wosoefac wama ngadeau kecgecde.
5 Nga Asungo wangecnunuu neni negen negensinnu kecni Anutungo dindingac kpacnunuude, imoc menideac tomai kecdimbe.

6 Nenang Yesu Kristoaru kpeketahama kecnideu sebi tosea herec
herecgea me mi herec herecgea, imocngo wiac engena mi ande. Negen
negensinninango heresongogoc hoangemema mekecnide, imocngo fora
ande.
7 Amma ngeni mitiac sinnu nedzi nedzi gombunga nedzimagec ngic
merang singngina hedzickeu yoac fora wama kecdae.
8 Anutungo kpacngunuec amma yeng faka ifia anggecdeac mi
fenggengunuec, kpac.
9 Yis kapianecngo uuha sasawa sokodarude.
10 Nga Kebugoc kpeketahema ngeneac negemma yofi negensima kecd-
uae, ngeni neac negen negeng imoc modacma kecma negen negeng goa
wagecde. Nga ngic mong ye negengyohoc meficgengemmekecde, yeng
kopocsicac turunga meficgeude.
11 Tosofocna, sebi tosa herec herecgea sing imoc mi dekperagiduae,
sing imoc bic wayai. Imocac amma ngic yeni nukporac anengkecdae.
Ngic yeni sebi tosangina herecgegecdeac kpouyemmebai dede ngicngac
yeni mariponggac yoacac ngaba mi ambau.
12 Nga ngic goango yoacnina kpekecma negen negengngina mesufuma
kecdae, yeni sebi tosangina hafoangoc herecgema meickegec ngereebac.
13 Tosofocna, ngeni witicngina kpac kecgecdeac Anutungo kpacn-
gunuec. Ngeni witicngina kpacac amma ine degbedic yoac dema uba
esea modacgec mi ngereeude. Imoc mi fingerudeac ngeni songogoc
hoangemekecma wanacngic isoc kingang kpeemebisia.
14 Imoc yofiac, dedeseriyoacngo hafoangoc kpeturanggema yofi fede,
"Ge geangga anggengande, siriha imocngoc ngicngac ogofocga
heresongogoc hoangyunukecbesena." *(Sesememe 19:18)*
15 Nga ngeni ine ngenaocngoc enacngo ingiemema ewekpebuc ange-
mekecma memanganeemebauac garengngina meemebisia.
16 Ni yofi deduae, ngeni Tiri Asugoc heirima kengkecbisia. Amma
ngeni uba eseaac negensongo wama imoc mi modacbisia.
17 Uba eseango Asuac kekec kpeude nga Asungo uba eseaac kekec
kpeude. Yeri ngaba angemeandape, imocac ngeni wiac gombunga
ambesonga negengkecdae, imoc waandae.
18 Nga Asungo wangecngunuu kengkecdaeu dedeseriyoacac bageu mi
kecgecde.
19 Nga uba eseaac angammeme didiu yofi fingectegerude, Kaisero faka
nga sebiac songo hania hania.
20 Nemuac eweheihei kekec nga dzinac faka amma ngabagoc tohoeme
kekec, ngeni yoacngina ngabasiric angandae nga kichodung nga herebu
amma tusucnene faka, gurunegicgoc tohoeme kekec amma mitiareng
ikoha hania hania.
21 Imoc keracmangang nga doku seria negec uba mesufu ayem-
mekecde amma faka goa ifia. Warac edengunuai nga yaguc monggoc
gorongina kpema edengunuduae, ngicngac faka ifia modacandae, yeni
Anutuac eucererenggac maridzoming naric mi megecde.
22 Asuac fora imocngo heresongogoc hoangemema kekec nga uban-
gerec amma ruae nga modzotitia kpac amma faka yumea nga faka
gombunga amma negen negensinggoc kekec,
23 nga wosoefacgoc kekec amma faka nomana. Dedeseriyoacngo faka
ifia sasawa kpae mong mi heiude.

24 Anu Yesu Kristoac ngicngac yeni uba eseangina imocac hereyacyac
nga negensongogoc, imoc mariponnu bic kpegec homeec.
25 Asungo kekecnina meficgenemmeudeu, yengngoc kekecnina
garenggeu nenang ye modacbisina.
26 Modacma sebiengeng me keracmangang angemema mi tobangeme-
bisina.

6

1 Tosofocna, ngenearunac ngic mongngo sing feraheu ngic Asugoc
kecdae, ngeneng imoc meficgema ngic ifia uba yumeau edemengere am-
bisia. Nga ngenang ifingoc faitobannu makpebauac ine garengemema
kecbisia.
2 Ngeni botucnginau ebicngina fuama emekpesi kecbisia. Ifi amma
Kristoac dedeseriyoac hafoangoc modacgecde.
3 Ngic mong ye engena mi amma yengenaac negenu engena ande, ye
ine yengenaoc ikoc angemeude.
4 Nga ngeni tembuc tembuc angammemengina hengising ambisia.
Anu mongngo henu fakaya naric anu, imocac ubangerec yengenaaru
febeso. Femiudeu goa yeneac faka hemma imocgoc mi isinggebeso.
5 Ngic tembuc tembuc yeni ebicngina tembuc tembuc tofohogecde.
6 Kpoukpoufocngina Anutuac yoac kpoungemmeandae, ngeni yeneac
negensima wiacngina gombunga hendzicma yeneac noboha yemme-
bisia.
7 Anu ngeni ikoc angemebauac henghomema kecbisia. Ge Anutu
ikoc ammima naric mi tobanggenade. Ngic mong ye semeng mong
homerude, ye semeng fora siriha ifiangoc kpedziude.
8 Ngic mong ye uba esea arennu wiac homecande, yeng uba eseaac
arennunac foraya kpedziu manganema kpac anude. Nga Asuac arennu
wiac homecande, yeng imocac fora, kekeha wisic wisickea kpac kpedzi-
ude.
9 Imocac amma faka gombungaac kucmama mi ambisina. Nenang
modzotitia kpac kecma faka gombunga amma kecmina nasoyada hau
semeng fora gombunga menide.
10 Nenang nasonina fedengoc, imohai ngicngac sasawa faka gom-
bunga ayemmekecbisina nga arengfocnina Kebunina negensinggema
kecdae, yeni momoc gombunga ayemmebisina.
11 Henggec, neannaoc marinango kibi kuneng yombong ohongemme-
duae.
12 Ngic sasawa yeni sebi tosangina herecgegecdeac igocngunuma
dekecdae, yeni uba eseaac siricfu engena anggecdeac amma ifi degecde.
Amma yeni Kristoac mariponggac amma yunukporac ayemmebauac,
imocac ifi angemmekecdae.
13 Ngic sebi tosangina bic herecgegec, yeni yenaoc dedeseriyoac mi
tofohokecdaengoc. Yeni ine ngeneac negemma yenaoc kpac kuneng
megecdeac amma ngeneng sebi tosangina herecgegecdeac homac ayem-
meude.
14 Nga neng wiac monggac negemma kpacna mi miacbade, kpac
yombong. Kebunina Yesu Kristoac mariponggac amma bangecac wiac-
ngo mariponnu homeec nga neng ifingoc bangecac wiacac homemiaiac
negemma dedengerec angkecduae.

15 Ngic sebi tosa herec herecgea me mi herec herecgea imocngo wiac
engena mi ande. Nga Anutungo deu wiac gboria fingerec, imocngo ine
wiac engena ande.
16 Nga ngicngac singyoac imoc kekecnginau modackecdae, yenearu
ruae nga wosoefacngo witinginau febeso amma Anutuac Israe yenearu
ifingoc.
17 Amma yofi desiduae, ngic mongngo ni ubaebic monggoc mi nem-
beso nocac Yesuac kubehaac ebic sebinau mekecduae
18 Tosofocna, Kebunina Yesu Kristoac wosoefacngo ngeneac ongaa-
sunginagoc febeso, imoc fora.

Paurongo
Efeso Kpebung Yeneac Kibi
Ohoec

1 Ni Paurongo Efeso taonnu kpetiac areng kecdae nga Yesu Kristo
negensinggedae, ngeneac kibi yomoc faiduae. Anutungo negennenu
Yesu Kristoac aposoro anduae.
2 Mannina Anutu nga Kebunina Yesu Kristo yereac danggunuc nga
ruaetoango ngenearu fefeseri febeso.

3 Nenang Kebunina Yesu Kristo, yeac Anutu Manggac kenehebisina.
Kristogoc kpeturanggema kecdimbeac amma yeng kurumenggac kenec
Asuac arennu fedacde, imoc sasawa nemmeec.
4 Yennoc bicngoc yombong hanahema bangec kurumeng mi fingec-
manu kiwau ebiha kpac nga kpetiac kecnideac Kristoac amma negengis-
ing anemmeec.
5 Nga medacfora annideac ye songoya nga negen negenga modacma
Yesu Kristoac amma meisinnunuec
6 Amma ye Medackerengaac amma ubangerec yombong anemmeecac
nenang eweheimima dengerebisina.

7 Yesu Kristoac danggunucac dzohong imoc wakema fedeac nenang
yearu kpeketaheni ye sawango kirecgenunuu mangana meic meicke
fingerec.
8 Imocac dzohongau negen negentegec nga negen negeng fora men-
geredacma kpetinggenemmeec.
9 Amma yeac ubau wosoefacac negen negeng sufu sufuya fede, imoc
deserima yofi deireckenemmeec,
10 “Ni Kristo sueba bangecfu mama wiac sasawa bangecfu nga kuru-
mennu fede, imoc kpeturanggema oruha anude. Nga negen negeng ua
mema arenggema nasotoaya negenai, imohai fora fingerude.”

11 Ye areng imoc bicngoc negensima yeac amma maridzominnina
menideac negengising anemmeec. Ye wiac sasawa ubeau feec, imoc fora
fingerudeac ifi arenggeec.
12 Imocac nenang hanahema erema Kristoac amma kekecseri
menideac dedea, imoc negensinggedimbe. Nga Anutu kpara kengkena
dengerema afehebisina.
13 Ngeni ifingoc yoac fora negemma memengerecac siduc gombung
mema Yesu negensinggegec. Negensinggema ngeneng yeac anggecdeac
amma Tiri Asu ngemmeudeac deec, ye herenginau faima dzadzahacac
dzic ngemmeec.
14 Kurumennu finacnina fede, imocac dzadzahacac dzic Tiri Asu
ande. Imoc nenang nemmenemmea. Imoc mekecnideu Anutungo kuric
bangecfunac nambaracfora mesinununma menunuude. Imocac Anutuac
kuc nga kibikperagia dengerebesonga.

15 Anu ngeni Kebu Yesu negensinggeandae amma yeac kpetiac areng-
fora sasawa heresongogoc hoangyunuandae, yoacsiduc imoc negenaiac
16 ngeneac amma nasosoc negensima Kebu numumima dangge dema

17 yofi numuanduae, Kebu Yesu Kristo yeac Anutu, kibikperagiaac
Manggac, yeng negen negengtegec nga wiac sufu sufuya mekperac
kperagi Asu ngemmeu Anutu hafoangoc negemmigecde.
18 Yeng ubaac kicngina mekperagiu wiac kurumennu ngeneac tomai
fede, imoc negentegecbisia. Anutungo ngeni imoc mebesandaeac kpac-
ngunuec. Wiac imoc kuc nga kibikperagiagoc wake wakea fede. Ye
ngicngacfora kpetiac maridzomingngina imoc ngemmeudeac faiec fede.
19 Amma Yesu negensinggedimbe, nenannu yeac kuctoa engenango
ua mekecde, imocac hania ifingoc negentegecbisia.
20 Nga yengena kuha engena, imocngo Yesuaru ua meu homecfunac
megborima meemma kurumennu faiec foiau tacde.
21 Nga kia gamang nga ngickuneng amma kuc hania hania nga
sawakebangau kebuareng kecdae, yeneac engenatoa faiec tacde, imoc
naso yofinenggacsac kpac, imoc ifi fekengkecbesande.
22 Ifi amma wiac sasawa haniaac turumannu kpedzucyunuma oruc-
ngina anudeac gununggema kpebungfora yenearu faiu yeng wiac sa-
sawaac kunengngina kecde.
23 Anu yeni yeac forakebanga hanimaria anggec yeng imoc hafoangoc
sing hania hania meficgedacma sasawa mewakedacande.

2

1 Ngeni warac Anutuac sing ferahema kopocsicgoc amma ongaasung-
ina homemea kecma
2 bangectoa bangecac kekec nga sawaac hadehade yeneac ngictau
modacgec. Anu yaguc yoackpekpeac medacfora kecdae, yenearu ngic-
tau imocngo ua mekecdengoc.
3 Ngeni nga neni ifingoc nenahafoc warac yeneac arennu kecma
ubasebinina esea yeac songo nga negen negeng sasawa modaring.
Modacni Anutuac sowecngo witininau enec.
4-5 Nenang Anutuac sing ferahema kecni ongaasunina homemea
anec. Anu ye sifu negennemmema wosoefaha engena anemmema
heresongogoc hoannunudeac amma Kristogoc homecfunac nenahafoc
megborinunuec. Anutungo wosoefaha ngemmema kopocsicac ebic-
funac mesingunuu komoc kpegecde.
6-7 Ye Yesu Kristoac gombunggac amma wosoefac kpenemmema yegoc
torokpenunuec. Imocac ngadeau danggunuctoayaac dzohong mekper-
agiudeac Yesu Kristogoc megborinunuma yegoc kurumennu fainunuec.
8 Imoc yofiac, ngeni Yesu negensinggegecac yeng danggunuha ngem-
mema kopocsicac ebicfunac mesingunuu komoc kpegecde. Nga imoc
ngenang gombunggac kpac. Anutungo wosoefahaac amma wiac imoc
ngemmeec.
9 Imoc ngenang angammemeac kpac. Imocac ngic mongngo yenge-
naac negenu wiac engena mi ambeso.
10 Nenang Anutuac marikibi nga Yesugoc kpeturanggema kecni Anu-
tungo angammeme gombunga arenggema derecgenemmeec. Nga yeng
areng imoc modacma kecnideac denemmeec.
11 Imocac ngeni wiac yomoc negenggec febeso, ngeni warac bangec-
sebi arennu ngicngac bangec monnunac Anutu mi negemmima kec-
magec yudangic yeni sebi tosangina herec herecgeango ngeneac yofi
degec, “Ngeni imocngina kpac.” Faka imoc sebiu angana imoc ngicngo
memea.

12 Naso imohai ngeni Kristoa kpac kecma israengic yeneac arennu
torokpema mi kecgec. Nga Anutungo dzadzahacac yoac dedzege is-
raengicngac kpeyemmeec, imocac ngadeau kecgec. Ngeni bangectoa
bangec yomohai Anutua kpac kecgec nga kekec gombunga mong fin-
gecbesande, imoc mi negensinggegec.
13 Ngeni warac araing kecgec amma naso yofinenggac Yesu Kristogoc
kpeturanggema kecdae. Nga Kristoac sawango wangecngunuu Anutuac
hoannu sikedacma kecdae.
14 Kristo ye yengenaoc neneac ruaetoanina. Yudangic nga ngicngac
bangec monnunac, nenang botucninau kpae feu yeng imoc hendzicma
ngaba imoc meickeu kpac anec. Kpac anu ye yengenaaru kpeturan-
nunuu habu mocgu aning.
15 Nenanggarunac ngic gboria mocgu fingerudeac ye sacfusia faima
dedeseriyoac manau nonoyoac fede, imoc sasawa meickeec. Ifi anu
ruaetoa fingerec.
16 Ye mariponnu homema namma habu yohockang ngabagoc tohoe-
mema kefing, nenang kpeturannunuu uba mocgu aning. Amma Anutu-
aru fainunuma sacfusiango kpeturannunuu ruae fingerec.
17 Yeng sikema araing nga wegenac kekeha momoc ruaeyoac dekper-
aginemmeu negening.
18 Asu mocgungo wangecnunuu ngeni nga neni kpeturanggema
Manggacac hoannu naric hama nannide.
19 Imocac naso yofinenggac kuriha monggoc mi kecdae. Ngeni Anu-
tuac ngicngac kpetiacgoc kpeturanggema ama mingina anggec. Amma
yofinenggac Anutuac arengfora kecdae.
20 Ngeni Anutuac ama mengununguunuya. Aposoro nga profete ne-
neng serengunudimbe amma Yesu Kristo yengenaoc hocwotung seria
ande.
21 Nenang sasawango yeac witiu torokpeu torokpe emma Asuac kucfu
yadiseri amma Kebuac womongyada kpetiac fingecyadi annide.
22 Asungo ngenearu ua mema ngeni ifingoc yearu meyadingunuma
torokpengunuu ngeni Anutuac ama fingecyadi anggecde.

3

1 Anu ni Pauro imocacnoc ngicngac bangec monnunac ngeneac amma
Yesu Kristoac witicngic anai kecduae.
2 Ngeni neac hania bic negendae. Anutungo danggunuha ngenearu
mekemba dema uayoac denenec.
3 Denemma negen negeng sufu sufuya didiu deficgenenec, yoac imoc-
noc wegena bic ohoduae.
4 Ngeni imoc osoma Kristoac yoac sufu sufuya hania negentegecduae,
ifi naric negenggecde.
5 Yoac sufu sufuya imoc Asungo aposorofora nga profetefora kpetiac
kecdae, yenearu deficgeyemmeec. Bicngoc ngic keceregec, yenearu ifi
mong mi dedea.
6 Yoac sufu sufuya imoc yofi, nenang Yesu Kristogoc kpeturanggema
kecdimbe amma Anutungo bicngoc nenanggac dedzege anec. Ngicngac
bangec monnunac nga yudangic neni maridzoming imoc nenahafoc
mekecnideac siduc gombung imocngo dekperaginemmeu forakebanga
mocgu annide.

7 Ni siduc gombung imocac kingangkpekpe kecbadeac Anutungo
wosoefahaac ua nga kuc amma danggunuha nenec, imoc yengena kucfu
denenec.
8 Anutungo ubangerec anenu Kristoaru semengtoa fefea fede, imocac
siduha ngicngac bangec monnunac Anutu mi negemmidae, yenearu
dekperagiyemmebadeac ua imoc denenec. Ni ngic kpetiac sasawa
yenearunac mameanec nga yeng sifu ifi anenec.
9 Nga yoac sufu sufuya dekperagibadeac yoac yofi edenuma nenec,
Anutungo wiac sasawa deu fingecgec, ye negen negensufuya uba tem-
buha bicngoc hanahema negengerekefec.
10-11 Ye negen negentegectoaya imocac hania imoc bicngoc Yesu Kristo
Kebunina yearu arenggeu yaguc fora ande. Gareng areng nga areng
kuctoanginagoc sawau kecdae, yeni imoc negentegecgecdeac Anutuac
kpebungforango imoc dekperagiyemmebisia.
12 Anu Kristongo sing meficgenemmeu ye negensinggema kengec nga
ubayohoa kpac Anutuac hoannu naric fingeckecdimbe.
13 Imocac yofi edengunuba negenggec: Ni ngeni meficngunubadeac
kpendzeng witiau kecba imocac ubangina kuha mi mabeso, kpac. Imoc
memeficngina ambeso.
14-15 Imocacnoc nenang Mannina kecde, ye fafoc heimima numu-
mianduae. Yeng ngicngachabufora sasawa bangecfu nga kurumennu
kecdimbe kpac nemmeu yeac kpac nenannu fede. Ngeneac negemma
yearu yofi numuanduae,
16 "Anutu, ge kuc nga kibikperagitoagango Asugaac dzohonnu kuc
meficgeyemmeu ubaonganginango yadiseri ambeso.
17 Amma yeni Kristo negensinggegec geng yeneac ubahereu kecbesena
nga godongina heresongogoc kekecfu seria kecgecdeac meseriyununa.
18 Ifi anna yeni ngicngac sasawa kpetiac kecdae, yenigoc heresongogoc
kekecac hania wihacnac made nga edihacnac hade amma noboc noboc-
nac hade nga emuhacnac erede, imoc efaima negentegecbisia.
19 Amma Kristongo heresongogoc hoannunuande, imoc ngic negen
negeng sasawa ferahedacma fede, imoc ifingoc negenggecdeac nu-
mugenduae. Ammanu gearu ubaac semeng wake wakea, imocngo
mewakeyunubeso."
20 Anutu kuctoayango nenannu ua mekecde, yennoc ua hania hania
engena yombong meudeac kuc femide. Amma yeac uango nunumunina
nga negen negennina homac ferahedacde amma imoc wisic wisickea
kpac.
21 Kristo Yesu kpebungfora kpeturanggema kecma kecerebesandae,
ngeneac botucfu dedengerecngina yearu fekengkecbesande. Imoc fora.

4

1 Imocac ni Yesuac amma witicngicngo gorongina kpema yofi eden-
gunuba, ye kekec siriha monnu kpacngunuec, imocac sirihau kecbisia.
2 Ngeni yumea amma wosonomang hafoangoc kecma faka yumea
mekecma ubangerecfu modzotitia kpac tomai kecma heresongogoc
hoangemema nanggeemebisia.
3 Amma Asuac ruaeac witicngo dedecngunuu uba mocgu anggec.
Amma ngeni imoc herecgebauac seriyombonggema kecbisia.

4 Forakebanga imoc mocgu nga Asu ye mocgu, ifi isocngoc Anutungo
kpacngunuu wiac gombunga siriha mocgu fingecngemmeudeac negen-
sima kecdae.
5 Kebu ye mocgu nga negen negensing imoc mocgu amma dokunadz-
icngo mocgu.
6 Anutu mocgu, yeng Manggac urecnina mocgu amma engenatoanina.
Amma yeng ngicngac sasawa botucninau nga ubahereninasoc kecde.
7 Nga Kristongo yengena areng modacma kpebungfora nenang Tiri
Asuac danggunuctoyaac semeng, imoc hendzicma ubangerehaac wiac
tembuc tembuc denemmeecsoc, imoc mekecdimbe.
8 Imocacnoc yoac mong yofi fede,
"Ye wi sawau yombong emma witicareng witicyunuma wangecyununa
arengau kenggec yeng bangecngic wosoefac wiara yemmeec."
(Mitiyegec 68:18)
9 "Ye wi enec." Imoc eng mi dedea, ye waraima mama bangec manau
kemeecngo erema enec.
10 Ngic maec, yeng dzigenema emma kurumenga kurumenga fer-
ecgedacma bangec nga kurumennu wiac sasawa sokodacma kefudeac
enecnoc.
11 Amma yennoc ua yofi denemmeec, goa aposoro nga goa profete amma
goa siduc gombung dedekperagi areng* nga goa kpebung yeneac gareng
amma goa miti kpoukpou, ifi denemmeec.
12 Ngicngac kpetiac nenang miti ua kuhagoc mema Kristoac hanimari
nga forakebanga meyadini seriudeac ifi fainunuec.
13-14 Nenang nambarac kekec monggoc mi kecbisina, kpac. Anutu
medahango uayoac denemmeec, imoc negensima hania negen ne-
geng keme kemea mekecma yoara negensinggema uba mocgu amma
kecbisina. Nenang sasawa ifi kecma mitiu yadiserima Kristoac kpeteu-
soc, imohainoc kensikemina Yesu yengenaoc mewakenunuude. Ikoc-
ngic yeneng firang isoc ikocyoacfu sing segema sebiu faifaiyoac hania
hania kpounemmegec daracburuc kpema kengkpe hakpe mi ambisina.
15 Ifiac amma nenang heresongogoc hoangemema yoac fora
dekecbisina. Ifi anni haifakaninango hafoangoc fingecyadi ammanu
orucnina Kristo yearu kpeketahema fora menide.
16 Yeac marabeau uanina tembuc tembuc meni, ginongngo hanimari
nga wiac sasawa torokpedacma nanggeemeu forakebanga mocguyada
fingecyadi annide. Imoc heresongogoc hoangemeemeac fakau fin-
gerude.
17 Ni Kebuac kicfu gorongina kpema edengunuba negenggec: Ngeni,
bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yeni isoc monggoc
mi kecbisia. Yeni negen negengngina kpekeng kpehaac amma sing
obohoma kecdae.
18 Amma yeni negen negentegecngina mi fedeac kundung manau dz-
ingfong kpema ubaseringinaac amma Anutuac kekec ngadeau kecdae.
19 Yeni faka gombunga ngadehema gamea kpac kaisero faka nga kekec
sicsauhagoc modacma ubawonongngnagoc torokpeu torokpe kecan-
dae.
20 Nga ngeni Kristoac sing ifia mong mi negendae, kpac.

---

* **4:11:** Areng imoc yeni siduc gombung dekperagigec ngicngac ubangina heiu ubamereng anggec.

21 Kristoac yoac fora kpoungemmegec, ngeni imoc negenggec, imoc
negenduae.
22 Hensongongina manganango ubanegen negengngina esea meman-
ganeec. Ngeni faka ifia warac modackecgec amma ngeni imoc wabisia.
23 Tiri Asungo ubanegen negengngina megboribeso.
24 Amma Tiri Asungo ubanegen negengngina gboria meficgengem-
meu ngeni imoc heigec kemebeso, imocnoc Anutu yengena onga isoc
dindingac nga kpetiac yombong kecbisia.

25 Amma nenang sebi mocguac oruc kickedzac nga hanimaria kecma
meficemema kecdimbeac ngeni sasawa faka ikoha wadacma yoac fora
tosofocngina yenigoc denegeng amma kecbisia. *(Dzekaraia 8:16)*
26 "Ngeni herengina buu kopocsic mi meficgebisia." *(Mitiyegec 4:4)*
Nga ngeni herebu mekecmagec wenackiwango mi kemebeso.
27 Ngeni mangana mingina ama mi heimibisia.
28 Hamangecmeme ngic ye hamangec wama mariango ua fora mema
semeng meficgema ngic makpekpea meficyunubeso.

29 Ngeni isi enacnginaunac mong mi erebeso, kpac. Yoac deandae,
imocngo ngicngac yoacngina negemma ebicnginasoc meficyunuma
yadiseri anggecdeac meseriyunubesonga.
30 Ngeni Anutuac Tiri Asu ubaebic mi mibisia. Anutungo ebicfunac
yungecngunuudeac naso faiec, imohai nanggecdeac dzadzahacac dzic
Tiri Asu faingemmeec.
31 Botucnginau mundang kpema kekec mi febeso nga ngeni ngaba
nga herebu faka wabisia. Amma ngeni yaipararac nga enacfu faifai mi
ambisia. Ngeni mangana imoc sasawa wadacma ukudacbisia.
32 Ngeni ruae nga wosoefac amma ubamangang angemema kecbisia.
Anutungo Kristoaru kopocsicngina waec, ifi isoc ngeni ifingoc ngenaoc-
ngoc kopocsicngina waemebisia.

5

1 Ngeni Anutuac songonambaracfora, imocac ngeni ye isoc amma yeac
kekec modacma kecbisia.
2 Kristo ye ifingoc heresongogoc hoannunuma yengena sebia de-
siemema sese imoc Anutuaru mekemma nenanggac donina mema
homeec. Sese imocngo homung kerengagoc amma Anutuaru enec. Nga
ngeni onga imoc modacma heresongogoc hoangemema kecbisia.

3 Amma ngenang botucfu kaisero faka nga sicsauc kekec wonongagoc
hania hania amma kichodung, ngeni faka imoc hafoangoc wama mi
yombong debisia, kpac. Ngeni kpetiac kecdaeac faka ifia ngenearu
angana mi ande.
4 Ngeni isi nga tenicfagoc yoac sicsauc kundungagoc, wiac ifia enacng-
inaunac ereu naric mi anude. Ngeni imoc wadacma ubangerecyoac nga
dedengerecyoac degec ngereeude.
5 Amma kaisero me ngic ubawonongnginagoc areng ifia yeni Kristo
nga Anutuac eucerereng manau naric mi enggecde amma maridzoming
imohai naric mi megecde. Nga kichodunggac faka imoc nemu afec afehe
faka. Nga ngicngac faka imoc meandae, yeneng eucerereng manau
naric mi enggecde, ngeni imoc negenghomebisia.

6 Ikocngic mongngo yoac sicsauha edengunuu ngeni imocac negenggec fora mi ambeso. Nocac Anutungo angammeme ifiaac kopocsicac turunga yoackpekpeac medacfora kpouyemmeude.
7 Imocac amma ngeni yenigoc mi kpeketahebisia.
8 Ngeni warac kundunggac areng kecgec nga yaguc ine Kebuaru kpeketahema kperagia areng andae.
9 Amma kperagiaac faka fora yofi fingeckecde, angammeme gombunga nga dindingac kekec amma faka nga yoac fora dede. Imocac ngeni kperagiaac nambaracfora amma imocac sirihau kecma
10 Kebungo negenu wiac ngereeude, imoc negengising amma ambisia.
11 Ngicngac areng goa yeni kundunggac faka nga angammemengina fora kpac meandae, ngeni ine yenigoc mi kpeketahebisia, kpac. Nga ngeni faka nga angammeme nonongkac kperagiau mekperagigec haniangina hentegecgec ngereeude.
12 Nocac yeneng fakangina sufu sufu angkecdae, imoc sasawa naric mi debade. Imoc deba gameagoc anude.
13 Nga faka ifia sasawa nonongkacfu faini kperagiango imoc mekperagiu ireckeude.
14 Imocac siriha yofi, wiac sasawa kperagiango henu meaiude. Imocacnoc yofi dedea,
"O, ngic gau fema kecnec, ge gborima homecfunac yacna. Ifi anna Kristongo mekperagiguude."
15 Imocac ngeni singngina gombunga hentegecma kengkecbisia. Amma ngeni negen negengngina kpac isoc mi kecbisia, kpac. Ngeni negen negentegecgoc amma kecbisia.
16 Yofinenggac faka manganango sokodacma fedeac ngeni seserigoc faka gombunga amma kecbisia.
17 Ngeni ngicngac kapaya isoc mi kecbisia, kpac. Nga Kebungo ua dengemmeec, ngeni imoc hentegecma kecbisia.
18 Ngeni waingdoku seria nema ubasufu mi ambisia. Imocngo kekecngina memanganeude. Asungo ubanginau wakebeso.
19 Yegec mitikibiu fede nga Tiri Asungo yegec ngemmeude, ngeni imoc heima ubaemenegeng ambisia. Amma ngeni yegec heima musi kpema Kebu ubaherengo dengerebisia.
20 nga ngeni Kebunina Yesu Kristo, yeac kpacfu nasosoc Anutu Manggac wiac sasawaac amma dangge edebisia.
21 Ngeni Kristo eweheimima yeac amma uba mocgu amma enac tofoc tofoho angemema kecbisia.
22 Nenggac Kebuac enac tofoc tofoho kecdae, ngeni ifi isoc ewefocngina yeneac enac tofoc tofoho kecbisia.
23 Imoc yofiac, Kristongo kpebunggac oruha nga ifi isocngoc eweango enemaac oruha ande. Kristongo kpebunggac oruha nga nenang yeac hanimari forakebanga andimbe nga ye Memengerecnina.
24 Kpebungngo Kristoac enac tofoho kecde, ifi isoc nenggac ngeni ewefocngina yeneac yoac sasawa tofohobisia.
25 Kristongo kpebungfora nenang heresongo negemma hoannunuma donina mema sebia desiemeec, ifi isocngoc manggac ngeni enengfocngina heregoc yeneac songo negembisia.
26 Anu nenang kpetiac annideac ye yengena yoaraac kucfu mitidokuyango dzuacnunuec.

27 Dzuacnunuma menunuu kpebungfora nenang nekuc nekutuckea
kpac nga goctoponina kpac kecma yeac kicfu fingecnide. Nenang gom-
bunga nga kpetiac ebicnina kpac kecma kuc nga kibikperagininagoc
yeac kicfu fingecnideac negenec.
28 Manggac ngeni sing imoc modacma enengfocngina heregoc ye-
neac songo negembisia. Ngenang sebinginaac angemmeande, ifi isoc
enengfocnginaac angemmebeso. Ngic mong ye heregoc enemaac songo
negende, yeng yengena songo negenude.
29 Nga ngic mongngo sebia ngaba naric mi ammiude, imoc kpac. Ye
sebia henggareng amma neneyaka gombunga mima kecde. Kristongo
kpebungfora nenannu ifinoc angkecde.
30 Nenang Kristoac hanimari nga kickedzac mocgu amma kecdimbe.
31 Yoac mong yofi fede,
"Imocac ngic mong ye nonggomama wayuruma enemaaru kpeketaheu
yeri ubasebi mocgu amma kefecde." *(Fingec fingec 2:24)*
32 Anu negen negeng sufu sufuya yomoc kpeu keme kemea ande. Imoc
Kristo nga kpebungfora ngeneac negemma deduae.
33 Imocac ngic sasawa ngeni tembuc tembuc ngenang heresongogoc
hoangemeandae, ngeni ifi isoc enengfocngina heresongogoc
hoangyunubisia. Nga ngac ngeneng ifingoc ewefocngina eweheihei
ayemmebisia.

6

1 Nambarac, ngeni Kebuac amma nonggo mangfocngina yeneac enac
tofoc tofoho kecbisia. Imocngo sing dindingac ande.
2 "Ge nonggo manghocga seseheyurubesena."
Dedeseriyoac imocngo wiac ngemmeudeac waracyoac ande, imoc
torokpema yofi dedea,
3 "Ge ifi amma wiac sasawa naric fingecgenu bangecfu naso herea
kechereenade." *(Makekeng 20:12; Dedeseri 5:16)*
4 Manggac, ngeni nambaracfocngina herebu mi meficgeyemme-
bisia, kpac. Ngeni Kebuac yoac modacma nonoyoac edeyunuma met-
ingyunuma dederecge ayemmegec, yeni yadiseri ambisia.
5 Wanacngic mingingina bageau kecdae, ngeni uanginau negengy-
ohoa kpac, yumea kecma ngisima bangecfu mingingfocngina yeneac
yoac tofohokecbisia. Dzonongngina fedeu yoacngina ferahebauac Kris-
toac enac tofohokecdae, ifi isoc yeneac yoac heregoc tofohobisia.
6 Nga ngeni mingingfocngina yeneac kicfu uanginaac gombungasiric
mi ambisia. Ngeni Kristoac ua ngic kecdaeac Anutuac enac ubangerec-
goc tofohoma songogoc uangina nasosoc gombunga mekecbisia.
7 Ngeni ngic yeneac negensima kpac, Kebuac negensima uangina imoc
uba feacfu mekecbisia.
8 Nga negenggec, ngic mong ye yengena ua mekecde me wanacngic
minginagoc kefu minginaac ua gombunga mekefudeu Kebungo imocac
turunga socfungoc kpouyemerude.
9 Ngic ngeni wanac ngic yeneac minging kecdae, ngeni ifingoc wanac
ngicfocngina yumea ayemmema ngaba mi ayemmebisia. Ngeni yofi
negembisia, kurumennu Kebu urecngina mocgu kecde. Yearu monde
monde mi fede.
10 Desima deba, ngeni Kebuaru heiserigec kuctoayango ngenearu
ferecgema feu kucgoc kecbisia.

11 Mangana minginango ikocfu fusiu nendzic ngaba sikengemmeu
ngeni serima nanggecdeac Anutuarunac tebemariku dzikacac wiac sa-
sawa, imoc megec kemeu serima nanggecde.
12 Imoc yofiac, nenang ngic sebifusi yenigoc dzikac mi kpekecdimbe,
kpac. Nenang sawau enara areng nga wiac kuctoanginagoc hania
hania kecdae, yenigoc dzikac kpema kecdimbe. Hade hade imoc yeni
kundunggac kuc kuneng nga engena amma gareng kecma bangec noboc
noboc uangina mekecdae.
13 Imocac Anutuarunac tebemarikungina nga dzikacac wiac sasawa,
megec kemeu dzikacnasou seria nammagec ngaba yeneng naric mi
memangunuma woragec ngeni seria nanggecde.
14 Ngeni imocac yofi ambisia, yoac forango fadengngina anu ngeni
imoc kebangnginau dzegebisia. Dindingac kekecngo mariku anu ngeni
imocngo kperacemebisia.
15 Ubangina meefaiu faka imocngo hanitabengina anu ngeni imoc
heigec kemeu tiserima kemma siduc gombung dekperagigec ruae fin-
gecbeso.
16 Amma ngeni imoc sasawa mekecbisia nga tebeac saia, imoc ne-
gen negensingnginaac onga. Ngeni imoc nasosoc mema nanggec
mangana minginango tebemedaha gerecborangagocngo wedecngunuu
ngeni imoc mebockebisia.
17 Amma aieng opoc kpara “Anutuac memengerec.” imoc heigec
kemebeso. Amma Tiri Asuarunac dzikacac beang kpara “Anutuac yoac.”
ngeni imoc mekecbisia.
18 Asungo ngenearu ua meu nasosoc Anutu kpacsambic ammima
kecma nunumungina numumibisia. Ngeni gaugbori kecma seserigoc
amma kpetiac areng sasawa yeneac negensima ifi angkecbisia.
19 Anu enacna efaiu kengecna kpac kecma siduc gombunggac ne-
gen negeng sufu sufuya dekperagiyemmebade nga Anutungo yoac
nenudeac ngeni ifingoc numubisia.
20 Ni imocac siducdedengo witicamau tacma kengeha kpac yoac imoc
gombunga edeyunubesare.

Dedesiyoac

21 Tikikongo hama kekecnaac hania nga ua meanduae, imoc obo-
hobauac yoacsiduc angemmedarude. Ngic imoc negen negensinggoc
tosonina anu ye heresongogoc hoanggedimbe. Ye Kebugoc kpeketa-
hema seseri amma yeac kingang kpekecde.
22 Yeng neneac yoacsiduc angemmema ubaefac kpengemmeudeac
sueba haude.
23 Anutu Manggac nga Kebunina Yesu Kristo yereng negen negensing-
goc tosofocna ngeni ruaegoc nga heresongogoc hoangngunuma negen
negensingngina meseribesera.
24 Ngicngac Kebunina Yesu Kristo heregoc yeac songo negendae,
ngenearu danggunuc nga songotoaya wisic wisickea kpac imocngo
fekengkecbeso.

Paurongo
Firipi Kpebung Yeneac Kibi
Ohoec

1 Yesu Kristoac wanacngic Pauro nga Timoteo, nereng kibi yomoc
faidipe, imoc Firipi taonnu kpetiac areng sasawa nga kpebunggac
enarafocngina amma kpebunggac memefic ngicngacfocngina Yesu Kris-
togoc kpeketahema kecdae, ngenearu hade.
2 Mannina Anutu nga Kebunina Yesu Kristo yereac danggunuc nga
ruae ngenearu febeso.
3 Ni ngeneac negensianduae, naso imohai Anutuna ubangerec edean-
duae.
4-5 Siduc gombunggac ua hanaheaiunac erema yaguc ande, ngeni
nigoc ua areng mocgu mema kefing, imocac amma ngeneac negensima
sogac sogaigoc numuanduae.
6 Amma yofi negensinggeduae, Anutungo ua gombunga ubahereng-
inau hanahema imoc torokpema mekengkefu Yesu Kristoac nasotoa
hau, imohai uaya imoc mesidarude.
7 Ni ngeneac ifi negemma herenau baringunuma kecbade imoc
ngereede. Witicamau kecbade me mitiac ngabaareng yenearu siduc
gombunggac hania dekperagibade me siduc gombung ngenearu
meseribade imohai ngeni sasawango nigoc Anutuac wosoefacfu areng
mocgu kecnide.
8 Anutungo hepucna kecde. Yesuac wosoefacfu heirima ngenigoc
kecbadeac ubasongona fede, imoc fora deduae.
9-10 Nga faka damocngo gombunga ande, ngeni imoc naric
isinggegecdeac yofi numuanduae, ngeni heresongogoc hoangemema
kecbisia. Nga songo imocngo yadima negen negeng kpeu keme kemea
meficgeu Anutuac sing negentegecgecde, ifi numuanduae. Ngeni ifi
negentegecma Yesuac nasotoa hasikeu kongaha nga kopocsicngina
kpac nanggecde.
11 Nammagec dindingac kekecac fora Yesu Kristoac kpacfu mewaken-
gunuude. Imocngo Anutuac kibikperagi nga dedengerec meficgeude.
12 Tosofocna, nearu faka fingerec, imocngo siduc gombunggac ua
monggoc meseriu yadiec. Ngeni imoc negenggecdeac songona ande.
13 Yadiu ngicngac ngictauac oda manau kecdae* amma ngicngac
noboc noboc kecdae, yeni sasawa bic yofi hentegecgec, “Ngic imoc
Kristoac amma witicfu kecde.”
14 Witicamau tacduaeac tosofocnina homac negen negengngina Ke-
buaru seriec. Serima Anutuac yoac kengeha kpac dekecdae.
15-17 Ni seria namma siduc gombung dekperagibadeac Anutungo
fainuec, yeni imoc negemma sing dindingac wosoefacfu Kristo dekper-
agikecdae. Tosea yeneng ine keracmanganggoc nga ngabau negen
negeng kpeengkpema witiau Kristo dekperagidae. Dekperagima neac
yofi negensidae: Ye ebic hania hania meficgeminide.

---

* **1:13:** Ngictau yeac oda manau yengena amagereha feec. Amma ofis hania hania nga witicama amma ua arenggac ama fekenec.

18 Yeni Kristo herenginaunac mi dekperagiandae me sing forau Kristo
deandae, imocac homac mi debesonga, yeneng Kristo dekperagidae,
imocngo wiac engena ande. Ifi negemma yofinenggac sogaiduae amma
monggoc sogaibade.
19 Ifi ammagec ngeneac nunumu nga Yesu Kristoac Asungo meficnude,
imocac yofi negensiduae, witicfunac yungecnugecde.
20 Nga songotoana yofi fede, wiac monggac me monggac negemba
gameagoc mi ande. Ni ine kengeha kpac kecma kekecfu me homecfu
sebinango Kristo kpac kuneng mibade.
21 Kekec yomohai Kristogoc kecduae nga homecngo forana meficge-
nenude.
22 Nga sebigoc kecma ua meba fora homac fingerudeu imocac dafi
debade, imoc mi negentegecduae.
23 Songo yohockangngo kpedzinuu kecduae. Kemma Kristogoc
kecbadeac homac anende, imocngo wiac sasawa ferahema ngereey-
ombonggede.
24 Nga ngeneac gombunggac amma sebigoc monggoc torokpema
kecbesare.
25 Imoc seria negengyombonggeduaeac bangecfu ngicngac sasawa
ngenigoc kecma meficngunuba ngeneng negen negensinggoc kecma
yadiseri amma sogaima kecgecde.
26 Nga ngenearu monggoc hama kecbadeac ngeni nenggec imocngo
songo meficgengemmeu Yesu Kristoac amma kekecngina meseriude.
27-28 Ni hama ngenembade me hereau kecma ngeneac yoacsiduc yofi
negembeso anduae, ngeni ongaasu mocgu nga ubahere mocgu kecma
ngabafocngina yeneac mong mi kengecngunumanu serima namma
yeni siduc gombung negensinggegecdeac ewema kpendzenggoc uatoa
mekecdae. Imoc fingerudeac ngeni Kristoac siduc gombung imocac
sirihau kecbisia. Faka imocngo ngabafocngina yofi edzacyunuude: Yeni
manganema kpac anggecde nga ngeni ine komoc kpegecde.
29 Ngeni Kristo meficgegecdeac areng yofi ngemme ngemmea fede:
Ngeni ye negensinggema ifingoc yeac amma kpendzeng kpegecde.
30 Warac uau kpendzenggoc kekec uatoa mekefai imoc kicngo henggec
amma yaguc mekecduae imoc negendae, siriha ifiangoc ngeni yaguc
mekecdae.

2

1-2 Kristongo meseringunuma heresongogoc hoangngunukecde. Nga
Tiri Asungo hama kpeturangngunuu ngeni ubamangang negengemema
wosoefac angemegecde. Imocngo botucnginau negen negeng mocgu
nga uba mocgu amma heresongogoc hoangemegec ubangerec hafoa
negembade.
3 Ngeni kuneng tatacac amma kichodung mi ambisia nga sebien-
genggoc mi kecbisia. Ngeni faka imoc wama memaemema ngicngac
ogofocngina yeneac kpac miacma ngenang kpac memama kecbisia.
4 Ge geangga wiacsac mi garenggebesena, ogofocga yeneac wiac ifin-
goc meficyunuma garenggebesena.
5 Yesu Kristoac faka nga negen negeng fede, faka nga negen negeng
siriha imocngo ngenearu febeso.
6 Yeng Anutugoc siricngira mocgu kefoc nga ye Anutu kekeha kefec imoc
segereudeac mi negenec.

7 Ye yengena kekec wama wanacngicac siric meec. Amma ye ngic sebi
mema ngic siric fingeru henggec.
8 Ye yengenaoc memaemema Anutuac yoac modackecma homec
meficgema mariponnu homeec.
9 Imocac amma Anutungo ye miacma engenatoa gununggeec amma
kpac kuneng miec, imoc kpac sasawa ferahedacde.
10 Anu yeni kurumennu nga bangecfu amma bangec bageau kecdae,
yeneng Yesuac kpacfu fafoc heidacgecdeac ifi anec.
11 Ifi anecac ngicngac sasawa yeni enacnginango Yesu Kristo ye Kebu,
ifi dekperagigec dedengerec imocngo Anutu Manggacac ambe-
sande.
12 Imocac songoarengfocna, ngeneng warac nasosoc yoacna modacma
kecgec, ngeneac wegena kecbare enacna modacgec ifi isocngoc yaguc
hereau kecbare ngeni yoacna modacmangoc wosokpidocfu nga fagung
amma madzacgoc uatoa mema kecmagec nasoya hau komoc kpegecde.
13 Anutungo ua arenga gombunga fingerudeac ubaherenginau ua
mekecde. Ifi mekefu ngeni efaigecde amma ua imoc megecdeac kuc
ngemmekecde.
14 Ngemmekefu ngeni dehesi nga negengyohoha kpac kecma ua sa-
sawa mebisia.
15 Ifi amma ngeni, ngicngac mangac manganea nga sing sege segea
kecdae, yeneac botucfu Anutuac nambarac amma kopocsicngina kpac
kecma kpetiac nga kongaha nanggecde. Namma Anutuac yoac keke-
hagoc mekecma asomeng isoc bangectoa bangecfu mekperagiyem-
megecde.
16 Ngeni ifi anggec, Kristoac nasotoau ngeneac negemba wiac kuneng
anude nga neannaac yofi negembade, ni sicsauc mong mi nedziai me
uatoa imoc sicsauc mi meai.
17 Ngeni sesegerec isoc negen negensingngina mekecdae nga
ngabafocna yeni sacna imocac witiau faigecdeu ni sifu songo negemma
ngenigoc sogaiduae.*
18 Nga ngeni sing imohaingoc songo negenggec nenahafoc sogaibisina.
19 Kebu Yesungo negenu naric anu naso mi hereemanu Timoteo sueba
haude. Amma yeng dzigenema ngeni dafi kecdae, imocac siduc edenuu
ubana ngereeude.
20 Nocac ye isoc ngic ifia mong nigoc mi kecde, kpac. Ye mocgungo
ngeneac hafoangoc angkecde.
21 Nga ngicngac homac yeneng yenang wiacacsac negemma Yesu
Kristoac uaac mong mi negengkecdae.
22 Nga Timoteo ye fakaya gombunga, ngeni imoc negendae. Ye meda-
ngo mamagoc ua mekecde, if isoc nigoc siduc gombunggac ua meficnuu
mekecdipe.
23 Nga nearu sing dafi fingerude, imoc negenghomemaguc ye bic
sueba haudeac negensiduae.
24 Amma Kebu negenserima yofi negeduae, neannaoc naso mi heree-
manu ifingoc ngenearu habade.
25 Anu tosona Epafodito sueba ye ngenearu monggoc haudeac negen-
duae. Ye nigoc ua mekecde amma nigoc kecma Kebuac wasai ngic ande.

---

* **2:17:** Anutungo songo negenudeac Yuda yeni sesegerecngina witiau waindoku kpakegec. Pauroac sac siric ifiu hetinggegecde imocac sogaide. Bangec kisiu 15:3-10

Nga ngeneng ye suegec hama nanggekufung anenu wiac monggac mi obohobade.
26 Ye hafei ammiu siduha negenggec, imocac ye ngeneac fagung amma
hereango ngeneac sasawa ammikecde.
27 Nga foracngoc, ye hafei ammiu homebesonga anec. Nga Anutungo
yeacsac kpac, ni momoc ubamangang negennemecma ngerec ngeree
meficgemiec. Ifi anu ubahodung kuneng mi fingecnenec.
28 Nga ngeneng ye hemma ubangerec negenggecdeac nga neng uba-
hodunna kpac kecbadeac ye sueba ngenearu haude, imoc seria negen-
siyombonggeduae.
29 Nga ngeni Kebugoc kpeketahedaeac amma ye hafoangoc
hoanggema ama heimima ye nga ngic ifia goa kecdae, yeni eweheihei
ayemmebisia.
30 Nga ngeneng meficnugecdeac obohogecac yeng hama meficnuma
Yesu Kristoac uaac amma sebia memanganema homebeso anecnoc.

3

1 Yofi torokpema deduae. Tosofocna, ngeni Kebuaru kpeketahema
sogac sogaigoc kecbisia. Ni yoac warac ohongemmeai imoc monggoc
ohongemmebadeac modzona mi tide, kpac. Imocngo kasongina anude.
2 Ngic kasi isoc kecdae, ngeni ngic yeneac henghomema kecbisia.
Amma ua ngic mangana, ngeni yeneac negenghomema kecbisia
amma ngic sebingina herecgema manganegec, ngeni yeneac ifingoc
henghomema kecbisia.
3 Anutuac Asungo faka nenearu meu Anutuac ua mekecdimbe, nenan-
noc sebi tosa herec herecgea areng andimbe. Neni Yesu Kristoac negenni
engena ande amma negen negensinnina nenannu mong mi fainide.
4 Nga neannaaru negen negenna faiba feudeac negemma sifu naric
ambai, fora. Nga ngic goa yeneng yenannu negen negengngina faigec
feande, ifi isoc faiba febac dede neng ifingoc feracyunuma ambaiac
siriha.
5 Nga fingecba uameme 8 ammanu sebi tosana herecgegec. Ni Israe
arennunac nga Benyaminggac kisicfunac Hebiraio ngic yombong amma
Hebiraio arennunac. Amma farisaioac sinnu dedeseriyoac modarai.
6 Ni ngombonggema kpebung yunukporac ayemmekefai amma
dedeseriyoac mong mi ferahema ihai ngic dindingac kefai.
7 Nga warac wiac mekecma negemba memeficna anec, imoc ine yaguc
Kristoac amma negemba memefiha kpac ande.
8 Ni Kebuna Yesu Kristo ye negemmiba, imocngo memefiha engenatoa
ande. Imocac amma warac kecma anai meai, imocac negemba meme-
fiha kpac angkecde. Kekecnau Kristo mekecbadeac amma wiac sasawa
negemba seuha andarec, imoc bic wayai.
9 Dedeseriyoac modacma neanna kucfu ngic dindingac ambadeac mi
negensikecduae. Anutungo negen negensinggac sing yofi faiec, ngic
mong ye Kristo negensinggeude, ye ngic dindingac anude. Ifiac amma
Kristoaru kpeketaheba Anutungo nenu ngereeudeac anengande.
10 Amma Kristo yengena nga Anutuac kuc yengenaoc Kristo homec-
funac megboriec, imoc negemmibadeac anende. Amma yegoc kecma
kpendzeng kpema yeng homeec, ifi isoc homema ye isoc ambadeac
negenduae.

11 Ifi angkecbare nasoya hau homecfunac gborima yacbesonga negensiduae.
12 Ni nedzi nedzi ua hafoangoc bic mesiai me firanggac sokoc bic meai, ifi mi deduae, kpac. Yesu Kristongo menuec, imocac amma imoc mebadeac nedzi nedzi ua mekecduaengoc.
13 Tosofocna, ni firanggac sokoc bic meai, ifi mi negensiduae. Amma ua mocgu yofi mema kecduae. Wiac bic anai, imoc monggoc mi negensikecduae nga wiac ngade fingerude, imoc mebadeac ua serima mekecbade.
14 Amma ni bic yombong kpeteu sikema firanggac sokoc mebadeac nedziduae. Imocacnoc Anutungo kpacnunuu Yesu Kristogoc kpeketahema kurumennu kecnide.
15 Anu yadiseri bic aning, nenang sasawango ifi negensibisina. Nga ngeni wiac monggac negenggec singa siriha mong anudeu Anutungo wiac sufu sufuya imoc ifingoc mekperagingemmeude.
16 Nga sing mocgu modacma haing, sing imocngoc modacma kembisina.
17 Tosofocna, neng waraingemmeba ngeni imoc hemma siriha imocngoc modacnubisia. Amma ngic neac siric modackecdae, ngeni kicngina yenearu fibisia.
18 Warac naso homac yoac edengunukefai, imoc yaguc kiacgoc monggoc edengunuduae. Ngic homac yeneng Kristoac mariponggac ngaba amma kecdae.
19 Ngic ifia yeni hofeac areng anggecde. Heresebinginaac songo, imocngo kebungina angkecde. Nga fakangina gameagoc, imocngo yeneac ubangerec angkecde amma yeneac negen negensi imoc bangecac kekecfu fekecde.
20 Nenang kurumenggac areng kecdimbe nga kpacnina kurumennu fede. Nga neni memengerecnina Kebu Yesu Kristoac tomai kecmina yeng ihacnac hama menunuu komoc kpenide.
21 Ye wiac sasawa yengena bageu faiudeac kuc femide. Amma yeac kuc imocngo bangecsebinina makpekpea heimerenu yengena sebi isoc kuc nga kibikperagiagoc anude.

4

1 Tosofocna, ngeni heresongogoc hoangngunuba herenango ngeneac ammikecde. Ngeneng sogac sogai meficgenemma neac irana andae. Nga songo tosofocna, ngeni imocac amma Kristoaru kpeketahama seria kecbisia.
2 Euodia nga Sintike, ngeri Kebugoc kpeketahema kecma uba mocgu ambesera, dederecgeyoac imoc edenguruduae.
3 Nga ogona geng yoac modackecnec amma nigoc ua mekecnecac desambic amma yofi edeguduae, ngac yohockang yomoc meficyurubesena. Nocac yeri nga Kremento amma ngicngac tosea goa kpacngina kekecac kibiu fede, yeneng nigoc kecma siduc gombunggac ua arennu uatoa mema kecgec.
4 Ngeni nasosoc Kebuaru kpeketahema kecma sogac sogaigoc kecbisia, monggoc deduae, ngeni sogac sogaigoc kecbisia.
5 Kebungo wegena kecde. Ngicngac sasawango ngeneac yumea kekec hentegecbisia.

6 Ngeneng wiac monggac negengyohoc mi ambisia. Amma ngeni
wiac monggac angemmede, imoc Anutuac kpara kpacma dengerema
numumibisia.
7 Ifi ammagec Anutuac ruaengo negen negentegec sasawa ferahede,
imocngo ubaherengina nga negen negengnginaac kaso anu Yesu Kris-
toaru kpeketahema kecgecde.
8 Tosofocna, yoac mong yofi debesonga negensiduae, faka fora nga
eweheiheiagoc nga dindingac amma kongaha, faka henni songea an-
gande amma negenni gombunga ande nga angammeme gombunga
dengerenideac siric ande, faka sasawa ifiango negen negengngina
mewakedacbeso.
9 Nga neng negen negeng sasawa kpoungemmeba negenggec nga
wiac nearunac kedzacnginango negenggec amma kicnginango henggec,
ngeni ua imoc medacbisia. Ngeni ifi anggec Anutungo ruaea ngemmema
ngenigoc kefude.
10 Ngeni monggoc neac negensima fakangina heigborima memeficna
fainenggec, imocac Kebu dengerema sogaiduae. Ngeni warac bic neac
negensigec, fora. Nga memeficac sing mong mi feecac obohoma wagec.
11 Ni wiac goaac obohoma dewaidzocyoac mi deanduae. Iwaina
fenende, imocsac mekecma naric kecduae. Ifi kecbadeac negen negeng
bic meai.
12 Nga makpekpea kekec nga finactoagoc kekec imoc tobanggema
negenai. Amma yaka negebec kekec nga here home home kekec nga
wiacna homac me efeanec kekec, Anutungo negen negeng imoc sasawa
edzacnudarec.
13 Kuc minginango negennemmanu wiac sasawa imoc naric an-
dacbade.
14 Ebicfu kecbareng ngeneng meficnugec, faka imocac negemba
ngereede.
15 Siduc gombunggac ua hanac hanaheau Makedonia prowins
wama kenaimoc, imoc Firipi kpebung ngenengsac hiedzoac arennu
nanggenugec, imoc negendae.
16 Tesaronike taonnu kecma wiac kpedadanggeai, imoc ngeneng
negemma ifingoc naso goa heimefic anemma fainenggec.
17 Ifi deba ngeneng wiac nenggecdeac monggoc derecgeduae, ifi mi
negembisia. Ua megecac fora, imocngo yadiseri amma wiacngina ku-
rumennu fede imocgoc torokpeude.
18 Epafoditongo wiac goa ngenearunac mehaecac wiac monggac mi
oboho kecba wiacna ebiriangoc fede. Nga wiac imocngo homung keren-
gagoc amma sese songea, Anutungo imoc henu ngereede.
19 Anutuna ye kperagia nga finactoayagoc. Amma yeng ngeni wiac
obohodae, imoc Yesu Kristoac amma naric ngemmedarude.
20 Anutu ye Mannina. Yearu dedengerec nga dedengerec
fekengkecbeso, imoc fora.
21 Kpetiac areng sasawango Yesu Kristogoc kpeketahema kecdae,
ngeni yenearu wenacngerecnina edeyunubisia. Tosofocngina yei nigoc
kecdimbe, yeneac wenacngerecngina ifingoc ngenearu hade.
22 Nga kpetiac areng sasawa yei kecdae, yeneng ifingoc ngeneac
wenacngerec dedae. Amma Sisaac areng yeac amau kecdae, yeneng
wenacngerecngina seria yombong faingemmedae.
23 Kebunina Yesu Kristoac wosoefacngo ubaonganginagoc febeso.

Paurongo
Korosai Kpebung Yeneac Kibi
Ohoec

1 Pauro nga Timoteo nerearunac. Anutungo negennenu Yesu Kristoac
aposoro anduae nga Timoteo ye negen negensinggoc tosonina.
2 Kpetiac areng nga ngicngac Kristogoc kpeketahema ye negens-
inggema Korosai taonnu kecdae, kibi yomoc ngenearu faide hade.
Anutu Manninango danggunuc ngemmema ruaea ngemmebeso.
3 Neni ngeneac amma nunumu ua meandimbesoc, Kebunina Yesu
Kristo yeac Manggac nga Anutu dangge edeandimbe.
4 Nocac ngeni Yesu Kristoaru kpeketahema ye negensinggema kecma
kpetiac areng sasawa heresongogoc hoangyunuandae, ngic yeneng
imoc edenunugec bic negening.
5 Ye wiac kurumennu faiu tomaingina fede imoc ngade megecdeac
negensinggema kecdae. Nga kurumenggac siduc gombunggac yoac fora
6 ngenearu bic hasikeu negenggec, imocngo bangectoa bangec imo-
hai fingecyadi amma fora gombunga meficgeude. Nga ngeni Anutuac
wosoefacac siriha hentegecma siduc gombung negenggec, imohacnac
erekecma yaguc ifingoc ngenearu yadima kecde.
7-8 Asungo ngenearu ua meu heresongogoc hoangemedae, songo
tosonina Epafarango siduc imoc anemmeec. Epafara ye Anutuac wosoe-
facac siriha kpoungemmeec amma ye yofinenggac meficngunuma Kris-
toac kingangkpekpe kecde.
9 Anu hanahema ngeneac siduc negening, imohacnac ngeneac amma
tatahoc numuma kpesi kpesi yofi kpesikecdimbe, Anutungo wiac ne-
genu ngereede, negen negeng imocngo mewakengunuu Asu yengenaoc
negen negeng gombunga nga negen negentegec ngemmebeso.
10 Ifi fingeru ngeni Kebuac yoac hafoangoc modacgec yeng imoc hen-
dacma negengngereeude. Nga ngeni ua nga angammemenginaac fora
gombunga meficgedacma Anutuac negen negennu yadiseri monggoc
anggecde.
11 Nga yengena kuc nga kibikperagitoa imocngo meseringunuude.
Ifi anu ngeni kuc sasawa mema sogac sogaigoc modzotitia kpac seria
yombong kecgecde.
12 Anutu Manggacngo kpataning arenggac wiac kperagiu faifaia fede,
imoc menideac mengerenunuec. Nga ngeni yearu sogac sogaigoc
dangge dema kecbisia.
13 Imoc yofiac, kundungngo garennunuudeac uayoac nga kuc
mekefec. Mekecmanu Manggacngo imocac kucfunac meicnunuma
Songomedahaac eucererennu fainunuec nga nenang yofinenggac ifi
kecdimbengoc.
14 Medaha ye donina meu Anutungo kopocsicnina waec.
15 Medac ye Anutu mi hengena yeac siric kefec amma kecde. Kecma
wiac sasawa mi fingecmanu ye Anutuarunac kponanga mocgu tohoma
fingerec. Fingecma waracdacnina amma kecde.
16 Nga Anutungo Medahaac negensima wiac sasawa yeac anudeac
Medahaarusing wiac sasawa bangecfu nga kurumenga kurumenga

manau fedacde, imoc meficgeoc. Yeneac areng yofi, wiac kicngo hengena nga mi hengena amma sawakebangau ngictau tatacnginagoc nga kebuareng kecdae amma ngic yei enara tatac mema kecdae nga ngic gawamang uanina megecdeac uayoacnginagoc kecdae.

17 Nga wiac sasawa mi fingecmanu ye bic kefec amma yeng wiac sasawaac haniatoa mocgunoc.

18 Ye kpebunggac oruha nga kpebungngo yeac forakebanga. Amma ye warac warac tatacfu tarudeac warainemmema homecfunac yacma fingerec. Fingecma kpebunggac hanac hanahea kecde.

19 Anutungo yofi negensiu ngereec, “Yeac ubahereau hafoangoc tacbade.”

20 Ye medahaac ifi negemma wiac sasawa bangecfu nga kurumennu fede, imoc Anutugoc uba mocgu anggecdeac medahaac sawa mariponnu maec, imoc mema wiac sasawa imocngo mengereu ruae fingerec.

21 Anu ngeni warac ubanegen negengnginango Anutuac kuric kecma yeac ngabafora amma angammemengina manganagoc kecgec.

22 Ifi kecma kpetiac nga kpataning amma kopocsicngina kpac anggecdeac yeng mengunuma yeac kicfu faingunuu nanggecdeac negenec. Imoc fingerudeac ye homeec, naso imohaingoc yengena sebiu ngeneac kopocsicac turunga kpouu ruae fingerec.

23 Ngic yeneng warac siduc gombung imoc dekperagigec ngeni nga wiac sasawa Anutungo deu fingecgec, yeni yoac imoc negenggec. Anu ngeni siduc gombunggac fora ihai tiserima namma mi wagecdeu ngeni yeac kicfu nanggecde. Nga Pauro neng yoac imocac kingangkpekpe kecbadeac Anutungo meficnuec.

24-25 Anutungo ua arenga nenec imocac siriha yofi, neng yeac yoac hafoangoc ngenearu dekperagibadeac ua arenga nenec. Nenu yoac imocac kingangkpekpe anai. Nga ngeni Kristoac kpebung yengena forakebanga. Ngeni yeac amma kpendzeng soha mi kpegec. Nga neng meficngunuma ngeneac amma neanna sebiu kpendzeng kpeduae. Ifi kpema ubangerec negenduae.

26 Amma siduc gombung dekecduae, imoc warac nasoya nasoya ngicngac areng sasawa keceregec yenearu sufu sufu feec. Ifi feu yofinenggac yengena kpetiac areng kecdae, ngenearu fingectegecde.

27 Anutungo yoac sufu sufuya feec, imoc kpetiac areng ngenearu dekperagiudeac negenec. Yoac sufu sufuya yofi feec, yeng bangec monnunac ngicngac, yenearu kuc nga kibikperagi homacngoc edzacyunuude. Imoc yofi, Kristongo ubaherenginau kecde nga yeac uaac amma Anutungo kurumennu ngeneac kuc nga kibikperagi faiu tomaingina fede.

28 Nga neni ye dekperagiyemmema ngicngac sasawa tembuc tembuc gorongina kpema negen negentegecgoc yombong yoac edekpou ayemmekecdimbe. Ifi ayemmeni ngicngac tembuc tembuc yeni Anutuac kicfu Yesu Kristogoc kpeturanggema yadiseri amma nanggecdeac gorongina kpekecdimbe.

29 Gorongina kpeni Kristo yengena kuctoango nanggenuma meficnumanu uatoa ebiriangoc mema kecduae amma mekecbadengoc.

2

1 Korosai ngicngac ngeni nga Raodikea ngicngac amma sasawango
kicmesuna mi negendae, ngeneac nga yeneac amma kpendzeng kpema
uatoa mekecduae, ngeni imoc negenggecdeac negenduae.
2 Ni kpebung ngeneac ubaherengina demeseri ambadeac uatoa
mekecduae. Ifi amba ngeni ubango hoangemema hafoangoc negen
negeng seria megecde. Imocngo finactoa isoc fengemmeu Anutuac yoac
sufu sufuya negentegecyombonggegecde. Amma yeac yoac sufu sufuya
imoc Kristonoc.
3 Yearunoc negen negentegec nga negen negenggac finactoa sasawa
sufu sufuya fede.
4 Nga ngic mongngo ikocyoac dema tobangngunuma uba mesufu
angemmebauac kibi yomoc ohongemmeduae.
5 Ni sebingo ngenigoc mi kecduae, fora. Nga ongaasuu ine ngenigoc
kecma yofi negenduae, ngeni Kristoaru kpeketahema ye seria negens-
inggema kekecngina gombunga arenggekecdae. Ifi ngenemma sogaid-
uae.
6 Ngeni Yesu Kristo Kebungina mema ubaherenginau faima
hoanggegec, imocac sirihau ngeni ye modacma kecbisia.
7 Amma ngeni yearu godongina seria mema yadiseri ambisia. Nga
yoac edekpou angemmeing, imocngo negen negensingngina meseriu
nambisia. Nga ngenearu dedengerec ebiriangoc febeso.
8 Ngic mongngo ngicdede dema ikocfu wangecngunubauac ngeni
henghomema kecbisia. Negen negeng ifia, imoc Kristoarunac kpac.
Imoc esangabofocngina yenearunac bangectoa bangec, imocac hade-
hadegoc meficgegec.
9 Imoc yofiac, Kristo yengena sebiu Anutu yengena kekeha hafoangoc
fekecde.
10 Kristo ye sawau nga bangecfu enarameme nga kucnginagoc kecdae,
yeneac oruha. Nga ngeni yegoc kpeketahema kecmagec yeng mewaken-
gunuude.
11 Anu ngeni yegoc kpeketahema kecgec ngenearu herec herecgeac
faka fingerec.* Ua imoc ngic mariu mongngo mi meec, kpac. Kristongo
herec herecge ua imoc mema ubangina esea herecgema hesima ukuec.
12 Ukuu Anutungo dokunadzicfu Kristogoc tonggongunuec. Nga An-
tungo Kristo homecfunac megboriec. Anutungo ua kuhagoc meande,
ngeneng imoc negensinggegec yeng sing imohai ngeni ifingoc Kristogoc
megboringunuec.
13 Anu ngeni warac homemea kecma uba eseangina mi herec herecgea
Anutuac yoac kpekecma singa ferahegec. Nga yeng Kristogoc meg-
boringunuma yoackpekpengina sasawa wangemmedacma monggoc mi
negensiec.
14 Kopocsicac kibi mong oho ohoya feec, imocngo manganangina
heficgenemmeec nga Kristongo kibi imocnoc biringngo mariponnu
kpeu nanec. Ye ifi anu yoac kibiu oho ohoya feec, imoc meickema
dzuacdarec.
15 Amma ye yengenaoc mariponnu nanec, imohaingoc sawau me
bangecfu enarameme nga kucnginagoc kecdae, yeneac dzikacac wiac-
ngina hesiyemmedaru eng didiu nanggec.

---

* **2:11:** Yuda yeni sebi tosangina herecgegec. Paurongo faka imoc negensima yoac heima deec.

16 Imocac amma ngic mongngo nenedokungina siriha amma tacnegeng nasotoa me sabatanaso me afo gboria made, naso imohai dafi tacandae, yeni naric mi isingngunuma demanganengunubisia.
17 Wiac imoc sasawa, imoc wiac ngade fingerude, imocac ongaonga nga Kristongo wiac fora ande.
18 Nga goa yeni kpefing hania hania hengkecma ikocfu memaemema angero dengereyunuandae, yeneng firanggac iraga mebauac yeneac yoac mi modacbesena. Ngic ifia yeni ubangina eseaac negen negeng sicsauc modacma eng yenanggac negenggec wiac engena angkecde amma yoackpekpegoc kecdae.
19 Areng ifia yeni kpebunggac oruha Kristo wama kecandae. Yearunac sic ginonnina mama sebinina kpeturanggema nanggeande. Ifi anu Anutuarunac yadi yadi mekecdimbe.
20 Anu ngeni Kristogoc homema bangectoa bangec imocac hadehade bic wagec ifi isoc andeu, ngeni bangecac ngicngac siricfu yeneac bageu mong mi kecbisia, kpac.
21 Ge imoc mi mebesena nga imoc mi nebesena amma imoc mi kpeserebesena, ifi degec mi ngereeude.
22 Imoc ngicac dede nga ngicac negen negengsac nga wiac imoc ngeneng menec amma mekecgec kpac anudeac faifaia.
23 Anu ngic ifia yeni yenaoc deandae, “Yoacnina imoc negen negentegecgoc.” Yeni ifi dema yenaoc miti arengngina meficgeemema yegec nunumu nga memaemema faka ikoha modacma wiac hania haniaac segekecma ngicngac warecyunugecdeac sebingina memanganeandae. Nga faka ifiango fora mong mi meficgeude, kpac. Imoc uba eseaac negen negeng hania meseriude.

3

1 Ngeni Yesugoc homecfunac momoc gborima yacgec, ifi dema wiac wi fede, imocac angemmebeso. Kristongo imohai Anutuac foiau tacde.
2 Ngeni wiac wi fede, imocac negensima kecma bangecfu wiac fede, imocac ine mi negensibisia.
3 Ngeni bic Kristogoc homegec kekecngina yegoc Anutuaru sufuu, ngeni yeac hoannu kecdae.
4 Kristo ye kekecnginaac hania. Yeng fingectegeru, naso imohai ngeneng yegoc yeac kuc nga kibikperagiau ngenahafoc fingectegecgecde.
5 Imocac ngeni bangecac songo hania hania herenginau fengemmede, imoc wagec homebeso. Faka imoc yofia, kaisero nga songo ikoha amma faka seuhagoc nga faka mangana amma kichodung. Kichodung imocngonoc nemuac afec afehe faka ande.
6 Nga ngicngac yeneng faka mangana ifia sasawa mekecma Anutuac yoac kpegec yeng imocac turunga kpouyemmeude.
7 Ngeni warac yenigoc kecma faka ifia homac angkecgec.
8 Amma ngeni yaguc herebu nga faka gereagoc amma ngaba imoc wabisia. Nga desureyoac amma tenicfagoc imoc enacnginaunac mi ereudeac garengemebisia.
9 Ngeni ikoc mi angemebisia nocac ngeni ubasebingina esea angammemeagoc bic hesima wagec.

10 Ngeni imoc wama ubasebingina gboria heima mekecdae. Nga
Anutungo ubasebingina gboria meficgema monggoc heigborima negen
negentegec foragoc faingemmeu imoc yengena siric anude.
11 Ifi heigboringunuu ngeni grikngic me yudangic andae, imocac dede
kpac ande. Nga ngeni sebi tosangina herec herecgea me sebi tosangina
mi herec herecgea nga ngeni grikngic arennu mi torokpedae me bangec
hereaunac ifi yombong kecdae me ngeni ngicngac wanaha mingingng-
inagoc kecdae me witiha kpac kecdae, imocac mi dedimbe, Kristongo
ngicngac ngeneac ubahereu hafoangoc kefudeu, imocngo wiac fora
ande.
12 Anutungo heresongogoc hoangngunuma meisingngunuu yeac
kpataning areng kecdaeac ngeni ubaherenginango ngicngac yeneac
ubamangang negemma wosoefac ayemmebisia. Amma memaemema
yumea kecma ngicngac ogofocngina yeneac modzongina mi tibeso.
Ngeni faka imoc sasawa wamba isoc heigec kemeu mekecbisia.
13 Amma ngeni ngicngac ogofocngina yeneac modzongina mi tiu
kopocsicngina waemebisia. Kebungo ngeneac kopocsic bic wangem-
meec, ifi isoc ngic mongngo ngic monggac yoac mekecdeu kopocsicngina
waemekecbisia.
14 Anu ngeni imoc sasawa angkecma heresongogoc hoangemema
kecbisia. Ifi kecgec heresongongo witic isoc amma dzegengunuu ngeni
yadiseri hafoa mocgu amma kecgecde.
15 Ifi kecmagec Kristoac ruaengo herengina garenggebeso. Ngeni ifi
anggecdeac yeng bic kpacngunuec. Ifi anu ngeni ruaegoc sebi mocgu
amma dangge dema kecbisia.
16 Kristoac yoacngo ubaherengina mewakebeso. Nga negen ne-
gentegecgoc edekpou angemema gorongina kpeemebisia. Nga Mi-
tiyegecfu yegec fede nga uba furiau yegec amma Tiri Asungo yegec
heficgengemme kecde, ngeni imoc ubangerecgoc Anutu heimibisia.
17 Ngeni wiac sasawa degecde me anggecde, ngeni imoc Kebu Yesuac
kpacfu ambisia. Amma ngeni ye negensima Manggac ubangerec ede-
bisia.
18 Ngac, ngeni ewefocngina yeneac yoac tofohobisia, nocac Kebuac
dedeu faka imocngo naric anude.
19 Ngic, ngeni enengfocngina heresongogoc hoangyunubisia nga mod-
zotiti me ngaba mong mi meficgeyemmebisia.
20 Nambarac, ngeni wiac sasawa negemma nonggo mangfocngina
yeneac enac tofohodacbisia. Kebungo faka ifia negenu ngereeude.
21 Nambarac yeni mangfocngina yeneac modzongina tiu ihoc bahoc
ambauac manggac ngeni wosomeme yoac mi ayemmebisia.
22 Ngic wanac kecdae, ngeneac mingingfocngina yeneng imoc me imoc
degec ngeni yoacngina negemma hafoangoc modacbisia. Yeni uban-
gerec negenggecdeac yeneac kicfusac enac tofoc tofoho mi ambisia.
Ngeni uau ubangina suema Kebu eweheimima uangina mekecbisia.
23 Amma ua imoc me imoc megecde, imohai ubangina suebisia. Ngeni
imoc ngic yeneac amma mi mebisia, kpac. Ngeni Kebuac negemma
uangina mebisia.
24 Ifi megec Kebungo turunga kpoungemmema maridzominga ngem-
meude. Nga Kristongo ngeneac mingingngina nga ngeni yeac uanoc
mekecdae.

25 Kebu ye monde mondea kpac. Imocac ngic mongngo faka angammeme mangana mekefu Kebungo imocac sirihau turunga miude.

4

1 Ngeni yofi bic negendae, ngeneac ngic kunengngo wi kurumennu kecde. Imocac ngic ngeni wanac areng mingina kecdae, ngeni ua arengfocngina faka dindingacfu nga sirihau ayemmekecbisia.

2 Anu ngeni nunumu uau serima ubagbori kecma dengerebisia.

3 Ngeni neneac ifingoc negemma yofi numubisia: Anutungo yoacac nagu menemmeu Kristoac negen negeng sufu sufuya fede, imoc dekperagini negembisia. Yoac imocacnoc witicamau kecduae.

4 Yoac imoc didiu faima yoac sirihau dekperagibadeac numubisia.

5 Ngeni ngicngac ngadeau kecdae, yeneac botucfu negen negentegecgoc kecma Kebuac sing edzacyunugecdeac nasongina mi ukubisia.

6 Nga ngeni nasosoc ngicngac tembuc tembuc yeneac yoac turunga dafi merengyemmegec negenggecdeac amma yoacnginango wosoefacgoc kondunggac songo angkecde, ifi isoc ambeso.

7 Nga neac yoacsiduc, imoc Tikikongo angemmedarude. Ni heresongogoc hoanggekecduae nga ye modzotitia kpac Kebuac enac tofohoma kecde. Kebu ye minginnina anu yegoc nenahafoc kpeketahema yeac wanac areng amma momoc kecdimbe.

8 Yennoc neni kecdimbe imocac siriha edengunuudeac nga ngeni ubaherengina meseriudeac sueba hangemmede.

9 Anu yegoc ngeneac amamocgungina mong, Onesimo, sueni haecde. Onesimo ye uayaac goiya heiande, amma ye heresongogoc hoanggema kecdimbe. Nga yereng faka yei fingerec, imocac siduc angemmedarecde.

10 Nga Aristako ye nigoc witicamau taric, yeng ngeneac wenacngerec deu hade. Nga Mareko, Banabaac nebera yeng ifingoc wenacngerec dede. Ngeni yeac dedekperagiyoac bic megec, yeng ngenearu haude isoc ubangerecgoc ama heimibisia.

11 Amma Yesu, kpara mong Yusto, ye wenacngerec deu hade. Ngic harebec imoc yenengsac sebi tosangina herec herecgeaac arennunacngo meficnuma Anutuac eucererenggac ua nenahafoc mekecdimbe. Yeneng meserinuma kecgec amma kecdaengoc.

12 Kristoac wanacngic Epafara, ye ngeneac arennunacnoc, yeac wenacngerecngo ngenearu hade. Amma ngeneng yadiseri amma nanggecdeac nga Anutuac negen negeng nga songo sasawa ireckema imohai hafoangoc kecgecdeac, ye ifi negemma ngeneac amma nasosoc nunumu ua ebiriangoc mekecde.

13 Ye ngeni nga Raodikea ngicngac amma Hierapori ngicngac ngeneac amma uatoa mekecde, imocac hepuc amma edengunuduae.

14 Nga Ruka, dota heresongogoc hoanggedimbe, ye nga Dema, yereng wenacngerecngira ifingoc faiec ngenearu hade.

15 Amma Nimfa nga kpebung yeac amau kpedzucneandae nga Raodikea taonnunac tosofocna yenearu wenacngerecnina faini hade.

16 Anu ngeni kibi yomoc garenggema osoma faigec Raodikea kpebung, yenearu kenu yeneng hemma osobisia. Amma neac kibi Raodikeanac haude siriha imocngoc yombong osobisia.

17 Nga Arkipo yofi edebisia, “Kebungo ua bic genec, ge ua imoc hafoan-
goc modacma mekecbesena.”
18 Anu Pauro ni wenacngerecna yomoc neanna maringo ohongemme-
duae. Nga witicamaungoc tacduaeac neac negensibisia. Kebuac dang-
gunucngo ngenearu febeso.

Paurongo
Tesaronike Kpebung Yeneac Warackibi Ohoec

1 Pauro, Siriwano nga Timoteo, neneng Anutu Manggac nga Kebu Yesu
Kristogoc kpeketahema kecma Tesaronike kpebung ngeneac kibi yomoc
faidimbe. Wosoefac nga ruae ngenearu febeso.

2-3 Neni tatahoc ngeneac amma dangge dema Anutu Manninaac
kicfu nunumuninau negensingunukecdimbe. Ngeni negensinggema
angammeme gombunga meficgema ngicngac heresongogoc
hoangyunugecdeac uatoa meandae. Amma ngeni modzotitia kpac
kecma Kebunina Yesu Kristo, yeac negenserima kecdae.

4 Tosofocnina, Anutungo ngeni heresongogoc hoangngunuma meis-
ingngunuec, imoc negendimbe.

5 Imocac hania yofi, neni ngenearu siduc gombung mehaing, imoc
kuhagoc nga Tiri Asugoc amma negen negenseri hafoangoc mekecma
mehama ngemmeing, neni yoacsac mi ngemmeing, kpac. Ngenigoc
kefing, imohai ngeneac amma areng aning amma meing, ngeni imocac
siriha negendae.

6 Ngeni kpendzeng homac kpema Anutuac yoac negemma
hoanggegec. Hoanggegec Tiri Asungo meefaingunuu sogac sogaigoc
kecgec. Ngeni ifi amma fakanina modacma kemma Kebuac faka ifingoc
modacma kecdae.

7 Imocac Makedonia nga Akaia ngicngac negen negensinggoc kecdae,
yeni fakangina gombunga ifia hemma imoc ifingoc modacdae.

8 Kebuac yoacngo ngenearunac hanahema Makedonia nga Akaia
bangecfu desahegec kenu negenggec. Nga ngeni Anutu negensinggegec,
yoacsiduc imocngo ifingoc bangec noboc noboc sokoma kenec. Ifi anu
neneng ua yenearu torokpema mekengkeng imoc ngeneng meefaigec.

9 Neni yenearu kenni yeni yenaoc Tesaronike ngeneac siduc yofi
edenunugec, “Pauro ogohoragoc ngenearu hagec ngeni heitaiyunugec.
Amma ngeni Anutu kekehagoc nga yoara foragoc yeac wanac areng
anggecdeac nemungina hania hania wama Anutuaru kenggec.

10 Amma yofinenggac Medaha kurumennunac maudeac tomai kec-
dae.” yeneng siduc ifi anemmegec. Anutungo Medaha Yesu megboriu
homecfunac gborima yarec nga yennoc ebicfunac mesinunuu turung
kpoukpou nasoya hau komoc kpenide. Ngeni imoc negensinggedae.

2

1 Tosofocna, neni ngenearu hama kefing, imocngo foragoc anec, imoc
ngenaoc negendae.

2 Neni Firipi bangecfu warac kecmina yeneng kpendzennu fainunuma
nununenere anemmegec. Nga ngenearu hani Tesaronike ngicngac
goa yeneng ifingoc homacngoc yombong deendema anemmegec. Ifi
anemmegec neni Anutuaru heirima kengeha kpac kecma Anutuac siduc
gombung dekperagingemmeing, ngeni imoc negendae. *(Aposoro
16:16-40)*

3 Yoac sicsauc mong mi dekperagingemmeing, kpac. Amma ikocfu
wiac mong wangecngununideac mi aning. Amma ngac yenigoc sicsauc
kecnideac faka mong mi meing.
4 Nga Anutungo nenenu naric anecac siduc gombung naric dekper-
aginide. Ngic yeneng negenggec ngereeudeac yoac mong mi eden-
gunukecdimbe, kpac. Anutu here heheng mingina, yeng songogoc
negennemmeudeac yoacnina dekecdimbe.
5 Amma neni dekerecyoac mong mi edengunuing nga kichodung faka
mong ifingoc mi aning, kpac. Imoc Anutungo hepucnina anemmede,
imoc negendae.
6 Nga ngic yenearunac kpackuneng menideac mong mi anemmede.
Amma ngenearunac nga ngic goa yenearunac ifingoc mong mi anem-
meande.
7 Neni botucnginau Kristoac aposoro kecdimbe, imoc wiac kuneng.
Nga sifu memaemema yumea kefing. Nenggac mongngo yengena
sabaha namu mima garenggeande, siriha imocacsoc garengngunuing.
8 Amma ngenigoc kecma ngeneac heresongotoa negemma hoangn-
gunuma songogoc Anutuac siduc gombung kpoungemmema mong mi
merandziing. Nga imocsac kpac, neni ifingoc ngeneac amma kekecnina
naric wanideac negening.
9 Anutuac siduc gombung edekpou angemmeing, naso imohai
ngenigoc kecma dzofinacac ebic mong mi meficgengemmenideac
hadzing tofocnac uatoa kpendzenggoc mema kefing, imoc bic negendae.
10 Negen negensinggoc tosofocna, neni kpetiac nga dindingac amma
kopocsiha kpac faka ifia mema ngenigoc kefing, ngeni imoc hemma
negemmagec Anutungo ifingoc hepuc anemmeec.
11-12 Ngeni Anutuac eucererenggac kuc nga kibikperagiagoc imohai
kecgecdeac yeng heitaingunuec. Ngeni yeac negen negeng nga
songo modacgecdeac amma manggacngo yengena nambaracfora
meseriyunuma nanggeyunuandae, neni ifi isoc angemmeing.
13 Anu ngenearu hama Anutuac yoac dekperagini negemma degec,
“Imoc Anutuac yoac, imoc ngicyoac kpac.” Ifi dema yoara hoanggegec.
Imocac amma neneng nasosoc Anutu dangge edekecdimbe. Anutuac
yoac deing, yoara imoc fora yombong, imoc negensinggegec nga imoc-
ngo ubaherenginau uaya mekecde.
14 Tosofocna, Anutuac kpebung Yudaia bangecfu Yesu Kristogoc
kpeketahema kecdae, yenearu kpendzeng fingerec, siriha imocngoc
ngenearu ifingoc fingeru yeni isoc anggec. Areng goa ngeneac bangec-
funac ebic imoc meficgengemmegec. Ifi isoc yeneng ifingoc arengfocng-
ina yudangicngac yenearunac ebic meficgegec.
15-16 Yenennoc Yesu nga profete yunuhomegec nga yeneng ifingoc
nunukporac anemmegec. Bangec monnunac ngicngac yeneng ko-
moc kpegecdeac neni Anutuac yoac edeyunuandimbe. Anu yeni
imoc mi anggecdeac yudangic yeni uanina kpetarima ngicngac sasawa
ngadeyunuandae. Anutungo imoc hemma negenu mi ngereeande, yeni
nasosoc kopocsicngina torokpeu torokpe kecdae. Yudangic yeneng ifi
anggec yeng imocac turunga wisic wisickeau yemmeec.
17 Tosofocna, naso wegenanec nenahafoc kecma sebingosac wangun-
uing, imoc ubahereninango kpac. Ifiac amma kicmesungina monggoc
hennideac homac anemmekecde.

18 Nocac neni ngenearu monggoc habesonga negensima kefing, fora.
Neannaoc ngenearu habadeac naso homac bic tobanggeai. — Nga
Satangngo ine sinnina hedzickeu obohoing.
19 Kebu Yesungo hama ngenemma neneac uaac amma naric deude.
Ngeni firanggac kpeteac iranina andae. Neni ifi negensima sogaidimbe.
20 Ngeni neneac dedengerec nga sogac sogainina andae.

3

1-2 Anu neni ngeneac negensima ubanina fafic kuneng anu yofi deing,
"Neneng Ateng amau naric tacma tosonina Timoteo sueni kembeso."
Ifi dema sueni haec. Timoteo ye Anutuac ua ngicngo nenigoc mo-
moc kecma Kristoac siduc gombung dekperagikecde. Yeng ngenearu
hama negen negensinnu meficngunuma negen negengngina midima
meseringunuudeac dema sueni haec.
3 Ebic hania hania ifiangoc ngenearu fingeru ngicngac goa yeneng
kengkpe hakpe ambauac nga Anutungo ebic ifia tofohonideac negen-
nemmeec, imoc ngenaoc negendae.
4 Ngic yeneng nunukporac anggecde, imoc ngenigoc kecma bic eden-
gunuing. Amma imoc bic fingerec, ngeni imoc negendae.
5 Imocac amma ni ifi kecba ubana kuha mau ngeneac negen negens-
ingnginaac siriha negembadeac Timoteo sueba ngenearu haec. Nga
uatoa ngenearu meing, imoc faitobang ngicngo tobangngunuu ine fora
kpac ambacac.
6 Anu Timoteongo ngenearunac dzigenema ubangerec yoac mehama
gombungangina yofi edenunudarec, ngeni negen negensingnginagoc
kecma heresongogoc hoangemekecdae. Amma ngeni nasosoc neneac
negensima ubaefac angkecdae. Amma neni kicmesungina hennideac
anemmede, ifi isoc ngeni kicmesunina henggecdeac angemmekecde, ifi
edenunuec.
7 Tosofocnina, neni medac kpedadang nga kpendzeng sasawaac
witiu kecmina ngeneac negen negensinggac siducngo neneac herenina
meseriec.
8 Nga ngeni Kebugoc kpeketahema kekecngina seria kecdaeac amma
neni naric kecdimbe.
9 Anu neni ngeneac amma Anutunina monggoc nga monggoc den-
gerenideac negendimbe nga ngeneac amma yeac kicfu songogoc kecma
dangge edeni ngereeude.
10 Nga neni kicmesungina hennideac hadzing tofocnac heregoc seriy-
ombonggema numukecdimbe. Nga negen negensingnginau kapainec
kpedadanggedae, imoc meficngununideac negendimbe.
11 Anu Mannina Anutu nga Kebunina Yesu yereng sinnina edzac-
nunumaec neni ngenearu habisina.
12 Nga heresongogoc hoangngunukecdimbe, ngeneng siriha
imocacsoc heresongogoc hoangemema ngicngac tosea goa ifingoc
heresongogoc hoangyunuma kecbisia. Ifi kecmagec Kebu Yesu
yengenaoc songongina meyadingemmeu torokpeu torokpe amma
monggoc yadibeso.
13 Ifi anu ye ubaherengina meserikecde amma kpetiac arengfora
yenigoc maude, imohai ngeni kpetiac nga kopocsicngina kpac kecma
Anutu Mannina yeac kicfu nanggecde.

4

1 Tosofocnina, neni Kebu Yesugoc kpeketahema negen negengngina
miacnideac goroyoac yofi torokpema monggoc dedimbe. Anutungo
ngenenu ngereeudeac ngeni yeac sing modacbisia. Ngeni yofinenggac
ifi kecdae nga imocngo botucnginau yadiseri ambeso.
2 Neni dederecgeyoac Kebu Yesuarunac negemma edengunuing, imoc
sasawa negendae.
3 Imoc yofiac, Anutuac negen negeng nga songo yofi fede, ngeni
kaisero wama kpetiac yombong ambisia.
4 Amma ngicngac tembuc tembuc ngeni kpetiac nga dindingac kecma
sebingina gombunga garengemebisia.
5 Bangec monnunac ngicngac yeni Anutu mi negemmima sebiugeng-
gac kekec, imoc songotoa negemma modacma kecdae, ngeni ifi isoc mi
ambisia.
6 Ngeni sebiugenggac songoac amma tosofocngina yeneac engeng-
fongngina yenigoc sero mi ambisia. Kebungo kopocsic ifia negemma tu-
runga yemmeude, neni imocac gorongina seria kpema bic edengunuing.
7 Anutungo kpetiac kecnideac kpacnunuec. Sebiac songogoc kec-
nideac mi edenunuec, kpac.
8 Imocac amma yofi ande, ngenearunac mongngo yoac yomoc kpema
ngadeheude, ye ngic yoac mi ngadehede, ye ine Anutu kpetiac Asu
ngemmeec, yengena yoac kpeude.
9 Ngeni heresongogoc hoangemegecdeac Anutungo sing imoc bic
edekpou angemmeec. Imocac ngeni negen negensinggoc tosofocngina
heresongogoc hoangemegecdeac yoac mong mi obohodae. Nga neneng
yoac imoc monggoc mi ohongemmenide.
10 Fora, ngeneng tosofocnina Makedonia bangec noboc noboc kpe-
bung hafoangoc kecdae, yeni sasawa heresongogoc hoangyunu kecdae,
faka imocngo botucnginau yaditegerudeac negen negengngina midima
dedimbe.
11 Nga ngeni yumea kecma uangina garenggegecdeac negen ne-
gengngina seria febeso. Warac edengunuing, ifi isoc ngenaoc maringi-
nango ua mekecbisia.
12 Ifi anggec ngic ngadeau kecdae, yeneac kicfu angammemengina
dindingacngo herengina wingecgec eweheingemmegecde nga ngeni
wiac monggac naric mi obohogecde.
13 Ngicngac yeni kurumenggac mi negemma, yeni homecnasou kiac
songgong ebiria angandae. Tosofocnina, ngeni yeni isoc ubamangang
mi negembisia. Ngeni homegec yenearu noc wiac fingerude, imocac
hania negenghomegecdeac songonina ande.
14 Imoc yofiac, Yesungo homema yarec, imoc forangoc negensingged-
imbe. Imocac amma ngicngac yeni Yesu negensinggema bic home-
gec, Anutungo yeni hesicyunuu Yesugoc hagecde, imoc ifingoc negens-
inggedimbe.
15 Ngicngac Kebuac hahanasoyau gbori kecdimbe, nenang ngic home-
gec, yeni naric mi waraiyemmenide, imoc Kebuac dede mong modacma
edengunudimbe.
16 Kebungo imohai yoac kuhagoc demanu angero yeneac enarang-
ina mong yeac ubaudumeng fingerude. Imohaingoc Anutuac tram-
pet arohoude. Arohomanu Kebu yengenaoc kurumennunac sawau

maude. Mau ngicngac Kristogoc kpeketahema homegec, yeneng
waraima gborima yacgecde.
17 Yacgec ngicngac gbori kecdimbe, nenang yenigoc ifingoc hoeng
manau kpedzinunuu nenahafoc sawau Kebugoc ewacnide. Ewacma
Kebugoc nasoya nasoya kecnide.
18 Ifi negemma ngeni imocac amma yoac yomocngo denangge ange-
mema meseriemema kecbisia.

5

1-2 Tosofocnina, Kebuac nasotoa imocngo hamangecngic yeneng tofoc-
nac haandae, ifi isoc haude. Ngeni ngenaoc imoc bic negenghomedae.
Imocac noc nasou me yabung nofu yomoc fingerude, imoc kibiu mong-
goc naric mi ohongemmenide.
3 Nga ngicngac yeni degecde, “Ruae nga garengagoc kecdimbe.” Ifi
dekecmagec, naso imohaingoc memangac manganea ebic fingecyem-
meude. Ebic imoc ngac heregoc medac meudeac naso mi negemmanu
gadze kiande, ifi isoc bic fingecyemmeude. Fingecyemmeu naric mi
woragecde.
4 Nga tosofocna, hamangecngic hau ngeni kpidohoandae, ifi isoc
wenac imohai yeng hau naric mi kpidohogecde nocac ngeni kundunnu
mi kecdae, kpac.
5 Ngeni sasawango wenac nga kperagiaac nambaracfora nga nenang
tofocnac me kundunggac areng kpac.
6 Imocac goa gau feandae, ifi isoc gau mi febisina, nenang ine ubagbori
kecma sebiac songo wadacma garengemebisina.
7 Nga gaufefe ngic yeni tofocnac gau feandae nga doku seria nene yeni
tofocnac doku nema ubangina sufuande.
8 Anu nenang wenacac arengfora. Imocac amma sebiac songo
wadacma garengemebisina. Negen negensing nga heresongogoc
hoangemekekec, imocngo marikunina ambeso nga kecma komoc
kpenideac negensidimbe, imocngo aieng opocnina anu heima nam-
bisina.
9 Imoc yofiac, Anutungo desi desi nasoyau manganaac gerea menideac
mi denemmeec, Kebunina Yesu Kristongo ebicfunac mesinunuu komoc
kpenide, imoc denemmeec.
10 Gbori kecdimbe me bic homegec, nenang sasawango yegoc gbori
kecnideac yennoc nenanggac amma homeec.
11 Imocac amma ngeni yofinenggac demeseri angemema meyadieme-
andae, ifi isoc monggoc torokpema ambisia.
12 Tosofocnina, ngeni yofi anggec ngereeude, ua ngicngac yeneng
ngeneac botucfu uatoa mema kecdae, ngeni yeni negensiyunubisia.
Yeni Kebugoc kpeketahema garengngunuma gorongina kpema kecdae.
13 Yeni ua mekecdaeac amma heresongotoagoc hoangyunubisia,
ngeni imocac negenggec engena ambeso. Amma ngenang botucfu
ruaegoc angemekecbisia.
14 Negen negensinggoc tosofocnina, neni gorongina kpema yofi eden-
gunudimbe, ngicngac ua wama sicsauha kecdae, ngeni yeni nono
edeyunubisia. Nga ubangina mamea kecdae, ngeni demeseri ayemme-
bisia amma ngicngac goa sebiugeng hafei nga kucmama kecdae, ngeni
yeni meficyunubisia. Ifi amma modzotitia kpac yumeau ebicngina
tofohobisia.

15 Manganaac turunga kpouemebauac ngeni garengemema kecbisia.
Nga ngeni nasosoc ngenang botucfu nga ngicngac sasawa yenigoc faka
gombunga anggecdeac uatoa mema kecbisia.
16 Ngeni nasosoc sogac sogaigoc kecbisia.
17 Amma ngeni tatahoc numuma kecbisia.
18 Nga ngenearu wiac fingecngemmeude imocac Anutu dangge ede-
bisia. Ngeni Kristogoc kpeketahema ifi angkecgecde, imocngo Anutuac
ubasongo ande.
19 Ngeni Tiri Asuac gerec mi hepisickebisia.
20 Nga ngic profeteyoac edengunugec ngeni imoc meenti memati
amma mi ngadehebisia.
21 Ngeni ine yoac imoc sasawa hengising amma gombunga
mekecbisia.
22 Amma ngeni mangana hania hania imoc hengkpatebisia.
23 Anutu ye ruae mingina. Yeng kpetiac kekecac faka meyadingem-
mema mewakengunuu ongaasungina nga ubaongangina amma sebing-
ina hafoangoc soronga nga kopocsiha kpac femanu Kebunina Yesu
Kristo haude.
24 Anutu heitaingunuec, ye yoacdedea modacma uaya mekecma me-
siude.
25 Tosofocnina, ngeni neneac ifingoc negensima numuma kecbisia.
26 Ngeni tosofocnina sasawa kpetiac fakau titikokoc ayemmema we-
nacngerecnina deyemmebisia.
27 Amma ngeni kibi yomoc negen negensinggoc tosofocnina sasawa
osoyemmegec, imoc gombunga garenggegecdeac Kebuac kpacfu eden-
gunuduae.
28 Kebunina Yesu Kristoac wosoefacngo ngenigoc febeso.

Paurongo
Tesaronike Kpebung Yeneac Ngadekibi Ohoec

1 Ngicngac Anutu Manninagoc nga Kebunina Yesu Kristogoc kpeketahema kpebung Tesaronike taonnu kecdae, ngeneac kibi Pauro nga Siriwano amma Timoteo neneng faingemmedimbe.

2 Anutu Manggac nga Kebu Yesu Kristo, yereng wosoefac angemmema ruae ngemmebesera.

3 Tosofocnina, ngeni tembuc tembuc sasawango heregoc songo negengemekecdae amma imocngo botucnginau yadiseri ande. Nga ngeneac negen negensingngina homac yadide, imocac neni ngeneac amma nasosoc Anutu dangge edeni ngereeude.

4 Ngabafocngina yeneng ngunukporac angemmegec ngeneng kpendzeng kpema negen negensingngina ukugec mi kpeec. Imoc hemma ngeneac negenni engena anec. Imocac amma Anutuac kpebung fekendae, yeni siduc imoc edeyununi ubanina ngereede.

5 Ngeni Anutuac eucererenggac amma kpendzeng kpekecdae. Anutungo kpendzengngina imoc hemma ubea ngereeu ngeni eucererenggac areng dengemmeude. Amma yeng sing dindingacfu yoacnina desiude, imocngonoc yeac faka dindingac edzacnunuude.

6 Anutu ye faka dindingacac mingina. Imocac ngic kpendzennu faingunukecdae, yeng yeni turunga kpouyemmema kpendzennu faiyunuude.

7 Nga ngeni nga neni kpendzenggoc kecdimbe, imocngo kpendzennina menomaneude. Anu Kebu Yesungo angerofora kucnginagoc, yenigoc kurumennunac mama fingectegecgecde, imohai ifi anude.

8 Ye gerec borangagoc mama Anutu mi hoanggegec nga Kebunina Yesuac siduc gombunggac yoara mi tofohoandae, yeni kopocsicnginaac turunga kpouyemmeude.

9 Turunga kpouyemmeu imocngo wisic wisickea kpac memanganeyunukefu yeni Kebuac kicfunac nga kuc nga kibikperagiaunac meicyunugecde.

10 Meicyunugec naso imohaingoc ngicngacfora kpetiac kecdae, yenearu kuc nga kibikperagigoc fekefude. Nga ngicngac sasawango ye negensinggedaeac yeni hemma kpidohoma dengeregecde. Nga ngeni dedekperagiyoac edengununi negensinggegecac amma imoc ngenearunoc fingerude.

11 Imocac amma ngeneac negensima nasosoc yofi numukecdimbe, Anutungo kpacngunuec, yeng ngenenu ubea ngereebeso. Nga ngeni ye negensinggema uaac songo meficgema faka gombunga mekecma uangina kucgoc mema mesigecde.

12 Ngeni ifi anggec ngicngac yeni ngeneac amma Kebunina Yesu yeac kpara dengerema eweheimigecde nga yeac amma ngeni ifingoc dengerengunugecde. Imoc Anutunina nga Kebunina Yesu Kristo yereac wosoefacac amma ifi fingerude.

2

1 Tosofocnina, Kebunina Yesu Kristoac haha naso nga yegoc kecnideac
kpeturannunugecde, imocac goroyoac mong edengununi negenggec.
2 Ngic goa yeneng Kebuac hahanaso bic haec deandae. Nga goa yeneng
neneac enacfu netohoma deandae, “Yoac mong nenearu hadac me kibi
mong nenearu hadac me asu mongngo dedac.” Ngeni yoac ifia negemma
kpidohoma dzonong fede fede bic mi ambisia.
3 Mongngo faitobangyoac ifia hania hania edengunuu ngeni yoara mi
negembisia. Imoc yofiac, Kebuac sike sike naso mi hamanu ngicngac
yeni singyoac mi hoanggema ubango ngadehegecde. Ifi anggec singyoac
kpekpengic mongngo didiu fingectegerude. Anutungo ngade ngic imoc
hofeu ukuude.
4 Nga yeng ngic negen negeng sasawa kpedarude. Anutu nga
nemu nga noc wiac ngicngac yeneng numuyemmeandae, imoc sasawa
kpeyemmeude. Ifi amma ye Anutuac womonnu emma ihai tacma
yengenaac deude, “Ni anutunoc.”
5 Ni ngenigoc kecma imoc bic edengunuai. Ngeni imoc bic nigecn-
gunuec gedang.
6 Ye yofinenggac fingectegerudeac kpae fede, ngeni imoc negendae.
Imocac amma ye nasoyau hama didiu nanude.
7 Anu singyoac kpekpeac negen negeng sufu sufuac faka, imocngo
uaya bic mema kecde. Nga mong ye imoc fingerudeac kpaea heima
kecde, ye meickegecguc
8 singyoac kpekpe ngic didiu fingectegerude. Fingectegecmanu Kebu
Yesungo hama enacasuyango memanganeu kuckperagiayango meickeu
kpac anude.
9 Ngic imoc ye Satangngo meficgeu kefude. Ye ngicngac ikoc ayem-
meudeac faka kiwa morora mema kuha sasawa edzacyunuma
10 kopocsicac ikocfaka sasawa imocgoc wangecyunuu hofeac sinnu
kemegecde. Yeni yoac fora heregoc mi hoanggegec, imocac amma
komoc naric mi kpegecde.
11 Yeni ifi angkecdaeac Anutungo uba mesufuac kuc yenearu faiu ikoc
imoc negensinggegecde.
12 Imocac amma ngicngac imoc sasawa yeneng yoac fora mi ne-
gensinggema sicsaucac faka songogoc hoanggema kecdae. Ifi kecgec
Anutungo kopocsicac turunga kpouyemmeude.
13 Kebuac songo areng nga negen negensinggoc tosofocnina, Anu-
tungo ngeni hanahema meisingngunuu Tiri Asuyango kpetiac kekecfu
meyadingunuu ngeni yoac fora negensinggegec. Nga ye mengeren-
gunuu komoc kpegecdeac negemma meisingngunuec. Imocac amma
neni ngeneac negemma nasosoc Anutu dangge edekecni ngereeude.
14 Anu neni siduc gombung edengununi ngeni imoc negemma yoac
fora megecdeac Anutungo kpacngunuec. Ifi amma ngeni Kebunina Yesu
Kristoac kuc nga kibikperagia megecde.
15 Tosofocnina, imocac amma yofi ande, neneng yoac enacfu nga kibiu
edekpou angemmeing, ngeni sing imoc serima namma mekecbisia.
16-17 Kebunina Yesu Kristo yengenaoc nga Anutu Mannina yeri yoac
nga uangina imoc sasawaac manau negen negengngina midima hereng-
ina meseribesera. Yerennoc heresongogoc hoannununma wosoefacngi-

raac amma ubaherenina nasosoc meserinemmekecdape. Yeri ifi anec nenang kecma wiac gombunga mebesandimbe, ifi negensikecdimbe.

3

1 Tosofocnina, torokpema yofi deni negenggec, ngeni neneac amma yofi numubisia, neni Kebuac yoac desaheni imoc bic yadima kendaru ngicngac areng goa imoc eweheima megec, ngenearu fingerec, siriha imocngoc ngicngac goa yenearu fingeckembeso.
2 Ngicngac homac yeni negen negensingngina kpac, ifi kecdae. Nga Anutungo ngicngac ngabagoc nga manganameme yeneac mariunac mesinunubeso, ngeni imocac ifi numubisia.
3 Nga Kebungo yoacdedea modacma meseringunuu mangana minginango mi memanganengunuudeac kasongina kpeude.
4 Neni Kebuac amma ngeneac yofi negensinggedimbe, Neni demeseri angemmema yoac edengununi ngeni imoc tofohoma kecdae amma kecgecde.
5 Kecgec Kebungo ubaherengina wangeru Anutuac heresongongo semengunuu Kristo isoc serima kecbisia.
6 Tosofocnina, goa yeni oyong kecgec sing kpouyemmeing, imoc mi modacgecde. Ngeni ngicngac ifia yeneac hereau kecbisia. Neni imoc Kebunina Yesu Kristoac kpacfu demeseri angemmema edengunudimbe.
7 Nga neni kefing, siric imocngoc kecgecdeac negenni ngereede, ngeni ngenaoc imoc bic negendae. Nga ngenigoc kefing, imohai oyong mong mi kefing, kpac.
8 Neni ngeneac botucfu kecma ngic monggarunac yaka buma kpac eng mema mi nekefing. Neni ine ebic goa ngemmebinggac marininango hadzing tofocnac uatoa kpendzennu mema kefing.
9 Neni mitiac uabung menideac naric debing dede nga faka aning, imoc ngeneng hemma modacgecdeac aning.
10 Nga ngenigoc kefing, imohai singyoac yofi edengunuing, “Ngic mong ye ua meudeac mi ammideu, ye yaka mi nebeso.”
11 Neni ifi dema naso monnu ine siduc mong yofi negening, ngenearunac ngic goa ua mi meme oyong kecma gubekisang amma kpounecyoac dekecdae.
12 Neni Kebu Yesu Kristoac kpacfu ngic ifia demeseri ayemmema yoac yofi edeyununide, “Ngeni kekecngina meficgegecdeac ngisima kecma ua mekecbisia.”
13 Negen negensinggoc tosofocnina, ngeni angammeme gombunga anggecdeac ubango modzotitia kpac kecbisia.
14 Nga neni yoac kibi yomohai ohongemmedimbe, ngic mongngo yoac imoc mi tofohoudeu ngeni yeac buremema yegoc mi kecbisia. Ifi anggec ye gamekpeu kecbeso.
15 Amma ngeneng ngic ifia mong ngaba mi ammibisia, kpac. Ye ine tosongina kecdeac goroya kpegec kecbeso.
16 Kebu ruae mingina ye yengenaoc nasosoc nga sing hania haniau ruae ngemmebeso. Yeng ngenigoc sasawa kecbeso.
17 Ni Pauro neannaoc marinango wenacngerec ohongemmeduae. Ngicngac sasawango neac marikibi hemma negensinggegecdeac ohoanduae.
18 Kebunina Yesu Kristoac wosoefacngo ngenigoc fekecbeso.

Paurongo
Timoteo Yeac Warackibi
Ohoec

1 Yesu Kristongo kurumenggac sing meficgenemmeec, ye nga memen-
gerecnina Anutu yereng denenec, ni Pauro Yesu Kristoac aposoro anai.
2 Kibi yomoc negen negensinnu medacna Timoteo, geac ohogenduae.
Anutu Mannina nga Kebunina Yesu Kristongo wosoefac nga ubaman-
gang amma ruaea gembeso.
3 Ni Makedonia prowinsiu kembeso amma yoac yofi edeguai, ge Efeso
mi wama imohai ngic goa yenearu kemma dede goa siriha mong mi
kpouyemmegecdeac kpetariyemmebesena.
4 Yeni nemusiduc nga esangabo keceregec yeneac kisic kpekecdaeac
yoacngina engemmama anu Anutuac yoac negensinggegecdeac sing
waandae.
5 Geng dederecgeyoac dena foraya yofi fingerude, Anutuac
heresongongo ubaherengina mewakeu fagung madzaha kpac negen
negengsingngina dindingac anude.
6 Goa yeni faka ifia fingerudeac mi negensima yoac sicsauc deandae.
7 Amma Anutuac dedeseriyoac edekpou anggecdeac homac ayemme-
ande. Yeni yenaoc yoac serima deandae, imocac hania mi negentegec-
dae.
8 Mongngo dedeseriyoac sing dindingacfu mekefudeu imocngo fora
gombunga meficgemiude.
9 Ge yofi negembesena, dedeseriyoac imoc ngic dindingac kecdae,
yeneac negemma mi faifaia. Imoc ine areng yofia yeneac amma faifaia,
ngicngac singyoac ngadehema ihoc bahoc amma Anutu ngadehema
kecdae. Yeni kopocsic meficgema kpetiac kekec mi negensima bangecac
wiacac songongina anude. Yeni nonggo mangfocngina yunukpebuc
amma ngicngac yunuhomeandae.
10 Amma yeni kaisero nga ngicngo ngicfu sero ua meandae. Yeni ngic-
ngac hamangec meyunuandae amma wanacngicngac bummeyunuma
monggoc sueyunuandae. Amma yeni ine Anutuac kicfu yoac deser-
ima ikocyoac dema ngicngac botucnginau ikocyoac deandae. Nga ne-
gen negeng dindingac kpoungemmeing, imoc ngicngac goa kpeandae.
Dedeseriyoac imoc ngicngac ifia yeneac negemma faifaia fede.
11 Anutu ye kenec mingina ye kuc nga kibikperagiagoc. Yeng siduc
gombung nenu uaya modacma mekecduae nga dedeseri kpekpe areng
yeni imoc ifingoc kpeandae.
12 Kebunina Yesu Kristongo neac negenu ngereeu uayau naric fainue-
cac negemma kuc nengkecde, yeac dangge dekecduae.
13 Amma ni warac ye demanganema ngaba ammima habufora yunuk-
porac ayemmekecma yarengic anai. Nga yeng sifu wosoefac anenec.
Nocac ni faka fora mi negentegecma Yesu mi negensinggema sicsauc
kefai.
14 Ifi kecbare Kebuninaac wosoefac nga heresongotoa yombong, imoc
negen negensinggoc Yesu Kristoarunac nearu haec.
15 Yesu Kristongo bangecfu kopocsicmeme mengerenunuude nga
komoc kpenideac maec. Yoac imoc seria nga fora amma ngicngac

sasawango imoc negemma hoanggegec ngereeude. Ni kopocsimeme sasawa feracyunuma ngic mangana yombong anai.
16 Ifi kecbare, ye modzotitia kpac fakaya imoc didiu fingectegerudeac wosoefaha kpenenec. Ifi anenu ngic yeneng negensinggema kekecseri megecdeac sosoha amma waraiyemmeai.
17 Ngictau wisic wisickea nga home homea kpac nga mi hengena ye mocgungo Anutu kecde. Ye eweheimima yeac dedengerec nga dedengerec fekengkecbeso, imoc fora.
18 Medacna Timoteo, ngabafocnina yenigoc dzikac gombunga kpekecbesena. Ifi annadeac profete yoac gearu degec negennec. Imoc modacnadeac edeguduae.
19 Ge negen negensinggoc kecma herenegen negengga garenggena kpetiac febeso. Ngic goa yeni kekec kpetiac imoc wama negen negensingngina ukugec kpeu manganegec.
20 Nga yenearunac Himenaio nga Aresande, yeri Satangngo metingyuruudeac yeac mariu faiyuruai. Faiyuruaiac yeri Anutuac kpac monggoc mi denggbaringgeecde.

2

1 Nenang ngicngac sasawa meficyununideac yeneac amma numuma Anutu dangge edebisina. Imoc ua engena ande, imocac yoac seria deduae.
2 Ngicngac yumea nga ruaegoc kecma Anutu eweheimima faka dindingac angkecdae, yeneac kekec gombunga. Nga ifi kecnideac ngictau nga enara tatacfu takecdae, yeneac amma numubisina.
3 Nunumunina ifia imoc gombunga, imoc Anutu memengerecninango negenu ngereeude.
4 Amma yeng ngicngac sasawa yeni komoc kpema yoara fora negentegecgecdeac ammikecde.
5 Imoc yofiac, Anutu mocgungo kecde amma Anutu nga ngicngac botucninau hengisingngic mocgu kecde, ngic imoc kpara Yesu Kristo.
6 Ye yengenaoc ngicngac sasawa donina meudeac kekeha waec. Yoac imocac nasoya hau dekperagiu negenggec.
7 Ni yoac imoc dekperagibadeac Anutu yengenaoc meisinnuma aposoro fainuec. Fainuu yeac yoac negensinggema bangec monnunac ngicngac, yeni yoac fora edekpou ayemmeai. Imoc fora yombong, ikoc mi anduae.
8 Neac negen negeng nga songo yofi anu ngic ngeneac deduae, ngic guruama noboc noboc kecdae, ngeni ngaba nga deendema yoacngina wama maringina kpetiac miacma numubisia.
9 Ni ifingoc ngac ngeneac yofi deduae, ngac ngeni memaemema wamba isinggema gombunga nga sirihau heibisia. Amma ngeni kibikereng meficgegecdeac kubu buma kuneng mi heibisia me orucdzongina mi mudzebisia. Nga ngeni wiac hania hania golngo memea mi faima wamba buma kuneng mi heibisia.
10 Ngac mong ye faka gombunga mekecma Anutu eweheihei ammiande, faka imocngo kibikerengngina ambeso.
11 Amma ngac ngeni faka yumea amma kpoukpou yoac negemma enac tofoc tofoho andacbisia.
12 Nga ngac yeneng edekpou angang me ngic yeneac enara anggecdeac mi negenduae. Ngac ngeni dekpeborong wama yumea kecbisia.

13 Anutungo hanahema Adang meficgema Ewa ngadeau meec.
14 Mangana minginango Adang faitobannu mi faiec. Ye ine ngac
faitobannu faiu makpema singyoac kpeec.
15 Ngac mong ye Yesu negensinggema kpetiac kecma ngicngac
heresongogoc hoangyunukecma kekeha isinggeudeu ye sabac memeaac
amma komoc kpeude.*

3

1 Ngic mong ye kpebung yeneac enara ua mebeso ammideu ye negen
negenga gombunga, yoac imoc seria nga fora yombong.
2 Nga kpebunggac enara ye dindingac kecma ngac mocgusac yeac
ngic ambeso. Amma ye kekeha nomana ambeso. Ye negen negentegec-
goc yoac dema kekec sirihau kecma ngicngac amayau heitaiyunubeso.
Amma kpoukpou ua imocac siric negembeso.
3 Ye waing doku nema ubasufu ngic mi kecbeso amma ye herebungic
kecdeu mi ngereeude. Ye ngic yumea amma ruaegoc kecbeso nga
hiedzoac songou negen negenga mi febeso.
4 Ye yengena enemmedacfora gombunga garengyunubeso amma
yengena nambaracfora yoara tofohoma eweheihei ammigecdeac
garengyunubeso.
5 Imoc yofiac, ngic mong ye enemmedacfora garengyunuudeac sing
mi negendeu yeng Anutuac kpebung garengyunuudeac sing siriha ifin-
goc mi negenude.
6 Enarangina ye ubamereng gboriango mi ambeso. Mangana mingina
ye sebiengenggac amma yoacfu makpeec ye ifi isoc makpebacac.
7 Amma ngicngac yeneac kicfu game meficgebacac nga mangana
minginaac botacfu mendanggebacac ngicngac ngadeau kecdae, yeneng
ifingoc eweheimigec ngereebeso.
8 Kpebunggac enac tofoc tofoho ngic yeneng siriha imocngoc faka nga
angammemengina sirihau ambisia. Yeni nedzarangngina yohockang
mekecdaeu mi ngereeude amma waing dokuac songotoa negenggecdeu
mi ngereeude amma hiedzo megecdeac kichodunggoc mi kecbisia.
9 Yeni ine here negen negengngina kpetiacgoc kecma negen negens-
inggac yoac keme kemea mekecbisia.
10 Ngic kpebunggac enac tofoc tofoho ngic ambeso ayemmede, ngeni
yeneac haniangina hengising anggec nga ebicngina kpac anuguc kpe-
bunnu enac tofoc tofoho ua naric mebisia.
11 Amma kpebunggac enac tofoc tofoho ngac yeni ifingoc faka
nga angammeme sirihau mekecbisia. Yeni ngic me ngac monggac
ngadeyoac degecde, imoc mi ngereeude. Kekecngina imoc nomana
ambeso. Amma yeni dewa mong mi ambisia.
12 Nga kpebunggac enac tofoc tofoho ngic ye ngac mocgusacac ngic
kecbeso. Ye yengena enemmedacfora nga goa yegoc kecdae, imoc
gombunga garengyunubeso.
13 Imoc yofiac, kpebunggac enac tofoc tofoho ngic ua gombunga
mekecgec kpebung yeneng eweheihei ayemmegec, yeni Yesu Kristo
negensinggema serima nanggecde.

---

* **2:15:** Pauro ye nocwiac negensima yoac yomoc ohoec, mitiac negen negengngic yeni imocac uba mocgu mi andae.

14 Ni kibi yomoc ohogemma geac negensima gearu bic habadeac
anende.
15 Nga uango dzegenuu bic mi habade isoc kpebunnu yeni sing dafiu
kecbisia, imoc negembesena, imocac amma kibi yomoc ohoduae. Kpe-
bung yeni Anutu kekehagoc, yeac ama nga yoac foraac karu amma
wotung seria.
16 Negen negensinninaac hania imoc sufu sufuyau feec:
Ye kuneng nga engena yombong, imoc fora.
Ye sebiu fingectegerec nga Asungo haniaya dindingac imoc nonongkac
mekperagiec.
Angero yeneng ye henggec.
Ngicngac yeni yeac siduc bangec monnunac ngicngac, yenearu dekper-
agigec bangec noboc noboc kenu negensinggegec.
Ye Anutuac kuc nga kibikperagiau monggoc meemma ihai kecde.

4

1 Naso wisic wisickeau ngic goa yeneng negen negensingngina ukugec
kpeu, yeni hadehade yeneac kpoukpouyoac negenggec asu hania hania
yeneng dekerec ayemmema ikocfu wangecyunugecde. Tiri Asungo
imocac yoac didiu dekecde.
2 Anu ikocngic herenegen negengngina dzadzu kpekpea, yeneng ngic-
ngac dekerec ayemmema ikocfu wangecyunuma
3 ngac megecdeac kpae heiyemmema yakasege anggecdeac dederecge
ayemmegecde. Anu ngicngac yeni Anutuac yoac fora negemma Yesu
negensinggema kecdae, yeni yakangina ubangerecgoc megecdeacnoc
Anutungo yakangina meficgeyemmeec nga yeni imoc sege anggecdeac
ikocfu deandae.
4 Anutungo wiac deu fingecdarec, imoc sasawa gombunga. Nga wiac
imoc ubangerecgoc mema mekecni, imoc neneacsoc ande.
5 Imoc Anutuac yoac nga nunumungo meu kpetiac anude.
6 Ge tosofocnina yoac yomoc edekpou ayemmenadeu Yesu Kristoac
kingangkpekpe gombunga annade. Kingang kpekpe ifia kecnadeu,
negen negensinggac yoac kpougenggec modacnec, imocngo negen ne-
gengga meseriude.
7 Ge bangecac siduc hania hania ngadehema geangga kekecfu Anutuac
faka nga sing imoc meseribesena.
8 Ngic ariac ambesonga sebingina meefaiandae, imocngo memefiha
efeanecsac ande. Ngicngac yeni Anutuac faka nga sing meseriandae,
imocngo kekecngina hafoa meficgeude, imoc yagucac kekec meseride
nga kekec ngade haude imoc ifingoc meseriude, Anutungo ifi denem-
meec.
9 Yoac imoc fora, ubanina ihai naric faini feu negensinggenide.
10 Anutu kekehagoc, yearu kpeketahema kecdimbe, yeng ngicngac
sasawa yeneac memengerecnina ande nga ye negensinggedae, yeneac
yombonnoc. Imocac amma uatoa kpendzenggoc mema kecdimbe.
11 Nga ngicngac yeni yoac imoc modacgecdeac seria edekpou ayem-
mebesena.
12 Ge medacgbosing kecnecac mongngo geac negenggec mamea mi
ambeso. Nga fakaga kpetiac nga dedega amma angammemega nga
negen negensingga amma ngicngac heresongogoc hoangyunuannec,
yeneng fakaga imoc hemma modacbisia.

13 Anu ngicngac yenigoc mitikibi osonegeng amma ubaherengina
midima edekpou ayemmekecmana habade.
14 Nga enara yeneng maringina witigau faima profeteyoac degec
Tiri Asuac wosoefacac kuc mong menec, kuc imocgoc ua mekecna mi
nomanebeso.
15 Nga ngicngac yeni yadiseri annec, imoc henggecdeac negen ne-
gengga uagau faina seriangoc feu imoc modacma mekecbesena.
16 Mekecma geangga garengemema yoac edekpou ayemmekecnec,
imoc ifingoc garenggebesena. Ifi annadeu ge nga ngicngac yoacga
negengandae, ngeni ngenahafoc komoc kpegecde.

5

1 Ge ngic yada mong yoac edebesonga dema kucgoc nga gereagoc mi
ammima ubea midima mangga yoac edeannec, ifi isoc yoac edebesena.
Nga medacgbosing yeni dacmunafocga yeneac ubangina midima an-
gannec, ifi isoc ayemmebesena.
2 Amma ngac yada yeni nonggogaac angannec, siriha imocngoc ayem-
mebesena nga naroang yeni naingfocga yeneac angannec, siriha imoc-
ngoc herega kpetiac femanu ayemmebesena.

3 Ngac hodzec memeficngina kpac kecdae, kpebung ngeneng yeni
eweheihei ayemmema meficyemmebisia.
4 Anu ngac hodzec mong ye nambaracforagoc me esaforagoc kefudeu
yenaoc ine warac warac hodzecngina henggareng ammigecdeac ua
mebisia. Yeneng ifi amma nonggo mangfocnginaac turung kpouyemme-
bisia. Faka imocngo Anutuac kicfu ngereeude.
5 Nga ngac hodzec mongngo memefiha kpac tembuha kecma Anu-
tungo meficmiudeac negenserima hadzing tofocnac numukefude.
6 Anu ngac hodzec mong sebiac songo modacande, ye ine sebiu-
gengsac kecde nga ubahereugeng ine homemea kecde.
7 Ngac hodzec yeneac yoac imoc ngicngac seriangoc edeyununadeu
yeneac ubakpekpe naric mi fingerude.
8 Ngic mong ye sactosofora yenenggareng mi angande nga yengena
nonggo mang nga dacmunafora ifingoc mi garengyunuudeu ye negen
negensinga bic wama faka mangana amma bangec monnunac ngicngac
Anutu mi negemmidae, yeni feracyunuma faka mangana anude.

9 Anu ngac hodzec mong ye kifaya 60 bic ferahema ngic mocguac ngac
kefec, yeac kpacsac ngac hodzec yeneac kibiu arenggebesonga.
10 Amma angammemea gombunga feec nga fede, imoc ngicngac sa-
sawango bic hennegeng angkecgec. Imoc yofi, ye nambaracfora gom-
bunga yenenggareng angkefec nga ngicngac edoc bedoc ayemmekefec
amma ngicngac kpetiac haningina dzuacyemmekefec. Ye ngicngac
ebicfu kecgec meseriyunukefec amma ngicngac meficyunuudeac naso
mong mi ukukefec.

11 Ngac hodzec afo engeng kecdaengoc ge yeneac kpac areng imohai
mi ohobesena. Yeni Kristoac modzongina tiu ngicac songo monggoc
negemma ngicfu kembeso anggecde.
12 Yeni warac yoac dzegegec, imoc wama yoacfu makpema ebic
meficgegecde.

13 Amma yeni oyong kecma amayuguc kengkecgecde. Nga imocsac
kpac, yeni ifingoc yoac gubekisang amma kpounec nga yoac goa yeneac
wiac me dedeacsoc mi ammanu imoc sifu degecde.
14 Imocac amma ngac hodzec afo engeng kecdaengoc yeneac
negemma areng yofi faiba modacbisia. Yeneng ngic monggoc mema
sabac meficgema amangina garenggebisia. Yeni ifi anggec ngabafocnina
kecdae, yeneng yoac mangana deyemmegecdeac sing naric mi
meficgegecde.
15 Ngac hodzec goa yeni sing bic segema Satang modacgec.
16 Nga negen negensinggoc ngac kecdae, yeneac amau ngac hodzec
goa kecdaeu yeneng heimefic ayemmegec kpebung yenearu ebic mi
fingecbeso. Kpebung ngeneng ngac hodzec makpekpea memeficngina
kpac yombong kecdae, yeni ine heimefic ayemmebisia.
17 Ngic enara habu gombunga ngenenggareng angemmemma uang-
ina meandae, yeni eweheihei ayemmema uaac bung yemmebesonga.
Yeni yoac dekperagima edekpou angemmema uatoa mema kecdae,
yeneacnoc negensibisia.
18 Mitikibingo imocac yofi dede,

"Burumakango wit sebera kpetiudeac uatoa mema wit witiau tima yerecgeande, imocac dumbenga mi dzegebesena." *(Dedeseri 25:4)*

nga

"Uangic yeni uanginango uabungngina meficgebeso, imocngo ngereeude." *(Ruka 10:7)*

19 Amma mongngo ngic enara mong yoacfu faibesonga negenudeu,
ngeni yoac imoc hepuha kpac mi negembisia. Ngic yohockang me hare-
becngo yoac imocac hepuc angemegec, imohai yoac imoc negembisia.
20 Yeni ngicngac yeneac kicfu kopocsic meficgegecdeu, geng ifingoc
ngicngac yeneac kicfu demeting seria ayemmena ngicngac tosea yeni ifi
hemma yenaoc kekecngina isinggegecde.
21 Anu ni Anutu nga Yesu Kristo amma angero meisingyunuyunuya,
yeneac kicfu yoac imoc modacnadeac seria edeguduae. Ge ifingoc
negeung yoac mi debesena me monde monde mi ambesena.
22 Nga mariga ngicngac yeneac witiu bic faima mi kenecyunubesena.
Ngicngac yeneac kopocsicfu mi torokpebesena. Ge kpetiac kecbesena.
23 Herekiki nga hafei homac anggengande, imocac doku tehecsac mi
nebesena. Ge ine heregaac amma waing kapianec ifingoc nebesena.
24 Ngic goa yeneac kopocsic didiu bic fede, yeni yoacfu bic enggecde.
Nga goa yeneac kopocsic sufu sufuu fede, yeni yoacfu ngade enggecden-
goc.
25 Ifi isocngoc angammeme gombunga goa yaguc didiu fede. Nga
angammeme gombunga goa yaguc didiu mi fede, imoc kecma sufu sufuu
naric mi feude.

6

1 Mong ye wanac arenggac tofo bageau kecdaengo mingingfocngina
eweheihei ayemmegec ngereeude. Ifi anggec ngicngac yoac kpouyem-
meing nga Anutuac kpac, imoc naric mi demanganegecde.
2 Nga wanac areng goa yeneac mingingfocngina negen negensing-
goc kecdae. Yeni negen negensinggoc tosofocnina andae, ifi dema

negengyemmegec mamea mi ambeso. Yeni ine wanac arenggac siricfu songogoc torokpema mingingfocngina monggoc yombong kingang kpeyemmebisia. Yeni wanac areng yenigoc Yesu negensinggema heresongogoc hoangemema kecdae. Yofinenggac mingingfocngina siricngina ifia kecdaeac, wanac arengngo yeneac amma ua gombunga yenearu mebisia. Ge faka imoc kpouyemmema herengina midibesena.

3 Ngic mong ye netohoma sing mong kpoungemmema Kebunina Yesu Kristoac yoara dindingac wama Anutuac faka nga sing kpoungemmeing, imoc ngadeheande,
4 ngic ifia ye hereau sebiengeng fede amma ye wiac mong mi negende. Yeac songo ine manganagoc kekec nga ngic yenigoc nesisic yoac nga negen negeng hania hania deande, faka ifia keracmangang nga ngabasiric amma yoac mangana nga negeung meficgeude.
5 Ngicngac ifia yeni negen negengngina fonggou ngaba wisic wisickea kpac angemeandae. Yoac fora imoc ubanginaunac bic meic meickea, monggoc mi fede. Yeni dzofinac meficgegecdeacsac Anutuac faka nga sing modacbesonga negensidae.

6 Fora, mong ye dewaidzoha kpac ruaegoc kecma Anutuac faka nga sing modackecde, yeng sing imohai wiac gombunga homac meficgeude.
7 Ni foracngoc deduae, bangectoa bangec yomohai entegeng fingering. Nga bangectoa bangec yomoc wama kembesonga dema ifingoc entegeng kennide.
8 Semeng nga wambanina soha fenemmeudeu ruaegoc dewaidzoha kpac yumia kecbisina.

9 Ngicngac dzofinactoagoc anggecdeac negengareng angandae, yeni faitobannu kecma mangana minginaac botacfu emma sebiac songo modacma kapa faka amma kekecngina memanganegecde. Faka ifiango memanganeyunuu kpac anggecde.
10 Imoc yofiac, hiedzoac songo negen negeng, imocngo mangana sasawaac hania. Ngicngac goa yeni hiedzoac songo kuneng mekecdae, imocngo negen negensingnginau wangecyunuu kemma hereebic kuneng meficgeyemmeude.

11 Anutuac ngic, ge faka imoc hemma ngadehema woramibesena. Kekec dindingac modacma Anutuac faka nga sing kekecgau seriudeac mamangkima Yesu negensinggema Anutu nga ngicngac heresongogoc hoangyunuma modzotitia kpac kecma kekec yumea mekecbesena.
12 Negen negensinnu magubacac dzikac gombunga kpema nedzibesena. Amma uatoa mema nedzima kekecseriu hasikenade. Imoc menadeac Anutungo kpacguec. Amma sing gombunga imoc modacbeso annec, imoc warac ngicngac yeneac kicfu deficgena hepuc anggenggec.

13 Anu Anutungo wiac sasawa kekecnginagoc faiec nga Yesu Kristo yeng Pontio Piratoac kicfu haniaya gombunga deficgeec, yereng hepucna anec yofi edeguduae,
14 dederecgeyoac negennec, imoc modacma goctopoha nga kopocsiha kpac, imoc mekecmana Kebunina Yesu Kristoac hahanasoya fingectegecbesande.
15 Nga Anutu yengenaoc nasoya negende, imoc fingecbesande. Anutu ye kenehagoc ye tembuha Kuctoa mingina nga yeng ngictau yeneac Ngictau nga kebu yeneac Kebu.

16 Ye mocgungo dzonggo dzongoya kpac nga kperagia manau kecde.
Nga kperagi imocac manau ngic mongngo naric mi enude, kpac. Amma
kperagi imoc mongngo mi henec nga naric mi henude. Kuha nga
eweheihei yearu feecngo fede nga nasoya kpac fekengkecbesande. Imoc
fora.
17 Ngicngac naso yomohai dzofinactoanginagoc kecdae, yeni sebi-
engeng mi anggecdeac nonoseria edeyunubesena. Dzofinac imocngo
tinanannina seria kpac. Anutungo wiacnina hania hania songogoc
mekecnideac meficgenemmekecde, yeng tinanangngina ambeso, imoc
edeyunubesena.
18 Yeni ua gombunga mekecmagec angammemengina gombungango
hiedzotoangina ambeso. Amma yeni wosoefac amma iwaingina mekec-
dae, imoc medereyemmema kecgecdeac demeseri amma edeyunube-
sena.
19 Yeni ifi mekecma kekecngina ngade haude, imohai dzofinacngina
tohong kpema tatac gombunga mengeregecde. Mengerema kekec forau
hasikebesandae.
20 O, Timoteo, Anutungo wiac garenggenadeac genec, imoc gombunga
garenggekecbesena. Amma bangecac siduc nga yoac sicsauha hania
hania, imohacnac wadzahemima worabesena. Ngic goa yofi deandae,
“Neni yoac negen negengtegehagoc mekecdimbe.” nga yoacngina imoc-
ngo yoac kpekpe ande. Ge imoc negemma ngadehebesena.
21 Anu ngic goa yeneng negen negentegec imohai kpeketahema negen
negensinggac sing segegec.
Anutuac danggunucngo ngenigoc febeso.

Paurongo
Timoteo Yeac Ngadekibi
Ohoec

1 Ni Pauro Anutungo negennenu Yesu Kristoac aposoro anai. Nga Yesu
Kristoaru kpeketahema yearunac kekec naric menide, yoac dedzege
imoc dekperagiyemmebadeac suenuec.
2 Timoteo medacna, ni heresongogoc hoangguma kibi yomoc gearu
faiduae. Anutu Manggac nga Kebunina Yesu Kristoac danggunuc nga
wosoefac amma ruaengo gearu febeso.
3 Esangabofocna yeni Anutu eweheimigec, ifi isocngoc herenegen ne-
genna kpetiacgoc kecma eweheimima dangge deduae. Ifi dema hadzing
tofocnac numuma imohai ge negensiguma kecduae.
4 Kickumaga mau henai, imoc negensiba herenango geac ammiu
monggoc gembadeac anende. Amma gemma sogac sogai hafoangoc
meficgebadeac negensiduae.
5 Negen negensingga hafoa fede, imocac negensiba ubana ngereede.
Negen negensing imocnoc warac ataga Roisi nga nonggoga Eunike,
yerearu feec. Negen negensing imocnoc yofinenggac gearu fede, imoc
negengyombonggeduae.
6 Imocac amma yofi edeguduae, ni warac marina witigau faibare
Anutungo wosoefahaac amma kuc mong genec, imoc monggoc
heigereenadeac negensigenduae.
7 Imoc yofiac, Anutungo Asu nemmeec, imocngo kucmama mi mefic-
genemmeude, kpac. Yeng kucgoc kecnideac nga heresongogoc hoangyu-
nunideac amma tembuc tembuc gombunga garengemenideac faka
meficgenemmeude.
8 Imocac ge gamea kpac kecma Kebuac yoacsiduc dekperagibesena.
Nga yeac amma witicamau tacduaeac negenna gameagoc mi ambeso.
Ge ifingoc Anutuac kucfu siduc gombunggac amma ni isoc kpendzeng
kpebesena.
9 Nga komoc kpenideac negemma ebicfunac mesinunuma kpetiac
kecnideac Anutungo kpacnunuec. Nenang faka gombunga aninggac ifi
mi anec, kpac. Ye yengenaoc arenga negenu feec, imoc bicngoc yombong
bangec nga kurumeng mi fingecmaec Yesu Kristoac gombunggac amma
wosoefac anemmeec.
10 Ifi femanu yagucnoc memengerecnina Yesu Kristongo hau Anutuac
wosoefac areng imoc fingectegerec. Fingectegeru yeng homec meick-
ema kekec dzonggo dzonggoya kpac, imoc kperagiau mehau hening.
Yeng siduc gombung nemmeu kekecseriac faka hentegering.
11 Nga ni siduc gombung imoc dekperagima ngicngac kpouyemme-
badeac imocac aposoro denenec.
12 Imocacnoc kukusisic witiau kecduae. Imoc yofiac, ni ngic negens-
inggema kecduae, ye negemmiduaeac game naric mi nuude. Nga negen
negensina seria yofi fede. Ye kuhagocngo wiacna yearu faiai fede, yeng
imoc garenggekecmanu nasoya haude.
13 Ni sirihau Anutuac yoac ngicngac kpouyemmeanduae, geanggaoc
imoc negenec nga imocac sirihaungoc edekpou ayemmebesena. Nga

Yesu Kristogoc kpeketahema negen negensing nga heresongogoc kecma
Anutuac yoac imoc hoanggema modacbesena.
14 Tiri Asu nenang hereu kecde, yeng nonggo tacgemmanu Anutungo
wiac gombunga mekecnadeac genec, imoc garenggena febeso.
15 Ngic Asia prowinsiu kecdae, yeni sasawango ni bic wanugec, imoc
negennec. Figero nga Hemogene yeri ifingoc wanuoc.
16-17 Nga witicamau tacbare Onesiforongo Roma hama serima hofoc-
nukecma meficnuec. Amma ye Roma ngicngac yeneac game mi kpeu
naso homac ubangerec meficgenenec. Imocac Kebungo Onesiforo nga
arengfora wosoefac ayemmebeso.
18 Imocac Kebungo negemmanu nasotoayau wosoefac
meficgemibeso. Anu Efeso taonnu warac kecbare yeng sebina
garenggema ua kuneng yombong meec, imoc geanggaoc hemma bic
negennec.

2

1 Medacna, Yesu Kristoac danggunucngo meseriguu kucgoc kecbe-
sena.
2 Ge nga ngicngac homac ngeni ngenahafoc yoacna negenggec. Yoac
imoc ngic sing mi segeandae, yeneac mariu faina yeneng mitiu yadima
ngicngac tosea torokpema edekpou ayemmegecde.
3 Anu Yesu Kristoac wasaingic gombunga amma kpendzenggoc kecma
modzotiti mi ambesena.
4 Wasaingic ua mekecdae, yeni ngadeau ua hania hania fede, imoc
mong mi megecde, kpac. Yeni enarafocnginagoc yoac dedzege anggec,
yeneac enac modacma ua mekecgecde.
5 Nga ngic mong ye ariacfu nedzima ariacac singyoac segeude, ye
firanggac ira naric mi meude.
6 Nga ngic mong ye seserigoc ua heihomec angkecde, yeng hanahema
semengfora mebeso, imoc ngereeude.
7 Ni yoac deduaemoc, imoc negen negenggau faima mekecna. Nga
Kebungo wiac sasawa negentegecnadeac meficgegenude.
8 Yesu Kristo, Dawidiac fingecsaheunac, ye homecfunac yarec, yeac
negensima kecbesena. Yeac siduc gombunnoc dekperagiyemmekecd-
uae.
9 Ni imoc dekperagikecduae, imocac amma kpendzeng kpema
mekecbare ngic yeneng godzungic witicamau faiandae, ifi isoc
witicamau fainugec. Nga Anutuac yoacngo witihagoc mi ande, kpac.
10 Yesu Kristongo meisingfora ebicfunac mesiyunuu yeneng ifingoc
komoc kpema kekecseriac kibikperagia megecdeac ni kpendzeng sa-
sawa naric kpema serima namma imoc tofohoduae.
11 Yoac fora nga seria mong yofi fede:
Yegoc homeinnu yegoc nenahafoc ifingoc kecnide.
12 Amma serima kecma ebic tofohonideu yegoc ngictau kecnide.
Nga ye ngadehenideu ine yeng ifingoc ngadenunuude.
13 Amma dedeserinina wama mi modacnideu yeng sifu dedeseria
modacmangoc kefude, nocac ye monde mondea kpac.
14 Ge yoac ohodua, imoc kpebung heigboriyemmena. Nga yeni yoac
goa negemma yoacngina engemmama ambacac goroyoac imoc seri-
angoc Anutuac kicfu edeyununa. Yoac engemmamagoc dede, imoc

memefiha kpac. Ngicngac yeneng imoc negenggec yoac imocngo homac
yombong memanganeyunuude.
15 Anutuac hehenu ngereeudeac seserigoc kecma uaga mebesena.
Amma yoac fora gbomea tongganang dena gamengo ua ngic geac witiu
mi embeso.
16 Nga ngicngac bangecac siduc nga yoac sicsauha deandae, imocac
araing kecbesena. Ngicngac yoac ifia degec imocngo wangecyunuu
Anutu ngadehema hereau torokpeu torokpe kenggecde.
17 Amma yeni yoacngina deyadigec imocngo kubec seria isoc monggoc
yadi kenude. Himenaio nga Fireto yeri ngic ifia yenearunac.
18 Yereng yoac fora wama sing segema deandape, "Homecfunac
gborima yacyac, imoc bic fingerec." ifi dema ngicngac goa yeneac negen
negensingngina memanganeecde.
19 Anu Anutungo wotung seria faiu kemeec nande, imoc goroc goroc
naric mi anude. Imohai yoac yofi oho ohoya fede,
"Kebungo ngicngacfora negengyunuude." *(Bangec kisiu 16:5
Septuagintaunac)*
Nga mong yofi,
"Ngicngac Kebuac kpac kpacandae, yeni faka nga angammeme kopoc-
sicgoc, imoc sasawa wama araing kecbisia."
20 Anu ama kunennu enangtapa siriha hania hania fekende. Goa gol
me siriwango memea nga goa ic me gbakingo memea. Nga enangtapa
goa imoc uangina kuneng ande nga goa ine uangina seuhagoc ande.
21 Nga ngic mong ye yengena wiac seuhagoc imohacnac dzuacemeude,
yeng enangtapa uaya kuneng, ifi isoc. Ye kpetiac amma minginaac amau
efaima namma ua gombunga meudeac siriha imocacsoc ande.
22 Bangecfu sebiac songo sebigbori yenearu feande, imohacnac
worama hereau kecbesena. Ngic goa yeni herengina kongaha
mekecma Kebuac kpac kpacandae, yenigoc seseri ua mema sing
dindingac modacma negen negensinggoc kecma ngicngac heresongogoc
hoangyunuma ruaegoc kecbesena.
23 Ge yoac sicsauha nga memefiha kpac, imoc hemma wabesena. Faka
imocngonoc ngaba meficgeu ewekpekpe fingerude.
24 Kebuac wanacngicngo eaceasigoc mi kecbeso. Ye ngicngac sasawa
yenigoc yumea kecma kpoukpou uaac titiha negemma modzotitia kpac
kecbeso.
25-26 Nga ngic goa yeni mangana minginaac botacfu tacma yeac negen
negeng nga songo modacandae, yeni Kebuac wanacngic yeac yoac
kpeandae, ifi ammagec yeng yenigoc yumeau kecma dederecgeyoac
edekpou ayemmebeso. Ayemmeu Anutungo ubangina merenggecdeac
kuc yemmeu gedang yeni ubangina ireckeu yoac fora negenghomema
mangana minginaac botacfunac fotockema woragecde.

3

1 Naso wisic wisickeau ebic hania hania fingecbesande, imoc negenna
febeso.
2 Ngicngac yeni imohai yenanggac songo nga hiedzoac songo homac
negenggecde. Yeni yenang wiacac negenggec engena anu sebiengeng-
goc kecma tenicfagoc amma nonggo mangfocnginaac yoac kpegecde.
Nga ngicngac wiac yemmegecde, yeneac ubangerec mong mi ne-
genggecde. Amma mitiu kekec yenearu mi feude.

3 Nga yeni ngicngac tosofocngina heresongogoc mi hoangyunugecde
amma ngicngac yeneac kopocsic wawa mi anggecde. Yeni enacfu faifai
amma angammemengina mi garenggema ubagori faka mekecma faka
gombunga ubango wagecde.
4 Yeni kererengunuma angammemengina sicsauc anggecde amma
sebingina meenggecde. Bangec nga sebiac songo yeneac kekecnginau
yadiu Anutuac songo ine wagecde.
5 Amma yeni sebingosac mitiu kekec siric isoc kecgecde nga Anutuac
kucfakaya imoc wama ngadehegecde. Nga geng ine wayunuma yeneac
hereau kecbesena.
6 Yenearunac ngic goango gombunga siric kemma amayuguc amma
ngac goa yoacfu yukpe kecdae, yeni metai ayemmeandae. Ngac ifia yeni
yukpe yukpe fakangina amma songongina hania hania modackecgec
kopocsicngina ebiriude.
7 Yeni kpoukpouya negengkecdae nga yoac fora ine naric mi hen-
tegecgecde.
8 Nga bicngoc Yane nga Yambere yeri Moseac yoac waoc, ifi isoc ngic
deduae, yeni negen negeng ikohagoc kecma yoac fora kpeandae amma
negen negensinggac sing segegecde. *(Makekeng 7:11,22; 9:11)*
9 Yane nga Yambere yereac sicsauc faka didiu fingeru sasawango
imoc negenggec, ifi isoc sasawa yeneng ngic imocac sicsauc fakangina
hentegecgecdeac amma ikoc yoacngina monggoc mi yadiude.
10 Nga Timoteo, ni wiac kpougenai, imoc negemma modacma kecnec.
Ni angammeme anai nga kekecnaac sing faiai, imoc negennec. Amma
negen negensinnagoc modzotitia kpac kecma ngicngac heresongogoc
hoangyunuma seserigoc kefai.
11 Ni Antiokia nga Ikoniong amma Ristera taonnu kecbare nukporac
anenggec ebicfu nga kpendzenggoc kefai. Ifi kecbare Kebungo ebic
sasawa imohacnac mesinuec, imoc negennec.
12 Nga ngicngac sasawa Yesu Kristoaru kpeketahama Anutu eweheim-
ima kecgecdeac negendae, yeni ifingoc yunukporac ayemmegecde.
13 Anu ngic manganameme nga ikocngic yeni faitobannu ngicngac
faiyunuandae, yeni manganangina monggoc yadiseri anu manganey-
ombonggegecde. Amma yeni yenaocngoc ikoc angemema goa ifingoc
ikocfu wangecyunugec makpegecde.
14-15 Ngicngac goa gombunga negengyununec, yeneng sabacgaunac
kecerenec, naso imohai kpetiac yoac oho ohoya fede, imoc kpougenggec.
Kpougenggec yoac imoc hoanggena negen negengga meefaiu Yesu
Kristo negensinggema komoc kpenec. Ge imoc negenserina imocngo
kekecga meseribeso.
16 Anu yoac mitikibiu oho ohoya fede, imoc sasawa Anutungo asuya fi-
fiu ngicfu kemeec, imocngo yofi meficnunuude, imoc Anutuac enacyoac
kpounemmema dederecge anemmeude. Amma mengerenunuma sing
dindingac modacnideac garennunuude.
17 Nga Anutuac ngicngac yeni uaac negen negeng nga kuc imocac
sirihau mema ua gombunga megecdeac yoara imoc yemmeec.

4

1 Yesu Kristongo eucererengau fingecma namma gbori nga homemea
isingyunuma desiyunuude. Ni yeac nga Anutuac kicfu serima edegud-
uae,

2 ge nasoyau me nasoya kpacfu Anutuac yoac ngicngac dekper-
agiyemmema goroyoac edeyunubesena. Amma dederecge ayemmema
nanggeyunuma modzotitia kpac wiac sasawa kpouyemmebesena.
3 Naso mong haude, imohai ngicngac yeni kpoukpouyoac gombunga
negembesonga modzongina tiude. Yeni ine yenang songo modacma
kpoukpoungic homac kpedzucyunugecde. Kpedzucyunugec yeni ngic-
ngac yeneac kedzacfu wiac songea ande, imocac kpouyemmegecde.
4 Amma yeni yoac fora wama ngadehema nemusiduc nga siduc fora
kpac, imohaigeng kpeketahema sing segegecde.
5 Nga geng wiac sasawa isinggema geanggaoc garengemema ebic
fingecgenu serima nambesena. Ifi namma Anutuac siduc gom-
bung dekperagiyemmema Anutungo uayoac genec, imoc hafoangoc
modacma kecbesena.
6 Anu homecnasona bic hadeac ngic yeneng waing Anutuac sese
faiandae, ifi isoc sacna kpakegecde.
7 Dzikac gombunga kpema bic mesiai. Amma ngic firang anggecdeac
nedziandae, ifi isoc hafoa nedzima bic mesiai nga negen negensinna
seria mekecma mi ukuba kpeec.
8 Yaguc kekec dindingacac ira neac tomai faifaia fede. Amma Kebungo
faka dindingac ising isingngic, yeng naso imohai ira imoc nenude. Nga
imoc nisac mi nenude, kpac. Ngicngac sasawa yeni yeac haha nasoya
fingectegerudeac songo negendae, yeng imoc ifingoc yemmeude.
9 Ua mongngo dzegenude dema naso mi ukuma nearu bic habesena.
10 Imoc yofiac, Dema ye bangecac kekecac songo negemma bic
wanuma Tesaronike taonnu kenec. Nga Kereseke ye Garata prowinsiu
kenec amma Tito ye Darimatia prowinsiu kenu
11 Rukangosac nigoc kecde. Mareko ye uaac manau memeficna andeac
amma geng ye meficgema hesickena gegoc habesera.
12 Tikiko Efeso sueba kenec.
13 Nga habesonga dema ngakpina herea Troa taonnu Karpoac amau
waba feec, imoc nga kibina sasawa ihai faiba fede mehabesena. Nga kib-
ina sasawa rama seberau oho ohoya fede, imoc negemba wiac engena
andeac imoc momoc mehabesena.*
14 Aieng gerecfu oho ohongic Aresande,† yeng ebic homac mefic-
genenec. Nga Kebungo angammemeaac turunga kpoumiude.
15 Ye faka gerea amma yoacna homac meenti memati angkefec, imocac
ge ngic yeac garengga mema kecbesena.
16 Anu ni hanahema Roma ihai yoacfu namma haniana deai, naso
imohai ngic mongngo neac hepuc mi nanec, sasawango ine wanudacgec.
Nga ifi anggecac imocngo mi meebiriyunubeso.
17 Ni siduc gombung bangec monnunac ngicngac Anutu mi negem-
midae, yenearu dekperagima mesibadeac Kebungo nigoc namma kuc
nemma raionggac enacfunac onggonnuma mesinuec.
18 Ngic yeni ebic hania hania anembesonga negendae nga Kebungo
imohacnac ifingoc mesinuu komoc kpeba kurumeng eucererengau
fainuude. Yearu dedengerec nga dedengerec fekengkecbeso, imoc fora.

---

* **4:13:** Kibingina homac imoc papirus mariango memea imohai ohokecgec. Papirus maria imoc sang maria isoc kuneng. Kibingina goa yeni rama me noning seberau ohogec. Sebera imoc ine buma kuneng. † **4:14:** Aresande, ye kopa nganoc imocgoc ua meec.

19 Neac wenacngerec Prisika nga Akpira amma Onesiforo arengfora
yenearu kende.
20 Erasto ye Korintiu kemma kefec. Ye mi haec nga Trofimo ye ine hafei
meecac Mirete taonnu waba tarec.
21 Nga geng naso mong mi ukuma nomannaso mi ammanu bic
habesena. Euburongo wenacngerec degende amma Pudeng nga Rino
amma Kraudia nga nengen negensinggoc tosofocnina sasawa, yeneng
ifingoc wenacngerecngina gearu faigec hade.
22 Kebungo geac ongaasugoc kecbeso. Nga danggunuhango ngenearu
febeso.

Paurongo
Tito Yeac Kibi
Ohoec

1 Ni Pauro, Anutuac wanacngic nga Yesu Kristoac aposoro. Anutuac meisingfora yeni yeac faka nga sing fora negensinggema negentegecgecdeac fainuec.
2 Yoac imocngo kekecseri meficgeude, imoc negensinggedimbe. Anutu memengerecnina yearu ikoc mong mi fede, yeng hanac hanaheaunacngoc kekecseri menideac enarango deseriec.
3 Anu yengena nasoya hau yoara didiu ngicngac faiyemmeu dekperagigec, imoc debadeac fainuec.
4 Tito, negen negensinnu medacyombonna, ni kibi yomoc gearu faiduae. Anutu Manggac nga memengerecnina Yesu Kristo yerearunac danggunuc nga ruaengo gegoc febeso.

5 Ua noboha feec, imoc mesinadeac negemma Kreta nucfu waguba tacnec. Amma ua areng edzacguai, imoc modacma taong fekendaesoc, imohai kemma kpebunggac enara meisingyunuma uayoac yemmebesena.
6 Ngic mongngo dindingac kecma ngac mocguac ewea kecbeso. Ye nambaracfora negen negensingnginagoc kecdae amma yoackpekpe me ihoc bahoc kekec, yoacsiducngina ifia mong mi febeso. Ngic ifia yeng enara naric anude.
7 Imoc yofiac, kpebunggac enara ye Anutuac wiac garenggeude, imocac yeng ngic soronga kecbeso. Nga ye yengenaac negenu engena mi ambeso. Amma ye ngic gerea mi ambeso. Ye waing doku nema ubasufu ngic anu mi ngereeude. Ye yarengic mi ambeso amma kichodung faka mi mekecbeso.
8 Yeng ngicngac ama heiyemmekecbeso amma faka nga angammeme gombunga, imocac songo negembeso. Fakaya nomana ambeso amma dindingac nga kpetiac kecma fakaya nga kekeha garengemebeso.
9 Nga yoac fora edekpou aning, yoac imoc seria mekecbeso. Ifi amma ngicngac sing dindingac kpouyemmema ubangina midiude. Nga yoacnina kpeandae, yeneac yoac negen negentegecgoc merengyemmeu kucngina mabeso.

10 Ngic enarafocnginaac bageu kekec waandae, ngic ifia homacngo kecdae. Yeni yoackpekpe amma yoac onea deandae amma ngicngac ogofocngina ikocfu wangecyunuandae. Nga ngic sebi tosangina herecgegec, yenennoc faka ifia angkecdae.
11 Ngic ifia yeneac enac medzickebesonga. Yenennoc dzofinactoa ikocfu meficgegecdeac yoac dedesifucgoc edekpou ayemmegecde. Ayemmegec ama areng goa hafoangoc tohoma manganegecde.
12 Kreta ngic yenang kpefing ngic mongngo yenanggac yofi deec, “Kretangic yeni nasoya nasoya ikoc angkecdae amma yaka ondzonggboc nekecma oyong kecma kateyang mangana isoc kecdae.”
13 Yeac yoac imoc fora, imocac yeni negen negensingngina mengerema sirihau anggecdeac nonosaeng seria edeyunubesena.

14 Amma yudangic yeni nemusiduc goa dema singyoac ngicfunac
meserima yoac fora wama ngadeheandae. Yeni yoac ifi mi negembisia,
imoc seriangoc edeyunubesena.
15 Nga ngicngac kopocsicngina kpac kecdae, yeneac kekecfu wiac
sasawa kongaha feude. Nga ngicngac goa bic manganema kongaha mi
andae amma negen negensingnginagoc mi kecdae, yeneac negen negen-
tegec nga herenegen negengngina momocngoc manganeu wiacngina
kongaha mong mi feude.*
16 Yeni Anutu negemmidae, imoc enacnginangosac deficgegecde nga
fakanginango ine ye busic kpemigecde. Fakangina mangana imocac
amma urumbeso anemmede. Yeni yoac kpekpeareng kecma wiac mong
gombunga anganggac siric mi andae.

2

1 Yoac gombunga nga dindingac fede, ge imoc modacma yofi kpouyem-
mebesena.
2 Ngic yada yeni nomana kecma garengemema fakangina eweheiheigoc mekecbisia. Nga yoac yofi edeyununa, yeni negen negensingngina garenggema ngicngac heresongogoc hoangyunuma modzotitia kpac Kebuac ua mebisia.
3 Nga ngac yada yeni ifingoc faka nga angammemenginaac arennu
ngicngac kpetiac siricfu kecbisia, imoc kpouyemmebesena. Nga yeneng
enacfu faifai mi ambisia amma waing doku nene, imocac ebicfu mi
kecbisia. Wiac gombunga fede, ngeni imoc ngicngac ogofocngina
kpouyemmebisia.
4 Imocac ngac naroang ewefocnginagoc yofi kpouyemmebisia, Yeni
ewefocngina nga nambaracfocngina heresongogoc hoangyunuma
5 garengemema kpetiac kecbisia. Amma yeni ama uangina negen
negenggoc nga ubangerecgoc mema kecma ewefocngina yeneac yoac
tofohobisia. Ifi anggec ngic mongngo Anutuac yoac naric mi demanga-
neude.
6 Ge sebigbori ngic ifingoc garengemegecdeac negen negengngina
midima edeyunubesena.
7 Amma wiac sasawau geanggaoc angammemega gombungangoc
kecma sirihau anna modacgubisia. Ge kpoukpouga mekecma eweheiheiagoc kecma yoac fora kpouyemmena.
8 Nga ngabafocga yeni gamenginagoc namma geac yoac mong mi
megecdeac ngicngac ubadzidzigaunac yoac memefihagoc edeyunuma
kecbesena.
9 Wanac ngicngac mingingfocnginagoc kecdae, yeni mingingfocngina
yeneac yoac sasawa tofohogecdeac imoc dederecge ayemmebesena.
Nga yeni mingingfocngina yeneac yoac turunga mi merengyemmebisia.
Amma yeni mingingfocngina yeneng negengyemmegec ngereeudeac
uangina mekecbisia.
10 Yeni ine mingingfocngina yenearunac wiacbisic mong heikpesia kpac eng mi mekembisia, kpac. Yeni ua sasawa mekecma yoac
modac modac ngicngac ambisia. Amma yeni faka ifia anggec Anutu

* **1:15:** Paurongo dede yaka neneac kpaea mong mi fede. Goa yeneng ine degec, yaka goa imoc kpaeagoc. Mareko 7:19 Roma nadung 14 nga Sesememe nadung 11-15 imocac hania nga negen negeng ihai oho ohoya fede.

memengerecninaac kpoukpouyoac imoc ngicngac yeni ubangerehagoc
negenggecde.
11 Anutu engenatoa yeac wosoefacngo ngicngac sasawa yenearu fin-
gectegeru komoc kpegecdeac memengerec meficgeyemmeec.
12-13 Ye nga memengerecnina Yesu Kristo, yereng kuc nga kibikper-
agiau hama fingectegerecde, imocac amma kenehaac tomai kecdimbe.
Ifi kecmina Anutuac wosoefacngo metinnunuu yofinenggac bangectoa
bangec yomocac faka nga songo ngadehema kekecnina garenggema
sing dindingac modacma Anutu eweheimima kecdimbe.
14 Anu Yesu Kristongo singyoac kpekpe arennunac yungecnunuudeac
yengenaoc ngabafora maringinau faiemeec. Nga nenang yengena ngic-
ngac amma kpetiac kecma ua gombunga mamangkima menideac faka
imoc anec.
15 Ge yoacna imoc mema dederecge ayemmema ubangina
midibesena. Ge yoac sasawa imoc kuc genggena, imocac sirihau
edeyunubesena. Nga ngic mongngo geac negenu mamea mi ambeso.

3

1 Ge yoac yofi heigboriyemmena, ngicngac yeneng gawamangfocng-
ina yeneac yoacngina negemma tofohoma ua gombunga megecdeac
nasosoc efaima kecbisia.
2 Amma yeni ngic me ngac mong demanganegecde, imoc mi
ngereeude, kpac. Yeni deendema mi amma yumea kecma ngicngac
yeneac ebic negentegecma ubangerec faka ayemmedacbisia.
3 Nga nenang ifingoc warac negen negentegecgoc mi kecma yoac
kpeni goa yeneng ikocfu wangecnunugec sing segeing. Amma bangecac
hensongo nga negensongo hania hania imocngo witicnunuec. Nenang
herebugoc nga ogo yeneac keracmanganggoc kecma ubango ukueme-
ing.
4 Anu Anutu memengerecnina, yeac danggunuc nga ubaefacngo didiu
fingectegeru
5 yeng dzuacnunuu Tiri Asungo ua meu fingec fingec gboria fingering.
Ye ua gombunga meinggac amma mi mengerenunuec. Ye nenanggac
ubamangang negemma mengerenunuu komoc kpeing.
6 Anu yeng memengerecnina Yesu Kristo yeac amma Tiri Asu ebiriang-
oc kpakenemmeec.
7 Kpakenemmema wosoefahaac amma dindingac denemmeu
kecdimbe. Amma maridzominnina kekec wisic wisickea kpac, imoc
menideac negensima tomai kecdimbe.
8 Yoac imoc fora yombong.

Yoac imoc kucgoc edekpou ayemmenadeac negenduae. Ifi anna ngic-
ngac Anutu negensinggema kecdae, yeneng faka gombunga isinggema
imoc anggecdeac homac ayemmeude. Ua ifia imoc gombunga nga
ngicngac yeneac memeficngina anude.
9 Ngicngac goa yeni yoac siriha kpac engemmama deandae amma
esangabo yeneac kisic kpema dedeseriac yoac goaac yoacngina en-
gemmama anu ngaba angandae. Geng ine yoac ifia negemma ngade-
hebesena. Yoac ifia imoc memefiha kpac nga imocngo fora mong mi
meficgeude.

10 Gurunegic ngic mongngo hau naso mocgu nonoyoac edena mi
negenu edena atac yohockang ambeso nga yoacga mi negenudeu wana
tembuha kecbeso.
11 Ngic ifia ye sing segema kopocsic meficgema yengenaoc yoacfu
faiemeude.
12 Ni Atema me Tikiko gearu sueba hau naso mi wama nearu Nikopori
taonnu bic habesena. Ni kianomang nasou ihai kecbadeac bic negensiai.
13 Aporo nga desi desi ngic kpara Dzena yeri singgac wiac mong mi
obohoecdeac ge memefic seriangoc ayecmebesena.
14 Anu ngicngacfocnina uaac fora mi meficgebauac yeneng ifingoc
ngicngac ebicngina hemma faka gombunga mema meficyunugecdeac
sing kpouyemmena negenggecde.
15 Ngicngac nigoc kecdimbe, yeneng wenacngerecngina gearu faigec
hade. Nga ngicngac Anutu negensinggema neneac songo negendae, yeni
wenacngerecnina edeyununa. Danggunucngo ngeni sasawa ngenearu
febeso.

Paurongo
Firemong Yeac Kibi
Ohoec

1 Ni Pauro Yesu Kristoac amma witicngic nga negen negensinggoc
tosonina Timoteo, nereng kibi yomoc faide Firemong gearu hade. Ge ua
mocgunira nga heresongogoc hoangguma kecdipe.
2 Negen negensinggoc nainnina Apia nga Kebuac wasaingic ogonira
Arkipo yearu amma kpebung Firemonggac amau kpedzucneandae, kibi
yomoc ngeneac momoc faidipe.
3 Anutu Mannina nga Kebunina Yesu Kristongo danggunuha ngem-
mema ruae ngemmebeso.
4-5 Negen negensinggoc tosona, Kebu Yesu negensinggema kpetiac
areng sasawa heresongogoc hoangyunukecnec, geac siduc ifi ne-
gengkecduae. Imocac amma nunumunau geac negemma nasosoc Anutu
dangge edekecduae.
6 Ge negen negensinnu nenigoc urec kecma Kristogoc kpeketahema
kecna wiac gombunga sasawa mekecdimbe, imoc hafoangoc negen-
tegecnadeac numuanduae.
7 Nga kpetiac areng ubaherengina heigboriyemmeannec.
Heresongogoc ifi hoangyununa henaiac fakaga imocngo meserinuu
ebiriangoc sogaiduae.
8 Imocac amma Kristogoc kpeketahema kecma ua genggena
menadeac naric edegubai, imocac negenna mi ebiribeso.
9 Heresongo negengemeeme fakau namma yoac yumea yofi deba, ni
Pauro ngicyada yofinenggac Yesu Kristoac witicngic kecduae.
10 Amma ni medacna Onesimo* yeac yoac debade. Ye witicamau
kecbare fingec fingec gboriau medacna isoc fingecnenec nga yeac
negemma desambic anggemma yofi deduae,
11 Ye warac gearu memeficga mong mi anec nga yaguc geac nga neac
momoc memeficnira angkecde.
12 Ni neanna ubaherena suebai isoc ye sueba gearu dzigeneude.
13 Siduc gombunggac amma witicamau kecbare yeng geac tatac mema
nigoc yei kecma meficnubac, imoc naric ambac ifi negenai.
14 Nga geng naric mi demana ubanaac segereba wabanggac amma
wayai. Nga faka gombungaac anggenu songoga modacnadeac sueba
haude.
15 Onesimo ye negen negensinggoc tosoga kecma wisic wisickea kpac
gegoc kefudeac gedang warac waguec.
16 Waguma wanacngic siricfu monggoc mi haude, kpac. Ye yaguc ne-
gen negensinggoc songo tosonina ande. Ni yeac ifi yombong negenduae.
Nga geng yeac mingina nga negen negensinnu Kebuac amma ye tosoga
momoc ande, faka imoc wiac engena.
17 Ge negenna nerang ogo ogo andipeu Onesimo haude, ye ifingoc
neng haba ambang isoc mema ye hoanggebesena.
18 Nga yeng sing ferahema wiacga mong memanganeec me yeac
turung gearu fedeu imoc sasawa wana neac turung ambeso.

---

* **1:10:** Onesimo imoc titiha memefihagoc.

19 Pauro neanna marinango kibi yomoc ohoduae. Ni turung imoc
kpougembade. Nga geangga kekecac turung nearu fede, imocac yoac ine
mi deduae.
20 Ge foracngoc negen negensinggoc tosona, Kebunina Kristoac amma
meficnuna ubaherenango ruae meficgeude.
21 Nga enac tofoc tofohoga fede, imoc negemma kibi yomoc ohogen-
duae. Nga wiac deduae, geng imoc torokpema monggoc annade, imoc
negenduae.
22 Amma mong yofi negensiduae, ngeneac nunumunginaac amma
witicamaunac mesinugec ngenearu habade. Imocac neac ama mana
mong mengerebesena.
23 Ni Epafragoc nerahafoc Yesu Kristoac amma witicamau kecdipe,
yeng geac wenacngerec dede.
24 Ngic nigoc kecma ua nenahafoc meandimbe Mareko, Aristako,
Dema nga Ruka yeneng ifingoc wenacngerecngina degec hade.
25 Kebunina Yesu Kristoac danggunucngo ongaasunginau fekecbeso.

Hebiraio
Yeneac Kibi

1 Anutungo bicngoc naso homac singa hania hania imohai yoara
profete yeneac enacfu faiu, yeneng bangecfocnina yoac edeyunukecgec.
2 Nga yofinenggac naso wisic wisickeau ye yoara Medahaac enacfu
faiu yeng yoac edenunuec. Bangecfu nga sawau amma kurumennu
wiac sasawa fekende, imoc Anutu medahaarusing yegoc meficgeoc nga
maridzominga sasawa medahango meudeac desimiec.
3 Anu Medac ye yengenaoc Anutuac kperagia amma yeri siricngira
mocgu andape. Nga Medac ye yoara kucgoc amma imocngo wiac sasawa
bangecfu nga sawau amma kurumennu fekendacde, imoc nanggedaru
fede. Amma ye ngicngac sasawa nenanggac kopocsic heidzuac ua
mesima kurumennu Ngictau kuhagoc yeac foiau enec tacde.
4 Medac ye angero sasawa yeneac kunengngina. Amma yeng kpac
kuneng maridzominggac arennu meec, kpara imocngo angero yeneac
kpac sasawa feracyunuude.
5 Nga Anutungo angero monggac yofi mi edeec,
"Ni yagucnoc megudua. Ge medacna nga ni geac Mangga." *(Mitiyegec 2:7)*
Amma yeng angero monggac negemma yofi mi deec,
"Ni yeac Manggac nga yeng neac Medac anude." *(2 Samue 7:14; 1 Ngictau siduc 17:13)*
6 Amma ye waracmedaha bangectoa bangecfu kefudeac hesicke haec,
naso imohai yofi deec,
"Anutuac angero sasawa yeneng ye ngonducnemima afehebisia." *(Dedeseri 32:43 Septuaginta mitikibiunac.)*
7 Amma angero yeneac ine yofi deec,
"Ye angerofora sueyunuu yeneng yoara mema kenggec gerecborang uayoac edeyunuu yeneng ye kingang kpemigecde." *(Mitiyegec 104:4)*
8 Amma Medahaac negemma yofi deec,
"Anutu, geac ngictau tatac imoc wisic wisickea kpac amma feengkefude. Amma ngictau yasugaac kpara imoc faka dindingac.
9 Ge dindingac kekecac anggengande nga singyoac kpekpe, imocac ine
ubagango waannec. Imocac amma Anutugango, geac Anutungoc dema
ge meisingguma sogac sogaiac kerecdokungo nadzicgenu geac sogac
sogai imocngo tosofocga yeneac ferahede." *(Mitiyegec 45:6-7)*
10 Amma yeng monggoc Medahaac yofi deec,
"O Kebu, hanac hanaheaungoc bangecac kpesinga fainec amma kurumenga kurumenga fekende, ge imoc sasawa marigango meficgedacnec.
11 Yeni kpac andacgecde nga geng ine kecbesannec. Yeni sasawango
ngakpi isoc dzamema kpac anggecde.
12 Geng kurumenga kurumenga fekendae, yeni ngakpi isoc kpouyu-
nunade nga ngicngac wamba mesima gboria faiandae, ge ifi isoc ine
esea meicyunuma gboria fainade. Nga geng nasosoc siric mocgungoc
kecnade nga geac kifanaso imoc wisic wisickea kpac." *(Mitiyegec 102:25-27)*

13 Anu Anutungo angero monggac yofi mi edeec,
“Ge foinaugeng tacmana ngabafocga hanigaac bageau faiyunuba yeni
hanititiga anggecde.” *(Mitiyegec 110:1)*
14 Angero sasawa yeni asuareng amma ua mema kecdae nga ngicngac memengereac maridzoming megecdeac tomai kecdae yeni yeneac kingang kpegecdeac Anutungo sueyunuande.

2

1 Imocac amma sing segema kembinggac yoac sasawa imoc negenghomema mekecbisina.
2 Moseac nasou angerongo ngicngac yoac edeyunugec, imoc seriangoc faifaia feec. Ifi feu Israe ngicngac yeneng yoac imoc kpema mi tofohogec, yeni kopocsicnginaac sirihau turunga megec.
3-4 Anu Kebungo monggoc memengerecac sing mong kuha engena yombong edenunuec. Yeng imoc hanaheu yoara negenggec yeneng imocac hepuc amma edenunugec. Anu Anutu yengenaoc yoara meserima negensinggegecdeac kucfaka nga faka kiwa morora mema songoya modacma Tiri Asuac wosoefacac kuc nemmekefec. Ye ifi anecac nenang memengerecac sing kpenideu turungaac naric mi woranide.
5 Bangectoa bangec gboria fingerudeac yoara deandimbe, imoc angero yeneac bagenginau mi faifaia.
6 Nga kibiu mongngo yofi bic dekperagiec,
“Geng bangecfu ngicngacnec negensinunuma ngicac medac gombunga
garennunukecnec, imocac warecguduae.
7 Naso wegenanecsac angero yeneac mamea anudeac geng faina kefec. Amma ye kuc kibikperagiagoc kekecac iraya heiminec.
8 Nga Anutungo wiac sasawa yeac bageu faiec.” *(Mitiyegec 8:4-6)*
Yeng wiac sasawa yeac bageau faima wiac mong mi herandzima hafoangoc faiec. Nga yofinenggac faka imoc mi hengandimbengoc amma sifu hennide.
9 Anu nenang Yesuac yofi hendimbe, Anutungo faka meu Yesungo naso wegenanec angero yeneac mameangina kefec. Kefu Anutungo wosoefac anemmeu Yesungo ngicngac sasawa donina mema kpendzeng kpema homeec. Imocac ye kuc nga kibikperagia amma eweheihei mekecma imocngo yeac ira ande.
10 Anutungo wiac sasawa meficgedarec amma ye imocac mingina. Amma yeng medacfora homac hesicyunuma kibikperaginginagoc anggecdeac ine memengerecac hanac hanahengic kpendzennu faiec. Faiu ye yengena sebiu kpendzeng negemma uaya mesiu kekeha hafoangoc gombunga anec. Yeng ifi anecac Anutuac medacfora yeni kibikperagiau naric enggecde.
11 Yesungo kpetiac kekecac dzuac dzuac ua mekecde nga ngicngac kpetiac kekecac dzuac dzuac mekecdimbe, nenang kpetiac amma arennina mocgu kecdimbe. Imocac amma ye nenanggac munafocna debesonga game mi kpeude.
12 Ye yofi dede,
“Ni geac kpac kuneng munafocna dekperagiyemmema kpebung botucnginau namma eriendzong megembade.” *(Mitiyegec 22:22)*
13 Amma monggoc yofi dede,
“Ni yearu heiriduae.”

Amma monggoc dede,
"Nenenggec, ni nga nambaracfocna Anutungo nenec, neni yei." *(Yesaia 8:17-18)*

14 Yesungo homec nga mangana mingina memanganeudeac homeec.
Anutuac nambaracfora nenang sebifusininagoc nga ye siric ifiangoc
sebifusiagoc anec, ifi anecac amma mangana mingina naric memanga-
neec.
15 Amma ye arengfora kekecnina hafoangoc homecac kengec-
nunuande, nenang kengecac witicfunac naric yungecnunuude.
16 Foracngoc, ye nenang Abrahanggac bangecfora hoannunuma
kecde. Ye angero ifi mi hoangyunude, kpac.
17 Ye donina meudeac amma wiac sasawa negemma munafora ne-
nanggac siric yombong amma mong mi segeec. Ye ifi amma ngicngac
nenanggac wosoefac amma uayoara modacma Anutuac kicfu ngicngac
nenanggac womonggarengtoa anec nande.
18 Ye ine yengena kpendzeng kpema faitobannu enec, imocac yeng
ngicngac faitobannu engandae, yeni meficyunuudeacsoc ande.

3

1 Kpetiac tosofocna, kurumenggac kpakpacngo ngenearu ifingoc haec.
Imocac ngeni negen negengngina Yesuaru faibisia. Yenoc aposoro nga
womong garengtoanina nga nenang yeac kpara deficgekecdimbe.
2 Mose ye Anutuac uayoac modackecma Anutuac amau yoara tofo-
homa kefec. Nga Anutungo Yesu uayoac miu yeng Moseac siricfu uayoac
imoc modackefec.
3 Ama memengicngo kpac kuneng meande, fora. Amma imocngo
ama yengenaac kpac kuneng ferahade. Siriha ifia amma Yesungo Mose
feraheu nenang yeac kpara afehedimbe.
4 Amatehec sasawa imoc ngicngo memea nga Anutungo ine wiac
sasawa meficgedarec.
5 Mose ye wiac ngadeau fingerudeac sosoha anec. Ye ifi kecma
Anutuac amau kingangkpekpe kefec.
6 Mose ye kingangkpepe kecma Anutuac uayoac modackefec nga Kris-
tongo Anutuac Medac kecma uayoac modacma yeac amagareng kecde.
Amma nenang kengeha kpac kurumenggac wiac menide, imoc wiac
engena negemma serima mekecnideu Anutuac amanoc angkecnide.
7 Imocac amma Tiri Asungo yofi dede,
"Ngeni yaguc yeac yoac negendae, imohai
8 herengina mi dzegegec. Ngeni warac bangec kisiu yoacna kpema
tobannugec, ifi isoc monggoc mi ambisia.
9 Bangecfocngina yeneng imohai neng ua mekefai, imoc kifa 40ac manau
hengkecma ni ine tobannukecgec.
10 Nga ngicngac naso imohai kecgec, yeneac herebu negemma yofi deai,
'Yeni herenginango nasosoc sing segekecma neac sing fekende, imoc
negenggecdeac mi ayemmeande.'
11 Imocac ni herebu amma deserima yofi deai, 'Yeni neac kecnegeng
kekecfu naric mi enggecde.' " *(Mitiyegec 95:7-11)*

12 Tosofocna, ngenearunac mongngo ubahereau negen negeng man-
gana ereu negen negensing wama Anutu kekec mingina ngadehebauac
ngeni henghomema kecbisia.

13 Mitikibingo “yaguc” ifi demanu ngeni uamemesoc ubaherengina midiemebisia. Kopocsicngo ngenearunac goa ikoc ayemmeu herengina dzegebauac ngeni ifi ambisia.
14 Nenang urecfu Kristo seria negensinggema kefing, negen negensinnina siriha imocngo mekecnideu naso wisic wisickeau serima nanni yeng deude, “Ngeni neac ogofocna.”
15 Anu monggoc dedea yofi fede,
“Ngeni yaguc yeac yoac negendae, ngeni imohai herengina mi dzegegec. Ngeni warac yoacna kpegec, ifi isoc monggoc mi ambisia.” *(Mitiyegec 95:7-8)*
16 Negenggec, Mosengo Aigita bangecfunac ngicngac hesicyunuma kenu yeni sasawango Anutuac yoac negemmaguc ine faka hania hania angkecma yoara kpegec.
17 Amma yeni yoara kpema kopocsic meficgegecac yeng kifa 40 ngaba ayemmeu bangec kisiu homedacgec fedaengoc.
18 Nga yeng ngicngac yeac yoac kpegec, yenengsac kecnegenggac kekecfu mi enggecdeac deseriec.
19 Amma yofi hentegecdimbe, yeni mi negensinggegec, imocac amma yeneng bangec deec, imohai enggecdeac osigec.

4

1 Anutungo kecnegeng kekecfu ennideac deec, imoc nandengoc. Nga kecma ngenearunac goango enggecdeac obohobauac, ngeni garengngina mema kecbisia.
2 Yeneng siduc gombung negenggec, nenang ifi isocngoc imoc negening. Nga yeni ine imoc negemma mi negensinggegec amma Yosua nga Karebe yerigoc uba mocgu mi anggecac amma yoac negenggec, imocngo yenearu memefiha kpac anec.
3 Nga ngicngac negensinggema kecdimbe, nenaoc kecnegeng kekecac areng andimbe. Anutungo bangec nga kurumenggac kpesinga faiu wisickeu wiac sasawa mesidacma kecnegeng kekecac uameme faiec. *(Fingec fingec 2:2)*
Ye ifi faima sifu yofi dede,
“Imocac ni yeneac herebu negemma ine yofi deseriai, ‘Yeni neac kecnegeng kekecfu naric mi enggecde.’ ” *(Mitiyegec 95:11)*
4 Uameme 7gac yoac fekende imocac yoac mong yofi fede,
“Uameme 7 fingeru Anutungo uaya sasawa faidacma tacnegenec.”
5 Nga yomohai yoac imocac nobohango yofi dede,
“Yeni ine neac kecnegeng kekecfu naric mi enggecde.”
6 Ngicngac goa yeni ine kecnegeng kekecfu naric enggecde. Nga goa yeni hanahema siduc gombung negenggec, yeneng ine enac tofoc tofohongina kpac, imocac kecnegeng kekecfu mi enggec.
7 Imocac amma naso hereangoc anu Anutungo monggoc naso mong kpara “yaguc” ifi deserima yoac Dawidi miu yennoc yofi deec,
“Ngeni yaguc yeac yoac negemma, herengina mi dzegebisia.” *(Mitiyegec 95:7-8)*
8 Yosuango kecnegeng bangecfu hesicyunu embacfu Anutungo ngadeu Dawidiac nasou naso monggac naric mi debac.
9 Imocac yofi negendimbe, Anutuac ngicngac yeneac hombanggac kecnegeng naso fedengoc.

10 Nga Anutungo uaya faima tacnegenec, ifi isocngoc ngic mong ye
Anutuac kecnegeng kekecfu emma uaya faima kecnegenude.
11 Nga warac areng yeneng makpegec, nenanggarunac mongngo yeni
isoc yoac kpekpe ambauac nenang kecnegeng kekec imohai ennideac
negemma seserigoc ua mema kecbisina.

12 Anutuac yoac imoc kekehagoc nga uaya nasosoc mema kecden-
goc. Imoc wasaibeang sasawa enara noboc noboc imoc feracyunuma
enara santac yombong ande. Imocngo wiac sasawa nendzicma noboc
nesariande. Imoc ongaasu nga ubaonganina hendzicyuruma sic gbotoc
gbotoc nga sic manau kereha nendzicyuruude. Amma ubahereninau
negen nengeng nga faka sufuma mekecdimbe, imoc isinggema foraya
mekperaginemmeude.
13 Nga Anutungo wiac sasawa deu fingecdarec imocac wiac mongngo
yeac kicfu sufu sufuya mi fede. Wiac sasawa imoc fingec fingec nga didiu
yeac kic witiau fedacde amma yearunoc kekecninaac siduc memini
imoc isinggedarude.

14 Nga womong garengtoanina engenango kurumenga kurumenga
ferahedacma enec kecde, imoc Yesunoc, Anutuac Medac. Ye ifi
kecdeac negen negensinnina deficgeandimbe, imoc negemma seria
mekecbisina.
15 Faitobang fingecnemmeande, ifi isoc womong garengtoanina ye
ifingoc fingecmidarec nga yeng ine kopocsic mong mi meficgeec. Imo-
cac ye kucmamanina hennegeng andacma nenanggac ubamangang
negengkecde.
16 Imocac nenang kengec nga negengyohoa kpac kecma Anutuac
danggunucac ngictau tatacac wegenac kembisina. Ifi anu memefic naso
yombong hau yeac wosoefac meficgeni yeng danggunuha nemmema
meficnunuude.

5

1 Anutungo Yuda yeneac womong garengtoa ngicfunac meisinggema
desiu yeng ngicngac yeneac amma Anutuac kicfu namma uaya mema
ubangerecac nga kopocsicac sesegerec faiande.
2 Amma womong gareng ye yengena kucmamaac bageau ifingoc
kecde. Imocac ngicngac negen negentegecngina kpac me sing segean-
dae, yeni gombunga ayemmeudeacsoc ande.
3 Yeng kucmamayaac amma yengena nga ngicngac yeneac kopocsicac
sesegerec momoc faiande, imoc ngicngac yeneacsac kpac.
4 Amma ngic mongngo womong garengtoaac tatac yengena ubeaac
naric mi meude. Anutungo Arong kpacma womong garengtoa uayoac
miec, ifi isocngoc Anutungo womong garengtoa sasawa kpacyunuma
uayoac yemmeande.
5 Nga Kristo ye yengenaoc ifingoc womong garengtoa anudeac amma
kpactoagoc mi meemeec, kpac. Anutungo yeac yofi deec,

"Ni yagucnoc megudua. Ge medacna nga ni geac Mangga." *(Mitiyegec 2:7)*

6 Amma monnu yofi oho ohoya fede,

"Geng Merikisedeac siricfu womonggareng wisic wisickea kpac kecengkecnade." *(Mitiyegec 110:4)*
*

7 Yesungo bangecsebigoc kecma yofi numuec, "Ge homecfunac megborinubesena." Ifi numumima kpacsambic ammima kunengngoc arohoma kiarec. Nga ye Anutu eweheimima enac tofoc tofoho kefecac Anutungo nunumuya negenec.
8 Yesu ye Medac yombonga. Amma yeng sifu kpendzeng kpema enac tofoc tofoho kekecac faka meec.
9 Amma ye kpendzeng kpema hafoangoc gombunga anec. Yeng ifi anu ngicngac yeneng yeac enac tofohoma uayaac amma komoc kpema wisic wisickea kpac kecengkecgecde.
10 Ifi anu Anutungo yeac yofi deec, "Geng Merikisedeac siricfu womonggareng wisic wisickea kpac kecengkecnade."
11 Wiac imocac yoac homac fenemmede nga ngeni yoac negenggecdeac tondzera angandae, imocac edekpou angemmeba dema obohoduae.
12 Ngeni naso herea bic negen negensinggoc kecma kpoukpou ua bic megec ngereebac. Amma yofinenggac mongngo hama ine Anutuac yoac haniaunac monggoc edekpou angemmeudesoc ande. Ngeni yaka seria negecdeacsoc mi amma namuacsac angemmede.
13 Nga ngic mong ye namuungoc kecde, ye sabac kecdengoc. Nga neni dindingac kekecac yoac kpoumini ye imoc negemma meudeacsoc mi ande.
14 Yaka seria imoc ngicngac bic yadiseri angana, yeneac. Amma ngicngac ifia yeni negen negengngina naso herea bic midima faka damocngo gombunga me mangana, imoc ireckema negentegecma kecdae.

6

1 Ngeni mitiu wiac efea hanahema kpoungemmeing imoc monggoc mi denide. Amawotung monggoc ukuni kemeu imoc mi ngereeude. Imocac amma faka kpakparoha wagecde nga Yesu negensinggegecde amma
2 doku nadzicac kpoukpou hania hania nga mari faifaiac ua amma homecfunac gborima yacyac nga hofeac kpendzeng wisic wisickea kpac,
3 imoc Anutungo negenu naric anudeu monggoc mi denide.
4 Imoc yofiac, ngicngac goa yeni kperagi bic yemmeyemmea nga kurumenggac ubangerecac yaka nehemma Tiri Asugoc bic anggec.
5 Amma yeni Anutuac yoacac songea amma bangec nga kurumeng ngade kecma fingecbesande, imocac kuc ifingoc nehenggec.
6 Nga ngicngac imoc nehemma makpema ngadehegecde, yeni monggoc ubamereng meyunuma heitaiyununideac singa mong mi fede. Ifia yeneng Anutuac Medac didiu deengdema ammima mariponnu monggoc kpeandae.
7 Bangec mong medzameni kiango naso homac kpema uau doku meficgeu ngicngac yeni yakangina imohai homecgec fora meficgeyemmeu yofi debesonga, bangec imoc Anutuac kenecfu fede.
8 Nga bangec mong medzac medzameango ine witic waeagoc nga tebanghaseng meficgeudeu bangec imocngo uaya kpac amma sowehagoc anu naso wegeneu gerecngo dzeu kpac anude.

---

* **5:6:** Merikisedeac siduc imoc Fingec fingec 14:17-24 oho ohoya fede.

9 Songo tosofocnina, ngeni ngicngac ifia kpac amma ngeneng komoc
kpegecdeac areng, ifinoc negensima kecdimbe. Ifi negensima sifu
goroyoacngina dedimbe.
10 Anutungo sing dindingacfu yoac nga fakangina isinggeude. Ngeni
uanina meandae nga kpara songogoc hoanggeandae, yeng imoc naric
mi nigeckpeude. Amma ngeni kpetiac areng heimefic ayemmegec nga
torokpema ayemmekecdaengoc, ye imoc ifingoc naric mi nigeckpeude.
11 Nga ngeni negengyohoha kpac kecma wiac fingecngemmeudeac
negensinggema kecdae, ngeni imoc megecdeac tembuc tembuc ma-
mangkima ua mekecmagec naso wisic wisickea haude. Ngeni ifi
kecgecdeac anemmede.
12 Imocac ngeni oyonga mi ambisia. Ngicngac negen negensing
seriangoc modzotitia kpac mekecdae, yeni maridzomingngina Anu-
tungo warac deyemmeec, imoc megecde, ngeni ifi amma yeneac siric
modacbisia.
13 Anutungo Abarahanggoc yoac dedzege anec. Amma wiac ngade
miudeac deseribeso amma yeac kunenga mong mi kefecac ye yengenaac
kpacfungoc kpacma yofi dema deseriec,
14 "Foracngoc, ni kenecgubade nga fingecsahega sahebesande." *(Fingec
fingec 22:16-17)* *
15 Anu Abarahang ye naso hereangoc tomai kefec. Amma ubea kuha mi
mamanu Anutungo wiac miudeac deec, imocac fora fingeru henec.
16 Nga ngicngac yeni yoacngina meserigecdeac kunengngina kpacma
yoacngina deseriandae. Yeni ifi anggecdeu deengdema fakangina
wisickedarude.
17 Anu Anutungo ifingoc yoara deseriec. Nga Abrahanggac bangecfora
yenearu yoara monde monde mi anec, yeni imoc negemma dzadzahac
kuha momoc negentegecyombonggegecdeac ifi deec.
18 Ye ifi dema yoac seria yohockang meficgenemmeec. Yoac
yohockang ifi feecac yoara ikoc naric mi anude.† Fakaya ifia negenni
imocngo ebiriangoc meserinunuu bangecac wiac naric wama wiac
ngade menideac deec, imoc seria mekecnide.
19 Nga Anutungo wiac menideac denemmeec, yoac imocngo ubaon-
ganinaac angka isoc angande. Imocngo yeac womongtoau emma
kpoructoa ferecgema kpetiac nga kpetiac yombonggac manau seria
fede.
20 Anu Yesungo nenanggac amma imocac manau warainemmema
enec. Ye womong garengtoa wisic wisickea kpac kecengkefudeac emma
Merikisedengo kefec isoc kefude.

7

1 Merikisede ye Sareng taonggac ngictau amma Anutu engenatoa yeac
womong gareng kefec. Nga Abarahang ye ngictau yenigoc ewema kpe-
bucyunuecfunac dzigenema hamanu yeng sinnu ye meficgema kene-
heec.
2 Keneheu Abarahangngo iwaiya sasawa dzikacfunac meecmoc, ihac-
nac tennunac mocgu hendzicma Merikisede miec. Nga Merikisede

* **6:14:** Anutungo Abrahanggoc dzadzahac meec, imoc yomohai oho ohoya fede, Fingec fingec 12:1-3; 13:14-18; 15:1-21; 17:1-27; 18:1-15; 22:1-18. † **6:18:** Fingec fingec 12:7; 13:15; 15:1-21, imohai Anutungo Abrahanggoc yoac dedzege anoc. Amma Fingec fingec 22:16-17 imohai ye yoara deseriec. Imocac yoac seria yohockang oho ohoya fede.

yeac kpara titiha imoc, “Dindingac kekecac ngictau.” amma monggoc
“Sarenggac ngictau.” imocac titiha “Ruaeac ngictau.”
3 Amma ye nonggomama nga esangabofora yeneac kpacarengngina
mong mi oho ohoya. Nga ye fingec fingecnasoya kpac amma homec
nasoya ifingoc kpac, ye Anutuac Medac siric isocngoc amma womong
gareng nasosoc kecengkefude.
4 Anu dzite hania bangecnina Abarahangngo wiara dzikacfunac meec,
imoc hendzicma teng imohacnac mocgu miec. Imocac ngeni hen-
tegecbisia Merikisede ye ngic engenatoa.
5 Nga Rewiac bangecfora yeneng womong gareng ua mekecgecdeac
uayoac megec, yeni ngicngac yenearunac tennunac mocgu imoc
mekpedzuc ambisia, dedeseringo ifi dede. Nga ngicngac imoc yeni
Abarahanggac bangecfora nga sactosofocngina kecma sifu yenearunac
tennunac mocgu mekecgec.
6 Anu Merikisede ye yeneac arenunac mi fingerec, kpac. Amma ye sifu
Abarahanggarunac tennunac mocgu mema ngic Anutuac dzadzahac
mekefec, yenoc keneheec.
7 Nga ngic merang kenec miec, yeac kpacngo kenec meec, yeac fera-
hede. Mongngo yoac imoc naric mi kpeude.
8 Anu mong yofi, womong gareng homec bageau kecdae, yeneng
tennunac mocgu kpedzucnema mekecdae. Nga Abrahangngo tennunac
mocgu Merikisede miu meec, yeng ine kecdengoc, dedekperagi ifi nem-
megec.
9 Amma yoac yofi naric denide, Rewi ye tennunac mocgu memeac ngic
nga Merikisedengo Abarahanggarunac tennunac mocgu bic meec, imoc
Rewiarunac meecac amma Rewi yengenaoc tennunac mocgu ifingoc
faiec.
10 Merikisedengo Abarahanggoc sinnu ewaroc, naso imohai Rewi ye
bangehaac hereu bic tarecac amma Abarahangngo Merikisede wiac
miec, imoc Rewingo ifingoc miec ande.
11 Nga Isirae ngicngac yeneng dedeseriyoac megec, imohai yofi feec,
Rewiac areng yeni womong gareng ua mebisia. Nga yeneng womong
gareng ua megec wiac hafoangoc ngereebac dede Anutungo womong
gareng monggoc fingerudeac mong mi debac. Nga yofi fingecbeso,
womong gareng ngic mong Merikisede yeng kefec, siriha ifia fingecbeso
amma ye Aronggac arennunac fingecbac imocngo mi ngereebac.
12 Nga womong garenggac ua areng gboria fingerudeu dedeseriyoacac
areng gboria ifingoc fingecbeso, sing mong mi fede.
13 Amma womong gareng imoc ine kisic mong yenearunac nga yeac
kisicfunac mongngo arata henggareng mong mi angkefec.
14 Kebuninango Yuda kisic yenearunac fingerec, imoc negendimbe.
Nga Yudaac areng, yenearunac mongngo womong gareng anude, imo-
cac Mosengo mong mi deec, kpac.
15 Anu Kebuninango Yuda kisicfunac fingecma Merikisedengo wom-
ong gareng kefec, ifi isoc womong gareng anec, imocngo monggoc
dekperagiu Rewi arenggac womonggareng ua soha mi anec.
16 Womong garengtoa ye sac areng mocguac manau modacma fin-
gecbeso, dedeseringo imoc dede. Nga Kebunina ine kekec dzonggo
dzonggoa kpac imocac kucfu womong garengtoa anec.
17 Yeac negemma dedekperagi yoac yofi fede,

"Geng Merikisedeac siricfu womonggareng wisic wisickea kpac kecengkecnade." *(Mitiyegec 110:4)*

18 Dedeseriyoac kucmama nga memefiha kpac warac hau yoac imocngo faka warac feec, imoc meickeu kpac andarec.
19 Dedeseriyoacngo memengerec ua hafoa mong mi meec, kpac. Nga Anutungo yofinenggac sing mong mesarinemmeec, imocngo warac sing feec, imoc ferahede. Nga nenang sing imoc modacma Anutuac hoannu kengkecnide.

20 Anutungo yoara meserima Yesungo womonggareng anudeac deseriec.
21 Womong gareng Rewiac arennunac yeneac demeseriyoac ifia mong mi feec. Ye imoc Yesuaru faima yofi edeec,

"Kebungo yoara meserima yofi deec, 'Ge womong gareng wisic wisickea kpac kecengkecnade.' ye yoara ifi meserima naric mi waude."

22 Anutungo Yesuac ifi meseriec, imocac amma Yesungo dzadzahac gboria imocac nonggo tarec. Ifi taru dzadzahac gboriango eseaac kuc feraheude.
23 Womong gareng Rewiac arennunac yeni ngic homac. Nga homebesandaengo ua imoc mekecgecdeac homecngo womonggareng ua imocac kpae anec. Imocac amma mong homeu mongngo torokpeu torokpe meerekecma womong gareng ua megec amma yaguc meandae.
24 Nga Yesungo ine wisic wisickea kpac kecengkefude, imocac womong gareng ua yegoc wisic wisickea kpac amma feeng kecbesande.
25 Ye nasosoc Anutuac kicfu yoacfu meficnunuudeac kefudeac ngicngac yearusing Anutuaru kennide, nenang hafoangoc mengerenunuudeac mi obohoude.
26 Anu womong garengtoa yennoc naric meficnunuude. Ye kpetiac nga kopocsiha kpac, kongaha amma wononga kpac. Anutungo ye ngic kopocsicmeme yeneac botucfunac meickeu ye kurumeng sasawa fekende, imoc feracyunuma wi kecde.
27 Nga womong garengtoa Rewiac arennu yeni wenacsoc yenang kopocsicac sese faimaguc ngicngac yeneac kopocsicac ngade faikecdae. Nga Yesungo faka imocac bageau mi kefec, kpac. Ye ine sese dema yengena faiemeec nga yeng imoc naso mocgusac meu soha anec.
28 Foracngoc, dedeseringo ngic kucmamagoc uayoac deyemmeu womong garengtoa angkecdae. Nga demeseriyoacgoc fingerec, imocngo Medac uayoac demiu yeng tatac mema kucmamea kpac nga hafoangoc gombunga wisic wisickea kpac feengkefude.

8

1 Imocac amma yofi fede, womong garengtoaninango kurumenggac ngictautatac, imocac foiau tataha mema tacde.
2 Amma ye Anutuac womong yeac kporuc bedzo fora kurumennu nande, ihai kingangkpekpe ua mema kecde. Kporuc bedzo imoc ngicngo mi memea, kpac. Anutu yengenaoc imoc mema faiec.

3 Anutungo womong garengtoa uayoac deyemmeu yeni ubangerec nga kopocsicac sesegerecngina faikecdae. Imocac amma Yesungo ifingoc sese mong faibeso.

4 Womong gareng yeni dedeseriyoac modacma Anutu sese heiheimiac
ua imoc bic mekecdae, imocac ye engngoc bangecfu kecbacfu womong
gareng naric mi ambac.
5 Mosengo kporuc bedzo mema miacbeso anu Anutungo goroyoac
dema yofi edeec,

"Ni tikiu onga edzacguai, ge siriha imoc yombong modacma wiac sasawa
medacnadeac henghomema mebesena." *(Makekeng 25:40)*

Nga ngic yaguc womonnu ua meandae, yeni Mose isoc kurumenggac
onga modacma uangina mekecdae.

6 Yesu ye dzadzahac gboriaac ngicbotuc, dzadzahac imoc dedzege yoac
kuha monggoc mekecde, nocac dzadzahac gboriaac dedeseriyoacngo
eseaac ferahede. Amma yeac womong gareng ua, imocngo bangecac
womong gareng ua siriha ifi isoc ifingoc feraheude.
7 Dzadzahac esea ebiha kpac ambac dede dzadzahac gboria mongngo
tataha naric mi mebac.
8 Nga Kebu Anutungo ine ngicngacfora yenenu kopocsicnginagoc
anggecac yofi deec,

"Kecma naso mong haude, imohai ni Israe nga Yuda areng yenigoc
dzadzahac gboria mong mebade.

9 Dzadzahac imoc warac bangecfocngina yenigoc meai, imocfia isoc
kpac. Naso imohai neng maringinau mema Aigita bangecfunac hesi-
cyunu hayai. Yeni dzadzahac meai, imoc wama imocgoc mi kecgecac ni
ifingoc wayunuma yohoc bahoc ayemmeai."

Ye ifi dema monggoc torokpeec,

10 "Ni ngadeu dzadzahac gboria Israe areng yenigoc mebade, imo-
cac siriha yofi, dedeseriyoacna ngicngac yeneac negen negennu
faima kibia imoc herenginau yombong ohobade. Amma neng
Anutungina kecba yeneng ngicngacfocna kecgecde.

11 Nga imohai mongngo Israe ogea me munea mong edekpou ammima
yofi mi deude, 'Ge Kebu negemmina.' Nocac ngicngac kapiaunac erema
kunengtoau wisickeude, yeni sasawango negennugecde.

12 Ni wosoefac ayemmeba sing segema me kopocsic meficgeandae, imoc
sasawa wama monggoc mi negensibade." *(Yeremaia 31:31-34)*

13 Ye dzadzahac gboria monggac deec, imohai dzadzahac warac meec,
imocngo esea anec, ifi dekperagiec. Nga wiac mong bic wawaya esea
ande, imocngo naso kapianecsac fema kpac anude.

9

1 Dzadzahac waraima haec, imocac fakaya nga singyoara feec. Nga
kpetiac amaya yei bangecfu feecngoc.
2 Anu kporuc bedzo mana warac warac feec, imocac kpara Mana
kpetiac. Nga mana warac warac imohai kifa nananga amma tebo ic
sogongagoc nanoc.
3 Nga kporuc monggac ngadea imohai kporuc bedzoac mana mong
feec, kpara Mana kpetiac nga kpetiac yombong.
4 Imohai hosuc homuna gombunga oho ohoac arata golngo memea
nga dzadzahacac katapa taroc. Dzadzahacac katapa imoc golngo faima

mekatahedacgec nga imocac manau enang golngo memea mannayak-
agoc* faigec tarec. Aronggac yasu sera kpekpea nga dzadzahacac tafe
ihai ifingoc faigec feec.
5 Katapa imocac witiau kerobing kibikperagingiragoc yohockang kpe-
gangngirango tapeau hedzic hedzic ammima semeec feec. Antungo
ihainoc kopocsicnginaac turung kpoukpou ua mekefec. Nga imocac
hania sasawa yofinenggac mi debade.
6 Yeni kporuc bedzo siriha ifi mekecgec womong gareng yeni ama
mana warac warac imohai emma uangina mekecdae.†
7 Nga womong garengtoangosac ama mana mong imohai kifasoc atac
mocgu engande. Amma ye eng naric mi engande, kpac. Ye sac mema
emma yengena kopocsic nga ngicngac yeni kopocsic hania kpacfu eng
sicsauc megec, imocac amma sese faiudeac meengkecde.
8 Nga Tiri Asungo yofi edzacnunude, Kporuc bedzoac kuha femanu
mana kpetiac nga kpetiac yombong ngicngac ihai enggecdeac singa
mong mi fingectegerude.
9 Ngicngac yofinenggac kecdae, yeni imocac ongea isoc ande. Yeni
Anutuac womonnu yeac ubangerec nga kopocsicac sesegerec meemma
faimiandae nga imocngo ine yeneac herenegen negengngina hafoangoc
naric mi dzuacyemmeude.
10 Nga ua imocac nenedoku nene nga dzuac dzuacac faka hania hania
imoc sebiu uasac meandae. Anutungo singyoac imoc yemmeu, yeni
imoc modacma kecmagec nadung gboria monggac nasoya haude.
11 Anu Kristongo bic hama wiac sasawa gombunga yei fede, imocac
womong garengtoa anec. Ifi amma kporuc bedzo mong gombunga
yombong maringo mi memea amma bangecfunac wiac mongngo mi
memea, imoc nande, imoc kuneng nga hafoangoc gombunga amma esea
feraheyombonggede.
12 Kristo ye noning ngiwa me burumaka medahaac sac mema mi enec,
kpac. Ye yengena sacngo naso mocgusac sese mema mana kpetiac nga
kpetiac yombong, imohai enec. Emma yengena sacngo bunnina meec,
imocngo fefeseri fekecbesande.
13 Ngicngac yeneng Anutuac kicfu wonongngnginagoc anggec womong
gareng yeneng noning me burumaka ngiwa yeneac sac nga buru-
maka ngagera medac mi memea gerecngo dzeu hama ande, hamaya
imoc mema ngicngac wonongngnginagoc yenearu kpegiandae. Kpegigec
wisickeu ngicngac yeni Anutuac kicfu sebiugeng kpetiac anggecde. Imo-
cac amma yofi negembisia,
14 Kristongo kekecseriac Asugoc namma yengena soronga amma
kekeha Anutuaru faiemeec. Yeac sacngo yangburumaka sacngina
homac ferahede. Imocngo herenegen negennina dzuacdaru angam-
memenina kpakparoha kpac anu Anutu kekehagoc kingang kpeminide.
15 Kristo ye yengena kekeha faiemema dzadzahac gboriaac ngicbotuc
anec. Nenang dzadzahac esea imocac dedeseriyoac kpeing. Kpeni yeng
homema bunnina mema dzadzahac esea imocac bageaunac menunuec.

---

* **9:4:** Anutungo bangec kisiu mannayaka Israe ngicngac engsac yemmeu yeni imoc asoacsoc sobing isoc bangecfunac kpedzucnekecgec. Manna imoc hebiraio yoac amma titiha yofi, “Noc wiac?” † **9:6:** Naso imohai Anutuac womong Herodengo meec imoc nanec. Kporuc bedzo nga Anutuac womong imocac hania “Yoac goaac dedekperagi” hafac 1126 imohai henggec.

Anutungo ngicngac kpacnunukecde, nenang kekecseriac maridzoming
menideac Kristongo ifi anec.
16 Maridzominggac kibi mong fedeu yofi ambesonga, minginango
homeudeu, imoc dekperagibesonga.
17 Mingina gbori kecmanungoc maridzoming kibi imoc ohogec eng
feude. Minginango homeude, imohai maridzominggac kibi seriude.
18 Imocac amma dzadzahac esea imoc sacngo meserigec.
19 Nga Mosengo dedeseriyoac sasawa ngicngac edederecge
ayemmedaru wisickeu burumaka nga noning ngiwa sacngina mema
dokugoc yerecgema ramadzoea sacsac nga babacmeac mema sacfu
nemuruckema imocngo kibi kpou kpouya amma ngicngac sasawa
witinginau kpegiu nadzicyemmeec.
20 Nadzicyemmema yofi edeyunuec,
"Sac yomoc, imoc dzadzahacac sac. Anu ngeni dzadzahac manau
kecgecdeac Anutungo edengunuec." *(Makekeng 24:8)*
21 Anu Mosengo kporuc bedzo witiau nga manau amma sesegerec
faifaiac wiac hania hania tarec, imoc ifingoc sacngo kpegiu sasawa
nadzicmidarec.
22 Ifi anu dedeseri fakau sacngo wiac meu kpetiac anude nga sac mong
mi kpakeudeu kopocsic wawa mong mi fingerude.
23 Bangecfu kporuc bedzoac wiac fede, imocngo womong kurumennu
fede, imocac ongea ande. Nga imocngo Anutuac kicfu kpetiac anudeac
sacngo dzuacgec. Nga wiac fora kurumennu fede, imoc kpetiac anudeac
sac gombunga nga engena yombongngo fede.
24 Kristongo ama kpetiac maringo memea amma wiac fora fede imo-
cac ongea ande, ama imohai mi enec, kpac. Yeng nenanggac amma
Anutuac kicfu nanudeac kurumeng forau enec.
25 Amma womong garengtoa ye kifasoc yangsawa mema mana kpetiac
nga kpetiac yombong, imohai engande. Nga ye angande, Kristongo ifi
isoc mi angande. Ye naso homac sese meemeudeac mi engkecde.
26 Kristongo ifi kecbac dede ye bangec nga kurumeng hanac hana-
heaunacngoc naso homac kpendzeng kpeerekecbacfu imoc naric mi
wabac. Nga ye ifi mi anec, kpac. Ye naso wisickebeso ammanu
bangectoa bangecfu naso mocgusac fingecma ngicngac kopocsicnina
meickeudeac Anutuaru yengena sebia desima faiu sese uaya medarec.
27 Anu ngicngac sasawa naso mocgusac homenideac dedea nga
ngadeau kecma yoacfu nambesonga.
28 Ifi isocngoc Kristongo naso mocgusac ngicngac sasawa nenanggac
kopocsic tofohodarudeac amma sesenina anec. Amma ngade haude,
imohai kopocsic tofohoudeac mi haude. Naso imohai Kristongo ng-
icngac yeac tomai kecdae, yenearu fingecma mengereyunuu komoc
kpegecde.

10

1 Wiac gombunga ngade haude, Moseac dedeseriyoac imoc wiac imo-
cac ongea, imocngo wiac fora mi ande. Ifi anu ngic yeni kifaya kifaya
Anutu afehegecdeac yeac hoannu hama sesengina siriha mocgusac
faiandae nga imocngo ine dedeseriyoacac kucfu hafoangoc naric mi
mengereyunuude.

2 Dedeseringo hafoangoc mengereyunubacfu yeneac sese faifai imoc
bic kpac ambac. Amma kopocsicngina bic kpac anu yeni herenegen
negengngina kpetiac kecma kopocsicnginaac gamegoc monggoc mi
kecbau.
3-4 Imoc yofi, burumaka ngiwa nga noning ngiwaac sawango kopocsic
meickeudeacsoc mi ande, kpac yombong. Imocac amma sesegerec
faifaiac faka imocngo kifasoc kopocsicngina heigboriyemmekecdenoc.
5 Anu Kristongo bangectoa bangecfu mama imocac negensima Anutu
yofi edeec,

"Ge ubangerec nga kopocsicac sesegerec hania hania, imocac mi
anggengkefec. Nga geng ine bangecsebi mong mengerema nen-
nec.
6 Anu Ngicngac yeneng ramaburumaka hafoangoc kopocsicnginaac
amma gerecfu faigec dzeande, imocngo songo mi meficgegenude, kpac.
7 Ifi anu deai, 'Anutu, negenna, geac songo modacbadeac hayai nga kibi
kpoukpouac manau neac yoac oho ohoya fede.' " *(Mitiyegec 40:6-8*
Septuagintaunac)
8 Sesegerec sasawa imoc dedeseriyoac modacma faiandae nga Kebungo
ine yoac yofi deec, "Ubangerec nga kopocsicac sesegerec hania hania
nga ramaburumaka hafoangoc kopocsicngina amma gerecfu dzeande,
imocac mi anggenude nga imocngo songo mi meficgegenude."
9 Ifi dema yofi deec, "Negenna, geac songo modacbadeac hayai." Ifi dema
yeng sing gboria meseriudeac sing esea imoc meickeec.
10 Yesu Kristongo nenanggac negemma songo imoc modacma sebia
mekemma naso mocgusac sese faiu sing imohai kpetiac aning kecdimbe.
11 Womong gareng yeni wenacsoc namma womong gareng uangina
mekecdae amma yeni sesegerec siriha mockicngoc nasoya nasoya
mekecdae, imocngo ine ngicngac kopocsicngina meickeudeacsoc mi
ande.
12 Nga Kristongo kopocsic meickeudeac sese mocgusac kuha wisic
wisickea kpac, imoc faima Anutuac foiau tataha mema tacde.
13 Nga Anutungo ngabafora yeac hania bageu hanititi siricfu
faiyunuude, ye imocac tomai tacde.
14 Yeng sese mocgusac faima ngicngac hafoangoc mengereyunuu yeni
wisic wisickea kpac kpetiac kechereema kecbesandae.

15 Anu Tiri Asungo ifingoc hepuc amma yofi edenunuec,

16 "Kebungo yofi dede, 'Ni ngadeguc dzadzahac gboria yenigoc mebade,
imocac siriha yofi, dedeseriyoacna ngicngac yeneac negen ne-
gennu faima kibia imoc herenginau ohobade.
17 Amma kopocsicngina nga singyoac kpekpengina imoc sasawa wama
monggoc mi negensibade.' " *(Yeremaia 31:33-34)*
18 Nga Kebungo kopocsicnina wau kpac anecac kopocsic meic meickeac
seseac ua monggoc mi mebesonga.

19-20 Negen negensinggoc tosofocnina, Yesu yengena sawaac kucfu
nenang kengeha kpac kecma kporucnagu ferahema mana kpetiac nga
kpetiacfu naric ennide. Yeng sing gboria nga kekehagoc witinemmeec
nga kporucfusing kennideac yengena sebingo sing imocnoc menem-
meec.
21 Womong gareng engenatoaninango Anutuac arengfora garen-
nunuma kecde.

22 Nga nenang hanahema herenegen negennina gameagoc nga mi
ngereeande, yeng imoc dzuaru kongaha fede nga sebinina doku konga-
hango dzuaru kongac kpeing. Imocac amma nenang ubaherenina fora
imocgoc kekecnina isinggeyombonggema ye hafoangoc negensinggema
Anutuac hoannu kembisina.
23 Kebu maridzoming nemmeudeac yoac deseriec, yeng dedea
modarude. Nga imoc nenanggaru fingerudeac negensegec amma
kecma deficgekecbisina.
24 Amma songo nga angammeme gombunga botucninau feudeac ne-
nang henggareng angemema meseriemekecbisina.
25 Ngicngac goa yeni kpekpeturannina waandae, imoc mi ngereede.
Nasotoa wegenede, ngeni imoc bic negendaeac meseriemekecbisia.
26 Nenang yoac foraac negen negeng mema negentegecmaguc kopoc-
sic faka arenggema mekecnideu ine kopocsicninaac amma monggoc
sese mong mi feude.
27 Ebictoaninagoc kecni ising ising nasou gerectoa mongngo nono-
homa memanganenunuudeac tomainina feude.
28 Ngic mongngo Moseac dedeseriyoac kpeu ngic yohockang me hare-
bec yeneng imoc hemma yoara wama yoacfu faigecdeu, ye ubaman-
ganga kpac kpebucgegecdeac areng anude.
29 Anu dzadzahacac sacngo ngic mong bic dzuarec, yeng ngade sac
imoc ongea kpac dema Anutuac Medac witiau goteng tima Danggunucac
Asu demanganeudeu, yearu turunga noc efea fingecmiude, imoc bic
negendae.
30 Nga
"Kopocsicac turung kpoukpou imoc neac uanoc nga ni ngicngac kopoc-
sicnginaac turung kpouyemmebade." *(Dedeseri 32:35)*
Kebungo yoac imoc deec, ye negendimbe. Ye monggoc yofi deec,
"KEBUNGO ngicngacfora isingyunuma yoacngina deude." *(Dedeseri 32:36; Mitiyegec 135:14)*
31 Anutu kekehagocac mariu embesonga, imoc ebihagoc nga kpendzen-
gagoc yombong.
32 Ngeni hanahema Kebuac kperagia megec, naso imohai siduc
gombunggac amma uatoa mema kpendzeng kpegec, imoc mi nigecn-
gunubeso.
33 Amma ngic yeneng naso goau ngicngac yeneac kicfu faingunuma
gamekpekpe nga defagoc amma ngunukporac angemmegec. Nga naso
goau ngaba yeneng ngeneac tosofocngina ifi ayemmegec ngeni ogo
angemmema yenigoc nanggec.
34 Ngeni witicngic yenigoc ngenahafoc kpendzeng kpegec nga ngic
yeneng goa ngenearunac witicamau faiyunugec nga ngaba yeneng
goa ngenearunac hamangec faka angemmema hiedzongina megec. Ifi
anggec ngeni ine sogaima yofi negenggec, hiedzonina feengkefude imoc-
ngo bangectoa bangecac hiedzo ferahedacde.
35 Imocac ngeni kengeha kpac kecbisia. Kecma faka imocac buma
kuneng meficgegecde.
36 Ngeni modzotitia kpac kecgec, imoc ngereeude. Imocngo mefic-
gunuu ngeni Anutuac enac tofoc tofoho amma maridzomingngina deec,
imoc megecde.

37 Anu naso wegenanec fede, imoc wisickeu,
“Ngic haudeac dedea, ye naso mong mi ukuma haude.
38 Ngicngacfocna dindingac kecdae, ngeni negen negensinggoc kechereegecde. Nga ngenearunac mongngo wanuma kenudeu neng
ine yeac negemba ubaherenango mi ngereede.” *(Habakuc 2:3-4)*
39 Nenang ine ye ngadehema hofeac sing modacma kemenide, imocac
areng kpac. Negen negensinggoc kecma firang amma ubaonganinagoc
kekecseriu ennide.

11

1 Wiac mong fingecnemmeudeac seriangoc negensima kecdimbe,
imoc kicngo mi hemma sifu negenni fora ande, fakanina imocac kpara
negen negensing.
2 Ngicngac bicngoc kecgec yeni negen negensingnginagoc kecgecac
amma Anutungo hepuc ayemmema yoac nga fakangina deseriec.
3 Wiac kicngo hengandimbe, imoc wiac hehenaunac mi fingerec.
Anutungo yoac deu kurumenga kurumenga nga bangectoa bangec fek-
ende, yeng imoc meficgedaru fingerec, imoc negen negensinggoc kecma
negentegecnide.
4 Abengo negen negensingagoc kecma Anutuac sesegerec faiec, imoc-
ngo Kainggac sese feraheec. Ferahau Anutungo yeac sesegerec hemma
negenu ngereeu ngic dindingac demiec. Abe ye bic homeec, amma sifu
negen negensingau yoara dekecdengoc.
5 Enoko ye negen negensinggac amma homec mong mi fingecmiu
henec. Nga Anutungo ye engsac meickeu enec. Ye mi emmanu Anutungo
yeac yofi demiec, “Ni geac negemba ngereede.” Ifi dema Anutungo ye
meickeu ngicngac yeneng hofocma monggoc mi meficgegec.
6 Anu ngic mongngo Anutuac hoannu kembeso negende, ye yofi
negensinggema kecbeso, Anutu ye kecdenoc nga ngicngac ye kpachofoc
angandae, yeni turunga gombunga yemmeude. Nga mong ye negen
negensinga kpac kecande, Anutungo yeac negenu naric mi anude, imoc
kpac yombong.
7 Ngicngac yeni dokutoa haudeac ebic mi hemmagec Anutungo Noa
goroyoac edeu yeng yoara negensinggema eweheimima wagetoa mong
meec. Ifi mema yengena arengfora ebicfunac onggongyunuec. Yeac
negen negensingngo bangectoa bangecac faka mangana mekperagiu
Anutuac yoacfu kenggec. Yeng ine negen negensingaac amma ngic
dindingacac maridzoming meec.
8 Anutungo Abrahang kparu yeng yoara negensinggema imoc
modacma bangeha wama bangec dahai kenudeac obohoec. Nga bangec
Anutungo miudeac deec, imocngo maridzominga anec.
9 Anutungo bangec miudeac dedzege ammiec, ye ihai kemma kuric
isoc kefec. Kecma Anutuac yoac negensinggema kporucbedzoya faiu
nanu Isaka nga Yakobo ihai yerigoc kecgec. Yereng Abrahanggoc bange-
cac dzadzahac imoc mekecgec imocngo maridzomingngina anec.*
10 Anutu yengenaoc taong wotungseriagoc warac arenggema
meficgeec nga Abarahang ye kuric kecmanu imocac tomai kefec.

---

* **11:9:** Imocac hania Fingec fingec 15:1-21 fede.

11 Anu Sara ye sabacmeme nasoya kpac anec. Nga ye Anutuac yoac
negensinggema kefecac heregoc amma medac kpenanggema meec.
Anutungo dzadzahac yoac dema imoc modarudenoc, ye ifi negensiec.
12 Imocac amma ngic sabac meficmeficgeacsoc kpac, yearunac
bangecfora homac sahema fingecgec sawaac asomeng nga kondung
tegiau sangi isoc anggec nga ngicngo kpetengina oso osoacsoc mi ande.
13 Yenennoc Anutuac yoac negensinggema homegec. Nga Anutungo
bangec yomohai bangecngina deec, imoc mong mi meficgeyemmeec.
Yeni ine wiac hereaungoc feu kpedzima hemma yofi deficgegec,
"Neni bangecfu kuric amma naso wegenanecsac yei kecdimbe." *(Fingec fingec 23:4; 1 Ngictau siduc 29:15)*
14 Anu ngicngac yoac siriha ifia deandae, yeni yenang bangec yombong
meficgegecdeac hofoc hofoc ua mema kecma deficgedae.
15 Amma yeni bangecngina warac kecma wagec, imoc negensibau dede
yeni naric monggoc dzigenebau.
16 Nga bangec mongngo esea ferahede kpara kurumeng, yeni bangec
imocac ayemmeec. Imocac amma "Anutu ye Anutunina." yeni ifi degec,
ye game mi kpekecde, nocac yeng yeneac negemma taong mong bic
mengereec.
17-18 Anutungo Abrahang faitobannu faiu, yeng yoara negensinggema
medaha faiu sesegereha ambeso anec. Nga Anutungo medac yeac warac
yofi deec,
"Isakaarusing bangecfocga fingecsahe anggecde." *(Fingec fingec 21:12)*
Medaha mocgu imocnoc ye dzadzahacac areng kefec ye sifu mema
sesegereha anudeac deec.
19 Nga ye yofi negensima kefec, "Anutungo ye homecfunac ifingoc naric
megboriude." Imocac yoac yofi heima dedimbe, "Anutungo Isaka home-
cfunac meec."
20 Isakango dzadzahacac yoac negensinggema wiac ngade fingerude,
imoc negensima Yakobo nga Esau kenecyuruec.
21 Nga Yakobo ye Anutu negensinggema kefecac homebesonga
amma yeac kpacfu Yosefeac medachora tembuc tembuc kenecyuruec.
Kenecyuruma yasuya susiau merandzima ngonducnema Anutu
numumima dengereec.
22 Yosefe ye Anutuac kuc negensima dzadzahac yoara negensinggema
Israe areng Aigita bangecfunac dzigenegecdeac kpefing deec. Amma
yengena sic mekenggecdeac negensima derecgeyemmeec.
23 Mose fingerec, naso imohai medac fingecgec yunuhomebesonga,
ngictauac dede ifi feec. Anu yeac nonggomama yeri siriha gombunga
hemma kengec mi amma ngictauac dedeseri kpema Anutu negens-
inggema afo harebec medacngira mesufuec feec.
24 Nga Mosengo negen negensinggoc kecma yadiu Faraoac naroang-
gac medac, yeac ifi degecdeac waec.
25 Ye kopocsicac ubangerec hania hania negemma naso wegenanec
kefudeac mi ammiec. Ye ine Anutuac ngicngac yenigoc ebic tofohoma
kefudeac negenu ngereec.
26 Amma ye Aigita bangecac dzofinac imocac negenu mamea anec.
Kristoac amma game meudeac negenu engena anec, imocngo Aigitaac
dzofinac ferahede. Ye imoc negensima Anutuarunac bung meudeac kic
fiec.

27 Ye Anutuac yoac negensinggema Aigita bangecac ngictauac kengec
mong mi kpeu Aigita bangec waec. Ye Anutu mi hengena, ye kicngo mi
henec nga henec isoc kpendzeng kpekecma ubea mi maec.
28 Ngic kpekpe angerongo morocmedacfocngina yunuhomebacac
yeng Anutu negensinggema makekenggac ramamedaha kpehou amma
sawango nagunginasoc hosoec.
29 Nga Israe ngicngac yeni negen negensinggoc kecma kondung sacsac
imohacsing ferecgema bangec kerengaiu kenggec. Kemmagec Aigita
areng yeneng ifingoc ferecgeni dema doku nema homedacgec.

30 Israe yeneng Anutuac yoac negensinggema Yerikoac odatoa hocngo
memea, imoc yerecgegec uameme 7 ammanu barackema madarec.
31 Ngic yohockang yeri Yeriko sufu sufuu hengkperecge ambesonga
kenec singtoangac Rahabango Anutu negensinggeecac ruaegoc
heitaiyuruec. Imocac amma ye negen negensingngina kpac yenigoc
manganema mi kpac anec.

32 Nga ni Gideong nga Baraki amma Simsong nga Yefita amma Dawidi
nga Samue amma profete sasawa, yeneac siduc ifingoc naric debai nga
nasona mong mi fede.
33 Yeni negen negensinggoc kecgecac dzikacfu ngictau homac yeneac
wasaingic memayunuma ngictaufocngina anggec amma raiong enacng-
ina medzickegec. Nga singyoac feec imoc garenggema Anutungo wiac
deseriec imoc megec.
34 Yeni gerecyada kucngina menomanegec. Nga ngabafocngina
yeneng wasaibeangngo yunuhomebeso anggec woragec. Yeni kuc-
mama kecgec Anutungo kuc yemmeec. Yeni dzikac kucgoc kpema kuric
wasaingic homac kporacyunugec.
35 Ngac goa yeni negensinggema kecgec Anutungo arengfocngina
homecfunac megboriyunuma yenearu monggoc faiyunuec.

Ngictau goa yeni profete dzikacngo yunuma medzoicyunuma Anu-
tuac yoac wagecdeac degec. Nga profete yeni ine homecfunac yacyac,
imocac kekec gombung negensima ngictau yeneac yoac wama witica-
maunac mi woragec.
36 Nga goa yeni ngickicfu deendema amma defagoc ayemmema
dzikacngo yunugec. Amma goa monggoc sengngo witicyunuma witica-
mau faiyunugec.
37 Anu goa hocngo yeneregec nga goa segengo sebingina merecgegec
nga goa wasai beangngo kpebucyunugec. Nga goa yeni wambangina
kpac anu rama nga noning sebera heima kengkecma sebiac wiacac
obohokecgec. Ifi anggec ngicngac yeneng yunugec ebic witiau kecgec.
38 Kecma yeni bangec kisiu nga bangec sifehau amma kedzebeu me
bangec singau yerecgema kecgec. Yeneng gombungngina mehama ngic-
ngac amabangecngina botucfu kecgecdeac sing mong mi feec. Ngicngac
kopocsicnginango sing imoc hedzickeec.

39 Nga ngicngac imoc yeni negen negensinggoc kecgecac Anutungo
yenenu ngereec. Amma yeni wiac megecdeac dzadzahac yoac dedea,
imoc bangecfu kecma mong mi megec.
40 Anutungo nenannu wiac engena faiudeac negenec. Nga yeni ne-
nanggoc hafoangoc mengereyunuudeac imoc negensiec.

12

1 Ngicngac siducngina arenggema ohoduae, yeni hoeng isoc yerec-
nununma boifocnina amma kecdae. Imocac amma wiac sasawa mee-
birinunuande, imoc meickedacbisina. Nga kopocsicngo mendannunuy-
ombonggema witicnunukecde, imoc herecgedacma sing edzac edzac-
nununya fede, imoc seserigoc modacma nedzima kembisina.
2 Kemma kicnina Yesuaru fikecbisina. Yeng negen negensinnina
hafoangoc mengerema kefude nga yennoc ua imocac hania. Ye sogac
sogai ngade haude, imoc negensima mariponggac kpendzennu emma
game kpekpe bageau kekec, imoc tofohoma wiac efea negenec. Ifi amma
Anutuac tatacac foiau emma yaguc tacdenoc.
3 Nga ngeni kucmama amma ubangina mabacac yeac negensima
kecbisia. Yeng waraima kpendzeng kpemanu kopocsicmeme yeneng
yeac deendema ammigec.
4 Anu ngeni ine kopocsic tidzamegecdeac eweyombonggegec amma
sac hetic hetinggeaac nadunnu mi emma kecdae.
5 Nga Kebungo medacfora meseringunuudeac yofi edengunude, ngeni
imoc naric mi nigecngunubeso.
"Medacna, Kebungo gumeting anggenu ge imoc mi ngadehebesena nga
yeng yoac seria deu ubaga mi mabeso.
6 KEBUNGO medac mong songogoc hoanggekecde, ye metinggeude nga
medaha songo negemmide, ye kpemeting ammiude." *(Yoac negen
negengagoc 3:11-12)*
7 Ngeni Anutuac medacfora. Nga manggac sasawango medacfocng-
ina metingyunuandae, ifi isocngoc Anutungo kpendzennu faingunuma
mengerengunuude.
8 Nga yeng medacfora sasawa fakanginaac memengere ua mema ngeni
ifi mi angemmeudeu yeac nambaracfora yombong mi anggecde amma
ngeni hamangecfunac fingecgec isoc anude.
9 Amma bangecfu mangfocninango metinnunugec nenang fakangina
ifia negensima ewengina heiing. Nga asu yeneac Manggacngo metinnuu
yeac yoara monggoc yombong tofohoma kekec mebisina.
10 Mangfocnina yeni negen negengngina feec, imocac sirihau naso we-
genanecsac metinnunugec nga Anutungo metinnunuande, imocngo ine
memefihagoc yombong ande. Nenang yeac kpetiac kekecfu torokpema
kecnideac ifi angkecde.
11 Anu memetinnina imoc yofinenggac ubahodung meficgenemmeande,
imoc ubangerehagoc mi anude, kpac. Nga ngicngac yeni memetinnu
kecma yadiserikecdae, yenearu faka imocngo ngade faka dindingacac
ruae kekecac fora meficgeude.
12 Imocac amma ngeni maringina kucmama me fafocngina mangana
meseriemebisia.
13 Amma ngicngac hanimangang haningina mepatickebauac ngeni
singngina heitumebisia. *(Yoac negen negengagoc 4:26)*
Ngeni ifi anggec haningina ngereebeso.
14 Ngeni kpetiac kekec mi kecgecdeu Kebu naric mi henggecde, imocac
ngeni ngicngac sasawa yenigoc ruae nga kpetiac kecgecdeac uatoa
mebisia.
15 Ngenearunac mongngo Anutuac wosoefacfunac mangunubacac
henghomema kecbisia. Nga botucnginaunac wiac herebu nga ubaebic

imocngo sera mi kpebeso. Imocngo sera kpema ebic meficgengemmeu
wosohodung isoc homac memanganengunuude.
16 Amma ngeneac botucfunac mongngo kaisero faka ambacac me
Esau isoc Kebuac ihoc bahoc ambacac ngeni henghomema kecbisia.
Esau ye naso mocguac yakango waracmedacac kenec muneagoc
emekpesi anoc.
17 Amma yeng ngade mamaarunac kenec imoc mebeso anu mamango
waec. Ye imoc meudeac kiaru mengec mengereac sing mong ine mi
fingecmiec.
18 Israe ngicngac yeni tikingina mewegenema henggec gerecborang
dzeu kundung kpema medzickeyombonggeec. Nga firang kpeu
19 trampet mong kunengngo arohou enacudumeng mongngo yoac deu
mi negenggecdeac desambic anggec.
20 Yoac yofi dedea, imocngo ebictoa meficgeyemmeec,

"Ngic me yang mongngo tiki imoc kpesereudeu ngeni imoc hocngo hebucgebisia." *(Makekeng 19:12-13)*

21 Anu wiac henggec imocac homac yombong kengecyunuu Mosengo
yofi deec,

"Ni kengecnuu dzononna fedede." *(Dedeseri 9:19)*

22 Ngeni ine tiki ifiau mong mi hagec, kpac. Ngeni Siong tiki, imoc Anutu
kekehagoc yeac taong amma kurumenggac Yerusareng, imohai sogac
sogaiac tutumannu hagec.
23 Ihai areng yofi bic kpeturanggegec kecdae. Ngicngac sasawaac
Anutu, yeng desi desingicngina. Nga Angero habu teng tauseng dafiguc
amma ngicngac Anutungo hafoangoc mengereyunuma yeneac dindin-
gac deyemmeec, yeneac ongaasungina. Nga kurumenggac osokporennu
kpacngina oho ohoya waracmedac isoc kecdae, yeni kurumenggac kpe-
bung habu andae. Yeni sasawango kpeturanggema ihai kecdae.
24 Nga ngeni Yesuaru hagec yeng dzadzahac gboriaac ngic botucnina
andenoc. Amma ye sawa kpegiec, imocngo Abeac sacngo yoac deec,
imoc ferahema kuhagoc yombong deude.
25 Imocac ngeni ngic yoac edengunukecde, ye ngadehebauac
garengngina mema kecbisia. Imoc yofiac, Mosengo bangecfu kecma
ngicngac goroyoac seria edeyunuu yeni yeac yoac negenggecdeac wama
kecma kopocsicac turunga, imohacnac naric mi woragec. Nga yeng
kurumenga kurumenga imohacnac mama goroyoac edenunumanu
yoara ngadehenideu kopocsicac turung imohacnac ifingoc naric mi
woranide.
26 Moseac nasou Anutuac ubaudumengngo bangec kpemindzaheec
nga yofinenggac ine yofi deserima edenunukecde,

"Naso monnu monggoc bangec kpemindzahebade, imohai ine bangec-
sac kpac, kurumenga kurumenga ifingoc kpemindzahebade."
(Hagai 2:6)

27 Nga "Naso monnu monggoc." yoac imocngo yofi dekperaginemmede,
wiac hanac hanaheau deu fingecdarec ye imoc kpemindzaheu kpac
anude. Nga wiac sasawa mi fingecmanu nanec, ye imoc ifingoc kpe-
mindzaheu seria namma fefeseri feude.
28 Nga eucerereng mong ifi nemmeu mekecdimbe, imoc kpemic kpe-
mindzahenasou naric mong mi manganeude. Imocac amma nenang

Anutu ubangerec negemmima yeng negenu ngereeude, sing imohai yeac bageau memaemema eweheimibisina.
29 Foracngoc, Anutunina ye gerecborang amma wiac sasawa dzeu kpac andarude. *(Dedeseri 4:24)*

13

1 Negen negensinggoc tosofocna, ngeni ngenaocngoc heresongogoc hoangemema kecbisia.
2 Ngicngac hagec ngeni yeneac ama heiyemmegecdeac mi nigecngunubeso. Ngicngac goango ifi anggec, yeni mi negemma angero goa ama heiyemmegec.
3 Nga ngicngac witicamau tacgec ngeni ngenahafoc tacdae, ngeni ifi isoc yeneac negensima meficyunubisia. Nga ngic goa witicamau yunuandae, imoc ngeneac sebi momoc kpedae, ifi isoc negemma meficyunubisia.
4 Nga eweeneng memeturanggac fakaya imoc eweheiheiagoc ambeso. Nga eweeneng yerahafoc fefengira eweheimiec imocngo wononga kpac febeso. Noac, Anutungo kaisero ngicngac haniangina isinggema turunga yemmeudenoc.
5 Anu ngeni hiedzoac tusuc faka mi ambisia, ngeni ine wiac bic fengemmede, imoc soha ande, ngeni ifi negemma kecbisia. Anutu yengenaocngoc yofi bic deec,
"Ni ngeni wangunuma me wiacngina segerema naric mi ngadengunubade, imoc kpac." *(Dedeseri 31:6)*
6 Imocac serima kengeha kpac kecma yofi naric denide,
"KEBU ye nenanggac memeficnina nga ngic mongngo wiac mong anemmeu imocac naric mi kengecnunuude." *(Mitiyegec 118:6-7)*
7 Ngeni enarafocngina Anutuac yoac edekpou angemmekecgec amma dafi kecma fora meficgegec, imoc negensima kecbisia. Ngeni negen negensingngina henghomema namma yeneac siric modacbisia.
8 Yesu Kristo ye worang nga yaguc amma nasosoc siric mocgungoc kecengkefude.
9 Anutuac danggunucngo ubaherengina meseriu seria nanggecde, imocngo wiac gombunga. Nga nenedokuac singyoac hania hania imocngo ine ubaherengina naric mi meseriude. Imocac ngeni kpoukpou gboria hania hania wagec wiac ifiango mi wangecngunubeso, kpac.
10 Anu arataninagoc kecma womong gareng yeni kporuc bedzou ua mekecdae, yeni arata imohacnac yaka mong naric mi mema negecde.
11 Womong garengtoango yang yeneac sac mema womong mana kpetiac amma kpetiac yombong, imohai meemma kopocsic meic meickeac sese faiande. Amma yang fora ine tacyac anggec imocac ngadeau faigec dzema kpac angande.
12 Imocac Yesungo ifingoc yengena sawango ngicngac kpetiac meyunuudeac taong naguac ngadeau kpendzeng kpeec.
13 Imocac tacyac angandimbe, imocac ngadeau yearu kemma yegoc gamekpekpe witiau momoc embisina.
14 Yei bangecfu nenang taong seria mong mi fede. Nga nenang ine taonnina ngade haudeac kicfifi kecdimbe.

15 Imocac nenang Yesuac kpacfu Anutu nasosoc dedengerec ammini,
imocngo sese fora ambeso. Enacbibicninango kpara dekperagikecma
fora meficgebisina.
16 Nga ngicngac goa heimefic ayemmebesonga amma wiacnina fede,
imoc hendzicma yemmebisia, faka imoc mi nigecngunubeso. Anutungo
sese ifiaacnoc negenu ngereeude.
17 Ngeni enarafocngina yeneac ewengina heima yoacngina tofoho-
bisia. Imoc yofiac, yeni ubagbori kecma ubaonganina garenggema
kecma uanginaac yoacsiduc degecdeac nasoya faifaia fede. Nga yeneac
ua imoc ubangerecgoc ambeso. Ngeni ubaebicfu ua imoc mebau debac
ni ngeneac negemba memefihagoc naric mi ambac.
18 Ngeni neneac numubisia. Neni herenegen negennina kpetiac,
ifi negenserima kecdimbe. Nga angammemenina sasawa gombunga
feudeac anemmede.
19 Ngeni nunumuu monggoc yombong meficnumagec neng naso mi
ukuma ngenearu bic dzigene habadeac negensiduae.
20 Ruaeac Anutungo dzadzahac fefeseriac sacngo, ramagarengtoa Ke-
bunina Yesu homecfunac megborima miarec,
21 yennoc ua gombunga sasawa megecdeac kuc ngemmema mewak-
engunuu yengena songo nga negen negeng modacgecde. Yeng ifi
anemmema negenu ngereeu, faka imoc nenearu fingecbeso. Nga yearu
dedengerec nga dedengerec fekengkecbesande, imoc fora.
22 Negen negensinggoc tosofocna, ni kibi yomoc ohongemmeduae,
imocngo herea mi ande, imocac ngeni dederecge yoac yomoc modzotitia
kpac kecma negenggecdeac igocngunuma deduae.
23 Amma mong edengunuba negenggec, yeni tosonina Timoteo witica-
maunac yungecgec. Imocac yeng naso mi ukuma nearu bic hasikeudeu
yegoc ngenendedeac ngenearu bic hadede.
24 Neneac wenacngerecngo enarafocngina amma kpetiac areng sa-
sawa yenearu kembeso. Amma tosofocnina Itarianac yeneac wenacn-
gerecngo ngenearu ifingoc hade.
25 Anutuac danggunucngo ngicngac sasawa ngenearu febeso.

Yakoboac Kibi

1 Ni Yakobo Anutu nga Kebu Yesu Kristo yereac wanacngic kecma
kibi yomoc ohoma Israe kisic 12 bangeha bangeha singsararang kpema
kecdae, wenacngerecna ngenearu faiba hade.
2 Negen negensinggoc tosofocna, faitobang nga ebic hania hania fin-
gecngemmeu imoc sasawa wiac sogac sogaigoc, ngeni ifi negembisia.
3 Negen negensingngina faitobannu faigec imocngo meseringunuu
ngicngac seria anggecde.
4 Amma ngeni modzotitia kpac kecma serima uangina hafoangoc
mesigecde. Mesima yadiseriyombonggema wiac monggac naric mi
obohogecde.
5 Anutungo pakeng dedea kpac songogoc kecma ngicngac wiac homac
yemmekecde. Imocac ngeneac botucfunac ngic me ngac mongngo
negen negentegecac kpedadanggeudeu ye Anutuaru numuma kpesimiu
miude.
6 Nga ye kpesima numumiude, imohai ine negengyohoha kpac ne-
gensinggema numubeso, nocac ngic mong ye negengyohoc anude, ye
kondunggac siri isoc, firangngo imoc wangecma kengha anu sicsauc
kpekefude.
7 Ngicngac ifia yeni, “Kebuarunac wiac mong naric menide,” imoc mi
negensibisia.
8 Ngicngac ifia yeni ubayohoc amma negen negeng mocgucfu naric mi
serima yenanggac sing sasawa negengyohocgocsac anggecde.
9 Negen negensinggoc tosonina mong ye mamea kecande, ye yenge-
naac negenu engena ambeso.
10 Nga ngic mong dzofinahagoc, ye yengenaac negenu mamea ande,
imoc negensibeso. Dzaring dzuriango kpindzing manau tohoma mo-
ronggema kpac angkecde, ifi isoc ye ifingoc kpac anude.
11 Nga asoac wenac gereango erema kpindzing kpeu imocngo
gbanggema dzuria siriha gombunga moronggeu kpac anude. Nga
ngic dzofinactoayagocngo wiac meficgeudeac uatoa meande, ye siriha
ifi isoc bic moronggema kpac anude.
12 Ngic mong faitobannu serima namma ebic tofohoude, ye kene-
hagoc. Nga ngicngac Anutu songo negemmiandae, yeni kekecac ira
yemmeudeac deseriec. Ngic mong ye faitobannu heiserima kefude, ye
imocnoc meude.
13 Kopocsicac faitobang ngic fingecmiu ye yofi mi debeso, “Anutungo
faitobannu fainudac.”
Imoc yofiac, wiac manganango Anutu naric mi memaude nga yeng ngic
mong kopocsicac faitobannu ifingoc mi faiude, kpac.
14 Ngic tembuc tembuc yengenaac songongo ngic faitobannu
faiyunuande amma yengena songongo ye wangecma ikoc negen negeng
negemma faka hania hania meudeac songo meficgeude.
15 Anu negensongo manganango kpenanggema medac mong meude,
ye kpara kopocsic. Nga kopocsicngo hafoa yadiseri amma homec
kpenanggema meude.
16 Songo tosofocna, ngeni ngenaocngoc ikocfu mi wangecemebisia.

17 Anutu ye kurumeng kperagiac manggac amma yearu kundung
mong mi kpeude, kpac. Yearu kperagia feec nga fede nga fekengkefude.
Nga yeng wihacnac wiac gombunga nga soronga suenemmeu maude. Ye
ubangereha ifi nemmekecde.
18 Anutu ye songoya nga negen negenaac amma yoac forau yeac
nambaracfora fingering kecdimbe. Yeng deu wiac sasawa bangecfu
fingecdarec, imocac buma heihei annideac ifi anec.*
19 Songo tosofocna, ngeni yofi negenggec, yoac mong degec hau ngeni
bic kedzac faibisia. Faima imocac turunga bic mi merembisia me herebu
bic mi ambisia.
20 Ngicac herebungo Anutuac kicfu faka dindingac mi heficgeude,
kpac.
21 Imocac amma ngeni faka seuhagoc nga faka mangana ifia homac
fede, imoc sasawa meickedacbisia. Amma ngeni yumea kecmagec yoac
herenginau homec homera, imocac kucngo ubaongangina ebicfunac
mesiu komoc kpegecde.
22 Ngeni Anutuac yoac kedzacac nebasac mi negembisia. Ngeni yoara
negemma tofohogecde, imocngo ngereeude. Ifi mi anggecdeu ngeni
ngenaocngoc ikoc angemegecde.
23 Ngic mong ye Anutuac yoac engsac negemma imoc mi modarudeu
ye ngicngo yengena kicmesuya wikinnu hengande, ifi isoc.
24 Ye ongea engemma kemma imohaingoc yengena siriha dafia, imoc
bic nigeckpeude.
25 Anutuac singyoac soronga, imocngo witicfunac yungecnunuude.
Nga ngic mongngo imoc hennegeng amma mekecma nigera kpac uaya
mekefude, Anutungo yeac ua keneheude.
26 Ngic mong ye yengenaoc yofi negenude, “Ni Anutu eweheimima
kecduae,” ifi dema enacbibiha mi garenggeudeu yeac eweheihei imoc-
ngo sing segeu fora kpac anude. Ye yengena ubaherea ikoc ammiudenoc.
27 Nga Anutu Manggacnina yeac kicfu eweheihei faka kpetiac nga
kongaha, imocac siriha yofi, bangectoa bangec yomocac songo ngade-
hema wonong mi heiemema beging nga ngachodzec ebicfu kecdae,
yeni yenenggareng ayemmebesonga. Imocngo Anutuac eweheihei gom-
bunga.

2

1 Tosofocna, Kebunina Yesu Kristo ye kuc nga kibikperagiagoc kecde.
Nga ye negensinggedae, ngeni ngic engena mamea sebinginaac sirihau
faka ayemmeandae, imoc naric mi ngereede.
2 Imoc yofi, ngic mongngo ngeneac kpekpeturannu ring golngo
memea amma ngakpi kibia gombunga heima hau naso imohaingoc ngic
mong makpekpea wambaya esea wonongagoc heima haude.
3 Ifi haec ngeni ngic wamba kibia gombunga faidac, ye hemma yeac
degecde, “Ogo, ge yei hama tatac gombungau tacna.” Ifi dema ngic
makpekpea yeac ine yofi degecde, “Ge edimoc kemma nanna.” me “Ge
haninau parannu matacna.”
4 Ifi anggecdeu ngeni ngenaocngoc siricngina hentegecma sing man-
ganau ngicngac ogofocngina isingyunugecde nga imocngo mi ngereede.

* **1:18:** Kontucac buma heiandimbe, ifi isoc annideac denemmeec.

5 Songo tosofocna, ngeni kedzac kpema negenggec, ngicngac bangec-
toa bangec yomohai makpekpea kecdae, yeni negen negensinggoc
kuneng anggecde amma eucererenggac mingina amma imocac marid-
zoming megecde, Anutungo ifi negemma meisingyunuec. Ngicngac
heregoc Anutuac songo negengandae, imoc yeneac anudeac deyem-
meec.
6 Amma ngeni ine ngicngac makpekpea game meficgeyemmean-
dae. Nga ngic finactoanginagoc yenennoc memanganengunuma yoacfu
faingunuandae. Nga ngeni yenisac eweheihei ayemmeandae, imoc mi
ngereede. Makpekpea yeni faka ifia mong mi angemmeandae.
7 Yesuac kpara gombunga warac witinginau enec nga dzofinactoangi-
nagoc yenennoc kpac imoc demanganeandae.

8 Anu dedeseriyoac mitikibiu yofi oho ohoya fede,

"Ge geangga anggengande, siriha imocngoc gegoc wegena kecdae, yeni
heresongogoc hoangyunubesena." *(Sesememe 19:18)*

Ngeni eucererenggac yoac imoc foracngoc modacgecdeu faka gom-
bunga anggecde.
9 Nga ngeni ngic engena mamea sebinginaac siricfu ayemmeandaeu
kopocsic meficgegecde. Nga dedeseriyoacngo manganangina dekperag-
ima singyoac kpekpe, ifi dengemmeude.
10 Imoc yofiac, ngic mong ye dedeseriyoac hoanggema nadunga sasawa
modacdacma nadunga mocgusac kpeudeu, ye nadung sasawa imocac
turunga meude.
11 Anutungo yofi deec,

"Ge kaisero mi ambesena."

amma monggoc yofi,

"Ge ngicngac mi yunuhomebesena." *(Makekeng 20:13-14; Dedeseri
5:17-18)*

Nga kaisero mi amma ngicngac yunuhomenadeu dedeseriyoac
kpekpengic bic annec.
12 Anutuac singyoacngo witicfunac yungecnunuude, yeng singyoac imoc
modacma fakanina isinggeude. Imocac ngeni ifingoc singyoac imoc
yoacnginau nga fakanginau modacbisia.
13 Ngic mong ye ngicngac ogofora wosoefacgoc mi ayemmekecde, yeac
wosoefac faka mong yoacfu mi fingerude. Nga wosoefacgoc kekecngo
yoacfu namma firang anude.

14 Tosofocna, ngic mongngo deude, "Ni negen negensinggoc kecd-
uae." ifi dema angammemea mi feudeu negen negensinga imocac
fora mi meficgeude. Nga negen negensing ifiango ebicfunac naric mi
mesiyunuude nga yeni komoc mi kpegecde.

15 Negen negensinggoc ngic me ngac toso mong ye kekehau noc
wambaya heiude nga yakaya wenacsoc neudeac kpedadanggekecmanu

16 ngenearunac mongngo yeac deude, "Ge ruaegoc kemma nomang
ngakpiga heima yaka negebec ambesena." ye enacngosac ifi dema
sebiaac wiac obohode, imoc mi miudeu, negen negensingaac fora mong
mi fingerude, kpac.

17 Nga negen negensingga angammemea kpac fede, imocngo home-
mea ande.

18 Nga ngic mongngo deude, "Ge negen negensinggagoc kecnec. Nga
ni ine angammemena mekecduae. Negen negensingga angammemea

kpac, imoc edzacnuna hemmaguc angammemena edzacguba negen
negensinna naric hennade.”
19 Amma Anutu ye mocgusac kecde, imoc bic negensinggenec, imoc
gombunga. Nga asu mangana yeni ifingoc imoc negensinggema kengec
amma dzonongngina fedekecdengoc.*
20 Nga geng ine negen negensinggagoc kecma angammemega kpac
kecnec, imoc fora mong mi meficgeude, kpac. Ge ngic negen negengga
kpac isoc, imocac siriha negenghomebesena.
21 Warac nenang bangecnina Abarahang ye medaha Isaka sese dema
aratau faiu Anutungo yeac negen negensing angammemeagoc hemma
ngic dindingac demiec.
22 Nga yeac negen negensing nga angammeme yeri meficemema
yerahafocngoc ua meoc. Amma angammemeango negen negensinga
nanggeu yeri mocgu anoc.
23 Anu imoc fora ande nga mitikibingo edzacnunuma yofi dede,
“Abarahang ye Anutu negensinggeu Anutungo yeac ngic dindingac
demiec.” *(Fingec fingec 15:6)*
Amma yeac yofi degec, “Ye Anutuac ogea.”
24 Anutungo ngic angammemea arennu yeac dindingac deude nga negen
negensinggac arennusac kpac, ngeni imoc hendae.
25 Nga Anutungo singtoangac Rahaba angammemeaac amma dindin-
gac demiec. Yeng ngic sueyuruyuruya ama heiyemecma sing monnus-
ing sueyuruu woraoc.
26 Sebi ongaasuya kpac, imoc homemea nga siriha ifiangoc negen
negensing angammemea kpac, imoc ifingoc homemea.

3

1 Tosofocna, ngenearunac homacngo kpoukpou anggecdeac mi ne-
gensibisia. Anutungo yoacfu fainunuudemoc naso imohai kpoukpou
hanianina ebiriangoc isinggema yoacnina desiude.
2 Nenang sasawa naso homac kopocsicfu manunuude. Amma ngic
mong ye yengenaac yoac segema kopocsic mi meficgeudeu ye ngic
hafoangoc gombunga amma yeng sebia ifingoc garenggeudeac mi obo-
houde.
3 Anu becosi yeni yoacnina negemma modacgecdeac enacnginau
aiengbisic faima sebinginau hafoa kisangyunuandimbe.
4 Nga wagetoa kondunnu kecdae imoc ifingoc hembesonga. Yeni
kunengtoa nga firang seriango meyunuu wage gareng ye wiacbisiha
merengfai anu wagetoa yeac maria modarude.
5 Anu nedzarang ye ifingoc sebininau wiac kapia ande nga sifu yoactoa
dema sebinina meenude. Nga negenggec, gerec kapiabisicngo hana-
hema dzeu ickate kunengtoa faiu dzeande.
6 Nedzarannina imoc gerec isoc, imocngonoc sebininaac wiac sasawa
feracyunuma manganaac nonggea angkecde. Nga hofengo nedzaran-
nina faiu dzeu nedzaranninango sebinina sasawa meu wonong anu
kekecnina hafoa imoc faiu dzeude.

* **2:19:** Asu mangana yeni eng negensinggedae angammemengina gombunga mong mi fede. Imocac negen negensingngina fora kpac.

7 Yangkasi nga neng amma boudzoc nga kondunnu yang hania
hania fedacdae, yeni warac nga yaguc yoac kpouyemmema
garengyunuandimbe.
8 Nga ngicngo nedzaranga garenggeudeac obohokecde, imoc tacne-
genga kpac mangana mekefu marasing manganango yearu wakede.
9 Nenang nedzaranninango Kebu Manninaac kenecyoac deandimbe*
nga nedzarannina imocngonoc ngicngac Anutuac siric meyunuyunuya,
yeni ine sowecyunuandimbe.
10 Enacbibic imohacnacngoc kenecyoac nga sowecyoac momoc
maande. Tosofocna, imoc naric mi ande.
11 Doku kiwa mocgu imohacnacngoc doku sawera nga hodungagoc
momoc naric mi maecde, kpac.
12 Tosofocna, fig icngo oriwa gbomea naric mi meficgeude nga waing
witicfu fig gbomea naric mi fingerude. Siriha ifingoc doku kondunggoc-
ngo doku sawera naric mi meficgeude.
13 Ngenearunac ngic mongngo negen negentegec nga negen negenga
irec ireckea mekecdeu, ye yumea kecma negen negentegecgoc fakaya
gombunga edzacngunubeso.
14 Nga ngeni ubaherenginau keracmangang kuneng amma kichodung
negemmanganggoc hoanggedaeu ngenang sebingina meemma ikocgoc
kecma yoac foraac yoackpekpe mi ambisia.
15 Negen negeng ifia imocac hania kurumennunac kpac, imoc ine
bangecfunac nga uba eseaunac amma hadehade yeneac ua.
16 Ngeni ubaherenginau keracmangang amma kichodung tusucfaka
feudeu ngeni ifingoc ewekpekpegoc kecma memanganeemegecdeac
faka hania hania angkecma tohoemema kecgecde.
17 Negen negentegec wihacnac maande, imocngo hanahema negen
negenga kpetiac faima monggoc ruae nga faka yumea meficgeude. Imo-
hai ubaseri me ubagori me ikocyoac mong mi fede nga monde monde
mi angande.
18 Ngicngac ruae kekecac ua meandae, yeni ruae komoha homecgec
fora dindingac kekec fingecyemmeude.

4

1 Ubasebinginau hensongo fede, imocngo igocngunuma botucnginau
dzikac meficgeu ewekpekpe angandae.
2 Ngeni wiac mebesonga negemma wiac mi mekecdae nga yunukpe-
buc amma hodzinnu faka mekecma wiac naric mi tigec enude. Amma
ngeni gorec gorec nga ewekpekpe angkecdae. Amma ngeni nunumung-
ina kpac kecdaeac wiac gombunga naric mi megecde.
3 Ngeni ine wiac megecdeac numuma yofi negensiandae, “Sebiac
hensongou dzofinacnina naric ukunide.” Ifi negemma ngeni sicsauc
numuma imocac fora mong mi megecde.
4 Ngicngac waemeeme faka angandae, ngeni yofi negembisia, mong
ye bangectoa bangec yomocac kekec imocac ogea angande, ye Anutu
ngadeheude. Imocac mong ye bangecac kekec ogo ammibeso ande, yeng
Anutuac ngaba areng anude.

---

* **3:9:** Anutungo meficnunuu nenang bangecngicngacnec yumia kecma Anutuac kenecyoac debisina, yoac imoc mitikibiu homac fede nga yeng faka imocac negenu ngereeude. (Fingec fingec 9:26; 14:20; 24:48; Mitiyegec 16:7; 26:12; 103:22 nga goa homac fede.)

5 Mitikibiu yoac yofi fede, “Ye ongaasu nenang hereu faiu tacde,
imocac nenang yeac areng kecnideac homac ammikecde. Ngeni yeac
herebu meficgebauac ye mi wabisia.”* Yoac imoc eng oho ohoya mi fede,
imoc negembisia.
6 Anu yeng ferahema wosoefac kuneng anemmeude, imocacnoc mi-
tikibingo yofi dede,
“Anutungo ngic sebiengenggoc kecdae, yeni kekecngina memaude nga
ubasebingina memama kecdae, yeni wosoefaha yemmeude.”
(Yoac negen negengagoc 3:34)
7 Imocac ngeni Anutuac yoacac bageau kecma mangana minginaac yoac
kpema ngadehegec yeng wangunuude.
8 Anu ngeni Anutuac hoannu kenggec yeng ifingoc ngeneac wegenac
haude. Manganameme ngic, ngeni maringina dzuacgec nga ngicn-
gac ubayohocgoc kecdae, ngeni ubaherengina dzuacmengere anggec
kpetiac anu.
9 Ngeni ubamangang nga ubahodung negemma homac kiacbisia amma
dzomocgoc kecdae, ngeni meremma kiacgec nga sogac sogaigoc kecdae,
ngeni meremma ubaebicgoc ambisia.
10 Ngeni Kebuac kicfu memaemegec yeng miacngunuude.
11 Tosofocna, ngeni ngenaocngoc mi demanganeemebisia. Mong
ye ogea demanganede me fakaya isinggema demanganeudeu ye
dedeseriyoac deendema amma memaude. Nga dedeseriyoac isinggema
memanadeu imohai dedeseriyoac mi modacnade, kpac. Geng ine
dedeseriyoacac ising ising ngic annade.
12 Yoac ising isingngic nga dedeseriyoacac oho ohongic imoc mocgun-
gosac amma yennoc naric ebicfunac mesingunuu komoc kpegecde me
memanganengunuu kpac anggecde, ye imocac kuc femide. Nga ge ogoga
isinggenadeac kuc mi genggena, kpac.
13 “Neni yaguc me wereckenu taong imohai me taong monnu kemma
kifa mocguac manau ihai kecma iwaiac emekpesi amma hiedzonina
monggoc meficgenide.” ngicngac ifi deandae, ngeneac yofi deba ne-
genggec,
14 Ngeneng wereckenuac siriha nga kekecngina dafi anude, imoc
mong mi negendae. Kekecngina imoc hosuc isoc, naso wegenanecsac
erema kpac anude.
15 Ngeneng yofi degec ngereebac, “Kebungo negenu ngereeude isoc
nga kecnideu ua imoc me imoc menide.”
16 Anu ngeni sebiengeng yoac dema sebingina meengandae. Yoac ifia
sasawa faka mangana yombong ande.
17 Imocac negenggec, ngic mong ye angammeme gombunga anudeac
negen negengtegec femiu imoc sifu waude, ye kopocsihagoc.

5

1 Ngicngac dzofinactoanginagoc, ngeni negenggec, ebic kunengngo
ngenearu fingecma memanganengunuudeac amma ngeni arohoma ki-
acgec.
2 Ngeni iwaingina dzamema kpac anude amma wambangina imoc
dzaukpadzadzangngo neu kpac anude.

---

* **4:5:** Mitiac negen negengngic yeni imocac yoac yofi nensidae, Yakobo ye mitikibiunac yoac goa yofia isoc kpeturanggema dede. Makekeng 20:5; 34:14; Dzekaraia 8:2

3 Hufengngo gol nga siriwangina meude nga hufeng imocngo siducdede amma haniangina dekperagiu sebinginau gerec isoc ngonohoude. Ngeni naso wisic wisickeaunoc hiefinac mekpedzuc anggec, imocngo ifi fingecngemmeude.

4 Negenggec, ua ngicfocngina yeni semeng uanginaunac fora kpengemmegec ngeni ua bung yemmebeso wagec, imocngo kiackecde. Nga ua ngic yeneac kiacngo ifingoc Kebu Kuctoa mingina yeac kedzacfu bic kemeec.

5 Ngeni bangecfu kecma sebiac songo modacgec dzofinacnginango kekecnginau wakeude. Nga Anutungo ngicngac kpebucyunuudeac nasoya wegenemanu ngeni ine ondzonggboc amma kecdaengoc.

6 Ngeni ngic dindingac yoacfu faima kopocsihagoc dema kpebucgegec nga yeng ngaba mong mi mekefec.

7 Tosofocna, imocac ngeni modzotitia kpac tomai kecmagec Kebungo habeso. Nga negenggec, semeng ua minginango semenga homeru kia kpeu yeng semenga bangecfunac yadiudeac modzotitia kpac fora nasoac tomai kefude.

8 Nga Kebuac hahanaso bic wegene hadeac amma ngeni ifingoc ubaherengina meserima modzotitia kpac tomai kecbisia.

9 Tosofocna, ising isingngic ye nagu ngadeau bic hama nande. Ngeni yoacfu mabauac ngenaocngoc gubepakeng mi angemebisia.

10 Profete warac Kebuac kpacfu yoac dekecgec, yeneng modzotitia kpac yumea kecma ebic tofohokecgec. Tosofocna, ngeni yeneac siric modacma ifi ambisia.

11 Ngicngac modzotitia kpac kecgec, yeneac negenni kenehagoc anec nga ngeni Hiobeac yoac bic negenggec. Ye ebicfu serima kefecac amma Kebungo yearu faka gombunga meec. Kebungo ubamangang kuneng nga wosoefactoagoc fakaya anemmeude.

12 Nga yoac fora mong yofi, ngeni yoacngina seriudeac wiac mong kpacma mi deseribisia. Ngeni kurumeng me bangec kpacma yoacngina mi deseribisia nga wiac kuneng mong kpacma ifingoc mi deseribisia. Ngeni kecma yoacfu makpebauac fora imoc fora nga kpac imoc kpac, ifi debisia.

13 Ngenearunac ngic me ngac mongngo ebic goa fingecmiu ye numubeso nga mongngo sogac sogaigoc kefude, yeng afec afeheyegec heibeso.

14 Nga ngenearunac mongngo hafei ammiu kpebunggac enara kpacyunuu yeneng yeac amma Kebuac kpacfu kerecdokungo nadzicmima numubisia.

15 Ifi anggec nunumu negen negensinggoc, imocngo hafeigoc yearu ngerec ngeree fingecmiude nga Kebungo meficgema miaru yarude. Nga kopocsihagoc andeu Kebungo kopocsiha wau kpac andarude.

16 Imocac ngeni ngerec ngeree meficgegecdeac kopocsicngina ngenaocngoc deficemema nunumungo meficemebisia. Ngic mong dindingacngo numuude imocngo wiac kuhagoc amma memefihagoc anude.

17 Eria ye ngic yombong nenang isocngo kia mi kpeudeac numuu kia mi kpekpe kifa harebec nga noboha anec.

18 Nga ye monggoc numuu sawaunac kia mau bangecngo semeng monggoc meficgeu fingerec.

19 Negen negensinggoc tosofocna, ngenearunac ngic mongngo yoac
foraac sing segema sicsauc kenudeu mongngo ye dzigeneudeac deu
dzigeneudeu
20 yeng yofi negembeso, ngic tosoya manganaac sinnunac merende,
ye ngic yeac ubaongaya homecfunac mesimiu kopocsic homac kpera-
heude.

Petoroac Kibi 1

1 Ni Petoro, Yesu Kristoac aposorongo meisingfora Ponto nga Garatia
amma Kapadokia nga Asia amma Bitinia bangectoau israengicngac
singsararang kpema kuric kecdae, ngeneac kibi yomoc ohoduae.
2 Anutu Manggacngo bic negenu feecac yeng meisingngunuma yofi
desiec, Tiri Asungo ngenearu ua meu yadiseri amma kpetiac anggecde.
Ifi amma ngeni yeac enac tofohogec Yesu Kristoac sacngo kpegiu nadz-
icngemmeec kecdae. Yeac danggunuc nga ruaengo ngenearu sahema
febeso.
3 Nenang Kebunina Yesu Kristo, yeac Anutu Manggac kenehebisina.
Yeng wosoefactoa kpenemmema Yesu homecfunac megboriec. Sing
imohai nenang kekec meficgenemmeu fingec fingec gboria fingering.
Ifi fingecma yeac wiac kekehagoc fingecnemmebesande, imoc negens-
inggema kecdimbe.
4 Ye ifi amma kurumenga kurumenga fekende, imohai maridzomin-
nina tini enudeac bic faiec fede. Nga wiac imoc mi kpac anude amma
imoc naric mi dzameude, imoc kongaha feengkefude.
5 Ngeni negen negensinggoc kecmagec Anutu ye kuhagocngo garengn-
gunuu naso wisic wisickeau komoc kpegecde. Imoc fingerudeac efaima
fede.
6 Anu naso kapianec yomohai ebic nga faitobang hania hania fin-
gecngemmeu ongangina dzokonemanu ngeni sifu wiac ngade haude,
imocac negemma mamangkima sogaima kecbisia.
7 Gol siriha negendimbe. Ngic yeneng imoc tobanggema siriha
henggecdeac gerecfu faigec dzema isinggeandae. Gol fora ye fingecte-
gerude nga imoc sifu ngade kpac anude. Nga negen negensingng-
ina fora, imoc gol ferahema wiac engena anude. Yesungo fingecte-
gerude, naso imohai negen negensingngina imocngo dedengerec nga
kuc kibikperagiagoc amma eweheihei meficgeude.
8-9 Ngeni ye kicnginango mi henggec amma sifu yeac songo ne-
gendae. Nga yofinenggac ye mi hengandae amma ngeni sifu ye ne-
gensinggegecde. Amma ngeni ye negensinggegec, yeng ubaongangina
kopocsicac ebicfunac mesingemmeu ngeni komoc kpegecde. Ngeni
imoc negensima sogac sogai ebiriangoc amma kecdae.
10 Profete yeni ngeneng Anutuac wosoefac megecdeac kpefing degec
amma yeni komoc kpekpea sing negengireckegecdeac uatoa mekecgec.
11 Ifi anggec Kristoac Asungo yenearu kecmanu Kristongo kpendzeng
kpema ngade kuc kibikperagiagoc mebesande, imoc Kristoac Asungo
herenginau kefecac kpefinnu bic edzacyunuu dekperagingemmegec.
Amma imoc meracac yoac nga noc nasou fingeru henggecdeac kicfifi
anggec.
12 Kicfifi amma yenang meficemegecdeac kpac, imoc ngeni mefic-
gunugecdeac yoara dekperagingemmegec, Anutungo imoc edzacyunuu
yeni ireckegec. Kecma Anutungo Tiri Asu kurumennunac bangecfu
sueu mama siduc gombung dedengic kuc yemmeu, yeni yoac imoc
mema dekperagingemmegec ngeni imoc negenggec. Nga Angero yeni
imoc ifingoc henggecdeac ayemmeande.

13 Imocac meheng kpeheng amma ubanegen negengga isinggema
geanggaoc garengememana Yesu Kristoac hahanasoya fingectegeru
imohai wosoefaha mehaude, ge negen negengga yeac wosoefacfu
hafoangoc seria faina febeso.
14 Ngeni warac siduc gombunggac yoac mi negentegecma sebiac songo
modacgec. Amma ngeni enac tofoc tofoho nambarac isoc kecdaeac
sebiac songongo monggoc mi garengngunubeso.
15 Anutungo kpacngunuec, ye kpetiac nga ngeni ifi isoc faka nga
angammemengina hafoangoc kpetiac ambeso.
16 Imocac yofi oho ohoya fede,
"Ni kpetiac, imocac amma ngeni kpetiacngoc kecbisia." *(Sesememe 11:44-45; 19:2; 20:7)*
17 Anutu ye monde mondea mi femide nga yeng ngicngac tembuc
tembuc angammemenginaac sirihau yoacngina desiude. Nga ngeni ye
"Manggac" kpacandaeu, ngeni yei kurickekecac nasonginau eweheim-
ima kecbisia.
18 Ngeni warac bangecfocngina yeneac sicsauc fakau kecmagec Anu-
tungo bungngina mema meisingunuec, imoc siriwa me golngo kpac
nocac siriwa nga gol imoc kpac anecde.
19 Ye Kristoac sacngo bumengunuec. Nga Kristoac sac imoc wiac
engena yombong, imoc rama medaha mong puringa kpac nga ebiha
kpac, yeac sac isoc. *(Makekeng 12:5; 29:1; Sesememe 22:17-25)*
20 Bangec nga kurumeng mi fingecmaec Anutungo Kristo bic meis-
inggeec. Meisinggeu yeng yaguc naso wisic wisickeau nenanggac amma
fingectegerec.
21 Fingectegecma sing meficgenemmeu yofinenggac Anutu negens-
inggema kecdimbe. Ye medaha homecfunac megborima kuc nga
kibikperagi miu nenang Anutu negensinggema yearu negen negennina
naric fainide.
22 Ngeni yoac foraac enac tofohogec, imocngo ubaongangina dzuaru
ubaherenginaunac songotoa ereu ngeni tosofocngina heresongogoc
hoangyunugecde.
23 Anutuac yoac imoc kekehagoc amma seria nande. Yoac imocngo
megboringunuu fingec fingec gboria fingecgec. Kpea imoc dzonggo
dzonggoa kpac imocngo nemonggema kekecserigoc anude.
24 Imocac yoac yofi oho ohoya fede,
"Ngicngac sasawa bangecfu kecdae, yeni kpindzing isoc amma kibikper-
agingina imoc dzaring dzuria isoc. Yeni kpindzing dzanggeande
nga dzaring dzuria moronggeande, ifi isoc dzanggegecde." *(Yesaia 40:6-8)*
25 Anutuac yoacngo ine fefeseri feude. Imocngo siduc gombung ande
nga ngic yeneng imoc edekpou angemmegec negenggec.

2

1 Ngeni ngaba hania hania nga ikocfaka amma keracmanganggac faka
wama ngicngac mi demanganeyunubisia.
2-3 KEBU ye gombunga, ngeni imoc bic tobanggegec. *(Mitiyegec 34:8)*
Imocac ngeni sabac gboriango namuac ammiande, ifi isoc Asuac arennu
namu kongaha imocac angemmebeso. Ngeni imoc nema yadimagec
yeng ebicfunac mesingunuu komoc kpegecde.

4 Kebu ye hoctoa kekehagoc, ngeni yearu habisia. Ngic yeneng hoc imocac hoc mangana dema meickegec. Nga Anutungo imocac negenu siriha engena anu imocnoc meisinggeec.

5 Nga ngeni ifingoc hoc kekehagoc yeac siric andae. Nga Anutungo asu ama mengunuande. Mengunuu ngeni yengena womong gareng kpetiac amma Asuac sinnu sese faigecde, imoc Yesuac amma Anutungo henu ngereeude.

6 Imocac mitikibiu yoac yofi oho ohoya fede,

"Negenggec, ni hocwotung mong siriha engena imoc meisinggema Sionnu gununggebade. Ngic mongngo ye negensinggeude, ye gamekpekpeu naric mi enude." *(Yesaia 28:16)*

7 Ngicngac ye negensinggema kecdae, ngenearu hoc imocngo siriha engena ande. Nga mi negensinggedae, yenearu yofi fingerude,

"Amameme ngic yeneng hoc mong mangana dema ukugec. Nga hoc imocngo amaac hoc wotung amma seria nanude." *(Mitiyegec 118:22)*

8 "Nga yeni hoc imohai kpondzong heigecde nga peperandziu tifainggema negemmangang meficgegecde." *(Yesaia 8:14)*

Yeni Anutuac yoac kpeandaeac ifi anggecde, yoac imoc yeneac bic dedea.

9 Anu ngeni Anutuac faka kuhagoc dekperagigecdeac Anutungo ngeneac areng meisingngunuec. Meisingngunuma ngeni yengena areng ngicngac kpetiac anggecdeac mengunuma ngictauac arennu faingunuu womong garengua mekecgecde. *(Makekeng 19:5-6; Yesaia 43:20)*

Yennoc kundunnunac hagecdeac kpacngunuma kperagiau heitaingunuma yengena kperagi engena, imohai faingunuec.

10 Ngeni warac ngicngac areng mocgu mi kecgec, kpac. Nga yaguc Anutuac ngicngacfora amma yeac areng kecdae. Ngeni warac Anutuac wosoefac mong mi hengkecgec. Nga yofinenggac yeac wosoefac hemma kecdae.

11 Songo tosofocna, ngeni bangec yomohai kuric kecdae, imocac ngeni uba eseaac negensongo hania haniango ubaonganginagoc dzikac kpeande nga ngeni imoc wama kecgecdeac gorongina kpema deduae.

12 Ngeni bangec monnunac ngicngac, yeneac botucfu faka nga angammeme gombunga angkecbisia. Ifi anggec yeni ngeneac dedeseriyoac kpekpeareng dema enacfu faifai angemmema angammemengina gombunga henggecde. Ifi hemmagec Anutungo yeni yugucyunuu naso imohai dengeregecde.

13 Ngeni Kebuac amma kia gawamang, yeneac enac tofohobisia. Imoc ngictaungo kuc sasawa mekecde nga

14 yeac bageau gawana sasawa. Yeng uayoac yemmeu yeneng ngicngac angammemengina mangana angkecdae, yeneac turung kpouyemmegecde. Nga faka gombunga angkecdae, yeni dengereyunugecde.

15 Ngic yeni negen isingngina kpac wiac mong mi negentegecdae, imoc ngeni angammemengina gombungango enacngina midomebisia, imocngo Anutuac songo ande.

16 Ngeni witicfu mi kecdae nga witiha kpac kekec, imocngo angammemengina mangana mi kperahebeso, kpac. Ngeni Anutuac wanac areng kecbisia.

17 Amma ngeni ngicngac sasawa ewengina heima negen negensinggoc
tosofocngina heresongogoc hoangyunubisia nga Anutuac damungunuu
ngictau eweheimibisia.
18 Wanacngic kecdae, ngeni mingingfocngina yeneac enac hafoangoc
modacma ewengina heima kecbisia. Ngeni mingingfocngina yumea nga
gombunga amma gori goria momoc ifingoc ayemmekecbisia.
19 Ngic mong ye Anutuac yoac ubahereau feu imoc modaru goango
kopocsiha kpac hemmaguc sifu ebicfu faigec kpendzeng kpeudeu faka
imocngo danggunuhagoc anude.
20 Nga ngic yeneng kopocsicnginaac amma ngunugec ngeni
kpendzennu emma imocac bageu seria kecgecdeu imocngo
dedengerecac wiac mong mi ande, kpac. Ngeni ine angammemengina
gombunga ammagec kpendzennu faingunugec imocac bageu seria
kecgecde, imocngo Anutuaru danggunuhagoc anude.
21 Ngeni ifi anggecdeac Anutungo kpacngunuec. Anu ngeni Kristoac
hanititi modacgecdeac yeng ngeneac amma kpendzeng kpema sing
imoc edzacngunuec.
22 Ye kopocsic mong mi meficgeec amma yeac enacfunac ikocyoac mong
mi negenggec. *(Yesaia 53:9)*
23 Nga yeni defagoc ammigec yeng turunga sowecyoac mong mi
merenec. Nga kpendzeng kpema dekengec mong mi ayemmeec, kpac.
Ye ebiha Anutungo yoac dindingac desikecde, yeac mariu faiemeec.
24 Ye yengena sebiango nenang kopocsic atickema icfu nanec. Nanu ne-
nang kopocsicfunac homema sing dindingac modacnideac ifi anec. Nga
yeac kubecngo ngeni hafeidzoicfunac ngerec ngeree meficgengemmeec.
25 Ngeni warac rama isoc sing segema kecgec. Nga yofinenggac rama-
garenggaru bic dzigenegec yennoc ubaongangina henggareng angem-
meude.

3

1-2 Anu ngac ngeni sing imohaingoc ewefocngina enacngina tofohoma
kecbisia. Nga yeneac botucfunac goango Anutuac yoac mi negens-
inggegecdeu enengfocngina ngeneng Mitiac yoac mi ede edeyunuu
angammemengina gombungangoc angkecgec, imocngo ewefocngina
Kebuac sinnu taiyunuu kenggecde.
3 Ngac ngeni orucdzongina dzegeandae nga kubu nganoc golngo
memea sebinginau faiandae amma wamba siriha gombunga heiandae,
imocngo siric kerengngina mi meficgebeso.
4 Nga ongaasungina yumea nga ruaegoc ubaherengina manau sufu
sufuya fede, imocngo siric kerengngina meficgebeso. Imocac kibi kuha
mi maande nga imocngo fekengkefude nocac imoc Anutuac kicfu wiac
engena ande.
5 Ngac kpetiac warac kecgec, yeneng siriha ifingoc kibingina meemma
ewefocngina enacngina tofohoma Anutuaru negen negengngina
faikecgec.
6 Imoc Sara isoc, yeng ewea Abrahang eweheimima kunenna dema
enara tofohokefec. Ngeni faka nga angammeme gombunga mekecma
wiac monggac dekengeha kpac kecgecdeu Saraac naroangfora
anggecde.

7 Ngacac kuc, imoc ngicacsoc kpac. Ngic enengfocnginagoc ngeni
imoc negensima imocac sirihau yenigoc kecbisia. Nga ngeni kekecac
danggunuc imocac maridzoming ngenahafoc megecdeac nga ngic ngeni
nunumunginaac kpae fingecbacac amma enengfocngina eweheihei
ayemmebisia.
8 Kpeturanggema deba, ngeni sasawa negen negengngina mocgu
febeso. Ngeni wosoefac angemema heresongogoc hoangemema uba-
mangang negengemema memaemema kecbisia.
9 Ngicngac yeni mangana angemmegec ngeni turunga manganangoc
mi merengyemmebisia nga yeni desofoc angemmegec ngeni turunga
desofocngoc mi ayemmebisia, kpac. Ngeni kenec imoc maridzom-
ingngina anudeac kpacngunungunuya, imocac yeni ifingoc kenecyoac
edeyunubisia.
10 Imoc yofiac,
"Ngic mong ye kekecac songo negembeso nga naso gombunga hem-
besonga ammikecde, ye nedzaranga yoac mangana debacac nga
enacbibihango ikocyoac debacac garenggebeso.
11 Ye faka mangana ngadehema angammeme gombunga angkecbeso.
Amma ye ruaeac sing meficgeudeac uatoa mebeso.
12 KEBUNGO ngicngac dindingac yenearu kic fima nunumunginaac
kedzac kpeude. Nga mangana mekecdae, yeni ine yenengwa anude."
(Mitiyegec 34:12-16)
13 Ge faka nga angammeme gombunga annadeac mamangkima
angkecnadeu ngicngac yeni memanganegugecdeac obohoma wagecde.
14 Amma yeni dindingac kekecnginaac amma kpendzennu
faingunugecdeu, imoc ngeni kenecnginagoc.
Ngeni yeneac damu nga kengec mi ambisia. *(Yesaia 8:12)*
15 Kebu Kristo ye kpetiac, ngeni negen negeng imoc ubaherenginau
mekecbisia. Amma gombungangina ngade haude, imocac hania gorian-
goc kpesingemmegec turunga merenggecdeac nasosoc efaima kecbisia.
16 Ngeni ine kpesi kpesiac turunga herebuya kpac, yumea nga eweheiheigoc amma here negen negeng kpataningau merembisia. Ngeni ifi anggecdeu, angammemengina gombunga Kristoac amma angkecdae, imocac ngic dedenggbaring angkecdae, yeni gameyunuude.
17 Ngic mong ye angammemea gombungaac amma Anutungo negem-
miu kpendzeng kpeude, imocngo ngereeude. Nga mong ye fakaya
manganaac amma kpendzeng kpeude, ye mi dengerebesonga.
18 Kristongo Anutuac hoannu fainunuudeac atac mocgu donina mema
kpendzengtoa kpeec. Ngic dindingacngo yoackpekpe areng nenanggac
amma ifi anec. Ye sebiugeng kpegec homeec nga ongaasuugeng bic
megboriu kefec.
19 Kecma asu goa witicamau kecgec, yenearu kemma yoac edekpou
ayemmeec.
20 Noa ye wagea memanu Anutungo modzotitia kpac tomaingina
kecbibiemanu yeneng yoara kpegec.

Nga Noango wagea medzickeu naso imohai Anutungo dokungo ngic-
ngac efeanec, 8sac ebicfunac mesiyunuec.
21 Dokunadzicngo onga imoc mema ebicfunac mesingunuude. Doku-
nadzicngo sebiac wonong mong mi dzuarude, kpac. Imoc yofi, Yesu

Kristongo homecfunac yarecac amma herenegen negengngina kpetiac anude, imocngo Anutuac kicfu deficgeude.
22 Yesungo bic kurumennu enec. Amma ye Anutuac foiau tacde. Nga angero nga wiac kpac kuneng memea amma kuc yemmeyemmea, yeac bageu bic faiyunuyunuya kecdae.

4

1 Kristongo sebigoc kpendzeng kpeec. Nga ngeni yeng kpendzeng kpeec, ifi isoc naric kpegecde, negen negeng imocngo marikungina ambeso. Ngic mong ye sebigoc kecma kpendzeng kpeec, yeng kopocsicac sing bic waec.
2 Nga yofinenggac nangennide, ye ngicngac yeneac negensongo hania hania monggoc mi modacma Anutuac negen negeng nga songo modarude.
3 Bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yeneac kekecac negensongoac faka yofi fede, imoc kaiserofaka nga kickerec angkecdae amma doku seria tosofocnginagoc nema ubangina sufuande nga sing sege segea modacma imocac siricfu nemu hania hania afehegecde. Ngeni warac faka ifia angkecgec imoc monggoc mi ambisia.
4 Ngeni bangec monnunac ngicngac sicsauc fakangina hania hania anggec ngeni yenigoc monggoc mi torokpema kecdaeac amma yeni imoc hemma negenggec siriha mong anu desusuic amma demanganengunugecde.
5 Anu Anutungo ngic gbori nga homemea angammemengina desiudeac efaima kecde, yearu haniangina debisia.
6 Ngicngac homemea yeni siduc gombung edekpou ayemmegec negenggec, yeni warac sebiugeng kekec kecgec, imocac sirihau turunga megecde. Ifi mema asuu Anutu kecde isoc kecgecde.
7 Wiac sasawa imoc kpac anudeac naso wegenede. Imocac ngeni garengemema negengisinggoc kecma nunumu ua mebisia.
8 Heresongogoc kekec imocngo kopocsic hania hania homac kperaheude, ngeni imocac amma songo fora heregoc negengemema hoangemebisia, imocngo faka engena ande.
9 Ngeni ubangerecgoc modzotiti nga ngadeyoara kpac kecma ama heiemema garengemebisia.
10 Anutungo wosoefahaac amma Tiri Asuac kuc hania hania ngemmeec, imocac ngeni Anutuac kingang kpekpe gombunga kecma tembuc tembuc meficemema kecbisia.
11 Ngic mong ye miti hania ngicngac dekperagiyemmeude, ye Anutuac yoac modacma dekperagibeso. Amma mong ye memeficac arennu kingang kpeyemmekecde, ye Anutungo kuc miande, imocac sirihau kingang kpekpe ua mebeso. Ifi anggec ngicngac yeneng faka sasawa imoc hemma Yesu Kristoac negemma Anutu dengeregecde. Ye kibikperagi nga kuc mingina nasoya wisic wisickea kpac fekengkecbesande, imoc fora.
12 Songo tosofocna, faitobang kpendzengagoc fingecngemmeude, imocac mi kpidohobisia. Nga imoc fingecngemmeude, imocngo faka furia mi ande.
13 Nga ifi fingecngemmeu imohai ngeni Kristogoc torokpema kpendzeng kpema imocac sirihau sogaibisia. Ifi anggec yeng kecma

kuc kibikperagiagoc fingectegerude, imohai ngeneac sogac sogaitoa fingerude.
14 Nga ngicngac yeneng Yesuac kpacac amma demanganengunuma defagoc angemmegecdeu ngeni kenecnginagoc, nocac yeni ifi angemmegec Anutuac Asu kuc nga kibikperagiagoc, yeng ngeneac witiu tarude.
15-16 Nga ngic mongngo kpara, “Kristoac ngic,” ifi dekecdaeac kpendzeng kpedeu ye imocac ine game mi kpebeso, ye kpac imocac amma Anutu dengerebeso. Nga ngenearunac mongngo ngic kpekpe me wiac hamangec meec me yarengic ande me ngicngac ogofocngina goa yeneac wiac imocac hodzinggeude, ye fakaya ifiac amma kpendzeng kpeu gameagoc ambacac ngeni faka ifia mi angkecbisia, kpac.
17 Imoc yofiac, Anutu ye yengena ama arengfora yenearu sing hanahema faka nga angammemengina isinggema desiudeac nasoya wegenede. Amma ye nenanggaru sing uaya imoc hanaheudeu areng goa yeni siduc gombunggac yoac kpeandae, yenearu uaya torokpema angammemenginaac turunga engenangoc yemmebesande.
18 Nga,
“Ngicngac faka dindingac modacandae, yeni faitobannu emma kekec uatoa mema firang amma komoc kpegecde. Faka ifia fingecngemmeudeu, kopocsicmeme nga Anutu ngadeheandae, yenearu ebictoa fingerude.” *(Yoac negen negengagoc 11:13)*
19 Ngicngac Anutungo negengyemmeu kpendzeng kpeandae, yeni angammeme gombunga angkecma ubaongangina hafoangoc Anutu bangec nga kurumeng meficgeec, yeac mariu faibisia, nocac ye dedzegeyoara mi waude, kpac.

5

1 Kristongo kpendzeng kpeec imoc kicnango henai nga imocac hepuc kecduae. Amma kuc nga kibikperagia fingerude, imohai nenahafoc kecnide. Kpebunggac enara ni ngenigoc ifingoc ua imoc mema kecduaengo gorongina kpema yofi deduae,
2 Anutuac habungo ngeneac botucfu kecdae, ngeni yeni gombunga garengyunuma ubaebicfu ua mi mebisia, ngeni ubangerecgoc ua megec Anutungo negenu ngereeude. Amma ngeni hiedzonginagoc anggecdeac ua imoc mi mebisia. Ngeni uangina imoc mamangkima mekecbisia.
3 Anutungo kpebung ngemmeec, imoc yeneac engenangina isoc mi kecbisia. Ngeni faka gombunga kpebung edzacyunugec, yeni imoc hemma modacbisia.
4 Ifi kecmagec gareng yadango fingectegecma yeng irangina kuc kibikperagiagoc dzame dzamea kpac ngemmeude.
5 Sebigbori ngeni ifingoc yadafocngina yeneac bageu memaemema kecbisia. Amma ngeni sasawa fakangina yumeau angemema kecma imoc wamba isoc heigec kemebeso. Imoc yofiac,
“Anutungo ngicngac sebiengeng kecdae, yeni wayunuma memayunuude nga memaemema kecdae, yeni danggunuha yemmeude.” *(Yoac negen negengagoc 3:34)*
6 Imocac ngeni Anutuac mariseriaac bageu memaemema kecbisia. Ifi kecmagec Anutungo yengena nasou miacngunuude.
7 Ye yengenaoc ngenenggareng angkecdeac ngeni ubaebicngina sasawa yearu faidacbisia.

8 Ngabangina mangana mingina, ye raiong isoc arohoma yerecgema
ngicngac gbokoyunuudeac hofocyunuma uatoa mekecde. Imocac ngeni
ubagbori kecma garengemema
9 gofochima serima namma negen negensingnginango mangana
minginaac yoac hefahebisia. Hefahema yofi negembisia, negen negens-
inggoc tosofocngina bangeha bangeha kecdae, yeni ifingoc kpendzeng
imocngoc kpekecdae.
10 Anutu danggunuc mingina, yeac kuc kibikperagiango fefeseri fede
nga yeng ngeni ihai Yesu Kristogoc kecgecdeac kpacngunuec. Nga ngeni
kpendzennu naso wegenanec kecekemmagec, yengenaoc mengeren-
gunuma nonggo tacngemmeu seria nanggecde.
11 Ye kuc mingina amma kechereema kecbesande, imoc fora.
12 Siriwano ye negen negensinggoc tosonina yeac yofi negemma ded-
uae, ye uau serima namma meficnuu kibi wegena yomoc ohongemmed-
uae. Ni nanggengunuma Anutuac danggunuc fora imocac hepuc amma
dekperagingemmeduae, ngeni imocac hoannu seria kecbisia.
13 Anu Anutungo Babirong taonnu kpebung kecdae, yeni nga ngeni
ngenahafoc meisingngunuec, yeni nga medacna Mareko, yeneng uban-
gerecyoac ngenearu faigec hade.
14 Ngeni heresongogoc hoangemema wenacngerec dema kpetiacfu
titikokoc angemebisia. Ngicngac Kristogoc kpeketahema kecdae, yeac
ruaengo sasawa ngenearu febeso.

Petoroac Kibi 2

1 Ni Simong Petoro, Yesu Kristoac wanacngic nga aposorongo kibi
yomoc ohongemmeduae. Nenang Anutu nga memengerecnina Yesu
Kristo, yeri dindingac, imocac amma nenang negen negensinggac
nadunga mocgu meficgenemmeoc. Imoc wiac engena yombong.
2 Anu ngeni Anutu nga Kebunina Yesu hafoangoc negengyemecmagec
yereac danggunuc nga ruae, imocngo ngenearu sahema febeso.
3 Anutungo Kristoac dedengerec nga yeac kuc nga kibikperagiau kec-
nideac kpacnunuec. Nenang ye negemmini Anutungo hama yengena
kucfu kekec nga yeac sing modacnideac kuc sasawa nemmeec.
4 Bangecac songo imocngo faka dzonggo dzonggoya meficgeude. Nga
ngeni Anutuac kekecfu torokpema bangecac songo imoc wagecdeac
Anutungo Kristoac kuc nga kibikperagia manau yoac dedzege engena
angemmeec.
5 Ngeni imocac amma efaima serima namma negen negensingngi-
nango faka dindingac meficgebeso nga fakangina dindingacngo negen
negentegec meficgebeso
6 amma negen negentegecnginango garengeme kekec meficgebeso,
garengeme kekecngo seserigoc kekec meficgebeso nga seserigoc kekec-
ngo Anutuac enac tofoc tofoho meficgebeso,
7 Anutuac enac tofoc tofohongo dacmunac heresongogoc hoangeme
kekec meficgebeso imocngo heresongo meficgeude.
8 Faka imoc sasawango ngenearu yadiseri amma fedacdeu ngeni
ngisima kecma Kebunina Yesu Kristo hafoangoc negemmima kecgecde.
Kecma kekec imocac fora gombunga homac fingecngemmeu mong mi
obohogecde.
9 Nga ngic mong ye kekec imoc mi femide, ye kicpisic nga hereausing
naric mi hentegerude, siriha imocacsoc. Ye kopocsiha warac dzuac
dzuara, imoc bic nigeckpeec.
10 Tosofocna, ngeni Anutungo bic kpacngunuma meisingngunuec,
ngeni mamangkima kufung tigecdeu naric mi mangunuude.
11 Ifi anggec yeni ubangerec angemmema Kebu nga memengerecnina
Yesu Kristo yeac kekecseriac eucererennu heitaingunugec enggecde.
12 Ngeni yoac fora bic negemma mekecgec imoc negenduae, amma
sifu nasosoc yoac imoc heigboringemmebadeac negenduae.
13-14 Amma sebinaac bedzo yomoc hesibadeac nasoya wegenede, Ke-
bunina Yesu Kristongo imoc bic dekperaginenec. Imocac sebinaac bed-
zogoc kecbade, imohai yoac goa heigboringemmema midingunubadeac
negemba naric ande.
15 Amma ni ua imoc nasosoc mamangkima mekecduae. Mekecma
homeba, yoac imoc mi nigecngunuude.
16 Neni Kebunina Yesu Kristoac kuc nga hahanasoac deing, imoc
nemusiducgoc torokpeni songea anudeac mi deing. Neni yeac kuc nga
kibikperagia engena kicninango hemma negeninggac hepuc amma yofi
dedimbe,
17 Anutu Manggacngo eweheihei nga kuc kibikperagia mimanu kuc
kibikperagi engenatoa imocac manaunac enacudumengngo fingecma
yeac yofi deec,

"Yomoc neac Songomedacna, ni ye hensongo ammiduae." *(Mataio 17:5; Mareko 9:7; Ruka 9:35)*
18 Neni yegoc momoc tiki kpetiacfu nammina ubaudumeng imocngo kurumennunac fingeru negening.
19 Ifi negemma, profete yeneng yoac ohogec, imoc nenannu seria fede. Imoc kifa mong isoc nga imoc amabangec kundung fede, imohai mekperagimanu ama wereckenu asoac asomengngo herenginau dzema mekperagingunuude, ngeni kicngina ihacgeng fima hoanggegec ngereeude.
20 Nga profete yeneac yoac sasawa mitikibiu oho ohoya fede, imoc yeni yenang ubanginaac yoac mong mi degec, kpac. Ngeni imoc negentegecbisia.
21 Imoc yofiac, profeteyoac imoc ngic songou fingeru mi degec, imoc Anutuarunac nga Tiri Asungo imoc mehama enacnginau faiu degec.

2

1 Warac ngicngac yeneac botucfu profete ikoha kecgec, ifi isocngoc kpoukpou ikoha ngeneac botucfu ifingoc kecgecde. Yeni dedesifuc yoac goa ikoha dema waic waic botucnginau mehama kekecngina memanganegecde. Nga Kebungo bic bummeyunuec, ye ifingoc busic kpema yenaoc ebic witinginau faigec, imocngo bic memanganeyunuude.
2 Kpoukpou ikoha yeni faka hania hania mangana gameagoc angkecgec ngicngac homacngo modacyunugec yeni imoc hemma yoac foraac sing deendema anggecde.
3 Anu kpoukpou imoc yeni ngeneac dzofinac hensongo amma ikocyoac dema hodzinggema wangecngunugecde. Nga Anutungo faka ifia bicngoc ngadeheec amma yofinenggac yoacfu faiyunuma memanganeyunuude.
4 Angero yeneng kopocsic meficgegec Anutungo mi onggongyunuma hofeac kundung seriau ukuyunuu kemegec. Kemegec ye ihai sengngo witicyunuu desidesi nasoac tomai kecdae.
5 Nga Noaac nasou habutoa Anutuac yoac ferahegec mi onggongyunuec, kpac. Yeni ine dokudzohong deu erema semeyunuu homegec. Nga Noa ye faka dindingacac dedekperagingic, ye nga yegoc ngicngac seweng, yenisac onggongyunuec.
6 Anu Sodong nga Gomora taong, yeri desiyuruma memanganeyuruu hamangirasac feec. Nga ngicngac Anutuac sing kpema kecdae, yenearu kecma ifi isoc fingecbesandeac ongea edzacyunuma ifi anec.
7 Yeneng kaisero faka nga mangana hania hania amma Anutuac yoac kpegec, Roti ye ngic dindingacngo fakangina ifia hemma ubea ebiriu Anutungo onggonggeec.
8 Ye ngic dindingacngo yeneac botucfu kefecac uamemesoc kopocsic faka angkecgec, imoc henu ubahereango yeneac faka manganaac amma ebic mema modzotitiu kefec.
9 Ngeni imoc hemma Kebuac sing yofi negenggecde, ngicngac Anutu eweheimima yeac enac tofohoandae, yeneac faitobang fingecyemmeu Kebungo imohacnac onggongyunuudeac kuha fede. Nga fakangina manganagoc kecandae, yeni ine witicamau faiyunuu tacmagec yoacfu faiyunuudeac nasoya haude.
10 Ngicngac yeni uba eseaac songo modacma faka seuhagoc hoanggeandae, ye yenearunoc ifi angkecde. Yeni Kebu ngadehema deendema

amma yenang songo modacma kengeha kpac sawaac asu engena demanganeyunugecde.
11 Anu angero kucngina monggoc yeni sifu Kebuac kicfu asu imoc mi demanganeyunugec.
12 Yangkposi yeni momorongngnginaac songo modacandae, yeni fingecgec eng yunuandimbe. Nga kpoukpou ikoha yeni yangkposi isoc momorongngina eng modacma wiac mi negendae, imoc demanganegecde. Amma yeni fakangina mangana modacgec Anutungo memanganeyunuude.
13 Yeni faka mangana amma imocac turunga megecde. Yeni enackerec amma wenac dzongiau neneyakatoa homac negecdeac ayemmeude. Ayemmeu yeni ngenigoc yaka enacurec nema faka seuhagoc nga gameagoc mema sogaima kecandae.
14 Ifi kecma kichodung faka homac amma ngac yeneac kickerec amma kopocsic gebeha kpac angkecdae. Amma ngicngac negen negensinggoc amma mi serigec, yeni faka manganau kerereyunuma wangecyunugecde. Areng imocfia yeni sowecac nambaracfora.
15-16 Bireang Beoroac medac, ye dzofinacac songo negemma Anutuac sing ferahema hiedzoac ua meu donggi yoac mi dedeango ngic isoc dehanec ammima profetengo sing segema faka kapaya amma kenghei hahei anecac kpae heimiec. Nga kpoukpou ikoha, yeneng Bireanggac sing modacma sing dindingac wama sing segegecde.
17 Yeni dokukiwa dzike dzikea nga hoeng murayowarec yereng kpema fifiranggeandape isoc. Anutungo yeneac tatac imoc kundung dzapac ihai deec.
18 Ngicngac sing segeandae, yenearunac bure mema woramagec kpoukpou ikohango enacdoku ayemmema yoac kuneng dema kaiseroac sing nga uba eseaac songou monggoc wangecyunugecde.
19 Hofeac singngo kpoukpou ikoha witicyunude, yeni deandae, “Ngicngac yoacnina negenggecde, ngeni witicngina kpac anggecde.” ifi dema sing segeandae. Nocac wiac mongngo witicgude, ye kebuga anude.
20 Nga yeni Kebunina nga memengerecnina Yesu Kristo negentegecma namma bangecac faka seuhagoc bic wagec, yeni monggoc kopocsicfu kenggec witicyunuu makpegecdeu ebictoanginagoc anggecde. Nga ebic imocngo warac ebicgoc kecgec, imoc feraheude.
21 Ngic mong ye ubamereng amma Kebuac kpetiac singyoac mema sing dindingac negemma modacande, ye imohacnac monggoc dzigenema keema ebictoa meficgeude. Imocac yeni hanahema sing dindingac negenggec naso imohai mi hoanggebaungo ngereebac.
22 Anu yoac heiheia mong yofi fede,
Kasingo urumma urung urunga imoc monggoc dzigenema neude. *(Yoac negen negengagoc 26:11)*
Nga berecngo doku nadzicmaguc monggoc goteng nadzirude.
Imocac fora imoc yeneac kekecfu fingerec.

3

1 Songo tosofocna, ngeneac kibi andenga yohockang yomoc ohongemmeduae. Kibi yohockang imocngo ubanegen negengngina heigboriu negentegecma kongaha kecbisia.
2 Profete kpetiac, yeneng wiac ngade fingerudeac yoac imoc bic ohogec. Nga Kebu memengerecninango singyoac aposorofora yemmeu

yeneng ngenearu hama imoc edengunugec, imoc negenggec fedeac
monggoc heigboringemmeduae.
3 Ngeni yofinoc negenghomebisia. Naso wisic wisickeau desusuic
ngicngac goa yeneng fingecma yenang faka manganaac hereyacyac
modacma desusuic angemmema
4 degecde, “Haudeac edengunuec, ye damoc kecde? Anutungo
hanac hanaheaunacngoc wiac sasawa deu fingerec nga mangesafocn-
ina homegecfunac nang erekecma yaguc kecdimbe, imoc sasawa yeni
warac feec isoc siriha mockicngoc fede.”
5 Yeni ifi dema yoac yomoc wagecde, Anutungo bicngoc bicngoc
yombong yoac deu sawa fingerec nga bangec dokuunac fingectegecma
erema feec.
6 Anu kecma ye dokungoc monggoc edeu yadima bangecfu wiac
sasawa feec, imoc semeu manganema kpac andarec.
7 Amma Anutungo yoac monggoc dema, bangec yomoc nga wiac
sasawa sawau yofinenggac fedacde, imoc faiyunuu gerecac tomai fedae.
Kecma ngicngac Anutu ngadehema kecdae, yeni yeac yoacfu turungng-
ina mema manganegecde, naso imohai bangec nga wiac sawau fedacde,
imoc gerecngo dzedarude.
8 Songo tosofocna, ngeni ine wiac mocgu yomocac mi nigecngunubeso,
Kebuac negen negennu uameme mocgu imoc kifa wan tauseng, ifi isoc.
Nga kifa wan tauseng, imoc uameme mocgu, ifi isoc.
9 Kebungo haudaec deecmoc, ye dafi amma tondzera ande, ngic
goango ifi deandae. Nga ifi kpac, imoc ine yofiac, ngicngac ngeni hofeu
kemegecdeac songea mi angkecde. Ngeni ubamereng anggecdeac ye
modzotitia kpac naso ngemmema tomaingina kecde.
10 Nga Kebuac hahanaso, imoc hamangec ngicngo haandae, ifi isoc
haude. Naso imohai sawau wiac sasawa fedacde, imoc gerecngo
yonohodarude nga sawango udumengtoagoc aockema kpac andarude.
Amma bangec nga wiac sasawa maringo memea imocac witiau fede,
imoc monggoc mi feude.
11-12 Ifi anu wiac sasawa sawau fekendacde, imoc gerecngo yono-
hodaru sisingaima gagubang amma kpac andarude. Imocac amma
ngeni kekecngina garenggema kpetiac kecma Anutuac yoac hoanggema
eweheimima kecbisia. Ifi kecmagec yeac nasotoa haudeac singa mema
imocac tomai kecbisia.
13 Anu bangec nga sawa gboria, imohai faka nga angammeme
dindingac feude, imoc ngade fingerudeac deec, nenang imocac tomai
kecdimbe.
14 Songo tosofocna, ngeni imocac tomai kecma Anutuaru hama yegoc
ruaeu uba mocgu kecgecdeac ngeni kpetiac nga kongaha kekecac tem-
buc tembuc ngombongemema kembisia.
15 Nga ngeni komoc kpegecdeac Kebuninango modzotitia kpac uaya
mekecde, ngeni imoc negensibisia. Nga negen negentegec imoc Anu-
tungo songo tosonina Pauro miec, ye imoc modacma yoac imocnoc
negensima kibi ohongemmeu osogec.
16 Nga yeng kibi sasawa ohoec, imohai yoac yoc ohongemmeduae,
imoc momoc dekperagiande. Amma yoac goa ohoec, imoc ngicn-
gac goango negentegecgecdeac siriha kpac. Nga ngicngac goa mitiu
mi heiserima negen negentegecngina kpac kecdae, yeneng yoac imoc
mereng kpereng dema kecdae, imoc yeni yenaoc memanganeemema

kpac anggecde. Amma mitikibiu yoac fede, yeni imoc momoc mereng
kpereng deandae.
17 Songo tosofocna, ngeni imoc bic negendae, imocac singyoac kpe-
andae, yeneng wangecngunugec tiposockema mangunubacac ngeni
garengemema kecbisia.
18 Nga ngeni Kebu memengerecnina Yesu Kristo yeac danggunuc nga
negen negengtoa imohai yadiseri ambisia. Ye yaguc nga nasoya kpac
dengerebesonga, imoc fora.

Yohaneac Kibi 1

1 Bicngoc bicngoc yombong hanac hanaheaunacngoc kefec, neni ye
kedzacninango negemma kicninango siriha nga fakaya hemma mari-
ninango kpesereing. Kekecac Yoac, ngic yenoc dekperagidimbe.
2 Kekec imocnoc fingectegeru hemma kekecseri mingina yeac hepuc
amma dekperagima edengunudimbe. Yeng warac Manggacgoc kefec-
ngo nenannu fingerec.
3 Neni wiac hennegeng aning, imoc ngeneng nenigoc urec kekec
kecnideac dekperagidimbe. Nga urec kekec, imocngo Manggac nga
Medaha Yesu Kristo, yerigoc fede.
4 Sogac sogaininango hafoangoc fingerudeac yoac yomoc
ohongemmedimbe.
5 Neni yearunac yoac yomoc negemma ngenearu yofi dekper-
agidimbe, Anutu ye kperagi nga yearu kundung mong mi fede.
6 Nga yegoc urec kecdimbe dema kundunggac fakaungoc kecnideu
nenang ikoc amma faka fora mi modacnide.
7 Ye kperagiau kecde, ifi isoc nenang kperagiau kecnideu, ureckekec
kecnide. Ifi kecmina medaha Yesuac sacngo kopocsicnina sasawa dzuac-
nemmekefude.
8 Nga kopocsicgoc mi kecdimbe denideu nenang ikocfu wangecemeni
yoac forango ubahereninau mi feude.
9 Nga kopocsicnina deficgenideu Anutu faka dindingac mekecdengo
yoac dedea modacma kopocsicnina wanemmema mangananina sasawa
dzuarude.
10 Nga nenang kopocsic mong mi meing denideu Anutu ye ikocngic
demini yeac yoacngo ubahereninau mong mi feude.

2

1 Nambaracfocna, ngeni kopocsic mi megecdeac kibi yomoc
ohongemmeduae. Nga mongngo kopocsic meficgeudeu nenang
memefic yoacdede mong kecde, imoc Yesu Kristo. Ye ngic dindingacngo
Manggacac kicfu agennina tikecde.
2 Ye nenang kopocsicac amma yengena sacfusiango bunnina bic meec.
Amma nenangsac kpac, ngicngac bangectoa bangec yomohai kecdae,
yeneac momoc.
3 Anu nenang Anutuac singyoac modacnide, imocngo ye negemmima
negentegecnide.
4 Ngic mong ye Anutu negemmiduae dema yeac singyoac mi moda-
cande, yeng ikocngic nga yeac ubahereau yoac fora mong mi fede.
5 Nga mong ye Anutuac yoac mekefude, yeac heresongongo uba-
hereau hafoangoc fingerude. Sing imohainoc Anutuac hereu kecdimbe,
imoc negentegecnide.
6 Nga mong ye Anutugoc kecduae deande, yeng Yesungo kefec, ifi isoc
kecbeso.
7 Songo tosofocna, ni singyoac gboria mong mi ohongemmeduae,
kpac. Ngeni yoac esea warac hanac hanaheaunacngoc negemma
mekecgec, imocngoc monggoc ohongemmeduae. Ngeni yoac warac
negenggec, imocngo singyoac esea ande.

8 Kundung meickemanu kperagi fora bic fingectegecdeac amma
singyoac yomoc gboria monggoc ohongemmeduae. Imocngo Kebuaru
nga ngenearu fora ande.
9 Anu ngic mong ye kperagiau kecduae dema ogea ubango ukuude, ye
kundunnu kecdengoc.
10 Nga mong ye heregoc ogeaac songo negengande, yeng kperagiau
kefu ubahereau wiac mongngo fuseu mi makpeude.
11 Nga mong ye ogea ubango ukuude, yeng ine kundung manau
kengkefude. Nga kundungngo kiwa mekundungkpeu ye sing dahai
kende, imoc mi negenude.
12 Nambaracfocna Anutungo Yesuac kpacac amma kopocsicngina waec,
imocac kibi yoc ohongemmeduae.
13 Hanac hanaheaunacngoc kefec nga kecde, manggac ngeni ye bic
negemmigecac amma kibi yomoc ohongemmeduae.
Nga sebigbori ngic, ngeni mangana mingina bic ferahegecac amma kibi
yomoc ohongemmeduae.
14 Naroangmedac, ngeni Anutu Manggac bic negemmigecac kibi yomoc
ohongemmeduae.
Hanac hanaheaunacngoc kefec nga kecde, manggac ngeni ye bic negem-
migecac amma kibi yomoc ohongemmeduae.
Sebigbori ngic, ngeni kucnginagoc nga Anutuac yoacngo ngenearu feu
mangana mingina bic ferahegecac kibi yoc ohongemmeduae.
15-16 Ngeni bangectoa bangec yomocac kekec nga bangecfu wiac sa-
sawa fede, imocac songo mi negembisia. Imoc yofiac, wiac sasawa
bangectoa bangec yomohai, imocac songo yofi fede, sebiac songogoc
kekec nga kickerecgoc kekec amma bangectoa bangec yomocac finacac
amma kpac kunenggoc kekec, imocngo Manggacarunac kpac, imoc
bangectoa bangec yomohacnac. Nga ngic me ngac mong ye bangec-
toa bangec yomocac songo mekefude, yeac ubahereau Manggacac
heresongo mi fede.
17 Anu bangectoa bangec nga imocac songofaka, imoc kecma kpac
andarude nga ngic mong ye Anutuac enac tofohoande, yeng kechereema
kefude.
18 Nambaracfocna, naso yomoc wisickebeso ande. Nga Yesuac ngabay-
ombong haudeac degec negenggec, ifia homac bic fingectegecgec kec-
daeac amma naso wisickebeso ande, imoc negentegecdimbe.
19 Yeni nenanggoc kecgec nga sifu nenang arennunac kpac. Yeni ne-
nannunac ambau dede nenanggoc kecbau. Yeni sasawa nenanggarunac
kpac, imoc didiu fingectegerudeac, ifi fingerec.
20 Kpetiac minginango Asuac dzimbongngo nadzicngemmeu ngeni
sasawango yoac fora negendacdae.
21 Ngeni yoac fora mi negentegecdaeac amma ngenearu kibi ohoai
isoc kpac. Ngeni yoac fora negendae nga ikoc mong yoac foraunac mi
hakecde, imoc negentegecdaeac amma kibi yomoc ohongemmeduae.
22 Yesungo kopocsicac witicfunac mesinunuudeac maec, ngic
mongngo imoc busic kpeude, ye ikocngic anude. Nga mong ye Manggac
nga Medac yereac busic kpeude, yennoc Yesuac ngabayombong anude.
23 Ngic mong ye Medac busickpede, ye ifingoc Manggac mi
hoanggeude. Nga Medac dekperagima hoanggeande, yeng Manggac
ifingoc hoanggeude.

24 Ngeni yoac hanahema negenggec, imocngo ngeneac hereu
fekecbeso. Ngeni ifi anggecdeu Medac nga Manggac yereac heremanau
kecgecde.
25 Medac ye yengenaoc kekecserinoc nemmeudeac deserinemmeec.
26 Ngic goa yeneng ikocfu wangecngunubauac kibi yomoc
ohongemmeduae.
27 Ngeni Tiri Asuac dzimbong warac megec, imocngo ubaonganginau
feu ngeni kpoukpou monggac mi obohogecde. Yeac dzimbong imocngo
ine wiac sasawa kpoungemmekecde. Nga yeng yoac kpoungemmede,
imoc fora yombong, imoc ikoc kpac. Ngeni sing imohaingoc yeac hereu
kecbisia.
28 Nambaracfocna negenggec, Kebungo fingectegeru neni hahana-
soyau yeac kicfu gamea kpac serima nannideac ngeni yeac heremanau
kecbisia.
29 Yesu ye kongaha, ngeni ifi negengandaeu ngic mong ye faka dindin-
gac mekecde, yeac ifingoc negemma yofi negenggecde, ngic imocngo
Kebuarunac fingec fingera.

3

1 Negenggec, Manggac ye nenanggac noc isoc ammiecac songogoc
hoannununma yengena nambaracfora denecdenemmea. Nga nenannoc
nambaracfora kecdimbe. Anu bangectoa bangecac ngicngac yeni Mang-
gac mi negemmidaeac nenang ifingoc mi negennunugecde.
2 Songo tosofocna, nenang yaguc Anutuac nambaracfora kecdimbe.
Kecma dafi ambesandimbe, imocac mi dekperaginemmeu negendimbe.
Kecma yeng fingectegeru yengenangoc hennide imocac yeac siric isoc
amma yengena onga annide, imoc ine negendimbe.
3 Ngicngac Yesugoc kpeketahema wiac gombunga fingerudeac ne-
gensinggema kecdae, yeni sasawango kekecngina dzuacemema ye
kpetiac, ifi isoc kpetiac anggecde.
4 Anu kopocsicngo dedeseri kpekpefaka andeac amma ngicngac
kopocsic meficgeandae, yeni dedeseriyoac kpegecde.
5 Yesungo kopocsicnina meickeudeac fingerec. Amma yearu kopocsic
mong mi fede, ngeni imoc negendae.
6 Nga ngicngac yeac heremanau kecdae, yeneng kopocsic mi
mekecgecde. Anu ngicngac kopocsicgoc kecdae, yeni ine ye mi henggec
nga ye mi negemmigec.
7 Nambaracfocna, ngic mongngo ikocfu wangecngunuu ngeni ye mi
modacbisia. Ngic mong ye faka dindingac angkecde, yeng Yesu isoc
dindingac anude.
8 Mangana minginango hanac hanaheaunacngoc kopocsic
meficgeecac ngic mong ye kopocsic mekecde, yenoc mangana mingina
yearunac. Anu Anutuac Medacngo mangana minginaac uaareng
memanganeu kpac anudeac amma fingerec.
9 Ngicngac Anutuarunac fingecgec, yeni kopocsic mong mi mekecdae,
kpac. Anutuac kpeango yeneac heremanau fedeac kopocsic megecdeac
obohogecde.
10 Anu ngicngac faka dindingac mi mekecdae me tosofocngina heregoc
yeneac songo mi negengandae, yeni sasawa Anutuarunac kpac. Imo-
hainoc Anutuac nambarac damoc nga mangana minginaac nambarac
damoc, imoc fingectegerude.

11 Ngeni hanac hanaheaunacngoc dedekperagi yofi negenggec, nenang songogoc hoangemebisina.
12 Ngeni Kaing isoc mi ambisia. Ye Satangngo minging ammiu munea kpehomeec. Amma ye yengena angammemea mangana femiec nga muneaac angammemengo dindingac anecac munea kpehomeec.
13 Negen negensinggoc tosofocna, bangectoa bangec yomocac ngicngac yeneng ubango ukungunugecde nga wiac imoc faka gboria, ngeni ifi mi negembisia.
14 Nenang tosofocnina heresongogoc hoangyunuandimbeac amma homec wama ferecgema kekecfu ening, imoc negendimbe. Nga ngic me ngac mong ye heresongogoc kekec mi negende, ye homecfungoc kefude.
15 Anu ngicngac tosofocngina ubango ukuyunuandae, yeni sasawa ngickpekpe andae. Nga ngic ifia yeneac hereu kekecseri mi fede, imoc negendae.
16 Yesu Kristongo nenanggac amma kekeha waec. Nga faka imoc hemma songogoc kekec foraac negen negeng meing. Imocac nenang ifingoc negen negensinggoc tosofocninaac amma kekecnina wabisina.
17 Ngic mongngo bangectoa bangec yomocac finacgoc kecma ogea henu sebiaac memeficfu makpekpea kefu ubahereau wosoefacgoc mi meficgeudeu Anutuac heresongongo yeac hereu mi feude.
18 Nambaracfocna, “Nenang heregoc songo negengemeeme.” Imoc enacbibicngo me yoacac mi debisina, kpac. Nenang imoc faka foragoc yombong angkecbisina.
19-20 Ifi amma yoac foraac arennu kecdimbe, imoc negendimbe. Anu ubahereninango wiac monggac yoacfu fainunuu Anutuac kicfu monggoc meseriemenide. Anutu ye engenatoa nga ye nenang ubahereu wiac sasawa fede, imoc negendacde. Amma Anutungo nenang ubahere ferahede.
21 Songo tosofocna, ubahereninango yoacfu mi fainunuudeu Anutugoc seria kecnide.
22 Ifi kecma nenang singyoara modacma yeac songou wiac sasawa fede, imoc angkecdimbeac wiac mong me monggac Anutuarunac kpesima menide.
23 Nenang Medaha Yesu Kristoac kpac negensinggema yeng edenunuec, ifi isoc heresongogoc hoangemebisina. Yeng singyoac imocnoc nemmeec.
24 Ngic mong ye singyoac yomoc modarude, yeng Anutuac hereu kefu Anutungo yeac hereu kefude. Amma yeng hereninau kecde, imoc Anutungo Asuya nemmeec, yeac kucfu negendimbe.

4

1 Songo tosofocna, profete ikoha homacngo bangectoa bangec yomohai kemma kecdaeac amma ngeni asu sasawa mi negensingyunubisia. Ngeni hengising amma asu imoc Anutuarunac me kpac, imocac hentegecbisia.
2 Ngeni Anutuac Asu yofiu hensigecde, Asu sasawango Yesu Kristongo ngic siricfu fingerec, imoc deficgegecde, yeni Anutuarunac.
3 Nga asu sasawango Yesuac ifi mi deficgegecde, yeni ine Anutuarunac kpac. Asu imocngo Yesu Kristoac ngabayombong anude. Yeng haudeac degec negenggec, imoc bic bangectoa bangec yomohai fingecma kecde.

4 Nambaracfocna, ngeni Anutuarunac. Nocac Asu ngeneac hereu
tacde, yeac kucngo bangectoa bangec yomocac asu ferahede, imocac
amma ngeni profete ikoha bic feracyunugec.
5 Yeni bangectoa bangec yomohanac. Imocac yeni bangectoa bangec
yomocac negen negeng mekecma yoac degec bangectoa bangec yomo-
cac ngicngac yeneng yenearu kedzac faigecde.
6 Nenang Anutuarunac, imocac ngicngac Anutu negemmidae, yeneng
nenang yoac negenggecde. Amma mong Anutuarunac kpac, yeng ine
nenang yoac mi negenude. Imohainoc nenang yoac foraac Asu nga asu
ikoha hentegecnide.
7 Songo tosofocna, nenang heresongogoc hoangemebisina.
Heresongogoc hoangeme kekec, imoc Anutuarunac, imocac
heresongogoc hoangemema kecbisina. Nga ngicngac ogofocngina
heresongogoc hoangyunuandae, yeneng Anutuarunac fingecgec amma
yeni Anutu negendae.
8 Anutungo heresongogoc kekecac hania, imocac ngic mong ye ngicn-
gac ogofora heresongogoc mi hoangyunuande, ye Anutu mi negende.
9 Nga Anutungo Medaha mocgu, yearu kekecseri menideac
sueu bangectoa bangec yomohai maec. Sing imahainoc Anutungo
heresongogoc hoannunuu songea nenannu fingectegerec.
10 Nenang hanahema Anutu heresongogoc mi hoanggeing, kpac. Yeng
ine nenang heresongogoc hoannunuma Medaha kopocsicninaac turung
sacfusiango kpouudeac sueu maec. Imocngo songoac hania ande.
11 Songo tosofocna, Anutungo heresongogoc ifi hoannunuecac nenang
ifingoc heresongogoc hoangemebisina.
12 Ngic mongngo Anutu mi henec. Nga nenang heresongogoc hoange-
mekecdimbeu Anutungo nenang hereu kefu yeac heresongogoc kekec-
ngo nenannu hafoangoc bic fingectegerec.
13 Anu ye yengena Asuya nemmeecac amma yofi negendimbe, nenang
yeac heremanau kecni yeng nenang heremanau ifingoc kefude.
14 Manggacngo ngicngac bangectoa bangec yomocac ebicfunac
mesiyunuudeac Medaha faiu maec. Neni imoc hemma hepuc amma
dekperagikecdimbe.
15 Ngic mong ye yofi dema deficgeude, “Yesu ye Anutuac Medac”
Anutungo yeac hereu kefu yeng Anutuac hereu kefude.
16 Nga Anutungo heresongogoc hoannunukecde, imoc negentegecma
negensinggedimbe.
Anutu ye heresongogoc kekecac hania nga ngic mong ye ngicngac
ogofora heresongogoc hoangyunukecde, yeng Anutuac hereu kefu Anu-
tungo yeac hereu kefude.
17 Ifi kecmina heresongogoc kekecngo nenannu hafoangoc feude.
Feu desidesi nasou nenang negengyohoha kpac serima nannide. Nga
nenang bangectoa bangec yomohai Yesuac onga isoc kecdimbe.
18 Kengecgoc kekec, imoc memetingagoc. Nga ngic mong kengecgoc
kefudeu heresongogoc kekecngo yearu hafoangoc mi fingectegerude.
Imoc yofiac, kengecngo heresongogoc kekec, imocac manau naric mi
feude. Imocac amma heresongogoc kekecngo hafoangoc fede, imocngo
kengec kporarude.
19 Anutungo hanahemangoc nenang heresongogoc hoannunuec, imo-
cac amma heresongogoc kecdimbe.

20 Nga ngic mong Anutuac songo negenduae, ifi dema ogea
ubango ukuude, ye ikocngic. Ngic mong ye tosea kicngo hehena, ye
heresongogoc mong mi hoanggeudeu ye Anutu kicngo mi hehena, yeac
songo naric mi negenude.
21 Kebungo singyoac yofi nemmeec, ngic mong Anutuac songo ne-
gende, yeng ifingoc tosoya heresongogoc hoanggebeso.

5

1 Yesungo ebicfunac mesinunuudeac maec, ngicngac ifi negens-
inggedae, yeneng Anutuarunac fingecgec. Nga ngicngac Manggacac
songo heregoc negendae, yeni Medacyombonga yeac songo ifingoc ne-
genggecde.
2 Imocac sirihau nenang heregoc Anutuac songo negemma singyoara
tofohonideu Anutuac nambaracfora yeneac anemmeude, imoc ne-
gendimbe.
3 Nenang Anutuac singyoac tofohoma yeac songo heregoc negengy-
ombonggenide. Nga yeac singyoac imoc ebira kpac.
4 Ngicngac Anutuarunac fingec fingera, yeni sasawango firang amma
bangectoa bangec yomocac kuc ferahegecde. Nga nenang negen ne-
gensinninangonoc firang amma bangectoa bangecac kuc sasawa fera-
heude.
5 Merang firang amma bangectoa bangecac kuc ferahaude? Yesu
ye Anutuac Medac nga ngic me ngac mong imoc negensinggede, yeng
bangectoa bangecac kuc ferahaude.
6 Yesu Kristongo dokuu nga sacfu haec. Ye dokuusac mi haec, kpac.
Ye dokuu nga sacfu momocngoc haec. Amma Asu ye yoac foraac Asu,
imocac amma yeng Yesuac hepuc amma ye dekperagiude.
7 Wiac harebec yeneng Yesuac hepuc amma ye dekperagikecdae.
8 Imoc Asu nga doku amma sac, yeni uba mocgu amma yeac hepuc
angkecdae.
9 Ngic yeni ogonginaac hepuc anggec yoacngina hoanggedimbe. Ifi
annideu yofi negembisina, Anutungo wiac mong nanggeudeu imocngo
engena ande. Amma ye medaha nanggema yeac hepuc ande.
10 Ngic mong ye Medaha negensinggede, ye hereango yofi dekper-
agide, “Yesu ye Anutuac Medac.” Nga mong ye Anutungo Medahaac yoac
hepuc amma dekperagiec, imoc mi negensinggeudeu, yeng Anutu ye
ikocngic, ifi demiude.
11 Nga dedekperagia yomocngo hepucnina ande, Anutungo kekec
wisic wisickea kpac nemmeec nga kekec imocngo Medahaaru fede.
12 Ngic mong ye Medac hoanggeude, yeng kekec foragoc kefude. Nga
mong ye Anutuac Medac mi hoanggeude, ye ine kekec foragoc mi anude.
13 Ngicngac Anutu Medahaac kpac negensinggedae, yeneng
kekecserigoc kecgecde, ngeni imoc negentegecgecdeac kibi yomoc
ohongemmeduae.
14 Anu nenang yofi negentegecma negensinggedimbe, wiac monggac
numubeso dema yengena songo modacma kpesimini imoc negennem-
meude.
15 Nga nenang wiac mong me monggac numuni yeng negennemmeu
wiac imoc bic meing dema yeac ifi negendimbe.

16 Ngic mongngo kopocsic mong homecac sinnu mi kende, ifia
meficgeu tosoyango imoc hemma yeac numuudeu Anutungo kopoc-
sicmeme ye kekec miude. Nga kopocsic goango homecfu kengkenggac
sinnu fede, kopocsic ifiaac numugecdeac ine mi deduae.
17 Mangana sasawa imoc kopocsic nga kopocsic goa imocngo ngic
homecfu mi faiyunuude.
18 Nenang yofi negendimbe, ngicngac Anutuarunac fingec fingera,
yeni sasawango kopocsic mi megecde. Nga yengena Medahango ha-
bangyunuu mangana minginango naric mi memanganeyunuude.
19 Anu nenang Anutuac nambaracfora kecdimbe, imoc
negentegecdimbe. Nga bangectoa bangec yomoc mangana minginaac
kucac bageu fede.
20 Anu nenang yoac fora Mingina negemminideac Medahango hama
negen negentegec nemmeec, imoc negendimbe. Amma Anutu yoac fora
mingina, yeac heremanau nga Medaha Yesu Kristo, yeac heremanau
momoc kecdimbe. Yennoc Anutu fora amma kekecseri.
21 Nambaracfocna, ngeni nemu yeneac hoannu mi kenggecdeac
garengemebisia.

Yohaneac Kibi 2

1 Nenggac meising isingguya, ge nga nambaracfocga ngenearu yadan-
ginango kibi yomoc ohongemmeduae. Ni yoac foraac amma ngeneac
heresongo negenduae. Nga nisac kpac, ngicngac sasawa yoac fora
negendae, yeneng ifingoc heregoc ngeneac songo negendae.
2 Nga heresongo imocngo yoac foraac amma nenang hereu fema
nasosoc nenanggoc fekengkefude.
3 Anutu Manggac nga Medacyombonga Yesu Kristo, yereac danggunuc
nga wosoefac amma ruae, imocngo yoac forau nga songogoc kekecngo
nenanggoc febeso.
4 Nambaracfocga goa yeni yoac fora Manggacngo denemmeu meing,
imocac enac tofoc tofoho kecdae, ni yoac imoc negemma ubangerectoa
negenduae.
5 Nga nenggac, ngeni neac yoac yomoc modacgecdeac ohongem-
mema desambic angemmeduaeac negemma imoc modacbisia. Nenang
heresongogoc hoangemebisina, imocngo singyoac gboria kpac. Imoc-
noc hanahema modacereing.
6 Nga Anutuac singyoac modacerekecni imocngo songoac hania. Nga
ngeni singyoac hanac hanaheaunacngoc negenggec, imoc yofi, ngeni
heresongogoc hoangemema kecbisia.
7 Anu uba mesufungic homacngo bangectoa bangec yomohai kemma
kecandae, yeni Yesu Kristo ngic siricfu fingerec, imoc mi negensinggema
ye busic kpeandae. Yesuac ngabayombong, ye uba mesufungic amma ye
siriha ifia.
8 Ngeni imocac burengina gombunga meemebisia. Wiac megecdeac
uatoa meing, imocngo wangunubacac garengemekecma bungngina
hafoangoc mebisia.
9 Netoc netohongic kecma Yesu Kristoac kpoukpou yoacac sing ferahe-
andae, yeni Anutua kpac kecdae. Nga mongngo kpoukpou yoara seria
mekefu Manggac nga Medac yeri yerahafocngoc yegoc kecdape.
10 Nga ngic mongngo kpoukpou yoara siriha imocngoc mi mehaudeu
ngeni ine yegoc mari meme faka mi ambisia nga ngeni amanginau mi
heitaibisia.
11 Ngic mong ye ngic ifia yegoc mari meme faka anudeu, ye ngic imocac
ua mangana, imoc emema mekefecde.
12 Nearu yoac yofia ohongemmebadeac homac fenende, anu kibiu
ohoba mi ngereeude. Imocac amma ubangerecnina hafoangoc fin-
gerudeac neannaoc haba ewacma enacfu denegeng annideac negensid-
uae.
13 Naingga meising isinggea, yeac nambaracfora yeneng ubangerec-
ngina ngenearu faigec hade.

Yohaneac Kibi 3

1 Gaio songo tosona, ni yadanginango yoac forau geac songo negemma
kibi yomoc ohogenduae.
2 Songo tosona, ge ubaongagango ebiha kpac nga wiacga sasawa
ifingoc naric anudeac nga hafeia kpac kecnadeac numuanduae.
3 Ge faka fora nga yoac fora mekecma imoc gombunga tofohoan-
nec, geac dedekperagi imoc tosofocnira yeneng hama degec negemba
ngereeyombonggeec.
4 Nambaracfocna yoac forau kecdae, imoc negemba ubangerecnango
wiac sasawa ferahede.
5 Songo tosona, fakaga gombunga imoc mi wanec amma nenang
arengfocnina nga hereaunac hakecdae, yeni momoc meficyunuannec.
6 Amma ge heregoc yeneac songo negemma meficyunuannec, ngic
yeneng dedekperagiga imoc kpebung yeneac kicfu degec negening.
Nga yeni monggoc kenggecdeac anggec geng Anutu songoyaac sirihau
ayemmema singgac memefic goa yemmema sueyununa ngereeude.
7 Yeni Yesuac kpacac amma ua mekenggec, imohai bangec monnunac
ngicngac yenearunac memefic mong mi megec.
8 Imocac yoac foraac ua nenahafoc menideac sing, imoc fingerudeac
ngic ifianoc ubangerecac memefic yemmebisina.
9 Ni kpebung ngenearu kibi mong ohongemmeai. Nga Diotrefe ye yen-
genaoc enara kecbeso ammide, yeng ine wanunuma mi hoannunude.
10 Nga neng kecma ngenearu habade isoc, yeng faka angkecde, imoc
didiu dekpesi ammibade. Nga ye neneac dedenggbaringyoac sicsauc
dema faka mangana ifia angande, imocngo mi hetuckeu arengfocnina
ifingoc ama mi heiyemmeande. Nga yeni arengfocnina ama heiyem-
mebeso degec yeng kpetarima kpebung ngadeau faiyunuande, imocnoc
dekperagibade.
11 Songo tosona, geng ine faka mangana ifia mi modacbesena, kpac.
Ge faka gombunga modacbesena. Nga ngic mong ye faka gombunga
angkecde, yeng Anutuarunac nga faka mangana angkecde, ye ine Anutu
mong mi henec.
12 Ngic sasawa yeni Demetrioac fakaya gombunga deandae nga yoac
forango ifingoc ye dekperagikecde. Neni ifingoc yeac hepuc amma
dengerekecdimbe nga nenang dedekperagi imocngo fora ande, imoc
negennec.
13 Nearu yoac ohogembadeac homac fenende nga imoc kibiu
ohogemba mi ngereeude.
14 Ni wegenanec gearu haba gegoc ewacma enacfu denegeng and-
edeac negensiduae.
15 Wosonomangngo gegoc febeso. Tosofocngina yei kecdae, yeneng
gearu ubangerecyoac faigendae. Nga geng tosofocnina kpacnginasoc
ubangerecyoac tahockema yenearu dekembesena.

Yudaac Kibi

1 Ni Yuda, Yesu Kristoac wanacngic nga Yakoboac munea. Anutu
Manggacngo ngicngac kpacngunuma heresongogoc hoangngunuande,
ngeni seria nanggecdeac Yesu Kristongo garengngunuma kecde, nge-
nearu kibi yomoc hade.
2 Anutuac wosoefac nga ruae amma heresongogoc kekec imocngo
ngenearu sahema kembeso.
3-4 Songo tosofocna, Anutungo nenahafoc komoc kpenideac mengere-
nunuec, imocac yoac kibiu ohongemmebadeac efaiyombonggeai. Nga
yoac imoc wama ngic goa botucnginau sufu sufuu bic eregec kecdaen-
goc, yeneac amma yoac mong ohobeso negenduae. Imoc yofi, ngeni
sing dafi Anutu negensinggegecdeac yeng warac nenang kpetiac areng
nemmedarec, imocac dzikac seriangoc kpebisia amma ngeni imoc mi
wagecdeac gorongina kpeduae.
Ngic imoc yeneac negemma warac mitikibiu yofi oho ohoya fede,
"Anutungo fakangina isinggema desiu kopocsicac turunga fingecyem-
meude." Yeneng bangecac faka hoanggema Anutuninaac danggunuc
nga wosoefac faka mereng kpereng dema sebinginaac negensongo
amma manganaac kpae mong mi heiandae. Nga yeni Kunennina nga
Kebunina Yesu Kristoac negenggec mamea anu busic kpeandae.
5 Anu ngeni yomoc bic negenggec nga monggoc heigboringemme-
badeac negenduae. Kebungo hanahema ngicngacfora Aigita bangecac
ebicfunac mesiyunuu hagec amma ngade ngicngac mi negensinggegec,
yeni kpebucyunuu homedacgec.
6 Nga angero goa yeni kuneng tatacngina imocac negenggec engena mi
anu amayombongngina wama magec. Magec Anutungo seng seria wisic
wisickea kpac, imocngo witicyunuma kundung seria manau faiyunuu
desi desi nasotoaac tomai kecdae.
7 Yeneng warac Sodong nga Gomora ngicngac amma guruama yereac
wegenacfu tackenec, yeneng faka angandae, ifi isoc anggec. Yeni kaisero
amma sebinginaac songo sicsauc modacgec.* Sodong nga Gomora
ngicngac, yeni gerecfu yonohoec, yeneng gerec wisic wisickea kpac
imocac ongea andae amma ihai yaguc kecma kopocsicnginaac turung
mekecdaengoc.
8 Amma gaukpefing sicsauc deandae, yeni imoc negemmaguc sebing-
ina sifu memanganegec wonongagoc angande. Yeni kuc engena hania
hania, imoc ubango wama asu engena kecdacdae, yeni eyemmema
desusuic angande.
9 Nga Mikae ye angero yeneac enara mong kecde, yeng mangana ming-
inagoc Moseac farenggac amma ewema yoacngira engemmama anec.
Anu ye kengec amma mangana mingina emmima desusuic ammima
ebicfu faibesonga yoac mong mi deec, kpac. Ye yofisac deec, "Kebungo
geac yoac desibeso."
10 Anu ngic deduaemoc, yeni yamberec isoc negen negengngina kpac
kecma wiac monggac hania mi negendae. Yeneng asu engena siricngina

* **1:7:** Fingec fingec 18:16–19:29; Sesememe 18:22-23; Roma 1:24-28.

mi negentegecma eyemmema desusuic angandae. Amma wiac ubase-
binginau negendae, imoc modacma yenaoc memanganeemegecde.
11 Yeni Kainggac sing modacma hiedzongina fingerudeac Bireanggac
sicsauc faka imocngo wangecyunuu yeni sing imoc bic kenggec. Amma
Korango yoackpekpe anec, ifi isoc yeni bic yoackpekpe anggec, imocngo
ebiriangoc memanganeyunuec. Imocac yeni sowecnginagoc.
12 Ngeni yaka songogoc urecfu neandae, yeni botucnginau seuc heima
gamengina kpac, yenaoc garengemegecde. Amma yeni wenacac hoeng
kiaya kpac firangngo fifirangyunu kengandae, ifi isoc andae. Amma yeni
ic goa foranasou fora kpac imoc kpefuckema ukugecde, ifi isoc andae.
Ngic imoc yeni homec yohockang bic homegec.
13 Nga tembong kuneng kpema sofororoc seuhagoc mehaande, yeni
ifi isoc gamengina ifi kpakegecde. Yeni asomeng sing segedae, ifi isoc
kecdae. Nga yeneac ama kundung dzapac wisic wisickea kpac faifaia
fede.
14 Anu Enoko ye Adanggac fingecsahe yenearunac andenga sewennu
fingerec, yeng yeneac profeteyoac yofi deec, “Henggec, Anutungo
kpetiac arengfora teng tauseng nga dafiguc meyunuu hama
15 ngicngac sasawa angammenginaac sirihau isingyunuma
desiyunuude. Nga ngicngac sasawa bangecac faka hania hania
mekecma kopocsic meficgema Anutuaru ngabayoac dema yoac kpekpe
kecgec, yeni imocac turunga megecde.”†
16 Yeni yoac homac osoma negeung nga ubakpekpe amma ubase-
binginaac songo modacandae. Ifi modacma ngicngac yeni gombunga
ayemmegecdeac, yeni sebingina meemma dekerec ayemmeandae.
17 Songo tosofocna, Kebunina Yesu Kristoac aposoro yeneng wiac
fingerudeac warac degec, ngeni imoc negenggec febeso.
18 Yoac yofi edengunugec, “Naso wisic wisickeau desusuicngic hania
hania kecgecde, yeneng bangecac wiacsac negensima yenang ubasebiac
songo modacgecde.”
19 Yenennoc kpebung hendzicyunuma uba eseango garengyunuu Tiri
Asugoc mi kecgecde.
20 Anu songo tosofocna, ngeni negen negensingngina kpetiac ande,
imoc negemma yadiseri anggecdeac nanggeemebisia. Nga Tiri Asungo
ngenearu ua meu ngeni nunumu ua mekecma
21 Anutuac heresongou kecgecdeac ua mekecbisia. Nga ifi kec-
magec Kebunina Yesu Kristongo ubamangang angemmema kekec wisic
wisickea kpac ngemmeudeac tomai kecbisia.
22 Ngicngac negengyohoc angkecdae, ngeni yeneac ubamangang
negemma
23 goa gerecfunac meicyunubisia. Nga yeni uba eseango wambang-
ina meu wonong angande, yeneac ifingoc ubamangang negembisia.
Ifi amma yeneac kopocsicac kengecngunuu uba eseaac wambangina
wonongagoc ngadehebisia.
24 Anutu yengenaoc garengngunuudeac kuc femide, imocac ngeni
naric mi mangunuude. Yeng ngeni hesicngunuma yengena kuc nga
kibikperagiaac kicfu faingunuu ngeni kopocsicngina kpac sufu sufugoc
imohai nanggecde.

† **1:15:** Yoac imoc 1 Enoko 1:9 imohacnac. Kibi imoc mitikibiu mi fede.

25 Memengerecnina Anutu mocgungo kecde. Kebunina Yesu Kristo
yeac amma eweheimima dengereni, yeng engenatoanina nga kuc ming-
ina amma wiac sasawa fede, imocac buma ande. Ye wiac mi fingecmanu
kefec nga yaguc kecde amma kecbesande, imoc fora.

Yesuac
Mekperac Kperagi
Yohanengo Ohoec

1 Yoac yomoc Yesu Kristoac memekperagi. Yeac wanac ngicngacfora
yeni wiac bic fingerudeac edzacyunubeso imoc Anutungo Yesu miec.
Amma angeroya mong sueu yearusing yoara dekperagima wanacngiha
ni Yohane, yoac imoc edenuec.
2 Edenuu neng Anutuac yoac nga Yesu Kristoac dedekperagi amma
wiac neannaoc hennegeng anai, imoc sasawa mekperagingemmeduae.
3 Naso wegenedeac mongngo profeteyoac yomoc osonegeng anude,
ye kenehagoc. Nga ngicngac yeni yoac yomohai oho ohoya fede, imoc
negemma hoanggegecde, yeni ifingoc kenecnginagoc.
4 Ni Yohanengo Asia prowins manau kpebung 7 kecdae, ngeneac kibi
yomoc ohoduae. Anutu kefec nga kecde amma kecma habesande. Ye
nga asu 7 yeac ngictau tatacac hoangau kecdae, yenearunac ruae nga
danggunuc imocngo ngenigoc febeso.
5 Nga Yesu Kristoarunac ifingoc. Yeng yoac modac modac seria
amma ye siducdedengic fora. Ye fingecma homegec yeneac waracmedac
amma bangecac ngictau yeneac kunengngina. Amma ye nenang songo
negemma sawango kopocsicninaunac mesinunuec.
6 Mesinunuma eucererenggac habu menunuma yegoc arennunuu
neni yeac Anutu nga Mamaac kurumenggac womong gareng amma
kecnide, imocac ifi anec. Yearu kibikperagi nga kuc imoc wisic wisickea
kpac fekengkecbeso, imoc fora.
7 Henggec, ye hoenggoc hau ngicngac sasawa yeneng kicnginango hen-
dacbesandae nga sebiau nenesari ammigec, yeni kicnginango ye
ifingoc henggecde. Nga bangeha bangehaac areng sasawa yeni ye
hemma fagung madzacgoc kiacbesandae. O, imoc fora.
8 Kebu Anutu ye kefec nga kecdenoc amma kecma habesande, ye Kucseri
minginango yofi dede, “Ni neannaoc A nga Y, hanac hanahea nga
wisic wisickea.”*
9 Ni Yohanengo Anutuac yoacac nga Yesuac dedekperagiac amma
Patmos nucfu kefai. Ngeneac dacngina, ngeni nga ni nenahafoc Yesugoc
kpeketahema kpendzeng nga eucerereng mekecma modzotitia kpac
seria kecdimbe.
10 Kebuac naso kereng monnu Asungo nearu ua meu ngadenau
enacudumeng kunengtoa mong trampet udumeng isoc negembare yeng
yofi deec,
11 “Ge wiac hennecmoc, imoc kibiu ohona. Ohoma kpebung 7 Efeso
nga Simirna amma Peagamong nga Tiatira amma Sarde nga Firadefia
amma Raodikea, ge kibi imoc yenearu faina kenu.”
12 Ifi deu udumeng imoc hembadeac dzigeneai. Dzigenema hemba
kifa nanangagoc 7 golngo memea nanggec yenenai.

---

* **1:8:** Ye yofi deec, “Ni neannaoc Arafa nga Omega.” Arafa imoc grik yoac nonggeaac kibi hanac hanahea nga Omega imoc wisic wisickea. A imoc dedua yoac nonggeaac hanac hanahea nga Y imoc wisic wisickea.

13 Yenembare yeneac botucfu mongngo Ngicac Medacac siric isoc nanec. *(Danie 7:13)*
Ye ngakpia herea hani susia kpesec kpeserea nga mokuhau fadeng golngo dzege dzegea feec.
14 Ye orucsira nga orucdzoeya kongac kongac imoc ramadzoeya nga hoeng isoc† amma kiwa imoc gerec borang isoc.
15 Nga aieng sacsac gerecfu ohogec wewengaima feande, ye hania imoc isoc anec. Nga enacudumenga, imoc doku homac yeneac udumeng isoc anec.
16 Ye marifoiau asomeng 7 menanec nga enaraunac wasai beang mana ngadea enaragocngo ereec. Kicmesuya imoc wenackiwa kuhagoc neraranggeande, ifi isoc anec.
17 Nga ye hemma haniau manuu homemea isoc febare yeng marifoiango witinau faima deec, "Ge mi kengecguu, ni hanac hanahea nga wisic wisickea amma kekecnagoc.
18 Henna, ni homeai nga monggoc gbori kecduae. Nga negenna, ni wisic wisickea kpac kecengkecma homec nga hofe yereac ki mekecduae.
19 Imocac ge wiac hendang imoc ohona. Ge wiac yaguc fede nga ngade fingerude, imoc momoc ohona.
20 Asomeng 7 marifoinau menandua nga kifa nanangagoc 7 golngo memea hendang, imocac negen negeng sufu sufuya yofi ande, asomeng 7 yeni kpebung 7, yeneac angero. Nga kifa nanangagoc 7 yeni kpebung 7 andae."

2

1 "Ge Efeso kpebung, yeneac angeroaru kibi yomoc ohoma faina kenu."*
"Ngic ye asomeng 7 marifoiau menande nga kifa nanangagoc 7 yeneac botucfu yerecgede, yeng ngeneac yofi dede,
2 'Ni geac angammemega nga ua esaga amma seserigoc kecannec, imoc negendacduae. Amma ge ngicngac mangana yeneac mi anggengande, imoc negenduae. Ngic goa yeni yenanggac aposoro dedae nga aposoro mi andae, ge tobangyununa yeni ikocngic, imoc bic fingectegerec.
3 Ge modzotitia kpac serima kecannec nga kpacnaac amma ebic homac tofohoma kucga mi maec.' "
4 "Nga hanahema heresongogoc hoangyunuma kecnec, faka imoc wanec, imoc ine negemba mi ngereede.
5 Ge warac kekecga dafiu wama maguec, imocac negen negeng ua mebesena. Amma ubaga meremma angammemega hanahema dafi angkecnec, imoc mebesena. Ifi mi amma ubaga mi merennade isoc ni gearu hama kifaga nanangagoc tatahaunac meickebade.
6 Geac gombungaga ine yofi ande, ge Nikora yeneac angammemenginа ubango waannec, neng ifingoc imoc ubango wayai."
7 "Kedzahagoc yeng Asungo kpebung yoac edeyunude, imoc negembeso. Nga firang anude, ye kekecac ic Anutuac eucererennu nande, imohacnac fora naric miba neude."

---

† **1:14:** Hania yoacfu hoenggac "Nomang kongac kongac kiac isoc maande." ifi oho ohoya fede.
* **2:1:** Grikyoacfusing angero titiha imoc siducdede. Siducdede yoc fede, imoc angero mong me ngic mong imoc mi dekperagide.

8 “Ge Simirna kpebung yeneac angeroaru kibi yomoc ohoma faina
kenu,”
“Ngic homema gboriec kecde, ye hanac hanahea nga wisic wisickea,
yeng ngeneac yofi dede,
9 Ge kpendzeng kpema kecnec nga ge makpekpea, imoc negendacd-
uae. Nga sifu finactoagagoc annec. Yudangic yeni yenanggac yudangic
dema yudangic mi amma Satanggac kpekpeturang ama andae, yeni
deendema anggengandae, ni imoc ifingoc negenduae.
10 Ge kpendzeng kpenadeac kengec mi ambesena. Mangana mingina
yeng faitobannu faingunuudeac negemma ngenearunac goa witicamau
faingunuu ngeni uameme 10gac manau ubahodunggoc kecgecde. Goa
ngunuhomegecde isoc geng ine yoacdedena modacma seria kecmana
kekecac ira gembade.”
11 “Kedzahagoc yeng Asungo kpebung yoac edeyunude, imoc negem-
beso. Firang anude, ye homec kpetea yohockangngo naric mi meman-
ganeude.”
12 “Ge Pegamong kpebung yeneac angeroaru kibi yomoc ohoma faina
kenu.”
“Ngic wasai beang mana ngadea enara santac metacde, yeng ngeneac
yofi dede,
13 ‘Satanggac ngictau tataha tacde, ge bangec imohai kecnec, imoc
negenduae. Amma Satangngo kecde, imohai yeni dedekperagingic nga
enactofoc tofohona seria Antipa, ye kpehomegec. Anu ngeneac botuc-
funac Antipa kpehomegec ge sifu negensinnuma kpacna seria mekecma
kpacnaac busic mi kpenec.’ ”
14 “Faka goa gearu fede, imoc ine modzona tide. Ngicngac goa
gegoc kecandae, yeneng Bireanggac kpoukpou hoanggeandae. Yeng
Israe nambaracfora mayunuudeac suba siriha dafi faiude, imoc Barake
kpoumiec. Yeni nemuac seseyang nema sero ua megecdeac ifi anec.†
15 Anu goa yeni Nikoraac kpoukpou hoanggeandae, yeneng ifingoc
gegoc kecdae.
16 Imocac amma ubaga merembesena. Ifi mi annadeu ni gearu bic
yombong hama enacnaac wasai beangngo yunubade.”
17 “Kedzahagoc yeng Asungo kpebung yoac edeyunude, imoc negem-
beso. Ngic me ngac firang anude, ni ye mannayaka‡ sufu sufuya,
imohacnac mima hoc mong kongac kongac nga kpac gboria mong ihai
oho ohoya fede, imoc mibade. Kpac imoc mongngo mi negemmanu ngic
hoc nearunac mede, yengsac negenude.”
18 “Ge Tiatira kpebung yeneac angeroaru kibi yomoc ohoma faina
kenu.”
“Anutuac medac ye kiwa gerec borang isoc nga hania aieng sacsac
gerec dzema wewengaima feande, kperagia ifia, yeng ngeneac yofi dede,
19 ‘Ni angammemega nga ngicngac songogoc hoangyunukecnec, imoc
negenduae. Nga negen negensingga nga seserigoc kecma enactofoc
tofoho angkecnec, imoc negendacduae. Amma angammemega wisic
wisickeango hanac hanahea monggoc ferahade.’ ”

---

† **2:14:** Bangec kisiu 25:1-3, 31:16 ‡ **2:17:** Yaka imoc yofi, Israe yeneng bangec kisiu yakaya kpac kecgec Anutungo asoacsoc yaka yemmeu bangecfu meficgegec, imoc kpara mannayaka degec. “Manna” imoc hebiraio yoac nga imocac titiha “Noc wiac?”

20 "Anu ngac kpara Isebe, ye yengenaac profete deande. Ye kpoukpou
ua ikocfu mekecma serofaka nga nemuac yang nene, imocac sinnu
wanacngicfocna wangecyunuande. Nga geng imoc mi kpetarimian-
necac modzona tide.§
21 Ye ubea merennudeac naso bic miba yeng ine ubea meremma
kaiserofakaya waudeac mi ammide."
22 "Negenggec, ye hafei ammiu fefeu tarudeac faibade. Nga
damoc yeneng yegoc kpeketahema serofaka angandae, yeni yeac
angammemeaunac ubangina mi merenggecde isoc kpendzeng homac
kpegecde.
23 Nga ni yeac nambaracfora kpebucyunuba kpebung sasawango yofi
negentegecgecde, ni ubaherenginaac hengisingngic. Ni ngic tembuc
tembuc angammemeaac sirihau turung kpoumibade.
24 Nga Tiatira kpebunnu ngicngac tosea kecdae, ngeni sifu yeac
kpoukpou nga Satanggac negen negeng keme kemea dedaemoc, imoc
mi megec. Nga ngeni yofi edengunuduae, ngeneac witiu ebic gboria
monggoc mi faibade.
25 Amma wiac fengemmede, ngeni imoc seria mekecbisia nga ni
kecma habade."
26 "Ngic firang anude nga neac angammeme seria mekecmanu naso
wisickeude, yeac yofi deduae. Ni Mannaarunac kuc meaiac bangeha
bangeha yeneac kuneng kecduae. Nga ifi isocngoc ngic firang anudengo
bangeha bangeha yeneac kuneng kefudeac uakibi nga kuc mibade.
27 'Nga yeng garengyunuma ngictauyasuya aiengngo memea mekecde,
imoc mema ngicngo enang kpedzameandae, ifi isoc yasuyango
kpedzameyunuude.' *(Mitiyegec 2:9)*
28 Amma ni asoacac asomeng ifingoc mibade.
29 Kedzahagoc yeng Asungo kpebung yoac edeyunude, imoc negem-
beso."

3

1 "Ge Sarde kpebung yeneac angeroaru kibi yomoc ohoma faina kenu."
"Ngic Anutuac asu 7 nga asomeng 7 metacde, yeng ngeneac yofi dede,
'Ni angammemega negendacduae. Ge naric kecnec degengandae nga
sifu homemea siric kecnec.
2 Ge imocac amma gauunac yacma homeecac tosea homebeso amma
fede, imoc mengerema meserina. Imoc yofiac, geac angammemega
hengising amba Anutuac hehennu soha mi anec.
3 Yoac hanahema gearu hau menec nga kedzacgango negennec, imoc
negensima hoanggema angammemega mengerebesena. Ge gbori gbori
mi kecnadeu ni hamangecngic isoc gearu habade. Amma noc nasou
habade, imoc naric mi negennadengoc.' "
4 "Anu geac arennunac ngicngac efeanecngo ine wambangina wonong
mi megec. Ni haniangina ifia henaiac ngeni wamba kongac kongac
heima nigoc nenahafoc kengha naric annide.
5 Ifi anu mong ye firang ande, ye wamba kongac kongac heimigecde.
Nga ni yeac kpac kekecac kibiunac naric mi meickebade. Amma yeac
kpara Manna nga angerofora yeneac kicfu dekperagibade.

§ **2:20:** Ngac profeteyoac deec, yeac fakaya ngictau Ahaba enema Isebeac isoc anec.

6 Kedzahagoc yeng Asungo kpebung yoac edeyunude, imoc negem-
beso.”
7 “Ge Firadefia kpebung yeneac angeroaru kibi yomoc ohoma faina
kenu.”
“Kpetiac kekec nga faka foraac mingina, yeng Dawidiac ki metacde. Ye
nagu witiu ngic mongngo naric mi heiude nga nagu heiu mongngo naric
mi witiude. Nga yeng ngeneac yofi dede,
8 ‘Ni angammemega negendacduae. Imoc yofiac, ge kucmama kecnec
amma sifu neac yoacna hoanggema kpacna mi ngadehenec. Imocac
nagu mong witigemba ngic mongngo imoc naric mi heiude.’
9 ‘Anu ngic goango Satanggac kpekpeturang amaunac, yeni yenanggac
ikoc amma yudangic dema yeni yudangic mi andae, kpac. Nga ni geac
songo negenduae, imoc yeneng negentegecgecdeac ayemmeba yeni
gearu hama hanigau fafoc heima ewehei anggenggecde.
10 Ge modzotitia kpac serima kecnadeac edeguai, imoc seriangoc
mekecnecac amma ni faitobannunac meicgubade. Faitobang imoc
bangectoa bangecac ngicngac yenearu fingerudeac dedea fede. Nga
imoc fingeru neng ifingoc hoangguma imohacnac meicgubade.’
11 ‘Ni bic habade, imocac geng ira mekecnec, imoc ngic mongngo mi
meudeac angammemega garenggema seria mekecbesena.
12 Firang anude, neng ye gununggeba Anutunaac womong manaac
wotung seria anude. Nga ye womong imoc monggoc mi waude. Nga
ni yeac witiau Anutunaac kpac amma Anutunaac taongtoaac kpara
nga neanna kpacna gboria ifingoc ohobade. Taongtoa imoc Anutunaac
taong nga imoc Yerusareng gboria amma kurumennunac neac Anutu-
arunac maude.’
13 Kedzahagoc yeng Asungo kpebung yoac edeyunude, imoc negem-
beso.”
14 “Ge Raodikea kpebung yeneac angeroaru kibi yomoc ohoma faina
kenu.”
“Ngic kpara Fora, ye dedekperagingic amma yoara modackecde nga
yoac fora dekecde. Ye Anutungo wiac sasawa deu fingerec, imocac hania
kecde, yennoc yoac yomoc dede,
15 ‘Ni angammemega negendacduae. Ge gerea me nomana mi kecnec.
Gerea me nomana kecbannu songo negembai.
16 Nga geng ine gerea me nomana mi kecma botuhau aka saraka
annecac enacnaunac urunggubeso anduae.
17 Ni finactoanagoc nga wiac monggac mi obohoduae, ge geanggaac ifi
dema sifu mangana yombong kecnec nga ngic yeneng geac ubahodung
negenggecdeac siriha, imoc mi negennec. Ge makpekpea nga kicpisic
amma senggang kecnec, imocac yofi edeguduae,
18 finactoagagoc annadeac nearunac gol gerecngo dzedzea mebesena.
Amma senggang gameagoc mi nannadeac wamba kongac kongac mema
wambagagoc ambesena. Nga kicfifi annadeac kicac kereha kicga imoc-
ngo dzuacnadeac bummebesena.’
19 ‘Neng ngicngac damoc ngeneac songo negengngemmeanduae,
ngeni demeting nga ngunumengere angemmeanduae. Imocac serima
ubaga merembesena.
20 Henna, ni naguu namma kpong kpong heikecduae. Heikecba
mongngo neac kedzac faima ubadzidzina negemma nagu mesideu neng
yearu emba neri nerahafoc tacma yaka nedede.’

21 'Ngic firang ande, ni emba Mannagoc yeac tatacfu tacandipe, ifi isoc
firang andemoc neng ngictau tatacfu tatacna miba nerahafoc tacdede.
22 Kedzahagoc yeng Asungo kpebung yoac edeyunude, imoc negem-
beso.' "

4

1 Anu ni nagu mong witi witia kurumennu henai. Amma ubaudumeng
warac trampet isoc yoac edenuu negennai, yeng yofi deec, "Ge yei erena.
Yomocac ngadeau noc faka fingecbesande, imoc edzacgubade."
2 Ifi deu imohaingoc Asungo kicna merecgeu ni kurumennu ngictau
tatac faifaia hemba ngic mongngo imocac witiau tarec,
3 yeac siriha hoc seria nga gombunga kpacngira yaspa nga kaneriang,
yeri isoc. Nga asommadoc mong emerare hoc isoc, imoc ngictau tatac
yerecgema feec.
4 Ni ngictau tatac goa, kpetengina 24, yenenai, imoc yeneng ngictau
tatac yerecgema nanggec. Tatac imocac witiau ngic enara 24 tacgec.
Ngic enara yeni ngakpingina kongac kongac heima orucngina witiau ira
golngo memea heigec.
5 Ifi yenembare piratac nga udumengtoa amma gbumparandang ng-
ictau tatacfunac fingerec. Ngictau tatacac kiwau kifa 7 dzetacgec, imoc
Anutuac Asu 7.
6 Nga ngictau tatac kiwau wiac mong kondungtoa isoc garasngo
memea, garas imoc gontaninga henai.
Anu ngictau tatacac noboc noboc 4, imohai wiac kekecnginagoc 4
oronggema nanggec, ifi yenenai. Yeni hoangnginau nga ngadenginau
imoc sasawa kicngo wake wakea.
7 Wiac kekehagoc warac warac, yeac siriha raiong isoc. Nga wiac
kekehagoc mong yeac ngadeau, ye burumaka ngiwa kuhagoc isoc. Nga
wiac kekehagoc mong yeac ngadeau ye kicmesuya siriha ngic isoc nga
wiac kekehagoc wisic wisickea, ye huntoctoa kpututuckeande, ifi isoc
anec.
8 Wiac kekecnginagoc 4 yeni tembuc tembuc kpegangngina 6. Nga se-
bingina imoc kicngo sasawa soko sokoya amma kpegangngina bageau,
imoc ifingoc kiwagoc anec. Amma yeni wenac nga tofocnasoc kecne-
genga kpac yofi dema kecgec,
"Kebu Anutu Kuctoa mingina ye kpetiac, kpetiac nga kpetiac. Ye kefec
nga kecde amma kecma habesande."
9 Anu wiac kekecnginagoc yeni ngictauac tatahau takecde nga wisic
wisickea kpac kecbesande, dengerema eweheimima dangge dekecgec,
naso imohai
10 ngic enara 24 yeni Kebu ngictau tatacfu takecde nga wisic wisickea
kpac kecbesande, yeac haniu makpegec. Makpema ye afehema irangina
mesima ngictau tatacac haniau ukuma yofi dekecgec,
11 "Ge Kebu nga Anutunina. Geng wiac sasawa dena fingecdarec.
Ifi negemma meficgedacnecac geng kibikperagi nga eweheihei
amma kuc sasawa medacna ngereeyombonggede."

5

1 Kebu ngictau tatacfu tarec, ye kibi kpou kpouya mong marifoiau
mekefec. Nga imoc kibi manaac ngadeau kibi oho ohoya feec. Anu
imohai kendokereha 7 onganginagoc, imocngo mendac mendanggea
henai.

2 Ni angero mong kuhagoc hemba yeng uba kunengngo yofi arohoec,
“Merac eweheiheiagocngo kibi mendac mendanggea mekpacgema
kpou kpouya imoc witiudeac siriha ande?”
3 Arohou kurumennu me bangecfu me bangec bageau ine ngic mong
kibi kpou kpouya imoc witiude me oho ohoya, imoc hehenggacsoc mi
kefec.
4 Nga ngic mongngo kibi imoc mekpacgeudeac me hengenggac siriha
hofocgecac kiachodung hodung kiarai.
5 Kiacba ngic enarafocngina yenearunac mongngo yofi edenuec, “Ne-
genna, ge kiac wana! Yuda kisicfunac raiong nga Dawidiac godeaunac
sera, yeng firang anec. Imocac amma ye kibi kpou kpouya mendac
mendanggea 7 mekpacgema kibi imoc naric witiude.”
6 Ifi deu yofi henai. Ngictau tatac nga wiac kekecnginagoc 4 amma ngic
enara 24 yeneac botucfu ramamedaha mong nanec nga ye kpehomemea
isoc anec. Ramamedaha imoc ye baiha 7 nga kiwa 7. Kiwa imoc Anutuac
Asu 7 nga imoc yeni bangectoa bangecfu sueyunuyunuya.
7 Yennoc kemma ngictau tatacfu tarec, yeac marifoiaunac kibi kpou
kpouya meec.
8 Kibi imoc memanu kekecnginagoc 4 nga ngic enara 24 yeneng
yeac kicfu makpegec. Yeni sasawa tembuc tembuc gita kurerenganoc*
nga sokoc golngo memea metacgec. Sokoc imohacnac hosuc homuna
gombunga ereec. Wiac hosuhagoc sokocfu feec, imoc ngicngac kpetiac
yeneac nunumungina, imocngo sokocnginau wake wakea feec.
9 Anu yeni yegec mong gboria yofi heigec,
“Geng kibi kpou kpouya mema kendokereha naric mekpacgenade. Imoc
yofiac, ngic yeneng kpebucgugec geac sacngo ngicngacfocga bum-
meyununec. Ge ngicngac fakaga fakangina nga yoacga yoacna
amma sebi siric hania hania nga bangeha bangeha sasawa yen-
earunac bummeyununec Anutuac areng amma kecdae.
10 Bummeyunuma Anutuac eucererennu arengyununa yeni womong
imocac gareng anggecdeac areng, imoc menec. Mena yeni bangeha
bangeha yeneac gareng anggecde.”
11 Ni kicna merec merecgeangoc kecbare angero homac yeni ngic-
tau tatac nga wiac kekecnginagoc amma ngic enara 24 orongyunugec
ubaudumengngina negennai. Amma yeneac kpetengina imoc 10
tauseng naso 10 tauseng nga tauseng naso tauseng.
12 Yeni ubaudumengtoanginagoc yofi degec,
“Ramamedaha kpebuc kpebucgea, ye kpac kuneng nga finactoa amma
negen negentegec nga kuc nga eweheihei nga kibikperagi amma
kenec mibesonga ngereede.”
13 Nga wiac sasawa Anutungo deu fingecdarec kurumennu nga
bangecfu amma bangec bageau nga kondunnu, yeneac manau wiac
sasawa kecdae, yeneng yoac yofi degec negennai,
“Ngictau tatacfu tacde nga ramamedaha, yerearu kenec nga eweheihei
amma kibikperagi nga kuc wisic wisickea kpac fekengkecbeso.”
14 Ifi degec wiac kekecnginagoc 4 yeni “Imoc fora.” degec nga ngic enara
24 yeni makpema ye afehegec.

---

* **5:8:** Musiac onga goa hafac (244) imohai fede.

6

1 Ni imoc hembare ramamedahango kendokereha 7 ongayagoc warac
warac kibi mendac mendanggeau tarec, imoc mekpacgeec. Nga wiac
kekecnginagoc 4 yenearunac mongngo ubaudumenga parandanggac
udumeng isocngo kpacma yofi deu negennai, “Ge hana!”
2 Ifi deu ni fima becosic kongac kongac mong henai nga imocac witiau
ngic mongngo tebeagoc tarec. Taru ira mong migec ye imoc heima firang
anganggac arennu firang anudeac becosicfu kenec.
3 Nga ramamedahango kendokereha mong mekpacgeec, imohai
negemba wiac kekehagoc mongngo “Ge hana!” deec.
4 Ifi deu becosic mong sacsacngo haec. Yeac witiu ngic tarec, ye wiac
goa migec. Ye ngicngac yeni kpebucemegecdeac bangeha bangeha,
imohacnac ruae meic meickeac kuc migec nga wasai beangtoa mong
migec.
5 Nga Ramamedaha kendokereha monggoc mekpacgeu wiac keke-
hagoc mongngo monggoc yofi deec negenai, “Ge hana.” ifi deu becosic
dzadzu mong henai. Nga ngic yeac witiu tarec, ye sigeri mong mariau
metarec.
6 Nga wiac kekecnginagoc 4, yeneac botucfunac ubaudumeng isoc
mongngo yofi deu negennai, “Wit lita mocguac buma, imoc uameme
mocguac uabung ande nga bari lita harebec, imoc uameme mocguac
uabung ande. Anu ge kerecdoku nga waing mi memanganebesena.”*
7 Ramamedahango kendokereha monggoc mong mekpacgeu
negemba wiac kekehagoc mongngo monggoc “Ge hana!” deec.
8 Ifi deu hemba becosic meac meac mong amma ngic yeac witiu tarec,
kpara homec, yeng hofe hesickeu haoc. Haec yereng bangectoa bangec
tegia 4, imohacnac noboha mocgu (¼) imoc yereng wasai beang nga
bodi amma homectoa nga kateyang mehaoc. Mehaec imocngo ngicngac
yunuhomegecde, imocac uakibi nga kuc yemecyemera.
9 Nga ramamedahango kendokereha mong monggoc mekpacgeec,
imohai yofi henai. Ngicngac Anutuac yoac mekecma dekperagigecac
yunuhomegec, yeneac ubaongangina arataac bageau fegec.
10 Yeni ihai fema kucgoc arohoma yofi kpacgec, “O Kunennina, ge
kpetiackekec nga yoac foraac mingina, ge nocac turung kpoukpou naso
mehereema sacninaac kopocsic negemma ngic bangecfu kecdae, yeni
kopocsicnginaaac turunga mi yemmenec.”
11 Ifi degec ngakpi herea kongac kongac tembuc tembuc yem-
mema edeyunugec, “Wanacogofocngina nga tosofocngina yeni ifingoc
yunukpebuc ayemmegec kpeteu heiudeac ngeni kapianec monggoc tac-
negembisia.”
12 Anu ye kendokereha wisic wisickeaac bageau mekpacgeu henai.
Hemba usoctoa meu wenackiwa dzadzu kpeec. Imoc ubahodunggac
ngakpi isoc, ifia nga afo hafoangoc sac isoc anec.
13 Nga firangtoa kpema ic kpemindzaheu ic gbomea mangganga
icfunac kpemorongyunuu maandae, asomeng yeni ifi isoc† bangecfu
fotockema magec.
14 Magec ngicngo kibi kpouandae, kurumengngo ifi isoc kpouma kpac
anec. Kpac anu tiki nga nuc sasawa tatacnginaunac meickedacgec.

---

* **6:6:** Siriwa dzo me denari mocgu nande. Yohaneac nasou siriwa dzo mocgungo uameme mocguac bung anec. † **6:13:** Ic kpara fig dede.

15 Ifi anu bangecac ngictau nga ngickuneng amma dzikacac ngickuneng nga ngic finactoanginagoc amma ngic seria amma wanac areng mingingngina bageau kecgec nga ngicngac witicngina kpac kecgec, yeni sasawango kemma kedzebe manau nga hoctoatoa bagenginau sufudacgec.
16 Sufuma tiki nga hoc yeni yofi edeyunugec, “Ngeni witininau mama ngictau tatacfu tacde, yeac kicfunac nga ramamedahaac ngabaunac semenunubisia.
17 Yereac ngabaac nasotoa bic hadacac neni naric mi serima nannide.”

7

1 Imocac ngadeau angero 4 yenenai. Yeni bangectoa bangec, imocac tuturung 4, imohai nanggec. Nga yenemba yeni bangecac firang 4 medzickema nanggec firang imoc yeni bangecfu me kondunnu me icfu kpegecdeacsoc mi anggec.
2 Anu ni angero mong henai. Ye Anutu kekehagoc yeac onga mekecma wenac ere ereaunac haec. Nga angero 4 yeni bangec nga kondung memanganegecdeac ua yemmeyemmea, yeng yeneac kpacma yofi deec,
3 “Ngeni bangec me kondung me ic bic mi memanganebisia. Neneng Anutuninaac wanacarengfora mesunginau kibi faiminaguc ngeni ine wiac sasawa memanganebisia.”
4 Anu ngicngac mesunginau kibigoc, yeneac kpetengina 144 tauseng degec negenai. Kibinginagoc imoc yeni Israe medacforaac habuareng 12, yenearunac sasawa.
5 Mesunginau kibigoc yeneac kpetengina yofi,
Yuda kisicfunac 12 tauseng
Rubeng kisicfunac 12 tauseng
Gade kisicfunac 12 tauseng
6 Ase kisicfunac 12 tauseng
Naftari kisicfunac 12 tauseng
Manase kisicfunac 12 tauseng
7 Simong kisicfunac 12 tauseng
Rewi kisicfunac 12 tauseng
Isasa kisicfunac 12 tauseng
8 Seburong kisicfunac 12 tauseng
Yosefe kisicfunac 12 tauseng nga
Benyaminggac kisicfunac 12 tauseng.
9 Imocac witiau habutoa yombong yenenai nga kpetengina imoc ngic mongngo naric mi osoude. Ngicngac yenenai, yeni bangeha bangeha nga fakaga fakangina amma yoacna yoacga nga sebi siric hania hania, yenearunac. Amma yeni ngakpingina herea kongac kongac heima maringinau pam icac maria mema ngictau tatacfu nga ramamedahaac kicfu nanggec.
10 Namma yofi dema kunengngoc arohogec,
“Anutunina ngictau tatacfu tacde nga ramamedaha yeri memengerec mingina.”
11 Ifi degec angero sasawango hama ngictau tatac nga ngic enara 24 amma wiac kekecnginagoc 4 orongyunuma nanggec, yeni ngictau tatacac kiwau makpema kicngina hetutuckema Anutu afehegec.
12 Afehema yofi degec,

"Fora, kenec nga kibikperagi, negen negentegec nga ubangerec, eweheihei nga kpac kuneng nga kuc imoc Anutunina ammini nasoya nasoya feengkecbeso, imoc foranoc."

13 Ifi degec, ngic enara yenearunac mongngo yofi kpesinenec, "Ngicngac ngakpingina herea kongac kongac yomoc, yeni merac merac nga yeni dahacnac hagec?"

14 Kpesinenu merenai, "Kunenna, ge geanggaoc negennec." ifi deba yeng yofi edenuec, "Ngic yomoc yeni kpendzengtoaunac hama ngakpingina ramamedahaac sawango dzuacgec kongac kongac ande.

15 Imocac amma yeni hadzing tofocnac Anutuac womong manau ngictau tatacac kiwau namma yeac kingang kpema ua mekecdae. Megec Kebu ngictau tatacfu tacde, yeng yenigoc kecma kporucbedzoya yeneac witiu faiu tarude.

16 Nga yeni herenginaac monggoc mi homegecde nga dokuac mi ayemmeude. Wenacngo monggoc mi yonohoude nga wiac goaac gereango naric mi yonohoude.

17 Imoc yofiac, ramamedaha ngictau tatacac dzongiau nande, yeng ramagarengngina amma kekecac dokukiwau hesicyunuude. Nga Anutungo kickumangina sasawa kicnginaunac mekerenggeude."

8

1 Ramamedahango kendokereha wisic wisickea mekpacgeec, imohai kurumennu aua nobohaacsoc ning yombong kpeec.

2 Ning kpeu angero 7 Anutuac kicfu nandae, yeni trampet 7 yemmeyemmea yenenai.

3 Anu angero mongngo sokoc golngo memea meemma arata kiwau nanec. Nanu sopo homuna gombunga imoc homac migec. Migec imoc ngicngac kpetiac yeneac nunumugoc kpeturanggema arata golngo memea, imohai gerecfu faiec.

4 Ye ifi ammanu yeac mariaunac hosuc homuna gombungango ngicngac kpetiac yeneac nunumugoc kpeturanggeu Anutuaru enec.

5 Enu angero ye sokohango arataunac gerec fiu wakeu bangecfu ukuec. Ukuu gbumparandang nga udumengtoa amma piratac homac fingeru usoc meec.

6 Meu angero 7 trampetnginagoc yeneng fifigecdeac efaigec.

7 Efaigec angero warac warac yeng trampeha fifiu nomang gbomea* nga gerec, imoc sacgoc kpeturanggema imocngo fingecma bangecfu maec. Mau bangectoa bangec, imocac tegia harebec imohacnac noboha mocgu (⅓) dzeec nga ic sasawa bangectoa imocac manau nanggec, yenearunac harebecac noboha mocgu (⅓) dzeec amma kpindzing tengging tengging sasawa gerecngo dzedarec.

8 Nga yeac ngadeau angero mongngo trampeha fifiu tiki kuneng gerehagocngo kondunnu mau kondungtoa tegia harebec imohacnac noboha mocgu (⅓) sac anec.

9 Anu kondunnu wiac kekecnginagoc kecdae, yenearunac harebecac noboha mocgu (⅓) homedacgec amma wage yenearunac harebecac noboha mocgu (⅓) kpac anggec.

10 Amma yeac ngadeau angerongo monggoc trampeha fifiu kurumennunac asomengtoa mong ahakifa isoc dzema fotockema maec. Mama

* **8:7:** Bangec nomanau kia gbomeango sawau nomanema seria anude.

dokutoa nga dokukiwa yenearunac harebecac noboha mocgu (⅓) witinginau heiec.
11 Asomeng imoc kpara Hodunga. Anu doku yenearunac harebecac
noboha mocgu (⅓) imoc hodunga anec. Nga doku hodunga anecac amma
ngicngac homacngo homegec.
12 Nga angero mongngo trampeha fifiec. Fifiu wenac nga afo amma
asomeng yeneac kperagiaac kuc imohacnac harebecac noboha mocgu
(⅓) kundung kpeudeac meickeec. Meickeu hadzing tofocnac yereac
kperagiaac kuc imohacnac harebecac noboha mocgu (⅓) mi fingerec.
13 Anu hemba huntoc mong wi kurumeng botuhau kpututuckeu
ubaudumenga negembare kunengngoc yofi arohoec, "Angero harebec
yeneng trampetngina fifigec arohou ngicngac bangecfu kecdae, nge-
nearu ubahodung, ubahodung, ubahodung fingerude."

9

1 Angero 5ngo trampeha fifiu ni asomeng mong kurumennunac ma-
maya henai. Hemba ye teng buya kpac, imocac ki migec.
2 Migec yeng ki imoc mema teng buya kpac mesiec. Mesiu gerecngo ua
dzeu hosuc kuneng ereande, hosuc siriha ifia isocngo tennunac ereec.
Teng imohacnac hosuc ereu wenac nga sawaac kperagi kucngira maec.
3 Anu hosucfunac ipua erema bangecfu magec. Magec bangecac weme
weme yeneac kuc isoc yemmema
4 yofi edeyunugec, "Ngeni kpindzing nga wiac sasawa maria tengging
tengging fede amma ic, imoc mi memanganebisia. Ngeni ngicngac Anu-
tuac kibi mesunginau mi mekecdae, yenisac memanganeyunubisia."
5 Nga yeni dederecge yofi ayemmegec, "Ngeni afo 5 kpendzeng yem-
mebisia nga ngeni mi yinihomebisia." Nga kpendzenga imoc weme
wemengo yiniu angande, ifi isoc anec.
6 Naso imohai ngicngac yeni homec hofocma naric mi homegecde. Nga
homegecdeac negenggec homecngo yenearunac woraude.
7 Anu ipua siricngina imoc dzikacac becosic mengereandae isoc. Oruc-
nginau ira golngo memea isoc tarec nga kic samacngina imoc ngicngac
yeneac isoc.
8 Nga orucdzongina imoc ngac yeneac isoc amma enacsicngina imoc
raiong yeneac enacsic isoc.
9 Nga mariku heigec, imoc aiengngakpi isoc amma kpegangnginaac
udumeng imoc becosic homacngo dzikacfu nedzima keretac kpedzima
udumenggoc kengandae isoc.
10 Amma dzingina enaragoc imoc weme weme enacngina isoc anec.
Nga yeni ngicngac memanganeyunugecdeac kucngina afo 5 imocacsoc
feec. Nga kucngina imoc dzinginau tarec.
11 Hofe buya kpac, imocac angerongo* yeneac ngictaungina kefec.
Yeac kpara imoc hebiraio yoacfu Abadong nga grik yoacfu Aporiong.†
12 Yei ubahodung warac warac wisickede. Negenggec, imocac
ngadeau ubahodung yohockangngoc haecde.
13 Nga angero wisic wisickeaac bageau, yeng trampeha fifiu Anutuac
hoannu arata golngo memea, imocac tuturungasoc baiha 4, yenearunac
enacudumeng mong negennai.

---

* **9:11:** Hania yoacfu angero imocac titiha siducdede me suesuea. † **9:11:** Kpara imocac titiha memangac mangane ngic.

14 Negemba yeng angero wisic wisickeaac bageau trampehagoc yofi
edeec, “Angero 4 Eufrata dokutoa tegiau witicyunugec nandae, yeni
yungecyununa.”
15 Angero 4 yeni ngicngac yenearunac harebecac noboha mocgu (⅓)
kpebucyunugecdeac aua nga uameme amma afo nga kifanaso yomocac
amma efac efaia kecgec yeng yungecyunuec.
16 Anu wasaingic becosic witiau tacgec, yeneac kpetengina 200
mirieng (200,000,000) degec negenai.
17 Nga kicna tegecmangoc taru wasaingic becosicnginagoc yeneac
siricngina yofi henai, yeni aiengngakpingina kpaua nga dzadzu amma
asong botuc nga dzagec dzagec, imoc hoc kpara sarafa‡ isoc. Nga
becosicac oruc imoc raiong isoc nga enacnginaunac gerec nga hosuc
amma asenga mangac manganea erema kenec.
18 Kpendzeng harebec, gerec nga hosuc amma asenga mangac man-
ganea, yeneng becosic enacnginaunac erema ngicngac yenearunac
harebecac noboha mocgu (⅓) kpebucyunugec.
19 Kuc imoc becosic enacnginau nga dzinginau tarec. Nga dzingina
imoc yeni boudzoc isoc orucnginagoc nga yeni imocngo wiac hania
hania memanganekecgec.
20 Anu ngicngac tosea kpendzeng 6 yomocngo mi yunuhomeec,
yeneng ine ubangina mi dzigenegec. Amma yeni asu mangana nga
nemuonga gol siriwa kopa nga hoc amma icngo memea numuyem-
megecdeac faka mi wagec nga nemuonga maringinango memea, imoc
mi ngadehegec. Nemuonga ifia yeneng wiac mong mi henggecde nga
kedzacnginango mong mi negenggecde amma haningnginango naric mi
tikenggecde.
21 Nga ngicngac yeni ubangina mi dzigeneu yunukpebuc, dzinac nga
mosoc faka amma kaisero faka nga hamangecmeme, faka imoc sasawa
mekecma mong mi wagec.

10

1 Anu ni angero kuhagoc mong hemba kurumennunac maec. Ye ho-
engngo temboc tembonggea oruhau asommadoc heiec nga kicmesuya
imoc wenackiwa isoc amma hanihora imoc wotung isoc gerehagoc.
2 Amma ye kibibisic kpou kpouya mong mariau yungec yungera
metarec. Metacma hanifoia imoc kondunnu nga kanaya imoc bangecfu
faiec.
3 Faima raiongngo arohoande, ifi isoc kucgoc arohoec.
Arohomanu gbururung 7 yeneac enacudumengnginango yoac degec.
4 Ifi degec ohobeso ambare kurumennunac enacudumeng mongngo
yofi edenuu negennai, “Gbururung 7 yoac degec ge imoc mi ohona. Imoc
mesufuna febeso.”
5 Ifi deu angero bic henaimoc, yeng kondunnu nga bangecfu namma
marifoia kurumennugeng miacma
6 yoac deserima yofi deec, “Kebu kecde nga kecengkefude nga ku-
rumenga kurumenga nga kondung amma yeneac manau wiac sasawa
fede, imoc yeng deu fingecdarec, ni yeac kpac kpacma yoara meserima
yofi deduae, ‘Naso wisickede.’

‡ **9:17:** Hoc imoc gerectikiunac maande nga imoc dzagec dzagec amma homuna mangana.

7 Angero wisic wisickeango trampeha fifibeso ammanu udumeng negenggecde, imohai yofi negembisia. Anutungo wanacngicfora profete yoac bic edeyunuec nga Anutuac negen negeng sufu sufuya feec, imocngo naso imohai fingectegerude."
8 Anu enacudumeng warac kurumennunac negenaimoc, yeng yofi edenuec, "Ge kemma angero kondunnu nga bangecfu nande, yeac mariunac kibi kpou kpouya yungec yungera, imoc mebesena."
9 Ifi deu angeroaru kemma kibibisic kpou kpouya imoc nenudeac edeai. Edeba yeng deec, "Ge mema nena imoc heregau kemema herega dzeude nga enacgau ine kukundzau isoc songea anude."
10 Ifi deu ni angeroac mariunac kibibisic kpou kpouya mema neba imoc enacnau kukundzau isoc songea anec. Nga herenau kemema aengagoc anu
11 yofi edenuec, "Ge ngicngac sebi siriha hania hania nga bangeha bangeha amma yoacna yoacga nga ngictau homac yeneac profeteyoac monggoc debesena."

11

1 Anu yeni kpetememe mong yasu isoc nemma yofi edenugec, "Ge yacma Anutuac womong nga arataac kpetengira mema ngicngac ihai Anutu dengeredae, yeneac kpetengina momoc mebesena.
2 Nga sobeng odayagoc amakiwau fede, imoc bangec monnunac ngicngac yemmeyemmea. Imocac amma ge imocac kpete mi mebesena. Yeni afo 42ac manau taong kpetiac* tidzamema memanganegecde.
3 Anu ni enacdedehocna kuc yemecba yeri toruwamba heima uameme 1 tauseng 2 handret 60ac (1260) manau profeteyoac deecde."
4 Yeri oriwa ic yohockang nga bangecac Kebuac kicfu kifa nanangagoc yohockang nangkecdape.
5 Ngic mongngo yeri memanganeyurubeso negendeu gerecngo enacngiraunac erema ngabafocngira yonohou homegecde. Monggoc deba, mongngo yeri memanganeyurubeso negendeu ye homecac areng amma ifi homeude.
6 Enacdedehocna yeri profeteyoac dekecma kurumeng heiec kia mong mi kpeude, yeri uayoac nga kuc ifia mekecdape. Amma yeri yeraoc naso dema doku heimerenec sac anudeac uayoac nga kuc mekecdape. Amma yeri kpendzeng hania hania bangecfu faiecdeac uayoac nga kuc ifingoc mekecdape.
7 Anu yeri dedekperagingira edeyunudarec wisickeu wasaiyangtoango teng buya kpac, imohacnac erema yerigoc ewema firang amma kpebucyuruude.
8 Kpebucyuruu farengngira taonggac sinnu feecde. Taongtoa imocac kpara kpefing yoacfu Sodong nga Aigita nga bangec imohaingoc Kebunina mariponnu kpegec homeec.
9 Nga uameme harebec nga nobohaac manau ngicngac sebi siriha hania hania nga fakaga fakangina amma yoacga yoacna nga bangeha bangeha ngicngac yeneng farengngira hemma tonggogecdeac kpetariyemmegecde.
10 Kpetariyemmegec ngicngac bangeha bangeha kecdae, yeni sasawango songo nga ubangerec negemma ubangerecac iwai goa

* **11:2:** Taong kpetiac, imoc Yerusarenggac kpara mong.

emegecde. Profete yohockang yereng bangeha bangeha ngicngac kpendzennu faiyunuocac ifi ayecmegecde.

11 Anu uameme harebec nga noboha wisickemanu kekecac asungo Anutuarunac hama yerearu kemeu yeri yacma nanoc. Nanec yeremma yeni damu kuneng yunuec.

12 Nga kurumennunac enacudumengtoa mong negenggec yofi edeyuruec, “Ngeri yei ereec!” ifi deu yeri ngabafocngina yeneac kicfu hoeng manau kurumennu enoc.

13 Enec naso imohaingoc usoctoa meu taongyada tegia 10 imohacnac noboha mocgu (1/10) barackeec. Usocyada meec, imocac manaunac ngicngac kpetengina 7 tauseng yeni homegec. Homegec ngicngac tosea yeni kengec amma Anutu kurumennu kecde, ye afehegec.

14 Ubahodung botuha imoc yomohai wisickeu ubahodung wisic wisickeango bic haude.

15 Anu angero wisic wisickeango trampeha fifiu kurumennunac enacudumengtoa mong fingecma yofi degec,

“Kebunina nga yeac danggunucngic Kristo yeri yaguc bangectoa bangec sasawaac mingina andape. Amma Kebuninango ngictau kecde nga kecengkefude.”

16 Ifi degec ngic enara 24 Anutuac hoannu ngictau tatacnginau tacdae, yeni makpema kicngina hetutuckema Anutu afehegec.

17 Afehema yofi degec,

“Kebu Anutu Kuctoa mingina, neni dangge edegudimbe. Ge bicngoc kecnec nga yaguc kecnec, ge geangga kuctoa mema mekecma yaguc ngictau kecnec.

18 Ngicngac bangeha bangeha kecdae, yeni herebu anggec geac herebuac naso ine yofinenggac hau geng homegec yeni yoacngina isinggema desinade. Wanacngicfocga profete nga kpetiac arengfocga kuneng nga kapiango geac kpacga eweheiandae, yeni angammemenginaac turunga megecde. Nga ngicngac bangec memanganegec geng memanganeyununade.”

19 Anu kurumennu Anutuac womonggac naguya megec yeac dzadzahacac katapa kicnginango henggec. Hemmagec piratac heiu udumengtoa nga gbururungtoa heiec amma usoc meu nomang gbomeatoa maec.†

12

1 Anu soi engena mong kurumennu yofi fingeru henggec. Ngac mong tarec, ye wambaya wenac nga hania bageau afo amma oruhau ira mong asomeng 12ngo memea.

2 Ye hereagoc amma sabac fingerudeac gadze kiu arohoec.

3 Nga faka mong ifingoc kurumennu fingeru henggec. Imoc sekactoa sacsac mong kuneng yombong. Ye oruha 7 nga baiha 10 nga ye oruhau ira 7 heiu tarec.

4 Taru yeac dziango kurumenggac asomeng yenearunac harebecac noboha mocgu (½) taiyunuma bangecfu ukuyunuec. Nga ngacngo sabac meu sekactoa ye sabac gbokoudeac negemma ngac yeac kicfu nanec.

5 Nanu ngacngo medac mong meec. Meu yeac sabaha ine faratac wangecma Anutuaru, yeac ngictau tatacfu meemma faigec feec. Nga medac imoc, yeng bangeha bangeha ngicngac aiengyasungo garengyunuude.

---

† **11:19:** Kia kpema seriu heima dzimbong kuneng ukuu maande isoc.

6 Nga ngac ye worama bangec kisiu dokuya kpacfu kenec. Kenu
yeneng ye uameme 2 tauseng 2 handred 60ac (2260) manau nenesemeng
mima henggareng ammigecde. Anutungo yeac tatac ihai bic mengereec.
7 Anu kurumennu dzikactoa fingerec. Imoc yofi, Mikae nga angero-
fora yeneng sekactoagoc ewegec sekac nga angerofora yeni turunga
merenggec
8 kucngina soha mi anu kurumennu tatacnginaac titing monggoc mi
feec.
9 If anu sekactoa, imoc boudzoc esea kpara mong Mangana mingina
nga Satang, ye nga angerofora bangecfu ukuyunugec. Ukuyunugec yeng
bangecngicngac sasawa ikocfu wangecyunuu yeni ye modacandae.
10 Nga enacudumengtoa mong kurumennu negemba yofi deec,

"Memengerec nga kuc amma eucerereng imocac mingina Anutu. Nga
yeac danggunucngic Kristongo yaguc imocac uakibi nga kuc
metacde. Ngic tosofocnina yoacfu faiyunukefec, yeng Anutuni-
naac kicfu hadzing toforec yoacfu faiyunuma kefu yeneng yegoc
ewema firang amma ye bic kurumennunac ukugec maec.

11 Yeni ramamedahaac sawa nga Kebuac yoac dekperagigec amma
yenang kekecngina mi segerema homecac wagecac amma firang
anggec.
12 Kurumeng nga areng kurumennu kecdae, ngeni imocac amma uban-
gerec negembisia. Nga bangec nga kondung ngeri ebictoa meficgeecde.
Mangana mingina ye nasoya wegeneu negemma ngabatoagoc yombong
ngenearu haecac ngeri dafi anecde, imoc obohode."
13 Yeni sekactoa bangecfu ukugec, yeng imoc hentegecma ngac sabac
medac meec, ye kisanec.
14 Kisanu ngac ye boudzoctoaac kicfunac worama bangec kisiu dokuya
kpacfu kenudeac yeneng ngac imoc huntoctoa kpeganga migec. Ye ihai
naso mocgu nga naso goa amma naso noboha taru yeni henggareng
ammima yaka migecde.
15 Migec boudzocngo ye kisanudeac enaraunac dokuyuyuango urunu
maec.
16 Mau bangecngo ngac agenga tima enara anggeu sekacngo enaraunac
dokuyuyua urunu bangecngo imoc nedarec.
17 Nedaru sekactoango ngacac amma herebu negemma kemma yeac
arengfora tosea Anutuac singyoac modacma kecdae nga Yesu Kristoac
dedekperagi mekecdae, yenearu dzikac kpeudeac kenec.
18 Anu ye sangi witiau kondung tegiau nanec.

13

1 Hemba kondung manaunac wasaiyang yeneac mimiha mong ereec.
Ye baiha 10 nga oruha 7 amma baiha imocac witiau ira 10. Nga oruc imoc
yeneac witinginau Anutuac desure kpac hania hania feec.
2 Imocac sebia wasaipusitoaac sebi isoc anec nga enara imoc raiong
isoc amma ye bea isoc soriherehagoc.

Anu sekactoango uakibi nga kuc nga ngictau tatac wasaipusitoa mima
ngicngac homac garengyunuudeac uakibi miec.
3 Miu wasaipusitoa oruha mong yofohagoc henai. Oruha imoc
yunugec kubectoa anu homeandae, ifia isoc hemba bangeha bangeha
ngicngac yeni wasaipusi imoc hemma kerectegec amma modacgec.

4 Modacma sekactoa numumigec nga sekactoa yeng wasaipusingo
garengyunuudeac uayoac nga kuc miecac amma yeni wasaipusi numu-
mima yofi degec, “Mongngo ye isoc amma yegoc naric mi eweude.”
5 Enara migec ye dearogoc sicsauc amma Anutu desure ammiec. Nga
yeni kuc yofi migec, yeng afo 42ac manau ngicngac garengyunuudeac
uayoac nga kuc mekefec.
6 Amma ye enara anggema Anutu desure ammima Anutu kpara nga
amea amma kurumennu kecdae, yeni desure ayemmeec.
7 Ayemmeu yeng ngicngac kpetiac yenearu dzikac kpema firang
anudeac migec. Migec yeng ngicngac fakaga fakangina nga sebi
siric hania hania amma yoacna yoacga nga bangeha bangeha
garengyunuudeac uayoac nga kuc migec.
8 Ifi migec ngicngac sasawa bangecfu kecdae, yeneng wasaipusi nu-
mumigecde amma ramamedaha kpebucgegec, yeac kekecac kibiu ngic-
ngac kpacngina bangec meficmeficgeaunac mi fede, yeneng wasaipusi
numumigecde.
9 Kedzahagoc kecdengo yoac yomoc negembeso.
10 Ngic mong megec witicamau faigecdeac degecdeu ye witicamau kem-
beso. Ngicngac wasai beangngo yunuhomegecdeac degecdeu
imocngo yunuhomebisia.
Anu ngicngac kpetiac yeni modzotitia kpac nga negen negensinggoc
kecbisia.
11 Ifi hemba wasaiyang mong bangec manaunac ereec. Ye rama isoc
baiha yohockang metacma sekactoa yeneac faka modacma yoac deec.
12 Ifi deu yeng wasaipusiac uakibi nga kuc sasawa mekecma yeac
amma ngicngac garengyunuudeac ua sasawa meec. Mema bangectoa
bangec nga bangecac witiu ngicngac kecdae, yeni wasaipusi home-
meaac kubec bic mosiec, ye numumigecdeac ayemmeude.
13 Ayemmeu wasaiyang baiha yohockang, yeng yoara negens-
inggegecdeac fakatoa meu gerec kurumennunac ngicngac yeneac kicfu
bangecfu maec.
14 Mau ye wasaipusiac kicfu faka meudeac kuc migecac amma
ngicngac bangecfu kecdae, yeni ikocfu wangecyunuu ye modacgecde.
Modacgec ngicngac bangecfu kecdae, yeni deu wasaipusi wasai
beangngo heigec monggoc gboriec, yeac onga mong megec.
15 Megec yeng wasaipusiac ongea ongaasu miudeac kuc meec. Meu
ongango ifingoc yoac dede negenec. Nga ngicngac sasawa onga mi
numumigec, yeni kpebucyunuudeac kuc metarec.
16 Metacma ye ngicngac sasawa kuneng nga kapia, finacgoc nga finaha
kpac, wanacngic nga ngicngac yengenaoc kecde, yeni kibi mong sebikibi
isoc marifoinginau me mesunginau mekecgecdeac deseriyemmeec.
17 Ifi anu ngic mongngo kibia me wasaipusiac kpara me kparaac kpete
mi mekefude, yeng wiac mong naric mi bummeude me faiude.
18 Kibi yomoc negen negentegecgoc osobesonga. Wasaipusiac kpete
imoc ngic monggac kpete nga ngic irec ireckeagocngo yomoc osonegeng
ambeso. Wasaipusiac kpete imoc 666.

14

1 Ni ramamedaha hemba ye Siong tikiu ngicngac 144 tauseng yenigoc

nanggec. Nanggec, yeni ramamedahaac kpackibi nga Manggacac kpack-
ibi mesunginau mekecgec.
2 Nga kurumennunac udumeng mong doku homac gbururungtoa ye-
neac udumeng isoc negemba imoc gita kpekpe yeneng gitangina kpegec
udumeng fingecande, ifi isoc anec.
3 Anu yeni ngictau tatacfu nga wiac kekecnginagoc 4 amma ngic
enara yeneac kicfu namma yegec gboria mong heigec. Heigec ngic 144
tauseng bangecfunac bic bummeyunuyunua, yeneng yegec imoc naric
negemma heigec.
4 Ngic imoc yeni ngac yenigoc mi kecma wonongngina kpac amma
kongaha yombong kecgec ramamedahango ihai me ihai kengande, imo-
hai ye modackecdae. Ramamedahango bangecac ngicngac yenearunac
buma heima yeni bummeyunuu yeni Anutu nga yeac waracareng
anggec.
5 Amma enacnginaunac ikoc mong mi ereu yeni kpetiac nga man-
ganangina kpac kecgec.
6 Ni angero mong henai, ye sawakebangau herecge kenec. Kemma
siduc gombung feengkefude, imoc yeng ngicngac bangecfu kecdae,
yeni edeyunuudeac metarec. Metacma bangeha bangeha ngicngac nga
fakaga fakangina amma yoacga yoacna nga sebi siric hania hania, yeni
7 enacudumeng kunengngo yofi deec, “Ngeni Anutuac damungunuu
eweheimibisia. Anutungo ngeneac yoac desiude imocac naso bic
hadeac ngeni kurumeng nga bangec amma kondung nga dokukiwa
meficyunuec, ye numumibisia.”
8 Ifi deu angero mongngo ye modacma yofi deec, “Makpedacnoc,
Babirong taongtoa imoc bic makpedac. Yennoc ngaba nga kaisero-
fakayaac waindoku seria ngicngac sasawa gumecyunuu nedacgec.”
9 Ifi deu angero harebecngo modacyuruma enacudumeng kunengngo
yofi deec, “Mong ye wasaipusi nga ongea numumima yeac kibi mesuyau
me mariau mema mekefudeu
10 ye Anutuac ngabaac waindoku seria nebeso. Waing imoc seria
yombong dokugoc mi yerec yerecgea yeac ngabaac taseu kpakegec.
Kpakemigec, yeng angero kpetiac amma ramamedaha, yeneac kicfu
gerec nga sarafa* manau kpendzeng kpeude.
11 Kpeu ngicngac wasaipusi nga ongea numumikecma yeac kparaac
kibi megec, yeneac kpendzenggac hosuc imoc naso wisic wisickea kpac
erekefu yeni hadzing tofocnac ruae mong mi meficgegecde.
12 Ifi anu ngicngac kpetiac Anutuac singyoac modacma Yesu negens-
inggema kecdae, yeni modzotitia kpac seria kecbisia.”
13 Ifi negemba kurumennunac enacudumeng mong fingecma yofi
edenuec, “Ge kibiu yofi ohona, ‘Yaguc hanahema ngicngac Kebuaru
kpeketahama homedae, yeni kenecnginagoc. O, Asungo yofi dede,
angammemengina gombungango modacyunukecdeac yeni ebicfunac
tacnegenggecde.’ ”
14 Anu ni hoeng mong kongac kongac henai. Hemba imocac witiau
ngic mong siriha ngicac medac isoc tarec. *(Danie 7:13)*
Ye oruhau ira mong golngo memea heima mariau soe mong enaragoc
wit fora heiandae, ifia metarec.

---

* **14:10:** Imoc hoc dzedzea dzagec dzagec homuna mangana.

15 Metaru angero mongngo womonnunac erema hoeng witiau tarec,
yeng enacudumeng kunengngo arohoma yeac yofi deec, “Bangecac
semeng fora anu kpememenaso bic hadacac amma ge forakpekpe soega
sinema kpekpe ua mena.”
16 Ifi deu ngic hoeng witiau tarec, yeng witkpekpe soea bangecfu ukuma
bangecac semeng fora kpeec.
17 Kpeu angero mong kurumenggac womonnunac ereec, ye ifingoc
forakpekpeac soe mong enaragoc metarec.
18 Nga angero mong gerec garenggeudeac uayoac nga kuc meke-
fec, yeng arataunac hama enacudumeng kunengngo forakpekpeac soe
enaragoc metarec, yeac yofi kparec, “Bangecac waing gbomea bic
kpauedac. Imocac ge forakpekpeac soega enaragoc faina kenu waing
gbarihagoc kpedzucnedacna.”
19 Kparu angerongo forakpekpeac soea bangecfu ukuma bangecac
waing gbarihagoc herecgema kpedzucyunuma Anutuac ngabaac waing
tidzoc tidzohoac hoctoau ukuyunuec.
20 Ukuyunuu waing tidzoc tidzohoac hoctoa taong ngadeau nanu
tidzamegec. Nga waing tidzoc tidzohoac hoctoaunac sacngo enec, imoc
becosic yeneac enacaieng kpeserema feu bangec 300 kiromitaacsoc
mewakeec.†

15

1 Ni kurumennu soi mong engena bibiagoc henai. Hemba angero
7 yeneng kpendzeng 7 wisic wisickea metacgec. Anutuac ngabaac
kpendzeng 7ngo fingecma kpac andarude.
2 Ni kondung garas isoc mong gerecgoc yerec yerecgea henai. Hemba
ngicngac yeni wasaipusi nga ongea nga kibia amma kpara imocac
kpeteagoc, yeni areng imoc yenigoc ewema firang anggec yeneng kon-
dung witiau Anutuac gita menanggec.
3 Menamma yeni Anutuac wanacngiha Mose nga ramamedaha,
yereac yegec yofi dema heigec,
“Kebu Anutu Kuctoa mingina, angammemega imoc engena nga bibiagoc
nga ge bangeha bangeha yeneac ngictau. Geac sing imoc dindin-
gac nga fora.
4 Kebu ge kpetiac, imocac amma sasawango geac damuyunuu kpacga
afehebisia. Amma geac faka dindingac didiu fingerecac bangeha
bangeha ngicngac yeneng hama geac kicfu numugenggecde.”
5 Ifi heigec wisickeu hemba kurumennu Anutuac womonnu dzadzahac
katapaac kporucbedzo naguya megec.
6 Megec angero 7 kpendzeng 7 metacdae, yeni wamba kongaha
linengngo memea nga kperagiagoc heima fadeng golngo memea mokuc-
nginau yerec yerecgea heima womonnunac magec.
7 Magec wiac kekecnginagoc 4 yenearunac mongngo angero 7 sokoc 7
yemmeec. Sokoc imoc golngo memea nga Anutu kecde nga kecengke-
fude, yeac herebungo imohai wakema feec.
8 Feu Anutuac kibikperagi nga kuc, imocac hosucngo womong mewa-
keec. Ngic mongngo womonnu mi engengkecmanu angero 7 yeneac
kpendzeng 7 sasawa wisickedarec.

† **14:20:** 300 kiromita imoc Finschhafen kemma Goroka herea, imocacsoc. Ye stadi 1600 ohoec. Stadi mocgu imoc mita 185 isoc ande.

16

1 Ni womonnunac enacudumeng kuneng mong negemba yeng angero
7 yofi edeyunuec, “Ngeni kemma Anutuac herebuac sokoc 7 bangecfu
kpakegec mau.”
2 Ifi deu angero warac waracngo kemma sokoha bangecfu kpakeec.
Kpakeu ngicngac wasaipusiac kibi metacgec nga ongea numumigec,
yeni kubecngina gereagoc nga mangana fingecyemmeec.
3 Anu angero yohockangngo sokoha kondunnu kpakeu kondungngo
sac amma meremma ngic homececac sac, ifi isoc anec. Nga wiac sasawa
kekehagoc kondunnu feec, imoc homeec.
4 Homeu angero harebecngo sokoha doku yuyuya nga mafefeaac
kiwau kpakeu imoc sasawango sac anec.
5 Nga negemba dokuac angerongo deec,

“Kebu kpetiac mingnina, ge bicngoc kecma yaguc kecnec. Geac fakaga
imoc dindingac, ifi anu wiac yomoc sasawa yoacfu faiyununec.

6 Nga yeneng areng ifia amma ngicngac kpetiac nga profete yeneac sac
kpakegec. Imocac amma geng sac negecdeac gumecyununa negecdeac
ngereede.”
7 Ifi deu negemba aratango deec,

“O Kebu Anutu kuctoa mingina, ge yoac fora dema ngicngac fakangina
isinggema sing dindingacfu forayangina denec.”

8 Anu angero 4ngo sokoha wenacac witiau kpakeu imoc ngicngac gere-
hango yonohoudeac kuc meec.
9 Mema gereango homac yombong yonohou ngicngac yeni ubangina sifu
mi dzigeneec. Yeni kpendzeng 7gac mingina Anutu, ye mi afehema yeac
kpara desure ammigec.
10 Anu angero 5ngo sokoha wasaipusiac tatacfu kpakeu yeac eucer-
ereng kundung kpeec. Kundung kpeu ngicngac yeni asira kuneng
negemma nedzarangngina kirecgegec.
11 Amma yeni asirangina nga kubecnginaac amma kurumenggac
Anutu desure ammima angammemenginaunac ubangina sifu mi dzige-
neec.
12 Anu angero 6ngo sokoha Eufrata dokutoau kpakeec. Kpakeu ngic-
tau wenac ere ereaunac singngina meficgeudeac doku imoc dzikeec.
13 Dzikeu hemba sekactoa nga wasaipusiac dumbengngiraunac amma
profete ikoha, yeac enaraunac asu harebec wononginagoc erema magec
nga yeni siricngina waborac isoc.
14 Asu imoc yeni hadehade mangana yombong amma negens-
inggegecdeac faka kuhagoc meandae. Nga yeneng bangec sasawaac
ngictau Anutu kuctoa mingina, yeac uamemetoa, naso imocac dzikacfu
kpedzucyunudacgecac yenearu kenggecde.

15 “Negenggec, ni hamangecmeme ngic isoc habade. Haba mong ye gbori
kecma wambaya garengge kefu ngicngac yeneng sengganga mi
henggecde nga gamea mi henggecde, ngic ifia ye kenehagoc.”

16 Nga asu wononginagoc yeni ngictau bangec mong kpara hebiraio
yoacfu Hamagedong, ihai kpedzucyunugec.
17 Kpedzucyunugec angero 7ngo sokoha sawau kpakeu womonnunac
enacudumeng kuneng ngictau tatacfunac hama deec, “Bic fingecdac.”

18 Ifi deu piratac nga udumeng amma gbururung fingeru, usoctoa meec. Nga ngicngac bangecfu keceregec, imohai usoc kunengtoa nga engenayombong ifia mong mi meec.
19 Usoc mema taongtoa mendziru harebec anec. Nga ye bangeha bangeha yeneac taong homac hembarackeec. Hembarackeu Anutungo Babirong taong negensiu ngaba nga herebuac waingsokoha miec.
20 Anu nuc sasawa woragec nga ngicngac yeni tiki hofocma monggoc mong mi meficgegec.
21 Nga kurumennunac nomang gbomea kia isoc ngicngac witinginau mau yeni kpendzeng kuneng kpegec. Gbomea mocgu mocguac ebiha imoc 30 kiroacsoc anec nga ngicngac yeni Anutu desure ammigec. Nga nomang gbomeango kpendzeng kuneng yombong yemmeec.

17

1 Angero 7 sokoc 7 mekecgec, yenearunac mongngo nearu hama nigoc denegeng amma yofi deec, “Singtoangac kuneng doku homac yeneac witinginau tacde, ye angammemeaac turunga migecde. Ge hana imoc edzacgubade.
2 Bangecac ngictau yeneng yegoc serofaka anggec nga yeac serofakaac waingdokungo ngicngac bangecfu kecdae, yeneac ubangina mesufuec.”
3 Nga angerongo Asuac kucfu menuu bangec kisiu dokuya kpacfu kenic. Kemma hemba ngac mong wasaiyang kpauc kpaucac witiu tarec. Nga wasaiyang ye oruha 7 nga baiha 10 amma sebia sasawa imoc desure kpacngo wake wakea.
4 Ngac ye wamba giweng giweng nga kpauc kpauc nga gol nga hoc gombunga amma kubu buma kuneng heima kperagiagoc tarec. Nga ye kpakenec mong golngo memea, imohai kaiserofakaya wonongagoc wake wakea mariau metarec.
5 Amma yeac mesuyau kpac mong negensufuya oho ohoya feec. Kpac imoc Babirong taongtoa, ye bangecac singtoangac amma faka mangana yombong yeneac nonggongina ande.
6 Nga ngac henai, yeng ngicngac kpetiac nga Yesuac dedekperagi yoac dema kecgec, yeneac sac nema ubasufu anec. Anu ni ye hemma homac kpidohoai.
7 Kpidohoba angerongo yofi edenuec, “Ge mi kpidohona. Ni ngac nga wasaiyang oruha 7 nga baiha 10 ngac atickekecde, yereac negensufu edegubade.
8 Ge wasaiyang henna ye bicngoc kefec nga yaguc mi kecde. Ye teng buya kpac imohacnac eredac nga ye manganedacma kpac anudeac kenude. Anu ngicngac bangecfu kecgec kpacngina bangec hanac hana-heaunac kekecac kibiu oho ohoya mi fede, yeni wasaiyang bicngoc kefec nga yaguc mi kecma haude, imocac amma yeni hemma kpidohogecde.
9 Yei negen negengtegec nga negen negeng irec ireckea mekecbesonga. Oruha 7 imoc tiki 7 anu ngac ye tataha yeneac witinginau ande.
10 Nga yeni ifingoc ngictau 7. Yenearunac 5 bic makpegec nga mocgu taru mong ye mi hadacngoc. Ye hama naso kapianecsac tacbeso.
11 Wasaiyang bicngoc kefec nga yaguc mi kecde, ye ifingoc ngictau kpetea 8 nga ye sifu 7 yenearunac mong amma manganedacma kpac anudeac kenude.

12 Baiha 10 hennec, imoc ngictau 10 bangecac eucererengngina
mi megecngoc, yeni ine aua mocguacsoc wasaiyanggoc ngictau ua
megecdeac uayoac nga kuc yemmegec megecde.
13 Yeni negen negeng mocgu mekecma uakibingina nga kucngina
wasaiyang wamima yeng kuc imoc mekefude.
14 Amma yeni ramamedahagoc ewemagec yeng firang anude. Imoc
yofiac, ramamedaha ye kebu yeneac Kebu nga ngictau yeneac Ngictau.
Nga ngicngac kpacyunuyunuya nga segec segereyunuya amma ngicn-
gac ramamedaha negensinggema kecdae, yeni yegoc firang anggecde."
15 Anu angerongo yofi edenuec, "Singtoangacngo doku homac yeneac
witinginau tacde, imoc yeni habu toa, sebi siric hania hania nga yoacga
yoacna amma bangeha bangeha imoc yeneac ngicngac.
16 Ge wasaiyanggac baiha 10 hennec, yeni wasaiyanggoc singtoangac
ngadehema wiara megec ye senggang entegeng tarude. Taru yeni yeac
fusia nema ngac imoc gerecfu ukugec dzeude.
17 Anutungo ubanginau negen negeng yemmeecac yeni negen negeng
mocgu amma ngictau uaac kucngina wasaiyang migecde. Mima yeneng
wasaiyang yoara modacgec kecma Anutungo negenecfu uaareng sa-
sawa mesigecde.
18 Anu ngac hennec yeng taongtoa nga bangecac ngictau yeneac witiu
ngictau uaac kuc metacde."

18

1 Imocac ngadeau hemba angero mong garengyunuudeac uayoac
nga kuctoa metarec, ye kurumennunac mau yeac kperagingo bangec
mekperagiec.
2-3 Mekperagiu enacudumengtoayango kucgoc yofi arohoec,
"Babirongtoa ye makpema hadehade yeneac amabangec nga asu
wonongnginagoc sasawa amma neng sasawa mangac manganea
wonongnginagoc, yeneac amabangec fingerec.
Yeac kaisero fakayaac waindoku bangeha bangeha ngicngac sasawa
yeni imoc negec. Bangecac ngictau yeni yegoc serofaka anggec
nga bangecac emekeng emehaac ngickuneng yeni yeac kuc nga
finactoa gombunga uaya kpac, ihacnac finactoanginagoc anggec."
4-5 Anu negemba kurumennunac enacudumeng mongngo yofi deec,
"Ngicngacfocna, yeac kopocsicgoc mi anggecde nga kpendzenga mi
kpegecdeac ngeni yearunac wama kenggec.
Yeac kopocsicngo kurumennungoc heiengkefu Anutungo imoc negen-
sima kecde.
6 Nga yeng ngeni ngemmeec, ngeni imocac turunga ifi meremmima
angammemeyaacsoc naso yohockang amma migec. Nga ye kpakenec
yerecgeec, imohai noc wiac tarec negemma ngeneng naso yohockang
yerecgemigec.
7 Ifi anu ye yengena sebia meemma finac nga kekec uaya kpac, imohai
faiemeec, imocac sirihau kpendzeng nga ubahodung migec. Ye ubeau
yofi dekecde, 'Ni hodzec kpac, ni ngactau kecma ubahodung naric mi
negembade.'
8 Imocac amma uameme mocguac manau homec nga ubahodung amma
here homehome hanahemima yeac witiau kpendzeng ifia fingeru ngac
ye gerecfu dzeude. Imoc yofiac, Kebu Anutu ye kuhagoc, yeac faka
isinggema foraya desiec.

9 Nga bangecac ngictau ngac yegoc serofaka angkecgec amma finactoa
nga kekec uaya kpac mekecgec, yeni gerehaac hosuc hemma yeac kiac-
songgong anggecde.
10 Yeni yeac kpendzenggac kengec amma hereau yombong namma yofi
degecde,
‘Ge aua mocguac manau hanahema yoacfu faifaiguac forayaga bic
hadacde. Imocac amma yei yei Babirong, ge taongtoa nga taong
kucgagoc.’
11 Nga bangecac emekeng emehangic yeni finacngina wageu faiandae,
imoc mongngo monggoc mi bummeudeac yeac amma kiacsonggong
anggecde.
12 Finac goa, gol nga siriwa amma hoc seria nga gombunga nga kubu
buma kuneng amma wamba gombunga siricngina giweng giweng nga
kpaua amma hiring harang. Nga ic sasawa homuna gombunga amma
wiac sasawa erefanggac baihango memea nga wiac hania hania ic seria
buma kunengngo memea amma kopango nga aiengngo memea nga hoc
seria nga kibia gombunga wiac sasawa imocngo memea.
13 Imoc mosoki nga wiac hosuc homung kerengagoc nga kerecdoku
homuna gombunga nga hosuc homuna gombunga kendo isoc seria
amma waingdoku nga kerecdoku nga flawa uuha nga wit gbomea.
Burumaka nga rama amma becosic nga keretac. Nga ngicngac sebi
nga ubaonganginagoc momoc wanac megec, imoc sasawa wagenginau
wakema kengha anggec.
14 Amma geac ubasebigango wiac forayaac ammikefec, imocngo
waguma wiac sasawa gombunga kibikperaginginagoc, imoc gearunac
bic woraec. Worau ifia monggoc mi meficgegecde.
15 Ifi anu emekeng emehangic yeni singtoangacngo meficyunuu wiac
sasawa yomoc faima finactoanginagoc anggec, yeneng yeac kpendzeng-
gac kengec amma hereau yombong namma kiacsonggong anggecde.
16 Amma yofi degecde,
‘Yei yei taongtoa, ge wamba gombunga giweng giweng nga kpauc kpauc
nga gol nga hoc seria buma kuneng, amma kubu buma kuneng,
imocngo faifaia heidang.
17 Imoc aua mocguac manau finactoa sasawa gerecngo memanganeu
kpac andarec.’ Amma wage kisang kisang sasawa nga yeneac bageng-
ginau wageu ua meandae amma ngicngac sasawa kondunnu ua mean-
dae, yeni hereau namma
18 yeac gerecac hosuc hemma yofi dema kpacgec,
‘Taongtoa ifia mong mi fede, kpac.’
19 Yeni orucnginau sendung ukuma kiacsonggong amma kpacma degec,
‘Ye aua mocguac manau gerecngo memanganeu kpac anecac amma, yei
yei taongtoa. Nga yeac ngicngac sasawa wagenginagoc kondunnu
kengandae, yeni yearunac finactoanginagoc anggec.’
20 Anutungo ngeneac turunga yeac witiu faiecac amma kurumeng nga
kpetiac areng kecdae nga aposoro amma profete, ngeni yeac amma
sogaibisia.”
21 Anu angero kuhagoc mong, yeng dzamandzingtoa mong mema
kondunnu ukuma yofi deec,
“Yeni Babirong taongtoa gereagoc kondunnu ifi ukugec monggoc naric
mi meficgegecde.

22 Ukugec gitakpekpe nga yegec heihei nga kungac fifi fifi nga trampet
fifi fifi, imoc geac manau naric monggoc mi negenggecde. Nga marikibi
hania hania imocac uamemengic, yeni geac manau monggoc naric mi
kecgecde. Nga hocfu flawa uuha medzameandae, imocac udumeng geac
manau monggoc naric mi negenggecde.
23 Geac manau kifaac kperagia monggoc naric mi kperagiude. Nga
ngicngac meturangemebeso andape, yereac ubangerecac arohoandae,
udumeng ifia geac manau monggoc naric mi negenggecde. Ge mosoc
fakagango bangeha bangeha imocac ngicngac sasawa uba mesufu
ayemmenec. Imocac amma geac emekeng emehangic yeni bangecac
ngickuneng kecgec.
24 Nga taongtoa imocac manau profete nga ngicngac kpetiac amma
ngicngac sasawa bangecfu yunuhomegec, yeneac sacngina meficgegec."

19

1 Imocac ngadeau kurumennu areng kuneng yombong ubaudumeng
isoc negemba yofi degec,
"Halleluya, memengerec nga kuc kibikperagiagoc, imocngo Anutuni-
naac ande.
2 Imoc yofiac, ye ngicngac yoacngina isinggema fora nga dindingac
desiude. Amma yeng singtoangac kuneng serofakayango bangec me-
manganeec, yeac faka isinggema wanacarengfora yeneac sacnginaac
turunga yearunac meec."
3 Yeni monggoc yofi degec,
"Halleluya, yeac hosuc imoc naso wisic wisickea kpac engkefude."
4 Ifi degec ngic enara 24 nga wiac kekecnginagoc 4, yeni makpema Anutu
ngictau tatacfu tacde, ye numumima yofi degec,
"Imoc fora, halleluya."
5 Ifi degec enacudumeng mong ngictau tatacfunac erema yofi deec,
"Anutuac wanacarengfora nga ngicngac kuneng nga kapia amma ngic-
ngac eweheimidae, ngeni dengeregec."
6 Ifi deu udumeng mong negemba, imoc areng kuneng yeneac enacud-
umeng isoc anec. Imoc doku homac yeneac udumeng nga gbururung-
toaac udumengtoa isocngo yofi degec,
"Kebu Anutunina kuctoa minginango ngictau bic amma kecde, hal-
leluya.
7 Ramamedahaac memeturangnaso hau enemango bic efaidacac amma
yeac ubangerec negemma sogaima ramamedaha afehebisina.
8 Ifi anu wambaya gombunga kongaha nga kibikperagiagoc heiudeac
migec. Wambaya gombunga imoc ngicngac kpetiac yeneac angam-
meme dindingac."
9 Ifi deu angerongo yofi edenuec, "Ge kibiu yofi ohona, Ramamedahaac
memeturanggac fatau kpacyunuyunuya, yeni kenecnginagoc." ifi dema
yofi deec, "Anutuac yoac yomoc imoc fora."
10 Ifi deu ye numumibadeac haniau makpeai. Makpeba yeng yofi ede-
nuec, "Ifi mi anna! Ni ge nga tosofocga Yesuac dedekperagi metacdae,
ngeneac wanac ogongina. Yesuac dedekperagi imoc profeteyoacac asu.
Imocac amma ge Anutu numumina."
11 Imocac witiau kurumeng anggeu henai. Hemba ngic mong becosic
mong kongac kongac, imocac witiau tarec. Nga tarec, yeac kpac yofi,

Yoacdedea modackecde nga Yoac fora modackecde. Amma ye ngicngac
yoacfu faiyunuude nga dzikau kecma faka dindingac modarude.
12 Ye kiwa imoc gerec borang isoc nga oruhau ira homac heiec. Amma
kpara mong oho ohoya, imoc mongngo mi negende, yengenaocsac
negende.
13 Nga ye wamba mong sacfu nemuc nemuruckea heiec. Ngic yeac
kpara imoc Anutuac yoac.
14 Nga kurumenggac wasaiareng ye modacgec, yeneac becosicngina
kongac kongac nga wambangina siriha gombunga imoc kongac nga
dzuac dzuara.
15 Nga enaraunac wasai beang mong enaragoc ereec, ye imocngo
bangeha bangeha imocac ngicngac yunuude nga ye aiengyasungo
garengyunuude. *(Mitiyegec 2:9)*
Amma ye Anutu kuctoa mingina yeac ngaba nga herebuac waing tidzoc
tidzohoac hoctoau tidzohoude.
16 Kporuhau nga kopohau kpac mong yofi oho ohoya feec, “Ngictau
yeneac Ngictau nga kebu yeneac Kebu.”
17 Hemba angero mongngo wenac manau namma enacudumeng
kunengngo arohoma neng sasawa sawakebangau kpututuckeandae,
yeni yofi edeyunuec, “Ngeni kpedzucnema Anutuac yakatoau hama
18 ngictau nga wasaienara amma ngic kucnginagoc negec. Ngeni
becosic nga ngicngac yeneac witiau tacdae, yeneac sebifusingina negec.
Ngeni ngicngac witicngina kpac nga wanac meyunuyunuya amma ngic-
ngac kuneng nga kapia, yeneac sebifusingina ifingoc negec.”
19 Anu ni wasaipusi nga bangecac ngictau wasaiarenginagoc yenenai.
Yenemba yeni ngic becosic witiau tarec, ye nga wasaiarengfora yenigoc
dzikac kpegecdeac kpedzucnegec.
20 Nga profete ikohango wasaipusiac kicfu faka kuhagoc mekefu
ngicngac wasaipusiac kibi megec nga yeac ongea numumigec, yeni
ubamesufu ayemmeec. Anu yeneng wasaipusi nga profete ikoha yeri
meyuruma kondung gerec nga sarfango* dzema kecde, imocac manau
gbori ukuyurugec.
21 Nga becosic witiau tarec, yeac enaraunac wasai beang ereec, imoc-
ngo tosea yunuu homegec. Homegec neng sasawango sebifusingina
negec gebecyunuec.

20

1 Imocac witiau angero mong henai. Hemba ye kurumennunac maec
nga yeng teng buya kpac, imocac ki nga sengtoa mong mariau metarec.
2 Metacma sekactoa, boudzoc esea kpara mong Mangana mingina nga
Satang, ye mema kifa 1 tausenggacsoc tarudeac witickeec.
3 Witickema ngicngac ikocfu monggoc mi wangecyunuudeac teng
buya kpac, imohai ukuma nagu heimima kpae faiec. Faiu kecma kifa
1 tauseng wisickeu monggoc naso kapianec ye yungecgecde.
4 Anu ni ngictau tatac homac henai. Ngictau tatac imocac witiau
tacgec, yeni ngicngac yoacfu faiyunugecdeac uayoac yemmeyemmea.
Amma wasaipusi nga ongea mi numumima kibia mesunginau me
maringinau mi megec yeneng Yesuac dedekperagi amma Anutuac yoac
dekperagigec. Imocac amma ngic yeneng ubangina herecgegec, yeneac

* **19:20:** Imoc hoc dzedzea dzagec dzagec homuna mangana

ubaongangina henai. Hemba yeni sasawango kifa 1 tausenggacsoc
Kristogoc kecma ngicngac garengyunugecdeac ua megec.
5 Yomocngo homecfunac yacyacac warac warac ande. Nga tosea
homegec, yeni mi gborima kecmagec kifa 1 tauseng wisickeec.
6 Nga Kebungo ngicngac warac warac yacyac imohai metorokpe
ayemmeude, yeni kpetiac nga kenecnginagoc. Nga homec kpetea
yohockangngo yeni garengyunuudeac kuc mong mi metaru yeni Anutu
nga Kristoac womong gareng kecma kifa 1 tauseng yegoc ngicngac
garengyunugecde.
7 Anu kifa 1 tauseng wisickeu Satang witicamaunac yungecgecde.
8 Yungecgec, yeng kemma bangeha bangeha imocac ngicngac ikocfu
wangecyunuma ngicngac bangectoa bangec, imocac tegia 4 kecdae,
yeneac kpacarengngina Gogo nga Magogo, yeni dzikac kpegecdeac
kpeturangyunuude. Imoc yeneac kpetengina kondung tegiaac sangi
isoc.
9 Yeni bangeha bangeha, ferecgema kpetiac areng tacgec amma songo-
taongtoa, imohai kemma yerecgema nanggec. Nanggec kurumennunac
gerecngo mama yonohodarec.
10 Yonohodaru mangana minginango ikocfu wangecyunuec, ye gerec
nga sarafa* kondunnu ukugec. Nga wasaipusi nga profete ikoha,
yeri imohai bic kecma hadzing tofocnac kpendzeng kpegecde nga
kpekengkecbesandae, imoc wisic wisickea kpac.
11 Imocac witiau ngictau tatactoa kongac kongac mong henai. Nga
imocac witiau tarec, yeac kiwaunac bangec nga sawakebanga woraec
tatacngira mong mi feec.
12 Nga ngicngac kuneng kapia bic homegec yenenai. Yenemba yeni
Anutuac kicfu nammagec kibi homac mesima kibi mong kpara Kekecac
kibi mesigec, kibi imohai homegec yeneac angammemengina oho ohoya
fede. Nga yeni imoc hemma yoacngina desigec.
13 Nga kondung manau homegec kecdae, kondungo yeni wayunuec.
Homecac eucerereng manau homegec kecdae, ye nga homecngo yeni
wayunuoc. Ifi anu ngicngac tembuc tembuc angammemenginaacsoc
yoacngina desigec.
14 Faiyunuma homec nga homecac eucerereng gereckondunnu
ukugec. Imocngo homec kpetea yohockang ande.
15 Nga mongngo kpara kekecac kibiu oho ohoya mi feec, ye kondung-
gac gerecfu ukugec.

21

1 Ni kurumeng nga bangec gboria yerenai. Imoc yofiac, bangec nga
kurumeng warac feoc, yeri kpac anoc nga kondung imoc monggoc mi
feec.
2 Ni Yohanengo taongtoa kpetiac, Yerusareng gboria hemba Anutu-
arunac kurumennunac maec. Mama efaima ngac ngicfu kende, ifi isoc
ewebingehaac amma siriha gombunga yombong anudeac memengere
ammigec tarec.
3 Taru ni enacudumengtoa ngictau tatacfunac negemba yofi deec,

* **20:10:** Imoc hoc dzedzea dzagec dzagec homuna mangana

"Henggec Anutuac kporucbedzongo ngicngac yenigoc kefu yeni yeac areng anggec Anutu yengenaoc yenigoc kecma Anutungina kefude.
4 Amma yeng kickumangina sasawa kicnginaunac mekerenggeude. Nga homec nga ubahodunggac kiacsonggong amma asira monggoc mi feude. Wiac warac feec, imoc bic kpac anec."

5 Nga Kebu ngictau tatacfu tarec, yeng yofi deec, "Henggec, ni wiac sasawa gboria mebade." dema edenuec, "Ge yoac imoc ohona nocac yoac yomoc fora nga ngicngac yeneng imoc negensinggegecdeacsoc ande."

6 Dema monggoc edenuec, "Imoc bic fingecdac. Ni A nga Y, hanac hanahea nga wisic wisickea. Ngicngac mongngo dokuac ammide, ye dokukiwaunac kekecac doku eng neudeac mibade.

7 Firang anude, yeng wiac sasawa yomoc maridzoming meu neng yeac Anutu amba yeng medacna anude.

8 Anu ngic karoha nga negen negensingngina kpac amma fakangina mangana wonongagoc nga ngickpekpe amma serongic nga mosocfaka angandae amma nemu numumiandae nga ikocngic sasawa, yeni ine kondung gerec nga sarafa dzema kecde, imohai torokpegecde. Yomocngo homec kpetea yohockang anude."

9 Anu angero seweng yeni sokoc seweng kpendzeng seweng wisic wisickea wake wakea metacgec, yenearunac mongngo nearu hama deec, "Ge hana, ni ramamedahaac enembingeha edzacgubade, ye yeac enema."

10 Ifi deu Asungo nearu ua meu tiki kuneng nga herea, imocac bumau menu emma kpetiac taongtoa Yerusareng, kurumennunac Anutuarunac maecmoc, imoc edzacnuec.

11 Ye Anutuac kuc nga kibikperagigoc amma hoc seria buma kuneng nga yaspis hoc seria, ifia isoc kperagiagoc gontaning amma pirac pirac heiec.

12 Nga odaya hocngo memea, imoc kuneng nga herea amma naguya 12 nga naguyau angero 12 nanggec. Amma naguyau ifingoc Israeac kisic 12 yeneac kpacngo nanec.

13 Anu wenac ere ereaubigeng nagu harebec, nortbigeng nagu harebec nga sautbigeng nagu harebec amma wenac keme kemeaugeng nagu harebec nanggec.

14 Taongtoaac oda imoc hocngo memea nga imocac titiseria 12. Amma titiseria 12 imohai ramamedahaac aposoro 12 yeneac kpacngina oho ohoya nanec.

15 Anu angero nigoc denegeng anec, yeng taongtoa nga naguya amma oda hocngo memea, imocac kpete meudeac kpetememeyasu mong golngo memea menanec.

16 Menanu hemba taongtoa ye titiha 4 amma tegia sasawa yeneac kpetengina socfungoc anec. Nga angerongo kpetememeyasungo kpetea meu kpete imoc 2 tauseng 2 handret 20 kiromita anec nga tegia amma witiau kpetengina socfungoc anec.*

17 Ye odaya kunenggac kpetea meu imoc 72 mita anec.† Kpete imoc ngicngac yeneac kpete amma angero yeneac kpete ifingoc ande.

---

* **21:16:** 2 tauseng 2 handret 20 kiromita imoc Vanimo kemma Honiara imocacsoc. Ye stadi 12 tauseng ohoec. Stadi mocgu imoc mita 185 isoc ande. † **21:17:** Ye stadi 144 deec.

18 Oda imoc yaspa hocngo memea nga taongtoa imoc gol tegengngo
memea amma garas imoc isoc gontaning anec.
19 Nga taongtoaac oda titiseria hocfu siricngina fingerudeac hoc seria
sasawa buma kuneng, ifi faigec. Titiseri warac warac imohai yaspa
faigec, ngade, imohai sapaia, harebecfu karsedong nga 4u emerare,
20 5 imohai sadoniks, 6fu koniriang, 7nu krisorite, 8 imohai berire, 9nu
topase, 10 imohai krisoprase, 11nu haiasing amma 12 imohai ametise, ifi
faifaia nanec.
21 Ihai naguya 12 yeni kubu gbomea kuneng 12. Nga nagu tembuc
tembuc imoc gbomea mocgu mocgungo memea. Amma taongtoaac sing
imoc goltegengngo memea, garas isoc ngadeau naric hentegecnade.
22 Nga imocac manau womong mong mi henai. Imoc yofiac, Kebu
Anutu kuctoa mingina nga ramamedahango womonga andape.
23 Nga Anutuac kuc nga kibikperagiango taongtoa mekperagiec nga
ramamedahango kperagia anec. Imocac amma taongtoa ye wenac me
afokperagi uangira kpac, imohai monggoc mi mekperagiecde.
24-25 Nga tofocnac imohai mi feudeac naguya wenacfu naric mi
heigecde. Anu bangeha bangehaac ngicngac yeni imocac kpera-
giau kengha anggec bangecac ngictau kibikperagingina mema imohai
faigecde.
26 Faigec bangeha bangeha, imocac ngicngac yeneng afec afehe nga
kibikperagingina imocac manau mekenggecde.
27 Amma wiac mong wonongagoc nga ngicngac angammemeng-
ina mangac manganea amma ikocnginagoc, yeneng taongtoa imocac
manau naric mi enggecde, kpac. Ngicngac kpacngina ramamedahaac
kekecac kibiu fede, yenengsac enggecde.

22

1 Imocac witiau angerongo doku mong mafefea kekecac dokugoc
edzacnuec. Doku imocngo gontaning pirac pirac amma Anutu nga
ramamedaha yereac ngictau tatacfunac erema
2 taongtoaac singtoa botuhau mekengfeec. Feu tegia noboc noboc
imohai kekecac ic nanggec, yeni kifasoc foranasoya 12. Yeni afosoc
foragoc angkecgec amma ic imocac maria ngiha ngiha yeneac hafeiac
memengerec ande.
3 Nga sowec sasawa kpac andarude. Anutu nga ramamedahaac
ngictau tatacngira imohai taru wanacarengfora ye kingang kpemigecde.
4 Yeni yeac kicmesuya henggecde nga yeac kpara mesunginau oho
ohoya feude.
5 Imohai tofocnac monggoc mi anude nga kifa me wenacac kperagi
imoc yeni uangina kpac, nocac Kebu Anutungo mekperagiyunuude. Nga
ngicngac yeni ngictau ua megec nga mekecgec imocac nasoya wisic
wisickea kpac.
6 Anu yofi edenuec, “Yoac yomocngo fora nga ngicngac yeni imoc
negensinggegecdeacsoc ande. Amma profete yeneac asunginaac Anutu,
yeng wanacarengfora wiac bic fingecbeso, imoc henggecdeac amma
angeroya sueec.”
7 “Henggec, ni bic habade. Mong ye profete yeneac yoac kibi yomohai
oho ohoya fede, imoc gombunga onggonggema mekefude, ye kene-
hagoc.”

8 Ni Yohanengo wiac yomoc hennegeng anai.
Nga hemba wisickeu angerongo wiac edzacnuec, yeac haniau numumibadeac makpeba
9 yeng yofi edenuec, “Ifi mi anna. Ni ge nga tosofocga profete, yeni amma ngicngac kibi yomocac yoac gombunga onggonggema mekecandae, ngeneac wanac ogongina. Ge Anutu numumibesena.
10 Naso wegenedeac amma ge kibi yomocac profeteyoac kasoyagoc wana mi febeso.
11 Mong ye faka dindingac mi angande, ye faka imocngoc mekecbeso. Nga wonongagoc kecde, ye ifingoc kecbeso. Nga faka dindingac angkecde, ye dindingacngoc kecbeso. Amma kpetiac kecde, ye kpetiac kekecfu yadiseriudeac ua mekecbeso.”
12-13 “Henggec, ni A nga Y, warac warac nga ngade amma hanac hanahea nga wisic wisickea. Ni bic hama ngicngac tembuc tembuc angammemenginaacsoc turunga yemmebadeac mehabade.
14 Mehaba ngicngac kekecac icac deyecdeyemmea nga naguusing taongtoau naric eregecde amma wambangina dzuac dzuara, yeni kenecnginagoc.
15 Anu ngicngac kasi isoc kecdae nga mosocfaka mekecdae nga seroareng amma ngickpekpefaka mekecdae nga nemu numumiandae amma sasawango ikocfakaac songo negemma ikoc angandae, yeneng ine ngadeau kecgecde.
16 Ni Yesungo angerona sueba yeng dedekperagi yomoc kpebung sasawa ngenearu dekperagingemmeudeac haec. Ni Dawidiac sera nga bangeha amma asoacac asomeng kibikperagiagoc.”
17 Asu nga enembingeha yeri yeac, “Ge hana.” ifi deec mongngo imoc negende, yeng, “Ge hana.” ifi debeso. Mong ye dokuac homeande nga dokuac ammiande, yeng hama kekecac doku buma kpac eng mema nebeso.
18 Anu ngicngac kibi yomocac profeteyoac negendae, ngeni sasawa gorongina kpema yofi deduae, “Mongngo yoac yomohai nande, imohai yoac mong torokpeudeu Anutungo ye kpendzeng kibi yomohai oho ohoya fede, imoc torokpemiude.
19 Amma mongngo yoac yomoc nande, imohacnac profeteyoac mong meickeudeu Anutungo kekecac icfunac yeac noboha nga taongtoa kpetiacac manaunac noboha amma wiac sasawa kibi yomohai oho ohoya fede, imohacnac meickeude.”
20 Anu wiac yomocac dekperagingemmeude, yeng yofi dede, “Foracngoc, ni bic habade.” Imoc fora. O Kebu Yesu, ge hana.
21 Kebunina Yesu Kristoac wosoefacngo Anutuac ngicngac kpetiac sasawa ngenearu febeso, imoc fora.

Mitiyegec
MITIYEGEC KIBI 1

1

Mitiyegec 1–41

Faka yohockang

1 Ngic goa yeni Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeu ngic
mong ye imoc wama yeneac dederecgeyoac mi modacande, me ngic
kopocsicgoc yeneac sinnu mi kengande, nga ye desusuicngic, yeneac
botucfu naric mi tarude, ngic ifia ye kenehagoc.
2 Ye Anutuac dedeseriyoacac songo negemma hadzing toforec imoc
hennegeng amma negengising angkecde.
3 Ngic yeneng doku eacdaeu ic mong homecgec nasoya hau fora amma
maria mi dzanggeande, mong ye siriha imocacsoc kecma wiac sasawa
angande, imoc forayagoc anu ngereeude.
4 Ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, yeni
ngic dindingac, yeni isoc kpac. Firangngo padi sebera homemea mefi-
ranggeande, yeni ifia isoc.
5 Imocac ngic mangana yeni Anutuac yoacfu namma naric mi
serigecde. Yeni kopocsicmemengo dindingac yeneac kpebunnu Anu-
tuac kicfu mi serigecde.
6 Anutungo ngicngac dindingac yeneac sing hennegeng amma
garengyunuude. Nga ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac
ayemmeande, yeni ine kpac anggecde.

2

Meising ngictau

1 Foracngoc, bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae,
yeneng faka mangana anggecdeac yoac dedzege andae nga ngiha ngiha
yeni negen negeng ua mema kpedzongemeandae.
2 Bangecac ngictau yeni efaigec ngic enara uayoacnginagoc, yeni
kpeturanggema KEBU memagecde. Nga yeng ngic meisinggema kerec-
dokungo nadzicmiec, ye ifingoc memagecdeac yoac yofi deandae,
3 “Yeri sengngo witicnunuoc, nenang imoc herecgema rekongngi-
rango mendannunude, imoc merecgema ukubisina.”
4 Ngic kurumenga kurumenga, imohai kecde, ye dzomorede. KE-
BUNGO yenemma detenic ayemmema
5 yoac ngabayagoc deu herebuyango kengec meficgeyemmema yofi
deude,
6 “Foracngoc, ni ngictauna neac Siong tiki kpetiacfu bic faiba tacde.”
7 KEBUNGO yoac desima neac deec, imoc dekperagiba, yofi edenuec,
“Ni yagucnoc megudua. Ge medacna nga ni geac Mangga.
8 Ge wiac gembadeac kpesinenna ni ngicngac bangec monnunac de-
sigemba yeneng maridzomingga anggecde. Bangec tegia fekende, yeni
sasawa geac anggec geng mingingngina annade.
9 Ngictauyasuga aiengngo memea mekecnec, ge imoc mema ngicngo
enang kpedzameandae, ifi isoc yasugango kpedzameyununade.”

10 Imocac ngictau ngeni yomoc negensibisia. Bangecac enara uayoac-
nginagoc kecdae, ngeni goroyoac yomoc negemma garengemema
kecbisia.
11 Ngeni KEBU kengecgoc kingang kpemima dzonong fede fedegoc
desogai ammibisia.
12 Medac ye herebu bic angkecde. Yeng ngaba angemmeu ngeni sinnu
manganema kpac ambauac haniau ngonducnema titikokoc ammibisia.
Ngicngac yeac hoannu sufuma kecdae, yeni kenecnginagoc.

3

Ngicngacfora garengyunuude

Dawidingo medaha Absaronggac kicfunac worama yegec yofi heiec.

1 O KEBU, ngic ngabafocna yeni homac yombong nga ngic homacngo
yacma nubeso andae.
2 Ngic homac yeneng neac yofi deandae, “Anutungo ye ebicfunac naric
mi mesiude.” *Selac*
3 O KEBU, gennoc oronnuma kasona annec. Geng kuc nga kibikper-
giagoc ambadeac anengkecma orucna memiacma meserinukecnec.
4 Ni KEBUARU seria kiacba yeng kpetiac tikiyau tacma yoacna turunga
merennenude. *Selac*
5 KEBUNGO nanggenuude, imocac ni mafema monggoc yacbade.
6 Ngic teng taoseng nga noc yeneng habuya habuya kpedzucnema
noboc nobocnac hama nubeso oronnugec ni yeneac mi kengecnuude.
7 O KEBU, ge hama ebicfunac mesinuna. Anutuna, ge ngabafocna
ngebacngina kpedzamema manganameme enacngina kpemoronggena
mabeso.
8 KEBU ye ebic mesi mesi mingina. Kebu, ge ngicngacfocga kenec-
nununa. *Selac*

4

Makpekpea yeneac nunumu

Yegecgareng yearu. Gitakurere nga noc kpema yegec yomoc
heibesonga. Dawidingo mitiyegec yofi heiec.

1 O Anutu, ge dindingac kekecna, ni kpacguba ge kpakpacna negemma
turunga merennenna. Ebicfu ubaebic meficgeba geng titing meficge-
nenna kekecna ngereeu naric kefai. Ge wosoefac anemma nunumuna
negenna.
2 Ngicac medacfora, ngeni neac eweheihei kekec heimeremma deso-
foc anengandae, imoc naso dafiguc angkecgecde? Ngeni yoac sicsauc
foraya kpac, imocac songo negemma ikocac sing meficgegecdeac ua
meandae, ngeni imoc naso dafiguc angkecgecde?
3 KEBUNGO yengena enac tofoc tofohongic bic segereu yengena areng
ande, ngeni imoc negembisia. Ni KEBU kpacba yeng ubaudumenna
negenude.
4 Ngeni herengina buu kopocsic mi meficgebisia nga fefenginau fema
ubanginau wiac negensima waicke febisia. *Selac*
5 Ngeni sese sirihau meficgema faima KEBU negenserima kecbisia.
6 Ngicngac homacngo yofi deandae, “Wiac gombunga edzac-
nunugecdeac anemmede. O KEBU, ge kicmesugaac kperagingo
nerarannununa.”

7 Ngic goa yeni semeng uanginau wit nga waing gboria efea kpac
fingeru sogaigecde anu geng sogac sogai herenau fainec, imocngo ine
yeneac ubangerec ferahade.
8 O KEBU, geng onggonnuna ruaegoc kecbadeac ruaegoc fefenau
mama gau febade.

5

Anutu ye memeficna

Yegecgareng yearu. Kungac fima heibesonga. Dawidingo yegec yofi
heiec.
1 KEBU ge kedzac faima yoacna negenna nga asoringa anende, imoc
negensina.
2 Ngictauna nga Anutuna, ni numugenduaeac kedzac kpena nga
meficnunadeac kpacguba ge kpakpacna nga enacudumenna negenna.
3 O KEBU, ni asoacngoc kpacguba enacudumenna negengannec nga
asoacngoc sesena mengerema gearu faima tomai kecbade.

4 Anutu, geng ngic ngadeguma mangana megecdeac ayemmeande, ye-
neac ubangerec mi negennec nga ngic mong ye faka mangana hoangge-
ande, yeng gegoc naric mi kefude.
5 Ngic yoackpekpe yoac homac osoandae, yeni geac kicfu naric mi
hama nanggecde. Ge yarengic ubango ukuyunudacma wayununade.
6 Geng ngic ikocyoac deandae, yeni kpetotieyununa kpac anggecde.
Nga ngic ogofocngina kpebucyunuma sac hembeso ayemmeande
nga ogofocngina tobangyunuandae, ngic ifia KEBUNGO ubango
wayunuude.

7 Geng yoac dedzege amma imoc modackecnec. Imocac ni amagau
erema kicna kpetiac womonggau fima eweheiheigoc fafoc heigemma
numugembade.
8 O KEBU, ni ngabafocna kecdaeac geangga faka dindingacfu hesic-
numa singga mesorongainenna tima kembade.

9 Yeni enanginau yoac fora mong mi fede nga herenginau ogofocngina
memanganeyunugecdeac negen negensac fede. Yeni ubangina imoc
kicsere angge anggea nga nedzarangnginango yoac deandae, imocngo
ngicngac kerec ayemmema manganau faiyunugecde.
10 O Anutu, ge ngic ifia yoacfu faiyunuma kopocsicnginaac tu-
runga yemmebesena. Yeni yenaoc yoac goa dzegegecac yoac imocngo
memayunubeso. Yeni singyoac kpekecgec homac andeac kporacyu-
nuna yeni ngadeau kemema kecbisia. Yeni yoacga kpegec, imocac ge
memayunubesena.
11 Ngicngac hoanggau hama sufuma kecdae, yeni sogac sogai
meficgeyemmema ubangerec ayemmena nasosoc ubangerecac yegec
heikecma sogac sogaigoc kecbisia. Geng orongyunuma onggongyununa.
Ge ifi anna ngicngac yeneng kpacgaac songo negemma geac negenggec
engena anu sogaigecde.
12 KEBU, geng ngic dindingac kenehema gombunga ammina imocngo
mariku isoc kasoya anude.

6

Kebu, ge mengerenuna

Yegecgareng yearu. Gitakurere nga noc kpema sheminic uba modacma heibesonga. Dawidingo mitiyegec yofi heiec.

1 KEBU ge ngaba amma ngabasiricfu yoac mi anenna amma herega buu numeme mi anenna.
2 O KEBU, ni kucna kpac anu homebeso anduae nga kengec amma dzononna fededeac neac ubaga manganeu sebina mengerena.
3 O KEBU, ni ongana kengectoa meficgema ebirima kecdeac ubaebicna bic meickenadeac tomai kecduae.
4 O KEBU, ge dzigene hama kekecna ebicfunac mesina. Ge yoac dedzege amma imoc modackecnecac ebicfunac mesinuna.
5 Homecfu kemegec, yeni ge mi negensigugecde nga mong ye homec amau kemema fede, yeng ge naric mi dengereguude.
6 Ni asoringa anengkefu kucna kpac ande. Ni tofocnacsoc kiacba kickumana dokutoa isoc mama heifefena heiude. Amma ni homac kiacba kickumanango fefena meu boroc boroc yombong angande.
7 Ni ubahodunnagoc kecduaeac kiacba kicna ngopic kpede nga kiacba ngabafocna sasawa ebic meficgenenggec kicna kuha kpac ande.
8 KEBUNGO kedzac kpema neac kiac ubamangang bic negendacac manganameme ngic ngeni sasawango wanuma meickegec.
9 Ni ubamangang amma KEBU dekpesi ammiba imoc bic negendac. KEBU ye nunumuna negenu ngereede.
10 Ngabafocna yeni gameyunudaru homac yombong kengecyunuu fakanginaac amma gameyunuu wanuma bic yombong woragecde.

7

Ngaba witiau kefec

Yegec yomoc Shiggaiong uba modacma heibesonga. Dawidingo Benyaming ngic mong kpara Kushiac yoac negemma yegec yofi KEBU heimiec.

1 O KEBU, Anutuna, ni geac hoannu hama sufuduae. Ngic yeni sasawango kisannuma menubauac onggonnuma ebicfunac mesinuna.
2 Ngic mongngo yeneac mariunac naric mi mesinuudeac raiong yangtoa isoc sorienacnginango sebina merecgegec kapuc kpeu menuma kembauac geng onggonnuna.
3 O KEBU, Anutuna, ni faka mangana dedaemoc anaiu me marinango ngicngac goa memanganeyunubai dede.
4 Me ngic mongngo nigoc ruae kecmanu mangana hoanggema ammibai me ngabangicnaac finac eng wangecma mekembai dede
5 ngabangicna geng negemmana kisannuma naric menubeso. Ye kpebucnuudeac ubana tindziru onganango bangecac gotennu febeso. *Selac*
6 O KEBU, ge ngaba amma yacna. Ngabafocna yeni herengina buu geng yacma memayunubesena. O Anutuna, kopocsicac turunga fingecyemmeudeac deserinecac amma ge gborima yacma meficnuna.
7 Ngicngac yeni kicgau hama kpeturanggegec ge wi kurumennu ngictau tatacgau tacma garengyununa.
8 KEBUNGO ngiha ngiha sasawa faka angammengina isinggedacma foraya deude. O KEBU, ni dindingac kecma kopocsic mong mi meficgeai.

Ge imocac faka angammemena yoacfu isinggema foraya dena faka
dindingac meficgenenna firang ambesare.
9 O, gennoc Anutu dindingac amma ngicngac negen negengngina nga
herenginaac hengising mingina. Geng ngic mangana megedeac ayem-
meande, yeneac yarefakaac kpae heina kpac ambeso nga ge ngicngac
dindingac tatacngina meficgema faiyununa ihai seria tacbisia.
10 Anutu Kuctoa mingina, ye neac kasona. Yeng ngicngac hereninau
ikoc nga hamangec mong mi fede, nenang ebicfunac mesinunuude.
11 Anutungo ngicngac faka angammemengina yoacfu isinggema faka
dindingac modacma foraya deude. Amma ye wenacsoc mangana
hemma modzea tide.
12 Ngic mong ye ubea mi merendeu Anutungo soea dzumuma tebea
kpesaiudeac efaiude.
13 Ye kpebucyunuudeac dzikacac iwaiya mengerema tebemedaha
gerec borangagoc memengere bic andac.
14 Negenggec, ngic imoc ye wiac mangana kpenanggema ebicngo
tobangyunuudeac heregoc kecma wiac hereau meficgeu imohacnac
fingerude, imoc kpara ikoc.
15 Ngicngac botacfu meyunuudeac negemma yeng teng keme kemea
anudeac bangec homac usuma yengenaocngoc makpema tengau ke-
meude.
16 Ye tobangyunuudeac ebic arenggema ngicngac ogofora ayemmeu
ebic imocngo dzigene hama yengena oruhau heiude. Nga ye ogofora
memanganeyunuu faka imocngo yengenaaru dzigenema ye meman-
ganema oruhau heiude.
17 KEBU ye dindingac, imocac ubangerec ammibade. Ni yegec heima
KEBU Kuctoa minginaac kpac kuneng heiwayong memibade.

8

Ge kpacga Engenatoa

Yegecgareng yearu. Gati yeneac musiwiac kpema heibesonga. Daw-
idingo mitiyegec yofi heiec.
1 O KEBU, ge Kebunina, bangectoa bangec fekendeu kpacga Engena-
toa yombong feude. Ge kurumenga kurumenga feracyunuma kucga
kibikperagiagoc wi yombong faina fede.
2 Ge nambarac kapia nga sabac namuu kecdae uayoac yemmena
yeneng geac kpac kuneng heiwayong memigec faka kuhagoc fingerude.
Ge ngabafocga kecdae, yeneac amma ifi annec. Nambarac yeni ifi
anggec ngabafocga nga ngicngac goa yeni turung kpoukpouyoac homac
osoandae, yeni yoacngina kpac anu waicke tacgecde.
3 Geng kurumenga kurumenga meficyununa marikibiga andae nga
ge afo nga asomeng sasawa wi faiyununa tatacnginau seria tacgec
yenenganduae. Yenemma
4 yofi negensima deba, “Geng bangecfu ngicngacnec negensinununma
ngicac medacfora gombunga garengnunukecnec, imocac warecguduae.
5 Geng ngic meficgema tatahau faina yeng Anutuac siric anu Anutungo
kunenga kecde. Ye kuc kibikperagigoc kefudeac ge imocngo iraya isoc
heiminec.
6 Ge marikibiga sasawa meficgena yeng imocac mingina kefudeac
fainec. Ge wiac sasawa yengena haniaac bageu fainec.

7 Imoc amau rama burumaka sasawa nga manennu yang sasawa
8 amma sawau neng sasawa nga kondunnu kondungyang amma
kondung manau yang hania hania singngina mema kenghaandae, imoc
yeac haniaac bageau faina garengyunuude.”
9 O KEBU, ge Kebunina, bangeha bangeha fekendaeu kpacga imoc
engenatoa yombong fekefude.

9

Makpekpea onggongyunuude

Yegecgareng yearu. Yegec mong kpara Medac homeec, imocac uba modacma yegec yomoc heibesonga. Dawidingo mitiyegec yofi heiec.

1 KEBU, ni heregoc yombong ubangerec megemma yofi edeyunuba,
“Ye ua sasawa mekecde, imoc bibiagoc yombong.”
2 Ni ubangerec negemma geac amma sogaibade. O Kuctoa mingina, ni
geac kpac kuneng heiwayong memima yegec heibade.
3 Ngabafocna yeni gemma dzigenema tifainggema mayunuu kpac
anggec.
4 Nga geng yoacfu nanggenuma yoacna faka dindingafu desina yoacfu
firang anai. Ge ngictau tatacgau tacma faka dindingac modacma yoac
isinggema desinec.
5 Geng ngicngac bangec monnunac Anutu mi negemmidae, yeni
yunumeting ayemmenec nga ngic Anutu ngadehema mangana
megecdeac ayemmeande, yeni kpetotieyununa kpac anggec kpacngina
meickenec. Nga imoc sufuma nasoya nasoya kpac anude.
6 Ngabafocnina yeni amangina sesuhasac wisic wisickea kpac anu
ngaba yeneng imohai kpac anggec. Geng taongngina hembarackena
kpac anggec ngic mongngo yeneac naric mi negensiude.
7 KEBU ye ngictau amma tatahau nasoya nasoya tarude. Ye ngictauac
tataha faiu seria taru yoacfu faifai uaya meudeac efaide.
8 Ye faka dindingac modacma bangectoa bangecac ngicngac yoacng-
ina isinggema foraya dema monde mondea kpac kecma ngiha ngiha
yoacngina desiude.
9 Ngicngac goa yeneng ngic ogofocngina ebic meficgeyemmegec ubae-
bicnginagoc kecgec, yeneac sufu sufuamangina seria, imoc KEBUNOC.
Naso mangana hau yeng amangina seria anu ihai sufugecde.
10 O KEBU, ngicngac yeneng geac kpac kuneng negengandae, yeni
negenserigugecde. Ngicngac yeneng ge hofocgugec geng yeni mi
ngadeyunuma wayunununade.
11 KEBUNGO Sionnu ngictau tatahau tacde, ngeni ye yegec heimima
dengerebisia amma yeng ua mekecde, imoc ngiha ngiha botucnginau
dekperagibisia.
12 Ye ngic sac hetinggegec, yeni negengyunuma kopocsicnginaac tu-
runga kpouyemmeude. Ngicngac ebicnginagoc kecma ye kpacgec yeng
imoc naric mi nigeckpeude.
13 O KEBU, ngabafocna yeneng ngadenuma kpendzeng nga ebic
nenggec kecduae. Ge neac ubaga manganeu meficnuna. O Kebu, ni
homecac naguu febare geng miacnuna monggoc imohacnac erebade.
14 Ge ifi anna ni faka gombunga angannec, imocac siduc andacma
eriendzong megembade. Nga ge ebicfunac mesinunec, imoc Siong
naroangaac naguu namma sogac sogaigoc dekperagiyemmebade.

15 Ngicngac bangec monnunac Anutu mi negemmidae, yeni yenaoc
teng usuma imohai kemegec nga ufic mesufuma faigec, imocngo haning-
inau meu mayunuec.
16 KEBUNGO yoacfu faifai uaya ngicngac yenearu meu neni ye negem-
midimbe. Ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande,
yeni maringinango ua megec, imocngo yenang botacngina amma witi-
cyunuude. *Higgaiong, Selac*
17 Ngicngac Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande
nga bangec monnunac ngicngac Anutu nigecyunuu kecandae, yeni ngic
homegec, yeneac amau kemma kecgecde.
18 Ngicngac iwaiac obohoma kecandae, Kebungo yeneac ebicngina
nasosoc mi nigeckpeude, kpac. Ngicngac makpekpea yeneng Anutungo
meficyunuudeac negensima tomai kecandae, yeni nasoya hau wiac
imocac fora henggecde.
19 O KEBU, ge bangecngic kpae heiyemmena firang mi ambisia. Bangec
monnunac ngicngac yeni geac kicfu nanggec geng yoacfu faiyunuma
fakangina isinggena.
20 O KEBU, geng kengec meficgeyemmena. Ngicngac bangec monnunac
yeni bangecngicsac andae, imoc edzacyununa negembisia. *Selac*

10

Ebicfunac mesi mesiac nunumu

1 O KEBU, ge nocac neac hereau yombong nannec nga ge nocac
ebicnaso anu sufuma kecnec?
2 Ngic Anutu ngadehema mangana meudeac ammiande, ye yengenaac
negenu engena ande. Ifi anu gereagoc kemma ngicngac kucmama
kisangyunuma ebicngina arenggema mendangyunuude.
3 Ngic Anutu ngadehema mangana meudeac ammiande, ye hereau
negensongo mangana fede, imocac negenu engena anu yoac homac
osoude. Ye iwaiac kichodung amma wiac homac mekpedzuc amma
mekefudeac ammiude amma KEBU ngadehema yeac sowecyoac deude.
4 Ngic Anutu ngadehema mangana meudeac ammiande, ye sebia
meemma deude, “Anutu ye wiac imocac mi kpesinenude.” Amma yofi
negensima kecde, “Anutu mong mi kecde, kpac.”
5 Ngic mong ifi kecande, ye uaya nasosoc naric amma ngereeude. Ye
ngabafora sasawa yeneac negenu wiac efeacnec andeac dzomoreyem-
meude. Ye yoacga kpekefu geng wiac hengising amma foraya deannec,
imoc yeac hereau fedeac imoc naric mi henude.
6 Ye yengenaac yofi negenude, wiac mongngo menuu goroc goroc
naric mi ambade. Ni nga esangabofocna kecma ebic mong naric mi
meficgenide.
7 Ye sowecyoac nga ikoc amma ogofocngina ebicfu faiyunuudeac
yoac dekefude. Dekefu enara imocngo wakeu enacbibihau ngicngac
tobangyunuudeac yoac nga ogofocngina memanganeyunuudeac yoac
mesufuude.
8 Ye amabangec wegenacfu sufuma tomai tacande. Taru ngic
mongngo mangana mi meande, ye hau ngic manganango ngic me-
manganeyunuudeac areng andae, kiwa yenearu fima sufu sufuu kpe-
bucyunuude.

9 Raiong yangtoango icbisic botucnginau sufuma tacande, yeng ifi isoc
sufuma kucmama yeni meyunuudeac tomai taru ngicngac memeficng-
ina kpac andae, yeni ufihau mendanggegec meyunuma kenude.
10 Ebicfu mayunugecdeac areng yeni ngonducnema bangecfu sufuma
tacdae. Tacma memeficngina kpac kecma yeac mariu kpegec yeng
kuhagoc meyunuude.
11 Ngic mangana ye ubeau yofi negensiude, “Anutu ye neac nigeckpeu
kiwa semema naric mi nenude.”
12 O KEBU, ge yacna. Anutu, ge mariga miacna enu. Ngic goa yeneng
ngic ogofocngina ebic meficgeyemmegec ebicgoc kecandae, ge yeneac
mi nigecgubeso.
13 Ngic Anutu ngadehema mangana meudeac ammiande, ye nocac
Anutu ngadehema yengenaac negemma yofi deude, “Ye kopocsicnaac
turunga mi kpounenude.”
14 Anutu, geng sifu ngicngac ebic nga kpendzenggoc kecdae, yenemma
ebicngina negensima marigango meficyununadeac negennec. Meman-
gac manganea kecde, ye kekeha gearu waande nga geng beging yeneac
memeficngic.
15 Geng ngic Anutu ngadehema mangana meudeac ammiande nga
yarengic, yeneac maringina hetackena. Hetackema fakangina mangana
hengising amma meficgekecna sasawa kpac andacbeso.
16 KEBU ye ngictau kecde nga kecengkefude. Nga bangec monnunac
ngicngac Anutu mi negemmidae, yeneng yeac bangecfunac meickema
kpac anggecde.
17 O KEBU, ngicngac yumia yeneng heresongongina edegugec ge imoc
negemma herengina meseriyemmenade. Yeni kpacgugec ge kedzacga
yenearu faina.
18 Nga ngicngac goa yeni ogofocngina ebicfu faiyunugec. Faiyunugec
ge ngicngac ubaebicgoc kecdae nga nambarac beging kecdae, yenenggareng ayemmema faka dindingac modacma ayemmebesena. Ge ifi anna bangecngic yeneng kengectoa monggoc mi meficgeyemmegecde.

11

Kebungo onggonnuude

Yegecgareng yearu. Dawidingo yegec yofi heiec.

1 Ni KEBUAC hoannu hama sufuma kecba ngeni dafi negemma yoac
yofi edenudae, “Ge neng isoc kemma tikigau worana.”
2 Negenna, ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemme-
ande, yeni ngic goa herenginau ikoc nga hamangec mong mi fede,
yenemma tebemedahango wedecyunugecdeac negemma kundunnu
namma gurutu taima kpesaigecde.
3 Ngic yeneng dedeseriyoaraac titiseri kpetotieyunuma meickegecdeu
ngicngac dindingac yeneng wiac imoc mengeregecdeac obohogecde.
4 KEBUNGO womonga kpetiacfu tacde. Ye ngictau tatahau kurumennu
tacma kiwango ngicac nambaracfora yenemma kiwa yenearu fima
fakangina hennegeng anude.
5 KEBUNGO ngic dindingac fakangina tobanggeude. Yeng ngic Anutu
ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, yeneac faka momoc to-
banggeu ngic yarefakaac songo negengandae, yeni ubango wayunuude.

6 Ngicngac Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande,
yeng yeneac witiu hoc gerec dzedzeagoc nga sarafa gerec borangagoc
kpakeu yenereude. Yenereu firang gerea yenereu imocngo pakenginau
kpakegec yenanggac wiac anu yeni ebic imoc pakeunac isoc negecde.
7 KEBU ye dindingac amma ye faka dindingac songea negende. Nga
ngicngac uba kongaha amma ikoc nga hamangecngina kpac kecdae,
yeneng yeac kicmesu henggecde.

12

Kebuac yoacngo onggonnunuude

Yegecgareng yearu. Yegec yomoc sheminic uba modacma gitakurere
witingina 8ngo kpema heibesonga. Dawidingo mitiyegec yofi heiec.

1 Ngicngac yoac modac modacfaka angandae, yeni bic kpac andacma
ngicngac botucninau monggoc mi kecgecde. Nga Anutuac enac tofoc
tofohongic, yeni kpac amma monggoc mi kecgecde. O KEBU, imocac
meficnunubesena.
2 Ngic sasawa yeni ogofocnginagoc denengeng amma ikoc andacgec
enacbibicnginaunac yoackerec ikoha ereu herenginau manganango
tobangyunugecdeac yoac degecde.
3 Ngicngac yeni enacnginau yoackerec ikoha anggecde nga
nedzarangngina yenanggac yoac engena homac osogec KEBUNGO
imoc herecgema meickebeso.
4 Yeni yofi deandae, “Neni nedzaranninango kuc nemmeu seria nan-
nide nga enacbibicninango meficnunuu ngic mongngo naric mi garen-
nunuma dzegenunuude.”
5 Ifi degec KEBUNGO ine yoac yofi dede, “Yeni makpekpea
memayunuma memanganeyunuandae. Nga ngicngac yeni ebic witiau
kecma asoringa ayemmede, imocac yaguc yacma onggongyunubade.
Yeni sufu sufuu ruaegoc tacgecdeac ayemmeu neng meyunuma
hoannau faiyunubade.”
6 KEBUNGO yoac deserima deec, imoc sasawa yoac kongaha nga seuha
kpac. Ngic yeni siriwa gerec gereagoc ohogec atac 7 anu bangecfu mama
kongac koporarac anude. KEBUNGO yoac deserima deec, imoc ifi isoc
ande.
7 O KEBU, geng onggonnunuma ngicngac yofinenggac kecdae, yen-
earunac nasosoc garennununa.
8 Ngicac medacfora botucnginau yarefakaac negenggec engena ande.
Nga ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, yeni
noboc noboc oronnunuma kengha andae.

13

Ge kicmesuga mi mesufuna

Yegecgareng yearu. Dawidingo yegec yofi heiec.

1 O KEBU, ebicna noc nasou wisickeude? Ge naso wisic wisickea kpac
kecma neac mi nigecgubeso. Ge kicmesuga nearu mesufukecnec, ge faka
imoc wanadeac tomai kecduae.
2 Ni ubaebicgoc kecduae, imoc wisickeudeac tomai kecma uba-
hodung wenacsoc negengkecduae, imoc kpac anudeac tomai kecd-
uae. Ngabafocna yeni firang anggec yeneac bageu kecduae, imoc
wisickeudeac tomai kecduae.

3 O KEBU Anutuna, ge neac negensima turunga merennenna. Ni
homecfu heima febaiac kicnau kperagiga faina kecbesare.
4 Nocac ngabangicnango yofi debacac, “Ni firang bic andua.” ifi deu ni
goroc goroc amma manubeso anu ye imocac sogaibacac meficnuna.
5 Geng yoac dedzege amma imoc modackecnecac negenseriguma
kecduae. Geng ebicfunac mesinunecac amma ni heregoc geac desogai
angkecduae.
6 KEBUNGO gombunga anengandeac yegec heimibade.

14

Anutua kpac kekec

Yegecgareng yearu. Dawidingo yegec yofi heiec.
1 Ngic negen negengngina kpac, yeni herenginau yofi negemma dean-
dae, “Anutu mong mi kecde, kpac yombong.” Yeni fakangina manganeu
faka mangana yombong anggecde. Ngic mongngonec faka gombunga
mi angkecde, imoc kpac yombong.
2 KEBUNGO kurumennu kecma ngicac nambarac yenemma kefude.
Nga ngic mong ye negen negentegehagoc kecma Anutu hofocande,
Kebungo kic fiu mau ngic ifia yeac kicfifi angkecde.
3 Nga yeni ine sasawango ngade ngade monggoc kemedacma fakang-
ina heimeremma manganedacgec. Ngic mongnga mong faka gombunga
mi angkecde, mocdong kpac yombong.
4 Yarengic yeni wiac negemma negen negentegecgnginagoc mi
anggecde. Nga ngicngo yaka neandae, yeni ifi isoc ngicngacfocna
neyunuma KEBU ine naric mi kpacgecde.
5 Anutungo ngicareng dindingac kecandae, yenigoc kefudeac man-
ganameme yeneng kengectoa amma homac yombong kpidohogecde.
6 Yarengic ngeneng ngic makpekpea arengngina memanganebeso
angandae, fora. Nga KEBU yennoc yeneac sufu sufuama.
7 O, Israe neneac mengec mengere, ye Siong tikiunac mama habeso,
imocac yombong anemmede. KEBUNGO ngicngacfora monggoc men-
gerenunuu naric kecnide, naso imohai Yakoboac nambaracfora so-
gaigecde nga Israe neni ubangerec negennide.

15

Anutuac womonnu

Dawidingo yegec yofi heiec.
1 O KEBU, geac kporucwomongga kpetiacfu merang naric tarude? Nga
merang tikiga kpetiacfu naric kefude?
2 Ngic mong ye faka angammemeau kopocsic mong mi meficgeude nga
mong ye faka gombunga angkecma hereaunac yoac fora ereu deude,
yeng ihai naric kefude.
3 Ngic mong ye nedzarangango ngadeyoac mi deude nga ogea mi
memanganeude nga mong ye ogofora yeac wegenac kecandae, yeni
game kpekpeuu naric mi faiyunuude, yeng ihai naric kefude.
4 Ngic mong ye ngic mangana, yeneac modzea tiande nga ngicngac
KEBU eweheiheigoc hoanggeandae, yeneac ewengina heiude. Nga
mong ye dedeseriyoac modaru imocngo ebic homac meficgemiudeu
imoc sifu modarude nga ye imoc negenu wiac engena mi anude, ngic
imocngo Kebuac tiki kpetiacfu naric kefude.

5 Ngic goa yeneng ngic mong yearu turung angkecdae amma
kpougecde, imohai yeng profit dema dzo monggoc torokpema mi
meude. Amma ngicngac goa kopocsicngina kpac kecdae, yeng yeni
yoacfu memayunuudeac moneng naric mi meude, ngic ifia yeng Kebuac
tiki kpetiacfu naric kefude.
Ngic mong ye faka imoc angkecde, ye wiac mongngo meu goroc goroc
naric mi anude.

16

Kingangfora garengyunuude
Yegec yomoc miktang uba modacma heibesonga. Dawidingo yegec yofi
heiec.
1 O Anutu, ni geac hoannu hama sufuma kecbadeac onggonnuna.
2 Ni KEBU yofi ededuae, “Ge Kebuna, forangoc, gea kpac wiac mong
gombunga naric mi mekecbai.”
3 Bangecfu ngicngac kpetiac yeni ngicngac eweheiheinginagoc, ye-
neac negemba ngereede.
4 Ngicngac nemuonga meisinggema hoanggeandae, yeni ine ubaho-
dung kekecnginau kpedzigec hama ebicngina monggoc nga monggoc
anude. Ni yeneac sese dema sac naric mi hetinggebade nga kpacngina
enacbibicnango naric mi kpacbade.
5 KEBU, geng wiac noboha nennec, imoc pakene isoc anu imoc mema
nebade. Geng maridzominna garenggena imoc neac amma fekefude.
6 Wiac mederema nemmegec, imohai neac maridzoming wiac gom-
bungau heficgeu nenggec. Foracngoc, ni maridzominna imocac uban-
gerec negenduae.
7 KEBUNGO dederecge anemma sing edzacnuudeac kenehebade.*
Herenango tofocnac ifingoc edekpou anengande.
8 Ni nasosoc kicna KEBUARU fikecduae. Yeng marifoinau kecdeac wiac
mongngo menuu goroc goroc naric mi ambade.
9 Imocac herenango ubangerec negemma ongana sogaiu sebina ifin-
goc ruaegoc anude.
10 Geng ongana wana homec amau naric mi kemeude. Amma ge enac
tofoc tofohongicga onggonggena kicsere naric mi henude.
11 Geng kekecac sing kpounennec. Geac kicfu sogac sogai hafoangoc
fede nga marifoigau ubangerec feengkefude.

17

Kebu ge onggonnuna
Dawidingo yofi numuec.
1 O KEBU, ni dindingac amma ebicfu kecma yoac deduae, imo-
cac yoacna negenna. Ni arohoma kpacguba ge yoacna negenna.
Enacbibicna ikoha kpacngo numugemba ge kedzac kpema nunumuna
negenna.
2 Ge yoacfu neac yoac faka dindingac modacma forana debesena nga
geac kicngo faka dindingac hembeso.

---

* **16:7:** Anutungo meficnunuu nenang bangecngicngacnec yumia kecma Anutuac kenecyoac debisina, yoac imoc mitikibiu homac fede nga yeng faka imocac negenu ngereeude. (Fingec fingec 9:26, 14:20, 24:48, Mitiyegec, 26:12, 103:22 nga goa homac fede.)

3 Foracngoc, ge tofonac yugucnuma tobangge herena hennegeng an-
nadeu nearu mangana mong mi meficgenade. Enacnango yoac kopoc-
sihagoc mong mi debadeac negenseriai.
4 Ngic goa yeni faka angammemengina hania hania fede, fora. Nga ni
sifu enacbibicgango yoac denec, imoc modacma garengemema yarengic
yeneac sinnu mong mi kenai.
5 Ni serima geac sinnu tima kengha amma hanina mong mi tiposockeec.
6 O Anutu, geng nunumunaac turunga merennennadeac kpacguduae.
Ge kedzacga nearu faima yoacna negenna.
7 Geng yoac dedzege amma imoc modackecnec, wiac imoc bibiagoc
andeac imoc edzacnuyombonggena. Ngicngac neni ngabafocnina yen-
earunac meickema sufunideac geac hoannu hani geng ebicfunac mesin-
ununade. Nga ngaba yenearunac gearu hama marifoigau sufunide.
8 Ge geangga kicga garenggeannec, ge ifi isoc ni garennuma kpegang-
gaac debannu fainuma mesufununa.
9 Ngic goa yeni Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeu kpeto-
tienubeso andae. Nga ngaba yeni kpebucnugecdeac negemma oron-
numa nandae, ge yenearunac mesufununa.
10 Yeni herengina dzegegec yenearu ubamangang mong mi feyemmeu
enacnginango yoackpekpe kpegecde.
11 Yeni hanina modacma kisannuma meficnuma yaguc oronnuma nan-
dae. Yeni kicngina kucgoc nearu fima bangecfu kpefacnubeso andae.
12 Raiong yangtoango wiac kisamma sorienacngo sebia merecgeudeac
ammiande nga raiong kuhagocngo sufu sufuu ngonducnema tomai
feande, yeni ifi isoc andae.
13 O KEBU, ge yacma kemma ngabafocna kicnginau hama yunuma
bangecfu ukuyununa. Ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac
ayemmeande, yeni menugecac dzikacbeanggango kekecna yeneac mar-
iunac mesina.
14 O KEBU, ge geangga maringo bangecngic yenearunac mesinuna.
Bangecngic yeni bangec yomohai kecma imocac wiac mekpedzuc amma
mekecdae, yeni imocac areng. Ge yeneac negemma wiac faina fede,
imocngo herengina mewakeude. Mewakeu medacfocngina yeneng
wiac imoc monggoc nga monggoc mekecma nambaracfocngina yeneac
negemma noboha faigec tarude.
15 Anu ni dindingac kecma kicmesuga hemma gauunac gborima geac
kicsiric hemba gunucnude.

18

Ngictaungo firang anec

Yegecgareng yearu. KEBUNGO kingang ngiha Dawidi ngabafora sasawa
yeneac maringinaunac mesima Sauroac kuc memama yearunac me-
ickeu Dawidingo KEBU yegec yofi heimiec.
1 O KEBU, ge neac kucna, ni geac songo negenduae.
2 KEBU ye neac hoc peperandzi seria, ye amana seria amma neac
yungec yungecngic. Ye Anutuna nga neac hoc peperandzi seria anu ni
yeac hoannu kemma sufuma kecbade. Ye kasona nga ye kuhagoc amma
ebicfunac mesinuu yeac odaseriau kecbade.
3 KEBU eriendzong memini ngereeyombonggede. Ni ye kpacba yeng
ngabafocna yeneac witicfunac mesinuude.

4 Homecac witicngo fusenuu doku tunggbaungngo wegenac hama
memanganenubeso anu kucna kpac anec.
5 Nga homec amaac witicngo fusenuu homecac botacngo sinna hedz-
ickegec.
6 Ni ebicfu kecma Anutunango meficnuudeac kpacbare yeng womongau
tacma ubaudumenna negemma kedzac kpema kiacna negenec.
7 Yeng ngaba anecac bangecngo kockpac amma kpemindzaheu usoc
meu tikiac titiseri yeni dendeng kpegec.
8 Ye samaha singausing hosuc mau gerecngo enarausing erema wiac
dzerecgeu kpac andarec. Hoc gerecyohoagocngo enaraunac ereu
singsararang kpema kenggec.
9 Ye kurumenga kurumenga merarangyunuma hau kundungtoango
hania bageau tarec.
10 Ye kerobing witiau taru imocngo kpegangagoc kpututuckeu haec. Ye
firanggac kpeganga witiau heima sawakebangau haec.
11 Ye kundung mema imocngo kperacemema kiahoeng dzadzungo
bedzoya amma oronggeu imocac manau tarec.
12 Kibikperagingo waraimima hoeng mekperagiyunuu yeni yeac kicfu
kenggec kia nomanggbomea kuneng amma mau hoc gerecyohoagocngo
ifingoc hoeng manaunac maec.
13 Nga nomanggbomeatoa nga hoc gerecyohoagocngo maec,
imocac manaunac KEBUNGO kurumenga kurumenga, imohai tacma
gbumparandang meficgeu haec. Kuctoa minginango yoac deu yeni
enacudumenga negenggec.
14 Ye tebe kperecgema tebemedac isoc kpesaiu ngabafora
singsararang kpegec. Ye piratac kucnginagoc sing edzacyunuma faiu
yeni sing imoc modacma kenggec.
15 O KEBU, geng yoac ngabasiric edeyunuma samacgausing asu fi-
fina kucgoc erema kondungtoa meu dzikeu kperemenga fingectegeru
henggec. Nga bangectoa bangecac titiseri imoc didiu faina henggec.
16 Ye sawau tacma maria sinema menuma doku dzohong keme ke-
meaunac kpedzinuec.
17 Neac ngabangic kuhagoc anu yeng yeac mariunac mesinuu ngic
neac modzongina tiande, yeneac kucngo feracnuecac yeng yenearunac
mesinuec.
18 Naso manganango ebihagoc neac wegenac hau ngabafocna yeneng
kicnau hama namma nubeso anggec KEBUNGO meserinuma mefinuec.
19 Ye neac songo negenecac amma ebicfunac mesinuma sawea homac
meficgenemma hesicnu kemma ihai fainuec.
20 KEBUNGO neac faka dindingac henec, imocacsoc faka gombunga
anenec. Nga marinango faka kongaha angkefaiac ye imocac turunga
merennemma wiac gombunga nenec.
21 Ni Anutu wama faka mangana mong mi amma KEBUAC sing gom-
bunga modacanduaengoc.
22 Yeac dedesiyoac imoc sasawango kicnau feu ni nasosoc hemma yeac
singyoac mong mi ngadehema wayai.
23 Amma ni yeac hehennu kopocsic mong mi meficgeai, kpac. Ni
kopocsic meficgebaiac fagung amma garengemekefai.
24 Nga marinango faka kongaha angkefecac KEBUNGO neac faka
angammeme dindingac hemma gombungaac turunga kpounenec.

25 O Kebu, ngic mongngo yoac modackefu ge yoacga modackecnec,
imoc edzahanade. Nga mong ye kopocsic mong mi meficgeu geng
kopocsic mong mi meficgeannec, imoc edzahana henude.
26 Mong ye uba kongahagoc kefu geng ubaga kongaha, edzahenade.
Nga mong ye fakaya heimeremma mangana modackefu ge ifingoc fak-
aga gombunga heimeremma mangana ammina henude.
27 Geng ngicngac yumia ebicfunac mesiyununade. Nga ngic yenang-
gac negenggec wiac engena ande nga gamea kpac kecma kicngina
miacandae, geng ine yeni memayununade.
28 KEBU Anutunango kundunna meickeu kperagia angkecde. Oc,
gennoc kifana kpedzereckenade.
29 O, ge sing meficgenenna ngabahabu memayunubade. Anutunango
kuc nenu odatoangina membarackema ferahabade.
30 Anutu ye faka angammemea dindingac nga KEBUNGO yoac de-
serima deu fora fingerudenoc. Ngicngac yeneng yeac hoannu hama
sufudacgec yeng kasongina amma mesufuyunuude.
31 KEBU ye mocgungo Anutu fora amma Anutunina mocgungo hoc
peperandzi seria.
32 Ngicngac wamba heigec kemeande, ifi isoc Anutungo kuc heinenu
kemeu sing ebiha kpac meficgenenu gombunga kengkecbade.
33 Yeng hanina mengereu kate yanggac haniherec isoc anu bic
yombong nedzibade. Nga ye tikiu nambadeac kuc nenu naric mi
manuude.
34 Ye marina mengereu dzikacac negen negenggoc anduaeac tebe
seria aiengngo memea, imoc naric taibade.
35 Ge ebicfunac mesinuna imocngo kasona angkecde. Ge mari-
foigango nanggenuna serima namba geng meficnuna ngickuneng anai.
36 Ni tiserima nambadeac geng tumiatoa meficgenenna haninango
mong mi tiposockeec.
37 Amma ni ngabafocna kisangyunuma meficyunuma meman-
ganeyunuba kpac andacgec monggoc dzigeneai.
38 Ni ngic yunuhomeai, yeni haninau makpema monggoc mi yacgec.
39 Geng dzikac kpebadeac kuc heinemma ngabafocna neac bageau
faiyununa mayunuu fegec.
40 Nga ge ngabafocna faka ayemmena yeni ngadengina nearu
meremma wanuma kenggec. Nga ngic yeneng neac modzongina tiu
neng kpetotieyunuba kpac anggec.
41 Yeni memeficac kiacgec nga ebicfunac mesiyunuudeac ngic mong
ine mi tarec. Yeni KEBUNGO meficyunuudeac kiacgec yeng yoacngina
mong mi merenec.
42 Ni kpedzameyunuba yeni sendung firangngo mefiranggeande, ifi
isoc anggec. Ni sinnu goteng isoc meicyunuma ngadeau ukuyunuai.
43 Ngiha ngiha yeneng ngaba anenggec geng imohacnac mesin-
unec. Mesinuma sing meficgenenna bangec monnunac ngicngac yeneac
garengtoa anai. Ni ngicngac areng goa mi negengyunuba yeneng neac
bageu kecma kingang kpenenggec.
44 Ngic yeni siducna negemma yoacna bic tofohogec kuricngic yeneng
hama neac kicfu ngonducnema ewena heigec.
45 Yeni kucngina mau dzonongngina fedeu amangina seria wama
imohacnac mama hagec.

46 KEBU kecde. Neac hoc peperandzi seria, ye kenehebesonga.* Anutu
ebicfunac mesinuec, ye kpac kuneng mibesonga.
47 Anutungo ebicna negemma turunga kpouyemmema ngiha ngiha
neac bageu kecgecdeac faiyunuec.
48 Oc, ye ngabafocna yeneac mariunac mesinuma kicnginau miac-
numa kpac kuneng nenec. Ge yarengic kucnginagoc, yeneac mariunac
mesinunec.
49 Imocac bangec monnunac ngicngac botucnginau namma
afegubade. O KEBU, ni yegec heima geac kpac kuneng heiwayong
memibade.
50 Yeng ngictauya faka ammiu dzikatoau firang angkefude. Ye ngic
meisinggema kerec nadzicmiu yeng yeac ngictau anu yegoc kecma yoac
dedzege anec, imoc modackefude. Yeng Dawidi meisinggema nasoya
nasoya ye nga esangaboforagoc kecde nga kecengkefude.

19

Anutuac marikibi

Yegecgareng yearu. Dawidingo yegec yofi heiec.
1 Anutu ye kuc nga kibikperagiagoc, kurumenga kurumenga yeni
siduc imoc dekperagikecdae nga sawango yeac marikibi deireckeude.
2 Hadzing mongngo hadzing ogea yoac imoc edeu tofocnac mongngo
tofocnac ogea imoc dedekperagi ammiude.
3 Yeni yoacngina ning kpeu yoac mong mi dedae, fora. Ngic mongngo
ubaudumengngina mi negenude.
4 Nga ubaudumengngina imoc sifu bangectoa bangec, imohai
kengkecde. Yeni yoacnginango bangec noboc noboc wisic wisickeau
kendarude. Anutungo kurumenga kurumenga, imohai wenacac
kporucbedzo mong faiu fede.
5 Ye memeturang ngic mongngo memeturang ama manaunac uban-
gerecgoc maande, ifi isoc haude. Wenac ye nedzi nedzi ngic kuhagocngo
firang anudeac sogac sogaigoc nedziande, ifi isoc hama
6 kurumenga kurumenga tegia monnusing erema singa modacma
kemebesonga tegia nobocsing kemeude. Ye gerea yombong anu wiac
mongngo yearu naric mi sufuude.
7 KEBUAC dedeseri imoc gombunga amma ngicngac ubaonganina
heigboriude. Amma KEBUNGO yoac dekperagi nemmeude, imoc fora
yombong amma ngic negen negentegecac obohoande, ye negen neg-
entegec meficgemiude.
8 KEBUAC dederecgeyoac imoc dindingac amma sogac sogai heren-
inau meficgenemmeude. Amma KEBUAC nonoyoac imoc kongaha
amma kicnina mekperagiude.
9 KEBUAC eweheiheigoc kekec imoc kongaha amma feengkefude. Nga
KEBUNGO dederecgeyoac modacnideac faiec, imoc seria amma dindin-
gac.
10 Imoc gol ferahama gol tegeng momoc ferahaude. Amma imoc
kukundzau songea ferahama songea yombong ande. Imoc kukundzau
kpedzucneandimbe, imoc ferahayombonggeude.

---

* **18:46:** Anutungo meficnunuu nenang bangecngicngacnec yumia kecma Anutuac kenecyoac debisina, yoac imoc mitikibiu homac fede nga yeng faka imocac negenu ngereeude. (Fingec fingec 9:26, 14:20, 24:48, Mitiyegec 16:7, 26:12, 103:22 nga goa homac fede.)

11 Dederecgeyoacgango kingang ngicga goroya kpeu ye imoc modack-
efu, imocngo ubangerec wiac engena miude.
12 Ngic yengenaocngoc isingemema kopocsiha naric mi hentegerude,
kpac. Kebu, ge kopocsicna sufu sufuya wana.
13 Ni, kingang ngicgango kopocsicfaka goa yofi negemma mekecbai,
"Faka imoc songea andeac angkecbadenoc." Ni ifi amba geng sinna
hedzickena kopocsicngo mi garennubeso. Ge ifi anna ni kopocsic mong
mi meficgebade nga singyoac kpema faka mangana mi ambade.
14 Nga enacbibicnaunac yoac nga negen negeng herenau fede, imoc
negenna ngereebeso.
O KEBU, gennoc neac hoc peperandzi seria nga ge bummenuma
ebicfunac mesinunec.

20

Ngictau kerec nadzicmiec

Yegecgareng yearu. Dawidingo mitiyegec yofi heiec.
1 KEBUNGO ebicnasou yoacgaac turunga merenggembeso. Yakoboac
Anutu, yeac kpac kunengngo ge onggonggubeso.
2 Yeng womongaunac memefic suegenu Siong tikiunac heimefic
anggema mang anggembeso.
3 Ge sese mema faiannec, yeng imoc sasawa negenu febeso nga
sesegerecga ohoannec, imocac negenu ngereebeso. *Selac*
4 Ge wiac monggac heresongoga anu ye wiac imoc gembeso nga geng
areng sasawa faina yeng imocac fora meficgegembeso.
5 Ge firang andanggac ubangerecac arohoma sogac sogai ambisina.
Nenang Anutuninaac kpacfu firanggac ma kpedzini embeso. KEBUNGO
kpesi kpesiga sasawa negemma foraya meficgebeso.
6 KEBUNGO ngictau meisinggema kerec nadzicmiec, ye ebicfunac
mesiude, imoc yaguc negenduae. Ye kpetiac kurumengaunac yeac
nunumuac turunga meremmima marifoiango faka kucgoc mema ye
ebicfunac mesiu firang anude.
7 Ngic goa yeni dzikacac keretac negenggec wiac engena anu yoac
homac osogecde. Nga goa yeni becosiac negenggec wiac engena anu
yoac homac osogecde. Nga nenang KEBU Anutuninaac kpac kuneng
negenserima negenni wiac engena ande.
8 Yeni kucngina kpac anu fafocnginango heima mayunuude. Nga ne-
nang yacma hongngoc serima nannide.
9 O KEBU, ge ngictau meficgena firang ambeso. Neni kpacguni geng
turunga merennemmena.

21

Ngictaungo firang ande

Yegecgareng yearu. Dawidingo mitiyegec yofi heiec.
1 O KEBU, ge kucgagoc, imocac ngictau ye geac ubangerec negenude.
Nga geng ye meficgekecnecac ye firang amma homac yombong sogaima
kecde.
2 Hereau songo feec, ge imoc meficgemidang nga enacbibihango wiacac
kpesigenu ge imoc sasawa mima mong mi wadang. *Selac*
3 Geng ye heitaima kenecgaac finactoa mima ngictau ira gol tegengo
memea oruhau fainec.

4 Ye kekecac kpesigenu geng kekec mina nasoya nasoya fekengkefude.
5 Nga ge mefickena ye firang amma feracyunuma kuc nga kibikperagi-
toagoc ande. Ge ngickunenggac kuc nga kibikperagi mina ye kunengng-
ina fekefude.
6 O, kenecgango yegoc nasosoc feengkefude. Ge yegoc kecnecac ye
ubangerec negemma sogaima kefude.
7 Ngictau ye KEBU negenserima kecde. Kebu Engenatoango yoac
dedzege amma imoc modacma kecandeac wiac mongngo ngictau meu
goroc goroc naric mi anude.
8 Ge marigango ngabafocga mendangyununade nga marifoigango
ngic geac modzongina tiande, yeni meyunuude.
9 Ge didiu fingectegecnade, naso imohai ngaba yeni ngic gerecfu man-
ganeandae, ifi isoc kecgec gerecgango yonohoude. KEBUNGO herebu
amma gbokoyunuu gerecngo yonohou kpac anggecde.
10 Ge yeneac esafocngina kpetotieyunuma bangecfunac meicyu-
nunade. Amma ge yeneac gborifocngina ngic medacfocngina botucng-
inaunac meicyununa kpac anggecde.
11 Yeni mangana arenggema gubeso amma ge tobanggugecdeac sing
mengeregecdeu uangina imoc naric mi fingerude.
12 Ge tebega kicnginau kpesaina yeni dzigenema ngadeguma wor-
agecde.
13 O KEBU kuctoagagoc, neni afeguma kuctoaga afehema yegec
heinide.

22

Ge nocac wanudang

Yegecgareng yearu. Yegec yomoc yegec mong kpara Asoacac kebeseac,
imocac uba modacma heibesonga. Dawidingo mitiyegec yofi heiec.
1 Anutuna, Anutuna, ge ngadenuma wanudang, imoc naric mi ande.
Ge neac hereau yombong kecma ebicfunac mi mesinunec, imoc mi
ngereede. Ni asoring anenu kiacba ge nocac hereau namma yoacna mi
negennec, ifi isoc ande.
2 O Anutuna, ni hadzing tofocnac kiacba turunga mi merennennec, ni
waickema mong mi kecbade.
3 Ge kpetiac, imoc fora. Israe neneng eriendzong megenni, imocngo
ngictau tatacga anude.
4 Bangecfocnina yeni warac negenseriguma kecgec. O, yeneng ne-
genserigugec geng ebicfunac mesiyununec.
5 Yeni kpacgugec geng ebicfunac mesiyununec. Yeni negenseriguma
seria nanggec ubangina kuha mi maec.
6 Anu ni ngic kpac, ni gususac. Ngic yeneng desofoc anenggec ngicngac
yeni neac modzongina tide.
7 Ngicngac sasawa yeni nemma detenic anemma nedzarang sinen-
emma orucngina kpatitickenemma yofi dedae,
8 “Ge ebicga KEBUAC mariu fainecac yeng ebicfunac mesigubeso. Ye
geac songo negendeac ebicfunac mesigubeso.”
9 KEBU gennoc nonggo heremanaunac menuna fingecma sabacfu
nenggacnaac namu nema febareng geng garennumana ruaegoc fekefai.
10 Ni fingeraiunacngoc geac hoannu fainugec geac anai. Ni nonggo
heremanau tacbareng kecma yaguc ge Anutuna kecnec.

11 Ebicngo mewegenenuu mongngo mi meficnuudeac geng neac
hereau mi kecbesena.
12 Burumaka ngiwa homacngo oronnuma nandae. Basanggac buru-
maka ngiwa kucnginagocngo oronnuma nandae.
13 Yeni mewegenenuma enacngina anggedae. Raiong yangtoa soring-
ina nga enacnginango wiac mong merecgegecdeac kucgoc yombong
arohoandae, yeni ifi isoc andae.
14 Ngicngac yeneng doku bokonnunac kpakeandae, yeni ifi isoc ni kpak-
enugec kerengaiba sicna dzuhura sasawa fotockedacdac. Ni ubaherena
kendokereha isoc amma herena manau sisingaima doku doku ande.
15 Enang dzame dzameaac noboha kerenga fede, ni ifi isoc gbanggema
kucna dzikema kpac andac. Nedzarannango kerengaima dumbennau
mendanggeu ge homecac sendunnu fainuna feduae.
16 Kasi yeneng oronnuma sinna tidzickecdae nga yarengic habungi-
nagoc yeneng oronnuma nangkecdae. Yeni hanimarina nendanggedau.
17 Sicna sasawa fingectegeru ni imoc osobadeacsoc anduae. Nga ngicn-
gac yeneng kic nearu fiyombonggema ni ifi nemma negenggec ngereede.
18 Yeni wambana botucnginau mederema ngakpina merang meudeac
kpeing kpedae.

19 O KEBU, ge neac hereau mi kecna. O, neac memeficngic, ge bic hama
meficnuna.
20 Ge hama dzikacac beang, imohacnac mesinuna nga kekecna kasi
yeneac kucfunac meickena.
21 Ge raiong yangtoaac enacfunac mesinuna. O, geng kpacna
negemma ubaongana ubaebicgoc kecde, imoc kate burumakaac baic-
funac onggonggenecac
22 ni munafocna geac kpac kuneng dekperagiyemmema kpebung
botucnginau namma ge eriendzong megembade.

23 Ngicngac KEBU ewea heiandae, ngeni ye eriendzong memibisia.
Nga Yakoboac gboricfora sasawa, ngeni ye afehebisia. Nga Israeac
gboricfora sasawa, ngeni hemma yeac negenggec engena andeac kicng-
ina yearu fima afehema nambisia.
24 Ye ngic kpendzengagoc hemma kpendzengtoaac amma ye mi ngade-
heec nga ubango mi waec. Ye kicmesuya yearunac mi mesufuec nga
kiaru yeng kiara negenec.
25 Geng oyang boyang ubanau faina ni habutoa yeneac botucfu
namma ge eriendzong megembade. Nga ngic geac ewega heiandae,
yeneac kicfu namma dedeserinaac turung kpoudacbade.

26 Ngicngac makpekpea yeni nema gebecyunuude nga ngicngac KEBU
hofocandae, yeneng ye dengeregecde. O, ngeni herengina nasoya na-
soya fekecbeso.
27 Bangec tegiaunac ngiha ngiha yeneng yeac negemma ubangina
dzigeneu KEBUARU kenggecde. Nga ngiha ngiha yeni sasawango toso-
focnginagoc hama yeac kicfu ngonducnema numumigecde.
28 KEBU, kuc minginango bangec monnunac ngicngac
garengyunuude.

29 O, bangecac ngicngac yeni yenanggac ngenggec wiac engena ande,
yeni sasawango yeac kicfu ngonducnegecde. Yeni sasawango yeac kicfu
ngonducnema bangecfu sendunnu kenggecde. Ngic yeni kekecngina

garenggegecdeacsoc mi amma homedacgecde, yeni yeac kicfu ngonducnegecde.
30 Bangecfocngina ngade hagecde, yeneng kingang kpemigecde. Ngicareng ngade fingecgecde, yenemma Kebuac kpacsiduc dekperagiyemmegec negenggecde.
31 Yeneng yeac fakaya dindingac, imoc ngicngac areng ngade fingecgecde, yeni edeyunugecde. Ye uaya ifi mesiec, imoc edeyunugecde.

23

Ramagareng gombunga
Dawidingo mitiyegec yofi heiec.
1 KEBU ye neac gareng. Ramagarengngo ramafora garengyunuande, ye ifi isoc nenggareng anenu wiac monggac naric mi obohobade.
2 Ye maneng kpindzing sabayagoc fede, ihai fainuu febade nga doku tegiau hesicnuu ruaegoc kecnegeng ambade.
3 Ye ubaongana mengerema kuc gboria monggoc nenude. Amma ye yengena kparaac amma sing dindingacfu hesicnuu imohai kengkecbade.
4 Nga ni homecac kperemennu kemema kundung kundunnu kembadeu wiac mangana fingeru imocngo kengec naric mi meficgenenude, nocac Kebu gennoc nigoc kecnec. Geac dzikac nga yasungo meserinuecde.
5 Ge ngabafocna kicnginau yombong yakana mengerena neba kerecdokungo orucnau nadzicnenna sebinango ireckeude. Ge neac kpakenec mewakeyombonggena tosea ngadeau maude.
6 Ge faka gombunga anennade. Foracngoc, geng yoac dedzege amma imoc modackecnec nga fakaga imocngo hesicnuma kekecnaac uameme sasawau hesicnunadengoc.
Nga ni KEBUAC amau erema ihai nasoya nasoya kecengkecbade.

24

Kuc nga kibikperagiaac ngictau
Dawidingo mitiyegec yofi heiec.
1 Bangeha bangeha nga wiac sasawa bangecfu fede, imoc KEBUAC. Bangectoa bangec nga ngiha ngiha imocac witiau kecdae, yeni sasawa yeac.
2 Yennoc bangec meficgema imoc kondungdoku nga dokutoa witinginau faiu seria fede.
3 Ngic merang KEBUAC tikiu naric enude nga merang yeac ama kpetiacfu naric nanude?
4 Mong ye maria nga herea kongaha kecande nga nemuonga mi afeheude amma ikoc mi amma yoac mong mi deserima deude,
5 ye ifi kecmanu KEBUNGO ye keneheu Anutu ebicfunac mesimesi minginango ye ngic dindingac demiude.
6 Ngicareng Anutu hofocandae, yeni siricngina ifi. Yeni Yakoboac Anutu, yeac kicfu nambeso ayemmede. *Selac*
7 Nagutoa ngeni hereema witigec. Nagu feengkecdae, ngeni kuc nga kibikperagiaac ngictaungo ereudeac hereema kunengngoc witigec.
8 Nga kuc nga kibikperagiaac ngictau imoc merac? Ye KEBU kuctoa mingina amma KEBU yennoc dzikacfu firang angkecde.

9 Nagutoa ngeni hereema witigec. Nagu feengkecdae, ngeni kuc nga
kibikperagiaac ngictaungo ereudeac hereema kunengngoc witigec.
10 Nga kuc nga kibikperagiaac ngictau imoc merac? Ye KEBU wasai
habuya habuya yeneac kunengngina, yennoc kuc nga kibikperagiaac
ngictau. *Selac*

25

Ge kopocsicna nigecgubeso
Dawidingo yegec yofi heiec.

1 OKEBUNA, ubaongana miacma gearu faiba hade.
2 O Anutuna, ni negenseriguma kecduae. Ngic yeneng game kpekpeu
fainubauac geng kpae heiyemmebesena. Ngabafocna yeneng ebicnaac
sogaima dedzomoc anembauac kpae heiyemmebesena.
3 Oc, ngic mong ye ge negensingguma tomai kefu yeneng desofoc
ammibauac kpae heiyemmebesena. Nga ngicngac goa ikoc ayem-
megecdeac areng faiandae, yeni ine game kpekpeu faiyunubesena.
4 O KEBU, ge singga edzacnuma hanisingga kpounenna.
5 Anutu ge neac ebicfunac mesi mesingic. Ge imocac yoacga forau
hesicnuma faka fora edekpou anenna. Ni asoac kemma marai geac
tomai kecduae.
6 O KEBU, ge wosoefacgagoc nga geng yoac dedzege amma imoc
modackecnec, imocnoc hanac hanaheaunacngoc feec amma fehakecde,
imoc negensina.
7 O KEBU, ge gombunga. Amma yoac dedzege amma imoc modack-
ecnec, imocac neac negenna febeso. Ni ngicmedac kecma singyoac
kpekecma kopocsic meficgeai, ge imoc ine mi negenna febeso.
8 KEBU ye gombunga, ye dindingac yombong. Ye imocac ngicngac
kopocsicgoc kecdae, yeni yengena sing edekpou ayemmeude.
9 Ye ngicngac yumia faka dindingac modacma hesicyunuma yengena
sing edekpou ayemmeude.
10 Ngicngac KEBUAC dzadzahac nga dedekperagiyoac modacandae,
yeni KEBU hemma yofi negenggecde, ye yoac modac modac Kebu.
Amma ye yoac dedzege amma imoc modackefude.
11 O KEBU, ni kopocsic ebira yombong meficgeaiac kpac kunenggaac
amma imoc sifu wana.
12 Ngic mong ye KEBUAC ewea heikecde, ngic ifia ye merac? KEBUNGO
yenoc sing edekpou ammiu ngic ye sing imoc meisinggema modacbeso.
13 Amma ngic imoc ye kekeha ngereeu wiac monggac mi obohoude
nga yeac esamedacfora yeni maridzoming dema bangec mema mingina
anggecde.
14 Nga ngic KEBUAC ewea heikecdae, yeneng yeac ogofora anggecde.
Ye yengena dzadzahac dekperagiyemmeu yeni imoc negentegecgecde.
15 KEBUNGO hanina uficfunac mesiudeac meficnuudeac negeung
amma kicna nasosoc yearu fikecbade.
16 KEBU, ni tembucna amma ebicgoc kecduaeac neacnec wosoefac
anemma dzigenema nearu monggoc hana.
17 Ni ebicna herenau fede, imoc monggoc yadide. Ge ubaebicfunac
mesinuma ebicna sasawa meickena.
18 Ge kpendzenna nga hereebicna negensima kopocsicna wadacna.

19 Neac ngabangic yeni homac amma yeni ngabatoanginangoc amma
ngadenuandae, imoc negensina.
20 O, ni geac hoannu hama sufubadeac kekecna onggonggema ebicfunac
mesinuna. Nga ngic yeneng desofoc anembauac ge kpae heiyemmebe-
sena.
21 Ni geac tomai kecduaeac dindingac kecma kopocsic mong mi meficge-
anduae amma ikoc nga hamangecna kpac kecanduaeac faka imocngo
onggonnubeso.
22 O Anutu, ge Israe ngicngac bummenunuma ebicfunac mesin-
unudacna.

26

Ge yoacfu neac yoac dena

Dawidingo yegec yofi heiec.

1 O KEBU, ni dindingac kecma kopocsic mong mi meficgeaiac nangge-
nuna yoacfu firang ambesare. Ni seria namma KEBU negenserima
kecanduae.
2 O KEBU, geng faitobannu fainuma kekecna isinggema ubaherena
ifingoc isinggema henna.
3 Ge yoac dedzege amma imoc modackecnec, imoc hemma geac yoac
tofohoma kecbade.
4 Ni ikocngic yenigoc naric mi kecbade nga ngic manganangina gom-
bunga bageau mesufuandae, yenigoc naric mi kecbade.
5 Ni yarengic yenigoc naric mi kecbade nga ngic Anutu ngadehema
mangana megecdeac ayemmeande, yenigoc naric mi tacbade.
6 O KEBU, ni kopocsic mong mi meficgema marina dzuacba kongac
kpeu arataga wegenacfu yerecgebade.
7 Ni ubana miacma ubangerec megemma kucfakaga wiac engena
negemma dekperagiba negenggecde.
8 O KEBU, ge amagerecgau kuc nga kibikperagigagoc kecnec, ama
imocac songo negenduae.
9 Ge kopocsicmeme meicyununade, naso imohai ni yenigoc mi me-
icnuna. Nga ngic goa yeneng ngicngac ogofocngina yeneac sac het-
inggegecdeac ayemmeande, ge meicyunuma neac kekec yenigoc mi
meickebesena.
10 Ngic imoc yeni maringinau yarefaka anggecdeac wiac megecde nga
marifoinginau hiedzo mema benukerere faka megec wakeude.
11 Ni neannaoc dindingac kecma kopocsic mong mi meficgekefai. Ge
imocac wosoefac anemma ebicfunac mesinuna.
12 Haninango bangec sorongau tima nambade nga habutoa yeneac
kicfu KEBU kenehebade.*

27

Kebu ye kperagi nga memefic

Dawidingo yegec yofi heiec.

1 KEBU ye neac kperagi nga memengerec, ni wiac monggac kengec
naric mi ambade. Ye sufu sufuamana amma ye kekecna onggonggema
kecdeac monggac kengec mi ambade.

---

* **26:12:** Anutungo meficnunuu nenang bangecngicngacnec yumia kecma Anutuac kenecyoac debisina, yoac imoc mitikibiu homac fede nga yeng faka imocac negenu ngereeude. (Fingec fingec 9:26, 14:20, 24:48, Mitiyegec 16:7, 26:12, 103:22 nga goa homac fede.)

2 Yarengic yeneng wegenac hama gbokocnubesonga andae amma
ngabafocna ogofocnginagoc wegenac hama tifainggema mayunuude.
3 Wasai ngic habutoagoc hama nugecdeac bedzongina mema oron-
nugecdeu ni naric mi kengecnuude. Yeni nugecdeac dzikac kpegecdeu
ni negengyohocna kpac kecma seria nambade.
4 Ni wiac mocgu imocac KEBU numumima dekpesi ammima imoc
hofockecduae, imoc yofi, ni KEBUAC amau nasosoc tacyac amba kekec-
nasona wisickebeso. Ni yeac siriha gombunga yombong, imoc hemma
yeac womonnu ye hembadeac anende.
5 Ye ebicnasou yengena oda manau onggonnuude. Ye
kporucbedzoyau mesufunuma wi hoc peperandzi seriau fainuu
gombunga kecbade.
6 Ye orucna miaru ngabafocna oronnudae, yeni feracyunuma wi namma
yenembade. Ni sogaima ubangerec negemma Anutu womongau sese
faimima sogac sogaiac yegec heima KEBU yaiyo kpemibade.
7 O KEBU, ni kunengngoc kiacba ge negennemma neac ubaga manga-
neu turunga merennenna.
8 Geng yofi denec, “Ge neac kicmesu hennadeac anggembeso.” Ge ifi
dena herenango meremma dede, “O KEBU, ni geac kicmesuga hembeso
anende.”
9 O Anutu, ge ebicfunac mesinunade nga ni geac kingang ngicga. Ge
kicmesuga nearunac mi mesufuna nga ngaba amma mi meicnuna. Ge
meficnukecnecac mi ukununa. Ge ni mi ngadenuma wanuna.
10 Nonggo manna yereng ngadenuma wanuec KEBUNGO ine heitainuma
nenggareng anenude.
11 O KEBU, ngabafocna memanubeso ayemmedeac singga kpounemma
sing sorongau hesicnuma kenna.
12 Ngic goa yeni enacnginaunac yareasu ereande, yeni yoacfu yacma
neac yoac ikoha degecde. Ge yeneac songo mi modacna nga yeneac
mariu mi fainuna.
13 Ni ngicngac gbori kecdae, yeneac bangecfu KEBUAC kekec nga angam-
meme gombunga hembade, imoc negensinggeduae.
14 Ge KEBUAC tomai kecma seria nambesena. Heregango efaima
kucgoc ambeso. Oc, ge KEBUAC tomai kecbesena.

28

Neac peperandzi seria

Dawidingo yegec yofi heiec.

1 O KEBU, ge neac hoc peperandzi seria, ni kpacguduae. Ge kedzacga
mi kpefonggena. Ge yoacga waickenadeu ni ngic homecamau kendae,
yeni isoc ambade.
2 Ni kpesi kpesi gearu hama kiacba ge ubaudumenna negenna.
Ni kicna kpetiac womonggaugeng fima marina miacba geng mefic-
nunadeac numubade.
3 Ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande nga
yarengic amma ngic enacnginango ruae dema herenginango ine to-
bangyunugecdeac mangana arenggeandae, meicyununade, imohai ni
yenigoc mi meicnuna.
4 Yeni fakangina mangana anggec nga megec, imocac turunga
merengyemmena. Nga yeni mangana maringinango megec, ge imocac
siricfu turunga yemmena.

5 KEBUNGO ua mekecde nga mariango wiac meficgekecde, yeni imoc
hemma wama mi negensiandaeac yeng kpedzameyunuma monggoc mi
nanggeyunuude.
6 KEBUNGO neac kiac udumeng negendacac kenehebade.*
7 KEBU ye kucna nga kasona anu herenango ye negenserima kefude.
Ye meficnuu herenango sogaiu ubangerecac yegec heimibade.
8 KEBU ye ngicngacfora yeneac kucngina. Ye ngiha meisinggema kerec
nadzimima yeac sufu sufuamea amma ebicfunac mesiude.
9 O, ge ngicngacfocga ebicfunac mesiyununa amma maridzoming
ngicngacfocga andae, yeni kenecyunuma yenenggareng ayemmema
nasoya nasoya tofohoyunubesena.

29

Anutuac kpakpac didiu fingecde

Dawidingo yegec yofi heiec.
1 O, anutu hania hania yeneac medacfocngina kucnginagoc kuru-
mennu kecdae, ngeni KEBU eriendzong memibisia. Amma ngeni KE-
BUAC kuc kibikperagiagoc negensima eweheihei ammibisia.
2 Ngeni KEBUAC kpara eweheiheigoc heiwayong memibisia. KEBU ye
kpetiac, imocac ngeni ngonducnema numumibisia.
3 KEBUAC ubaudumeng imoc doku witinginau fingerude. Anutu
kuc nga kibikperagia minginango kondungtoa witiau gbururung amma
heiude.
4 KEBUAC ubaudumeng imoc kuhagoc yombong. KEBUAC ubaudu-
meng imoc ngictauac ubaudumeng ande.
5 KEBUAC ubaudumengngo yomondzoc ic kpetackeude. KEBUNGO
Rebanong bangecac yomondzoc ic kpedzameyunuude.
6 Yeng Rebanong bangec yoac edeu ye burumaka medaha isoc yuude
nga Siriong bangec ye burumaka ngiwa isoc yuude.
7 KEBUAC ubaudumengngo gerecborang meficgema ukuyunuu
singsararang kpegecde.
8 KEBUAC ubaudumengngo bangec kisiu fingeru imocngo dzonoma
fedeude. KEBUNGO Kadesi bangec kisi kpemindzaheude.
9 KEBUAC ubaudumengngo kateburumaka yoac edeyunuu medacfocng-
ina fingecgecde. Yeng ic maria kpemoronggedarude. Yeac womonnu
yofi dema arohodacgecde, “KEBU eweheiheiagoc dengereni.”
10 KEBUNGO ngictau tatahau dokutunggbaung witiau tacde. Ye ngic-
tau tatacfu tacma ngictau nasosoc kecengkefude.
11 KEBUNGO ngicngacfora kuc nemmema kenecnunuu ruaegoc
kecbisina.

30

Kebu ye gombunga

Dawidingo womong desi desinasoac mitiyegec yofi heiec.
1 KEBU ge keme kemeaunac tainuna ereduaac afegubade. Geng
ngabafocna kpae heiyemmena yeneng neac amma ubangerec mi
meficgebisia.

---

* **28:6:** Anutungo meficnunuu nenang bangecngicngacnec yumia kecma Anutuac kenecyoac debisina, yoac imoc mitikibiu homac fede nga yeng faka imocac negenu ngereeude. (Fingec fingec 9:26, 14:20, 24:48, Mitiyegec 16:7, 26:12, 103:22 nga goa homac fede.)

2 O KEBU, Anutuna, ni gearu memeficac kiacma numuba geng mengere-
nunec.
3 O KEBU, ge homec amaunac menunec. Nga tennu keme kemeac
arennu tacbareng geng menuma kekecna homecfu kemegecde, yeneac
arennunac mesinunec.
4 O, KEBUAC ngicngac kpetiac, ngeni ye dengerema yegec heibisia.
Ngeni yeac kpara kpetiac heiwayong memibisia.
5 Ye ngabaya naso wegenanec mekefude nga fakaya gombunga imoc
kekecninau sasawa fekefudengoc. Ge tofocnac kiacade nga asoac sogac
sogai meficgenade.
6 Ni naric kecma wiac monggac mi obohoai, imohai yofi deai, "Ni seria
nanduaeac wiac mongngo nuu goroc goroc naric mi ambade."
7 Nga ge kicga nearu sufuna ine kengecngo memanuec. O KEBU,
gennoc faka gombunga anemma tatacnau fainuna tiki seria isoc seria
yombong nanai.
8 O KEBU, ni kpacguma kpesi kpesi amba negennennadeac yofi numu-
genai,
9 "KEBU, ni homema homecamau kemebadeu wiac mong naric mi
gembac. Bangecac sendungngo ge naric mi dengereguude nga ge yoac
modac modac Kebu, imoc naric mi dekperagiude.
10 O KEBU, geng negennemma ubamangang anenna, o KEBU, ge mefic-
nuna."
11 Geng ubaebicna heimerenna yegec fededuae nga songgonggac
wamba heikefai, ge imoc meickema sogac sogaiac wamba heinenna
kemeec.
12 Ge ifi anna ni waicke monggoc mi kecbade. Herenango yegec
heima eweheiheigoc afegubade, o KEBU, Anutuna, ni nasoya nasoya ge
eriendzong megembade.

31

Ruae meficgenide

Yegecgareng yearu. Dawidingo yegec yofi heiec.

1 O KEBU, ni gearu hama sufubeso anduae. Ngicngac yeneng game
kpekpeu fainubauac kpae heiyemmedacna. Ge dindingac, imocac ebic-
funac mesinuna.
2 Ge kedzacga nearu faima nearu bic hama ebicfunac mesinuna. Ge
neac hoc peperandzi seria anna imohai hama sufubade. Ge amana seria
amma ebicfunac mesinubesena.
3 Foranoc, ge neac hoc peperandzi nga amana seria. Ge kpac kunenggaac amma hesicnuma singga edzacnuna.
4 Ge neac sufu sufuama annecac ngic yeni ufic sufu sufuu faigec
mendannuu, geng imohacnac yungecnuna.
5 Ni asuna marigau faiduae. O KEBU, yoac modac modac Anutuna,
geng bummenuma ebicfunac mesinunec.
6 Ngicngac yeneng nemuonga ikocnginagoc hoangyunuma eweheihei ayemmeandae, ni ine yeni ubango wayunuma KEBU negenserima kecbade.
7 Geng kpendzenna hengkecnec nga geng yoac dedzege amma imoc
modackecnec, imocac ubangerec negemma sogaibade.
8 Ge ngabafocna yeneac mariu mi fainuma sawea homac meficge-
nenna haninango naric tima nambade.

9 O KEBU, ni ubaebicgoc kecduaeac amma ge neac ubaga manganeu. Ni ubahodunnagoc kecba kicna ngopic ande nga ongasebinango
undzang kpema kecduae.
10 Kekecna ubahodunggoc kefai nga asoringa anenu kifana kengkefec.
Ni ngicngac memanganeyunukefaiac amma kucna kpac anu sicnango
kucmama amma kpac ambeso ande.
11 Ngabafocna sasawa yeneng desofoc anenggecde. Nga ngicngac
nigoc wegenac kecandae, yeni neac modzongina tiu wanugec ogofocna
yeneng sinnu meficnuma nemma woragecde.
12 Ngic ogofocngina homegec ngicngac yeneng yeneac nigecyunuande,
yeni ifi isoc neac nigecyunuec. Enang mong tohou ngic yeneng imoc
ukuandae, ni ifi isoc anduae.
13 Ngicngac homacngo neac dengunuc kpengunuc anengkecdae imoc
negenduae. Ni noboc noboc kemma kengectoa amma kpidohoba yeni
nugecdeac yoac dedzege amma kpebucnugecdeac yoac dzegedae.

14 O KEBU, ni negenseriguma yoac yofi deba, “Ge Anutuna.”

15 Neac naso imoc geac mariu fede. Ge ngabafocna nukporac anendae,
yeneac mariunac mesinuna.

16 Ni geac kingang ngicga, imocac kicmesugango nerarannuna. Geng
yoac dedzege amma imoc modackecnecac ebicfunac mesinuna.
17 O KEBU, ni kpacguduaeac negennnenna. Ngaba yeneng game
kpekpeu fainubauac ge kpae heiyemmena. Ngic Anutu ngadehema
mangana megecdeac ayemmeande, yeni ine game kpekpeu
faiyunubesonga nga yeni yoacngina kpac amma homecamau
kemebisia.
18 Nga ngicngac enacbibicnginango ikoc angandae, ge yeneac enac
medzickena. Ngic yeni yenanaggac negenggec engena anu ngic ogofocngina dindinga ngadeyunuma yeneac ubakpekpeyoac deandae, ge ngic
imoc yeneac enac medzickena.

19 Ngicngac ge eweheihei anggendae, yeni gombungagango
garengyunuannec. Nga ngicngac neneng geac hoannu hama sufuni
geng ngicngac sasawa yeneac kicfu gombungaga meficnununade,
fakaga gombunga imoc homac yombong kpac.

20 Ge kasonina anna ngicngac yeneng memanganenunugecdeac
arenggegec geng mesufununuannec. Ge kasonina amma hoangnununa
ngic mangana yeneac yoac manganango naric mi memanganenunuude.
21 KEBU kenehebesonga. Ngaba yeneng taongtoa hedzickeandae, yeni ifi
isoc sinna hedzikegec imohai Kebu yoac dedzege amma imoc modackecde, yeng wiac engena mema garennuec.
22 Foracngoc, ni kengec amma yofi deai, “Yeni kicgaunac meicnuma
hereau fainugec.” Nga ni kpesi kpesi amma meficnunadeac kiacba
gennoc kiacna negennec.

23 KEBUAC kpetiac ngicngac sasawa, ngeni ye songogoc hoanggebisia.
Yeng ngicngac yeac yoac modacandae, yeni onggongyunuude.
Ngic yeni yenanggac negenggec wiac engena anu angammeme hania
hania angandae, imohai yeng turunga mangana efea kpac merengyemmeude.
24 KEBUAC tomai kecandae, ngeni herengina meserima serima nandacbisia.

32

Kopocsic defic deficge

Yegec yomoc masiki uba modacma heibesonga. Dawidingo yegec yofi heiec.

1 Ngic mong ye singyoac kpeu Kebungo ebiha wamima kopocsihaac ebic semeec, ye kenehagoc.

2 Ngic mong ye ngicngac ogofora memanganeyunuu KEBUNGO kopocsiha wau kpac andac deande nga ngic mong ye asuyau ikoc mong mi fede, ngic imoc ye kenehagoc.

3 Ni kopocsicna mi deficgema waba feu asoacnac kemma marai asoringa anenu mi wisickemanu kecbare sebina kpac ambeso anec. Wenac nasou wiac kerenga amma moronggeande, ni kucna ifi isoc kpac anec.

4 Ge marigango hadzing toforec merandzinukecnecac wenacngo kpeu bangec gbanggeande, kucna ifi isoc gbanggema kpac ambeso anec. *Selac*

5 Anu ni kopocsicna gearu deficgeai. Ni kopocsicna mi semema yofi deai, “Ni singyoac kpekefai, imoc KEBUARU deficgebade.” ifi deba geng kopocsicna wama ubamanganna meickena kpac anec. *Selac*

6 Anutuac enac tofoc tofohongic yeni ebic fingecyemmeu yeneng gearu numubisia. Numugec ebic kuneng me doku tunggbaungngo naric mi kpesereyunuude.

7 Ge neac sufu sufuama. Ebicngo memanubeso anu geng onggonnuna ebicngo naric mi memanganenuu geng sogac sogaiac aro kunengngo oronnunade. *Selac*

8 KEBUNGO deec, “Ge singga tinade, imoc edekpou anggemba, imoc modacbesena. Kicnango modacguma dederecgeyoac anggembade.

9 Becosic nga donggi yeni negen negengngina kpac kecdae. Ge yeni isoc mi ambesena. Yeni dumbengnginau witic kpena kemeu, imohai yoacga modacgecde nga witiha kpacngo geac wegenac naric mi hagecde.”

10 Ngicngac Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, yeni ebic homac meficgema mayunuude. Nga ngicngac yeni KEBU negenserima kecgec KEBUNGO yoac dedzege amma imoc modarude. Nga yeac faka imocngo orongyunuude.

11 O ngicngac dindingac, ngeni sasawango sogaima KEBU dengerebisia. Ngicwiac herenginau ikoc nga hamangec mong mi fede, ngeni sasawango sogaima dendzerenggema arohobisia.

33

Dedengerecac yegec gboria

1 O ngicngac dindingac, ngeni KEBUAC amma sogaibisia. Ngicngac ngeni ikoc nga hamangecngina kpac kecdae, ngeni ye eriendzong memigec ngereede.

2 Ngeni kurerengo KEBU dengerema gita witiha 10 kpema yeac musi gombunga kpebisia.

3 Ngeni yeac yegec gboria heimibisia. Ngeni gita mengerema kpegec musi gombunga fingeru dendzerenggema yegec heibisia.

4 KEBUAC yoacfu ikoc nga hamangec mong mi fede, kpac. Ye yoac dema imoc modacma uaya sasawa mekecma mesiude.

5 KEBUNGO dindingac kekec nga sing dindingac modac modac fakaac
songo negenude. KEBUNGO yoac dedzege amma imoc modackecde,
yeac faka imocngo bangec sokoma fede.
6 KEBUNGO yoac dema kurumenga kurumenga meficyunuec. Ye
enacasuyango wenac nga afo amma asomeng habutoanginagoc mefi-
cyunuec.
7 Ngicngac yeni doku kirunnu faiandae, yeng ifi isoc kondunggac doku
kpedzucyunuu mocgu anggec amma kondung keme kemea dokungi-
nagoc amangina mengerema tatacnginau faiyunuec.
8 Bangectoa bangecngo KEBU ewea heimibeso nga bangectoa bange-
cac ngicngac, ngeni sasawango hemma yeac negenggec engena ambeso.
9 Yeng yoac enacngo deu wiac imoc fingerec. Nga fingecgec deu
imohaingoc wiac sasawa fingecdacma seria feec.
10 Bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yeneng negen
negengngina arenggegec KEBUNGO imoc meu kemma kpac anude. Nga
ngiha ngiha yeneng ua mong mebesonga arenggegec yeng singngina
hedzickeu imoc naric mi megecde.
11 Nga KEBUNGO wiac mong mebesonga negenude, wiac imocngo na-
sosoc fefeseri feengkefude. Yeac hereaac negen negeng, imongo fingec-
sahenina fekecdesoc, imohai feengkefude.
12 Bangecareng mong yeni Anutungina KEBU yeni kenecnginagoc. Ye
yengena areng meisingyunuu yeac maridzoming areng anggec.
13 KEBUNGO kurumennunac kiwa fiu mau bangecngicngac sasawa
yenendarude.
14 Ye ngictau tatahau tacma kiwa bangecac ngicngac yenearu fima
nenendacma
15 ngicngac neneac woubocninaac siriha dema meficgedaru faka
angammemenina sasawa hennegeng anude.
16 Ngictau ye yengena wasai ngichabu yeneac kucfu dzikacfu firang
naric mi anude nga wasaingic ye yengena kucfu ngaba yeneac mariunac
naric mi woraude.
17 Dzikacac becosicac kucfu dzikacfu firang angandae anu negen
negeng imocngo fora mi ande. Nga becosic kuctoanginagocngo ngaba
yeneac mariunac naric mi mesiyunugecde.
18 Foracngoc, ngicngac yeneng KEBUAC ewea heiandae, Kebungo yeni
kiwango yenenude. Yeng yoac dedzege amma imoc modackefude nga
ngicngac yeneng imoc negensima fora fingerudeac tomai kecandae, ye
kiwango yeninoc yenenude.
19 Yeng yenenggareng ayemmema homecfunac mesiyunuude. Ye bodi
nasou yakaac garengyunuu kecgecde.
20 KEBU ye memefic nga kasonina nga wiac fingerudeac ubaongani-
nango yeac tomai kecde.
21 Neni yeac kpara kpetiac negenserima kecnideac hereninango yearu
sogaima kecde.
22 O KEBU, geng yoac dedzege amma imoc modackecnecac hoannunube-
sena. Neni ge negensingguma tomai kecni fora fingecbeso.

34

Ebicfunac mesiec

Dawidingo Abimerecac kicfu fingecma ikoc amma uba sufu sufungic

isoc anu Abimerecngo ye kporaru mama worama yegec yofi heiec.
1 Ni nasosoc KEBU keneheba,* yeac dedengerecngo neac enacbibicfu
nasosoc fekefude.
2 Ubaonganango KEBUAC negenu wiac engena anu ye dengereba.
Ngicngac makpekpea yeneng imoc negemma sogaibisia.
3 O, ngeni nigoc KEBU kpac kuneng mima nenahafoc yeac kpac kuneng
heiwayong memini.
4 Ni KEBUNGO meficnuudeac ye hofocba yeng kengecna meickema
ebicfunac mesinuec.
5 Ngicngac neni kicnina yearu fini sogac sogaiac kperagingo kicmesun-
ina mekperagiu kperagigoc annide nga kicmesunina gameagoc amma
sacsac naric mi kpeude.
6 Ni ngic makpekpeango kiacba KEBUNGO neac kpakpac negemma
ebicfunac mesinudarec.
7 Ngicngac neneng Anutuac eweheiheigoc kecni KEBUAC angerongo
ebicfunac mesinunuudeac nenigoc kecma oronnunuude.
8 KEBU gombunga, ngeni imocnoc nehemma kicnginango hembisia.
Ngic mong ye yeac hoannu kemma sufuma kecande, ye sogac sogaigoc
kefude.
9 KEBU eweheihei ammiandae, yeni wiac monggac naric mi obo-
hogecde. Imocac ngicngacfora kpetiac kecdae, ngeni ye eweheimima
kecbisia.
10 Raiong yang gboria yeni yaka hofocma herenginaac homegecde,
fora. Anu ngicngac KEBU hofocandae, yeni wiac gombunga monggac
naric mi obohogecde.
11 O nambarac, ngeni yei hama yoacna negembisia. Ni KEBUAC
eweheiheigoc kekec kpoungemmebade.
12 Ge kecnadeac anggendeu nga nasoga mehereema kekec gombunga
kecnadeac anggendeu
13 ge nedzaranggango yoac mangana mi debesena amma ge enacbibic-
gango ikocyoac mong mi debesena.
14 Ge yarefaka wama gombunga angkecbesena amma ruaekekec
meficgenadeac anggenu imoc meficgenadeac uatoa mebesena.
15 KEBUNGO kiwa ngicngac dindingac yenearu fima kedzac kpema
kiacngina negenude.
16 Ye yarengic yenemma meicyunuu bangecfu ngicngac ninigec
meficgeyemmeu yeneng monggoc mi negensiyunugecde.
17 Ngicngac dindingac yeni KEBUNGO meficyunuudeac kiacgec yeng
kiacngina negemma ebicfunac mesiyunudarude.
18 Ngicngac ubamanganggac wosongina toho tohoya kecgec KE-
BUNGO yeneac wegenac kefude nga ngicngac asuu kpungge kpunggea
kecdae, yeni ebicfunac mesiyunuude.
19 Ngic dindingacngo kpendzeng kpekecde, imoc wiac homac
yombong, nga KEBUNGO sifu ye ebicfunac mesidarude.
20 Ye sira gombunga garenggeu sira mongngo naric mi usuude.
21 Ngic Anutu ngadehema mangana meudeac ammiande, ye yarefakaac
wiac manganango kpebucgeude. Nga ngicngac ngic dindingac ngaba
ayemmeande, yeni yoacfu kopocsicnginagoc deyemmegec makpegecde.

* **34:1:** Anutungo meficnunuu nenang bangecngicngacnec yumia kecma Anutuac kenecyoac debisina, yoac imoc mitikibiu homac fede nga yeng faka imocac negenu ngereeude. (Fingec fingec 9:26, 14:20, 24:48, Mitiyegec 16:7, 26:12, 103:22 nga goa homac fede.)

22 KEBUNGO kingang ngicfora kekecngina bummema ebicfunac
mesiyunuude nga mong ye yeac hoannu hama sufuude, ye yoacfu
naric mi makpeude.

35

Nukporac anenggec garennuna
Dawidingo yegec yofi heiec.
1 O KEBU, ngic yoackpekpe anendae, yeni yoakpekpe ayemmebesena.
Nga ngic nigoc eweandae, yenigoc ewema yunubesena.
2 Kebu ge dzikacac kaso nga mariku mema yacma meficnuna.
3 Ge tebe nga dzikacac naka mema ni kisannuandae, yeni yununa. Ge
ongana yofi edena, “Ni ebicfunac mesigubade.”
4 Ngic yeni kpebucnubeso anggec geng feracyunuma game kpekpeu
faiyununa eweheiheia kpac ambisia nga kpetotienubeso anggec geng
kpae heiyemmena yeni dzigenema oboc kpoboc ambisia.
5 KEBU, firangngo padihakoya fifiranggema kisangande, ifi isoc fin-
gecbeso. Geac angerongo ifi kisangyunuu kembisia.
6 Ge negemmana yeni singngina kundung kpema pososoc anu KE-
BUAC angerongo kisangyunubeso.
7 Yeni hania kpacfu eng memanganenubeso dema ufic mong mesu-
fuma faigec nga kekecna eng megecdeac dema teng mong usugec.
8 Nga geng negemmana yeneng wiac mong mi negemmagec wiac
manganango hama kpetotieyunubeso. Yeni ufic faigec, imohai imocngo
yenang mendangyunubeso amma teng usugec, imohai yenaoc kemegec
kpetotieyunuu kpac andacbisia.
9 Ifi anu onganango KEBUAC amma sogac sogai meficgeude amma
yeng ebicfunac mesinudacac ubangerec negembade.
10 Sicna sasawango degecde, “O KEBU, ge isoc mong mi kecde.
Ngic kucnginagoc yeni kucmama feracyunugec geng yeneac mariunac
mesiyununade. Ge ngic kucmama nga makpekpea godzungic maringin-
aunac mesiyunuannec.”
11 Ngic yeni mangana arenggema yacma yoacfu nearu hama faka goa
mi negenduae, imocac dekpesi anendae.
12 Ni yeneac faka gombunga amba yeneng ine turunga mangana
merennendae, imocac ongana ebiride.
13 Anu yeneng hafei amma kecgec, imohai ni sifu ubamanganggac
wamba torungo memea heima yakasege kpendzenggoc kecma ngon-
ducnema yeneac amma numuai.
14 Faka anai, imoc neanna sactosona monggac me dacnaac angang
isoc ubamangang negengkefai. Amma nonggonango homeu ambai isoc
songgonggac wamba heima ngonduc ngonduc kengha kefai.
15 Anu ni tifainggeai, imohai yeneng ine ubangerec negemma adzoroma
namma nubeso anggec. Yeneng memanugecdeac kpedzucnegec nga
godzungic goa mi negengyunuduae, yeneng memanganenugec, imoc
wisic wisickea kpac.
16 Ngic Anutu ngadehema mangana angkecdae, yeneng yeni isoc mong-
goc nga monggoc enac kisaranggedae.
17 O KEBU, ge naso dafiguc wiac imoc kicga fima hennade? Yeni
memanganenudaeac yeneac mariunac meicnuna. Ge kekecna raiong
yangtoa yenearunac meicnuna.

18 Geng ifi anna ni kpebung habutoa yeneac kicfu geac ubangerec
megembade amma ngicngac habutoagoc nanggec ni yenigoc namma
eriendzong megembade.
19 Anu ngabafocna yeneng hania kpacfu ngaba anemma dedzomoc
anembauac kpae heiyemmebesena. Yeni hania kpacfu neac modzong-
ina tiu ebic imocac ubangerec negemma kicparac kpounembauac kpae
heiyemmebesena.
20 Yeni ruaeac yoac mong mi deandae nga ngic bangecfu yumia kecdae,
yeneac ikocyoac dema memanganeyunugecdeac negensidae.
21 Yeni enacngina anggema udumengtoa meficgema neac yofi deandae,
"Yahec, imoc gennoc andang, neni gending."
22 O KEBU, ge wiac sasawa bic hennec. Ge imocac yoacga mi waickena.
O KEBU, ge neac hereau mi kecbesena.
23 O Anutu, ge neac Kebu. Ge yacma kockpac amma yoacna nanggema
meseribesena.
24 O KEBU Anutuna, ngabafocna yeneng dedzomoc anembauac fakaga
dindingac modacma nanggenuna yoacfu firang ambesare.
25 Yeni ge negemmana yofi mi deemebisia, "Naric yombong, ifi yombon-
noc fingecmiudeac negening." nga yeni monggoc mi debisia, "Yagucnoc
ye kpetotieni kpac andarude."
26 Yeni neac ebicac amma ubangerec negendae, imocac ge negemmana
yeni oboc kpoboc anggec game kpekpeu faiyunubesonga. Ngicngac
goa yeneng memanuma feracnuma ubangerec negendae, yeni gamengo
wamba isoc semeyunuu eweheiheia kpac kecbisia.
27 Nga ngicngac yeni neac yoacac fora dindingac fingerudeac ayem-
meande, yeni ge negemmana ubangerec negemma sogaima dendz-
erenggema arohobisia. Yeni nasosoc yofi dekecbisia, "KEBU ye engena
yombong, ye kingang ngihango gombunga kefudeac songo negenude."
28 Ifi anu neac nedzarangngo fakaga dindingac dekperagima asoacnac
kemma marai dedengerecga deude.

36

Manganaac faitobang

Yegecgareng yearu. KEBUAC kingangngic Dawidingo yegec yofi heiec.

1 Ngic mong ye Anutu ngadehema mangana meudeac ammiu
singyoackpekpengo yeac herea keme kemeau yombong kehema
yoac edeude. Ye kiwango wiac hendacma Aunutuac kengec mong
mi negenude.
2 Ye yoackerec nga ikoc angemema ubeau yofi negenude, "Ngicn-
gac ogofocna memanganeyunudua, imoc ngic mongngo naric mi hen-
negeng anude nga fakana imocac modzongina mi tiude."
3 Ngic imoc ye enacngo ogofocngina tobangyunuudeac yoac nga iko-
cyoac arenggema deude. Ye bicngoc negentegecma wiac gombunga
angkefec, imoc bic wama eng kefude.
4 Nga ye fefeau fema ogofora tobangyunuudeac mangana arenggema
sing manganasac modackefudeac negenude. Ye faka angammeme man-
gana mong mi ngadehema waude.

Anutu ye memeficnina

5 O KEBU, geng yoac dedzege amma imoc modackecnec, fakaga imocngo emma kurumenga kurumenga kpesereyunuude. Nga yoac modac modac fakagango wi emma hoeng kpesereyunuude.
6 Tikitoa nangkendae, ifi isoc geac dindingac kekecga ande. Ge yoacfu sing dindingac modacma yoacngina desiyemmeannec, imocngo kondung keme kemea isoc ande. O KEBU, ge ngicngac nga yang hania hania momoc onggongyununade.
7 O Anutu, geng yoac dedzege amma imoc modackecnec, fakaga imoc wiac engena yombong. Neni, ngicngac yeneac nambaracfocnginango, geac hoannu hadacma kpegangga marabeau sufuma kecnide.
8 Geac amau yaka gombunga gombunga homac feu ubangerecga doku isoc hanemmeu nekecdimbe.
9 Kekecac haniaac dokudzohong, imoc gearu fekefude nga neni geac kperagiu kperagi hengkecdimbe.
10 O Kebu, geng yoac dedzege amma imoc modackecnecac fakaga imocac ngicngac negenggukecdimbe, nenearu fekecbeso. Ngicngac herenginau ikoc nga hamangec mong mi fede, geng yeni ebicfunac mesiyununa.
11 Ubakpekpe ngic ye haniango ni tifacnubaac kpae heimibesena. Amma ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, ge yeneac kpae heina yeneng ni mi kporacnubisia.
12 Yarengic yeni bangecfu mayunuu fedae, yeni mayunuu monggoc mi yacgecde.

37

Bangec medacgecde
Dawidingo yegec yofi heiec.

1 Ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, ge yeneac modzoga mi tibeso. Nga faka mangana angandae, ge yeneac keracmangang mi ambesena.
2 Yeni naso wegenacnecsac kecma kpindzingngo dzanggeande, ifi isoc dzanggegecde. Wiac mong maria tengging tenggingngo homeande, yeni ifi isoc homegecde.
3 Ge KEBU negenserima kecma faka gombunga angkecbesena. Ge ifi amma bangecfu naso herea kecma bangec imocac hoannu sufuma ruaegoc kecnade.
4 Ge KEBUAC songo negembesena. Ge ifi anna yeng heregaac songo modacma wiac genude.
5 Ge kekecgaac sing KEBUAC mariu faima ye negenserima kecna yeng uaya mekefude.
6 Nga yeng nanggeguu ge firang anna imocngo wenac kperagia isoc mekperagiyunuude. Amma nanggeguu dindingac annade, fakaga imoc wenac nasou wenac kperagiande, ifi isoc kperagiude.
7 Ge KEBUAC kicfu waickema tomai kecma kucga mi mabeso. Ngic mongngo yarefaka arenggema iwai sasawa meficgema naric kefude, imoc fingeru ge yeac modzoga mi tibeso.
8 Ge ngaba mi ambesena nga herebufaka imoc ngadehema monggoc mi negembesena. Modzotitingo manganau wangecguudeac ngicngac ubango mi ukuyunubesena.

9 Ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, ye me-
icyunuu kpac anggecde. Nga ngicngac KEBUAC tomai kecandae, yeni
maridzominggac arennu bangec mema mingina anggecde.
10 Ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, yeni naso
mi hereemanu monggoc mi kecgecde. Ge tatahau kemma ye hofocy-
ombonggema naric mi meficgenade.
11 Anu ngicngac yumia yeni maridzoming arennu bangec mingina
anggecde. Yeni finac hania hania efea kpac mekecma ubangerecgoc
kecgecde.

12 Ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, yeni
ngic dindingac yunugecdeac areng faima enac kisaranggedae.

13 Nga KEBUNGO ine yenemma dzomoreude, nocac nasongina we-
gena haude, imoc bic negende.
14 Ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, yeni soe
taima tebengina kpedzigecde. Yeni ngicngac makpekpea amma ngic-
ngac iwaiac obohoma kecdae, yenemma ngicngac ikoc nga hamangec-
ngina kpac kecandae, yeni yenemma yunugecdeac ayemmeude. Yeni
ngicngac herengina dindingac kpebucyunugecdeac ayemmeande.
15 Soenginango yenang herengina nendanggeu tebengina usuude.
16 Nga ngic didingacngo wiac kapianec mekecde, imoc wiac gombunga.
Anu ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, yeni
wiac efea kpac feyemmeude, imocngo ngic dindingac yeac finacbisic, ifi
isoc mi ngereeude.

17 Ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeandae, yeni
ebicfu enggec maringina kpetackeude. Anu KEBUNGO ngicngac dindin-
gac nanggeyunuu seria nanggecde.
18 KEBUNGO ngic kopocsic mong mi meficgeandae, yeneac nasongina
negendacde. Nga yeni maridzoming negemma wiac megecde, imoc
wisic wisickea kpac anu
19 naso ebihagoc hau yeni seria nanggecde. Mongngo game kpekpeu
naric mi faiyunuude nga bodinaso hau wiac monggac naric mi obo-
hogecde.
20 Ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, yeneng
ine kpac anggecde. Dzaring dzuria moronggema kpac angandae, ifi isoc
KEBUAC ngabafora kpac anggecde. Yeni hosuc engande, ifi isoc emma
kpac anggecde.

21 Ngic Anutu ngadehema mangana meudeac ammiude, ye wiac tu-
rung amma mema turunga imoc mi kpouande. Ngic dindinga, yeng
ubangerec negemma wiac naric eng yemmeude.

22 Ngicngac KEBUAC kenecgoc kecdae, yeneng maridzominggac
arennu bangec mema mingina anggecde. Nga ngicngac Kebuac sowec
bageau kecgec Kebungo meicyunuu kpac anggecde.
23 KEBUNGO ngic monggac singgac negenu ngereeudeu ye yeac keng-
haya meseriu sing titia seria anude.
24 Ye todinggebac, fora. Nga Kebungo mariau medeac naric mi
makpeude.

25 Ni medacnaungoc kecerekecma yaguc ngickpengeng anduae, imo-
hai hemba Anutungo ngic dindingac naric mi wau eng kecande, kpac.
Nga yeac nambaracfora yeni yakaac mong mi derecgegecde.

26 Yeng nasosoc iwai eng yemmekecde nga nambaracfora yeni
ogomefic amma ngicngac ogofocngina kenec meficgeyemmegecde.
27 Ge faka angammeme mangana ngadehema wama faka gombunga
amma bangecfu wisic wisickea kpac kecnade.
28 KEBUNGO ngicngac sing dindingac modacgecdeac ammiu yeac
kpetiac areng, yeni naric mi ngadeyunuma wayunuude. Ye ong-
gongyunuude, imoc wisic wisickea kpac. Ngic Anutu ngadehema man-
gana megecdeac ayemmeande, yeng yeac nambaracfora ine meicyunuu
kpac anggecde.
29 Ngicngac dindingac yeneng maridzominggac arennu bangec mema
mingina amma naso wisic wisickea kpac imohai kecgecde.
30 Ngic dindingac ye enarango yoac negen negentegecgoc deude nga
nedzarangango sing dindingac modacnideac yoac deude.
31 Ye KEBUAC dedeseriyoac ubahereau feu hania naric mi
tiposockeude.
32 Ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, yeni
ngic dindingac yeneac kicfifi kecma kpebucyunubeso anggec
33 KEBUNGO ngic dindingac naric mi wayunuude nga ngaba yeneac
kucnginango naric mi feracyunuma memayunuude. Ngaba yeneng
yeneac yoac mekemma yoacfu faiyunugec KEBUNGO kpae heiyemmeu
kopocsicac areng naric mi deyemmegecde.
34 Ge KEBUAC tomai kecma yeac sing modacbesena. Ge ifi anna yeng
miacguma maridzominggac arennu bangec genu mingina annade. Nga
yeni geac kicfu ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemme-
ande, meicyunugec kpac anggecde.
35 Ni ngic mong henai, ye Anutu ngadehema mangana meudeac ammiu
ngicngac ogofora ebicfu faiyunukefec. Nga yeneng ubaebicgoc kec-
magec yeng Rebanong bangecac yomondzoc ic herea isoc feracyunuma
nangkecfec.
36 Nga ni monggoc ihai kemma nanangasac hemba yengena mi nanu
hemba dema hofocba imohai mi nanec.
37 Ngic kopocsic mong mi meficgeande, ngeni ye hentegecbisia. Ngic
mong ye ikoc nga hamangeha kpac kecande, ye hembisia. Ngic ruaegoc
kecande, yeng arengfora yenigoc naso herea kefude.
38 Nga singyoackpekpe ine kpetotieyunugec kpac andacgecde nga ngic
Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, yeni wiacngina
ngereema feec, imoc meickegec kpac anude.
39 KEBUNGO ngic dindingac ebicfunac mesiyunuma ebicnasou yeneac
sufu sufuamangina anu ihai sufuma kecgecde.
40 KEBUNGO meficyunuma ebicfunac mesiyunuude. Yeni yeac hoannu
hama sufuma kecdaeac amma yeng ngic Anutu ngadehema mangana
megecdeac ayemmeande, yeneac mariunac mesiyunuude.

38

Kpendzenggoc nunumu

Dawidingo sese fai faiac nunumuyegec yofi heiec.

1 O KEBU, ge ngaba amma yoac ngabasiric mi anenna nga herega buu
kopocsicac amma numeting mi anenna.
2 Ge tebegango wedecnunec nga marigango witinau faima ferandzin-
unec.

3 Ge neac modzoga tikecdeac sebina sasawa manganeu hafei ande nga
kopocsicnaac amma sicna yeni sasawango hafeinginagoc andae.
4 Ni kopocsic meficgekecba imocngo feracnuma semenukecde. Nga
finactoa ebirango ngicngac yiniande isoc niu imoc naric mi tofohobade.
5 Ni kopocsicnagoc kecma kapafaka angkecduaeac amma kubecna sa-
sawa hoaema homuna fiu
6 patickema ngonducnema asoacnac kemma marai ubahodungtoa ne-
gengkecduae.
7 Sebina gerea nohou hafeingo sokodaru gombunga mong mi ande.
8 Amma ni kucna kpac andaru manganema pereckema panggeduae.
Amma herenau negengyohocgoc kpeborongtoa amma asoringa anenu
kpacma arohoduae.
9 Kebu, ni wiac sasawaac anende, imoc negendacnec. Nga ni asoringa
anenu imocngo gearu mi sufuude.
10 Ni wosona tantang anu kucna kpac andaru kicnaac kperagi bic
pisickedac.
11 Ni kpendzennagoc, imocac tosofocna nga amaarengfocna wanuma
wegenac naric mi hagecde nga nonggo mang dacmunacfocna yeni
hereau nandae.
12 Ngic kpebucnubeso ayemmede, yeneng botac faima
kpetotienugecdeac yoac dedae. Yeni asoacnac kemma marai ikocfu
faitobang anenggecdeac arenga faikecdae.
13 Ngic kedzacfongngo yoac mi negengande, ni ifi isoc anduae. Amma
enacmedzicngo yoara kpac kecde, ni ifi isoc enac anggema yoac mong
mi deduae.
14 Oc, ni neannaoc ngic mong yoac mi negengande, ifi isoc amma kecd-
uae. Ngic mong ye enacngo demetingyoac naric mi merengyemmeande,
ni ifi isoc anduae.
15 O KEBU, ni geac tomai kecduae. O KEBU Anutuna, gennoc yoacnaac
turunga merennennade.
16 Ni numuma yofi deduae, “Ngaba yeneng feracnuma ubangerec
negembauac nga tiposockeba yeneng negenggec wiac engena anu yoac
homac osobauac kpae heiyemmebesena.”
17 Ni manubeso anu kpendzenggoc kecbare imocngo mong mi wanu-
ude.
18 Ni ngic memanganefaka angkefai, imoc deficgema kopocsicnaac
amma ubahodung negemma kecduae.
19 Ngabafocna yeni ine ngaba eng anendae amma yeni kucngina mong-
goc. Nga ngic endzirango hania kpacfu ubango ukunudae.
20 Ni faka gombunga amba yeneng ine imocac turunga yarefakango
merennengecde. Ni faka gombunga modacma angkecduaeac yeni
ngabafocna andae.
21 O KEBU, ge mi ngadenuma wanuna. O Anutuna ge neac hereau mi
kecna.
22 O Kebu, memeficna, ge bic hama meficnuna.

39

Kekecnina kpac anude

Yegecgareng yearu. Yehudutung siriha modacma heibesonga. Daw-
idingo yegec yofi heiec.

1 Ni negen nengengua mema deai, “Nedzarannango kopocsic meficgebaiac nedzaranna nga fakana garenggebade. Ngic Anutu wama magana megecdeac ayemmeande, yeneng nigoc wegenac kecmagec enacbibicna kpae heimiba yoac mong mi debeso.”
2 Ni udumenga kpac waickema kecma wiac mong mi deba imoc memefihagoc mi anec, kpac. Kpendzenna imoc monggoc yombong yadiec.
3 Herena gerea anu negen negeng ua meba herena gerec dzeu nedzarannango yoac deai.
4 Yoac yofi deai, “O KEBU, ni nasona wisickebeso ande, negen negeng imoc dekperaginembesena. Ge uameme nasona kpeteagoc bic nennec kecduae, imoc edzacnuna negentegecbesare.
5 Negenna, ge uameme nasona faina neneng imoc maringo naric edzacyununi, imoc wegenac yombong ande. Kekecna imoc geac kicfu wiac wegenacnec ande. Ngic tembuc tembuc neneac kekec imoc wiac engena kpac, geng asu naso mocgu heiannec, ifi isoc ande.” *Selac*
6 “Nga wenac nasou ic ongea fingecande, ngicngo ifi isoc kengha anu wisickeude. Ye uatoa homac mekecde nga imoc eng fingeru foraya mong mi fingecde. Ngicngo wiac mekpedzuc angkecde nga wiac imoc merang ngade meude, imoc ine mi negenude.”
7 “Kebu, ifi anu ni wiac mong fingecnenudeac tomai mi kecbade. Geng meficnunadeac tomai kecba negen negenna gearu fede.
8 Ni singyoac kpema mangana angkefai. Nga ngic negen negengngina kpac yeni desofoc anembauac kpae heiyemmebesena.
9 Nga gennoc faka yomoc meficgena fingecnendacac amma ni waicke kecma enacna mong mi anggebade, kpac.
10 Geng ni kpendzeng nennec, imoc nearunac meickena. Ge marigaac kucngo nuu kpac ambeso anduae.
11 Geng bangecngic kopocsicninaac amma yoac ngabasiric dema turunga merengnemmema kpemeting anemmeannec.
Gisicngo wamba neande, ge ifi isoc songowiacnina nedacna kpac andarude. Foracngoc, ngicngac sasawa neni wiac engena kpac, geng naso mocgu asu heiannec, ifi isoc andimbe.” *Selac*
12 “O KEBU, ge nunumuna negenna memeficac kiacba ge kedzac faima negenna. Ni kickumana madeac ihoc bahoc mi anna. Ni kuricngic amma hama naso wegenacnecsac kecbade. Ni esangabofocna isoc kuricngicsac anduae.”
13 “Ge wanuma kicga nearu mi fina. Geng ifi anna ni sogac sogai monggoc meficgemaguc yomoc wama kendacma kpac ambade.”

40

Ni Kebu kpacba

Yegecgareng yearu. Dawidingo yegec yofi heiec.
1 Ni modzotitia kpac kecma KEBUAC tomai kecbare yeng kiwa nearu faima kpakpacna negenec.
2 Ye kpetotiekekecac tennunac kpedzinuma goteng yohoctaunac tainuma hoc peperandzi seria witiau fainuu namba hanina meseriu tiseriduae.
3 Ye yegec gboria enacnau faiu heianduae, imoc Anutuninaac dedengerec yegec. Ngicngac homacngo imoc hemma KEBU eweheihei ammima ye negenserima kecgecde.

4 Ngic mong ye KEBU negenseriande, ye kenehagoc. Yeng ngic yenanggac negenggec wiac engena angkecde, yeneac hoannu mi kemma yenigoc naric mi kefude. Ye sing mi segeude, nga ye ngic nemu ikoha modacandae, yenearu naric mi kenude.
5 O KEBU Anutuna, ge isoc mong mi kecde. Ge neneac negemma kucfaka wiac engena homac meannec, imoc monggoc nga monggoc mekecnec. Ni imoc dekperagima ngicngac edeyunubade dema kpetenginа homac amma imoc memeac siriha kpac.
6 Ge sesegerec nga kopocsicac sese hania haniaac mi anggengande. Ge sese dema yang nga burumaka hafoa oho oho me kopocsic meic meickeac sese, imocac mi kpesiannec. Geng kedzacna mesarinec, imocac ni geac kingang ngic amma kecbade.
7 Ifiac amma yoac yofi deai, “Kibi kpou kpouya manau neac siduc bic ohogec fede nga ni bic hadua.
8 O Anutuna, ni geac songo sogac sogaigoc modacbade nga geac dedeseriyoac imoc herenau fede.”
9 O KEBU, ni siduc gombung bic edeyunuai. Geng ebicfunac mesinunukecnec, ni habutoa yeneac kicfu namma siduc imoc dekperagiyemmema enacbibicna mong mi kidzickeai, ge imoc negennec.
10 Amma geac faka dindingac imoc herenau mi mesufuai. Ge yoac modac modac Kebu amma ge ngicngac ebicfunac mesinunukecnec, ni habutoa yeneac kicfu namma imoc dekperagiyemmeai. Geng yoac dedzege amma imoc modackecnec amma ge yoac modac modac Kebu, imoc mi mesufuma habu sasawa edeyunudacba negendacgec.
11 O KEBU, ge ubamangangga mi dzegenenna. Geng yoac dedzege amma imoc modackecnec amma ge yoac modac modac Kebu. Geac fakaga imocngo hoannuma nasosoc onggonnubeso.
12 Yarefakanaac kpetea osobadeacsoc mi amba yeni oronnukecdae. Ni ngicngac ogofocna memanganeyunukefai, faka imocngo feracnumanu wiac mong naric mi hembade. Nga imoc homac yombong amma orucna dzoea ferahau herena kuha kpac ande.
13 O KEBU, ge neac negenna ngereeu onggonnuna. O KEBU, ge bicbic hama meficnuna.
14 Ngic yeni kekecna hamangec mebeso andae, imocac ge yenemma game kpekpeu faiyununa oboc kpoboc ambisia. Ngic yeni ni memanganenubeso ayemmeande, ge negemmana ngic imoc dzigenegecdeac ayemmena yeni worama eweheiheingina kpac ambisia.
15 Ngic yeneng neac deendema yoac yofi deandae, “Yahec, yahec!” Yeni yenaoc gameyunuudeac amma manganema nambisia.
16 Ngicngac ge hofocgukecdae, yenennoc sogaima geac ubangerec negembisia. Ngicngac geac memengerecac songo negendae, yeni yofi dekecbisia, “KEBU dengereni.”
17 Neng ine makpekpea amma iwaiac obohoma kecma naric mi meficemeba Kebungo sifu ebicna henu wiac monggac mi obohobade. O Anutuna, ge memeficna nga ebicfunac yungec yungecngicna, ge naso mi ukuma nearu bic hana.

41

Hafeigoc yeac nunumu
Yegecgareng yearu. Dawidingo yegec yofi heiec.

1 Ngic mong ye ngicngac makpekpea yenenggareng ayemmeande, ye
kenehagoc. Ebicnasou KEBUNGO ye ebicfunac mesima
2 onggonggema kekeha garenggeu ye bangehau sogac sogaigoc kefude.
Ngabafora yeneng megecdeac ayemmeu KEBUNGO yeneac mariu naric
mi faiude.
3 Ye hafei ammiu femanu KEBUNGO meserima hafeia meickema
monggoc mengereeude.
4 Neng yoac yofi deai, "O KEBU, ni gearu kopocsic meficgeai. Ge imocac
neac ubaga manganeu mengerenuna."
5 Ngabafocna yeneng neac yoac mangana dema yofi deandae, "Ye
homeu kpara kpac ambeso."
6 Ngic mongngo yugucnubeso hama ni tobannuudeac negen negeng
ubahereau arenggeude. Ye yoac fora mong mi dema monggoc mama
kemma imoc deyadiude.
7 Ngic neac modzongina tiande, yeni sasawango neac yoac sangic sangic
denengeng amma wiac mangana yombong fingecnenudeac negemma
8 yofi deandae, "Ye hafei mangana yombong ammiu fefeunac monggoc
naric mi yarude."
9 Nga tosona nigoc wegenac kecande, ye negenserima kefai. Ye warac
yaka nigoc nekefec nga yeng ifingoc gofoc gofohango tifacnuma docfu
fainuec.
10 O KEBU, ge ubaga sifu neac manganeu miacnuna ngereema namma
turunga merengyemmebade.
11 Ngabafocna yeni firang amma mi memanugec, imocac yofi negend-
uae, ge neac negenna ngereede.
12 Ni dindingac kecma kopocsic mong mi meficgeaiac geng
nanggenuma geac hoannu fainuna ni imohai nasosoc kecbade.
13 KEBU Israeac Anutu, ye nasoya nasoya kenehema ke-
neengkecbesonga. Imoc fora nga fora yombong.

MITIYEGEC KIBI 2

42

Mitiyegec 42-72

Ubaonganango Anutuac ammide

Yegecgareng yearu. Yegec yomoc masiki uba modacma heibesonga.
Kora medacfora yeneng yegec yofi heigec.
1 Kate burumakabisicngo dokuac ammiu doku hofocande, ubaon-
ganango ifi isoc Anutu ge hofocgude.
2 Ni dokuac homeanduae, ifi isocngoc ubaonganango Anutu kekehagoc
yeac ammide. Ni kemma Anutuac kicfu namma ye hembade, naso
imocac homac yombong tomai kecduae.
3 Ni hadzing toforec kickumanango yakana angkefu ngicngac yeni na-
sosoc kpesinendae, "Geac Anutu mong mi hendimbe, kpac yombong."
4 Ni onganaac negen negeng hafoangoc widicma edzacguma wiac yomoc
negemba fede, ni warac ngicngac arengnginagoc kenggec waraiyem-
meba Anutuac womonnu kening. Neni ngicngac habutoango hombang
nasoninau sogac sogaiac arohoma ubangerecac yegec heikefing.
5 O ubaongana, ge kucmama mi kecbesena amma ge herena manau
dewaidzoc mi ambesena. Ni monggoc Anutu eriendzong memibade. Ge

imocac ye negensima tomai kecna fora fingecbeso. Ye memeficna nga Anutuna.
6 Ni Yodang bangecfu nga Hermong amma Midza tikiu kecduae. Amma ubaherenaac kuha madeac Anutuna ni geac negemba fede.
7 Ni ubana ebirima yofi isoc ande, geac dokudundung yeni kpeborongtoa kpemagec dzohong mongngo dzohong ogea kparu geac kondungsiri yeni kucgoc hama semenudau.
8 KEBUNGO yoac dedzege amma modackecde, ye imoc hadzinnu sing edzahau nigoc kefude. Nga tofocnac yeac yegec nigoc feu heikecba Anutu kekecna sasawangoc garennukecde, numumibade.
9 Anutu ye neac hoc peperandzi seria anu yeac deba, “Ge neac nigecgudac, ifi isoc ande. Ngabafocna yeneng ebicfu fainugec ubaebicgoc kecduae, imoc nocac fingecnende, imoc mi negentegecduae.”
10 Ngabafocna yeni deendema anemma deandae, “Ge Anutuga mong mi hendimbe, kpac yombong.” ifi degec kubec manganaac kpendzeng kpeandimbe, kpendzeng ifi isoc sebinau kpeduae.
11 O ubaongana, ge kucmama mi ambesena, herena ge dewaidzoc mi ambesena. Ni monggoc Anutu eriendzong memibade, imocac ge ye negensima tomai kecna fora fingecbeso.
Ye memeficna nga Anutuna.

43

Ge nocac ngadenuma wanunec
Yegec 42ac tosea
1 O Anutu, ngic Anutu wama kecandae, yeneng memanubauac geng nanggenuna firang ambesare. Ge ngic ikocnginagoc nga ngic faka dindingac mi modacandae, yeneac mariunac mesinuna.
2 Anutu, ni geac hoannu hama sufuma kecba ge nocac ngadenuma wanunec. Ngabafocna yeni ebicfu fainugec ubaebicgoc kecduae, imoc fingecnendeac titiha mi negentegecduae.
3 O Kebu, ge kperagiga nga yoacga fora faina maec yereng sinnu hesicnuma kenec geng kpetiac tikigau kecnec, imohai habesare.
4 Ifi anu ni Anutuac aratau kembade. O, sogac sogaitoaac Anutuna, ni gearu kemma gita kpema dengeregubade. O Anutu, ge Anutuna.
5 O ubaongana, ge kucmama mi kecbesena amma ge herena manau dewaidzoc mi ambesena. Ni monggoc Anutu eriendzong memibade. Ge imocac ye negensima tomai kecna fora fingecbeso.
Ye memeficna nga Anutuna.

44

Ebicnasoac nunumu
Yegecgareng yearu. Yegec yomoc masiki uba modacma heibesonga. Kora medafora yeneng yegec yofi heigec.
1 O Anutu, ge bicngoc esangabofocnina yeneac nasou kucfaka meannec, imoc edenunugec kedzacninango negening.
2 Ge marigango bangec monnunac ngicngac kporacyunuma neneac bangecfocnina semeng uau isoc homecyununa ihai kecgec. Ge bangecareng tosea ebicfu faiyununec, fora. Nga ge bangecfocnina witicfunac yungecyununa witicngina kpac kecgec.

3 Yeni yenang dzikacac beangngo firang amma bangec mi megec, kpac.
Amma yenang maringinaac kucngo firang mi anggec, kpac. Geng yeneac
songo negennec amma marifoigango kucfaka menec, yeni imocac firang
amma bangec megec. Geng marigaac kuc nga kicmesugaac kperagingo
meficyununec.
4 O Anutu, ge ngictauna nga Anutuna. Geng yoac dena, Yakoboac
arengngo, firang annide.
5 Ngabafocnina yeneng wegenac hagec neni geac kucfu igocyununi
worama kenggec geac kpacfu ngabafocnina tidzicyunuma memayu-
nunide.
6 Ni tebena mong mi negenserima kecanduae nga dzikacac beannango
ebicfunac naric mi mesinuude.
7 Geng warac ngabafocnina yenearunac mesinununec. Ngicngac
yeneng ubango ukununugec geng faka ayemmena oboc kpoboc anggec.
8 Neni Anutuac negenni engena angkecde. Geac kpac kuneng heiwayong
memima nasoya nasoya ifi angkecnide. *Selac*
9 Ge yaguc ine ngadenunuma neneac wasai areng yenigoc mi hama
kecnecac game kpekpeu fainununec.
10 Ge ngabafocnina kpae mi heiyemmena neni yenearunac worama
hani yeneng finacnina medacgec.
11 Rama yeni memeficngina kpac kecmagec ngic yeni meyunuma kpe-
hou angkecdae, neni ifi isoc aning nga geng ngic imoc kpae mong
mi heiyemmenec, kpac. Ge meicnununa singsararang kpema bangec
monnunac ngicngac botucnginau fainununec.
12 Ge ngicngacfocga fainunuma bung efeanecsac dena menunugec. Ge
neneac bung kuneng mong mi denec. Imoc hemba mi ngereede.
13 Ge ngicngac wegenac kecdae sing meficgeyemmenecac yeni deen-
dema anemmeandae nga ngicngac oronnunuandae, yeni detenic anem-
mema desofoc anemmegecde.
14 Nga ge bangec monnunac ngicngac sing meficgeyemmena yeneng
neneac yoac dekecgec yeneac dzomoc tirea andimbe. Ngicngac areng
hania hania yeni dedzomoc anemmema orucngina kpatitickenem-
megecde.
15 Ni asoacnac kemma marai eweheiheia kpac kecba gamengo kicme-
suna semeu kecduae.
16 Nocac yeni deendema anemma demanganenugec yoacngina negen-
ganduae. Ngabafocna nga ngic yeni turung kpougecdeac ayemmeande.
17 Imoc sasawa fingecnemmeec, fora. Nga neneng sifu geac mong
mi nigecnunuec, kpac. Ge nenigoc dzadzahac menec, imoc wama ikoc
mong mi anggening.
18 Neni hereninango geac hereau mong mi kefing nga geac sing
modackecma faka imoc mi wanide.
19 Geng ine eng kate yang yeneac kekecfu fainununa kecmina kpedza-
menunuma kundungtoango semenununec.
20 Neni Anutuninaac kpac kuneng nigecnunuu marinina miacma nemu
furia afehebinnu
21 Anutungo imoc meficgema negendacbac. Ye hereninau wiac sufu sufu
fede, imoc negendacde.
22 Geac areng andimbeac amma yeni asoacnac kemma marai home-
cfu fainunukecdae. Yeneng nenemma yofi negendae, neni rama kpe-
bucyunuandae isoc andimbe.

23 O Kebu, ge gauunac yacma negenggborina. Ge naso wisic wisickea
kpac mi wanununma kecbesena.
24 Ge kicmesuga mesufuma neneac kpendzeng nigecguec, imoc naric
mi ande. Ngic yeneng ebicfu fainunugec neni ubaebicgoc kecdimbe. O,
Kebu, imoc mi nigecgubeso.
25 Ubaonganina bangecfu sendunnu ngonducneu sebininango
bangecfu mendanggema fede.
26 O Kebu, ge gborima yacma ebicfunac yungecnununa. Ge yoac
dedzege amma imoc modacanecac amma meficnununma bumme-
nununma ebicfunac yungecnununa.

45

Ngictau nga enembingeha

Yegecgareng yearu. Yegec yomoc masiki yegec kpara Lili dzaring,
imocac uba modacma heibesonga. Kora medacfora memeturangyegec
yofi heigec.
1 Yoac gombunga gombungango herena wakeu ni ngictauac yegec yofi
heibade. Nedzarannango kibi oho ohongic gombunga yeac pen isoc
ande.
2 Ngictau, ge siricga gombunga yombong, ge isoc bangecngic mong ifia
mi kecde. Nga geac enacbibicgaunac yoac songea ereude. Anutungo
kenecguma monggoc wisic wisickeac kpac kenecgubeso.
3 O Firangngic kucgagoc, ge ngictauac kuc nga kibikperagigagoc kec-
nec. Ge dzikacac soega kebanggau dzegema dzikacac efaina.
4 Ge ngictau kucgagoc kecma dzikacac becosicfu tacma yoac fora nga
yumiakekec amma dindingac kekec meseriyununadeac kucgoc kemma
firang ambesena. Ge marifoigango kucfaka wiac engena yombong
kpougembeso.
5 Ge tebemedaha enaragocngo ngictauac ngabafora yeneac woubocfu
wedecna kemebeso. Ngiha ngiha yeni geac bageu kemema kecbisia.
6 O Anutu, geac ngictau tatacga imoc wisic wisickea kpac amma
feengkecfu ge ngicngacfocga ngictauyasugango garengyununade amma
yoacga imoc monde mondea kpac.
7 Ge dindingac kekecac anggenu ngicngac Anutu ngadehema man-
gana megecdeac ayemmeande, yeneac faka imocac modzoga tiande.
Imocac Anutu, geac Anutungonoc tosofocga yeneac botucfunac meis-
ingguma feracyunuma sogac sogaiac kerec nadzicgenu sebigango
ireckeude.
8 Ngicngac yeni wambagau mira nga aroe amma kassia heigec homuna
gombunga gombunga fiande. Yeni erefang yanggac baihango wiac gom-
bunga gombunga mema ngictauamagau faigec siriha gombunga anude.
Yeni imohai gitakurere kpegec udumeng gombunga meficgegenggec
ubangerec negengannec.
9 Ngictau yeneac naroangfocngina yeni ngac yenigoc amagau kecma
geac kingang kpema oronggudae. Enembingecga ye Ofiri bangecfunac
gol heima foigaugeng tacde.
10 O naroang, negenna, ge kedzac kpema yoacna negemma negensina.
Ge arengfocga nga manggaac ama imoc nigecgubeso.
11 Ngictau ye geac siricga gombunga imoc hembokoma kecde. Ye geac
kebu, imocac ge yeac kicfu ngonducnema eweheihei ammina.

12 Ge yeneac negenna ngereeudeac negemma ngicngac Tiro taon-
nunac yeneng geac ubangerecac wiacngina mehama genggecde. Yeni
dzofinactoanginagoc amma ngicngac sasawa feracyunudae.
13 Nga ngictauac naroang ye ngackereng yombong yengena manau
tacde. Ye ngakpia imoc gol mucngo memea nga
14 wamba kibiagoc kpebimigec, imoc yearu heigec kemeu ye hesick-
ema ngictau yearu mehagec ngacnaroang tosofora yeneng ye hesick-
egec yenahafoc gearu hagecde.
15 Yeni ubangerec nga sogac sogaigoc hesicyunuma kemma ngictauac
ama manau endae.
16 O ngictau, ge medacfocga fingecma mangfocga yeneac tatac megec
geng areng faina yeneng bangectoa bangec garenggegecde.
17 Fingecsahenina fekecdesoc, yeneac kicfu geac kpac kuneng miacba
yeneng afegugecde. Ngicngac areng sasawa yeneng wisic wisickea kpac
eriendzong megenggecde.

46

Amanina seria

Yegecgareng yearu. Yegec yomoc aramoc uba modacma heibesonga.
Kora medafora yeni yegec yofi heigec.

1 Anutu ye sufu sufuamanina nga kucnina. Ye ebicnasou nenigoc
nasosoc kecma meficnunuude.
2 Imocac kengec naric mi annide. Bangec kpemindzaheudeu me tiki
kondung keme kemeau turic turic anggecdeu
3 nga doku tunggbaungtoango udumeng kunengngoc meficgema
kporoc tima tiki yunuu dendeng kpegecde, fora. Nga neneng sifu kengec
mi annide. *Selac*
4 Doku mong mahama Anutuac taonnu sogac sogai meficgede. Anutu
Engenatoango kpetiac ama imohai kecde.
5 Anutungo taong imocac botuhau yombong kecdeac wiac mongngo
meu imoc goroc goroha kpac kecma naric mi makpeude. Anutungo ama
werec wereckenggac ye meficgeude.
6 Bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yeneng
dzomugerec mekecdae nga bangecac eucerereng yeni goroc goroc
amma mayunuude. Ye ubia miacma kparu bangectoa bangecngo
sisingaima kpac andarude.
7 KEBU kurumenggac wasaiareng kunengnginango nenanggoc kecde.
Yakoboac Anutu ye sufu sufuamanina. *Selac*

8 Ngeni hama KEBUAC ua hembisia. Ye bangecfu faka bibiagoc meec,
ngeni imoc hembisia.
9 Yeng bangec tegia noboc noboc dzikac menomanema tebe pokong
sasawa kpetackedacma dzikacac kasongina gerecfu faiu dzeude.
10 Anutungo yofi dede, “Ni Anutungina, ngeni waicke tacma imoc
negembisia. Bangec monnunac ngicngac yeneng yaiyo kpenenggecde
nga bangectoa bangec yeni afenugecde.”
11 KEBU kurumenggac wasaiareng kunengnginango nenanggoc kecde,
Yakoboac Anutu ye sufu sufuamanina. *Selac*

47

Ngictaungo tatahau matacde

Yegecgareng yearu. Kora medacfora yeni mitiyegec yofi heigec.

1 Ngiha ngiha sasawa, ngeni mari kpema Anutuac yegec sogac sogaigoc dendzerenggema heimibisia.

2 KEBU Engenatoa ye bibiagoc, ye bangectoa bangec imoac ngictautoa.

3 Ye ngiha ngiha memayunuma nenang bageu faiyunuec. Ye bangec monnunac ngicngac hanininaac bageau faiyunuec.

4 Yeng Yakoboac songo negendeac amma bangec imoc meisinggeu Yakobongo imoc negenu wiac engena anec. Kebungo bangec imoc maridzominggac arennu nemmeec. *Selac*

5 Anutungo sogac sogaiac arogoc kurumennu enec. KEBUNGO trampet udumengtoagoc kurumennu enec.

6 Ngeni Anutuac oheha mema yegec heima eriendzong memima yegec heimibisia. Ngeni ngictaunina yaiyo kpemima yegec heimima dedengerec yegec heimibisia.

7 Anutu ye bangectoa bangec imocac ngictau. Ngeni yeac yegec heimima ye dengerebisia.

8 Anutu ye ngictau amma bangec monnunac ngicngac areng kucgoc garengyunuma kecde. Ye ngictau tataha kpetiacfu tacde.

9 Ngiha ngiha yeneac ngictauac medacfocngina yeni Abarahanggac Anutu yeac ngicngacfora. Nga yeni hama kpedzucnema tacgecde. Ngicngac bangectoa bangec imocac kaso amma kecandae, yeni Anutuac ngic. Imocac ye afehema afehekecbesonga.

48

Anutuac taong

Kora medacfora yeni mitiyegec yofi heigec.

1 KEBU ye engena, ye oyang boyang memibesonga. Yeac tiki kpetiacfu, Anutuninaac amatoau, ye dengerebesonga.

2 Tiki imoc herea nga gombunga yombong amma bangectoa bangec sogac sogai meficgeyemmeude. Imoc Siong tiki, imoc not bigeng yombong tacde amma imoc ngictau Engenatoa, yeac taong.

3 Anutungo ngictau amatoau tacma amea onggonggema gombunga henggareng ammiude, imoc hengkecdimbe.

4 Negenggec, ngictau yeneng kpedzucnema yenahafoc dzikac kpegecdeac hama

5 taongtoa imoc hemma kpidohoma kengec homac yombong yunuu woragec.

6 Yeni hemma kengecyunuu dzonongngina fedeec. Ngacngo ngadze kiu kpendzeng kpeande, yeni ifi isoc kpendzeng kpegec.

7 Geng wenac ere ereaunac firang dena imocngo hama Tarsisi taonggac wage kpedzameyunuande, ge ifi isoc memanganeyununa yeni kengectoa anggec.

8 Neni warac siduha negening, imocac fora hening. Nga kicninango KEBU kurumenggac wasaiareng kunengngina Anutuninaac taonnu hening. Anutungo amatoa imoc tatahau faiu nasoya nasoya seria feengkefude. *Selac*

9 O Anutu, geng yoac dedzege amma imoc modackecnec, imoc geac womonnu namma negensiandimbe.

10 O Anutu, geac kpac kuneng nga geac eriendzong imoc bangec tegia
fekendaemoc kpesereyunuu negendacgecde. Ge marifoigango firang
angkecnecac mariga imocngo wakede.
11 Siong tiki ye ubangerec negembeso nga ge wiac foraya deannecac
Yudaac amafora yeni sogaibisia.
12 Ngeni Siong yerecgema yeac odaac ama herec herec osoma kpeteng-
ina mebisia.
13 Ngeni Siong tikiac oda dafia, imoc mengere hemma ngictauac
amaseria hembisia. Hemma fingecsahenina fekefude, imocac siduc yofi
meyemmebisia.
14 Anutu yomoc nenang Anutu, ye nasoya kpac kecengkefude. Yeng sing
edzacnunukefungoc kekecnina wisickeude.

49

Yeni sasawango homegecde

Yegecgareng yearu. Kora medacfora yeni mitiyegec yofi heigec.

1 Ngiha ngiha ngeni yoac yomoc negembisia nga ngicngac bangectoa
bangecfu kecdae, ngeni kedzac kpema yoac yomoc negembisia.
2 Ngicngac kpactoanginagoc nga kpacngina kpac, dzofinactoangi-
nagoc nga makpekpea, ngeni yoac yomoc negembisia.
3 Enacnango negen negentegecac yoac debade nga herenango negen
negengua mema wiac hania hania negentegecma kecbade.
4 Ngic yeni yoac heima degec ni kedzac kpema imoc negembade. Ni gita
kpema udumeng gombunga negemma yoac heiheiac hania deireckebade.
5 Naso manganango hau ngic yeni nukporac anenggec ngabafakangi-
nango oronnuu kengec naric mi ambade.
6 Ngicngac imoc yeni hiedzongina negenserima kecandae, yeni dzofin-
actoanginaac negenggec wiac engena anu imocac yoac homac osogecde.
7 Foracngoc, ngic mongngo munia monggac kekec dzofinacngo bung
naric mi meude, kpac. Ye buma imoc naric mi meficgeude nga yeac bung
Anutu naric mi miude.
8 Ngickekecac bung imoc engena yombong nga imocac hiedzo homac
yombong faigecdeu imoc sifu naric mi kpoudarude.
9 Imocac ngic mongngo naso herea wisic wisickea kpac mi kefude.
Ngicngac sasawa yeneng kicsereu kemema imoc hendacgecde.
10 Oc, ngic negen negentegecnginagoc yeni ifingoc homeandae, imoc
hengandimbe. Ngic negen negengngina kpac nga oboc kpoboc yeneng
ifi isocngoc homegecde. Yeni hiedzongina wagec goa yeneng imoc
megecde.
11 Yeni amangina fefeseri feudeac negemma bangec goa ifingoc yenaoc
wase meandae, fora. Nga kicserengo sifu yeneac amabangecngina
feengkefude. Yeni fingecsahengina fekefudesoc kicserenginau kemema
kecgecde.
12 Ngic mong wiac kibiagoc gombunga gombunga mekecma heiu wiac
ifiango ye kefudeac naric mi meficgeude, kpac. Ye ine yang hania hania
yeni homeandae, ifi isoc homema kpac anude.
13 Ngicngac yeneng ubafong amma yenanggac negensima kecandae,
yeneac kekec imoc ifinoc. Nga ogofocngina goa yeneac yoacnginaac

songo negemma modacyunuandae, yeneng sing ifiangoc kenggecde. *Selac*
14 Ngic yeni rama meisingyunuma homec amaac arennu faiyunuandae, yeni ifi isoc andae. Homecngo rama garengngina amma hesicyunuu yeni kemema kicsereu fegec sebingina hoaeu homec amango amangina anude. Anu ama wereckenu ngic ikoc nga hamangecngina kpac kecandae, yeneng kunengngina amma garengyunugecde.
15 Anutungo sifu ni hoannuma menuudeac ubaongana homec amaac kucfunac bummema mesiude. *Selac*
16 Ngic mong ye dzofinaha homac nga amagereha nga finatoaya monggoc anu ge imoc hemma imocac negenna wiac engena mi ambeso.
17 Ye homeude, imohai wiac imohacnac mong mi tofoma kenu iwaiya sasawa imocngo ye modacma homec amau naric mi kenude.
18 Foracngoc, ye gbori kecma yengenaac yofi negengande, ni kenecnagoc. Ngic ye kekeha sasawa ngereeu ngicngac yeneng imoc hemma ye dengerekecgecde
19 nga ye sifu homeude. Ye bangecfora bic kemma kperagi monggoc mi hengandae, yenearu kemeude.
20 Ngic mong ye kecma wiac kibiagoc gombunga gombunga mekecma heiu wiac ifiango ye fekefudeac naric mi meficgeude, kpac.
Ye ine yang hania hania homeandae, ifi isoc homema kpac anude.

50

Sese gombunga
Asafango mitiyegec yofi heiec.
1 Anutu Kuctoa mingina, KEBU yeng yoac dema bangec kparu wenac ere ereaunac kengkecma wenac keme kemeau wisickeude.
2 Siong ye siriha gombunga yombong ande nga Anutungo imohacnac fingectegecma kperagiango nerarannunude.
3 Anutuninango hama naric mi waickeude. Yeac kicfu gerecngo dzema waraimiude nga kiafirang kuhagocngo ye yerecgeude.
4 Ye ngicngacfora yoacngina isinggema forangina deudeac kurumenga kurumenga wi fekendae amma bangec momoc kpacyunuude.
5 Kpacyunuma yofi deude, “Ngicngacfocna yoac tofohoma kecandae, ngeni yeni kpedzucyunuma sueyunugec nearu hadacbisia. Yeneng neac hosuc heima sese ohoma nigoc dzadzahac megecac kpacyunuduae.”
6 Anutungo yoacngina isinggema deudeac amma kurumenga kurumenga yeni yoac yofi dekperagikecdae, “Anutu ye dindinga.” *Selac*
7 “Ni neannaoc Anutu, ngeneac Anutu. Ngicngacfocna, ni yoac deba negembisia. Israe habu, yoacfu faingunuma yoacngina debade.
8 Ngeni ubangerecac sese meandae nga neac sese ohogec imoc hengkecduae. Ni ine wiac monggac negemma gorongina kpeduae, imoc yofi, ngeni Anutu Engenatoaac kpacfu wiac deserima dema imocac fora mi meficgegec.
9 Ngeni burumaka ngiwa me noning ngiwa odangina manaunac mema nenggec, imoc sifu mi ngereeude, kpac.
10 Imoc yofiac, kateu yang sasawa yeni neac nga rama burumaka sasawa bangec buma taosennu kecdae, imoc yeni ifingoc neac.
11 Sawakebangau neng sasawa kecdae, yeni negengyunuduae. Nga wiac sasawa kekecnginagoc manennu kenghaandae, yeni ifingoc neac.

12 Bangectoa bangec nga wiac sasawa imohai fedacde, imoc neac andeac
herenaac homebadeu imoc ngeni mi edengunubai, kpac.
13 Ni burumakaac busia mi neanduae nga noninggac sawa ifingoc mi
neanduae, kpac.
14 Ngeni Anutu ubangerec ammigec imocngo sesengina ambeso. Ngeni
Anutu Engenatoaac kpacfu wiac deserima dema imocac fora meficgegec
15 ebicnaso hau ngeni ni kpacnugec neng ebicfunac mesingunuba
ngeneng ni afenubisia."
16 Ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, yeneac
ine Anutungo yofi deande, "Ngeni neac enac mema singyoacna degec,
imocac kpae heingemmeba imoc naric mi debisia. Nga dzadzahac meai,
imoc kpacma yoac mong mi debisia, imoc kpaeagoc.
17 Ngeni neac dederecgeyoacac modzongina tiu yoacna ngadehema
waandae.
18 Ngeni hamangecngic hemma yegoc torokpema yeac ogofora
anggecde. Nga ngeni kaisero ngic yenemma yenigoc tacyac angandae.
19 Ngeni enacbibicngina mi dzegema imocngo ngicngac ogofocngina me-
manganeyunugecdeac yoac mangana deandae nga nedzarangnginango
ikocyoac degecdeac sing arengggeandae."
20 "Ngeni ngenang dacmunafocngina yoacnginango meman-
ganeyunuandae nga nenggacyombongnginaac medaha enacfu faifai
ammiandae.
21 Ngeni faka ifi anggec ni waickema kecba ngeneng negenggec, 'Ni
kecduaengoc, ye neni isoc, ye siriha mong mi ande.' Nga imoc kpac, ni
yaguc ine ngeni demeting angemmema mesunginau kpebade.
22 Ngeni Anutu nigecngunuande, ngeni wiac imoc negensibisia. Ifi
mi negensigecdeu neng ine kpedzamengunuba mongngo naric mi ong-
gongngunuude.
23 Nga ngic mong ye neac ewena heima ubangerecac sese heinemma
sing dindingac modackecde, ye ebicfunac mesiba yeng Anutuac faka
henude."

51

Anutu ge kopocsicna wana

Yegecgareng yearu. Dawidingo Batsebagoc serofaka anu profetengic
Natangngo yearu kemma dzigeneu Dawidingo yegec yofi heiec.

1 O Anutu, geng yoac dedzege amma imoc modackecnecac neac ubaga
manganeu. Geac wosoefac imoc efea kpac, imocac neng singyoac kpema
kopocsic meficgeai, imoc dzuacdacna kpac ambeso.
2 Ni ngicngac ogofocna faka mangana ayemmeai. Ge dzuacnuna
kongaha ambesare. Ge kopocsicna medzuacna kongac kpebesare.
3 Ni singyoac kpeai, imoc negengkecduae nga kopocsicna imoc nasosoc
hensiduae.
4 Gearusac kopocsic meficgema kicgau faka mangana yombong anai. Ifi
anu geng yoac denec imoc fora fingectegerude ge ngic hania isinggema
yoacngina desinec, imoc dindingac.
5 Foracngoc, nengganango kopocsicgoc kecma ni kpenannuma menuu
kopocsicnagoc fingerai.
6 Nga herenau yoac forasac febeso, ge imocac negenna ngereeude. Ge
imocac here sufu sufunau negen negentegec kpounenna.

7 Ge babacmeac mema dzuacnuna kongac kpeba dzuacnuna hoeng
kongaha feracyunuma kongac ambesare.
8 Ge negemmana ni sogac sogai nga ubangerec negembesare. Geng
sicna kpedzamenec nga ge negemmana yeni monggoc sogaibisia.
9 Ge kopocsicna imohacnac kicga mesufubesena amma ni ngic ogo-
focna memanganeyunudarai, imoc dzuacdacna kpac ambeso.
10 O Anutu, ge herena kongaha gboria meficgenemma asu gboria nga
dindingac meficgema herena manau fainenna.
11 Geac hoannunac mi ukununa amma kpetiac Asuga nearunac mi
meickena.
12 Ge ebicfunac mesinunecac sogac sogai monggoc mengere nemma
enactofoc tofoho nga ogomeficac asu nemma nanggenuna.
13 Ge ifi anna ni singyoackpekpengic geac sing kpouyemmeba kopoc-
sicgoc yeneng ubangina dzigeneu gearu monggoc hagecde.
14 O Anutu, memengerecnaac Anutu, ni ngic kopocsiha kpacfu eng kpe-
homebaiac imohacnac mesinuna. Ge ifi anna ni nedzarannango imocac
sogac sogai yegec kunengngoc heigemma geng ebicfunac mesinunec,
imoc edeyunubade.
15 O Kebu, ni enacnango dengeregubadeac enacbibicna mesina.
16 Ni sesegerec megemba ge imocac songo mi negennade nga sese
dema hosuc ohogemba ge imocac negenna ifingoc mi ngereebac.
17 O Anutu, ni ine asuna ebicngo kipac kipactanggea gemba imocngo
sesena anude. O Anutu, ubamangangngo ngichereu ebic meficgema
kipatanggeu ge imoc hemma naric mi wanade.
18 Ge Sionggac songo negemma gombunga ammima Yerusarenggac
hocodatoa monggoc heimengere anna.
19 Ge ifi anna sese gombunga nga dindingac megenni imocac negenna
ngereeu sese ohogemma seseyang hafoangoc ohogennide. Neni sese
dema burumaka ngiwa aratagau faiyunuma ohogennide.

52

Yarefaka fingerec

Yegecgareng yearu. Yegec yomoc masiki uba modacma heibesonga.
Edomingic mong kpara Doege ye Sauroaru kemma yofi edeec, “Dawidi
ye Ahimerecac amau kemma kecde.” imohai Dawidingo yegec yofi
heiec.
1 O ngic kuctoagagoc, ge Anutuac enac tofoc tofohongic tobanggema
kpenec. Ge imocac defefec amma yoac homac osokecnec. Ge ngic
kpetotieyununa kpac anggecde, ifi negemma asoacnac kemma marai
negeng areng angkecnec.
2 Ge nedzarangga imoc resa enaragoc, ifi isoc anu ikoc ayemmema
kpetotieyunuannec.
3 Ge manganaac songo homac negemma gombungaac songo mong mi
negemma ikocyoac debesonga anggenu yoac fora deneadeac mong mi
anggengande, kpac. *Selac*
4 Is, nedzarang ikohagoc, yoac manganango ngicngac meman-
ganeyunuande, ge imocac songo negengannec.
5 Anutungo ine kpedzameguu nasoga kpac ambeso. Ye kporucbedzo-
gau hama imohacnac kucgoc meicguma ukuguu kekecnginagoc yeneac
bangecfunac meicgudaru imohai monggoc mi kecnade. *Selac*

6 Ngic dindingac yeni imoc hemma kpidohoma kengec amma yarengic
hemma dzomoremima yofi degecde,
7 “Henggec, ngic imoc ye Anutuac hoannu kemma mi sufuec. Ye
ine ngicngac ogofora memanganeyunuma yengena dzofinactoaya ne-
genserima kefu wiac imocngo sufu sufuamea anec.”
8 Anu oriwa icngo sabayagoc nangande, ni ifi isoc Anutuac amau
namba Anutungo yoac dedzege amma imoc modackecde, ni nasoya
nasoya wiac imoc negenserikecduae.
9 Anutu, geng ua menec, ni nasoya nasoya imocac ubangerec megem-
bade. Geac kpac kuneng, imoc gombunga nga ni imocac negensima fora
fingerudeac negemma kecbade. Amma geac enac tofoc tofohongicngac-
focga yeneac kicfu geac kpac kuneng heiwayong memibade.

53

Yeni negen negengngina kpac

Yegecgareng yearu. Yegec yomoc maharatac sing masiki uba modacma
heibesonga. Dawidingo yegec yofi heiec.
1 Ngicngac negen ngentegecngina kpac, yeni herenginau yofi
negemma deandae, “Anutu mong mi kecde, kpac yombong.” Yeni
fakangina manganeu faka mangana yombong hania hania angkecma
yenearunac mongngo faka gombunga mi anude.
2 Anutungo kurumennunac kic fiu mau ngicngac yenengkecde. Ye
ngicngac negen negentegecgoc kecma Anutu hofocandae, ngic ifia ho-
focyunuma kecde.
3 Yeni sasawango ine faka gombunga ngadehedacma fakangina man-
ganedaru yenearunac mongngo mong faka gombunga mi angande,
mocdong kpac.
4 Ngicngo yaka dzegoc neandae, yarengic yeni ifi isoc ngicngacfocna
neyunuandae, yeni memeficac Anutu mi kpacgecde. Yeni negen ne-
gengtegecngina kpac.
5 Ngic ge gugecdeac kpedzucnegec yeni Antungo sicngina kpedza-
meude. Imocac wiac mong kengehagoc mi fingeru yeni ine kengectoa
amma kpidohogecde. Anutungo wayunuecac gameyunuu nanggecde.
6 O, ebicfunac mesi mesi, imocngo Siong, imohacnac habeso, imocac
yombong anemmede. Anutungo ngicngacfora mengereyunuu kekec-
ngina ngereeude, imohai Yakoboac areng yeni sogaigecde nga Israeac
areng yeni ubangerec negenggecde.

54

Memeficac nunumu

Yegecgareng yearu. Gitakurere kpema heibesonga. Sifingic yeneng
Sauroaru kemma yofi edegec, “Dawidi ye nenanggoc sufuma kecde.” Ifi
anggec Dawidingo masikiyegec yofi heiec.
1 O Anutu, ge kpac kunenggaac amma ebicfunac mesinuma kucgango
onggonnuna ngic yeneac yoacfu firang ambesare.
2 O Anutu, ge nunumuna negemma yoacnaac kedzac kpena.
3 Kuricngic yeni yacma nubeso andae nga ubakpekpe ngicngo Anutuac
negenggec engena mi angkecde, yeni ngaba anemma kpebucnubeso
andae. *Selac*

4 Foracngoc, Anutu ye memeficngicna. Kebungo kekecna
garenggekecdae, yenigoc kecma nanggeyunuu seria nanggecde.
5 Ngic neac ngabayoac degec yeng ngadeyoacngina merenu yeni imo-
cac ebic meficgegecde. Kebu, ge yoac modac modac Anutu, imocac
memanganeyununa kpac ambisia.
6 O Kebu, ni ubaefac amma geac sese megembade. Ge kpacga gombunga,
imocac geac kpac kuneng heiwayong memibade.
7 Geng ebicfunac mesinudacma ngabafocna memanganeyununa ni fi-
rang amma kicnango yenenai.

55

Tosofocna yeni wanugec

Yegecgareng yearu. Gitakurere nga noc kpema heibesonga. Dawidingo
masikiyegec yofi heiec.
1 O Anutu, ge neac nunumunaac kedzac faina wiac monggac kpe-
sigemba ge imoc negemma ihoc bahaoc mi ambesena.
2 Ubaebicnango feracnuu negen negennango sicsauc andeac ge negen-
nemma yoacna turunga merennenna.
3 Ngabafocna yeni kpeborong kpekecdae nga ngic Anutu ngadehema
mangana megecdeac ayemmeande, yeni kicngina nearu fima ngaba
anemma ebicfu fainugec ubaebicgoc kecduae. Yeni ngaba amma nubeso
andae.
4 Herenau ubaebic mema homecac kengectoa amma kpidohoma man-
ganebeso anduae.
5 Ni kpidohoma kengecnuu dzononna fedede. Ni kpidohoba kengec-
toango feracnuu ubaebicgoc kecduae.
6 Ni yofi deduae, “Ni kebesac neng isoc kpegannagoc ambai dede
kpututuckema bangec monnu kemma ruae meficgebesare, imocac
yombong anende.
7 Foracngoc, ni kpututuckema bangec ngiha kpacfu kemma am-
agerecna ihai mema kecbai. *Selac*
8 Kia firangtoa kpeu ni sufu sufuamana mong meficgema ihai bicbic
kpututucke kemma sufubai.”
9 O Kebu, ni taonnu ngic yenemba yeni ngaba angemema yarefaka
angandae. Ge imocac negen negengngina kpetotiena yoacnginau tohoe-
mebisia.
10 Yeni hadzing tofocnac taonggac odatoa witiau kengha amma
yerecgema nangandae nga taong manau tosongo ngicngac tosofocngina
memanganeyunugec ebic homac fede.
11 Yeni wiac kpetotiegecdeac negen negeng mekecgec, imocngo taong
botuhau wiac kuneng ande. Ngic yeni ngicngac ogofocngina ebicfu
faiyunugec ubaebicgoc kecdae nga goa yeni ikoc amma hiedzo kireg-
ecandae. Faka imocngo emenecnginau fekecma mi kpac anude.
12 Neac ngabangicngo yoac deendema anembac ni naric serima imoc
negengkecbai nga ngaba mongngo ubakpekpe anenu yearunac naric
sufubai.
13 Faka ifia ine gennoc ogona angkecnec. Nerang arennira mocgu
amma ge ngic ni isoc amma wegenac kecandipe, ge tosoyombonna,
gennoc faka ifia anengkecnecac ubahodung negenduae.
14 Neri nerahafoc kecma desogai angkecma habutoagoc Anutuac
womonnu nerahafoc kengkefic.

15 Homecngo ngabafocna meyunubeso. Yarefakango amangina nga
herengina mewakeudeac yeni sebingina gbori femanu homec amau
kemebisia.
16 Anu ni sifu Anutu kpacba KEBUNGO ebicfunac mesinuude.
17 Ebicngo memanuu asoringa anenu ni asoac nga marai amma tofocnac
imocac kiacma ebicyoacna edeba yeng ubaudumenna negenude.
18 Foracngoc, ngic homac yeni ngaba anemma nubeso andae nga Ke-
bungo dzikacfu garennuma bummenuma onggonnuude.
19 Anutungo ngictau tatahau bicngoc tarec amma nasosoc tarude. Ngic
imoc, yeni ine ubangina naric mi dzigeneude. Yeni Anutu kengec nga
eweheiheigoc naric mi hoanggegecde. Imocac ye neac kiac negemma
kpendzennu faiyunuude. *Selac*
20 Tosonango yeac dzadzahac kpema maria sinema ngic ogea kpebeso
anec.
21 Yeac yoac yumia hosonec kerec isoc deu herea manau ine dzikacngo
feu yoac deec, imoc ine ruaegoc yombong kerecdokuya isoc amma
soengo yenereande, ifi isoc yenereec.
22 Ge ebic sasawa tofohonec, imoc KEBU wamina yeng ebic imoc to-
fohodacma meserigubeso. Ye ngic dindingac garenggema kpae heimiu
wiac mongngo ye meu goroc goroc naric mi anude.
23 Ngic yeni ngic ogofocnginaac sac hetinggebeso ayemmeande nga
ikocngic, yeni kekecngina kebangau homegecde. O Anutu, geng kpefa-
cyununa yeni teng keme kemeau kemeyombonggegecde.
Anu ni negenserigukecbade.

56

Ge kickumuna mi nigecgubeso

Yegecgareng yearu. Yegec mong kpara Kebesac neng aga saruc icfu
tacde, imocac uba modacma miktangyegec yomoc heibesonga. Firis-
tiareng yeneng Dawidi Gata amau meficgema mendanggegec yeng
yegec yofi heiec.
1 O Anutu, ngicngac yeneng ni mematiti anendae nga ngabafocna
yeneng asoacnac kemma marai ebicfu fainugec ubaebicgoc kecduae. Ge
imocac neac ubaga manganeu.
2 O Kebu Engenatoa, ngabafocna yeni asoacnac kemma marai enacfu
faifai amma sebingina meemma mematiti anemma ngaba anengkecdae.
3 Ni kengecnuu negenseriguanduae.
4 Ni Anutuac yoac dengerema ye negenserikecma kengec mi ambade.
Ngic yeneng wiac mong naric mi anenggecde.
5 Yeneng asoacnac kemma marai enacfu faifai anemma meman-
genenukecdae. Yeni ebic hania hania fingecnenudeac negen negengua
ebirangoc mekecdae.
6 Yeni memanganenugecdeac denegeng amma neac tomai sufuma
namma kpebucnugecdeac ayemmeu ni kengha ambadesoc garennukec-
dae.
7 O Anutu, ge ngicngac areng sasawa yarefakanginaac turunga
kpouyemmema herebugaac ebic witicnginau ukuna mau.
8 Yeni nukporac anenggec wenac dafiguc ama heidac kefai imocac
kpetea osoma medacnec. Amma kickumana bic osoma kibigau ohonec
fede, imocac kpetea negensibesena.

9 Anutungo nigoc kecde, imoc negenduae. Yeng ni meficnuudeac kpacba
imohai ngabafocna dzigenema woragecde.
10 Ni Anutuac yoac dengerema Kebuac yoac dengerema
11 ye negenserikecma kengec mi anganduae. Ifi amba bangecngic
yeneng wiac mong anenggecdeacsoc mi ande.

12 O Anutu, ni yoac deserima ge edeguai, imoc tofohobesare. Ni
ubangerecnaac sese megembade.

13 Ge ubaongana homecfunac mesima hanina meserina mong mi
tifainggeai. Ge ifi anna ni Anutuac kicfu kekecac kperagiau kecbade.

57

Ngiha ngiha botucnginau afegubade

Yegecgareng yearu. Yegec kpara: Ge mi kpetotiebesena, imocac uba
modacma miktangyegec yomoc heibesonga. Dawidingo Sauro yearunac
worama hocsingau sufuma yegec yofi heiec.

1 O Anutu, ge neac ubaga manganeu. Ubaonganagoc geac hoannu
sufuduaeac amma ge neac ubamangang negenna. Ni geac kpeganggaac
debannu sufuma kecbare kiafirang mangana kpac andacbeso.
2 Ni Anutu Engenatoango meficnuudeac kpacduae. Anutu yennoc neac
kekecareng uayagoc faima uaya nearu mesidarude.
3 Ye memefiha kurumennunac sueu imocngo ebicfunac mesinuude
amma ngic mematiti anenggec imoc yenemma game kpekpeu
faiyunude. Anutungo yoac dedzege amma imoc modackecde nga ye
yoac modac modac Kebu amma faka imoc faiu hanemmeude. *Selac*

4 Raiong yangtoa yeni yang siricfu herenginaac homema bangecngic
medacfocngina neyunuandae, ni botucnginau feduaenoc. Ngic yeneac
enacngina imoc pokong nga tebemedaha isoc amma nedzarangngina
imoc dzikacac soe isoc enara monggoc.

5 O Anutu, afegugec imocngo kurumenga kurumenga ferahema em-
beso. Ge kucga nga kibikperagiaga bangecfu faina mau bangectoa
bangec sokoma fedacbeso.

6 Yeneng neac ufic faigecac ni ebic kuneng meficgeba neac sinnu teng
mong usuma yenaoc teng imohai kemegec. *Selac*

7 O Anutu, herenango ge seria meguma kecbade, oc, herenango seria
meguma kecbade. Ni yegec heima music mema afegubade.

8 Ubaongana ge negengboribesena. Gitakurere ngeni gboribisia. Ni
ama negemma yegec heima amabangecac kperagi midibade.
9 O Kebu, ni ngiha ngiha botucnginau ge ubangerec megemma bangec
monnunac ngicngac botucnginau namma geac yegec heima den-
geregubade.
10 Geng yoac dedzege amma imoc modackecnec nga imocngo wiac herea
amma kurumenga kurumenga manau naric enude nga ge yoac modac
modac Kebu. Geac faka imocngo wiac herea amma sawau emma hoeng
kpesereyunuude.
11 O Anutu, ngicngac afegugec, imocngo kurumenga kurumenga fer-
ahama embeso nga ge kucga nga kibikperagiga faina bangecfu mau
bangectoa bangec sokoma fedacbeso.

58

Anutu wadae

Yegecgareng yearu. Yegec kpara: Ge mi kpetotiebesena, imocac uba modacma miktangyegec yomoc heibesonga. Dawidingo yegec yofi heiec.

1 Nemu hania hania, ngeni yoara kpac kecma desi desi ua dindingac mi megecde. Ngeni yoacfu ngicngac yeneac yoac isingising ikohau meandae.

2 Ngeni herenginango negen negeng mangana arenggekecma maringinanango bangecfu yarefaka fingerudeac ua mederema yemmeandae.

3 Ngicngac Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, yeni nonggo heremanaunacngoc sing segema fingecma kecdae. Yeni fingecgecfunacngoc sing segema ikocyoac deandae.

4 Yeni marasingngina mangana imoc boidzocac marasing mangana isoc ande nga kpate kedzafongngo kedzaha mefonggeande, yeni ifi isoc andae.

5 Boidzoc ifiango dzinacngic ubaudumengngina naric mi negenude nga dzinacngicngo ye tobanggema uatoa mema udumeng gombunga meficgeu kpatengo imoc naric mi negenude.

6 O Anutu, geng enacsicngina dumbengngnaunac kpedzamena. O KEBU, geng raiong gboria baicngina kpetackema meickena.

7 Geng sueyununa yeni dokungo worama kengande, ifi isoc kembisia. Nga ngicngac yeneng kpindzing tidzamegec moronggeande, yeneng ifi isoc ge negemmana ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmede, yeni tidzameyunubisia.

8 Geng negemmana yeni gowohahacngo homema hoaeande, ifi isoc hoaebisia. Nga geng negemmana yeni sabacngo yadiseri mi amma nonggo heremanaunac homemea fingecma wenackiwa naric mi henude, ye isoc ambisia.

9 Ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, yeni sabanginagoc me dzangge dzanggea kecgec yeng meicyunuu kpac ambisia. Enang bebedaha gerecngo dzeu fitickema yacande, Anutuac herebungo dzefiticyunuu yeni ifi isoc yacbisia.

10 Yeni kopocsicnginaac turunga ifi fingecyemmeu ngic dindingac yeni imoc hemma sogaigecde. Yeni ngic Anutu wama kopocsic meficgegecdeac ayemmeande, yeneac sacngina tima haningina dzuacgec

11 ngicngac yeneng degecde, “Foracngoc, ngicngac dindingac yeni angammemenginaac foraya gombunga fingecyemmeude. Foracngoc, Anutu kecde, ye bangecfu desi desi ua mekecde.”

59

Ge mesinuna

Yegecgareng yearu. Yegec kpara Ge mi kpetotiebesena, imocac uba modacma miktangyegec yomoc heibesonga. Saurongo ngicfora Dawidi kpebugecdeac sueyunuu Dawidiac ama garenggema nanggec yeng yegec yofi heiec.

1 O Anutuna, ge ngabafocna yeneac mariunac mesinuna. Ngic nubesonga andae, geng yenearunac onggonnuna.

2 Yarengic nga ngic sacna hetinggebeso ayemmede, ge yeneac mari-
unac mesinuna.
3 O Kebu, ni singyoac kpema kopocsic mong mi meficgeai nga yeni
ine yagungoc kekecna meickegecdeac nembima ngonducnema tomai
kecdae nga yarengic ngabatoanginagoc yeni nugecdeac negemma yoac
dzegedae.
4 Ni faka mangana mong mi anai nga yeneng ine efaima hama nubeso
andae. Ge kic fima ebicna hemma yacma meficnuna.
5 O KEBU, Anutu kurumenggac wasaiareng kunengngina, ge Israe
neneac Anutu. Ge gauunac yacma bangec monnunac ngicngac mi
negenggudae, yeni sasawa kopocsicnginaac amma turunga kpouyem-
mena. Ngic ikocngina mesufuma yarefaka arengandae, yeni mi ong-
gongyunubesena. *Selac*
6 Yeni wenasoc ama marai anu dzigenema hama kasi isoc taua kpema
taonnu hofoc hofoc kengha angandae.
7 Yeni enacnginausing wiac urunggec maude, imoc hembesena. Yeni
enacbibicnginaunac wiac urunggec maude, imoc dzikacac beang isoc.
Imoc enara monggoc anu deandae, “Mongngo yoacnina naric mi ne-
genude.”
8 O KEBU, geng ine dzomoreyemmema bangec monnunac ngicngac ge
mi negenggudae, yeni tenicfu faiyununade.
9 O Anutu, ge neac memeserina nga amana seria, imocac ni kic gearu
fibade.
10 Anutuna yeng yoac dedzege amma imoc modarude. Ye warainemma
kemma sinnu meficnuude. Anutunango sing meficgeu ni firang amma
ngabafocna memayunuma yenembade.
11 O KEBU, ngicngacfocna yeneng wiac imoc nigecyunubaac ngabafocna
mi kpebucyununa. Ge ngic ifia kucgango memayununa kucmama nga
goroc goroc amma kecbisia. O Kebu, ge kasonina.
12 Yeni enacnginaunac yoac mangana mau kopocsicgoc amma sowec
nga ikocyoac degecde. Yeni wiac imoc negenggec engena anu imocngo
botacngina amma meyunubeso.
13 Ge herebugango gbokoyunubesena. Oc, ge gbokoyununa kpac an-
dacbisia. Ifi anna bangectoa bangec tegia fekendaeu ngicngac yeneng
yofi negenggecde, “Anutungo Yakoboac areng garengyunukecde.” *Selac*
14 Yeni wenacsoc ama marai anu dzigenema hama kasi isoc taua
kpema taonnu hofoc hofoc kengha angandae.
15 Yeni yaka meficgegecdeac hofocma kengha amma mi
gebecyunuudeu ngaba yombong amma arohogecde.
16 Ni ine kucgaac amma yegec heigembade. Geng neac amana seria nga
ebicnasou geac hoannu haba geng sufu sufuamana angkecnec. Ge yoac
dedzege amma imoc modackecnec, imocac asoacngoc ubana miacma
fakaga imocac ubangerec yegec heibade.
17 O Anutu, ge memeserina nga amana seria, imocac geac dedengerec
yegec heibade. Anutu ge yoac nigoc dedzege amma imoc modacnade.

60

Anutu, ge wanununec me?

Yegecgareng yearu. Yegec kpara: Dzadzahaac lili dzaring, imocac uba
modacma miktangyegec yomoc heima ubau faibesonga. Dawidingo

yegec yofi heiec.
1 O Anutu, ge nagdenunuma kpetotienunuma neneac ngaba annec. O
Kebu, ge monggoc mengerenununa.
2 Ge bangec kpemindzahena usoc meu titing kuneng fingeru goroc
goroc andeac geng titinga monggoc mengerena.
3 Ge ngicngacfocga kpendzengtoau fainunuma waing seria gumec-
nununa neinggac hanititinina goroc goroc anu sicsaufu kengha aning.
4 Ngicngac ge eweheiheigoc hoanggugec yeni ine tebemedahaac sin-
nunac hesicyununadeac firac mong miacna yeni imoc hemma ihai
kpedzucnema nanggecde. *Selac*
5 Ge ngicngacfocga neneac songo negennec, nga ebicfunac mesiyu-
nunadeac neni marifoigango dzikacfu meficnununa firang ambisina.
Ge nunumuninaac turunga merennemmena.
6 Anutu ye womongau tacma yoac deserima yofi deec, "Ni firang amma
sogaima Sikeng ama mederema Sukoc bangec tume imoc medereba
noboha noboha anu ngicngacfocna yemmebade.
7 Gireade nga Manasse yeri neac. Efaraing imoc wasai opocna nga
Yuda ye ngictau yasuna.
8 Moabi imoc dzuac dzuac sokocna nga ni Edonggaru hanitabena
ukuba yunuude amma ni firang amma Firistia bangec arohomiba ne-
genggecde."
9 Mongngo nigoc kemma taong odaya seria imohai menuma Edong
bangecfu hesicnuma kembeso.
10 O Anutu, gennoc wanununuma ukununudacnec. Ge wasaingicnina
yenigoc dzikacfu monggoc mi kengannec.
11 Ngicngo meficnunuude, imoc memefihagoc kpac. Imocac gennoc
meficnununa ngabafocnina yunubesena.
12 Neni Anutugoc namma kuctoaninagoc amma firang annide. Yennoc
ngabafocnina mematiti ayemmeude.

61

Kpegangga bageu
Yegecgareng yearu. Gitakurere nga noc kpema yegec yomoc
heibesonga. Dawidingo mitiyegec yofi heiec.
1 O Anutu, ge kpakpacna negemma nunumunaac kedzac kpema ne-
genna.
2 Ni bangectoa bangec tegiau namba woubocna kucmama anu
kpacguduae. Ge hesicnuna hoc peperandzi herea mong feracnude,
imohai kemma nambisira.
3 Ge neac sufu sufuama. Ngabafocna yeneng nubeso anggec geng
amana herea nga seria annec.
4 Ge kporucbedzogau fainuna ni nasoya nasoya ihai kecbade. Ni geac
kpegangga bageu sufuma kecbadeac anende. *Selac*
5 O Anutu, ni yoac deserima deai, imohai ge imoc negemma ngicngac
eweheiheigoc hoangguandae, ge maridzoming desiyemmenec, imoc ni
ifingoc desinennec.
6 Ge ngictauac kekeha mehereena kifa homac kecbeso amma
apangabofora yenembeso.
7 Anutu, ye geac kicfu nasoya nasoya ngictau tatahau takecbeso.
Ge yoac modac modac Kebu amma yoac dedzege amma yoacga imoc

modackecnecac amma fakaga imocngo ge negemmana ngictau hen-
gareng ammibeso.
8 Geng ifi anna ni dedeserina imoc wenacsoc modackecma geac kpac
kuneng nasoya nasoya heiwayong memibade.

62

Anutuac kicfu ruae

Yegecgareng yearu. Yegec kpara: Yehudutung, imocac uba modacma
yegec yomoc heibesonga. Dawidingo mitiyegec yofi heiec.
1 Anutungo ebicfunac mesinuu ubaonganango yeac hoannu ruae
meficgeude.
2 Ye neac hoc peperandzi seria amma ebicfunac mesinuude. Ye amana
seria anu mongngo menuu goroc goroc naric mi amba yeng naric mi
meicnuude.
3 Ngeni ngic kuha kpac ngabaac siricfu kpekecdae, imoc wisickebeso.
Ngeni sasawango ye kpema bangecfu ukuyombonggebeso andae. Ye
oda kuha kpac nga odabisic dzame dzamea isoc nanu ngeni ye meman-
ganegec todinggema makpeudeac negemma kpekecdae.
4 Ye ngickuneng tatahau taru yeni negen negengina arenggema yofi
negengandae, “Ye tatahaunac meickebesonga.” Yeni ikocyoac ne-
genggec ngereeu enacnginaunac kenecyoac maande nga herenginango
ine sowecyunugecde. *Selac*
5 Ni Anutu negensima tomai kecba foraya fingerudeac ubaonganango
yeac hoannu ruae meficgeude.
6 Yennoc neac hoc peperandzi seria amma ni ebicfunac mesinuude.
Ye amana seria, imocac wiac mongngo menuu goroc goroc naric mi
ambade.
7 Neac memengerec nga eweheihei imoc Anutuarunac haude. Yennoc
neac hoc peperandzitoa seria nga ni Anutuac hoannu kemma sufubade.
8 O ngicngac, ngeni nasoya nasoya Anutu negenserima kecbisia.
Yeac hoannu kemma sufuma kecnide. Ngeni herenginau wiac sasawa
fedacde, imoc ye edebisia. *Selac*
9 Ngic mamea yeni ngicngo asu naso mocgu heiandae, imoc wiac ifi.
Ngic engena kecdae, yeni firang onga ikoha fifiu kpac angande, ifi isoc
andae. Sigeriu faiyunugec yeni ebicngina kpac. Yeni efea yombong nga
enacasuac ebic sigeriu yeneac ebic ferahede.
10 Ngeni hodzinnu wiac mema finacgoc anggecdeac mi negensibisia nga
yarefaka amma finacnginagoc anggecdeac mi negensima sicsauc amma
imocac tomai kecbisia. Ngeni dzofinacngina monggoc nga mongoc anu
mekecgecdeu negen negengngina imohai mi faigec febeso.
11 Anutungo naso mocgu yoac yofi deec, imoc atac yohockang anu
negenai, “Ni Anutu kuc mingina nga
12 ni yoac dedzege amma imoc modacbade.” Kebu ge ngicngac tem-
buc tembuc angammemengina hennegeng amma turunga kpouyemme-
nade.

63

Wosoefacga

Dawidingo Yuda bangec kisiu sufuma kecma mitiyegec yofi heiec.

1 O Anutu, neac Anutuna, ni ge hofocgukecduae, imoc bangec gbangge
gbanggeango dokuac ammiande, ni geac ifi isoc anende.
2 Ni kuc nga eweheiheiga hembadeac kicna aratagau fima genai.
3 Geng yoac dedzege amma imoc modackecnec, fakaga imocngo kekec
ferahadeac amma dengeregubade.
4 Ifi anu ni kecbadesoc kenecgubade* amma geac kpacfu numuma
marina miacba enu.
5 Geng ubaongana yakaac kuc nga kerehagoc megume ammina wakeu
enacbibicnango sogac sogaiac yegec heiu enacnango ge dengereguude.
6 Ni kecnegeng naso amma tofocnacsoc fefenau fema ge negensiguma
geac negensikecma feanduae.
7 Gennoc neac memeficngic, imocac geac kpegangga bageu sogaima
kecma yegec heigembade.
8 Ubaongana gearu kpeketaheu marifoigango nanggenunade.
9 Ngicngac kekecna kpetotiebeso andae, yeni ine homec amau ke-
megecde.
10 Yeni dzikacfu kenggec beangngo feracyunuma kpebucyunuu
katekasi yeneng sebingina negecde.
11 Ngictaungo Anutuac sogaiu ngicngac sasawa yeac kpacfu dedeseri
deandae, yeneng yeac negenggec engena angande. Ikocngic yeneac
enac ine fitec kpegecde.

64

Sufu sufuu mi tarude

Yegecgareng yearu. Dawidingo mitiyegec yofi heiec.

1 Anutu, ni ebicyoacna edeguba ge ubaudumenna negenna. Ngaba
yeneng nubeso andaeac kengecnude. Ge imocac onggonnuna.
2 Ngic yeneng Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeu sufu
sufuu yoac dedzege angandae. Geng yenearunac mesufununa yeni
mi meficnubisia. Yarengic yeni memanganenugecdeac areng faigec ge
mesufununa yeni mi meficnubisia.
3 Ngic yeni soe dzumuandae, yeni ifi isoc nedzarangngina dzumugecde.
Ngic yeni tebemedaha kpesaima ukuandae, ifi isoc kpesaima yoacngina
hodungagoc ukugecde.
4 Yeni sufuma fema ngic kopocsic mong mi meficgeec, ye wedecandae.
Yeni kengecngina kpac kecma bic yombong wedecgecde.
5 Yeni yarefaka megecdeac negen negeng seria mekecma ning kpema
sufu sufuu subangina idegecdeac yoac denegeng angandae. Yeni yofi
negemma deandae, “Mongngo naric mi nenenude, kpac.”
6 Yeni mangana dedzege amma deandae, “Neni wiac imoc gombunga
yombong arenggedinggac naric annide.” Foracngoc, ngic ubaherengi-
naac negen negeng, imoc keme kemea yombong, i.
7 Ifi ammagec Anutungo tebea yenearu kpesaima wedecyunuu yeni
bic yombong kubecnginagoc amma mayunuude.
8 Ye nedzarangngina mangana imocngo kpetotieyunuu kpac anggec
ngicngac ogofocngina yenengandae, yeni faka imoc hemma hata
gigigecde.

---

* **63:4:** Anutungo meficnunuu nenang bangecngicngacnec yumia kecma Anutuac kenecyoac debisina, yoac imoc mitikibiu homac fede nga yeng faka imocac negenu ngereeude. (Fingec fingec 9:26, 14:20, 24:48, Mitiyegec 16:7, 26:12, 103:22 nga goa homac fede.)

9 Ngicngac sasawa yeneng Anutungo faka meec, imoc negensima deyadi-
gec ngicngac sasawa kengec anggecde.
10 Anu ngic dindingac yeni KEBUNGO faka meecac sogaima yeac
hoannu hama sufuma kecbisia. Ngicngac uba kongaha kecandae amma
herenginau ikoc nga hamangec mong mi fede, yeni Kebuac negenggec
wiac engena ambeso.

65

Wiac gombunga nemmeude

Yegecgareng yearu. Dawidingo yegec nga mitiyegec yofi heiec.

1 O Anutu, Siong taonnu ge eriendzong megembesonga nga geac kicfu
namma dedzegeninaac fora modacbisina.
2 O Kebu, ge nunumuac turunga merengannec. Bangecngicngac
sasawa yeni gearu hakecdae.
3 Neni ngicngac ogofocnina memanganeyunuinggac ebic imocngo
memanunuu geng singyoac kpeinggac kopocsicnina wanec.
4 Geng ngic mong meisinggema hoanggema wangecna womonggau
kefudeac haude, ngic imoc ye kenehagoc. Neni geac amaac nga womong
kpetiacac gombungagoc kecni gebecnunuu kecnide.
5 O Anutu, memengerecnina, ge nunumunina negemma fakaga mi
hehena amma turunga merennemmema ebicfunac mesinununade.
Bangec tegia fekende, imocac ngicngacfora nga ngicngac kondung fera-
hema tegiau kecdae, yeni sasawango kekecnginau wiac fora fingerudeac
ge negensiguma tomaiga kecgecde.
6 Ge kucga heina kemeu kucgango tiki meficyunuma tatacnginau faiyu-
nunec.
7 Kondung yeni kunengngoc arohogec ge arongina menomanena ning
kpegecde nga kondunggac siri udumengtoagoc kpeande, imoc meno-
manena ning kpema feude. Ge ngiha ngiha yeneac dzomugerec ifingoc
menomanenade.
8 Ge ngicngac negensinggugecdeac kucfaka meannec, imohai ngicn-
gac bangec feracyunudacma tegiau kecdae, yeni imocac kerectegec
anggecde. Geng ama werec wereckengaunac hanahema kemma bangec
wenac keme kemeau wisickeude, imohai ubangerec ayemmena uban-
gerec negemma kunengngoc arohogecde.
9 Ge bangec yugucke kia mina bangec kerehagoc yombong anudeac
amminade nga Anutuac doku, imohai doku efea kpac fede. Ge bangec
ifi mengerema ngicngac semengngina meficgeyemmenade.
10 Ge kia dena kpema semeng sereau kia kehema semeng homac nadz-
icmiude. Ge bangec buriric mesorongaina kia kpema bangec meyumeu
bangecac semeng sasawa kenehena fora gombunga fingerude.
11 Ge kifaacsoc semeng homac meficgena imocngo kifaac iraya isoc
anude. Geac hanititigaac bangec imoc kerehagoc nga semengtoayagoc.
12 Bangec kisiu ramaburumakaac bangec imoc kpindzingngo
wakedarude. Bangec buma yeni ubangerec heigec kemeu sogac sogai
anggecde.
13 Ramaburumakaac bangec yeni ramaburumaka habu homac
wamba isoc heigec kemeu sokodacgecde nga bangec tumia emai imoc
semengngo mewakeyunude. Wiac sasawa imoc yeni kpeturanggema
arohoma yaiyo kpema yegec heigecde.

66

Dendzerenggegec

Yegecgareng yearu. Yegec nga mitiyegec.

1 Bangecfu wiac sasawa, ngeni Anutu dendzerenggema yaiyo kpema
2 yegec heima yeac kpac kuneng heiwayong memima ye oyang boyang memima
3 yofi debisia, “Geng wiac angannec, imoc wiac engena yombong, imocac kerectegec andimbe. Ge kucga monggoc, imocac ngabafocga geac bageu kecma ngonducnegecde.
4 Bangec sasawango geac kicfu ngocducnema numugemma yaiyo kpema yegec heigendae. Yeni geac kpac kuneng heiwayong memima yegec heidae.” *Selac*
5 Ngeni hama Anutungo ua meec, imoc hembisia. Ye bangecngicngac nenanggoc kecma ua bibiagoc meude.
6 Yeng kondung heimerenu bangec kerenga anu ngicngac yeni haningo doku imoc ferecgegec. Ye faka imoc meecac amma nenang sogac sogaigoc kefing.
7 Ye nasoya nasoya kuhagocngo wiac sasawa garenggema kiwango bangec monnunac ngicngac sasawa yenemma kefude. Yoackpekpe yeni sebingina mi meembisia. *Selac*
8 Ngiha ngiha ngeni Anutunina kenehema* enac udumengnginango ye oyang boyang ammigec ngicngac yeni negendacbisia.
9 Yeng garennunuu gbori kecdae, yenigoc kecni ye haninina garenggeu mong mi tiposockenide.
10 O Anutu, imoc yofiac, ngic yeni siriwa isingeandae, geng ifi isoc faitobannu fainunuma isinnununec.
11 Ge uficfu fainununa kemeni ge ebic kuneng witininau faina imoc tofohokefing.
12 Geng negemmana ngic yeneng orucninau tima kenggec. Neni gerec manau kehema dokuu kemema kening, fora. Nga geng yaguc menunuma amabangec tumiatoau fainununa wiac monggac mi obohonide.
13 Ni womonggau hama sese ohogemma wiac ambadeac dedeseri deai, imoc ambade.
14 Ni ebicfu kecma wiac ambadeac enacbibicnango yoac deserima deai nga yoac enacnango deai, imocac
15 ramaburumaka kerehagoc sese negemma gembade. Nga rama ngiwa sese dema ohoma hosuc heima burumaka nga noning ngiwa gemba sese ambeso. *Selac*
16 Ngicngac Anutu eweheiheigoc hoanggeandae, ngeni hama yoacna negembisia. Yeng nearu ua meec, imoc edengunuba.
17 Enacbibicnango ye kunengngoc kpacba nedzarannango ye bic afeheec.
18 Ni ngicngac ogofocna memanganeyunubadeac negen negeng herenau arenggebai dede Kebungo neac kedzac mi kpebac.
19 Amma forangoc, Anutungo negennemma nunumunaac yoac negensima kefec.

---

* **66:8:** Anutungo meficnunuu nenang bangecngicngacnec yumia kecma Anutuac kenecyoac debisina, yoac imoc mitikibiu homac fede nga yeng faka imocac negenu ngereeude. (Fingec fingec 9:26, 14:20, 24:48, Mitiyegec 16:7, 26:12, 103:22 nga goa homac fede.)

20 Ye nunumuna mi ngadehema yoac nigoc dzegeec, imoc mi waec,
imocac Anutu kenehebesonga.

67

Yaiyo kpegembisia

Yegecgareng yearu. Yegec nga mitiyegec, gitakurere nga noc kpema
heibesonga.

1 Anutungo wosoefac anemmema kenecnunuma kicmesuyango ner-
arannunubeso. *Selac*

2 Ifi anna ngicngac bangecfu kecdae, yeni geac haniaga negembisia
nga ge ebicfunac mesiyunnadeac kuc fegende, bangec monnunac ng-
icngac botucnginau kecdae, yeni imoc negembisia.

3 O Anutu, ngiha ngiha yeneng afegubisia, yeni sasawango ge yaiyo
kpegembisia.

4 Ge monde mondega kpac kecma ngiha ngiha siric mocguu isingyu-
nunade nga bangec monnunac ngicngac sing edzacyununa imoc
modacgecdeac yeni ubangerec negemma sogac sogai yegec heigembisia.
Selac

5 O Anutu, ngiha ngiha yeneng afegubisia, yeni sasawango ohecga
megembisia.

6 Anutu ye nenang Anutu. Yeng kenecnunuu bangecngo semeng
gombunga meficgenemmeude.

7 Anutungo kenecnunubeso nga ngicngac bangec tegia fekendaesoc,
yeni sasawango ye eweheimima hoanggebisia.

68

Anutungo firang ande

Yegecgareng yearu. Dawidingo yegec nga mityegec yofi heiec.

1 Anutungo yacma ngabafora yunuu singsararang kpema kecbisia nga
yeac modzongina tiande, yeni yearunac worama kendacbisia.

2 Firangngo hosuc mefiranggeu kengkecde, geng ifi isoc kporacyununa
worama kendacbisia. Ngicngac Anutu ngadehema mangana megecdeac
ayemmeande, yeni ge negemmana kerecngo gerec wegenau tacma sisin-
gaiande, yeni ifi isoc Anutuac kicfu sisingaima kpac ambisia.

3 Anu ngicngac dindingac, ngeni ubangerec negemma Anutuac kicfu so-
gaima kecbisia. Ngeni ubangerec homac yombong negemma sogaibisia.

4 Ngeni Anutuac yegec heibisia, ngeni yeac kpac kuneng heiwayong
memima dedengerec yegec heibisia. KEBU hoennu tacma kengande,
ngeni yeac kicfu sogaima yegec heima oeha memibisia.

5 Anutungo kpetiac womongau tacde. Ye beging mang ayemmema
hodzec yenenggareng ayemmema onggongyunuude.

6 Anutungo ngicngac dzengong amagerec meficgeyemmeu tosofocngi-
nagoc kecgecde. Ye witicngic witicamaunac mesiyunuu yeneng mama
kecma wiac monggac mi obohogecde. Yoackpekpe ngic yeni ine bangec
dzangge dzanggeau kecgecde.

7 O Anutu, geng warac ngicngacfocga waraiyemmema bangeckisius-
ing wangecyununa kenggec. *Selac*

8 Imohai bangecfu usoc meu Anutu, Sinai bangec gbangge gbanggeac
Anutu amma Anutu, Israeac Anutu, kurumenga kurumenga yeneng
geac kicfu kia faigec maec.

9 O Anutu, geng kia faina bangecfu mau dokuac mi obohoing. Ge bangec
gbangge gbanggea soc kpema nemmema kuha mina icngo monggoc
kpedzienu bangec imoc kerehagoc anec.
10 Ifi anu kpebunggango bangec imohai kemma tacngisigec. O Anutu, ge
wiacga homac fedeac ubangerecgaac imoc mema makpekpea yemmena
wiac monggac mi obohogec.
11 Kebungo yoac deu ngicngac homacngo siduc imoc tofohoma
dekperagima
12 degec, "Ngictau yeni wasaingicfocnginagoc bic kemma woradacgec
ngicngo dzikacfu firang amma iwai megec ngac yeneng amanginau
kecma imoc hedzicma megecde.
13 Amma dzikacac hepuc amau tacgec yeni neng dzongina siriwa nga
gol tengging tengging isoc ifiango sebingina soko sokoa feec."
14 Anutu kpudamuyagocngo ngictau yunuu singsararang kpegec imo-
hai nomang kia isoc mama Dzarimong tiki semeec.
15 O Basang tikitoa tiki, ge bumaga homac nga herea herec, o Basang
tiki.
16 Tiki bumaga homac nga herea herec, geng nocac kichodung amma
Anutuac tikiu kic finec? Anutu yengenaoc tiki yomoc yeac anudeac
segerema ye ihai ngictau kecma nasoya nasoya tacyac anude, ge nocac
imoc kihodung amma hengkecnec?
17 Anutungo dzikacac keretaha tausenga tausenga mehadac. Ye Sinai
bangec wama kpetiac womongau emma kecde.
18 Geng wi sawau yombong emma witicareng witicyunuma wange-
cyununa arenggau kenggec. Ngic yeneng ubangerecac wiac genggec. O
KEBU Anutu, geng ihai kecnec nga ngic yeni geac modzongina tiu yoacga
kpeandae, yeni ifingoc ubangerecac wiac genggecde.
19 Kebungo nasosoc sesehenunuma nanggenunukecde, ye kene-
hebesonga. Anutu ye memengerecnina. *Selac*
20 Anutunina ye memengerec mingina nga KEBU Israeac Anutu, ye
homecfunac mesinunuudeac mingina.
21 Ye ngabafora yeneac oruc kpedzameu ngic mangana mekecma
nasosoc kopocsicnginagoc kecandae, yeneac orucsicngina dzoeagoc het-
ackeude.
22 Kebungo yofi deec, "Ni ngic imoc Basang bangecfunac
merengyunubade nga kondung buya keme kemeaunac meyunuma
erebade.
23 Ifi amba ngeni haningina yeneac sacngo nadzicgecde nga kasifocng-
ina tosea ifingoc yemmegec sacngina aberegecde."
24 O Anutu, hombanggac habuga arenggoc hagec ngicngac yeneng
gengecde. Neac Anutu ngictauna habuya arennu hama kpetiac womon-
gau enu ye henggecde.
25 Yegec heihei areng yeneng waraima wiac kpegec music fingecande,
yeni wisic wisickeau hagec ngacnaroang yeni tambaringngina kpema
botucnginau hadae.
26 "Kpebung habutoa manau Anutu kenehebesonga.* O, Israeac fingec-
sahe, ngeni sasawango KEBU kenehebisia."

---

* **68:26:** Anutungo meficnunuu nenang bangecngicngacnec yumia kecma Anutuac kenecyoac debisina, yoac imoc mitikibiu homac fede nga yeng faka imocac negenu ngereeude. (Fingec fingec 9:26, 14:20, 24:48, Mitiyegec 16:7, 26:12, 103:22 nga goa homac fede.)

27 Benyaming areng yeni areng kapiango enara meyemmeu kendae.
Yuda arennunac ngictau kekecac areng habutoango kecmagec Dzeburung arenggac ngictauac areng nga Naftari arenggac ngictauac areng
yeni ifingoc modacyunudae.
28 Anutu ge kucga kpedzucnema efaina. O Anutu, ge kucgaac hania
warac mekperagima edzacnununec, imoc monggoc edzacnununa.
29 Womongga Yerusarennu tacdeac ngictau yeneng ubangerecac wiac
mehama gendae.
30 Yang hania hania dokuac haseng manau kecandae, ge yeneac yoac
ngabasiric dena kate burumaka ngiwa yeni habunginagoc kenggec
ngic yeneac burumaka medaha kapia botucnginau kecgec ge gorongina kpebesena.† Geng yeni memayununa siriwa toseatoa mehama
gembisia. Ngic sasawa dzikacac songea negengandae, yeni yununa
singsararang kpebisia.
31 Ngic kuneng yeni Aigita bangecfunac hagec ngic Etiopia bangecfunac yeni maringina bic miacma Anutuaru hagecde.
32 Bangec areng ngictaunginagoc kecdae, ngeni Anutu yegec heimima
Kebu yegecfu yaiyo kpemibisia. *Selac*
33 Negenggec, yeng kurumenga kurumenga hanahema fingecgec, yeneac witinginau tacma kende. Ye ubaudumenga miacma kunengngoc
yombong kpacde.
34 Anutu ye kuhagoc, imoc deyadibesonga. Yeng ngictauac kucgoc amma
Israe ngicngacfora garengyunude. Yeac kuc imoc sawau fedengoc.
35 O Anutu, ge damu damugagoc amma ge kpetiac womonggau kecnec.
Israeac Anutu ye ngicngacfora gareng anggecdeac kuc nga sebinginaac
kuc yemmeude.
Anutu kenehebesonga, hallelu Yac.

69

Ebic witiau kecduae
Yegecgareng yearu. Yegec kpara Lili dzaring, imocac uba modacma
yegec yomoc heibesonga. Dawidingo mitiyegec yofi heiec.
1 O Anutu, dokungo ubanau erema feracnubeso andeac ebicfunac
mesinuna.
2 Ni goteng dzohonnu kemebeso anduae, imohai titiseriac wiac mong
mi fede. Ni doku dzohong kunennu kemeba doku tunggbaungngo
semenuu
3 memeficac kiackecba kucna kpac anu ngorucbonna gbanggede. Ni
Anutungo meficnuudeac kicfifi kecba kicna kundung kpebeso ande.
4 Ngic yeni hania kpacfu ubango ukunudae, yeneac kpete imoc orucdzonaac kpete ferahade. Ngabafocna yeni homac nga ngic kucnginagoc
ikoc amma neac ngadeyoac dema memanganenubeso anggecde. Ni
wiac mong hamangec mi meai nga yeneng ine turunga yemmebadeac
dekecdae.
5 O Anutu, ni kapa ua mekefai, imoc geng negennec nga manganana
hania hania, imoc geac kicfu naric mi sufuude.
6 O KEBU Anutu, kurumenggac wasaiareng kunengngina, ge negensigugec fora fingerudeac tomai kecdae, yeni neac amma ngic yeneng
game kpekpeu faiyunubauac kpae heiyemmebesena. O Israeac Anutu,

† **68:30:** Dawidi ye Israe yeneac ngabafocngina Aigita ngic yeneac negensima yoac heima deec.

ngicngac ge hofocgudae, yeni neac amma eweheiheia kpac kecbauac
faka imoc kpetaribesena.
7 Yeni geac ammanoc deendema anenggec gamenuu imocngo kicme-
suna semeu kicmesuna sufukecduae.
8 Ngic ogofocna yeni negennenggec ni monnunac isoc anduae nga dac-
munafocna yeni negennenggec kuric isoc anduae.
9 Ni amawomonggaac amma herena gerec dzema dzendandannuude
nga ge dedenggbaring anggenggec imocngonoc neac witiu enude.
10 Ni kiacma yaka waba yeni detenic anenggec
11 ubamanganggac wamba heiba desusuic anenggec.
12 Ngicngac yeni taonggac sobennu tacma ni dedzomoc anenggec ngic
doku seria neandae, yeni neac kiki kpema yegec heiandae.

13 O KEBU, ni sifu gearu numuduae. O Anutu, geng yoac dedzege
amma imoc modackecnec, imocngo mi kpac anudeac amma nasoya
hau geng turunga merennembesena. Yoac modac modac Anutu, ge
meficnubesena.
14 Ni goteng dzohonnu kemebaiac meicnuna. Geng negemmana yeni
ngabafocna yeneac mariunac mesinuma doku dzohonnunac onggonnu-
bisia.
15 Doku tunggbaungngo semenubaac kpae heimina. Doku dzohongngo
gbokonubaac me tengngo menuma naguya heibaac geng kpae heiyem-
mena imoc wabisia.
16 O KEBU, geng yoac dedzege amma imoc modackecnec, imoc gom-
bunga yombong nga ge wosoefacga efea kpac, imocac kicmesuga nearu
monggoc merenna.
17 Ge kicmesuga kingang ngicga nearu mi sufubesena. Ebic witiau
yombong kecduaeac ge bic yombong turunga merennenna.
18 Ge neac wegenac hama bummenuma ebicfunac mesinuma
ngabafocna yeneac amma witicfunac mesinubesena.

19 Ngic dedenggbaring anemma game kpekpeu fainugec goiheiheia
kpac kecduae, ge imoc negemma ngabafocna sasawa negengyunudac-
nec.
20 Yeni dedenggbaring anemma herena kpedzamegecac ubaebictoa
meficgema kecduae. Ni negemba goa yeneng neac ubangina manga-
neudeac kic fima mong mi meficyunuma memeseringic hofocyunuma
mong mi meficyunuai.
21 Yeni wiac marasing manganagoc nebadeac gumecnuma doku aen-
gagoc nebadeac nenggec.
22 Yeneac tatac nasoac nenedoku, imoc geng negemmana botac isoc
amma mendangyunubeso nga ogofocnginagoc sesegerec yang negec,
imocngo suba isoc amma meyunubeso.
23 Yeni ge negemmana kicngina kundung kpeu wiac mong naric mi
hemma tinicngina nasosoc dendeng kpekecbeso.
24 Ge herebuga yenearu kpakena imoc gerec isoc dzema feracyunuma
yeneac witiu feu
25 yeni amabangecngina kisi fingeru ngic mongngo yeneac kporucbed-
zonginau mi tacbeso.
26 Geng ngic hanahema yununa yeneng torokpema yunukporac
ayemmedae. Geng ngic dzoboya yununa yeneng kpendzengngina
monggoc meyadiandae.

27 Geng yoacfu torokpeu torokpe faiyunubesena, yeni geac memen-
gerecfu mi torokpebisia.
28 Geng negemmana yeni kpacngina kekecac kibiunac dzuacbesonga
amma ngic dindingac kecandae, yeneac kpacarennu mi
kpeturanggebesonga.
29 Ni ine ubaebicgoc kecma kpendzeng kpema kecduae. O Anutu, ge
memengerecgango ni onggonnubeso.
30 Ni Anutuac kpac kuneng yegecfu yaiyo kpemima ubangerec
memima afeheba
31 KEBUNGO imocac negenu ngereede. Imocngo burumaka ngiwaac
sese ferahama burumaka baiha nga gbongagoc, imocac sese ferahade.
32 Ngic yeni ogofocngina ebicfu faiyunugec yeneng ubaebicgoc andae,
yeninoc imoc hemma ubangerec negembisia. Ngicngac Anutu hofocan-
dae, ngeni herengina kekecgoc monggoc anude.
33 KEBUNGO ngicngac iwaiac obohokecandae, yeneac nunumu
negengkecde, ye ngicngacfora witicamau kecdae, yeni naric mi
wayunuude.
34 Kurumeng nga bangec ngeri ye dengereec kondung nga kondung
manau wiac sasawa kenghaandae, ngeni ye dengerebisia.
35 Imoc yofiac, Anutungo Siong ebicfunac mesima Yudaac taong fek-
endaemoc monggoc heigboriyunuma amangina meyemmeude. Yeac
kingang ngicngacforango tacngisima bangec imoc mema mingina
anggecde.
36 Kingang ngicfora yeneac nambaracfocngina yeneng maridzom-
ing dema bangec imoc megec ngicngac yeac kpac kuneng songogoc
hoanggeandae, yeni ihai kecgecde.

70

Ge bic hama meficnuna

Yegecgareng yearu. Dawidingo nunumuac mitiyegec yofi heiec.

1 O Anutu, ge hama ebicfunac mesinubesena. O KEBU, ge bic hama
meficnuna.
2 Ngic kpebucnubeso andae, yeni geng negemmana game kpekpeu
faiyunugec oboc kpoboc ambisia. Nga memanganenubeso ayemme-
ande, geng yeni memayununa eweheiheia kpac kecma dzigenebisia.
3 Ngic yofi denengandae, “Naric yombong, naric yombong.” yeni
yenang gameyunuu dzigenebisia.
4 Anu ngicngac ge hofocgudae, yeni geac amma sogaima ubangerec
negenggec ngicngac geac memengerecga songogoc hoanggeandae, yeni
monggoc nga monggoc yofi debisia, “Anutu ye engenatoa.”
5 Ni ine makpekpea amma iwaiac obohoma kecduae. O Anutu, ge nearu
bic hana. Ge memeficna nga ebicfunac yungec yungecngicna. O KEBU,
ge naso mi ukuma nearu bic hana.

71

Yada yeneac nunumu

1 O KEBU, ni geac hoannu hama sufuma kecbade. Ngic yeneng desofoc
anembauac nasosoc kpae heiyemmekecma
2 fakaga dindingac modacma ebicfunac yungecnuna. Ge kedzacga
nearu faima ebicfunac mesinuna.

3 Geng neac hoc peperandzi seria nga sufu sufuamana amma ama
seria anembesena. Ge neac hoc peperandzi seria nga amana seria
annecac yoac edeyununa ebicfunac mesinubisia.
4 O Anutuna, ge yarengic yeneac mariunac mesinuna. Ngic
singkpekpe nga godzungic menugec geng maringinaunac mesinuna.
5 Kebu, ni negen negensinna gearu faiba fora fingerudeac tomai kec-
duae. Ni hanahema sebigbori kefai kecma yaguc, imoc KEBU ne-
genseriguma kecduae.
6 Ni nonggo heremanaunac mi fingecmangoc, imohacnac geng nagge-
nuna kefai nga gennoc nonggo heremanaunac meficnunec. Ni nasosoc
ge yaiyo kpegembade.
7 Neac kekecna imoc ngic homac yeneac kicfu wiac kengehagoc
yombong nga gombunga kpac, ifi isoc angande, fora. Nga ge sufu
sufuamana seria.
8 Enacnau geac dedengerecngo wakeu asoacnac kemma marai ge ewe-
heihei anggembade.

9 Ni ngickpengeng ambade, naso imohai ge mi ukunubesena nga
kucna kpac anu ge ngadenuma mi wanubesena.
10 Ngabafocna yeni neac yoac dema kpebucnubeso amma kpedzucnema
denengeng amma
11 yofi deandae, “Anutungo ngic imoc ngadehema wamanu mongngo
naric mi onggonggeudeac nenang ngic imoc kisamma kemma meni.”

12 O Anutu, neac hereau yombong mi kecbesena. O Anutuna, ge bic
hama meficnuna.
13 Mesunau nuandae, yeni geng negemmana game kpekpeu
faiyunugec kpac ambisia. Ngic memanganenubeso andae, yeni desofoc
ayemmegec goiheiheia kpac kecbisia.
14 Ni sifu nasosoc ge negensiguma fora fingerudeac tomai kecma mong-
goc nga monggoc dengeregubadeac anende.
15 Enacnango fakaga dindingac edeyunuba geac memengerec uagaac
kpetengo engena anu imoc naric mi osobade. Ni asoacnac kemma marai
imoc dekperagibade.
16 O KEBU, Israeac Anutu, geng ua kuhagoc mekecnec, ni hama imoc
dekperagibade. Ge faka dindingac mingina, imocac ohec megembade.

17 O Anutu, ni sebigborinaungoc kecba geng wiac edekpou anennec
nga ni naso yofinenggac kucfakaga wiac engena hemma dekperagima
kecduaengoc.
18 O Anutu, ni kpengeng yegbonnagoc ambade, ge imohai ifingoc
mi ngadenuna amma mi wanuna. Ge nigoc kecmana fingecsahe
hakecgecdesoc, yenearu ifingoc geac kucfaka engena dekperagiyemme-
bade.
19 O Anutu, geac fakaga dindingac imocngo wi engkecma kurumenga
kurumenga kpesereyunuude. Geng wiac engena mema kecnec. O
Anutu, ge isoc mong mi kecde.

20 Geng negemmana ebic nga wiac mangana homac fingecnenu henai
nga gennoc megborinuma kekec monggoc nennade. Ge bangec keme
kemeaunac monggoc hesicnuna erebade.
21 Ge kpacna meyadina imoc eweheiheigoc monggoc anude nga ge
monggoc meserinuna herena nomaneude.

22 O Anutuna, ge yoac modac modac Anutu. Ni gitana kpema udumeng
gombunga megembade. O, ge Israeac kpetiac ngic, ni gita kpema
afeguma
23 dedengerec yegec heigemma enacbibicnango sogaima arohobade. Ge
ubaongana ebicfunac mesinec, imocac dengeregubade.
24 Ge faka dindingac amma meficnunecac nedzarannango asoacnac
kemma marai imoc dekperagibade. Nocac ngic memanganenubeso
anggec, ngicngac yeneng yeninoc game kpekpeu faiyunuma wayunugec
yeni goiheiheingina kpac anggec.

72

Ngictauac amma numubesonga

Ngictau Saromongngo yofi numuec.

1 O Anutu, ngictau ye geac desi desifakaga dindingacgoc kefudeac
derecgemina. Ge ni, ngictauac medac, fakaga dindingacgoc ambadeac
derecgenenna.
2 Ge ifi anna yeng faka dindingacfu ngicngacfocga yoacngina desibeso
nga sing dindingac modacma makpekpea yoacngina desibeso.
3 Tiki yeneng ngicngac ruae meficgeyemmebisia nga fagang yeneng
dindingac kekecac fora meficgeyemmebisia.
4 Ngictauac ngicngacfora tosea makpekpea kecdae, yeni yoacfu
nanggeyunuma yoacngina deu firang ambisia. Nga ngicngac iwa-
iac obohoma eng kecdae, yeni meficyunuma wiac yemmebeso. Ngic
mongngo ngicngac ogofora ebicfu faiyunuu ubaebicgoc kecgec ngic-
taungo hemma kpedzameu kuha kpac ambeso.
5 Wenacngo feengkefude, ye imoc isoc kekec herea kecbeso. Nga
afo fekefude, ye ifi isoc fekecma ngicngac fingecsahengina fekefudesoc
kecbeso.
6 Neni semeng uanina mengereni kiango imohai heiande, ye semeng
ua ifia isoc amma kiango bangecfu heiu dokuyagoc angkecde, ye bangec
ifia isoc ambeso.
7 Afo imoc nasosoc fekefude, ifi isocngoc ngictauac nasou faka dindin-
gac sabayagoc amma ruae kunengtoa fefeseri fekecbeso.
8 Ngictau ye kondunga kondunga tegiau nga Eufrate dokutoa hana-
hema bangec tegiau wisickede, bangec imocac mingina amma imoc
garenggebeso.
9 Ngabafora bangec kisiu kecandae, yeni yeac kicfu ngonducnema
sendung nedzarangnginango aberebisia.
10 Tarasis bangec nga nuha nuha bangecngina fekendae, imocac ng-
ictau yeneng yeac ubangerec wiac mehama ye mibisia. Arabiaac Saba
bangec nga Etiopiaac Seba bangecac ngictau yeneng ifingoc ubangerec
wiac mehama ye mibisia.
11 Ngictau sasawa yeneng yeac kicfu ngonducnegec bangec monnunac
ngicngac yeni sasawango yeac kingang kpemibisia.
12 Imoc yofiac, ngicngac iwaiac obohoma kecandae, yeneng ye kpacgec
yeng ebicfunac mesiyunuude nga ngicngac makpekpea nga memeficng-
ina kpac kecdae, yeneng kpacgec yeng ebicfunac mesiyunuude.
13 Ye ngicngac kucmama nga iwaiac obohokecdae, yeneac uba mangang
negemma iwaiac obohokecdae, yeneac kekec onggonggeude.

14 Ye yeneac sacngina negenu engena angkecdeac amma ngic yeneng
yarefaka amma ogofocngina ebicfu faiyunugec ubaebicgoc kecgec yeng
ebicgoc yeneac kekecngina bummema ebicfunac mesiyunuude.
15 Ngictau ye naso hereangoc kecbeso. Arabiaac Seba bangecfunac
ngicngac yeneng gol mema ye mibisia. Yeac tatahoc numuma asoacnac
kemma marai ye kenehebesonga.
16 Bangecfu semeng homac fingeru ngicngac yeneng monggoc yakaac
mi obohobisia. Semeng imoc tiki buma bumau mekemmeha amma Re-
banong bangec isoc ambeso. Taong sasawa fekendae, ngicngac yeneng
imohai kecdae, yeni kpindzingngo manennu sabayagoc yombong an-
gande, ifi isoc ambisia.
17 Ngictauac kpac kuneng imoc nasoya nasoya feengkecbeso. Wenacngo
tatacseri takecde, ifi isoc yeac kpac kuneng deyadigec nasoya nasoya
fekecbeso. Yeng bangec monnunac ngicngac sing meficgeyemmeu yeni
kenecnginagoc amma yofi debisia, “Ye kenehagoc.”
18 KEBU kenehebesonga.* Israeac Anutu yengsac kucfaka engena
mekefu neneng imoc negenni wiac engena ande.
19 Yeac kpac kuneng imoc kuc nga kibikperagiagoc, imocac nasoya
nasoya ye kenehebesonga. Yeac kuc nga kibikperagiango bangeha
bangeha sokodacbeso. Imoc fora nga fora yombong.
20 Isaiac medac Dawidi, yeac nunumu yofi wisickede.

MITIYEGEC KIBI 3

73

Mitiyegec 73-89

Anutuac hoannu kekec

Asafango mitiyegec yofi heiec.
1 Foracngoc, Anutungo Israe areng faka gombunga ayemmeude. Ngic-
ngac uba kongaha amma ikoc nga hamangecngina kpac kecandae, yeni
faka gombunga ayemmeude.
2 Ni ine hanina pososoc anu tifainggema manubeso anec.
3 Ngic yoackpekpe angandae nga ngic Anutu ngadehema mangana
mebeso ayemmeande, yenemba yeni naric kecma wiac monggac mi
obohogec, imohai keracmangang anai.
4 Yeni kpendzengngina kpac eng kecma sebingina kuhagoc anu kuc-
mamea kpac kecgecde.
5 Ngicngac goa yeni ebicgoc kecandae nga ngic imoc yeneng ine ifi isoc
mi kecgecde, kpac. Ngicngac goa yeni kpendzeng kpema kecandae nga
ngic imoc yeneng kpendzenga kpac kecgecde.
6 Imocac amma yeni yenanggac negenggec wiac engena angkecde, faka
imoc kubu isoc ubahema godzufaka ngakpingina isoc heigecde.
7 Yeni herenginau negen negeng sicsauc hania hania dzacgoc fema ereu
kichabungina ngopic amma yadiande.
8 Yeni deendema ayemmema yoac mangac manganea dema ngicngac
ebicfu faiyunugecdeac ngabasiricfu yoac degecde.
9 Yeni enacbibicnginango kurumeng demanganema nedzarangngin-
aunac yoacngo bangec ferecgema kenude.

---

* **72:18:** Anutungo meficnunuu nenang bangecngicngacnec yumia kecma Anutuac kenecyoac debisina, yoac imoc mitikibiu homac fede nga yeng faka imocac negenu ngereeude. (Fingec fingec 9:26, 14:20, 24:48, Mitiyegec 16:7, 26:12, 103:22 nga goa homac fede.)

10 Imocac ngicngac yeni yeneac hoannu kemma yoacngina imoc doku
neandae, ifi isoc efea kpac negebec amma
11 yofi deandae, “Autungo wiac imoc naric mi negenude. Anutu Engena-
toa ye wiac ifia naric mi negenude.”
12 Negenggec, ngic mangana yeni ifia. Yeni nasosoc wiac monggac
negengyohoha kpac kecma hiedzongina meyadigecde.
13 Foracngoc, herena garenggeba kongaha feec, fakana imoc uaya
kpac yombong anec. Ni kopocsicna kpac kecma marina dzuacba
wononga kpac anec, fakana imoc uaya kpac yombong.
14 Kebungo numengere anengkefu ni asoacnac kemma marai
kpendzeng kpekecma asoacsoc kopocsicac amma numengere anenggec.
15 “Ni yoac ifia dekecbade.” Ni ine ifi debai dede nambaracfocgaac
areng tobangyunuma ikoc ayemmema wayunubai.
16 Nga manganango kuhagoc fekecde, ni wiac imocac hania negen-
tegecbadeac uaya mema negemba osiec.
17 Amma ni ngade Anutuac womonnu emma noc wiacngo wisic
wisickeau fingecyemmeude, ni imohainoc negentegerai.
18 Foracngoc, ge ngic ifia bangec gbafiringau faiyunuma kpetotieyu-
nuna kpac andacgecde.
19 Yeni bic yombong manganema kpac anggecde. Yeni kengectoa
amma kpidohogec wiac imocngo meicyunudarude.
20 O Kebu, ngicngac gau hemma yacma imoc nigecyunuande, yeni ifi
isoc. Geng yacma yeni gauac siric andae dema wayununade.
21 Ubaonganango negenghodungaiba imocngo herena biring isoc nen-
danggeu
22 ni ubafong amma negen negenna kpac kecma yang yeneng meman-
ganeyunuandae, ni ifi isoc geac kicfu ubakpekpe anggenai, fora.
23 Amma ni sifu gegoc kecba geng marifoinau menunade.
24 Ge dederecgeyoac nemma garennukecna wisic wisickeau goiheihei
anemma heitainuma hoannunade.
25 Kurumennu geng neac areng angkecnec, mongngo kpac. Ni bangecfu
ge meficgubadeac anende, wiac monggac mi anende.
26 Sebina nga woubocna yeri kucngira kpac ambeso angandapeu dede
Anutu geng neac woubocnaac kuc amma ge nasoya nasoya neac Anutu
kecnec.
27 Foracngoc, geac hereau kecandae, yeni kpac anggecde nga ngicngac
geac kicfu faka forau mi kecandae, ge yeneac kekec herecgena kpac
anude.
28 Nga ni Anutuac wegenac kecba ngereede. Ni KEBU Israeac Anutuac
hoannu kemba yeng neac sufu sufuamana amma onggonnuma kecde.
Ni geng wiac sasawa annec, imoc desahebade.

74

Hadzing nga toforec yeri geac

Yegec yomoc masiki uba modacma heibesonga. Asafango yegec yofi
heiec.
1 O Anutu, ge nocac wanununa ukunudacnec? Rama habufocga
geac bangecfu kecdimbe, ge nocac herebugango nununa hosuc isoc
kporacnununec?
2 Ge kpebung habufocga warac yombong menununec, imoc negenna
febeso. Neni geangga maridzoming ngicngac areng annideac geng

bummenunuma ebicfunac mesinununec. Geng Siong tikiu tacannec,
imoc negenna febeso.
3 Ngabafocnina yeneng kpetiac womongga kpetotiedacgec ama-
bangec sesuhasac amma ifi feengkefude, ge hama imoc hembesena.
4 Ngabafocga yeni amabangecga kpetiacfu hama kunengngoc aro-
homa yenang onga hania hania ihai faigec tacde.
5 Yeni nagu wi tacde, imocacsing hama wiac icngo memea imoc nakango
heima hembarackedacma
6 onga marikibi gombunga icngo memea, imoc naka nga hamango
hedzamedacgec.
7 Yeni womongga faigec dzema bangecfu maec amma geac kpac kunen-
ggac amagerec, yeni imoc heidzadzu kpema kpedzamegec bangecfu mau
8 negemma degec, "Memayunuyombonggenide." yeni ifi negemma
bangecninau Anutuac kpekpeturangama fekendae, imoc sasawa faigec
dzedarec.
9 Anu geac faka bibiagoc hengandimbe, imoc monggoc mi hen-
gandimbe nga profete mongngo mi kecde. Ebic imoc noc nasoac kpac
anude, imoc nenearunac mongngo mi negende.
10 O Anutu, ngabafocnina yeneng naso dafiguc detenic anggenggecde?
Ngabangic yeni nasoya nasoya geac kpac kuneng ngadeheandae, imoc
mi ngereede.
11 Ge onggongyunuma marigango mi meyununec amma marifoiga
segerekecnec, imoc mi ngereede.
Ge mariga monggoc mi mesufuma mariga sinema memanganeyu-
nuna kpac ambisia.
12 O Anutu ngictauna, gennoc waracngoc kecma kecnecngoc amma ge
bangecfu yagucngoc memengerec ua mekecnec.
13 Anutu ge kucgango kondung kperecgena yohockang anec nga ge
doku dzohonggac wasaiyang orucngina kpedzameyununec.
14 Rewiatang ye wasaiyang oruha homac nga gennoc yeac oruha
sasawa kpedzamedacma sebia imoc bangeckisiac yang yeni gumecyu-
nunec.
15 Geng doku kiwa nga doku tunggbaung singngina kpendzicna yeni
fingecma hakecdae. Ge doku fefeseri hakecgec yeni singngina hedzick-
ena gbanggedacgec.
16 Hadzing nga toforec yeri geac. Geng kperagia amma wenac tatacngi-
rau warac faiyuruna seria nandape.
17 Ge bangecac ma faima meseriyununec. Geng wenac nga kia naso
meficyurunec.
18 O KEBU, ngabafocga yeni ngadeguma deendema anggenggec ngic
negen negengngina kpac, yeni geac kpac kuneng demanganeandae,
imoc negenna febeso.
19 Ni geac kebesac neng isoc anduae, ge kebesacgaac ubaonga
onggonggena wasai yang yeneng mi menubisia. Ge ngicngacfocga
makpekpea kecdae, yeneac kekec nasoya nasoya mi nigecgubeso.
20 Bangec noboc noboc kundung kundung imoc godzufakango mewakeu
homac fede. Ge dzadzahac menec, imocac negensikecbesena.
21 Ngicngac yeni ngicngac ogofocngina meenti memati ayemmema
game kpekpeu faiyunubauac kpae heiyemmena ngicngac makpekpea
nga iwaiac obohoma kecandae, yeneng geac kpac kuneng heiwayong
memibisia.

22 O KEBU, ge yacma geangga yoac nanggebesena. Ngic mangana
yeneng asoacnac kemma marai geac dedzomoc angandae, imoc ne-
genna febeso.
23 Ngabafocga yeneng kunengngoc arohogec, imoc mi nigecguu yeneng
nasosoc yoackpekpe kunengngoc kpekecdae, ge imoc mi nigecgubeso.

75

Ni monde mondena kpac

Yegecgareng yearu. Yegec kpara Mi kpetotiebesena, imocac uba
modacma yegec yomoc heibesonga. Asafango mitiyegec yofi heiec.

1 Anutu, geac kpac kuneng wegenac fedecac amma ge ohec
megendimbe. Ngicngac yeni kucfakaga negenggec wiac engena
angkecdeac imocac yoacsiduc deandae.

2 Ge yofi denec, “Ni monde mondena kpac nga kecma naso mong faiba
hau faka angammemengina isinggema desibade.

3 Bangec nga bangecfu ngicngac kecdae, yeni imohai goroc
goroc amma kockpac anggecde. Ni neannaoc bangecac wotungtoa
meseriyunuma nanggeyunuma kecduae.” *Selac*

4 Ngic yeni yenanggac negenggec wiac engena anu yoac homac osoan-
dae, yeneac yofi debade, “Ngeni ngenanggac negenggec wiac engena
angkecde, yoacngina imoc wadacbisia.” Nga ngicngac Anutu ngade-
hema mangana megecdeac ayemmeande, yeni yoac yofi edeyunubade,
“Ngeni kucngina mi miacbisia.

5 Ngeni kucngina wi kurumennugeng miacma ubangina meemma
yoackpekpe kpeandae, faka imoc wadacbisia.”

6 Imoc yofiac, ngic mong ye wenac ere ereaunac me wenac keme
kemeaunac bangec kisiunac haude, ye ngic ogea miarudeacsoc mi ande,
kpac.

7 Anutungo desi desi ua mekecma ngic mong memama ngic ogea
miarude.
8 KEBUNGO mariau kpakenec mong menande, imocac manau Anutuac
ngabaac waing faifaia, imoc wiac homunagoc yerec yerecgea kporoc
tima wake wakea fede. Ye imoc bangecfu kpakedaru ngic Anutu ngade-
hema mangana megecdeac ayemmeande, yeneng doku mangana imoc
hafoangoc nedacgecde.

9 Ni nasosoc sogac sogaigoc kecma Yakoboac Anutu yegec heimima
dengerebade.

10 Ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, ming-
inango yeneac kucngina meickeu kpac anu ngic dindingac yeneac kuc-
ngina monggoc meenude.

76

Geac kengectoa negembesonga

Yegecgareng yearu. Gitakurere nga noc kpema yegec yomoc
heibesonga. Asafango mitiyegec yofi heiec.

1 Yuda bangecfu Anutu negengkecdae nga Israe bangecfu yeac kpac
kuneng heiwayong memigecde.

2 Yeac bedzo tatahau faigec Sareng bangecfu tacde nga amagereha
Sionnu faigec

3 ye imohai kecma tebemedaha piratac isoc hagec, imoc kpetackema
dzikacac kaso nga beang nga noc, imoc sasawa kpetackedarec. *Selac*

4 Anutu, geac kuc nga kibikperagi, imoc wiac engena. Tiki yeni wiac
engena amma herea herec yeneng nasoya nasoya fekecdae, ge ngictau
kucgagoc engena yombong, imocngo yeni feracyunuude.

5 Ngic ubaherengina kuhagoc kecandae, yeni serima kecma iwai
dzikacfu megec goa yeneng firang amma yenang wiacngina wange-
cyunugec. Ngic kucnginagoc yeni todinggema mama homema fegec nga
wasaingic yeni maringina miacgecdeacsoc mi anggec.
6 O Yakoboac Anutu, ge yoac seria ngabasiricfu edeyununa becosi nga
ngic witiau tacma kisangyunuandae, yeni mayunuu homema fegec.
7 Geac kengectoa negembesonga. Ge herebu negemmana ngic mongngo
geac kicfu nanudeacsoc mi ande, imoc kpac yombong.
8 Anutu, ge kurumenga kurumenga fekendae, imohai tacma imohacnac
desi desiyoacga dena bangecngo kengec amma waickeec.
9 Ge foraya dede nasoya fainadeac yacnec, imohai ifi fingerec. Ngic yeni
ngic ogofocngina ebic meficgeyemmegec yeneng ubaebicgoc kecgec
geng ebicfunac mesiyunudacnadeac hanec. *Selac*

10 Bangecngic yeneac herebu, imocngo ge dengereguude. Ge herebuac
tosea kebanggau dzegena dzikacac wiacga ande.
11 Ngeni KEBU Anutunginaac kicfu yoacngina deserima imoc
modacbisia. Bangec monnunac ngicngac yerecgema kecdae, ngeni
Anutuac kengec amma ubangerec wiac mehama mibisia.
12 Nocac yeng ngictau medacfocngina yeneac onganginaac kuc meick-
ema bangecac ngictau kengectoa meficgeyemmeude.

77

Ebic nasou Anutu numumini

Yegecgareng yearu. Yegec kpara Yehudutung modacma heibesonga.
Asafango mitiyegec yofi heiec.

1 Ni Anutuaru kunengngoc kpacduae, Anutungo negennudeac serian-
goc kpacba.

2 Ni ebicnasou Kebu meficgebadeac uatoa mekecma tofocnac kuc-
mamea kpac kecma marina Kebuaru miackecba ubaonganango meme-
seriac memefic naric mi meude.

3 Ni Anutu negensiba asoringa anenu ye hennegeng amma negen-
sikecba ongana ebiriude. *Selac*
4 Geng kicna tapea miacna gauya kpac kecba herenango ebic
meficgedeac enacnaunac yoac mong naric mi ereude.
5 Ni naso bicngoc feec, imoc negensima kecba kifa bic wisickeec, imoc
negemba fede.
6 Ni yegecna negemba fede, imoc tofocnac negensiba asunango ne-
gengising anu herenango imoc hennegeng amma negensiude.

7 "Kebu ye nasoya nasoya wanuma gombunga monggoc mi anenude."
ni negengyohoc amma ifi negemma kecduae.

8 "Yeng yoac dedzege amma imoc modackecde, fakaya imoc yaguc
kpac amma nasoya nasoya kpac andarude. Nga ye yoac deserima deec,
imoc yaguc kpac anu nasoya nasoya kpac andarude." ifi isoc ande.

9 “Anutungo wosoefac anemmeande, imocac nigeckpeec nga ubamangang anemmeande, fakaya imoc ngaba amma kpae heimiec, ifi isoc ande.” *Selac*
10 Ifi negemma yofi deai, “O Kebu Engenatoa, ge mariga warac angkefec, ifi isoc monggoc mi amma siriha merennecac ubahodunggoc kecduae.”

11 KEBUNGO faka warac meec, imoc negensibade. Oc, geng warac kucfaka bibiagoc menec, imoc negen negennau faiba fekefude.

12 Geng ua sasawa medacnec, imoc hennegeng amma negensikecba geac kucfakaga engena, imoc ubangerecgoc negensima kecbade.
13 O Anutu, geac sing imoc kpetiac. Nemu mongngo Anutunina mi feraheude, kpac.
14 Anutu ge mocgungo kucfaka bibiagoc mekecnec. Ge kucuaga ngicngac areng botucnginau mena yeneng imoc bic henggec.
15 Ge mariga kuhagocngo ngicngacfocga Yakobo nga Yosefeac gboricfora bummeyunuma ebicfunac yungecyununec. *Selac*

16 O Anutu, doku nga dzohong yeneng warac gemma kengec anggec. Bangec manau keme kemeango gemma dendeng kpeec.

17 Hoeng yeneng doku kpakegec sawango gbururung heiu tebemedahango piratac heima noboc noboc kpesaiec.

18 Firang kunengngo amabangec heimerenu imocac manau geac gbururunggac udumengtoa fingerec. Geac piratacngo bangeha bangeha mekperagiyunuu bangecngo kengec amma dendeng kpekecfec.

19 Geac sing imoc kondungtoa dzongiau kenu singbisicga imoc kondungtoa manau tima kengannec, fora. Nga haniga ongea sifu mi hening.
20 Ge ngicngacfocga Mose nga Arong yereac mariu faiyununa yereng rama isoc heitaiyunuma wangecyunuoc.

78

Ngicngacfora waraiyemmekecfec
Yegec yomoc masiki uba modacma heibesonga. Asafango yegec yofi heiec.

1 Ngicngacfocna, ngeni neac kpoukpouac kedzac faigec enacnaunac yoac mau kedzac faima negembisia.

2 Ni yoac heima deba, imoc enacnaunac maudeac ande nga wiac warac kundunnu sufu sufuya feec nga wiac ngade fingecbesande, imocac yoac debade.

3 Esangabofocnina yeni warac yoac degec, imoc kedzacngo negening nga imoc negen negenninau fede.
4 Neni nambaracfocninango imoc negenggecdeac wiac mong naric mi mesufunide nga fingecsahenina ngade feengkefude, yeni edeyununide. KEBUNGO kuc nga kibikperagiagoc kecma uatoa meec, imoc edeyununide. Nga yeng kucfaka bibiagoc mekefec, imocac siduc ayemmenide.

5 Kebungo Yakoboac areng dederecgeyoac yemmema edeyunuma kpouyemmeec nga Israe habu dedeseriyoac yemmema edeyunuma kpouyemmeec. Ye esangabocfocnina yeneng nambaracfocngina edekpou ayemmegecdeac edeyunuec.

6 Fingecsahe ngade feengkefude, yeneng imoc negenggecdeac negenec. Nga nambaracfocngina mi fingecgecngo ngade fingecgecde, yeni imoc negenggecdeac edeyunugecde.

7 Ifi anggec yeneng Anutu negensima fora fingerudeac tomai kecma
yoacngina negemma Anutuac kucfaka bibiagoc mi nigecyunubeso. Yeni
yeac nonoyoac tofohoma kecbisia.
8 Yeni mangesafocngina yeni isoc ambauac ifi anec. Mangesafocngina
yeni serima kecma yoackpekpe areng amma herenginango ye seria mi
modacgec nga asunginango Anutu wama kecgec.
9 Efarainggac areng tebe mema kecma dzikac nasou dzigenema wor-
agec.
10 Yeni Anutungo dzadzahac meec nga yeac dedeseriyoac mi modacma
wadacgec.
11 Yeng wiac bic meec nga kucfakaya bibiagoc edzacyunuu kicnginango
imoc henggec, yeni wiac imoc nigecyunudarec.

12 Ye Aigita bangecac Dzoang yeneac bangec nobohau esangabo ye-
neac kicfu kucfakaya bibiagoc meec.
13 Ye kondung kperecgeu doku tegecma yohockang amma noboc
noboc emma serima nanu yeng sing faiyemmeu yeni botuhau fer-
ecgema kenggec.
14 Yeni wenacfu hoengngo waraiyemmema hesicyunuec nga tofocnac
gerecac kperagingo mekperagiyunudarec.
15 Ye bangec kisiu hoc kpendziru keme kemeunac doku efea kpac ereu
imoc gumecyunuu nekecgec.
16 Ye doku hocfunac kpeu dokungo doku dzuamagoc maande, ifi isoc
mama feec.
17 Ngicngac yeneng imoc henggec, fora. Nga yeni ine yeac uba kpema
kopocsic monggoc meficgema bangec kisiu Kebu Engenatoaac yoac
kpekecgec.
18 Yeni songongina yaka siriha monggac ayemmeu imocac serima
dekecma Anutu igockema
19 yoara kpema degec, “Anutungo bangec gbangge gbanggea yomohai
yaka meficgenemmeudeacsoc mi ande, kpac.
20 Foracngoc, ye hoc kpendziru dokutoa nga doku tunggbaung endzi-
rango mama feec. Nga yaka ine naric mi nemmeude, kpac. Ye ngicngac-
fora yang naric mi meficgenemmeude.”

21 Imocac amma KEBUNGO yoacngina negemma herebu kuneng
yombong negemma Yakoboac areng yenereudeac gerec mong fiu dzeu
ngabayango Israe yenearu fingecma feec.
22 Yeni Anutu mi negensinggema ye ebicfunac mesiyunuudeac kuctoa
femide, imoc mi negenserigec, fora.
23 Nga ye sifu hoeng wi sawau edeyunuma kurumenggac nagu witiu
24 uaya meu manna yakango kia isoc witinginau mau ngicngac yeneng
negecdeac yemmeec. Ye kurumenggac yaka yemmeu nekecgec
25 yaka efea kpac faiu mau nema kecgec. Bangecngicngo angero yeneac
yaka nekecgec.
26 Nga yeng kurumenga kurumenga imohai wenac ere ereaunac firang
mong sing meficgemima sueu haec. Ye kuhagocngo saot bigeng imocac
firang mong ameaunac hesickema hau ngadeau haec.
27 Hau sendung homac angande, ye ifi isoc yang homac ukuu kia isoc
maec. Neng kpegangnginagoc yeni kpetengina kondunggac sangi isoc
anec, yeni kia isoc magec.

28 Yeng negemmanu neng yeni ngicngac bedzongina mema nandacgec,
imohai mama tacgec.
29 Ngicngac yeni songonginango noc wiacac anu derecgegec, imoc yem-
meecac ngicngac yeneng neng imoc nema negebec anggec.
30 Songongina imoc mi wisickemanu yaka enacnginau femanungoc
31 Anutungo ine ngaba ayemmema ngicfocngina kucnginagoc kecgec,
yeni kpebucyunuec. Israeac arengfora yeneng semeng sabayagoc isoc
kecgec, yenemma memayunuma kekecngina herecgeu kpac anec.
32 Ye wiac sasawa ifi anu yeneng ine kopocsic meficgemangoc kecgec.
Yeng kucfakaya bibiagoc mekefec, imoc fora. Nga yeneng ine imoc
wama mi negensinggegec.
33 Ifi anu ye kekecac wenacnaso faiyemmeec. Imoc naso mocgu asu
taigec kpac angande, naso ifi faiyemmeu kpac anec. Yeni kengectoa
amma kpidohoma ubaebicgoc kecmagec kifangina kpac anec.
34 Nga Anutungo yunukpebuc anec, yeni naso imohaingoc ubamereng
amma herenginango hofocma ye modacgec.
35 Anutu ye yeneac hoc peperandzi seria nga Anutu Engenatoango
bummeyunuma ebicfunac mesiyunuec, yeni imoc negenggec feec.
36 Nga yeni enacnginango ine kerecyoac ammima nedzarangnginango
ikocyoac ammigec.
37 Yeni herengina yearu seria mi feu yeac dzadzahac imoc faka forau mi
modacgec.
38 Yeni kopocsicnginagoc kecgec, forangoc, nga yeng sifu yeneac ubea
manganeu manganangina wama mi kpetotieyunuec. Ye naso homac
ngabaya dzegema herebuya erebacac imoc kpetarimiec.
39 Yeni bangecngicngacsac, ye imoc negenu feec. Yeni ngicngo asu taiu
erema kemma monggoc mi dzigeneande, yeni ifiasac.
40 Yeni bangec kisiu kecma naso homac yombong yeac yoac kpema
bangec gbangge gbanggeau ubaebic fingecmiudeac ammigec.
41 Ifi ammima Anutu monggoc nga monggoc faitobannu faima Israeac
Kpetiac Ngic heremiac miac ammikecgec.
42 Ye kuc mingina, imoc mi negensigec nga yeng ngaba yeneac mariunac
bummeyunuma mesiyunuec, wenac imocac mong mi negensigec.
43 Ye Aigita bangecfu ngic yeneng negensinggegecdeac kucfaka mi
hengena meficgema Soang manennu kucfakaya bibiagoc hania hania
mekefec, yeni naso imoc mong mi negensima kecgec.
44 Yeng dokutoangina merenu sac andacgec yeni doku imohai negecdeac
osigec.
45 Mogoc enaragoc areng kuneng yombong sueyunuu botucnginau
hama neyunudacgec nga sepeng homac sueyunuu kpetotieyunugec.
46 Ye semengngina kpembong gumecyunuu nedacgec uanginaac se-
meng imoc ipua gumecyunuu nedacgec.
47 Ye nomanggbomea kia isoc faiu waing uanginau mama imoc kpetotieu
kpac andaru nomang sueu nomangngo figi icnginaac gbomea dzedarec.
48 Yeng negemmanu nomanggbomea kia isoc burumakanginaac witiu
mama memanganeyunudaru gbumparandang kiafirangagocngo rama
nga noning memanganeyunudarec.
49 Yeac ngaba imoc gerec dzeande, ifi isoc dzeu ye witiha mesiu yenereec.
Ye herea buu mangananginaac amma ubea hodungaiu ubaebic kuneng
mema kpetotie uaac angero habunginagoc sueyunuu hagec.

50 Ye herea buu imocac singa meficgema homefunac mi onggongyunuec.
Ye kekecngina homeac kpae mi faima hafei manganaac enarau
faiyunudarec.
51 Ye Aigita yeneac warac nambaracfocngina kpebucyunudarec. Ye
Hanggac esangabo kporucamanginau kecgec, yeneac kucnginaac
waracmedacfocngina sasawa kpebucyunudarec.

52 Imoc wisickeu Anutungo ngicngacfora meyunuma rama wange-
cyunuma waraiyemmeandae, ifi isoc waraiyemmema kenec. Ngic
yeneng bangec kisi dokuya kpacfu ramahabu hesicyunuandae, ifi isoc
wangecyunuu kenggec.
53 Ye yenenggareng ayemmema onggongyunuma hesicyunuu yeni
kengeha kpac kecmagec kondungngo ngabafocngina semeyunuec.
54 Ye meyunuma yengena bangec kpetiacfu kenec. Ye firang amma
ngabafora feracyunuma yengena marifoiaac kuhango tiki imoc warac
firang amma meecac ngicngacfora imohai meyunuu kenggec.
55 Yeng yeni hagecdeac amma bangec monnunac ngicngac Anutu mi
negemmidae, yeni kporacyunuu kenggec bangec imoc Israe habu med-
ereyemmeu yeni amagerecngina ihai feudeac kporucbedzocnginau
faiyunuu tacgec.

56 Ye ifi anec, fora. Nga yeneng ine Anutu Engenatoa tobanggekecma
yeac yoac kpekecma dederecgeyoac mi modacma eng kecgec.
57 Yeni mangesafocngina warac angkecgec, ifi isoc Anutu wama ye mi
negensinggegec. Ngic yeni tebe gbaring gbaring kpesaigec dindingac mi
kengande, yeni ifi isoc ihai nga ihai kenggec.
58 Yeni nemu yeneac arata hania hania tiki bumau meyunuma Anutu
woseau mema ngaba meficgemima nemunginagoc kecma yeac kerac-
mangang meficgemigec.
59 Anutungo imoc negemma herebu kuneng fingecmiu Israe habu
wayunudarec.
60 Ye amagereha Siro fekefec, imoc wama kporucbedzoya ngicngac
yeneac botucfu tarec, imoc ifingoc wama
61 kuhaac katapa wama ngaba yeneac mariu faiu yeneac witicamau feec.
Yeng kuc nga kibikperagia wama ngaba yeneac mariu faiu feec.
62 Ye maridzomingfora herebu negengyemmema ngicngacfora
wayunuu ngic yeneng dzikacac beangngo kpebucyunugec.
63 Gerecngo sebigbori medacfocngina yonohou homegec naroangfocng-
ina ngiha kpac kecma memeturanggac yegecngina mong mi heigec.
64 Ngic yeneng womong garengfocngina dzikacac beangngo yunuma
kpebucyunuu enengfocngina yeni kiac ubamangang anggecdeacsoc mi
anggec.

65 Anu ngicngo gauunac yacandae, Kebungo ifi isoc amma yarec. Ngic
seria mongngo waing dokuac kucfu arohoande, ye ifi isoc arohoec.
66 Ye ngabafora yunuma firang amma game kpekpeu faiyunuu nasoya
nasoya ifi kecgecde.

67 Ye Yosefeac kporucbedzo ngadehema Efarainggac areng mi meis-
inggema
68 Yuda areng meisinggeec. Ye Siong tikiac songo negendeac imoc
meisinggema

69 womong kpetiac meec imoc kurumenga kurumenga wi fekendae,
yeni isoc anec. Ye bangec meficgema faiu feengkefude, womonga kpetia
ifi isoc meec.
70 Ye kingang ngiha Dawidi meisinggema rama odaunac meu haec.
71 Ye Yakoboac areng garengyunuma yeng waraiyemmeudeac faima
Israe habu garengyunuudeac ye faiec. Meisinggeu yeng rama nonggo
medac yenenggareng ayemmekefec, ua imoc wama Anutuac maridzom-
ingfora garengyunuec.
72 Dawidiac hereu ikoc nga hamangec mong mi feu yenenggareng
ayemmema negen negenggoc uaya mema mariango garengyunuma
wangecyunuu kecgec.

79

Yerusareng kpedzamedacgec
Asafango mitiyegec yofi heiec.

1 O Anutu, bangec monnunac ngicngac mi negenggudae, yeneng
maridzoming bangecgau eredau. Yeni eweheihei faka mi amma
womongga kpetiacfu eregec imoc gotengagoc anu Yerusareng ama
kpedzamedacgec amabangec sesuhasac ande.
2 Yeni geac kingang ngicngacfocga kpebucyunuma farengngina koec
koec nga huntoc yemmegec imocngo yeneac yaka anu neyunugec. Yeni
geac ngicngac kpetiac kpebucyunuma sebingina imoc bangecfu yang
kecdae, imoc yemmegec negec.
3 Yeni sacngina hetinggegec imocngo Yerusareng fekendeu doku isoc
nedzima feu farengngina tonggoudeac areng mong mi kefec.
4 Ngicngac nenigoc wegenac kecandae nga oronnunuma kecdae, yeneng
deendema anemmema dzomorenemmedae.
5 O KEBU, faka imoc wisickeudeac tomai kecdimbe. Ge herebu ne-
gennemmena imocngo wisic wisickea kpac fekefude, ifi isoc ande. Nga
ge keracmangang anemmena imocngo gerec isoc dzeu mi wisickede, ifi
isoc ande.
6 Bangec monnunac ngicngac yeneac witinginau herebuga hetinggena
mau nga bangec areng goa yeni geac kpac kuneng mi kpacandae, ge
herebuga yenearu kpakena mau.
7 Yeni Yakoboac areng yaka isoc gbokoyunuma amabangecnina
kpetotiegec kisi fede.
8 Mang esafocninango kopocsic meficgegec, geng imocac mi negenna
feu nga ge imocac turunga mi kpounemmena. Yeni memanunugec
wiac sasawa obohoyombonggedimbeac neneac ubaga manganeu bic
yombong hama sinnu meficnununa.

9 O Anutu memengerecnina, kpacga imoc kuc nga kibikperagiagoc,
imocac meficnununa. Ge kpac kunenggaac amma ebicfunac mesin-
unuma kopocsicnina wana.
10 Bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yeneng yofi
debau, “Ngeni Anutungina mong mi hendimbe, kpac.” yeni ifi degec
negemba naric mi ande. Ngic yeneng kingang ngicngacfocga sacng-
ina kpakegec, imocac turunga bangec monnunac ngicngac yenearu
kpouyemmena neni kicninango hemma nambisina.

11 Witicngic asoringa ayemmede, yeneac ebicnginango gearu hasikeu
imoc negembesena. Ngic yeneng ngic ogofocngina homegecdeac bic
desiyunugec geng hama kuctoagango onggongyununa.
12 O Kebu, ngicngac nenigoc wegenac kecdae, yeni ge deendema
anggenggecac kopocsicnginaac turunga naso seweng kekecnginau
kpouyemmena.
13 Ifi anna neneng ngicngacfocga nga rama habufocga anni geng garen-
nunukecna, neni nasoya nasoya ge eriendzong megennide. Nga fingec-
sahenina ngade feengkefude, yeneng fingecma nenigoc torokpema ge
ifingoc dedengerec anggenggecde.

80

Ge neneac mi nigecgubeso

Yegecgareng yearu. Yegec kpara Dzadzahaac lili dzaring, imocac uba
modacma heibesonga. Asafango mitiyegec yofi heiec.

1 O Israeac rama gareng, ge kedzac faima yoacnina negenna. Geng
Yosefeac areng rama habu isoc wangecyununade. Kerobing yeneng
miacguma ngictautatacga anggec geng yeneac witiu tacannec, gennoc
hama kperagigango nerarannunubesena.
2 Ge Efaraing areng nga Bengyaming amma Manasse areng, yeneac
kicfu kucga hafoangoc heina kemedaru hama ebicfunac mesinununa.
3 O Anutu, geng monggoc mengerenununa komoc kpenideac kicme-
sugango mekperaginununa.
4 O KEBU Anutu, kurumenggac wasaiareng kunengngina, ge ngicngac-
focga neneac nunumuac ngaba negengkecnec, imoc wisickeudeac tomai
kecdimbe.
5 Geng kickumanina gumecnununa imocngo yaka nga dokunina ande.
6 Geng sing meficgena ngicngac wegenac kecdae, yeneng desofoc
anemmeandae nga ngabangic yeneng detenic anemmeandae.
7 O Anutu, kurumenggac wasaiareng kunengngina, ge monggoc men-
gerenunuma kicmesugango nerarannununa komoc kpebisina.
8 Gennoc neni waingkomoha isoc Aigita bangecfunac menununa
hanec. Ge bangec monnunac ngicngac mi negenggudae, yeni kporacyu-
nuna woragec neni bangec imohai waing isoc homecnununa kecdimbe.
9 Ge waing ic imocac bangec memengere amma homecna ye bangec
imohai godea mema kemema fingesahe amma bangec sokodarec.
10 Sokodaru fawango tiki fekendae, imoc semeyunuma nokumuc
meficgeyemmema yomondzoc ic fawatoanginagoc ifingoc kperacyunuu
yeni imocac bageau nanggec.
11 Ye fawa sinema imocngo kemma kondungtoanina meficgeu sera
sinema Eufarata dokutoa kpeseregec.
12 Anu ge odaya hembarackenec, imoc negenni naric mi ande. Ge ifi
anna titinga fingeru ngicngac yeneng imohai ferecgedacma ic imocac
fora sicsauc mesinec anggecde.
13 Nga kateberec ngiwa yeneng godea suruhegec manennu yang
yeneng seraac kiwa kirecgenec angandae.
14 O Anutu, kurumenggac wasaiareng kunengngina, ge monggoc nen-
earu dzigenema nenenna. Ge kurumennunac kicga fina mau nenemma
waing ic yomocnec henggareng ambesena.

15 Gennoc ic komoha imoc marifoigango homecnec. Gennoc medacga
imoc gegoc kefudeac garenggena yadiseri anec.
16 Ngic yeneng waing icga imoc kperecgema gerecfu faigec dzeu geng
fingecyemmema yoac ngabasiricfu edeyununa yeni manganema kpac
ambisia.
17 Gennoc ngicga meisinggena kuhagoc anudeac amminec, yeng mari-
foigau tacmanu marigango nanggebesena.
18 Ge ifi anna neneng monggoc mi ngadegunide, kpac. Geng megborin-
ununa geac kpac kuneng kpacma afegunide.
19 O Anutu, kurumenggac wasaiareng kunengngina, ge monggoc men-
gerenunuma kicmesugango nerarannununa komoc kpebisina.

81

Israe ge sogaibesena

Yegecgareng yearu. Gatingic yeneac musiwiac kpema heibesonga.
Asafango yegec yofi heiec.

1 Anutu ye kucnina. Ngeni dendzerenggema yegec heimima Yakoboac
Anutu sogac sogaigoc arohoma oheha memibisia.
2 Ngeni tambaring nga gita amma kurere kpema udumeng gombunga
meficgema yegec heibisia.
3 Afo gboria mau nga nasotoanina afo dzongiau trampet fifigec aro-
hobeso.
4 Anutungo Israeac singyoac ngemmeec. Yakoboac Anutungo yoac ifi
deseringemmeec.
5 Anutu yengenaoc Aigita bangecfu kemma dzikac kpema firang anec,
imohai dederecgeyoac imoc Yosefeac areng yemmeec.

Ni ubaudumeng nga yoac warac mi negengkefai, imoc naso imohai
negenai.
6 Negemba yofi deec, “Ni fuanginaunac ebic mesima maringinaunac
uaac sakac ebira meickeba
7 ngeni ebicnginagoc kecma kpacnugec ebicfunac mesingunuai.
Ni hoennu gbururunggac manau sufuma yoacnginaac turunga
merengngemmema Meriba doku imohai faitobannu faingunuyai.”
Selac
8 “O ngicngacfocna, ngeni kedzac faigec goroyoac edengunuba. O Israe
habu, ngeni neac yoac negembisia.
9 Ngeni anutu furia mong mi mekecbisia nga bangecareng goa yeneac
anutu fafoc mi heimibisia.
10 Ni ngeneac KEBU nga Anutungina. Nennoc Aigita bangecfunac men-
gunuma hayai. Ngeni enacngina anggegec mewakengunubade.”

11 “Ngicngacfocna ngeneng ine ubaudumennaac kedzac mong mi
kpegec, kpac yombong. Israe areng ngeni wanuma neac yoac mi
tofohogec.
12 Imocac wangunuba ngeni ubaseringinagoc kecma ngenang negen
negeng modacgec.
13 O ngicngacfocna, ngeni neac yoac modacma kedzac kpebau, imocac
yombong anende. Nga Israe ngeneng neac sing modacbau, imocac
homac anende.
14 Ngeni ifi ambau neng ngabafocngina bic memayunuma marinango
singngina hedzickebai.”

15 “Ifi amba ngicngac KEBU ubango ukudae, yeneng yeac kicfu hama
fafoc heimibau. Yeni kopocsicnginaac turunga ebicgoc kecdae, imoc
nasoya nasoya feengkecbac.
16 Ifi kefu Israe areng, ni wit yaka gombunga ngemmeba nebau nga ni
hoc peperandziac kukundzau meficgema ngemmeba nebau.”

82

Anutu tosea yoacngina desiude
Asafango mitiyegec yofi heiec.

1 Anutungo anutu hania hania yeneac adzoc adzorotoau enara amma
tatahau anutu hania hania botucnginau tacma isingyunuma yaocngina
desima
2 yofi dede, “Fakangina yomoc mi ngereede, ngeni sing dindingac
wama ngic yoacngina desiandae. Ngeni monde monde angandae nga
ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeude, ngeni yeni
meficyunukecdae nga fakangina imoc mi wisickede, kpac.” *Selac*
3 “Ngeni ngic kucmama nga beging kecdae, yeneac yoac sing dindingac
modacma desibisia. Ngicngac ogofocngina ebic witiau kecma wiac
sasawa obohokecdae, ngeni yenenggareng ayemmema yeneac yoac sing
dindingacfu desibisia.
4 Ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, yeneng
ngicngac kucmama nga iwaiac obohoma kecandae, yeni meyunugec
ngeneng meficyunuma yeneac mariunac mesiyunubisia.
5 Yeni ine wiac mong mi negemma wiac naric mi negentegecma kun-
dung manau kengkecdae. Ifi anu bangecac titiseri sasawango goroc
goroc andae.”
6 Ni yofi deai, “Ngeni sasawango anutuareng nga Anutu Engenatoa neac
medacfocna.”
7 “Foracngoc, ngeni bangecngic homeandae, ifi isoc homegecde. Ng-
ictauac medacfoc, ngeni ngictau yeneac nambaracfocngina sasawa
mayunuande, ngeni ifi isoc mangunuude.”
8 O Anutu, bangeha bangeha ngicngac areng sasawa yeni geac. Imocac
ge yacma bangecfu desi desi uaga mebesena.

83

Israe yunubeso andae
Asafango mitiyegec yofi heiec.

1 O Anutu, ge mi waickena amma kedzacga mi kpefonggena, o Anutu,
ge eng mi tacna.
2 Henna, ngabafocga yeni kpeborongtoa kpedae nga ngic ubango
ukugudae, yeni orucngina miacma nandae.
3 Yeni geac ngicngacfocga tobangyunugecdeac negemma areng faima
yoac dedzege andae. Geng ngicngacfocga nenenggareng amma ong-
gongnunuannec, yeni neninoc memanganenunubeso amma
4 dedae, “Hagec, nenang Israe bangec areng meicyununi kpac an-
dacbisia nga ngicngac yeneng Israe kpacngina monggoc mi negenggec
febeso.”
5 Yeni uba mocgu amma yoac dedzege amma Israe memanganegecdeac
dzadzahac mekecdae.

6 Ngic imoc Edonggac areng kporucbedzonginau kecandae. Yeni Ismaeac areng nga Moabi areng amma Hagiri, yeac areng.
7 Yeni Gebare nga Among amma Amareke ngic. Yeni Firisti bangecac ngicngac areng nga Tiro taonnunac hagec
8 Asiria habu ifingoc yenigoc torokpeyunudau. Yeni kucnginagoc amma Rotiac gboricfora yeni nonggo tacyemmedae. *Selac*

9 Geng warac Midiangbangec kpemeting amminec, ifi isoc yeni ayemmema Kisong doku tegiau ngictau Sisera nga Yabing faka ayecmenec, ge ifi isoc kpemeting ayemmebesena.
10 Geng warac Eng Doro amau ngic kpetotieyununa farengnginango bangecfu kerac isoc hoaema kpac anggec.
11 Ge ngickunengngina meyununa Orebe nga Dzebe yeri manganeec, ifi isoc ayemmema ngictau yeneac medacfocngina kucnginagoc sasawa meyununa yeni Dzeba nga Dzarimuna ayecmenec, yeni ifi isoc ayemmebesena.
12 Nocac yeni degec, “Neni Anutuac manengbangec meni imocngo nenang ambeso.”

13 O Anutuna, geng ngic ifia meyununa sendungngo firannu yerecgeande, ifi isoc yerecgebisia. Ngic yeneng padi seuha firangngo mefiranggeande, ifi isoc mefirangyununa.

14 Nga gerecngo ickate dzeande nga gerecborangngo tikiu fekengkecma bangec faiu dzeande, ge ifi isoc amma

15 kiafiranggango kisangyunuma firangngo kuneng kpeu kengectoa meficgeyemmebesena.
16 O KEBU, geng kicmesungina game kpekpeu faiyunudacna yeneng geac kpac kuneng hofocbisia.
17 Yeni geng negemmana gameyunuu nasoya nasoya negeng manganggoc kecma imocngo nasosoc mebucyunuu ngicngac yeneng wayunugec kpac ambisia.
18 Geac kpac kuneng imoc KEBU. Ge mocgungo bangectoa bangec fekendacde, imocac Engenatoa kecnec, yeni imoc negembisia.

84

Anutuac amawomonnu kengandae
Yegecgareng yearu. Gatingic yeneac musiwiac kpema heibesonga. Kora medacfora yeneng mitiyegec yofi heigec.

1 O KEBU, kurumenggac wasaiareng kunengngina, geac ama womong imoc songogoc nga sogac sogaigoc wakema fede.

2 KEBU, ni ongaasunango geac womong sobenggaac ammiu imohai kebadeac homema kecde. Ni heresebinango Anutu kekehagoc, yeac sogac sogai yegec heide.

3 Dzinuc nengbisic ye ifingoc amea meficgeande nga dzibirarec ye medacfora fingecgecdeac negemma faeha geac aratagau heide. O KEBU, kurumenggac wasaiareng kunengngina, ge neac ngictau nga Anutu.

4 Ngicngac geac amau kecdae, yeni kenecnginagoc amma yeni nasoya nasoya dengereguma yegec heigenggecde. *Selac*

5 Ngicngac yeni kucngina gearu fede, yeni kenecnginagoc amma yeneac herenginau Sionggac singtoa modacma Sionnu kenggecdeac ayemmeude.

6 Yeni Bakaac kickuma kperemennu ferecgema kengkecmagec
dokukiwa homac imohai fingecgecde. Nga semeng homec homecnasoac
kia kpema doku dzohongngo bangec imoc mewakeude.
7 Yeni kuc meficgema kuc monggoc nga monggoc torokpema mema
kengkecma anutu hania hania yeneac Anutu Sionnu henggecde.
8 O KEBU Anutu, kurumenggac wasaiareng kunengngina, ge
nunumuna negenna. Yakoboac Anutu ge kedzac faina. *Selac*
9 O Anutu, ge kasonina henna. Ge ngic kerecngo nadzicminec, yeac
kicmesuya henna.
10 Imoc yofiac, ni geac sobenggau uameme mocgu kecbade, imocngo
ama goau uameme tausengngoc kecbai, imoc ferahade. Ni Anutunaac
nagugareng nambeso anende nga ngic Anutu ngadehema mangana
megecdeac ayemmeande, yeneac kporuc amanginau naric mi kecbade.
11 Nocac KEBU Anutu ye wenac nga kaso. Ye wosoefac nga eweheihei
anemmema ngicngac dindingac kecandae, yeni faka gombunga ayem-
mema wiac gombunga mong naric mi segereyemmeude.
12 O KEBU, kurumenggac wasaiareng kunengngina, ngic mongngo ne-
genseriguma kecande, yennoc kenehagoc.

85

Ngicngafora ruae yemmeude

Yegecgareng yearu. Kora medacfora yeneng yegec yofi heigec.
1 KEBU ge bangecga gombunga yombong ammima Yakoboac areng
monggoc mengereyununa naric kecgec.
2 Ngicngacfocga yeneng ngicngac ogofocngina memanganeyunugec,
fora. Nga geng imoc wama kopocsicngina sasawa wayemmenec. *Selac*
3 Ge herebuga wama ngaba gereagoc angkecnec, imoc wadacnec.
4 O Anutu memengerecnina, ge monggoc mengerenununa. Nga neni
wosogau meing, imoc monggoc mi negensina.
5 Ge neni nasoya nasoya ngaba anemmekecma fingecsahenina feke-
fudesoc, ge yeneac herebu ifingoc negengkecnade, imoc henni mi
ngereede.
6 Ngicngacfocga neneng desogai anggenni ngereede. Ge imocac sifu
kekecnina monggoc heigborinemmebesena.
7 O KEBU, geng yoac dedzege amma imoc modackecnec, imoc edzac-
nunuma ebicfunac mesinununadeac deserinemmena.
8 KEBU Anutungo yoac deude, imoc negembeso anende. Ngicngac
ubaherengina meremma yearu haandae, yeni yeac kpetiac ngicngac-
fora nga yeng ngicngacfora imoc ruaeyoac edeyunuude.
9 Foracngoc, yeac kuc kibikperagiagoc bangecninau fekefudeac amma
yeng ngicngac yeac eweheiandae, yenemma ebicfunac mesiyunuude.
10 Anutungo yoac dedzege amma imoc modackecde, faka imoc nga
yoac modac modacfaka yereng meficemeec dindingac kekec amma ruae
kekec yereng titikokoc angemeecde.
11 Yoac modac modac faka, imocngo bangecfunac nemonggema ereu
dindingac kekecngo kurumennunac fiu maude.
12 Fora, KEBUNGO wiac gombunga nemmeu bangecninaac semeng
uango semeng monggoc meficgeude.
13 Dindingac kekecngo waraimima yeac haniaac sing mengeremiude.

86

Ge singga edzacnuna
Dawidingo yofi numuec.

1 O KEBU, ni ngic makpekpeango iwaiac obohoma kecduaeac kedzaga
faima yoacnaac turunga merennenna.
2 Ni geac enac tofoc tofohoga nga ge neac Anutuna. Ge imocac kekecna
onggonggena. Ni geac kingang ngicngo negenseriguma kecduaeac ebic-
funac mesinuna.
3 O Kebu, ni asoacnac kemma marai gearu kiackecduaeac ge neac
ubaga manganeu.
4 O Kebu, ubaongana memiacma gearu faiduaeac ubaonganaac uban-
gerec meficgenenna.
5 Ge gombunga anemmema kopocsic wanemmenade. O Kebu, geng yoac
dedzege amma imoc modackecnec. Nga ngic yeneng hofocgugec geng
faka imoc modacma wiac gombunga efea kpac ayemmenade.
6 O KEBU, ge kedzac faima nunumuna negenna. Ni kpesi kpesi amma
kiacba ge kedzac kpema negenna.
7 Geng turunga merennennadeac ebicnasonau kpacgubade.
8 O Kebu, anutu hania hania kecdae, yeneac botucfu mongngo ge isoc
mi kecde. Anu geng ua mekecnec, ua ifi isoc mongngo mi mekecde, kpac.
9 O Kebu, ge bangeha bangeha ngicngac areng meficyununec, yeneng
gearu hadacma kicgau fafoc heigemma hama geac kpac kuneng heiway-
ong memigecde.
10 Ge mocgungo Engenatoa kecma faka bibiagoc mekecnec amma geng
Anutu.
11 O KEBU, ni yoacga fora modackecbadeac singga kpounenna. Ge her-
enau ubayohoc meickena geac kpac kuneng eweheiheigoc hoanggebe-
sare.
12 O Kebu Anutuna, ni heregoc ge ubangerec megemma geac kpac
kuneng nasoya nasoya heiwayong memibade.
13 Geng yoac dedzege amma imoc modackecnec, ge imoc anenna
wiac engena ande. Kekecnango emu homec amau feu gennoc kekecna
imohacnac mesina ereec.
14 O Anutu, ubakpekpe ngic yeneng yacma nubeso anggec yarengic
yeni habutoagoc hama kpebucnubeso andae.
15 O Kebu, ge Anutu ubamangang nga wosoefac mingina. Ge ngaba
bic mi annade nga geng yoac dedzege amma imoc modackecnec, fakaga
imoc wiac engena. Ge yoac modac modacac Kebu nga faka imocngo
wake wakea fegende.
16 Ge nearu dzigenema neac ubaga manganeu. Ge kingang ngicga kuc
nemma kingang ngacgaac medac, imoc ni, ebicfunac mesinuna.
17 KEBU, geng meficnuma meserinunade. Ge imocac ngic ubango
ukunudau, yeneng geac fakaga hemma gameyunuudeac geng neac
negenna ngereeande, imocac ma mong edzacnubesena.

87

Siong taonnu fingerec
Kora medacfora yeneng mitiyegec yofi heigec.

1 KEBUNGO tiki kpetiacfu taong mong faiu fede.

2 KEBUNGO Sionggac nagutoaac songotoa negemma Yakoboac ama
noboha yeneac songo ifi mi negenude.
3 O Anutuac taong, geac yoacsiduc imoc damuyagoc. *Selac*
4 "Bangec areng goa ni negennudae, imoc kpacyunubade, Aigita nga
Babirong amma Firisti yeneac bangec nga Tiro amma Etiopia, yeneng
deandae, 'Ngic yomoc ye ihai fingerec.' "
5 Engenatoango ye tatahau Sionnu faiu seria tarudeac amma Siong man-
aungoc degecde, "Ngic yomoc amma ngic imoc, yeni imohai fingecgec."
6 KEBUNGO bangec areng yeneac kpacngina kpedzucnema
arengyunuma yofi ohoude, "Yomocngo ihai fingerec." *Selac*
7 Yegec fede fedeac ngicngac sasawa yeneng yegec yofi dema heiandae,
"Neac dokudzohong sasawa yeni Sionnu tacdae."

88

Ubaebic meficgeec

Kora medacfora yeni yegec yofi heigec. Yegecgareng yearu. Esrangic He-
mang amaunac, yeng masiki yegec heiec, ifi isoc yegec yomoc Maharac
rennoc, imocac uba modacma heibesonga.
1 O KEBU, Anutuna, ge neac ebicfu mesi mesingic. Ni hadzing tofocnac
geac arohoma kiackecba
2 geng nunumunaac kedzac kpena nga kiacnango gearu hau negenna.
3 Ubaonganango ebic wakeyombonggeu kekecnango homec ama bic
mewegenede.
4 Yeni neac yofi negendae, "Ye ngic bic homegec, yeni isoc ande." Ni
ngic kucngina kpac, yeni isoc anduae.
5 Ngic wayunuma homec yeneac botucfu faiyunuandae, yeni isoc
feduae. Yeni ngic kpebucyunuma kicsereu faiyunugec fedae, ifi isoc
anduae. Ge ninigec meficgema neac monggoc naric mi negenna fede,
ni ifi isoc anduae. Ge ngic marigaunac meicyunuma monggoc mi
garengyununa kpac angandae, ni ifi isoc anduae.
6 Ge teng mana keme kemeau kicsere menuma kundung dzic manau
fainunec.
7 Geac herebungo neac witiu emma mepetannuma kondungsiri isoc
semenuna kucna kpac anec. *Selac*
8 Geng ifi anenna ogofocna yeni imoc hemma ngadenuma neac ebic
hemma kengectoa amma kpidohoma nandae. Ni witicfu ifi kecduaeac
naric mi worabade.
9 Ni ubahodunggoc kecba kicna kundung kpebeso ande. O KEBU, ni
wenacsoc kpacguma marina gearu sinekecduae.
10 Ni homebeso anduae nga ge ngic homemea yenearu kucfaka bibi-
agoc mi menade, kpac. Homegec yeneng onga amma naric mi yacgecde
nga yeni eriendzong naric mi megenggecde. *Selac*
11 Geng yoac dedzege amma imoc modackecnec, ngic kicsereu yeneng
yoac imoc mi dekperagiandae nga ge yoac modac modac Anutu, imoc
homec amau naric mi deyadigecde.
12 Kundung manau geac kucfaka bibiagoc naric mi negenggecde. Nga
geng meficyunuma ebicfunac mesiyunuannec, imocngo ninigec amau
naric mi fingectegerude.
13 O KEBU, ni sifu asoac anu memeficac kiacgemma arohoma gearu
nunumuna faiba haude.

14 O KEBU, ge ni wanuma kicmesuga nearu mesufunec, imocac hania
mi negentegecduae.
15 Ni sebigborinaungoc kpendzenggoc kecma homecfu heima kefai.
Ge kengec efea kpac meficgenenna kpidohoma ubaebicgoc amma
memeficna kpac kecduae.
16 Geac herebungo semenuu kengec efea kpac gearunac meficgema
kengecnuu manganema kpac anai.
17 Geac kengectoa imoc asoacnac kemma marai doku tunggbaung isoc
yadima oronnuma noboc nobocnac hama semenukefu
18 geng negemmana songo ogona nga arengfocna yeni sasawango
wanuma ngadenugec kundungngo tosoyombonna ande.

89

Kebu, ge dahai?
Esrangic Etangngo masikiyegec yofi heiec.

1 O KEBU, geng yoac dedzege amma imoc modackecnecac nasoya nasoya yegec heigembade. Ge yoac modac modac Kebu, imoc enacbibicnango dekperagiba fingecsahe fekefudesoc, yeneng imoc negendacgecde.

2 Ni yofi deba, “Geng yoac dedzege amma imoc modackecnec, fakaga imoc nasoya nasoya faina fekefude. Ge yoac modac modac Anutu. Kurumenga kurumenga nasosoc fefeseri fekecdae, ifi isoc geac fakaga ifingoc fekefude.”

3 Geng yofi denec, “Ni ngicna Dawidi meisinggema yegoc dzadzahac mema ye kingangngicna anu yofi deserima edeai,

4 ‘Ni geac gborifocga tatacnginau faiyunuba yeneng nasoya nasoya seria tacgecde. Yeni fingecsahengina fekefudesoc ngictau tatacfu tacma ua imoc torokpeu torokpe medacgecde.’ ” *Selac*

5 O KEBU, ge kurumenga kurumenga sing faiyemmena yeni geac kucfaka bibiagoc oyang boyang mebisia. Ge yoac modac modac Kebu, fakaga imoc kpetiac areng yeneac adzoc adzorou dengerebesonga.
6 KEBU, wi sawakebangau ge isoc mong mi kecde. Nga anutu hania hania
yeneac medacfocngina kecdae, botucnginau ge isoc mong mi kecde.
7 Kpetiac areng yeneac adzoc adzorou tacandae, yeneng yofi negengan-
dae, Anutu ye damu damuyagoc. Ye engenatoa amma yeng kurumeng-
gac areng ye yerecgema nandae, yeni feracyunuu yeneng yeac kengec
homac angandae.
8 O Anutu, kurumenggac wasaiareng kunengngina, KEBU, mongngo ge
isoc kuhagoc mi kecde. O KEBU, ge yoac modac modac Kebu nga fakaga
imocngo orongguma fede.

9 Kondungngo kpeborong kuhagoc kpeu geng mingina amma kuha memana siri kuneng kpeu mengisiyununade.

10 Ngic yeneng ngic goa yunuma memanganeyunugec, geng Aigita bangec medzamena ifi isoc feec. Ge mariga kuhagocngo ngabafocga kisangyununa yeni singsararang kpegec.
11 Ge kurumenga kurumenga yeneac mingingngina nga bangec imoc
ifingoc geac. Geng bangectoa bangec nga wiac sasawa ihai fedae faiyu-
nuna seria kecgecde.
12 Geng bangec noboc noboc not nga saut meficyununec. Taboro nga He-
rimong tiki yereng sogaima geac kpac kuneng oyang boyang memiecde.

13 Fuakpegangga imoc kuhagoc nga mariga imoc kuhagoc, ge marifoiga
sawau miacnec.
14 Ge fakaga dindingac nga ge sing dindingac modacma yoac desiannec,
wiac imocngo ngictau tatacgaac sering ande. Geng yoac dedzege amma
imoc modackecnec amma ge yoac modac modac Kebu, fakaga imocngo
waraigendape.

15 O KEBU, ngicngac geac kicmesugaac kperagiau kecandae, yeneng
afegugecdeac sing negemma sogaima kpacma afeguandae, yenennoc
kenecnginagoc.
16 Yeni geac kpac kunenggac amma asoacnac kemma marai sogaima
kecma fakaga dindinga afehegecde.
17 Ge ngicngac imoc yeneac kibikperagi nga kucngina. Amma ge wosoe-
fac anemmena kucninagoc amma firang annide.
18 Ngictau ye kasonina nga KEBU ye kasonina mingina. Ye Israeac
kpetiac ngic amma yeng neneac ngictau, yeac mingina.

19 Ge warac onga nga kpefingyoacfu singyoacga dena ngicngacfocga
geac yoac modac modac kecgec, yeni yofi edeyununec,
"Ni ngic mong kuhagoc meficgema ye ngictauac ira heimiai. Ni ngicngac
yeneac botucfunac sebigbori medac mong meisinggema gununggeai.
20 Ni kingang ngicna Dawidi meisinggema kerecna kpetiacngo nadz-
icmiai.
21 Ifi anu marinango ye nasoya nasoya nanggema marinaac kucngo
meseribade.
22 Ngabangic mongngo ye tobanggema naric mi feraheude nga ngic
Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmede, yeni ye mi
memagecde.
23 Ni ngabafora yeac kicfu kpedzameyunubade nga ngic ye ubango
ukudae, yeni kpefacyunuba mayunuude.
24 Ni yoacna modacma yoac dedzege amma imoc modacbade, fakana
imocngo ye garenggekefude. Ni neannaac kpacfu nanggeba yeng
kuhagoc amma firang anude.
25 Ni kondung yeac mariu faiba yeng imoc garenggema marifoiango
doku haandae, yeni garengyunuude.
26 Yeng kpacnuma yofi deude, 'Ge Manna nga Anutuna amma memen-
gerecnaac hoc peperandzi seria.'
27 Ni ye meisinggeba yeng neac morocmedac anu bangecfu ngictau
yeneac kunengngina anudeac faiba kefude.
28 Ni yoac yegoc dedzege amma imoc nasoya nasoya modacma dzadza-
hacna yegoc mebade, imocngo yegoc fefeseri feude.
29 Ni Dawidiac nambarac nga esamedac fingeckecgecdesoc tatacnginau
faiyunuba nasoya nasoya seria tacgecde. Yeac ngictau tatac nanggeba
nasoya nasoya fekefu kurumenga kurumenga yeneac wenac dafiguc
fede, kpetea ifi isoc anude."

30 "Esangaboforango neac dedeseri wama ngadehema ded-
erecgeyoacna kpema imoc mi modacgecdeu
31 me yeni kpema nonoyoac edeyunuai, imoc mi modacgecdeu
32 ni yeneng singyoac kpegecac amma turunga kpouyemmema
gbarucngo yunubade. Yeni ngicngac ogofocngina memanganeyunuge-
cac dzikacngo yunuba kpendzeng kpegecde.

33 Ni Dawidigoc yoac dedzege amma imoc modacduae, fakana imoc
naric mi wangecbade. Ni ikoc mi ambade nga yoac modac modac fakana
naric mi wabade.
34 Ni dzadzahac meai, imoc mi kpebade nga enacnaunac yoac maec,
imoc mengerema siriha mong mi debade.
35 Ni naso mocgu kpetiac kekecnau namma dedeseri seria deai, imoc
nasosoc fora angkefude, 'Ni Dawidi ikoc mi ammibade.'
36 Yeac bangecfora yeni kpac angana kpac torokpeu torokpe ke-
cengkecgecde. Wenac kiwango nasoya nasoya neac kicfu fekecde, ng-
ictau yeac ngictau tatacngo ifi isoc fekefude.
37 Sawakebanggac hepuc, imoc afo, ye tataha mi wama takecde. Nga ni
ngictau tatahau faiba ye ifi isoc nasoya nasoya seria tackefude." *Selac*

38 Geng kingang ngicga Dawidi kerecdokungo nadzicminec, fora. Nga
geng ine yeac herebu negemma ye ngadehema wanec.
39 Ge kingang ngicgagoc dzadzahac menec, imoc wana wisickeu ngic-
tau iraya bangecfu sendunnu ukuna gotengagoc andarec.
40 Ge yeac taonggac hocoda kpembarackedacma amea seria
kpedzamedacna sesuhasac andae.
41 Nga ngicngac yeneng imohai ferecge kengha angandae, yeni iwaiya
mema woraandae. Ngicngac yeac wegenac kecandae, yeneng desofoc
ammidae.
42 Ge ngabafora marifoingina memiacna dzikacfu serigec ngabafora
sasawa sogaigecdeac sing meficgeyemmenec.
43 Fora, ge ngictau dzikacfu mi nanggenec nga yeac dzikacac beang,
imocac enara merenna ngadeaubigeng kenec.
44 Ge ngictau yasuya mariaunac wangecma ngictau tataha bangecfu
ukuna maec.
45 Ye sebigbori kecmanu ge wenahaac kpete mewegenena homac mi
anec. Ye game kpekpeu faina imocngo ye semeu kecde. *Selac*

46 O KEBU, ge mesufuemema monggoc kicninau fingecnadeac tomai
kecduae. Ge nasoya nasoya ifi sufuma kecnade, ifi isoc ande. Geac
herebu gerec isoc dzekecde, imoc wisickeudeac tomai kecduae.
47 O Kebu, kekecna imoc wegenacnecsac ande, imoc negenna febeso. Ge
ngicac medacfora fainununa eng fingecma kpac annide.
48 Ngic mong ye keengkecma mi homeude, ifia mong mi kecde, kpac.
Homec amau ngic kucgoc meyunugec ngic mongngo imohacnac naric
mi mesiude. *Selac*

49 O Kebu, geng yoac dedzege amma imoc modackecnec nga yoacga
modackecnec, imoc warac Dawidi deserima desiminec, imocac fora
hofocduae.
50 O Kebu, yeni ni, kingang ngicga deendema anengandae, imoc ne-
genna febeso. Ngicngac yeneng deendema anenggec ebic imoc herenau
tofohokecduae.
51 O KEBU, ge ngictau meisinnuma kerec nadzicnennec nga
ngabafocna yeneng ine deendema anengandae. Ni sing tikengkecba
yeneng hanititina hemmodacma desusuic anemma yoac mangana
denenggecde.

52 KEBU nasoya nasoya kenehebesonga. Imoc fora nga fora yombong.

MITIYEGEC KIBI 4

90

Mitiyegec 90-106

Naso wegenanec kefude

Anutuac ngic Mosengo yofi numuec.

1 O Kebu, neni fingecsahenina bic fekefec, geng yeneac sufu sufuamangina angkecnec.

2 Ge Anutu, tiki mi fingecmagec geng marigango bangec nga bangectoa bangec mi meficgemangoc imohai bic kecnec. Ge nasoya nasoya kecnec nga kecbesannec.

3 Geng yoac dena ngic yeni monggoc sendung anggecde. Ge yofi deannec, "Ngicac nambarac, ngeni monggoc bangecfu dzigenema sendung ambisia."

4 Imoc yofiac, kifa tauseng imocngo geac kicfu uameme mocgu kemma bic kpac andac, ifi isoc ande. Imoc tofocnac monggac noboha isoc ande.

5 Ge ngic wanggenununa seuc isoc kengandimbe nga kekecnina imoc gau negengandimbe, ifi isoc ande. Kpindzingngo asoac gborima monggoc ereande, ifi isoc.

6 Imocngo asoac gboria nga sabayagoc anu marai anu sokuema ururueude.

7 Geac herebungo neni memanganenunuu kpac andimbe. Geac heregerecngo ebicfu fainunuu kecdimbe.

8 Neni ngicngac ogofocnina memanganeyununi geng wiac imoc kicgau arenggema hengkecnec. Nga kopocsic sufu sufuu meficgeing, ge imoc kicgaac kperagiu faina feu hengkecnec.

9 Anu kekecninaac uameme sasawa geac herebugaac bageau kecni nasonina kpac anude. Ngicngo asoringa ammiu kpac angande, neni kifanina ifi isoc kecni kpac andarude.

10 Kekecninaac kpete imoc kifa 70 me kucnina feudeu kifa 80 kecnide. Kifa imocac manau kekecnina gombunga yombong kecandimbe, imohai ine ebic nga ubahodunggoc ifingoc kecandimbe. Kifanina bic meickegec kpac andaru neni kpututukema kendacnide.

11 Ngic mongngo geac ngabagaac kuc mi negensiude, kpac. Kengecgoc geac eweheihei kuneng anggembesonga nga heregerecga kuneng imoc ifingoc imocacsoc ande.

12 Kekecnina uameme dafigucacsoc fede, imoc negensinideac wiac imoc kpounemmena. Ge ifi anna neni hereninango negen negentegecgoc anude.

13 O KEBU, ge monggoc dzigenena. Naso dafiguc monggoc geac tomai tacbesonga? Ge kingang ngicfocga neneac ubaga manganeu.

14 Neni uameme kecnidesoc sogac sogaigoc kecma ubangerec negennideac amma geng yoac dedzege amma imoc modackecnec, imoc asoacngoc mewakenunubesena.

15 Ge wenac homac ebicfu fainununec, uameme ifi isocngoc ubangerec nemmena. Neni kifa homac yarefaka hengkefing, imocacsoc ifingoc kifa ubangerecgoc meficgenemmena.

16 Geng ua mekecnec, imoc kingangngicfocga nenearu didiu edzacnununa kucga damu damuyagoc imoc esamedacfocninango hembisia.

17 Kebu Anutuninaac ubangerecngo semennunubeso. Ge marininaac ua tataha meficgena seria febeso. Fora, ge marininango ua meandimbe, imoc tataha meficgena seria febeso.

91

Engenatoango garennunukecde

1 Anutu Engenatoango ngic mong garenggema mesufuu yeng Kuctoa
minginaac debannu kecnegeng kecande,
2 ye KEBU edeude, “Ge sufu sufuamana nga amana seria, ge Anutuna
nga ni negenseriguma kecduae.”
3 Ye nengmeme ngic yeac botacfunac mesiguude nga homecac hafei
manganango memanganegubaac yeng onggongguude.
4 Ye kpegang dzoeango kperacguu geng yeac kpeganga bageau sufuma
kecnade. Ye yoac modac modac Kebu nga fakaya imocngo geac kasoga
amma odaga seria ande.
5 Ge tofocnac wiac mong manganaac kengec mi annade nga wenacfu
tebemedahaac kengectoa amma naric mi kpidohonade.
6 Hafeitoa kundung manau haande, imocac kengec naric mi amma
homecac hafei mangana wenacfu fingecma yunuande, imocac kengec
mi annade.
7 Ngic tauseng yeneng hoanggau namma homegec ten tauseng yeneng
foigaugeng namma homegecdeu wiac mangana mongngo gearu naric
mi fingerude.
8 Ge kicgango yenemmana ngic Anutu ngadehema mangana
megecdeac ayemmeande, yeni angammemenginaac amma turunga
megecde.
9 Geng yofi denec, “Ni KEBUAC hoannu sufuma kecduae nga Kebu
Engenatoa ye kecnegeng amana.”
10 Yarefakaac ebicngo gearu naric mi hau ebic mangana mongngo geac
kporuc amagaac wegenac naric mi haude.
11 Ye angerofora uayoac yemmeu yeneng sing sasawa kengkecnec, imo-
hai garenggugecde.
12 Ge haniga hocngo heibacac yeneng maringina witiau faiguma sese-
hegugecde.
13 Ge raiong yangtoa witiau nga kpate witingirau eng tikemma raiong
sebigbori nga boidzocac witingirau tima tidzameyununade.
14 Kebungo yofi dede, “Ye neac songo negemma nigoc kpeketahema
kecdeac ebicfunac mesibade. Ye neac kpac kuneng negendeac neng
henggareng amma ongonggebade.
15 Ye kpacnuu ni turunga meremmibade. Ye ebic witiau kefu ni yegoc
kecma ebicfunac mesima eweheihei ammibade.
16 Ni kekeha mehereeba kecma gebeckpeu memengerecna
edzahabade.”

92

Ge marigango ua menec

Sondaac mitiyegec.

1 O KEBU, ge Engenatoa. Ni ubangerec negemma geac kpac kuneng
heiwayong memima yegec heigemba, faka imocngo ngereede.
2 Geng yoac dedzege amma imoc modacnade, imoc asoac dekperag-
ibade. Nga ge yoac modac modac Kebu, imoc tofocnac dekperagima
3 gita witiha tengngo kpema udumeng mema kurere hania hania
kpema udumeng yumiango geac kpac kuneng heiwayong memibade,
imocngo wiac ubangerehagoc ande.

4 O KEBU, geng ua mekecnec, imocngo ubangerec meficgenenu marigango ua menec, imoc hentegecma sogac sogaiac yegec heibade.
5 O KEBU, geng ua meannec, imoc bibiagoc nga geac negen negeng imoc engena nga keme kemea yombong.
6 Ngic kapayango imoc naric mi negenude nga ngic negen negenga kpac, ye wiac yomoc naric mi negentegerude.
7 Imoc ine yofi, ngic yeneng Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, yeni kpindzing isoc erema sabanginagoc anggecde nga yarengic yeni faka mangana angkecma yadiseri anggecde. Nga yeneng yoacngina bic desigec fede, yeni manganaac areng deyec deyecmea.
8 O KEBU, gennoc engenatoa nga ge nasoya nasoya ifi kechereema kecbesannec.
9 Foracngoc, KEBU, geac ngabafocga yeni homecac areng andae nga yarengic sasawa yeni singsararang kpegecde.
10 Kateburumakango kuhagoc kecande, ge sifu kuc ifia nemma nanggenuna kucgoc amma firang ambade. Ge kerec gombunga kpakema nadzicnennec.
11 Ni kic fima ngabafocna mayunuu yenenai. Nga yarengic yeneng wegenac hama nubeso anggec, yeni kopocsicnginaac turunga ebira megec, imoc kedzacnango negenai.
12 Ngic dindingac yeneng pam ic gombunga sabayagoc, ifi isoc andae. Yeni Rebanong bangecac yomondzoc ic herea yadiseri angande, ifi isoc yadiseri anggecde.
13 Yeni ic isoc KEBUAC amau homehomera, yeni Anutuac amasobennu sabanginagoc anggecde.
14 Yeni esea anggecde, fora. Nga yeni sifu fora meficgema maringina besaima fora homac gbarigoc angkecma
15 yofi degecde, “KEBU ye faka angammemea dindingac. Yeng neac hoc peperandzi seria yombong nga yearu faka mangana mong mi fede.”

93

KEBU ye ngictau

1 KEBUNGO ngictauac kuc, imoc ngakpi isoc heiu kemeu ngicngac garengyunuude. Ye ngictauac kuc heiu ngakpia ande. Ye kuha bic heima kebangau dzegeec.

O, yeng bangectoa bangec tatahau faiu seria tacdeac wiac mongngo meu goroc goroc naric mi anude.

2 O KEBU, geng ngictau tatacga bicngoc tatahau faina seria feu ge nasoya nasoya kecnec nga kecbesannec.
3 O KEBU, dokutoa yeneng ubaudumeng miacgec, dokutoa yeneng ubaudumengngina miacgec, dokutoa yeneng kucgoc arohoma ubaudumengngina miacgec.
4 KEBU wi kecde, ye damu damuyagoc. Ye doku dundung yeneac udumeng ferahama kondung siri yeneac kuc ifingoc ferahade.
5 O KEBU, geac singyoac imoc sasawa seria nga fora. Geac amau nasoya nasoya kpetiac feengkecbeso.

94

Ge yoacfu faiyununa

1 O KEBU, ge turung kpoukpou Anutu. Turung kpoukpouac Anutu, ge
kperagigagoc fingectegecna.
2 O bangecac desi desi ngic, ge yacna. Ngic goa yenanggac ne-
genggec engena angkecde, geng ngic imoc angammemenginaac turunga
merengyemmebesena.
3 O KEBU, ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande,
yeni nasoherec bic kecgecac nasongina kpac anudeac tomai kecduae.
Yeni naso herea bic kecma ngicngac yeneac ebicac amma sogaima
kecandaeac nasona herecgena kpac ambeso.
4 Yeni enacnginaunac ubakpekpe yoac makecde nga yarengic sasawa
yeni sebingina meemma yoac homac osokecdae.
5 O KEBU yeni geac ngicngacfocga kpedzameyunuma maridzoming-
focga kpendzennu faiyunuma
6 ngac hodzec nga kuricngic yunuma beging kpebucyunuma
7 yofi deandae, "KEBU ye naric mi nenenude nga Yakoboac Anutungo
imoc naric mi negensiude."

8 Ngicngac ubafong, ngeni kedzac faima yoacna negembisia. Oboc
kpobocngic, ngeni negen negenggoc anggecdeac yoac edengunubade.
9 Anutungo kedzac ngicfu faiu fede amma ye wiac imoc naric ne-
genude. Nga kic imoc Anutuac marikibi. Imocac ye wiac imoc henuden-
goc.
10 Yennoc bangeha bangeha ngicngac areng kpemeting ayemmema
yunuude. Ye negen negeng minginango ngicngac kpouyemmeu yeneng
negen negeng arenggegecde.
11 KEBUNGO ngicngac negen negennina negendacde. Ye ngicngac negen
negengngina hennegeng amma negenu imoc uaya kpac. Nenang asu
mocgu taiandimbe, ifi isoc.

12 O KEBU, ge ngic mong kopocsicac kpemeting amma dedeseriyoacga
edekpou ammiannec, ngic imoc ye kenehagoc.
13 Geng ruae mina ebicnaso mong mi henude. Nga ngic goa Anutu
ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, yeneng ine kecma ke-
megecdeac amma teng usuyemmegecde.
14 KEBUNGO ngicngacfora mi ngadeyunuma wayunuude. Ye maridzom-
ingfora naric mi wayunuude.
15 Ngic mong ye sing dindingac modarude, imohai desi desingic yeneng
yeac yoac sing dindingacfu desima monggoc degecde. Ngicngac hereng-
inau ikoc nga hamangec mong mi fede, yeneng desi desi yoac dindingac
imoc modacgecde.

16 Ngic goa yeni Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemme-
ande. Nga merang ni meficnuude nga merang yacma kicnginau
nanude? Ni imocac tomai kecduae. Ngic mongngo meficnuma yarengic
yeneac kicfu nanudeac tomai kecduae.
17 KEBUNGO hama ni mi meficnubacfu ubaonganango bic kemema
ngicac ubaudumenga kpacfu nga kicsereu febac.
18 Ni yofi deai, "Hanina pososoc anu manubeso ande." O KEBU, ni ifi
debareng fakaga modacma yoac dedzege amma imoc modacma nangge-
nunec, imohai mi manuec.
19 Herenau negengyohoc homac mekecba geng meserinuma ubaon-
ganaac ubangerec meficgenennec.

20 Ngicenara goa yeni Anutu ngadehema mangana megecdeac ayem-
meande, yeneng geac ogofocga naric mi anggecde. Yeni singyoac hania
hania ohoandae, imocngo ngicngac ogofocngina faitobang ayemmema
memangnaneyunugecde.
21 Yeni ngic dindingac kpehomegecdeac yoac dedzege angkecma ngic
kopocsiha kpac homecac arennnu desigecde.
22 Anu KEBU ye neac ama seria nga Anutuna. Ye neac hoc peperandzi
seria amma sufu sufuamana.
23 Ngicngac yeneng ogofocngina memanganeyunugec yeng imocac tu-
runga kpouyemmeude. Yeni Anutu wama faka mangana meandaeac
yeng meicyunuu kpac anggecde. KEBU Anutuninango meicyunuude.

95

Yeac enac tofohobesonga

1 Hagec, KEBUAC yegec heima oeha memini. Ye hoc peperandzi
serinina nga memengerecnina. Nenang sogaima yeac yegec dendz-
erenggema heima
2 yeac hoannu kemma ye ubangerec memibisina. Neni yeac afe
afeheyegec sogaima dendzerenggema heibisina.
3 KEBU ye Anutu engena yombong, ye anutu sasawa yeneac ngictau
engenatoa.
4 Yeng bangectoa bangec manau keme kemea fede, imoc mariau mema
garenggeude. Bangec kperec kperemenga nga tiki sasawa imoc yeac.
5 Yennoc kondung meec, imocac amma kondung imoc yeacngoc. Amma
yeng bangec kerenga meu imocngo yeac marikibi ande.
6 Hagec ngonducnema numumini. KEBUNGO meficnunuec, nenang
yeac kicfu fafoc heimini.
7 Ye Anutunina nga nenang yeac ngicngacfora. Ye yengena odayau
fainunuma nenenggareng angkefu ramafora anni yeng mariango me-
nunuu kecdimbe.
O, ngeni yaguc kedzac kpema yeac enacudumeng negembau, imocac
yombong anende.
8 Mang esafocngina yeni Meriba dokuu ubaseri amma Massa bangecfu
kecgec, naso imohai bangec kisiu faka anggec, ngeni ifi isoc mi ambisia.
9 Ni faka kuhagoc meba yeni imoc hengkecgec, imoc fora. Nga yeni
sifu tobannuma faitobannu fainugec.
10 Ifi anggec ni kifa 40 ngicngac areng yeneac modzona tiu yofi deai,
“Ngicngac imoc yeni ubaherenginau sing segema neac sing ngadehema
kecdae.”
11 Imocac ni yeneac ngaba amma yofi deserima deai, “Yeni neac kecne-
geng kekecfu naric mi enggecde.”

96

Yegec gboria heimini

1 KEBUAC yegec gboria heimibesonga. Bangectoa bangec, ge KEBU
yegec gboria heimibesena.

2 KEBU oeha mema yegec heimima yeac kpac kuneng
kenehebesonga.* Ngeni wenaha wenaha memengerec uayaac yoac
edeyunukecbisia.
3 Kebu ye kuc nga kibikperagiagoc, imoc bangeha bangeha ngicngac
areng botucnginau dekperagima edeyunugec yeng kucfaka bibiagoc
meec, imoc ngiha ngiha botucnginau edeyunubisia.
4 KEBU ye engenatoa nga ye oyang boyang memibesonga. Ye tatahau
wi yombong tacma anutu hania hania feracyunudacdeac ye kengec nga
eweheiheigoc hoanggebesonga.
5 KEBUNGO kurumenga kurumenga meficyunuec. Nga bangec mon-
nunac ngicngac, yeneac anutufocngina hania hania, yeni ine nemuon-
gasac andacdae.
6 Eweheihei nga ngictauac kuctoa kibikperagiagoc imoc KEBUARU
fede. Yeac kpetiac amau kuc nga kibikperagia fede.
7 Ngiha ngiha arengnginagoc kecdae, ngeni KEBU dengerema yeac kuc
nga kibikperagia afehebisia.
8 KEBUAC kpac kuneng imoc kuhagoc nga kibikperagiagoc. Imoc
eweheiheigoc hoanggebesonga. Ngeni sese mema yeac amawomongau
hama meembisia.
9 Ngeni kpetiac kekec heigec kemeu siricngina gombunga anu KEBU
numumibisia. Bangectoa bangecac ngicngac areng, ngeni yeac kicfu
kengec amma dzonong fede fedegoc nambisia.
10 Ngeni bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yeneac
botucfu yoac yofi dekperagiyemmebisia, “KEBU ye ngictau. Ye kuc imoc
mekecma garengyunununma kecde. Foracngoc, ye bangectoa bangec
tatahau faiec, imoc nasoya nasoya seria feu wiac mongngo meu goroc
goroc naric mi anude. Ye monde mondea kpac kecma ngiha ngiha faka
angammemengina yoacfu isinggema desiude.”
11 Kurumenga kurumenga ngeni ubangerec negenggec bangecngo
sogaibeso. Kondung nga wiac sasawa imohai wakema fedacdae, ngeni
udumeng kuneng meficgebisia.
12 Maneng nga semeng ua nga wiac sasawa imohai fedacdae, ngeni
sogaibisia. Nga kateu ic sasawa, ngeni sogac sogaiac yegec heibisia.
13 KEBUNGO hadeac amma yeac kicfu sogaibisia. Ye bangecfu desi desi
ua meudeac hama bangec sasawa faka dindingacfu isingyunuma ngiha
ngiha faka forau yoacngina desiude.

97

Anutu ye ngictau

1 KEBU ye ngictauac kuc minginango bangectoa bangec garenggema
kecde. Imocac bangecngo sogaibeso nga kondung tegiau bangec fek-
endae, yeni ubangerecgoc kecbisia.
2 Hoeng nga kundung kunengngo ye oronggema fedape. Faka dindin-
gac nga sing dindingac, imocngo yeac ngictautatahaac sering seria.
3 Gerecngo waraimiu ngabafora noboc noboc ye oronggeandae, yeni
yonohodarude.

---

* **96:2:** Anutungo meficnunuu nenang bangecngicngacnec yumia kecma Anutuac kenecyoac debisina, yoac imoc mitikibiu homac fede nga yeng faka imocac negenu ngereeude. (Fingec fingec 9:26, 14:20, 24:48, Mitiyegec 16:7, 26:12, 103:22 nga goa homac fede.)

4 Yeac piratacngo bangectoa bangec mekperagiu bangec ye imoc
hemma dendeng kpeude.
5 Bangec sasawaac KEBU hau tiki yeni KEBUAC kicfu pereckema kendo
kereha sisingaiande, ifi isoc sisingaigecde.
6 Kurumenga kurumenga yeni yeac faka dindingac dekperagigec
ngiha ngiha yeneng yeac kuc nga kibikperagia henggecde.
7 Ngic yeni nemuongaac kicfu ngonducnema numuyemmeandae nga
imocac negenggec wiac engena yombong anu yoac homac osoandae.
Nga nemuongangina yeni wiac fora mi meficgeyemmegecde, kpac. Yeni
game kpekpeu faiyunugec eng nanggecde. Nga anutu hania hania yeni
Kebuac kicfu ngonducnemigecde.
8 Ge anutu hania hania isingyunuma yoacngina desinadeac Siong ye
imoc negemma ubangerec meficgeu Yudaac ngacnaroang yeni so-
gaigecde.
9 O KEBU, ge Anutu engenatoa yombong nga bangec sasawaac
ngic kunenga. Ge anutu hania hania feracyunudacnecac
afeguyombonggeni.
10 KEBUNGO kpetiac ngicngacfora kekecngina onggonggeude.
Ngic yeni yarefaka henggec imocac modzongina tiande, KEBUNGO
yeni songogoc hoangyunuude. Ngic goa Anutu ngadehema
mangana megecdeac ayemmeande, yeng ngicfora yeneac mariunac
mesiyunuude.
11 Ngicngac dindingac kecandae, yenearu ama wereckenude. Nga
ngicngac uba kongahagoc kecdae amma herenginau ikoc nga hamangec
mong mi fede, yeni sogac sogai meficgegecde.
12 Ngicngac dindingac ngeni KEBUAC sogac sogaigoc kecma yeac kpara
kpetiac yaiyo kpemibisia.

98

Bangec sasawaac ngictau
Mitiyegec.
1 KEBUNGO faka kuhagoc nga bibiagoc meu yegec gboria heim-
ibesonga. Ye marifoia nga fuaya kpetiac sinema ngabafora fera-
cyunuma firang anec.
2 KEBUNGO firang bic anec, imoc dekperagiyemmeec. Ye faka dindin-
gac modacma ngicngac yoacngina dema nanggeyunuec, imoc bangec
monnunac ngicngac ye mi negemmidae, yeni imoc didiu edzacyunuu
yeni imoc kicnginango henggec.
3 Ye Israe habu yenigoc yoac dedzege amma imoc modackecde, ye
imoc negenu fekecde nga ye yoara modarudeac faka mong mi nigeck-
peec. Anutuninango firang anec, imoc ngicngac bangec tegiau fekendae,
yeneng henggec.
4 Bangecfu ngicngac sasawa, ngeni sogaima KEBU dendzerenggema
yegec heimibisia. Ngeni dendzerenggema oeha memima yegec heimima
kpara heiwayong memibisia.
5 Ngeni gita kpema KEBUAC yegec heibisia. Ngeni gita kpegec yegec
udumenga gombunga fingecbeso.
6 Ngeni trampet nga tomengtoa fifigec musi udumeng gombunga
fingecbeso. Ngeni KEBU ngictauninaac kicfu kecma yegec dendz-
erenggema sogac sogaigoc heimibisia.

7 Kondung, ge nga geac manau wiac sasawa fedae, ngeni udumengtoa
meficgebisia. Bangectoa bangec nga imocac manau kecdae, ngeni
ifingoc udumeng kuneng meficgebisia.
8 Doku ngeni mari kpegec tiki ngeni sogaima yegec ngenahafoc
heibisia.
9 KEBUNGO desi desi ua meudeac bangecfu hade. Imocac yeac kicfu
yegec heibisia. Ye faka dindingacfu bangectoa bangecac ngicngac areng
isingyunuma yoacngina desima monde mondea kpac kecma ngiha
ngiha faka angammemengina isinggema yoacfu desiude.

99

Anutu ye kpetiac

1 KEBU ye ngictau amma ye ngiha ngiha garengyunuu yeni dzonong
fede fedegoc kecbisia. Ye kerobing botucnginau ngictau tatahau taru
usocngo bangecfu mebeso.
2 KEBU ye Siong manau kunennina kecde. Ye engena amma ngiha ngiha
sasawa feracyunuude.
3 Geac kpacga imoc damu damuyagoc. Yeneng imoc dengerebisia. Kebu
ye kpetiac.

4 Ngictau ye kuctoayagoc. Ye faka dindingac fingerudeac ammide.
Geng faka mongang mongangga kpac, imoc faina seria fede. Ge
Yakoboac areng yeneac botucfu faka angammemengina isinggema
yoacfu desima sing dindingac modacma yoacngina desinec.
5 KEBU Anutunina ye kpetiac. Ngeni afehema yeac haniaac tatacfu
ngonducnema numumibisia.

6 Mose nga Arong yereng yeac womong gareng habugoc kefoc nga
Samue ye yeac kpac kuneng kpacma nunumu ua mekefec. Yeni desam-
bic ammigec yeng negengyemmema turunga merengyemmekefec.
7 KEBUNGO hoeng mong hereatoaac manau tacma yoac edeyunuu yeni
yeac dedekperagiyoac nga singyoac tofohoma kecgec.
8 O KEBU Anutunina, geng ngicngac nunumunginaac turunga
merengyemmenec. Ge kopocsic wawa Anutungina amma
kopocsicnginaac turunga ifingoc merengyemmenec.
9 KEBU Anutunina ye kpetiac. Ngeni imocac amma afehema tiki kpeti-
acfu emma fafoc heimima numumibisia.

100

Kebuac womonnu kenni
Ubangerecseseac mitiyegec.

1 Bangec sasawa, ngeni KEBU dendzerenggema sogac sogai yegec
heimibisia.
2 Ngeni KEBU ubangerecgoc kingang kpemima sogac sogaiac yegecgoc
yeac kicfu habisia.
3 KEBU ye Anutu, ngeni imoc negembisia. Yennoc meficnunuma
menunuu nenang yeac ngicngac areng andimbe. Nga yeac ngicngac
areng amma yeac rama habufora amma yeac oda manau kecdimbe.

4 Ye ubangerec ammima yeac nagutoau embesonga amma ama sobengau dedengerecac yegec heibesonga. Yeac ubangerec dema yeac kpac kuneng kenehebesonga.*
5 KEBU ye gombunga. Yeng yoac dedzege amma imoc modackecde, fakaya imoc nasoya nasoya feengkefude. Ye yoara modackecde, imocngo fingecsahengina fekefudesoc, yenearu feengkefude.

101

Yoac deserima deec
Dawidingo mitiyegec yofi heiec.
1 O KEBU, gearu yoac modac modac faka fede. Nga sing dindingac modacma yoacngina desinade, imocac yegec heigembade.
2 Ni kopocsiha kpac kecma sing imohai kengkecbadeac negensima kecduae. O, ge dafinenggac nearu hanade? Ni ngic ogofocna mong mi memanganeyunuma herenau dindingac nga kopocsicna kpac kecma amanau kecbade.
3 Wiac mongngo sinna gombunga memanganenuudeacsoc anu ni kic imohai naric mi fibade. Ngicngac sing segema negen negensingngina kpac kecandae, yeneac uaac modzona tiu wiac imocngo nigoc mi kpeketaheude.
4 Herenau sing gombunga modacma imoc naric mi wabade nga kekec mangana imoc nigoc kpac. Yare faka hania hania, imocac negen negeng nearu mi febeso.
5 Mong ye ogea wegenac kecma yeac ngadeyoac sufu sufuu deude, ni ngic ifia memanganeba kpac ambeso. Ngic mong ye yengenaac negenu wiac engena anu ngic ogofora yenemma yeneac negenu mamea angande nga hereau ubakpekpe faka meande, yeac modzona tiude.
6 Bangecnau yoac modac modac ngic nigoc kecgecdeac kicna yenearu fima negemba ngereeude. Mong ye kopocsiha kpac kecande, yeng neac kingang ngic amma uana mebeso.
7 Ngic mong ye faitobang amma ngicngac ikocfu faiyunuande, yeng neac amau mi kecbeso. Nga ngic mong ikocyoac deande, yeng neac hoannu naric mi kefude.
8 Ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, yeni asoacsoc bangecfu memanganeyunudacba kpac anggecde. Ni yarengic sasawa meicyunuba kpac anggecde. Yeni KEBUAC taonnu mi kecbisia.

102

Ge ngictau tatacgau tacna
Kucmamango KEBUAC kicfu hama desambic amma yoac yofi edede.
1 O KEBU, ge nunumuna negenna memeficac kiacba imocngo gearu habeso.
2 Ge neac ebicnasou kicga nearu mi sufuma kedzacga nearu faina. Ni kpacguba turunga bic merennenna.
3 Uamemena imoc hosuc ereande, ifi isoc erema kpac anggec sicnango gerea yombong amma gerec isoc dzekecde.
4 Kpindzing herecgegec dzanggema homeande, herenango ifi isoc dzanggede. Kucna kpac yombong anu yaka nenena nigecnude.

---

* **100:4:** Anutungo meficnunuu nenang bangecngicngacnec yumia kecma Anutuac kenecyoac debisina, yoac imoc mitikibiu homac fede nga yeng faka imocac negenu ngereeude. (Fingec fingec 9:26, 14:20, 24:48, Mitiyegec 16:7, 26:12, 103:22 nga goa homac fede.)

5 Ni kpendzeng kpema kunengngoc arohoduaeac amma sebi
fusinango kemma sicnau kpeketahade.
6 Ni bangec gbangge gbanggeau kpendzo neng isoc anduae nga
kpabekuruc mong amabangec sesuhau kecde, ifi isoc kecduae.
7 Ni gaugbori kecba neng mongngo ama witiau tembuha tacande, imoc
isoc anduae.
8 Ngabafocna yeneng asoacnac kemma marai game kpekpeu fainuma
deendema anemma kpacna soweckegecde.
9 Ni ic sogong nebadeac anenu hamango yakana angkecde nga kicku-
manango sokocfu kemema dokuna anu nekecduae.
10 Ge ubaga manganeu ngaba anennec, imocac menu emma ukununa
mayai.
11 Uamemena sasawa maraiac onganinango hereeande, ifi isoc ande nga
ni kpindzing isoc homema dzanggeduae.

12 O KEBU, ge nasoya nasoya ngictau tatacgau tacna geac kpac kuneng
imoc ngicngac fingecsahenina fekefudesoc, nenearu feengkefude.
13 Ge monggoc yacma Sionggac ubaga manganeu. Yagucnoc ubaman-
gang amminadeac naso memea hade.
14 Kingang ngicngacfocga yeneng Sionggac hoc songea negemma yeac
sendunggac ubamangang negendae.

15 Bangeha bangeha ngicngac yeneng KEBUAC kpac kunenggac
kengec amma eweheimigec bangecfu ngictau sasawa yeneng geac kuc
nga kibikperagigaac ewea heibisia.
16 KEBUNGO Siong ama monggoc mema heigboriu kuc kibikpera-
giagoc fingectegeru henggecde.
17 Ye ngicngac makpekpea neneac nunumuac kedzac faiu wiacac
desambic ammini imoc naric mi waude.
18 Ngicngac fingecsahe ngade anggecde, yeneac amma yoac yomoc
kibiu ohogec ngicngac yeneng ngade fingecma KEBU eriendzong
memibisia.
19 "Ye yengena kpetiac tikiau wi tacma kiwa fiu maec. KEBUNGO
kurumennunac kiwa fima bangec henec.
20 Ngic witicamau kecdae, yeng kiacngina negemma kiwa bangecfu fima
homecac areng yungecyunuudeac kiwa fiu maec."
21 Ifi anu KEBUAC kpac kuneng Siong taonnu dekperagibesonga nga
Yerusarennu eriendzong memibesonga.
22 Ngiha ngiha yeni ngictau areng yenigoc kpeturanggema KEBUAC kicfu
ngonducnema numumigecde.

23 Ye kucna dzongiau memama uameme nasona mewegeneu
24 deai, "O Anutuna, ge kifaga nasoya nasoya ngicngac fingecsaheng-
ina fekefudesoc, imoc feracyunuma feengkefude. Ge uameme nasona
dzongiau herecgema mi meicnuna."
25 Ge hanac hanaheaunacngoc kecma bangecac titiseri fainec seria
fede. Kurumenga kurumenga yeni geangga marikibinoc.
26 Wiac imoc sasawa yeni kpac anggec, fora. Nga ge sifu kecengkec-
nade. Yeni ngakpi isoc esea anggecde nga wamba hesikpe amma
ukuandimbe, ge ifi isoc wayunuma gboria fainade.
27 Geng nasoya nasoya siric ifiangoc kecengkecnade nga geac kifaga
imoc wisic wisickea kpac.

28 Geac kingang ngicfocga yeneac nambaracfocngina, yeneng geac
hoannu kecgec geng esamedacfocngina hoanggau faiyununa yeneng
gegoc serima kecgecde.

103

Wosoefactoa anemmeude
Dawidingo mitiyegec yofi heiec.
1 O ubaongana, ge KEBU kenehena.* Wiac sasawa neac manau fede,
imocngo yeac kpara kpetiac kenehebeso.
2 O ubaongana, ge KEBU kenehena. Yeng faka gombunga anggenec,
imoc mi nigecgubeso.
3 Geng ngicngac ogofocga memanganeyununa yennoc kopocsicga
imoc waude. Ye hafeidzoicga sasawa mengerema
4 kekecga bummema homecfunac mesiude. Yeng yoac dedzege amma
imoc modacma wosoefac anggenu imocngo kekecgau iraga isoc anude.
5 Ge wiac monggac anggenu yeng wiac kereng kereng genu soha anu
naric yombong kecnade. Huntoc neng ye dzoea heigboriu sebigbori isoc
angande, imoc isoc sebiga monggoc gboriude.
6 KEBUNGO ngic garengyunuu goango ngic ogofocngina ebicfu
faiyunugec ubaebicgoc kecgec yeng sing dindingac modacma yoacngina
faka dindingacfu isinggema desiude.
7 Ye singa Mose edzahama uaya mema Israe habu imoc edzacyunuec.
8 KEBUNGO wosoefac anemmema neneac ubamangang negemma
ngaba bic mi anude. Ye yoac dedzege amma imoc modackecde, faka
imocngo yearu wiac engena.
9 Ye nasosoc mesuninau mi nunukefude nga ye ngaba nasoya nasoya mi
mekefude.
10 Nenang kopocsic meficgeing, ye imocacsoc faka mi anemmeude nga
fakanina manganaac siricfu turunga mi kpounemmeude.
11 Ngicngac yeneng eweheimigec yeng yoac yenigoc dedzege amma imoc
modarude. Yeac faka siriha yofi, kurumenga kurumenga yeni bangec
ferahama wi enggec fedae, ye ifi isoc ngicngacfora yeneac songo efea
kpac negenude.
12 Wenac ere erea imocngo keme kemeagoc wegenac naric mi tacde,
imoc herea yombong. Nenang singyoac kpema mangana meficgeing, ifi
isoc imoc meickeu nenanggac hereau kenude.
13 Manggac mongngo nambaracfora yeneac ubea manganeu
hoangyunuande, ye ifi isoc ngicngac KEBU eweheimiandae, yeneac
ubamangang negemma hoangyunuude.
14 Nga dafiu fingering, imoc yeng negende. Nenang sendungsac, ye imoc
negennu fede.
15 Kpindzingngo manennu kpafuya kpeande, imoc uameme nasoya
wegenacsac ande. Nga bangecfu ngic ye uameme nasoya ifi isoc ande.
Dzaring dzuria sabayagoc anu
16 firangngo mefiranggeu morongge mama kpac anu wiac imoc
tacande, tatahango imoc monggoc mi negenude. Ngic ye kekeha
bangecfu ifi isoc ande, fora.

---

* **103:1:** Anutungo meficnunuu nenang bangecngicngacnec yumia kecma Anutuac kenecyoac debisina, yoac imoc mitikibiu homac fede nga yeng faka imocac negenu ngereeude. (Fingec fingec 9:26, 14:20, 24:48, Mitiyegec 16:7, 26:12, 103:22 nga goa homac fede.)

17 Nga KEBUNGO sifu yoac dedzege amma imoc modarude. Ngicngac yeneng eweheihei ammigec yeng nasoya nasoya hoangyunuma kecengkefude, fakaya dindingac imocngo nambarac nga esamedacfocngina fingecgecdesoc, yenearu fekefude.
18 Nga ngicngac yeneng yeac dzadzahac seria modacgec yeng ifi ayemmeude. Nga ngicngac yeac nonoyoac negenggec fede, yeni ifingoc ifi ayemmeude.
19 KEBUNGO ngictau tataha kurumenga kurumenga fekendaeu tatahau faiu seria nande. Ye ngictau amma eucererenga wiac sasawa feracyunuma mingina ande.
20 O KEBUAC angero, ngeni ye kenehebisia. Yeac areng kucnginagocngo yeac yoac negengkecma yoara tofohoma ua mekecdae nga yeac ubaudumeng negenggecdeac kedzac kpeandae, ngeni ye kenehebisia.
21 Kurumenggac wasai arengfora nga kingang ngicngacfora yeac songo modacandae, ngeni KEBU kenehebisia.
22 KEBUAC marikibifora sasawa bangecfu yeac bageau kecdae, ngeni sasawango KEBU kenehebisia.
O ubaongana, ge KEBU kenehena.†

104

Wiac sasawa mefigeec

1 O ubaongana, ge KEBU kenehena. O KEBU, Anutuna, ge engenatoa yombong amma eweheihei nga ngictauac kuc kibikperagiagoc heima kecannec.
2 Ngicngac yeneng wamba heiandae, ge ifi isoc kperagiango kperacemema kecnec. Geng kurumenga kurumenga meficyunuma kporucbedzo isoc kpedziyununa fekendae.
3 Ge ama managaac kpete doku witiau mena hoeng imoc geac keretac anu geng firanggac kpegang mema witiau tacma kisanna firangngo meguma kenude.
4 Geng firang sueyununa yeneng yoacga mema kenggec gerecborang uayoac edeyununa yeneng kingang kpegenggecde.
5 Geng bangec mena imocngo goroc goroc amma kengha ambacac ge imoc titiseria tatahau fainecac wiac mongngo meu goroc goroc naric mi anude.
6 Geng dzohongtoa mema imocngo bangec kperahana kporuc isoc heiu kemeu dokungo tiki feracyunuma feu
7 geng doku yoac ngabasiric edeyununa yeni kengec amma woradacgec. Ge parandanggac mingina nga doku yeneng geac parandang udumeng negemma kengecyunuu woragec.
8 Ge tiki kperemeng tatacngina deseriyemmena tiki yeni yacgec kperemeng yeni kemema ihai fegecde.
9 Geng kpetengina faina feu bangec monggoc semebauac ferahegecdeac kpae heiyemmenec.
10 Ge bangec keme kemeau doku kiwa faina doku kucgoc hakecma tiki botucnginau mama feec.

† **103:22:** Anutungo meficnunuu nenang bangecngicngacnec yumia kecma Anutuac kenecyoac debisina, yoac imoc mitikibiu homac fede nga yeng faka imocac negenu ngereeude. (Fingec fingec 9:26, 14:20, 24:48, Mitiyegec 16:7, 26:12, 103:22 nga goa homac fede.)

11 Fema manennu yang sasawa doku gumecyunuu nekecgec kateu
donggi yeneng dokuac homema doku imoc nekecgecde.
12 Kateu neng yeneng faecngina doku tegiau mema ihai fema ic fawau
tacma arohogecde.
13 Ge wi amagau tacma tikiu doku kpema uaga mema kecna foragoc anu
bangecngo fora negebec anude.
14 Geng kpindzing dena fingeru ramaburumakango imoc negecde. Geng
dzaring nga semeng meficgena fingeru ngicngac neneng semeng ua
meni bangecfu yaka fingerudeac edena neandimbe.
15 Ngichereu ubangerec fingerudeac waing meficgenec nga ngicngac
kicsiricnina pirac pirac anudeac geng kerec meficgenec. Amma ngicn-
gac herengina kucgoc anudeac yaka meficgema yemmenec.
16 KEBUNGO Rebanong bangecac yomondzoc ic homecyunuma doku
efea kpac kpeyemmeu nekecgec
17 neng yeneng faecngina ihai megec kpendzo neng ye faeha yomondzoc
icfu mema ihai fekecde.
18 Tiki kuneng herea yeneng kate noning yeneac amabangec nga
mandzang yeneng hoc peperandzi singau sufuma kecgecde.

19 Geng afo faina imocngo kifasoc kecnideac kpete angkefu wenac
yengenaocngoc keme keme nasoya negenude.
20 Geng kundung faina ama toforeu kateu yang yeneng keng-
haanggecde.
21 Raiong yang sebigbori yeni Anutungo yakangina meficgeudeac
negemma yang yunuma negecdeac kucgoc arohogecde.
22 Wenac ereu yeni monggoc meickema faecnginau kemma fegecde.
23 Imohai ngicngo ama uayau kemma ua mema kefu ama marai anude.
24 O KEBU, ge wiac hania hania medacnec, imocac kpetea engena
yombong. Ge negen negentegecgango imoc sasawa mena wiac sasawa
kekecnginagoc yeneng geac marikibiga amma bangec mewakedae.
25 Kondung ye kuneng kpererema edi feu kondungyang nga yang
kuneng kapia hania hania homac yombong imocac manau fedae, ye-
neac kpete naric mi osodacnide.
26 Wage yeni imohai kengha angkecdae. Nga geng kondunggac kon-
dungyang kuneng ifingoc meficyununa yeneng kondunnu yuengyuma
anggecde.

27 Wiac imoc sasawa yeni kicngina gearu figec geng nasoya hau yaka
yemmenadeac negeung kecgec
28 geng wiac yemmena imoc mekecgecde. Geng mariga mederena yeni
wiac gombunga homac negebec angkecdae.
29 Ge kicga yenearu sufuna yeni kpidohoma kengecyunuude. Ge
asungina wangecyununa yeni homema bangecnginau monggoc dzige-
negecde.
30 Geng meficyunuma Asuga monggoc fifina yeneng monggoc
gborigecde. Ge bangecac siriha heigborikecna monggoc gboria
fingerude.

31 KEBUAC kuc nga kibikperagi imoc nasoya nasoya feengkecbeso.
KEBUNGO marikibia hemma ubangerec negembeso.
32 Yeng kiwa bangecfu fiu bangecngo dendeng kpeu mariango tiki
kpesereyunuu tikingo hosuc kpegecde.

33 Ni kekecna kecbadesoc KEBU yegec heimibade. Ni kekecna kecma
Anutu dengerekecbadengoc.
34 Ni KEBUARU sogac sogai meficgekecma yeac wiac hennegeng
angkecba yeng imocac negenu ngereebeso.
35 Ngic kopocsicgoc bangecfunac meicyunubesonga nga ngic Anutu
ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, yeni kpac ambisia.

O ubaongana, ge KEBU kenehena.* KEBU eriendzong memini, hallelu
Yac.

105

Fora meficgeude

1 O ngicngac, KEBU ubangerec memima yeac kpac kuneng ho-
focbesonga. Yeng ua sasawa meande, imoc ngiha ngiha dekperagiyem-
mema edeyunugec yeneng imoc negendacbisia.
2 Ngeni yeac yegec heimibisia. Ngeni dedengerec yegec heimima yeng
ua bibiagoc meande, imoc ngicngac edeyunubisia.
3 Yeac kpara kpetiac. Ngeni imocac negenggec wiac engena ambeso.
Ngicngac KEBU hofocandae, ngeni sogaibisia.
4 Ngeni KEBU hofocma yeac kuhaac kic fima yeac hoannu kemma
kecgecdeac nasosoc angemmebeso.
5 Yeng ua bibiagoc amma kucfaka bibiagoc mekecma desi desiyoac
enarango dekefec, ngeni imoc negenggec febeso.
6 O, yeng ngeni meisingngunuec. Ye kingang ngiha Abarahanggac
gboricfora nga Yakoboac medacfora meisingngunuec.
7 Yennoc KEBU Anutunina nga yeng ngicngac yoacngina isinggema
desiude, faka imoc bangecfu sokoma fede.
8 Ye dzadzahac meec, imoc nasosoc negensima dedeseriyoac
edengunuec, imoc ngicngac fingecsahengina fekefude, imoc andenga
tauseng feenude, imocacsoc negensima kefude.
9 Ye Abarahanggoc dzadzahac imoc mema Isakaac yoac deserimima
edema
10 Yakoboaru dedeseriyoac imocnoc meserima Israegoc dzadzahac
imoc fefeseri feudeac dema
11 yofi deec, “Ni maridzoming arennu Kanaang bangec ge gembade,
imocnoc geac bangec noboha anude.”
12 Ngicngac imoc yeni kpetengina kuneng kpac. Yeni ngicngac
efeanecsac amma bangec imohai kemma kuric kecgec.
13 Bangecareng yeneac bangecngina fekende, yeni imohai yerecgema
ngictau monggac bangec yerecgema ngictau monggac bangecfu
kengkecma ngicngacareng mong yenigoc kecma wayunuma monggaru
kengkecgec.
14 Kebungo ngic kpae heiyemmeu mongngo mong ebicfu mi faiyunuec.
Ye yeneac amma ngictau yoac ngabasiricfu ayemmema
15 yofi edeyunukefec, “Ni ngic meisinggema kerecdokungo nadzicyem-
meai, ngeneng mi kpesereyunubisia nga profetefocna mangana mong
mi ayemmebisia.”

---

* **104:35:** Anutungo meficnunuu nenang bangecngicngacnec yumia kecma Anutuac kenecyoac debisina, yoac imoc mitikibiu homac fede nga yeng faka imocac negenu ngereeude. (Fingec fingec 9:26, 14:20, 24:48, Mitiyegec 16:7, 26:12, 103:22 nga goa homac fede.)

16 Yeng bangec imohai boditoa fingerudeac edeec, imohai nenese-
mengngina sasawa kpetotieu kpac anudeac negemma
17 ngic mong bic sueu waraiyemmeec, imoc Yosefe. Yeneng ye wanac
ngic anudeac dema suema dzo megec.
18 Yeni hania ic gigidangau faima ubiau becsac aiengngo memea
dzegegec.
19 Yeng ifi kefu yeac kpefing yoac dedea, imoc erema heiu KEBUAC
yoacngo Yosefeac hania tobanggeu seriec.
20 Seriu Aigita yeneac ngictaungo ngicfora sueyunuu kemma Yosefe
yungecgec. Ngiha ngiha yeneac ngictaungo Yosefe witicfunac yungerec.
21 Ngictaungo ye amea manaac enara faiu yeng iwaiya sasawa
garenggeudeac uayoac demiec.
22 Demiu Yosefengo songeaac arennu ngictauac medacfora dederecge
ayemmema ngic enarafora negen negentegec edekpou ayemmekefec.
23 Ifi anu Israe yeneng Aigita bangecfu hagec. Yakobongo Hanggac
bangecfu kuric kefu
24 KEBUNGO ngicngacfora meficyunuu fingecsahe kuneng nga kucgoc
amma ngabafocngina yeneac kuc ferahagec.
25 Ferahegec yeng Aigita ngic yeneac negen negeng merenu yeneng ng-
icngacfora ubango ukuyunugec. Yeni yenahafoc yoac denegeng amma
Kebuac kingang ngicfora faitobannu faiyunugec.
26 If anggec Kebungo kingang ngiha Mose suema Arong ifingoc meis-
inggeu
27 yereng yeneac botucfu faka kuhagoc meoc. Yeri Hanggac bangecfu
kucfaka mi hehena mekefoc.
28 Anutungo kundung sueu bangec mekundungkpeu yeneng ine yeac
yoac kpema wagec.
29 Ye dokungina sasawa heimerenu sac andaru kondungyang kpe-
bucyunuu homedacgec.
30 Sepeng yeneng hama bangecngina sokodacma ngickunengfocngina
yeneac fefeamanginaungoc engkecgec.
31 Yeng yoac deu dawec nga dokuac mogocbisic habutoanginagoc hama
ama bangecngina sasawa sokodarec.
32 Yeni kia kpeudeac negenggec yeng nomanggbomea yemmeu pirata-
cngo amabangecngina sokoma heidarec.
33 Yeng waing icngina kpezamema fig ic amma icngina goa bangecng-
inau kpetackedarec.
34 Ye ipua yoac edeyunuu yeneng hagec. Ipua gboria kucnginagoc hagec,
yeneac kpetengina naric mi mebesonga.
35 Yeneng hama bangecfu wiac maria tengging tengging sasawa
nedacma bangecnginaac semeng nedacgec kpac anec.
36 Yeng bangecnginau warac medacfocngina sasawa kpebucyunudacma
kucnginaac fora warac fingecgec, yeni kpebucyunuu homedacgec.
37 Imoc sasawa fingeru wisickeu ye Israe habu meyunuu Aigita bangec
wama kenggec. Yeni siriwa nga gol momoc mema kenggec yeac ngicngac
arengfora yenearunac mongngo mi tifainggema makpeec.
38 Aigita ngicngac yeneng Israe ngicngac yeneac homac kengecyunuecac
amma yeneng wayunuma kenggec, imocac ubangerec negenggec.
39 Anutungo hoeng tiameu imocngo kperacngina amma witinginau
feu tofocnac gerec yemmeu imocngo mekperagiyunuec.

40 Yeni kpesimigec yeng neng negecdeac yemmema kurumenggac
yaka efea kpac yemmeu negebec anggec.
41 Ye hoc kpendziru doku dundungngo mama bangec dokuya kpac,
imohai dzuamagoc mekeng feec.
42 Nocac ye dedeseri kpetiac deserima bic deec. Nga ye kingang ngiha
Abarahang, yeac ifingoc negenu feu
43 ngicngacfora sogac sogaigoc wangecyunuec. Ye meisingfora hesi-
cyunuu yeni yegec heima arohoma sogaima kenggec.
44 Yeng bangec monnunac ngicngac yeneac bangec wangecyunuma
meisingngicngacfora imoc yemmeu ngicngac yeneac semeng uaac
mingina amma fora mema nekecgec.
45 Yeneng yeac singyoac mekecma dedeseri yoara seria modacgecdeac
ifi anec.
KEBU eriendzong memini, hallelu Yac.

106

KEBU eriendzong memini

1 KEBU eriendzong memini, hallelu Yac. KEBUNGO yoac dedzege
amma imoc modarude nga wosoefaha imoc nasoya nasoya feengkefude
amma ye gombunga, imocac ubangerec memibesonga.
2 KEBUNGO faka kuhagoc mekecde, ngic mongngo kucfaka ifia naric
mi deude nga ye kucfaka imoc dengereudeacsoc kpac.
3 Ngicngac sing dindingac nasosoc modacbeso ayemmeande nga faka
dindingac angandae, yeni kenecnginagoc.
4 O KEBU, ge ngicngacfocga gombunga ayemmema neac ifingoc negenna
febeso. Ge ngicngac ebicfunac mesiyunuma ni ifingoc meficnubesena.
5 Geng ngicngacfocga meisingyununa yeni naric kecma wiac monggac
mi obohogecde, imoc hembeso anende. Ngicngac arengfocga yeneng
ubangerec negengandae, imoc hemma sogaibadeac anende. Geac
maridzoming ngicngacfocga yeni sogaima ge dengeregugecde, imohai
ni yenigoc sogaibadeac anende.
6 Warac mangesafocnina yeni kopocsic meficgegec nenang mefi-
cyunuma Anutu ngadehema mangana menideac anemmeu ngicngac
ogofocnina memanganeyunuma faka mangana ayemmeing.
7 Esangabofocnina yeni Aigita bangecfu kecma geac kuc fakaga bibi-
agoc hengwa anggec. Geng yoac dedzege amma imoc modacnade, imoc
wiac engena. Yeneng ine imoc nigecyunuu kondung sacsac tegiau kecma
Anutu Engenatoaac yoac kpegec
8 ye yengena kparaac amma ebicfunac mesiyunuma kuhaac hania
mekperagiyemmeec.
9 Yeng kondung sacsac yoac ngabasiric ammiu gbanggeec. Nga yeng
dzohong keme kemeausing bangec gbangge gbanggeau kengandae, ifi
isoc wangecyunuma nobocgeng enec.
10 Ye ifi amma ngic ngadeyunugec, yeneac mariunac mesiyunuma
ngabafocngina yeneac kucfunac mesiyunuec.
11 Doku imocngo ngabafocngina semeyunudaru kpac anggec yen-
earunac mongngo mi kefec.
12 Ifi anu yeneng yeac yoac negensinggema dedengerec yegec heimigec.
13 Nga yeni ine bic yombong ye uaya mekefec, imoc nigecyunuu yoac
dederecge ayemmeudeac tomai mong mi anggec.

14 Yeni bangec kisiu yakaac songo kuneng negemma imoc mi
garenggema bangec gbangge gbanggeau Anutu faitobannu faigec.
15 Nga ye wiac mong yemmeudeac derecgegec, imohai yeng imoc yem-
mema hafei kuneng mong botucnginau sueu yenearu haec.
16 Anu ngic yeneng kporucbedzongina nangkenec, ihai kecma Moseac
keracmangang amma Arong, KEBUAC kpetiacngic, yeac keracmangang
ifingoc anggec
17 bangecngo anggema Datang gbokoma Abirang arengforagoc se-
meyunuec.
18 Gerecngo mama ngicngac yeni modacyunukecgec, yeni sasawa
yonohoec. Gerecborangngo yarengic yonohodarec.
19 Anu yeni Horebe tikiu kecma burumaka medahaac ongea mong
mema nemuonga aiengngo mema, imoc eweheimima numumigec.
20 Yeni Anutuac kuc nga kibikperagia wama imoc merenggec buru-
maka kpindzing neande, onga imocngo yeac tataha meudeac negemma
faigec. Faima fafoc heimima numumigec.
21 Anutu memengerecnginango Aigita bangecfu faka kuneng mekefec,
yeac nigecyunuec.
22 Yeng Hanggac bangecfu kucfaka bibiagoc mema kondung sacsacfu
faka kicfuria meu kerectegec anggec.
23 Yeneng ifi anggec yeng kpetotieyunuudeac deu Mose meising ngi-
hango Anutuac kicfu namma yeac herebu menomaneec. Ye ifi mi
nambac dede Anutungo kpetotieyunuu kpac ambau.
24 Anutungo yoac deserima deu yeneng imoc mi negensinggema
bangec gombunga yemmeu megecdeac dedea, imoc ngadehegec.
25 Yeni kporucbedzonginau Anutuac pandzeng kpouma tacma KE-
BUAC ubaudumeng negemma imoc mi tofohogec.
26 Imocac yeng maria miacma yoac yofi deserima deec, “Ni bangec
kisiu yunuba homema fedacbisia nga
27 esamedacfocngina medereyunuba bangeha bangeha ngicngac
areng yeneac botucfu kecgecde. Yeni ifi kecgec ngicngac yeneng
yunukpebuc ayemmegec neng bangeha bangeha fekendae, imohai
sueyunuba singsarang kpema kecbisia.”
28 Imocac witiau yeni Peore tiki Baari nemuac ongagoc kpeketе-
hama kecma nemuonga homemea yeneac sesegerec oho ohoya, imoc
nekecgec.
29 Yeni ifi amma KEBUAC here miacgec yeng angammemenginaac
amma ngaba ayemmeu hafei mangana mongngo yenearu fingerec.
30 Anu Pinehasingo sifu yacma KEBUARU nunumu ua meu hafei man-
gana imocac kuha mau kpac anec.
31 Yeng ifi anecac amma fingecsahe feerekecgecde, yeni sasawango
Pinehasiac fakaya dindingac, imoc negensikecgecde.
32 Anu yeni Meriba dokuu kecma KEBU ngaba ifingoc meficgemigec
Mosengo yeneac ebicac amma ebicfu enec.
33 Yeneng Moseac asu mehodungaigec yeng yoac mi negentegecma
deec.
34 KEBUNGO dederecgeyoac ayemmeec nga yeni ine ifi isoc habu goa
mi kpetotieyunuma meicyunugec, kpac.
35 Yeneng ine bangeha bangeha ngicngac areng yenigoc kengha amma
yeneac faka arenggema imoc modacgec.

36 Yeni yeneac nemuonga hania hania modacgec. Faka imocngo botac-
ngina amma mendangyunuu
37 yeni naroangmedacfocngina meyunuma kpebucyunugec. Faka imoc-
ngo asu manganaac hosuc heiyemmekecgec.
38 Yeni nambaracfocngina yeneac sac kopocsiha kpac kpakegecac
bangecngina seuhagoc anec. Yeni naroang medacfocngina sese dema
kpebucyunuma Kanaang bangecac nemuonga yeneac sesegerec ohogec
bangecngo sacac kopocsicac seuhagoc anec.
39 Ngicngac yeni angamemengina ifia angkecgecac amma uba seucngi-
nagoc amma Anutuac kicfu yeni kaisero siric anggec.
40 Imocac KEBUNGO ngicngacfora ngaba ayemmema maridzom-
ing ngicngacfora yenenu seucnginagoc anggec negemma modzea tiu
wayunuec.
41 Wayunuma bangec monnunac ngicngac ye mi negemmidae, yeneac
mariu faiyunuu yeneng ubango ukuyunuma garengyunugec.
42 Ngabafocnginango ebicfu faiyunugec ubaebicgoc kecgec yeneng
meyunuma memayunuma kucngina bageau faiyunugec.
43 Kebungo naso homac ebicfunac mesiyunukefec nga yeneng ine
yoackpekpengic amma faka imocsac negensima kecgec. Yeni ngicngac
ogofocngina memanganeyunukecgecac yeng memayunuu memeficac
obohoma
44 kpendzeng kpekecma kiacgec, fora. Nga yeng sifu ebicngina negen-
sima memeficac kiacngina negenec.
45 Ye warac dzadzahac yenigoc meec, imoc yeneac amma negenu
feec. Yeng yoac dedzege amma imoc modackecde, imocngo efea kpac
femideac amma yeneac ubamangang negengkefec.
46 Ngic witicfu faiyunuma meyunuma kecdacgec, yeng faka ayemmeu
yeneng yeneac ubahodung negenggec.
47 O KEBU, Anutunina, ge ebicfunac mesinununuma bangec monnunac
ngicngac ge mi negenggudae, yeneac botucfunac menununuma kpedzuc-
nununa. Geng ifi anna neni geac kpacga kpetiacac ubangerec negemma
homac dengeregunide.
48 KEBU Israeac Anutu, ye nasoya nasoya kenehebesonga. Imoc fe-
hereema fekecbeso.
Ngicngac sasawango yofi debisina, “Imoc Fora.” KEBU eriendzong
memini, hallelu Yac.

MITIYEGEC KIBI 5

107

Mitiyegec 107-150

Amabangec gombunga meficgeec

1 KEBU ye gombunga. Ye yoac dedzege amma imoc modackecde,
fakaya imocngo nasoya nasoya feengkefude. O, ngeni imocac ubangerec
memibisia.
2 KEBUNGO ngicngac bummenunuma ebicfunac mesinunuec,
ngeneng ifi dekecbisia.
3 Ngeni bangeha bangeha kecgec yeng imohacnac mengunuec. Goa
ngeni wenac ere ereau kecgec nga goa wenac keme kemeau kecgec.
Goa ngeneng not bigeng kecgec nga goa saot bigeng kecgec nga yeng
imohacnac mengunuma kpedzucngunuec.

4 Goa ngeni taong monnu kemma kecgecdeac sing hofocma bangec kisi
gbangge gbangeau kengha angkecma
5 yakaac nga dokuac homema ubaongangina herenginau homeec.
6 Ngeni ebicfu ifi kecma KEBUARU kiacgec yeng kpendzeng imohacnac
mesingunuma
7 sing wegenacfu wangecngunu kengkecma taong nga amabangec
gombunga meficgengemmeu ihai kecgec.
8 KEBUNGO yoac dedzege amma imoc modackecde, ngeni imocac ubangerec memibisia. Yeng bangecngic medacfocngina meficngunuma faka
bibiagoc mekecdeac ngeni ubangerec memibisia.
9 Mongngo dokuac ammiu yeng doku miu negebec anude nga mongngo
yakaac homeu yeng wiac gombunga miu neu gebeckpeude.
10-11 Goa yeni Anutu Engenatoa yeac yoac kpema dederecgeyoara
ngadehekecgecac kundung manau kengkpung hakpung anggec witicngo witicyunugec tacandae, ifi isoc tacma kpendzeng kpegec.
12 Yeni uatoa mekecgec herenginango kuha kpac anu bangecfu
mayunuu mongngo mi meficyunuec.
13 Yeni ebicfu ifi kecma KEBUARU kiacgec yeng kpendzeng imohacnac
mesiyunuma
14 kundung dzic imohacnac meyunuu erema witicngina herecgeec.
15 KEBUNGO yoac dedzege amma imoc modarude nga yeneng imocac
ubangerec memibisia. Yeng bangecngic medacfocngina meficyunuma
faka bibiagoc mekecdeac ubangerec memibisia.
16 Yeng nagu seria aiengngo memea sasawa, imoc hembarackeu
aiengngo kpae heiheia imoc kpetackeude.
17 Goa yeni kopocsicac fakagoc kecgecac hafei ayemmeec. Yeni ngicngac ogofocngina memanganeyunugecac amma kpendzeng kpekecma
18 yaka negecdeac mi ayemmeu yaka sasawa wama homecac naguu
heima fegec.
19 Yeni ebicfu ifi kecma KEBUARU kiacgec yeng kpendzeng imohacnac
mesiyunuma
20 yoara sueu mama hafeingina mengereu wiac kpetotieyunuu kpac
ambeso anggec, imohacnac mesiyunuec.
21 KEBUNGO yoac dedzege amma imoc modackecde, yeneng imocac ubangerec memibisia. Yeng bangecngicac medacfocngina meficyunuma faka bibiagoc mekecdeac ye ubangerec memibisia.
22 Yeni ubangerecac sese ohoma yeng uaya sasawa mekecde, imocac
oyang boyang memima imoc ngicngac edeyunubisia.
23 Goa ngeni kondunnu wageu emma kenggec nga goa ngeni dokutoau
kengkecma finac mehama ngicngac yenearu suegec.
24 Ngeni ihai kecma KEBUNGO ua kuneng sasawa mekefec, imoc
hengkecgec. Ngeni yeac ua bibiagoc kondunggac keme kemeau henggec.
25 Yeng enacngo deu firang kucgoc kpema kondunggac siri miaru
kucgoc kpeu
26 wagenginango sawau yombong emma emu keme kemeau yombong
kemegec ngic ngeni ebic imoc hemma ongangina worau kengecngunuec.
27 Ngeni kicngina gigiu ngic doku seria neandae, ifi isoc goroc goroc
amma kengha amma negen negengngina mi ireckeec.

28 Ngeni ebicfu ifi kecma KEBUARU kiacgec yeng kpendzeng imohac-
nac mesingunuma
29 firangnomang menomaneu kpac anec nga kondung siri menoma-
neu ning kpema feec.
30 Kondung kuha mau ngeneng ruaegoc kecgecac ubangerec ne-
genggec. Nga yeng wangecngunuu ngeni ihai me ihai kembesonga
negenggec, ihai kengsikegec.
31 KEBUNGO yoac dedzege amma imoc modackecde, ngeneng imocac
ubangerec memibisia. Yeng bangecngic medacfocngina meficngunuma
faka bibiagoc mekecdeac ngeni dangge memibisia.
32 Ngeni habu yeneac kpekpeturannu Kebu oyang boyang memima
enarafocngina yeneac botucfu namma ye eriendzong memibisia.
33 Yeng dokutoa heimerenu bangec gbangge gbanggea anggec. Nga
doku kiwagocngo kerengaima bangec gbangge gbanggea anggec.
34 Ngicngac areng goa yeneng bangecnginau kecma Anutu ngadehema
mangana megecdeac ayemmeec. Imocac yeng bangec kerehagoc imoc
merenu bangec kisi kondungagoc anec.
35 Ye bangec kisi gbangge gbanggea heimerenu doku dzohong homac
fingecgec nga bangec dzangge dzanggea merenu doku dzuamagoc fin-
gecgec.
36 Ye ngicngac yakaac homegec, yeni ihai faiyunuu kecma taongngina
ihai megec amagerecngina seria anec.
37 Yeni semeng nga waing uanginau homecgec fora homac anec.
38 Yeng kenecyunuu nambaracfocngina homac fingecgec. Amma ram-
aburumakangina keneheu yeneac kpetengina mi maec.
39 Ngic yeneng ebicfu faiyunugec ubaebicgoc kecma memeficac obo-
homa ebicfu nga ubahodunggoc kecgec kpetengina mau habu kapianec
anggec.
40 Anutungo ine ngictauac medacfora yeneac modzea tiu ebic
meficgeyemmema bangec kisi singa kpac, ihai faiyunuu kengkpung
hakpung ihai kengkecgec.
41 Nga ngicngac yeni iwaiac obohoma kpendzennu kecgec, yeng yeni
ebicfunac mesiyunuu nambaracfocngina yeneng fingecsahetoa amma
rama habutoa angandae, ifi isoc anggec.
42 Ngicngac ikoc nga hamangecngina kpac kecandae, yeneng imoc
hemma ubangerec negenggecde. Nga ngic Anutu ngadehema mangana
megecdeac ayemmeande, yeneng ine yoacngina waickegecde.
43 Mong ye negen negentegecgoc kecde, yeng wiac yomoc hensima ne-
gentegecbeso. KEBU ye yoac dedzege amma imoc modarude, bangecfu
ngicngac yeneng imoc negenghomebisia.

108

Anutuac dangge

Dawidingo mitiyegec yofi heiec.

1 O Anutu, herenango efaiu udumeng gombunga amma yegec heibade.
Ubaongana, ge gaunac yacna.
2 O, ni ama werec wereckenggac yombong midibade nga gitakurere
ngeri negenggboribesera.
3 O KEBU, ni ngiha ngiha botucnginau ge ohec megemma bangec mon-
nunac ngicngac yeneac botucfu yegec heima ge dengeregubade.

4 Geng yoac dedzege amma imoc modackecnec, imocngo wiac engena
amma engkecma kurumenga kurumenga feracyunuma enude. Nga
ge yoac modac modac angkecnec, faka imocngo sawau emma hoeng
kpesereyunuude.
5 O Anutu, ge oyang boyang megengandae, imocngo kurumenga kuru-
menga ferahema erebeso. Ge kucga nga kibikperagiga bangecfu faina
mama bangectoa bangec sokodacbeso.
6 Geng ngicngacfocga neneac songo negennec, neni ebicfunac
mesinununadeac marifoigango meficnununa nunumuninaac turunga
merennemmena.
7 Anutungo womonga kpetiacfu tacma yoac yofi deserima deec, “Ni
firang amma sogac sogaigoc Sikeng ama nga Sukocac bangec tumia
medereyemmebade.
8 Gireac nga Manasse imoc neac, Efaraing imoc wasaiopocna nga Yuda
ye ngictauyasuna.
9 Moabi ye dokunadzic terana nga Edonggaru hanitabena ukuma
Firistia bangecfu firang amma arohobade.”
10 Dawidingo monggoc yofi deec, “Taong odaya seria fede, mongngo
imohai hesicnuu kendedeac negenduae. Mongngo naric hesicnuu
Edong bangecfu kendedeac negenduae.”
11 O Anutu, ge wanununa ukununudacma neneac wasaingichabugoc
monggoc mi kengannec.
12 Ngicngo meficnunuande, imoc memefihagoc kpac. Imocac geng
meficnununa ngabafocnina yunubisina.
13 Neni Anutugoc namma kuctoaninagoc amma firang annide. Gen-
noc ngabafocnina tidzicyununa bangecfu fegecde.

109

Ni kopocsicna kpac

Yegecgareng yearu. Dawidingo mitiyegec yofi heiec.

1 O dedengerec Anutuna, ge yoacga mi waickena.
2 Ngic goa ge waguma mangana megecdeac ayemmeande nga
faitobang ngic ikocnginagoc, yeneng memanganenubeso enacngina
anggema nedzarangngina ikohagoc neac yoac mangana dema
3 ngadenuma oronnuma memangac manganeyoac denemma hania
kpacfu hama nugecde.
4 Ni songogoc hoangyunuba yeneng mesunnau nuandae, fora. Nga ni
sifu yeneac numubade.
5 Ni faka gombunga ayemmeba yeneng turunga mangana meren-
nenggec. Ni songogoc hoangyunuba yeneng ubango ukunugecde.
6 Yeni yofi dedae, “Ngic mong Anutu ngadehema mangana meudeac
ammiande, ye uayoac mina yeng ngic manganaac yoac kpebeso. Ngic
mongngo yoacfu marifoiau namma yeac mesuyau kpebeso.
7 Desi desingicngo ye isinggema yoac desima ngic imocac manganaya
hembeso nga yeac nunumuya imoc Anutungo negenu kopocsihagoc
angkecde, ifi desibeso.
8 Kekecnasoya imoc wegenanec anu ngic mongngo yeac ngicenaraac
tatac mebeso.
9 Nambaracfora yeneng beging anggec enemango hodzec ambeso.

10 Nambaracfora yeneng amaheidac kecma yakaac derecgema kecbisia.
Yeni amabangec sesuhau kecgec imohai meficyunuma imohacnac ifin-
goc kporacyunubesonga.
11 Ngic mong ye faka sirihau mi amma hiedzo meande, yeng finaha
segereu kuricngic yeneng uayaac fora mekecbisia.
12 Mongngo ye ubangerec mi ammibeso nga begingfora yeneac ubaman-
gang mi negengyemmebisia.
13 Yeac esamedacfora meicyunugec kpac ambisia. Ye esamedacfora
yeneac arennu yeac kpac meickebesonga.
14 Mangesafora yeneng ngicngac ogofocngina memanganeyunugec, KE-
BUNGO kopocsicngina imoc negenu febeso. Nga nonggeaac kopocsic
imoc naric mi wabesonga.
15 Yeneac kopocsic imoc nasosoc KEBUAC kicfu feu hengkecbeso. Ngic
imoc bangecfunac meickegec kpac anu yeac nigecyunudacbeso."

16 "Ye wiac gombunga anudeac nigeckpeu makpekpea nga iwaiac obo-
homa kecgec, yeni yunukporac ayemmema ubaebicgoc kisangyunuma
homecfu faiyunuec.
17 Ye sowecyoac deudeac songo negengkefec, imocac yeneng soweck-
bisia. Ye kenecyoac mi ammiecac kenec yeac hereau febeso.
18 Ye sowec ngakpi isoc heima kefecac sowecngo sebifusiau doku isoc
kemema sirau kerec isoc kemebeso.
19 Sowecngo ngakpitoaya anu kperacemebeso nga kebangau fadeng
isoc anu wenacsoc dzegebeso."
20 Ngabafocna yeneng yoacfu nukecgec KEBUNGO turunga imoc
kpouyemmebeso. Yeni ngadeyoac denenggec yeng ifi ayemmebeso.

21 O KEBU Anutuna, ge kpac kunenggac amma yoacna dema nangge-
nuna. Geng yoac dedzege amma imoc modackecnec, imoc fedeac
ebicfunac mesinuna.
22 Ni ngic makpekpea amma iwaiac obohoma kecduae. Nga yeni
herena manau woubocna kpegec tohoec.
23 Maraiac ongango hereema tofocnac kpac angkecde, ni ifi isoc kpac
ambeso anduae. Firangngo ipua mefiranggeu kengandae, ifi isoc kend-
uae.
24 Ni yakasege kecma fafocna kuha kpac anu sicnasac anduae.
25 Ngic mesunau nudae, yeneng desofoc anemma orucngina kpatitick-
enendae.
26 O KEBU, Anutuna, ge meficnuna. Geng yoac dedzege amma imoc
modackecnecac ebicfunac mesinuna.
27 O KEBU, ge marigango wiac imoc menec, yeni imoc negentegecbisia.
O Kebu, geng ua imoc menec.
28 Yeni sowecyoac dekecdae, naric, nga ge sifu kenecyoac debesena.
Ngicngac neac wegenac hama memanganenubeso angandae, yeni ge
negemmana game kpekpeu faiyunubesonga. Geac kingang ngicngo
ubangerec negemma kecbeso.
29 Ngicngac mesunau nuandae, yeni eweheiheia kpac kecbisia. Imocngo
wamba isoc sangoyunubeso. Yeni gameyunuu kecdae, imocngo ngakpi-
toa isoc witinginau embeso.

30 Enacbibicnango KEBU oyang boyang ammima ngicngac habutoang-
inagoc kecdae, yeneac botucfu namma ye oyang boyang memibade.

31 Ngic mong ye wiac sasawaac obohoma kefu yeng marifoiau nanude.
Yeneng yeac degecde, “Ye manganaac areng amma homebeso.” Ifi degec
Anutungo ye yeneac mariunac mesiude.

110

Ngictau uau faigec

Dawidingo mitiyegec yofi heiec.

1 KEBUNGO neac Kebuna yofi edeec, “Ge marifoinau tacmana
ngabafocga hanigaac bageau faiyunuba yeni hanigaac tatac anggecde.”
2 KEBUNGO Siong amau tacma ngictauyasuga faiu hau ge imoc mema
ngabafocga yeneac botucfu ngictau amma ngic kunengngina kecbesena.
3 Ngicfocga yeni dzikac nasou gegoc kenggecdeac songo negemma hama
edegugec geng hesicyununa tiki kpetiacfu enggecde. Sacgbori habung-
inagoc yeni ubaefac amma wamba kpetiac heima asoacac dzimbong
heima feande, ifi isoc amma gearu hagecde.

4 KEBUNGO yoac yofi bic deseriec, imoc naric mi meickeude, “Geng
Merikisedeac siricfu womonggareng wisic wisickea kpac kecengkec-
nade.”

5 Kebu foigaugeng nande, ye herebunasoya hau ngictau kpedza-
meyunuude.

6 Ye bangeha bangeha ngicngac areng botucnginau tacma
isingyunuma yoacngina desiu homegec farengnginango bangecnginau
feemeude. Ye bangeha bangeha fekendeu ngic enarafocngina
kpetotieyunuude.

7 Ye sing tegiau doku mahama feu hemma neudeac oruha miacma
kuhagoc nanude.

111

Anutuac ua feengkefude

1 KEBU eriendzong memibesonga, hallelu Yac. Ngicngac uba kongaha
amma ikoc nga hamangecngina kpac kecdae, yeneac kpebung habugoc
namma heregoc yombong KEBU ubangerec ammibade.
2 KEBUNGO uaya mekecde, imoc wiac engena nga imocac songo negen-
gandae, yeneng imoc negengising angkecdae.
3 Kebungo wiac sasawa meec, imocngo ngictauac kuhagoc nga
damuyagoc wakema fede. Ye fakaya dindingacngo nasoya nasoya
feengkefude.
4 Ye uaya bibiagoc meec, imoc yeng negemmanu negenggec fekefude.
KEBUNGO neneac ubea manganeu ubangerec anemmeude.
5 Ngicngac eweheihei ammiandae, ye yeni yaka yemmeude nga dzadza-
hac meec, imoc nasoya nasoya negensikefude.
6 Kebu ye ngicngacfora uayaac kuc edzacyunuma maridzoming dema
bangec monnunac ngicngac yeneac bangec imoc ngicngacfora yem-
meec.
7 Yeng wiac mariango meande, imoc yoara modacma faka dindingacgoc.
Nenang yeac dederecgeyoac sasawa negenserima mekecbisina.
8 Ye dederecgeyoac faiu imocngo nasoya nasoya seria fema fefe-
seri feengkefude. Imoc ikoc nga hamangeha kpac kecma modacma
kecbesonga.

9 Yeng wiacfora sueyunuu yeneng ngicngacfora yungecyunugec. Ye dzadzaha feengkefudeac yoac seria edeyunuec. Yeac kpac imoc kpetiac nga bibiagoc.
10 KEBU eweheihei ammima ye hoanggebesonga. Faka imoc negen negentegecac hania ande. Ye eweheiheigoc hoanggeandae, yeni negen negengngina irec ireckea. Yeac eriendzong, imoc nasoya nasoya feengkefude.

112

Kperagingo neraranggeude

1 KEBU eriendzong memibesonga, hallelu Yac. Ngic mong ye KEBU eweheihei ammiande nga yeac nonoyoac songotoagoc hoanggeande, ye kenehagoc.
2 Yeac esamedacfora yeni bangecfu kucnginagoc kecgecde. Ngicngac areng ikoc nga hamangecngina kpac andae, yeni kenecnginagoc.
3 Yeac amau hiedzo finactoa endzirangoc feude amma yeac faka dindingacngo nasoya nasoya feengkefude.
4 Ngicngac uba kongaha amma ikoc nga hamangecngina kpac kecandae, yeni kundung manau kecmagec kperagi fingecyemmeude. Kebu ye ubangerec ayemmema ubamangang negengyemmema dindingac kefude.
5 Ngic mong ye sing dindingac modacma ngic wosoefac ayemmema yengena wiac turung dema maringinau faiu ua goa meandae, ngic ifia ye naric kecde.
6 Ngic dindingac ye seria nanu wiac mongngo meu goroc goroc naric mi anude. Amma ngicngac yeneng yeac negenggec fekefude.
7 Ye yarefakaac yoacsiduc negemma kengec naric mi anude. Ye hereango KEBU negenserima kefude.
8 Yeac herea imoc seri seria. Ye kengeha kpac serima kecma firang amma ngabafora yenenude.
9 Ye songea modacma wiac mederema ngicngac makpekpea yemmeude. Yeac faka dindingac, imoc nasoya nasoya feengkefude nga ye kuhagoc anu ngic yeneng eweheihei ammima nanggegecde.
10 Ngic Anutu ngadehema mangana meudeac ammiande, yeng ngic mong dindingac henu kekeha ngereeude, imohai enac kisaranggeu dzameude. Ye wiac mong meudeac negensiande, imoc fora naric mi fingerude, kpac yombong.

113

Engentoango wosoefac anemmeude

1 KEBU eriendzong memibesonga, hallelu Yac. O, KEBUAC kingang ngicfora, ngeni KEBU oyang boyang memima KEBUAC kpac kuneng heiwayong memibisia.
2 KEBUAC kpac kuneng, imoc yaguc kenehema nasoya nasoya kenehekecbesonga.
3 Wenac ere ereaunac kengkecma wenac keme kemeau wisickede, imohai KEBUAC kpac kuneng heiwayong memibesonga.
4 KEBUNGO bangeha bangeha ngicngac areng feracyunuma kecde. Yeac kuc kibikperagigoc, imoc kurumenga kurumenga feracyunuma emma feude.

5 KEBU Anutunina kecde, ye isoc mongngo mi kecde, kpac yombong. Ye wi tatahau tacma
6 kiwa fiu mau kurumenga kurumenga nga bangec yenenude.
7 Yeng ngic makpekpea sendunnunac memiacyunuude nga ngicngac iwaiac obohoma kecandae, yeni hamaseucfunac meyunuu eregecde.
8 Eregec yeng ngictauac medacfocngina yenigoc tatacfu faiyunuu tacgecde. Ye ngicngacfora yeneac ngictauac medacfocngina, yenigoc faiyunuude.
9 Ye ngac kufing amagerec miu ye sabac nonggea amma sogaima kefude.
KEBU eriendzong memibesonga.

114

Anutuac kicfu dzonoma fedebeso

1 Israengo Aigita bangec wama erema kenec. O, Yakoboac areng yeni ngicngac kuricyoac dekecgec, yeni wayunuma kenggec.
2 Yuda ye Anutuac womong kpetiac anec nga Israe imoc yeac eucererenga anec.
3 Kondung ye imoc hemma kpidohoma kenu Yodang doku dzigeneec.
4 Tiki yeneng rama ngiwango futuckeandae, ifi isoc futuckegec nga fagang yeneng ramamedaha yuma engemmama angandae, ifi isoc sogac sogaigoc yuma engemmama anggec.
5 Kondung ge kpidohoma woranec nga Yodang ge kpidohoma dzigenenec.
6 O tiki, ngeni kpidohoma rama ngiwa isoc futuckedae nga fagang ngeni kpidohoma ramamedaha isoc yuma engemmama andae.
7 O bangec, ge KEBUAC kicfu dendeng kpekecbesena. Ge Yakoboac Anutu yeac kicfu gbigbihebesena.
8 Yennoc hoc peperandzi seria heimerenu doku dzohong angkecde nga harongang heimerenu doku kiwa anude.

115

Ge Kebu negensinggena

1 O KEBU, ge neneac kpac mi miacbesena, kpac. Geng yoac dedzege amma imoc modackecnec nga ge yoac modac modac Kebu, imocac geac kpac kuneng imoc eweheiheigoc kpacbesonga.
2 Bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yeneng deandae, “Yeni Anutungina mong mi hendimbe, kpac.” Yeni nocac ifi deandae?
3 Anutuninango kurumenga kurumenga, imohai kecma songoya modacma uaya mekecde.
4 Ngicngac Anutuac yoac ifi deandae, yeneac nemuongangina siriwa nga golngo memea, yeni bangecngic yeneac marikibisac.
5 Yeni enacbibicnginagoc nga yoac ine naric mi degecde. Yeni kicngina noboc noboc amma wiac naric mi henggecde.
6 Yeni kedzacngina noboc noboc amma wiac mong naric mi negenggecde. Yeni samacnginagoc amma wiac monggac homuna naric mi homunggegecde.
7 Yeni maringinagoc nga maringinango wiac mong naric mi menegenggecde. Yeni haninginagoc nga haninginango sing naric mi kenggecde amma ubanginango udumeng mong naric mi meficgegecde.

8 Ngicngac nemuonga meyunuandae, yeni nemuonga isoc angggec.
Nga nemuonga negenserima kecandae, yeni sasawango nemuongang-
ina isocngoc anggecde.
9 O Israe ngicngac, ngeni KEBU negenserima kecbisia, yennoc
memeficngina nga kasongina.
10 O Aronggac ama areng, ngeni KEBU negenserima kecbisia, yennoc
ngeneac memefic nga kasongina.
11 Ngicngac KEBU eweheiheigoc hoanggeandae, ngeni KEBU ne-
genserima kecbisia, yennoc ngeneac memefic nga kasongina.
12 KEBUNGO neneac negenside. Yeng kenecnunuude, ye Israeac ama
areng kenecyunuma Aronggac ama areng kenecyunuma
13 ngicngac KEBU eweheiheigoc hoanggeandae amma ngicngac
kuneng nga kapia kenecyunuude.
14 KEBUNGO ngeni nga nambaracfocngina mesahengunubeso.
15 KEBU kurumeng nga bangec meficyuruec, yeng kenecngunubeso.
16 Kurumenga kurumenga yeni KEBU yengena ama nga bangec imoc
ngicac medacfocngina kecdimbeac nemmeu ihai kecdimbe.
17 Homemea yeni KEBU eriendzong naric mi memigecde, kpac. Ngic-
ngac ningkpe fedae, yeneng ye naric mi dengeregecde, fora.
18 Nga KEBU dengerenide. Neni ye yofinenggac kenehema* kecma
nasoya nasoya kenehenide.
KEBU eriendzong memibesonga, hallelu Yac.

116

Kebu ye memeficnina

1 Ni KEBUARU kpesi kpesi faiba yeng ubaudumenna negenecac ye
songogoc hoanggebade.
2 Ye kedzaha nearu faiecac amma ni kecbadesoc kpakpacna yearu
kpacba kengkefude.
3 Homecac witicngo dedecnuu homec amaac kengec amma ubaebic-
ngo mendannuu ni ubaebic nga kengecgoc kecma
4 KEBUAC kpac kuneng kpacma yofi deai, “O KEBU, ge kekecna ebic-
funac mesina.”
5 KEBU ye wosoefac nga faka dindingacac KEBU. Anutuninango
ubamangang anemmeude.
6 Ngicngac negen negengtoangina kpac kecgec KEBUNGO yeni ong-
gongyunuude. Ni memeficac obohobare yeng ebicfunac mesinuec.
7 O ubaongana, KEBUNGO ubangerec homac anggenu naric kecnecac
amma ge ruaegoc monggoc kecbesena.
8 Ge ubaongana homecfunac mesima kickumana mekerenggena
tifainggema manubacac hanina onggonggenec.
9 KEBU, ni geac kicfu kekecnginagoc yeneac bangecfu kengkecbadeac
ifi annec.
10 Ni yofi deai, “Ni kpendzeng kuneng kpema kecduae.” Ni negen
negensinggoc kefaiac ebicnasou ifingoc negensinggumangoc kefai.
11 Nga ubaebicnagoc kecma deai, “Ngic sasawa yeni ikocnginagoc.”

---

* **115:18:** Anutungo meficnunuu nenang bangecngicngacnec yumia kecma Anutuac kenecyoac debisina, yoac imoc mitikibiu homac fede nga yeng faka imocac negenu ngereeude. (Fingec fingec 9:26, 14:20, 24:48, Mitiyegec 16:7, 26:12, 103:22 nga goa homac fede.)

12 KEBUNGO ni gombunga anemma wiac sasawa nenu ni naric kecma
imocac turunga noc wiac ammiba ngereeudeac obohoude.
13 Ni memengerecac kpakenec mema miacma KEBUAC kpac kuneng
kpacbade.
14 Ni yoac KEBUAC kicfu deseriai, imoc ngicngacfora sasawa yeneac
kicfu namma fora meficgebade.
15 KEBUAC ngicngac kpetiac homedae, imocngo yeac kicfu wiac buma
kuneng ande.
16 O KEBU, ni geac kingang ngicga amma uangacgaac medac. Gennoc
witicfunac mesinunec.
17 Ni ubangerecac sese faigemma KEBUAC kpac kuneng kpacbade.
18 Ni yoac KEBUAC kicfu deseriai, imoc ngicngacfora sasawa yeneac
kicfu namma fora meficgebade.
19 Imoc Yerusareng, geac botuhau KEBUAC ama tacde, imocac ama-
bangecfu ambade.
KEBU eriendzong memini, hallelu Yac.

117

Ngeni Kebu dengerebisia

1 Bangec monnunac ngicngac, ngeni KEBU fendzonggema dengere-
bisia. Ngiha ngiha sasawa ngeni KEBU afehebisia.
2 Yeng yoac dedzege amma imoc modackecde, faka imocngo hoan-
nunuude, imoc wiac engena. KEBUNGO yoara modackecde, faka imoc-
ngo nasoya nasoya feengkefude.
KEBU eriendzong memini, hallelu Yac.

118

Kebu ge meficnununa

1 O, KEBU ye gombunga, yeng yoac dedzege amma imoc modackecde,
faka imoc nasoya nasoya feengkefude, imocac ubangerec memibesonga.
2 Israe habu ngeneng yofi debisia, “Yeng yoac dedzege amma imoc
modackecde, faka imoc nasoya nasoya feengkefude.”
3 Aronggac ama areng ngeneng yofi debisia, “Yeng yoac dedzege amma
imoc modackecde, faka imoc nasoya nasoya feengkefude.”
4 Ngicngac KEBU eweheiheigoc hoanggeandae, ngeneng yofi debisia,
“Yeng yoac dedzege amma imoc modackecde, faka imoc nasoya nasoya
feengkefude.”
5 Ni ebic kuneng mema KEBU kpacba KEBUNGO kpakpacnaac turunga
meremma ebicfunac yungecnuec.
6 KEBU ye nigoc kefu ni naric mi kengecnuude. Ngic yeneng wiac mong
naric mi anenggecde.
7 KEBU ye memeficna amma nigoc wegenac kecdeac ni firang amma
ngic ubango ukunudae yenemma nambade.
8 Nenang KEBUAC hoannu kemma sufuma kecni ngereede. Ngic
negensingyununi memefihagoc yombong mi ande.
9 KEBUAC hoannu kemma sufuma kecni ngereede. Ngictau medacfoc-
ngina negensingyununi memefihagoc mi ande.
10 Bangec monnunac ngicngac Kebu mi negendae, yeni sasawango
oronnudacgec ni KEBUAC kpacfu firang amma kporacyunuba kpac
anggec.

11 Yeni noboc noboc oronnuma kecgec, fora. Nga ni sifu KEBUAC
kpacfu firang amma kporacyunuba kpac anggec.
12 Yeni sangobide isoc noboc noboc oronnugec kate dzema borang
tima bic bokoande, ifi isoc anggec. Ni KEBUAC kpacfu firang amma
kporacyunuba kpac anggec.
13 Yeneng kucgoc kpefacnugec manubesonga anec, fora. Nga KE-
BUNGO ine meficnuec.
14 KEBU ye neac kuc nga yegecna. Yennoc neac memengerecna.
15 Ngicngac dindingac yeneng firang amma kporucbedzonginau sogac
sogaiac yegec heigec yegecngina negembisia. “KEBUAC marifoingo faka
bibiagoc amma firang andac.
16 KEBUNGO marifoia miaru sawau yacde. KEBUAC marifoiango faka
bibiagoc amma firang andac.”
17 Ni naric mi homebade. Ni ine gbori kecma KEBUNGO uaya mekefec,
imoc dekperagibade.
18 KEBUNGO kopocsicnaac amma kpemeting ebirangoc anenec, fora.
Nga homecac mariu mong mi fainuec.
19 Ngeni dindingac kekec womongamaac nagutoa witinenggec ni imo-
hai emma KEBU ubangerec memibade.
20 KEBUAC nagu yomoc nga ngicngac dindingac yeneng imohai
enggecde.
21 Ge yoacna turunga merennenna memengerecna amma mefic-
nunec. Imocac geac ubangerec megembade.
22 Amameme ngic yeneng hoc mong mangana dema ukugec. Nga hoc
imocngo amaac hoc wotung amma seria nanude.
23 KEBUNGO faka meu imocngo nenang kicfu wiac bibiagoc ande.
24 KEBUNGO uamemenaso yomocnoc meu nenang naso yofinenggac
sogaima ubangerec negenni.
25 O KEBU, neni kpacsambic amma yofi dedimbe, “Ge ebicfunac mesin-
ununa. O KEBU, neni naric kecnideac gombunga anemmena.”
26 Ngic KEBUAC kpacfu erahade, ye kenehagoc. Neni KEBUAC amau
namma kenecngunukecdimbe.
27 KEBU ye Anutu. Yeng kperagi nemmeu imocngo mekperaginunuec
amma mekperaginunuude. Ngeni ic maria sabayagoc maringinau
mema arennu hakecma hombanggac sese mehagec, imoc witicngo arata
baihau dedeckebisia.
28 Ge Anutuna. Ni eriendzong megembade. Ge Anutuna, imocac
afegubade.
29 KEBU ye gombunga, yeng yoac dedzege amma imoc modackecde,
faka imoc nasoya nasoya feengkefude, imocac ubangerec memibesonga.

119

Kebuac dedeseriyoac

1 Ngicngac yeni kopocsic mong mi meficgema kecma KEBUAC dedeseri
modacandae, yeni kenecnginagoc.
2 KEBUNGO yoac ngicngac dekperagiyemmeu yeneng imoc modacma
heregoc ye hofocandae, yeni kenecnginagoc amma
3 kopocsic mong mi meficgema yeac hanising modacma
kengkecgecde.

4 KEBU, geng dederecgeyoacga nemmena imoc serima modacnideac
negennec.
5 Ni geac singyoac seria tofohoma sing imoc hafoangoc yombong
modacma kecbadeac yombong anende.
6 Ni geac nonoyoac sasawa hengkecba ngic yeneng game kpekpeu
naric mi fainugecde.
7 Ni geac dederecgeyoac dindingac negen negennau arenggeba herenau
ikoc nga hamangec mong mi feu ge dengeregubade.
8 O, ni geac singyoac modacbade. Kebu ge ni mi ngadenuma wanudacna.

Kebuac dedeseriyoac tofohobesonga

9 Sebigbori medac ye singau garengemema uba kongaha kefude, sing
imoc eng mi meficgeude, kpac. Ye geac yoac gombunga modacma
garengemeude, imohai naric kefude,
10 Ni heregoc hofocguduae. Geac nonoyoac kpebaiac garennuma kpae
heinenna.
11 Ni yoacga kpema kopocsic meficgebaiac yoacga herena manau faiba
feude.
12 O KEBU, kenecgubisina.* Ge singyoacga kpounenna ni imoc negen
negennau arenggema mekecbade.
13 Enacgaac dederecgeyoac sasawa, imoc enacbibicnango dekperag-
ibade.
14 Ngicngac yeneng dzofinacnginaac sogaiandae, ni ifi isoc geac
dedekperagiyoac negemma sing imoc modacma sogaibade.
15 Ni geac dederecgeyoac hennegeng amma imoc negensikecma kicna
fima geac sing hengkecbade.
16 Ni singyoacgaac ubangerec negemma geac yoac naric mi nigecnuude,
kpac.

Dedeseriyoacngo ubangerec meficgenende

17 Ni, kingang ngicgango gbori kecma yoacga tofohobadeac gombunga
anenna.
18 Wiac gombunga gombunga dedeseriyoacgau fede, imoc hembadeac
kicna merecgena.
19 Ni bangecfu kuric kecduae. Ge nonoyoacga nearunac mi mesufuna.
20 Ubaonganango nasosoc geac dederecgeyoac negembeso ammiu
kuha kpac ambeso ande.
21 Anutu ge ubakpekpe ngic yoac ngabasiric ayemmeannec, yeni geac
nonoyoac wama ngadehema kecgec ge sowecyununec.
22 Ni geac dedekperagiyoac modackecduaeac amma yeni desofoc nga
desusuic anendae. Ge faka imoc meickenenna kpac ambeso.
23 Ngictau yeneac medacfocngina yeneng tacma ni memanga-
nenugecdeac yoac denegeng angandae, fora. Nga ni, geac kingang
ngicngo sifu geac singyoac hennegeng amma imoc negensikecbade.
24 Geac dedekperagiyoacngo ni ubangerec meficgenemma dederecge
gombunga anenude.

Dedseriyoac tofohobade

---

* **119:12:** Anutungo meficnunuu nenang bangecngicngacnec yumia kecma Anutuac kenecyoac debisina, yoac imoc mitikibiu homac fede nga yeng faka imocac negenu ngereeude. (Fingec fingec 9:26, 14:20, 24:48, Mitiyegec 16:7, 26:12, 103:22 nga goa homac fede.)

25 Ubaonganango sendunggoc kpeketahema homebeso ande. Ge
yoacga dema deserinec, imoc modacma kekecna monggoc megborina.
26 Ni haniana edeguba geng imocac turunga merennemma singyoacga
kpounenna.
27 Geng meefainuna dederecgeyoacgaac sing negentegecma uaga bib-
iagoc hennegeng amma negensikecbade.
28 Ubaebicngo ubaongana meebiriu sisingaima kpac ambeso ande. Ge
yoacga denec, imoc modacma monggoc meserinuna.
29 Ge ikocfakaunac onggonnuma ubangerec anemma dedeseriyoacga
kpounenna.
30 Ni yoac modac modac ngic ambeso negenduaeac sing imoc meis-
inggema kengkecduae. Ni dederecgeyoacga kicnau faiba fede.
31 O KEBU, ge dedekperagiyoacga nennec imoc seria mekecduaeac goa
yeneng desofoc anembauac kpae heiyemmebesena.
32 Ge negen negentegecna meyadikecna geac nonoyoacgaac sinnu
nedzikecbade.

Negen negentegec nembesena

33 O KEBU, ge singyoacga fainec, imocac sing kpounenna. Ni imoc
negen negennau arenggema modacma kengkecba kekecna wisickebeso.
34 Ni dedeseriyoacga modacma heregoc imoc tofohobadeac negen
negentegec nenna.
35 Nonoyoacgaac ubangerec negenduaeac sing imohai hesicnuna.
36 Ge herenaunac bangecac songo meickema geac dedekperagiyoac-
ngo seria febeso.
37 Wiac hania hania uaya kpac fede, ni kicna imohai fibaiac kicna
garenggena kekecna geac sinnu kengkecbeso.
38 Ngicngac goi heigengandae, yeni wiac yemmebesonga deserima
denec, imoc kingang ngicga nearu meserima edzacnuna.
39 Geac dederecgeyoac sasawa imoc gombunga. Game kpekpeu
fainugec kengecgoc kecbaiac ebic imoc meickenenna.
40 Ge fakaga dindingac imocac amma kekecna megborima kekec mong-
goc nenna. Negenna, ni geac dederecgeyoac negembadeac anende.

Kebuac dedeseri negensima ruaegoc kecbade

41 O KEBU, geng yoac dedzege amma imoc modackecnec, geac faka
imocngo nearu habeso. Ge ebicfunac mesinunadeac deserima denec,
faka imocngo ifingoc nearu habeso.
42 Ifi anu ngic goa deendema anengandae, yeni turunga naric
merengyemmebade. Ni geac yoac negenserima kecbade.
43 Ni yoac forau kecma yoac fora dekecduae, imoc kpac ambacac
ge imoc enacnaunac mi meickebesena. Ni geac dederecgeyoac negen-
sikecba fora fingerudeac tomai kecduae.
44 Ni geac dedeseriyoac nasoya nasoya modackecbade.
45 Ni geac dederecgeyoac meficgebadeac ua mekefaiac witiha kpac
kengha ambade.
46 Ni ngictau yeneac kicfu ifingoc geac dedekperagiyoac ayemmeba
game kpekpeu naric mi fainugecde.
47 Ni geac dedeseriyoacac songo negemma yoac imoc ubangerecgoc
debade.
48 Ni nonoyoacgaac songo negemma marina miacma fendzonggema
singyoacga hennegeng amma negensikecbade.

Dedeseri hoanggema ruaegoc kecbade

49 Ge ni, kingang ngicga yoac edenunec, imoc negenna febeso. Ge imoc
denenna negensikecba fora fingerudeac tomai kecduae.
50 Geac dedeserigango kekec meficgenenu kpendzeng kpekecbare
wiac imocngo meserinuude.
51 Ngic Anutu ngadehema kecdae, yeneng deendema anengandae, fora.
Nga ni sifu geac dedeseriyoac mong mi ngadehema wabade.
52 O KEBU, ge dederecgeyoacga warac yombong denec, imoc negen-
sikecba imocngo meserinuude.
53 Ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, yeneng
geac dederecgeyoac ngadehema wagec, imocac amma herebu negemba
herena gerec dzeude.
54 Ni yei kuricngic amma amanginau kecbare singyoacgango ubangere-
cyegecna anu heibade.
55 O KEBU, ni tofocnac geac kpac kuneng negemba feu geac dedeseriyoac
modackecduae.
56 Ni dederecgeyoacga modackecba imoc fingecnenu neac kenec ande.

Uba hafoangoc

57 O KEBU, ge neac areng nga yeneng bangec isoc mederema noboha
nenggec, imoc ge. Ni yoacga modacbadeac geac kicfu deserima deduae.
58 Ge neac negenna ngereeude, imoc meficgebadeac herenango hafoa
uatoa meai. Ge yoac deserima denennec, imoc modacma wosoefac
anenna.
59 Ge faka modackecnec, imoc negensima geac dedekperagiyoacga
modacbadeac nananna mengereba geac yoacgau kenude.
60 Ni naso mi ukuma geac nonoyoac bic yombong modacma uaya
mebade.
61 Ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, yeneac
witicngo dedecnuande, fora. Nga ni geac dedeseriyoac sifu mong mi
nigecnuude.
62 Ni tofocnac dzongiau yacma dedeseriga dindingac negemma imo-
cac dengeregukecbade.
63 Ngicngac geac eweheihei angandae nga dederecgeyoacga modacan-
dae, yeneac ogongina.
64 O KEBU, geng yoac dedzege amma imoc modacnade, fakaga imocngo
bangec sokoma fede. Ge singyoacga kpounenna.

Dedeseri imoc wiac engena

65 O KEBU, ge yoacga modacma ni, kingang ngicga, gombunga
anengkecnec.
66 Ni geac nonoyoac negensinggeduaeac negen negentegec nga ne-
gengising faka gombunga kpounenna.
67 Ni kpendzenga kpac kefai, imohai sing segema kengkefai. Nga
yofinenggac geac yoac modacbade.
68 KEBU, ge gombunga amma faka gombunga angannec. Ge singyoacga
kpounenna.
69 Ngic Anutu ngadehema kecdae, yeneng ikoc amma ngadeyoac dema
enacfu faifai anengkecdae, fora. Nga ni sifu geac dederecgeyoac heregoc
modackecbade.
70 Ngic Anutu wagec, yeni ubaseri amma tosofocngina yeneac uba-
mangang negenggecdeacsoc mi ande, fora.

Nga ni sifu geac dedeseriyoacac ubangerec negengkecbade.
71 Ge ebic meficgenennec, imoc negemba ngereede. Ge ifi anna geac singyoac haniaac negen negeng mema arenggekecbade.
72 Geac enacgaac dedeseriyoac, imocngo wiac engena ande. Imocngo ngereenende nga imoc hoc gol nga siriwango memea taoseng nga taoseng feracyunuude.

Dedeseri imoc dindinga

73 Geng meficnuma marigango menuma memengere anennec. Ni nonoyoacgaac negen negeng arenggema mekecbadeac anende. Ge imocac negen negentegec nenna.
74 Ni geac yoac negensiba fora fingerudeac tomai kefaiac amma ngicngac goa eweheihei anggengandae, yeneng nemma sogaigecde.
75 O KEBU, geac singyoac imoc dindingac nga gennoc yoac modac modac Kebu, imocac ebic meficgenennec, imoc negenduae.
76 Ge ni, kingang ngicga, yoac deserinennec. Ge yoac imoc modacma faka anenna. Geng yoac dedzege amma imoc modackecnec, ge efaima fakaga imocngo ni, kingang ngicga, meserinuna.
77 Ni dedeseriyoacgaac ubangerec negenduaeac ubamangang anenna gbori kecbade.
78 Ngic Anutu ngadehema kecdae, yeneng hania kpacfu mangana anenggecac ge negemmana game kpekpeu faiyunubesonga. Ni geac dederecgeyoac hennegeng amma imoc negensikecbade.
79 Ge eweheiheigoc hoangguma kecandae, yeneng naric nearu hama geac dedekperagiyoac negembisia.
80 Ngicngac goa yeneng gameu fainubauac herenango geac singyoacfu seria kpeketaheu kopocsic mong mi meficgebesare.

Naso dafiguc tomai kecbesare?

81 Ubaonganango geac memengerecac ammikefu yoacga negensiba fora fingerudeac tomai kecduae.
82 Kicnango dedeseriga fora fingeru hembadeac fikecba kuha kpac anu yofi deanduae, “Ge hama meserinunade, naso imocac tomai kecduae.”
83 Ni waing sebera hosucfu fekecma harandanggeande, ifi isoc anai, fora. Amma dedeseriyoacga sifu mi nigecnuec, kpac.
84 Ni, kingang ngicgango naso dafiguc ebicfu kecma tomai kecbesare? Ngic nukporac anengandae, yeni turunga yemmenade, naso imocac tomai kecduae.
85 Ngic Anutu ngadehema kecdae, yeneng menugecdeac teng keme kemea usugec. Ngic imoc yeni geac dedeseriyoac kpema kecdae.
86 Ge nonoyoac sasawa dekecnec, imoc yoac fora. Ngic yeneng ine ikoc amma nukporac anengkecdaeac meficnuna.
87 Yeni bangecfu kekecna kpetotiebeso anggec, fora. Nga ni sifu dederecgeyoacga mekecma imoc ngadehema mi wayai.
88 Geng yoac dedzege amma imoc modackecnec. Ni enacgaac dedekperagiyoac modacbadeac fakaga imocngo kekecna onggonggena.

Dedeseriyoac negensinggebesonga

89 O KEBU, geac yoac imoc kekecseri. Imoc nasoya nasoya kurumenga kurumenga, imohai fefeseri fekefude.

90 Ge yoacga modackecnec, imocngo fingecsahenina fekefudesoc, yenearu feengkefude. Geng bangec tatahau faina seria tarudengoc.
91 Geng yoac dema wiac sasawa faiyemmenec. Imocac amma imoc yofinenggac fedengoc. Wiac sasawa fedacde, yeni geac enac tofohogecde.
92 Geac dedeseriyoacngo ubangerec mi meficgenembacfu kpendzennango mebucnuu kpac ambai.
93 Ge dederecgeyoacga faima kekec nennecac amma dederecgeyoacga naric mi nigecnuude.
94 Ni geac ngic nga dederecgeyoacga meficgebadeac ua mekefaiac ebicfunac mesinuna.
95 Ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, yeneng memanganenuma meicnugecdeac tomai feandae, fora. Nga ni sifu dedekperagiyoacga negensima kecbade.
96 Wiac gombunga nga sirihau, imoc sasawa hemba wisic wisickea feu maya kpesereai. Nga geac dederecgeyoac imoc maya kpac feecngoc fede.

Dedeseriac songo negembesonga

97 O, ni geac dedeseriyoacac songo homac yombong negemma asoacnac kemma marai imoc hennegeng amma negensima kecanduae.
98 Geac dedeseriyoac, imoc nasoya nasoya nearu fekecdeac imocngo ngabafocna feracyunuma negen negentegec homac meficgenenude.
99 Ni dedekperagiyoacga hennegeng amma negensikecduaeac negen negentegecgoc amma kpoukpoufocna feracyunubade.
100 Ni geac dederecgeyoac modackecduaeac ngicngac kifangina homac kecgec feracyunuma monggoc negentegecbade.
101 Ni yoacga modacbadeac amma haninango yarengic yeneac sing mangana hania hania tibaiac hanina kpae heimima garenggekecbade.
102 Geng dederecgeyoacga kpounennecac amma imoc naric mi ngadehema wabade.
103 Ni yoacga negemba songea yombong ande, enacnau imoc kukundzauac songea ferahade.
104 Geac dederecgeyoacngo negen negentegec nenudeac sing ikoha sasawa imocac modzona tiude.

Dedeseringo mekperaginunuude

105 Geac yoac, imocngo haninaac kifa amma sinna mekperagiude.
106 Ni dedeseriyoacga dindingac modacbadeac yoac deserima imoc meseriai.
107 O KEBU, ni ebicnagoc yombong kecduae. Ge yoacga modacma kekec nenna.
108 O KEBU, ni efaima enacnango dedengerec sese megenduae, imocac negenna ngereebeso. Ge dederecgeyoacga kpounendacna negen negeng imoc arenggema mekecbade.
109 Ni kekecna marinau mekecduae, fora. Nga dederecgeyoacga sifu mong mi nigecnuude.
110 Ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, yeneng botac faima menubesonga angandae, fora. Nga ni dederecgeyoacga modackecma sing mi segebade, kpac.
111 Geac dedekperagiyoac, imoc nasoya nasoya maridzominna fefeseri fenenude. O, herenango imoc negemma sogaima kecbade.

112 Herenango geac singyoac nasoya nasoya angammemenango
modacbadeac isinggeai, ni ifi kecba naso wisickeude.

Dedeseri modacma ruaegoc kecni

113 Ngic monde monde kecdae, yeneac modzona tiu geac dedeseriyoa-
cac songo negengkecduae.
114 Ge sufu sufuamana nga kasona nga ni geac yoac negensiba fora
fingerudeac tomai kecbade.
115 Ni Anutunaac nonoyoac modacbadeac negenduae. Yarengic ngeni
imocac wanuma kembisia.
116 Ge yoac deserima denec, imoc modacma garennuna gbori kecbade.
Ni negen negensina foragoc mi ambacac ngic yeni geng negemmana
game kpekpeu mi fainubisia.
117 Ge marinau menuma nanggenuma onggonnuna. Ni geac singyoac
negensima kecbade.
118 Ngicngac sing segema singyoacga kpeandae, yeni ikocnginagoc
kecgec uatoanginango fora mong mi meficgeude. Ge imocac
ngadeyunudacnec.
119 Geng ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande,
yenenna seuc isoc angkecde, imocac amma ni dedekperagiyoacgaac
songo negengkecduae.
120 Ni geac kengec amba sebinango gbigbihekecde nga geng yoacna
isinggema desinade, imoc negemma negengfagunggoc kecduae.

Dedeseriyoac tofohobesonga

121 Ni singyoac mi kpema faka dindingac angkefai. Ngic yeneng ebicfu
fainubeso ambauac onggonnuma yeneac mariu mi fainuna.
122 Ni, kingang ngicgango naric kecbadeac nenggareng anenna. Nga
ngic Anutu wama kecandae, yeneng ebicfu fainubauac geng onggon-
nuna.
123 Ge faka dindingac modacma deserima ebicfunac mesinunadeac
denec, imocac fora fingerudeac kicfifi kecba kicna kuha kpac ande.
124 Geng yoac dedzege amma imoc modackecnec. Ge ni, kingang ngicga
gombunga anemma singyoacga kpounenna.
125 Ni geac kingang ngic amma dedekperagiyoacga arenggema negem-
badeac negen negentegec nenna.
126 Ngicngac yeneng dedeseriyoacga kpegecac KEBU, ge efaina, uaga
menadeac naso bic hade.
127 Ni imocac geac nonoyoacac songo negenduae. Nga imocngo golac
songo ferahaude, imoc goltegeng pirac pirac, imocac songo ferahaude.
128 Ni imocac geac dederecgeyoac sasawa modacma imocac sing tikecma
sing ikoha hania hania tibeso modzona tiude.

Dedeseri modacbadeac anende

129 Geac dedekperagiyoac imoc wiac engena, imocac ubaonganango
imoc modackefude.
130 Ge yoacgaac nagu witina imocngo ngicngac mekperagiyemmema
ngicngac negen negengngina efea, yeni negen negentegec yemmeude.
131 Ni nonoyoacgaac homac anenu enacna anggema asoringa anenu
kecanduae.
132 Ngicngac geac kpac kunenggaac songo negengandae, ge neneac
anggengandeac nearugeng dzigenema neac ubaga manganeu.

133 Faka manganango kekecna garenggeu ngicngac ogofocna memanganeyunubaiac singtitina meserina. Ge yoac deserima denec, imoc modacbesare.
134 Ge meficnuna dederecgeyoacga modackecbade. Ngic yeneng ebicfu fainugec ubaebicgoc kecbaiac bummenuma yeneac witicfunac yungecnuna.
135 Ge ni, kingang ngicga kicmesugango nerarannuma singyoacga kpounenna.
136 Ngicngac yeneng geac dedeseriyoac mi modacandaeac kickumanango doku isoc made.

Dedeseriyoac monde mondea kpac

137 O KEBU, ge dindingac nga yoac isinggema foraya desiannec, imoc dindingac sasawa.
138 Ge dedekperagiyoacgaac sing dindingac modacma yoacga imoc faima modackecma fainemmenec.
139 Ngabafocna yeneng geac yoac nigecyunuandeac herena gerec dzeu kpac ambeso anduae.
140 Geng yoac deserima denec, imoc ngicngac bic tobanggegec fora ande. Nga ni, kingang ngicgango imocac songo negenduae.
141 Ni ngictehec nga sure surea, fora. Nga geac dederecgeyoac imoc naric mi nigecnuude.
142 Geac dindingac kekec imocngo nasoya nasoya fefeseri feude nga geac dedeseriyoac, imocngo fora.
143 Ebic nga kpendzeng nearu fingecande, fora. Nga geac nonoyoacngo ubangerec meficgenenude.
144 Geac dedekperagiyoac sasawango nasoya nasoya dindingac feengkefude. Ge negen negentegec nenna gbori kecbesare.

Dedeseri negensikebade

145 O KEBU, ni heregoc kpacguduaeac negennenna. Ge ifi anna ni geac singyoac modacbade.
146 Ni gearu yofi kpacba, “Ni dedekperagiyoacga gombunga modacbadeac, ge ebicfunac mesinuna.”
147 Negen negenna geac yoacfu faima tomai kecba ama mi wereckemmanu geng meficnunadeac yacma kpacgubade.
148 Ge yoac deserima denec, imoc tofocnacsoc hennegeng amma negensikecbadeac naso herea gaugbori kecanduae.
149 O KEBU, geng yoac dedzege amma imoc modacnade, imocac ubaudumenna negenna. Ge sing dindingac modacma ngic isinnunuma yoacnina desiannecac kekecna onggonggena.
150 Ngic goa yeneng geac dedeseriyoacac hereau yombong kecma yarefaka megecdeac ayemmeu imoc arenggema neac wegenac hama nukporac anenggecde.
151 O KEBU, geng sifu neac wegenac kecnecngoc. Geac nonoyoac imoc sasawa fora ande.
152 Ni geac dedekperagiyoac bicngoc negemma yofi negengkefai, “Geng yoac imoc fainec nga imoc nasoya nasoya feengkefude.”

O Kebu, meficnuna

153 Ni geac dedeseriyoac imoc mi nigecnuude. Ge imocac kpendzenna hemma imohacnac mesinuna.

154 Ge yoacfu meficnuma nanggenuma bummenuma yungecnuna. Ge
yoac deserima denec, imoc modacma kekec monggoc nenna.
155 Ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande, yeni
geac singyoac meficgegecdeac ua mong mi mekecdae. Yeni imocac geac
memengerecac hereau kecdae.
156 O KEBU, geac ubamangang imoc wiac engena. Ge sing dingdingac
modacma isinnunuma yoacnina desiannec, imocacsoc anenna kekec-
goc ambade.
157 Ngic homacngo nukporac anemma ngaba anengandae, fora. Nga ni
geac dedekperagiyoac sifu mong mi wabade.
158 Ngicngac goa yeni negen negensingngina kpac kecandae, yeni geac
dedeseriyoac mi modacandaeac ni yenemma modzona tide.
159 Kebu, ni geac dederecgeyoacac songotoa negenduaeac geng imoc
negensikecna. Geng yoac dedzege amma imoc modackecnec, imocac
kekecna onggonggena.
160 Yoacga sasawa imoc fora nga geac dederecgeyoac dindingac imoc
sasawa tembuc tembuc nasoya nasoya feengkefude.

Efaima dedeseri hoanggebisia

161 Ngictauac medacfora yeneng hania kpacfu nukporac anengandae,
fora. Nga herenango sifu geac yoac bibiagoc, imoc hengkefude.
162 Ngic mongngo finac hania hania buma kuneng bummema soga-
iande, ni ifi isoc geac yoacac sogaibade.
163 Ni ikocfakaac negemba wiac mangana yombong anu imocac mod-
zona tide. Nga geac dedeseriyoac, imocac songo negemma kecduae.
164 Ni geac dederecgeyoac dindingacac amma uamemesoc naso seweng
dengeregukecbade.
165 Ngicngac yeneng geac dedeseriyoacac songo negengandae, yeni
ruae kekec kuneng meficgekecma wiac monnu tifotockema naric mi
mayunuude.
166 O KEBU, ni geac memengerecac negensikecba imoc fingerudeac
tomai kecma nonoyoacgaac uaya mekecduae.
167 Ubaonganango geac dedekperagiyoac modacma imocac songo
kuneng negengkecduae.
168 Wiac sasawa angkecduae, imoc negennecac dederecgeyoacga nga
dedekperagiyoacga modacbade.

Kebu, ge meficnuna

169 O KEBU, kiacnango gearu hau ge negennenna. Yoacga modacma
negen negentegecgoc ambadeac anenna.
170 Ni kpesi kpesi gearu haba geng negemma yoac deserima denec,
imoc modacma ebicfunac mesinuna.
171 Geng singyoacgaac negen negeng kpounengannecac enacbibicnango
geac dedengerec yoac homac dekecbeso.
172 Geac nonoyoac imoc fora nga dindingac sasawa, imocac nedzaran-
nango geac yoacac yegec gombunga heibeso.
173 Ni geac dederecgeyoac segerema meaiac marigango meficnunadeac
efaima kecbesena.
174 O KEBU, geng ebicfunac mesinunadeac anende nga ni dedeseriyoac-
gaac songo negenduae.

175 Ge onggonnuna kekecnagoc ambadeac anenna dengereguma
kecbade. Geac dederecgeyoacngo meficnubeso.
176 Rama sufu sufuyango sing segema kengande, ni ifi isoc sing segema
kenai. Ni, kingang ngicgango geac nonoyoac mi nigecnuudeac hama
meficnuna.

120

Ruaengicac nunumu
Hombannu kekenggac yegec.
1 Ni ebicgoc kecma KEBU kpacba yeng kiacna negemma turunga
merennembeso.
2 O KEBU, ngic goa enacbibicngina ikohagoc nga nedzarangnginaunac
ngic ogofocngina tobangyunugecdeac yoac maande, ge yenearunac
mesinuna.
3 Nedzarang ge ngicngac tobangyununadeac yoacgoc kecnec, ge yoacna
negenna. Ge noc wiac anggembesonga? Amma geac turunga noc wiac
gembesonga?
4 Wasaingic yeneac tebemedaha nga icngina gerecyohohagoc, imoc
genggecde.
5 Ni nocac Meseke bangecfu kuric kecduae nga Kedare yeneac
kporucbedzoac botucfu kecduae.
6 Ngicngac ruaeac modzongina tiande, ngic ifia yenigoc naso hereangoc
kefaiac modzona tide.
7 Ni ruaengic nga ruaeyoac deba yeneng ine dzikacac ngic andae.

121

KEBU ye kasonina
Hombannu kekenggac yegec.
1 Ni kicna tikiu fiba ende. Ni memeficac obohoduae, imocngo dahac-
nac haude, ifi kpesiduae.
2 KEBUNGO kurumeng nga bangec meficgeec nga memeficna
yearunac haude.
3 Kebu genggareng anggengkecde, yeng gau mi feude, kpac. Ye haniga
garenggeu seria nanu wiac mongngo meu goroc goroc naric mi anude.
4 Negenggec, Kebu Israe habu onggongyunuande, ye gaunec mong mi
feande nga gau ebira mong mi feude.
5 KEBUNGO onggongguma marifoigau nanu ge yeac debannu kecna
6 wenacfu wenacngo mi guude nga tofocnac afongo mi meman-
ganeguude.
7 KEBUNGO onggongguu yarefaka hania hania fede, imocngo naric mi
memaguude. Kebu ye kekecga onggonggeude.
8 Ge amaunac manade me amau ennade dena KEBUNGO yofinenggac
nga nasoya nasoya onggonggukefude.

122

Ge ruaegoc kecbesena
Hombannu kekenggac yegec. Dawidingo yegec yofi heiec.
1 “Nenang KEBUAC amau enni.” Yeneng ifi edenugec ubangerec
negenai.

2 O Yerusareng, neni hanininango geac naguusing ekemma odaga
manau tinandimbe.
3 Yerusareng imoc taongtoa isoc megec nande. Imoc meserima
mocgutoa megec ama nga ama wegenacfu ifi tackendae.
4 Nga ngicngac neni arenninasoc modacma imohai engandimbe. Imoc
Israe areng neneac dema yoac deserigec fede. KEBUAC ngicngac areng
neneng ihai emma KEBUAC kpac kuneng heiwayong meminide.
5 Ihainoc fora dedeac ngictau tatac faigec homac tacdae, imoc Dawidiac
esangabo yeneac ngictau tatac sasawa.
6 Ngeni ruae Yerusarennu feudeac numubisia. “Geac songo negengan-
dae, yeni naric kecma wiac monggac mi obohobisia.
7 Geac odaga manau ruae febeso. Nga amaherec amaga ong-
gonggekecdae, imocac manau mangang kpangang mong mi febeso.”
8 Sactosofocna nga ogofocna yeneng naric kecgecdeac amma yofi
debade, “Geac ama manau ruaengo kecbeso.”
9 KEBU Anutuninaac ama, imocac gombunggac amma ngeneng naric
kecgecdeac nunumu uatoa mekecbade.

123

Ge neneac ubaga manganeu

Hombannu kekenggac yegec.

1 KEBU ge kurumenga kurumenga imohai ngictau tatacgau tacna ni
kicna gearu fiba erede.
2 Kingang ngic yeneng ngic kunengnginaac negeung kecandae nga
kingang naroang yeni ngac kunengnginaac negeung kecma kic fiandae.
Negenna, nenang ifi isocngoc kicnina KEBU Anutunina, yearu fikecmina
yeng nenanggac ubea manganebeso.
3 O KEBU, ge ubamangang anemmena. Ngicngac yeneng homac deen-
dema anemmegec imocac witiau kecdimbeac ubamangang anemmena.
4 Ngicngac goa yeneng ebiha kpac kecma desofoc anemmegec naso
herea monggoc bic ande. Nga ngic goa yenanggac negenggec en-
gena yombong angkecde, yeni ngadenunuma desusuic anemmekecgec
ubaonganinango ebic imoc mekecma gebeckpede.

124

KEBUNGO onggonnuude

Hombannu kekenggac yegec. Dawidingo yegec yofi heiec.

1 Israe ngeni yofi debisia, “KEBUNGO nenanggoc mi kecbacfu neni dafi
ambesonga obohobing.”
2 Ngic yeneng yacma nunubeso anggec, imohai KEBUNGO nenanggoc mi
kecbacfu
3 yeneng nenanggac herebu kuneng negemma gboringoc
gbokonunubau.
4 Tunggbaungngo meicnunubac me doku dundungngo nebucnunubau.
5 Amma dokutoa kucnginagoc yeneng semenunudacbau.
6 KEBU keneheni.* Ye onggonnunuu yeneac enacfu mi ening.

---

* **124:6:** Anutungo meficnunuu nenang bangecngicngacnec yumia kecma Anutuac kenecyoac debisina, yoac imoc mitikibiu homac fede nga yeng faka imocac negenu ngereeude. (Fingec fingec 9:26, 14:20, 24:48, Mitiyegec 16:7, 26:12, 103:22 nga goa homac fede.)

7 Uficngic yeneng ufic faigec nga nengngo uficfunac woraande, ifi isoc
woraing. Ufic imoc barackeu uficfunac woraing.
8 KEBUNGO kurumeng nga bangec meficgeec. Nga memeficnina imoc
yeac kpacfu fede.

125

Israe ye ruaegoc kecbeso
Hombannu kekenggac yegec.

1 Ngicngac KEBU negenserima kecdimbe, nenang Siong tiki isoc. Wiac
mongngo meu goroc goroc mi amma nasoya nasoya nangkefude.
2 Tikingo Yerusareng yerecgema tackendae, ifi isocngoc KEBUNGO
ngicngacfora yerecyunuma yofinenggac nga nasoya nasoya ifi kefude.
3 Ngicngac dindingac yeni maringina sinema angammeme mangana
ambauac. Ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande,
Anutungo yeni kpae heiyemmeu ngictau yasunginango ngic dindingac
yeneac bangec naric mi garenggeude.
4 O KEBU, ngicngac gombunga nga herenginau ikoc nga hamangec
mong mi fede, geng yeni faka gombunga ayemmena.
5 Ngicngac goa ine efaima sing mangana noboc noboc modacgec KE-
BUNGO yarengic meicyunuma yeni ifingoc yenigoc meicyunuu kenggec
kpemeting ayemmeude.
Ruaengo Israe areng yenearu febeso.

126

Sionggac kekec mengerena
Hombannu kekenggac yegec.

1 KEBUNGO Siong monggoc mengereu ngicngacfora naric kecgec, naso
imohai nenang negenni imoc gau negendimbe isoc anec.
2 Nenang enacbibicfu dzomocngo wakeu sogac sogaiac yegecngo
nedzaranninau feu bangec monnunac ngicngac botucnginau degec,
“KEBUNGO yeni wiac kuneng yombong ayemmeec.”
3 KEBUNGO wiac kuneng yombong anemmeecac nenang sogac sogaingo
mewakenunuude.
4 O KEBU, ge Negewe bangec kisiu dokukperemeng gbangge gbanggea,
yeni mengereyununa doku monggoc haande, ge ifi isoc monggoc men-
gerenununa naric kecni.
5 Ngicngac kickumagoc wiac homecandae, ngeni sogac sogaigoc aro-
homa fora megecde.
6 Ngicngac ngeni kiac ubamanganggoc kemma wit komoha tofohoma
ngade wit gbomea bodangagoc tofohoma amanginau dzigene hama
sogaima arohogecde.

127

Nambarac nemmeude
Hombannu kekenggac yegec, Soromongngo yegec yofi heiec.

1 KEBUNGO ama mi meudeu ngic yeneng uatoa mema ama mekecdae,
imocngo memefihagoc mong mi anude, kpac. KEBUNGO amabangec mi
garenggeudeu ama gareng yeni gaugbori anggec uangina sifu memefi-
hagoc mi anude.

2 Ngeni neneyaka meficgegecdeac asoac bic yacma uatoa mema
kecma fefe nasongina ferahakecma uamemeac negengyohocgoc kecma
yakangina nekecgecde, imoc ifingoc memefihagoc mi anude. KEBUNGO
ngicngac songogoc hoangyunude, yeni gau femagec yaka meficgeyem-
meude.
3 Negenggec, nambarac sasawa yeni KEBUARUNAC maridzoming nga
ngac hereaunac fora fingecande, imoc uanginaac bung.
4 Wasaingicac mariu tebemedaha homac femide, ngic sebigboringo
medacfocngina meficyunuu kecdae, yeni medacfocnginagoc kecma wa-
saingic imoc isoc andae.
5 Ngic mong ye medacfora ifia homac kpedzucyunuma meyunukecde,
ye kenehagoc.

Ngabafora taong naguu yoacfu nangandae, yeng imohai yenigoc nanu
yeneng game kpekpeu naric mi faigecde.

128

Kebu eweheihei ammini
Hombannu kekenggac yegec.

1 Ngicngac KEBUAC eweheiheigoc kecma yeac sing modacandae, yeni
sasawango kenecnginagoc.
2 Ge ua marigango mena fora fingeru menec amma sogac sogaigoc
kecma naric kecnade.
3 Enenggango amaga manau kecde, ye waing ic fora homac amma
nangande, ifi isoc anude. Nga nambaracfocga yeneng oriwa benama, ifi
isoc tatacga yerecgema tackenggecde.
4 Negenggec, ngic mong KEBU eweheimima kefude, yearu kenec ifinoc
feude.
5 KEBUNGO Sionnu kecma kenecguu. Yerusareng ye naric kecma wiac
monggac mi obohoude, imoc hembesena.
6 Ge esafocga fingecgec yenennade.

Ruaengo Israe areng yenearu febeso.

129

Ngicngacfora mefinunuude
Hombannu kekenggac yegec.

1 Israengo yofi debeso, “Ni sebigborinaungoc kecbareng ngic yeneng
ebic kunennu fainugec.”
2 “Ni sebigborinaungoc kecbareng ngic yeneng ebic kunennu
fainukecma firang mong mi anggec.
3 Bangec mendzic mendzic yeneng bangec mendzicgec areng finge-
cande, yeni ifi isoc ngadenau kpendzicgec areng herea fingecgec.”
4 KEBU ye dindingac. Ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac
ayemmeande, yeng yeneac witic herecgema yungecnunuec.
5 Ngicngac Siong ubanginango ukuandae, yeni merengyunugec yeni
game kpekpeu faiyunugec monggoc dzigenema kembisia.
6 Yeni ama witiau kpindzingngo erema bic homeande, ifi isoc ambisia.
7 Mekpedzuc ngicngo imoc meudeac maria mi sineude nga semeng
dedeckeande, imoc mi abaranggema mekenude.
8 Ngicngac goa yeni kengha angandae, yeneng yofi naric mi degecde,
“KEBUNGO kenecngunuu. Neni KEBUAC kpacfu kenecngunudimbe.”

130

Kebu, ni kpacguduae
Hombannu kekenggac yegec.
1 O KEBU, ni ubaebicnagoc emu keme kemeau isoc kecma kpacguduae.
2 Kebu, ge enacudumenna negemma kedzac kpena. Kpesi kpesina
gearu hade.
3 O KEBU, ge kopocsicnina kicgau arenggema negenna febacfu ngic
mongngo serima naric mi kecbac.
4 Nga gearu sifu kopocsic wawa fedeac eweheiheigoc hoang-
gubesonga.
5 Ni KEBUAC tomai kecduae. Ubaonganango tomai kefu ni yeac yoac
negensikecma fora fingerudeac tomai kecduae.
6 Tofocnacgareng yeneng asoac haudeac tomai kecandae, ni yeni
feracyunuma ubaonganango KEBUAC tomai kecduae. Ni yeac tomai
kecduae amma monggoc ferahama tomai kecduae.
7 KEBUNGO yoac dedzege amma imoc modarude. O Israe, ge KEBU
negensima fora fingerudeac tomai kecna. Yeng bummenunudacma
ebicfunac mesinunuudeac kuc engena femide.
8 Israe areng yeni ngicngac ogofocngina memanganeyunuma kopoc-
sicnginagoc anggec. Nga yennoc bummeyunuma manganameme
fakanginaunac mesiyunuude.

131

Wiac monggac mi ammide
Hombannu kekenggac yegec. Dawidingo yegec yofi heiec.
1 O KEBU, herenau sebiengeng mi anganduae nga ubakpekpe arennu
kicna wi mi meemma fibade. Wiac kuneng me bibiagoc amma ni
feracnuma neacsoc mi ande. Ni imocac negen negeng ua mi mebade.
2 Ubaongana menomaneba waicke fede. Sabac mongngo nonggeaac
namu nema waicke feande, ubaonganango ifi isoc waickema fekecde.
3 O Israe, ge yofinenggac amma nasoya nasoya Kebu negensina fora
fingerudeac tomai kecbesena.

132

Dawidi nga Siong meisingyuruec
Hombannu kekenggac yegec.
1 O KEBU, Dawidingo ebicfu engkefec, imoc negenna feu yeac negenna
ngereebeso.
2 KEBU, Yakoboac Anutu Kuctoa mingina, ge yomoc negensibesena,
yeng geac yoac deserima yofi deec,
3 "Ni amana manau mi embade me fefenau naric mi febade,
4 ni kicna gauac kpetarimima gau naric mi febade
5 kecma KEBU geac amatatac nga Kuctoa mingina Yakobogoc kecande,
geac amagerec meficgebade."
6 Negenggec, neni Efrata bangecfu Anutuac dzadzahac katapaac siduc
negemma Yara manennu imoc meficgeing.
7 "Hagec KEBUAC amau kenni, nenang yeac hanitatahau fafoc heim-
ima numumini.
8 O KEBU, ge yacma kucgaac katapagoc tacnegeng amagau hana.

9 Womong garenga, ngeni dindingac kekec heigec kemebeso nga ngicngacfora kpetiac kecandae, ngeneng desogai amma arohobisia.”
10 Ge kingang ngicga Dawidiac gombunggac amma ngicga kerecngo nadzicminec, ye mi ngadehebesena.
11 KEBUNGO yoac deserima Dawidi yoac edeec, imoc naric mi meickeude. Ye yofi deec, “Ni geac bangecyombongga yeneac arennunac medacga mong meisinggema ye ngictautatacgau faiba tacbeso.
12 Neac dzadzahac nga dedekperagiyoacna kpouyemmeba geac medacfocga yeneng imoc modacgecdeu yeneac medacfocngina ifingoc geac ngictau tatacfu nasoya nasoya takecgecde.”
13 KEBUNGO Siong meisinggema ihai kefudeac ammide.
14 Ye yofi deec, “Ni ama yomocac negensongo negengkecba imocngo nasoya nasoya neac tacnegeng ama seria anu imohai tacyac ambade.
15 Nga imohai wiac sasawa fede, imoc homac yombong kenehebade. Yeac ngicngac makpekpea semeng gumecyunuba negebec anggecde.
16 Ni womong garengfora ebicfunac yungecyunubade, faka imoc ngakpi isoc heiyemmeba kemeu kecgec ngicngacfora kpetiac kecandae, yeni sogac sogaiac yegec heigecde.
17 Ni imohai Dawidiac arennununac ngic mong faima yeac kuc heigboriba besaiude. Ni ngicna kerecdokungo nadzicmiba kefu yeac kifa mong mengeremiai.
18 Nga yeac ngabafora yeni ine game heiyemmeba kemeude. Ni ngictauac ira pirac pirac heimiba kemeu imocngo ye mekperagiude.”

133

Kopocsic waemema kecbesonga
Hombannu kekenggac yegec. Dawidingo yegec yofi heiec.
1 Negenggec, ngicngac daramuna ngeneng negen negengngina kpeturanggema ruaegoc kecandae, imocngo wiac songea yombong.
2 Faka imocngo kerec homuna gombunga nga buma kuneng, imoc orucfu kpakegec mama ngebacdzo momoc nadzicmiande, ifi isoc. Imoc Aronggac ngebacdzou mama ferecgema ngakpia ubiau ifingoc nadzicmiude.
3 Imoc Herimong tikiac songoroc, ifi isoc. KEBUNGO Siong tikiu keneha nga kekeha wisic wisickea kpac kpakenemmeude, imocngo imohai mama kecde.

134

Maraiac dedengerec yegec
Hombannu kekenggac yegec.
1 KEBUAC kingang ngic KEBUAC amau tofocnac nangandae, ngeni sasawango hadacma KEBU kenehebisia.*
2 Ngeni maringina miacma amabangec kpetiac, imohaigeng maringina sinema KEBU kenehebisia.
3 KEBUNGO kurumeng nga bangec meficgeec, yeng Sionnu kecma kenecgubeso.

---

* **134:1:** Anutungo meficnunuu nenang bangecngicngacnec yumia kecma Anutuac kenecyoac debisina, yoac imoc mitikibiu homac fede nga yeng faka imocac negenu ngereeude. (Fingec fingec 9:26, 14:20, 24:48, Mitiyegec 16:7, 26:12, 103:22 nga goa homac fede.)

135

Kebu ye damu damuyagoc

1 KEBU yaiyo kpemini, hallelu Yac. KEBUAC kpac kuneng heiwayong
memibesonga. O KEBUAC kingang ngic sasawa, ngeni ye dengerebisia.
2 KEBUAC amau nga Anutuninaac womong sobengau nangandae,
3 ngeni KEBU ohec waec memibisia nocac KEBU ye gombunga. Ye
wosoefac anemmeandeac yeac kpac kuneng heiwayong memima yegec
heimibisia.
4 KEBUNGO Yakobo yengena areng segerema Israe yengena areng
yombong anggecdeac meisingyunuec.
5 KEBU ye kuneng, imoc negenduae. Nenang Kebu yeng anutu hania
hania sasawa feracyunudacde.
6 KEBUNGO wiac mong meudeac songo meficgema imoc naric kuru-
mennu me bangecfu me kondunnu me keme kemea hania hania fek-
endae, imohai uaya meude.
7 Yennoc bangec tegiau hoeng uayoac yemmeu yacgecde. Nga yeng kia
nga piratac meficyuruu heiandape nga firang tohongameaunac memau
ngadeau mama fingecande.
8 Yennoc Aigita ngic yeneac warac medacfocngina nga rama buru-
makanginaac warac areng kpebucyunudarec.
9 O Aigita bangec, ye gearu hama geac botucfu negensinggegecdeac
faka kuhagoc amma kucfaka bibiagoc sueyunuu fingecma Farao nga
habufora memanganeyunuec.
10 Ye firang amma bangec monnunac ngicngac homac yunuma ngictau
kucnginagoc kpebucyunudarec.
11 Ye Amori yeneac ngictau Sihong kpema Basang bangecac ngictau Ogie
kpema Kanaanggac ngictau sasawa yunuma
12 bangec maridzoming dema ngicngacfora Israe yemmeec. Ye marid-
zominga imoc yemmeec.
13 O KEBU, geac kpac kuneng imoc nasoya nasoya feengkefu ngicngac
esamedacfocngina fingecsahe anggecde, yeneng geac kpac kuneng ne-
genggec feude.
14 KEBUNGO yoacfu ngicngacfora nanggeyunuu yeni yoacfu firang
ambisia. Ye kingang ngicfora yeneac ubea manganeude.
15 Bangec monnunac ngicngac yeni nemuongangina siriwa nga gol
tegengngo memea. Yeni bangecngic yeneac marikibisac andae.
16 Yeni enacbibicnginagoc nga yoac ine naric mi degecde. Yeni kicngi-
nagoc nga kicnginango ine wiac naric mi henggecde.
17 Yeni kedzacnginagoc nga kedzacnginango ine wiac mong mi
negemma enacnginausing asu mong mi heigecde.
18 Ngic nemuonga meandae, yeneng nemuonga isoc anggecde. Ngicn-
gac yeni nemuonga negenseriandae, ngicngac ifia yeni sasawango nemu
ongangina isoc andacgecde.
19 O Israeac areng, ngeni KEBU kenehebisia.* O Aronggac areng ngeni
KEBU kenehebisia.
20 O Rewiac areng, ngeni KEBU kenehebisia. Ngicngac ngeneng KEBU
eweheiheigoc hoanggema kecandae, ngeni KEBU kenehebisia

---

* **135:19:** Anutungo meficnunuu nenang bangecngicngacnec yumia kecma Anutuac kenecyoac debisina, yoac imoc mitikibiu homac fede nga yeng faka imocac negenu ngereeude. (Fingec fingec 9:26, 14:20, 24:48, Mitiyegec 16:7, 26:12, 103:22 nga goa homac fede.)

21 Ngicngac Sionnu kecdae, ngeni KEBU Yerusarennu kecande, ye kene-
hebisia. KEBU eriendzong memibesonga, hallelu Yac.

136

Kebuac wosoefac

1 KEBU ye gombunga, imocac ubangerec memibesonga. Yeng yoac
dedzege amma imoc modackecde, faka imocngo fefeseri feengkefude.
2 Anutu hania hania yeneac Anutu ubangerec memibesonga. Yeng
yoac dedzege amma imoc modackecde, faka imocngo fefeseri feengke-
fude.
3 Kebu yeneac Kebu ubangerec memibesonga. Yeng yoac dedzege
amma imoc modackecde, faka imocngo fefeseri feengkefude.
4 Kebu kucfaka bibiagoc mekecde, ye ubangerecyoac memibesonga.
Yeng yoac dedzege amma imoc modackecde, faka imocngo fefeseri
feengkefude.
5 Kebu wiac sasawa negentegecma kurumenga kurumenga mefi-
cyunuec, yeac marikibi gombunga yombong ande nga ye ubangerec
memibesonga. Yeng yoac dedzege amma imoc modackecde, faka imoc
fefeseri feengkefude.
6 Kebu doku witiau bangec faiec, ye ubangerec memibesonga. Yeng yoac
dedzege amma imoc modackecde, faka imocngo fefeseri feengkefude.
7 Anutu kperagia kuneng faiyuruec, ye ubangerec memibesonga. Yeng
yoac dedzege amma imoc modackecde, faka imocngo fefeseri feengke-
fude.
8 Ye wenacngo hadzing garenggeudeac faiec. Yeng yoac dedzege amma
imoc modackecde faka imocngo fefeseri feengkefude.
9 Ye afo nga asomeng yeneng tofocnac garenggegecdeac faiyunuec. Yeng
yoac dedzege amma imoc modackecde, faka imocngo fefeseri feengke-
fude.
10 Kebu Aigita bangecfu waracmedacfocngina kpebucyunuec, ye
ubangerec edebesonga. Yeng yoac dedzege amma imoc modackecde,
faka imocngo fefeseri feengkefude.
11 Ye Israe areng yeneac botucfunac hesicyunuu kenggec, ye ubangerec
edebesonga. Yeng yoac dedzege amma imoc modackecde, faka imocngo
fefeseri feengkefude.
12 Ye mariseria nga kuctoayagoc amma maria sinema ua imoc meec.
Yeng yoac dedzege amma imoc modackecde, faka imocngo fefeseri
feengkefude.
13 Kebu kondung sacsac kpendziru yohockang anec, ye ubangerec
edebesonga. Yeng yoac dedzege amma imoc modackecde, faka imocngo
fefeseri feengkefude.
14 Ye Israe areng sing faiyemmeu yeneng imocac dzongiau ferecgegec.
Ye ubangerec edebesonga. Yeng yoac dedzege amma imoc modackecde,
faka imocngo fefeseri feengkefude.
15 Yeng firang amma Farao nga wasai arengfora heimerengyunuu kon-
dung sacsacngo semeyunuec. Yeng yoac dedzege amma imoc modack-
ecde, faka imocngo fefeseri feengkefude.
16 Ye ngicngacfora meyunuma bangec gbangge gbanggea feec, imohai
wangecyunuma kenec, ye ubangerec edebesonga. Yeng yoac dedzege
amma imoc modackecde, faka imocngo fefeseri feengkefude.

17 Kebu firang amma ngictau kucnginagoc yunuec, ye ubangerec
edebesonga. Yeng yoac dedzege amma imoc modackecde, faka imocngo
fefeseri feengkefude.
18 Ye firang amma ngictau kpac kunengnginagoc yunuec. Yeng yoac
dedzege amma imoc modackecde faka imocngo fefeseri feengkefude.
19 Ye firang amma Amori ngic yeneac ngictau Sihong kpeec. Yeng yoac
dedzege amma imoc modackecde faka imocngo fefeseri feengkefude.
20 Ye firang amma Basang yeneac ngictau Oge kpeec. Yeng yoac dedzege
amma imoc modackecde, faka imocngo fefeseri feengkefude.
21 Ye yeneac bangecngina maridzoming dema ngicngac areng mong
yemmeec. Yeng yoac dedzege amma imoc modackecde, faka imocngo
fefeseri feengkefude.
22 Ye maridzoming dema bangec imoc kingang ngiha Israe miec. Yeng
yoac dedzege amma imoc modackecde, faka imocngo fefeseri feengke-
fude.
23 Neni sure surea kecmina yennoc neneac negenu feec. Yeng yoac
dedzege amma imoc modackecde, faka imocngo fefeseri feengkefude.
24 Ye ngabafocnina yeneac mariunac mesinunuec. Yeng yoac dedzege
amma imoc modackecde, faka imocngo fefeseri feengkefude.
25 Yennoc wiac sasawa meficyunuma kekecnginagoc anggec semeng
yemmeude. Yeng yoac dedzege amma imoc modarude, faka imocngo
fefeseri feengkefude.
26 O, kurumenggac Anutu ubangerec memibesonga. Yeng yoac dedzege
amma imoc modackecde, faka imocngo fefeseri feengkefude.

137

Babirong doku tegiau

1 Neni Babirong bangecac doku tegiau tacma Siong negensima kiacma
2 gitanina ic fawau gbedickeing.
3 Ngic yeneng menunuma kemma ebic meficgenemmegec, yeneng ubangerec meficgegecdeac degec, “Ngeni Sionggac yegec heigec negenni.”
4 Neni ine kuric bangecfu kecma KEBUAC yegec heinideac obohodimbe.
5 Yerusareng, ni geac nigecnuudeu marifoinango dzanggema kuha
kpac ambeso.
6 Yerusareng imoc neac sogac sogaiac enaratoa, ni ifi mi negemma
geac nigecnuudeu nedzarannango ngorucbonnau mendanggebeso.
7 O KEBU, ngic yeneng Yerusareng kpetotiegec, naso imohai Edonggac
ngic yeneng degec, “Kpembarackegec, kpembarackegec mama seringau
wisickeu.” Kebu ge imoc negenna febeso.
8 O Babironggac naroang, ge kpetotiegugecdeac areng, imoc bic de-
genggec. Ge mangana anennecac ngic mong ye imocac turunga
merenude, ye kenehagoc.
9 Mong ye geac sabac mema hoc peperandziu yunuma kpebucyunuude,
ye kenehagoc.

138

Wi yombong kecde

Dawidingo mitiyegec yofi heiec.
1 O KEBU, ni heregoc ubangerec megemma anutu hania hania kecdae,
yeneac kicfu geac dedengerec yegec heigembade.

2 Ni womongga kpetiacfubigeng ngonducnebade. Geng yoac dedzege
amma imoc modacnade amma ge yoac modac modac Kebu, imocac
kpac kunenggaac ubangerec dekecbade. Ge kpac kunenggagoc nga geng
yoacga deserima denec, ge wiac imoc miacna enu imocngo wiac sasawa
feraheude.
3 Ni kpacguai naso imohai geng turunga merennenna kengeha kpac
amma serima kecbadeac anennec.
4 O KEBU, bangecac ngictau sasawa yeneng geac enacgaunac yoac
negenggecac dengeregubisia.
5 KEBUAC kuc nga kibikperagitoa, imoc wiac engena. Yeni imocac
KEBUAC sing fekende, imocac yegec heigecde.
6 KEBUNGO wi yombong kecde, fora, amma ye sifu ngictehec nenang
nenenggareng anemmekefude. Ngicngac goa yenanggac nengenggec
engena angande, yeng herenginau kecma fakangina negenude.
7 Ni ebic witiau kecduae, fora. Nga geng sifu kekecna onggonggekec-
nec. Ngabafocna yeneng herebu anenggec geng mariga sinema mari-
foigango ebicfunac mesinunade.
8 KEBUNGO efaima neac kekecareng uayagoc faima imoc sasawa
nearu mesidarude.
O KEBU, geng yoac dedzege amma imoc modackecnade, fakaga imocngo
nasoya nasoya feengkefude. Ge marikibiga mi ngadehema wana.

139

Kebu ge negennunec

Yegecgareng yearu. Dawidingo mitiyegec yofi heiec.
1 O KEBU, ge neac herena hennegeng amma negennunec.
2 Ni takecduae nga yacma nangkecduae, geng imoc sasawa negen-
dacma hereaungoc tacma negen negenna hentegecdacnec.
3 Ni kengha anduae nga fefenau feduae, imoc hennegeng amma sing
sasawa kenganduae, imoc negendacnec.
4 O KEBU, ni yoac debesonga enac mi anggebareng geng yoac imoc bic
negendacnec.
5 Ge kicnau nga ngadenau oronnukecma marigau fainuma menunade.
6 Negen negeng ifia imoc keme kemea nga engenatoa amma kuneng
andeac imocac ubangerec negenduae, fora. Nga imoc sifu naric mi
negentegecbade.
7 Ni ihai me ihai kembadesoc geac Asuarunac agac naric mi kecbade.
Nga geac kicfu kekec, imoc wama sufubadeacsoc mi anduae.
8 Ni kurumennu embadeu ge ihainoc kecnec. Nga homec amau ke-
mema fefena faima fema naric mi sufubai nocac ge ihai ifingoc kecnec.
9 Ni asoac ama negenggac kpegang kpema kpututuckebade me kon-
dung tegiau edi noboc kemma ihai tacbaiu
10 ge marigango ihai ifingoc hesicnuma marifoigango seria me-
nunade.
11 Ni yofi gedang debai, “Kundungngo semenuu kperagia nearu fede
imoc kundung kpebeso.”
12 ifi deba kundung imoc ine geac kicfu kundung mi anude, kpac. Nga
tofocnac imoc wenac isoc kperagiude. Nocac kundung imoc geac kicfu
kperagi angkecde.
13 Geng ubaherena sasawa meficgema nonggo heremanau kecbare
geanggaoc sebifusina nga ubaherena kpedzucnema meficnunec.

14 Ge meficnuma menunec imoc faka bibiagoc nga damuyagoc an-
necac dengeregubade. Geng uaga mekecnec, imoc wiac bibiagoc
yombong, imoc negengyombonggeduae.
15 Geng sufu sufuu menunec, imohai ni forakebannagoc kicgango bic
nennec. Sebina imoc emu bangec keme kemeau feu geng kpedzucnunec.
16 Sebinango mi torokpemanungoc kicgango sebinaac hanac hanahea
hennec nga uamemena mong mi hamanungoc imoc sasawa tembuc
tembuc geac kibiu oho ohoya fede.
17 O Anutu, geng wiac negensiannec, imocac negemba wiac engenatoa
ande. Imocac ni imoc kpeturanggeba kpetea engena yombong fin-
gerude.
18 Imoc homac yombong sangi ferahadeac imoc osobesonga osiduae.
Nga gborima yacbade, imoc gegocngoc kecbade.
19 O Anutu, ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemme-
ande nga ngic sacnina hetinggegecdeac ayemmeande, yeni kpebucyu-
nuna wanubisia, imocac yombong anende.
20 Yeni mangana negemma geac yoac deandae nga ikoc fingerudeac
ngabafocga nanggeyunugecde.
21 O KEBU, ngic geac modzongina tiande, ni yeneac modzona homac
tide. Ngicngac yeneng geac yoac kpeandae, yeni manganaac areng, ifi
negemma wayunudacbade.
22 Foracngoc, ni yeneac modzona tiu ngicngac imoc yeni ngabafocna, ifi
negemma ubango ukuyunubade.
23 O KEBU, ge herena isinggema herenaac hania hennegeng amma
faitobang anemma negen negenna henna.
24 Ni manganaac sinnu kengkecduae me kpac, imoc hennegeng amma
sing feengkefude, imohai hesicnuna.

140

Ngicngac memanganenubauac

Yegecgareng yearu. Dawidingo mitiyegec yofi heiec.

1 O KEBU, ge yarengic yenearunac yungecnuma ngic mangana here-
bunginagoc yenearunac onggonnuna.
2 Yeni herenginau yarefaka hania hania arenggema nasosoc dzikac
kpegecdeac sing meficgekecdae.
3 Yeni nedzarangngina dzomugec boidzocac nedzarang enaragoc, ifi
isoc anude. Yeni ngedzarangnginango ikoc ayemmeandae amma bibic-
nginau boidzocac marasing mekecdae. *Selac*
4 O KEBU, ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande,
yeneac mariunac onggonnuna. Yarengic yeneng hanina kpesigecdeac
negensima areng faigec ge onggonnuna.
5 Ubakpekpe ngic yeneng botac mong mesufuma faima menubeso
angkecdae. Yeni witic mema ufic faima suba sing tegiau faima
menubeso angkecdae. *Selac*
6 KEBU yoac yofi ededuae, “Ge neac Anutu.” O KEBU, ge neac ubaga
manganeudeac kpacguba ge kedzac kpema negembesena.
7 O KEBU Kuctoa mingina, ge neac yungec yungecna seria. Geng dzikac
nasou orucna garenggema onggonnunec.
8 O KEBU, ngic Anutu ngadehema mangana mebeso ayemmeande, yeni
yenanggac negenggec wiac engena ambaac songongina modacma wiac

mong mi meficgeyemmebesena. Yeni yarefaka arenggekecdae, imoc
fora mi fingecbeso. *Selac*

9 Ngic ni oronnudae, yeni enacbibicnginango yoac dema ngicngac
ebicfu faiyunuandae. Ebic imocngo geng negemmana orucngina semeu
10 gerec seriango kia isoc witinginau mabeso. Yeni emu tengtoau
ukuyunugec kemema monggoc mi erebisia.
11 Ngic ngadeyoac deande, ye bangecfu titiseria faibacac geng imoc
kpetarimina. Faka mangana yengenaoc yarengic bic yombong kisamma
firang amma ye meickebeso.

12 Ngicngac ebic witiau kecgec KEBUNGO yeneac yoac henggareng
amma nanggeyunuude. Ngicngac iwaiac obohoma kecandae, yeni
sing dindingac modacgec yeng isingyunuma yoacngina desiude, imoc
negenduae.
13 Foracngoc, ngic dindingac yeneng geac kpac kuneng heiwayong
memima ubangerec degecde. Nga ngicngac ikoc nga hamangecngina
kpac kecdae, yeneng geac kicfu kecgecde.

141

Ni manubeso ande
Dawidingo mitiyegec yofi heiec.

1 O KEBU, ni kpacguduae. Ge nearu bic hana. Ni kpacguba ge kedzac
nearu faima ubaudumenna negenna.
2 Nunumunango geac kicfu hama hosuc homuna gombunga, ifi isoc
ambeso nga marina gearu miacba imocngo maraiac sese gombunga, ifi
isoc ambeso.
3 O KEBU, ge enacnau kpae mong mengerema bibicnaac naguya
garenggekecbesena.
4 Herenango mangana hoanggebacac nga ngic ngicngac ogofocngina
memanganeyunuandae, yenigoc kecma haifaka mangana angkecbaiac
ge imocac kpae heinembesena. Ni yenigoc tama wiac emenec mi
ambesare.
5 Ngic gombungango yoac yumiau edenuma demengere naric anem-
beso. Imocngo kerec orucnau nadzicnenggec sebinango ireckeande,
ifi isoc andeac orucnango imoc naric mi waude. Ni manganameme
yeneac negemma numuanduae, imocac turungaac nasoya hau fora
fingecdarude.
6 Imohai ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayemmeande,
yeni wi nanggec enarafocngina ukuyunugec hofeu kemegecde. Nga yeni
imohai yofi negenggecde, KEBUAC yoac imoc fora.
7 Ngicngo bangec mendzicgec hocngo erema fingecande, yarengic ye-
neac sicngo ifi isoc homec amaac naguu singsararang kpema feemeude.

8 O KEBU, Israeac Anutu, ni sifu kicna gearu fima geac hoannu hama
sufubeso anduaeac onggonnuma mi wanubesena.
9 Ngic mangana yeneng menugecdeac botac faigec nga yarengic
yeneng suba faigec ge imohacnac onggonnuna.
10 Ni gombunga kembare ngic goa Anutu ngadehema mangana
megecdeac ayemmeande, yeni yenang botacngo meyunubeso.

142

Nukporac anenggec

Masiki uba modacma heibesonga. Dawidingo hoc singau tacma numuyegec yofi heiec.

1 Ni ubana miacma KEBU kpacba yeng neac ubea manganeudeac
ubana miacma numubade.
2 Ni ebicyoacna hafoangoc yeac kicfu kpakema kpendzennaac yoac-
siduc yeac kicfu deficgebade.
3 Asuna ukuba kpeu geng haniana bic negennade. Ni sing kengand-
uae, imohai ngic yeneng menugecdeac botac faima sufuma takecdae.
4 Ni kicna foinaugeng fima hemba mongngo ni mi nengsiude. Nga ni
sufu sufuama hofocba kpac anu ngic mongngo nenggareng mi anenude.
5 O KEBU, ni kpacguma deba, “Ge sufu sufuamana nga ge gbori kekec
bangecnginau neac wiac angkecnec.
6 Ni memeficac obohoyombonggema kecma kiacduaeac kiacna
negemma ngic nukporac anengandae, yenearunac yungecnuna. Yeni
serima feracnudae.
7 Ge yungecnuma ebicnaac witicamaunac wangecnubesena. Ge ifi
anna ni geac kpac kuneng heiwayong memima ubangerecyoac debade.
Ge gombunga anengannecac amma ngicngac dindingac yeneng hama
oronnugecde.”

143

Kopocsicninagoc andimbe

Dawidingo mitiyegec yofi heiec.

1 O KEBU, ge nunumuna negenna. Ni kpacguma desambic anggemba
ge kedzac faima yoacna negenna. Ge yoac modac modac Kebu nga ge
dindingac kecnecac amma turunga merennenna.
2 Ngic mong kekehagoc ye geac kicfu dindingac naric mi kecde. Nga ni
kingang ngicga anduaeac yoacfu mi fainubesena.
3 Ngabangicnango kporacnuma kekecna bangecfu kpefahau ni kundung
manau homecngic bic homegec, yeni isoc tacbadeac fainuec.
4 Imocac asuna herena manau worau herenango ebic meficgema hoc
isoc ande.
5 Ni warac naso, imoc negemba fede nga geng ua mekecnec, imoc
hennegeng amma negensikecduae. Ge marigango marikibi meficgenec,
imocac ubangerec negemma hennegeng angkecduae.
6 Marina gearu miacduae. Bangec dzangge dzanggeango dokuac am-
miande, ubaonganango ifi isoc geac ammide. *Selac*
7 O KEBU, asuna woradeac turunga bic merennenna. Ni kecma
ngic homema bangecfu kemeandae, ifi isoc kemebaiac ge kicmesuga
nearunac mi mesufuna.
8 Ni negenseriguma yofi deba, “Geng yoac dedzege amma imoc
modackecnec, ge asoacngoc imocac yoac edenubesena. Ubaon-
gana gearu miacba ereudeac sing kpounenna ni imoc modacma
kengkecbade.”
9 O KEBU, ni worama geac hoannu sufubadeac hadua. Ge ngabafocna
yeneac mariunac yungecnuna.
10 Ge neac Anutu. Ge imocac songoga kpounenna arenggeba geac Asu
gombunggango bangec sorongau hesicnubeso.

11 O KEBU, ge kpac kunengga gombunggaac amma kekecna ong-
gonggena. Nga fakaga dindingacac amma ebicfunac mesinuna.
12 Ni geac kingang ngicga kecduaeac geng yoac dedzege amma imoc
modackecnec, fakaga imocngo ngabafocna nga ngic sasawa ubana kpe-
andae, meicyunudacna kpac ambisia.

144

Kebungo meficnunuu firang annide
Dawidingo mitiyegec yofi heiec.

1 KEBU ye neac hoc peperandzi seria, ye kenehebesonga.* Yeng
marina dzikacac mengerekecma dzikac kpebadeac gbonna meefaiude.
2 Neac Anutungo yoac dzegema imoc modarude. Ye neac hoc
peperandzi seria nga amana seria amma ye ebicfunac mesinuude. Ye
kasona anenu ni yeac hoannu kemma sufubade. Ye firang amma ngiha
ngiha neac bageu faiyunuude.
3 O KEBU, bangecngic ye gombungaya kpac kecde, fora. Nga geng
ngicac medac sifu henggareng anemmema negensinade.
4 Bangecfu ngic neni ine wiac engena kpac. Ngic neneng asu naso
mocgu taiandimbe, ifisac. Nga kekecnina imoc wenacfu onganinango
hereande, ifi isoc ande.
5 O KEBU, ge kurumenga kurumenga merarangyunuma yacma mama
tiki kpesereyununa hosuc kpebisia.
6 Ge piratac sueyununa ngabafocga yunugec singsararang kpema
kendacbisia. Ge tebemedaha kpesaima wedecyunubesena.
7 Ge wi tacma mariga sinema menuma doku tunggbaung kucnginagoc
hakecdae, imohacnac mesinuna. Ge kuricngic yeneac mariunac mesin-
una.
8 Yeni enacbibicnginau ikocyoac wakeu deandae nga marifoinginango
tobannununuma ua meandae.
9 O Anutu, ni geac yegec gboria mong heibade. Ni gita witiha teng
kpema imocngo udumeng gombunga meficgegembade.
10 Gennoc dzikacfu ngictau kuc yemmena firang anggecde. Dzikaac
beangngo ni, kingang ngicga Dawidi kpebeso anu geng imohacnac
onggonnunec.
11 Ge dzikac beang mangana yombong, imohacnac onggonnuma kuric-
ngic yeneac mariunac yungecnuna. Yeni enacbibicnginango ikocyoac
deandae nga marifoinginango tobanunudeac uatoa meandae.
12 Medacfocnina yeni sebigbori kecma ic barama gombunga, ifi isoc
ambisia nga naroangfocnina yeneng ngictauac ama mana tuturunggac
sering marikibi gombunga heiandae, ifi isoc siricnginagoc ambisia.
13 Uaninaac tohonnu semeng hania haniango wakema febeso. Nga ra-
mafocnina manennu yeneng fingecsahe kuneng ambisia, imoc taoseng
nga taoseng naso teng ifi sahebisia.
14 Nga burumakafocnina yeneng medac heregoc kecma ebiria
yombong amma medac megecde, imohai mongngo mi manganebeso
me homebeso, kpac. Taongtoaninaac sinnu ebicac nga kiacac udumeng
mong mi fingecbeso.

---

* **144:1:** Anutungo meficnunuu nenang bangecngicngacnec yumia kecma Anutuac kenecyoac debisina, yoac imoc mitikibiu homac fede nga yeng faka imocac negenu ngereeude. (Fingec fingec 9:26, 14:20, 24:48, Mitiyegec 16:7, 26:12, 103:22 nga goa homac fede.)

15 Ngicngac sasawa Kebuac kenecgoc ifi kecandae, yeni sogac sogainginagoc. KEBUNGO ngicngac ngeneac Anutungina ande, ngeni kenehagoc amma kecgecde.

145

Anutuac marikibi ye afehebisia
Dawidingo dedengerec yegec yofi heiec.

1 Anutu nga KEBUNA, ni afeguma geac kpac kuneng nasoya nasoya kenehekecbade.
2 Ni wenacsoc kenecguma* geac kpac kuneng nasoya nasoya heiwayong memibade.
3 KEBU ye engenatoa amma damu damuyagoc. Ngic mongngo yeac negen negeng nga siriha naric mi arenggema negentegerude, kpac. Kebu eriendzong memibesonga.
4 Ngicngac yofinenggac kecdae, yeneng angammemegaac siduc nambaracfocngina edeyunugec yeni ngade fingecgecde, yenearu deyadiyemmekecma kucfakaga damu damuyagoc dekperagiyemmegecde.
5 Ge kibikperagiagoc nga ngictauac kucgagoc amma ua bibiagoc mekecnec, yeni imocac yoac degec ni imoc hennegeng amma negensikecbade.
6 Ngic yeneng uaga damu damuyagoc nga kuhagoc mekecnec, imoc dekperagiyemmebisia. Nga ge engenatoa, imoc dekperagibade.
7 Geng gombunga anemmekecnec, imoc wiac efea kpac. Yeneng imocac siduc degec ni fakaga dindingacac desogai amma yegec heibade.
8 KEBUNGO ubangerec anemma neneac ubea manganeude. Ye ngaba bic mi anemmeude amma yeng yoac dedzege amma imoc modackecde, faka imocngo wiac engena ande.
9 KEBUNGO ngicngac sasawa gombunga anemmema marikibifora neneac ubamangang anemmeude.
10 O KEBU, ge wiac sasawa mefiyununec, yeni geac ubangerec megembisia. Nga ngicngacfocga kpetiac yeneng kenecguma
11 eucererenggac kibikperagiaac siduc dekperagima kucgaac yoacsiduc dekperagibisia.
12 Ifi anggec ngic sasawango uaga kuhagoc mekecnec, imoc negenggecde. Yeni eucererenggaac kuc kibikperagiagoc, imocac siduha negenggecde.
13 Geac eucerereng imoc nasoya nasoya feengkefu geng ngictauac kucngo garengyunukecnec, imoc ngic fingecsahenina fekefude, imocacsoc feengkefude.
KEBUNGO yoara sasawa deec, imoc modarude nga faka angammemea imoc ubangerecgoc.
14 Ngicngac manunubeso anu KEBUNGO nenang sasawa nanggenunuude. Ye ngicngac tipetangyunuyunuya miacyunuude.
15 Geng nasoya hau yaka yemmenadeac sasawango geac negeung amma kicngina gearu figecde.

---

* **145:2:** Anutungo meficnunuu nenang bangecngicngacnec yumia kecma Anutuac kenecyoac debisina, yoac imoc mitikibiu homac fede nga yeng faka imocac negenu ngereeude. (Fingec fingec 9:26, 14:20, 24:48, Mitiyegec 16:7, 26:12, 103:22 nga goa homac fede.)

16 Wiac kekecnginagoc sasawa yeni wiac monggac ayemmeu geng
mariga mekpacgema yemmena soha megecde.
17 KEBUNGO fakaya dindingac modacma wiac sasawa meande, imoc
ubangerecgoc anemmeude.
18 Ngicngac KEBU kpacgec yeng yeneac wegenac kefude. Nga ngicngac
ikocngina kpac kecma ye kpacandae, ye yenigoc wegenac kefude.
19 Ngicngac eweheihei ammiandae, yeni wiac monggac me monggac
ayemmeu yeng imoc yemmeu naric kecgecde. Yeng kpakpacngina
negemma ebicfunac mesiyunuude.
20 Ngicngac yeneng KEBU songogoc hoanggekecgec Kebungo ong-
gongyunuude. Anu ngic Anutu ngadehema mangana megecdeac ayem-
meande, yeni memanganeyunuu kpac andacgecde.
21 Enacbibicnango KEBUAC dedengerec yoac deude. Ngicngac bangec-
sebigoc kecdae, ngeni sasawango yeac kpara kpetiac nasoya nasoya
kenehebisia.

146

Yoac modac modac Kebu

1 KEBU yoyomo heimini, hallelu Yac. O ubaongana, ge KEBU den-
gerebesena.
2 Ni kekecnau KEBU afehema kekec kecbadesoc Anutunaac deden-
gerec yegec heibade.
3 Ngeni ngictauac medacfocngina nga bangecngicac medac sasawa
mi negenseriyunubisia, imoc negembisia. Yeneng naric mi meficn-
gunugecde.
4 Asunginango wayunuma kenu yeneng homema emu bangecfu
monggoc kemegecde. Nga yeni ua hania hania megecdeac
arenggekecgec, imoc uameme imohaingoc kpac andarude.
5 Yakoboac Anutungo ngic monggac memeficngic anude, imohai ngic
imocngo kenehagoc anude. Ngic mong ye KEBU Anutu negensima fora
fingerudeac tomai kecande, ye kenehagoc.
6 Anutungo kurumeng nga bangec meficgema kondung nga kondung
manau wiac sasawa fede, imoc meficgedarec. Ye yoac modac modac
KEBU. Ye ifi kecde nga nasoya nasoya ifi kecengkefude.
7 Ngic goa yeneng ngic ogofocngina ebicfu faiyunugec ubaebicgoc
kecgec Kebungo sing dindingac modacma isingyunuma yoacngina de-
siude. Ngicngac herenginaac homegec yeng yaka gumecyunuude. KE-
BUNGO ngicngac witicamau tacandae, yeni witicngina yungerude.
8 KEBUNGO ngicngac kicpisic kicngina merecgeude nga ngadehokuc
ngadengina mesorongaima miacyunuude. KEBUNGO ngicngac dindin-
gac kecandae, yeni songogoc hoangyunuude.
9 Ngicngac kuric kecgec KEBUNGO yenenggareng ayemmema ngac
hodzec nga beging nanggeyunuude. Ngic Anutu ngadehema mangana
megecdeac ayemmeande, yeneac singngina ine memanganeude.
10 KEBU Sionggac Anutu, ye nasoya nasoya geac ngictau anggengke-
fude. Ye fingecsahega fekefudesoc geac ngictau anggengkefude.
KEBU eriendzong memini, hallelu Yac.

147

Wiac sasawa nemmekecde

1 KEBU eriendzong memini, hallelu Yac. Anutunina yegec heimima
dengereni, imoc wiac gombunga yombong. Ye ubangerec anemmean-
deac amma ye sesehema yegec heimini, imoc ubangerehagoc nga faka
imoc ngereede.
2 Ngic yeneng Israe arenggac ngicngac bic ukuyunugec. Nga KE-
BUNGO Yerusareng taong ine monggoc mema megboriu yeni monggoc
kpedzucyunuma hoangyunuude.
3 Ngicngac herenginau ebic mema manganeyombonggeu yeng men-
gereyunuma kubecngina sangohoude.
4 Yeng asomeng kpetengina meserima kpacngina tembuc tembuc
kparude.
5 KEBUNINA ye damu damuyagoc nga ye kuha engena yombong. Ngic
mongngo yeac negen negentegecac kpetea naric mi meude, kpac.
6 Ngic yeneng ngicngac ogofocngina memayunugec KEBUNGO
monggoc miacyunuma nanggeyunuude. Nga ngic Anutu ngadehema
mangana megecdeac ayemmeande, yeni ine meyunuma bangecfu
ukuyunuude.
7 KEBU ubangerecac yegec heimima Anutuninaac gita kpema imocngo
udumeng gombunga memini.
8 Yeng kurumenga kurumenga hoengngo kperacyunuma kia faiu
bangecfu mama fagannu kpindzing meficgeu ereude.
9 Yeng yang hania hania yakangina meficgeyemmeude. Neng yeneac
medacngina yakaac derecgegec yeng yaka yemmeude.
10 Yeng becosi kuhagoc henu wiac engena mi ande nga ngic kuhagoc ye
haningo sing herea tiu ye imoc henu wiac engena mi ande.
11 Ngicngac ye eweheiheigoc hoangeandae, yeng yenemma nengenu
ngereeude. Yeng yoac dedzege amma imoc modarude. Nga ngicngac
yeneng imocac negensima fora fingerudeac tomai kecandae, ye yeneac
negenu ngereeu sogaiude.
12 O Yerusareng, ge KEBU yoyomo heimina. Siong, ge Anutuga yaiyo
kpemibesena.
13 Ye taongga oda mengerema naguyaac aieng meseriu seria monggoc
nanude. Yeng amaga manau medacfocga kenecyunuude.
14 Ye bangecgau ma faima ngicngacfocga onggongngunuu ruaegoc
kecgecde. Ye wit semeng gombunga yombong meficgengemmeu nege-
bec anggecde.
15 Ye dederecgeyoara bangecfu sueu imocngo bic yombong nedzima
haude.
16 Ye nomang sueu imoc rama dzoea, ifi isoc amma bangecfu maude.
Ye nomang bangecfu haudeac deu imocngo hama isoc bangec semeude.
17 Ye nomanggbomea minginango nomanggbomea imoc wiac kotaha
isoc ukuu mau mongngo yeac nomang imohai serima naric mi nanude.
18 Ye nomanggbomea yoac edeyunuu yeni sisingaima doku monggoc
anggecde. Ye firang minginango firang sueu bangec fifiranggeu doku
dzuamagoc hakecgecde.
19 Ye yoara Yakobo mekperagimiu sing nga dederecgeyoara imoc Israe
areng mekperagiyemmeec.
20 Ye bangec areng goa yeni faka ifia mong mi ayemmeec. Yeneng yeac
dederecgeyoac mi negendae, kpac.
KEBU eriendzong memini, hallelu Yac.

148

Bangec kurumeng Kebu dengerebisia

1 KEBU heiwayong memini, hallelu Yac. Kurumenga kurumenga areng kecdae, ngeni KEBU ohec memibisia nga sawau kecdae, ngeni Kebu dengerebisia.

2 Kebuac angero sasawa ngeni ye dengerebisia. Kurumennu yeac wasai areng, ngeni ye dengerebisia.

3 Wenac nga afo amma asomeng kperagiagoc, ngeni yoyomo heimibisia.

4 Kurumenga kurumenga wi yombong nga kurumenga kurumenga witinginau doku fedae, ngeni KEBU dengerebisia.

5 Yennoc yoac deu fingecgecac ngeni sasawango KEBUAC kpac kuneng heiwayong memibisia.

6 Yeng tatacnginau seria tacgecdeac faingunuma mangina faiec, imoc naric mi ferahagecde.

7 Ngicngac bangecfu kecdae, ngeni KEBU eriendzong memibisia. Kondunggac yangtoatoa amma kondung kunenggac dzohongtoa keme kemea, ngeni KEBU dengerebisia.

8 Piratac nga nomanggbomea amma nomang maande nga nomang bangecfu fingecande amma kia firang, ngeni sasawango yeac enac tofohobisia.

9 Tiki fagang nga ic foragoc amma yomondzoc ic sasawa,

10 kateu yang nga amaac yang sasawa, gisicgbiriring nga neng kpututuckegecde.

11 Bangectoa bangecac ngictau nga ngiha ngiha nga ngictauac medacfocngina nga bangecac ngic enara kecdae,

12 sebigbori medac nga naroang momoc, ngicngac kpengeng nga nambarac,

13 ngeni sasawango KEBUAC kpac kuneng heiwayong memibisia. Ye kpactoayagoc, imocac ye afehebesonga. Yeac kuc kibikperagiagoc kurumeng nga bangec feracyunuma wi fede.

14 Ye ngicngacfora yeneac amma ngictau mong nanggeu kuhagoc amma firang anude. Yeac ngicngacfora kpetiac kecandae, ngeni ye dengerebisia. Kebu ye Israe habufora yeac wegenacfu hama kecdae, ngeneac amma ngictau faiec.

KEBU eriendzong memibesonga, hallelu Yac.

149

Ngeni ubangerecgoc kecbisia

1 KEBU eriendzong memini, hallelu Yac. KEBUAC yegec gboria heimibesonga. Ngicngacfora yeac yoac modackecdae, ngeni kpekpeturangnginau yeac yegec gboria heimibisia.

2 Yeng Israe meficngunuu ngeni yeac ubangerec negembisia. Sionggac medacfora, ngeni ngictaunginaac sogaibisia.

3 Ngeni yegec fedema yeac kpac kuneng heiwayong memibisia. Ngeni tambaring nga gita kpema udumeng gombunga meficgema oeha memibisia.

4 KEBUNGO ubangerecgoc ngicngacfora ngeneac negenu ngereeude. Yeng ngicngac yumia ebicfunac mesingunuu imocngo wiacngina sirihau anu heingemmeu kemeude.

5 Yoac modac modac ngicngac ngeni sogaima fefenginau fema ubangerec negemma yegec heimibisia.
6 Ngeni enacnginango dendzerenggema Anutu dengerema maringinau soe mana ngadea enaragoc mema kecma
7 imocngo bangec monnunac ngicngac yenearu turungngina kpouyemmebisia. Ngeni ngiha ngiha kopocsicnginaac turunga kpouyemmema
8 seng mema imocngo ngictaufocngina witicyunugec ngickunengfocngina aiennu mendanggyunubisia.
9 Yoac yofi bic oho ohoya fede, "Yeneac yoac imoc modacma yoacngina isinggema desibesonga." Nga imocngo Anutuac ngicngac yeac yoac modacma kecdae, yeneac kuc kibikperagiagoc anude.
KEBU eriendzong memini, hallelu Yac.

150

Kebu dengerebesonga

1 KEBU eriendzong memini, hallelu Yac. Anutu womongau eriendzong memibesonga. Yeac kurumenga kurumenga seria fekendae, ngeni imohai yaiyo kpemibisia.
2 Kebungo kucfaka damu damuyagoc mekecde amma ye engenatoa kpembibihagoc, imocac yoyomo heimibesonga.
3 Ngeni trampet fifima udumeng meficgema ye dengerema yoming nga gita kpema udumeng meficgema heiwayong memibisia.
4 Ngeni tambaring kpema yegec fedema ye dengerema gitakurere kpema kungac fifima dengerebisia.
5 Ngeni kpeng kpema ye dengerema kpeng udumenga kunengngoc fifima dengerebisia.
6 Wiac sasawango asu heiandae, ngeni KEBU eriendzong memibisia.
KEBU eriendzong memini, hallelu Yac.